

Juu³ tyɨ² 'e gafaa'²¹ Dios
tya' tsá²

Quiotepec Chinantec New Testament

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	42
SAN LUCAS	68
SAN JUAN	110
HECHOS	144
ROMANOS	184
1 CORINTIOS	202
2 CORINTIOS	219
GÁLATAS	230
EFESIOS	237
FILIPENSES	243
COLOSENSES	248
1 TESALONICENSES	252
2 TESALONICENSES	256
1 TIMOTEO	258
2 TIMOTEO	263
TITO	266
FILEMÓN	268
HEBREOS	269
SANTIAGO	282
1 PEDRO	287
2 PEDRO	292
1 JUAN	295
2 JUAN	300
3 JUAN	301
JUDAS	302
APOCALIPSIS	304

Juu³ tyu² 'e gafaa'²¹ Dios tyu' tsá²

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

ISBN 978-1-5313-0150-7

PDF generated on 21 Sep 2016 from source files dated 20 Sep 2016

3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e

This print-on-demand edition of Scripture is designed, produced, and provided at cost by the Digital Bible Society. This is made possible through partnerships with the Bible League of Canada, Open Doors International and other missions and translation agencies. We are deeply grateful for the sacrifices made in translating this edition of Scripture and the generosity of others in making this Bible available to you.

To order additional copies of this Bible or hundreds of translations like it or to learn more about our ministries and the mission of Scripture distribution in every language, we invite you to visit www.DBS.org (USA), www.BibleLeague.ca (Canada), and www.OpenDoors.org (Europe). May God bless your work in sharing and teaching these Scriptures, until, as it is written, the earth is *“filled with the knowledge of the glory of the LORD, as the waters cover the sea.”* (Habakkuk 2:14)

Júu³ tyú² 'e gajmaa¹ a San Mateo

'Lii²¹² tsacøøi¹³ tya' Jesucristo

¹ 'E lo-o coon²¹ jí² 'e taai² jileei¹²¹ tsacøøi¹³ tya' Jesucristo, jaain²¹ jún² tya' 'lîi²¹² David joongi tya' 'lîi²¹² Abraham 'ii.

² 'In Abraham do jmii²¹ Isaac, joon Isaac do jmii²¹ Jacob, Jacob do jmii²¹ Judá coon¹³ 'in ruu¹²¹ i catyaa² do. ³ Judá do jmii²¹ Fares coon¹³ Zara joon sáa³ o sii²¹ Tamar. Joon 'in Fares do jmii²¹ Esrom, Esrom do jmii²¹ Aram. ⁴ Aram do jmii²¹ Aminadab, Aminadab do jmii²¹ Naasón, Naasón do jmii²¹ Salmón. ⁵ Salmón do jmii²¹ Booz joon sáa³ a sii²¹ Rahab. Joon 'in Booz do jmii²¹ Obed joon sáa³ a Obed sii²¹ Rut. Obed do jmii²¹ Isaf. ⁶ Isaf do jmii²¹ róøi¹³ David. Joon róøi¹³ David do gasáa¹ i Salomón coon¹³ tsamí² 'in galí² tsamí² tya' Urías.

⁷ 'In Salomón do jmii²¹ Roboam, Roboam do jmii²¹ Abías, Abías do jmii²¹ Asa, ⁸ Asa do jmii²¹ Josafat, Josafat do jmii²¹ Joram, Joram do jmii²¹ Uzías. ⁹ Uzías do jmii²¹ Jotam, Jotam do jmii²¹ Acáz, Acáz do jmii²¹ Ezequías. ¹⁰ Ezequías do jmii²¹ Manasés, Manasés do jmii²¹ Amón, Amón do jmii²¹ Josías. ¹¹ Josías do jmii²¹ Jeconías coon¹³ tsaruu¹²¹ i. 'Yiia¹³ joon ngájé¹ i tsá² seein²¹ Babilonia 'in tsá² Israel si' núu¹ mo fu goo³ o.

¹² Joon mo taain²¹² tsá² Israel Babilonia Jeconías do gasáa¹ i Salatiel. Joon 'in Salatiel do jmii²¹ Zorobabel. ¹³ Zorobabel do jmii²¹ Abiud, Abiud do jmii²¹ Eliaquim, Eliaquim do jmii²¹ Azor. ¹⁴ Azor do jmii²¹ Sadoc, Sadoc do jmii²¹ Aquim, Aquim do jmii²¹ Eliud. ¹⁵ Eliud do jmii²¹ Eleazar, Eleazar do jmii²¹ Matán, Matán do jmii²¹ Jacob. ¹⁶ Jacob do jmii²¹ José. José do gacu¹² mo cwoo²¹ o María 'in lîi¹ i sáa³ Jesús 'in sii²¹ o jon Cristo.

¹⁷ Joon mo galiseein²¹ 'lîi²¹² Abraham ca galiseein²¹ 'lîi²¹² David galiseein²¹ daytyúuin² jmii²¹ tsá². La joon jon galiseein²¹ dyatyúuin² jmii²¹ tsá² ca mo galiseein²¹ 'lîi²¹² David ca ngalíin² tsá² Israel si' núu¹ mo fu Babilonia. Joon dyatyúuin² gí jmii²¹ tsá² galiseein²¹ 'e la nu'gí 'e galiseein²¹ Cristo.

Mo galiseein²¹ Jesucristo

¹⁸ La no-o galí² mo galiseein²¹ Jesucristo. María, 'in ilíin² in sáa³ Jesús, niganá¹ júu³

coon¹³ Sé³. Pe la nu'gí icwaa¹ a caain²¹ coon¹³ Sé³ do gacáan¹ in María yuun²¹ coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios. ¹⁹ Joon ñuu¹¹ tya' o Sé³ do, tsu jaain²¹ tsá² tyúí¹ 'ii, jo gali'in²¹² in 'e faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tya' a, jiin¹³ 'iin²¹² in itfuu² mo 'ido la jo ñii¹ tsá² fuu²¹. ²⁰ Joon la 'ii²¹² 'i-tsi Sé³ jilaa¹²¹ 'elo lawa' a 'e cii' o gajné¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹ u' tyaní¹ i joon gajin²¹ in:

—Sé³, jún² tya' 'lîi²¹² David 'nu, 'ii¹³ mo' o María do lawa tsamí² tyi¹. Jo jmaa² a 'goo¹²¹ tsu 'in yuun²¹ gacáan¹ in do, 'ii¹²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios do. ²¹ Iliseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya' a iunsi²¹ i JESÚS. Ilisi²¹ la joon tsu 'wii¹³ ijmáa' a tiin¹³ tsá² tya' a jilaa¹²¹ tsa² tya' a.

²² Jilaa¹²¹ 'elo galí¹ la joon 'e untsiin¹ in júu³ tya' Ña'ñu¹ u' 'e gafaa¹²¹ tsá² tya' a la mo jéi¹³. Gajin¹² o:

²³ Jaain²¹ simí² icáan² in yuun²¹, joon iliseein²¹ yuun²¹ tsañuu¹ tya' a.

Joon iunsi²¹ 'ii Emanuel.
('E 'øø¹²¹ tsi tsá² 'e sii²¹: Dios jee²¹² jna'.)

²⁴ Joon mo gajná²-tsi Sé³ do gajmaa¹ a jiin¹³ la jin¹² ángel tya' Ña'ñu¹ u'. Joon ga'ii²¹ mo María lawa tsamí² tya' o. ²⁵ Pe jo 'ee gajmaa¹ a coon¹³ 'ido ca galiseein²¹ 'in xuui²¹² tsañuu¹ nifu joon gaunsi²¹ 'ii JESÚS.

2

Jalín² 'in 'øøi¹²¹-tsí li tyíin¹ sáa³ Jesús

¹ Jesús galiseein²¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Belén 'e náa¹ coon²¹ 'wó² 'e sii²¹ Judea. Herodes lîi¹ róøi¹³ 'yiia¹³ joon. Joon gatyalíin² 'in lîi¹³ róøi¹³ magos, tsá² jmí²¹²-tsi 'ii. Gatyalíin² fu Jerusalén jalín² li 'yeei²¹ ñi¹ do. ² Joon gaunngí¹ 'in tsá² do:

—¿Xiifu tyíin¹ 'in róøi¹³ 'in nigaliseein²¹ tya' tsá² Israel? Tsu jna' a naa²¹ a li' li 'yeei²¹ ñi¹ joon ganee²¹² na' a núu¹ tya' a. Joon nijali²¹ i jaun'goo²¹ o' o 'ii.

³ Joon mo ganúu² un róøi¹³ Herodes 'elo lîi¹ 'láai² ga' i-tsi 'áai¹ coon¹³ jileei¹²¹ 'in néei¹ Jerusalén do. ⁴ Joon 'in róøi¹³ do gatø¹ jileei¹²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley tya' 'in tsá² do. 'E 'iin²¹² in litsáai¹-tsi xiifu iliseein²¹ Cristo. ⁵ Joon 'in tsá² do 'in gatø¹ róøi¹³ do gajin²¹ in:

—Fuu²¹ Belén joon iliseein²¹ Cristo. Tsu 'in tsá² 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios calií gataan'an ni jí² 'elo:

⁶Joon 'nu-u, fuu²¹ Belén 'e náa¹ li roon'on 'wó² tya' Judá,

jo líi²u'u 'in pi¹³gi la jee²¹² jileei²¹ 'in tyu¹² to² 'e 'wó² lo;

tsu icwo¹⁴i jee²¹² lo jaain²¹ tsá² feei¹¹ 'in tyu¹² to² tsá² tyiia 'in seein²¹ Israel.

⁷Joon gatø¹¹ø Herodes 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do 'uun²¹mo, gaunngii⁴ coon¹²¹ tún² líi gangoo'o ni'íi'in 'in núu¹ do. ⁸Joon gasii¹ ni¹²i 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do fu Belén. Joon jin¹²in:

—Cwolín²naa', cwo'nee¹²¹naa' 'in xuui²¹² do. Joon mi tyee¹naa' 'ii joon jmáa¹³aa' jna júu³ in¹²i niun'goo²¹oo jon 'ii.

⁹Joon mo ganúu²un 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do júu³ tya' røøi¹³ do ngalín²mo joon no. Joon 'in núu¹ do 'in ganí²in 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi fu lí nées¹ fu lí 'yeei²¹ ní¹¹ ngóo¹o nifugixu lí ngalín² 'in tsá² do. Ngoo²¹o ca ga¹⁴i² fu yu¹ lí raain¹ 'in xuui²¹² do. ¹⁰Jløø¹³mo 'áai¹ 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi mo ganí²in 'in núu¹ do. ¹¹Joon mo gangatáa¹ i inuu do gangaa¹ yuun²¹ do coon¹³ sáa³a. Joon gasi¹²i 'wojníi¹ tyani 'in yuun²¹ do joon gaun'goo²¹o 'ido. Joon ganá¹ cwóo¹ tya'a icwo¹o 'in yuun²¹ do cwanáa¹ coon¹³ fuu²¹² sún² coon¹³ jmi¹³ 'mó² jmafuu²¹ sii²¹ mirra. ¹²Joon Dios gajmaa¹ a gaci¹ 'in tsá² do 'e jo tsalín²gi lí 'in tyiín¹ Herodes do. Joon ngaliin¹mo fuu²¹ goo¹o fu¹ lí xiia¹²¹.

Mo nangó¹ yuun²¹ Jesús fu Egipto

¹³Mo ngayuui¹¹³ ngaliin¹ 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do la 'ii²¹² cí¹ Sé³ gajné¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹u' gajin¹²in sii¹²¹ Sé³ do:

—Ráan²u, jée¹i yuun²¹ coon¹³ sáa³a cwolín²naa' Egipto. Joon cwotaan²¹²mo¹ do ca mi jmáa³aa júu³ tsu Herodes i'naa¹²¹in 'in yuun²¹ do ijnga¹²mo.

¹⁴Joon garoon¹on Sé³ joon lí 'woo¹ ngalín² jée¹i yuun²¹ do coon¹³ sáa³a fu Egipto. ¹⁵Do-o taan¹in ca gajún¹mo Herodes do. La lo-o galí¹ 'e gatsín¹ júu³ tya' tsá² gafaa¹²¹a júu³ tya' Ña'ñu¹u' la mo jéei¹ 'in gajin¹²in: “Tø¹³oo Yuun²¹ Tyiia 'in taain²¹² fu Egipto.”

Tyu¹² Herodes to² 'e júun²in jileei¹²¹ yuun²¹ seein²¹ fu Belén

¹⁶Mo galili¹³i Herodes 'e nigacon¹²on 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi 'ii tóo², 'áa¹mo gatsá² 'nii¹²¹-tsi joon gatyu¹²u to² júun²in jileei¹²¹ yuun²¹ tsañuu¹ 'in ni ngó¹ tún² jiin¹ lí la 'wó¹. Jileei¹²¹ yuun²¹ tsañuu¹ 'in seein²¹ Belén joongi lí¹ caai¹ Belén gatyu¹²u to² júun²in. Tsu la joon gajin¹²in 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do 'e nigangaa¹ 'in núu¹ do. ¹⁷Joon coon¹³ la joon ngatiin¹³ júu³ tya' 'líi²¹² Jeremías 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios ca la mo jéei¹. Gajin¹²in:

¹⁸'Áai¹ 'náa¹ 'goo²¹ fuu²¹ Ramá cí¹²i xuui²¹²-tsi 'áai¹ tsu Raquel cí¹²i cwáain¹ tya' jón¹on.

Pe jo 'iin²¹²in wa'a cwo¹ tsá² 'ii fo'feei¹¹ tsu najún¹mo yuun²¹ tya'a.

¹⁹Pe mo gangii¹in gajún¹ Herodes gaci¹⁴i Sé³ fu Egipto do joon gajné¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹u' 'in jin¹² sii¹²¹ 'ii:

²⁰—Ráan²un, cweei¹ tee¹e xuui²¹² coon¹³ sáa³a fu Israel tsu nijúun²mo 'in 'iin²¹²in ijngaai¹² 'ii.

²¹Joon Sé³ do garoon¹on joon gatøø¹ø xuui²¹² do coon¹³ sáa³a fu Israel. ²²Pe mo galili¹³i Sé³ do 'e jón¹ Herodes sii²¹ Arquelao tyu¹²u to² fu Judea 'goo²¹o tsalín² do. Joon coon¹³ 'e cwu¹o gajmaa¹ a Dios 'ii júu³ wa tsalín² fu lí sii²¹ Galilea. ²³Joon mo gatyalín² lí sii²¹ Galilea joon ngacwaa²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret. La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ gafaa¹²¹a tsá² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios la mo jéei¹ 'in jin¹²in:

—lunsii²¹ tsá² 'ii: tsá² Nazaret.

3

Cwoo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ júu³ tya' Dios coon²¹ lí jo 'iin tsá² seein²¹

¹La jee²¹² tyiín¹ Jesús Nazaret ga'láa² Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios lí jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ lí sii²¹ Judea. ²Joon gajin¹²in:

—Cwojaa¹²¹-oo' coon¹³ Dios tsu ti lí tyu¹² Dios to² jee²¹² tsá².

³Jaain²¹ tsá² 'in gacwoo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isafás gafaa¹²¹a cwáain¹ tya' Wó³ do mo gajin¹²in:

Tá² coon²¹ ni 'oo¹o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹, jin¹²in:

“Ijó¹ Ña'ñu¹u'. Tyaa²aa' tyú² tyii¹ i'ii¹³mo¹ 'ii, tsáa¹mo-'oo' 'e tyú¹mo¹”,

jin¹² Isafás.

⁴Joon siin¹³ Wó³ lí¹ jñá² camello, joon 'e ñúu¹ tu²gi lí¹ coon¹¹³ loo²¹. Joongi 'e gø¹²ø jmaai¹² sinii¹²¹ coon¹¹³ to¹² sá² moo¹²¹. ⁵Joon 'in néei¹ ciudóo¹³ Jerusalén coon¹¹³ 'in néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Judea coon¹¹³ 'in néei¹ coo¹¹³ li ngíi¹ jmií²¹ Jordán jalín² janúu²un júu³ tya'a. ⁶Joon la jee²¹² jmoo¹o tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹ Wó³ 'ii jmií²¹ tsi jmií²¹ Jordán.

⁷Pe mo gacón² Wó³ cwáain¹ 'e 'áai¹ fúui¹ tsá² fariseos coon¹¹³ tsá² saduceos jalín² saa¹ jmií²¹, gajin¹²¹in:

—¡Tsá² 'in coon¹²¹ tsá² too² 'naa'! ¿'lin nigasií¹²¹ 'naa' 'e laa²¹²naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéein'? ⁸Cwojmaa²aa' jii¹¹³ la tíi² jma¹ 'in nigajoo¹²¹-tsi. ⁹Joon jo 'i¹-oo': "Jo 'e tsangii¹na' tsu jún² tya' 'líi²¹² Abraham jna'." Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lí² jma² Dios ca jún² tya' 'líi²¹² Abraham. ¹⁰La lí¹ 'mó²-o líi¹ tsá² jon, joon Dios nityaa¹ tyú² ñityí² tya'a 'e tyu¹²u 'mó² ca tí¹² jmóo³, joon jilaa¹²¹ 'mó² 'e jo cwo¹ 'oofuu²¹ tyú² tya'a ityu¹²o joon ijún² coon¹¹³ jí². ¹¹'E la ja¹²mo jna sáa³na 'naa' jii¹¹³ coon¹¹³ jmií²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ lí² 'e nigajoo¹²¹-oo'. Pe 'in jó¹ chíin²¹gixu la jna isaa¹ 'naa' jmií²¹ coon¹¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios joon coon¹¹³ jí². Feei¹¹gi 'ii lagi jna ce jii¹¹³ jo tíi²na cón³oon míi¹. ¹²Joon san¹²o 'ido 'mó² tyuun¹²¹ trigo tsu ti lí² untyú² trigo tya'a. Ijmáa¹ coon¹²¹ tyi¹ tya' trigo do. I'má² trigo fu li 'má² tsá² trigo pe tyi¹ do tya'a ijún² coon¹¹³ jí² 'e jo dyuu¹.

Mo gasaa¹ Wó³ jmií²¹ Jesús

¹³Joon gacwo¹íi¹ Jesús li sii²¹ Galilea joon gangóo¹ fu li taain²¹² Wó³ do tí¹² jmií²¹ Jordán. Gangóo¹ 'e saa¹ Wó³ 'ii jmií²¹. ¹⁴Pe jo 'iin²¹²in Wó³ saa¹ Jesús jmií²¹. Joon gasii¹²¹ Jesús:

—'Nu-u 'ná¹ sáa²u'u jna jmií²¹. ¿Tí ñi²¹ 'e sáa¹³na 'nu jmií²¹?

¹⁵Pe gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'ii:

—Cwó²du'u lí² jii¹¹³ la 'iin²¹²na. Tsu tyú²-u 'e jmoo²¹o' jilaa¹²¹ jii¹¹³ la to² tyu¹² Dios.

Joon Wó³ do gacwo¹o júu³. ¹⁶Joon mo ngayuu¹¹³ gasaa¹ Wó³ jmií²¹ Jesús joon gacwo¹íi¹ Jesús tsi jmií²¹ do. Joon tsifu joon ganó¹ fu ñu¹fú² joon Jesús gangaa¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios líi¹ maa²¹² gajngáa¹

yu¹ li siin¹²¹ Jesús. ¹⁷Joon ganúu²un coon²¹ júu³ fu ñu¹fú² 'e jin¹²:

—'In no-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Jlø¹³moo 'áai¹ coon¹¹³on.

4

Mo gacón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús

¹Tsifu joon gangajée¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jesús fu coon²¹ li jo 'in tsá² sein²¹. Icón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús.

²Joon jee²¹² tunló¹ jmií¹ joon tunló¹ 'woo¹ jo 'ee gø¹²ø jii¹¹³ xu. Joon gatsá² un'áa¹ mo ngíi¹ joon. ³Joon Satanás gangatyéen¹in li sin¹² Jesús 'e 'iin²¹²in cón² cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús. Joon gajin¹²in sii¹²¹ Jesús:

—Wana 'nu-u jóon¹ Dios tyuu¹³ to² cwol¹² 'iñi¹ 'e cuun²¹² roon¹on no.

⁴Pe Jesús gañii¹:

—Ni jí² tya' Dios jin¹²in: "Jo taain²¹² tsá² tyú²-u fu juncwii²¹ lo jii¹¹³ coon¹¹³ 'e 'iñi¹ 'e sá² dø¹²ø pe coon¹¹³ jilaa¹²¹ júu³ tyú² 'e gafaa¹²¹ Dios Jmií²¹."

⁵Joon ngajée¹ Satanás Jesús ngalín² 'e fuu²¹ nicwaa¹³ Jerusalén. Joon gasaa¹ Jesús fu yu¹ cwo¹¹ fee¹ si² do. ⁶Joon gajin¹² Satanás sii¹²¹ Jesús:

—Wana 'nu-u jóon¹ Dios, cwó² cwotee¹²¹u tsu ni jí² tya' Dios 'e jin¹²:

Ityu¹² Dios to² 'e 'áai¹ 'nu ángeles tya'a.

Isaa¹ 'nu coon¹¹³ cwo²¹o la coon¹²¹ jo tyuun¹²¹ cuun²¹² tíi¹³¹.

⁷Joon gañii¹ Jesús:

—Jin¹²o jon ni jí² tya' Dios: "Jo untsáai¹-o' o xiiala líi¹ ña'ñu¹u' Dios tyi¹."

⁸Xiia¹²¹gi tún² ngajée¹ Satanás Jesús fu yu¹ moo¹²¹ ñii¹ 'áai¹. Joon ga'e¹²e Jesús jilaa¹²¹ fuu²¹ náa¹ la 'ui juncwii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a. ⁹Joon gajin¹²in:

—Cwó³-oo jilaa¹²¹ 'elo tyi¹ wana sii¹³¹ wojní²¹ tyan¹²¹ 'e un'goo²¹o jna.

¹⁰Joon jin¹² Jesús sii¹²¹ 'ii:

—Cwei¹², Satanás, tsu ni jí² tya' Dios jin¹²: "Un'goo²¹o ña'ñu¹u' Dios tyi¹; joon jmoo²¹o jii¹¹³ to² tyu¹² 'ii."

¹¹Joon Satanás do gajeen¹²¹mo coon¹¹³ Jesús. Joon gatyalín² ángeles 'e unjí²in Jesús.

'Láa² Jesús 'wii²¹² jmoo¹o to² tya'a fu li sii²¹ Galilea

¹²Joon mo ganúu²un Jesús 'e Wó³ do 'yúu¹ 'nuñ¹³ gangóo¹on fu li sii²¹ Galilea.

¹³Pe jo gajaan¹ fuu²¹ Nazaret, gangacwaa²¹a

fu Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' tyíia¹ do. 'Wó² tya' 'líi²¹² tsacoo¹¹³ Zabulón coon¹¹³ Neftalí. ¹⁴ La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Isaías. 'lí jaain²¹ 'in gafa¹²¹ júu³ tya' Dios la mo jéi¹. Joon gataan¹ an ni jí² júu³ 'e jin¹²:

¹⁵ 'Wó² tya' Zabulón coon¹¹³ Neftalí 'e roon¹ lí' caai¹ tyíia¹, lí' caai¹ lí 'yee²¹ⁱ ní¹¹ jmii²¹ Jordán lí sii²¹ Galilea, lí néi¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

¹⁶ 'In tsá² 'in néi¹ lí 'lí¹ nua²¹ ganii²¹ⁱ coon²¹ jí² fee¹.

Joon nigajná² joo¹²¹ tya' 'in tsá² 'in tói¹ 'mó¹ do.

¹⁷ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² cwoo^{1o} júu³ tyú², jin¹²in:

—Cwojaa¹²¹ 'oo¹ coon¹¹³ Dios tsu ti lí tyu¹² Dios to² jee²¹² tsá².

Tó¹² Jesús tyúuin² tsá² 'in jmoo^{1o} to² saain¹²¹ joo¹²¹ taai²¹² jmii²¹

¹⁸ La 'íi²¹² ngóo^{1o} Jesús ti' tyíia¹ Galilea gangaa¹ⁱ gáí¹ tsá² taain²¹² to² pii²¹ⁱ 'mó¹ tsi tyú^{1a} do. Tsu joon to² tya'a. La 'oo¹²¹ ruu¹²¹ mo 'in tsá² gáí² do. Jaain²¹ sii²¹ Simón 'in sii^{21o} jon Tú³, 'in jaain^{21gi} sii²¹ Dii³.

¹⁹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ⁱ 'ido:

—Moo^{21o} coon¹¹³ jna joon jmée³ na 'naa' tsá² jmoo^{1o} to² saain¹²¹ tsá² 'in líin² tsá² tyiia.

²⁰ Tsifu joon gatuu^{21u} 'mó¹ tya'a joon ngalín² mo coon¹¹³ Jesús.

²¹ Xuu ngó^{1xu} joon mo gangaa¹ⁱ gáí^{1gi} tsaruu¹²¹ⁱ. Jaain²¹ sii²¹ Jacobo, 'in jaain^{21gi} sii²¹ Wó³. Jón^{1on} Zebedeo 'ii. Taa¹ⁱ tsi barco coon¹¹³ jmii²¹ 'míi¹ⁱ núu³. Joon gatø^{12ø} Jesús 'ii. ²² Joon tsifu joon ga'woo²¹ mo 'e barco do. Do-o gatíuu² mo jmii²¹ joon ngalín² mo coon¹¹³ Jesús.

'E¹² Jesús tsá² fúui¹

²³ Joon gangó¹ Jesús la caain²¹ lí sii²¹ Galilea 'e¹² tsá² inuu cwo¹ tya' tsá² Israel sii²¹ sinagoga. Ga'e¹² tsá² xiala ilí² mi tyu¹² Dios to² tsá² joon gaun¹ láa¹ⁱ Jesús tsatsaa¹¹³ 'in tyán¹ an jilaa¹²¹ nii² jmoowúu¹.

²⁴ Joon galicwii¹ mo tsá² Jesús la caain²¹ lí sii²¹ Siria joon gangajée¹ⁱ tsatsaa¹¹³ 'in tyán¹ an jmoowúu¹ 'láai² 'ii¹³. Seen²¹ 'in taai² tyí². Seen²¹ mo 'inlíi¹³ 'in taai² 'in líi¹³ alma tya'a, seen²¹ mo 'inlíi¹ⁱ jmoo²¹ wúu¹ jooiiníi¹, seen²¹ mo jon 'in sítsuu¹³ cwoo²¹ tíi²ⁱ. Joon gaun¹ láa² mo Jesús 'ii.

²⁵ Joon fúu¹ mo tsá² néi¹ Galilea ngalín² mo

coon¹¹³ Jesús. Ngalín² mo jon 'inlíi¹³ tsá² néi¹ Decápolis, coon¹¹³ Jerusalén. Seen²¹ mo jon 'in ningalín² coon¹¹³ fu lí sii²¹ Judea joongi fu cwoo¹¹³ roon^{1on} lí' caai¹ lí 'yeei²¹ ní¹ jmii²¹ Jordán.

5

Cwoo^{1o} Jesús júu³ tyú² tsaa¹² moo¹²¹

¹ Joon mo gangaa¹ⁱ Jesús 'in tsá² fúui¹ lí' gasoo^{1o} coon²¹ moo¹²¹ joon do-o gacwó^{2o}. Joon gangatyéin¹ tsá² tya'a cu' lí' lí tyín¹ in, ² joon ga'laa²¹ Jesús 'wii²¹² 'e¹² 'in tsá² do, jin¹²in:

'In 'in tsá² jløø¹³

³ —Jløø¹³ mo 'in ní²ⁱ 'e 'ná¹ licwii¹ in Dios, tsu tyu¹² Dios to² 'ii.

⁴ 'Jløø¹³ mo 'in néi¹ fa¹³ tsu icwo^{11o} Dios 'ii fo'feei¹ tya'a.

⁵ 'Jløø¹³ mo 'in 'wo²-tsi 'áai¹ tsu i'ii²¹ mo 'e juncwii²¹ 'múui².

⁶ 'Jløø¹³ mo 'in 'iin²¹² in 'áai¹ jmá^{1a} la to² tyu¹² Dios, tsu Dios iuncoon¹¹³ on 'ii 'e jmoo^{1o} jiiin¹³ la 'iin²¹² in.

⁷ 'Jløø¹³ mo 'in feei¹-tsi tya' tsá² xeei¹²¹ tsu ilifeei¹-tsi Dios coon¹²¹ tún² tya'a.

⁸ 'Jløø¹³ mo 'in jo tóin¹ júu³ tya'a tsu 'ii-o iníi²ⁱ Dios.

⁹ 'Jløø¹³ mo 'in jmoo^{1o} 'e seein²¹ tsá² tyú² la 'oo¹²¹ 'ii tsi ilii¹ in jón¹ Dios.

¹⁰ 'Jløø¹³ mo 'in ní²ⁱ wúu¹ tsu 'wii¹¹³ jmoo^{1o} la to² tyu¹² Dios tsu Dios tyu^{12u} to² 'ii.

¹¹ 'Jløø¹³ mo 'naa' mo jii² in tsá² 'naa' joon jmaai¹²¹ tsá² 'naa' joon faa^{121a} tsá² júu³ tajuu²¹ gó² tyi'naa' 'wii¹¹³ cwáain¹ tyiia. ¹² Jmaa^{2aa} jløø¹³ naa' jo cwolii¹ innaa' caain¹²¹ tsu i'ii¹¹³ naa' coon²¹ 'e tyú² 'áai¹ tyii¹ fu ñu¹ fú². Tsu la joon jon gajmaa^{1a} tsá² tya' 'in nigacwoo^{1o} júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jéi¹, ga'øø¹ mo tsá² 'ii.

'Naa' líi¹ naa' lawa ní² joongi lawa coon²¹ jí¹ 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹

¹³ 'Naa' líi¹ naa' lawa ní² jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. Pe wana jo jmaai^{121gi} to² ní² tya'a, jo lí ní^{2gi} 'uuníi² tya'a. Jo lí² líni^{2gi} tún¹. Jo mee¹ í² to² jiiin¹³ 'e dya¹² tsá² tya' i fu¹ ø¹ tsá² joon.

¹⁴ 'Naa', 'in líi¹ tsá² tyiia, líi¹ naa' lawa coon²¹ jí² 'e coo²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹. Wana ná¹ coon²¹ fuu²¹ yu' moo¹²¹ jo lí² 'meei¹²¹ 'na'a. ¹⁵ La joon jon jiiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² 'úí¹ jí² coon²¹ jí² coo^{21o} joon sii¹²¹ i

'mi¹² tyii¹³i, cwóo¹³o jon 'mi¹³ jná¹ yu lúu¹³u. ⁴¹Joon wana 'in jin¹² cwocón²¹on láa'a coon²¹ kilometro cwocón²¹on coon²¹gi líi¹. Joon wana 'in mií¹³ 'nu cwoo¹³o 'ee mií¹ do. ⁴²Joon mo 'iin²¹² tsá² 'e tyí² tyi¹i cwoo¹³ta.

'E'2e Jesús tsá2 'e 'ná1-a 'e li'iin²¹²in tsá2 'in 'eei¹ 'ii

⁴³Nanu²oo' jon júu³ tya' 'líi²¹² tsacooi¹³ 'e jin¹²: "Cwoli'iin²¹²mo'o tsá² 'in seen²¹u'u tyú² coon¹³on jooon 'ee¹mo'o 'in 'eei¹ 'nu." ⁴⁴Pe jna-gii fuu²¹²uu 'naa', —gajin¹² Jesús— cwoli'née'moo' 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa' tyú² tya' 'in faa^{21a} 'laa¹²¹ tyii', jmaa²aa' jmaai¹² 'e tyú² tya' 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa' júu³ tyú² tya' 'in jii²in 'naa' jooon tya' 'in jmaai¹²¹ 'naa'. ⁴⁵Joon coon¹³ la jooon ilii²naa' jóon¹ Dios ñu²uu' 'in tyíin¹ ñu'fú². Tsu Dios jmoo' 'yeei²¹ ñi¹ tya' tsá² gó² la jooon jon tya' tsá² tyú¹, jmoo¹o jon 'e tsáa' jmi¹ jee²¹² tsá² jmoo¹o la to² tyú¹²u la jooon jon jee²¹² 'in tsá² 'in jo jmoo¹o la to² tyú¹². ⁴⁶¿Ti líi²naa' 'e tí²-tsi Dios tyii' wa'a 'iin²¹²naa' jiin¹³ 'in 'iin²¹²in 'naa'? Tsu 'in cón²on 'laa¹³ tya' li 'ñi¹ tsá² jmoo¹o la jooon. ⁴⁷¿Ti líi²naa' 'e tyú² jmoo²oo' mo foo¹³naa' 'e tyú² tya' jiin¹³ 'in tyú² seen²¹naa' coon¹³on? Ca 'in jo cwii¹in Dios jmoo¹o la jooon. ⁴⁸Tsu 'wii¹³ jooon jmaa²aa' tyú² tya' jileei²¹ tsá² la jmoo¹o Dios tyíin¹ ñu'fú² tyú² tya' jileei¹²¹ tsá².

6

'E'2e Jesús tsá2 tya' to2 tyú2 'e jmoo1o tsá2

¹'Jo jmaa²aa' 'e tyú² tya' tsá² jiin¹³ la ní²ⁱ tsá² xeei¹²¹, tsu wana jmoo²oo' la jooon jo 'ii¹³naa' tya' Ña'ñu¹u' Dios tyii' 'in tyíin¹ ñu'fú² jiin¹³xu tya' 'e tyú² 'e nigajmaa²aa' do. ²Tsu 'wii¹³ jooon jo fu¹²u tsá² mo 'e cwo¹²o tsá² sityéein¹³ jmií²¹². Tsu seen²¹ tsá² 'in sisí²ⁱ 'i'-tsi 'e jmoo¹o inuu cwo¹ sinagagas jooon jee²¹² 'nú¹ 'in jmoo¹o 'e tyú² tya' 'in sityéein¹³ jmií²¹² pe jiin¹³ 'e ní²ⁱ tsá². Joon faa²¹ tsá² tyú² tya'a. Pe 'e la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', coon¹³ 'e tyú² do 'e nigafaa¹²¹ tsá² tya'a ga'ií¹²¹mo 'ido jiin¹³ i'i¹²¹i 'e gatii²ⁱ. ³⁻⁴Pe mo cwo¹²o 'e 'in sityéein¹³ jmií²¹², 'uun²¹mo cwo¹²o, ce jiin¹³ 'in seen²¹ tyú² coon¹³on jo ñii¹i. Joon Ña'ñu¹u' tyi' 'in ní¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'uuiin²¹ icwo¹o 'nu' 'e gatii²ⁱu.

'E'2e Jesús tsá2 xiiala l'2 faa'21 tsá2 júu3 tyú2

⁵Joon mo foo²oo' júu³ tyú² jo jmaa²aa' la jmoo¹o 'in tsá² 'in sisí²ⁱ 'i'-tsi 'e jmoo¹o. 'In tsá² do tí²-tsi téen²in inuu cwo¹ sinagogas jooon li lí¹ tyuu¹³ jee²¹² 'nú¹ téen²in faa^{121a} júu³ tyú² tya'a li ní¹ tsá². Pe 'e la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa': niga'ii²¹mo 'in tsá² do 'e gatii²ⁱ. 'Pe mi fo¹²o júu³ tyú² tyi'i jooon 'ú¹u tsi inuu jooon jni²ⁱ 'i' ñú¹ do jooon mi²ⁱ 'uuiin²¹ tyani ñu¹²¹u. Joon Ñu¹²¹u 'in ní¹o jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'uuiin²¹ icwo¹o nu' 'e gatii²ⁱu.

⁷Joon mo fó²oo' júu³ tyú² jo jmaa²aa' la jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹, tsá² 'in faa^{21a} júu³ 'e jo 'ee to² tí² 'i. Joon 'i'-tsi 'e nuu¹un dios tya'a wa faa^{121a} 'láai² naa' júu³ tyú² tya'a. ⁸Jo jmaa²aa' la jmoo¹o 'ino tsu Ñú²uu' nii¹o jilaa¹²¹ 'e 'naa²aa' la nu'gi 'e mí²ii'. ⁹Tsu 'wii¹³ jooon mo fó²oo' júu³ tyú² jooon fo²oo' la no:

Nu'1u' tyiín1 ñu'fú2, cwoun'goo2o tsá2 jiin13 'nu-u.

¹⁰Cwoli² 'e tyu¹²u to² jee²¹² tsá².

Cwojmaa¹a tsá² taain²¹² juncwii²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²u'un la jmoo¹o 'in taai² ñu'fú².

¹¹Cwoo¹³ jna'a 'uunñi² tyii'i' jmií²¹² no jiin¹³ la 'naa²¹a'a.

¹²Jmaa²a fee¹¹⁻o'o 'wii²¹² tyii'i jilaa¹²¹ 'e gó² 'e nigajmoo²o'o.

Tsu la jooon jna'a nigajmoo²¹o'o fee¹¹⁻tsii'i 'e gó² 'e nigajmaa¹a tsá² tyii'i.

¹³Jo cwo¹²o wa'a 'e 'naa^{21a}a tsaa²; 'láa²ⁱ jna'a jee²¹² jilaa¹²¹ 'e gó².

Tsu tyi'nu-u jilaa¹²¹ to² coon¹³ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi coon²¹ tó²mo. Amén.

¹⁴Tsu wana 'naa' jmoo²oo' feei¹¹⁻oo' tya' 'in nigajmaa¹a 'e gó² tyii' la jooon jon Ñú²uu' 'in tyíin¹ ñu'fú² ijmaa¹a feei¹¹⁻tsi 'wii²¹² tyii'. ¹⁵Pe wana jo jmoo²oo' feei¹¹⁻oo' tya' tsá² xeei¹²¹ la jooon jon 'Ñú²uu' jo ijmaa¹a feei¹¹⁻tsi 'wii²¹² tsaa² tyii'.

'E'2e Jesús tsá2 cwáain1 tya' mo gó2 tsá2 tyiiañi'11

¹⁶Joon mo cøø²øø¹ tyiiañi¹¹ jo jmaa²aa' fa¹³ lí²naa' la jmoo¹o 'in sisí²ⁱ 'e 'i'-tsi 'e jmoo¹o. Tsu 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e ñí² tsá² 'e gø¹²ø tyiiañi¹¹. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' niga'ii²¹mo jilaa¹²¹ ití²ⁱ. ¹⁷⁻¹⁸Pe mo cøø¹³ø tyiiañi¹¹ roon¹³un ní²ⁱ jooon xaai²¹² tyí²ⁱ wuu¹²¹ 'e jo líí²ⁱ tsá² 'e cøø¹³ø tyiiañi¹¹.

wana tyu¹³u to² tsa'leei¹³ tyiia 'ee jmaa'a, jmaa'o.

¹⁰Joon mo ganúu²un Jesús 'e júu³ lo joon ganga'goo²¹-tsi, joon jin¹²in sii¹²¹i 'in ngalín² caluu:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jo mo gat-see¹²¹na jin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel 'in jo¹ lîi² la jo¹ lîi² 'ino. ¹¹Fuu²¹²uu 'naa' 'e fúu¹mo jalín² li 'yeei²¹ ñi¹, jalín²mo jon li¹ li yooi¹³ ñi¹ jaa¹³¹ 'i' coon¹³ Abraham, coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob fu li tyu¹² Dios to² ñu¹fú². ¹²Pe i'woo²¹mo Dios fu caluu 'in nanáa¹ tyá² tya' 'e do¹ do. I'woo²¹mo fu caluu li 'îi¹ nuu²¹. Joon ityi¹²¹, joon cuu¹²¹ moojóon¹on —jin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² fúui¹ do.

¹³Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tyu¹² to² 'láa² do:

—Cwei¹ fu tyi'i, 'e jo¹ ni galíu²'u ilí² tyi'i.

Joon 'in tsa'leei¹³ tya'a tsifu joon ga'láa²mo.

Gaun'láa²mo Jesús 'yiaunsá³ Tú³

¹⁴Joon gangó¹o Jesús fu li tyín¹ Tú³, joon do-o gangaa¹ 'yiaunsá³ Tú³ taain¹ yu tyí². ¹⁵Joon gason¹¹ Jesús cwoo²¹o joon tsifu gacwó² tyí². Joon tsifu joon garoon¹on joon gatyaa¹ tyá² 'e idø¹ Jesús coon¹³ 'in catyaa² do.

Gaun'láa² Jesús tsá² fúui¹

¹⁶Joon mo gatséi¹ ñi¹ gangajéei¹ tsá² 'in taai²¹² 'in 'lîi¹³ alma tya'a li sin¹² Jesús. Joon mo gatyú¹² Jesús to² 'e 'wé¹ 'in 'lîi¹³ do joon ga'woo²¹mo. Joon Jesús gaun'láa² ce jilee¹²¹ 'in tsatsaa¹³ do. ¹⁷La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ ga'í² 'in tsá² gacwoo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaiás mo gajin¹²in: "Gajeen¹³mo 'e jo pi³-tsi', joon ga'wo¹²o jmoowúu¹ 'e lee²e'."

Lawa 'in 'iin²¹²in ngí² coon¹³ Jesús

¹⁸Joon mo gangó¹ Jesús 'áai¹ fúui¹ tsá² niteen¹in ce cu¹ li li siin¹²in, joon gatyú¹² Jesús to² wa'a tsalín² tsá² tya'a li' ngoo¹³ li náa¹ tyiá¹ do. ¹⁹Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tífo¹² tya' ley do gangatyéén¹in li sin¹² Jesús joon jin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Tífo¹², 'iin²¹²na níi³i coon¹³ 'nu doñixiia¹ cwoo¹³¹o.

²⁰Joon Jesús do gañii¹:

—'In cwii¹ sá² too²¹ tya'a tii² xá¹ joon 'in ton¹ sá² sii²¹ pe 'in Ruu¹²¹i Tsá² jo sá² tya'a li ján³.

²¹Jaain²¹gi 'in lîi¹ tsá² tya'a gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹u', 'iin²¹²na níi³i coon¹³ 'nu pe cwo¹²¹o ní'áai¹³duu ñu¹³u jéei¹ nifu.

²²Joon Jesús do gañii¹:

—Na¹ coon¹³ jna. Cwolí² cwo'aa¹ 'in jo cwii¹in Dios 'in 'lîi¹²¹ do.

Jmoo¹o Jesús 'îi¹ tii² tyí²

²³Joon ga'í² Jesús tsi barco coon¹³ tsá² tya'a 'in ngalín² coon¹³. ²⁴Joon garóon² coon²¹ tyí² tá² lîlí¹ ca ganga'o² jmii²¹ tsi barco do. Joon cwuu²¹mo Jesús la jee²¹² do. ²⁵Joon tsá² tya'a ngalín² ngaunjnaa¹-tsi 'ido. Joon gajin¹²in:

—jÑa'ñu¹u'! Laai²¹² jna'a. Ti li te²moo¹o.

²⁶Joon Jesús do gañii¹:

—¿'Ee li 'goo¹²¹oo' áai¹? j'Áai¹ xu jai¹² lîi²naa'!

Joon garóon² Jesús joon gatyú¹²u to² 'e tyí² do coon¹³ jmii²¹ do 'e ján² tii². Joon coonti gajaan¹an tii². ²⁷'Áai¹ tsa'goo²¹-tsi 'in tsá² do joon gajin¹²in:

—¿'lín-gi 'in tsañuu¹ no? Ca tyí² coon¹³ jmii²¹ nuu¹³u to² tyu¹² 'ino.

Lawa gáí¹ tsá² Gadara 'in taai² 'in 'lîi¹³ 'alma tya'a

²⁸Joon mo gatyú¹a Jesús li' ngoo¹³ tyiá¹ cataain²¹ do li roon¹ cwoo¹³ 'wó² tya' tsá² seen²¹ Gadara gáí¹ tsañuu¹ 'in taai² 'in 'lîi¹³ alma tya'a ga'woo²¹i li taa¹³ 'áan³ tya' 'lîi²¹². 'In gáí¹ do 'in 'lîi¹³mo ca jo lí² ngii¹ tsá² li' co' li táa¹. Joon gangatyéén¹in li sin¹² Jesús. ²⁹Joon ga'láa² 'wii²¹² 'oo'oo gajin¹²in:

—¿'Ee to² ñi¹²¹i jee²¹² jna'a, Jesús? Jóon¹ Dios 'nu. ¿Ti ñi¹²¹i 'e 'e¹²e jna'a wúu¹ la nu'gi ijó¹ 'i¹²¹?

³⁰Joon coo¹³ joon taain²¹² ca poo²¹² ñi¹ fúui¹ lîlí¹ go¹²ø. ³¹Joon 'in 'lîi¹³ taai² tya' 'in tsá² do gamií¹ tyani Jesús jin¹²in:

—Wana 'woo²¹⁰o jna'a wa'a cwo¹²o tsatoo²¹⁰o alma tya' 'in ñi¹ no.

³²Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in 'lîi¹³ do:

—Cwolín²naa'.

Joon 'in 'lîi¹³ taai² alma tya' 'in tsá² gáí¹ do ga'woo²¹mo joon ngataa²¹²i alma tya' 'in ñi¹ do. Joon tsifu joon 'in ñi¹ do ngalín² cwii¹in li' síj² joon gaxuu¹²¹i tsi tyiá¹ do, joon gajgoo¹²¹ jmii²¹ do.

³³Joon 'in 'aa¹ ñi¹ do ngalín² cwii¹in 'goo¹²¹o fu ifuu²¹ gajmaa¹³a tsá² júu³ xiiala

—Tya¹-¹'o'o yú². Tsu niga'láa²mo'no tsu
'wii¹³i jo¹'o galíi²u'u.

Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsamí² do.

²³ La jee²¹² joon gatyía¹ Jesús tya¹ 'in
tsafee¹ do. Joon mo gangoo¹'o nataai² tí² 'e
ti li tsa'áa¹mo 'ido joon ganaa²¹² 'goo¹ 'áai¹.
²⁴ Joon gajin¹² Jesús:

—'Wóo²naa', tsu jo mo 'líi²¹² 'in simí² no
lí¹ cwuu²¹'mo 'ino.

Joon 'in tsá² do gacoo¹²¹ ngíi² tya¹ Jesús.
²⁵ Mo ga'wóo²i 'in tsá² do ga'f² Jesús li raain¹
'in simí² do joon gason¹²⁰ cwoo²¹⁰ 'ido.
Joon garóon²'o 'ido. ²⁶ Joon galiñi¹ tsá² 'in
néei¹ la caain²¹ fuu²¹ taa¹¹³ do jilaa¹²¹ 'e
nigalí¹.

Mo gaun'láa²i Jesús gai¹ tsá² tiui²

²⁷ Mo gacwo¹¹¹ Jesús tsi inuu do gái¹ tsá²
tiui² ngalíñ² caluu Jesús 'oo¹'o tá² jin¹²in:

—'Fúu² cwoli¹'u jna'a, Jón¹ David!

²⁸ Joon mo gatyee¹²¹ Jesús fu tya'a 'in tsá²
tiui² do gangatyéén¹ in joon gaungíi¹ Jesús
'ii:

—'Tí la jai¹² líi²naa' 'e liun'láa²na 'naa'?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Jo¹'o líi² jna'a, 'Na'ñu¹u'.

²⁹ Joon gataan¹an Jesús cwoo²¹⁰ unni² tsá²
tiui² do joon jin¹² in sá¹²¹ 'ido:

—Cwo¹² jii¹¹³ la jo¹ líi²naa'.

³⁰ Joon ga'lóo²'o unni¹i. Joon Jesús ga'íi²i
júu³ jin¹² in sá¹²¹ 'ido:

—Xúun² fú²uu¹ jii¹¹³ jaain²¹ 'e
niga'lóo²'o unni²i'.

³¹ Pe xuu¹ joon xuu¹ wóo²i xu do joon
gajma¹² a júu³ jilee¹²¹ 'in néei¹ do jilaa¹²¹ 'e
nigajmaa'a Jesús tya'a.

*Mo gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'in jo lí²
faa¹²¹a*

³² Joon mo ga'wóo²i 'in gái¹ do joon 'in
xeel¹²¹gi ngataa² jé¹ jaain²¹gi tsá² 'in jo lí²
faa¹²¹ a lí tyín¹ Jesús. 'In 'líi¹³'mo 'yuui² alma
tya'a. ³³ Joon mo gatyii¹ in Jesús 'in 'líi¹³
'yuui² alma tya'a do tsifu joon ga'láa² 'in
tsá² do 'wii²¹² faa¹²¹a. 'Áa¹'mo tsa'goo²¹-tsi
'in tsá² taai² do joon gajin¹²in:

—Jiin¹³ cafu jo mo nee²¹e' fu goo²¹⁰'
Israel la lí¹ 'e ganee²¹e' nano.

³⁴ Pe 'in tsá² tya¹ fariseos do gajin¹²in:

—'In tsañuu¹ no 'woo²¹ 'in 'líi¹³ taai²
alma tya¹ tsá² coon¹¹³ 'i¹²¹ tya¹ 'in tyu¹² to²
'ii.

Fee¹-tsi Jesús tya¹ tsá²

³⁵ Ngóo¹ Jesús la caain²¹ fuu²¹ coon¹¹³
fuu²¹ pi¹³ náa¹ do. Tsi inuu cwo¹ sinagogas
gacwo¹ júu³ tyú² tya¹ mi li tyu¹² Dios to²
tsá². Joon gaun'láa²i jilee¹²¹ tsatsaa¹¹³ 'in
tyaan¹an 'láai² nii² jmoowúu¹. ³⁶ Joon mo
gajóo² Jesús 'in tsá² do fúu² galíi²i ni'i 'ido
tsu 'in tsá² do líi¹ la líi¹ joo'saa¹²¹ 'in jo
seein²¹ 'in 'aa¹ 'ii, 'woo¹²¹'o joon caain¹²¹
líi¹. ³⁷ Joon Jesús jin¹² in sá¹²¹ tsá² tya'a:

—'E la ja¹²'mo, fee¹ 'áai¹ 'e sá² 'e roo¹ pe
xuu¹ tsa'leei¹¹³ seein²¹ 'in jmaa¹a to². ³⁸ Tsu
'wii¹³ joon mí²i tyani Fii²¹² 'in cwó¹ 'e
roo¹ 'e sá² 'e sá² 'in tsa'leei¹¹³ tya'a jee to² 'e
cóon¹'on 'e garoo¹ do.

10

*Tø¹²⁰ Jesús dyatooiñ¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ após-
toles*

¹ Joon gatø¹²⁰ Jesús dyatooiñ¹ tsá² tya'a
joon gacwo¹¹⁰ Jesús 'in tsá² do 'ii¹²¹ 'e lí²
'wóo²i 'ido 'in 'líi¹³ taai² alma tya¹ tsá² joon
'e lí² un'láa²i tsá² jilaa¹²¹ jmoowúu¹ 'e líi¹
tsá².

² 'Elo-o 'e sii²¹ 'in dyatooiñ¹ tsá² tya'a
ilí²in após-toles: 'in nifu sii²¹ Simón, sii²¹⁰
jon Tú³; coon¹¹³ ruu¹²¹ Dú³. Joon gái¹
jón¹ Zebedeo 'in sii²¹ Jacobo coon¹¹³ Wó³.
³ Seein²¹ jon Lii²¹² coon¹¹³ Bartolomeo coon¹¹³
Tomóo¹³ coon¹¹³ Untøø², 'in gacón² 'laa¹¹³
tya' 'e 'nii¹ tsá² la mo jée¹. Joon seein²¹
Jacobo, jón¹ Alfeo; joon seein²¹ jon Lebeo,
'in sii²¹⁰ jon Tadeo. ⁴ Joon jaain²¹ jee²¹²
'ido sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² tya¹ tsá² coon²¹
poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon seein²¹ jon Ju-
das Iscariote, 'in ga'nii¹ Jesús mo lí¹ ciiñ¹gi.

*Sii²¹ in Jesús ji dyatooiñ¹ após-toles tya'a 'e
cwo¹⁰ júu³ tyú²*

⁵ Joon Jesús gasii¹ 'in 'in dyatooiñ¹ tsá²
tya'a do joon gatyu¹² to² jin¹²in:

—Jo cwoliñ²naa' lí¹ néei¹ 'in tsá² 'in
jo seein²¹ Israel, joon jo cwotaan²naa'
fuu²¹ náa¹ lí¹ sii²¹ Samaría. ⁶ Tyú²gi wa'a
cwoliñ²naa' tya¹ jiiñ¹³ tsá² Israel 'in líi¹
la líi¹ joo'saa¹²¹ 'in nituu¹. ⁷ Cwoliñ²naa',
cwocwo²⁰⁰' júu³ 'e ti lí¹ tyu¹² Dios to² tsá².

⁸ Un'láa²naa' 'in tsatsaa¹¹³ joon 'in tsá² líi¹
jmoowúu¹ 'e jgoo¹²¹ tya'a. Jmaa²aa' jiiñ¹
'in najúin¹. 'Wóo²naa' caluu 'in líi¹³ taai²
alma tya¹ tsá². 'Naa' niga¹'ii¹³naa' 'e 'ii²¹

'wii¹³ cwáain¹ tyajna, intiin¹³ juncwii²¹ tya'a.

⁷E tyú² ijmaa¹a Dios tya' tsá²

⁴⁰Joon mi 'ii²¹ tsá² 'naa' inuu tya'a tsu 'wii¹³ líi²naa' tsá² tyiia lawa'a 'e 'ii²¹ 'in tsá² do jna ñiia'oo. Joon mo 'ii²¹ tsá² jna lawa'a 'e 'ii²¹ tsá² Nu³oo 'in gasii¹in jna. ⁴¹Joon doñi'in tsá² 'in 'ii²¹i jaain²¹ tsá² 'in cwoo¹ júu³ tya' Dios inuu tya'a i'ii²¹i 'in tsá² do coon²¹ røø²¹ 'e la 'ii²¹ 'in tsá² cwoo¹ júu³ tyú² do tsu ga'in¹²¹ ni 'ido tsu 'wii¹³ tsá² cwoo¹ júu³ tyú² 'ido. Joon doñi'in tsá² 'in 'ii²¹i jaain²¹ tsá² tyú¹ tsa' wii¹³ 'in tyú¹mo 'ii'ii²¹ 'in tsá² do jon coon²¹ røø²¹ la in'ii²¹ 'in tsá² tyú¹ do. ⁴²Joon doñi'in tsá² 'in cwo¹ tsá² tyiia xaa¹gi doñiee coon²¹ 'e pi¹³, 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', xufiin¹³ coon²¹ vaso jmi²¹ cwi¹²¹ gacwo¹³ 'o 'ido, i'ii²¹i 'in tsá² do coon²¹ 'e tyú² tya' Dios.

11

Mo jalín² tsá² tya' Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ jafee¹³i Jesús

¹Joon mo ngayuui¹³ gatyu¹² Jesús to² 'in dyatooi¹ tsá² tya'a jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ jmáa¹a joon gacwa¹í¹ do ganga'e¹²e tsá² joon gacwo¹o júu³ tyú² la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do.

²Yiia¹³ joon 'nñí³ yuui² Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹. Joon mo galiñi¹ xiiala jmoo¹o Cristo do, joon gasii¹in Wó³ tsá² tya'a tsajøø²¹ Jesús. ³Ngaunngii¹:

—¿Tí 'nu-u 'in Cristo 'in ijó¹ si sijeen²na'a 'in xee¹²¹ 'ee?

⁴Joon Jesús do gañii¹:

—Cwolín²naa' cwośi¹³ii' Wó³ do jilaa¹²¹ 'e niganí²ii' joongi 'e niganuu²uu'. ⁵Cwojmáa¹³aa' Wó³ júu³ xiiala nigalijnaa¹²¹ 'in tsá² tiui². Joon 'in jlui¹³ nigangii¹, joon niga'láa²mo 'in tsá² jgøø¹²¹, joon ganá¹ loocwóo¹o tya' 'in tsá² jo nuu¹un, joon 'in najúin¹ gajin¹o. Joon tya' 'in tsá² tañii² niganuu¹o júu³ tyú² tya' Dios. ⁶Joon jløø¹³mo 'in jo cu¹²-tsi coon¹³ jna.

⁷Joon ngaliin¹mo 'in tsá² do joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu² cwáain¹ tya' Wó³ coon¹³ 'in tsá² taai² do. Gajin¹²in:

—¿'Ee lí' tyalín²naa' tyajøø²øø' fu lí jo 'iin tsá² seein²¹? ¿Tí tyalín²naa' tyajøø²øø' coon²¹ tó² 'e si¹² jøø¹²¹ lí 'íi² tyí²? ⁸Wa jo la joon ¿'ee lí' tyalín²naa'? ¿Tí tyalín²naa' tyajøø²naa' jaain²¹ tsá² tyi¹³ 'mi¹² 'ya¹²gi? Niñí² 'naa' 'in tsá² 'in tyi¹³ 'mi¹² 'ya¹²gi néi¹

fu lí tyín¹'in røø¹³. ⁹'Naa' tyalín²naa' tyajøø²naa' jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' nigajøø²naa' jaain²¹ fee¹¹gi lagi 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios la mo jéi¹. ¹⁰Tsu ni jí² tya' Dios 'e jin¹² cwáain¹ tya' Wó³ do:

Síi³na jaain²¹ tsá² tyiia 'e tsáa'a tyaní²i.

Joon ityaa¹ tyú² coon²¹ fu¹ lí ngí²¹i.

¹¹Pe 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' jii¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² taai² juncwii²¹ jo seein²¹ 'in fee¹¹gi lagi Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹. Pe fee¹¹gi lagi Wó³ do doñi'in 'in xaa¹²¹gi 'in 'i² lí tyú¹² Dios to² tsá².

¹²Ca mo 'líaa² 'wii²¹² cwó² Wó³ júu³ tyú² la ca nano jo ga'øø¹²¹-tsi tsá² røø²¹ xiiala ilí² 'e tyu¹² Dios to² tsá². Joon tyitsaa¹mo 'iin²¹²in ilí² jii¹³ la 'i¹-tsi yaamo. ¹³Jileei¹²¹ 'in gafaa¹²¹a júu³ tya' Dios la mo jéi¹ coon¹³ jilaa¹²¹ ley tya' Moisés faa¹²¹a cwáain¹ tya' xiiala tyu¹² Dios to² ca mi jó¹ Wó³. ¹⁴Joon wana lí² jai¹² ilí²naa' 'in Wó³ no lí¹i Elías 'in 'ná¹ jó¹ tún¹ jii¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. lí jaain²¹ 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéi¹. ¹⁵Joon jileei¹²¹ 'naa' 'in nuu¹un, nuu²uu¹.

¹⁶¿'Ee 'ii²¹ ilijmá'a tsá² tya' 'in tsá² no ilí² coon²¹ røø²¹? Lí¹ la lí¹i xuui²¹² taai²¹² to² coo¹o lí lí' moo¹³ joon 'oo¹o jin¹²in sii¹²¹i ruu¹²¹; ¹⁷'Xuu²¹u' lúu¹ tyi' jmoo²¹o' sóoin¹³ pe jo 'in gatséen¹en. Joon ga'øø²¹ø' sóoin¹³ tya' lí raan¹in 'líi²¹² pe jo 'in gatyi¹² jii¹³ jaain²¹." ¹⁸Tsu gajó² 'in Wó³ do jo 'ee gø¹² jon'gi 'ee 'uun¹²¹un joon 'naa' foo¹oo' 'e 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a. ¹⁹Mi yuui¹³ joon jna-gi lí¹na Ruu¹²¹ Tsá² gagoo²¹²oo joon gagu¹³uu joongi gagø¹oo, joon 'naa' foo²oo' 'e lí¹na tsá² jlo² tu¹²¹u. Joongi lí¹na tsá² 'uun¹²¹ vino 'áai', jaain²¹ tsá² 'in tyú² seein²¹ coon¹³ tsá² 'in røø²¹ tsaa² joongi coon¹³ 'in tsá² cón² 'laa¹³ lí 'ni¹ tsá². Tsu xiiala cwo¹íi¹ 'e jmoo¹o tsá² jmoo¹o júu³ xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² do si tyú² si 'e gó² 'ee.

Cwáain¹ tya' tsá² fuu²¹ 'in jo gajmaa¹a nuu¹³

²⁰Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'gáa² sii¹²¹i 'in tsá² fuu²¹ lí gajmaa¹ 'láai² 'ii¹³ milagros tya'a tsu 'in tsá² néi¹ 'e fuu²¹ do jo gajoo¹²¹-tsi. Jin¹² Jesús:

²¹—¡Fúu² 'naa' 'in néi¹ Corazín! ¡Fúu² jon 'naa' 'in néi¹ Betsaida! Wana nigalí¹ milagros fee¹³ jee²¹² fuu²¹ Tiro coon¹³ fuu²¹ Sidón la nigalí¹ jee²¹² 'naa' 'e nigajoo¹²¹-tsi

'in tsá² do jmoono. Joon i'e¹²e tsá² 'e niga-
joo¹²¹-tsi 'e ci¹²i 'mi¹² lí¹ tyiia²¹² joon 'ee¹e
fó² tyí¹i. ²² Joon fuu²¹²uu 'naa' xugi wúu¹
iní² 'in tsá² Tiro coon¹¹³ Sidón lagi 'naa' mi
tí² jmií²¹² ijma¹a Dios 'ii¹²¹ tya' tsá². ²³ La
joon jon 'naa' tsá² néei¹ Capernaum, ¿ti
líi²naa¹ 'e cwolín²naa¹ fu ñu¹fú²? Xu joon,
¿cwolín²naa¹ fu li 'ii²¹¹! Tsu wana niga¹¹
fuu²¹² Sodoma milagros fee¹¹ la niga¹¹¹ jee²¹²
'naa' 'e taa¹²¹a 'e fuu²¹² do ca nano. ²⁴ Pe 'e
fuu²¹²uu 'naa' mi tí² jmií²¹² 'e jma¹a Dios
'ii¹²¹ tya' tsá² imoo²gii¹ wúu¹ lagi 'in tsá²
néei¹ Sodoma do.

I'ii¹¹ 'woo¹²¹o jileei¹²¹ 'in jalín² coon¹¹³ jna

²⁵ Yíia¹¹³ joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i Jmií²¹²;

—Cwo¹³oo 'nu¹ maai¹¹³, Ñu¹². 'Nu-ü fii²¹²
ni cwo¹¹³ juncwii²¹² coon¹¹³ ñu¹fú². Cwo¹³oo
'nu¹ máa²u¹u tsu niga¹ma¹²¹a 'e júu³ lo 'e jo
lí² 'øøi¹²¹-tsi 'in jmií²¹²-tsi, 'in 'øøi¹²¹-tsi joon
ga¹ee¹¹³ 'e tya' 'in 'wó¹¹gi. ²⁶ Tyú²-ü, Ñu¹², tsu
la joon gali¹iin²¹²u¹un.

²⁷ Faa¹²¹gi Jesús sii¹²¹i 'in tsá² taain²¹² do:

—Ñu¹³üü nigacwo¹¹o jna jilaa¹²¹. Joon
jiin¹¹³ jaain²¹¹ jo lí² licwii¹in 'in Jóon¹ Dios
wa¹a jo cwo¹¹ Jmií²¹². La joon jon jo
lí² licwii¹in jiin¹¹³ jaain²¹¹ 'in Jmií²¹² do
wa¹a jo cwo¹¹ Jóon¹ Dios. Joon cwo¹¹ 'in
Jóon¹ do jiin¹¹³ 'in 'iin²¹²in ilicwii¹in Jmií²¹².
²⁸ Nilín²naa¹ tyani²ii jileei¹²¹ 'naa¹ 'in 'woo¹²¹
coon¹¹³ to² 'e jmoo²oo¹ joon coon¹¹³ laa²¹²
tyán²aan¹. Joon jna-a icwóo¹oo 'e 'ii¹²¹
'woo¹²¹oo¹. ²⁹ 'Ii¹¹³naa¹ júu³ tyú² tyiia joon
cwolicwii¹moo¹ jna, jmoo²oo¹ la to² tyu¹³üü.
'E to² tyu¹³üü do ilí¹ la lí¹ coon²¹¹ 'motsityi²
tyii¹. Pe 'wo²-tsi³oo joon jo tyu¹³üü to² 'ii²¹.
Joon alma tyii¹ 'ii¹²¹i 'woo¹²¹. ³⁰ 'E 'motsityi²
'e cwo¹³oo 'naa¹ jo tyan¹ to² cón²oon¹ joon
'e laa²¹² cwo¹³oo 'naa¹ jo 'áai¹ 'ii²¹.

12

*Lawa mo gacúun¹un tsá² tya¹ Jesús 'mi¹¹³
trigo mo jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²*

¹ La jee²¹² joon gangóo¹ Jesús fu li jñi¹
tsá² trigo coon²¹¹ jmií²¹² mo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².
Joon gatsá² un¹áa¹i tsá² tya¹a joon ga¹láa²
'wii²¹² cúun¹un 'e 'mi¹¹³ trigo do. Gauntyú²
coon¹¹³ ja¹cwo²¹o joon gagøø¹²¹o. ² Joon mo
gani² tsá² fariseos 'e jmoo¹o 'ido gajin¹²in
sii¹²¹i Jesús:

—Jóø², jmoo¹o tsá² tyi¹ to² 'e jo tíi²¹i jma¹
tsá² mo jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

³ Pe 'i-gi gajin¹²in:

—Ñí² 'naa¹ xiiala gajmaa¹a 'líi²¹² David.
Coon²¹¹ jmií²¹² mo gatsá² un¹áa¹i coon¹¹³
tsá² tya¹a ngatáa¹i tsi inüü tya¹ Dios 'joon
gagøø¹²¹o 'e 'iñi¹¹ nicwaa¹¹³ do 'e jiin¹¹³
untsá² do tíi²i dø¹³ø. 'Líi²¹² David do jo tíi²i
dø¹³ø jon¹gi tsá² tya¹a. ⁵ Ñí² 'naa¹ jon 'e ni
ley tya¹ Moisés tyu¹²u to² untsá² 'e jmoo¹o
to² inüü cwo¹¹ do jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²,
joon jo 'noo¹o tsaa². ⁶ Joon fuu²¹²uu 'naa¹
jaain²¹¹ 'in fee¹¹gi lagi 'e cwo¹¹ do nacwé¹¹
lo. ⁷ Gajin¹² Dios ni jí² tya¹a: "Iin²¹²moo
'e seein²¹naa¹ 'née¹in ruu¹²¹naa¹ lagi ijn-
gaa¹¹³naa¹ joo¹²¹ joon cwo²oo¹ jna fa¹¹."
Wana niga¹øøi¹²¹-oo¹ 'e júu³ no jo 'ñii²naa¹
'in jo 'e tsaa² røø¹¹. ⁸ Tsu jna-a, 'in Ruu¹²¹i
Tsá², tyu¹²u to² jon jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

*Un¹láa²i Jesús jaain²¹¹ tsá² sitsüü¹¹³
cwo²oo¹o*

⁹ Joon gacwo¹¹i¹i Jesús fu do joon ga¹¹²
inüü cwo¹¹ sinagoga. ¹⁰ Joon inüü cwo¹¹ do
ni¹yuui² jaain²¹¹ tsá² sitsüü¹¹³ cwo²oo¹o. Joon
tsu 'wi¹¹³ 'iin²¹²in 'in tsá² do 'inñi²i Jesús
gaunngii¹i:

—¿Ti tsaa² fee¹¹ 'e un¹láa²o jaain²¹¹ tsat-
saa¹¹³ jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²?

¹¹ Joon Jesús-gi ganií¹i:

—Doñi¹iin jee²¹² 'naa¹ wa gatøø¹²¹i tsi
too²¹¹ jaain²¹¹ joo¹saa¹²¹ tyii¹ ityíi²moo¹
xüfiin¹¹³ jmií²¹² mo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá². ¹² Pe
'áai¹gi tyiin² jaain²¹¹ tsañüü¹¹ lagi jaain²¹¹
joo¹saa¹²¹. La joon, lí²-i jma¹ tsá² 'e tyú² mo
jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

¹³ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² sitsüü¹¹³
cwo²oo¹o:

—Ni¹¹³ cwo²oo¹o.

Joon mo ganií¹¹³ 'in tsá² do cwo²oo¹o, joon
ga¹lloo²o, galí²-i la lí¹ 'e cwo²oo¹o coon²¹¹.
¹⁴ Joon ga¹wóo²mo tsá² fariseos do fu inüü
cwo¹¹ do joon ga¹láa² 'wii²¹² ga¹noo¹¹³o xi-
iala ijngaa¹¹³i Jesús.

*Coon²¹¹ júu³ 'e gafaa¹²¹a jaain²¹¹ tsá² 'in
gacwo¹o júu³ tya¹ Dios la mo jéei¹³ cwáain¹ tya¹
Jesús*

¹⁵ Joon mo galiñii¹ Jesús 'e 'iin²¹²in
tsá² jnga¹¹mo 'ii joon gacwo¹¹i¹o do joon
fúu¹mo tsá² gangalín²mo coon¹¹³on. Joon
gaun¹láa²mo Jesús jileei¹²¹ tsatsaa¹¹³. ¹⁶ Joon
gatyü¹² Jesús to² 'e jo jma¹¹ 'ido júu³ tsá² 'iin
'ii. ¹⁷ Coon¹¹³ la joon gatsé¹i júu³ ga¹ñi²i 'in
tsá² gacwo¹ júu³ tya¹ Dios la mo jéei¹ siii²¹
Isaías mo gajin¹²in:

¹⁸ 'Ino 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu¹³üü, 'in
gatyí¹na.

'Áa¹mo 'iin²¹²na 'ii joon 'áa¹mo jløø¹³na 'wii²¹² tya'a.

Icwóo¹³moo Espíritu Tyú² tyiia tya'a, joon 'ii 'in jma^{12a} tsá² taain²¹² juncwii²¹ júu³ xiiala jmoó³oo 'ii²¹.

¹⁹ 'E jo jmá^{2a} 'ido mii¹³, jon'gi 'óo¹o jon'gi inuu¹un tsá² faa^{121a} jee²¹² 'nú¹.

²⁰ Joon jileei¹²¹ tsá² seein²¹ fa¹³ iuncoon¹¹³o joon jileei¹²¹ 'in jo 'e wa¹² pí² 'oo¹o icwo¹³o 'ido wa¹² pí² tya' ca mi tyú¹² 'ii to² coon¹¹³ 'ii²¹ røø²¹.

²¹ Joon ilitsáai¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Cwo¹ tsá² Jesús tsaa² 'e 'oo¹o 'ii²¹ tya' 'in 'liii¹³

²² Joon 'in tsá² do ngájée¹i tyani Jesús jaain²¹ tsá² tiui² 'in jo faa^{121a} joon 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya'a. Joon gaun'láa²mo Jesús 'in tsá² do galí²-i jóøø² joon ga'láa² 'wii²¹² faa^{121o}. ²² Joon 'áai¹ gonga jóon²¹-tsi tsá² joon gajin¹²in ino wa'a jon'oon¹ 'lii²¹² David 'in tsá² no.

²⁴ Pe mo ganúu²un 'in tsá² fariseos 'e jin¹² tsá² la do gajin¹²in:

—'In tsañuu¹ no 'woo¹i 'in 'liii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú 'in tyú¹² to² 'in 'liii¹³.

²⁵ Joon ñii¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Wana 'in gobierno lí¹ 'láai² poo²¹² 'ii joon tñin¹in la 'oo¹²¹ 'ii joon 'in gobierno do jo taa^{121a}. La joon jon wana coon²¹ fuu²¹ si la 'oo¹²¹ ruu¹²¹ⁱ 'ee jmoo¹o mii¹³ jo wóo² taa^{121a}. ²⁶ Joon wana Satanás 'woo¹i Satanás 'ña'a tún² 'ii¹³ líi¹. ¿Xiiala li taa^{121a} 'ido wa líi¹i la joon? ²⁷ 'Naa' fó²oo' 'e 'wóo²na 'in 'liii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú joon wana la joon, ¿'iin cwo¹o 'ii²¹ tya' tsá² tyii' 'e 'woo¹i 'in 'liii¹³ taai² alma tya' tsá²? Coon¹¹³ 'e jmoo¹o tsá² tyii' liñí²ii' 'e lí¹ cñ¹²ⁱ 'i¹-oo'. ²⁸ Pe 'wóo²na 'in 'liii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios joon wana jmoó³oo la joon gatí² 'ii¹²¹ 'e tyú¹² Dios to² jee²¹² 'naa'.

²⁹ Jo lí² tsataai² tsá² inuu¹ tya' tsá² pí²-tsi 'e 'wo¹¹ tsá² 'e sá² tya'a wa jo jéei¹ 'núu¹i. La joon lí² 'wó²o 'e sá² tya'a.

³⁰ 'Jileei¹²¹ 'in jo seein²¹ tyú² coon¹¹³ jna 'ee¹mo jna joon jileei¹²¹ 'in jo uncaain²¹ tsá² ilíin² tsá² tya' Dios coon¹¹³ jna 'øø¹mo tsá² wíin².

³¹ 'Tsu 'wii¹¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' doñi'ee tsaa² 'e 'noo¹o tsá² si doñi'ee júu³ 'laa¹²¹ 'e

faa¹²¹ tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaa² tya'a pe wana faa^{121a} tsá² 'laa¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios jo 'iin²gi tsaa² tya' 'ii. ³² Joon doñi'ee júu³ 'laa¹²¹ 'e faa¹²¹ tsá² tya' Ruu¹²¹ⁱ Tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaa² tya'a pe wana faa^{121a} tsá² 'laa¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios jo 'iin²gi tsaa² tya'a 'e juncwii²¹ lo la joon jon lí¹ cataain²¹².

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon¹¹³ 'oofuu²¹ 'e tsi²

³³ 'Wana tyú² coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwo¹o 'oofuu²¹ 'e tyú² joon wana gó² 'e 'mó² do gó²o jon 'e 'oofuu²¹ 'e i'í¹i. Tsu coon²¹ 'e 'mó² 'oofuu²¹ cwii¹ tsá² coon¹¹³ 'oofuu²¹ 'e tsi². ³⁴ 'Xuui²¹² tya' 'in 'liii¹³ 'naa' ¿Xiiala lí² fó²oo' 'naa' júu³ tyú² joon yaamoo' 'liii¹³ 'naa'? Tsu faa^{121a} tsá² jiin¹¹³ la 'i¹-tsio. ³⁵ 'In tsá² tyú¹i faa^{121o} 'e tyú² 'e tyú²u 'i¹-tsi. La joon jon 'in tsá² gó² faa^{121o} 'e gó² tsu 'wii¹¹³ 'e gó² 'i¹-tsi. ³⁶ Joon fuu²¹²uu 'naa', mi tí² jmii²¹² ijmá'a Dios 'ii²¹ tya' tsá² icon¹on tya'a tya' jilaa¹²¹ júu³ 'e nigasíi² tsá² 'e jo 'ee to² tí². ³⁷ 'Tsu 'e 'ii²¹ ijmá'a Dios tya' tsá² ilí² jiin¹¹³ la júu³ 'e nigafaa^{121a} tsá². Coon¹¹³ júu³ tya'a icwo¹ii¹ 'in tyú¹i si 'in gó² 'ee.

'In tsá² gó² do mii¹i coon²¹ lí² milagro

³⁸ Joon 'in líi¹¹³ tsá² fariseos coon¹¹³ tífo¹² tya' ley gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Tífo¹², 'ii²¹²i 'e 'e¹¹ 'e jna'a coon²¹ lí² milagro.

³⁹ Joon gañii¹ Jesús:

—'In tsá² gó² 'in jo tsáa¹-tsi Dios mii¹i lí² milagro pe i'ii¹²¹i jiin¹¹³ 'e lí² gacwo¹o 'in tsá² cwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii¹²¹ Jonás. ⁴⁰ 'Tsu Jonás do ga'í² nu' tu¹² joo¹²¹ taai² jmii²¹ 'ni¹ jmii²¹² 'ni¹gi núu¹ la joon jon 'in Ruu¹²¹ⁱ Tsá² tsa'ii²¹ 'ni¹ jmii²¹² 'ni¹gi núu¹ li taai² tsá² 'in najúin¹. ⁴¹ Joon mi jmá'a Dios 'ii¹²¹ tya' tsá² 'in tsá² 'in née¹i Nínive i'nñi¹ ni 'in tsá² seein²¹ nano tsu gajoo^{121o}-tsi 'in tsá² née¹i Nínive mo gangó¹ Jonás ngacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Jonás no. ⁴² Joon 'in tsamí² 'in tyú¹² to² cwo¹¹³ roon¹on lí² cwo²¹ tsáa² lí¹ 'yee²¹ 'e ñi¹ i'nñi¹ ni 'in tsá² seein²¹ nano tsu 'in tsamí² do gajó² janúu²un júu³ 'e jmii²¹²-tsi tya' Salomón. Gajó² lí² wíin²gi la jee²¹² jilaa¹²¹ fuu²¹ 'e sá² la 'ui juncwii²¹. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Salomón —jin¹² Jesús.

Lawa mo cii¹¹³ 'in 'liii¹³ alma tya' tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²¹in:

⁴³—Mo gacwo¹¹i 'in 'lii¹³ alma tya¹ jaain²¹ tsañuu¹ ngii¹ la caain²¹ li tyuun²¹ 'noo¹o li 'ii²¹ 'woo²¹o. Joon mo jo tyii²¹a li 'ii²¹ 'woo²¹o i'i¹-tsi: ⁴⁴“Nii¹³moo li gajú³uu.” Joon mi cii¹³i tún¹ ityee²¹i 'in tsá² do lawa coon²¹ 'nú¹ 'e jø² 'e tyú² si 'ya¹² joon li tyú². ⁴⁵Joon 'in 'lii¹³ do 'e tsatee¹ 'e dyái¹ 'in 'lii¹³gi lagi 'ii 'e tsataa²i tsi alma tya'a. Joon li gatséi¹ 'e gó²gi tya'a lagi li ga'láa² 'wii²¹². La joon ili² tya¹ 'in tsá² gó² 'in seen²¹ nano.

Jalín² ruu²¹i coon¹³ sáa³a jafee¹³i Jesús

⁴⁶La 'ii²¹² faa²¹gi Jesús coon¹³ 'in tsá² do gatyaliín² ruu²¹i coon¹³ sáa³a. Caluu gajaan'an 'iin²¹² in fee²¹i Jesús. ⁴⁷Joon jaain²¹ tsá² gajma¹²a Jesús júu³ jin²¹in:

—Saa²¹a coon¹³ ruu²¹u téen²in caluu no 'iin²¹² in fee²¹i 'nu.

⁴⁸Pe Jesús gasii²¹i 'in tsá² gajma¹²a júu³ 'ii jin²¹in:

—'L'in sáa³aa joongi 'iin ruu²¹na?

⁴⁹Joon ga¹¹i² cwoo²¹o la caain²¹ li née¹i tsá² tya'a joon gajin²¹in:

—'Inlo-o sáa³aa joongi ruu²¹na. ⁵⁰Tsu doñi¹in 'in jmoó¹o la to² tyu¹² ñu¹³uu tyiin¹³ ñu¹fú² 'ii ruu²¹na tsañuu¹, joongi 'ii ruu²¹na tsami², joongi 'ii sáa³aa —jin¹² Jesús.

13

Lawa jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ mi¹³ trigo

¹'E jmi¹² joon gacwo¹¹i Jesús inuu tya'a joon gangacwaa¹a ti tyí¹a. ²Joon gali-caain²¹ tsá² fúu¹ li tyiin¹ Jesús do. Joon ga¹² Jesús tsi barco 'íi¹ ti' jmi¹² do joon do-o gacwoo²¹o. Joon 'in tsá² do gajaan'an ni tsaa² do. ³Joon ga¹²e Jesús 'in tsá² do coon¹³ 'láai² júu³ cwáain¹ gajin²¹in:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajñii¹ mi¹³ trigo. ⁴La 'ii²¹² ngóo¹ dya¹²a 'e mi¹³ do 'elii¹³ mi¹³ trigo do gaxuu¹²¹u tya'i fu¹ joon gatyaliín² ton¹ gagii²¹i mi¹³ trigo do. ⁵'Elíi¹³gi mi¹³ do gaxuu¹²¹u ni cuun²¹² li jo 'náa¹ cwoo¹³ 'láai². Tyú²-u gani¹³ mi¹³ trigo do jo 'o¹² 'náa¹ cwoo¹³ do. ⁶Pe mo ga'yee²¹ ñi¹ gacó³o coon¹³ 'yíia²¹. Joon tsu 'wii¹³ jo jmóo³ tya'a sá² galityuun²¹. ⁷Joon 'elii¹³gi mi¹³ gaxuu¹²¹u jee²¹² 'motóon¹. Joon 'e toón¹ do gacwaan²¹mo joon gajlii²¹ 'e trigo do. ⁸Pe 'elii¹³gi mi¹³ do gaxuu¹²¹u

jee²¹² cwoo¹³ 'oo¹³ joon tyú²-u gacwain²¹. 'Elíi¹³ mi¹³ jún² do gacwo¹ coon²¹ ciein¹³ mi¹³, 'elii¹³gi gacwo¹ sesenta mi¹³, 'elii¹³gi gacwo¹ dyadya¹ mi¹³. ⁹Jileei²¹ 'naa¹ 'in nuu¹un, nuu²uun¹.

Yu³ to² 'e¹²e Jesús tsá² jmai¹² coon¹³ júu³ cwáan¹mo

¹⁰Joon gangatyéen¹in tsá² tya¹ Jesús co¹ li siin¹³in joon gaunngii¹i:

—'Ee li¹ 'e¹²e tsá² coon¹³ jmai¹² júu³ cwáan¹mo?

¹¹Joon gañii¹i:

—Dios gacwo¹o 'naa¹ 'e 'øø²¹mo-'oo¹ 'e júu³ 'uuin²¹ tya¹ xiiala ityu¹² Dios to² tsá², pe 'in catyaa² do jo cwei² wa¹ 'øøi²¹-tsi. ¹²Joon 'in 'øøi²¹-tsi, icwo¹o Dios 'ii 'øøi²¹-tsi tyú²gi 'áai¹. Pe 'in jo ga'øøi²¹-tsi i'wo¹²o 'e xu¹ 'e 'øøi²¹-tsi do. ¹³'Wii¹³ joon tyíi³aa júu³ tya¹ 'in tsá² lo coon¹³ jmai¹² júu³ cwáan¹mo. 'In tsá² lo ñi²o jilaa²¹ 'e jmó³oo pe tsalín²mo lawa jo 'ee gañi²o. Joon nuu¹o júu³ tyiia pe jo 'øøi²¹-tsi lawa jo 'ee ganuu¹o. ¹⁴La joon gatsín¹ júu³ ga¹¹i² 'lii²¹² Isaías, 'in gacwo¹o júu³ tya¹ Dios la mo jeei¹ mo gajin²¹in:

'E la ja¹²mo, inúu² 'naa¹ joon jo i'øøi²¹-'oo¹. 'E la ja¹²mo, ijøø² 'naa¹ pe jo iunji²¹i.

¹⁵Tsu nigali¹wa¹²a-tsi 'in tsá² no jo 'iin²¹²gi nuu¹un joon gajni¹ unni¹i yu² to² 'e jo lí²gi jnaa¹²a, jon¹gi li núu¹gi coon¹³ loocwóo¹o.

Coon¹³ la joon jo lí²gi i'øøi²¹-tsi 'e cii¹³i coon¹³ jna 'e un'láa²na 'ii,

jin¹² Isaías do.

¹⁶'Pe jløø¹³mo 'naa¹ tsu jøø²øø¹ coon¹³ unni²iin¹ joon nuu²uun¹ coon¹³ loocwoo¹oo'. ¹⁷'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa¹ fúu¹mo 'in gacwo¹o júu³ tya¹ Dios la mo jeei¹ coon¹³ tsá² 'in tyú¹i nigali¹iin²¹²in jøø²ø jilaa¹² 'e jøø² 'naa¹ pe jo gani²i. Nigali¹iin²¹²in 'in tsá² do núu¹un jilaa¹² 'e nuu² 'naa¹ pe jo ganúu²un.

Jmo²o Jesús tsá² tya'a júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya¹ tsá² jñii¹ mi¹³ trigo

¹⁸Faa¹²gi Jesús jin²¹in:

—Tyaan²aan¹ cwáain¹ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya¹ 'in tsá² gajñii¹ mi¹³ trigo.

¹⁹'In tsá² 'in nuu¹un júu³ tya¹ xiiala tyu¹² Dios to² tsá² pe jo 'øøi²¹-tsi lí¹i la li mi¹³ trigo 'e xuu¹²¹u tya'i fu¹. Gajó² 'in 'lii¹³gi gatyii²¹ júu³ ganúu²un 'in tsá² do. ²⁰'E mi¹³ trigo gaxuu¹²¹ jee²¹² cuun²¹² li la lí¹i 'in

tsá² ganúu²un júu³ tya¹ Dios joon ga'ii¹²¹i jloø³mo, ²¹ pe jo jmóo³ jée¹i. Joon mo nii²¹² wúu¹ sí'òø¹i tsá² 'ii'ee 'wii¹¹³ cwáain¹ tya¹ júu³ do tsifu joon tuu²¹ 'e júu³ do. ²²'E mi¹³ trigo gaxuu¹²¹ jee²¹² 'motóon¹ li la líi¹¹ 'in tsá² 'in ganúu²un júu³ do pe cu¹²-tsi coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. Cuu² gacoon²¹ 'ido tóo² joon jo untsín¹ to² tya¹ júu³ tya¹ Dios coon¹¹³ juncwii²¹ tya¹ 'in tsá² do. ²³'Pe 'e mi¹³ trigo do 'e gaxuu¹²¹ jee²¹² cwoo¹¹³ 'oo¹³ li la líi¹¹ tsá² 'in ganúu²un júu³ tya¹ Dios do joon gajmaa¹a nuu¹¹³un. Gajmee¹ mo to² 'e júu³ do tya¹a. 'Inlíi¹¹ la li 'e mi¹³ trigo 'e gacwo¹ coon²¹ ciein¹³ mi¹³, 'inlíi¹¹³gi líi¹¹ la li 'e mi¹³ trigo 'e gacwo¹ sesenta mi¹³, 'inlíi¹¹³gi líi¹¹ la li 'e mi¹³ trigo 'e gacwo¹ dyadya¹ mi¹³.

Júu³ cwáain¹ tya¹ 'in gajñii¹ tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

²⁴ Joon gatyaa¹a Jesús 'e júu³ cwáain¹ lo tya¹ 'in tsá² do jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² tsá² li la li mo gajñii¹ jaain²¹ tsañuu¹¹ jún² trigo tyú² 'wó² tya¹a. ²⁵'Pe la 'ii²¹² cwuu²¹mo 'in tsá² do joon ga'í² jaain²¹ tsá² 'in 'eei¹¹ 'ii joon gajñii¹ jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo do joon nga¹²mo mi yuu¹¹³ joon. ²⁶ Joon mo ganii¹¹³ mi¹³ trigo do joon galisá² mi¹³ tya¹a ga'ye¹²¹mo joon 'e tóon¹ ñii²¹ do. ²⁷ Joon 'in tsa'leei¹¹³ do gangóo¹o gangasii¹¹³i ñi'fii²¹²i: “Patróoin¹³, tyú²-u jún² gajñii²¹i' li 'wó² do, ¿xiialí¹i ga'ye¹²¹ tóon¹ ñii²¹ do?” ²⁸ Joon 'in ñi'fii²¹² do gajin²¹in sii¹²¹i 'ii: “Jaain²¹ tsá² 'in 'eei¹¹²¹ jna gajmaa¹a 'yee¹²¹ tóon¹ ñii²¹ no”, jin¹²in. Joon 'in tsa'leei¹¹³ do gaunngii¹¹i: “¿Tí 'iin²¹²u'un wa¹a tsaa²¹a'a tsasé²e'e 'e tóon¹ ñii²¹ do?” jin¹²in. ²⁹'Pe ñi'fii²¹²i do gajin¹²in: “‘Ún², jo søø²øø¹ tsu wana gacwotøø¹¹³ 'e tóon¹ ñii²¹ do 'ná¹ cwotøø¹¹³ jon 'e trigo do. ³⁰ Tyú²gi cwocwáain²¹ caan²¹mo ce roo²¹o. Joon ityu¹³uu to² tsa'leei¹¹³ tsalín² tsasee¹¹e jéei¹ 'e tóon¹ ñii²¹ do joon jmáa¹a la catsi¹ joon coo¹o. Joon mi yuu¹¹³ joon isø¹²ø 'e trigo do to¹o inuu tyiia¹, jin¹² fii²¹²i —jin¹² Jesús.

Juu³ cwáain¹ tya¹ coon²¹ jún² mostaza

³¹ Tyaa¹a Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² tsá² li la li coon²¹ jún² mostaza 'e gajñii¹ tsá² 'wó² tya¹a. ³² Pi¹³gi jún² tya¹ la jee²¹² jilaa¹²¹ jún² tya¹ nuu²¹ pe mi nii¹¹³ joon cwaain²¹ fee¹¹gi 'mó² tya¹ lagi nuu²¹ catyia² ca ti la ti coon²¹ 'mó². Fee¹¹

'áai¹ ca jalín² ton¹ jmáa¹a sii²i jee²¹² cwáa¹ tya¹a.

Júu³ cwáain¹ tya¹ tyiian¹³

³³ Tyaa¹a Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² tsá² li la li tyiian¹³ 'e gacaai¹²¹ jaain²¹ tsaím² 'ni¹ 'ii¹¹³ fu² 'iñi¹¹ joon garoon²on jilaa¹²¹.

Júu³ cwáain¹ gatyaa¹a Jesús gauntsiin¹ júu³ ga'íi²i 'lii²¹² tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² la mo jéei¹

³⁴ Jmai¹² coon¹¹³ júu³ cwáan¹mo gasii¹²¹i Jesús 'in tsá² do. ³⁵ Coon¹¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ tya¹ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios la mo jéei¹ mo gajin¹²in:

Jmai¹² coon¹¹³ júu³ cwáain¹ ifo¹³oo; ifo¹³oo júu³ 'uuin²¹ 'e si¹mo² ca mo gajmaa¹a Dios juncwii²¹.

Jmo²o Jesús tsá² júu³ 'ee'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya¹ mo ñii²¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

³⁶ Joon Jesús ga'íi²i júu³ tya¹ 'in tsá² do joon ga'í² inuu. Joon tsá² tya¹a ganyatyeen¹in li tyiin¹ Jesús joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Jmaa¹¹³ jna¹a júu³, 'ee'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ 'e gatyaa¹a mo jñii¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo.

³⁷ Joon gajin¹²in Jesús:

—'In tsá² do 'in gajñii¹ 'e jún² trigo tyú² líi¹¹ Ruu¹²¹i Tsá², ³⁸ joon 'wó² tya¹a do li ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. Joon 'e jún² trigo tyú² li la líi¹¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² Dios. Joon 'e jún² tya¹ tóon¹ ñii²¹ li la líi¹¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² 'in 'líi¹³. ³⁹ Joon 'in gajñii¹ 'e jún² tya¹ tóon¹ ñii²¹ do 'in 'líi¹³mo 'i. Joon mo gasø¹²ø 'e trigo do li la li mi tyéi¹ juncwii²¹. Joon 'in tsa'leei¹¹³ do 'in gasø¹² 'e trigo do líi¹¹ la líi¹¹ ángeles tya¹ Dios. ⁴⁰ Joon la gasø¹²ø 'in tsa'leei¹¹³ do 'e tóon¹ ñii²¹ gadya¹²a ni jí² la joon ilí² li tyéi¹ juncwii²¹. ⁴¹ 'In Ruu¹²¹i Tsá² ityu¹²u to² ángeles tya¹a iuncaain²¹ jileei¹²¹ 'in jmoo¹o 'leei¹²¹ tsá² coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in ga'noo¹o tsaa² 'e 'wóo²mo 'ido fu li tyu¹²u 'ii to². ⁴² Joon ipí²in 'in tsá² do li 'ii²¹. Joon ityi¹²i 'áai¹ joon cuu¹¹i moojóon¹on. ⁴³ Joon jileei¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios ilijíi¹¹ la jii¹¹ ñi¹¹ fu li tyu¹² Jmii²¹ to². Jileei¹²¹ 'naa¹ 'in nuu¹un, nuu²uu¹.

Júu³ cwáain¹ tya¹ cuu² si¹mo²

⁴⁴'E tyu¹² Dios to² tsá² li la li cuu² si'mo² nu¹ 'wó². Joon mo gatsaa^{121a} jaain²¹ tsá² 'e cuu² si'mo² do ga'maa¹ a tún¹. Galijløø¹³ⁱ 'áai¹ joon gangaa¹¹³ⁱ nga'núú²ⁱ jilaa¹²¹ 'e sá² tya'a joon galó^{1o} 'e 'wó² do li taa¹¹³ cuu² do.

Júu³ cwáain¹ tya' perla 'e 'moo¹³ 'áai¹

⁴⁵'La joon jon 'e tyu¹² Dios to² tsá² li la líii¹ jaain²¹ tsá² 'in ló^{1o} 'e 'núú²ⁱ. 'In tsá² do ngii¹ to² 'noo^{1o} perlas tyú². ⁴⁶Joon mo gatsaa^{121a} coon²¹ 'e tyiín¹ 'áai¹ joon tsa'núú²ⁱ jilaa¹²¹ 'e sá² tya'a joon galó^{1o} 'e perla do.

Júu³ cwáain¹ tya' núu³

⁴⁷'La joon jon 'e tyu¹² Dios to² tsá² li la li coon²¹ núu³ 'e 'ii⁴ tsá² tsi jmií²¹ joon tsataa²ⁱ jilaa¹²¹ nii² joo¹²¹ taai² jmií²¹ do. ⁴⁸Joon mo garó¹ⁱ 'e 'núu³ do 'in tsá² do unron^{12on} fu ni tsaa² joon cwa^{1a} in tyii¹¹³ⁱⁿ 'in joo¹²¹ taai² jmií²¹ do. Joon 'in joo¹²¹ tyúú¹ do taa¹ⁱ tsi motó² joon 'in joo¹²¹ jo tyúú¹ do dyee^{113mo}. ⁴⁹La joon il² li tyé¹ juncwii²¹. Joon ijalín² 'in ángeles 'in jmáa^{1a} coon¹²¹ 'in tyúú² coon¹³ 'in gó². ⁵⁰Joon 'in gó² idyee¹¹³ⁱ li 'ii²¹ joon do-o ityí¹²ⁱ joon cuu¹ⁱ moojóon^{1on}.

Júu³ 'e tyiín¹ 'e tsáai² coon¹³ júu³ 'e tyiín¹ 'e 'múui²

⁵¹Joon jin¹²ⁱⁿ Jesús sii¹²¹ⁱ tsá² tya'a:

—¿Tí 'øø¹²¹ mo-'oo¹ jilaa¹²¹ 'elo?

Joon gañii¹ⁱ tsá² tya'a jin¹²ⁱⁿ:

—Joon, 'øø¹²¹ mo-tsii¹ⁱ.

⁵²Joon gajin¹² Jesús:

—Jaain²¹ tifo¹² tya' ley 'in gauntsáa¹ xiiala ityu¹² Dios to² tsá² líii¹ la líii¹ tsá² fii²¹² 'nú¹ 'in lí² tyi¹² 'e 'míí² coon¹¹³ 'e tsáai² jee²¹² 'e sá² tya'a. Lí²-i 'e^{12e} 'in tifo¹² do tsá² 'e júu³ 'múui² joongi júu³ 'e tsáai².

Mo gangaa¹¹²ⁱ Jesús fuu²¹ Nazaret

⁵³Joon mo ngayuui¹¹³ ga'íí²ⁱ Jesús 'e júu³ cwáain¹ lo ⁵⁴joon gangaa^{11mo} fu cwo¹¹³ goo^{1o}. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e^{12e} tsá² inuu¹ cwo¹ sinagoga tya'a. Joon 'in tsá² goo^{1o} do ganga'goo^{21o}-tsi, jin¹²ⁱⁿ:

—¿Xiiafu lí¹ galitií²¹ⁱ 'in tsañuu¹ no 'e júu³ faa^{121a}? ¿Xiiala 'e galí² jmo^{1o} ino milagros la no? ⁵⁵Tsu jóon^{1on} tí'mó² ino joon sáa^{3a} sii²¹ María. Joon ruu^{121mo} Jacobo, coon¹¹³ José, coon¹¹³ Simón coon¹¹³ Judas. ⁵⁶Joongi 'in ruu¹²¹ⁱ tsami² sein²¹ jee²¹² jna¹ jon. ¿Xiiali¹ galiíí¹ⁱ jilaa¹²¹ 'eno?

⁵⁷Tsu 'wii¹¹³ joon ga'aa^{1a} tsii²¹² wúu¹ tya' Jesús jo ganúu^{2un} júu³ tya'. Pe Jesús gajin¹²ⁱⁿ sii¹²¹ⁱ 'in tsá² do:

—Un'goo^{21o} tsá² jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios pe jiin¹¹³ tsá² goo^{1o} coon¹¹³ tsá² inuu¹ tya'a jo un'goo^{21o} 'li.

⁵⁸Joon jo 'ee milagros gajmaa^{1a} Jesús jee²¹² 'in tsá² goo^{1o} do tsu jo jai¹² galíí² 'ido 'li.

14

Mo gajúin¹ Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹

¹'Yiia¹³ joon 'in tyu¹² to² li sii²¹ Galilea, 'in sii²¹ Herodes, nigaliíí¹ⁱ xiiala jmo^{1o} Jesús. ²Joon gasii¹²¹ⁱ 'in née¹ⁱ coon^{113on} cwáain¹ tya' Jesús:

—Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹ ino 'in nigajii¹ⁱⁿ in jee²¹² líí²¹². 'Wii¹¹³ joon lí² jmáa^{1a} milagros do.

³Ga'í¹-tsi Herodes la joon tsu nigataan¹¹³ⁱⁿ 'nuñ¹³ Wó³ do. Herodes iliseein²¹ tyú² coon¹¹³ Herodías gatyú^{12u} to² i'ñá^{1u} cadenas cwo^{21o} Wó³ lí¹ 'yuu²ⁱ 'nuñ¹³. Herodes do nigacán^{1mo} Herodías 'in líii¹ tsami² tya' ruu¹²¹ⁱ 'in sii²¹ Lii²¹². ⁴Joon Wó³ do gasii¹²¹ⁱ Herodes 'e jo tíí²ⁱ jmáa^{1a} la no.

⁵'In²¹²ⁱⁿ Herodes jngaa¹¹³ⁱ Wó³ pe 'gøø^{121mo} tsá². Tsu jilee^{121mo} tsá² 'e ñii¹ⁱ 'e faa¹²¹ Wó³ cwáain¹ tya' Dios. ⁶Joon mo gatséi¹ jiin²¹ tya' Herodes gajmaa^{1a} jmií²¹². Joon ga¹² jamí² Herodías gatséen¹ⁱⁿ li taai² tsá² lí¹ náa¹ jmií²¹² do. Joon 'áa^{1mo} gatí²-tsi Herodes lagi tséen¹ⁱⁿ 'in simí² do. ⁷Joon gajin¹²ⁱⁿ ga'ée¹ⁱ Dios gasii¹²¹ⁱ 'in simí² do:

—Cwó^{3oo} doñi¹ 'ee mí²ⁱ.

⁸Joon 'in simí² do mo ngayuui¹¹³ gafee¹²¹ⁱ sáa^{3a} jin¹²ⁱⁿ sii¹²¹ⁱ Herodes:

—Cwo¹¹³ jna lo mootyí² Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹ 'e 'yu² coon²¹ tsi wúun¹.

⁹Galixuu^{212mo}-tsi Herodes pe jo lí² un'naa¹ⁱ júu³ tya'a 'e niga'ée¹ⁱ Dios li nuu^{1un} 'in tsá² taai² do. Gatyú^{12u} to² 'e lí² la joon. ¹⁰Gasii¹ⁱⁿ tsá² gangatú² luu^{212u} Wó³ lí¹ 'yuu²ⁱ 'nañ¹³ do. ¹¹Joon gacóon^{1on} ton^{12on} coon²¹ tsi wúun¹ gacwo^{1o} 'in simí² do. Joon 'li-gi gacwo^{1o} sáa^{3a}.

¹²Joon tyalín² 'inlíí¹¹³ tsá² tya' Wó³ do gacoon¹ cuerpo tya'a 'a tsa'áa¹ⁱ. Joon ngalín^{2mo} ngajmaa^{113a} Jesús júu³ xiiala galí¹.

Mo gacwo¹o Jesús *ñá² mil tsá² 'e dø¹ø*

¹³ Joon mo galiñi¹ Jesús xiiala gangáí¹ Wó³ do ga¹í² tsi coon²¹ barco joon gangóo¹ coon²¹ coon¹³ tsá² tya'a fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Pe galiñi¹ tsá² née¹i la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do joon ngalín²mo ngii¹i tii²i. ¹⁴ Joon mo gacwo¹í¹ Jesús 'e barco do gangaa¹ tsá² fúui¹. Joon galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya¹ 'ido. Joon gaun¹láa²mo tsatsaa¹³ jée¹i 'in tsá² do. ¹⁵ Joon nangó¹ xuu¹ jnaa¹ tyalín² tsá² tya¹ Jesús sii¹²¹ 'i:

—Nixuu¹ jnaa¹ lo. 'í² jú³ 'in tsá² no tsu jo 'in seein²¹ 'e 'ñii¹ 'e dø¹ 'ino. Síí¹³ 'i wa tsalín² fuu²¹ pi¹³ taa¹³ co¹ no 'e ló¹xu¹ 'e dø¹ø.

¹⁶ Joon Jesús gajin²in:

—Jo 'ná² tsalín² 'ino. 'Naa', cwó²xuu¹ 'e dø¹ 'ino.

¹⁷ Joon gajin² tsá² tya'a:

—Jo 'ee 'oo²gii¹ jii¹ 'in ná² 'iñi¹ coon¹³ gáí¹ joo²¹ taai² jmií²¹.

¹⁸ Jesús ganií¹:

—Cwooi²duu¹ fu lo.

¹⁹ Joon gatyú¹² Jesús to² wa'a cwá² 'in tsá² fúui¹ do jee²¹² ñii²¹ do. Joon gason¹²on 'e 'ná² 'iñi¹ do coon¹³ 'in gáí¹ joo²¹ taai² jmií²¹. Joon gajóø²ø fu ññ¹fú², gacwoo¹ 'maai¹² Dios. Gajmaa¹ 'a no³ 'e 'iñi¹ do joon gacwo¹ 'o tsá² tya'a. Joon 'in tsá² tya'a do gajmaa¹ 'a jmai¹²xu¹ jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. ²⁰ Jilee¹²¹mo gagøø¹²¹ø joon jløø¹³mo. Joon gauncaain²¹ jilaa¹²¹ 'e gasáí¹gi, joon garóí¹ dyatun¹ 'motó². ²¹ Joon 'in tsá² 'in gagøø¹²¹ø do tí² 'ná² mil jmai¹² tsañuu¹¹ jo si¹i²in tsamí² coon¹³ xuui²¹².

Ngii¹ Jesús ni jmií²¹

²² Mo ngayuui¹³ joon gatyú¹² Jesús to² tsá² tya'a wa' tsalín² lí¹ ngoo¹³ tyíí¹ cataain²¹ do jéeí¹gi lagi 'ii la 'ii²¹² 'ii¹gi júú³ 'in tsá² do.

²³ Joon mo ngayuui¹³ ga¹í¹ Jesús júú³ 'in tsá² do gasoo²¹o 'ña'a coon²¹ moo¹²¹ ngafee¹³¹ Dios. Joon mo ga¹í² núú³ do-o táain² Jesús 'ña'o. ²⁴ Joon 'e barco do tya' tsá² tya'a ngó¹ tún² tsa¹ ni tyíá¹ do. 'Áai¹ jnoó¹ jmií²¹ tsaa¹ barco do tsu 'áai¹ 'ii tyí² lí¹ cii¹³.

²⁵ Joon niu²¹ mogi mo ngatyéen¹in Jesús lí 'íí¹ barco do ngii¹ tii²o ni jmií²¹ ngóo¹o.

²⁶ Joon mo gango¹ tsá² tya'a ngóo¹on ngii¹ tii²i ni jmií²¹ do gafoo¹¹mo 'áai¹ joon ga'oo¹o gajin²in:

—Jaain²¹ tsá² mootyí² 'in jó¹ no.

²⁷ Pe Jesús gajin²in sii¹²¹ 'in tsá² do:

—Tá² téen¹-'oo¹, jna-a lo; jo foo¹³naa¹.

²⁸ Joon Tú³ gasii¹²¹ 'ii jin¹²in:

—Wana 'nu no, Ña¹ñu¹'u', tyuu¹³ to² góo³oo ti lí sín¹³u'un no.

²⁹ Joon Jesús gajin²in:

—Na¹ joon.

Joon tsifu-u gajngáí² Tú³ lí¹ caai²¹ barco do joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹ ni jmií²¹ fu lí siin¹² Jesús do. ³⁰ Pe gafoo¹³mo mo gacón² cwáain¹ xiiala 'ii¹ tyí² joon tí¹xu-u ganga'aa¹³i jmií²¹ do. Joon ga'oo¹o gajin²in:

—Jmáa² tiin¹³na, Ña¹ñu¹'u'!

³¹ Tsifu joon gason¹²on Jesús cwoo²¹o gajin²in sii¹²¹ 'ido:

—'Áai¹ xuu¹ jo¹ líí²u. ¿'Ee lí¹ gacu¹²-'o'o coon¹³ jna?

³² Joon mo gangatáa¹ tsi barco do tsifu gaján¹ 'ii tyí². ³³ Joon 'in tsá² taai²¹² tsi barco do gasii¹²¹ wojní¹ tyani Jesús joon gajin²in:

—'E la ja¹²mo, Jóon¹ Dios 'nu.

Un'láai² Jesús tsatsaa¹³ fu Genesaret

³⁴ Mo gataán¹ lí¹ ngoo¹³ cataain²¹² lí roon¹ 'wó² tya' tsá² Genesaret. ³⁵ Joon mo galicwii¹in 'in tsá² née¹ do Jesús tsifu joon ganií¹³ júú³ la caain²¹ 'in fuu²¹ joon ngajée¹ tsatsaa¹³ lí tyíí¹ Jesús. ³⁶ Gamí¹⁴ wa'a cwo¹o líí¹²¹ 'ido tí¹ siin¹³in joon jilee¹²¹ 'in galií¹²¹ siin¹³ 'ido ga'láa²mo.

15

Jilaa¹²¹ 'e 'leei¹²¹ tsá²

¹ Joon gangatyéen¹in 'inlíí¹³ tsá² fariseos coon¹³ tífo¹² tya' ley lí siin¹ Jesús. Jalín² Jerusalén. Joon gaunngii¹:

² —¿'Ee lí¹ jo jmoo¹o tsá² tyi¹ la tii² 'e si¹² tya' 'líí²¹² tsacøø¹¹³ tyi¹? Jo untsiin¹in jiiin¹³ la tíisi¹² 'e ruun¹³ tsá² cwoo²¹o mo gø¹²ø.

³ Pe Jesús do gaunngii¹:

—Joon 'naa', ¿'ee lí¹ jo jmoo²oo¹ núú¹³uu¹ la to² tyu¹² Dios mo jmoo²oo¹ la tii² 'e si¹² tyií¹? ⁴ Tsu Dios gatyú¹² to² jin¹²in: “Un'goo²¹o saa² 'a ñu¹²u.” Joon gajin²in: “'Ná¹ júun²mo jilee¹²¹ 'in faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya' sáa³ jmií²¹.” ⁵ Pe 'naa¹gii¹ fó²oo¹ 'e lí² sii¹²¹i tsá² sáa³ jmií²¹: “Jo lí² unconoon¹³gii¹ 'nu tsu jilaa¹²¹ 'e 'oo²¹oo nigacwo¹³oo Dios.” ⁶ Joon wana jin¹² la joon jo 'ná¹ unconoon¹³gii¹ sáa³ a jmií²¹. Joon coon¹³ la joon tuu¹³naa¹ to² tyu¹² Dios lawa¹ jo 'e to² 'ín³gi 'e jmaa²aa¹ jin¹³ la tii² 'e si¹² tyií¹. ⁷ ¿Tsá² sisi¹ 'e

'i-tsi la jmo'o 'naa! Tyú-^u gataan¹ ni jí² cwáain¹ tyii¹ 'in tsá² gacwo'o júu³ tya¹ Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaías mo gajin¹² in cwáain¹ tya¹ Dios:

⁸In tsá² lo untyú¹ i jna coon¹¹³ 'oo²o

pe 'wín² si¹¹¹ 'a 'i-tsi coon¹¹³ jna.

⁹Jo 'ee to² 'í³in 'e un'goo²¹⁰ jna².

Jilaa¹²¹ la 'ee¹ e jmai¹² 'e tyú^{12u} to² tsá²-a, jin¹² Dios.

¹⁰Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² sii²¹¹ 'in tsá² néei¹ lí¹ co¹ do jin¹²in:

—Nuu^{2uuu} joon cwo⁰⁰ⁱ²¹-oo¹.

¹¹Jilaa¹²¹ 'e to² tsá² 'oo²o jo 'leei¹²¹ tsá² coon¹¹³ 'e joon. 'E 'yee¹² 'oo²o tsá² 'e joon 'e 'lee¹²¹i.

¹²Joon gangatyéen¹ in tsá² tya'a joon gasii¹²¹ Jesús:

—¿Tí ñ²i, jo gatí²-tsi tsá² fariseos do júu³ tyi¹ no?

¹³Pe Jesús gajin¹² in sii¹²¹ 'i:

—Jilaa¹²¹ 'mó² 'e jo gajni¹ Nū^{13uu} 'in sō¹⁰ la tyan¹ jmóo³. ¹⁴Jo cuu¹¹³-oo¹ coon¹¹³ 'in tsá² no tsu lawa tsá² tiui² 'in soon¹²¹ 'mo^u2 tya¹ tsá² tiui² ruu¹²¹ 'ino. Wana tsá² tiui² 'mēei¹ ruu¹²¹ la 'oo¹²¹ tsá² tiui² joon jee²¹² waai²¹ do xuu¹²¹ tsi too²¹.

¹⁵Joon Tú³ do gajin¹² in sii¹²¹ Jesús:

—Jmaa¹¹³ jna'a júu³, ¿'ee '00i¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo?

¹⁶Jesús-gi gajin¹²in:

—¿Tí jo '00i¹²¹-oo¹ 'naa' jon? ¹⁷¿Tí jo '00i¹²¹-oo¹ 'e jilaa¹²¹ 'e g00¹²¹ tsá² tsatoo¹¹³ nu¹ tu¹² tsá² joon 'woo²o tún¹? ¹⁸Pe jilaa¹²¹ 'e 'yee¹²¹ 'oo²o tsá² 'e 'i-tsi tsá² 'e joon. 'E joon 'e 'leei¹²¹ tsá². ¹⁹Tsu la 'i-tsi tsá² la joon líi¹ joon. 'i-tsi tsá² 'e gó² tsu 'in gó²o 'ii. 'I jngaa¹¹³ tsá² la joon 'e ga¹-tsio. Fee¹²¹ tsá² tsamí² tya¹ tsá² xeei¹²¹ tsu ni ga¹-tsi la joon. 'Laa¹ a tsamí² coon¹¹³ tsañuu¹ jii¹¹³ la niga¹-tsi. La joon jon jmo'o tsá² 'uun²¹, faa¹²¹ tsá² júu³ tajuu²¹, faa¹²¹ tsá² júu³ 'atsaa²¹. ²⁰Coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'elo un'leei¹²¹ tsá² yaai. Pe wana g00¹²¹ tsá² la jo mo roon¹²¹ on cwo²¹⁰ la tii² 'e si¹² jo mo ga¹lee¹²¹i.

Ja²mo galí²i jaain²¹ 'yiaa²¹² tsamí² cananea Jesús

²¹Joon gacwo¹¹¹ Jesús fu do joon gangó¹ fu lí tyú¹² to² fuu²¹ Tiro coon¹¹³ fuu²¹ Sidón.

²²Joon gajó² jaain²¹ tsamí² cananea 'in néei¹ do fu lí siin¹¹³ Jesús joon ga'oo¹ jin¹²in:

—¿Náñu^{1u}, Joon¹ David, fúu² cwo¹¹²u jna! 'In 'líi¹³ 'úui² alma tya¹ simí² tyiaa. Joon 'áai¹ wúu¹ nigangó¹.

²³Pe Jesús jo gañii¹ jii¹¹³xu. Joon tsá² tya'a gamii¹ tyani¹ wa 'a sii¹²¹ Jesús 'in tsamí² do wa'a tsee¹ tsu líi¹ to¹²⁰ mi¹¹³ j0¹ caluu lí ngalín² do.

²⁴Joon gajin¹² Jesús sii²¹¹ 'in tsamí² do:

—Dios gasii¹²¹ in jna jii¹¹³ 'e 'naa¹³ na 'in tsá² situui¹ tya¹ tsá² Israel.

²⁵Pe 'in tsamí² do gangatyéen¹ in lí siin¹² Jesús, gasii¹²¹ wojni¹ tyani¹ joon gajin¹²in:

—Náñu^{1u}, uncoon¹¹³ jna.

²⁶Joon Jesús gañii¹:

—Jo tyú² wa'a tyi¹² tsá² 'iñi¹ tya¹ xuui¹²¹² cwo¹¹⁰ tsi²¹.

²⁷Pe 'in tsamí² do gajin¹²in:

—Jo¹⁰ Náñu^{1u}; pe ca tsi²¹ téein² nu¹ mesa lí²-i d0¹²⁰ 'no¹³ xuu¹²¹ lí g00¹²¹⁰ fii¹²¹² 'nú¹ do.

²⁸Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii:

—¿'Áai¹ fee¹ jai¹² lí²u, rán³! Cwo¹² jii¹¹³ la 'iin²¹²u'un.

Joon tsifu joon ga'láa² mo jamí¹ 'in tsamí² do.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

²⁹Gacwo¹¹¹ Jesús do joon gangí¹ lí co¹ tyia¹ Galilea. Joon gasóo² coon²¹ moo¹²¹ si² do joon do-o gacwo²¹⁰.

³⁰Fúu¹ mo tsá² gatyalín² lí tyín¹ joon jée¹ tsatsaa¹¹³ 'in líi² 'láai² nii² jmoowúu¹. Jée¹ mo tsá² jluui¹¹³, tsá² tiui² coon¹¹³ 'in jo faa¹²¹a. Jée¹ mo jon tsá² poo¹¹³ cwo²¹ tii². Joon gatyéei¹ ni¹ 'ido lí 'wii²¹² tii² Jesús joon gaun'láa² mo Jesús 'ido. ³¹'Áai¹ ganga'goo²¹⁰-tsi tsá² do mo ganí² 'in tsá² do nafaa¹²¹a 'in tsá² jo mo to² faa¹²¹ joon 'in tsá² poo¹¹³ cwo²¹ tii² na'láa² mo joon tsá² jluui¹¹³ tyú²-u ningii¹ joon tsá² tiui² nijnaa¹²¹⁰. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwo²¹⁰ 'maai¹¹³ Dios tya¹ tsá² Israel.

Cwo¹⁰ Jesús tyán² mil tsá² 'e d0¹²⁰

³²Joon gat0¹²⁰ Jesús tsá² tya'a joon gajin¹² in sii¹²¹ 'ido:

—Fúu² líi² na 'in tsá² no tsu ningó¹ 'ni¹ jmii²¹² tán¹ in coon¹¹³ jna lo joon jo 'e 'oo¹ 'e d0¹²⁰. Jo 'iin²¹² na sii¹¹³ na fu tya'a la jo 'ee mo g00¹²¹⁰ si no xiaa¹²¹ ga'woo¹²¹⁰ tya¹ fu¹.

³³Joon tsá² tya'a gajin¹²in:

—ζXiialí ijíin² jna'a 'e dø¹²ø 'in tsá² fúui¹
no tsu jo 'in tsá² taain²¹² lo?

³⁴Joon Jesús gaunngíi¹:

—ζJoo' iñi¹¹ 'oo²gíi¹?

Joon ganií¹:

—'Oo²gíi¹ dyá¹ 'iñi¹¹ coon¹¹³ jaain²¹ gáí¹
joo¹²¹ taai² jmií²¹ pi¹³.

³⁵Joon gatyü¹² Jesús to² wa' cwá² tsá² ni
'wó². ³⁶Joon gason¹²on 'e dyá¹ 'iñi¹¹ coon¹¹³
'in joo¹²¹ taai² jmií²¹ joon gacwo¹³o 'maai¹¹³
Dios. Joon gajmaa¹ 'a no¹³ joon gacwo¹³o tsá²
tya'a 'e jmáa¹ a jmai¹²xü jee²¹² 'in tsá² do.

³⁷Jilee²¹²mo gagøø¹²¹ø ca galijøø¹³mo. Joon
garøø²i dyá¹ 'motó²gi 'e no¹³ 'e gasáai¹.

³⁸Joon 'in gagøø¹²¹ do ti tyún² mil jmai¹²
tsañuu¹ jo 'e 'ii²¹in tsamí² coon¹¹³ xuui²¹².

³⁹Mo ngayuui¹¹³ joon ga'íi² Jesús 'in tsá²
do júu³. Ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco joon
gangó¹ cwoo¹¹³ li sii²¹ Magdala.

16

Tsá² fariseos coon¹¹³ tsá² saduceos mii¹⁴
coon²¹ milagro wa jmá¹a Jesús tya'a

¹Gatyalíin² 'in tsá² fariseos coon¹¹³ 'in
tsá² saduceos fu li siin¹¹³ Jesús. Joon 'e
'iin²¹²in lawa li 'íi¹ goon²¹ lá² wa'a iteei¹²¹
Jesús gamii¹⁴ 'in tsá² do wa jmá¹a coon²¹ li²
jó¹ fu ñw'fú². ²Pe Jesús gañii¹:

—'Naa' mo jøø²øø¹ coo²¹ jníi¹ mo xuu
jnáa² fó²oo': "E tyú² íjmá¹a tsu coo²¹ jníi¹."
³Joon mo coo²¹ jníi¹ mo 'aa²¹ fó²oo': "Gó²xü
jmá¹a no tsu coo²¹ 'e jníi¹ roon'on." Tsá²
'in sisi¹⁴ 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'. Nii²¹ 'naa'
xiiala ilí² mo coo²¹ jníi¹ mo 'áa²¹ coon¹¹³ mo
xuu jnáa² pe jo ñí²ií¹ 'e 'øø¹²¹-tsi 'e li² 'e
sá² nano. ⁴Tsá² gó² coon¹¹³ tsá² 'in nigatiui²
Dios 'iin²¹²in coon²¹ li² pe jo ilisá² li² tya'a.
Ilisá²gon li² jii¹¹³ lagi lisá² li² tya' Jonás.

Joon gatiü²mo Jesús 'in tsá² do joon gan-
gaa²¹o.

Tyiaan¹³ tya' tsá² fariseos

⁵Mo gangalíin tsá² tya' Jesús li' ngoo¹¹³
tyíia¹ lí' ca taain²¹² do niga'íin²mo-tsi
coon²¹on 'iñi¹¹. ⁶Joon Jesús gajin¹²in sii¹²¹
'ido:

—Tyán²duu' cwáain¹, un'øø¹²¹naa'
yaanaa' tya' tyiaan¹³ tya' tsá² fariseos
coon¹¹³ tsá² saduceos.

⁷Joon ga'láa² tsá² tya'a do 'wii²¹² síi¹ la
'oo¹²¹ jee²¹² 'ii:

—'Wii¹¹³ jo ga'lee²¹e 'iñi¹¹ 'e joon 'e jin¹²
la joon.

⁸Joon mo galili¹³i Jesús 'ee 'i¹-tsi 'ii joon
gajin¹²in:

—Laa¹¹³ 'áai¹ xu jo¹ líi²naa'. ζ'E li'
'i¹-oo' 'e jo 'iñi¹¹ tyán²aan'? ζTi jo mo
ga'øø¹²¹mogi-'oo', ti jo tii¹¹³-oo' xiiala mo
gajmáa³aa tyíia³ 'a 'iñi¹¹ 'ñá² do jee²¹² 'ñá²
mil tsañuu¹? ζJoo' 'motó² 'no¹³ 'iñi¹¹ 'e
gasá¹gi? ¹⁰ζTi jo tii¹¹³-oo' mo gajmáa³aa
tyíia³ 'e 'iñi¹¹ dyá¹ do jee²¹² tyún² mil tsá²?
ζJoo' 'motó² 'no¹³ 'e gasá¹gi? ¹¹'Áai¹ jo
mo ga'øø¹²¹'oo' 'e jon'on fuu²¹²uu 'naa'
cwáain¹ tya' 'iñi¹¹ mo fuu²¹²uu 'naa' 'e
un'øø¹¹³ yaanaa' coon¹¹³ tyiaan¹³ tya' tsá²
fariseos coon¹¹³ tsá² saduceos.

¹²Joon gali'øø¹²¹-tsi tsá² tya' Jesús 'e
jon'on cwáain¹ tya' tyiaan¹³ tya' 'iñi¹¹ jin¹²
Jesús pe cwáain¹ tya' júu² 'ee' tsá² fariseos
coon¹¹³ tsá² saduceos.

Jmoo¹o Tú³ júu³ 'e Cristo Jesús

¹³Mo gatyá¹ Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a
coon²¹ li tyu¹² to² fuu²¹ Cesarea tya' Filipino
gaunngíi¹⁴ Jesús tsá² tya'a jin¹²in:

—ζ'Iin jna, Ruu¹²¹ Tsá², jin¹² tsá²?

¹⁴Joon gañii¹ tsá² tya'a:

—'Inlíi¹¹³ jin¹²in 'e Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹
'nu. 'Inlíi¹¹³gi jin¹²in 'e Elías 'nu. Joon tsá²
xeei¹²¹ jin¹²in 'e Jeremías 'nu si jaain²¹ 'in
nigacwo¹ júu³ tya' Dios la mo Jéei¹ 'ee 'nu.

¹⁵Joon gaunngíi¹ Jesús li:io:

—'Naa', ζ'iin jna fó²oo' 'naa'?

¹⁶Joon Simón Pedro do gajin¹²in:

—'Nu-u Cristo 'in gasii¹in Dios. Joon¹
Dios 'in jii¹¹ 'nu.

¹⁷Joon Jesús gajin¹²in:

—Jløø¹³mo 'nu, Simón, joon¹ Jonás, tsu
jon' tsá² ga'e¹² 'nu 'e júu³ lo. Pe ñu¹³oo 'in
tyíin¹ ñw'fú² ga'e¹²e 'nu. ¹⁸Joon fuu²¹²uu 'nu,
'e sii²¹ 'nu Tú³, joon júu³ tyi¹ 'e foo²¹¹o 'e
líi¹na Cristo, 'in gasii¹in Dios, ili la li coon²¹
cuun²¹² fee¹¹ 'e jo jøø¹²¹ tya' 'in jai¹² líi²¹ jna
tsu jilee¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios líi¹⁴
la joon. Joon ca 'mó¹ jo lí² líi¹¹ 'e júu³ do.
¹⁹Joon cwo¹³oo 'nu jonñ³ tya' li tyu¹² Dios
to² tsá². Jilaa¹²¹ 'e untsaa¹³u fu juncwii²¹
lo nigaliuntsaa¹¹²a fu ñw'fú². Joon jilaa¹²¹
icwo¹²¹o lí² juncwii²¹ lo la joon galí² fu ñw'fú²
jon.

²⁰Joon gatyü¹² Jesús to² tsá² tya'a 'e jo 'in
jma¹a 'ido júu³ jii¹¹³ jaain²¹ 'e Cristo ii.

Jmoo¹o Jesús júu³ jjuun²¹in

²¹Joon 'yíia¹¹³ joon ga'láa² Jesús 'wii²¹²
jmo¹²o tsá² tya'a júu³ 'e 'ná' tsáa¹ Jerusalén

joon do-o i'e¹²e tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ 'in tyu¹²
to² untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya' ley 'ii wúu¹.
Joon ijnga¹²mo 'ido 'ii pe ijjiin¹¹⁰ tún¹ mi ti
'ni¹ jmií²¹². ²²Joon Tús³ do ngajée¹ li coon¹²¹
joon gasii²¹ Tús³ Jesús júu³ wúu¹ jin¹²in:

—Jo icwó² Dios 'e lí² la joon, Ña'ñu¹¹u!
jo lí² wa' itsangii¹ 'nu la joon!

²³Joon gajjiin¹¹³ Jesús ní¹i joon gajin¹²in
sii¹²¹i Tús³ do:

—Jeein¹¹³ coon¹¹³ jna, Satanás, tsu
ijni¹¹³moo coon¹¹³ júu³ tyi¹i. Jo 'i¹-o'o la
'i¹-tsi Dios. La 'i¹-tsi tsá²-a 'i¹-o'o.

²⁴Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—Wa 'iin²¹²in tsá² ngí¹ coon¹¹³ jna 'ná¹
tuu²¹ 'e 'i¹-tsi tya' 'ña'a, 'ná¹ tyá²a tyú²
tya'a ijúun²in la ijúuin³ jna. Joon jó¹
coon¹¹³ jna. ²⁵Tsu jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in láa¹i
juncwii²¹ tya'a 'ña'a incaa²¹mo juncwii²¹
tya'a fu li 'ii²¹ pe jileei¹²¹ 'in caai²¹ juncwii²¹
tya'a 'wii¹¹³ jna pe intii¹¹³mo juncwii²¹ tya'a.
²⁶¿'Ee to² 'í³ tya' tsá² wa'a li¹³i jilaa¹²¹ 'e
sá² la tøø¹² ni cwoø¹³ juncwii²¹ pe caa¹mo
alma tya'a? ¿'Ee coon¹¹³ lí² tyí² tsá² tya'
alma tya'a? ²⁷Tsu 'in Ruu¹²¹i Tsá² ijó¹ coon¹¹³
jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Jmií²¹ coon¹¹³ ángeles
tya'a joon ityí³ tya' jileei¹²¹ tsá² ti jaain²¹ ti
jaain²¹ jiiin¹¹³ la nigajmaa¹a. ²⁸'E la ja¹²mo
fuu²¹²uu 'naa', seein²¹ 'inlíi¹¹³ 'in teein² lo
'in jo ijúun²in ca mi jóø² 'in Ruu¹²¹i Tsá² jó¹
ityu¹²u to².

17

Jesús gaunsi²¹ 'e líi¹i tyani gaai²¹ tsá²
tya'a

¹Joon mo gangíi¹ jnúu² jmií²¹² ngajée¹
Jesús Tús³ coon¹¹³ Jacobo coon¹¹³ Wó³ ruu¹²¹i
Jacobo do fu ya' coon²¹ moo¹²¹ níi¹ la jee²¹²
tyúuin² do. ²Joon do-o gaunsi²¹ 'e líi¹i
tyani 'in tsá² do. Joon níi¹i galijii¹ la jii¹¹
ní¹, siin¹³gi galitaa²¹ la taa²¹ 'yiia²¹ tya' ní¹.
³Joon tsifu joon gangaa¹in Moisés coon¹¹³
Elías teen¹in tyaa¹ júu³ coon¹¹³ Jesús. ⁴Joon
gajin¹² Tús³ sii¹²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹¹u, j'áai¹ tyú² 'e toon²¹o'on lo!
Wana 'iin²¹²u'u, jmoø²¹o'o 'ni¹ 'ná¹ pi¹³:
coon²¹ tyi'na, coon²¹ tya' Moisés joongi
coon²¹ tya' Elías.

⁵La jee²¹² faa¹²¹a Tús³ do gajjó¹ coon²¹ jní¹
taa²¹ jii¹ li teein¹. Joon ganúu²un coon²¹
júu³ jee²¹² jní¹ do 'e jin¹²in:

—In lo-o yuuu²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na,
'áa¹mo jløø¹³na 'wii¹¹³ tya'a. Nuú²uu¹ 'e
jin¹².

⁶Joon mo ganúu²un 'e júu³ do gafoo¹mo
'áai¹ joon gatyii²¹a li' ri'fi²in ni 'wó². ⁷Joon
Jesús gangatyéin¹in li teei¹¹³ tsá² tya'a joon
gataan¹an cwoø²¹o tya' 'ido, sii¹²¹i:

—Ráan²naa'; jo foo¹¹³naa'.

⁸Joon mo gajjóø²ø jo 'in gangaai¹gi jiiin¹¹³
'ña'a Jesús siin¹¹²gi.

⁹Joon mo gajgáa¹ 'e moo¹²¹ do ga'íi²i
Jesús júu³ tsá² tya'a jin¹²in:

—Jo 'e fú²uu', jiiin¹¹³ jaain²¹, ca mi yuui¹¹³
jiiin¹ 'in Ruu¹²¹i Tsá² jee²¹² 'íi¹²¹.

¹⁰Joon gaunngii¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee li' jin¹²in 'in tifo¹² tya' ley 'e 'ná¹
jó¹ Elías nifu?

¹¹Jesús-gi gañii¹:

—'E la ja¹²mo 'ná¹ jó¹ Elías joon 'e tyá²
tyú² jilaa¹²¹. ¹²Pe fuu²¹²uu 'naa' 'e najó²-o
Elías joon jo galicwii¹in 'in tifo¹² tya' ley do
'ii, li jiiin¹¹³ gajmaa¹a jiiin¹¹³ la 'iin²¹²in tya'
'ido. La joon jon i'e¹²e wúu¹ 'in Ruu¹²¹i Tsá².

¹³Joon ga'øø¹²¹mo-tsi tsá² tya' Jesús 'e
faa¹²¹a Jesús cwáain¹ tya' Wó³ saai¹ tsá²
jmií²¹.

Un'láa²i Jesús jaain²¹ xuui²¹² júuin² níi¹

¹⁴Joon mo gatyia¹ Jesús li taai² tsá² gan-
gatyéein¹ jaain²¹ tsá² li siin¹¹² Jesús joon
gasii¹²¹i wojní¹ tyani Jesús joon gajin¹²in:

¹⁵—Jmaa²¹a feei¹¹-o'o 'wii¹¹³ tyiia. Fúu²
cwołí²u xuui²¹² tyiia tsu júuin² níi¹ tsu 'áai¹
wúu¹ ní²i. Cíi¹¹³i ni jí² si tsi jmií²¹ 'ee 'láai²
naa¹¹³. ¹⁶Ningajée¹moo xuui²¹² tyiia fu li
néei¹ tsá² tyi¹i pe jo gali¹²i gaun'láa² ni¹ lo.

¹⁷Jesús gañii¹:

—jTsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'; sicaai¹¹³
'i¹-oo! ¿Tí wóø²gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na
coon¹¹³ 'naa'? ¿Tí wóø²gi 'áai¹ 'ná¹
liffei¹¹-tsii 'wii¹¹³ tyii'? Nijeei¹duu¹ xuui²¹²
do fu lo.

¹⁸Joon gatyú¹² Jesús to² 'in 'líi¹³ 'yuui²
alma tya' 'in xuui²¹² do joon ga'wóø²mo.
Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in xuui²¹² do
joon.

¹⁹Joon coon²¹ li néei¹ Jesús coon¹²¹ la
'oo¹²¹ tsá² tya'a joon gaunngii¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee lí¹ jo gali¹²i tyí² jna'a 'in 'líi¹³
'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do?

²⁰Joon Jesús gajin¹²in:

—Jo galí²ii gatyí² 'naa' 'ido tsu 'wii¹¹³ xu
jai² líi²naa'. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' wana

jai¹² líi²naa¹, fiin¹³ coon¹³ coon²¹ 'e pii¹³, lí²-i fú²uu¹ 'e moo¹²¹ sí¹² dó²: "Jiin¹³ lo; cwó² lí¹ lí xia¹²¹." Joon ijéen²¹mo 'e moo²¹ do. Jilaa¹²¹ ilí² tya¹ 'in jai¹² líi². ²¹Pe 'in líi¹³ la no 'wó²mo jiin¹³ wa'a faa¹²¹a tsá² jú³ tyú² joongi gøø¹²¹ tsá² tyiiañi¹.

Ti tún² naa¹³ 'e jmoo¹⁰ Jesús jú³ ijúun²ⁱⁿ

²²Joon mo taan²¹²ⁱⁿ caain²¹ fu lí sii²¹ Galilea gajma^{2a} Jesús tsá² tya'a jú³ 'e tsá²-a 'inñi¹ Ruu²ⁱ Tsá². ²³Joon ijngaa¹³mo 'ido 'ii. Pe mi ti 'ni¹ jmi¹²¹ ijiin¹⁰ tún¹. Joon áai¹ ga'aa^{1a} fa¹³ 'e ganú²un 'e jú³ do.

Cuu² 'e ci¹ tsá² tya¹ cwo¹

²⁴Joon mo gatyallín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fuu²¹ Capernaum 'in tsá² 'in cón² 'laa¹³ tya¹ cwo¹ gafee¹²¹ⁱ Tú³, gaunngiiⁱ:

—¿Ti jo tyí² tifo¹² tyii¹ 'laa¹³ cwo¹ⁱ?

²⁵Joon Tú³ gajin²ⁱⁿ:

—Tyí²⁰ 'ino.

Joon mo ga¹² Tú³ inuu tsifu gajin²ⁱⁿ Jesús sii¹²¹ⁱ 'ii:

—¿'Ee 'i¹-o'o, Simón? ¿'lin tyí² 'laa¹³ tyi¹ røø¹³ taain²¹² juncwii²¹, ti tsá² tya'a sí tsá² coon²¹ fuu²¹ 'ee?

²⁶Joon Tú³ do gañii¹ⁱ:

—Tsá² coon²¹ fuu²¹ tyí².

Joon Jesús gajin²ⁱⁿ sii¹²¹ⁱ Tú³ do:

—Wana la joon jna jo 'ná¹ cíi³ 'laa¹³ tyi¹ cwo¹. ²⁷Pe la coon¹²¹ 'e jo 'e ifaa^{21a} 'in tsá² no 'laa¹²¹ tyi¹, cwó² fu ti tyiá¹ cwo¹ⁱ 'i²¹ⁱ moocuu². Joon 'in joo¹²¹ 'in téen^{1u} nifu ityii^{11a} coon²¹ cuu² na¹ 'oo²¹²⁰. Joon 'e cuu² do ilíin^{2mo} 'e ci²ⁱ 'laa¹³ tyi¹ⁱ coon¹³ tyiajna. Cwocón² tya¹ 'in tsá² cón² 'laa¹³ do.

18

lin 'in tyiin^{2gi}

¹'Yiia¹³ joon gangatyéen¹ⁱⁿ tsá² tya¹ Jesús fu lí tyiin¹ⁱⁿ joon gaunngiiⁱ:

—¿'lin 'in tyiin^{2gi} lí tyu¹² Dios to² tsá²?

²Joon gatø¹² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'e jmáa^{1a} siin¹²ⁱⁿ tuntsa¹ jee²¹² 'in tsá² do, ³ joon gajin²ⁱⁿ:

—'E la ja^{2mo} fuu^{212uu} 'naa¹, wa jo unsii^{2naa} 'e 'i¹-oo¹ joon líin^{2naa} la líi¹ⁱ 'in xuui²¹² no jo cwotaan^{2naa} fu lí tyu¹² Dios to² tsá². ⁴'E coon¹³ la joon 'in tyiin^{2gi} fu lí tyu¹² Dios to² tsá² ilíin² la 'in xuui²¹² no 'in jo jmaa²ⁱ jloo³ 'na'a. ⁵Joon doñi¹ⁱⁿ 'in 'ii¹²¹ jaain²¹ xuui²¹² coon¹³ 'e sii²¹ jna la 'ino, joon 'ii¹²¹mo jna jon.

'A tsaai¹³ i'noo¹⁰ tsá² tsa²

⁶'Wa seen²¹ tsá² itilí² jmáa^{1a} 'e 'noo¹⁰ xuui²¹² 'in jo¹² líi²ⁱ jna tsa², tyú^{2gi} tya'a wa'a jee^{1gi} 'nū^{1u} tsá² luu^{212u} coon¹³ coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹ⁱⁿ tsá² 'ii tsi jmi¹ 'ni¹ lí 'o¹². ⁷'Áa^{1mo} gó² 'e sá² 'e 'leei¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹! Joon la joon 'e 'ná¹ ilí² pe fuu² 'in tsá² 'in jmoo¹⁰ 'e un'leei¹²¹ tsá² yaai.

⁸Tsu¹ 'wii¹³ joon wa gajmaa^{1a} cwoo¹⁰ si tíi¹³ⁱ 'e 'lee^{121u}, cwotáu^{1nu} joon cwopí^{1nu} lí wíin². Tsu tyú^{2gi} tyi¹ⁱ 'e seen²¹ un juncwii²¹ tsá² pool¹³ sí tsá² jlui¹³ 'e 'ee lagi cwoo¹³⁰ lí 'ii²¹ lí coo²¹ coon²¹ tøø^{2mo} coon¹³ je tún² cwoo¹⁰ si jé² tún² tíi¹³ⁱ 'e 'ee. ⁹Joon wa unn¹²ⁱ jmoo¹⁰ 'e 'noo²⁰ tsa², tyii²ⁱ, píi^{1nu} lí wíin² tsu tyú^{2gi} tyi¹ⁱ 'e seen²¹mo'o coon¹³ coon²¹ unn¹²ⁱ lagi cwoo¹³⁰ lí 'ii²¹ lí coo²¹ coon²¹ tøø^{2mo}.

Lawa jaain²¹ joo'saa¹²¹ 'in situui¹

¹⁰'Jo jmaa^{2aa} wa' jo tsáai¹-oo¹ xuui²¹² no. Tsu fuu^{212uu} 'naa¹, 'in ángeles tya'a taa²ⁱ tyani Nū^{13uu} 'in tyiin¹ ñū^{1fú}. ¹¹In Ruui¹²¹ Tsá² gajo² juncwii²¹ jmáa^{1a} tiin¹³ tsá² 'in ngí² situui¹.

¹²'¿Xiiala líi^{2naa}? Wa' jaain²¹ tsá² 'aa¹ⁱ coon²¹ cfein¹³ joo'saa¹²¹ joon wa gatuui¹ jaain²¹, itiu^{2mo} 'in noventa y nueve jee²¹² moo²¹ joon 'e tsa'nee¹³ⁱ 'in situui¹ do. ¹³Joon wa gatsee¹²¹ⁱ joon ilijløø^{13gi} tya¹ 'in joo'saa¹²¹ gatsee¹²¹ⁱ do lagi 'in noventa y nueve do 'in jo ituui¹ do. ¹⁴La joon jon 'Ñū^{2uu}, 'in tyiin¹ ñū^{1fú}, jo 'iin²¹²ⁱⁿ wa' 'e ngí² situui¹ jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in xuui²¹² pí¹³.

Xiiala 'ná² jmá¹ tsá² fee¹-tsi tya¹ tsaruui²¹ⁱ

¹⁵'Wa ga'láa^{2a} ruu^{121u} tyi¹ⁱ sii^{13du} la 'oo¹²¹ gáa^{1naa} joon jmaa^{21a} jú³ xiiala ga'láa^{1a}. Joon wana gajmaa^{1a} nū^{13un} jú³ tyi¹ⁱ joon lí²ⁱ 'e seen^{21naa} tyú² coon¹³. ¹⁶Pe wa jo gajmaa^{1a} nū^{13un} te¹² jaain²¹ ga^{1gi} tsá² 'e núu^{1un} 'e sii^{13naa} ilíi²ⁱⁿ tsá² jmoo¹⁰ jú³ jai¹² 'in tsá² do. ¹⁷Joon wana jo gajmaa^{1a} ruu^{121u} nū^{13un} tyani 'in tsá² jmoo¹⁰ jú³ jai¹² do joon cwojee^{1u} 'in ruu^{121u} do tyani lí sicaain²¹ jilee¹²¹ 'in tsa¹-tsi Dios. Joon wana jo galinū^{13un} tún¹ tyani 'in tsá² fúui¹ 'in tsa¹-tsi Dios joon lí²ⁱⁿ 'in ruu^{121u} do lawa jaain²¹ 'in jo tsa¹-tsi Dios sí lawa jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ tya¹ 'e 'niñ¹ⁱ tsá² 'ee.

¹⁸'E la ja^{2mo} fuu^{212uu} 'naa¹, 'e jilaa¹²¹ 'e untsaa^{13naa} fu juncwii²¹ lo la joon jon 'e lí²

tsaa¹³ fu ñu'fú². Joon jilaa²¹ 'e cwó²oo' lí² fu juncwii²¹ lo la joon ilí² fu ñu'fú² jon.

¹⁹ 'Fuu²¹²uu 'naa' jon, wana ti gáa'naa' 'in cwó²oo' júu³ ruu²¹naa' coon¹³ coon²¹ júu³ tyá² 'e mí²íi', Ñu¹³uu 'in tyíin¹ ñu'fú² icwo¹o 'naa' 'e gamí²íi' do. ²⁰ Mo natí² fiin¹³ gaí¹ gaai²¹ tsá² 'in sicaain²¹ iun'goo²¹o jna siin¹³ moo jee²¹² 'ii²¹ —jin¹² Jesús.

²¹ Joon Tús do gangóo¹ ngafee¹³i Jesús jin¹²in:

—Ñá'ñu¹³u, wa gajmaa'a ruu²¹na 'e gó² tyiia ¿joo' naa¹³ 'ná' jmaa³aa feei¹-tsii 'wii²¹² tya'a? ¿Ti ca tí² dyá¹ naa¹³?

²² Joon gañii'i Jesús:

—Jo fuu²¹²uu 'nə ca tí² dyá¹ naa¹³ pe fuu²¹²uu 'nə ca gatyá¹ setenta naa¹³ 'e gafuu²¹²uu 'nə dyá¹ naa¹³.

Lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in jo gali'in²¹²in jma'a feei¹-tsi

²³ 'Tsu 'wii¹³ joon 'e tyu¹ Dios to² tsá² li la líi'i jaain²¹ róoi¹³ 'in gali'in²¹²in jmaa¹³a cwáain¹ tya' tsa'leei¹³ tya'a. ²⁴ Joon mo ga'láa² 'wii²¹² gatø¹ 'in róoi² do tsá² tya'a joon gatyá¹ jaain²¹ 'in róoi² tya'a 'láai¹ 'áai¹. ²⁵ Joon 'in tsa'leei¹³ do jo 'e 'oo¹o wa'a tyí² tya'a. Joon 'in róoi¹³ do gatyu¹²u to² tsa'leei¹³ tya'a wa' 'ñii¹ ni 'ido coon¹³ 'oo² 'ido coon¹³ jóon¹on coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² tya'a 'e tyí² 'e róoi² do. ²⁶ Pe 'in tsa'leei¹³ do gasii¹²i wojní'i tyani ñi'fii²¹²i joon gamí¹i tyani 'ido 'áai¹: “Ñi'fí²i cwo-lifee¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon icí³oo jilaa²¹ 'e róo²na tyi'i.” ²⁷ Joon ñi'fii²¹²i do galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya' jilaa²¹ 'e róoi² joon galáa²mo 'ido 'ii. ²⁸ Joon tsifu cwo'íi'i tya' ñi'fii²¹²i do joon xu ngai¹²xu mo gajjin¹in jaain²¹ tsañuu¹ 'in nírøoi²xu coon²¹ tún² 'ii²¹ cuu². Joon tsifu gason¹²on luu²¹² 'ido sii¹²i: “¿Tyí² gon 'e róo²u tyiia do la no la!” ²⁹ Joon gasii²¹ 'in tsá² do wojní'i tyani'i joon gamí¹i: “Cwolifee¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon icí³oo jilaa²¹ 'e róo²na tyi'i.” ³⁰ Pe 'ii-gi jo galifee¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² do. Joon gatan¹ni'i 'ido 'nuñi¹³ ca tyí² jilaa²¹ 'e róoi². ³¹ Pe mo ganí²i 'in tsa'leei¹³ catyaa² do xiiala gajmaa¹a 'in tsá² do galixuu²¹²mo-tsi joon ngalíin² ngajmaa¹³a júu³ ñi'fii²¹²i jilaa²¹ 'e nigalí². ³² Joon 'in ñi'fii²¹² do gatyu¹²u to² tsa'leei¹³ tya'a wa'a tsate¹e 'in tsá² do. Joon mo gatyá¹ 'in tsá² do gajin¹² róoi¹³ sii¹²i 'ido:

“¿Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nu! Ga'lin²moo 'e róo²u tyiia 'wii¹³i gamí²i tyani³ii. ³³ 'Ná'-a jon jmaa²a feei¹-o'o 'wii²¹² tya' tsaruu²¹²u jin¹³ la nigajmaa³aa feei¹-tsii 'wii²¹² tyi'i.” ³⁴ Joon gatsá² 'nii¹²-tsi ñi'fii²¹²i do tya'a 'áai¹gi. Joon gatyu¹²u to² 'e'le² tsá² 'ido wúu¹ ca mi tyí² jilaa²¹ 'e róoi².

³⁵ 'La joon jon ijma'a Ñu¹³uu, 'in tyíin¹ ñu'fú², coon¹³ 'naa' wa jo jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii²¹² tya' tsaruu²¹²naa' 'e 'yaai²¹²-oo' —jin¹² Jesús do.

19

'E'le Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo tiui² tsá² tsamí² tya'a

¹ Mo ngayuu¹³ gajin¹² Jesús jilaa²¹ 'e júu³ lo gacwo'íi'i li sii²¹ Galilea joon gangó¹o li roon¹on coon²¹ 'wó² li sii²¹ Judea 'e roon¹on lí' ngoo¹³ jmií²¹ Jordán lí' li 'yeei²¹ ñi¹. ² Fúu¹mo tsá² gangalín² coon¹³on. Joon gaun'láa²mo Jesús 'in tsá² do.

³ Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseos gangatyéen¹in li ngó¹o Jesús 'e 'iin²¹²in 'e teei¹²i Jesús lawa coon²¹ nilá² joon gaunngíi¹:

—¿Ja ilí² tiui² tsá² tsamí² tya' coon¹³ doñi'ee cwáain¹?

⁴ Joon gañii'i 'ii:

—Ñí² 'naa' 'ee jin¹² júu³ tyá² tya' Dios 'e mo 'láa² 'wii²¹² gajmee¹i Dios tsañuu¹ coon¹³ tsamí². ⁵ Jin¹²o jon: “Tsu 'wii¹³ coon¹³ itiu¹mo tsá² sáa³ jmií²¹ ilcaain²¹ coon¹³ 'oo²o joon jee²¹² gáa¹ do ilí²in lawa jaan²¹mo.” ⁶ Joon jo líi¹³gi gáa¹ jaan²¹mo galíi'i joon. Tsu 'wii¹³ joon jo lí² xee¹i tsá² 'in gauncaain²¹ Dios.

⁷ Joon gaunngíi'i 'in tsá² do:

—Wa la joon, ¿'ee lí'i gatyu¹²u 'líi²¹² Moisés to² wa lí² cwo¹ tsá² 'oo²o coon²¹ mo'jí² 'e lí² tiui² tsá² 'ii? Joon coon¹³ la joon tiu²mo 'ido.

⁸ Joon gajin¹² Jesús sii¹²i 'in tsá² do:

—Galí²-i la joon tsu 'wii¹³ 'áai¹ sóo²-'oo' 'naa'. Tsu jo la joon lí² la mo 'wiin²¹². ⁹ Jna fuu²¹²uu 'naa', wana tiui² tsá² 'oo²o wa mo jo 'láa¹a coon¹³ tsañuu¹ xeei¹²i joon cuu¹²i cwoo²¹o coon¹³ jaain²¹gi tsamí² 'noo¹on tsaa² coon¹³ 'in tsamí² do. Joon wana cuu¹²i tsá² cwoo²¹o coon¹³ jaain²¹ tsamí² 'in natiui² ñuu¹ tya'a joon 'noo¹on tsá² tsaa² 'e la joon.

¹⁰Joon gajin¹² tsá² tya'a sii¹²¹i Jesús:

—Wana la joon jmo'o tsañuu¹ coon¹¹³ 'oo²o tsáai¹gi-tsi wa jo cuu¹²¹mo cwoo²¹o.

¹¹Jesús-gi gajin¹²in:

—Jo jileei¹²¹ li² 'øøi¹²¹-tsi 'elo. Li jiiin¹¹³ 'in nityii¹¹³in Dios ilí² 'øøi¹²¹-tsi. ¹²'Láa²mo 'ii¹¹³ 'e sá² 'e jo lí² cui¹² cwoo²¹o tsá². 'Inlíi¹¹³ jo 'ii¹in 'e cui¹² cwoo²¹o ca mi liseen²¹mo. 'Inlíi¹¹³gi tsá² jo cwó² tsá² jon cui¹² cwoo²¹o. 'Inlíi¹¹³gi tsá² jo 'iin²¹²in cui¹² cwoo²¹o tsu 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' li tyu¹² Dios to². Jileei¹²¹ 'in lí² jmá¹ 'elo, cwojmaa¹a.

Uncwaa¹³ Jesús xuui²¹² tya' tsá²

¹³Joon gangajée¹ tsá² xuui²¹² tya'a li sin¹² Jesús wa'a taan'an Jesús cwoo²¹o tya' 'ido joon faa¹²¹a júu³ tyú². Pe tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² jí² ni'i 'in tsá² jée¹ xuui²¹² do. ¹⁴Pe Jesús gajin¹²in:

—Cwó²duu', cwojalín² xuui²¹² no tyan¹³ii joon jo untsaa¹³naa' tsu jiiin¹¹³ 'in líi¹ la no-o tsataai² li tyu¹² Dios to².

¹⁵Joon gataan'an cwoo²¹o tya' 'in xuui²¹² do. Joon mo ngayuui¹¹³ joon gacwo¹¹³do.

Jaain²¹ simii¹²¹ 'in sá² cuu² tyaa¹ júu³ coon¹¹³ Jesús

¹⁶Joon gatyá¹ jaain²¹gi tsá² 'in gaunngii¹gi gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Tífo¹² tyú¹, 'í'ee 'e tyú² 'ná¹ jmáa³aa 'e liseen²¹na tyú² coon²¹ tøøi²?

¹⁷Jesús gajin¹²in:

—'É'ee lí¹ fu¹²¹u jna 'in tyú¹? Jaan²¹mo 'in seen²¹ 'in tyú¹ jiiin¹¹³ 'ña'a Dios. Pe wana 'iin²¹²u liseen²¹mo'o tyú² jmaa²a la to² tyu¹² Dios.

¹⁸Joon gajin¹² 'in simii¹²¹ do:

—'É'ee to² tyu¹² Dios?

Joon Jesús ganii¹:

—Jo jngá¹u tsá²; jo 'laa²¹²a coon¹¹³ tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹; jo jmaa²a 'uun²¹; jo fu¹²¹u júu³ tajuu²¹ jiiin¹¹³ jaain²¹; ¹⁹'un'goo²¹o nã¹²¹ coon¹¹³ saa²a; cwoli¹in²¹²u tsaruu¹²¹u lawa 'wo'o.

²⁰Joon ganii¹ 'in simii¹²¹ do:

—Jilaa¹²¹ la no nigajmáa³aa jiiin¹¹³ la mo xuu²¹²na. 'É'ee 'ná¹ jmáa³gii?

²¹Joon Jesús gajin¹²in:

—Wana 'iin²¹²u'un 'e jo 'e si'naai²¹gi 'e 'naa²¹ cwo'nã²¹² 'e 'oo²¹²o joon cwo¹²¹o tsá² tañí² joon lisá² 'láai²gi tyi¹ fu ñã¹fú². Mi yuui¹¹³ joon na¹, ngi¹²¹i coon¹¹³ jna.

²²Pe mo ngayuui¹¹³ ganú²un 'e júu³ lo gangaa¹¹³ fa¹³ 'áai¹ tsu 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.

²³Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', 'áai¹ wúui¹ cwó¹i yaai tsá² sá² cuu² tyu¹²¹ Dios to² 'ii. ²⁴Fuu²¹²uu 'naa' tún¹, tyan²gi to² wa'a tsa¹'i² jaain²¹ tsá² sá² cuu² li tyu¹² Dios to² tsá² lagi wa' ngii¹ camello coon²¹ too²¹ tya' moocuu². ²⁵'Áai¹ tsa'goo²¹o-tsi tsá² tya'a mo ganú²un 'elo. Joon gaunngii¹ la 'oo¹²¹ yaai:

—'É'lin lí² tsataai² li tyu¹² Dios to² tsá²?

²⁶Joon gajóø²i Jesús 'ii joon gajin¹²in:

—Jo lí² jmá¹a tsá² 'elo pe jilaa¹²¹ lí² jmá¹a Dios.

²⁷Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹i Jesús:

—Ñã¹ñu¹u, nigatuu²¹oo'o 'e 'oo²¹o'o joon nigangí²i coon¹¹³ 'nã. 'É'ee ilí² tyii¹?

²⁸Joon ganii¹ Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', mi li'múui² jilaa¹²¹ 'e sá² joon 'in Ruu¹²¹i Tsá² tyíin¹ li silii²¹² tya'a coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a joon 'naa' 'in nigangí¹ coon¹¹³ jna iní²ii' dyatun¹ li silii²¹² tyii'. Joon ityá²uu¹ to² 'in dyatun¹ poo²¹² tsá² Israel. ²⁹La joon jon jileei¹²¹ 'in nigatú² 'nú¹ si nigatiui¹ ruu¹²¹i tsañuu¹ si ruu¹²¹i tsamí² 'ee si nigatiui² sáa³ jmií²¹ 'ee si tsamí² tya'a si jóon'on 'ee si nigatú² 'wó² tya'a tsu 'wii¹¹³ jna-a; i'ii¹²¹mo ciein¹³ líi¹gi joon i'ii¹²¹mo jon juncwii²¹ tya'a 'e taa¹²¹a coon²¹ tøø²mo. ³⁰Pe fúu¹mo tsá² 'in seen²¹ nano 'in líi¹i nifu 'ii-i litséi¹ ciiin²¹gi. Joon fúu¹mo 'in litséi¹ nano joon 'ii-i nifu ciiin²¹gi —jin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do.

20

Lawa tsa'leei¹³ 'in gajmaa¹a to²

¹Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² li la líi¹i jaain²¹ ñi¹fii²¹² tsá² li náa¹ to². Joon mo 'aa²¹ tsáa¹a tsa'née¹i tsa'leei¹³ tya' 'in cún² mi¹³ wuun-jøø¹³ tya'a. ²Joon jin¹²in xiati tyí² la coon²¹ jmií²¹². Joon gasii¹in 'in tsá² do jee²¹² to² tya'a. ³Joon la 'iin² ñá² gangó¹ li lí¹ 'moo¹¹³ joon gatsee¹²¹ tsá² 'in jøøi². ⁴Joon gajin¹²in: “'É'Ja cwoli²naa' cwojmaa³aa' to² tyiaa joon icwóo³oo 'e tíi²naa'?” Joon gangaliín²mo 'in tsá² do. ⁵Joon mo gatí² tyiañi¹ coon¹¹³ la 'iin²¹ 'ni¹ ca 'loo¹ gangó¹o 'in ñi¹ do li lí¹ 'moo¹¹³ do 'náa²i tsa'leei¹³ tya'a. ⁶Joon la 'iin² 'ná² ca'loo¹ gatsee¹²¹ 'inlíi¹¹³ 'in

jòøi², joon gajin¹²in: “¿'Ee li¹ nées¹³naa¹ lo tøøi² jmi²²² jo 'ee to² jmoo²oo?” ⁷ Ido-gi gañii¹: “Tsu jo 'iin²¹²mo galí² 'nee¹²¹ jna¹a 'e jmoo²¹o to².” Joon gajin¹² in ñi¹ do: “Cwolín²naa¹ cwojmaa²aa¹ to² 'wó² tyiia joon icí³³i 'lee¹¹³naa¹ jii¹¹³ la gatí³³i.” ⁸ Joon la xuu jnaa² gatyu¹² ñi¹¹ do to² tsa'leei¹¹³ tya¹a 'in tyu¹² to² gajin¹²in: “Cwote²du¹ tsa'leei¹¹³ do joon cwo¹¹o 'leei¹¹³, joon 'láa² 'wii²²² cwo¹¹o 'leei¹¹³ 'in ngataai² li tsé¹ do. Joon 'in ngataai² jee²¹² to² nifu cwo¹¹o 'leei¹¹³ li gatsé¹.” ⁹ Joon 'in ngataai² jee²¹² to² la 'iin² 'ñá² ca'loo¹ ga'ii¹²¹mo 'lee¹¹³ tya¹ la tøøi² jmi²²². ¹⁰ Joon mo ga'ii¹²¹ 'in ngataai² nifu do 'lee¹¹³ li hí²¹ i'ii²¹¹ 'láai²gi 'lee¹¹³i lagi 'in ngataai² ca'loo¹ do. Pe xu joon coon²¹ røø² ga'ii¹²¹i 'lee¹¹³i coon¹¹³ 'ido. ¹¹ Joon mo ga'ii¹²¹i 'e 'leei¹¹³ do ga'láa² 'wii²²² jo cwo¹¹o júu³ ruu¹²¹i coon¹¹³ ñi¹fi¹²¹i do ¹² jin¹²in: “'In gacwolín² li tsé¹ røø² ga'ii¹¹³na¹a 'lee¹¹³na¹a coon¹¹³ 'ido joongi coon²¹ hora gajmaa¹a 'ido to² joon jna'gii¹ tøøi² jmi²²² taan²¹a¹an jee²¹² 'yiia²¹.” ¹³ Pe 'in tsá² fii²¹² do gañii¹¹i jin¹²in sii²¹²i jaain²¹ 'in tsá² do: “Tsaruu¹¹u¹, jo jmoo³oo 'e gó² tyi¹naa¹. ¿Ti jo gajmoo²¹o¹ júu³ xiiati 'e 'léé¹³u¹ tya¹ coon²¹ jmi²²²? ¹⁴ Con¹²on jii¹¹³ 'léé¹³u¹ 'e gatí³³u¹ joon cwee¹¹². Iin²¹²na cwo¹³oo 'in ngataai² jee²¹² to² li tsé¹ do jii¹¹³ la cwo¹³oo 'næ. ¹⁵ Li²-i tyu¹³uu to² cúu³uu jii¹¹³ la 'iin²¹²na. ¿Ti ga'aa²¹²¹a tsiiwúu¹ tsá² tyu¹¹mo jna? ¹⁶ La joon lí¹, 'in li tsé¹ 'ii 'in nifu, joon 'in nifu 'ii 'in li tyé¹. Tsa itø¹²ø Dios fúu¹¹ tsá² pe xuu 'in gacwai¹² jmaa¹a.”

Xiiagi tún¹ jmo¹¹o Jesús tsá² tya¹a júu³ ijúun²in

¹⁷ Mo ngó¹ Jesús fu Jerusalén 'yúu²i fu¹ joon gajée¹i coon¹²¹ ji dyatúuin² tsá² tya¹a joon gajin¹²in:

¹⁸ —Tyán²duu¹ cwáain¹. 'E ningalii²¹i lo fu Jerusalén. Joon do-o i'ñi¹ tsá² 'in Ruu¹¹²¹ Tsá² ja'cwoo²¹o 'in tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ 'in tifo¹² tya¹ ley. Joon ityu¹² to² ijúun²in 'ido. ¹⁹ Joon ijaan¹¹³mo 'ido tya¹ tsá² jo seen²¹ Israel, joon iungøø¹ni¹ 'ido, ipoo¹ni¹ joongi itéen¹in tsaa¹² crúu¹³. Pe mi ti jmi²²² 'ni¹ ijiin¹o tún¹ jee²¹² 'lii²¹².

Mii¹i sáa³ Jacobo coon¹¹³ Wó³ jmi²²²aa²¹²

²⁰ Joon gangatyéen¹in Jacobo jóon¹ Zebedeo coon¹¹³ ruu¹²¹i Wó³ coon¹¹³ sáa³a fu

li siin¹¹³ Jesús joon gaun'goo²¹o Jesús tsu sáa³ Jacobo coon¹¹³ Wó³ galí¹in²¹²in mii¹i jmi²²²aa²¹². ²¹ Joon gaunngii¹i Jesús 'ii:

—¿'E 'iin²¹²u¹un jmáa³aa tyi¹i?

Joon sáa³ 'ido gajin¹²in:

—Mi tyé¹u¹u li tyu¹²u to² joon cwo¹²o cwá²a 'in yuun²¹ tyiia gá¹² lo, jaain²¹ li¹ cwo¹¹o tsáa¹ jaain²¹gi li¹ cwo¹¹o tooin²¹².

²² Pe Jesús gañii¹i:

—Jo ñí² 'naa¹ 'ee mí²³i¹. ¿Ti lí² taa²¹aa¹ moo²oo¹ wúu¹ la wúu¹ imoo³ jna? Joon, ¿ti lí² ijúun¹naa¹ la ijúuin² jna?

'Ii-gi gajin¹²in:

—Li²-i.

²³ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ii:

—Ja²mo, imoo²oo¹ wúu¹ la wúu¹ imoo³ jna joon ijúun²naa¹ la ijúuin² jna pe jo hí²²na cwóó³oo ní²¹i¹ jaan²¹naa¹ li¹ cwóó³oo tsáa¹ jaain²¹gi li¹ cwóó³oo tooin²¹². 'E joon 'e tya¹ tsá² 'in ngatya¹a Næ¹³uu tyú².

²⁴ Joon mo ganúu²un 'in dyé¹i tsá² tya¹a catyaa¹² do gatsá² 'nii¹²¹-tsi tya¹ 'in gá¹ ruu¹²¹i do. ²⁵ Pe Jesús gatø¹²ø 'ii gajin¹²in:

—Jiin¹¹³ la ñí² 'naa¹, 'in tsá² tyu¹² to² juncwii²¹ tyu¹²u to² 'ii²¹, joon 'in tsá² 'in tyu¹² to² 'in tyiin² jee²¹² 'in tyu¹² to² do gøø¹¹³gi to² tyu¹²u. ²⁶ Pe jo lí² la joon jee²¹² 'naa¹. Tsa 'in 'iin²¹²in jmá¹¹ fee¹¹gi jee²¹² 'naa¹, 'ii ná¹ unjii²in 'in catyaa¹²gi. ²⁷ Joon 'in 'iin²¹²in líi²in nifu 'ná¹ jmá¹ la to² 'e tyu¹² 'in catyaa¹²gi do. ²⁸ Tsa jna-a, 'in Ruu¹¹²¹na Tsá², jo gagoo²¹²oo 'e unjii²in tsá² jna pe gagoo²¹²oo wa¹a unjii³na tsá². Gagoo²¹²oo 'e cwóó³oo juncwii²¹ tyiia la wa¹ 'e 'laa¹¹³ ilí² tiin¹¹³ tsá² fúu¹¹.

Un'láa²i Jesús gá¹¹ tsá² tiui²

²⁹ Joon mo gacwo¹¹i¹ Jesús fuu²¹ Jericó do fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹¹³ Jesús. ³⁰ Joon li¹ caai²¹ fu¹ li ngó¹o Jesús née¹¹ gá¹¹ tsá² tiui². Joon mo galili¹³i ingii¹ Jesús li née¹¹ do joon ga¹oo¹o jin¹²in:

—jÑá¹ñu¹¹u¹, Jóon¹ 'lii²¹² David, fúu² cwolii¹u¹ jna¹a!

³¹ 'In tsá² 'in ngalín² do sii¹²¹i 'ido wa¹a jo to¹²o lí¹ 'ido mii¹¹³. Pe xu joon lí¹ lí¹gi tá² ga¹oo¹o jin¹²in:

—jÑá¹ñu¹¹u¹, Jóon¹ 'lii²¹² David, fúu² cwolii¹u¹ jna¹a!

³² Joon Jesús gajaan¹an li ngó¹ joon gatø¹²ø 'in tsá² tiui² do joon gaunngii¹i:

—¿'Ee 'iin²¹²naa¹ ijmáa³aa tyi¹i?

³³ Joon gañii¹i 'ido:

—¡Ña'ñu¹u¹! 'e 'iin²¹²na'a j⁰2⁰!ø!

³⁴Joon fúu² galí²¹ Jesús 'ii, joon ga'lii¹²¹i unni¹ 'ido. Tsfu joon galí¹ j⁰2⁰ 'in tsá² tiui² do joon ngalíin²mo coon¹³ Jesús.

21

Mo ga'í²i Jesús Jerusalén

¹Joon mo xu 'ná¹gi tyá¹ Jesús fuu²¹ Jerusalén, joon gatyaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betfagé, fuu²¹ ná¹ caai²¹ moo¹²¹ sii²¹ Olivos. ²Joon Jesús gaty^u2^u to² gáí¹ tsá² tya'a jin¹²in:

—Cwolíin²naa¹ 'e fuu²¹ pi¹³ ná¹ tyani no. Joon do-o ityee¹³naa¹ jaain²¹ bu¹³ 'yia²¹² si¹núu¹i coon¹³ yuun²¹ tya'a. Joon sii¹¹³ii¹ 'nii²¹² tya'a joon j⁰2¹²naa¹ fu lo. ³Wa' 'in sii¹²¹i 'naa¹ cwáain¹ tya' bu¹³ do joon fú²uu¹: 'Na'ñu¹oo'o 'né¹ ni'i 'inlo joon nacun'un jajaa²¹²na'a."

⁴Joon la lo galí¹ 'e gatsín¹ júu³ gataan¹an ni mo'j² jaain²¹ 'in gacwo'o júu³ tya' Dios la mo jéé¹ 'e jin¹²:

⁵Síi¹³ii¹ 'e fuu²¹ do sii²¹ Sión: "J⁰2⁰øø', Róoi¹³ tyii¹ j⁰ lawa tsá² 'wó¹i tyíin¹in jaain²¹ bu¹³, jaain²¹ bu¹³ xuui²¹², 'in líi¹i j⁰on¹on jaain²¹ joo'núu³ tyaan¹ laa²¹²."

⁶Joon 'in tsá² tya' Jesús do ngalíin²mo ngajmaa¹ a la to² tyu¹² Jesús. ⁷Ngatee¹ e bu¹³ do joon gaunfuu¹u siin¹³in moo'wó¹o bu¹³ do. Joon gacwó² Jesús 'in bu¹³ do. ⁸Joon 'in tsá² fúui¹ do ganií¹²¹i siin¹³in tya'i fu¹ li ngó¹ Jesús. Joon 'inlíi¹³ gaty^u2^u nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹ a tya'i fu¹. ⁹Joon 'in tsá² 'in ngalíin² nifu lagi 'in jalíin² li' caluu 'oo¹o jin¹²in:

—¡Cwoseein²¹ Jón¹ 'líi²¹² róoi¹³ David wóo²! ¡In cwa³mo 'i 'in j⁰1 coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u¹! ¡Un'goo²¹oo¹ Dios!

¹⁰Joon mo ga'í² Jesús fuu²¹ Jerusalén joon ganáa¹ 'goo²¹ 'áai¹ joon fúu¹mo gaunngíi¹ gajin¹²in:

—¿'lin-gi 'ino?

¹¹Joon tsá² gañii¹:

—Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Dios 'in sii²¹ Jesús 'ino. 'In j⁰1 fuu²¹ Nazaret 'e náa¹ li sii²¹ Galilea no.

Ga'wo²¹mo Jesús tsá² 'in taai² inuu¹ cwo¹ fee¹ do 'e tyaan¹ 'e 'nii¹i 'e ló² tsá²

¹²Mo ngayuui¹³ joon ga'í² Jesús inuu¹ cwo¹ fee¹ tya' Dios sii¹²¹ do. Joon ga'ó⁰2⁰mo jileei¹²¹ 'in taai² do fu caluu. Lagi

'in taai² ló¹ do la joon jon 'in taai² 'nii¹i ga'ó⁰2⁰mo. Gajiiin²¹ Jesús mesa li taa¹³ cuu² tya' tsá² 'in unsii²¹i cuu² tya' tsá². Gajiiin²¹mo jon 'mosi¹³ li néel¹ 'in 'nii¹i maa²¹². ¹³Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Ni j² tya' Dios jin¹²in: "E 'nú³uu¹ lo iunsii²¹ tsá² coon²¹ li faa¹²¹ a tsá² júu³ tyá²", pe 'naa¹ nigajmaa²aa¹ lo lawa coon²¹ too²¹ li taa¹²¹² 'uun²¹.

¹⁴Joon tsi inuu¹ cwo¹ do gangatyéen¹in 'inlíi¹³ tsá² tiui² coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² jluui¹³ li siin²¹ Jesús joon gaun'láa²mo Jesús 'ido.

¹⁵Taa² jon inuu¹ cwo¹ do 'inlíi¹³ xuui²¹² 'in ga'oo¹o gajin¹²in: "¡Cwoseein²¹ Jón¹ 'líi²¹² róoi¹³ David wóo²!" Joon mo ganí² 'in tsá² tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley jilaa¹²¹ milagro gajmaa¹ a Jesús joon mo ganúu²un 'e 'oo¹o 'in xuui²¹² do gatsá² 'nii¹²¹-tsi. ¹⁶Joon gajin¹²in gasii¹²¹i Jesús:

—¿Ti jo nuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in xuui²¹² no?

Joon gañii¹ Jesús:

—Núu³oo. ¿Ti jo mo gauntsaa¹³naa¹ 'ee 'e jin¹² j² tya' Dios cwáain¹ tya' 'elo? Jin¹²o la no:

'E 'øø¹ø xuui²¹² coon¹³ yuun²¹ pi¹³ iuntyú¹ jna-a joon.

¹⁷Joon gacwo'í¹o do, gatúu²mo 'in tsá² do joon gangó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betania. Joon do-o gajaan¹an canúu¹.

¹⁸Íi²i Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwaríi³

¹⁸Mo gajná² joon gacii¹¹³i Jesús fu Jerusalén joon gatsá² un'aa²¹²i. ¹⁹Joon gango¹o si¹² li' caai²¹ fu¹ coon²¹ 'mó² cwaríi³. Joon gangatyéen¹in co¹ li si¹²i pe jo 'e gatsaa¹²¹a jiiin¹³ coon²¹ 'oofuu²¹ tya'a. Jmaa¹²mo²o tsí². Joon Jesús gajin¹²in sii¹²¹i 'e 'mó² cwaríi³ do:

—¡Jiiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo 'ee 'oofuu²¹ 'íi¹gi 'nu!

Joon tsifu joon lityuun²¹ 'e 'mó² cwaríi³ do. ²⁰Joon mo ganí¹i tsá² tya' Jesús 'elo ganga'goo²¹o-tsi 'áai¹ joon gajin¹²in:

—¡Laa¹³ líi¹i jmoono galityuun²¹ 'e 'mó² cwaríi³ no!

²¹Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa¹, wana jo¹

líi²naa¹ joon jo tóin¹ júu³ tyii¹ líi¹gi lij-maa²aa¹ lagi jmaa²¹²aa tya' 'e 'mó² cwaríi³ no. Lí²-i fú²uu¹ 'e moo¹²¹ si¹²i do: "Jiiin¹³ lo, cwó², cwoté²u'u tsi jmi¹ñi¹³", joon la joon ilí². ²²Joon jilaa¹²¹ imí²ii¹ coon¹³ júu³ tyá² tyii¹ i'ii¹³naa¹ wa jo¹² líi²naa¹.

To² 'oo¹o Jesús

²³Joon ga¹l² Jesús inuu cwo¹ fee¹ do joon la 'hii²¹² siin¹²¹ 'e¹²e tsá² joon gangatyéin¹ in tyu¹² to² tya¹ untsá² coon¹¹³ 'in tsacoo¹¹³ tya¹ tsá² Israel joon gaunngii¹:

—'Ee to² 'oo²o 'e jmo²o la no? 'i¹lin gacwo¹ 'e to² no?

²⁴Joon Jesús gañii¹:

—Joongi iunngii³duu 'naa' joon wana ñi²ii¹ la joon jon jna ifuu²¹²uu 'naa' 'iin gacwo¹ to² jmó³oo. ²⁵'i¹lin gatyú¹² to² saa¹i Wó³ tsá² jmi²¹? 'i¹Ti Dios 'e wa tsá² 'ee?

Pe 'in tsá² jo cwo¹o júu³ la 'oo¹²¹ ruu¹²¹ jin¹²in:

—Wana fá²a' Dios gatyú¹² to² 'in Wó³ do ijin¹² 'ino: “'Ee li¹ jo gajo¹ galí²naa' júu³ tya¹ 'ido?” ²⁶Joon wana fá²a' 'e tsá²-a gatyú¹ to² Wó³ do ijme¹¹mo tsá² jna' tsu¹ jilee¹²¹mo tsá² líi²i 'e faa¹²¹a Wó³ do cwáain¹ tya¹ Dios.

²⁷Tsu¹ 'wii¹¹³ joon gasii¹²¹ 'in tsá² do Jesús jin¹²in:

—Jo né² jna'a.

Joon gajin¹² in Jesús:

—La² joon jon jna jo fuu²¹²uu 'naa' 'in gacwo¹o jna to² 'e 'ó³oo.

Lawa jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jón¹on

²⁸Joon Jesús gasii¹²¹ 'in tsá² do jin¹²in:

—'Ee 'i¹-'oo'? Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jón¹on. Joon gajin¹² in sii¹²¹ 'in jaain²¹ do: “Yuan²¹ tyi¹, cwo²o cwo-cun¹²un mi¹³ wuunjoo¹³ tyiia no.” ²⁹Joon 'in jón¹ do gañii¹: “Jo ñii³ jna.” Pe mo li cii²¹gixu gajoo¹²¹-tsi joon gango¹-o, ngajmaa²¹a to². ³⁰Joon gango¹o jmi²¹ do ngajó²o 'in jaain²¹ dogi. Joon la do-o gajin¹²in. Joon 'in jaain²¹ do gajin¹²in: “Tyú²-u, ñu¹³, ñii³oo.” Pe jo gango¹o. 'Ee 'i¹-'oo'? ³¹'i¹lin jee²¹² 'in gáí¹ do gajmaa¹ la 'iin²¹²in jmi²¹ do?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—In nifu do-o.

Joon gajin¹² in Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in cón² 'laa¹¹³ 'e 'ñii¹ tsá² coon¹¹³ 'in 'yiiat-sangó¹ itsataa² li tyu¹² Dios to² jéi¹gi lagi 'naa'. ³²Tsu Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ gajó² gajma¹ 'naa' júu³ xiiala 'ná¹ taan²¹²naa' joon jo gajo¹ galí²naa'. Pe 'in tsá² 'in cón² 'laa¹¹³ 'e 'ñii¹ tsá² coon¹¹³ 'in 'yiiatsangó¹ jo¹o galí²i. Pe 'naa' fiin¹¹³ gañi²oo' 'elo jo gajoo¹²¹-'oo' wa' jai¹² líi²naa' —jin¹² Jesús.

Lawa 'in líi¹ tsa¹leei¹¹³ 'in gó²

³³—Náú²duu' coon²¹gi júu³ —gajin¹² Jesús— lawa jaain²¹ tsá² fii²¹² 'wó² 'in gajñii¹ wuunjoo¹³ jee²¹² 'wó² tya¹ a joon gajmaa¹¹³ a coon²¹ 'yá² la caain²¹ ti¹ tyiia²¹ tya¹. Joon gajmaa¹¹³ a coon²¹ li niui² mi¹³ wuunjoo¹³ do. Gajmaa¹¹³o jon coon²¹ po' ñii¹ i'á¹ 'wó² do.

'Mo ngayuui¹¹³ joon gacwo¹o tsá² iní² do. Joon gango¹o coon²¹ cwo¹¹³ li wfin².

³⁴Joon mo gati² liroo²¹ mi¹³ wuunjoo¹³ do 'in fii²¹² 'wó² do gasii²¹ in jaain²¹ gal¹ tsa¹leei¹¹³ tya¹ a wa tsatyin²an 'e tyáa¹ 'e gatii² 'e garoo²¹ 'wó² do. ³⁵Pe 'in tsá² taain²¹² ní² do gasan¹²mo 'in tsa¹leei¹¹³ 'in gatyaliin² do, jaain²¹ gapoo²¹, jaain²¹gi gajngaa¹¹³mo, joon gatyuu¹¹³ cuun²¹² 'in jaain²¹gi do.

³⁶'In fii²¹² 'wó² do gasiin²¹gi tsa¹leei¹¹³ tya¹ a fúu¹gi pe la do-o tún¹ gajmaa¹ 'a 'in ní² 'wó² do.

³⁷Joon li gatséi¹ gasii²¹in jón¹on ga¹-tsi: “Fowa ili¹gii¹²¹mo yuan²¹ tyiia”, líi²i. ³⁸Pe mo gangaa¹ jón² 'in tsá² fii²¹² 'wó² do 'in gatyí¹a do gasii²i la 'oo¹²¹ 'ii: “Ino-o 'in lí² tya¹ 'e 'wó² no, joon wa jngaa¹¹²mo' 'ino joon ilí² tyi¹ 'e 'wó² no.” ³⁹La joon gasaan¹²¹mo 'ido, joon gapii²in lí¹ co¹ 'yá² do joon gajngaa¹¹²mo.

⁴⁰Joon gaunngii¹ Jesús 'in tsá² teein²¹ co¹ li siin¹²¹in do jin¹²in:

—Mi tyáa¹ 'in fii²¹² 'wó² do, 'e 'ee ijmáa¹ a tya¹ 'in tsá² taain²¹² 'wó² tya¹ a do líi²naa'?

⁴¹Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Jngaa¹¹²mo 'in tsá² gó² do jo 'ee fúu² líi²gi 'ido. Joon icwo¹o tsá² xee¹²¹mo 'e 'wó² do joon 'in tsá² do ityáa¹ cwo²o 'in fii²¹² 'wó² do itii² 'e garoo²¹ do.

⁴²Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² do:

'Naa' niganuu²uan¹ júu³ tya¹ Dios 'e jin¹²in: 'E cuun²¹² 'e gadya¹² 'in tsá² jmo¹¹³o 'nú¹ lí¹ caai²¹ lawa jo 'ee²¹² to² 'í³.

'E cuun²¹² joon galí¹ cuun²¹² nifu.

Gajmaa¹ a Ña¹ñu¹ 'u' 'elo.

Joon ganga¹goo²¹-tsi tsá² 'áai¹ 'in ganí² 'elo.

⁴³Wii¹¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jo ityu¹²gi Dios to² 'naa' joon ityu¹² to² tsá² xee¹²¹ 'in lí² jmá¹ a jiin¹¹³ la to² tyu¹²u do. ⁴⁴Joon cwáain¹ tya¹ 'e cuun²¹² nifu do, doñii¹in 'in cii¹² ni cuun²¹² do ilituu¹¹³ 'ii coonti joon wana 'iin gatsiin¹ 'in 'e cuun²¹² do joon lí² fu² 'ii coonti.

⁴⁵Joon mo ganúu²un 'in tsá² tyu¹² to² tya¹ untsá² coon¹¹³ 'in tsá² fariseos do 'e júu³

cwáain¹ gatyaa¹ Jesús do galili¹³o 'e faa¹²a 'wii¹³ tya¹ 'li-o. ⁴⁶Gali'iin²¹²in 'e teen¹³mo 'ido pe gøø²¹mo tsá² tsu¹ 'in tsá² do 'i¹-tsi 'e Jesús do faa¹²a cwáain¹ tya¹ Dios.

22

Júu³ cwáain¹ tya¹ mo cui¹² cwoø²¹ tsá²

¹Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e tya¹ jmai¹² júu³ cwáain¹ tya¹ 'in tsá² do gajin¹²in:

²—'E tya¹² Dios to² tsá² li la li mo gajmaa¹a jaain²¹ róøi¹³ jmii²¹² mo gacui¹² cwoø²¹ jóon'on. ³'In róøi¹³ do gasii²¹in tsa'leei¹³ tya'a wa'a tsate¹²e 'in tsá² nigatø¹²ø itsalíin² jmii²¹² do. Pe 'in tsá² nigatø¹²ø do jo 'iin²¹²in tsalín². ⁴Joon gasii²¹in 'in xeei¹²gi tún¹ tsa'leei¹³ tya'a joon gasii²¹i 'ido: "Cwosii¹³duu¹ 'in tsá² nigatø¹²ø do, niná¹ tyú² 'uunní² tyiia no. Nigajúin¹ joo'tsáa² coon¹³ 'in catyaa² 'in 'ooin¹³. Joon jilaa²¹ niná¹ tyú² tya'a jin¹²in fu¹²u. Cwolín²moo¹ li ná¹ jmii²¹² do." ⁵Pe 'in tsá² do jo gaunjii² tún¹. Jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² jo gangalín² li ná¹ jmii²¹² do gangó¹o ngajøø²ø 'wó² tya'a. Jaain²¹gi gangó¹o nga'nii¹xu 'e 'oo¹o. ⁶'Inlúii¹³gi gajmee¹²mo 'in tsa'leei¹³ tya¹ róøi¹³ 'in gangate¹² 'ii ce gajngaa¹²mo 'ido. ⁷Joon 'in róøi¹³ do gatí² 'nii²¹-tsi joon gatyua¹²u to² 'láa² tya'a wa tsalín² tsajngaa¹²mo 'in tsá² do 'in gajngaa¹² tsa'leei¹³ tya'a joon i'úu¹ jí² goo¹o 'ido. ⁸Mo ngayuu¹³ joon 'in róøi¹³ do gasii²¹i tsa'leei¹³ tya'a jin¹²in: "Jilaa²¹ niná¹ tyú² tya' icwui¹² cwoø²¹ xuui²¹² tyiia pe jo tíi²i jalín² 'in nigatøø²ø do. ⁹Cwolín²naa¹ jon fu la caain²¹ tyuu¹³ jee²¹² 'nú¹ joon tøø²ø doñi¹in tsá² 'in máa¹³naa¹ ijalín² li tí² jmii²¹² lo." ¹⁰Joon ngalín²mo 'in tsa'leei¹³ do jee²¹² 'nú¹ do joon galicaain²¹ jilee¹²i tsá² 'in gatsee¹²i 'in tyúu¹ coon¹³ 'in gó². Joon coon¹³ la joon garó¹i inuu¹ tya¹ 'in róøi¹³ do.

¹¹Joon 'in róøi¹³ do ga'lí² inuu¹ li nataai²¹² 'in tsá² gatø¹²ø do. Joon gangaa¹i jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo tyi¹² 'mi¹² 'a la tyi¹² tsá² 'in taai²¹² li cui¹² cwoø²¹ tsá². ¹²Joon gajin¹²in sii¹²i 'ido: "Tsaruu¹u, ¿'ee li jo tyii¹³i 'mi¹² 'e la tyi¹² 'in catyaa² no?" Joon 'in tsá² do gajaan¹an tii². ¹³Joon 'in róøi¹³ do gatyua¹² to² tsa'leei¹³ tya'a jin¹²in: "Cwo'nuu²uu¹ cwoø²¹ tii² 'ino joon cwopín¹naa¹ fu caluu li nuu²¹." Do-o ityi¹²i tsá² joon icuu¹²i

moojóon¹on. ¹⁴Tsu itø¹²ø Dios fúu¹mo tsá² pe xuu¹ 'in cwai¹³ jee²¹² do-o jmáa¹a.

Umggi¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya¹ cuu² cí¹ tsá² tya¹ tsa'a to² tyiin¹ Roma

¹⁵Joon 'in tsá² fariseos gasii²¹i la 'oo¹² 'yaai xiiala lí² 'nii²¹ Jesús coon¹³ júu³ tya'a. ¹⁶To² joon gasii²¹in tsá² fariseos 'inlúii¹³ tsá² tya'a caan²¹mo coon¹³ 'inlúii¹³ tsá² tya' Herodes 'e sii¹²i Jesús, joon gajin¹²in:

—Tifo¹², né³oo¹o 'e fo¹²o jmai¹² 'e la jai¹². Joon 'e¹² 'e tsá² fu¹ tya¹ Dios la jai¹² jo 'ee unjii²¹i jilaa¹² 'e faa¹²a tsá². Tsa jo jmoo²¹o 'ii¹²i jiiin¹³ la 'i¹-tsi tsá². ¹⁷Sii¹³ jna'a, ¿tí² tyú² wa tyí² tsá² cuu² tya¹ 'in tsa'a to² tyiin¹ Roma 'owa jo tyí² tsá² 'ee?

¹⁸Pe Jesús ní¹o 'ee 'e gó² 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin¹²in:

—Tsá² 'in sisii²¹ 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa¹. ¿'Ee lí¹ 'iin²¹²naa¹ tøø¹³naa¹ jna nilá²? ¹⁹'Ee¹³duu¹ jna coon²¹ cuu² 'e cí²¹i tya¹ róøi¹³ do.

Joon gacwo¹¹o coon²¹ cuu² yuuu²¹. ²⁰Mo ganí²i Jesús 'e cuu² do gaunngii¹i:

—¿'In ni² 'e toon¹on ni cuu² lo? Joon, ¿'iingí¹ coon¹³ 'e toon¹on 'e sii²¹ ni cuu² lo?

²¹Joon 'in tsá² do gañii¹i:

—Ni² 'in tyu¹² to² do-o no.

Joon gajin¹² Jesús:

—Cwoø²oo¹ jon 'in tyu¹² to² Roma jiiin¹³ 'e gatí²i, la joon jon cwoø²oo¹ jon Dios 'e gatí²i.

²²Joon mo ganúu²un 'in tsá² do júu³ tya¹ Jesús do ganga'goo²¹-tsi. Gatiu²mo 'ido 'ii jon gangalín¹mo.

Gaunngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya¹ mi jiiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'lúii²¹²

²³Jmii²¹² joon gangalín² 'inlúii¹³ tsá² sarducoos, 'in jin¹² 'e jo jiiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'lúii²¹², ngaunngii¹ Jesús 'e júu³ lo:

²⁴—Tifo¹², Moisés gatyua¹²u to² jna' wana gajúin¹ tsá² mo nasícu¹² cwoø²¹o joon jo xuui²¹² tya'a liseein²¹ ná¹ cu¹²mo cwoø²¹ 'in ruui²¹ 'in 'lúii²¹² nijúin¹ do 'in 'yia'nii². Joon iliseein²¹ xuui²¹² tya¹ 'in ruu¹²i najúin¹ do. ²⁵Joon galiseein²¹ dyái¹ tsañuu¹ la 'oo¹² ruu¹²i. Joon 'in nifu do gacu¹²mo cwoø²¹o joon gajúun¹mo joon jo xuui²¹² tya'a galiseein²¹. Joon 'in ruu¹²i lí gatí² gáí¹ do gacu¹²mo cwoø²¹o jon coon¹³ 'in 'yia'nii² do. ²⁶La galí¹ tya¹ 'in nifu do la joon

Ña'ñu¹⁴ pe 'in jmoo¹⁰ pi³gi yaai 'ii 'in coo¹¹³gi —jin¹² Jesús.

¹³Joon gajó^ø Jesús li téein² tifo¹² tya' ley coon¹³ tsá² fariseos joon gajin²¹in:

—j'Fúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisii²¹ 'e 'i'-tsi la jmoo¹ 'naa', tsu jni¹¹³moo' wa tsataai²¹² tsá² li tyú² Dios to² tsá². Pe tyiin³ 'naa' jo cwotáan²naa' li tyu¹² Dios to² jon'gi cwoo^{2oo} tsataai²¹² 'in catyaa²gi 'in 'iin²¹²in tsataai².

¹⁴j'Fúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisii²¹ 'e 'i'-tsi la jmoo¹ 'naa'! Tsu 'woo¹³naa' nú¹ 'yiaa'ni² joongi fó^{2oo} júu³ tyú² 'e cwa²¹ líi¹ wa iun'goo²¹ tsá² 'naa'. Tsu 'wii¹³ joon imoo^{2oo} wúu¹ áai¹gi.

¹⁵j'Fúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisii²¹ 'i'-tsi la 'e jmoo¹ 'naa'! Tsu 'naa' cwolín²naa' 'naa¹²¹naa' xúfiin¹¹³ jaain²¹ tsá² 'in lí² nuu'un júu³ tyú² tyii¹ 'e xiiala un'goo²¹ 'naa' Dios tyii'. Cwoliin²naa' la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'naa¹²¹naa' 'in tsá² do, joon mi tyeei¹ 'naa' jaain²¹ 'in nuu'un júu³ tyii' jmeé¹³naa' 'in tsá² do tún² 'ii¹³gi líi¹ jón¹ 'in 'lii¹³gi lagi 'naa'.

¹⁶j'Fúu² 'naa', tsá² 'in coon¹²¹ too² yaanaa¹, 'naa' fó^{2oo}: “Wa 'ii¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² cwo¹ fee¹ si' Jerusalén jo 'ee to² 'i³in 'e júu³ joon fó^{2oo} 'naa'. Pe wana 'ii¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² cwanáa¹ 'e sá² inuu cwo¹ do 'e joon 'ná¹ untsin¹ tsá² júu³ do fó^{2oo} 'naa’.”

¹⁷j'Tsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! ¿'Ee 'e tyiin²gi: 'e cwanáa¹ do owa 'e cwo¹ 'e si¹² jmoo¹⁰ cwaai¹³ 'e cwanáa¹ do? ¹⁸Joongi fó^{2oo} 'naa': “Wa 'ii¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² altar, jo tséin¹ 'e júu³ joon, pe wana 'ii¹ tsá² júu³ 'ée¹ tsá² 'e roon¹on ni altar do 'e joon 'ná¹ untsin² tsá² 'e júu³ do.” ¹⁹j'Tsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! ¿'Ee 'e tyiin²gi: owa 'e roon¹on ni altar do owa 'ña¹ altar do 'ee 'e jmoo¹⁰ licwaa¹³ 'e roon¹on ni do? ²⁰Tsu jileei²¹ 'in 'e¹ altar do 'e¹⁰ jon jilaa¹²¹ 'e ná¹a ni do. ²¹La joon jon 'in 'e¹ cwo¹ do 'ée¹mo jon Dios Jmii²¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú², 'in jmoo¹⁰ cwaai¹³ 'e cwo¹ do. ²²Joon jileei²¹ 'in 'e¹ ñu¹fú² 'ee¹⁰ jon li silii²¹² tya' Dios 'ée¹mo jon Dios 'in tyiin¹ do.

²³j'Fúu² 'naa', tifo¹² tya' ley joon 'naa' tsá² fariseos! j'Tsá² 'in sisii²¹ 'e 'i'-tsi 'e jmoo¹⁰ 'naa'! Cwó² 'naa' Dios ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii¹³

tya' jilaa¹²¹ 'oo² tya' 'uunni² pe jo coon^{2oon} 'cwáain¹ 'e júu³ 'e tyiin²gi lagi 'e jmaa^{2aa} 'ii¹²¹ røø²¹, joon lagi jmaa^{2aa} feei¹⁻¹ 'oo¹ tya' tsá², lagi 'e tsáai¹⁻¹ 'oo¹ Dios. 'Ná¹-a jmaa^{2aa} 'e jilaa¹²¹ 'elo joon jo 'iin²⁻¹ 'oo¹ jmaa^{2aa} 'e catyia² do. ²⁴j'Tsá² 'in coon¹²¹ too² yaamo 'naa'! j'Tyii¹³ 'naa' lu¹ mo 'yuu² 'e 'uu²uu' pe jo lí²ii¹ 'ni¹³naa' jaain²¹ camello!

²⁵j'Fúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! j'Tsá² 'in sisii²¹ 'e 'i'-tsi 'e jmoo¹⁰ 'naa'! 'Naa' rúun¹³uun¹ 'naa' tyú² lí¹ caluu vaso coon¹³ jilaa¹²¹ wúun¹ 'e jmaa¹³naa' to² pe coon¹³ jilaa¹²¹ 'e niga'uun²¹²uun¹ si røø²mo tsi do. Sirøø²mo jon jiin¹³ coon¹³ 'e 'yaa¹⁻¹ 'oo¹. ²⁶Tsá² tiui² 'naa', tsá² fariseo: 'Ná¹ rúu¹³naa' vasos coon¹³ wúun¹ tyii¹ lí¹ tsi nifu, joon coon¹³ la joon ilityú²-u lí¹ caluu jon.

²⁷j'Fúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! j'Tsá² 'in sisii²¹ 'e 'i'-tsi 'e jmoo¹⁰ 'naa'! Lí¹naa' la lí¹ ná¹ pi¹³ lí¹ si'aa¹²¹² 'lii²¹² 'e gasuun¹ tsá² loo²¹² jnéei¹ taa²¹ 'ya¹²gi pe lí¹ tsi jmai¹² moo¹ tya' 'lii²¹² taa¹³ tsi. ²⁸La joon jon 'naa' tyú²-u jnéé¹naa' lí¹ caluu jóø² tsá² 'naa' pe lí¹ tsi alma tyii¹ sirøø² too² 'e coon^{2oon} tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ nii²¹² 'e gó².

²⁹j'Fúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! j'Tsá² 'in sisii²¹ 'e 'i'-tsi 'e jmoo¹⁰ 'naa'! Jmaa^{2aa} 'nú¹ pi¹³ tya' tsá² 'in najúin¹, 'in gacwó² júu³ Dios la mo jéei¹, 'in jmaa^{2aa} 'ya¹²gi lí¹ si'aa¹²¹² 'in tsá² tyú¹. ³⁰Joon fó^{2oo} 'naa': “Wa mo'o ni 'i sáan²a'an mo niga¹liseein²¹ 'lii²¹² tsacøø¹¹³ tyii¹ jo gajngaa¹¹³na'a 'in tsá² 'in gacwó² júu³ tya' Dios la niga¹ngaa¹¹² tsacøø¹¹³ tyii¹.” ³¹Joon coon¹³ la joon jmoo¹³naa' júu³ 'e líi¹naa' jún² tya' 'in tsá² 'in niga¹ngaa¹¹² 'in tsá² 'in niga¹cwó² júu³ tya' Dios la mo jéei¹. ³²j'Untséin¹naa' jiin¹³ la niga¹láa² tsacøø¹¹³ tyii¹ 'wii²¹² jmaa²a!

³³Jón¹ mi¹²¹ 'lii¹³mo 'naa'. Coonti jo ilaa²¹naa¹ 'e wúu¹ ní² tsá² lí¹ 'ii²¹. ³⁴Tsu 'wii¹³ joon isii³na tsá² 'in cwo¹ 'naa' júu³ tyú² tyiia coon¹³ tsá² jmi¹²¹²-tsi coon¹³ tifo¹² 'in 'e¹² 'naa' júu³ tyú² tyiia. Pe 'naa' jn-gaa¹³naa' 'inlíi¹³ joon 'inlíi¹³gi taa¹³naa' tsaa¹² crúu¹³. Joon 'inlíi¹³gi ipoo²¹²naa¹ inuu cwo¹ni sinagogas tyii¹, icwolín²naa' cwo^ønaa¹ la coon²¹ fuu²¹ lí¹ tsalim² 'ido. ³⁵Coon¹³ la joon ilí² tsaa² tyii¹ tya' jilaa¹²¹ jmi¹ 'e nigatuun²¹un tya' 'in tsá² tyú¹ 'in

jin¹²in: “Woo²¹naa', cwounjiin¹naa' tsu no-o ni jalín² 'in tsá² 'in cui¹² cwo²¹o do.” Joon garoon¹o jileei²¹ do gatyaa¹ tyú² candi¹³ tya'a. ⁸Joon 'in níeei² 'in jo tsáa¹-tsi jin¹²in sii¹²i 'in catyaa² do: “Láa¹³ 'guu¹u candi¹³ tyii¹, cwó²xuu¹ aceite tyii¹ 'ná²a'a.” ⁹Pe 'e catyaa² do gañii¹ jin¹²in: “Esa lí² tsu jo líin² 'elo tyijna'a. Cwolín²naa' li 'nii¹i, joon ló²xuu¹ 'e tyii¹.” ¹⁰Pe la 'ii²¹ ngalín² ngalá¹ aceite tya'a do gatyalín² 'in tsá² 'in cui¹² cwo²¹o do. Joon 'in simí² 'in naná¹ tyú² tya'a gangataa²i inuu¹ coon¹³ 'in tsá² 'in cui¹² cwo²¹o do. Joon gajni¹ 'ooca'nú¹ do. ¹¹Mi yuui¹³ joon gatyalín² 'in simí² catyaa² do gajin¹²in: “j'Náa¹ 'ooca'nú¹ lo tsataai²¹² fu tsi!” ¹²Pe 'in tsá² 'in cui¹² cwo²¹o gañii¹: “E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' jo cwí¹na 'naa'.”

¹³Joon gajin¹² Jesús sii¹²i 'in tsá² do:

—Cwoseen²¹naa' ní²-oo' tsu jo ní²ii¹ 'ee jmi²¹² si 'ee 'ii²¹ 'ee mi jó¹ 'in Ruui¹²¹ Tsá².

Júu³ cwáain¹ 'e ga'e¹²e Jesús tsá² tya' cuu² 'e oo'o tsá²

¹⁴“E tyu¹² Dios to² tsá² 'e li la líii¹ jaain²¹ tsá² 'e ti li cwo¹íi¹ fuu²¹ goo¹o joon gatø²ø tsa'leei¹³ tya'a gacwo¹o cuu².

¹⁵Jaain²¹ gacwo¹o 'ná² mil cuu² joon 'in jaain²¹ dogi gacwo¹o tún² mil. 'In li gatí² gaai²¹ do gacwo¹o coon²¹ mil cuu². Gacwo¹o la jaain²¹ jiin¹³ la lí¹ líi¹ 'ido jmaa¹ to². Mo ngayuui¹³ joon ngoo²¹o 'in tsá² fii²¹² cuu² do li wíin². ¹⁶Joon 'in tsa'leei¹³ do 'in ga'ii²¹ 'ná² mil cuu² galó¹ 'e 'nii¹i coon¹³ cuu² do joon gauntsi¹ 'ná² mil tya'a. ¹⁷La joon jon 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² do gauntsi¹ jon tún² mil. ¹⁸Pe 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do joon gangóo¹on gangataan¹an nu¹ 'wó² 'edo.

¹⁹Wóo²xu¹ ningó¹ mo gatyeei¹² fii²¹² cuu² do. Joon gajmaa¹³a cwáain¹ coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹o cuu² do. ²⁰Nifu gatyáa¹ 'in gacwo¹o 'ná² mil cuu² do joon gajon¹²on 'ido 'e 'ná² mil 'e gauntsi¹ 'ido. Joon gajin¹²in sii¹²i fii²¹²: “Ní¹fi²i, gacwo¹³o jna 'ná² mil cuu² joon saan¹³an 'ná² mil-gi 'e gali²i gauntsi¹.” ²¹Joon fii²¹² do gajin¹²in: “Tyú²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nu, jo cu¹²-tsii coon¹³ 'nu. Joon tsu 'wii¹³ gajmaa²¹a røø²¹ coon¹³ 'e xu gacwo¹³oo 'nu icwo¹³oo 'nu lí¹gi. Ngii²¹² fu li tyíin¹³na joon jmaa²¹a jløø¹³u coon¹³ jna.” ²²Mo ngayuui¹³ joon gatyáa¹ 'in tsa'leei¹³ li gatí²

gái² 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² joon gajin¹²in sii¹²i fii²¹² do: “Ní¹fi²i, gacwo¹³o jna tún² mil cuu² joon saan¹³an tún² mil-gi 'e gali²i gauntsi¹.” ²³Ní¹fi²¹² gajin¹²in sii¹²i 'ido: “Tyú²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nu, jo cu¹²-tsii coon¹³ 'nu. Joon tsu 'wii¹³ gajmaa²¹a røø²¹ coon¹³ 'e xu gacwo¹³oo 'nu icwo¹³oo 'nu lí¹gi. Ngii²¹² li tyíin¹³na joon jmaa²¹a jløø¹³u coon¹³ jna.” ²⁴Pe mo gatyáa¹ 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do. Joon gajin¹²in sii¹²i ní¹fi²¹²i: “Ní¹fi²¹²i, ní²o 'e jaain²¹ tsá² 'wa²-tsi 'nu. Wuu²¹u cwo²¹ li jo gajni²¹i joongi coon²¹on li jo 'ee to² gajmaa²¹a. ²⁵Tsu 'wii¹³ joon gafoo¹³mo joon gato¹oo 'e cuu² do nu¹ 'wó². Lo náa¹ 'e gatí²u.” ²⁶Joon gañii¹ 'in ní¹fi²¹² do gajin¹²in: “Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nu, fu¹²mo 'nu. Nañi²o'o 'e wúu³na cwuu²¹ li jo gajni²¹i joon cóon¹³oon li jo 'ee to² gajmaa³aa. ²⁷Tsu 'wii¹³ joon wa mo gata¹²a cuu² li cwáain² tsi¹ joon lisá² líi¹gi tyiia.” ²⁸Joon gajin¹²in fii²¹² cuu² sii¹²i 'in tsá² téein² do: “Tyi² 'e coon²¹ mil cuu² do joon cwo²oo' 'in 'oo¹o dyá² mil do. ²⁹Tsu 'in 'oo¹o 'láai²gi iníi²i ca sái¹ tya'a, pe 'iin 'in jo 'e 'oo¹o 'e 'woo¹gi 'e xu 'e 'oo¹o do. ³⁰Joon 'in tsa'leei¹³ 'in jo 'e to² 'fin³ pí¹naa' fu caluu li nuu²¹ joon do-o ityi¹²i áai¹ joongi icuu¹²i moojóon¹on”, jin¹² røø¹³ do —jin¹² Jesús.

Mi jó¹ Jesús ijmaa¹a 'ii²¹ tya' tsá²

Faa¹²gi Jesús jin¹²in:

³¹—Joon mi jó¹ 'in Ruui¹²¹ Tsá² ijó¹ lawa Røøi¹ tyíin¹ li sili²¹² 'ya¹²gi áai¹ joon la cu¹² lí¹ li tyíin¹in do inéei¹ ángeles tya'a. ³²Joon jileei¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ili-caain²¹ tyani¹. Joon 'in Røøi¹³ do in-jmaa¹a tún² poo²¹² 'in tsá² do. Injmaa¹a la jmoo¹o tsá² 'in 'aa¹i joo'saa¹²¹, ijmaa¹a coon²¹ 'in joo'saa¹²¹ coon¹³ 'in joo¹²¹ chivo ³³joon isiin¹³in 'in joo'saa¹²¹ do lí¹ caai²¹ tsáa¹ joon 'in joo¹²¹ chivo do-gi isiin¹³in lí¹ caai²¹ tooi²¹². ³⁴Joon 'in Røøi¹³ Tsá² do ijín¹²in sii¹²i 'in téein² lí¹ cwo²¹o tsáa¹ do: “Ní¹lín²naa' jileei¹²¹ 'naa' 'in nigauncwaa¹³ Nū³uu. Ngii²¹²naa' li tyu¹² Dios to² li naná¹ tyú² tyi¹naa' ca mo garón² juncwii²¹. ³⁵Tsu mo gatsá² un'áa³na, 'naa' gacwo²oo' jna 'e gagø¹¹øø, la joon jon mo gatsá² unjmi²¹na, 'naa' a jon gacwo²oo' jna 'e gagu¹uu. Joon mo gangí³ii 'e jo cwí²naa' jna gatee²oo' jna inuu tyii¹. ³⁶Joon mo gangí³ii jo

sin¹³hin sá2 gacwó²oo' jna. Joon mo galit-saa¹³aa gañifee¹³moo' jna. Joon mo 'ú³uu 'nuñ³ ñijøø²¹²moo' jna jon." ³⁷Joon 'in tsá2 tyú¹ 'in téein² li' cwoo²¹⁰ Róøi¹³ do tsáa¹ ijin¹²in: "Na'ñu¹'u', ðliigi ganee²¹²na'a 'nu' 'e un'aa²u'u joon gacwóo¹³o'o 'nu' 'e gatyee¹²e? Joon, ðliigi ganee²¹²na'a 'nu' 'e unjmii²¹u'un 'e gacwóo¹³o'o 'nu' 'e ga'iin¹²in? ³⁸La joon jon, ðliigi ganee²¹²na'a 'nu' 'e jo cwii¹na'a 'nu' joon gatee²e'e 'nu' fu tyii¹ si jo siin¹²¹in 'oo²¹⁰ 'ee joon gacwóo¹³o'o 'nu' siin¹²¹in? ³⁹ðliigi jon nigalitsaa¹³ 'nu' si ni'u²u 'nuñ³ 'ee 'e ningafee¹³na'a 'nu?' ⁴⁰Joon inñ¹i 'in Róøi¹³ do: "E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹ee 'e tyú² 'e nigajmaa²aa' tya' ruu²¹na, xufiin¹³, 'in 'wéei¹gi, lawa'a gajmaa²aa' tyiia", gajin¹² Róøi¹³ do.

⁴¹Joon injin¹² 'in Róøi¹³ do sii¹²¹i 'in tsá2 téein² li' cwoo²¹⁰ tooin²¹²: "Jeen¹³naa' coon¹³ jna jileei¹²¹ 'in 'eei¹ Dios. Cwolíin²naa' li 'ii²¹ li nigatyaa'a Dios tyú² tya' 'in 'lii¹³ coon¹³ 'ii¹³ tya'a li coo²¹ jí² coon²¹ tøø²mo jon. ⁴²Gatsá2 un'áa³na pe 'naa' jo 'ee gacwó¹oo' jna joon gatsá2 unjmii²¹na jon'gi'i 'e joon gacwó²oo' jna jon. ⁴³Joon mo gangi³ii 'e jo cwíi²naa' jna pe 'naa'gi'i jo gatee²ee' jna fu inuu tyii'. Gali'náa³aa sin¹³hin pe 'naa' jo 'ee gacwó²oo' jna. Galitsaa¹³aa joongi ga'u²¹²uu 'nuñ³ jo 'naa'gi'i jo 'ee ñifee¹³naa' jna." ⁴⁴Joon 'in tsá2 do injin¹²in: "Na'ñu¹'u', ðliigi ganee²¹²na'a 'nu' 'e un'aa²u'u si 'e unjmii²¹u'un 'ee si gangi¹¹i 'e jo cwíi²naa' 'nu' si jo siin¹²¹in sá2 'ee, si tsaa¹³a 'ee si ga'u²¹u 'nuñ³ 'ee joon jo gauncoon¹³ jna'a 'nu?' ⁴⁵Joon inñ¹i 'in Róøi¹³ do: "E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹ee 'e tyú² 'e jo nigajmaa²aa' tya' 'in tsá2 'wéei¹ lo lawa'a jo 'ee tyú² gajmaa²aa' tya' jna-a jon." ⁴⁶Joon 'in gó² do itsaliin² li nñ²¹ wúu¹ coon²¹ tøø²mo joon 'in tsá2 tyú¹ do tsataai² li seein²¹ tyú² coon²¹ tøø²mo.

26

Cwó² tsá2 júu³ ruu²¹i xiiala il² li¹³i Jesús

¹Joon mo gatséi¹ faa¹²¹a Jesús 'e júu³ lo gajin¹²in sii¹²¹i tsá2 tya'a:

²—Niñ²oo' jee²¹² tún² jmi²¹² ití² jmi²¹² cwaa¹²¹ jmi²¹² 'e unsii²¹ tsá2 Israel, pascua. Joon ijaan¹²¹mo tsá2 jna, 'e líi¹na Ruu¹²¹na Tsá2, itéen¹in tsá2 jna tsaa¹¹ crúu¹³.

³Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá2 Israel gauncaain²¹ yaai tyani 'nú¹ li tyiin¹ Caifás 'in tyú² to² nifu tya' untsá² do. ⁴Joon do-o gasii²i xiiala ijmáa¹a insaan¹an Jesús coon¹³ júu³ tajuu²¹ joon ijnga¹²mo 'ido.

⁵—Pe jo lí² jee²¹² jmi²¹² jee²¹² —gajin¹²in— tsu ito¹² tsá2 mii¹³ 'áai¹.

Jaain²¹ tsamí² gaduu¹¹u jmi²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

⁶Joon la 'ii²¹² taain¹ Jesús fuu²¹ Betania tyiin¹in tya' Simón, 'in nigacón² jmoowúu¹ 'e jgøø¹²¹ tya'a. ⁷Joon ga¹²¹i jaain²¹ tsamí² 'in tyán¹an coon²¹ sí² li cuun²¹² alabastro si'o² jmi²¹ jmafuu²¹. Joon 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do 'áai¹ tyiin¹ cuu². Ga¹² 'in tsamí² do tya' Simón. Joon la jee²¹² tyiin¹ Jesús li si¹² mesa joon ga'ee² 'in tsamí² do 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do ya' tyi² Jesús. ⁸Joon mo ganí² tsá2 tya' Jesús 'elo gatsá2 'nii²¹-tsi gajin¹²in:

—¿'Ee gali¹²¹ 'e un'ii¹ 'in tsamí² no 'e jmi²¹ jmafuu²¹ no? ⁹Li²-i tsa'nii²¹ no, líi¹ incíin¹ 'e no. Joon lí²-i cwoo¹³⁰ tsá2 tañí².

¹⁰Joon mo galili¹³i Jesús xiiala sñi² 'ido joon gajin¹²in:

—¿'Ee li' untyii² 'naa' 'in tsamí² lo? 'E nigajmaa¹a no 'e tyú²-u no tyiia. ¹¹Coon²¹ tøø²mo taan²¹²naa¹ coon¹³ 'in tañí² pe jna jo tyiin¹³na jee²¹² 'naa' coon²¹ tøø². ¹²'A nisuun¹un 'in tsamí² no 'e jmi²¹ jmafuu²¹ lo tyiia lawa 'e tyaa¹ tyú² 'e ti li 'á'moo. ¹³'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia' la 'úui¹ juncwii²¹ 'e cwó¹ tsá2 júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá2 joongi ityá²a tsá2 júu³ la lí¹ 'e gajmaa¹a 'in tsamí² lo. Joon iti¹²-tsi tsá2 'ii —jin¹² Jesús

Gajmaa¹a Judas júu³ røø²¹ coon¹³ tsá2 'iñi¹i Jesús

¹⁴Joon jaain²¹ jee²¹² 'in dyatooiin¹ tsá2 tya' Jesús, 'in sii²¹ Judas Iscariote, gangó¹o ngafee¹³i 'in tyu¹² to² tya' untsá² ¹⁵joon gajin¹²in:

—¿Xiiti¹ cuu² cwoo²oo' wa' jaan¹³na Jesús do tyii'?

Joon 'in tsá2 do gacwo¹o Judas dyadya¹ cuu² cwataa²¹. ¹⁶Joon tsifu joon ga'láa² Judas 'wii²¹² 'noo¹o xiiala lí² jaan¹²¹in Jesús.

Mo gagøø¹²¹⁰ Jesús coon¹³ tsá2 tya'a li gatséi¹

¹⁷ Joon mo ga'láa² wii²¹² jmi²¹² coon²¹ tya' 'e jmi²¹² gati² do mo gøø¹²¹ tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian¹³ jeei¹, 'in tsá² tya' Jesús gan-gatyéin¹ in li tyiin¹ Jesús joon gaunngii¹:

—¿Xiia 'iin²¹² u'un ityaa²¹ a' a tyú² ityee^{2e} ' tya' jmi²¹² pascua lo?

¹⁸ Joon gañii¹:

—Cwolín² naa' li náa¹ fuu²¹ no joon cwosii¹³ duu' jaain²¹ tsá² tyiin¹ do joon fú² uu': "Tifó² tyi' jin¹ 'in: 'E ti li tí² 'ii²¹ tya' a joon fu tyi' i' iin²¹² in jmaa¹³ a jmi²¹² pascua coon¹³ tsá² tya' a."

¹⁹ Joon 'in tsá² tya' Jesús do gajmaa¹ a la to² tyu¹² u joon gatyaa¹ tyú² idø¹² tya' jmi²¹² pascua do.

²⁰ Joon mo canuu²¹ jmi²¹² joon nanéei¹ Jesús coon¹³ dyatooi¹ tsá² tya' a idø¹².
²¹ Joon la jee²¹² li néei¹ gøø¹²¹ gajin¹² in Jesús:

—'E la ja¹² mo fuu²¹² uu' naa', jmoo²¹ joon jaain²¹ jee²¹² 'naa' in 'ni¹³ naa' jna².

²² Joon tsifu joon gajmaa¹ a tsá² tya' a fa¹³ 'áai'. Joon garóon² on ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ gaunngii¹ Jesús:

—Ña'ñu¹ 'u', ¿ti jna- a' i?

²³ Joon gañii¹ i Jesús gajin¹² in:

—'In tyé^{3e} 'e coon²¹ wúu¹ coon¹³, 'i- i' in 'ní¹ jna. ²⁴ 'Ná¹-a tsín¹ jjin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'in Ruui¹²¹ Tsá² pe ifúu² 'in 'ní¹ Ruui¹²¹ Tsá² do. Tyú² gi tya' a wa mo' o jo galiseen²¹ mo.

²⁵ Joon Judas, 'in ti li 'ní¹ 'ii, gajin¹² in sii²¹ Jesús:

—Tifo¹² tyi', ¿ti jna- a' i?

Joon Jesús gañii¹ i gasii¹²¹ i Judas jin¹² in:

—Jiin¹³ la joon niga¹ 'i- 'o' o' nñu.

²⁶ Joon la jee²¹² gøø¹²¹ gati²¹ i Jesús coon²¹ 'iñi¹, gacwo¹⁰ 'maai¹³ Dios, joon gajmaa¹ a jmai¹² xu jee²¹² tsá² tya' a joon gajin¹² in:

—Tyee^{2e}, tsu la li ngú¹ taan² moo lo.

²⁷ Mo ngayuui¹³ joon gati²¹ i coon²¹ po¹³ xu li sí¹ ó¹ o jmi¹³ wuunjøø¹³ joon gacwo¹⁰ 'maai¹³ Dios. Mo ngayuui¹³ joon gacwo¹⁰ tsá² tya' a gajin¹² in:

—'In²¹ iin¹ 'elo jilee¹²¹ 'naa', ²⁸ tsu 'e li la li jmi¹ 'øø³ moo lo 'e ti li tún¹ un joon coon¹³ 'elo itsín¹ 'e júu³ múui². Joon 'e jmi¹ 'øø³ na itún¹ un lo 'i iin² tsaa² tya' tsá² fúui¹.
²⁹ Pe fuu²¹² uu' naa' jo 'e i'né^{3e} gi' caain²¹ 'e jmi¹³ wuunjøø¹³ lo coon¹³ 'naa' ca mi ti jmi²¹² ityu¹² ñu¹³ u tó² tsá², joon jmi²¹² joon i'né^{3e} tún¹ coon¹³ 'naa'.

Jmo¹² Jesús júu³ Tú³ 'e ijin¹² in 'e jo cwii¹ in Jesús

³⁰ Joon mo ngayuui¹³ ga'øø¹ coon²¹ Salmo joon ngaliín² mo coon¹³ tsá² tya' a fu yu¹ moo¹²¹ Olivos. ³¹ Joon gajin¹² Jesús sii²¹ i tsá² tya' a do:

—'E 'woo¹ no jilee¹²¹ naa' ixée¹ mo- 'oo' coon¹³ jna tsu ni jí² tya' Dios 'e jin¹² in: "Ijngaa¹² moo 'in 'aa¹ i joo' saa¹²¹ joon ixée² i joo' saa¹²¹ tya' a." ³² Pe mi yuui¹³ injmá¹ a Dios injiin¹ in jna iní³ i jee¹³ gi lagi 'naa' fu li sii²¹ Galilea.

³³ Pe jin¹² Tú³ gañii¹:

—Xufiin¹³ jilee¹²¹ 'in catyaa² no ixée² i- tsi coon¹³ 'nu pe jna lo jo jmi²¹² xée² i- tsi coon¹³ 'nu.

³⁴ Pe Jesús gajin¹² in gasii¹²¹ i Tú³ do:

—'E la ja¹² mo fuu²¹² uu' 'nu, 'n¹ naa¹³ ifoo¹³ 'o 'e jo cwii¹ un jna la nu' gi i'oo' o tuuitsáa².

³⁵ Pe Tú³ do- gi gajin¹² in tún¹:

—Xufiin¹³ júun³ moo coon¹³ 'nu pe jo fo¹³ oo wa' a jo cwii¹ na 'nu.

Joon la joon jon gajin¹² 'in catyaa² do jon.

Faa¹² a Jesús júu³ tyú² fu li sii²¹ Getsemaní

³⁶ Joon gatyaliín² Jesús coon¹³ tsá² tya' a coon²¹ li sii²¹ Getsemaní joon Jesús gajin¹² in:

—Ní² duu' lo la 'ii²¹² ní³ i nifo¹³ oo júu³ tyú² lí² do.

³⁷ Joon gajée¹ mo Tú³ coon¹³ 'in gáí¹ jóon¹ Zebedeo ngaliín² coon¹³. Joon Jesús gatsá² goon²¹ 'e fa¹³ lí² i 'áai¹ joongi gajmaa¹ a cu¹²- tsi 'ña¹ a 'áai¹. ³⁸ Joon gajin¹² in:

—'E fa¹³ 'e seen² na lo 'e lí¹ i júun² moo. Ján² duu' lo joon jmaa² aa' lí² i coon¹³ jna.

³⁹ Joon gangó¹ o Jesús capi¹³ nifugixu joon gatyíi² a lí¹ ri¹ i² in ni 'wó² gamii¹ tyani Dios jin¹² in:

—Ñu¹³, wa xu¹ lí² 'e jo móo³ oo lí² no pe jo cwól² jjin¹³ la 'iin²¹² jna, cwól² jjin¹³ la 'iin²¹² 'nu- u.

⁴⁰ Joon ganga¹² mo tún¹ fu li néei¹ 'in gaa¹²¹ tsá² tya' a joon natee¹³ 'ido cwuu²¹ mo. Joon gajin¹² in sii²¹ i Tú³:

—¿Ti jo nilii¹ 'naa' 'e jo cwuu²¹ naa' coon¹³ jna coon²¹ hora? ⁴¹ Jmaa² aa' lí² i' i joon faa² aa' júu³ tyú² 'e jo xuu¹²¹ naa' ja' cwoo²¹ 'in 'lii¹³. 'E la ja¹² mo 'i- tsi tsá² jmaa¹ a 'e tyú² pe² ngá¹ taain²¹² jo cwo¹.

⁴² Gangó¹ Jesús tún¹ ngafee¹³ i Dios jin¹² in:

—Ñu¹³, wana jo lí² 'e cuu¹³u imó³oo wúu¹ no pe cwó²lí² jiin¹³ la niga¹'i-'o'o² 'na.

⁴³Joon ganga²mo tún¹ joon, joon natee¹³ 'ido cwuu²¹mo tún¹ tsu 'áai¹ jli¹³i unni¹i. ⁴⁴Joon jo gat²'gi 'ido gango¹o tún¹ ngafaa¹²a júu³ tyú² li gatí² 'ni¹ naa¹³ do. Gajin²in la nigajin¹ do tún¹. ⁴⁵Joon ganga²mo tún¹ li tee¹i 'in gaai²¹ tsá² tya¹ do joon gajin²in:

—Cwocwuu²¹ mogi¹, cwo'ii¹xu 'wó²oo'. Tsu gatí² 'ii²¹ ijaain¹ tsá² 'in Ruui¹²¹ Tsá² ja'cwoo²¹o 'in tsá² røøi²¹ tsaa². ⁴⁶Raan²¹naa¹ no, moo²¹o' tsu no-o nijó¹ 'in 'ni¹³i jna do.

Joon itø² tsá² Jesús 'e si¹ñú¹mo

⁴⁷La jee²¹² faa¹²¹gi Jesús siin¹³in gatyí¹a Judas, 'in lí¹i tsá² tya¹a jee²¹² 'in dyatooi¹n do, coon¹³ tsá² fúu¹i lí¹i. Joon 'in tsá² do tyaan¹an ñí³ espadas tyaan¹an jon 'no¹³ 'mó² gatyalí¹n² to² gatyú¹² 'in tsá² tyu¹² to² untsá² coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya¹ tsá² Israel.

⁴⁸Joon Judas do, 'in i'ñú¹i Jesús, ni gasí¹²i júu³ coon¹³ 'in tsá² do xiiala lí² ijmá¹a gajin²in:

—'In jun¹³uun caain²¹ ju¹² 'ii do. 'I-i 'in saan¹³naa¹.

⁴⁹Joon gangatyéen¹in li siin¹² Jesús joon gajin²in:

—'Aa²¹²mo'o, tifo¹² tyi¹!

Joon gajun²uun caain²¹ ju¹² 'ido. ⁵⁰Jesús gañii¹i:

—Ru¹u', ¿'ee to² ñí²i?

Joon tsifu joon gasan¹²mo 'in tsá² do Jesús joon gatø²o 'ido si¹ñú¹mo.

⁵¹Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² tya'a do gasø²ø ñí³ tya'a joon gatyú¹² caaain²¹² loocwóo¹o jaain²¹ tsa'lee¹³ tya¹ 'in tyu¹² to² tya¹ untsá² nifu. ⁵²Pe Jesús gajin²in sii¹²i tya¹ 'ido:

—Taan¹ ñí³ tyi¹ tsi 'nú¹ tya'a. Tsu jilee¹²¹ 'in jngaa¹² tsá² coon¹³ ñí³ coon¹³ 'ñí³-i jon ijúun²in. ⁵³¿Ti jo ñí²i, lí²-i fuu²¹² jna Ñu¹³uu joon 'ii tsifu insii¹in setenta mil ángeles iun'øø¹i jna? ⁵⁴Pe wa'a lí² la joon, ¿xiiala itsín¹ jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya¹ Dios, xiiala 'ná¹ ilí²?

⁵⁵Joon gajin² Jesús sii¹²i 'in tsá² fúu¹ do:

—¿'Ee lí¹ ñilín²naa¹ saan¹³aan¹ 'no¹³ 'mó² coon¹³ ñí³ itø²øø¹ jna lawa jaain²¹ 'uun²¹? Tsu la coon²¹ jmií²¹² tyíin¹na inuu cwo¹ fee¹ do 'e¹³ee 'naa¹ júu³ tyú² joon jo mo gaseen¹²naa¹ jna. ⁵⁶Pe la lo-o galí² 'e

gatsín¹ júu³ tya¹ Dios 'e gataan¹an ni mo'jí² 'in tsá² cwo¹ júu³ tya¹ Dios la mo jée¹i.

Joon 'in tsá² tya¹ Jesús do gacwiin¹o gatiu²mo Jesús 'ña'a do.

Jesús nasiin¹in tyani jilee¹³ 'in tyu¹² to² tya¹ tsá² Israel

⁵⁷Joon 'in tsá² fúu¹ do 'in gasain¹² Jesús joon gangajaa²¹² ni'i 'ido tyani Caifás, 'i-i 'in nifu 'in tyu¹² to² tya¹ untsá². Joon do-o nisicaain²¹ tsacøøi¹³ coon¹³ tifo¹² tya¹ ley. ⁵⁸Pe Tú³ do gangaa¹³i cín²mo caluu do joon gatyee¹³i tya¹ tyi¹ li si¹² 'nú¹ li néee¹ 'in tyu¹² to² nifu do. Joon do-o gacwó² Tú³ caluu do coon¹³ 'in 'ii¹³ tya¹ 'in tsá² tyu¹² to² do. 'E 'iin²¹²in jøø²ø xiiala itsangü¹i Jesús.

⁵⁹Joon 'in tyu¹² to² tya¹ untsá² do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ coon¹³ jilee¹²¹ 'in catyaa²gi 'in tyu¹² to², 'in sii²¹ Junta Suprema, ga'noo¹on 'ee tsaa² ilijmáa'a tya¹ Jesús, fiin¹³ coon¹³ júu³ tajuu²¹ joon ilí² jnga¹ni 'ido. ⁶⁰Pe jo 'ee tsaa² tya¹ Jesús gatsaa¹a jiin¹³ coon²¹ joongi lílí¹ fúu¹ tsá² taai² jmoo¹o júu³ tajuu²¹. Pe mo ga'yá² gatsín¹ garoon¹on gáí¹ tajuu²¹, ⁶¹'in gajin²in:

—Niganuu²¹u jin¹² 'in tsañuu¹ no: “Jna-a lí² fiin¹na 'e cwo¹ fee¹ 'i tya¹ Dios no, joon jee²¹² 'ni¹ jmií²¹² lí² jmaa¹³aa tún¹.”

⁶²Joon 'in nifu 'in tyu¹² to² jee²¹² untsá² garoon¹on, joon gajin²in sii²¹i Jesús:

—¿Ti jo ngii²i coonti? ¿'Ee 'e tsaa² jmoo¹o 'in tsá² no tyi¹?

⁶³Pe Jesús-gi gajaan¹an tii². Joon 'in nifu 'in tyu¹² to² jee²¹² untsá² do gajin²in tún¹ gasí¹²i Jesús:

—Tyani Dios, 'in jiin¹, sii¹³ jna'a, ¿ti 'nu-u Cristo Jóon¹ Dios?

⁶⁴Joon Jesús gañii¹i gajin²in:

—'Ii-gi jna jiin¹³ la foo¹²¹ 'nu. Joongi fuu²¹²uun 'naa¹ imoo²oo¹ 'in Ruui¹²¹ Tsá² tyíin¹in lí¹ cwoo²¹o Dios tsaa¹. Joon 'in Dios do lí² jmáa¹a jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in. Imoo²oo¹ 'in Ruui¹²¹ Tsá² do ijó¹ jee²¹² jní¹ tya¹ cwii²¹.

⁶⁵Joon Caifás do ga'gí¹i siin¹³in joon gajin²in:

—'In tsañuu¹ lo nigafaa¹²¹a 'e lawa Dios 'ii. Jo 'néi¹-gi tsá² 'in jmá¹ júu³ røø²¹. Jilee¹²¹ 'naa¹ niganuu¹³uu¹ jilaa¹²¹ júu³ gó² 'e gafaa¹²¹a. ⁶⁶¿Xiiagi la 'i-'oo¹ 'naa¹?

Joon 'in tsá² néee¹ do gajin²in:

—'Ná¹ júun²mo 'ino 'wii¹³ tsaa² tya'a.

⁶⁷Joon ga'ńńi'1 in tsá2 do ni² Jesús joongi gajmee¹²¹mo 'ido joongi gajnaá'a ni² Jesús.

⁶⁸Joon gajin¹²in 'in tsá2 do:

—Nǘ-^u líi¹u'u Cristo 'in gasiin¹ Dios, laa¹³ jmaa² a júu³, ¿iin gatyuun¹in 'nu?

Jo 'iin²¹²in Tú³ jmáa¹ a júu³ 'e cwii¹in Jesús

⁶⁹Pe Tǘ³ do-gi siin¹¹² Jesús tyani 'in tsá2 do Tǘ³-gi tyín¹in fu caluu¹ tyá¹ tyi¹. Joon jaain²¹ 'yia²¹² 'in jmoo¹ 'e gø¹² Caifás do gangatyéen¹in li tyín¹ Tǘ³ joon gajin¹² 'in tsamí² do:

—Nǘ jon 'in ngi¹ coon¹¹³ Jesús 'in jó2 Galilea.

⁷⁰Pe Tǘ³ do-gi jo garóø¹i tyani 'in tsá2 fúui¹ néei¹ do, gajin¹²in:

—Jo ńń²i 'ee 'e foo¹²¹o no.

⁷¹Joon gajeein¹²¹ gixu¹ Tǘ³ li tyín¹in do joon gangó¹ tyán¹gixu¹ li tyí³ 'oo² 'yá² li 'woo¹²¹ tsá2. Joon jaain²¹gí¹ 'in gangaa¹ 'i 'ii joon gasii¹²¹ 'in téein² do:

—In tsañuu¹ no ngii¹o 'ino jon coon¹¹³ Jesús tsá2 Nazaret.

⁷²Joon xia¹²¹gí¹ tǘn¹ jo garóø¹i Tǘ³ tǘn¹ ga'ńń¹i Dios gajin¹²in:

—Jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no.

⁷³Joon xu¹ lí¹¹¹xi²¹²xu¹ joon mo gangatyéen¹in 'in néei¹ do li siin¹¹² Tǘ³ joon gajin¹²in:

—E la ja¹²mo, 'nu líi¹u'u jaain²¹ jee²¹² 'ino tsu¹ no lí² la faa¹²¹ 'ido-o foo¹²¹ nǘ.

⁷⁴Joon 'láa² Tǘ³ 'wii²¹² ga'ńń¹i Dios jin¹²in:

—Wa jo fo¹³oo 'e la jai¹² ijmee¹²¹mo Dios jna, jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no.

Joon tsifu joon ga'oo¹o jaain²¹ tuuit-sáa². ⁷⁵Joon gati¹²-tsi Tǘ³ jii¹³ la nigajin¹² Jesús gasii¹²¹ 'ii mo gajin¹²in: “La nu¹gi i'óo¹o tuuít-sáa², 'ni¹ naa¹³ nifaa¹¹³a 'e jo cwii¹u'u jna.” Joon mo gati¹²-tsi Tǘ³ 'e júu³ do gacwo¹ 'i'oo fu jee²¹² 'nú¹ joon gatyí¹²o xuui²¹²-tsi 'áai¹.

27

Gangajée¹³i tsá2 Jesús tyani Pilato

¹Joon mo gajna² do joon gasii²i røø²¹ jileei²¹ 'in tyu¹² to² tyá¹ untsá² coon¹¹³ 'in tsacøøi¹³ tyá¹ tsá2 Israel xiiala ilijúuin² Jesús. ²Joon gangajée¹³mo Jesús si¹ńńuu¹mo tyani Poncio Pilato 'in líi¹i to² gobernador.

Mo gajúuin² Judas

³Joon mo galińńi¹i Judas, 'in ga'ńńi¹ Jesús, 'e nisi²¹i tsá2 røø²¹ xiiala ilijúuin² Jesús

gajoo¹²¹-tsi 'áai¹ joon ngajoon¹¹³o 'ido 'e dyadya¹ cuu² cwataa²¹ tyá¹ 'in tsá2 'in tyu¹² to² tyá¹ untsá² joongi tyá¹ 'in tsacøøi¹³ do. ⁴Joon gajin¹² Judas sii¹²¹ 'in tsá2 do:

—Jna-a niga¹noo²¹²oo tsaa² mo ga'ńń³na jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo 'ee tsaa² tyá¹ a sá2.

'In tsá2 do-gi gańńi¹i:

—Jo 'ee cwáain¹ tyijna'a 'e joon 'e cwáain¹ jon 'e tyi¹nu 'woo¹o joon.

⁵Joon Judas coon²¹ gadya¹² goon²¹ la no-o 'e cuu² do ni 'wó2 inuu¹ cwo¹ fee¹ do. Joon gacwo¹ 'i'oo do joon nga'ńńuu²¹ 'ni¹² luu²¹²u 'ńna'a, joon coon¹¹³ la joon gajin-gaa¹¹²mo 'ńna'a.

⁶Joon 'in tsá2 'in tyu¹² to² tyá¹ untsá² do gataa¹¹³i, gauntii¹ 'e cuu² do. Joon gajin¹²in:

—Jo tii²¹ taa¹¹³ jna¹ 'e cuu² lo tsi li taa¹¹³ cuu² tyá¹ cwo¹ tsu¹ cuu² gaciin¹in tyá¹ ijúuin² tsá2-a no.

⁷Joon tsifu joon gasii²¹ 'in tsá2 do røø²¹ iló2 coon¹¹³ sii¹¹³ 'wó2 coon¹¹³ 'e cuu² do. 'E coon²¹ sii¹¹³ 'wó2 do sii²¹ 'Wó2 tyá¹ Titu¹². Galó¹ 'e 'wó2 ilisá2 coon²¹ lí² áí¹ tsá2 jalíin² lí¹ xiia¹²¹ 'in júnun¹ in fuu²¹ do. ⁸Tsu 'wii¹¹³ joon sii²¹ 'e 'wó2 do ca jmi¹¹² no, 'Wó2 tyá¹ Jmi¹. ⁹Joon coon¹¹³ la joon gatsín¹ júu³ tyá¹ Jeremías, jaain²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyá¹ Dios la mo jéei¹ 'in gajin¹²in: “Tsá2 Israel gajin¹² iciin¹in 'in tsá2 do dyadya¹ cuu² cwataa²¹. ¹⁰Joon coon¹¹³ 'e cuu² do galó¹ coon¹²¹ sii¹¹³ 'wó2 tyá¹ titu¹² jín¹¹³ la to² 'e nigatyu¹² 'Ná'ńń¹u.”

Jesús siin¹²in tyani Pilato

¹¹Gajée¹mo tsá2 Jesús tyani 'in gobernador joon 'ido gaunngii¹ 'ii:

—¿Ti 'nu-^u Røøi¹³ tyá¹ tsá2 Israel?

Joon Jesús gajin¹²in:

—Jiin¹³ la nigafaa¹¹³ a no, 'e joon 'e jo¹¹.

¹²Joon mo ga'ńńi¹ 'in tyu¹² to² tyá¹ untsá² coon¹¹³ 'in tsacøøi¹³ do li coon²¹ gaján¹ Jesús tii². ¹³Joon Pilato gajin¹²in sii¹²¹ Jesús: —¿Ti jo nuu²un jilaa¹²¹ 'e gó2 faa¹²¹ 'ido tyi¹i?

¹⁴Joon jo 'ee gańńi¹i Jesús coonti. 'Wii¹¹³ joon ganga'goo²¹-tsi 'in gobernador do 'áai¹.

Pilato tyu¹²u to² ijúuin² Jesús

¹⁵Jiin¹³ la tii¹² mo gati² jmi²¹² 'e gati² 'in gobernador do 'ná¹ láa¹i jaain²¹ tsá2 taai² 'nũñ³ tyá¹ 'in tsá2 néei¹ 'e fuu²¹ do. ¹⁶Joon jee²¹² jmi²¹² joon 'yuu¹²i jaain²¹ tsá2 'nũñ³

do 'in sii²¹ Barrabás. Tyú²-u cwii¹mo tsá² 'ii. ¹⁷Joon la jee²¹² sicaain²¹ 'in tsá² do gaunngii¹ Pilato 'in tsá² do:

—¿'Iin-in 'iin²¹²naa' ilaa²¹²na tyii'? ¿Ti 'iin²¹²naa' laa²¹²na Barrabás si Jesús 'in sii²¹ Cristo 'ee?

¹⁸Tsu galili¹³o Pilato 'e 'wii¹¹³ tsiuwú¹mo 'e gajaan¹²¹ ni 'ido ja'cwoo²¹o.

¹⁹La jee²¹² tyiin¹ Pilato li jmoo¹o 'ii²¹ do gasiin²¹ tsami² tya'a coon²¹ júu³ 'e jin¹²: “Jo ciiin¹¹³ 'wo¹²o áai¹ 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² tyú¹ no tsu liili¹ caain¹²¹ 'e gaci¹³ cwáain¹ tya' 'ino coon²¹ 'e canuu²¹.”

²⁰Pe 'in tsá² tyú¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tsacøi¹³ do gasii²¹ 'in tsá² fúui¹ 'in téein² do wa' ilí² laa¹ Barrabás joon ijúun²mo Jesús. Joon gatii¹² júu³ tya'a 'e laa¹ 'ii. ²¹Joon gafeei¹ 'in gobernador do tún¹ 'in tsá² do joon gaunngii¹:

—¿'Iin jee²¹² 'in gái¹ no 'in 'iin²¹²naa' lá²i?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Iin²¹²moo¹o lá²i Barrabás.

²²Joon gaunngii¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee-gi ijmáa³aa tya' 'in Jesús no, 'in sii²¹ Cristo?

Jilee²¹mo gañii¹ joon:

—¿Cwotéen¹ 'in tsaa' crúu¹³ 'ino!

²³Joon gañii¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee 'e gó² 'e nigajmaa¹ 'a 'ino tyii'?

Pe 'in tsá² do xujoon ga'oo¹o tá² líi¹gi gajin¹²in:

—¿Cwotéen¹ 'in tsaa' crúu¹³ 'ino!

²⁴Joon mo galili¹³ Pilato 'e jo lí² tií² júu³ tya'a pe liili¹ gato¹² 'in tsá² do mií¹¹³ joon gatyú¹² 'in Pilato do to² 'e jó¹ coon²¹ wúun¹ sí¹ó¹ jmii²¹ joon garun¹²un cwoo²¹o tyani 'in tsá² taai²¹² do joon gajin¹²in:

—Jo tsaa² tyiia ijúuin² 'in tsañuu¹ 'in tyú¹ lo, tsaa² tyi'naa' no.

²⁵Joon jilee¹²¹ 'in tsá² do gañii¹:

—Tsaa² tyijna¹ 'a coon¹¹³ xuui²¹² tyioo¹o ijúun¹ 'ino.

²⁶Joon Pilato do galáa²mo Barrabás joon gatyú¹²u to² ipóo²¹ 'ni²¹² Jesús joon gajan¹² ni 'ido ja'cwoo²¹ 'in tsatéen¹ 'in 'ido tsaa' crúu¹³.

²⁷Mo ngayuui¹¹³ joon gató¹o 'láa² Jesús tsi inuu¹ li née¹ i joon gauncaain²¹ jilee¹²¹ 'in 'láa² taain² do li siin¹¹² Jesús. ²⁸Joon gatyii²¹ siin¹³ 'ido joon gapaa¹²¹ ni 'ido coon²¹ 'mi¹² yúun². ²⁹Joon gajmaa¹ 'a coon²¹ corona lí¹ tóon¹ gaton¹²on tyi² 'ido. Joon gacwo¹o

'ido coon²¹ sií²¹ 'e son¹² 'ido coon¹¹³ cwoo²¹o tsáa¹. Joon gasi¹² 'i wojni¹ tyani 'ido joon ungoø¹ ni 'ido. Gajin¹²in:

—¿Wóo² cwoseein²¹ 'in róøi¹³ tya' tsá² Israel!

³⁰Joon ga'ñii¹ ni 'ido. Joon coon¹¹³ sií²¹ 'e san¹²an do gapó² 'in 'láa² do tyí¹. ³¹Joon ngayuui¹¹³ gaungøøi¹ 'in 'láa² do 'ii joon gatyii²¹o 'e siin¹³ yúun² do joon gatyin¹²in Jesús 'e siin¹³in do tún¹.

Mo táain² Jesús tsaa² crúu¹³

³²Joon mo gangalín² itsatéen¹ 'in Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gajin¹ 'in jaain²¹ tsañuu¹ li ningalín² do. Joon 'in 'láa² do gatyú¹²u to² 'in tsañuu¹ do sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² Cirene, 'e cón²on crúu¹³ tya' Jesús.

³³Joon gatyalin² coon²¹ li sii²¹ Gólgota, 'øøi¹²¹-tsi tsá² sii²¹, Cwoon¹ Po¹³ Mooty² 'Lii²¹². ³⁴Joon do gacwo¹o Jesús vino 'e sicaai¹¹³ jmii³ tsi¹³ tya' joo¹²¹. Joon mo gatii¹ 'o 'o 'e vino do sicaai¹¹³ 'e tyi¹ joon jo ga'un¹²un.

³⁵Joon mo ngayuui¹¹³ gatéen¹ 'in Jesús tsaa¹ crúu¹³ gacoo¹o 'in 'láa² do mi¹³ 'iin inli¹ siin¹³ Jesús. Joon coon¹¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ mo gajin¹²in: “Icöo¹o siin¹³in, ijmáa¹ 'a jmái¹²xu 'iin inli¹.” ³⁶Joon do-o gacwo²o 'aa' ni 'ido. ³⁷Joon yá¹ tyíi¹ gataan¹ 'an 'e tsaa² tya' Jesús 'e jin¹²: “In no-o Jesús, Røøi¹³ tya' tsá² Israel.”

³⁸Joon gatéein² jon gái¹ 'uun²¹ jmái¹² coon²¹ crúu¹³ tya'a coon¹¹³ Jesús, jaain²¹ li cwoo²¹o Jesús tsáa¹ joongi jaain²¹ li cwoo²¹o tooin²¹². ³⁹Joon 'in tsá² 'in la coon²¹ gangíi¹ la jee²¹² taain¹ Jesús tsaa' crúu¹³ joon gajaan¹ jøø² Jesús gajii²in, gajø¹²ø mooty¹i⁴⁰ gajin¹²in:

—'Nū-ū, 'in fn¹ cwo¹ fee¹ do joon jmaa¹³¹ 'a jee²¹² 'ni¹ jmii²¹² tún¹, laai²¹² 'wo¹o no. Wana Jóon¹ Dios 'nū cwúui¹ tsaa' crúu¹³ no.

⁴¹La joon jon gaungøø¹ 'in tyú¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tifo¹² tya' ley coon¹¹³ tsá² fariseos coon¹¹³ tsacøøi¹³. Joon sí²i la 'oo¹²¹ 'ii jin¹²in:

⁴²—Gau'n láai² 'ino tsá² xeei¹²¹ pe jo lí² láa¹ 'iñá¹. Wana la jai¹² 'ii Røøi¹³ tya' tsá² Israel cwoxáa¹ 'i tsaa' crúu¹³ no joon iun¹goo²o 'ii. ⁴³Tsaa¹-tsi 'in tsañuu¹ no Dios jin¹²in, né²du wana 'iin²¹²in Dios 'ii joon 'e láa¹ 'ido 'ii tsu gajin¹²in 'e Jóon¹ Dios 'ii.

⁴⁴Joon ca 'in 'uun²¹ 'in taan¹in coon¹³on do gajj²in 'ii jon.

Mo gajuun²mo Jesús

⁴⁵Joon ga¹h² n²¹ caain²¹ juncwii²¹ mo gat² tyiiañi¹ ca 'iin² 'ni¹ ca'loo¹. ⁴⁶Joon mo gat² 'e 'ii²¹ joon ga'oo¹o Jesús tá² gajin²in:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? ('E 'øøi¹²¹-tsi tsá² gajin²in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee li²¹ nigatiu²mo'o jna?)

⁴⁷Inl¹h¹³ 'in teein¹ do ganúu²un joon gajin²in:

—In tsañuu¹ no tø¹ø Elías 'in nigacwo¹ júu³ tya¹ Dios la mo jéei¹.

⁴⁸Joon tsifu joon jaain²¹ 'in teein¹ do gangó¹ cwíin¹ ngatyaan¹ coon²¹ esponja joon gaun¹lá²a esponja do coon¹³ vino tiin¹²¹ joon gauntyii¹ nii²¹² sii²¹ joon saa¹³a do 'e la mo cwo¹o Jesús 'iun¹un 'e do. ⁴⁹Pe 'in catyaa² do gajin²in:

—Cwoján¹du¹; né¹du¹ wa ijó¹ Elías jalaa²¹² ni 'ino.

⁵⁰Joon Jesús ga'oo¹o tún¹ tá² joon gajuun²mo mo ngayuui¹³ jon. ⁵¹Joon tsifu joon ga'gii¹ 'e 'mi¹² 'i¹ inuu¹ cwo¹ fee¹ do ca ti¹ yu¹ ca ti¹ 'wii²¹². Joongi gajøø²¹ 'wó² joongi cuun²¹² gajli². ⁵²Joon ganó² 'aan²¹ li si¹aa²¹² 'lii²¹² joon fúu¹mo 'in najúin¹ 'in nigatsaa¹-tsi Dios gajii¹in. ⁵³Joon mo ngayuui¹³ gajii¹in Jesús ga'wóo²mo 'in tsá² do 'aan¹ tya'a ngatáa¹ 'e fuu²¹ nacwai¹³ Jerusalén joon fúu¹mo tsá² gangaa¹ 'i 'ii.

⁵⁴Joon mo gan² fii²¹² 'láa² coon¹³ 'in 'láa² catyaa² do 'in 'aa¹ Jesús xiiala gajøø²¹ 'wó² joon jilaa²¹ 'e nigangó¹ gafoo¹mo 'áai¹ joon gajin²in:

—'E la ja²mo Jón¹ Dios 'in tsañuu¹ 'no.

⁵⁵Do-o teein¹ tsami² fúui¹ wíin²gixu¹ jóø²ø. Nigangi¹ 'in tsami² do coon¹³ Jesús fu Galilea joon nigaunji²in Jesús. ⁵⁶Joon jee²¹² do sin¹² María Magdalena coon¹³ María sáa³ Jacobo coon¹³ José. Sin¹²mo jon in sáa³ jón¹ Zebedeo do.

Teen¹mo tsá² ga'áa²mo Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸Capii³ teein¹gi jmi²¹² joon mo gangó¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² seein²¹ fuu²¹ Arimatea 'in sii²¹ Sé³. Gango¹ 'ido tyani Pilato, ngami¹ cuerpo tya¹ Jesús. 'Ii jaain²¹ tsá² 'in tsaa¹-tsi Jesús. ⁵⁹Joon gaxia² cuerpo tya¹ Jesús joon gaciin¹³in coon²¹ 'mi¹² taa²¹ 'e tyú². ⁶⁰In Sé³ do natyu¹² to² 'e nal¹ coon²¹ 'aan¹ tya'a tsaa¹ xá¹ 'e tsa¹ii²¹ mi júun²in

pe gatan¹²mo Sé³ Jesús tsi 'aan¹ 'mii² do. Joon² mo ngayuui¹³ gataan¹in Jesús do joon gajni²o 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do coon¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹ 'áai¹. Joon gangaa¹³mo mo ngayuui¹³ do. ⁶¹Pe do-o née¹ María Magdalena coon¹³ 'in María jaain²¹gi do co¹ do.

Ngalín² 'láa² nga'aa² 'aan¹ tya¹ Jesús

⁶²Mo ngayuui¹³ jmi²¹² 'e gatyaa¹ tsá² tyú² tya¹ 'e gat² jmi²¹² do 'in tsá² 'in tyu¹² to² tya¹ untsá² coon¹³ 'in tsá² fariseos do ngalín² ngafee¹³ Pilato⁶³ gajin²in:

—Tsa¹to² tyi¹, tii¹²-tsii¹ la gajin² 'in tajuui²¹ do la mo jiin¹gi jiiin¹in mi tí² 'ni¹ jmi²¹² 'e gajuun²in. ⁶⁴Tsø 'wii¹³ joon siin¹u'un 'láa² tsa'áa² 'aan¹ do ca mi tsín¹ 'ni¹ jmi²¹² tsi 'nee¹ tsalín² tsá² tya'a tsatyú¹ ni 'ido la 'woo¹ joon la joon ilí² jin¹²in 'e gajii¹ 'ido jee²¹ 'lii²¹². Tsø la joon 'e ilifee¹gi 'e tajuu²¹in lagi mo 'wiin²¹² do.

⁶⁵Joon Pilato do gajin²in sii²¹² 'in tsá² do: —Cwo¹liin²naa¹ coon¹³ 'láa² joon cwoun¹øø¹naa¹ 'aan¹ do jiin¹³ la cwéei¹.

⁶⁶Joon ngalín²mo jon li roon¹on 'aan¹ do. Joon gajni²i tyú² 'e 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Gataan¹an sello tya¹ cuun²¹² 'e sijni² do joon gajaan¹an 'láa² i'áa¹ 'aan¹ do.

28

Mo gajii¹ Jesús

¹Joon mo gangí¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tya¹ 'in tsá² do, mo ti li jná² domingo, 'in María Magdalena coon¹³ 'in María catyaa² do ngalín² ngajøø² li roon¹on 'e 'aan¹ do. ²Joon gajøø²¹ 'wó² 'áai¹. Joon jaain²¹ ángel tya¹ Ña¹ñu¹u¹ gajgáa¹ fu ñu¹fú² joon gajii¹in 'e cuun²¹² do 'e sijni¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon gacwó¹o ni cuun²¹² do. ³Jii¹ 'áai¹ la jii¹ jí² cwaain¹ñá³. Joon siin¹³in taa²¹ la taa²¹ 'mo²¹. ⁴Joon mo gan² 'in 'láa² do lo gafoo¹ 'i joongi gajlé¹ 'áai¹ joon gaci¹³in lawa'a 'lii²¹²mo coonti. ⁵Joon 'in ángel do gajin²in sii²¹² 'in tsami² do:

—Jo foo¹³naa¹. Ñí²oo¹ 'e 'naa¹²¹naa¹ Jesús 'in gateen¹in tsá² tsaa¹ crúu¹³. ⁶Pe jo 'yuu²gi lo, nigajii¹o jiin¹³ la nigajin²in. Ñilín²naa¹, jøø²duu¹ li ga¹í². ⁷Cwo¹liin¹naa¹ la jmoon cwojmáa²aa¹ tsá² tya'a júu³ 'e nigajii¹o 'ido. Joon itsáa¹ 'ido nifugi lagi 'ii fu Galilea. Joon do-o iní²in. Jiin¹³ joon 'e 'ná¹ fuu²¹²uu¹ 'naa¹.

⁸Joon ngalín¹mo 'in tsamí² do la jmoono, 'goo²¹ 'áai¹ joongi jløø¹³i. Ngaliin¹ cwiin¹in ngajmaa¹a júu³ tsá² tya¹ Jesús. ⁹Joon la jee²¹² taa²i fu¹ 'in tsamí² do gajnéi¹ Jesús li ngaliin¹ joon gafee¹i 'ido 'ii. Joon gangatyéen¹in li siin¹² Jesús joon gasoon¹on tñi² Jesús gaun'goo²¹o 'áai¹. ¹⁰Joon gajin² Jesús sii¹²¹i 'ii:

—Jo foo¹³naa', cwojmáa²aa' tsaruu²¹na júu³ 'e 'ná¹ tsalín² Galilea joon do-o infí²in jna.

Gatya¹ 'láa² júu³ xiiala nigalí²

¹¹La jee²¹² ngaliin¹ 'in tsamí² do joon 'in 'láa² 'in 'oo¹ 'aan¹ tya¹ Jesús ngalín²in jaain²¹ gáa¹i ngajmaa¹³a 'in tyu¹² to² untsá² júu³ jilaa¹² 'e nigalí². ¹²Joon 'in tyu¹² to² do-gi ngalín² ngafee¹³i tsacøøi¹³ isín¹in røø²¹. Joon gacwo¹²-o 'in 'láa² do cuu² 'áai¹ ¹³joon gajin²in sii¹²¹i 'in 'láa² do:

—'Naa' foo²oo': “E tsá² tya¹ Jesús gangatyí¹i cuerpo tya¹ Jesús la 'woo¹ la jee²¹² nigacwuu²taa'a.” ¹⁴Joon wa mi liñi¹ gobernador 'e nigacwuu²moo', jna'oo'o tyaa²¹a'a júu³ coon¹³on tsu¹ joon jo jngaa¹²i 'naa'.

¹⁵Joon 'in 'láa² do ga'ii¹²¹mo 'e cuu² gacwo¹ 'in tyu¹² to² do joon ngaliin¹mo joon gajmaa¹a jiin¹³ la júu³ gasii²i coon¹³ 'in tyu¹² to² do. Joon 'in tsá² Israel ca jmi²¹² no jo¹o líi²i jiin¹³ la júu³ tajuu²¹ gatyá¹ 'láa² do.

Gasiin¹in Jesús tsá² tya¹ a wa tsalín² tsacwo¹ júu³ tyú² tya'a la 'ui juncwii²¹

¹⁶Joon 'in dyajaain²¹ tsá² tya¹ Jesús ngalín² fu Galilea fu yuui¹³ moo²¹ jiin¹³ la nigajin² Jesús. ¹⁷Joon mo gangaai¹ Jesús gaun'goo²¹o 'ido 'áai¹. Pe 'inlíi¹³ gacu¹²xu-tsi líi²i jon'on ñí² tí 'i 'ino. ¹⁸Joon gangatyéen¹in Jesús li téein² tsá² tya'a joon gajin²in sii¹²¹i 'ido:

—Nigacwo¹o Dios jna jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ 'e sá² ñu¹fú² coon¹³ 'ii¹²¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ¹⁹Tsu 'wii¹³ joon cwolín²naa' la 'ui juncwii²¹ cwo'ne¹naa' tsá² 'e lín² tsá² tyiia. Cwosáa¹naa' 'ido jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ñu¹ 'u' joongi coon¹³ 'e sii²¹ Jón'on joongi coon¹³ 'e sii²¹ 'in Espiritu Tyú² tya¹ Dios. ²⁰Joon 'ee²ee' 'ido 'e jmaa¹a nuu¹³u jilaa¹²¹ to² 'e nigatyu¹uu 'naa'. Joon niñi²¹oo' 'e ngíi³ jna coon¹³ 'naa' la coon²¹ jmi²¹² ca mi tyéi¹ juncwii²¹. Amén.

Júu³ tyú² 'e gajmaa'a San Marcos

Cwo'o Wó³ saai²¹ tsá² jmií²¹ júu³ tyú² li jo 'in tsá² seein²¹

¹ La lo ga'láa² 'wii²¹² júu³ tyú² tya' Jesu-cristo, Jóon¹ Dios 'ii.

² La lí² 'e gajin¹² Isafás, 'ii jaain²¹ tsá² 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios calií lílí¹; Dios sii¹ 'in jaain²¹ tsá² 'in tyán¹ júu³ tya'a. 'Ii tsáa¹ jééi¹gi lagi 'nũ.

'Ii tsajmaa¹ júu³ xiiala tya¹ tsá² tyú² tya'a mi ñi¹²i.

³ Tá² ni'oo¹ jaain²¹ tsá² coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹, Jin¹²in:

"Nũ²duu' nijó² Cristo. 'Ná¹-a tyaa²¹aa' tyú² tyii'. Tsáa²mo-'oo' 'e tyú¹-moo'", jin¹²in.

⁴ La joon mo gajó² Wó³ saai²¹ tsá² jmií²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ gajin¹²in:

—'Ná¹-a unsii²naa' 'e 'i¹-'oo' joongi 'ná¹ saa¹naa' jmií²¹. Joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'. ⁵ Jileei¹²¹ tsá² 'in néei¹ coon²¹ li sii²¹ Judea joongi 'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén tsalíin² tsanũ²¹ júu³ tya' Wó³ do. Joon la 'ii²¹² jmo'o 'in tsá² do tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹mo Wó³ 'ii jmií²¹ t'í jmií²¹ cwo² Jordán.

⁶ Siin¹³ Wó³ lí¹ coon¹³ jñá² camello. 'E 'ñũ¹ tu¹²gi lí¹ coon¹³ loo²¹. Joon 'e gø¹² jmai¹² sini¹²¹ coon¹³ to¹² sá² moo¹²¹. ⁷ Feei¹²¹ Wó³ tsá² júu³ tyú² joon gajin¹²in:

—Mi yuui¹¹³ jna joon 'injó¹ jaain²¹ tsá² feei¹. 'Ii feei¹gi lagi jna jiin¹³ jo tñi²na juu¹³na wojni³ii sii¹³ii loo²¹ tsi mñi¹. ⁸ Jna-a saa²na 'naa' jiin¹³ coon¹³ jmií²¹ pe 'ii-gi nicwo¹²o 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'e ngi¹ coon¹³ 'naa'.

Wó³ saa¹i Jesú³ jmií²¹

⁹ Jiin¹³ jee²¹² jmií²¹² joon cwa'íi¹ Jesú³ fuu²¹ Nazaret náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon gasaa¹mo Wó³ Jesú³ jmií²¹ tsi jmií²¹ cwo² Jordán. ¹⁰ Mo gacwa'íi¹ Jesú³ tsi jmií²¹ do joon ganií²¹ nó¹ 'oo² ñũ¹fú². Joon nii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios líi¹ maa²¹² jgaa¹i fu li siin¹²in. Joongi gajaan¹an fu yu¹ tyii¹. ¹¹ Joon ganú²un coon²¹ júu³ jó² fu ñũ¹fú² jin¹²:

—Yuun²¹ tyiia-oo 'nũ 'in 'nee¹na. 'Áai¹ lí¹ jlø¹³na 'wii¹³ 'nũ.

Tyaan¹ Satanás cwáain¹ 'ee líi¹ Jesú³

¹² Tsifu joon gangajéei¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jesú³ fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹gi. ¹³ Joon do-o gateen¹in Jesú³ ca tséin¹ tunló¹ jmií²¹² jee²¹² joo¹²¹ nuu²¹. Joon Satanás gacón²on cwáain¹ xiiala líi¹ Jesú³. Mi yuui¹¹³ joon gatyalíin² ángeles tya' Dios gaunjí²mo Jesú³.

'Láa² Jesú³ 'wii²¹² to² tya'a coon²¹ li sii²¹ Galilea

¹⁴ Mo licíin²¹ 'e ga'í² Wó³ 'nũñ¹³ joon gangóo¹o Jesú³ coon²¹ li sii²¹ Galilea. Cwo'o Jesú³ júu³ tyú² tya' Dios. ¹⁵ Joon gajin¹² Jesú³ sii¹²¹i tsá²:

—Gatyii²¹a, gatí² 'ii¹²¹. Xũ 'ná¹gi 'e tí² jiin²¹ wa'a tyu¹² Dios to² tsá². Unsii²naa' 'e 'i¹-'oo' joon la ja¹²mo 'i¹-'oo' 'e júu³ tya' xiiala 'itiin¹³ tsá² —jin¹² Jesú³.

Tø¹²¹ Jesú³ tyúuin² tsá² 'in saain¹²¹ joo¹²¹ taai² jmií²¹

¹⁶ Ngoo²¹o Jesú³ tí¹ tyíá¹ Galilea mo ganií²in Simón coon¹³ ruu¹²¹i sii²¹ Dñi³ 'in saain¹²¹ joo¹²¹ taai² jmií²¹ do. Taain²¹² to² pii²¹ 'mó¹ tsi jmií²¹. ¹⁷ Joon gajin¹² Jesú³ sii¹²¹i 'ido:

—Ñilíin²duu' coon¹³ jna. Joon ijmée¹na 'naa' tsá² 'in jée¹i tsá² 'e licwii¹in Dios.

¹⁸ Tsifu joon gatũ²¹ 'mó¹ tya'a joon gangaliin¹mo coon¹³ Jesú³.

¹⁹ Joon xũ ngoo²¹gi Jesú³ mo ganií²in Jacobo coon¹³ ruu¹²¹i Wó³ jóon¹ Zebedeo. Táa¹i tsi coon²¹ barco 'mii¹ 'nũ³ tya'a. ²⁰ Joon gatø¹ Jesú³ 'ii. Do-o gatiui²¹ jmií²¹. Do-o gajaan¹ Zebedeo coon¹³ tsa'leei¹³ tya'a. Joon Jacobo coon¹³ Wó³ ngalíin²mo coon¹³ Jesú³.

Jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in 'líi¹³ alma tya'a

²¹ Tyalíin¹ Jesú³ coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Joon mo gatí² jmií²¹² 'e 'ii¹² 'woo¹²¹ tsá² Israel ga'í² Jesú³ 'e cwo¹ sinagoga do. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e¹² tsá² júu³ tyú². ²² Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesú³ tsu¹ 'wii¹³ ga'e¹² e Jesú³ tsá² lawa jaain²¹ tsá² feei¹ 'in jon'on la líi¹ 'in tifo¹² tya' ley tya' Moisés. ²³ Joon tsi inũ cwo¹ do 'yui jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon gafaa¹²¹ 'in tsá² do cwáain¹ tya' 'in 'líi¹³ do joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesú³:

²⁴ —¿'Ee li 'u¹²u jee²¹² jna'a Jesú³ tsá² Nazaret? ¿Tí gañi¹¹ 'e untyee¹u'u jna'a? Cwii¹moo 'nũ. Jóon¹ Dios 'nũ. 'In tyú¹mo

'nu—gajin¹² 'in tsá² do cwáain¹ tya¹ 'in 'líi¹³ 'yui alma tya¹ 'a.

²⁵ Joon gajin¹² Jesús sii²¹ 'in 'líi¹³ 'yui alma tya¹ 'ido:

—Jo too¹²¹ mii¹¹³. Tiui² 'in tsañuu¹ no.

²⁶ Joon 'in 'líi¹³ do gajmaa¹ a cii¹¹ 'in tsañuu¹ do. Joon mi yuui¹³ ga'oo¹⁰ joon gacwa¹¹ 'in 'líi¹³ 'yui alma tya¹ 'ido.

²⁷ Jilee¹²¹ mo ganga'goo²¹-tsi líili¹. Joon gaunngii¹ la 'oo¹³ ruu¹²¹:

—¿'Ee-gi lo no? ¿'Ee-gi júu³ 'múui² lo no? ¿'iin-gi 'in tsañuu¹ lo? Tyu¹² to² ca jileei¹²¹, ca 'in 'líi¹³ taa² alma tya¹ tsá² nuu¹¹² to² tyu¹² 'ino.

²⁸ Jmoonoo-galicwii¹ 'in tsá² seen²¹ la caain²¹ Galilea Jesús.

Un'láai² Jesús 'yiaaunsáa³ Simón

²⁹ Ga'woo²¹ Jesús 'e cwo¹ sinagoga do joon ngalín¹ fu tya¹ Simón coon¹¹³ ruu¹²¹ Dií³. Ngoo²¹ Jacobo coon¹¹³ Wó³ coon¹¹³ on.

³⁰ 'Yiaaunsáa³ Simón do raan²¹ mo líi¹ tsaa²¹² tyí². Joon gasii¹²¹ tsá² Jesús:

—Tsa¹¹² 'a 'ino.

³¹ Joon gangatyéin¹ Jesús li raain¹ 'in tsatsaa¹¹³ do. Joon gason¹ on cwo²¹⁰ 'ido. Joon mo saa¹¹² a cwo²¹⁰, tsifu joon gajaan¹ 'e líi¹ 'ido. Joon garóon² 'ido joon gacwoo¹⁰ 'e dɔ¹¹ 'ido.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

³² Mo galiciin²¹ gi joon mo gayoin¹² ñi¹ joongi mi canuu²¹ xu joon gajajéi¹³ tsá² jileei¹²¹ tsatsaa¹¹³ li siin¹¹² Jesús. Joongi jajéi¹ tsá² jileei¹²¹ 'in taa² 'in 'líi¹³ alma tya¹. ³³ La tɔ⁰ fuu²¹ gangatyéin¹ 'ooca'nú¹ li tyín¹ Jesús. ³⁴ Fúu¹ mo 'in gaun'láai² Jesús. 'Láai² nii² jmoowúu¹ líi¹ 'in tsá² do. Joongi fúu¹ mo 'in 'líi¹³ ga'woo¹ Jesús alma tya¹ tsá². Pe Jesús do jo gacwoo¹⁰ faa¹²¹ 'in 'líi¹³ do tsu ñi¹ 'ido 'iin¹ i.

Jesús cwo¹⁰ júu³ tyú² li sii²¹ Galilea

³⁵ Coon²¹ jmi²¹² jéi¹, nuu²¹ mogi jiin¹³ jo rɔ⁰ mo jnáa¹ gi garóon² Jesús. Joongi gacwa¹¹ 'e fuu²¹ do. Ngoo²¹⁰ ti' fuu²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ gi. Ngafee¹¹³ Dios. ³⁶ Simón coon¹¹³ 'in catyaa² gi gangalín² nga'nee¹³ Jesús. ³⁷ Joon mo gatsee¹²¹ 'ido joon gajin¹² in:

—Jilee¹²¹ mo 'néei² 'nɔ.

³⁸ Pe 'ii-gi gañii¹:

—Moo²¹⁰ li caain²¹ fuu²¹ li' tyan¹. Joongi do-o jon 'ná¹ cwó⁰ joo júu³ tyú² tsu

'wii¹¹³ joon 'e gajuu³ uu —jin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² do.

³⁹ Joon la joon gacwo¹ Jesús júu³ tyú² tya¹ Dios la caain²¹ li tyu¹² to² Galilea. Tsi inuu¹ cwo¹ tya¹ tsá² Israel gacwoo¹⁰ júu³ tyú². Joongi ga'woo²¹ jileei¹²¹ 'in 'líi¹³ alma tya¹ tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ 'in líi¹ jgoo¹²¹

⁴⁰ Gangatyéin¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in ni-jgøøi¹²¹ li siin¹¹² Jesús. Gajuu¹²¹ 'i wojnii¹ tyani Jesús joon gajin¹² in:

—Lí² o'oo un'láa² mo'o jna wana 'iin²¹² u'un.

⁴¹ Joon galifee¹ mo-tsi Jesús 'wii²¹² tya¹ 'a. Joon gani¹¹³ o cwo²¹⁰ gasuu²¹ tya¹ 'a. Joon gajin¹² o:

—'iin²¹² moo 'lúa² mo'o. Cwo 'lúa² modu'u.

⁴² Mo gajin¹² 'in 'elo joon tsifu gajeen¹²¹ mo 'e jngøø¹ i. Joon ga'lúa² mo coonti. ⁴³ Tsifu ga'íi² Jesús júu³ pe li ga'íi² júu³. Joon gajin¹² in:

⁴⁴ —Jo 'in fu¹³ u coonti jiin¹¹³ jaain²¹ pe cwo¹³ mo'o; cwo'eei¹¹³ du'u untsá² 'woo¹²¹ 'e ga'lúa² mo'o. Joon cwo¹²⁰ Dios la gatyu¹² Moisés to² wii¹¹³ 'e galityú¹ mo'o.

⁴⁵ Pe tsifu joon ngai¹² 'in tsañuu¹ do ga'lúa² 'wii²¹² jmo¹²⁰ tsá² júu³ 'ee galí². 'Wii¹¹³ joon Jesús jo lí² gi 'ii²¹ jiin¹¹³ coon²¹ fuu²¹ la jøø² tsá². Ngii²¹⁰ la caain²¹ caluu li jo 'in tsá² seen²¹. Pe la caan²¹ mo jalín² tsá² 'iin²¹² in jøø² 'ii.

2

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² 'waa²¹ cwo²¹⁰ o tii²¹

¹⁻² Ningóo¹³ xu tún² mo ga'í² Jesús fuu²¹ Capernaum. Joon mo galiñii¹ tsá² tyín¹ in coon²¹ inuu¹ galicaain²¹ tsá² fúui¹ líili¹. Gacui¹ tsá² jiin¹³ jo 'í² gi inuu. Jo 'í² gi tsá² 'ooca'nú¹. Joon Jesús gacwoo¹ júu³ tyú² tya¹ Dios. ³ La 'ii²¹² joon tyaliin¹ in tyúuin² tsañuu¹. Jéi¹ jaain²¹ tsá² sitsuu¹¹³. Jo lí² gi nii¹¹² cwo²¹⁰ tii²¹. ⁴ Pe jo lí² tyaliin¹ ca ti li siin¹¹² Jesús 'wii¹¹³ fúui¹ líili¹ tsá² taa² inuu do. Joon ganáa¹ coon²¹ too²¹ li 'yu' 'nú¹. Náa¹ 'a 'yu' li tyíin¹ Jesús. Joon li ganáa¹ do-o, joon gaxiaa²¹ 'in tsatsaa¹¹³ do tsín² ni tyi¹. ⁵ Mo gani² Jesús 'e jo¹⁰ líi²¹ 'in tsá² tyúuin² do. Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsatsaa¹¹³ do:

—Yuun²¹ tyiia, 'iin¹³ moo tsaa² tyi¹.

⁶ Pe 'inlíi¹³ tífo² tya¹ ley 'in néei¹ do ga'i¹-tsi: ⁷ '¿'Ee li 'e faa¹²¹ 'in tsañuu¹ lo la

no? Júu³ 'laa'²¹ tya' Dios faa'²¹ 'ino. Jiin'¹³ jaain'²¹ jo lí² 'in² tsaa'² tya' tsá². Jiin'¹³ 'ña'a Dios lí² 'in² tsaa'² tya' tsá²?'⁹ Ní¹ Jesús 'ee 'i¹-t¹ 'in tifo'¹² joon gajin'²in:

—'Ee lí 'i¹-o'¹ la no? ⁹'Ee N^{oo} 'e jo taai'²¹gi fuu'²¹²uu 'in tsatsaa'¹³ no: "Íⁱⁿ¹³moo tsaa'² tyi'¹", si fuu'²¹²uu 'ee; "Ráan²un no, saa'¹³ tyi¹ raan¹un ni no joon ngi² no?" ¹⁰Pe joon cwolini²i¹ 'e jna¹-a 'in Ruu'¹²na Tsá² mo taan¹na fu juncwii'²¹ líi'²¹oo 'íⁱ¹³na tsaa'² tya' tsá². Níi²duu' 'elo —jin'¹² Jesús sii'²¹i tifo'¹² do.

Joon gajin'¹² Jesús sii'²¹i 'in tsatsaa'¹³ do:

¹¹—'N^u-a fuu'²¹²uu, ráan²un no, saa'¹³ tyi'¹ raan¹un no, joon cwee'¹² fu tyi'¹.

¹²Tsifu joon 'in tsatsaa'¹³ garóon²on 'a lí raain¹ do. Joon saa'¹²a tyi¹ tya'a do joon gacwo'¹²í¹ la jō⁰2 jileei'²¹ 'in taai'² do. 'Wii'¹³ joon jilee'²¹mo ganga'¹goo²¹-t¹. Joon gacwo'¹⁰ 'maai'¹³ Dios joon gajin'²in:

—Jiin'¹³ coon'²¹ 'naa'¹³ jo mo nee'²¹e 'e la no.

T⁰'¹ Jesús Leví

¹³Mí la ciiin'²¹ tún¹ ngóo¹ Jesús tí tyíia'¹ do. Joon jileei'²¹ tsá² ngaliin² lí siin'¹²in. 'E'²e Jesús 'ido. ¹⁴La 'í¹²¹2 mo ngí¹ Jesús do ganí'²in Leví jóon¹ Alfeo. Leví do coon'²¹ 'laa'¹³ lí cí¹ tsá² 'laa'¹³. Joon gajin'¹² Jesús sii'²¹i 'ido:

—Moo²¹o' coon'¹³ jna.

Joon garóon² Leví fu lí tyíin'¹in joon ngoo²¹o coon'¹³on. Joon lí¹ fúu¹ 'in coon'²¹ 'laa'¹³ coon'¹³ 'in 'oo² tsaa'² ngaliin'¹ coon'¹³on.

¹⁵Joon gat⁰ '1 Leví Jesús ngaa'¹²in coon'¹³ 'ido fu tya'a. Joon fúu'¹mo 'in cón² 'laa'¹³ coon'¹³ 'in 'oo² tsaa'² tyaliiin¹ lí néei¹ Jesús. Caa'²¹mo néei¹ coon'¹³ Jesús joon coon'¹³ tsá² tya'a. ¹⁶Ganí'² tifo'¹² tya' ley coon'¹³ tsá² coon'²¹ poo²¹² sii'²¹ fariseos 'e néei¹ gō¹²0 'uun'¹²un jilee'²¹mo coon'¹³ Jesús. Joon gajin'²in sii'²¹i 'in tsá² ngí¹ coon'¹³ Jesús do:

—'Ee lí tyíin'¹ tifo'¹² tyii'¹ gō¹²0 'uun'¹²un coon'¹³ 'in cón² 'laa'¹³ coon'¹³ 'in 'oo² tsaa'² tyi'¹?

¹⁷Mo ganú²un Jesús 'elo joon gajin'²in:

—Jileei'²¹ 'in tyú¹ jo 'neei¹ timí¹ tya' 'i.

Pe jileei'²¹ 'in tsaa'¹³ 'íi 'neei¹ timí¹ tya'a. Jo goo²¹² jna wa'a tō¹³00 'in tyú¹, gagoo²¹²oo wa'a tō¹³00 'in 'oo² tsaa'² —jin'¹² Jesús.

Unngí¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e gō¹² tsá² tyiiān'¹¹

¹⁸Mo lí¹³13 gajmaa'a tsá² tya' Wó³ taa'¹²a tyani Dios joon jo gagō¹²0. Coon'²¹ 'naa'¹³ mo jmaa'a la joon coon'¹³ tsá² fariseos 'inlí¹³ tsá² ngaliin¹ lí siin'¹² Jesús. Joon gajin'¹² 'in tsá² do sii'²¹i Jesús:

—Jmoo¹⁰ tsá² tya' Wó³ coon'¹³ fariseos taa'¹²a tyani Dios. Jo gō¹²0. 'Ee lí jo jmoo¹⁰ tsá² tyi'nu-gi la no?

¹⁹Joon gañíi'¹ Jesús:

—Mo tsalíin² tsá² coon'²¹ lí cui'¹² cwōo²¹ tsá² 'e gó jmoo¹⁰ wa'a jo gō¹² mo gō¹² 'in tsá² gacui'¹² cwōo²¹ do. Jo lí² wa'a jo gō¹²0. ²⁰Pe coon'²¹ jmí²¹² jéé¹ 'e jo taain'²¹²gi 'in tsá² cui'¹² cwōo²¹ do joon lí² jmáa'a tsá² taa'¹²a tyani Dios joon jo dō¹0.

²¹Jiin'¹³ jaain'²¹ jo toon'¹ 'mi'¹² siin'¹³ coon'¹³ ca 'no¹³ 'mi'¹² 'mí². Wa'a jmoo¹⁰ tsá² la joon mo tsu'¹² 'e 'no¹³ 'mi'¹² 'mí² do joon ilifee'¹gi 'e 'gí²¹ do. ²²Joongi jiin'¹³ jaain'²¹ jo tyii'²¹a jmi'¹³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai². Wana jmoo¹⁰ tsá² la joon, joon mo 'ya'¹² jmi'¹³ móo¹ do joon idyii'¹ 'e loo²¹ tsáai² do. 'Láa²mo jmi'¹³ móo¹ itsa'¹¹í. Joongi tsá'¹¹í 'e loo²¹ do. 'Wii'¹³ joon tyiiā'²¹ tsá² jmi'¹³ móo¹ do tsi loo²¹ 'mí² —jin'¹² Jesús.

Cuun'¹ tsá² tya'a mi'¹³ trigo mo jmí²¹² 'ii'²¹ 'woo'¹²¹ tsá²

²³Coon'²¹ jmí²¹² mo 'ii'²¹ 'woo'¹²¹ tsá² ngaliin¹ Jesús coon'¹³ tsá² tya'a jee²¹² coon'²¹ lí injná² trigo. Pe 'in tsá² tya'a do ga'láa² 'wii'²¹² cuun¹un mi'¹³ trigo la 'ii'²¹² gangí¹. ²⁴Joon gajin'¹² tsá² fariseos sii'²¹i Jesús:

—Jō⁰2, 'Ee lí' jmoo¹⁰ tsá² tyi'¹ la no? Jo tii'² jmáa'a to² mo jmí²¹² mo 'ii'²¹ 'woo'¹²¹ tsá².

²⁵⁻²⁶Pe 'i-gi gajin'²in:

—'Naa'-a, níi²oo' la lí 'e gajmaa'a 'lii'²¹² David. David do coon'¹³ tsá² tya'a gauntyéen'²in jmí²¹² joon gatsaun'aai². Jaain'²¹ tsá² sii Abiatar tyu'¹²u to² tya' jileei'²¹ untsá² yíia'¹³ joon. Joon David ga'i²¹ tsi inuu tya' Dios. Joon gagō¹²0 'e 'íi'¹¹ nicwaa'¹³ do. Pe jiin'¹³ untsá² tii'² do 'é 'íi'¹¹ do. Joongi gacwo'¹² David 'e 'íi'¹¹ do ca 'in tsá² ngí¹ coon'¹³on do.

²⁷Gajmaa'a Dios jmí²¹² 'ii'²¹ 'woo'¹²¹ tsá². 'Ee jmí²¹² do gajmaa'a Dios 'e uncono'¹³on tsá² jon'on gajmee'¹ Dios tsá² wa'a 'e uncono'¹³on 'e jmí²¹² do. ²⁸Wii'¹³ joon 'in Ruu'¹²na Tsá² lí²-i tyu'¹² to² tya' jmí²¹² mo 'ii'²¹ 'woo'¹²¹ tsá² —jin'¹² Jesús.

3

Jaain²¹ tsá² tuu²¹ cwoow²¹o

¹Ga'lii²¹ tún¹ Jesús 'e cwo¹ tya' tsá² Israel. Mo gatyiaa²¹ do joon tyíin¹ jaain²¹ tsá² 'in tuu²¹ cwoow²¹. ²Joon gacón² tsá² fariseos cwáain¹ wana un'láa²i Jesús 'ii mo jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon 'e ilí² xiia¹la i'nú¹i Jesús. ³Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² tuu²¹ cwoow²¹o do:

—Ráan²un no; jmaa² siin¹²u'un tún² tsa¹ lo.

⁴Joon gaunngií²¹ Jesús 'in tsá² catyaaí² do:

—¿'Ee tíi²na' jmoow²¹o' mo jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², 'e tyú² si 'e gó² 'ee? ¿Tí lí² un'láa²na' tsá² si 'e jngaa¹²na' tsá² 'ee? —gajin² Jesús.

Pe 'in catyaaí² do lígoon gajaan¹ tíi². ⁵Joon gajó⁰i² Jesús 'in néei¹ do. Nii¹²¹-tsi Jesús tya'a. Joon fa¹3 líii² 'wii¹³ jo 'iin²¹²in 'ido 'øøi¹²¹-tsi. Joon gasií²¹ Jesús 'in tsat-saa¹³ do:

—Nii¹³ cwoow¹o no.

Joon ganií¹²¹in 'ido cwoow²¹o. Joon ga'lóo² cwoow²¹o coonti. ⁶Joon ga'woow²¹mo jileei²¹ tsá² fariseos joon gasií²¹ coon¹³ tsá² tya' Herodes xiiala ilí² jngaa¹²mo Jesús.

Fúui¹ tsá² téein² lí² tí¹ tyíia¹ do

⁷Joon gangalín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a tí¹ tyíia¹. Joon líili¹ fúui¹ tsá² seein²¹ Galilea ngalín² caluu Jesús. ⁸Mo galiñi¹ tsá² jilaa²¹ 'e jmoow¹o Jesús líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹ Judea ngalín² ngajó⁰i² Jesús. Joongi jalín² tsá² seein²¹ Jerusalén coon¹³ tsá² seein²¹ Idumea, joongi coon¹³ tsá² seein²¹ lí¹ ngoo¹³ jmií²¹ Jordán jalín². Joon jalín² tsá² ca tí² lí tyú¹² to² fuu²¹ Tiro coon¹³ 'in jalín² ca tí² lí tyú¹² to² fuu²¹ Sidón. Jileei²¹² tsá² lo ngalín² ngajó⁰i² Jesús. ⁹'Wii¹³ fúui¹ líili¹ tsá² seein²¹ joon gajin² Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—Tya²aa' tyú² coon²¹ barco joon jo lí² 'la²a 'in tsá² fúui¹ líili¹ no.

¹⁰Líili¹ fúui¹ tsá² nigaun'láai² Jesús. Joon jilee²¹mo tsatsaa¹³ lee¹² ruu²¹ 'iin²¹²in soon¹²¹ tya' Jesús. ¹¹Joon mo ní² jileei²¹ tsá² 'in taai² 'in 'líi¹³ alma tya'a joon gasií²¹ 'wojní¹ tyani Jesús joon ga'oo¹o jin²¹:

—Jóon¹ Dios 'nu.

¹²Pe Jesús tyú¹² to² sii²¹ 'ido:

—Jo fó³oo' coonti 'iin jna.

Jesús tyii¹³in jì dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹³Mo gangayui¹³ joon gasó²o Jesús coon²¹ moo¹²¹. Joon gatø¹ Jesús jii¹³ 'in 'iin²¹²in. Joon ngalín² 'in tsá² do lí¹ siin¹²in. ¹⁴Joon gajmaa¹ Jesús coon²¹ poo²¹² ti dyatuuin¹. 'li ingí¹ coon¹³on. Joongi sii¹in 'ido tsacwoow¹ júu³ tyú² tya' Dios. ¹⁵Joon gatyú¹² Jesús to² 'e un'láai² tsatsaa¹³ joongi 'woo²¹ jileei²¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá². ¹⁶'In lo-o jee²¹² 'in dyatuuin¹ do: Simón, 'in sii²¹o jon Tá³. ¹⁷Jacobo coon¹³ ruu²¹ Wó³, 'in jóon¹ Zebedeo. Jacobo coon¹³ Wó³ do gaunsii²¹ Boanerges. 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e taain¹ sii²¹ 'Óon² Cwaain'ña³ 'wii¹³ tsifu lí'nii²¹-tsi. ¹⁸'In catyaaí² do sii²¹ Dii³, Lii²¹², Bartolomé, Untøø², Tomó¹³, Jacobo jóon¹ Alfeo, Tadeo, Simóoi¹³ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas, ¹⁹coon¹³ Judas Iscar-iote 'in gajaain¹³ Jesús mo galiciín²¹gi.

Cwo¹ tsá² tsa² Jesús 'e 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a

Mo galiciín²¹ joon ga'ii²¹ Jesús coon²¹ tsi inuu coon¹³ tsá² tya'a. ²⁰Joon galicaain²¹ tsá² fúui¹ líili¹ jii¹³ jo jøø²¹ dø^{1ø}. ²¹Mo galiñi¹ ruu²¹ Jesús joon jin²¹in 'e nicaa²¹²mo Jesús. Joon gajalín² 'iin²¹²in tøø^{1ø} tyit-saa²¹mo 'ido.

²²Joongi 'in tifo¹² tya' ley 'in jalín² tí¹ Jerusalén gajin²¹in:

—Beelzebú 'yuui² alma tya' 'ino. 'Wii¹³ joon lí²-i 'woo²¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá² —gajin² 'in tsá² do. (Beelzebú sii²¹ 'in 'líi¹³ 'in tyú² to² tya' 'in 'líi¹³ catyaaí².)

²³Joon gatø¹ Jesús 'in tifo¹² tya' ley do. Joon ga'e¹²e 'ido coon¹³ coon²¹ cwáain¹ do jin²¹in:

—¿Xiiala lí Satanás tyí¹in 'ñā'a? ²⁴Wana jee²¹² gobierno tya' tsá² téein¹ la 'oo²¹ 'ii, 'e gobierno do jo itaa¹²¹a. ²⁵Wana la 'oo²¹ tsá² inuu tya' tsá² tíi¹ pe 'in tsá² inuu do jo itaa¹²¹a. ²⁶Joon wana 'in 'líi¹³ 'in tyú¹² Beelzebú to' jmoow¹ 'nii²¹ la 'oo²¹ jee²¹² 'ii joon jo itaa¹²¹a. Jéei¹gixu 'ii-o ityee¹mo coonti.

²⁷Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'ii²¹ coon²¹ lí tyíin¹ jaain²¹ tsaiñu¹ gøø¹³ wana jo jéei¹gi 'ñuui² tsá² 'ii. Pe wana jéei¹gi 'ñuui² tsá² 'ii joon lí²-i 'woo² tsá² jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o.

²⁸'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa'. Jileei²¹ tsá² 'in 'oo¹o tsaa² lí²-i 'ín²in Dios tsaa² tya' 'ii coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e faa¹²¹a. ²⁹Pe jileei²¹ 'in faa¹²¹a 'e gó² tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios coonti jo 'in² Dios tsaa² tya' 'i. Tsaa² tya'a taa¹²¹a coon²¹ tøø²mo.

³⁰ La joon gajin¹² Jesús sii¹² 'ido 'wii¹³ gajin¹² in tsá² do 'e 'ii-o 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a.

Sáa³ coon¹³ ruu²¹ Jesús jalín²

³¹ Mo líciin²¹ gi joon gatyálin² sáa³ Jesús coon¹³ ruu²¹. Joon gajaan¹ an caluu. Joon gatø¹ Jesús. ³² Jileei²¹ 'in néei¹ co' li tyiin¹ Jesús gajin¹² in:

—Saa² a coon¹³ ruu²¹ u no-o natéein² ca'nú¹ 'naa¹ 'i' nu.

³³ Pe joon Jesús gajin¹² in sii¹² 'ido:

—¿'In sáa³ aa joon 'in ruu²¹ na?

³⁴ Joon gajøø² Jesús la 'ui. Jóø² mo jilee²¹ mo 'in néei¹ coon¹³ on joon gajin¹² in:

—Jileei²¹ 'in néei¹ coon¹³ jna lo 'i sáa³ aa joongi 'i ruu²¹ na. ³⁵ Tsø la jaain²¹ 'in jmoo¹ la to² tyu¹² Dios 'i ruu²¹ na joongi 'i sáa³ aa —jin¹² Jesús.

4

Cwáain¹ tya' tsá² jñi' jún²

¹ Coongi tún¹ ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e 'e¹² e tsá² júu³ tyú² 'a tí tyíaa¹ do. Líli¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹. 'Wii¹³ joon ga'¹² Jesús tsi coon²¹ barco 'í¹ ni jmií²¹ joon do-o gac-woo²¹. Pe jilee²¹ mo tsá² gajaan¹ tí' jmií²¹ do. ² Gasii¹² Jesús 'in tsá² do 'láai² cwáain¹. Joon mo 'e¹² Jesús 'in tsá² do joon gajin¹² in:

³ —'Nuu² duu¹ 'elo. Lawa jaain²¹ tsá² 'in ngó¹ gangajñi¹ trigo. 'Mo gadya¹² xu¹ 'e trigo do joon gaxuu²¹ xui¹³ trigo do tí' fu¹. Joon tsifu gatyálin² ton¹ joon gagøø¹² 'o 'edo.

⁵ 'Elíi¹³ gi mi¹³ do gaxuu²¹ jee²¹² cuun²¹² li jo 'e cwo¹³ náa¹ 'láai². Joon 'e trigo do tsifu ga'yiia²¹ 'wii¹³ jo 'láai² cwo¹³ náa¹ li gaxuu²¹ do. ⁶ Joon mo ga'yeei²¹ ñi¹ galifin¹³ in 'wii¹³ jo jmoó³ 'láai² sá².

Joon galityuun²¹. ⁷ 'Elíi¹³ gi mi¹³ gaxuu²¹ jee²¹² 'motóon¹. Pe 'motóon¹ do jmoonogi gacwaain²¹. Joon galipii¹³ 'e trigo do. La do-o jon jo lí² cwo¹ mi¹³ tya'a. ⁸ Joon 'elíi¹³ gi mi¹³ gaxuu²¹ jee²¹² cwo¹³ 'oo¹³. Joon mo ga'yiia¹ joon gacwáan¹ mo tyú². Tsifu gacwo¹ mi¹³ tya'a. 'Elíi¹³ mi¹³ do gacwo¹ dyadya¹ mi¹². 'Elíi¹³ gi gacwo¹ sesente mi¹³.

'Elíi¹³ gi ca cfein¹³ mi¹³ gacwo¹ 'e trigo do. ⁹ Joongi jin¹² Jesús:

—Wana sá² loocwo¹ oo', núu² duu¹.

'Ee to² 'iin³ 'e cwáain¹ do

¹⁰ Mo ngayuui¹³ joon gatuu¹ Jesús yaai. Jjin¹³ 'in téein² gi co' li siin¹² in joongi jiin¹³

dyatuuin² tsá² tya'o gajaan¹ gi coon¹³ on. Joon gaunngii¹ 'ii:

—¿'Ee 'øøi¹² -tsi tsá² 'e júu³ gatyá¹² a do?

¹¹ Joon gajin¹² Jesús sii¹² 'ido:

—Ca jiin¹³ 'naa' nigacwoo¹ o Dios 'e 'øøi¹² -'oo' júu³ 'uuin²¹ tya'a tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Pe jileei²¹ 'in cattyaa¹² do jmaa¹³ coon¹³ cwáan¹ mo nuu¹ un. ¹² Li² -i jóø² 'ido pe jo ñi¹ -i 'ee jnéei². Nuu¹ o pe jo 'øøi¹² -tsi. Pe wana tsáai¹ -tsi 'e jnéei² joongi 'øøi¹² -tsi 'ee nuu¹ un fowa'a niunsi² mo 'e 'í¹ -tsi joongi fowa'a 'fin² mo Dios tsaa² tya'a.

Jesús faa²¹ a xiiala 'øøi¹² -tsi tsá² cwáain¹ tya' tsá² jna² trigo do

¹³ Joon gajin¹² Jesús sii¹² 'ido:

—¿Xiiala 'øøi¹² -'oo' 'e cwáain¹ cattyia² do wa jo 'øøi¹² -'oo' 'e cwáain¹ lo? ¹⁴ 'In gajñi¹ jún² trigo do líi¹³ lawa'a 'in tsá² 'in 'e¹ júu³ tyú². ¹⁵ Joon 'inlíi¹³ tsá² líi¹³ la li 'e jún² trigo 'e gatoo¹² co' fu¹. Nuu¹ o júu³ tyú² pe mo galiciin²¹ 'a ganúu² un do joon jó² Satanás tyii²¹ tún¹ 'e júu³ tyú² do 'e nataa¹³ alma tya' tsá². ¹⁶ 'Inlíi¹³ gi líi¹³ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² cuun²¹². Nuu¹ o 'ido júu³ tyú² joon 'ii²¹ mo røø²¹. ¹⁷ Pe jo gatoo¹³ jmoó³ 'láai² joon jo taa¹² a. Ce tsifu 'e gatoo¹³ fa¹³ tya'a si 'e 'in 'eei¹ 'ii

'wii¹³ nuu² un júu³ tyú² joon tuu² o júu³ tyú². Jo seen¹ tá². ¹⁸ 'Inlíi¹³ gi líi¹³ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² 'motóon¹. Nuu¹ o 'ido júu³ tyú². ¹⁹ Pe líi¹³ 'i¹ -tsi jilaa¹² 'e sá² fu juncwii²¹. 'i¹ -tsi 'e lisá² cuu², joon cuu² do coon¹² 'ii

tóo². Joon 'iin²¹² in jilaa¹² 'e cattyia². Jilaa¹² 'elo li 'i¹ -tsi tsá² jiin¹³ jo jøøi² gi wa'a 'i¹ -tsi júu³ tyú². Joon jo nuu¹³ gi. ²⁰ Pe 'inlíi¹³ gi nuu² o joon 'ii¹² mo júu³ tya' Dios. Joon jmaa¹ o la to² tyu¹² Dios. 'Ii líi¹³ la li jún² 'e gangajna² li cwo¹³ 'oo¹³. 'Inlíi¹³ líi¹³ la li jún² 'e gacwo¹ dyadya¹ mi¹³. 'Inlíi¹³ gi líi¹³ la li jún² 'e gacwo¹ sesenta mi¹³ si la li 'e gacwo¹ cfein¹³ mi¹³ do 'ee.

Coon júu³ cwáain¹ tya' jí² coo²¹

²¹ Joon gajin¹² o jon Jesús:

—Wana tyan¹ tsá² coon²¹ jí² coo²¹, ¿ti sii¹² ti tsi cajóoi¹³ si nu¹ coo¹ mó² 'ee? Jo jmoo¹ o tsá² la joon. Li yu¹ 'íi² tsá² jí² coo²¹ do joon coon¹³ la joon jnéee² mo tsá².

²² Jilaa¹² 'e si¹ mo² nano 'ná¹ -a jnéei² mi líciin²¹ gi. Joon jiin¹³ coon²¹ júu³ 'uuin²¹

Coon júu³ cwáain¹ tya' jí² coo²¹

²¹ Joon gajin¹² o jon Jesús:

—Wana tyan¹ tsá² coon²¹ jí² coo²¹, ¿ti sii¹² ti tsi cajóoi¹³ si nu¹ coo¹ mó² 'ee? Jo jmoo¹ o tsá² la joon. Li yu¹ 'íi² tsá² jí² coo²¹ do joon coon¹³ la joon jnéee² mo tsá².

²² Jilaa¹² 'e si¹ mo² nano 'ná¹ -a jnéei² mi líciin²¹ gi. Joon jiin¹³ coon²¹ júu³ 'uuin²¹

ilísá² wa'a jo líñi¹ tsá². ²³ Wana sá² looc-woo'oo', núu²duu'.

²⁴Joongi jin¹² Jesús:

—Tyán²duu' cwáain¹ jilaa¹²¹ 'e nuu²uun'. Jileei¹²¹ 'in núu²unxu, xu jon i'øøi¹²¹-tsi. Pe jileei¹²¹ 'in núu²un coon²¹ ce tún² joon tyú²-u 'øøi¹²¹-tsi. ²⁵Joongi jileei¹²¹ 'in tyú² 'øøi¹²¹-tsi joon i'øøi¹²¹gi-tsi. Pe jileei¹²¹ 'in xu 'øøi¹²¹-tsi joon 'íin²mo-tsi jiin¹³ 'e xu 'øøi¹²¹-tsi do.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tyá' jún² 'e cwaain²

²⁶Faa¹³gi Jesús jin²in:

—La tyú¹² Dios to² la joon lí¹ mo jaain²¹ tsaññu¹ gajni¹ jún² ni 'wó². ²⁷Mi ngayuu¹¹³ joon tsacwuu²¹mo. Mi li cñin²¹xu tún² joon rón'o. Joon 'láa²mo jmñ¹ coon¹³ 'woo¹ gangñi¹¹³. 'A jún² do nii¹³i joon cwaain²¹ pe jo ñi¹ tsá² xiiala cwaain²¹. ²⁸Coon¹³ 'ña'a cwoo¹¹³ do cwaain²¹ do. Nifu 'yeei¹²¹ mo¹² tyá' joongi tóon¹ tyá'a joongi tsatoo¹¹³ mi¹³ tyá'a. ²⁹Mo naróo² mi¹³ tyá'a joon tsatyuu¹²¹ tsá², tsatyian¹ tsá² tsu gati² tiempo 'e garoo²¹.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tyá' jún² mostaza

³⁰Joon gajin¹ Jesús:

—'E júu³ lo li la li 'e cwáain¹ fuu²¹²uu 'naa'. ³¹Lawa coon²¹ mi¹³ jún² tyá' mostaza 'e jñf² tsá² ni 'wó². 'E joon jún² 'e pii¹³gi la jee²¹² jilaa¹²¹ jún² 'e sá² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. ³²Pe mi jñf² tsá² joon cwaain²¹ coo¹¹³gi lagi jilaa¹²¹ 'oonuu²¹. Tsí³ cwáa¹ coo¹¹³ ca ton¹ 'in 'ñi¹ li¹ yu¹ lí²-i cwaa²¹ nu¹ 'iin¹³ tyá'a.

Coon²¹ 'e gajmaa¹ Jesús tyá' coon²¹ júu³ cwáain¹

³³La joon ga'e¹² Jesús tsá² júu³ tyú² coon¹³ 'láai² cwáain¹ la lí¹ 'elo. Ga'e¹² Jesús tsá² ca jiin¹¹³ ti lí² 'øøi¹²¹-tsi tsá². ³⁴Jiin¹¹³ coon¹³ jmaai¹¹³ cwáan¹mo sii¹²¹i Jesús tsá². Jo jmaa¹¹³a tsá² fúui¹ júu³ xiiala lí², jiin¹¹³ tsá² tyá'o gajma¹²a júu³ xiiala lí².

Jesús jmo'o¹ 'e jon¹ tyí² coon¹¹³ 'e jnóó¹ jmñi¹²¹

³⁵Jmñi¹²¹ joon mo ga'í² nuu²¹ joon gasi¹²¹i Jesús tsá² tyá'a:

—Moo²¹'o¹ li¹ ngoo¹¹³ tyíia¹ no.

³⁶Joon natáa¹i tsá² tyá' Jesús tsi barco li tyín¹ Jesús. Joon do-o gatiui²¹ jilee¹²¹mo tsá² téein² ti¹ tyíia¹ do. Joon ngaliin¹gixu barcos 'elñi¹¹³ coon¹¹³on. ³⁷Pe joon garoon¹on coon²¹ tyí² tá² liili¹. Joon gajnáa¹ jmñi¹²¹ ca tsi barco do. La do-o garøøi¹

jmñi¹²¹ tsi barco tyá'a. ³⁸Joon raain¹ Jesús cwuu²¹i ca tí² tu'mií² barco do. Cwuu²¹i tsín² mootyíi¹ coon²¹ ni tu'mií²xu. Joon gaunjnaa¹-tsi tsá². Joon gajin¹²in gasi¹²¹i 'ii: —íTifo¹² tyii¹! ¿Ti jo cwáain¹ tyi¹ 'e júun²mo'?

³⁹Joon garóon²on Jesús. Joon gatyuu¹¹³mo 'e tyí² do. Joon gasi¹²¹i jmñi¹: —Jo too²¹ mií¹¹³, catii².

Joon tsifu gajaan¹ 'e tyí² do. Jilaa¹²¹ ga'íi² tii². ⁴⁰Joon gasi¹²¹i Jesús tsá² tyá'a:

—¿'Ee li¹ 'goo¹²¹ 'lii¹²¹? ¿'Ee li¹ jo jai¹²

líi²gi¹ Dios?

⁴¹Jileei¹²¹ tsá² tyá'a gafoo¹¹³i liili¹ joon síi²¹i jee²¹² 'ii:

—¿'Iin-gi lo no? Jilaa¹²¹ tyí² joon jilaa¹²¹ jmñi¹²¹ nuu¹¹³un to² tyú¹² 'ino.

5

Tsá² Gadara 'in 'yuuí² 'in 'lii¹¹³ alma tyá'a

¹Mo gatyalín² li¹ ngoo¹¹³ tyíia¹ cataain²¹ do li seein²¹ tsá² Gadara. ²Mo gacwo'ñi¹ Jesús tsi barco do joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in 'yuuí² 'in 'lii¹¹³ alma tyá'a. Jee²¹² 'aan¹ tyá' 'lii²¹² cwo'ñi¹ 'in tsá² do. ³Tsu jee²¹² 'aan¹ tyá' 'lii²¹² do ni taain¹ 'in tsá² do. Jiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² 'núu¹i. Jon'on coon¹¹³ ñf³ lí² 'núu¹i. ⁴Lí¹¹ 'láai² naa¹¹³ niga'ñúui¹ tsá² 'ii coon¹¹³ ñf³. Ni'ñúu² tsá² tii² cwoo²¹ pe joon tsifu 'gñ¹o 'e 'ñáa¹ cwoo²¹. Joon jmoo¹o 'no¹³ 'e 'núu¹ tñi¹. Jo 'e lí² 'woo¹-tsi. ⁵Li¹ jmñi¹ tiin¹¹³ li¹ 'woo¹ ngñi¹ la caain²¹ moo²¹ joon la caain²¹ jee²¹² 'aan¹ tyá' 'lii²¹² 'oo¹o taa²¹ liili¹. Joongi tyuu¹¹²i 'ña'a cuun²¹². ⁶Pe joon wín²gi mo ganí² Jesús. Joon tsifu cwíin¹ ngóo¹o ngasi¹¹i 'wojni¹i tyani Jesús. ⁷⁻⁸Mi yuuí¹¹³ joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in 'lii¹¹³ 'yuuí² alma tyá'a:

—Tíui¹ 'in tsaññu¹¹ no.

Joon ga'oo¹o tá² liili¹¹ 'in 'lii¹¹³ do 'in 'yuuí² alma tyá' 'in tsaññu¹¹ do jin¹²in:

—¿'Ee 'ná¹ jmáa³aa coon¹¹³ 'nu? Jóon¹

Dios 'in tyín¹ ñu'fú² 'nu. Míñi¹ tyani¹ tyani Dios jo jmáa¹u'un jna.

¹Joon gaunngñi¹ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii²¹ 'nu?

Joon gañi¹i 'in 'lii¹¹³ do:

—Legión sii²¹ jna'a 'wii¹¹³ liili¹ fúu²u'u saan²¹a'an joon sii²¹ jna'a la joon.

¹⁰Lí¹¹ gami¹¹ 'in 'lii¹¹³ do tyani Jesús 'a jo 'øøi¹¹ 'ido 'ii. ¹¹Joon liili¹ fúui¹¹ ñi¹ taain²¹¹²

gøø²¹ coon²¹ tsa¹² moo¹²¹ do. ¹²Joon 'in 'liii¹³ do gasii¹²¹i Jesús jin¹²in:

—Siin¹ jna'a fu li taain²¹² ñí³ do. Cwo¹²¹'o júu³ wa'a tsatoo²'o' alma tya' ñí¹ do.

¹³Joon gacwoo¹ Jesús 'ii júu³. Tsfu gacwo¹'ii 'in 'liii¹³ taai² alma tya' 'in tsañuu¹ do joon gangataa²i alma tya' ñí¹ do. Taain²¹² jiin¹³ tún² mil ñí¹ 'a tsa¹² moo¹²¹ do. Gacwiin¹'in 'in ñí¹ do gaxuui¹²¹ yaai tyisii² joon gaxuu¹²¹ fu tsi tyíá¹ do. Joon gajgoo¹²¹'o jmií²¹.

¹⁴'In taain²¹² 'aai²¹ ñí¹ do ngaliin¹ 'e fuu²¹ do joongi ngaliin¹ la caain²¹ li taain²¹² tsá². Ngajmaa¹¹³a tsá² júu³ 'ee-gi liii¹ ñí³ tya'a. Joon gantalín² tsá² ngajøø² 'ee galí². ¹⁵Joon gatalín² tsá² fúu¹ li siin¹¹² Jesús. Joon gani² 'in tsañuu¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya' do. Joon nityín¹'in tyi¹²¹ siin¹¹³in røø²¹ jo caai²¹²gi. Ni'láa²mo. Joon líi¹ gafoo¹'i 'in tsá² tyalín² do. ¹⁶Joon jilee¹²¹ tsá² 'in nigani² 'ee galí² tyaa¹ tsá² júu³ 'in tsá² tyalín² do xiiala galíi¹ 'in tsañuu¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya' a. Tyaa¹'o júu³ jon la lí² 'e gangangí¹'i 'in ñí¹ do. ¹⁷Joon gamí¹ tsá² fúu¹ liii¹ do tyani Jesús wa'a cwo¹'ii 'ido fuu²¹ goo¹.

¹⁸Ga¹ii²¹ Jesús tsi barco do. Joon 'in tsá² 'in mo ta 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya' a gasii¹²¹i Jesús wa'a tsalín² coon¹¹³ 'ido. ¹⁹Pe jo gacwo¹ Jesús júu³. Joon gajin¹²¹in sii¹²¹ 'ido: —Cwei¹² fu tyi¹. Cwojmaa¹³du¹ júu³ ruu¹²¹'u 'e fee¹ liii¹ 'e nigajmaa¹ a Dios 'wii¹¹³ tyi¹. Joongi liii¹ nagalifeei¹-tsi Dios 'wii¹²¹ tyi¹.

²⁰Joon gangaa¹¹³ mo 'in tsañuu¹ do. Joon ga'láa² 'wii¹²¹ jmo¹²⁰ tsá² júu³ la caain²¹ fuu²¹ taa¹¹³ Decápolis. Gajmaa¹ a júu³ 'e fee¹ liii¹ 'e nigajmaa¹ a Jesús 'wii¹¹³ 'ii. Joon jilee¹²¹ mo tsá² tsa'goo¹¹-tsi liii¹.

Xuui²¹² tya' Jairo coon¹¹³ 'in tsamí² 'in gason¹ siin¹³ Jesús

²¹Gatyia²¹ Jesús li ngoo¹¹³ tyíá¹ li cataain²¹ do. Joon gatalyín² tsá² fúu¹ liii¹ li siin¹¹²in. Joon ti¹ tyíá¹ do-o gajaan¹. ²²Joon gajøø² jaain²¹ tsá² 'in tyu¹² to² cwo¹ sinagoga. Jairo sii²¹ 'ido. Mo ganí² i Jairo Jesús joon gatyíá² 'wii²¹² tii² Jesús. ²³Joon gamí¹ tyani Jesús jin¹²in:

—Ijúun²mo xuui²¹² tsamí² tyiia. Jmaa² feei¹'-o'o 'wii²¹² tyiia. Ñí²in;

ñitaan¹¹² an cwoo¹ o tya' a. Joon cwo'láai², cwoseen²¹ mo.

²⁴Joon gangáoo¹ Jesús coon¹¹³ 'in tsañuu¹ do. Pe líi¹ fúu¹ tsá² ngalín² coon¹¹³ on. Joon liii¹ cuu¹¹³ li ngoo¹ do. ²⁵Joon jee²¹² 'in tsá² fúu¹ do ningoo¹ jaain²¹ tsamí² ttaa¹¹³. Ningoo¹ jiin¹¹³ dyatun¹ jiin²¹ 'e tooin²¹ jmi¹. ²⁶Nigani²¹ wúu¹ liii¹ 'a lí² mi² tya' a. Joon na'íin² jilaa¹²¹ 'e 'oo¹ xu pe jo mo gajaan¹ 'e líi¹ 'ido coonti, xu lí¹ 'e ngafuu¹ 'gi. ²⁷⁻²⁸ Mo ganúu² un 'in tsamí² do jilaa¹²¹ 'e jmo¹ o Jesús ga¹ 'tsi: “Wana gason¹ oon siin¹³ 'ino joon i'láa² moo.” Joon gangatyéen¹ li caluu Jesús joon gason¹ on siin¹³ 'ido. ²⁹ Mo gason¹ on siin¹³ Jesús tsifu gajaan¹ 'e tooin²¹ jmi¹ do. Joon galili¹³ 'e ga'láa² mo coonti. ³⁰ Joon mo galili¹³ Jesús 'a naga'láa² mo jaain²¹ tsá² coon¹¹³ 'ii²¹ tya' a joon gajøø² li caluu jee²¹² tsá² fúu¹ do. Joon gaunngíi¹:

—¿'In gason¹ sin¹³ iin?

³¹Joon gajin¹² tsá² tya' a sii¹²¹ 'ii:

—Moo²¹⁰ o'o liii¹ 'la¹² tsá² tyi¹ 'i xiala lí² unngíi¹ 'un: “¿'In gason¹ sin¹³ iin?”

³²Pe jóø² Jesús la cataain²¹ caai²¹ 'iin²¹² in 'in gason¹ siin¹³ do. ³³Joon 'in tsamí² do jlee¹ e joongi 'goo¹²¹ o liii¹ ñí¹ o 'ee 'e galí² do. Joon ngoo²¹⁰ o li siin¹¹² Jesús. Joon gasii¹²¹ 'wojní¹ tyani 'ido. Gajin¹²⁰ o la ja¹²⁰ mo ce jilaa¹²¹ 'e galí². ³⁴Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsamí² do:

—Yuun²¹ tyiia, ga'láa² mo'o 'wii¹¹³ jo¹¹⁰ o líi² u. Cwei¹² júu³ røø²¹. 'Láa² mo'o coonti jmoowúu¹ líi¹ u'u.

³⁵Faa¹²¹ gi Jesús siin¹¹² in mo gatalyín² tsá². Jalín² tya' 'in tyu¹² to² cwo¹ do. Joon gajin¹² 'in tsá² tyalín² do sii¹²¹ jmií²¹ 'in xuui²¹² ttaa¹¹³ do:

—Najúun² mo yuun²¹ tyi¹. Jo untyúin² in-gi¹ 'in tifo¹² no.

³⁶Pe Jesús, mo ganúu² un 'e faa¹²¹ 'in tsá² tyalín² do joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² tyu¹² to² cwo¹ do:

—Jo foo¹¹³¹ o, jiin¹¹³ jo¹ o cwolíi² naa¹.

³⁷Joon jo 'in cwo¹ gi Jesús tsalín² coon¹¹³ on, jiin¹¹³ Tá³, coon¹¹³ Jacobo coon¹¹³ Wó³ ruu¹²¹ i Jacobo. ³⁸Joon mo gatalyín² tya' 'in tsá² tyu¹² to² cwo¹ do joon ganí² in Jesús tsá² fúu¹ liii¹. In cí¹² to¹² mii¹¹³ liii¹. ³⁹Joon ga¹²¹ Jesús joon jin¹² in:

—¿'Ee lí¹ to¹² lí¹ mii¹¹³? ¿'Ee lí¹ cí¹² lí¹? Jo mo júuⁱⁿ 'in xuui²¹² no lí¹ i cwuu²¹ mo 'ino.

⁴⁰ Pe 'in tsá² do gaungøø¹mo Jesús. Joon ga'wooi²¹ Jesús tsá² ce jilee¹²¹mo. Joon gatø¹ø jii¹¹³ jmi¹²¹ coon¹¹³ sáa³ xuui²¹² tsaa¹¹³ do, joongi fiin¹¹³ coon¹¹³ 'in ngaliin¹ coon¹¹³ on do. Joon ga'fí²i li raain¹ 'in xuui²¹² do. ⁴¹ Gason¹¹ Jesús cwo²¹ 'ido joon gajin¹²¹ in sii¹²¹i xuui²¹² do coon¹¹³ jmi¹²¹ tya'a:

—Talita cumi. ('E øø¹¹²¹-tsi tsá² jin¹²¹in: 'Nu fuu²¹²uu mí², ráan²un no.)

⁴² Tsi fu joon garóon²on 'in xuui²¹² tsamí² do. Joon gangí¹o. Joon dyatun¹ jii¹²gi ngó¹o. Jilee¹¹²¹ tsá² do ganga'goo²¹-tsi.

⁴³ Pe joon ga'fí²² Jesús júu³ sii¹²¹i 'in tsá² taai² tsi inuu do:

—Jo 'iin fu¹²uu¹ ce jii¹¹³ jaain²¹.

Joon gatyü¹²u to² wa'a dø¹¹ 'in xuui²¹² tsamí² 'in najiin¹ do.

6

Mo ngó¹on Jesús fu Nazaret

¹ Mo ngayuu¹¹³ gaun¹láai² Jesús 'in xuui²¹² tsamí² tsaa¹¹³ do joon gangaliin¹mo fu goo¹o Nazaret coon¹¹³ tsá² tya'a. ² Mo tí² jmi¹²¹ 'ii¹²¹ woo¹²¹ tsá² ga'láa² Jesús 'wii¹²¹ 'e 'e¹²e tsá² júu³ tyú² tsi inuu cwo¹¹ sinagoga si¹² do. Joon fúu¹mo 'in núu²un 'e faa¹²¹ 'ido. Joon líi¹ tsa¹goo²¹-tsi tsá² joon jin¹² 'in tsagoo¹o do:

—¿Xiiala galití¹²i 'in tsañuu¹¹ no 'e faa¹²¹ no? ¿'E júu³ lo 'e¹ 'ino? ¿Xiiala jmoo¹o jilaa¹²¹ milagro lo? ³ 'In tsañuu¹¹ lo jaain²¹ tí¹mó² 'ii. Joon¹ María, joon ruu¹²¹mo Jacobo coon¹¹³ Sé³ coon¹¹³ Judas coon¹¹³ Simóoi¹³. Joongi ruu¹²¹i tsamí² seen²¹mo jee¹²¹ jna¹ lo.

La joon gajin¹² tsá² Nazaret 'wii¹¹³ joon jo jo¹¹ líi²¹i Jesús. ⁴ Pe joon gasii¹²¹i Jesús 'ii:

—Jilee¹²¹mo jmoo¹o nuu¹¹³un jaain²¹ tsá² 'in faa¹²¹a júu³ tyú² tya' Dios pe tsagoo¹o coon¹¹³ ruu¹²¹i 'in seen²¹ inuu tya'a jo cón²on cwáain¹.

⁵ 'Wii¹¹³ joon jii¹¹³ coon²¹ milagro jo gajmaa¹a do. Xu tsá² gaun¹láai². ⁶ Líi¹ ganga'goo²¹-tsi Jesús 'wii¹¹³ jo jo¹¹ galí¹²i tsagoo¹o 'ii. Joon mo galiciin¹²gi gangó¹ Jesús ga'e¹²e tsá² la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ taa¹¹³ li tyan¹ Nazaret do. Joon ga'e¹²e Jesús 'in tsá² do júu³ tyú².

Jesús sii¹²¹i ji dyatuuin¹ tsá² tya'a tsacwo¹ júu³ tyú²

⁷ Joon gatø¹¹ Jesús jii¹¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii¹¹ 'in 'ido tí¹ ngái¹. Joon gacwo¹ júu³ 'e lf² 'woo¹² 'ido 'in 'liii¹³ taai² alma tya' tsá². ⁸ Joon gatyü¹² to² wa'a jo 'e coon²¹ 'ido jii¹¹³ 'mo'u² soon¹²¹on. Jo lf² coon²¹ jii¹¹³ coon²¹ 'iñi¹¹ jon'gi tu'mi¹² jon'gi cuu² lf² coon²¹. ⁹ 'Ná¹ 'ø¹ø mii²¹ saa¹¹³ joon tyi¹¹i coon²¹ 'mi'tyi¹² jon'on la tún². ¹⁰ Joongi gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² tya'a do:

—Mi cwotaa²naa¹ coon²¹ inuu do-o jón²oo¹ ca mi 'woo²¹naa¹ 'e fuu²¹ do. ¹¹ Wana jo 'iin²¹²in 'in tsá² do 'ii¹²¹ 'naa¹ xiiali¹ cwoliin²naa¹ si jo núu²un tsá² júu³ tyii¹ 'ee joon cwo'woo²¹moo¹ do. Joon xuu²uu¹ 'laa²¹ toon¹ tí¹¹³ii¹ lawa coon²¹ lí² 'e jmaa²aa¹ tya'a. 'E la ja¹²mo fuu²¹uu¹ 'naa¹: mi tí 'e 'iin² fu juncwii²¹ iwúu¹ ní² tsá² seen²¹ Sodoma coon¹¹³ tsá² seen²¹ Gomorra. 'In tsá² fuu²¹ do-o jo ga'ii¹²¹i júu³ tya' Dios mo ganúu²un. Pe wuu¹gi iní² tsá² 'in jo 'ii¹²¹ 'naa¹ li cwoliin²naa¹ la coon¹²¹gi tsá² seen²¹ Sodoma coon¹¹³ Gomorra.

¹² Joon ga'woo²¹mo 'in tsá² tya' Jesús do tsacwoo¹ júu³ tyú². Joon gajin¹²¹ in sii¹²¹i tsá² li gatyaliin² 'ido:

—'Ná¹ unsii²¹moo¹ 'e 'i¹-oo¹ —jin¹²in.

¹³ Joongi líi¹ fúui¹ 'in 'liii¹³ ga'woo¹i almas tya' tsá². Joon gasoon²¹on aceite tya' tsat-saa¹¹³ joon coon¹¹³ la joon ga'láa²mo.

Najúun²mo Wó³ saai²¹ tsá² jmi¹²¹

¹⁴ Galitsaa¹mo-tsi røø¹¹³ Herodes jilaa¹²¹ 'elo tsu jilee¹²¹mo tsá² niñii¹¹ 'e jmoo¹o Jesús. Pe jin¹²¹in tsá² 'e nigajiin¹¹ in tún¹ Wó³ saai²¹ tsá² jmi¹²¹, 'wii¹¹³ joon líili¹ 'oo¹ Jesús milagro. 'i¹-tsi tsá² 'e Jesús jmoo¹o milagro coon¹¹³ júu³ tya' Wó³.

¹⁵ Pe seen²¹mo 'in gajin¹²in:

—Elías no.

'Inlíi¹¹³gi gajin¹²in:

—'In faa¹²¹a júu³ tyú² tya' Dios la líi¹¹ 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios cali¹ ino.

¹⁶ Joon mo ganúu²un Herodes 'elo joon gajin¹²in:

—Wó³-o 'ino, joon jna-a gatyü¹¹uu to² wiin¹²¹ luu²¹²u. Nigajiin¹¹o 'ino tún¹ —jin¹² Herodes.

¹⁷⁻²⁰ Herodes do nigacáan¹ 'in 'in tsamí² sii¹²¹ Herodías. 'In Herodías lo líi¹¹ 'oo²¹²o Lii¹²¹ ruui¹²¹ Herodes. Joon Wó³ do nigasi¹¹²¹i Herodes:

—Jo lí² caan²¹u'un 'oo²¹² ruu¹²¹u tsú seen²¹mogi.

Joon 'wii'¹³ joon gali'ee'¹¹mo 'in tsami' do Wó³. Joon Herodes tyu'¹⁴ to² 'e tsa'¹² Wó³ 'nuñ'¹³ 'wii'¹³ Herodías. 'Iin'²¹²in Herodías wa'a júun²in Wó³ pe jo cwo'¹ róoi'¹³ Herodes júu³ 'wii'¹³ gøø'¹²¹mo Wó³. Joon ñi'¹ Herodes 'e Wó³ jaain²¹ tsañuu'¹ 'in tyúí'¹ joongi jaain²¹ tsá² 'in ñi'¹ júu³ tya' Dios. Coon²¹o Herodes cwáain¹ coon¹¹³ ce tún² jilaa'¹²¹ 'e faa'¹²¹ Wó³ fiin'¹¹³ jo tyú² 'øøi'¹²¹-tsi. ²¹Joon galí² 'e gajmaa'¹¹²a Herodes jmi'²¹² 'e tsín'¹ jii'¹²¹in. Gacwo'¹ 'ee dø'¹² tsacøøi'¹¹³ tya'a coon¹¹³ 'in tyú² to² 'láa² coon¹¹³ jileei'¹²¹ tsá² tyiin² seein²¹ li sii²¹ Galilea do. Joon Herodías gatsaa'¹²¹o xiia' la ijmáa'a. ²²'In jamí² Herodías do ga'í² jee'²¹² li néei¹ 'in tsá² gøø'¹²¹ do. Joon gatséen'¹in. Joon líi'¹ gatí²-tsi Herodes coon¹¹³ 'in tsá² néei¹ gøø'¹²¹ coon¹¹³ 'ido la gatseein¹ 'in simí² do. Joon gajin¹² røøi'¹³ sii'¹²¹ 'in simí² do:

—Mí²¹i doñi'¹ee 'iin²¹²mo'o joon cwo'¹³oo 'nu.

²³Joon ga'ee²¹ 'in røøi'¹³ do tyani Dios 'e cwo'o doñi'¹ee gamii'¹ 'in simí² do fiin¹¹³ ca coon¹²¹ tsa'¹ a to² líi'¹ 'ido. ²⁴Joon gacwo'¹¹¹ 'in simí² do joon gasii'¹²¹ sáa'a:

—¿Ee mí³ii tya' 'ino?

Joon sáa'gi gajin¹²:

—Sii'¹²¹ cwocwoo¹ mootyí² Wó³ saai'²¹ tsá² jmií²¹.

²⁵Joon tsifu ga'í² tún² 'in simí² do li tyúin¹ røøi'¹³ joon ngasii'¹²¹ 'ido:

—La lo-o 'iin²¹²na: cwo'¹²¹o coon²¹ wúun¹ 'yu mootyí² Wó³ saai'²¹ tsá² jmií²¹.

²⁶Joon gajaan¹ 'in røøi'¹³ do fa'í³. Pe jo 'ee futyigi tsu' nigali'ee'¹²mo Dios icwo'¹ doñi'¹ee mií'¹. Joon niganúu²un jileei'¹²¹ 'in néei¹ coon¹¹³on do. Jo gatyuu'¹²¹gi to² 'e mií'¹ 'in simí² do. ²⁷Tsifu gatyuu'² røøi'¹³ to² jaain²¹ 'láa² 'e tsatyían¹ mootyí² Wó³. ²⁸Joon gangó'¹ 'in 'láa² do fu 'nuñ'¹³ li 'yuui Wó³ 'e tsatyuu'¹²¹ mootyí² 'ido. Joon gacón¹on 'yu tsi coon²¹ wúun¹. Joon gacwo'¹ 'in simí² do. Joon 'idogi gacwo'¹o sáa'a.

²⁹Mo galiñií¹ tsá² tya' Wó³ 'e najúun²mo joon gangatyian¹o mootaaí² Wó³ joon ganga'aa'mo.

Cwo'¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dø'¹ø

³⁰Mo galiciíin²¹ joon galicaain²¹ dyatu-
uin¹ tsá² tya' Jesús coon¹¹³ Jesús. Joon
gajma'a júu³ Jesús jilaa'¹²¹ 'e nigajmaa'a

joon jilaa'¹²¹ 'e niga'e'¹²e tsá². ³¹'Wii'¹³ tsaa-
taai² tsá² joongi jalíin² tsá² fúui'¹ líi'¹ jii'¹¹³
jo cwo'¹ 'ido dø'¹ø joon gasii'¹²¹ Jesús tsá²
tya'a:

—Ñilíin²duu' coon¹¹³ jna. Moo²¹o,
'yii²¹a' ta' ti' catá² li jo 'in tsá² seein²¹.

³²Joon ngalíin²mo Jesús coon¹¹³ tsá²
tya'a joon yaamo gataai² tsi coon²¹ barco.
'Iin²¹²in tsalíin² coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹.

³³Pe fúu'¹mo 'in ganí² 'ii li ngaliin¹ do. Joon
galicwii'¹mo tsá² Jesús. Joon gangalíin²
cwiin¹in coon¹¹³ tií²o jilee'¹²¹mo 'in seein²¹
la coon²¹ fuu²¹. Joongi tyalín² jée'¹gi li ngó'¹
Jesús. ³⁴Mo gacwo'¹¹ Jesús tsi barco gan-
gaa'¹mo tsá² fúui'¹ líi'¹. Joon galífee'¹mo-tsi
'wii'¹¹³ tya' 'ido. Téen¹in la téein¹ joo'saa'¹²¹
jo 'in fií¹²¹ seen²¹mo. Joon ga'láa² Jesús
'wii'¹²¹ 'e'le 'ido júu³ 'láai² líi'¹. ³⁵Joon ni
ca'lóo² jalíin² tsá² tya'a li siin¹¹²in joon sii'¹²¹
'ido 'ii:

—Ca'lóo² lo joongi jo 'in taain²¹²
lo coonti. ³⁶'I'¹² júu³ 'in tsá² no wa'a
cwotyalíin²mo la caain²¹ fuu²¹ tyan¹ li
taan²¹² tsá² cwoláa'a 'iñi'¹ dø'¹ø, tsu jo 'ee
sá² 'e dø'¹ 'ino.

³⁷Joon gañii'¹ Jesús:

—Cwo'¹¹³ 'naa' 'e dø'¹ 'ino.

Joon 'in tsá² tya'a do gajin¹²in:

—Jo liin¹ wa'a tsalaa'²¹a coon²¹ mil tsi
catyuu'¹¹³ 'iñi'¹ 'e cwo'o'o 'ino 'e dø'¹ø.

³⁸Joon gajin¹² Jesús sii'¹²¹ 'ido:

—¿Joo' 'iñi'¹ 'oo'gii'? Cwojøø'²duu'.

Mo galiñií'¹ joon gajin¹²in:

—'Ná² 'iñi'¹ sá²gi tyi' coon¹¹³ gáí'¹gi joo'¹²¹
taai² jmií²¹.

³⁹Joon gatyú¹² Jesús to² wa'a cwó² 'in tsá²
do jmaai¹¹³ coon¹¹³ poo²¹² jee'²¹² ñii²¹ røø'¹²¹
do. ⁴⁰Joon gacwo'² tsá² ti' cíein¹³ joongi ti'¹
cincuenta. ⁴¹Joon gason¹ Jesús 'e 'iñi'¹ 'ná²
do joongi jii'¹¹³ gáí'¹ 'in joo'¹²¹ taai² jmií¹²¹
do. Joon gajóø² lí'¹ ñu'¹fú² joon gacwo'¹o
'maa'¹¹³ Dios tya' 'e 'iñi'¹ do. Joon gajmaa'a
'no'¹³ 'e 'iñi'¹ do. Joon gacwo'¹o tsá² tya'a
wa'a jmáa'a tyíia³ 'e 'iñi'¹ do jee'²¹² 'in tsá²
fúui'¹ do. Joongi gajmaa'a tyíia³ 'in joo'¹²¹
taai² jmií²¹ gáí'¹ do. ⁴²Garó'mo tu'¹² jileei'¹²¹
'in gagøø'¹²¹ do. ⁴³Joongi garó'¹ mogi dyatun¹
'motó² coon¹¹³ 'no'¹³ 'iñi'¹ coon¹¹³ 'no'¹³ 'in
joo'¹²¹ taai² jmií²¹ do. ⁴⁴Gagøø'¹²¹ 'ná² mil
tsañuu'¹ 'e 'iñi'¹ do.

Ngii¹ Jesús tií² ni jmií²¹

⁴⁵Joon gatyu¹² Jesús to² 'e tsataai² tsá² tya'a tsi barco. Joon tsalín² 'ido jéei¹gi lagi 'ña'a li ngoo¹³ tyíá¹ do. Joon 'iin²¹²in tsalín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betsaida la 'íi²¹² 'i¹² Jesús tsá² júu³. ⁴⁶Joon mo ngayuui¹¹³ joon gangó¹ Jesús fu moo¹²¹ ngafee¹²¹ Dios Jmii²¹. ⁴⁷Nicanuu²¹ mo gani²¹ Jesús 'e barco do. 'Ii²¹ ca tún² tsa¹ ni tyíá¹ do. Pe Jesús-gi siin¹²¹in ca tsaá¹ moo¹²¹ do 'ña'a. ⁴⁸Joon gan² Jesús 'e jo lí² ngíi¹gi barco tya' tsá² tya'a 'wii¹³ líi¹ 'íi¹ tyí² li' cii¹³. Ta'aa²¹ góo¹ mo gangó¹ Jesús li ngalín² tsá² tya'a. Gangó¹o ngíi¹ tíi²o ni jmi²¹ do. 'Iin²¹²mo ngíi¹ li' caai²¹ li ngaliin¹mo 'ido. ⁴⁹Ganí²in tsá² tya'a 'ii jó¹ ngíi¹ ni jmi²¹. Galíi¹ 'e tsamooji¹ jó¹. Joon ga'oo¹ líi¹. ⁵⁰Jilee¹²¹mo ganí² 'ii. Joon gafoo¹²mo 'ii. Pe joon gafee¹²¹mo Jesús 'ii gajin¹²in:

—Tá² téein¹-oo'! Jna-a lo, jo foo¹³naa'!

⁵¹Joon ga'ii²¹o tsi barco li taai² tsá² tya'a. Joon gaján² 'íi² tyí² do. ⁵²'Áai¹ 'waa¹²¹a-tsi tsá² tya' Jesús tsu jo mo toon¹-tsi 'e júu³ tya' 'e 'iini¹ do 'wii¹³ joon líi¹ ganga'goo²¹-tsi.

Un'láai² Jesús tsatsaa¹³ seen²¹ li sii²¹ Genesaret

⁵³Mo gatyalfin² li ngoo¹³ tyíá¹ ga'núu² barco tya'a coon²¹ ti' tyíá¹ li sii²¹ Genesaret. ⁵⁴Mo cwo'íi¹ 'ido tsi barco tsifu joon galicwii¹in tsá² 'ii. ⁵⁵Joon 'in tsá² do gangalín¹ cwini¹in la caain²¹ joon ga'láa² 'wii²¹² jajéi¹ tsatsaa¹³ 'in tsfín² 'mó² fu li siin¹² Jesús. ⁵⁶La caain²¹ fuu²¹ pi¹³ si fuu²¹ fee¹ 'ee si ti' fuu²¹ 'ee li tsáa¹ Jesús gatyá¹ tsá² tsatsaa¹³ tya'a tya'i fu¹ li ngíi¹ Jesús joon gamii¹ tyani Jesús wa'a cwo¹ Jesús jiin¹³ ti' siin¹³in soon²¹on. Joon jilee¹²¹ 'in gason¹ siin¹³ Jesús ga'láa²mo 'i.

7

'E un'líi¹³ tsá² tyani Dios

¹Joon galicaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos coon¹³ 'inlíi¹³ tífo² tya' ley li siin¹² Jesús. 'In tífo² do jalín² Jerusalén. ²Joon 'in tsá² lo gacón² cwáain¹ 'e 'in tsá² tya' Jesús néei¹ gø¹oon joon 'líi² cwoo²¹o. 'øoi¹²¹-tsi tsá² 'e jo mo ngíi² cwoo²¹ la tísi², 'wii¹³ joon gafaa¹²¹a 'láai². ³Jilee¹²¹ fariseos coon¹³ tsá² seen²¹ Israel jmoo¹o la lí² gajmaa¹a 'líi²¹² tsacøoi¹³. Jo dø¹ tsá wana jo ngíi² cwoo²¹ la tísi² mo jéei¹. ⁴Mo jalín² 'moo¹³ jo dø¹ wana jo mo run¹²un

cwoo²¹ la tísi². Joongi líi¹ 'láai² jilaa¹²¹ tísi² 'e sá² cali¹ jmoo¹o. Jmoo¹o tsá² la tísi² run¹²un tasa 'un²un jmi²¹ joon tsuu² coon¹³ jilaa¹²¹ nii² 'e jmaa¹²¹ to² mo gø¹²ø. ⁵Joon 'in fariseos do coon¹³ tífo² tya' ley do gaunngíi¹ Jesús jin¹²in:

—'Ee li' jo jmoo¹o tsá² tyi' la li' gajmaa¹a 'líi²¹² tsacøoi¹³ tyi'? Gø¹²ø pe jo mo run¹un cwoo²¹o la tísi².

⁶Joon gaíi¹ Jesús:

—Cali¹ 'in gafaa¹²¹a júu³ tya' Dios sii²¹ Isaías gajmaa¹a coon²¹ jí². Joon tsi jí² do gafaa¹²¹o xiiala líi²naa' tsá² 'in jo tiin¹³ 'e 'e¹²e tsá² xeei²¹. Gajin²in ni jí² do:

'In tsá² lo untyú¹ Dios jiin¹³ coon¹³ 'e faa¹²¹a pe jo tí²-tsi jiin¹³ la to² tyu¹² Dios.

⁷Jo 'e to² 'íi³ 'e un'goo²¹o jna. Jilaa¹²¹a 'e 'e¹²e tsá² jiin¹³ lí¹ to² tyu¹² tsá², jin¹² Isaías.

⁸Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—Ga'fin²mo-'oo' jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios, pe coon¹³ tún² jmoo²oo' la tísi² 'e jmoo¹o tsá² la mo jéei¹ la rúun¹³uun' tsuu² joongi tasa 'uun¹²¹un jmi²¹. Joongi 'láa²mo 'e li la li' elo jmoo²oo' la jmoo¹o tsá².

⁹La joongi gajin¹² Jesús:

—'Iin²¹² 'naa' núu²gi¹ la to² tyu¹² 'líi²¹² tsacøoi¹³ jon'gi la to² tyu¹² Dios la no. ¹⁰La li gajin¹² Moisés cali¹ mo gacwo¹o tsá² ley: “Un'gøø¹²¹mo'oo' ñu²u coon¹³ saa²a.” Joon gajin¹²in: “'In sii¹²¹ júu³ 'laa¹²¹ jmi²¹ si sáa³a 'ee 'ná¹ jnga¹²mo tsá² 'ii.” ¹¹Pe joon, 'naa'gi¹, jo cwoo²oo' júu³ 'e uncoon¹³ tsá² jmi²¹ si sáa³a 'ee wana gajin¹²: “Jilaa¹²¹ 'e sá² tyiia 'e lí² uncoon¹³ jna 'nu lí Corbán.” ('øoi¹²¹-tsi tsá² jin¹²in: nigacwo¹³oo Dios.) ¹²Wa'a jin¹² tsá² la no, joon 'naa'gi¹ jo cwoo²oo' wa'a uncoon¹³on sáa³ jmi²¹. ¹³Mo jmoo² 'naa' la joon tu¹oo' júu³ tya' Dios lawa'a jo 'e tyiini²mo. 'Iin²¹²gi¹ jmoo²oo' tísi² 'e gacwo¹ tsá² 'naa' lagi júu³ tya' Dios. Joongi líi¹ 'láai² tísi² 'e jmoo²oo' la lí¹ 'elo —jin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² fariseos coon¹³ tífo² tya' ley.

¹⁴Joon gatø¹ Jesús 'in tsá² fúui¹ taain²¹² do joon gajin¹²in:

—Nuu²duu¹ jilaa¹²¹ 'e fo¹²oo lo. Joon cwo'øoi¹²¹-oo'. ¹⁵Jilaa¹²¹ 'e gø¹² tsá² jo lí² un'líi¹³ 'ii la joon. Jiin¹³ 'e 'woo²¹ tsi tsá² 'e jmoo¹o 'e faa¹²¹ tsá² 'e joon un'líi¹³ tsá². ¹⁶Wana sá² loocwo¹oo' nuu²duu¹.

¹⁷ Mo gatúí² Jesús tsá² joon ga'í² coon²¹ inuu joon gaunggi¹ tsá² tya'a 'ee 'e júú³ gatyaa¹ do. ¹⁸ Joon gajin¹² Jesús sii¹²'i 'ii:

—¿Tí jon'gi 'naa' 'øøi¹²¹·'oo'? Ní²-i 'naa' 'e jilaa¹²¹ 'e gø¹² tsá² jo tsatoo¹¹³ tsi alma tya¹ tsá² pe jiin¹¹³ tu¹²·o. ¹⁹ Joon mi yuui¹¹³ joon 'woo²¹o fu caluu tún¹. 'Wii¹¹² joon jo lí² un'liii¹³ tsá² tyani Dios.

'Wii¹¹³ jiin¹¹³ coon¹¹³ júú³ la joon jin¹¹² Jesús 'e lí²-i dø¹¹ tsá² doñi¹¹ee. ²⁰ Jin¹²·o jon Jesús:

—E 'woo²¹ li tsi alma tya¹ tsá² 'e joon un'liii¹³ tsá² tyani Dios. ²¹ Tsu li tsi alma tya¹ tsá² 'øøi¹²¹-tsi 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá². Li¹ alma tya¹ tsá² 'woo²¹ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e 'i¹-tsi tsá². Do-o 'i¹-tsi 'e lí² feei¹² tsamí² tsá² xeei¹²¹ sí doñi¹¹ee 'e gó² 'i¹-tsi tsá² cwáain¹ tya¹ tsamí² sí tsañuu¹¹ 'ee. Do-o 'i¹-tsi tsá² wa'a jngaa¹¹²¹ tsá² ²² sí jmoo¹·o 'uun²¹ 'ee. Tsi alma tya¹'a gali¹'in²¹² in tsá² jilaa¹²¹ 'e sá² tya¹ tsá² xeei¹²¹, 'aa¹¹'a tsi¹²¹ wúu¹¹; jmoo¹·o júú³ 'atsaa²¹; 'i¹-tsi jiin¹¹³ tya¹ 'ña¹·a. Jo li¹³¹ 'e jmáa¹·a. ²³ 'Wii¹¹³ 'i¹-tsi tsá² jilaa¹²¹ 'elo, 'wii¹¹³ joon 'in 'lii¹³·o 'ii tyani Dios.

Jaain²¹ 'yíia²¹² tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in jo¹¹ galíi²¹ júú³ tya¹ Jesús

²⁴ Joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiro coon¹¹³ Sidón. Joon ga'í² coon²¹ inuu. Joon jo 'iin²¹² in wa'a liñi¹ tsá² coonti pe jo galí¹²¹ jiin¹¹³ la gali¹'in²¹² in. ²⁵ Joon tsifu galiñi¹ jaain²¹ tsamí². Joon 'in xuui¹²¹ tya¹ 'in tsamí² lo 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya¹·a. Joon gajó² 'in tsamí² do gasii¹²¹ i 'wojnii¹¹ wii¹²¹ tñ²¹ Jesús. ²⁶ 'In tsamí² lo galiseein²¹ Sirofenicia, jon¹ tsagoo¹ tsá² seein²¹ Israel. Pe gajó² jamñi¹¹ tyani Jesús wa'a tyii² in 'ido 'in 'liii¹³ 'yuui alma tya¹ jóon¹ on. ²⁷ Pe Jesús gasii¹²¹ i 'ii:

—Cwo²·du'u jéei¹ wa'a dø¹¹ xuui¹²¹ lagi tsii²¹ tsu jo tseein²¹ tyii²¹ i 'no¹³ gø¹² xuui¹²¹ joon cwó¹³ o¹ tsii²¹.

²⁸ Pe joon gañii¹¹ 'in tsamí² do jin¹² in:

—Jo¹¹, pe cagi¹² tsii²¹ 'in tee¹¹² nu¹ mesa gø¹² 'no¹³ xuu¹²¹ mo gø¹² xuui¹²¹.

²⁹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ i 'in tsamí² do:

—Tyá²·u la gafa¹²·a. Lí²-i cwoo²·mo¹·o no nicwo¹¹ i 'in 'liii¹³ 'yuui² alma tya¹ xuui¹²¹ tyi¹¹.

³⁰ Joon mo gatye¹¹²¹ tya¹'a gatsee¹¹²¹ i xuui¹²¹ tya¹'a raain¹ ni coo¹·mo². Nicwo¹¹ i 'in 'liii¹³ 'yuui² alma tya¹ 'ido.

Un'laai² Jesús jaain²¹ tsá² cwuii¹²¹ jo faa¹²¹

³¹ Gacwo¹·ii¹ Jesús co¹ fuu²¹ Tiro gangñi¹¹ Sidón joon ngñi¹ i fu li¹ co¹ Decápolis, joon gatyía¹ ti¹ jmií¹²¹ tyíia¹ Galilea. ³² Joon mo gatyía¹ do joon gangajée¹ tsá² jaain²¹ tsá² cwuii¹²¹ 'yucaai¹²¹ jo faa¹²¹. Joon gamii¹ wa'a taan¹ Jesús cwoo²¹ o tya¹ 'ido. ³³ Joon gangajéei¹ Jesús 'ii coon²¹ li jo 'in tsá² jòø². Joon gafoo¹²¹ Jesús uniicwoo²¹ o tsi loocwoo²¹ 'ido. Joon gañii¹¹ joongi gali¹¹²¹ i uniisii¹¹³ 'ido. ³⁴ Joon gajóø² li¹ ñu¹·fu² gasaai¹²¹-tsi joon gajin¹² in:

—¿Efata! ('øøi¹²¹-tsi jin¹² in: ¡Néee¹ 'wo¹ o!)

³⁵ La joon ganó¹ loocwoó¹ o. Sii¹¹³ i galí² tyú²·u joon galí²·i faa¹²¹ a røø²¹. ³⁶ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ i 'in tsá² 'in gajée¹ i 'in jo faa¹²¹ do:

—Jo 'in fuu²·uu¹ ce jiin¹¹³ jaain²¹.

Pe li¹ tyu¹² gi to² 'e sii¹²¹ o tsá². ³⁷ Líi¹ tsa¹·goo²¹-tsi tsá², joon jin¹² in:

—Jilaa¹²¹ 'e jmoo¹·o 'ino 'e tyú² tsu ca 'in cwuu¹²¹ jmoo¹·o núu² un joongi 'in jo faa¹²¹ a jmoo¹·o 'e faa¹²¹ 'ido.

8

Cwo¹·o Jesús tyán² mil tsá² 'e gø¹² ø

¹ Jee¹²¹ jmií¹²¹ lo galicaain²¹ tsá² fúui¹ liili¹. Jo 'ee sá² dø¹¹ coonti. Joon gatø¹¹ Jesús tsá² tya¹'a joon gasii¹²¹ i 'ido:

² —Líi¹ fúu² líi² na 'in tsá² lo 'wii¹¹³ ningó¹ 'ni¹ jmií¹²¹ 'e taain²¹ coon¹¹³ jna lo. Joon jo 'ee sá² gi dø¹¹ ø coonti. ³ Wa¹'a 'íi³ júú³ fu tya¹'a la jo mo gø¹² ø joon jo li píin³ ngí¹. 'Inlíi¹³ jalíin² wíin².

⁴ Joon gañii¹¹ tsá² tya¹'a:

—¿Xiiala lí² cwó¹³ o¹ 'ino 'e dø¹¹ ø? Jo 'in seein²¹ waa¹'a 'ni¹ coonti.

⁵ Joon gaunggi¹¹ i Jesús:

—¿Joo¹ 'iñi¹¹ 'oo² gi 'naa'?

'li-gi gajin¹² in:

—Dyía¹ tigi.

⁶ Joon gatyu¹¹² Jesús to² wa¹'a cwó² ni 'wó² do joon gason¹¹ on 'e 'iñi¹¹ dyía¹ do joon gacwo¹·o 'maai¹¹³ Dios. Joon gajmaa¹·a 'no¹³ 'e 'iñi¹¹ do gacwo¹·o tsá² tya¹'a 'e tsajmaa¹ tyíia¹ jee¹²¹ 'in tsá² fúui¹ do. ⁷ Joongi ni¹·aa¹ mogi¹ jaain²¹ gá¹¹ joo¹²¹ taai¹ jmií¹²¹ pi¹³. Joon gacwo¹·o Jesús 'maai¹¹³ Dios tya¹ 'in joo¹²¹ taai¹ jmií¹²¹ pi¹³ do joon gatyu¹¹² u to² jmaa¹'a tsá² tya¹'a tyíia¹ 'in joo¹²¹ do. ⁸ Tyú²·u

gagøø¹²¹ø jilee¹²¹mo. Joongi tii²¹gi dyá¹ 'motó² røø¹ 'e gasá¹. ⁹Xuu jogi tí¹ tyún² mil tsá² 'in gagøø¹²¹ø do. Joon ga¹² Jesús 'in tsá² do júu³. ¹⁰Joon 'ñá'gi ga¹² tsi coon²¹ barco coon¹³ tsá² tya'a. Joon ngaliin¹ fu coon²¹ li sii²¹ Dalmanuta.

Mii¹ tsá² fariseos coon²¹ li²
¹¹Joon jee²¹² jmi²¹² joon gajalín² 'inlíi¹³ tsá² fariseos joon ga¹² 'wii²¹² jo cwo¹¹o júu³ ruu¹²¹ coon¹³ Jesús. 'iin²¹²in 'in tsá² fariseos do tyaan¹ cwaain¹ xiiala líi¹ Jesús, 'wii¹³ joon gamii¹ waa'a 'e¹² Jesús 'ido coon²¹ lí² tya¹ 'ñu¹² 'fú². ¹²Pe gasaa¹²¹-tsi Jesús líi¹ joo gajin¹²in:

—'In tsá² lo jo tsáai¹-tsi Dios mo mii¹ coon²¹ milagro. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jii¹³ coon²¹ lí² tya¹ milagro jo cwo¹³oo 'in tsá² lo.

¹³Joon gatáuu²mo Jesús 'in tsá² do. Ngatáa¹ tsi barco joon gangó¹ fu li' ngoo¹³ tyíia¹ cataain do tún¹.

Tyiaan¹³ tya' fariseos

¹⁴'In tsá² tya' Jesús do niga¹in¹mo-tsi 'e coon²¹ 'ee dø¹¹ø. Ji tii² coon²¹ 'iin¹¹ nityaan¹ tsi barco do. ¹⁵Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ tsá² tya'a:

—Ñii²duu, tíi¹moo' coon¹³ tyiian¹³ tya' fariseos joongi tíi¹moo' coon¹³ tyiian¹³ tya' tsá² tya' røø¹³ Herodes.

¹⁶Joon tsá² tya'gi ga¹² 'wii²¹² síi² la 'oo¹²¹ jee²¹² yaa¹ jin¹²in:

—'Wii¹³ jo 'e 'iin¹² lee²o' 'e joon 'e gajin¹²in la no.

¹⁷Ñii¹ Jesús 'ee 'e sii² 'ido joon gajin¹²in sii¹²¹ 'ido:

—'E le lí' foo¹²¹ 'naa' 'e jo 'oo²oo' 'iin¹¹?
¿Tí jo mo 'øøi¹²¹-'oo'? ¿Tí jo mo líi²ii¹?
¿Tí 'áai¹ ni 'waa¹²¹ tyi² 'naa'? ¹⁸¿Tí jo jóø²øø' coon¹³ unni²ii'? ¿Tí jo nuu²uun' coon¹³ loocwoo²oo'? ¿Tí jo tíi¹²-'oo'? ¹⁹Mo gajmáa³aa tyíia³ 'e 'iin¹¹ 'ná² do jee²¹² 'ná² mil tsá², ¿joo¹gi 'motó² 'e garøøi¹ do?

Joon gajin¹² tsá² tya'a:

—Dyatun¹gi gatí².

²⁰—Joon mo gajmáa³gii tyíia³ dyá¹ 'iin¹¹ jee²¹² tyún² mil tsá² —jin¹² Jesús— ¿joo¹ 'motó² røø¹ 'e gatyiaan²gii'?

Joon gajin¹²in tún¹ tsá² tya'a:

—Dyá¹gi gatí².

²¹Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ tsá² tya'a:

—¿Tí jo mo 'øø¹²¹mogi¹-'oo'?

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsatiui² fu Betsaida

²²Mo gatyalín² Jesús fuu²¹ Betsaida gan-gajée¹ tsá² jaain²¹ tsatiui² li siin¹¹² Jesús. Gamii¹ waa' soon¹²¹ Jesús tya'a. ²³Joon gason¹¹ Jesús cwoo²¹ 'in tsatiui² do. Gan-gajée¹ lí' tí' fuu²¹. Joon gasúun² jmi¹e¹²e unni² 'ido. Joongi gataan¹ cwoo²¹o tya¹ 'ido. Joon gaunngii¹ wana nijnéei²xu. ²⁴Gajøø² 'in tsatiui² do joon jin¹²in:

—Jøø³moo tsá². Jóø²na tsá² 'in líi¹ la lí 'mó² pe ngii¹o.

²⁵Joon gataan¹ tún¹ Jesús cwoo²¹o unni² 'ido. 'In tsatiui² do gajøø²ø coon¹³ ce tún² joon ga¹² 'moo coonti. Najøø²o jilaa¹²¹ røø²¹. ²⁶Joon gatyú¹² Jesús to² 'a tsei¹² 'ido fu tya'o. Joon gajin¹²in:

—Jo ngii²¹un 'e fuu²¹ do, jogi 'in fu¹²u coonti jilaa¹²¹ 'e nigalí² tyi¹.

Tú³ jmoo¹o júu³ 'e Dios gasii¹in Jesús 'e jmoo¹o tiin¹³ tsá²

²⁷Mo galiciín²gi ngalín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fu la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ náa¹ co' Cesarea de Filipo. Lí ngalín² tya' fu¹ gaunngii¹ Jesús sii¹²¹ tsá² tya'a:

—¿'in jna jin¹² tsá²?

²⁸Joon gani¹¹ tsá² tya'a:

—'Inlíi¹³ jin¹² 'e Wó³ saai²¹ tsá² jmi¹³ 'nu. 'Inlíi¹³gi jin¹² 'e Elías 'nu. Joon 'in catyaa¹²gi jin¹² 'e jaain²¹ 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios cali¹ 'nu.

²⁹Joon gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a:

—'Naa'gii¹, ¿'iin jna fáa¹³aa'?

Joon gajin¹² Tú³:

—'Nu Cristo, 'in gasii¹in Dios 'nu.

³⁰Pe gatyú¹² Jesús to² 'e jo 'in sii¹²¹ tsá² tya'a ce jiin¹³ jaain²¹ 'e Cristo 'ii, 'in gasii¹in Dios.

'ii Jesús júu³ ijúun²in

³¹Joon ga¹² tsá² Jesús 'wii²¹² 'e¹² tsá² tya'a do jin¹²in:

—Jna-a 'in Ruu¹²¹na Tsá². Joon 'ná¹-a móo³oo wúu¹ líi¹. Jilee¹²¹ tsacøø¹¹³ coon¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley 'ee¹mo jna. Joon 'ii ijngaa¹²mo jna pe jiin¹¹oo tún¹ mi tí² 'ni¹ jmi¹² 'e gajúun²na.

³²Gafaa¹²¹a coon²¹ júu³ coon²¹ tsá²gi. Joon gatø¹ Tú³ Jesús coon²¹ li gáí¹. Joon gajin¹² Tú² sii¹²¹ Jesús:

—Jo foo¹³gi¹ la no.

³³Pe gajii¹² Jesús níi¹, gajøø² tsá² tya'a joon gajin¹²in sii¹²¹ Tú³ do:

—Jeein¹³ coon¹³ jna. Satanás 'nə tsu jo 'i¹-o¹ 'nə júú³ tya¹ Dios. Jiin¹³ jmaa¹³ júú³ tya¹ tsá²-a 'i¹-o¹ 'nə.

³⁴Joon gatə¹ tún¹ jún¹ Jesús tsá² tya'a coon¹³ jilee¹²¹ tsá² taain²¹² coon¹³on joon gasii¹²¹ 'ido:

—Wana 'in 'iin²¹²in jalín² coon¹³ jna 'ná¹-a cwo¹ín²mo-tsi 'wii²¹² tya¹ 'ná¹o joon 'ná¹ tyaa¹ tyú² 'ña'a 'e júun²in lagi ijúun²na. Joon 'ná¹ cwojmaa¹ la to² tyu¹² jna. ³⁵Tsu jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in tiin¹³ juncwii²¹ tya¹ yaai 'e joon i'ín²mo juncwii²¹ tya'a. Pe jilee¹²¹gi 'in 'ín²in juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ jna, joongi 'wii¹³ júú³ tyú² tya¹ Dios joon tiin¹³mo 'i juncwii²¹ tya'a. ³⁶Jo 'ee to² 'ii³in tya¹ tsá² wa'a jnaa¹²¹ la təø² cwo¹³ fu juncwii²¹ pe caa²¹mo alma tya'a li 'ii²¹. ³⁷Jo lí² tyii²¹ tsá² coon¹³ cuu² alma tya'a. ³⁸Wa jaain²¹ 'oo¹o fa'ii²¹ 'wii¹³ jna joongi 'wii¹³ júú³ tyiia jee²¹² 'in tsá² jo 'naai¹² Dios joongi jee²¹² 'in 'oo¹o tsaa² tyi¹ joon jna-a jon, 'in Ruui¹²¹ Tsá², in'ó³oo fa'ii²¹ 'wii¹³ tya¹ 'ii mi yíi³aa coon¹³ ángeles tyú¹ joon ungo²¹ tsá² jna la ungo²¹ tsá² Dios Jmii²¹ nano —gajin¹² Jesús sii¹²¹ tsá².

9

¹Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' in'lii¹³ jee²¹² 'in téein² lo jo ijúun²in ca iliñii¹ xiiala tyu¹² Dios to² tsá².

Jesús unsii²¹ 'e líi¹⁴

²Jnúú² jmii²¹² 'e gangíiii¹ joon gajée¹ Jesús Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joon ngaliin² coon¹³ 'ido coon²¹ ni moo¹²¹ níi¹. Joon do-o gaunsi²¹ Jesús 'e líi¹ tyani 'in catyaa² do. ³Siin¹³in galijii¹¹ líili¹. Jnee¹ taa²¹ ca la taa²¹ 'moo²¹ ce jiin¹³ jaain²¹ taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ mo run²un siin¹³ jo lí² ta' taa²¹. ⁴Joon gajné¹ 'líi²¹² Elías coon¹³ 'líi²¹² Moisés 'e lí² téein² do. Joon gasii²¹ coon¹³ Jesús ⁵Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹ Jesús:

—Tifo¹² tyii¹, líi¹ tyú² 'e toon²¹o'on lo! Jmoo¹³o'o 'ni¹ 'nú¹ pi¹³. Coon²¹ tyi¹nə coongi tya¹ Moisés coongi tya¹ Elías.

⁶Pe Tú³-gi do jo níi¹ 'ee faa¹²¹a, lí¹ faa¹²¹a 'goo¹²¹o. Joon 'goo¹²¹o jon 'in tsá² gáí¹ do.

⁷Joon gajgó¹ coon²¹ jní¹ yu¹ lí¹ téein² joon ga'íi² 'iin¹³ tya¹ lí¹ téein² 'ido. Joon jee²¹² 'e jní¹ do ganúu²un coon²¹ júú³ 'e jin¹²;

—In lo-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Tyaan²¹duu¹ cwáain¹ 'e jin¹²in.

⁸Tsifu joon mo gajó⁰ø la 'ui jo 'in ganí²gi jiin¹³ jaain²¹, jiin¹³ 'ña'a Jesús ganí²gi.

⁹Mo gajgaa¹²¹ 'e moo¹²¹ do joon gasii¹²¹ Jesús 'in tsá² gaa¹²¹ 'do 'e jo 'in sii¹²¹ 'ido jiin¹³ jaain²¹ jilaa¹²¹ 'e ganí² do ca mi jiin¹³in tún¹. ¹⁰Wii¹³ joon ga'maa²¹ 'e júú³ do jee²¹² 'ii. Joon gaunngii¹ jee²¹² ruu¹²¹ 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² mo gajin¹² Jesús: “Jiin¹³o tún¹ Ruu¹²¹ Tsá².” ¹¹Joon gaunngii¹ tsá² tya¹ Jesús:

—¿'Ee lí¹ jin¹² tifo¹² tya¹ ley 'e 'líi²¹² Elías 'ná¹ jó¹ nifu?

¹²Joon gañii¹ Jesús sii¹²¹ 'ido:

—'E ja¹²mo Elías jó¹ nifu. Joon tyaa¹o tyú² jilaa¹²¹. Júú³ la ja¹²mo gajin¹² jí² tya¹ Dios tya¹ Ruu¹²¹ Tsá² mo jin¹² 'e inii²¹ wúu¹. Joongi jin¹² jí² tya¹ Dios 'e jo 'iin²¹²in tsacø¹¹ tsáai¹gi-tsi 'ii. ¹³'E ja¹²mo fo¹³gii

—jin¹² Jesús— Elías najó¹ joon in'lii¹³ tsá² gajmee¹²¹mo 'ii jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in jiin¹³ la gajin¹² ni jí² tya¹ Dios lí².

Un'láai² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a

¹⁴Joon mo ngayuui¹³ joon ngaliin¹ lí¹ néei¹ 'in tsá² tya'a catyaa¹²gi do. Joon ganí²in tsá² fúui¹ lí¹ taain²¹² cu¹ lí¹ li tyíin¹ 'in tsá² tya'a catyaa¹² do. Joon coon¹³ tifo¹² tya¹ ley téein² jo cwo¹o júú³ ruu¹²¹. ¹⁵Joon tsifu mo gajné¹ Jesús jilee¹²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon ngaliin¹ cwiin¹in ngaunjiin¹in Jesús. ¹⁶Joon gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a:

—¿'Ee júú³ jo cwo²oo¹ ruu¹²¹naa' coon¹³ 'ido?

¹⁷Joon jaain²¹ 'in tsá² téein² do gañii¹:

—Tifo¹², lo jee²na yuun²¹ tyiia 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon jo cwo²¹ faa¹²¹ 'inlo. ¹⁸Joon doñixiia¹ siin¹²mo 'in 'líi¹³ lo jmoo¹o saain¹¹ cii¹³ ni'wó² joon 'yee¹²¹ jon¹ moo¹oo²o joongi cuu¹²¹ moojóon¹on. 'Wii¹³ joon 'wo² ga'ii²-tsi. Nam³oo tya¹ tsá² tyi¹ wa'a 'e tyii²in 'in 'líi¹³ do pe jo gali¹ 'i.

¹⁹Joon gañii¹ Jesús sii¹²¹ 'ido:

—'Naa' líi¹naa' tsá² 'in jo jo¹ líi². ¿Tí wó²gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na coon¹³ 'naa'? ¿Tí wó²gi 'áai¹ 'ná¹ lifee¹-tsii¹ 'wii¹³ tyii¹? Nijee²¹duu¹ 'in xuui²¹² do fu lo.

²⁰Joon ngajée¹mo 'in xuui²¹² do. Mo ganí²in 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya¹ 'in xuui²¹² do Jesús joon gajmaa¹ a júuin² ní¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacii²¹ 'in xuui²¹² do ni 'wó², 'yee¹²¹ jon¹ moo¹oo²o. ²¹Joon gaunngii¹ Jesús jmii²¹ xuui²¹² do:

—ζXiiati ningóo¹ 'e líí¹ la no?

Joon gajin¹ jmii²¹ xuui²¹² do:

—Ca mo xuui²¹² pi¹³ 'ii. ²² Joon líí¹ 'láai² naa¹³ nipii¹in ni jí² joongi tsi jmii²¹ 'e 'iin²¹²in jngaa¹³mo 'ino. 'Wii¹³ joon wana 'e líí²¹ fúu² cwoliin¹un jna'a joon uncoon¹³¹on jna'a.

²³ Gasií¹²¹ Jesús 'ii:

—Wa lijai¹² líí²u, jilaa¹²¹ ilí² tya¹ 'in jai¹² líí².

²⁴ Joon ga'oo¹o 'in jmii²¹ xuui²¹² do:

—jJo¹o líí²na! ¡Uncoon¹³ 'nū jna 'e ilí² jai¹²gi líí²na!

²⁵ Mo gani² Jesús 'e líí¹ fúui¹ tsá² gali-caain²¹ gasii²¹ 'in 'líí¹³ do:

—'Nū-u 'in jo cwo¹o faa¹²¹ 'in xuui²¹² lo jogi cwo¹o núu²un, jna-a tyu¹³u to² 'e juu¹²¹u, tíui¹ 'in xuui²¹² no. Jo 'ú²gi¹ alma tya'a.

²⁶ Joon ga'oo¹o 'in 'líí¹³ do joon gaj-maa¹ a júuin² ní¹ tún¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacwo¹íí¹. Gatiui² 'in xuui²¹² do lawa jaain²¹ 'líí²¹². 'E joon gajin¹² 'in tsá² fúui¹ do 'e 'líí²¹²mo 'ido. ²⁷ Pe joon gason¹ Jesús cwoo²¹ xuui²¹² do joon gasaa¹³ a joon gasiin¹²mo 'in xuui²¹² do.

²⁸ Joon mo ga'í² Jesús tsi coon²¹ inñu joon gaunngí¹ tsá² tya¹ 'ii:

—ζ'Ee lí¹ jo gali¹² jna'a 'e tyí² jna'a 'in 'líí¹³ do?

²⁹ Jesús-gi gajin¹² in sii¹²¹ tsá² tya'a:

—Jiin¹³ mo jmoo¹o tsá² taa¹²¹ tyani Dios joon jo dø¹jo joongi fee¹¹ tsá² Dios, jiin¹³ la joon cwo¹íí¹ 'in 'líí¹³ la no.

íí² Jesús júu³ tún¹ ijúun²in

³⁰⁻³¹ Mo gangalín² 'ido gangí¹ fu Galilea. Joon jo gali¹in²¹²in Jesús 'e lííí¹ jiin¹³ jaain²¹ 'wii¹³ 'e¹²o jiin¹³ tsá² tya'a. Gajin¹² in sii¹²¹ 'ii 'e isaan¹mo tsá² 'in Ruu¹²¹ Tsá² jaan¹²in ja'cwoo²¹ tsá² joongi ijngaa¹²mo 'ii. Pe mi tsín¹ 'ni¹ jmii²¹² ijúun²in joon ijiin¹o tún¹. ³² Pe 'in tsá² tya'a do jo 'øø¹²¹-tsi 'e sii¹²¹ 'ido 'ii. Joongi 'goo¹²¹-o wa' unngí¹gi.

'in 'in tyiin²gi

³³ Joon gatyafín² fuu²¹ Capernaum. Mo ngataai² Jesús coon²¹ inñu joon gaunngí¹ tsá² tya'a:

—ζ'Ee júu³ jo cwoo²o' nilín²naa¹ tya¹ fu¹ do?

³⁴ Pe joon líi coon²¹ gajaan¹ tii² 'wii¹³ líi jalín² do nasí²jo cwo¹ júu³ ruu¹²¹ 'e 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii. ³⁵ Joon gacwo² Jesús. Joon gatø¹jiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii¹²¹:

—Wana 'in 'iin²¹²in jmaa¹ a to² nifu jee²¹² 'naa¹ 'ná¹ jméi¹ 'ña'a lawa'a tsá² 'wéi¹ joon unjí²o jon jilee¹²¹mo 'in catyaaí² do.

³⁶ Joon gatii²¹ Jesús jaain²¹ xuui²¹² gatyéei¹ tún² tsá¹ jee²¹² líi néé¹. Joon gataan¹²¹in cwáa¹ 'ido joon gajin¹²in:

³⁷ —Wana 'ii²¹ tsá² xuui²¹² la líí¹ 'ino cwáain¹ tyiia, 'ii²¹²mo jon 'ido jna. Joon 'in 'ii²¹ jna do pe jon'on jiin¹³ jna 'in 'ii²¹ 'ido joongi 'ii²¹mo jon 'in gasii¹in jna do.

'In jo 'eei¹ jna' neei¹ jna'

³⁸ Joon gajin¹² Wó³ sii¹²¹ Jesús:

—Tifo¹², ganee²¹²mo'o jaain²¹ 'in jin¹² 'e 'woo¹²¹ 'in 'líí¹³ taai² alma tya' tsá². Joon mo 'woo¹²¹ 'in 'líí¹³ do joon jin¹²in sii¹²¹ 'in líí¹³ do: "Jesús tyu¹²u to² 'e 'woo²¹moo¹." Pe jo ngí¹ 'ido coon¹³ jna' 'wii¹³ joon gatyuu¹³mo'o.

³⁹ Pe gajin¹² Jesús:

—Jo untsaa¹³naa¹. Jiin¹³ jaain²¹ lí² faa¹²¹ 'e gó² 'wii¹³ tyiajna joongi jmaa¹ a coon²¹ milagro coon¹³ to² 'e 'óo³oo. ⁴⁰ 'In jo 'eei¹ jna' 'ii jon 'nee¹mo jna'. ⁴¹ Doñi¹in 'in 'iin²¹²in uncoon¹³ jna joon cwo¹o 'naa' fiin¹³ coon²¹ vasa jmii²¹ 'wii¹³ tsá² tya' Cristo 'naa' la ja¹²mo sá² 'lee¹²¹.

'Áai¹ gó² tya' 'in 'noo¹ tsaa²

⁴² Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—'Áai¹ gó² tya' doñi¹in 'in jmá¹ 'e lí² 'oo¹o tsaa² 'in xuui²¹² 'in jo¹ líí² jna. 'E tyú²gi tya'a wa'a 'nūu¹ tsá² luu²¹²u coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹in tsá² 'ii fu tsi jmi¹ñi¹³.

⁴³ Wana coon¹³ cwoo¹o jmoo¹ lí² 'óo¹²¹o tsaa² tyú²gi tyi¹ wa'a tyuu¹³o'o. Tsu tyú²gi wa'a taan²un juncwii²¹ coon¹³ coon²¹ cwoo¹o lagi 'a cwóo¹³¹o líi 'ii²¹ coon¹³ jíi tún² cwoo¹o. Tsu líi 'ii²¹ do jo lí² dyuu¹ tsá² jí² tya'a coonti ⁴⁴ joon jo júuin² joo¹³ jogi guu¹ jí² coonti. ⁴⁵ Joongi wana tii¹³¹ jmaa¹ ga'aa¹ a tsaa² tyuu¹³o'o jon. Tsu tyú²gi tyi¹ wa'a jmaa² a to² tyu¹² Dios mo taan²un juncwii²¹ jluu¹³mo'o lagi tii¹u'u fu líi 'ii²¹ coon¹³ jíi tún² tii¹³¹. Tsu fu líi 'ii²¹ do jo lí² dyuu¹ tsá² jí² tya'a ⁴⁶ joon jo júuin² joo¹³ joon jogi guu¹ jí² tya'a. ⁴⁷ Wana unní²¹ jmoo¹o 'e lí² 'oo²o tsaa² tyí²du'u coonti tsu

tyú²gi tyi¹ 'e 'uu¹u'u coon¹³ coon²¹ unni²¹
li tyu¹² Dios to² lagi coon¹³ ji tún² unni²¹
cwóó¹³o li 'ii²¹. ⁴⁸Tsu li 'ii²¹ do jo júuin²
joo¹³ jo'gi jí² coonti.

⁴⁹Tsu jilee¹²¹mo liñii¹mo coon¹³ jí². Joon
'ná¹ caai¹²¹ tsá² ñi² jilaa¹²¹ fa¹ 'e cwo¹¹ tsá²
Dios. ⁵⁰'E tyú²-u ñi² pe wana ga'ín¹ jmá² tya',
¿'ee coon¹³ iliniñ³gi tún¹? Cwolii¹naa' la lí¹
ñi² tyú² joon cwolisein²¹moo¹ 'e tyú² coon¹³
la jaain²¹ la jaain²¹.

10

Jesus 'e²e tsá² tya' 'e xeei²¹ tsá² tsamí² tya'a

¹ Gacwo¹¹ Jesús fuu²¹ Capernaum.
Gangóo¹ li sii²¹ Judea. Gangóo¹ lí' ngoo¹³
jmi²¹ Jordán li 'yeei²¹ ñi¹. Do-o galicaain²¹
tsá² fúu¹ lílilí¹ 'e li siin¹²in do. 'E¹²e Jesús
tsá² tún¹ la li 'e gatí²¹. ²Joon gangatyéen¹in
tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos li siin¹²
Jesús. 'In fariseos do 'iin²¹²in jmáa¹
'e tøø²¹ Jesús coon²¹ tsaa² tya'a. Joon
gaunngii¹:

—¿Ti cwo¹ ley tya' Moisés júu³ wa'a xeei¹
tsá² 'in gacui¹² cwoo²¹ coon¹³? ¹³

³Joon gañii¹ Jesús:

—¿'Ee to² gatyú¹² Moisés?

⁴'Ii-gi gajin¹²in:

—Moisés gacwo'o tsá² júu³ 'e cwo¹¹
tsañuu¹ 'in tsamí² do coon²¹ mo'jí² 'e
tíu²mo 'ii. Joon coon¹³ mo'jí² do lí²-i xeei¹
tsá² 'in gacui¹² cwoo²¹ coon¹³. ¹³

⁵Jesús-gi gajin¹²in:

—Moisés gacwo¹ júu³ 'e joon tsu 'wii¹³
'e soo²¹. 'oo' 'naa' yaamoo'. ⁶Pe mo gaj-
maa¹ Dios la jilaa¹²¹ 'e sá² gajmeei¹ Dios
tsañuu¹ coon¹³ tsamí². ⁷'Wii¹³ joon ilí²
tíui² tsañuu¹ jmi²¹ coon¹³ sáa² a joon li-
caain²¹ coon¹³ tsamí² tya'a. ⁸Jee²¹² 'in gáí¹
do liin¹ lawa jaain²¹ tsá². La joon jo tigi gáí¹.
Joon galíí¹ jaan²¹mo. ⁹'Wii¹³ joon jo lí²gi
xeei¹ tsá² 'e gauncaain²¹ Dios.

¹⁰Mo ngataai² coon²¹ inuu joon
gaunngii¹ tún¹ tsá² tya'a 'ee tøø¹²¹-tsi tsá²
'e júu³ do. ¹¹Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii:

—'In tsá² 'in tíui² tsamí² tya'a joon cui¹²
cwoo²¹ coon¹³ 'in xeei¹²¹ unrøøi¹ 'ña'a
tsaa². ¹²Wana tsamí² tíui² ñuu¹ tya'a joon
cui¹² cwoo²¹ coon¹³ 'in xeei¹²¹gi 'e unrøøi¹
'ña'a tsaa².

Uncwaa¹³ Jesús xuui²¹²

¹³Joon gangajee¹ tsá² jaain²¹ gáí¹ xuui²¹²
tyani Jesús joon 'iin²¹²in wa'a son¹ Jesús

tya' 'ido. Pe 'in tsá² tya'a do gajíí²mo 'in tsá²
ngajéee¹ xuui²¹² do. ¹⁴Mo gani² Jesús galí²
'nii¹²¹-tsi joon gajin¹²in:

—Cwo²oo' cwojalín² 'in xuui²¹² no li
siin¹²na. Jo jñii¹³naa' tsu la lííi¹ 'in xuui²¹²
no lííi¹ 'in tyu¹² Dios to². ¹⁵La ja¹²mo fuu²¹²uu
'naa' 'in tsá² 'in jo 'ii¹²¹ to² tyu¹² Dios lawa
jaain²¹ xuui²¹², 'ii jo 'e itsa¹ii²¹ coonti li tyu¹²
Dios to².

¹⁶Joon tíi² Jesús 'in xuui²¹² do,
gataan¹²in cwáa¹ 'ido joon mo gataan¹an
cwoo²¹ tya' 'ido joon gauncwaa¹³i.

Jaain²¹ simii¹²¹ sá² cuu² jafee¹²¹ Jesús

¹⁷Li ningóo¹ Jesús tún¹ gajó² jaain²¹
tsañuu¹ cwiin¹in gasii¹²¹ 'wojní¹ tyani
Jesús. Joon gasii¹²¹ Jesús:

—Tífo¹² tyúí¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e
tiin¹³moo juncwii²¹ tyiia?

¹⁸Joon gajin¹² Jesús:

—¿'Ee lí¹ fu¹²u jna 'in tyúí¹? Jaan²¹mo 'in
tyúí¹ joon Dios 'i. ¹⁹Ñí³o to² tyu¹² ley tya'
Dios: "Jo foo¹³o tsamí². Jo jngáa¹³mo'o
tsá². Jo jmaa² 'uun²¹. Jo fu¹²u júu³
tajuu²¹ jiin¹³ jaain²¹. Jo cón²¹on tsá² tóo².
Cwoli¹gii²¹mo'o ñu¹²u coon¹³ saa²aa."

²⁰Joon gañii¹ 'in tsañuu¹ do:

—Tífo¹², jilaa¹²¹ 'elo galinuu¹³oo ca mo
galixuu²¹²mo.

²¹Joon gajóøi² Jesús 'ii 'e 'neei²¹ ni 'ido.
Joon gasii¹²¹ 'ii:

—Coon²¹ 'e 'ná'gi tyi¹: cwo'ñii²¹² ji-
laa¹²¹ 'e 'oo²¹²o. Cwo¹²o jilee¹²¹ tsá² tañí²
joon lí² 'oo²¹²o 'láai²gi ñu¹fú². Joon un-
caan²¹un coon¹³ jna fiin¹³ ca júun²mo'o
tsaa¹ crúu¹³.

²²Pe mo ganúu²un 'elo líí¹ gajmaa¹ a fa¹³
joon nga²mo 'wii¹³ líí¹ galisá² cúu¹u.

²³Joon gajóø² Jesús cu¹ li' li siin¹²in joon
gajin¹²in sii¹²¹ tsá² tya'a:

—'Áai¹ tyan¹ to² wa'a cwóí¹ tsá² sá² cuu²
'ña'a tyu¹² Dios to² 'ii.

²⁴Tsá² tya'a do líí¹ ganga'goo²¹-tsi 'e
gajin¹² Jesús do. Pe Jesús gafaa¹²¹ a tún¹:

—Yuu²¹ tyiia, líí¹ tyan¹ to² tsa¹² jaain²¹
tsá² 'in tsái¹-tsi 'e sá² cuu² li tyu¹² Dios
to². ²⁵Tyan¹gi to² 'e tsa¹² jaain²¹ 'in sá² cuu²
li tyu¹² Dios to² lagi jaain²¹ camello ngii¹
jee²¹² too²¹ tya' moocuu².

²⁶Mo ganúu²un tsá² tya'a 'elo lílilí¹
ganga'goo²¹-tsi. Joon gaunngii¹ la 'oo¹²¹
ruu¹²¹:

—¿'Iin inlitiin¹³mo wa la joon?

²⁷Joon gajóøi² Jesús 'ii. Joon gasii²¹i 'ido:
—Jo lí² jmá¹ tsá² tiin¹³ 'ná'a pe lii²¹i Dios, tsu³ 'e tya¹ Dios jiiin¹³ coon²¹ 'e sá² wa'a jo lí² jmaa¹a.

²⁸Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹a jin²in:

—Nigatu²¹² jna'a jilaa¹²¹ 'e 'oo²o'o joongi nigajalí²oo'o coon¹³ 'nñ.

²⁹Jesús-gi gañii¹:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹in 'in gatú² 'nú¹ si gatú¹ ruu²¹i 'ee si jmii²¹ si sáa³ 'ee si 'oo²¹²o si jóon'on 'ee si tú²o 'wó² tya'a 'ee 'wii¹³ jna-a si 'wii¹³ júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'ee; ³⁰'in jmoo¹o la joon i'ii¹²¹mo cín¹³ líi²gi 'in taain²¹² fu juncwii²¹ lo. I'ii²¹mo 'nú¹, ruu²¹i, sáa³a, jóon'on, 'wó² tya'a fiin¹³ wúu¹ iní². Joongi itiin¹³mo mi 'fín² juncwii²¹. ³¹Pe fúu¹mo 'in líi¹ tsá² tyiin²mo nano pe mi tí² jmii²¹² joon tsá² 'wéi¹ iliin¹. Joon fúu¹mo 'in tsá² 'wéi¹ nano iliin¹ tsá² tyiin² mi tí² jmii²¹² joon.

Xiia'gi tún¹ jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

³²Ngalín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a soo²¹o fu Jerusalén joon gangó¹ Jesús nifu. Li¹³i tsá² tya'a 'e tsáa¹a 'ido fu Jerusalén 'wii¹³ joon líi¹ tsa'goo²¹-tsá² tya'a. Joon 'in catyaaí² do gangalín² 'goo²¹o. Joon gatø¹ tún¹ Jesús jiiin¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹i tsá² tya'a jilaa¹²¹ 'e 'noogi 'e tsangü²¹. ³³Gajin²in:

—Ñíi²duu¹ la ngalii²¹ lo fu Jerusalén. Joon do-o injaan¹³in tsá² jna, 'in Ruu²¹na Tsá², tyani 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley. Joon 'ii ityu¹² to² ijúun²na. Joon injaan¹³in jna ja'cwoow²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹. ³⁴Joon 'in tsá² do iungøø¹i jna joongi ipóo²i jna joongi i'ñii¹ i ní³ii joongi ijn-gaa¹²in jna. Pe mi tsín¹ 'ni¹ jmii²¹² ijiin¹oo tún¹.

Jacobo coon¹³ Wó³ mii³i coon²¹ favor

³⁵Joon gangatyéen¹in Jacobo coon¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹i:

—Tífo¹², 'iin²¹²mo'o 'e jmaa²o'o coon²¹ 'e mii²¹i'i.

³⁶Joon gaunngii¹ Jesús:

—¿'Ee 'e 'iin²¹²naa' ilí² tyii¹?

³⁷'Ii-gi gajin²in:

—Cwo¹³o jna'a wa'a yii²¹a'a jmaai¹³ la cataain² caa¹o'o. Jaain²¹ lí¹ tsáa¹ jaain²¹gi lí¹ tooin²¹² mi tyuu¹³u to².

³⁸Joon gasii²¹i Jesús 'ii:

—Jo ñí³ 'naa' 'ee 'e mí²ii¹ no. ¿Tí¹ taa¹²¹ wúu¹ la lí¹ 'e wúu¹ 'e tsangü²na? ¿Tí¹ lí² júun²naa' la ijúun²na?

³⁹'Ii-gi gañii¹:

—Li¹³oo'o —jin²in.

Pe Jesús-gi gajin²in:

—Ja¹²mo, 'naa' 'ná¹ moo²oo' wúu¹ la imó³ jna joon 'ná¹ júun²moo' la ijúun²na. ⁴⁰Pe 'e cwaa²¹ tsá² caa¹na lí¹ tsáa¹ tiin¹³ lí¹ tooin²¹² jo tii²¹na cwó³oo 'e joon. Pe 'e tii²¹ níi²¹ jiiin¹³ 'in nináa¹ tyú² tya'o. 'E lo-o tya' 'e 'iin²¹²in Dios.

⁴¹Joon mo ganúu²un 'in tsá² tya'a dyéi¹ do gatsa'nii¹²¹-tsi tya' Jacobo coon¹³ Wó³. ⁴²Pe joon gatø¹ Jesús 'ii joon gajin²in:

—La lí¹ 'e ñí² 'naa', 'in tsá² 'in 'oo¹o to² tya' nacío¹³ fu juncwii²¹ tyu¹²o to² 'ii²¹. Joongi jilee¹³ tsacøø¹³ jee²¹² 'ii tyu¹²u to² ce tyii². ⁴³Pe jo lí² la joon jee²¹² 'naa'. Lí¹ cñ¹³i ilí². 'In 'iin²¹²in jméi¹ 'ña'a tsafeei¹ jee²¹² 'naa', 'ii 'in tii²¹ uncoon¹³ 'in catyaaí²gi do. ⁴⁴Joon doñi¹in jee²¹² 'naa' 'in tyu¹² to² nifu, 'ii 'in uncoon¹³ jilee¹²¹. ⁴⁵Jo mo cwéee¹ 'in Ruu²¹i Tsá² wa'a uncoon¹³ tsá² 'ii. 'Ii-o gacwée¹ 'e uncoon¹³ tsá². Joongi gacwée¹ 'e cwoo¹ juncwii²¹ tya'a lawa 'e laa¹³ 'e jmaa¹ tiin¹³ tsá² fúui¹.

Un'láai² Jesús 'in tsatíu² Bartimeo

⁴⁶Joon gatyalín² Jericó. Joon mo ga'wooi²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon¹³ tsá² fúui¹ líli¹ 'a fúu²¹ do, do-o nityiín¹in jaain²¹ tsatfui² sii²¹ Bartimeo, jóon¹ Timeo, co' fu¹. Mii⁴ caridad. ⁴⁷Mo ganúu²un 'e gangíi¹ Jesús tsá² Nazaret 'in tsatfui² do ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o jin²in:

—¡Jesús, jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!

⁴⁸Fúu¹mo gajii²mo 'ii jin²in:

—Jo to¹²¹o mii¹³.

Pe 'ii-gi gatø² tá²gi:

—¡Jóon¹ David, fúu² cwoliin¹un jna!

⁴⁹Joon gajaan¹ Jesús. Joon gajin²in:

—Te'duu¹ lo.

Joon gangalín² 'in gasii²¹ 'in tsatfui² do:

—Tya²-o'o. Ráan²un no tsu do tø¹ 'nñ.

⁵⁰Joon tsifu gatuu²¹ 'mi'jná³ 'yaa¹²¹ joon ga'íi² 'e ngatyéen¹in li siin¹² Jesús. ⁵¹Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'iin²¹²un 'e lí² tyi¹i?

In tsatfui² do gañii¹:

—Tífo¹², 'iin²¹²na jøø³øø.

⁵²Jesús-gi gajin²in:

—Lí²-i cwoo¹²o. Ni'láa²mo'o 'wii¹¹³ jo¹o líí²u'u.

Tsifu joon 'in tsatfui² do galí²-i jóø². Joon gangoo²o la caain²¹ tya'i fu li ngóo¹ Jesús.

11

'Í² Jesús Jerusalén

¹ Mo gatyaliín² tyan' Jerusalén co' fuu²¹ Betfagé coon¹¹³ Betania joon gatyaliín² tsa¹ moo¹²¹ sii²¹ moo¹²¹ Olivos. Joon gasii¹in Jesús gáí¹ tsá² tya'a. ²Gasii¹²¹:

—Cwoliín²duu' 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ do. Mi tyaliín²naa' joon imáa¹naa' jaain²¹ bu¹³ siin¹¹² 'neeí²¹². Jaain²¹ bu¹³ 'in jo mo cwó² jiin¹¹³ jaain²¹. Joon laa²¹²naa' joon tó²øø¹ fu lo. ³Wana 'in jin¹²in: “Ee li' jmoo²oo' la no”, joon fuu²uu': “Fii²¹²oo'o 'néí¹ta 'in bu¹³ lo. Joon tsifu yajaa²¹²na' 'in lo.”

⁴ Joon gangaliín²mo joon gatsee¹²¹mo 'in bu¹³ do siin¹¹² 'neeí²¹² coon²¹ tya'i fu' tyan' coon²¹ 'ooca'nú¹. Joon gasi¹²¹ 'nii²¹² tya' 'ido.

⁵ 'Inlíí¹¹³ 'in teein¹ do gajin¹²in:

—'Ee jmoo²oo'? 'Ee li' sí¹³ii' 'nii²¹² tya' 'in bu' no?

⁶ 'Ii-gi gañii¹i la to² nigatyu¹² Jesús 'e jin¹²in. Joon gacwoo¹ 'ido ngaliin¹. ⁷ Tsifu gatøø¹³o 'in bu' do li siin¹¹² Jesús. Joon gaunfuu²¹ sii¹¹³in moo'wóo¹ bu¹³ do. Joon gacwó² Jesús. ⁸ Líí¹ fúú¹ 'in ganii¹¹³ siin¹³ tya'i fu'. 'Inlíí¹¹³ gatyu¹²u' nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹ nifu li ngóo¹ Jesús.

⁹ La 'in ngaliín² nifu lagi 'in jalíín² li caluu 'oo'o. Jøø¹³mo 'oo'o jin¹²in:

—'Viva tsá² cwa¹³mo 'in nigasii¹in Dios!

¹⁰ 'Líí¹ tyú² mi tyu¹² 'ii to² la to² 'e gatyu¹² 'líí²¹² róø¹³ David! 'Í¹Na'ñu¹u' uncoon¹¹³ jna'a! —jin¹² tsá² do.

¹¹ La joon ga¹² Jesús Jerusalén. Joongi ga¹² iyíá² cwo¹ do. Mo ngayuui¹¹³ gajøø² ce jilaa¹²¹ 'e sá² la 'ui joon gangaa¹¹³in fu Betania tún¹ coon¹¹³ jiin¹¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a tsu joon nica'lóo².

'Í² Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwarí³

¹² Mo ca jná² tún¹ mo ga'woo¹²¹ Jesús Betania joon galili¹³ 'in aa²i. ¹³ Joon wíin² ganii²¹ coon²¹ 'mó² cwarí³ tsi mo¹³. Joon ngajøø² wana tsi cwarí³ 'e 'mó² do pe jiin¹¹³ mo¹³o ganii²¹ mo tyíá² tsu jo mo tí² jiin¹²¹ 'e sá² do. ¹⁴ Joon gasii¹²¹ Jesús 'e 'mó² cwarí³ do. Joon gajin¹²in:

—Ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in dø¹¹ 'oofuu²¹ tyi'nə coonti —jin¹² Jesús.

Joon ganúu²un tsá² tya'a 'e jin¹²in do.

Jesús 'woo¹i tsá² 'in nééí¹ 'iyíá² cwo¹ 'in 'nii¹i

¹⁵ Mo licíiín²¹ joon tyaliín² Jerusalén. Mo ga¹² Jesús fu 'iyíá² cwo¹ feei¹ si¹² do ga'láa² 'wii²¹² 'woo¹i jileei¹²¹ 'in 'nii¹ coon¹¹³ 'in ló². Gajiiin¹mo mesa li nééí¹ 'in unfuui²¹² cuu² joongi li nééí¹ 'in 'nii¹ maa²¹². ¹⁶ Joon jo cwoo¹ Jesús 'in ngíi¹ tyan' jiin¹¹³ coon²¹ laa²¹² li' tsi 'iyíá² cwo¹ do. ¹⁷ Joon gajin¹²in: —Ni jí² tya' Dios jin¹²:

'Nú³uu lo ilisii²¹ 'nú¹ tya' júu³ tyú² tya' la tøøi² cwoo¹¹³ juncwii²¹.

Pe 'naa'gii¹ najmaa²aa' lawa coon²¹ tsi too²¹ tya' uun²¹ do.

¹⁸ Joon jileei¹¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tífo¹² tya' ley ganúu²un. Joon 'wii¹¹³ ninga'goo²¹-tsi tsá² jilaa¹²¹ 'e 'ee¹ Jesús 'gøø²¹mo 'in tsacøø¹¹³ do coon¹¹³ tífo¹² tya' ley. 'Wii¹¹³ joon ga'noo¹¹²on xiiala ijngaa¹¹²i Jesús. ¹⁹ Pe mo ga¹² núu³ gacwo¹ii' Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a 'e fuu²¹ do.

Galityuu²¹ 'e 'mó² cwarí³

²⁰ Mo gajná² 'áa³gi gangíi¹i tya'i fu' li si¹² 'e 'mó² cwarí³ do. Joon ganí²i 'e 'mó² cwarí³ do nigalityuu²¹ ca tí² jmóo³. ²¹ Joon gati¹²-tsi Tú³ joon jin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Tífo¹², jøø²du', nigalityuu²¹ 'e 'mó² cwarí³ do 'e ga'ii² tsiifú² tya'a do.

²² Joon gañii¹i Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—Jo cuu¹¹³ 'oo' coon¹¹³ Dios. ²³ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi¹iin 'in gajin¹²in sii¹²¹i 'e moo¹²¹ lo: “Jiin¹¹³ joon 'u¹²u fu tsi jmi'ñi¹.” Wana jo toin² 'i¹-tsi joon jo¹o líí¹² 'e tsatiin¹¹³mo 'e la lí² 'e nigajin¹²in do, joon la joon ilí². ²⁴ 'Wii¹¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jilaa¹²¹ 'e mí²ii' 'naa' coon¹¹³ júu³ tyú² wana jo¹o líí²naa' 'e 'ii¹¹³naa' joon la joon ilí².

²⁵ Mo foo¹¹³naa' Dios joon seein²¹ jaain²¹ 'in 'eei¹ 'naa' jmaa²aa' feei¹ 'oo' tsaa² tya'a. Joon la joon i'ín²mo ñu¹u' tyíin¹ ñu¹fú² tsaa² tyi'naa'. ²⁶ Wana 'naa' jo 'ín²naa' tsaa² tya' tsá² joon la joon ñu¹u' 'in tyíin¹ ñu¹fú² jo 'ín² tsaa² tyi'naa'.

To² 'e 'oo'o Jesús

²⁷ Joon gangaliín² tún¹ fu Jerusalén. La 'íi²¹² ngíi¹ Jesús 'iyíá² cwo¹ do joon gantyéén¹ 'in 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³

tifo² tya' ley joongi coon¹³ tsacøøi¹³.
²⁸Joon gaunngii¹⁴ 'ido 'ii:

—¿'lin tyu² to² 'e jmo²'o la no? ¿'lin gatyu² to² 'e jmaa²'a la no?

²⁹Jesús-gi gañii¹ sii²¹ 'ido:

—Jna-gi iunngii²duu. Wana gañii²'ii tyiia joongi ifo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmoo³oo 'elo. ³⁰¿'lin gasii¹'in Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹? ¿Ti Dios owa tsá² 'ee? Ñii²duu' jna.

³¹⁻³²Joon ga'laa² 'in tsá² do 'wii²¹² jo cwo¹¹o júu³ ruu²¹, jin²'in:

—¿'Ee síi¹³'i?

Jo lí² jin²'in 'e Dios gasii¹'in 'i, jon'gi lí² jin²'in 'e tsá² gasii¹'in 'i 'wii¹³ 'goo²¹o. Wana gajin²: “Dios gasii¹'in 'ii”, joon 'i'-tsi ijin²'in Jesús: ¿'Ee lí² jo jo¹ lí²'naa' 'ii? Pe wana gajin²'in: “Tsá²-a gasii¹'in 'ii”, ityá² 'nii²¹-tsi jileei¹²¹ tsá² 'wii²¹² jilee¹²¹mo 'i'-tsi 'e la ja¹²mo Wó³ do cwo¹¹o júu³ tyú² tya' Dios.

³³'Wii¹³ joon gasii¹²¹ 'in tsá² do Jesús:

—Jo ne² jna'a.

Jesús-gi gasii¹²¹ 'ii:

—Jon'gi jna fo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmoo³oo la no.

12

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² 'in jmo¹o to² 'e gó²

¹Galá² Jesús 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ cwáain¹ ejemplo. Joongi gasii¹²¹ tsá²:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ 'mó² wuunjøø¹³. Coon²¹ tyiia²¹ fee¹¹ ngajna². Joon gajmaa¹¹²a coon²¹ 'ya² joongi gajmaa¹a coon²¹ li 'woo²¹ jmi¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ do. Gajmaa¹o jon coon²¹ po¹³ ní¹ li tsaun'øø¹¹ tyiia²¹ tya'a.

'Mi yuui¹³ joon gatyaa¹a cwo²¹ 'in xeei²¹ 'wó² tya'a do. Joon 'ña'gi gangóo¹ wíin². ²Mo gatí² jiin²¹ 'e gafuu²¹ mi¹³ wuunjøø¹³ do joon gasii¹'in jaain²¹ tsaleei¹¹³ tya'a 'e cón² 'ido jiin¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ 'e tsi²i. ³Pe 'in tsá² ní² 'wó² do gasaan¹¹²'in 'in tsa'leei¹³ tya' fii²¹² 'wó² do. Gajmee¹²¹ joon gasii¹'in ni 'ido jo 'e tyiian¹ coonti.

⁴Joon 'in tsá² fii²¹² 'wó² do gasii¹'in jaain²¹gi tsa'leei¹³ tya'a. Pe 'inlo-gi ga'øøi¹ 'in ní² 'wó² do. Coon¹³ cuun²¹² gauncwu¹²¹ 'in tsá² do, galiwúui¹ mootyíi¹. Joongi gajji²mo. ⁵Pe gasii¹mo tún¹ jaain²¹gi. 'li-gi gajngaa¹²mo. Mo licii²¹ gasii¹'in fúui¹gi pe 'inlíi¹³ gajmee¹²¹ joon 'inlíi¹³gi gajngaa¹¹²mo.

⁶Joon jaain²¹ jóon¹on 'ña'a 'in seein²¹ tya' fii²¹² 'wó² do 'in 'iin²¹²'in 'áai¹. Joon lí² tséi¹ gasii¹'in 'ii ga'i-tsi: “Ná¹-a ili'gøø¹²¹mo yuun²¹ tyiia lo.” ⁷Pe 'in tsá² gajmaa¹a to² do gasii²i jee²¹² 'ii: “'Inlo-o 'in 'ii²¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo'lo jmi²¹ mi júun²'in 'ido. Cwojngaa¹¹²na' 'ino joon ilí² tyijna'o' jilaa¹²¹ 'e 'oo'lo lo.” ⁸La joon gasaan¹¹²'in joon gajngaa¹²mo 'in jóon¹ fii²¹² 'wó² do. Gatyii²mo 'ido li ti¹ tyiia²¹ do.

⁹Joon, ¿'ee íjmá¹ 'in fii²¹² 'wó² do? Ijó¹ tsifu joon íjngaa¹²mo jileei¹²¹ 'in gajmaa¹a to² do. Joon icwo¹o 'in xeei²¹ 'e 'wó² do.

¹⁰¿Ti jo mo gauntsaa¹ 'naa' 'e jin² ni jí² tya' Dios?

'E cuun²¹² 'e gapii²¹ 'in jmo¹³o 'nú¹ lí¹ co' lawaa¹ jo tseein²¹.

Pe 'e joon cuun²¹² nífu. ¹¹Elo-o gajmaa¹a Ña'ñu¹'u' joon 'áa' mo 'ya'gi líi²'na'. ¹²'Wii¹³ níi¹ 'in tsá² do 'e faa¹²¹a Jesús 'e júu³ cwáain¹ tya' joon 'iin²¹²'in saan¹¹mo. Pe 'wii¹³ 'gøø¹²¹mo tsá² gatá²mo 'ido. Joon ngaliin¹mo.

Júu³ tya' 'e 'nii¹ tsá²

¹³Mo galicii²¹ gasii¹'in tsacøøi¹¹³ 'inlíi¹³ tsá² fariseos coon¹³ tsá² tya' Herodes li siin¹² Jesús. 'Iin²¹²'in jmá¹ xiala ili'nú¹'i Jesús coon¹³ júu³ tya'a. ¹⁴Joon gangalíin² 'inlo gasii¹²¹ Jesús:

—Tífo¹², ne² jna'a 'e 'nu-u fo²¹'o 'e la jai¹² joon jo nuu¹³'un 'ee jin² jiin¹³ jaain²¹ tsá², 'wii¹³ joon jo jmo²¹o la líi¹ tsá². Jiin¹³ fu² tyú² tya' Dios 'e'lo'o. Fu¹²u jna'a, ¿ti 'ná¹ tyii²¹²'i cuu² tya' tsa²'to² César tyiin¹ Roma owa'a jo tyii²¹²'i 'ee? ¿Tyii²¹²'i sí jo tyii²¹²'i 'ee?

¹⁵Pe lí³i Jesús 'e gó² 'e faa¹²¹ 'ido. Joon gajin²'in:

—¿'Ee lí² 'iin²¹²naa' 'e tee¹²¹ jna? Cwotyian¹'duu' coon²¹ cuu² joon jóø³duu.

¹⁶Gangatyían¹o joon mo gani²¹ Jesús joon gaunngii¹:

—¿'lin ní² 'elo joongi 'iin 'e sii²¹ 'e toon¹ lo?

'li-gi gañii¹:

—Tya' César 'edo.

¹⁷Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii:

—Cwo²oo' jon 'in tyu² to² Roma jiin¹³ 'e gatí²i, la joon jon cwo²oo' jon Dios 'e gatí²i.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e jiin¹ tsá² tún¹

¹⁸ Joon gangalfín² li siin¹¹² Jesús 'inlíi¹¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. 'In tsá² do 'i¹-tsi 'e jo jiin¹¹³ gí tsá² mi júun²¹in. Joon gajin¹² 'in tsá² do sii²¹i Jesús:

¹⁹ —Tifo¹², gatyu¹² Moisés to² jna¹ wana júin¹ jaain²¹ tsañuu¹¹ joon jo xuui²¹² seein²¹ tya¹ tsamí² tya'a 'in ruui²¹ 'in najúin¹ do 'ná¹ cu¹²mo cwoo²¹⁰ coon¹¹³ 'in tsamí² 'nii² do. Joon liseein²¹ yuun²¹ tya¹ 'in ruui²¹ najúin¹ do. ²⁰ Galí² 'e galiseein²¹ dyái¹ simii²¹ la 'oo²¹ ruu¹²¹. Joon 'in feei¹¹³ gí do gacui¹² cwoo²¹⁰. Pe gajún¹mo jo jóon'on gasáa¹. ²¹ 'In li tí² ngái¹ do joon gacui¹² cwoo²¹⁰ coon¹¹³ 'in tsamí² 'nii² do. Jún¹mo jon pe jo 'in jóon'on 'e gasáa¹. La joon jon galí² coon¹¹³ 'in li gati² ngaai²¹ do. ²² La joon gacui¹² cwoo²¹⁰ la ji dyái¹ do coon¹¹³ 'in tsamí² jaain²¹ do. Pe jiin¹¹³ jaain²¹ jo gasáa¹ jóon'on. Coon²¹ mo gajún¹mo jon 'in tsamí² do. ²³ Galí²-i la joon, joon nano fu¹²¹u jna'a, mi jiin¹¹³in tsá² jee²¹² 'lii²¹², ¿'naai jee 'in dyái¹ do iliin¹ tsamí² tya'a? Tsu ji dyái¹ do gacuo¹²mo cwoo²¹⁰ coon¹¹³ 'in tsamí² do.

²⁴ Joon gañii¹ Jesús tya'a:

—Jo joon, li¹ cii¹²¹ 'i¹-oo'naa¹ 'wii¹¹³ jo cwii¹¹¹ jí² tya¹ Dios jon'gí 'ii²¹ tya¹ Dios. ²⁵ Tsu mi jiin¹¹ 'in najúin¹ jon'on tsañuu¹¹ tiin¹¹³ jon'on tsamí² lí²gí cui¹² cwoo²¹⁰. Iliin¹ la líi¹¹ ángeles taa² ñu¹fú². ²⁶ Joon fo¹³gí júu³ xiia¹ cwáain¹ tya¹ mi jiin¹¹ tsá² tún¹. ¿Tí jo mo ñi¹² 'naa¹ ni jí² tya¹ Moisés 'e gafaa¹²¹ Dios coon²¹ jee²¹² 'mó² 'e coo²¹? Gajin¹²⁰ la lo: “Jna-a Dios tya¹ Abraham, joongi tya¹ Isaac, joongi Dios tya¹ Jacob”, jin¹² Dios. ²⁷ Coon¹¹³ la joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e Dios jon'on Dios tya¹ 'lii²¹² 'i pe Dios tya¹ 'in nijiin¹in. 'Wii¹¹³ joon jo la joon 'e 'i¹-oo¹ no tsu jiin¹¹³in tsá² tún¹.

'E to² tyu¹² Dios 'e tyiin²gí

²⁸ Joon gatyiaa²¹ jaain²¹ tifo¹² tya¹ ley. 'Ido-gí ganú²un 'e síii¹ Jesús coon¹¹³ 'in saduceo do. Joon 'wii¹¹³ ñii¹⁰ 'e nigañii¹ Jesús 'e la ja¹²mo joon gaunngii¹ jin¹²in:

—¿'Noo 'e nifu tya¹ jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios?

²⁹ Jesús-gí gañii¹:

—'Elo-o nifu tya¹ jilaa¹²¹ 'e tyu¹² Dios to²: “Nuu²duu¹ tsá² Israel, 'in Ña¹ñu¹¹ Dios jaan²¹mo 'i seein²¹. ³⁰ Cwoli¹in²¹²naa¹ Ña¹ñu¹¹ Dios tyii¹ ce caain²¹-oo¹. Joon cwoli¹in²¹²naa¹ 'ii coon¹¹³ jilaa¹²¹ alma tyii¹

joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-oo¹ joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ wa¹² pi³ tyii¹. 'Elo-o 'e nifu to² tyu¹² Dios.” ³¹ Joon 'e li tí² tún² li la li 'elo-o jon: “Cwoli¹in²¹²naa¹ jileei¹²¹ tsá² xeei¹²¹ lawa yaamo¹.” Jo 'e sá² 'e to² tyu¹² Dios 'e tyiin²gí lagi 'elo.

³² Joon gajin¹² 'in tifo¹² tya¹ ley do:

—Tifo¹², ja¹²mo júu³ tyi¹. Jo¹⁰ 'e fo¹² 'nu no. Jaan²¹mo Dios seein²¹. Jo 'in xeei¹²¹gi seein²¹ jiin¹¹³ 'ii-o. ³³ Tyiin²gí 'e li¹in²¹²na¹ Dios ce caain²¹-tsi¹ joongi 'e 'iin²¹²na¹ 'ii coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi¹ joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ alma tyi¹ joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ wa¹² pi³ tyi¹ joongi un'neei¹na¹ jileei¹²¹ tsá² xeei¹²¹ lawa yiaa-o¹. Tyiin²gí 'elo lagi jilaa¹²¹ fa¹ 'e cwo¹ tsá² Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jún¹ tsá² ni altar.

³⁴ Mo ganí² Jesús 'e gañii¹ 'ido røø²¹ tiin¹¹³ la ja¹²mo ce jilaa¹²¹ joon gashí¹²¹ Jesús 'ii:

—Xuu¹ 'ná¹gí 'e tyu¹² Dios to² 'nu —jin¹² Jesús.

Joon jiin¹¹³ jaain²¹gí jo tá²gí-tsi 'e unngii¹gí.

Jóon¹ David Cristo

³⁵ Joon tyín¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹¹ 'e¹² e tsá² joon jin¹²in:

—¿Xiiala li 'e jin¹² tifo¹² tya¹ ley 'e Cristo jóon¹ David i? ³⁶ Tsu 'lii²¹² David 'ña'o gajin¹²in coon¹¹³ 'ii²¹ tya¹ 'in Espíritu Tyá² tya¹ Dios:

Dios Jmii²¹ gashí¹²¹ Señor tyiaa:

“Ní²¹ caa¹na tsáa¹ ca mi lii¹²⁰⁰ jileei¹²¹ 'in 'eei¹¹ 'nu, joongi núu²⁰ jilaa¹²¹ to² 'e tyu¹²u.”

³⁷ ¿Pe xiiala lí² 'e jóon¹ David Cristo? Tsu 'wii¹¹³ David do gaunnsii²¹ 'ii Señor tyiaa —gajin¹² Jesús.

Joon fúu¹mo 'in tsá² taain²¹² do núu²⁰ jløø¹³mo. Núu²⁰ coon¹¹³ ce tún² jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesús.

'Nii¹ Jesús tifo¹² tya¹ ley

³⁸ La jee²¹² 'e¹² e Jesús tsá² gajin¹²⁰:

—Tí¹moo¹ coon¹¹³ 'in tifo¹² tya¹ ley 'in 'iin²¹²in ngí¹ jee²¹² 'nú¹ coon¹¹³ 'mi¹² cwaa²¹ joon sii¹²¹ tsá² 'aa²¹²u coon¹²¹ tún². ³⁹ 'Ii 'noo¹⁰ li tyiin²gí icwá² inuu cwo¹¹ sinagogas joongi li tyú²gí li go¹² tsá². ⁴⁰ Joongi ngii¹⁰ to² 'uun²¹ 'e sá² tya¹ tsamí² 'nii² joon wa'a jo li li¹³ tsá² jmoo¹-o cwaa²¹ liili júu³ tyú² tya'a. Pe 'ii-gí ini²¹ wúu¹gí.

Cwáain¹ tya¹ cuu² 'e gacwo¹ jaain²¹ tsamí² 'nii²

⁴¹Joon galí²-i cafu mo tyíin¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ do co' li si' caja to² tsá² cuu². Jóø² Jesús xiiala to² tsá² cuu² do. Joon líi¹ fúui¹ 'in sá² cuu² gato¹o 'láai²gi. ⁴²Jee²¹² lo-o gatyíia²¹ jaain²¹ tsamí² 'nñi², jaain²¹ 'yíia² 'nñi² tañí² 'áai¹. Joon gato¹o 'in tsamí² 'nñi² lo tsi caja tún² centavo pi¹³ ñi³ yáun², 'e tyíin¹xu líli¹. ⁴³Joon gatø¹ Jesús tsá² tya'a joon gasii²¹⁴:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsamí² 'nñi² lo nigacwoo¹ 'láai²gi tyani Dios la jee²¹² jilee¹²¹ 'in nigato¹ cuu² e caja lo. ⁴⁴Tsu 'in catyaa¹² do nigacwoo¹ jiiin¹³ 'e nigasá¹ tya'a pe 'in tañí² lo nigacwoo¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo'o tya' 'e taain¹ fu juncwii²¹.

13

Ifin¹ tsá² 'e cwo¹ fee¹ do

¹Mo gacwo¹íi¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ fee¹ do jaain²¹ tsá² tya'a gasii²¹⁴ 'ii jin¹²in:

—Tífo¹², jóø²du'u 'e cuun²¹² lo joon jóø²du'u 'e 'nú¹ coo¹³ líli¹ no! ¡Líi¹ 'ya²gi jilaa¹²¹ 'elo!

²Pe Jesús-gi gañii¹:

—Nano jóø¹³¹ø 'e 'nú¹ coo¹³ líli¹. Pe jée¹gixu jo íján² jiiin¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sífúui¹gi. Jilaa¹²¹ a ixée²mo.

Li² ilí² la nu¹gi i'fin² juncwii²¹

³Joon ngalíin² fu moo¹ Olivos 'e si¹² tyani 'e cwo¹ fee¹ do. Coon²¹ li tyíin¹ Jesús coon¹³ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Dii³ gasii¹²¹⁴ 'ii Jesús 'uun²¹mo:

⁴—'Ii²¹²'i 'e fuu²¹du'u jna'a, ¿líi¹ ilí² 'e nafaa¹³¹ a do? ¿Noo 'e li² jmáa¹ 'e jin¹² jilaa¹²¹ 'elo mi lí²?

⁵Jesús-gi gañii¹:

—Tíi¹moo¹ 'e ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in coon¹²¹ 'naa' tóo². ⁶Tsu líi¹ fúui¹ 'in jalíin² coon¹³ 'e sii²¹ jna. Joon ijii¹²in: “Jna-a Cristo.” Joon coon¹³ la joon icon¹on tsá² fúui¹ líli¹ tóo².

⁷Pe mi núu³uun¹ 'e faa¹²¹ tsá² 'nii²¹ jmoo¹o tsá² si íjmaa¹ a tsá² 'ee jo foo¹³naa' tsu la joon ilí² pe jon'on mo tsée¹mogi joon.

⁸La coon²¹ la coon²¹ nació¹³ itéen²mo jon, joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsaa¹to² itéen²mo jon. Joongi ijøø¹²¹ 'wó² líli¹ la caain²¹ juncwii²¹. Joon iliiun¹aa¹ tsá² joon ito¹ tsá² mi¹³. Joon jiiin¹³ coon¹³ 'elo-o i'láa² 'wij²¹² 'e wúu¹ ijó¹.

⁹Pe lí¹³ii¹ jmaa²aa', un'øø¹²naa' yaanaa¹ tsu ijaain¹²¹ tsá² naa' tyani tsacøø¹¹³ nisicaain²¹. Joon do-o i'nñi¹ 'naa' joongi ipóo¹ 'naa' tsi inuu¹ cwo¹¹ sinagogas. Ilitii²¹moo¹ cwoliiin²naa' tyani tsaa¹to² tsafeei¹¹ joongi tyani róø¹³ 'wii¹³ tyajna-a. Joon tyani 'in tsá² do ifoo²oo' cwáain¹ tyíia. ¹⁰Joon la nu¹gi ityéi¹ juncwii²¹ 'ná¹-a tyá² tsá² júu³ tya' xiiala íjma¹ Dios tiin¹³ tsá² tyani jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ¹¹Joon mi tsajée¹ tsá² 'naa' tyani tsaa¹to² jo cuu¹³-oo¹ 'e isii¹²¹naa'. Jo 'e 'i¹-oo', jiiin¹³ cwošii¹³ii¹ 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios 'naa' tsu jon' 'naa' 'in faa¹²¹ do pe 'in Espíritu do faa¹²¹a. ¹²Ruu¹²¹mo ijaan¹²¹ ruu¹²¹ ijjúun²in, joon jmii²¹gi ijaan¹²¹ jóon'on. Jilee¹²¹gi jóon'on ili'ee¹¹mo jmii²¹ joongi íjngaa¹²mo. ¹³Wii¹³ jna-a jilee¹²¹mo ili'ee¹¹mo 'naa' pe tya' jilee¹²¹ 'in jmoo¹o taa¹²¹ coon¹³ jna ca mi tyei¹ joon itiiin¹³mo 'ii.

¹⁴Lií²¹² Daniel, 'in gacwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios, gataan'an ni mo'jí² cwáain¹ tya' jilee¹²¹ 'in 'lñi¹³ tsá² joongi 'in jmoo¹o caai²¹ tsá². Joon mi moo²oo' inlo taain¹ li jo tíí² taain¹ ('in núu²un, cwo'øø²¹mo-o'oo) joon 'in néei¹ Israel 'ná¹ cwiin¹ in fu moo¹²¹.

¹⁵Mi tí² jmii²¹² joon wana teen¹in caluu 'nú¹ jo lí² wa'a tsatáa¹ i'woo²¹ 'e sá² tya'a.

¹⁶Joongi wa mo 'in taain²¹² jmoo¹o to² jo lí² cwotyaliin¹ wa'a tsatyíian²¹ sii¹³in. ¹⁷'Áai¹ gó² tya' tsamí² 'in tyéin¹ yuun²¹. Joongi líi¹ fúu² 'in seein²¹ yuun²¹ cuu¹²¹ tuu¹²¹ mi tí² 'e jmii²¹² joon. ¹⁸Mi²¹ tyani Dios wa'a jo 'ná¹ cwiin²iin¹ mi tí² jiiin²¹ cwíi². ¹⁹Lí¹ lisá² wúu¹ jee²¹² jmii²¹² joon. Coon²¹ wúu¹ 'e jo mo ñii¹ tsá² ca la mo gajmaa¹a Dios juncwii²¹. Joongi jo lisá²gi mi liciiin²¹. ²⁰Joon wana jo unxu²gi Na'ñu¹u¹ 'e jmii²¹² joon jo 'in taa¹²¹ ce jiiin¹³ jaain²¹. Pe tsu 'wii¹³ iin²¹²mo Dios 'áai¹ 'in tsá² do 'in gatyii¹³in nicalixu²gi 'e jmii²¹² do.

²¹Joon wana 'in sii¹²¹ 'naa' jin¹²in: “Jóø²øø¹, lo siin¹² Cristo” si jin¹²in 'ee: “Jóø²øø¹, do-o siin¹² 'i”, jo jo¹ cwoliin¹naa'. ²²Jo jo¹ cwoliin¹naa' júu³ tya'a tsu ijaliiin² tsá² 'in jin¹² 'e Cristo 'ii sí 'in jin¹² 'ee 'e cwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios pe jo jo¹. Jalíin² jajmaa¹ a lí² milagro 'a coon¹²¹on tóo² ca 'in gatyii¹³in Dios wa' ilí². ²³Pe gafuu²¹²uu 'naa' jilaa¹²¹ 'elo jée¹gi 'e 'naa' jmaa²aa' li¹³-oo¹.

Xiiala ilí² mi cwéei¹ 'in Ruu¹²¹ Tsá²

²⁴Faa¹²¹gi Jesús jin'in:

—Pe jee²¹² jmií²¹² joon, mi yuu¹¹³ iní² tsá² wúu¹ ilinuu²¹ li 'íi¹ ní¹ jon'gí sii²¹ ijnéei²gi. ²⁵Joongi núu¹ ixuu¹²¹ mo 'i. Joongi jilaa¹²¹ 'e sá² lí' yu¹ juncwii²¹ ijlee¹. ²⁶Joon imáa¹naa' jna, 'in Ruui¹²¹ Tsá², igóó³oo jee²¹² jní¹. Joon ityu¹³uu to² joon 'ya¹²gi jilaa¹²¹ 'e sá² tyiia. ²⁷Joon isii³na ángeles tyiia 'e uncaain²¹ jilee¹²¹ 'in gatyí¹³na la jee²¹² la t̃øí² cwoó¹³ juncwii²¹.

²⁸"Núu²duu¹ 'e júu³ cwáain¹ tya¹ 'mó² cwarí³. Mo sii¹²¹ cwáa¹a tya¹ joon nii¹¹³ mó³ joon ní¹ tsá² 'e níj¹ jii²¹ tya¹ jmi¹.

²⁹La joon jon mi móo³ 'naa' 'e lí² la 'e fuu²¹²uu 'naa' no líí²'ii¹ 'e náj² tyan'an, 'e nijatyéen¹³in. ³⁰'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', ilí²-i 'elo la nu¹gi jjuun²in tsá² seen²¹ nano. ³¹'Íin²mo juncwii²¹ joongi í'ín²mo ni 'wó² pe júu³ tyiia jo 'ín² coonti.

³²'Pe jo ní¹ jii¹¹³ jaain²¹ tsá² 'ee 'ii²¹ si 'ee jmií²¹² ilí² jilaa¹²¹ 'elo. Jon'on ángeles taa²¹ ñá¹fú² ní¹i. Jon'gí ní¹ 'in Jóon¹ Dios, jii¹¹³ la 'ña'a Dios jmií²¹ ní¹i.

³³"Wii¹³ joon tyee²moo¹ tyú² yaanaa', tyaan²aan' cwáain¹ coon¹¹³ ce tún². Fee¹³'naa' Dios tsu jo 'in ní¹ mi cwá² hora joon. ³⁴'E li la lí lawa jaain²¹ tsañuu¹ gacwo¹íi¹. Ngóo¹ wíin². La jee²¹² icwo¹íi¹ do joon gatyú¹²u to² tsalee¹¹³. Gacwo¹o la jaain²¹ to² jmáa¹a. Joon gasii²¹² jaain²¹ wa'a tsa¹áa¹ 'ido. ³⁵Gajin¹²in: Tyee²moo¹ tyú² yaanaa' tsu jo ní¹'ii¹ lí icwaa¹² 'in fii²¹² do. Jo ní¹'ii¹ si cwaa¹² 'mi 'íi¹ núu³ si la 'woo¹ tyiia² núu¹ 'ee si 'mi 'oo¹ tuuúsáa² 'ee si 'e 'aa²¹ 'ee. ³⁶Tyán²duu¹ cwáain¹ 'e joon 'e tyee²moo¹ tyú² yaanaa' mi yíi³aa —jin¹² Jesús.

³⁷Jin¹²gi jon Jesús:

—'E fuu²¹²uu 'naa' 'e fuu²¹²uu jon jilee¹²¹mo: Tyee²naa' tyú² yaanaa'.

14

'Noo¹ tsá² xiiala ilí² saan¹ 'in Jesús

¹Tún² jmií²¹² 'ná¹gi wa'a tí² pascua tya¹ tsá² Israel coon¹¹³ jmií²¹² tya¹ 'e go¹² tsá² Israel iñi¹ jo tyiian¹³ jéei¹. Jilee¹²¹ 'in tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya¹ ley 'noo¹o xiiala ilí² saan¹ 'in Jesús coon¹¹³ 'e coon²¹ tóo². Joon ijngaa¹¹²mo 'ido. ²'Pe jin¹²in:

—Jo lí² jmoo²¹o' jii¹¹³ la tí² jmií²¹² lo tsu líi¹ ito¹² tsá² mii¹¹³.

Jaain²¹ tsami² súun²un jmií²¹ jmafuu²¹ tya¹ Jesús

³Taain¹ Jesús fu Betania tsi inuu¹ tya¹ Simon 'in jngøøi²¹. La 'íi²¹² tyíin¹ in coon²¹ li si¹² mesa gatyii²a jaain²¹ tsami² tyaan¹ coon²¹ sí² si¹² jmií²¹ jmafuu²¹ sii²¹ nardo. 'Moo¹³ tyíin¹ 'e nardo do. Joon 'in tsami² do gajaa¹a luu²¹² 'e sí³ do joon ga'fí²in 'e jmií²¹ jmafuu²¹ do mootyí² Jesús. ⁴Joon 'inlíi¹¹³ 'in néee¹ do gali'nii²¹i-tsi joon gasii²¹ jee²¹² 'ii:

—'Ee lí' ganga¹¹ 'e jmií²¹ jmafuu²¹ lo? ⁵Tsu ilí² tsa¹nii²¹² do coon¹¹³ coon²¹ mil tsi ca 'no¹³ cuu². Joon li cwo¹o tsá² tañí².

Joon gali¹'ee¹¹mo 'in tsami² do.

⁶Pe gajin¹²in Jesús:

—Jo 'ee fuu²¹²gii¹ 'ino. 'Ee lí' untyí²'naa' 'ino? Coon²¹ 'e tyú²-u gajmaa¹ 'ino tyiia. ⁷Tsu 'in tañí² ngí¹ coon¹¹³ 'naa' coon²¹ t̃øø²mo pe jna-gi jo seen²¹na coon¹¹³ 'naa' coon²¹ t̃øø². ⁸'In tsami² lo gajmaa¹o jii¹¹³ 'e lí¹³i, nigaya¹²o jmií²¹ jmafuu²¹ cuerpo tyiia tya¹ mi 'á¹na. ⁹'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' doñixiia¹ 'e licwá² júu³ tya¹ xiiala itii¹¹³ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ ityá² tsá² júu³ 'e gajmaa¹ 'in tsami² lo. Joon un-tii¹¹³-tsi tsá² 'ii.

'Nii¹ Judas Jesús

¹⁰Joon Judas Iscariote, jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a, gangóo¹ ngasiin¹ in coon¹¹³ 'in tyú¹² to² tya¹ untsá² xiiala lí² jaan¹²¹in Jesús ja¹cwoó²¹o 'ido. ¹¹Joon mo ganúu²un 'ido 'elo joon galijløø¹³mo líi¹lí. Joon gasii²¹² Judas 'e cwo¹³o 'ido cuu². Coon¹¹³ la joon ga'noo¹²on Judas xiiala jaan¹²¹in Jesús. Joon ga'noo¹²on 'ee hora 'e ilí² jaan¹²¹in.

Gø¹² Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a

¹²Gacwaa²¹ jmií²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² jmií²¹² 'e gø¹² tsá² Israel iñi¹ jo tyiian¹³ jeei¹. Mo jmoo¹o tsá² Israel jmií²¹² cwaa¹²¹ jmií²¹² tya'a 'e joon jngaa¹¹² tsá² joo'saa¹²¹ tya¹ 'e jmií²¹² joon. Joon gaunngii¹ tsá² tya¹ Jesús 'ii:

—'Xiiafu 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a' tyú² 'e tyee²' tya¹ jmií²¹² pascua 'e gatí²?

¹³Joon gasii¹in Jesús gá¹ tsá² tya'a sii²¹²í:

—Cwoliín²'naa' 'e fuu²¹ fee¹ joon do-o imáa¹'naa' jaain²¹ tsañuu¹ tyan¹ coon²¹ tsuu² si¹² jmií²¹. Joon cwoliín²'moo¹ xiiafu li tsee¹²i. ¹⁴Joon lí 'íi¹ do-o jon fú²uu¹ 'in tsá² fii²¹² nú¹ do: "Gajin¹²o Tifo¹²: 'Xiia cuarto

li ityee²e'e coon¹³ tsá² tyiia tya' jmií²¹² 'e gati²⁷?¹⁵ Joon i'e¹²e 'naa' coon²¹ cuarto fee¹¹ 'e nií² tyú² li' yu'. Do-o tyá²aa' tyú² 'e tyee²e'.

¹⁶ Ga'woo²¹mo 'in tsá² tya'a do. Gan-galiín²mo 'e fuu²¹ fee¹¹ do joon galí²-i jilaa¹²¹ jiin¹³ la gajin¹² Jesús do. Joon do-o gatyá¹ tyú² 'ee do¹³ø tya' jmií²¹² do.

¹⁷ Mo ga'f¹ núu³ joon gatyíi²¹a Jesús coon¹³ jiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a. ¹⁸ Joon la 'íi²¹² néei¹ gø¹²ø gajin¹² Jesús síi¹²¹ tsá² tya'a do:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in néei¹ gø¹² coon¹³ jna lo ijaan¹²¹mo jna.

¹⁹ Gatoo¹²¹ fa'f³ tya' 'in catyaaí² do. Joon gaunngí¹ tí' jaain²¹, jin¹²¹in:

—¿Tí jna-a 'i?

Joon jaain²¹gi gajin¹²in:

—¿Tí jna-a 'i?

²⁰ Jesús-gi gañii¹ tya' tsá² tya'a:

—'Ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin 'naa' lo. 'In gø¹² coon¹³ jna coon¹³ coon²¹ wúun¹ 'ii 'i. ²¹ La joon ijúuin² 'in Ruu¹²¹i Tsá² jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios pe fúu² 'in jaain¹²¹ 'ii do. Tyú²-gi tya' 'in jaain¹²¹ 'ii do wa mo'o jo galiseen²¹mo.

²² La 'íi²¹² néei¹ Jesús gø¹²ø joon gatø¹i coon²¹ 'iini¹, gason¹on joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gafiin¹in, joon cwo¹o jilee¹²¹ tsá² tya'a jin¹²in:

—Tyé²ee' 'e lo tsu cuerpo tyiia-oo lo.

²³ Mí yuui¹³ joon gaunrø¹i coon²¹ vaso vino. Joon mo ngayuui¹³ gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gajmaa¹a jmai'xu 'uun¹²¹ jilee¹²¹mo. ²⁴ Mo ngayuui¹³ joon gasii¹²¹i tsá² tya'a:

—'Elo-o jmi³ii tya' coon²¹ júu³ 'e 'mí² 'e nigacwóo³-oo tuun²¹ 'wii¹³ tya' 'in fúui¹ líiilí. ²⁵ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jo 'e duu¹³gíi e jmi¹³ 'mi¹³ wuunjø¹³ ca mi cwá² jmií²¹² mi tyú² Dios to². Joongi lí²-i duu¹³uu vino 'múui² tún¹.

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e jo irá¹mo Tú³ 'ii

²⁶ Mo ngayuui¹³ ga'øø¹ø joon ngaliín²mo fu moo¹²¹ sii²¹ moo¹²¹ Olivos. ²⁷ Joon gasii¹²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Jilee'naa' 'e jo litsáai¹-oo' jna 'e woo¹ no tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: "Ijngaa¹³moo 'in 'aaí¹ joo'saa¹²¹ joon ingí¹ situu¹mo 'in joo'saa¹²¹ do." ²⁸ Pe mi yuui¹³ 'e gajii¹ jna iní²ii nifugi la 'naa' fu Galilea.

²⁹ Joon gasii¹²¹i Tú³ 'ii:

—Fiin¹³ jilee¹²¹mo jo litsáai¹-tsi 'nu pe jna-a jo líi¹na la joon.

³⁰ Pe Jesús-gi gasii¹²¹i 'ii:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'nu, 'e 'woo¹ no la jée¹gi 'i'oo'o tún² naa¹³ 'in tuuitsáa², 'ni' naa¹³ jo røø²¹u 'e cwii¹u'un jna.

³¹ Pe 'ii-gi jo gacwoo¹ júu³ jin¹²in:

—Fiin¹³ júun²moo coon¹³ 'nu jo fo¹³oo 'e jo cwii¹na 'nu.

Joongi jilee¹²¹mo jin¹²in la do-o jon.

Faa²¹a Jesús júu³ tyú² coon²¹ li sii²¹ Get-samení

³² Joon mo gatyaliín² coon²¹ li sii²¹ Getse-maní joon gasii¹²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Ní²duu' lo la 'íi²¹² ní³ii nifoo¹³na Dios.

³³ Joon gajée¹ jiin¹³ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joon ga'láa² 'wii²¹² lí² xuui²¹²-tsi joongi 'áai¹ fa'f³ lí²i. ³⁴ Joon gajin¹² Jesús:

—Lí¹i fa'f³ lí²na ca la lí² ijúun²moo, jan²duu' lo jo cwocwuui²¹du'naa'.

³⁵ Joon gangó¹ Jesús ca nifugixu. Joon gatyíi²¹a ni 'wó² joon gamii¹ tyani Dios Jmii²¹ wa'a ilí² si'nee¹³mo 'e jo nii²¹ wúu¹ la lí² ilí² 'e hora joon. ³⁶ La jee²¹² faa¹²¹a fo¹² do joon gajin¹²in:

—Ñu¹², tyi'nu-u jilaa¹²¹a ilí², jo cwo¹²'o 'e mó³oo wúu¹ la lí² 'elo. Pe jo cwo¹²'o lí² la lí² jna, cwolf²-i la lí²i 'nu-u.

³⁷ Mo ngayuui¹³ do joon gacwéi¹ tún¹ li néei¹ tsá² tya'a joon mo gatyee¹²¹ joon nitee¹²¹ 'ido cwuu²¹mo. Joon gasii¹²¹i Jesús Tú³:

—Simón, ¿ti cwuu²¹mo'o? ¿Tí jo galí² 'e jo cwuu²¹mo'o jiin¹³ coon²¹ hora?

³⁸ Unjnaa¹²¹-oo' joon fee¹³naa' Dios joon jo coon¹²¹ Satanás 'naa' too². 'E la ja¹²mo, náa¹ tyú² tya' alma tyii¹ 'e 'iin²¹²mo pe cuerpo-gi 'wo² sí¹¹-tsi.

³⁹ Joon gangó¹ Jesús tún¹, ngafee¹³i Dios tún¹ joon jin¹²in 'e nafaa¹²¹a do tún¹. ⁴⁰ Joon gacwéi¹ tún¹ joon gatsee¹²¹i tsá² tya'a tee¹²¹i cwuu²¹mo tún¹ 'wii¹³ unní¹i do jnií¹ jal-icwuu²¹. Joon jo níi¹i 'ee níi¹i. ⁴¹ Gangó¹ Jesús gati² 'ni' naa' joon mo gacwéi¹ tún¹ gajin¹²in:

—Cwocwuui²¹moo' no. Cwo¹'ii¹²¹ 'woo¹²¹oo'. Naliin¹mo jiin¹³ la no 'wii¹³ nigacwá² hora. Ijaan¹²¹in 'in Ruu¹²¹i Tsá² ja'cwoo²¹ 'in 'oo¹o tsaa². ⁴² Raan²'naa' no, moo²¹o' no. Ni joo¹-o 'in jaain¹²¹ jna —gajin¹² Jesús.

Tee¹ tsá² tyitsaaⁱ²¹² Jesús

⁴³ Faa²¹gi Jesús siin¹¹²in mo gacwéi¹ Judas, 'ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon jalín² coon¹¹³ 'in tsá² fúui¹ líli¹ 'in tyán¹ ñí² espadas coon¹¹³ 'in san¹¹ 'no¹³ 'mó². Jalín² to² tyu¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² joongi to² tyu¹² jileei¹²¹ tsacøøi¹¹³. ⁴⁴ Joon 'in Judas do, 'in gajaain²¹ Jesús, nigacwoo¹ coon²¹ lí² jin¹²in:

—'In cu¹³uu ju¹² do 'ii 'i. Seen¹¹²naa' tá², ñuu^{2uu} tyú² líli¹.

⁴⁵ Joon mo gatyii^{21a} Judas joon gan-gatyéén¹ in li siin¹¹² Jesús joon gasii²¹ⁱ:

—Tífo¹², Tífo¹²,

Joon gacuu^{121u} ju¹² 'ido. ⁴⁶ Joon tsifu gasaan¹¹²in 'in nitéein¹ do Jesús. Joon gatøø^{1ø} tyitsaa²¹²mo Jesús

⁴⁷ Pe jaain²¹ 'in téein² do gasø^{1ø} ñí³ espada tya'a joon gatyü^{12u} cataain²¹ loocwoo² tsaleei¹¹³ tya' 'in tyu¹² to² tya' untsá² nifu do. ⁴⁸ Joon gasii¹²¹ⁱ Jesús 'in catyaa¹² do:

—¿Tí niga'woo²¹naa' coon¹¹² ñí³ espada coon¹¹³ 'no¹³ 'mó² wa'a saan¹¹²naa' jna lawa jaain²¹ 'uun^{21?} ⁴⁹ La coon²¹ jmií²¹² siin¹¹²na coon¹¹³ 'naa' fu i'yíá² cwo¹¹ do joon jo-gi mo seen¹¹²naa' jna. Pe 'elo-o ilí² joon itsín¹ jiiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. ⁵⁰ Joon tsifu joon gacwiin¹ 'in 'in tsá² tya'a 'goo^{121o}. Joon Jesús do gajaan^{1o}.

Gacwiin¹in jaain²¹ simii¹²¹

⁵¹ Pe jaain²¹ simii¹²¹ 'in paai¹²¹ 'mi¹² taa²¹ ngóo¹ caluu li ngóo¹ Jesús. Joon gasan¹²mo tsá² 'ii. ⁵² Joon tsifu joon gatú² 'ido 'e 'mi¹² taa²¹ do joon gacwiin^{1o} ti' ringúu¹ coonti.

Jesús tyani tsacøøi¹¹³

⁵³ Joon gangajée¹ 'in tsá² do Jesús tyani 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ tífo¹² tya' ley li sicaain²¹. ⁵⁴ Joon wíin²gixu ngóo¹ Tú³ caluu joon gatyii^{21a} 'ii tyi¹ ca'nü tya' 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá². Joon do-o gacwó^{2o} coon¹¹³ 'láa² 'in néei¹ do untyaa¹¹ 'i yaai co' jí².

⁵⁵ 'In tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ jileei¹²¹ tsacøøi¹¹³ néei¹ do 'noo^{1o} coon²¹ tsaa² tya' Jesús 'e 'ñii¹ joon lisá² júu³ ijngaa¹¹²mo 'ido. Pe jo gatsaa^{121a} jiiin¹¹³ coon²¹. ⁵⁶ Tsü líi¹ fúui¹ 'in faa^{121a} júu³ tajuu²¹ tya' Jesús pe jo coon²¹ røø²¹ faa^{121a} la jaain²¹. ⁵⁷ 'Inlíi¹³ garóon^{2on} 'ñii¹ 'ido coon¹¹³ júu³ tajuu²¹ jin¹²in:

⁵⁸ —Jna'na ninüü^{21u'u} 'e jin¹² 'ino: “Jna ifiin³na 'e cwo¹¹ fee¹ no 'e nigajmaa¹¹² tsá²

joon jee²¹² 'ni¹ jmií²¹² isaa¹¹³aa coon²¹ cwo¹¹ jon'on jma¹² tsá².” Júu³ joon ganüü^{21u'u} tya' 'in tsá² no —jin¹² 'in tsá² tajuu²¹ do.

⁵⁹ Pe jiiin¹¹³ coon²¹ júu³ 'e tyaa¹ lo jo røø²¹ sñí¹.

⁶⁰ Joon garóon^{2on} jee²¹² 'in tsá² do 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² joon gaunngü¹¹ Jesús:

—¿Tí jo 'ee ngii²¹ⁱ coonti? ¿'Ee fo¹² 'o 'wii²¹² tyi¹ no?

⁶¹ Pe lí goon²¹ gajaan¹ tii² Jesús. Jo 'ee gañii¹ coonti. 'In tyu¹² to² nifu tya' untsá² do gaunngü¹¹ tún¹ jin¹²in:

—¿Tí 'nu-u Cristo, 'in Jóon¹ Dios nicwaa^{13?}

⁶² Jesús-gi gasii¹²¹ⁱ 'ii:

—Jna-gí 'i. Joon imáa¹naa' 'in Ruui¹²¹ Tsá² tyiín¹ lí¹ caai²¹ Dios Jmií²¹ tsáa¹. Joongi ijó¹ jee²¹² jnií¹ lí¹ yu¹.

⁶³ Tsifu joon ga'gñí¹¹ sñín¹¹³in 'in tyu¹² to² untsá² do joon gajin¹²in:

—Jo 'néi¹gi¹ 'in jmá² júu³ røø²¹ no. ⁶⁴ Ganüü^{21o} 'i jilee^{121na} xiiala nigaungøøi¹ 'ino Dios coon¹¹³ júu³ tya'a. ¿'Ee líi²naa' 'e jmoo^{21o} coon¹¹³ 'ino?

Joon jilee¹²¹mo gajin¹²in 'e 'ná¹ júun²mo Jesús.

⁶⁵ Joon 'inlíi¹³ ga'láa² 'wii²¹² 'ñíi¹ Jesús. Gajnií¹ unni² 'ido joongi poo¹ Jesús joon sñí¹²¹ⁱ 'ido jin¹²in:

—Faa¹³du'u, ¿'iin 'in gapooi¹ 'nu?

Joon ga'láa² 'wii²¹² 'ñí¹³ jno^{1o} mooni² Jesús.

Jo røø¹ Tú³ 'e cwii¹mo Jesús

⁶⁶ Ca tí² 'wii²¹² 'iityi¹ siin¹¹² Tú³. Joon gatyii^{21a} jaain²¹ jee²¹² 'in jmoo^{1o} 'ee gø¹² 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² do. ⁶⁷ Joon mo ganí²ⁱ Tú³ 'e siin¹¹²in do untyaa¹² 'ña'a co' jí² joon gajaan¹ jøø²¹ joon gajin¹²in:

—Ngí² 'nu jon coon¹¹³ Jesús tsá² Nazaret.

⁶⁸ Pe Tú³gi jo garøøi²¹ jin¹²in:

—Jo cwii¹na 'ino. Jo ñí³ii 'ee 'e fo¹² 'o no.

Joongi gacwo^{11o} lí¹ 'oo¹ li tsataai² tsá².

Joon ga'oo^{1o} tuuitsáa². ⁶⁹ 'In tsamí² do gajøø²¹ Tú³ tún¹ joon gasii¹²¹ⁱ tún¹ 'in téein² do:

—Jaain²¹ tsá² tya' 'ido-o 'in tsañüü¹ lo.

⁷⁰ Pe jo garøø¹ Tú³ tún¹. Jee²¹² catá^{2-a} tún¹ 'in téein² do gasii¹²¹ⁱ tún¹ Tú³:

—La ja¹²mo, 'nu-u jaain²¹ 'in tya' 'ido tsü 'in seen²¹ Galilea 'nu, joongi la faa¹²¹ 'ido-o la joon foo¹²¹ 'nu.

⁷¹Joon ga¹láa² Tú³ 'wii²¹² faa^{21a} 'laa²¹ 'ée¹ Dios jin²in:

—Ni Dios jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no 'in 'ée¹naa¹ no.

⁷²Joon tsifu gati² tún² naa¹¹³ ga'oo'o tu-uitsáa². Joon gati¹²-tsi Tú³ do 'ee nigasi¹²¹⁴ Jesús 'ii: “La jo-gi mo 'oo'o tún² naa¹¹³ tuuitsáa² jo røø²¹u 'e cwii¹u jna 'ni¹ naa¹¹³.” Joon mo gati¹²-tsi Tú³ 'elo joon gaty¹²⁰.

15

Jesús tyani Pilato

¹Mo gajná² joon, joon 'in tyu² to² tya' untsá² galicaain²¹ tún¹ coon¹¹³ jileei¹¹³ tsacøø¹¹³ coon¹¹³ 'in tifo¹³ tya' ley coon¹ jileei¹²¹ tsacøø¹¹³ 'in tyiinn²gi. Joon ngajée¹ Jesús siñuu¹mo joon gangajaan¹¹²in tyani Pilato. ²Joon gaunngii¹ Pilato Jesús:

—ǂTí 'nu røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Jesús-gi gañii¹:

—'E joon foo¹²¹gi 'nu.

³Jileei¹²¹ 'in tyu² to² tya' untsá² ga'niñ¹ Jesús liñi¹. ⁴Joon gaunngii¹ Pilato Jesús tún¹ jin²in:

—ǂTí jo 'ee ngii¹²¹ coonti? Jøø²du'u xiiala 'niñ¹ 'nu liñi¹.

⁵Pe jo gañii¹ Jesús coonti. 'Wii¹¹³ joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi Pilato.

Sii¹in tsacøø¹¹³ ijuun²mo Jesús

⁶La nití²i Pilato 'e láa²i jaain²¹ 'in 'yuu¹² 'nuñ³ la jee²¹² 'e tí² jmii²¹² joon. Joon galáa²mo jaain²¹ 'in muui¹ 'in tsá² do. ⁷Joon 'yuu¹² 'nuñ³ jaain²¹ 'in sii²¹ Barrabás, 'ii jee²¹² 'in nigajngaai¹²gi tsá² coon²¹ li nigatíin¹ 'in coon¹¹³ tsa²to². ⁸Joon gangalíin² tsá² joon gamii¹ tyani Pilato 'e jmá¹ 'ido 'e la tiisi¹². ⁹Pilato-gi gañii¹:

—ǂTí 'iin²¹²naa¹ 'e láa²na Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

¹⁰Jin² Pilato la no 'wii¹¹³ li³o 'e ga-jaan¹¹²in 'in tyu² to² tya' untsá² Jesús 'wii¹¹³ tsiwúu¹mo tya' Jesús. ¹¹Pe 'in tyu² to² tya' untsá² do nigasi¹²¹⁰ Pilato 'e tyu²gi wa'a láa¹ 'ido Barrabás. ¹²Joon gaunngii¹ tún¹ Pilato:

—ǂ'Ée 'iin²¹²naa¹ lí² coon¹¹³ 'in sii²¹ Røøi¹³ jya' tsá² Israel lo?

¹³Joon gañii¹ tsá², 'oo'o tá² liñi¹ jin²in:

—ǂTéen¹ 'in 'ido tsa² crúu¹³ no!

¹⁴Gasii¹²¹ Pilato tún¹ 'in tsá² do jin²in:

—ǂ'Ée gó² nigajmaa¹ 'a inlo?

Pe 'in tsá² do gañii¹ tún¹ tá² liñi¹ jin²in:

—ǂTéen¹ 'in 'ido tsa² crúu¹³ no!

¹⁵Joon 'wii¹¹³ 'iin²¹²in Pilato ján² røø²¹ coon¹¹³ 'in tsá² do joon galáa²mo Barrabás joongi gaty¹²⁰ to² pøø² Jesús joon ga-jaan¹¹²in 'ido wa'a téen¹in tsa² crúu¹³.

¹⁶Mo ngayuui¹¹³ joon, joon gatyii¹mo 'láa² Jesús tyani Pilato joon gangajée¹ 'ii tyi¹ tya' røøi¹³ li sii²¹ Pretoria. Joon gauncaain²¹ ce jileei¹²¹ 'láa². ¹⁷Joon tyii¹²¹ Jesús coon²¹ 'mi¹² yóoin² nuu¹² la lí¹ 'e tyi¹² røøi¹³. Coon²¹gi corona lí² jmaa¹² tóon¹ gaton¹¹ mooty¹² Jesús. Coon¹¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² nuu¹²¹ Jesús. ¹⁸Joon ga'láa² tsá² do 'wii²¹² 'aa¹²¹ Jesús jin²in:

—ǂViva Røøi¹³ tya' tsá² Israel! ¡Woo²-o cwoseein²¹!

¹⁹Joon coon¹¹³ 'no¹³ sii² cwaa²¹ gapø² mooty¹² Jesús joon ga'niñ¹ Jesús. ²⁰Mo ngayuui¹¹³ gaungøø¹ la no joon gatyíi³o 'a 'mi¹² yóoin² nuu¹² do joon gaci¹ tún¹ Jesús siñ¹³in do-o. Tsifu joon gatyii¹mo Jesús itéen¹ 'in 'ido crúu¹³.

Taa¹in tsá² Jesús tsa² crúu¹³

²¹Jaain²¹ tsá² seein²¹ Cirene sii²¹ Simón, jmii²¹ Alejandro coon¹¹³ Rufo, najaa¹¹² li tsajmaa¹ to². Joon mo gangii¹ do 'in 'láa² do gaty¹²⁰ to² 'ido wa'a coon²¹ crúu¹³ tya' Jesús.

²²Joon gangajée¹ Jesús fu coon²¹ li sii²¹ Gólgota, coon²¹ li 'øøi¹²¹-tsi tsá² sii²¹ Mooty¹² 'Li²¹². ²³Joon gacwo¹o 'ido Jesús vino caai¹¹³ jmii¹³ 'mó² sii²¹ mirra pe Jesús-gi jo ga'un²uun¹ 'edo. ²⁴Joon gateen¹in tsa² crúu¹³ do. Joon 'in 'láa² do gajmaa¹ a jmaa¹²xu siñ¹³ Jesús. Gacoo¹o 'iin lii¹ la jaain²¹ do.

²⁵'Iin² nú³ ningóo¹ mo gateen¹in Jesús tsa² crúu¹³. ²⁶Joon gataan¹an coon²¹ júu³ yu¹ tyi² Jesús 'e faa^{121a} 'e ga'niñ¹ Jesús. Faa^{121a} la lo: “Røøi¹³ tya' tsá² Israel 'ino.” ²⁷Caan²¹mo gataan¹ Jesús tsa² crúu¹³ coon¹¹³ gáí¹ 'uun²¹, jaain²¹ li' caai tsáa¹ jaain²¹gi li' caai²¹ tooin²¹². ²⁸La joon 'e gatsín¹ 'e jin² ni jii² tya' Dios: “Gau¹íi³in tsá² 'ii jee²¹² 'in gó².”

²⁹Jileei¹²¹ 'in ngii¹ do gajii²mo Jesús joon gajøø¹²¹ mootyíi¹ jin²in:

—'Nu-u 'in ifiin¹ cwo¹ do joon jee²¹² 'ni¹ jmii²¹ ijmaa³o'o tún¹, ³⁰laai²¹² 'wo'o no. Cwúui¹ tsa² crúu¹³ no.

³¹La joon jon 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹¹³ tifo¹ tya' ley gaungøø¹ Jesús sii¹²¹⁴ ruu¹²¹:

—Galáa²mo 'in xeei¹²¹ joon 'ña'gi jo lí² láí¹ 'ña'a. ³² Wana ganee²¹e'1 gajngaa¹i tsaá' crúu¹³ tya'a 'ña'a joongi lí² jo¹¹o líi²na' 'e 'ii-o Cristo, Róøi¹³ tya' tsá² Israel.

Joon cagí¹ 'in gataain¹ crúu¹³ coon¹³ Jesús gajjii²mo 'ii.

Jún¹mo Jesús

³³ Mo gatí² tyiiáni¹¹ galinuu²¹ coonti ca 'iin² 'ni¹ ca'lóo². ³⁴ Mo gatí² 'e hora joon ga'oo'o Jesús jin¹²in:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ('E 'øø¹²¹-tsi jin¹²in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lí¹ nigatíu¹³u jna?)

³⁵ 'Inlíi¹³ 'in téein² do niganúu²un joon gajin¹²in:

—Núu²duu¹, nitø¹ø Elías.

³⁶ Joon gangó¹ jaain²¹ cwiin¹in. Mo ngayuui¹³ gaun¹laa²¹ coon²¹ esponja coon¹³ vino tiin¹²¹ joon gauntyii²¹ coon nii²¹² sii² gacwo¹¹o Jesús. Joon gajin¹²in:

—Jaán²duu¹, nee²du¹ wana jó¹ Elías jaxáá¹ 'ino.

³⁷ Tsifu joon ga'oo'o Jesús coon²¹ naa¹³ tá² líi¹i joon gajúun¹mo. ³⁸ Joon coon²¹ 'mi¹² 'ii¹ inuu¹ cwo¹ fee¹ do ga'gii²¹ coonti tún² fóo¹³. Tí² yu¹ joongi ca tí² 'wii²¹² ga'gii²¹. ³⁹ Joon 'in tyu¹² to² 'láa² romano 'in siin¹¹² tyani lí taain¹ Jesús do mo ganií²¹ xiiala ga'oo'o Jesús joongi xiiala gajúun¹ 'ido joon gajin¹²in:

—'E la ja²mo, 'in tsañuu¹ lo Jóon¹ Dios 'i.

⁴⁰ Coon²¹ lí téein² tsamí² wíin²gi gajóø²ø. Jee²¹² 'ii siin¹¹² María Magdalena joongi María sáa³ Jacobo 'in xuui²¹²gi Sé³. Joongi siin¹¹² Salomé do. ⁴¹ 'In tsamí² lo nigangii¹ coon¹³ Jesús. Joongi nigajmaa¹ 'a 'e dø¹¹ 'ido la 'ii²¹² gangii¹ Jesús Galilea. Joongi fúu¹mo tsamí² 'in téein² do 'in gangalíin² coon¹³ Jesús Jerusalén.

Ga'á¹mo Jesús

⁴² Joon la xuu¹ tiin¹xu¹ 'wii¹³ 'e jmií²¹² tya¹ 'e tyaa¹ tyú² ('øø¹²¹-tsi tsá² cwoon¹¹ 'ló¹ jmií²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá²) ⁴³ joon gajó² Sé³, tsá² seen²¹ coon fuu²¹ sii²¹ Arimatea. 'In Sé³ no jaain²¹ jee²¹² tsacøøi¹³ joon jaain²¹ tsá² 'in sján¹an jmií²¹² mi tyu¹² Dios to². Jo 'goo¹²¹o coonti. Ga'í¹ 'ido tyani Pilato joon gamii¹o cuerpo tya¹ Jesús. ⁴⁴ Pilato do ganga'goo²¹-tsi 'e najún¹mo Jesús jmoono. Joon gatø¹ø 'in tyu¹² to² 'láa² do gaunngii¹ wa'la jo¹¹o gajúun²in. ⁴⁵ Mo gajin¹² 'in

tyu¹² to² 'láa² do 'e jo¹¹o gajúun²in joon gacwo¹ Pilato cuerpo tya¹ Jesús 'e cón² Sé³ do. ⁴⁶ Tsifu joon galó² Sé³ do coon²¹ 'mi¹² taa²¹ tyú². Joon gaxiia² cuerpo tya¹ Jesús joon gacin¹in 'e 'mi¹² taa²¹ do. Joon gataan¹¹²in coon²¹ tsi 'aan¹ lí² coon²¹ tsaá' xá¹. Joon gasii¹²¹ coon²¹ cuun²¹² 'ootoo²¹ 'aan¹ do. ⁴⁷ Joon ganií²¹ María Magdalena coon¹³ María sáa³ Sé³ lí ga'ái¹ Jesús do.

16

Mo gajin¹in tún¹ Jesús

¹ Mo gangii¹ jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² joon María Magdalena coon¹³ Salomé coon¹³ María sáa³ Jacobo galó² jmií²¹ jmafuu²¹ 'e tsaxee¹ tya¹ Jesús. ² Joon 'áa³ jmií²¹² 'láa² 'wii²¹² semóo¹³, mo ga'yeei²¹ 'ii¹, tyalíin² lí ga'ái¹ Jesús. ³ Sí¹²¹ ruu¹²¹gi:

—¿'iin¹ 'in jan¹¹ 'e cuun²¹² 'e jni¹ 'oo'aan¹ do? —síi²i.

⁴ Pe mo ganií²¹ jo 'e cuun²¹² fee¹¹ lí do. Jo si²gi 'áan³ tya¹. ⁵ Mo gangatáa¹ tsi too²¹ 'aan¹ do ganií²¹ jaain²¹ simii¹²¹, taa²¹ siin¹³ líi¹i, tyíin¹in lí caai²¹ 'aan¹ tsáa¹ do. Joon gafoo¹mo 'in tsamí² do. ⁶ Pe 'in simii¹²¹ dogi gasii²¹gi 'ii:

—Jo foo¹¹³naa'. 'Naa¹²¹naa' Jesús tsá² Nazaret 'in gateein¹ tsá² tsaá' crúu¹ do. Pe nigajiin¹o. Jo 'yuii²gi lo. Jóø²duu¹ lí ga'ii²¹ do. ⁷ Cwoilíin²naa', cwosíi¹³¹gi tsá² tya'a coon¹³ Tá³ 'e tsáa¹ 'a Jesús nifugi tyii¹ fu Galilea. Joon do-o imáa¹naa' 'i jii¹³ la nigajin¹²in.

⁸ Joon gangalíin²mo cwiin¹in lí roon¹ 'aan¹ do 'wii¹³ jleei¹ gafoo²¹gi líi¹i. Jo 'iin gasii²¹ coonti jii¹³ jaain²¹ 'wii¹³ gafoo¹²¹gi líi¹i.

Jesús gajnee¹in tyani María Magdalena

⁹ Mo ngayuui¹³ joon 'e gajin¹ Jesús, mo gajná² 'e ga'láa² 'wii²¹² semóo¹ do joon gajnéé¹in Jesús 'láa² 'wii²¹² tyani María Magdalena, jaain²¹ tsamí² 'in ga'woo¹gi Jesús dyái¹ 'in 'líi¹ alma tya'a. ¹⁰ Joon 'ido-o gangóo¹ ngasii¹²¹ 'in nigangí¹ coon¹³ Jesús. Joon do-o taai¹ xuui²¹²-tsi joon ci¹²o. ¹¹ Joon mo ganúu²un 'ii 'e seen²¹ mogi Jesús joongi 'e niganií²¹mo 'in tsamí² do 'ii jo gajo¹ galíi² 'e jin¹² 'in tsamí² do.

Gajnéé¹in tyani gáí¹ tsá² tya'a

¹² Mo ngayuui¹³ joon gajnéé¹in Jesús xiia¹²¹gi líi¹ tyani gáí¹ tsá² 'in ngaliin¹ coon²¹ tya¹ fu¹. ¹³ 'Ii-gi ngalíin²mo ngasii¹²¹gi

tsá² tya' Jesús pe jon'gi júu³ tya' 'ii jo¹ galíí²i.

Síi¹i Jesús ji dyajaain²¹ tsá² tya'a

¹⁴Mo líciin²¹xu joon gajnéé¹in tún¹ Jesús coon²¹ li nééi¹ 'in dyajaain²¹ tsá² tya'a gø¹²ø. Joon gaunngii¹i tsá² tya'a do xiiala li' 'e jo jo¹ líí² 'ido, joongi 'waa¹²¹-tsi 'ido tsu 'wii¹¹³ jo jo¹ galíí² la jileei¹²¹ 'in gasii¹²¹i 'ii 'e nijiin¹¹ Jesús. ¹⁵Joon gajin¹ Jesús síi¹²¹i tsá² tya'a:

—Cwolín²naa' la 'ui fu juncwii²¹. Síi¹³ii¹ jileei¹²¹ tsá² júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹¹³ tsá² tyani Dios. ¹⁶Joon jileei¹²¹ 'in jo¹ líí² 'e júu³ tyú² do joon 'in sáai² jmií²¹ itiin¹¹³mo 'i. Pe 'in jo jo¹ líí² li 'líi¹³ itsáa¹a. ¹⁷Joon 'in jo¹ líí² íjmáa¹a 'e li² lo: Coon¹¹³ 'ii¹²¹ tyiajna i'wooi²¹ jileei¹²¹ 'in 'lííi¹³ taai² almas tya' tsá². Joon ifaa¹²¹o jmií¹ xia¹²¹. ¹⁸Joongi isaan¹²¹in coon¹¹³ cwoo²¹o mii¹²¹ pe jo íjma¹ 'nii¹²¹ tya'a. Joongi wana 'uun¹²¹ 'ootyíi² jo íjma¹ 'ii¹²¹. Joongi táan¹an cwoo²¹o tya' 'in tsatsaa¹¹³ joon 'láa²mo 'i.

Mo gasoo¹o Jesús fu ñu¹fú²

¹⁹Mo ngayuui¹¹³ gafee¹²¹i Jesús tsá² tya'a do joon ganga¹²mo Ña'ñu¹¹u¹ Jesús fu ñu¹fú². Joon do-o gangacwaa²¹ li¹ caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. ²⁰Joon ga'woo²¹mo tsá² tya'a ngasii¹¹²i tsá² xiiala itiin¹¹³ tsá² la caan²¹mo. Joon coon¹¹³ 'ña'a Jesús 'e uncoon¹¹³on. Joon coon¹¹³ milagro 'e jmoo¹o tsá² tya'a litsáai¹-tsi tsá² 'e jo¹o júu³ tya' Jesús. Amén.

Júú³ tyá² 'e gajmaa¹ a San Lucas

Prólogo

¹ Fúu¹ mo tsá² nigataan¹ an ni mo'jí² la galí² jilaa²¹ 'e nicalí² jee²¹² jna'. ² Joon 'in tsá² 'in niga'e¹ 'e jna' niganii²¹ o ca la mo 'wiin²¹² joon gatyaa¹ o júú³. ³ La joon jon jna nigacoon²¹ oo cwáain¹ coon¹²¹ tún² ca la mo 'wiin²¹². 'Wii¹¹² joon líí² na 'e tyá²-u 'e tóon¹³ oon ni mo'jí² jilaa²¹ la líí² 'e nicalí². ⁴ La joon jmáa³ aan tsá² tyú¹ Teófilo 'e litsáai¹-o'o 'e la ja² mo jilaa²¹ júú³ 'e niga'e¹ 'e tsá² 'nə.

Jaain²¹ ángel jmoo¹ o júú³ iliseein²¹ Wó³ saa¹ í tsá² jmií²¹

⁵ La jee²¹² líí¹ i Herodes róoi¹³ fu lí sii²¹ Judea seen²¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Zacarías. Líí¹ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ Abías. Tsamí² tya'a sii²¹ Elisabet. Jaain²¹ jún² tya' líí²¹² Aarón 'ii. ⁶ Jiwáa² mo do tyú¹ mo tyani Dios i. Joongi jmaa¹ a jilaa²¹ tsií¹² coon¹¹³ jilaa²¹ to² tyá¹² Dios. Jo 'e tsaa² tya' a sá². ⁷ Jo 'in xuui²¹² tya'a seen²¹ tsu 'wii¹¹³ Elisabet do jo lí² tsatyéén¹ in. Joongi nitsáa² mo jiwáa² mo.

⁸⁻⁹ Cafu mo líí¹ i Zacarías untsá² tyani Dios gatíí² tsajii²¹ fuusún² ni altar tya' Dios. Gatíí² tsajmaa¹ a 'elo jii¹¹³ la tii² si¹² 'e jmoo¹ o untsá² do. Gacoo¹ o untsá² 'iin²¹² in litsáai¹-tsi 'ee to² íjmáa¹ a. Joon mo gatí² 'ii²¹ ga¹² Zacarías cwo¹ tya' Dios do 'e tsajii²¹ fuusún². ¹⁰ Jileei²¹ 'in cattyaa¹² gi do gajaan¹ an caluu faa¹²¹ a júú³ tyá². ¹¹ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios Jmií²¹ siin¹³ in lí¹ tsáa¹ 'e lí juun¹ un fuusún². ¹² Mo gajnéi¹ 'in ángel do 'aa¹ mo gafooi²¹ Zacarías jii¹¹³ jo híí¹ 'ee jmáa¹ a. ¹³ Joon 'in ángel do gajin²¹ in sá¹²¹ i 'ii:

—Jo foo¹¹³ o, Zacarías, tsu Dios niganúu² o júú³ tyá² tyi¹. Itsatyéén¹³ mo tsamí² tyi¹ i jaain²¹ yuun²¹. Joon unsii²¹ o'o Wó² 'ii. ¹⁴ Líí¹ tyuu¹¹³ u jlo¹³ mo'o 'wii²¹² tya'a. Fúu¹ mo 'in jlo¹³ mo 'e galiseein²¹. ¹⁵ Tsu 'in yuun²¹ tyi¹ do 'in lityú¹ mo tyani Dios. Jo 'e 'uun²¹ in coonti jon¹ vino jon¹ gí máa¹. Joon ca la mi liseen²¹ mo un'o¹² mo Espíritu Tyá² tya' Dios 'ii. ¹⁶ Joon coon¹¹² júú² tya'o fúu¹ mo tsá² seen²¹ Israel ici¹² o

coon¹¹³ 'Ná'nu¹ u' Dios tya'a. ¹⁷ 'In Wó³ no tsáa¹ a jee¹ gi lagi Ná'nu¹ u' íjmáa¹ a la gajmaa¹ a Elías. Joon 'ii²¹ tya' 'ii íjmáa¹ a 'e jileei²¹ tsá² coon¹¹³ jóon¹ on iliseein² mo tyá². Joon 'in jo mo nuu¹¹³ ninuu¹ o júú² røø²¹. Joon la joon tyaa¹ tyá² tya'a tsá² i 'ii²¹ mo Ná'nu¹ u' —jin¹² ángel do.

¹⁸ Joon Zacarías do gaunngíi¹ 'in ángel do:

—Xiiala íjmáa² aa 'e iun'o¹² na 'elo tsu 'áa¹ mo nitsaa¹ mo la joon tsaamí² tyiia jon.

¹⁹ 'In ángel do gañii¹:

—Jna-a Gabriel. Siin¹¹³ moo tyani Dios. 'Ii gasii¹ in jna 'e fuu²¹² uu 'nə. Joongi 'e jmáa³ aa 'nə júú³ jilaa²¹ júú³ tyá² lo. ²⁰ Pe nano jo lí² foo¹¹³ gi¹ ca gatsín¹ jilaa²¹ júú³ lo tsu jo gajo¹ líí² u' júú³ tyiia. 'E júú³ lo 'ná¹ tsín¹ mo gatí² 'ii²¹ tya'a.

²¹ La 'ii²¹² joon 'in tsá² cattyaa¹² téein² caluu²¹²-u sijéén¹³ mo Zacarías. Líí¹ tsa'goo¹-tsi 'wii¹¹³ líí¹ gali¹ 'ii²¹² i inuū cwo¹ do. ²² Pe galilí¹² o 'e nigajøø² coon²¹ lí² tsu 'wii¹¹³ mo gacwa¹ 'ii¹ jo lí² faa¹²¹ gi. Joon gajmaa¹ a lí² coon¹¹³ cwo²¹ o tsu jo lí² faa¹²¹ gi.

²³ La tsifu joon mo gatsín¹ to² tya'a 'e cwo¹ do ganga¹² mo fu tya'a. ²⁴ Mo gangíí¹ gixu jmií²¹² joon gacán¹ mo tsamí² tya'a yuun²¹. Joon gajaan¹ o inuū, jo gacwa¹ 'ii¹ ce gatsín¹ 'ñeei² sii²¹. Gajin²¹ in:

²⁵ —Ná'nu¹ o' nigajmaa¹ a coon²¹ 'e tyá² tyiia joon nigatyí¹³ o fa¹ 'ii²¹ tyiia tyani tsá².

Jaain²¹ ángel jmoo¹ o júú² iliseein²¹ Jesús

²⁶ Ningóo¹ jnúu¹² sii²¹ 'e tyéein¹ Elisabet do yuun²¹ mo gasii¹ in Dios 'in ángel Gabriel do fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret lí náa¹ Galilea. ²⁷ Ngafee¹¹³ jaain²¹ simí² sii²¹ María. 'Ido-o náa¹ júú³ tya'a coon¹¹³ jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Sé³. Sé³ do jún² tya' líí²¹² David 'ii. ²⁸ 'In ángel do gangatyéein¹ lí tyín¹ in 'in simí² do. Joon gajin²¹ in:

—j'Aa²¹² mo'o fuu²¹² uu 'nə! Ni-gauncwai¹² Dios 'nə líí¹ gi lagi jileei²¹ tsamí² —jin¹² ángel do.

²⁹ Mo gani²¹ María 'in ángel do líí¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon ga¹-tsi 'ee 'øøi²¹-tsi 'e júú³ do. ³⁰ Joon 'in ángel do gasii²¹ 'ii:

—Jo foo¹¹³ o, María. Nigajmaa¹ a Dios coon²¹ 'e tyá²-u tyi¹. ³¹ Cwoliñi¹²¹ in icaan²¹² mo'o yuun²¹ joon liliseein²¹ jaain²¹

yuan²¹ tyi'i 'e unsii²¹o'o JESÚS. ³² 'In lifee¹mo 'ii. Iliisii²¹ Jóon¹ Dios 'in feei¹gi. Joon Na'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ icwo¹o 'ii 'án³ li gatyú² jún² tya' 'líi²¹² yuu¹³ tya'a David to². ³³ Ilin²in rúoi¹³ tya' jileei¹²¹ tsá² Israel coon²¹ tøø²mo. Jo tyee²¹ 'ii¹²¹ tya'a coonti.

³⁴ Joon gaunngii¹ María 'in ángel do:

—¿Xiiala ilí² 'elo, tsu jo 'in ñuu¹ tyiia seein²¹?

³⁵ 'In ángel do gajin²in:

—Ijoo²¹o Espiritu Tyú² tya' Dios tyi'i. Joon coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' Dios, 'in feei¹gi, icaan²¹un yuun²¹, tsu 'wii¹¹³ joon ilicwaa¹³mo 'in yuun²¹ do. Joon ilisii²¹ Jóon¹ Dios. ³⁶ Iliseen²¹mo jon jaain²¹ yuun²¹ tya' ruu¹²¹u Elisabet fiin¹¹³ nitsáa¹mo. Jin¹² tsá² 'e jo lí² cain²¹ yuun²¹ pe nano ningóo¹ jnuui² sii¹²¹ 'e tyeein¹in yuun²¹. ³⁷ Tsu 'wii¹¹³ Dios ce jilaa¹²¹-a líi¹i —jin¹² 'in ángel do.

³⁸ María do gajin²in:

—Lo-o siin¹¹³na 'e jmáa³oo jilaa¹²¹ to² 'e tyú¹² Ña'ñu¹'u'. Cwalí²-i la lí¹ 'e nigasií¹²¹i jna.

Mo ngayuui¹¹³ joon gatúu²mo 'in ángel do 'ii.

Tsafeei¹³ María ruu¹²¹i Elisabet

³⁹ Jee²¹² jmií²¹² joon María do gangóo¹ la jmoono coon²¹ fuu²¹ ná¹ jee²¹² moo¹²¹. Coon²¹ fuu²¹ ná¹ cwoó¹³ 'wó² sii²¹ Judea. ⁴⁰ Mo gatyí¹a tya' Zacarías do gafee¹i Elisabet. ⁴¹ Joon mo ganúu² Elisabet do júu³ tya' María do joon 'in yuun²¹ 'yuui tu²u gajøø¹²¹. ⁴² Joon 'in Espiritu Tyú² tya' Dios ga'ii²¹ Elisabet do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹a coon¹¹³ júu³ tá²xu, jin¹²in:

—Nigauncwaa¹³ Dios 'nu líi¹gi lagi jileei¹²¹ tsamí². Joongi nigauncwaa¹³ Dios yuun²¹ 'in tyéen²un. ⁴³ ¿'Iin jna wa'a jó¹ sáa³ Na'ñu¹'o' jafee¹¹³ jna? ⁴⁴ La tsifu mo ganúu³uun júu³ tyi'i 'in yuun²¹ tyiia lo gajøø¹²¹i jløø¹³mo nu¹ tu¹³uu. ⁴⁵ Jløø¹³mo¹ 'e nigalitsáa¹mo-'o'o 'e tyú²-u 'ii¹²¹ tya' Ña'ñu¹'u' 'e nigajin²in.

⁴⁶ Joon María do gajin²in:

Fee¹mo Na'ñu¹'u' 'áai¹.

⁴⁷ Joon jløø¹³mo coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o Dios 'in jmoo¹o tiin¹¹³na.

⁴⁸ Dios nigacón² cwáain¹ 'e tañí² jna.

Tsu fúu² nigalí¹i jna 'in jmoo¹o to² tyú²u. Pe jilaa¹²¹ jmií²¹² li ngóo¹gi jilee¹²¹mo tsá² iuntyú¹mo jna.

⁴⁹ Tsu Dios 'in jmií²¹²gi-tsi nigajmaa¹a coon²¹ to² fee¹ tyiia.

Jiin¹¹³ 'ii-o 'in tyú¹mo.

⁵⁰ 'Woo²¹-tsio tya' ce jileei¹²¹ 'in un'goo²¹ 'ii la tsá² seein²¹ nano lagi tsá² 'in nogi iliseein²¹.

⁵¹ Jilaa¹²¹ to² fee¹ jmoo¹o Dios.

'In jmaa¹ jløø¹i yaai tyaní¹³i ga'aa¹o fa'ii¹²¹.

⁵² Ga'woo¹mo Dios tsá² 'in tyiin² 'án³ tya'a.

Joon jileei¹²¹ 'in tsá² 'wó¹i gasaa¹²¹mo.

⁵³ 'In sityéin¹³ jmií²¹² gaunrøø²¹mo Dios 'ii coon¹¹² 'e tyú²-u.

Pe 'in tsá² sá² cuu² gasii¹in líi²mo.

⁵⁴ Gauncoon¹¹³o tsá² Israel 'in jmoo¹o to² tyú²u.

⁵⁵ Fúu² galí²i 'in jo ga'ín¹-tsi júu³ ga'ii¹ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' Abraham coon¹¹³ jileei¹²¹ jún² tya'a coon²¹ tøø²mo

—jin¹² María do.

⁵⁶ Gaai²¹ sii¹²¹gi gajan¹ María coon¹¹³ Elisabet do. Mo ngayuui¹¹³ joon ganga¹²mo fu tya'a.

Galiseein²¹ Wó² saai¹ tsá² jmií²¹²

⁵⁷ Mo gatsín¹ jmií²¹² 'e Elisabet do 'ná¹-a liseein²¹ jóon¹on. Joon galiseein²¹mo. ⁵⁸ Joon líi¹ jløøi¹³ jileei¹²¹ tsá² néei¹ tyán¹ coon¹¹³ jileei¹²¹ ruu¹²¹i mo ganúu² 'e tyú²-u 'e ni-gajmaa¹a Na'ñu¹'u' tya'a. ⁵⁹ Mo gatí² jná² jmií²¹² gatí² 'ii¹²¹ 'ii¹²¹in 'in yuun²¹ do lí² jiiin¹³ la tñsi¹². Jmií²¹² joon 'in tsá² jalín² tí² jmií²¹² gali'in²¹²in lisií²¹ 'in yuun²¹ do la sii²¹ jmií²¹. ⁶⁰ Pe sáa³o gajin²in:

—Jon' la joon, 'ná¹-a lisií²¹ Wó³-o.

⁶¹ 'In catyaaí² do jo cwoó¹ júu³, jin¹²in:

—Pe jiiin¹¹³ jaain²¹ tsacøøi¹¹² tyi'i jo sii²¹ la joon —jin¹².

⁶² Joon gajmaa¹a lí² coon¹¹³ cwoó²¹o tya' jmií²¹ yuun²¹ do 'ee 'iin²¹²in lisií²¹ yuun²¹ do. ⁶³ 'I-igi gamii¹i coon²¹ mo'jí². Joon gataan¹an ni do 'e lisií²¹o Wó³. Ganga'goo²¹-tsi jilee¹²¹mo. La tsifu joon galí²-i gafaa¹²¹ Zacarías do. ⁶⁴ Joon gacwo¹²o 'maai¹¹³ Dios. ⁶⁵ Coon¹¹³ 'e lo-o gafoo¹mo jileei¹²¹ 'in néei¹ la 'ui tsaai¹ moo¹²¹ li sii²¹ Judea do. Tyaa¹ júu³ jee²¹² 'ii jilaa¹²¹ 'e nigalí².

⁶⁶ Jileei¹²¹ 'in nuu¹un 'elo gacón² cwáain¹. Joon gajin²in:

—¿'Ee ilíin² 'in xuui²¹² no? Tsu 'e la ja¹²mo uncono¹¹³ Ña'ñu¹'u' 'ii.

Júu³ gafaa¹²¹ Zacarías

⁶⁷ Joon Zacarías, jmii²¹ 'in Wó³ do, røøi¹ Espíritu Tyú² tya' Dios gafaa^{121a} júu² tya' Dios. Jin¹²ⁱⁿ:

⁶⁸ Untyú¹ moo Ña'ñu¹ 'u' Dios Jmii²¹ tya' tsá² Israel.

Tsu nigauncoon¹¹³ tsá² tya'a joon gaun-tiin¹¹³ mo jna'.

⁶⁹ 'Lii²¹² David gajmaa^{1a} la to² tyu^{12u} joon nigatyii¹¹² mo Dios jaain²¹ jú² tya'a 'in pfiin² gi' e ijmaa^{1a} tiin¹¹³ jna'.

⁷⁰ La joon júu³ ga'íi² 'wii²¹² tya' tsá² tyú¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² ca líi²¹².

⁷¹ Ga'íi² júu³ itiin¹¹³ jna' tya' jileei¹²¹ 'in 'eei¹ jna'.

Joon i'wóo¹ jna' ja'cwo^{2o} jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²ⁱⁿ jmeei¹²¹ jna' jilaa¹²¹ 'e gó².

⁷² Dios ga'íi² júu³ tya' 'lii²¹² tsacøøi¹¹² tyi' 'e fúu² iliin¹ Dios 'ii.

Jo 'fiin²-tsi' e júu³ tyiin² do 'e nigajmaa^{1a} coon¹¹³.

⁷³ La lo-o 'e júu³ ga'íi² Dios tya' 'lii²¹² yuu¹¹³ tyi' Abraham:

⁷⁴ Gacwo^{12o} 'ii¹²¹ 'e tiin¹¹³ na' 'e lí²-i tsáa¹ mo-tsi' 'ii.

Jo cu¹²-tsi' coon¹¹³ 'in 'eei¹ jna'.

⁷⁵ Joon lí²-i jmoo^{21o} jilaa¹²¹ to² tyu^{12u} coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú²-u la 'lii²¹² sáan^{3an}.

⁷⁶ Joon 'nu-u, yuun²¹ tyiia, iunsii²¹ tsá² 'nu jaain²¹ tsá² 'in cwó¹ júu³ tya' Dios 'in feei¹.

Joon¹ 'nu-u icwo^{12o} 'o nifu itya^{12a} tyú¹² tsá² i'ii¹²¹ mo Ña'ñu¹ u'.

⁷⁷ Joon la joon litsáai¹-tsi tsá² tya'a xi-iala itiin¹¹³ Dios tsá² mi 'fiin²ⁱⁿ tsaa² tya'a.

⁷⁸ 'Wii¹¹³ fúu² líi² Dios jna' joon gasii¹ⁱⁿ jóon^{1on} 'in nigajmaa^{1a} jná² joo¹²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ li ngii²¹ⁱ.

⁷⁹ Nigajná² joo¹²¹ tya' jileei¹²¹ 'in néei¹ li nuu²¹,

joongi¹ 'in néei¹ li 'fi¹ foo¹¹³ 'mó¹.

Joon lí²-i linee^{21e} xiiala ngii²¹ⁱ 'e tyú²-u tyani Ña'ñu¹ u',

jin¹² Zacarías do.

⁸⁰ Joon 'in xuui²¹² Wó³ do gacwán¹ mo. Joon gali'øø¹²¹ mo-tsi 'áai¹ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²ⁱⁿ Dios. Joon gatéein² coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ ca gatsin¹ jmii²¹² 'e 'ná¹ licwii¹ⁱⁿ tsá² Israel 'ii.

2

Galiseein²¹ Jesús

¹ Jee²¹² jmii²¹² joon 'in tsaa^{1to2} tyin¹ Roma sii²¹ Augusto. Joon 'in Augusto do gatyú^{12u} to² 'e tsataai² tsá² ni jí² ce jileei¹²¹ tsá² 'in seen²¹ coonti. ² 'E jí² lo nifu ga'láa² 'wii²¹² gajmaa^{1a} mo líi¹ⁱ Cerenio to² fu li sii²¹ Siria. ³ Jilee¹²¹ mo tsá² 'ná¹-a tsalfin² fu goo^{1o} 'e tsataai² ni jí². ⁴ 'Wii¹¹³ joon gacwo¹ 'ii¹ Sé³ fuu²¹ Nazaret náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon gangóo¹ fuu²¹ Belén, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Judea. Do-o li galiseein²¹ 'lii²¹² David tsu Sé³ do jaain²¹ jú² 'lii²¹² David. ⁵ Ngóo¹ fu Belén caan²¹ mo coon¹¹³ María 'e tsataai² ni jí². Nináa^{13a} júu³ tya'a 'e tí² li cui¹² cwo^{21o}. Joongi nityéen² mo yuun²¹. ⁶ Joon galí² la 'ii²¹² taain²¹² fu Belén joon do-o li galiseein²¹ jóon¹ María. ⁷ 'Ido-o jóon^{1on} 'láa² 'wii²¹². Joon gapaa¹²¹ ni 'ido coon²¹ 'mi¹². Joon gatyaa¹ⁱ coon²¹ tsi momóo¹ tsu jo sá² 'ná¹ li ján³.

Jaain²¹ ángel jafee¹¹³ tsá² 'in 'aai¹ joo'saa¹²¹

⁸ Tyan¹ fuu²¹ Belén ningi¹ coon²¹ poo²¹² tsá² 'in 'aai¹ joo'saa¹²¹. Do-o nijoon^{1o} la coon²¹ 'woo¹ 'aa¹ mo joo'saa¹²¹ tya'a. ⁹ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹ u'. Joon la tøø¹ 'oo² ñu¹ fú² tya' Ña'ñu¹ u' gajná² joo¹²¹ la cu¹² lí¹ li néei¹. ¹⁰ Joon líi¹ gafoo¹²¹ⁱ pe 'in ángel-gi do gajin¹²ⁱⁿ sii¹²¹ⁱ 'ido:

—Jo foo¹¹³ naa¹ tsu coon²¹ júu³ tyú²-u 'e tyaan² 'e fuu^{212uu} 'naa¹ ilijøøi¹³ jilee¹²¹ mo tsá². ¹¹ Nano galiseein²¹ fuu²¹ goo^{1o} David jaain²¹ 'in jmá¹ tiin¹¹³ 'naa¹ 'in sii²¹ CRISTO. Ña'ñu¹ u' 'ii. ¹² Lawa coon²¹ lí² imáa¹³ naa¹ 'in yuun²¹ do raain¹ coon²¹ tsi momóo¹ sipaa¹²¹ⁱ 'mi¹² —jin¹² 'in ángel do.

¹³ La tsifu joon co¹ li siin¹¹³ 'in ángel do joon gajnéi¹ fúui¹ gi ángeles. Joon cwoo¹ 'maai¹¹³ Dios. Joon jin¹²ⁱⁿ:

¹⁴ 'Cwocwo¹ 'maai¹¹³ Dios jileei¹²¹ 'in néei¹ ñu¹ fú²!

La joon jon ni 'wó² cwolisá² 'ii¹²¹ tya' tsá² 'in jløøi¹³ 'wii²¹² tya'a.

¹⁵ Joon mo ngalín²ⁱⁿ 'in ángeles do fu ñu¹ fú² 'in tsá² 'aai¹ joo'saa¹²¹ do ga'láa² 'wii²¹² gasii¹²¹ⁱ ruu¹²¹ⁱ:

—Moo^{21o}. Mojøø^{21ø} fu Belén jilaa¹²¹ 'e nigalí² lo. Mojøø^{21ø} jilaa¹²¹ 'e nigajin¹² Ña'ñu¹ u'.

¹⁶ Joon ngalín² mo jmoono lí¹. Joon mo gatyalín²ⁱⁿ gatsee¹²¹ mo María coon¹¹³ Sé³ joongi 'in yuun²¹ do raain¹ tsi momóo¹.

¹⁷ Mo gatsee¹²¹ⁱ gatyaa^{1o} júu³ jilaa¹²¹ 'e

nigajin¹² 'in ángel do cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ do. ¹⁸ Joon jileei¹²¹ 'in ganúu² líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ júu³ tya' 'ido. ¹⁹ Joon María tii¹¹³-tsi jilaa¹²¹ 'elo. Joon ga¹-tsi 'wii²¹² tya'a. ²⁰ Joon 'in tsá² 'aai¹ joo'saa¹²¹ do ngalín²mo jløø¹³mo cwáain¹ tya'a. Ngálín²mo un'goo²¹o Dios. Cwoo¹o 'maai¹¹³ Dios jilaa¹²¹ 'e niganúu² joongi 'e niganii²¹. Tsu 'wii¹¹³ jilaa¹²¹-a nigalí² la nigajin¹² 'in ángel do sii¹²¹ 'i.

Tsacøøi¹¹³ tya' Jesús tya'a cwoo²¹ Dios jmi²¹ 'in yuun²¹ Jesús

²¹ Mo gatí² jñá² jmi²¹² 'e galiseein²¹ Jesús gajmaa¹ tsacøøi¹¹³ tya'a lí² 'ii. Joon gaun-sii²¹ JESÚS jiiin¹¹³ la 'e nigajin¹² 'in ángel do nigasii¹²¹ María la nu'gi 'e gacaain²¹ María Jesús.

²² Mo gatsiin¹ jmi²¹² 'e gauntyú¹-i jiiin¹¹² la tiisi¹² tya' Moisés gangajé¹³mo Jesús fu Jerusalén 'e tyá² cwoo²¹o Dios. ²³ La lo-o gajmaa¹ tsu 'wii¹¹³ ni jí² tya' Ña'ñu¹'u' jii¹²: "Jileei¹²¹ yuun²¹ tsañuu¹ 'in liseein²¹ nifu jmaa¹ tsá² coon¹²¹ tya' Ña'ñu¹'u'." ²⁴ Gangalín²mo gacwo¹²o Ña'ñu¹'u' Dios jiiin¹¹³ la to² tyu¹² ni jí² tya'a. 'E jii¹² jí² do 'e 'ná² cwóo¹ tsá² canéi¹ posii²¹² si gáí¹ maa²¹² 'e lawa coon²¹ fa¹.

²⁵ Jee²¹² jmi²¹² joon niseein²¹ Jerusalén jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Simeón. 'Ii jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyú¹ coon¹¹³ Dios. Líi¹ un'goo²¹ 'ii Dios. Joongi sijn²o mi jó¹ 'in jmá² tiin¹¹³ tsá² Israel. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios siin¹¹³mo coon¹¹³ Simeón do. ²⁶ Nigajin¹²in Espíritu tya' Dios 'e jo ijúuin² jiiin¹¹³ la jo mo nii²¹ Cristo 'in siin¹in Ña'ñu¹'u'. ²⁷ 'In tsañuu¹ lo gangó¹ fu cwo¹ fee¹ si¹² Jerusalén to² tyu¹² Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon mo gajalín²in tsacøøi¹¹³ tya' Jesús coon¹¹³on fu cwo¹ 'e jmáa¹ jiiin¹¹³ la to² tyu¹² ley. ²⁸ Joon garíin¹ 'in Simeón do 'in yuun²¹ do. Joon gacwo¹²o 'maai¹¹³ Dios. Jii¹²in:

²⁹ Ña'ñu¹'u', lí²-i cwo¹³o júun²moo 'e tyú²-u, tsu nigaunsiin¹mo 'ii¹²¹ 'e gajmaa¹ coon¹¹³ tsá² tyi¹.

³⁰ Nigamá¹moo coon¹¹³ unní³oo 'in jmá² tiin¹¹³ tsá²,

³¹ 'in nigasín²un tyani jileei¹²¹ tsá².

³² Joon 'ino-o líi¹ lawa coon²¹ jí² 'e jnéei² tya' jileei¹²¹ 'in jo seein²¹ Israel. Joon coon²¹ 'e tyú²-u tya' tsá² tyi¹ 'in seein²¹ Israel.

³³ Sé³ coon¹¹³ sáa³ Jesús líi¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ 'e gajin¹² Simeón cwáain¹ tya' xuui²¹² do. ³⁴ La 'ii²¹² joon gataain¹² Simeón cwa¹³ 'ii. Joon gajin¹²in sii¹²¹ María, sáa³ Jesús:

—'In yuun²¹ lo 'yuui 'ii¹²¹ 'e jmáa¹ 'a 'e cii¹¹² tsá² Israel sixu 'e róon²on 'ee. 'E joon lawa coon²¹ lí² 'e líi¹ fúui¹ 'in faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya'a. ³⁵ Coon¹¹³ 'e la joon 'e nilí² xiiala 'i'-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'e tyi¹nu-u jilaa¹²¹ 'elo lawa coon²¹ ñí³ 'e ga'í² tsi alma tyi¹ —jin¹² Simeón do.

³⁶ Do-o jon 'yuui² jaain²¹ tsamí² 'in nisii²¹ Ana. Jamí¹ jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Fanuel. 'Ido-o líi¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel 'in¹ nisii²¹ Aser. Ana do-o tí² cwoo¹o júu³ tya' Dios. Líi¹ natsáai² tsu simí²¹² 'ii la mo gacui¹² cwoo²¹o. Joon dyá¹ jiiin²¹ nigacwoo²¹ coon¹¹³ ñuu¹ tya'a. ³⁷ Joon nano ningóo¹ dyajñuu² jiiin²¹ 'ná'gi itsín¹ coon²¹ ciein¹³ jiiin¹²in. Jo ga'woo² 'e cwo¹ do. 'Yuu² cwo¹ la 'woo¹ tiin¹¹³ la jmi¹ 'e untyú¹ Ña'ñu¹'u'. Faa¹²¹o júu³ tyú² joongi jo gøø¹²¹ la tí² si¹². ³⁸ 'In tsamí² do gangatyéin¹ la tsífu joon. Joon mo ngayuui¹¹³ gacwo¹²o 'maai¹¹³ Dios ga'láa² 'wii²¹² gafee¹²¹ tsá² cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ Jesús do. Fee¹²¹ jilee¹²¹mo 'in sijn² 'ii¹²¹ iláa²mo 'in seein²¹ Jerusalén.

Nga¹²mo Jesús fu Nazaret

³⁹ Mo ngayuui¹¹³ gaunsiin¹ jilaa¹²¹ 'e tyu¹² to² ni jí² tya' Ña'ñu¹'u' gangaliin¹mo fu Galilea. Gangalín¹in fu goo¹o Nazaret.

⁴⁰ Joon 'in yuun²¹ do gacwán¹mo. Lí¹gi pí²-tsi joongi lí¹gi øøi¹²¹gi-tsi. Joon líi¹ gauncwai¹³ Dios 'ii.

Xuui²¹² Jesús 'yuui² cwo¹ fee¹ sii¹² Jerusalén

⁴¹ Joon tsacøøi¹¹³ tya'a la coon²¹ jiiin²¹ tsalín² Jerusalén 'e tsajóø² jmi²¹² sii²¹ pas-cua mo tii¹¹³-tsi tsá² Israel mo gacwa'woo² tsacøøi¹¹³ tya'a Egipto. ⁴² Mo gatsín¹ Jesús dyatun¹ jiiin¹in ngalín²mo coon¹¹³ tsacøøi¹¹³ tya'a fu Jerusalén jiiin¹¹³ la tiisi¹² 'e tí² jmi²¹² do. ⁴³ Mo gacii¹¹² jaliiin¹mo gatséi¹ jmi²¹² do 'in xuui²¹² Jesús do gajaan¹o fu cwo¹ fee¹ Jerusalén. Ce jiiin¹¹³ jo galili¹³ tsacøøi¹¹³ tya'a. ⁴⁴ Ga¹-tsi 'e jaa¹¹³mo Jesús jee²¹² tsá² fúui¹ líi¹ do. La joon ngatáai² fu² coon²¹ jmi²¹². Joon ga'naa¹¹² jee²¹² tsaruu¹²¹ coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in cwii¹ingi.

⁴⁵ Pe jo gatsee¹²¹i. Joon ngalín²mo tún¹ fu Jerusalén 'e tsa'nee¹¹³i 'ido fu joon.

⁴⁶ Joon mo gatsín¹ 'ni¹ jmí²¹² joongi gat-see¹²¹i 'ido fu inuu cwo¹¹ do. Tyíin¹³in jee²¹² tífo¹² tya' ley nuu'u joongi ungií¹ 'ido. ⁴⁷ Jileei¹²¹ 'in nuu'u júu² tya'a líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ júu³ cwáain¹ cwoow¹ Jesús coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi. ⁴⁸ Mo gani²¹ tsacøøi¹¹³ tya'a 'ii líi¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gajin¹² sáa³a:

—Yuu²¹ tyiia, ¿'ee lí' gacwoo¹¹³ o jna'a fa'í³ la no? Ñu¹²¹u coon¹¹³ jna líi¹ cu¹²-tsii'í naga'nee¹¹³na'a 'nu.

⁴⁹ Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee lí' 'naa¹²¹naa' jna? ¿Tí jo ñí²ii' 'e 'ná²a jmá³aa jilaa¹²¹ to² 'e nicwo¹ Ñu¹³uu jmáa³aa?

⁵⁰ Pe tsacøøi¹¹³ tya'a jo ga'øøi¹²¹-tsi 'e gajin¹² Jesús gasii¹²¹ 'ii.

⁵¹ Joon gangaliin¹mo coon¹¹³ Jesús fu Nazaret. La joon galinuu¹¹³u to² tyu¹²u. Pe sáa³o jo ga'ín¹-tsi jilaa¹²¹ 'elo. ⁵² La joon Jesús líi¹ tyú² gacwáan¹in. Joongi 'øøi¹²¹gi-tsi. 'Yaa'mo-tsi Dios coon¹¹³ Jesús. La joon jon 'yaa'mo-tsi jileei¹²¹ tsá² coon¹¹³ Jesús.

3

Cwoow¹ júu³ Wó³ saai¹ tsá² jmí²¹ li jo 'in tsá² seein²¹

¹ Ningóo¹ dya'ná² jii²¹ 'e Tiberio 'in tyíin¹³ Roma líi¹ tsa'a^{to2} nifu. Joon Poncio Pilato-gi líi¹ tsa'a^{to2} fu Judea. Joon Herodes-gi líi¹ tsa'a^{to2} fu Galilea. Joon ruu¹²¹i dogi sii²¹ Lii²¹² tyu¹²u to² fu Iturea coon¹¹³ li sii²¹ Traconite. Joon Lisánias líi¹ tsa'a^{to2} fu Abilinia. ² Joon Anás coon¹¹³ Caifás líi¹ untsá² 'in tyíin¹³gi nifu. La 'íi²¹² joon taain²¹² Wó³ jóon¹ Zacarías coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Joon gacwo¹²o Dios 'ii coon²¹ júu³ 'e tya' tsá². ³ Joon Wó³ gangú¹ 'i la caain²¹ co' tí' jmí²¹ Jordán 'e sii¹²¹i tsá² 'e 'ná²-a unsií¹ 'e 'í¹-tsi jilaa¹²¹ 'e gó² joon 'ná²-a saai²¹ jmí²¹. Joon la joon 'ín²mo tsa'a² tya'a. ⁴ 'Elo-o gauntiin¹¹³mo jii¹³ la jin¹² ni jí² 'e gajmaa¹ 'in gacwo¹ júu² tyú² ca líi²¹² 'in sii²¹ Isaias:

Tá² coon²¹ ni'oo¹o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Nijin¹²in:

“Íjó¹ Ña'ñu¹u'. Tyaa²aa' tyú² tyii' i'ii¹²¹mo' 'ii.

Tsáa¹mo-'oo' 'e tyú¹mo'.

Jmáa²aa' fu uncwii²¹ tyii' lawa coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹.

⁵ Unrøø¹mo' jilaa¹²¹ juu¹¹³ cwó².

'E unrøø²¹mo' jilaa¹²¹ po¹³ mo²¹.

Joongi fu¹ tuu¹²¹ nijmaa²aa' tsáa¹.

Jilaa¹²¹ fu¹ gó² 'ná² lí² røø²¹.

⁶ Joon jileei¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ni ní²o xiiala tiin¹¹³ Dios tsá².”

Jin¹² jí² tya' Dios do.

⁷ Mo tsalín² tsá² 'e saai¹ Wó³ 'ii jmí²¹ joon jin¹²in Wó³:

—¿Tsá² 'in coon¹²¹ tsá² to² 'naa'! ¿'in nigasií¹¹³ 'naa' 'e laa²¹²naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéein'? ⁸ Cwojmáa²aa' jii¹³ la tíi² jmá¹ 'in nigajo¹²-tsi. Joon jo 'i¹-'oo': “Jo 'e tsangii¹na' tsu jún² tya' líi²¹²

Abraham jna'”, tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lí² jmá² Dios jún² tya' líi²¹²

Abraham. ⁹ Dios nityaa¹ tyú² ñityí² tya'a 'e tyu¹²u 'mó², joon jilaa¹²¹ 'mó² 'e jo cwó²

'oofuu²¹ tyú² tya'a ityu¹²o joon ijún² coon¹¹³

jí² —jin¹² Wó².

¹⁰ Joon gaungii¹ 'in tsá² do 'ii jin¹²in:

—¿'Ee-gi 'ná² jmoo²¹o'on jon?

¹¹ Wó²gi gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Jileei¹²¹ 'in 'oo¹o tún² 'mi'tyi¹² 'ná²-a cwo¹³o coon²¹ tya' 'in jo 'oo¹o coon²¹ tí².

¹² Gajalín²mo jon 'inlíi¹³ 'in cón² 'laa¹¹³ tya' 'e 'ñii¹ tsá² wa'a 'e saai²¹ jmí²¹. Joon gaungii¹i, jin¹²in sii¹²¹i Wó²:

—Tífo¹², ¿'ee 'ná¹ jmó³ jna'a?

¹³ Joon gajin¹² Wó³:

—Jo mí²í¹ líi¹gi jii¹³ la 'ii¹²¹ na tyan¹.

¹⁴ 'Inlíi¹³gi 'láa² gaungii¹ 'ii jin¹²in:

—Jna'gii¹, ¿'ee-gi 'ná² jmoo²¹o'o?

Joon gajin¹² Wó³:

—Jo tí' tyí²ii' coon²¹ tí² tya' doñi'in tyitsaa¹²¹², jógí tyí²ii' cuu² coon¹¹³ tajúu³. Cwoli'yaa¹mo-'oo' jii¹³ la 'lee¹¹³naa'.

¹⁵ 'In tsá² do téein² 'áai¹ sijáan¹³an. Joon 'í¹-tsi wana jon' Wó² no líi¹² Cristo 'in sín¹ Dios. ¹⁶ Pe Wó³ dogi gajin¹²in sii¹²¹i jileei¹²¹:

—Jna-a, 'e la ja¹²mo jii¹³ coon¹¹³ jmí²¹ saa²na 'naa' jmí²¹. Pe jó¹-o jaain²¹ 'in cwó¹ Espíritu Tyú² tya' Dios 'in ngí¹ coon¹¹³ 'naa'. Joon iuntyú¹mo 'naa' coon¹¹³ coon²¹ la

coon²¹ jí². Joon 'oo¹gi 'ii¹²¹ lagi jna ce jii¹³

jo tíi²na 'e sii¹³¹³ loo²¹ tsi mí²¹². ¹⁷ 'Íjó¹o ijmáa¹ la jmoo¹ tsá² mi untyuu²¹ trigo. Mo untyuu²¹ trigo do tyii¹¹³o jilaa¹²¹ jún² tyú²

joon coon¹o fu tya'a. Pe jilaa¹²¹gi tyi¹ dya¹²o

ni jí² li jo guu²¹.

¹⁸ Coon¹³ láai²gi júu³ la lo-o ga'e¹² Wó³ tsá² júu³ tyá². ¹⁹ Joon ca-gi tsaa¹to² Herodes gajjín²mo tsu 'wii¹³ Herodes do tyín¹³in coon¹³ Herodías tsamí² tya' ruu¹²i Lij²¹² lawa tsamí² tya'o. Gajjín²mo jon 'wii¹³ jilaa¹²gi 'e gó² nigajmaa¹a. ²⁰ Joon coon¹³ jilaa¹²'elo-o gajmaa¹a 'e gó²gi ca gataan¹²in Wó³ 'nuñ³.

Saai¹ Wó³ Jesús jmií²¹

²¹ La nu'gi 'e lí² jilaa¹²'elo mo gangí¹ Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹ joon gasaa¹mo jon Jesús jmií²¹, Joon la 'ii²¹² cwo¹'o 'maai¹³ Dios ganó¹'ooñ¹fú². ²² Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gajngáa¹ i líi¹ maa²¹² fu li siin¹³ Jesús. Joon ganúu² coon²¹ júu³ jó¹ fu ñu¹fú² 'e jin¹²: —Nu-u yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na.

Jileei¹²¹ 'ii²¹² tsacøøi¹³ tya' Jesucristo

²³ Ningóo¹ Jesús jii¹³ dyadya¹ jii¹in xulí¹ xuxaai¹ la mo ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios. Jii¹³ la 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e 'ii jóon¹on Sé³. Sé³ do-gi jóon¹on Elí. ²⁴ Elí do-gi jóon¹on Matat. Matat do-gi jóon¹on Leví. Leví do-gi jóon¹on Melqui. Melqui do-gi jóon¹on Jana. Jana do-gi jóon¹on Sé³. ²⁵ Sé³ do-gi jóon¹on Matatías. Matatías do-gi jóon¹on Amós. Amós do-gi jóon¹on Nahum. Nahum do-gi jóon¹on Esli. Esli do-gi jóon¹on Nagai. ²⁶ Nagai do-gi jóon¹on Maat. Maat do-gi jóon¹on Matatías. Matatías do-gi jóon¹on Semei. Semei do-gi jóon¹on Sé³. Sé³ do-gi jóon¹on Judá. ²⁷ Judá do-gi jóon¹on Joana. Joana do-gi jóon¹on Resa. Resa do-gi jóon¹on Zorobabel. Zorobabel do-gi jóon¹on Saltiel. Saltiel do-gi jóon¹on Neri. ²⁸ Neri do-gi jóon¹on Melqui. Melqui do-gi jóon¹on Adi. Adi do-gi jóon¹on Cosam. Cosam do-gi jóon¹on Elmodam. Elmodam do-gi jóon¹on Er. ²⁹ Er do-gi jóon¹on Josué. Josué do-gi jóon¹on Eliezer. Eliezer do-gi jóon¹on Jorim. Jorim do-gi jóon¹on Matat. ³⁰ Matat do-gi jóon¹on Leví. Leví do-gi jóon¹on Simeón. Simeón do-gi jóon¹on Judá. Judá do-gi jóon¹on Sé³. Sé³ do-gi jóon¹on Jonán. Jonán do-gi jóon¹on Eliaquim. ³¹ Eliaquim do-gi jóon¹on Melea. Melea do-gi jóon¹on Mainán. Mainán do-gi jóon¹on Matata. Matata do-gi jóon¹on Natán. ³² Natán do-gi jóon¹on David. David do-gi jóon¹on Isaí. Isaí do-gi jóon¹on Obed. Obed do-gi jóon¹on Booz. Booz do-gi jóon¹on Salmón.

Salmón do-gi jóon¹on Naasón. ³³ Naasón do-gi jóon¹on Aminadab. Aminadab do-gi jóon¹on Aram. Aram do-gi jóon¹on Esrom. Esrom do-gi jóon¹on Fares. Fares do-gi jóon¹on Judá. ³⁴ Judá do-gi jóon¹on Jacob. Jacob do-gi jóon¹on Isaac. Isaac do-gi jóon¹on Abraham. Abraham do-gi jóon¹on Taré. Taré do-gi jóon¹on Nacor. ³⁵ Nacor do-gi jóon¹on Serug. Serug do-gi jóon¹on Ragau. Ragau do-gi jóon¹on Peleg. Peleg do-gi jóon¹on Heber. Heber do-gi jóon¹on Sala. ³⁶ Sala do-gi jóon¹on Cainán. Cainán do-gi jóon¹on Arfaxad. Arfaxad do-gi jóon¹on Sem. Sem do-gi jóon¹on Noé. Noé do-gi jóon¹on Lamec. ³⁷ Lamec do-gi jóon¹on Matusalén. Matusalén do-gi jóon¹on Enoc. Enoc do-gi jóon¹on Jared. Jared do-gi jóon¹on Mahalaleel. Mahalaleel do-gi jóon¹on Cainán. ³⁸ Cainán do-gi jóon¹on Enós. Enós do-gi jóon¹on Set. Set do-gi jóon¹on Adán. Joon 'in Adán do jóon¹on Dios 'ii.

4

Satanás coon²¹on cwáain¹ 'e jmo¹o Jesús coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹

¹ Jesús røø²¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gacií¹²⁴ fu ti' jmií²¹ Jordán. Joon 'in Espíritu do-o gangajéi¹ 'ii coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. ² Do-o gateen¹in tunló¹ jmií²¹². Jo 'ee gagøø²¹² jii¹³xu. Jee²¹² jmií²¹² joon gatsaa²¹² un'aa²i. Joon Satanás do gacón²du cwáain¹ xiiala líi¹² Jesús. ³ Joon gajin¹² Satanás do gasii¹²⁴ 'ii:

—Wana Jóon¹ Dios 'nu jmaa²'a 'e cuun²¹² lo lí¹ 'iñi¹.

⁴ Pe Jesús-gi gañii¹:

—Jin¹² ni jí² tya' Dios: “Jon¹ jii¹³ coon¹³ 'iñi¹¹ 'e seein²¹ tsá², ca-gi jilaa¹²¹ júu³ tya' Dios seein²¹ tsá².”

⁵ Joon gangajéi Satanás do Jesús coon²¹ moo¹²¹ ñí¹ lí². Joon ga'e¹²e Jesús coon²¹ catá² la tøø¹² fuu²¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ⁶ Joon gajin¹²:

—Nicwo¹³oo 'nu jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e fuu²¹ lo coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹³gi tya'a. Tsu jna niga¹'ii¹³na jilaa¹²¹ 'elo. Joon cwo¹³oo doñi¹in 'in 'yaa¹-tsii. ⁷ Cwo¹³oo 'nu wana sii¹³'i 'wojni¹²'i tyani²'ii joongi mi¹³'i tyani³ii.

⁸ Pe Jesús-gi gañii¹:

—Jeen¹³mo'oo coon¹²¹on coon¹³ jna. Satanás 'nu. Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²:

“Un'goo²¹ 'naa' jiiin¹³ 'ñā'-o Dios. Joon untiin¹³ moo' jiiin¹³ la to² tyu'¹² 'ii.”

⁹ Mo ngayuui¹² joon Satanás do ganga-jéei¹ Jesús fu Jerusalén. Joon gasaa¹ ti yu'¹ cwo'¹ fee¹¹ do. Joon gajin¹² Satanás gasii¹² Jesús:

—Wana Jóon¹ Dios 'nū cwó² cwotee¹² u ni 'wó² tsu ni jí² tyā' Dios jin¹²:

Dios cwoo²¹ 'ii¹² 'e jalín² ángeles tyā'a 'e 'aa¹ 'nū. ¹¹ Nisaan¹² in 'nū coon¹³ cwoo²¹ o. Joon jo liwúui¹ tíi¹³ i; coon¹³ cuun²¹².

¹² Jesús-gi gajin¹² in:

—Jin¹² in jon ni jí² tyā' Dios: “Jo jmaa² a litsáai¹-o'o Nā'nū¹ 'u' Dios.”

¹³ Mo jo gatsaa¹² a Satanás 'e jmaa² gi coon¹³ Jesús gangawíin² mo coon¹³ Jesús coon¹² sii¹³.

Jesús 'láa² 'wii²¹² to² tyā'a fu Galilea

¹⁴ Jesús do nga¹² mo fu Galilea røø²¹ mo 'in Espíritu Tyá² tyā' Dios. Joon líi¹ faa¹² tsá² 'wii²¹² tyā'a la caan²¹ mo co¹ do. ¹⁵ Joon Jesús ga'e¹³ e tsá² tsi inūu la caan²¹ mo cwo¹ sinagoga. Joon jilee¹² mo untyú¹ 'ii la caan²¹ mo do.

Jesús ngaa¹² fu Nazaret

¹⁶ Joon gangai¹² Jesús fu Nazaret. Fuu²¹ do-o li gacwáan¹ in. Joon mo gatí² jmíi²¹² 'ii²¹ 'woo¹² tsá² ngaa¹³ i; fu cwo¹ sinagoga tyā' tsá² Israel sí¹² do jiiin¹³ la tíi¹² tyā'a. Joon gajmaa¹ a siin¹² in 'e faa¹² a jí² taa¹³ júu³ tyú² tyā' Dios. ¹⁷ Joon gacwo¹² tsá² 'ii coon²¹ jí² tyā' 'in gafaa¹² júu³ tyú² ca líi²¹² sii²¹ Isaias; joon mo ganá¹ joon gatsaa¹² a coon²¹ li jin¹² la lo:

¹⁸ In Espíritu Tyá² tyā' Nā'nū¹ 'u' ngíi¹ coon¹³ jna

tsu nigauntyú¹ mo jna 'e cwó² oo júu³ tyú² tyā'a tyā' jilee¹² tsá² tañi¹².

Joongi¹ 'e jmáa³ aa júu³ xiiala iláa² mo jilee¹² 'in sijñíi¹³.

Joongi unjna¹ unni² jilee¹² tsá² 'in tífui². Joongi jmáa³ aa tiin¹³ jilee¹² tsá² 'in jmaai¹² tsá².

¹⁹ La joon lisá²-a júu³ 'e gacwaa²¹² jiiin²¹ mo jmoo¹ o Nā'nū¹ 'u' 'e tyú²-u tyā' tsá².

²⁰ Mo ngayuui¹² joon gajni¹ Jesús 'e jí² do joon gacwo¹² o 'in tsá² 'in uncon¹³ 'in tyú¹² to² cwo¹ do. Joon gacwo²¹-o. Joon jilee¹² mo 'in tsá² taai² cwo¹ do jo jøø¹² Jesús 'áai¹. ²¹ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² gafaa¹² a jin¹² in:

—Nano-o nigatsín¹ mo 'e jin¹² ni jí² tyā' Dios lo tyān¹² i —jin¹² Jesús.

²² Jilee¹² mo tsá² faa¹² a tyú² tyā' Jesús. Joongi líi¹ tsa'goo²¹ tsi júu³ 'ya¹² 'e sii²¹ Jesús 'ii. Joon gaunngíi¹ la 'oo¹² jee²¹² 'ii. Jin¹² in:

—¿Tí jon¹ 'in lo-o 'in jóon¹ Sé³ do?

²³ Joon gasii¹² i Jesús 'ii:

—'E la ja¹² mo ifu¹³ naa' jna 'e júu³ lo: “Tímí¹, un'láai² 'wo'o.” Joongi 'e fú² uu' jna: “Jilaa¹² 'e ganū²¹ 'u' 'e gajmaa² a fu Capernaum jmaa² a joo fuu²¹ góo² lo.”

²⁴ Joon gafaa¹² gi Jesús gasii¹² i do:

—'E la ja¹² mo fuu²¹² uu' naa', ce jiiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² jo faa¹² tsagoo¹ tyú² tyā'a. ²⁵ 'E ja¹² mo fuu²¹² uu' naa' 'e fúui¹ 'yia'ñí² 'in seein²¹ fu Israel mo gacwo¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Elías júu³ tyú² tyā' Dios. Joon jo gajó² jmí¹ 'ni¹ jiiin²¹ tsi ca¹ mo¹³. Joon líi¹ galisá² 'oo² la caain²¹ fuu²¹.

²⁶ Pe Dios jo gasii¹ in Elías tyā' jiiin¹³ jaain²¹ 'yia'ñí² 'in néei¹ fu Israel do. Gasii¹ mo Dios 'ii tyā' jaain²¹ 'yia'ñí² 'in seein²¹ fu li sii²¹ Sarepta tyān¹ co¹ fuu²¹ Sidón. ²⁷ Líi¹ jon seein²¹ tsatsaa¹³ jøø¹ fu Israel jee²¹² jmíi²¹² tyā' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² sii²¹ Eliseo. Pe jiiin¹³ jaain²¹ jo ga'láai². Jiiin¹³ Naamán 'in seein²¹ li tyú¹² to² Siria gaun'láai² Eliseo —jin¹² Jesús.

²⁸ Mo ganúu² jilee¹² 'in tsá² táai² cwo¹ do jilaa¹² 'elo líi¹ gatí² 'nii¹²-tsi. ²⁹ Joon garóon². Joon gatyíi¹ mo Jesús fu caluu²¹² fuu²¹ do. Joon gangajée¹³ i Jesús fu coon²¹ yu¹ moo¹² li náa¹ fuu²¹ do. Do-o la mo 'iin²¹² in 'e 'lee¹¹² i Jesús fu tyí² xá² do. ³⁰ Pe Jesús-gi gangíi¹ i tún² tsa¹ jee²¹² 'ii. Joon ganga¹ mo.

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² 'in 'yuu¹² 'in 'líi¹³ alma tyā'a

³¹ Joon gangó¹ Jesús fuu²¹ Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gajaan¹ an 'e¹² e tsá² fu inūu cwo¹ sinagoga mo tí² jmíi²¹² 'ii²¹ 'woo¹² tsá². ³² Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² jilaa¹² 'e 'ee¹ e tsu 'wii¹³ faa¹² a lawa jaain²¹ 'in 'oo¹ to².

³³ Cwo¹ do-o 'yuu¹ jaain²¹ tsá² 'in 'yuu¹² 'in 'líi¹³ alma tyā'a. Joon ga'oo¹ o jin¹² in:

³⁴ —Túui¹ jna'a. ¿'Ee lí¹ 'u¹¹ u jee²¹² jna'a, Jesús tsá² Nazaret? ¿Tí ñi¹² 'e untyee¹ u jna'a? Ñí² oo 'iin 'nū. 'In tyú¹ mo tyā' Dios 'nū —jin¹² 'in 'líi¹³ do.

³⁵Pe Jesús gajii²in 'in espíritu gó² do. Joon gajin²in:

—¡Ca tii²! ¡Tiui² 'in tsañuu¹ lo!

Joon 'in espíritu gó² do gajmaa¹a cii²¹mo 'in tsañuu¹ do ni 'wó² tyani jilee¹²¹ 'in táai² do. Joon gacwo¹¹o 'in espíritu gó² 'ii. Ce jii¹¹³ coon²¹ 'e gó² jo gajmee¹²¹. ³⁶Joon jilee¹²¹mo fafoo¹i. Joon gasii¹²¹i ruu¹²¹i:

—¿'Ee-gi júu³ 'elo? ¿'Ee to² 'oo¹o 'in tsañuu¹ lo? ¡óø² xiiala tyu²u to² 'in espíritu gó² do, gatyu¹²u to² 'woo¹i, joon ga¹woo¹mo!

³⁷Joon líi¹ faa¹²¹ tsá² tya¹ Jesús la caan²¹mo co¹ do.

Un'láai² Jesús 'yiiiaunsáa³ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tái³

³⁸Joon gacwo¹¹ Jesús fu cwo¹ do. Joon gangaa¹²¹ fu tya¹ Simóoi¹³. Joon 'in 'yiiiaunsáa³ Simóoi¹³ nitsaa¹¹³o joongi 'yu tyii²mo. Joon gamii¹i tyani Jesús 'wii¹²¹ tya¹ 'ido. ³⁹Joon gangatyéen¹ Jesús tyani li raain¹ 'ido. Joon ga¹wó² 'e tyii²in do. Joon gajeen¹²¹mo. La tsifu joon garóon²o joon ga¹láa² 'wii¹²¹ 'e unjii¹mo 'in tsá² do.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

⁴⁰Mo gayoin¹² ñi¹¹ jilee¹²¹ 'in 'aai¹ tsatsaa¹³, coon¹³ 'láai² nii² jmoowúu¹ 'e tyaan¹ tsá² gangajée¹³ li siin¹³ Jesús. Joon gauntsii¹i Jesús cwo²¹o tya¹ 'ido. Joon gaun¹láa²mo fúu¹mo tsatsaa¹³. ⁴¹Joongi ga¹woo¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya¹ tsá². Joon mo ga¹woo¹i gajin²in:

—Jóon¹ Dios 'nu.

Pe Jesús-gi gajii²mo 'ido, jo gacwo¹gi faa¹²¹ 'ido tsu ñii²¹ 'in 'líi¹³ do 'e 'ii-o Cristo.

Jesús cwo¹ júu³ fu Galilea

⁴²Mo gajná² jmi²¹² Jesús do gacwo¹¹o 'e fúu²¹ do. Joon gangóo¹ coon²¹ li 'ña'a. Pe 'in tsá² do ga¹na¹²mo 'ii. Joon gatyaliin²mo li siin¹² Jesús. 'iin¹²¹in jni¹²¹i wa¹a jo tsáa¹a.

⁴³Pe Jesús-gi gajin²in:

—'Ná²-a cwóo³oo júu³ tyú² tya¹ xiiala tyu¹² Dios to² tsá² ce jilaa¹²¹ fúu²¹ tsu 'wii¹³ cwáain¹ la lo-o gagoo²¹²oo.

⁴⁴La joon gangi¹ Jesús cwo¹o júu³ tyú² la caain²¹ cwo¹ sinagoga li san¹² Galilea.

5

Tsá² saain² joo¹²¹ jmi²¹ coon¹³ 'ii¹²¹ tya¹ Jesús

¹Coon¹²¹ naa¹³ galí² siin¹³ Jesús ti¹ jmi²¹ tyíia¹ li sii²¹ Genesaret. Joon líi¹ fúui¹ tsá² gatyaliin². Joon li¹ cuu¹² li¹ li siin¹²¹ Jesús tsu 'iin²¹²in núu¹un júu³ tyú² tya¹ Dios. ²Joon ganí² Jesús tún² barco líi¹² si¹¹³ co¹ do. Jo 'in tsafii²¹² do seein²¹. Ni'woo²¹mo caluu²¹² run¹²un núu³ tya¹a. ³Joon ga¹² Jesús tsi coon²¹ barco do 'e nitya¹ Simóoi¹³. Joon gatyu¹² Jesús to² nga¹i²¹ 'ido ga¹la¹²gixu¹ 'e barco do ti tsigi jmi²¹. Joon gacwo¹ Jesús tsi barco do. Joon ga¹láa² wii²¹² 'e¹²e tsá² júu³ tyú² ti li tyíin¹in do. ⁴Mo ngayui¹³ ga¹e¹²e tsá², joon gasii¹²¹ Simóoi¹³:

—Tyán² barco lo ti li 'o¹² jmi²¹. Joon 'íi³ñi¹ núu³ tyii¹. Joon saan¹³naa¹ joo¹²¹ jmi²¹.

⁵Simóoi¹³gi ganii¹:

—Tífo¹², la tøøi² 'woo¹ nigajmoo²¹o'oo to² saain¹²¹ joo¹²¹ pe coonti jo 'in mo taan¹³na'a. Pe nano 'wii¹³ tyu¹²gi¹ 'íi³duu núu³ tyiia.

⁶Mo ngayui¹³ gajmaa¹a la joon líi¹ fúui¹ joo¹²¹ jmi²¹ gali¹i ca ga¹gii²¹ núu³ do. ⁷Joon gajmaa¹a li² gasii¹²¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³on do, 'in taai² barco coon²¹ do 'e tsaliin² tsauncoon¹³on. Gajaliin²mo. Joon gaun¹røø¹mo la ji tún² barco ca xuu jo gatá². ⁸Mo ngayui¹³ 'elo Simóoi¹³ Tái³ gasii¹²¹ wojni¹i tyani Jesús. Joon gajin²in:

—Táui² jna Ña¹ñu¹u tsu jaain²¹ 'in 'oo¹o tsaa² jna.

⁹Simóoi¹³ do líi¹ ganga¹goo²¹-tsi coon¹³ 'in catyaa¹²gi 'in téein² coon¹³ do mo ganii² jilee¹²¹ joo¹²¹ jmi²¹ do. ¹⁰Líi¹ jon ganga¹goo²¹-tsi Jacobo coon¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo. 'li jmoo¹o to² caain²¹ coon¹³ Simóoi¹³ do. Pe joon gasii¹²¹ Jesús Simóoi¹³ do:

—Jo foo¹³naa¹. La mo jée¹ jmoo²oo¹ to² saain¹²¹ joo¹²¹ jmi²¹ pe nano jmáa³aa¹ to² tyíia saan¹³naa¹ tsá².

¹¹Joon gatyii²¹ barco do fu ti¹ jmi²¹. Do-o gasáa¹a coon¹²¹ tyaa¹. Joon ngaliin²mo coon¹³ Jesús.

Un'láai Jesús jaain²¹ tsá² líi¹ jgøøi¹²¹

¹²Gatyía¹ Jesús coon²¹ fúu²¹. Joon ganí² jaain²¹ tsañuu¹ líi¹ jgøøi¹²¹ 'ii. Joon gasii¹²¹i moojni¹i ca ni 'wó² tyani Jesús. Joon gamii¹i tyani Jesús, gajin²in:

—Ña¹ñu¹u, wa¹ 'iin²¹²u'un lí²-i un'láa²u jna.

¹³Joon gason¹ Jesús tya¹ 'ido. Gajin²in:

—'lin²¹² moo un'láa² na 'nu. Jmáa³ oo 'láa²-o —jin¹² Jesús.

La tsifu mo gajin² in 'elo gajeen¹²¹ mo 'e jgoo²¹ do tya'a. ¹⁴Joon gatyú¹² Jesús to² 'e jo 'in sii¹²¹ ce jiin¹³ jaain²¹. Gasii¹²¹ o 'ido:

—Cwoo² o jiin¹³ tyani untsá². Joon untyúí¹ 'wo'o coon¹³ to² 'e nigatyú¹² Moisés. Coon¹³ 'e la joon liñ² tsá² 'e niga'láa² mo'o.

¹⁵Jin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² do la do, pe jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹ Jesús 'áai'gi gafaa¹²¹ tsá² tya'a. Joon fúu¹ gi tsá² licaain²¹ janúú² júú³ tya'a, joongi 'e un'láa²¹ Jesús 'ii coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan'an. ¹⁶Pe Jesús gatyín¹ mo 'ña'a coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹. Joon do-o ngafee¹³¹ Dios.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹ tii²

¹⁷Coon²¹ jmií²¹² 'yuui Jesús coon²¹ tsi inuu¹ 'e¹² e tsá². Joon néei¹ 'in líi¹³ tsá² fariseo coon¹³ tifo¹² tya' ley 'in nijalíin² la caain²¹ co' Galilea coon¹³ Judea coon¹³ Jerusalén. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios jmoo¹ o Jesús un'láai² jileei²¹ tsatsaa¹³. ¹⁸La 'ii²¹² joon gatyalíin² jaain²¹ gáí¹ tsañuu¹ jée¹ jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² 'in raan¹ in coon²¹ nityi¹. La 'iin²¹² mo taan¹ in inuu do joon tyáai¹ tyani Jesús. ¹⁹Pe jo gatsaa¹²¹ a xii¹ fu tsataai² tsu líi¹ fúu¹ tsá² taai². Joon gasoo²¹ o fu yu¹ 'ná¹ do. Joon gajan¹² an coon²¹ sii¹³ teja. Joon gaxáai² 'in tsatsaa¹³ do tsiin¹ in nityi¹ do jee²¹² tsá² fúu¹ do tyani li siin¹³ Jesús do. ²⁰Mo ganí² Jesús 'e tsáa¹ mo-tsi 'ido joon gasii¹²¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tsañuu¹, niga'líin² mo tsaa² tyi'i.

²¹Joon 'in tifo¹² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo do ga'láa² 'wii²¹² 'i¹-tsi. Jin¹² in:

—'In tsañuu¹ lo faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya' Dios coon¹³ júú³ tya'a. Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí² 'ín² tsaa² tya' tsá² ce jiin¹³ 'ña'a Dios.

²²Tsu nii² Jesús jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin¹² in:

—'Ee lí¹ 'i¹-oo' la no? ²³Jo'oo 'e jogi tyan¹ to² fuu²¹² uu 'in tsá² lo: “Jo 'ee tsaa² røø²¹ gi¹”, owa fuu²¹² uu 'ee: “Ráan² un no, ngi² no”? ²⁴Pe nano ijmaa³ aa tyani² ii¹ 'e tsáa¹ mo-'oo' 'e Ruu¹²¹ tsá² tii² 'ín² tsaa² tya' tsá² mo taain¹ fu juncwii²¹.

Joon gajin¹² in sii¹²¹ 'in tsá² 'in sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² do:

—'Nu-ø, fuu²¹² uu. Ráan² un, saa¹³ tyi¹ tyi'i, cwee¹²¹ fu tyi'i —jin¹² Jesús.

²⁵La tsifu joon 'in tsá² sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² do garoon¹ on tyani jileei¹²¹ 'in tsá² do. Joon gasaa¹³¹ tyi¹ tya'a li raan¹ in. Joon gangaa¹²¹ fu tya'a cwo¹²⁰ 'maai¹³ Dios. ²⁶Jilee¹²¹ mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo¹²⁰ 'maai¹³ Dios. 'Goo¹²¹ o líli¹ gajin¹² in:

—Nano niganee²¹ e' coon²¹ 'e fee¹ 'áai¹.

Tøø²¹ Jesús Leví

²⁷Mo ngayuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo gacwo¹ Jesús. Joon ganí² jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nií¹ tsá² sii²¹ Leví. Tyíin¹³ in coon²¹ li cí¹ tsá² 'laa¹³ tya' jilaa¹²¹ 'e 'nií¹. Joon gasii¹²¹ Jesús 'ido, jin¹² in:

—Ná¹ coon¹³ jna.

²⁸Joon garóon² Leví do. Gatú²⁰ jilaa¹²¹. Joon gangoo¹ coon¹³ Jesús.

²⁹Mo li ciin²¹ gi xu joon gajmaa¹ a Leví coon²¹ jmií²¹² fee¹ li fu tya'a tya' Jesús. Joon líi¹ fúu¹ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá² taai² coon¹³. 'In líi¹³ gi tsá² néei¹ coon¹³. ³⁰Pe tsá² fariseo coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley ga'láa² 'wii²¹² sii¹²¹ tsá² tya' Jesús, jin¹² in:

—'Ee lí¹ cø²øø¹ joongi 'ú²uu' coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá² coon¹³ 'in catyaa¹² gi 'in røø²¹ tsaa²?

³¹Jesús-gi gasii¹²¹ 'ido:

—Jo 'néi¹ timí¹ tya' jileei¹²¹ 'in tyúí¹. 'Né¹ mo jiin¹³ tya' tsatsaa¹³. ³²Jo mo gagoo²¹² oo wa'a tø¹³øø¹ jileei¹²¹ 'in tyúí¹. Tø¹³ oo jiin¹³ 'in røø²¹ tsaa² 'e jaa¹²¹ a-tsi.

Ungii¹ tsá² Jesús xiiala jmoo¹ tsá² taa¹²¹ a jo gøø²¹²ø

³³Joon gaungii¹ 'in tsá² do Jesús jin¹² in:

—'Ee lí¹ jmoo¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Wø³ taa¹²¹ a jo gøø¹²¹ø joongi faa¹²¹ a júú³ tyú²? Joon la joon joon jmoo¹ tsá² fariseo. Pe tsá² tyi'gi¹ gø¹²⁰ joongi 'un¹²⁰ —jin¹² 'in tsá² do.

³⁴Joon gajin¹² Jesús:

—'Goo²¹ wa'a jo dø¹ tsá² mi tyalíin² coon²¹ li gacui¹² cwoo²¹ tsá² la 'ii²¹² tyíin¹³ 'in tsá² gacui¹² cwoo²¹ do gø¹²⁰. ³⁵Pe ijø² coon²¹ jmií²¹² mo jo seen²¹ gi 'in tsá² gacui¹² cwoo²¹ do jee²¹² 'naa'. Joon jmií²¹² joon lí²-i jmá¹ tsá² taa¹²¹ a jo døø¹²¹ø.

³⁶Gajin¹² in jon Jesús gasii¹²¹ 'ido 'e cwáain¹ lo:

—Jin¹² in tsá² 'e jo tyú² wa'a tyú² tsá² ca'no¹³ siin¹³ 'mí² joon taan¹² an coon¹³ siin¹³ tsáai². Wana gajmaa¹ tsá² la joon tsa'ii¹³¹ siin¹³ 'mí² joon jo jnee¹ in røø² coon¹³ siin¹³ tsáai² do. ³⁷Joongi tún² jo

lí¹ wa'a tyiia¹²¹ tsá² jmi¹móo¹ 'míi² tsi loo²¹ tsáai² tsu wana gajmaa¹ tsá² la joon 'e jmi¹móo¹ do mo 'ya² joon 'gí¹o 'e loo²¹ tsáai² do. Joon la joon 'e tsa¹íi¹³ jmi¹móo¹ coon¹¹³ 'e loo²¹ do. ³⁸Tsu 'ná²-a tyiia¹²¹ tsá² jmi¹móo¹ 'míi² coon²¹ tsi loo²¹ 'míi². Joon la joon røø²¹ tsatiin¹³. ³⁹Jo 'iin²¹²in tsá² 'uun¹un vino 'múui² tsifu mo ngayuui¹¹³ gaun¹ tsá² vino tsáai² tsu jin¹² tsá² 'e jmá²gi vino tsáai².

6

Tsá² tya¹ Jesús cuun¹ mi¹² trigo mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²

¹Coon²¹ jmi²¹² galí² mo gati² jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² ngóo¹ Jesús coon²¹ jee²¹² li sijna² trigo. Joon tsá² tya'a ngaliin² cuun¹un mi¹² trigo do. Joon untyuu²¹ coon¹¹³ cwoo²¹o. Joon gø¹²⁰ mi¹² tya'. ²Joon 'in líi¹¹³ tsá² fariseo gaunngii¹ si¹²¹ 'i ido:

—'E lí¹ jmoo²oo¹ to² 'e jo tíi¹ jmoo¹ tsá² mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²?

³⁻⁴Jesús-gi gañii¹:

—Tyú²-u ñí³ 'naa¹ 'e gajmaa¹ 'lii²¹² David. Coon²¹ jmi²¹² galí² 'ii¹²¹ coon¹¹³ tsá² seen²¹ tyú² coon¹¹³ mo gatsá² un'áai² fu tsi inuu¹ cwo¹ tya' Dios. Joon gagøø¹²¹⁰ 'e 'iñi¹ ni cwaai¹³ fiin¹¹³ jiin¹¹³ untsá² tíi² gø¹¹⁰ 'e 'iñi¹ do. ⁵La joon jon Ruu¹²¹ i Tsá² tíi²mo tyu¹²u to² mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tyuun²¹ cwoo²¹o

⁶Mo gati² coon²¹gi jmi²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² Jesús nga¹ii²¹ fu inuu¹ cwo¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e¹²e tsá². Joon do-o 'yúui² jaain²¹ tsá² 'in tyuun²¹ cwoo²¹ tsáa¹. ⁷Joon 'in tifo¹² tya' ley coon¹¹³ tsá² fariseo jóø²¹ Jesús. Gacón² cwáain¹ wana iun'láai² Jesús 'in tsá² do mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá². Coon¹¹³ 'e la joon lí²-i jmáa¹ tsaa² tya' Jesús. ⁸Pe Jesús ñi¹o 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do. Joon gasii¹²¹ 'in tsá² tyuun²¹ cwoo²¹ do:

—Ráan²un. Jmáa² siin¹¹³u'un tún² tsa¹² no.

Joon garóon² 'in tsá² do. Joon gajmaa¹ siin¹²¹in. ⁹Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹ 'in tsá² catyaa² do:

—Niunngii²duu 'naa¹, 'e 'e 'e tíi² jmaa¹ tsá² mo 'e jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá², ti 'e tyú² owa 'e gó² 'ee? 'e 'e 'e jmá¹ tsá² tiin¹¹³ tsá² owa 'e jóon² tsá² 'ee?

¹⁰Joon gajóø²¹ i Jesús jileei¹²¹ 'in téein² co¹ li siin¹¹³in. Joon gasii¹²¹ 'in tsañuu¹ do:

—Nii¹¹³ cwoo¹o.

Joon gajmaa¹ 'in tsá² do. Joon ga'lóo² cwoo²¹. ¹¹Pe 'in catyaa²gi do gatsá² 'nii¹²¹-tsio. Joon ga'láa² 'wii²¹² unngii¹ la 'oo¹²¹ jee²¹² 'ii 'ee ijmaa¹ 'e gó² tya' Jesús.

Tyii¹¹³in Jesús ji dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹²Jee²¹² jmi²¹² joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ moo¹²¹. Ngafaa^{12a} júu³ tyú². Joon do-o gajaan¹ la tøø²mo 'woo¹ fee¹¹ Dios. ¹³Joon mo gajná² joon gatø¹² Jesús tsá² tya'a 'in ngí¹ coon¹¹³. Joon gatyii¹¹³in dyatuuin¹ jee²¹² 'ii. 'li 'in galisii²¹ apóstol. ('øø¹²¹-tsi tsá²: tsá² tya'a 'in gasii¹in.) ¹⁴'In lo do 'in sii²¹ Simóoi¹³, 'in gaunsi²¹o jon Tú³. Jaain²¹gi 'in sii²¹ Dí³, ruu¹²¹ i Simóoi¹³. 'In catyaa²gi do sii²¹ Jacobo coon¹¹³ Wó³ coon¹¹³ Lii²¹² joongi coon¹¹³ Bartolomé coon¹¹³ Untøø³ coon¹¹³ Tomóo¹³. Joongi coon¹¹³ Jacobo jóon¹ Alfeo coon¹¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananista. ¹⁶Coon¹¹³ Judas ruu¹²¹ i Jacobo coon¹¹³ Judas Iscariote, 'in mo liciiin²¹ ga'nñii¹ Jesús.

Ga'e¹² Jesús tsá² fúui¹

¹⁷Jesús gajgáai¹ fu moo¹²¹ do coon¹¹³ 'in tsá² ngii¹ coon¹¹³. Joon gajaan¹ coon²¹ ni míi³ coon¹¹³ 'in ngii¹ coon¹¹³. Joon lí¹ fúui¹ tsá² seen²¹. 'In tsá² do nijalíin² la caain²¹ li san¹² Judea coon¹¹³ Jerusalén coon¹¹³ li tyu¹² to² Tiro coon¹¹³ Sidón. 'In tsá² lo nijalíin² 'e janúu² júu³ tya' Jesús. Joongi jalíin² wa'a un'láai² Jesús 'ii jilaa¹²¹ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. ¹⁸Joongi jileei¹²¹ 'in ní² wúu¹ coon¹¹³ espíritu gó² un'láa²mo. ¹⁹Jileei¹²¹mo tsá² 'iin²¹²in 'in soon¹²¹on tya' Jesús tsu tyú² jmoo¹ mí¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya'o. Joon ga'láa²mo jileei¹²¹.

Cwoo¹ Jesús júu³ xiiala seen²¹ tsá² tyú²

²⁰Joon gajóø²¹ i Jesús tsá² ngii¹ coon¹¹³. Joon gajin¹²in:

—Tyú²-u si'íi¹³-'oo' tsá² tañii² 'naa¹, tsu ityu¹² Dios to² 'naa¹.

²¹Tyú²-u si'íi¹³-'oo' 'naa¹ 'in un'aa² no, tsu mi li ciin²¹ niró¹mo tu'uu¹.

²²Tyú²-u si'íi¹³-'oo' 'naa¹ 'in ci¹² nano, tsu mi li ciin²¹gi nilijøø¹³mo.

²³Tyú²-u si'íi¹³-'oo' jileei¹²¹ 'naa¹ mo 'eei¹¹ tsá² 'naa¹, joongi mo 'woo¹ tsá² 'naa¹ fu caluu, mo faa^{121a} tsá² 'laa¹²¹ tyii¹, mo faa¹²¹ tsá² gó² 'wii¹¹³ tyii¹ tsu 'wii¹¹³ ngii¹¹ coon¹¹³ 'in Ruu¹²¹ i Tsá². ²³Unjloøi¹³ 'yaanaa¹ coon¹¹³ 'e jmi²¹² joon tsu lí¹ fee¹gi tyii¹ mo tyalíin² 'naa¹ ñu¹fu². La joon jon gajmaa¹ 'a 'in

'lîi²¹² tsacøøi¹¹³ tya' 'in tsá² no, gajmee¹²¹ 'in tsá² 'in gacwo¹ júú³ tyú² calií.

²⁴ 'Lîi¹ fúu² 'naa' tsá² sá² cuu² tsu n-gali'óo²oo' 'e tyú² seen²¹naa'.

²⁵ 'Lîi¹ fúu² jileei¹²¹ 'in seen²¹ tyú² nano tsu mi li çiiin²¹gixu nityaa²¹² un'aa²naa'.

'Lîi¹ fúu² 'naa' 'in jløøi¹³ nano tsu mi li çiiin²¹gixu 'incií¹³oo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ fa'í².

²⁶ 'Lîi¹ fúu² 'naa' jileei¹²¹ 'in faa¹²¹ tsá² tyú² tyii' nano tsu la joon gajmaa^{1a} 'lîi²¹² tsacøøi¹¹³ tya'a coon¹¹³ 'in gacwo¹ júú³ gó² lawa júú³ tyú².

'E¹² Jesús tsá² 'e 'ná² 'iin²¹² tsá² 'in 'eei¹¹ 'ii Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

²⁷ —Pe jilee¹²¹naa' 'in nuu^{1u} júú³ tyiia fuu²¹²uu 'elo: Cwoli'iin²¹²moo' jileei¹²¹ 'in 'eei¹¹ 'naa'. Joongi jmaa^{2aa} 'jilaa¹²¹ 'e tyú² tya'a. ²⁸ Cwauncwaa¹³naa' jileei¹²¹ 'in un'lîi¹³ 'naa'. Mí²ⁱⁱ 'wii²¹² tya'a tyani Dios jileei¹²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'naa'. ²⁹ Wana 'in gapó² cataain²¹ ni¹¹ⁱ, cwo¹³¹o wa'a pó² 'e cataain²¹gi do. Wana 'in gatyí² 'mí¹² tyiá² tyi¹ cwo¹³¹o cwotyaa²¹ jon 'e 'mí¹² tyii¹³i. ³⁰ Cwo¹³ doñi'iin 'in gamí¹. Wana 'in gacón² 'e 'óo²-o'jo jo mí²gi. ³¹ Jmaa^{2aa} tya' tsá² xeei¹²¹ ce jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²naa' 'e jmá¹ tsá² tyii'.

³² Jmaa^{2aa} 'e tyú² jon' jiiin¹³ tya' 'in tsá² 'in 'néei¹ 'naa' tsu tsá² gó² jmoo^{1o} 'e tyú² tya' jiiin¹³ 'in 'iin²¹²mo. ³³ Jo jmaa^{2aa} 'e tyú² wana jmoo^{2oo} tyú²u jiiin¹³ tya' 'in tyú¹ coon¹³ 'naa' tsu cagi 'in jo tyú¹mo jmoo^{1o} la joon. ³⁴ Joongi jo jmaa^{2aa} 'e tyú² wana tyí^{2oo} jiiin¹³ coon¹³ 'e lîi² 'naa' 'e joon¹³on jilaa¹²¹ tún¹ tsu la joon jon 'in gó² tyí^{2o} tya' 'in gó². 'i¹-tsi 'e 'ii²¹²mo jilaa¹²¹ tún¹ tya' 'ido. ³⁵ Pe 'naa' 'ná¹ un'nee²¹naa' ce jileei¹²¹ 'in 'eei¹²¹ 'naa'. 'Ná¹-a jmaa^{2aa} jilaa¹²¹ 'e tyú¹ tya'a. 'Ná²-a tyí^{2oo} tya'a. Cwo^{2oo}, jo 'e 'i¹gi-'oo' 'e có²gi tún¹ jiiin¹³ xu. Tsu la joon jon lí² lifee¹gi jilaa¹²¹ 'e cwo¹ Dios 'naa'. Joon la joon lîin^{2naa} jóon¹ Dios 'in Ñi¹gi. Tsu 'in feei¹-tsi 'ii coon¹³ jileei¹²¹ 'in jo cwo¹²¹ 'maa¹³ⁱ 'ii coon¹³ jileei¹²¹ 'in gó². ³⁶ Cwoli'woo¹-oo' jon la 'woo¹-tsi Ñu¹u'.

Jo jmaa^{2aa} tsaa² tya' tsaruu¹²¹naa' 'E¹²gi Jesús tsá² gajin¹²in:

³⁷ —Jo cwó^{2oo} tsaa² tya' tsaruu¹²¹naa' la joon jon Dios jo icwó¹ tsaa² tyii'. Jo piin²¹²naa' tsá² xeei¹²¹ la joon jon Dios jo

pín² 'naa'. ³⁸ Cwo¹³gi tsá² xeei¹²¹ 'e tyú² la joon jon cwo¹²gi Dios 'naa' 'e tyú². Mo tyaa¹ 'ii¹²¹ tyii' coon¹³ 'mó² 'ii¹²¹ cwuu²¹ róøi²gi tó^{2oo}'. Tá²gi taa^{2aa}'. Nijmaa¹ Dios 'ii¹²¹ tyii' coon¹³ 'ii¹²¹ 'e 'naa' gajmee¹³ 'naa' to² coon¹³ tsá² xeei¹²¹.

³⁹ Jesús gasii²¹gi tsá² cwáain¹ lo:

—Jo lii¹i jaain²¹ tsatiuu² 'méei² jaain²¹gi tsatiuu² tsu la jiwáa²mo ixuu¹²¹i coon²¹ tsi too²¹. ⁴⁰ Xufiij¹³ cwo¹²-tsi 'áai¹ 'in untsáa¹ do pe jo lí² tii²gi jiiin¹³ la tii² tifo¹² tya'a. Pe mo natii² tyú²-u itii² la tii² tifo¹² tya'a.

⁴¹ 'Áai¹ jo tyan¹ to² lí² jóø¹³o coon²¹ tyi¹ 'yu unni² ruu²¹u. Pe joon jo mo tyaan²du'u cwáain¹ coon²¹ po¹mó² sicu¹³ unni¹²i 'wo'o. ⁴² ÇXiiala tá²-o'jo fu¹³u ruu¹²¹u?; "Ru¹u' cwodu' tyii³ⁱⁱ tyi¹ 'yu unni¹²i." Pe jo mo tyan¹du'u cwáain¹ xiiala lí¹ po¹mó² 'yu unni¹²i 'wo'o. jTsá² tajuu¹²¹ 'nu! Tyi²du' jéei¹ po¹mó² 'yu unni¹²i joongi lí² jóø¹³o 'e lí² tyi¹³i tyi¹ 'yu unni² ruu²¹u —gajin¹² Jesús.

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ 'e 'oofuu²¹ si'íi¹

⁴³ Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—Jo sá² 'mó² 'oofuu²¹ tyú² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi sá² 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ tyú². ⁴⁴ Cwii¹ tsá² 'mó² 'e 'íi¹ 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ si'íi¹. Jo cun¹ tsá² mi¹³ cwori³ 'e tsi wuu²¹ tóon¹ fií¹. ⁴⁵ Jileei¹²¹ tsá² tyú¹ faa¹²¹o jilaa¹²¹ 'e tyú²-u tsu tsi alma tya'o náa' jilaa¹²¹ 'e tyú². Jileei¹²¹gi tsá² gó² faa¹²¹o jilaa¹²¹ 'e go tsu tsi alma tya'o náa' jilaa¹²¹ 'e gó². Ce jilaa¹²¹ 'e gafaa¹²¹ tsá² coon¹³ 'oo^{2o} 'e jalí² tsi alma tya'a tsá² joon.

Tún² nii² tiifuu²¹ 'e jmoo^{1o} tsá²

⁴⁶ Jesús jin¹²in:

—'Naa' fuu¹²¹ jna: "Ñá¹ñu¹u." Pe jogi jmoo^{2oo} la to² tyu¹³uu. ⁴⁷ Fú³duu 'naa' xiiala lîi² jileei¹²¹ 'in jalín² janú² júú³ tyiia, joongi jmoo^{1o} la to² tyu¹³uu. ⁴⁸ Lîi¹ lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajmaa¹² coon²¹ 'nú¹. Pe nífu ga'lîin¹ 'o'2 lîi¹. Joongi gajmaa^{1a} tiifuu²¹ ni cuun²¹² do. Joon la joon mo gali'láai² jmi²¹ do líi¹ ga'la'2a 'e 'nú¹ do. Pe jo gali¹²i gatyí¹an^{2o} tsu 'wii¹³ ni cuun²¹² lí¹ tiifuu²¹ do. ⁴⁹ Pe jileei¹²¹ 'in nuu¹un joon jo jmoo^{1o} la to² tyu¹³uu lîi² lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajmaa^{12a} 'nú¹ ni 'wó². Jo 'ee tiifuu²¹ gasii¹²¹i. Joon mo gali'láai² jmi²¹ joon gatyí¹an^{2o} 'e 'nú¹ do. Joon gaci¹²mo. Joon nga¹íi¹ coonti —jin¹² Jesús.

7

Un'láai²¹ Jesús jaain²¹ tsa'leei¹² tya' jaain²¹ 'láa² tya' Roma

¹ Mo ngayuui¹³ gatséi¹ gafeei¹²¹ Jesús 'in tsá² do joon gangóo¹ fu Capernaum. ² Do-o ni seein²¹ jaain²¹ 'in tyu¹² to² ciein¹³ 'láa² tya' Roma. Joon ni'áa¹ jaain²¹ tsá² tya'a 'in ni'iin²¹² in líí¹. Niraain¹ ti li júun² mo. ³ Mo ganúu² 'in tyu¹² to² 'láa² do 'e faa¹²¹ tsá² tya' Jesús joon gasii¹ 'in jaain²¹ gáí¹ tsacøøi¹³ jee²¹² tsá² Israel 'e tsamií¹ tyanií¹ wa'a jó¹ jaun'láai² tsá² tya'a. ⁴ Joon gangatyéein¹ 'in tsá² do tyani Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² gamií¹ tyani Jesús, jin¹²¹:

—'In tyu¹² to² 'láa² do tíi² mo 'e un-coon¹³ on³ tsu líí¹ fee¹¹-tsi tya' fuu²¹ goo²¹ o'. Joon 'i-o tyu¹² to² líí¹ i cwo¹¹ tyii¹.

⁶ Joon gangó¹ Jesús coon¹³ on. Pe mo gatyíia¹ tyan' co' li si¹² 'nè¹ do joon 'in tyu¹² to² 'láa² do gasii¹ 'in jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ 'e tsasii¹³¹ Jesús:

—Ñi'fii²¹, jo untyiín² gi 'wo'o, tsu jo tíi² na 'u¹² u 'inuu tyiia. ⁷ 'Wii¹³ joon jo gatá²-tsii ga'nee¹²¹ na 'nè. Li goon foo¹²¹ o' o' joon la joon i'láa² mo tsá² tyiia. ⁸ Lawa'a jna 'ii¹³ moo to² tyu¹² tsá² xeei²¹ joongi tyu¹³ oo to² tsá². Joon mo tyu¹³ u to² 'e tsaliín² tsá², tsaliín² mo jon. Joongi motyu¹³ u jó¹, jó¹-o. Joongi mo tyu¹³ u to² tsá² tyiia jilaa¹²¹ a jmoo¹-o.

⁹ Joon mo ganúu² Jesús 'elo líí¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gajóøi² jileei¹³ tsá² jalíín² coon¹³ do. Joon gajin¹²¹:

—'E la ja¹² mo, jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel jo mo gatsee¹²¹ na 'in tsáai¹-tsi la tsáai¹-tsi 'in tsañuu¹ lo.

¹⁰ Joon mo gangaliin¹ 'in 'in tsá² gasii¹ 'in do gatsee¹²¹ i 'in tsá² do nityú¹ mo.

Gajmaa¹ Jesús gajii¹¹ jón¹ jaain²¹ 'yíia'ñí²

¹¹ Mo ngayuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo Jesús ngóo¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Naín. Joon ngaliín² mo coon¹³ tsá² ngí¹ coon¹³ on coon¹³ fúui¹ gi tsá² xeei¹²¹. ¹² Joon mo gatyíia¹ co' fuu²¹ do ganii²¹ jeei¹ tsá² jaain²¹ 'líí²¹² itsa'áa¹³¹. Jiin¹³ 'in do-o jóon¹ 'yíia'ñí² 'in niseein²¹. Líí¹ fúui¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ do ngaliín² coon¹³ on. ¹³ Mo ganí¹ 'in Jesús 'ii fúu² galíí² 'ido. Joon gajin¹²¹ gasii¹²¹ 'ido:

—Jo cii¹²¹ i.

¹⁴ Joon gangatyéein¹ Jesús. Joon gasuu²¹ 'e cwóo¹ do. Joon 'in tyan¹ cwóo¹ do gan'oo. Joon gasii¹²¹ Jesús 'in 'líí²¹² do:

—Simii²¹, jna-a fuu²¹² uu 'nè: jRaan² un no!

¹⁵ Joon 'in tsá² nigajúin¹ do nigacwoo²¹-o. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹ a. Joon Jesús gajaan¹²¹ mo sáa³ o 'ido. ¹⁶ Mo ganii²¹ 'in tsá² taain²¹² do jilaa¹²¹ 'elo jmai¹² 'in gafoo¹²¹ mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwo¹² o 'maai¹³ Dios. Jin¹²¹:

—Jaain²¹ tsá² feei¹¹ 'in cwo¹ júu² tyú² nigajnéi¹ jee²¹² jna¹.

Jin¹² o jon:

—Dios nigajó² 'e uncoon¹³ on fuu²¹ goo²¹ o'.

¹⁷ La tóøi² Judea coon¹³ la cu' li' li san¹² galiíiii¹ tsá² 'e nigajmaa¹ a Jesús.

Tsá² 'in gasii¹ 'in Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹

¹⁸ 'In tsá² ngii¹ coon¹³ Wó³ gajma¹² o júu³ jilaa¹²¹ 'e nicali². Mo galiíí² Wó³ 'elo joon gatø¹² ø ngái¹ jee²¹² 'ii. ¹⁹ Joon gasii¹ 'in tyani Jesús 'e tsasii¹³¹ wana jó¹² o 'i-o Cristo 'in 'ná² jó¹ owa'a sijéen¹ 'in 'in xee¹²¹ mo 'ee.

²⁰ 'In tsá² gasii¹ 'in Wó³ do gangatyéin¹ mo li siin¹² Jesús. Joon gasii¹²¹ 'ido:

—Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹ nigasii¹ 'in jna'a 'e unngii² i 'nè wana 'nè-u Cristo 'in 'ná² jó¹ owa 'ná²-a jeen² na'a 'in xee¹²¹ mo 'ee.

²¹ La tsífu joon mo gatyaliín² 'in tsá² do, Jesús gaun'láai² fúui¹ tsatsaa¹³ coon¹³ jmoowúu¹ tsáai² coon¹³ 'láai² nii² gi jmoowúu¹. Ga'woo¹ 'in 'líí¹³ táai² alma tya' tsá². Líí¹ jon fúui¹ tsatiuu² gaun'láai². ²² La joon gasii¹²¹ Jesús 'in tsá² do:

—Cwolíín² naa¹, joon cwosí² ii' Wó³ la li 'e nigañí² ii' joongi nináa² uu'. Cwosí² ii' xiiala la lí² jóø² tsatiuu². Joongi tsajluui¹³ lí²-i ngí³. Joongi tsá² jgøøi¹²¹ ga'láa² mo. Joongi tsá² cwuii²¹² nuu¹ o. Joongi 'líí²¹² gajiiin¹²¹ o. Joongi tsá² tañí² nuu¹ o júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹³ tsá². ²³ Jøø³ mo 'áai¹ jileei¹²¹ 'in jo cu¹²-tsi coon¹³ jna.

²⁴ Mo ngayuui¹³ gangaliín² 'in tsá² gasii¹ 'in Wó³ Jesús ga'láa² 'wii²¹² gasii¹²¹ i tsá² cwáain¹ tya' Wó³, jin¹²¹:

—'Naa¹ jo mo tyaliín² naa¹ tyajóø² oo' li jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ tó² 'e jøø²¹ coon¹³ tyí². ²⁵ Jon'gi mo tyajøøi¹²¹ 'naa' jaain²¹ tsá² 'in tyi¹² 'mi¹² tyú². Niñí³ 'naa' jileei¹²¹ 'in tyi¹³ 'mi¹² tyú² 'in seein²¹ tyú² 'ii néei¹ lacaain²¹ tya' róø¹³ mo. ²⁶ 'Naa' nigatyajøø²¹² naa¹ jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú². Joon la joon gañí² ii'. La joon fo¹² oo 'e 'ido-o

'in tyíin²gi la jee²¹²jileei¹²¹ 'in nigacwo¹júu³ tyú². ²⁷Tsu cwáain¹ tya' 'ii la mo gajin¹² ni jí² tya' Dios la lo:

Síí³na tsá² tyan¹ júu³ tyú² nifugi li cwóo²¹o. Joon 'e tyáa² tyú² tsá² i'í¹²¹mo 'nū.

²⁸'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jee²¹² jileei¹²¹ tsá² jo mo cwai¹² jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² 'in feei¹gi lagi Wó³ sai¹ tsá² jmíi²¹. Pe doñi¹iin 'in 'wó¹gi 'in seen²¹ li tyu¹² Dios to² 'ido 'in feei¹gi lagi Wó³.

²⁹Mo ganuu¹un jileei¹²¹ tsá² 'elo coon¹¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' jilaa¹²¹ 'e 'nií¹ tsá² 'in nigasaai¹ Wó³ jmíi²¹ gajin¹²o 'e ja¹²mo Dios.

³⁰Pe 'in tsá² fariseo coon¹¹³ tifo¹² tya' ley 'in cwó¹i yaai 'e saai¹ Wó³ 'ii jmíi²¹ jo ga¹i¹²¹i jilaa¹²¹ 'e la mo 'iin²¹² Dios jmáa¹ 'a 'wii²¹² tya' a. ³¹Gajin¹²gi Jesús:

—Nanogi cóon³duu cwáain¹ xiiala líi¹ tsá² 'in seen²¹ nano. Fo¹³duu xiiala líi¹.

³²Líi¹ la líi¹ xuui²¹² 'in néei¹ to² coo¹o la caain²¹ fu 'moo¹¹³. Tøø¹²¹ø xuui²¹² ngíi¹ coon¹¹³ jin¹²in: “Xuu²¹u¹ lúu¹ pe jo tseen²¹²naa'. 'øø²¹øø coon²¹ júu³ fa¹í³ tyii¹ pe jo cí²í¹.”

³³Gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmíi²¹ joon jo 'ee gø¹²ø 'ií¹ jon¹gi vino 'uun¹²¹un. Joon 'naa¹gíi¹ foo¹²¹oo¹ 'e tyaan¹ coon²¹ es-píritu gó².

³⁴Joon mo ngayuui¹¹³ joongi gagó² jna 'in Ruu¹²¹na Tsá². Gø¹³oo joongi gu¹³oo. Joongi foo¹²¹oo¹ 'e jlo² tu¹³uu, 'e gø¹³øø joongi gu¹³uu líi¹gi. Joongi foo¹²¹oo¹ 'e seen²¹na tyú² coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in røøi²¹ tsaa² coon¹¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá².

³⁵líi¹ tsá² 'e jmíi¹-tsi Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ 'in jai¹² líi¹ 'ii.

Tyíin¹³ in Jesús fu tya' jaain²¹ tsá² fariseo sii²¹ Simóoi¹³

³⁶Jaain²¹ tsá² fariseo gatø¹ø Jesús 'e tsa¹ee¹²¹ 'e 'í¹ fu tya' a. Joon gangó¹ Jesús fu tya' a. Joon jiin¹¹³ la tísi¹² gacwo²¹ Jesús caai¹ mesa.

³⁷Joon galiñi¹ jaain²¹ tsamí² 'in nirøøi²¹ tsaa² 'in seen²¹ 'e fuu²¹ do 'e nigangó¹ Jesús nga¹ee¹²¹ 'í¹ fu tya' 'in fariseo do. Joon gatyí¹ 'a 'in tsamí² do tyaan¹ coon²¹ tsuu² lí¹ cøun²¹² alabastro sí¹²o jmíi²¹ jma-fuu²¹.

³⁸Joon líli¹ cí¹²i xuui²¹²-tsi. Gatyí¹ 'a caluu li tyíin¹² Jesús. Joon ga¹láa² 'wii²¹² garun¹²un tíi² Jesús coon¹¹³ jmíi²¹ toon²¹ uní¹i. Mo ngayuui¹¹³ joon gauntyuu¹¹³ coon¹¹³ jñutyí¹i. Joon gajun¹un tíi² Jesús. Joongi ga¹í² jmíi²¹ jmafuu²¹ tíi² Jesús.

³⁹Joon mo ganí² 'in tsá² fariseo 'in nigatø¹ Jesús do joon ga¹i¹-tsi: “Wana 'in tsañuu¹ 'no 'e la

jai¹² jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² nilili¹³o 'iin 'in sé² tya' a. ⁴⁰Joongi nilili¹³o xiiala líi¹ 'in tsamí² do. Tsu jaain²¹ tsamí² 'in røøi²¹ tsaa² no.” Joon gasii¹²¹ Jesús 'in tsá² fariseo do:

—Simóoi¹³, sá² coon²¹ 'e fuu²¹²uu 'nū.

Joon gañii¹ 'in tsá² fariseo do:

—Faa¹³du', tifo¹².

⁴¹Joon gajin¹² Jesús:

—Lawa gáí¹ tsañuu¹ nirøøi²¹ cuu² tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyí² cuu². Jaain²¹ 'ido nirøøi²¹ 'ná² cíein¹³ cuu². 'In jaain²¹ dogi nirøøi²¹ ca¹no¹³ cíein¹³.

⁴²Joon jo nii²¹ 'e ityí²gi 'e røøi²¹ tya' 'ido. Joon 'in tsá² tyí² cuu² do galifee¹mo-tsi 'e røøi²¹ 'ido tya' la jiwaa²mo. Joon nano jmáa²du¹ júu³, 'iin jee²¹² ngái¹ do 'in gali¹iin²¹²gi 'in tsá² tyí² cuu² do?

⁴³Joon gañii¹ Simóoi¹³:

—Líi²na 'in tsañuu¹ 'in garøøi²¹gi líi¹gi.

Joon gajin¹² Jesús:

—Jo¹²o júu³ tyi¹.

⁴⁴Joon gajøøi¹² Jesús 'in tsamí² do. Joon gasii¹²¹ Simóoi¹³:

—Jøøi²¹²du¹ 'in tsamí² lo. Ga¹uu²¹²uu fu tyi¹. Joon jo gacwo¹²o jmíi²¹ 'e ruun¹³uun tíi³íi, pe 'in tsamí² logi garun¹²un tíi³íi coon¹¹³ jmíi²¹ toon²¹ unní¹i.

Joon gauntyuu¹¹³ coon¹¹³ jñutyí¹i. ⁴⁵Jo gajiiin¹¹in tyiia pe 'in tsamí² logi jo mo jan¹ jun¹²o tíi³íi jiiin¹³ la ga¹uu²¹ tyi¹i. ⁴⁶Jo ga¹ee² 'e acete mootyí¹³i, pe 'i-gí nigaxéi² jmíi²¹ jmafuu²¹ tíi³íi. ⁴⁷'Wii¹³ joon fo¹³oo: Líli¹ røøi²¹ tsaa² pe 'ee²o xiiala 'ín²na tsaa² tya' a tsu 'wii¹³ líi¹ gali¹iin²¹² jna. Pe jileei¹²¹ tsá² 'in xuu² tsaa² 'ín²na tya' a 'e joon xuu² 'e 'iin²¹²in jna —jin¹² Jesús.

⁴⁸Joon gajin¹²in sii¹²¹i 'in tsamí² do:

—Niga¹ín¹moo tsaa² tyi¹.

⁴⁹Joon jileei¹²¹ tsá² 'in nijalín² néei¹ do coon¹¹³ 'i ga¹láa² 'wii²¹² síi¹ jee²¹² 'ii:

—J¹lin 'in tsañuu¹ lo 'e ca jígi tsaa² tya' tsá² 'ín²in?

⁵⁰Pe Jesús-gi gasii¹²¹ 'in tsamí² do:

—Nigajmaa²¹²aa tiin¹¹³mo'o tsu 'wii¹¹³

ja¹²mo galíi²u. Jløø¹³mo'o cwoo¹²mo'o.

8

Tsamí² 'in gauncoon¹¹³ Jesús coon¹¹³ 'e jmaa¹²¹i to²

¹Mo ngayuui¹¹³ jilaa¹²¹ 'elo Jesús ngii¹ la caan²¹mo fuu²¹ coo¹¹³ coon¹¹³ fuu²¹ pí¹³

do. Cwo'o júú³ tyú² joongi 'e¹²e tsá² xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Ngaliín²mo coon¹¹³ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a. ²Ngaliín²mo jon 'in líi¹³gi tsamí² 'in niga'wooi¹ 'in líi¹³ taai² alma tya'a coon¹¹³ 'láai² nii²gi jmoowúu¹. Jee²¹² 'ii ngóo¹ María 'in sii²¹ Magdalena. 'Ido-o niga'wooi¹ dyá¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya'a. ³Do-o jon ngóo¹ Yawuun², tsamí² tya' jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Chuza 'in líi¹³ to² tya' Herodes. Do-o jon ngóo¹ Susana coon¹¹³ 'in líi¹³gi tsamí² 'in uncoon¹¹³ Jesús coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmaa¹²¹ to².

Tyaa¹ Jesús júú³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² jñí² mi¹³ jún²

⁴Líi¹ fúui¹ tsá² ga'wooi²¹ la caain²¹ fuu²¹ do 'e tsajøø²¹² Jesús. Joon mo galicaain²¹ tsá² fúui¹ líili¹ joon gafaa²¹ Jesús coon¹¹³ coon²¹ cwáain¹. Gajin¹²¹in:

⁵—Lawa jaain²¹ tsá² gacwo'íi¹ ijñí² mi¹³ jún². La 'ii²¹² ngóo¹ dya^{12a} 'e mi¹³ jún² do 'e líi¹³ mi¹³ jún² do gaxuu¹²¹ tya'í fu. Joon ga'ø¹²ø tsá² joongi gagøø¹²¹ø tón¹-on 'e mi¹³ do. ⁶Joon 'e líi¹³gi gaxuu¹²¹ jee²¹² cuun²¹². Joon mo ga'yíia¹ ní¹ galityuun²¹ tsu¹ jo 'ee cwo'o¹³ sá². ⁷'E líi¹³gi gaxuu¹²¹ jee²¹² tóon¹. Joon gajgoo¹²¹o coon¹¹³ 'e tóon¹ ga'yíia¹ caain²¹ coon¹¹³ do. ⁸Pe 'e líi¹³gi mi¹³ jún² do gaxuu¹²¹ jee²¹² cwo'o¹³ li tyú². Joon mo gacwáin¹ tyú² gacwo'. Ca ciein¹³ mi¹³ líi¹³gi la ca mi¹³ gacwo¹.

Mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹ Jesús 'elo joon gasii¹²¹ tsá² coon¹¹³ coon²¹ júú³ tá² líili¹:

—Wa'a sá² loocwo'o¹, núu²duu¹.

'Ee lo 'íi³ 'e cwáain¹ do

⁹Joon gaunngii¹ tsá² tya'a:

—'Ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júú³ cwáain¹ tya' jún² do?

¹⁰Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii:

—Dios ijmaa^{1a} 'e liñí² 'naa' coon²¹ júú³ 'uui²¹ tya'a. Coon²¹ júú³ tya' xiiala ityú¹² Dios to² tsá². Pe 'in catyaa²gi fuu²¹²uu coon¹¹³ jmai¹² júú³ cwáan¹mo. Tsu joon mo jøø² jan²o lawa'a jo jøø²o. Joongi mo ganúu²o ján² lawa'a jo 'ee ga'øøi¹²¹-tsio.

Jesús faa^{121a} xiiala 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júú³ cwáain¹ tya' tsá² jñí² mi¹³

¹¹Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'ido:

—'Elo-o 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júú³ cwáain¹ lo: 'E mi¹³ jún² do li la li júú³ tya' Dios. ¹²Joon mo gaxuu¹²¹ 'e jún² tya'í fu do 'e gagøø¹²¹

ton¹ 'øøi¹²¹-tsi tsá² la li mo ganúu² tsá² júú³ tyú². Joon 'in 'líi¹³ jóo¹o joon tyí²o júú³ tyú² do yu tsi alma tya'a. Joon jo lí²-in litsáai¹-tsi 'e tiin¹³in. ¹³Joon mo gaxuu¹²¹ jún² do jee²¹² cuun²¹² 'øøi¹²¹-tsi tsá² li la li mo ganúu² tsá² júú² tyú². Yaa'mo-tsi ga'ii¹²¹ 'e júú³ tyú² do. Pe mi ti 'ii²¹ iní²in wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júú³ do ilicoon¹²¹on. Líi¹ la li coon²¹ sa¹³ 'mó² 'e jo jmó³ 'láai² sá². Jo ta¹²¹a. ¹⁴Mo gaxuu¹²¹ 'e mi¹³ jún² jee²¹² tóon¹ do 'øøi¹²¹-tsi lawa'a mo ganúu² tsá² júú³ tyú². Nu'u'o pe ngaliín²mo jiin¹³ la fu¹ taai². Jiin¹³ la gajgoo¹²¹ 'e sa¹³ do jee²¹² tóon¹ do lawa la joon jon jileei¹²¹ 'in ngí¹ cu¹²-tsi coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e tyíin² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú² seein²¹. Jo 'ee garoo²¹ mi¹³ tya'a. ¹⁵Joon mo gaxuu¹²¹ jún² do jee²¹² cwo'o¹³ 'oo¹³ 'øøi¹²¹-tsi tsá² mo ganúu² tsá² júú³ tyú² do. Nu'u'o joon cón²o cwáain¹ 'e júú³ tyú² do. Joon jmo'o-o taa^{121a}. Joon 'e la joon garoo²¹ 'láai²gi.

Júú³ cwáain¹ tya' po¹³ jí² coo²¹

¹⁶Jin¹²¹gi Jesús:

—Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin dyi¹² coon²¹ jí² joon mi yuui¹³ joon jliñí²¹ sii¹²¹in nu' coo'mó² 'ee. Mo dyi¹² tsá² jí² lí' yu'u sii¹²¹ tsá² joon jnee¹² tya' jileei¹²¹ 'in tsá² taai²¹². ¹⁷Ce jiin¹³ coon²¹ 'e si'mo² jo lí² wa'a jo lí² jnee¹. Jon'gi sá² coon²¹ júú³ 'uui²¹ wa'a 'e jo líni¹ tsá². Joon nilisá² júú³.

¹⁸'La joon núu²duu¹ tyú² tsu jileei¹²¹ 'in 'ii²¹mo júú³ tyú² do cwo² Dios 'e 'øøi¹²¹-tsi tyú²gi. Pe jileei¹²¹ 'in jo 'ii²¹ 'e júú³ tyú² do cwo² Dios 'e jo 'øøi¹²¹-tsi coonti.

Sáa³ Jesús coon¹²¹ ruu¹²¹

¹⁹Joon gatyaliín² ruu¹²¹ Jesús coon¹¹³ sáa³ li siin¹² Jesús. Pe jo lí² tsatyéein¹ tyan¹ tsu líi¹ fúui¹ tsá² taai²¹². ²⁰Pe 'in líi¹³ tsá² gasii¹²¹o Jesús:

—Saa^{21a} coon¹¹³ ruu¹²¹u téein² caluu. Joon 'iin¹²¹in jøøi² nnu.

²¹Pe joon gajin¹² Jesús:

—Jileei¹²¹ 'in nuu¹ júú³ tyú² tya' Dios joongi cón²du cwáain¹ coon¹²¹ tún² 'ii sáa³aa joongi 'ii ruu¹²¹na.

Un'woo² Jesús tyí² 'íi¹ ni jmii²¹

²²Coon²¹ jmii²¹² galí² nga¹² Jesús tsi coon barco coon¹¹³ tsá² tya'a. Joon gasii¹²¹gi:

—Tsaa^{21a} lí' ti cataain² tyíia¹ no.

Joon ngaliín²mo. ²³Joon la 'ii²¹² ngaliín² ni jmii²¹ do-o gacwuu²¹mo Jesús. Joon galí²

li ngalín² do ga'íí² coon²¹ tyí² tá² lí¹ 'e ni jmií²¹ do. Joon ga'láa¹ 'wii²¹² garó¹ mo jmií²¹ tsi barco do. Joon ga'íí¹ fo¹²-tsi li táai² do itá². ²⁴ Joon ngalín² gaunjnaa¹-tsi Jesús. Joon gasii¹²¹ Jesús:

—jTifo²¹ jTifo²¹ jNitee² mo!

Joon garóon² Jesús. Joon ga'woo¹ 'e tyí² do coon¹¹³ 'e jnóo¹ jmií²¹ do coon¹¹³ júu³ tya'a. Joon coon²¹ ga'íí² tii². ²⁵ Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹ tsá² tya'a:

—¿Ee lí¹ jo tsáai¹-oo'?

Pe 'ido-gi gafoo¹²¹ mo. Joon tsa'goo²¹-tsi. Joon gaunngii¹ ruu¹²¹ la jaain²¹ la jaain²¹:

—¿'lín 'in tsañuu¹ lo 'e tyu¹² to² tyí² coon¹¹³ jmií²¹² joon nuu¹¹³o?

Tsá² 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a 'in seein²¹ fu Gadara

²⁶ Pe gatyálín² mo fu cwoo¹¹³ sii²¹ Gadara. 'E náa¹ lí¹ ngoo¹¹³ tyíá¹ do tyani Galilea.

²⁷ Mo gacwo¹ Jesús fu tsi barco do gatyéin¹ jaain²¹ tsañuu¹ seein¹ fuu²¹ do. Líi²¹² 'áai¹ ningóo¹ 'in tsañuu¹ do 'yuui jaain²¹ 'in 'líi¹³ alma tya'a. Jo tyi² gi 'mi¹². Jon'gi jon'gi inuu. Jee²¹² 'aan¹ tya' 'líi²¹² joon'on. ²⁸ Mo gani¹ 'in Jesús joon gasii¹²¹ 'wojnii¹ tyani Jesús. Joon ga'oo¹ o jin¹² in:

—¿Ee jmaa² a tyiia, Jesús? Joon¹ Dios 'in níi¹ mo 'nu. Mí³ tyani²¹ 'e jo 'e¹² 'e wúu¹ jna.

²⁹ La lo-o gajin¹² in tsu 'wii¹¹³ Jesús nigatyu¹² to² 'in espíritu taai² alma tya' 'ido 'e 'woo²¹ mo. Líi¹ 'láai² fu 'in espíritu gó² do nigasaan¹ 'in 'in tsá² do. Joon niga'ñuu² tsá² cwoo²¹ tii². Niga'ñuu² coon¹¹³ cadena joon jo laai²¹ gi. Pe 'gíi¹ o cadena do. Joon 'in espíritu gó² taai² jmo'o cwiin¹ 'ido ti li jo 'in tsá² seein²¹. ³⁰ Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii²¹ 'nu?

'Ido-gi gañii¹:

—Legión-mo sii²¹ jna.

'E lo-o gajin¹² in tsu 'wii¹¹³ líi¹ fúui¹ espíritu gó² 'in nigataai² alma tya'a. ³¹ Joon 'in espíritu do gami¹² Jesús 'e jo sii¹¹² in 'ii li 'líi¹³. ³² Joon líi¹ fúui¹ ní¹ taai² gø¹² co¹² do. Joon 'in espíritu gó² do gami¹² Jesús 'e cwoo²¹ tsataai² tu¹² 'in ní¹ do. Joon gacwóo¹ Jesús 'ii²¹. ³³ Joon 'in espíritu do ga'woo²¹ mo tya' 'in tsañuu¹ do. Joon ngataai² tu¹² 'in ní¹ do. Joon 'in ní¹ do gacwiin¹ in li sijí² joon gapée¹ xuu¹²¹ tsi tyíá¹ do. Joon do-o gajoo¹²¹ o jmií²¹.

³⁴ Mo ganí² jileei¹²¹ 'in 'aai¹ ní¹ do jláa¹²¹ 'e galí² gafoo¹ mo 'áai¹ joon gacwiin¹ o. Joon gangaliin¹ ngajmaa¹² a júu³ tsá² fuu²¹ coon¹¹³ la caain²¹ gi li taain²¹² tsá². ³⁵ Joon ga'woo²¹ mo 'in tsá² seein²¹ do ngajóø² jilaa¹²¹ 'e nigalí². Mo gatyálín² ti li siin¹¹² Jesús gatsee¹²¹ mo 'in tsañuu¹ 'in niga'woo²¹ espíritu gó² alma tya' 'ido. Tyíin¹³ in 'wii²¹² tii² Jesús. Tyi¹²¹ 'mi¹² joon niga'í¹²-tsi. Joon gafo¹ mo 'in tsá² do. ³⁶ Joon jileei¹²¹ 'in niganí² gatyá¹ o júu³ xiiala niga'láai² 'in tsañuu¹ 'yuui 'in 'líi¹³ alma tya' do. ³⁷ Coon¹¹³ cwáain¹ lo-o jileei¹²¹ tsá² seein²¹ li sii²¹ Gadara do ga'láa² 'wii²¹² mii¹ tyani Jesús 'e cwo¹ 'e fuu²¹ do, tsu líi¹ 'goo¹²¹ o. La joon nga'í² Jesús tsi barco. Joon ganga¹² mo. ³⁸ La nu¹ gi 'e tsee¹²¹ 'in tsañuu¹ 'in ga'woo²¹ 'in 'líi¹³ alma tya' do gamii¹ tyani Jesús 'e tse¹² mo coon¹¹³ on. Pe Jesús-gi gatyu¹² to² 'e ján¹² o. Joon gasii¹²¹ 'ido:

³⁹ —Cweei¹ fu tyi¹ joon cwotyá² a júu³ jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios coon¹¹³ 'nu.

Joon ganga¹² mo 'in tsañuu¹ do. Joon gatyá¹ o júu³ la jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹ a Jesús 'wii²¹² tya'a.

Jamí¹ 'i Jairo coon¹¹³ tsamí² 'in gasú² siin¹³ Jesús

⁴⁰ Mo gacii¹¹² Jesús fu 'ngoo¹¹³ jmií²¹ do ga'ii¹²¹ mo tsá² 'ii jløø¹³ mo tsu jilee¹²¹ mo sijéen¹³ in 'ii. ⁴¹ Joon gacwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jairo. 'Ii 'in tyu¹² to² cwo¹. 'In tsañuu¹ lo gasii¹²¹ 'wojnii¹ 'wii²¹² tii² Jesús joon gamii¹ tyani Jesús 'e tsáa¹ a fu tya'a. ⁴² Jaan²¹ mo jóon¹ seein²¹ 'in ngóo¹ dyatun¹ jiin¹. 'In raain¹ ti li júun² mo. Mo gangó¹ Jesús líi¹ fúui¹ tsá² ngalín² coon¹¹³ on. 'Áa¹ mo cuu¹¹² li ngalín² do.

⁴³ Joon jee²¹² 'ii ngóo¹ jaain²¹ tsamí² tsaa¹¹³. Ningóo¹ dyatun¹ jiin²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹¹³ 'e jmoowúu¹ tuuin²¹ do. Joon 'áa¹ mo niga'ín² cuu² coon¹¹³ timí¹. Nigatsaa²¹² jilaa¹²¹ 'e 'oo¹ o pe jo mo ga'láai². ⁴⁴ Joon gatyéin¹ in li caluu Jesús. Joon gasuu²¹ ti¹ siin¹³ 'ido. Joon la tsifu joon gawuun¹¹³ mo tuuin²¹. ⁴⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—¿'lín gasú² sin¹³ iin?

Jilee¹²¹ mo tsá² jo júu³ gatyaa¹. Joon Tú³ coon¹¹³ 'in cattyai² gi do gajin¹² in:

—Tifo¹², líi¹ cuui¹²¹ tsá² 'nu joongi¹ lee¹¹² tsá² 'nu. Joon unngii¹²¹: “¿'lín gason¹ tyi¹?”

⁴⁶Joon gajin¹² Jesús:

—Líi¹³ moo la lí'i seein²¹ 'in gasú² tyiia tsu galili¹³oo gaun'láa²moo jaain²¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tyiia.

⁴⁷Mo galili¹³ 'in tsamí² do 'e galili¹² Jesús 'e niga'láa²mo joon gajó² jlee¹. Joon gasii¹²i 'wojni¹i tyani Jesús. Joon gatyaa¹a júu³ tyani jilee¹²i tsá² do 'ee cwáain¹ nigason¹on siin¹³in joon xiiala niga'láa²mo coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. ⁴⁸Joon gasii¹² Jesús 'ii:

—Niga'láa²mo'o, 'mí², tsu 'wii¹³ nigalit-sáa¹mo-'o'o jna. Jløø¹³mo'o icwoo¹²mo'o.

⁴⁹Siin¹²mogi Jesús faa¹²gi mo gatyía¹ jaain²¹ 'in jó¹ fu tya¹ Jairo, 'in tyu¹² to² cwo¹ do. Joon gasii¹²i Jairo jin¹²in:

—Najuun²¹mo yuun²¹ tyi'i. Jo un-tyiin²gi¹ 'in tifo¹² no.

⁵⁰Pe ganúu² Jesús joon gajin¹²in:

—Jo jmaa²a 'goo¹²o canii² jmáa² tsáai¹-o'o. Joon i'láa²mo yuun²¹ tyi'i.

⁵¹Mo gatyía¹ Jesús 'a inuu¹ do joon jo gacwoo¹ ngatáai² jiin¹³ jaain²¹ 'in catyáai². Jiin¹³ Tú³-u nga¹² coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joongi jiin¹³ jmi²¹ 'in yuun²¹ do coon¹³ jiin¹³ sáa³o nga¹². ⁵²Jilee¹²mo tsá² cí¹²i xuui²¹²-tsi tya¹ 'ido. Joon gajin¹² Jesús:

—Jo cí²ii¹ tsu jo mo júuin¹ 'in yuun²¹ no jiin¹³ lí¹ 'e cwuu²¹mo.

⁵³Pe jmai¹² 'in gangíi¹³ tsu ñi¹o 'e najuun²¹mo 'ido. ⁵⁴Joon gason¹ Jesús cwoo²¹o tya¹ 'in najóin¹ do. Joon gafaa¹²a coon¹³ coon²¹ júu³ tá² lí², jin¹²in:

—Simí², ráan¹un.

⁵⁵Joon gajiin¹o 'ido tún¹. Joon la tsifu joon garóon². Joon gatyú¹² Jesús to² 'in tsá² do 'e cwoo²¹xu 'e dø¹¹ 'ido. ⁵⁶Joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsacøø¹¹³ tya'a. Pe joon gatyú¹² Jesús to² 'e jo 'in sii¹²i ce jiin¹³ jaain²¹ jilaa¹²¹ 'e nigalí¹ do.

9

Sii¹²i Jesús ji dyatuuin¹ tsá² tya'a 'e tsacwo¹ júu³ tyú²

¹Jesús gancaain²¹ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gacwo¹²o 'ido 'ii²¹ to² jmáa¹ 'e 'wooi²¹ 'ido jilee¹²i nii² espíritu gó² taai² alma tya¹ tsá² joongi un'láai² tsatsaa¹³:

²—Sii³na 'naa¹, jin¹²in, 'e cwolín²naa cwocwó²oo' tsá² júu³ tyú² tya¹ xiiala tyú¹² Dios to² tsá² joongi un'láa²naa tsatsaa¹³.

³Joongi sii¹² Jesús 'ii:

—Jo 'ee cón²oon' coonti tya¹ tya¹ fu li cwolín²naa'. Jo són²oo' 'mo'u² jon'gi cón²oon' mora¹². Jon'gi cón²oon' 'iini¹¹ jon'gi cuu² cón²oon'. Tyaan¹aan' jmai¹² coon²¹ 'mi² tyí²ii' jo cón²oon' tún². ⁴Joon jmoo³ joon³ coon²¹ 'nú¹ li tyalín²naa', do-o jon²oon' jiin¹³ la i'woo²¹naa' 'e fuu²¹ do. ⁵Joon doñixiia¹ li jo 'iin²¹²in tsá² 'ii²¹ 'naa' joon xú²uu¹ 'laa²¹ toon²¹² tíi¹³ii¹ lawa coon²¹ lí² 'e jmá²aa' cwáain¹ tya'a.

⁶Joon ga'woo²¹mo. Joon ngalín² lacaain²¹ lí san¹² do ngacwoo¹ júu³ tyú² tya¹ xiiala tyú¹² Dios to² tsá². Joongi gaun'láai² jilee¹²i tsatsaa¹³ 'in seein²¹ lacaain²¹ do.

Mo gajúin¹ Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹

⁷Tsaa¹²to² Herodes mo galiñii¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o Jesús jiin¹³ jo ñii¹ 'ee 'í-tsi tsu 'wii¹³ 'inlíi¹³ tsá² jin¹²in 'e Wó³-o niga-jiin¹in jee²¹² 'líi²¹². ⁸'Inlíi¹³gi tsá² jin¹²in 'e nigajnéi¹ jaain²¹ tsá² nigacwo¹ júu³ tyú² sii²¹ Elías. 'Inlíi¹³gi jin¹²in 'e nigajjin¹in jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyú² calií. ⁹Pe joon gajin¹² Herodes:

—Jna-a tsai¹ gatyú¹³uu to² gawuun¹²¹ mootyi² Wó³. ¿'Iingi 'in lo 'in núu³uu faa¹²¹ tsá² líi¹li?

'Áai¹ líi¹ gajóoin²-tsi Herodes wa'a tyii¹²a xiiala nii¹in Jesús.

Cwoo¹ Jesús 'e gø¹² 'ñá² mil tsá²

¹⁰Mo gatyaliin¹in tsá² tya¹ Jesús joon gasii¹²o jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a. Joon gajée¹ Jesús 'ii 'e gangalín² coon²¹ co¹² fuu²¹ Betsaida. ¹¹Joon mo galiñi¹ tsá² joon ngalín²mo jon. Joon ga'ii¹² Jesús 'ii. Joon gasii¹²i 'ido xiiala mo tyú¹² Dios to² tsá². Joon gaun'láai² tsatsaa¹³.

¹²Ningóo¹ nica'lóo²xu. Joon gantatyéen¹in tsá² tya¹ Jesús. Joon gasii¹²i 'ido:

—'I¹² júu³ tsá² 'e cwotyalín² 'ii²¹xu 'woo¹²o. Joongi tsa'naa¹²xu 'e dø¹¹ø 'e lí tyan¹ no tsu 'e lí toon²¹²on' lo jo 'ee sá² coonti.

¹³Joon gajin¹² Jesús sii¹²i 'ido:

—Cwoo¹³xu 'naa¹ 'ino 'e dø¹¹ø.

Joon gajin¹² tsá² tya'a do:

—Jo 'ee sá² coonti. Líi²mo jiin¹³ 'ñá² 'iini¹ joongi gá¹mo joo¹²¹ taai² jmi²¹. Joon xiiala lí² laa²¹na'a 'e dø¹¹ jilee¹²i 'in tsá² lo.

¹⁴Tsu tií² la coon¹²¹ 'ñá² mil 'in tsá² do. Joon gajin¹² Jesús gasii¹²i tsá² tya'a:

—Sii¹³ tsá² cwocwaa¹ ti¹ coon²¹ 'iin¹³ ca'no¹³ céin¹³.

¹⁵ La joon gajmaa¹a. Gacwó² jilee²¹mo. ¹⁶Joon gason¹¹ Jesús ji 'ná² 'iñi¹¹ do coon¹³ 'in gáí¹ joo²¹ taai² jmií²¹ do. Joon gajó² fu yá¹ fu uncwii²¹. Joon gacwo¹²o 'maai¹³ Dios tya¹ 'e dø¹ do. Joon mo ngayuui¹³ gajmaa¹ 'a 'no¹³ joon gacwo¹²o tsá² tya¹ 'e 'jmaa¹ 'a jmai¹²xu jee²¹² tsá² do. ¹⁷Jilee²¹mo tsá² gagøø²¹² ce ganeei¹³ tyú²-tsi. Joon mo ngayuui¹³ joon jilaa²¹ 'no¹³ 'e gasáí¹ garóø²mogi dyatun¹ 'motó²gi.

Jmaa¹ Tús³ júu³ 'e Jesús líi¹ Cristo

¹⁸ Coon²¹ jmií²¹² mo gafaa²¹a Jesús júu³ tyú² coon²¹ li yaa-i joon téen²mo tsá² tya¹ 'a coon¹³on. Joon gaunngii¹ Jesús:

—¿'lin jna jin¹² tsá²?

¹⁹ 'Idogi gañii¹, jin¹²in:

—'Inlíi¹³ tsá² jin¹²in 'e 'nū-u Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹. 'Inlíi¹³gi tsá² jin¹² in 'e 'nū-u Elías. Pe 'inlíi¹³ jin¹²in 'e 'nū-u jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyú² calií 'in nigajiin¹ tún¹.

²⁰ Joon gaunngii¹ tún¹ Jesús:

—¿'Naa'gii¹, 'ee fó²oo¹ 'in jna?

Joon gañii¹ Tús³ do jin¹²in:

—'Nū-u Cristo Jóon¹ Dios.

Jesús jmo¹o júu³ xiiala mi júun²in

²¹ Pe Jesús líi¹ ga'ii¹ júu³ joongi gauntsaa¹²¹ 'e jo 'in sii¹²¹ tsá² tya¹ 'e 'elo ce jii¹³ jaain²¹. ²² Joon gajin¹²in:

—'In Tsá² Ruu²¹mo tsá² noogi inf² wúu¹ líi¹. Joongi jo i'ii²¹ tsacøøi¹³ 'ii. Caan²¹mo coon¹³ 'in tyú² to² tya¹ untsá² coon¹³ tifo¹² tya¹ 'ley ijaan¹²¹in injnga¹²mo 'i. Pe mo ti 'ni¹ jmií²¹² ijmaa¹ 'a jii¹o tún¹.

²³ Mo ngayuui¹³ joon gasii¹²¹ 'i jilee¹²¹:

—Wana 'in 'iin²¹²in jó¹ coon¹³ jna cwo-jmaa¹ 'a 'iin²-tsi jilaa²¹ 'e 'oo¹o. 'Ná²-a cwotyaaan¹ cran¹³ tya¹ 'a la coon²¹ jmií²¹² joon cwojaa¹ coon¹³ jna. ²⁴ Tsa jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in láí¹ yaai icaa²¹mo fu juncwii²¹ tya¹ 'a. Pe jilee¹²¹ 'in caai²¹ fu juncwii²¹ tya¹ 'wii²¹² tyiia 'in tiin¹³mo 'ii. ²⁵ Jo 'ee to² 'í³ tya¹ tsá² wa¹ 'e galí² tya¹ 'a la tøø² fu juncwii²¹ joon caa²¹mo fu juncwii²¹ tya¹ 'a 'ña¹. ²⁶ Tsa wana 'in ga'aa¹ fa'ii²¹ 'wii²¹² tyiia coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya¹ 'xiiala mo tyu¹² Dios to² la joon jon jna, 'in Ruu²¹na Tsá², ni 'aa²¹oo fa'ii²¹ 'wii²¹² tya¹ 'a mi yí²aa lawa Róøi¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya¹ 'Ná'ñu¹u' coon¹³ jilee¹²¹ ángeles

tya¹ 'a. ²⁷ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa¹ 'inlíi¹³ jee²¹² 'in téein² lo nano jo ijúun²in nu'gi la jo mo gatyu¹² Dios to² tsá².

Unsií² Jesús la líi¹

²⁸ Mo gatí² jná² jmií²¹² 'e gafaa²¹ Jesús 'elo joon gasoo¹o coon²¹ moo¹²¹ 'e tsafaa¹²a júu³ tyú². Ngoo²¹-o coon¹³ Tús³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. ²⁹ Joon la 'ii²¹² faa¹²¹ Jesús júu³ tyú² la tøøi² ní¹i coonti coon²¹ galisii²mo la 'ii¹. Joongi siin¹³in galí taa²¹ jii¹ líi¹. ³⁰ Joon gajnéi¹ gáí¹ tsañuu¹ 'co' li siin¹²in. Gajná² joo¹²¹ la 'ui li siin¹³in. Jaain²¹ sii²¹ Moisés, jaain²¹gi sii²¹ Elías. ³¹ Téein² coon¹³ Jesús sii¹ 'i xiiala mi jóon²in. 'E 'ná² nij²¹ wúu¹ fu Jerusalén. ³² Líi¹ jalicwuu¹ 'i Tús³ coon¹³ 'in tsá² catyaaí²¹gi do. Pe jo gacwuu²¹. Joon gacii²¹o jilaa²¹ 'e 'ya¹²gi tya¹ Jesús. Joon ganí²in ji gáí¹ tsañuu¹ do 'in téein² coon¹³on. ³³ Mo gangalín² 'in tsá² do co' li siin¹² Jesús joon gajin¹² Tús³ do:

—Tifo¹², líi¹ tyú² 'e toon²¹ 'on lo! Jmo²¹o 'ni¹ 'nú¹ lo; coon²¹ 'nú²u coongi tya¹ Moisés coongi tya¹ Elías.

Pe Tús³ do coonti jo ñi¹ jilaa²¹ 'e faa¹²¹a. ³⁴ La 'ii²¹² faa¹²¹a do-o gajó² coon²¹ jnií¹ 'e gaciin¹³in. Joon gafoo¹mo mo gatáai² jee²¹² jnií¹ do. ³⁵ Joon ganuu¹ coon²¹ júu³ jee²¹² jnií¹ do 'e gajin¹² 'elo:

—Yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na lo. Nuu²u¹ júu³ tya¹ 'a.

³⁶ Mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹ 'e júu³ do joon ganí²mo jii¹³ 'ña¹ 'a Jesús. Jo 'ee gajin¹²in coonti jon'gi gasii¹²¹ tsá² ce jilaa²¹ 'e niganí²i.

Gaun'laai² Jesús jaain²¹ simii¹²¹ 'in 'yuui 'in 'líi¹³ alma tya¹ 'a

³⁷ Mo gajná² jmií²¹² do coon²¹ gajgáa¹ 'i 'e moo¹²¹ do joon líi¹ fúui¹ tsá² ngaunjiin²¹in Jesús. ³⁸ Joon jaain²¹ tsañuu¹ 'in ngó¹ jee²¹² tsá² do gasii¹²¹ coon²¹ júu³ tá² lí¹, jin¹³in:

—Tifo¹², jmaa² 'a feei¹-o'o jøøi²¹²du¹ yuun²¹ tyiia lo tsa camuui¹³ 'in no seen²¹ tyiia. ³⁹ 'Yuui jaain²¹ espíritu gó² 'e jmo¹ 'e 'oo¹o joongi joon²¹in ñii¹i. Joongi 'yee¹²¹ jon¹ moo¹oo²o. Joongi 'e¹²e wúu¹. Jo 'iin²¹²in taa¹i. ⁴⁰ Nigamí³oo tyani tsá² tyi¹ 'e tyí²mo 'in 'líi¹³ 'yuui alma tya¹ 'a pe jo mo galí¹²i.

⁴¹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'i 'in tsá² fúui¹ do: —¿Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa¹! Jiin¹³ 'e gó² 'øøi¹²¹-oo¹. Jo ní³i líi¹²¹ 'e 'ná²-a 'e siin¹³na

coon¹³ 'naa' joongi jmaa³aa taa²¹a 'wii²¹² tyii¹.

Joon jin¹² Jesús sii¹²¹i jmi²¹ xuui²¹² do:

—Nijee¹du' yuun²¹ tyi¹ fu lo.

⁴²Pe mo gangatyéen¹ 'in simii²¹ do 'in espíritu gó² do gapín² 'in 'wó². Gaj-maa¹a 'e gajooín²¹ ñii¹'i 'ido tún¹. Pe Jesús gatyá¹² to² 'in espíritu do wa'a cwo¹¹'i. Joon gaun'láa²mo 'in simii²¹ do. Joon gajaan¹mo 'ido jmi²¹. ⁴³Jílee²¹mo tsá² ganga'goo²¹-tsi jilaa²¹ 'e jmi²¹² chí¹³ Dios jmaa¹a.

Jmoo¹ Jesús júu² xiiala mi júun²in

La 'ii²¹² jmoo¹o tsa'goo²¹-tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa¹²¹ Jesús joon gasii¹²¹i Jesús tsá² tya'a:

⁴⁴—Náú²duu' coon¹²¹ tún² 'elo. Joon jo cwa'iin¹³-'oo'. Jna-a 'e Ruu¹²¹na Tsá². Pe 'ná²-a jjaain¹²¹ tsá² jna ja'cwoo²¹ tsá².

⁴⁵Pe tsá² tya' Jesús do jo ga'ooi¹²¹-tsi jilaa²¹ 'e sii¹²¹i 'ii tsu jo mo galisá² 'ii²¹ wa'a 'ooi¹²¹-tsi. Joon 'goo¹²¹-o wa'a mii¹²¹i Jesús wa 'e najin¹²in la li 'e najin¹²in.

'E¹²e Jesús tsá² 'iin 'in tyiin¹³gi ni fu

⁴⁶Joon tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹²o júu³ ruu¹²¹i 'iin jee²¹² 'ii 'in tyiin¹³gi. ⁴⁷Pe Jesús galili¹³o jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi 'ido. Joon gasaan¹²in jaain²¹ xuui²¹² joon gasiin²¹in jee²¹² 'ii. ⁴⁸Joon gasii¹²¹i 'ido:

—Jíleei¹²¹ 'in 'ii¹²¹ 'in xuui²¹² lo coon¹³ 'e sii²¹ jna 'ii¹²¹mo jon jna. Joon jíleei¹²¹ 'in 'ii¹²¹ jna 'ii¹²¹mo jon 'in gasii²¹in jna. Jíleei¹²¹ 'in 'woi¹gi jee²¹² 'naa' 'ii 'in tyiin¹³gi la jee²¹² jíleei¹²¹.

'In jo jmoo¹ 'e gó² tyi¹ 'ii 'in tyúí¹ coon¹³ jna'

⁴⁹Joon gajin¹² Wó³ gasii¹²¹i Jesús:

—Tífo¹², nigajoo²¹o jaain²¹ 'in ngí¹ to² 'woo¹i espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ 'nu. Joon gauntsaa¹³mo'o tsu jo ngii¹ coon¹³ jna'.

⁵⁰Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹i 'ido:

—Jo untsaa¹³naa' tsu jíleei¹²¹ 'in jo jmoo¹o 'e gó² tyi¹ 'ii 'in uncaain²¹ coon¹³ jna'.

Jiin²mo Jesús Jacobo coon¹³ Wó³

⁵¹Mo gati² li tsei¹² Jesús fu ñufú² ga'ii²¹o fu¹ tsáa¹ fu Jerusalén tá²-a taain²-tsi.

⁵²Joon gasii¹in tsá² tya'a nifugi. Joon ngaliin² coon²¹ fuu²¹ 'e náa¹ co¹ Samaria gami¹i li ján². ⁵³Pe tsá² seen²¹ Samaria do jo ga'ii²¹i Jesús tsu galili¹³o 'e tsáa¹ 'ido fu Jerusalén. ⁵⁴Mo gani² tsá² tya'a Jacobo coon¹³ Wó³ 'elo joon gasii¹²¹i:

—Ñá'ñu¹u', ¿ja 'iin²¹²u'un wa'a siin²¹na'a júu³ 'e xii¹a goon²¹ po¹³ jí² fu yu¹ fu juncwii² tya'a? Joon ityee²¹mo coon¹²¹ tya' jílee¹²¹i 'in tsá² no la gajmaa¹a jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² cali¹ 'in sii²¹ Elías.

⁵⁵Joon gajooi² Jesús 'ii joon gajin¹²in:

—'Naa'a jo ñí²¹i' coonti xiiala líii¹ es-píritu jeei¹³ 'naa'. ⁵⁶Jna-a, 'in Ruu¹²¹na Tsá², jo góo³oo wa'a 'e 'iin²¹²na fu juncwii²¹ tya' tsá² xuli¹i jmaa³aa tiin¹³mo tsá².

Joon gangaliin² coon fuu²¹ pi¹³ li xiia¹.

'Ee 'ná² jmaa¹a wa'a 'iin²¹² tsá² ngí¹ coon¹³ Jesús

⁵⁷Mo gangaliin² fu¹ táai² jaain²¹ tsañuu¹ nijin¹² gasii¹²¹i Jesús:

—'In²¹²na ní²¹i coon¹³ 'nu doñixia¹ ca cwo¹²¹o.

⁵⁸Joon gañii¹ Jesús:

—Jíleei¹²¹ cwii¹ sá² too²-o tsa' xá² joongi jíleei¹²¹gi ton¹ sá² sii²-i pe jna-a Ruu¹²¹na Tsá² jo 'óo³oo xiia¹ li cwuu²¹na.

⁵⁹Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹i jaain²¹gi:

—Na¹ coon¹³ jna.

Pe 'idogi gajin¹²in:

—Cwó³du'u cata ní³i jeei¹ ní¹ái¹duu ñu¹³uu.

⁶⁰Joon gajin¹² Jesús:

—Já¹du' cwo¹aa¹i 'in jo tsáai¹-tsi jna 'in 'líi²¹² do. Pe 'nu-u cwoo²du'u, cwocwo¹²¹o júu³ tyú² tya' xiiala mi tyú² Dios to² tsá².

⁶¹'In xeei¹²¹gi gajin¹²in:

—Ñá'ñu¹u' 'iin²¹²na ní³i coon¹³ 'nu pe jeei¹ cwoo²du'u ní¹i³ii júu³ tsá² néee¹ inuu tyiia.

⁶²Pe Jesús gajin¹²in:

—Tsu lawa jaain²¹ tsá² 'in ga'láa² 'wii²¹² núu²un júu³ tya' Dios pe jo gacón² cwáain¹ coon²¹ tún². Jo tíi²i 'ii²¹ Dios 'ii li tyú² Dios to².

10

Sii¹in Jesús setenta tsá² 'e tsacwo¹ júu³ tyú²

¹Mo ngayuu¹³ jilaa¹²¹ 'elo joon gatyiin¹² Jesús coon²¹gi setenta tsá² tún¹. Joon gasii¹in tí¹ gáí¹ tí¹ gáí¹ tyani¹ 'e tsacwoo¹ júu³ tyú² la caain²¹ fuu²¹ lí¹ 'ná² tsáa¹a. ²Joon gasii¹²¹i:

—'E la ja²mo, líi¹ fúu¹ tsá² seen²¹ 'in 'ná²gi núu² júu³ 'e 'iin²¹²mo Dios tsá². Pe xu tsá² seen²¹ 'e lí² tsaliin² tsajmaa² júu³. 'Wii¹³ joon mii²¹i tyani Dios 'in 'iin²¹²in tsá² wa'a sín¹gi tsá² 'in cwó¹gi 'e júu³ lo.

³Cwolín²naa'. Tyán²aan¹ cwáain¹ tsu s̄h̄³na 'naa' lawa joo'saa'²¹ yuun²¹ jee²¹² 'yiia'¹ tsi-inuu²¹. ⁴Jo 'ee cón²oon' jon' mora¹² jon'gi tuloo²¹ taa'¹¹³ cuu² jon'gi m̄i¹¹³h̄i'. Joon jo un'hi²¹² yaanaa' foo'¹¹³naa' tsá² tya' i fu'. ⁵Mi cwotaa²¹naa' tsi inuu jée¹ foo'²¹oo' 'in tsá² do: "M̄i²¹i' tyani Dios 'e uncwaa'¹³ inuu¹⁰lo." ⁶Wana 'in tsá² do røø²¹ 'ii'²¹ tya'a i'ii'²¹mo coon²¹ 'e tyú² la li 'e nuu¹. Wana jo la joon jo t̄i¹¹ 'e júu³ tyú² do. ⁷Do-o jón¹³oo', dogi jon còø²øø' joongi 'úu²uu' jilaa'²¹ 'e cwoo¹ 'naa' tsu jileei'²¹ tsá² 'in jmoo¹⁰ to t̄i¹¹mo 'e 'uun'¹²un dø¹¹ø. Jo ngi²h̄i' la tyi 'nú¹. ⁸Wana xiia' fu li gatyalín²naa' 'ii'²¹ tsá² 'naa' còø²øø' jilaa'²¹ 'e cwø¹²o 'naa'. ⁹Un'láa²naa' tsatsaa'¹¹³ 'in seen²¹ do. Joon s̄i¹²ii': "Tya'an nijó¹ 'e tyu'² Dios to² 'naa'." ¹⁰Pe wana gatyalín²naa' coon²¹ fuu²¹ li jo 'ii'²¹ tsá² 'naa' cwø¹woo²¹naa' tya'i fu' joon fòo¹³oo' la lo: ¹¹"Cagi 'laa²¹ sá² góo²oo' lo 'e taa'¹¹³ m̄i²¹i' xuu²u'u lo lawa coon²¹ li² 'e jmoo²o'o tya' 'e gó² tyii'. Pe cwoliñ²ii' 'áa'mo nijatyéen¹ 'in 'e tyu'¹² Dios to² 'naa'." ¹²'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' —jin¹² Jesús—, mi 'fin² fu juncwii²¹ líi'gi wúu¹ iní² 'in tsá² seen²¹ fuu²¹ do lagi tya' tsá² seen²¹ fuu²¹ Sodoma.

Tsá² néei¹ fuu²¹ 'e jo nuu¹¹³

¹³'Fuu²¹²uu 'naa' tsá² néei¹ Corazin. Fuu²¹²uu 'naa' jon tsá² néei¹ Betsaida. Wa'a la caain²¹ fuu²¹ Tiro coon¹¹³ Sidón wa galí² coon²¹ milagro 'e nigalí² jee²¹² 'naa' ca la mo jéei¹ la mo 'iin²¹² in uns̄h̄i² 'e 'i'-tsi. Joongi 'e tyii¹ coon²¹ 'mi'² lí¹ tyiia²¹² joon ga¹¹í² fò² mootyí¹ 'i lawa coon²¹ li² 'e gajo¹²⁰-tsi. ¹⁴Pe mi 'in²in fu juncwii²¹ 'naa'²¹ a líi¹ wúu¹gi móo³naa' lagi 'in tsá² néei¹ Tiro coon¹¹³ Sidón. ¹⁵Joongi 'naa' 'a 'in néei¹ Capernaum, z̄ti líi²naa' isaa'¹²¹ 'naa' fu 'nú¹fú²? X̄u¹joon ixaa²¹mo' fu li 'ii'²¹. ¹⁶Jileei¹²¹ 'in nuu¹u júu³ tyii' —jin¹² Jesús s̄i¹²i' tsá² tya'a—, nuu¹⁰ jon júu³ tyiia. Jileei¹²¹ 'in jo 'ii'¹¹² 'naa' la joon jon jo 'ii'¹ jna. 'In jo 'ii'¹¹³ jna la joon jon jo 'ii'¹ 'in gasii¹in jna.

Joon mi yuu¹¹³ gajin¹² Jesús 'elo gan-galín²mo tsá² tya'a do.

Gacwolín²mo tsá² 'in gasii¹in Jesús

¹⁷Joon gacwolín²mo 'in setenta tsá² do jløø¹³mo jin¹²in:

—Ñā'ñū¹u', cagi espíritu gó² galinuu¹¹³o to² tyuu¹¹³ jna'a coon¹¹³ 'e sii²¹ 'nu.

¹⁸Joon gajin¹² Jesús:

—Jo¹²⁰. Gamóo³oo xiiala mo gatøø¹²¹i Satanás fu yu' fu juncwii²¹ lawa coon²¹ jí² cwaain²¹ 'ñá². ¹⁹Jna gacwo¹²⁰oo 'naa' 'ii'²¹ 'e 'øø¹³øø' moo'woo²¹ m̄i¹²¹ coon¹¹³ ticún³ joongi ilii¹²¹oo' jilaa'²¹ wa' pí³ tya' tsá² 'líi¹¹³. Joon jo t̄i² 'nii'¹²¹ tyii'. ²⁰Mo tyú¹²uu' to² 'in 'wói¹ 'in 'líi¹¹³ taai² alma tya'a tsá² joon 'woo²¹mo jon pe jo jmaa²aa' jløø¹³naa' 'wii'¹¹³ joon, pe jmaa²aa' jløø¹³naa' tsu 'wii'¹¹³ nigatyii¹¹³mo Dios 'naa' 'e cwolín²naa' ñū¹fú².

Jløø¹³mo Jesús

²¹La tsifu joon gajmaa¹ 'in Esíritu Tyú² tya' Dios galijløø¹³mo Jesús. Joon gajin¹²in:

—Cwóo³oo 'maai'¹¹³ Ñā'ñū¹u'. 'Nu-u fii²¹² ni 'wó² joongi fu juncwii²¹. Cwóo³oo 'maai'¹¹³ tsu niga'maa²o'o jilaa'²¹ júu³ tyi'i 'e jo ñ² tsá² jmi¹¹-tsi coon¹¹³ 'in tsá² 'øø¹i²¹-tsi. Joon niga'ee¹¹²⁰o'o tyani tsá² 'woi¹ 'in líi¹¹ la líi¹¹ xuui²¹² 'in jo mo gauntsáa¹. Tsa la joon Ñā'ñū¹u' nigali'iin²¹²mo'o.

²²'Ñū¹²⁰oo nigacwo¹²⁰ jna jilaa'¹²¹. Ce jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² licwii¹in jón¹ Dios jiin¹¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹ cwii¹in 'ii. La joongi jon ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² licwii¹in Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ 'ña'a jón¹on licwii¹in 'i coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in 'in jón¹-o 'e licwii¹in 'ii.

²³Joon gajøø¹² Jesús tsá² tya'a. Joon jin¹²in gasii¹²¹ 'ido:

—Jløø¹³mo ce jileei¹²¹ 'in jøø² jilaa'¹²¹ coon¹¹³ unní¹ 'e jøø² 'naa'. ²⁴Tsu 'elaja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', líi¹ fúui¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² cali coon¹¹³ jileei¹²¹ røø¹¹³ nigali'iin²¹²in jøø² jilaa'¹²¹ 'e jøø² 'naa' nano. Pe jo gangoo¹⁰. Nigali'iin²¹²in núu²un ce jilaa'¹²¹ 'e núu²uu' nano. Pe jo ganúu²un.

Lawa jaain²¹ tsá² Samaria

²⁵Joon garoon¹ jaain²¹ tifo¹² tya' ley. Joon gangasii¹²¹ Jesús. 'iin²¹²in jøø²do xiiala líi¹¹ Jesús. Joon gaunngi¹:

—Tifo¹², ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa itiin¹¹³na fu juncwii²¹ tyiia?

²⁶Joon gañii¹ Jesús:

—¿'Ee to² tyu'¹² ni jí² tya' ley? ¿Xiiala gafaa¹¹²a 'e ley do líi²u?

²⁷Joon gañii¹ 'in tifo¹² tya' ley do:

—“Cwoli¹née¹mo'o Ñā'ñū¹u' Dios tyi'i la tóø¹² alma tyi'i, joongi coon¹¹³ la tóø¹²

'waa²¹ pí² tyi'i, joongi coon¹³ la tóoí² 'e 'i¹-o'o. Joongi cwoli'née¹mo'o tsagóo²o lawa'a woo²o'o" —jin¹² tifo¹² tya' ley do.

²⁸Joon gajin¹² Jesús:

—Tyá²-u nigafaa¹³a. Wana gajmaa¹¹³a jilaa¹²¹ 'elo tiin¹³mo'o.

²⁹Pe 'in tifo¹² tya' ley do 'iin²¹²in un-tyú¹mo 'ña'a joon gajin¹²in gasii¹²¹i Jesús:

—'i¹lin tsagóo³oo?

³⁰Joon gajin¹² Jesús:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajgáa¹ fu' tya' i fu Jerusalén 'e tsáa¹ fu Jericó. Joon gasain¹² 'uun²¹ 'ii. Joon ga'uun²¹ o ce jilaa¹²¹a cagi siin¹¹³in. Joongi gajmee¹²¹i liili¹ coon²¹ xuu jo gajnga¹²mo. ³¹La coon²¹ jo ngaa²¹mo joon jaain²¹ untsá² gajgáa¹ 'e fu' do-o jon. Pe mo ganí² 'ido li' ti' gangii¹. ³²La joon jon jaain²¹gi tsá² levita gangii¹ fu do. Joongi coon²¹ tsáa¹ joon gangii¹ mo ganí²i. ³³Pe jaain²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in seein²¹ Samaria 'in gangii¹ fu do-o jon. Joon mo ganí² 'ido joon fúu² galíi¹. ³⁴Joon gangatyéén¹in li ráain² 'in tsañuu¹ do. Joon gajmaa¹ o mí¹ li sicwuu²¹ tya' 'ido. Gasuun²¹ aceite coon¹¹³ vino. Joon gapaa¹²¹a 'mi¹² li sicwuu¹²¹ tya' 'ido. Joon gatyée¹mo 'ido bu¹³ tya'a. Joon gangajée¹ 'ido coon²¹ li cwói¹ ján². Joon ga'aa¹. ³⁵Mo gajná² jmi²¹² do itsei¹² 'in tsá² do joon gatyii²¹xu cuu² gacwo¹²o fii²¹² 'e 'nú¹ do. Joon gasii¹²¹ 'ido: "Jóo² 'in tsañuu¹ no. Jóo²du' joon wana ga'ín¹gi¹ cuu² no icíi³oo tyi'i mi li gaa¹³na."

³⁶Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹i 'in tifo¹³ tya' ley do:

—'i¹lin líi²u jee²¹² 'in gaai²¹ do galíi¹ lawa jaain²¹ tsagoo¹o 'in tsañuu¹ 'in gajmeei¹²¹ 'uun²¹ do? —jin¹² Jesús.

³⁷Joon gajin¹² tifo¹² tya' ley do:

—'In tsá² coon²¹ fuu²¹ do 'in fúu² galíi¹ 'in tsá² sicwuu¹²¹ do.

Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹i 'ido:

—Ngí², cwajmáa² ce tí² la joon.

Jesús tyín¹³in tya' Marta coon¹³ María

³⁸Joon ngoo²¹² Jesús la fu' yúu²i. Joon gatyí¹a coon²¹ fuu²¹. Joon do-o jaain²¹ tsamí² sii²¹ Marta gatóo¹o fu tya'a. ³⁹Joon Marta do seein²¹ jaain²¹ ruu¹²¹i sii²¹ María. Joon 'ido-o gacwoo²¹ 'wii²¹² tii² Jesús 'e 'iin²¹²in núu² jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesús. ⁴⁰Pe Marta do líi¹ cwo¹²-tsi coon¹¹³ jilaa¹²¹ to²

jmoo¹o. Joon gangatyéén¹³ li tyíin¹ Jesús joon gasii¹²¹i:

—Na'ñu¹u', 'i¹ti jo cu¹²xu¹-o'o coonti 'in ruu¹²¹na no coonti tuui¹ jna 'ñii¹a coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² jmoo³oo? Sii¹¹³i cwouncoon¹¹³xu jna.

⁴¹Joon gañii¹ Jesús:

—Marta, 'i¹ee li' cu¹²-o'o coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² 'e jmoo²o? ⁴²Pe coon²¹ 'e sá² 'e tyiin²gi. María lo nigatyii¹¹³o coon²¹ 'e tyú²gi. Joon ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in cwooi²¹ tyi² tya'a.

11

'E¹²e Jesús tsá² tya'a xiiala faa¹²¹ tsá² júu³ tyú²

¹Cafu mo galí² gafaa¹²¹ Jesús júu³ tyú² joon mo ngayuu¹¹³ gafaa¹²¹a joon jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a gasii¹²¹i Jesús:

—Na'ñu¹u', 'e¹²e jna'a xiiala faa¹¹³a'a júu³ tyú² la ga¹² Wo³ tsá² tya'a.

²Joon gajin¹² Jesús:

—Mi fó²oo' júu³ tyú² tyi'í fá²aa' la lo:

Ña'ñu¹u' tyín¹u'un ñá¹fú² tyi'í.

Jiin¹¹³ 'nu¹-u 'in tyú¹ la jee²¹² jileei²¹ 'in seein²¹.

Tyuu¹²¹ to² jna'a.

Fu ñá¹fú² jilaa¹²¹ ilí² jiin¹¹³ la 'iin²¹²u'un.

Jmáa² jon ni cwo¹¹³ juncwii²¹.

³Cwo¹³o jna'a 'e liin¹ 'e tyée³e'e jmi²¹² no.

⁴Joon 'ín¹u'un tsa² tyi'í tsu la joon jon jna'a 'iin²moo¹o tsa² tyi'í jileei²¹ 'in gajmaa¹ 'e gó² tyi'í.

Un'oo¹u' jna'a 'e jo 'naa¹¹³a'a tsa².

⁵Gajin¹²in jon Jesús gasii¹²¹i 'ido:

—Jmoo¹¹³du' cwáain¹ lawa jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in 'aa¹i jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹¹³. Joon la 'woo¹ tyífa² núu¹ ngóo¹-o fu tya' 'ido. Joon gasii¹²¹i 'ido: "Jmáa² fee¹-o'o, tyí³ta'a 'ni¹ 'iñi¹ 'ná³aa. ⁶Tsu jaain²¹ tsá² seen²¹na tyú² coon¹¹³ sá² coon²¹ li jaa¹¹²i. Joon gacwaa¹¹²i fu tyiia joon jo 'ee 'oo³oo coonti wa'a 'e cwo¹³oo." ⁷Joon 'in dogi gajin¹²in ca ti tsi inuu li raain²¹: "Jo untyí²u' jna tsu sijni¹ 'nú³uu. Joongi yuu²¹ tyiia tee¹¹³mo coon¹¹³ jna cwuu²¹mo ni coo¹mó². Jo lí² raan²¹na wa'a 'e lí² cwo¹³oo 'nu coonti." ⁸'E la ja¹²mo fo¹³oo —jin¹² Jesús— fiin¹¹³ jo roon¹on 'e cwo¹²o 'ido tsu 'wi¹¹³ tsá² seein²¹ tyú² coon¹¹³on do ilí² roon¹on cwo¹²xu 'ido la coon¹²¹ 'e jo untyí²gi 'ido 'ii. Joon cwo¹¹³o jiin¹¹³ 'e 'ná¹xu. ⁹'E la joon fuu²¹²uu 'naa', mí²ii' tyani Dios tsu joon cwo¹²o 'naa'. 'Nee¹¹³naa' tsu joon tyee¹²¹moo'. Pó²oo' 'ooa¹nú¹ tsu

joon inaa²¹o. ¹⁰ Tsu jileei¹²¹ 'in mi¹ 'ii¹²¹mo. Joongi jileei¹²¹ 'in 'noo¹² tyiia¹¹³o. Joongi jileei¹²¹ 'in pó² 'ooca'nú¹ naa²¹o tya' 'i.

¹¹ 'Jmoo² joon² jaain²¹ 'naa' líi¹naa' tsacó¹í¹³, ¿tí cwó²oo' yúu²¹ tyii¹ coon²¹ cuun²¹² wa mo gamii¹ 'iñi¹¹? ¿Tí cwo¹³naa' jaain²¹ mi¹²¹ wa mo móo¹ joo¹²¹ taai² jmi²¹, ¹² owa cwo¹³naa' 'ee jaain²¹ ticún³ wa mo gamii¹ coon²¹ mootú²? ¹³ Pe wana 'naa', 'in jo tyú¹naa' cwó²oo' yúu² tyii¹ 'e tyú² xiiati líi¹gi icwo¹²o Ña'ña¹u' tyín¹ ñu¹fú² 'in Espíritu Tyú² tya'a tya' jileei¹²¹ 'in mi¹.

Cwo¹² tsá² tsaa² Jesús 'e coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in 'líi¹³ jmoo¹o

¹⁴ Seein²¹ jaain²¹ tsá² 'in ga¹² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon jo cwo¹ faa¹²¹ 'ido. Mo gatyí¹ Jesús 'in 'líi¹³ 'yuui alma tya'a galí²-i faa¹²¹o. Joon líi¹ ganga¹goo²¹-tsi tsá² 'elo. ¹⁵ Pe 'in líi¹³gi gajin¹²in:

—'In tsañuu¹ lo 'wooi¹ 'in 'líi¹³ coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Beelzebú¹ 'in tyú¹² to² 'ii.

¹⁶ 'In xeei¹²¹gi gali¹in²¹²in coon²¹du cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús joon gamii¹ coon²¹ milagro. ¹⁷ Pe ñi¹ Jesús 'ee 'i'-tsi 'in tsá² do. Joon gasii¹²¹ 'ii:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ 'e tún² 'ii¹³ líi¹² joon tíi¹ jee²¹² yaa-i. 'E fuu²¹ do jo taa¹²¹a. Joon wana tíi¹ tsá² la 'oo¹²¹ ruu¹²¹ tsi inuu jo taa¹²¹a. ¹⁸ ¿Xiiala ilí² tyú¹² Satanás to² wa'a téen¹in jiin¹³ la 'ña'a? Pe 'naa' fó²oo' 'e 'wóo³na 'in 'líi¹³ coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Beelzebú. ¹⁹ Wana jmaa²aa la joon, ¿'iin coon¹²¹ cwo¹ 'ii¹²¹ tsagoo²oo' wa'a 'wooi¹ 'ido 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá²? Coon¹³ to² 'e jmoo¹ 'ii-o cwoliñi¹ tsá² 'e lí¹ cii¹² fó²oo'. ²⁰ Coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Dios 'wóo³na espíritu gó² —jin¹² Jesús—, joon coon¹³ 'e joon 'oó¹tsi tsá² 'e nigacwa¹ 'ii¹²¹ tya' Dios jee²¹² 'naa'.

²¹ 'Lawa jaain²¹ tsañuu¹ pí²-tsi joongi 'oo¹o ñí³ wa'a un'ó¹ 'ña'a joon jó²o tya'a. Jilaa¹²¹ 'e si'móo¹ tya'a jo lí² coon¹ tsá² coonti. ²² Pe wana tyí¹jaain²¹ 'in pí²gi-tsi lagi 'ii joon líi¹ 'ii. Joon 'woo²¹-o jilaa¹²¹ ñí³ tya'a 'e gajmaa¹ 'e jo cu¹²-tsi. Joon gajmaa¹ mai¹²xu ce jilaa¹²¹ 'e ga'wo¹²o tya' 'ido.

²³ 'Jileei¹²¹ 'in jo faa¹²¹ tyú² tyiia 'laa¹²¹a faa¹²¹a tyiia. Joongi jileei¹²¹ 'in jo jéi¹ tsá² 'e uncaain²¹ coon¹³ jna jmaa¹a 'e 'eei¹¹ tsá² jna.

'Ee¹³ Jesús tsá² xiiala líi¹² espíritu gó²

²⁴ Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—Mo cwo¹í¹ espíritu gó² tya' tsá² ngi¹o la caain²¹ cwo¹³ tyúu²¹ 'noo¹²¹o li ján². Joon mo jo tyii¹a joon 'i'-tsi: “Nii¹³ moo fu tyiia li gajú¹uu.” ²⁵ Mo gatyee¹²¹ joon ñí²in 'in tsañuu¹ do lawa coon²¹ 'nú¹ 'e líi¹² joongi sii¹ tyú². ²⁶ Joon tsaa²¹o tsate¹²e dyái¹gi espíritu 'in 'líi¹³gi. Joon jilee¹²¹mo itsataa¹ tya' 'in tsañuu¹ do. Joon líi¹ galigoo²¹gi seein²¹ 'in tsañuu¹ nano lagi mo jéi¹.

'Ejlo¹³mo la jai¹²

²⁷ La 'ii²¹² siin¹¹² Jesús faa¹²¹a 'elo jaain²¹ tsamí² jee²¹² 'in tsá² do ga'oo¹o jin¹²in:

—'Líi¹ tyú¹-i 'in ningatyéin¹ 'na joongi 'in gacwo¹ tuu¹²¹ cu¹²¹ul

²⁸ Jesús-gi gajin¹²in:

—'Pe líi¹gi tyú¹ 'in ganú² joongi nuu¹³o jú³ tya' Dios!

Tsá² gó² mi¹ coon²¹ milagro

²⁹ La 'ii²¹² joon líi¹ ngafú¹ tsá² la cu¹² lí¹ li siin¹¹² Jesús joon ga'láa² Jesús 'wii¹²² gafaa¹²¹a sii¹²¹ 'ido:

—Tsá² gó² 'in seein²¹ nano mi¹ coon²¹ lí² milagro. Pe jiin¹³ coon²¹ lí² ilisá² tya' 'in tsá² no jiin¹³ la lí² gacwo¹ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ jú³ tyú² cali¹ sii¹²¹ Jonás. ³⁰ Lawa Jonás, 'ii jaain²¹ lawa coon²¹ lí² 'e galí² tya' tsá² seein²¹ Nínive. La joongi jna 'in Ruu¹²¹na Tsá², jna-a lawa coon²¹ lí² tya' tsá² seein²¹ nano. ³¹ Mi 'in² fu juncwii¹² ilí² 'ii¹²¹ tya' tsá² seein²¹ nano jaain²¹ 'in tyú¹² to² coon²¹ fuu²¹ náa¹ lí¹ cwo²¹ tooin¹² lí¹ yuui¹² ñi¹ niroon²¹ nijmaa¹a 'ii¹²¹ tya'a tsu 'ii gajó² li wiingi ni cwo¹³ fu juncwii²¹ 'e janú²du jilaa¹²¹ 'e jmi¹-tsi Salomón. Joon 'elo seen²¹mo jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Salomón. ³² Jileei¹²¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ Nínive do mi 'iin² fu juncwii²¹ niroon²¹ mi jmaa¹ Dios 'ii¹²¹ tya' tsá² seein²¹ nano. Joon ic-woo¹ tsaa² tya'a. Tsu tsá² seein²¹ Nínive do gaunsi²¹mo 'e 'i'-tsi mo ga'í² Jonás do jú³ tyú² tya' Dios. Joon nano lo-o seein²¹ jaain²¹ 'in tyú¹gi lagi Jonás.

Jí² coo²¹ tya' tsá²

³³ 'Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in dyi¹² coon²¹ jí² joon sii¹²¹ coon²¹ lí¹ 'uui¹²¹ jon'gi nu' coon²¹ cwóo¹. Sii¹²¹ tsá² coon²¹ yu¹-u joon jnéi² tya' tsá² 'in taai². ³⁴ Unni² tsá² 'e lí¹ lawa coon²¹ jí² coo²¹ tya' tsá² wana tyú² unni² tsá² la joon jon ró¹ coon¹³ 'e tyú² la tó¹í².

Joon ngii¹ li jn^á2. Pe wana gó² unni² tsá² la joon jon gó² la tó⁰2. Ngii¹o li nuu²¹.
³⁵ Tíi²mo'o ní²1 'e tyú² 'e jo ngí²i li nuu²¹.
³⁶ Wana rø²21u coon¹³ 'e jí² do jii¹³ capi² jo 'ii²gí nuu²¹ la joon jon nijø²o'o coon¹² tya² lawa mo coo²¹ jí² jné²2 tyi¹.

Jí²mo Jesús tsá² fariseo

³⁷ Mo gatsé¹ gafa²¹ Jesús 'elo jaain²¹ tsá² fariseo gatø¹o Jesús fu tya'a 'e dø¹²ø. Ga'í² Jesús joon gacwoo²¹ tí¹ mesa. ³⁸ Ganga'goo²¹-tsi tsá² fariseo do mo ganí²i 'e jo gauntiin¹²in Jesús 'e run¹²un cwoo²¹ jii¹³ la tiisi¹² la nu'gí dø¹²ø. ³⁹ Pe joon gajin¹² Jesús:

—'Naa', tsá² fariseo, ruun¹³naa' jii¹³ li' caluu coon²¹ vaso coon¹³ wúun¹ pe 'naa'gí¹ lí¹ tsi sirø²¹moo¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e niga'uun²¹²uun¹ joongi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e nigatyáa²aa' coon¹³ 'e gó². ⁴⁰ íTsá² bón¹ 'naa'! ¿Tí¹ jo ní²ii¹ 'in gajmaa¹ lí¹ caluu 'ii-gí jon gajmaa¹ lí¹ tsi? ⁴¹ La joon cwoo²¹xuu¹ tsá² tañí² 'e dø¹²ø 'uunñi² tyii¹ la joon jilaa¹²¹ a nilí² tyú² tyii¹.

⁴² 'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, cwo¹²naa' Dios diesmo tya' jilaa¹²¹ 'oosee²¹² coon¹³ jilaa¹²¹ 'oo² ruda coon¹³ jilaa¹²¹ nii²gí 'oonuu²¹, pe coonti jo unjí² 'naa' 'e jmaa²aa' 'e tyú² tya' tsá² jon'gí 'iin²¹²naa' Dios. 'Elo-ogi 'ná' jmaa²aa' la jéé¹gí. Pe la joon jon jo 'ín²-oo' 'e jmaa²aa' 'e xiia¹²¹gí do.

⁴³ 'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, 'iin²¹²naa' ní²ii¹ lí¹ tíi² cwa² 'in tyíin²mo inuu cwo¹ tyii¹ sii²¹ sinagogas! Joongi 'iin²¹²naa' 'e lí'gøø¹²mo tsá² 'naa' mo ngí²ii¹ jee²¹² 'nú¹.

⁴⁴ 'Fúu² 'naa' tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseo! Lí¹ chí¹²i jmoø²oo' 'e 'é²ee' tsá² no. Lí¹naa' la lí¹ 'e 'aan¹ roon¹ jo jné³in do-o. Jilee¹²¹mo tsá² ngí¹mo lí¹ ni do-o mo jo lí¹²i.

⁴⁵ Joon gañii¹ jaain²¹ tifo¹² tya' ley jii¹²in:
 —Tifo¹², jilaa¹²¹ 'e fó²o no lawa'a 'e fu¹²u jna'oo'o.

⁴⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—'Fúu² 'naa' jon tifo¹² tya' ley! Coon¹³ tiisi² tyii¹ cwo²oo' tsá² coon²¹ laa²¹² 'e jo roon¹²¹ jii¹³ jaain²¹. Joon jogí 'iin²¹²naa' uncoon¹³oon' jii¹³xu.

⁴⁷ 'Fúu² 'naa', jmoø¹²¹oon' ni'aan¹ tya' tsá² 'in nigacwo² júu³ tyú² calií¹ 'in nigan-gai¹¹² 'lí¹²¹² tsacøø¹¹³ tyii¹ calií¹! ⁴⁸ La no-o

'øø¹²¹-tsi 'e røø²¹ síi¹³naa' coon¹³ 'e gaj-maa¹ 'lí¹²¹² tsacøø¹¹³ tyii¹. 'Ii-o nigajngaa¹¹²¹ joon 'naa'gí¹ jmoø¹²¹oo' ni'aan¹ tya'o.

⁴⁹ Joon ní² Dios mo nigajin¹²in: “Síi³na tsá² cwo² júu³ tyú² tyiia coon¹³ 'in líi¹³gí tsá² tya'a joon 'in líi¹³ ijnga¹²mo 'in líi¹³gí 'øø¹mo.” ⁵⁰ 'Wii¹³ joon tsá² seen²¹ nano nityii²¹o cwáain¹ tya' tsá² 'in nigacwo² júu³ tyú² tya' Dios 'in nigajúin¹ ca mo nigaroon¹ cwoo¹³ juncwii²¹. ⁵¹ Ityi² jmi¹ 'øø¹² ca Abel joongi ca tí² Zacarías 'in nigajngaa¹¹³¹ 'oo² cwo¹ do. 'Wii¹³ joon fo³oo icono¹ Dios cwáain¹ tya' 'in nigajúin¹ la joon 'in seen² nano icono¹ cwáain¹ tya'a.

⁵² 'Fúu² 'naa' tifo¹² tya' ley! Tsu ní² 'naa' xiiala lí¹ cwii¹in tsá² Dios pe yaaigí¹ jo mo jmaa²aa' jogí cwo²oo' 'e licwii¹ 'in xee¹²¹ Dios.

⁵³ Mo gasii²¹ Jesús 'ii'elo 'in tifo¹² tya' ley do coon¹³ tsá² fariseo líi¹ gatí² 'nii¹²¹-tsi 'ido tya'a. Joon ga'láa² 'wii¹²gauntyii² coon¹³ júu³ 'láai² líi¹. ⁵⁴ Coon²¹ cwáain¹ wa'a isá² coon²¹ júu³ 'e xiiala i'níi¹ ni do.

12

'E¹²e Jesús tsá² 'e jo jmoø¹²o la jmoø¹²o tsá² tajuui²¹

¹ La jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² fúu¹ líi¹ ca 'øø¹²¹ tsaruu¹²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² síi¹²¹ tsá² tya'a:

—Lii¹³ jmaa²aa' coon¹²¹ tún² 'e 'i¹-tsi tsá² fariseo no. Jmoø¹-o lawa 'in tyú¹mo 'ii. ² Tsu jii¹³ coon²¹ júu³ 'uui¹ 'e sá² wa'a jo líi¹ tsa². Jon'gí jii¹³ coon²¹ 'e si'mó¹ wa'a jo lí¹ sá² júu³. ³ Joongi la joon jon wa'a 'e nifaa¹²¹ tsá² linuu²¹ inuu joon líjmi¹²¹². Joongi jilaa¹²¹ 'e síi¹ tsá² 'uui²¹ 'e jni¹ 'nú¹ inuu² cayu¹ 'nú¹.

'In jo cwooi¹ 'gøø¹²¹ tsá²

⁴ Faa¹²¹gí Jesús:

—La lo-o fuu²¹²uu 'naa' 'wii¹³ tyú²-u seen²¹na coon¹³ 'naa'. Jo foo¹³naa' 'in jngai¹³ tsá² pe mi yuu¹³ joon jo 'e sá²gí jmaa¹a. ⁵ Fuu²¹²oo 'naa' 'in cwooi¹ jmaa²aa' 'gøø¹²¹naa'. Jmaa²oo' 'gøø¹²¹naa' 'in mi yuu¹³ jngai¹² tsá² tyu¹²o jon to² 'e tsalín² lí¹ 'lí¹³. Jmaa²oo' 'gøø¹²¹naa' 'ii.

⁶ '¿Tí¹ jo 'níi¹ tsá² 'ñee² tón¹ coon¹³ jee²¹² tún² wí¹? Pe Dios-gí jo 'ín²-tsi ce jii¹³ jaain²¹ tón¹ do. ⁷ Ca jilaa¹²¹ jñú² tsi³ mootyí²¹ nígaun¹²¹ Dios la ca mí¹³ la ca

mi¹³-i. Jo jmaa²aa¹ 'goo²¹ tsa tyiñ¹gi 'naa'a lagi tón¹ fúu¹gi.

Ná¹-a róoi¹ tsá² 'e cwii¹in Jesucristo tyani tsá²

Faa²¹gi Jesús:

⁸—'E fuu²¹²uu 'naa', jileei¹²¹ 'in jin¹²in 'iin jna tyani tsá², jna-a jon, 'in Ruu¹²¹na Tsá², ifo¹³oo jon 'e cwii¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios Jmii²¹. ⁹Pe jileei¹²¹ 'in jo róoi²¹ cwii¹in jna tyani tsá² la joon jon jna jo róo¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios.

¹⁰Doñi¹in 'in gafaa¹²¹a 'laa¹²¹ tyiia 'e Ruu¹²¹na Tsá², lí²-i 'iin²mo tsaa² do tya'a pe jileei¹²¹ 'in faa²¹ júu³ 'laa¹²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios jo lí² 'in²gi 'e tsaa² do tya'a.

¹¹'Mi tsajéi¹³ tsá² 'naa' inuu cwo¹¹ si tyani 'in jmoo¹ 'ii¹²¹ 'ee si tyani tsaa²to² 'ee jo cuu¹³-oo' xiiala ifó²oo' si xiiala ingí²ii¹ 'ee. ¹²Mi tí² 'ii¹²¹ joon i'ee²¹² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios 'naa' xiiala 'ná² fó²oo'.

Fo¹ 'íi¹ mo sá² cuu²

¹³Jaain²¹ jee²¹² tsá² do gasii¹²¹ Jesús:

—Tífo¹², sii¹¹³ ruu¹²¹na cwocwoo¹-o jiiñ¹¹³ tyií¹³ 'e gatii²na.

¹⁴Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'ido:

—Tsañuu¹, ¿iin gajin¹² 'e líi¹na tsaa²to² si 'in jmoo¹ jma¹xu jee²¹² 'naa' 'ee?

¹⁵Gajin¹²o jon:

—Tyaan²duu¹ cwáain¹ joongi un¹o¹¹¹³ yaanaa¹ wana caní² 'iin²¹²naa¹ cuu² tsa fu juncwii²¹ tya' tsá² jon' wa'a jilaa¹²¹ 'e 'oo¹ tsá².

¹⁶Joon gasii¹²¹ 'e cwáain¹ lo:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu². Joon cwoo¹¹³ 'wó² tya'a líi¹ 'láai² garoo²¹ 'e gajñii²¹ do. ¹⁷Joon 'in tsá² sá² cuu² do ga¹i¹-tsi: “¿'E ijmaa³aa coon¹³ jilaa¹²¹ 'e garoo²¹ tyiia lo? Jo 'óo²gii¹ xiaa¹ li to¹³oo.” ¹⁸Joon ga¹i¹-tsi jin¹²in: “Liñ¹³oo xiiala ijmaa³aa. Cii¹¹³moo jilaa¹²¹ 'nú³uu lo. Joon ijmaa¹³aa 'e fee¹gi. Joon do-o i'máa³aa jilaa¹²¹ 'e roo²¹ tyiia coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'óo³oo. ¹⁹Joon ifuu²¹²uu 'ñii¹a: Alma tyiia, cwo¹i¹²¹ 'woo¹²¹o tsa 'láa²mo 'e nisi¹mo²o. Taa¹²¹o tya' 'láa²mo jiiñ²¹. 'iin¹²¹in, tyee¹²¹. Unjløi¹³ 'wo'o.” ²⁰Pe Dios gasii¹²¹ 'ii: “Tsañuu¹, 'in jo 'o¹i¹²¹-tsi 'ñu. Nano-o ijuun²¹mo'o. Joon jilaa¹²¹ 'e 'oo²o'o, ¿iin lí² tya'?” ²¹La joon tsangii¹ 'in tsá² 'in 'iin¹²¹ 'e sá² tya' 'naa' 'láai¹ líi¹ pe joon tañii²mo tyani Dios 'i —jin¹² Jesús.

Un'oo¹²mo Dios jóon¹on

²²Mo ngayuu¹¹³ joon²¹ gasii¹²¹ Jesús tsá² tya'a:

—'E joon fuu²¹²uu 'naa'. Jo cuu¹¹³-oo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e cøø²øø¹ taa²¹²naa¹ fu juncwii²¹ jon'gi coon¹¹³ siñ¹²iiñ¹ 'e cii²ii¹.

²³Fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e tyiin²gi lagi 'e dø¹² tsá². Joongi 'e cuerpo tya' tsá² tyiin²gi lagi siñ¹³ tsá² 'e tyi¹². ²⁴Tyaan²duu¹ cwáain¹ lawa jaain²¹ tyalaa¹²¹ jo jñii¹ jon'gi roo¹ tya'a jon'gi 'oo¹ li' 'má¹ jon'gi tyuu²¹ sá² li to¹²o. Pe Dios cwoo¹ 'e gø¹²ø. Joon 'naa', tyiin²gi 'naa' lagi ton¹. ²⁵¿'In jee²¹² 'naa' 'e 'áai¹gi cu¹²-tsi gajmeei¹ 'naa' coon²¹ ñii²gi coon¹¹³ 'e cu¹²-tsi do? ²⁶Wa jo lí² jmaa²aa¹ cejiin¹¹³ 'e xugi coon¹¹³ 'e cu¹²-oo', ¿'ee li' cu¹²-oo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e fee¹gi?

²⁷Tyaan²duu¹ cwáain¹ xiiala cwáain¹ lí² 'e jo 'ee to¹ jmoo¹o. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', ca 'líi²¹² róoi¹³ Salomón jo galisá² siñ¹³ 'e 'ya¹²gi tya'a lagi 'e lí³ do. ²⁸Wana ijma¹ Dios 'e 'ya¹²gi 'oonuu²¹ 'e sá² nano jee²¹² tyiia²¹ joongi mi jná² tsa'oo²¹ ijún² coon¹¹³ jí² 'e ja¹²mo ityi¹² Dios 'naa' 'mi¹². [Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'! ²⁹Jo ngí²ii¹ 'e cu¹²-oo' 'e 'nó²oo' 'e cøø²øø¹ joongi 'e 'ú²uu'. ³⁰Tsa tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'in seen²¹ fu juncwii²¹ ngi¹o 'noo¹²¹o jilaa¹²¹ 'elo, pe 'naa' seen²¹mo jaain²¹ Nú²uu¹ 'in ñi¹ jilaa¹²¹ 'e 'ná²gi tyii'. ³¹'Áai¹gi tyú² wa'a 'e cwoo¹¹³naa¹ yaanaa¹ 'e tyu¹² Dios to² 'naa' joon i'ii¹¹³mo jilaa¹²¹ 'elo.

Jilaa¹²¹ 'e tyú² fu ñu¹fú²

³²Faa¹²¹gi Jesús:

—Tsá² tyiia, jo jmoo²gii¹ 'goo¹²¹-oo'. Tsa xuu¹ 'naa' pe Nú²uu¹ 'áa¹mo 'yáai²-tsi cwo¹o 'naa' to² 'e 'oo¹o. ³³Ñii²ii¹ jilaa¹²¹ 'e sá² tyii' joon cwo²oo' 'in sityéin¹ jmii²¹². Jmaa²aa¹ la joon coon²¹ tuloo²¹ tyii' 'e jo litsáai¹ joon 'áai¹gi ilisá² tyii' fu ñu¹fú² 'e jo tya'. Jileei¹²¹ 'uun²¹ jo lí² tsataai² do jon'gi joo¹¹³ fu² lí² ngí¹. ³⁴Xiia¹ li 'óo²oo' jilaa¹²¹ 'e 'yaa¹²¹-oo' do-o jon i'i¹-oo'.

Ná²-a náa¹ tyú² tya' tsá²

³⁵Faa¹²¹gi Jesús:

—'Ná²-a tyá²aa¹ tyú² tyii'. 'Ná²-a téen³naa¹ coon¹¹³ jí² 'e coo²¹. ³⁶Jmáa²aa¹ lawa tsaleei¹³ 'in sijéin¹³in fii²¹². Mi cwa¹i¹ fii²¹² li cui¹² cwoo²¹ tsá² joon pó² 'occa¹nú¹ do tsifu lí² no¹²o 'occa¹nú¹. ³⁷'Áa²mo tyú² 'ii²¹-tsi 'in tsa¹leei¹³ do 'in jo cwuu²¹ mi cwai¹² fii²¹². Tsa júu³ ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in fii²¹² do ityá² tyú² siñ¹³

'ido joongi iunjií²mo 'ido. Joon ityu²u to² cwá¹ tsá² li si¹² mesa 'e dθ¹²θ. Joon cwaa²¹⁰ dθ¹²θ. ³⁸Fiin¹¹³ la 'woo²¹ tyiia² nūu¹ cwaa¹²¹ si la ngóo¹ ca jná² 'ee tyú² 'i²¹-tsi tsa'leei¹¹³ wana 'in jnaa¹-tsi mi tyee¹³¹ fii²¹² do. ³⁹Joon cwoliñi²'i' 'elo, wana jaain²¹ tsá² fii²¹² 'nú¹ ini¹ 'ee 'i¹²¹ cwé¹'i 'uun²¹ nijmaa¹o li²⁰. Joon jo ná¹ 'núu¹u 'e jná² 'ido 'uun²¹. ⁴⁰La joon jon 'naa¹ cwotyá²aa¹ tyú² tyii¹ tsu coon²¹ wa jo 'i¹-'oo' ijó¹ 'in Ruu¹²¹ Tsá² —jin¹² Jesús.

Lawa tsa'leei¹¹³ 'in tyú¹ coon¹¹³ 'in jo tyú¹

⁴¹Joon gaunngii¹ i Tá³ sii¹²¹ Jesús:

—Ña'ñu¹¹u', ζti gafaa¹³¹a 'e cwáain¹ lo jii¹¹³ tyijna'a owa'a tya' ce jileei¹²¹ tsá² 'ee?⁴² Jin¹² Jesús:

—ζ'lin tsa'leei¹¹³ 'in tyú¹ joongi 'in 'θoi¹²¹-tsi mo tyu¹² fii²¹²i to² 'e tyaa¹ cwoo²¹ jileei¹²¹ tsá² taai² inuu¹ 'e cwoo¹ 'e dθ¹²θ mi tí² 'ii¹²¹? ⁴³'Áa¹mo tyú¹ 'in tsa'leei¹¹³ mi tyee¹¹² fii²¹²i tyee¹¹³mo 'ido jmaa¹a la to² nigatyu¹²u. ⁴⁴'E la ja¹²mo fo¹³oo, 'in fii²¹² do nityaa¹o cwoo²¹ 'ido jilaa¹²¹ 'e 'oo¹ 'e tyu¹² 'ido to². ⁴⁵Pe wana 'in tsa'leei¹¹³ do 'i¹-tsi 'e li¹¹²mo mōgi fii²¹²i do tyee¹¹²i joon 'láa² 'wii²¹² jii²¹in 'in tsa'leei¹¹³ catyaa¹²¹ do. Joongi 'láa² 'wii²¹² gθ¹²θ joongi 'uun²¹⁰. Joon li¹in²mo. ⁴⁶Joon 'in fii²¹² do ijó¹ coon²¹ jmi²¹² 'e jo sijée¹³in tsa'leei¹¹³ tya'a do. Jon'gi ñi¹ 'ee 'ii¹²¹. Joon líi¹ i'e¹² 'e 'ido wúu¹. Joon idye¹²mo 'ido fu li 'ii²¹ coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in jo nūu¹¹²u.

⁴⁷Jileei¹²¹ tsa'leei¹¹³ 'in ñii¹o jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in fii²¹²i pe jo tyaa¹ tyú² jon'gi unji²i i'e¹²o wúu¹ joongi ijmee¹¹³mo líli¹. ⁴⁸Pe jileei¹²¹ tsa'leei¹¹³ 'in jo ñii¹ pe jmoo¹-o jii¹¹³ 'e tíi²i xugi wúu¹ iní² 'ii. 'In nigacwo¹²⁰ Dios 'láai²gi imí¹ jon Dios 'láai²gi. Joon 'in jo cu¹²-tsi coon¹¹³ líli¹ imí¹ 'ido 'láai¹gi.

Gajó¹ Jesús wa'a jmaa¹a tún² 'ii¹¹³ tsá²

⁴⁹Joon faa¹²¹gi Jesús:

—Gagoo²¹² jna ga'uu²na jí² ni cwoo¹¹³ fu juncwii²¹. Joon tsei¹² nisijaan¹oo wa'a icoo²¹. ⁵⁰'Ná²-a tsangii¹na coon²¹ 'e la jai¹². Joon lí² móo³oo wúu¹ ca gatséi². ⁵¹ζTi líi²naa¹ 'e gagoo²¹²oo 'e sín¹ tsá² róθ² coon¹¹³ tsaruu¹²¹ nicwoo¹¹³ fu juncwii²¹? Fo¹³oo 'e jo la joon. Jii¹¹³ gagoo²¹²oo wa'a jmaa³aa 'ii¹¹³ tya' tsá². ⁵²Tsu nano la ngóo¹ 'naai¹¹³ 'in tsá² coon²¹ inuu¹ ilíin²

tún² 'ii¹¹³. Wana néei¹ 'ñéei² tsá² tsi coon²¹ inuu¹ gaai²¹ ili'ee¹²¹ 'in gáí¹ do, joon 'in gáí¹ do ili'ee¹²¹ 'in gaai²¹ do. ⁵³'In jmi²¹ do niseein²¹ gó² coon¹¹³ jón'on. La joon gó² seen²¹ jón'on coon¹¹³ jmi²¹. Joon sáa³gi seen²¹ gó² coon¹¹³ jamí¹i. Jamí¹i la joon jon seen²¹ gó² coon¹¹³ sáa³a. Joon 'yiiiaun-sáa³a niseein²¹ gó² coon¹¹³ tsaunloo²¹ tya'a. Joon tsaunloo²¹ tya'gi niseein²¹ gó² coon¹¹³ 'yiiiaun-sáa³a.

Tí¹²mo tsá² coon²¹ cwáain¹ xiiala ngóo¹ tiempo

⁵⁴Gasi¹²¹i jon Jesús tsá²:

—Mo moo²oo' rónon² jni¹ lí¹ li yuun¹¹² ñi¹¹ joon jin¹² tsá² ijó¹ jmi¹. Joon 'e la joon lí². ⁵⁵Joon mo 'ii¹ tyí² lí¹ tooin²¹² lí¹ yuun¹¹³ ñi¹¹ joon jin¹² tsá² ilityí² 'yiaa²¹ no. Joon 'e la joon lí². ⁵⁶'Naa', líi¹naa¹ tsá² 'in jo untiin¹¹³ 'e 'é²ee' tsá²! Tyú²-u nii¹² 'naa' xiiala lí² juncwii²¹ joongi cwoo¹¹³ fu juncwii²¹. ζXiiala jo ñi²i 'ee jii²¹ taan²¹²naa'?

Cwoján² mii¹¹³ 'e seen²¹un coon¹¹³ tsá² 'in 'eei¹¹ 'nu

⁵⁷Faa¹²¹gi Jesús:

—ζ'Ee lí¹ jo jmaa²aa¹ 'ii¹²¹ la 'oo¹²¹ yaanaa¹ coon¹¹³ coon²¹ 'ii¹²¹ 'e tyú²? ⁵⁸Wana 'in jmoo¹o tsa² tyi¹ joon cwóo²¹⁰ coon¹¹³on tyani tsa²to² pe 'nu-u jmaa²¹a coon¹²¹ tún² coon¹¹³on la 'ii²¹² cwoliñ²naa¹ tya'i fu. Joon jo tsajéi¹ 'nu tyani 'in jmoo¹o 'ii¹²¹. Tsu 'in jmoo¹o 'ii¹²¹ dogi nijaa¹²¹in 'nu miyóo¹³. ⁵⁹Joon miyóo¹³ dogi tsajéi¹ 'nu 'nuñ¹³. 'E la ja¹²mo fo¹³oo jo júu¹³u do ca gatyí² 'e róθ²u tya'a joon gatsee²¹ coonti.

13

'E tyiin²gi 'e unsíi² tsá² 'e 'i¹-tsi

¹Jee²¹² jmi²¹² joon gatyaliñ² tsá² sii¹²¹ Jesús xiiala gajngaa¹¹² Pilato tsá² seen²¹ Galilea. Joongi xiiala gacaa¹²¹ Pilato jmi¹ 'θθ²i 'in tsá² do jmi¹ joo¹²¹ núu³ 'e gajngaa¹¹³ 'in tsá² do tya' 'e un'goo²¹ Dios. ²Joon gajin¹² Jesús:

—ζTi 'i¹-'oo' 'e jilaa¹²¹ 'elo nigangíi¹ 'in tsá² seen²¹ Galilea do tsu 'áai¹gi rōθi²¹ tsa² lagi 'in tsá² ca tyaa¹²¹ do 'in seen²¹ Galilea? ³Pe jna fo¹³oo jon' la joon. Joon wana 'naa' jo unsí²naa¹ 'e 'i¹-'oo' la joon jon ijuun²¹mo 'naa'. ⁴ζTi líi²naa¹ 'e 'áai¹gi rōθi²¹ tsa² 'in dyajñéi² tsá² gajúin¹ do mo gacii¹²¹ 'e po¹² ñi¹¹³ tya' Siloe? ζTi 'áai¹gi rōθi²¹ tsa² 'ido

lagi jileei²¹ 'in néei¹ Jerusalén? ⁵ Pe jna fo³oo jon¹ la joon. Joon la joon wana 'naa' jo unsi²naa' 'e 'i¹-oo' la joon jon i'ín²mo 'naa'.

Júu³ tya' 'mocwarí³ 'e jo 'oofuu²¹ tsí³

⁶ Joon gajin¹² Jesús 'e cwáain¹ lo tya' 'in tsá² do:

—Jaain²¹ tsañuu¹ 'ni'oo¹o 'mocwarí³ sijná² cwo¹¹³ 'wó² tya'a. Joon ngajó²ø wana tsí³ cwarí³. Pe jo 'ee gatsaa¹²¹a ce jiin¹¹³ coon²¹. ⁷ Joon gasí¹²¹i 'in tsá² jó²ø cwo¹¹³ 'wó² tya'a do: "Jó²ø²du', ningó¹ 'ni¹ jiin²¹ gó³oo ga'naa¹³aa cwarí³ 'e² 'mó² lo pe jo mo gatsaa¹³aa. Tyuu¹¹³ coonti 'e 'mó² no tsu li' ti' jmoo¹gi jín¹ cwo¹¹³ 'wó²." ⁸ Pe 'in tsá² jó²ø cwo¹¹³ 'wó² do gañii¹: "Ni'fii²¹i', cwojan¹du' coon²¹ jiin²¹gi. Joon nogi ty³aa jla¹ cwo¹¹³ joon to³oo 'oo¹³. ⁹ Jongaa²¹mo wana nicwo¹, wana jo gacwo¹ joon tyu¹³oo."

Un'láai² Jesús jaain²¹ tсамí² 'in tuu¹²¹ moo'wó¹ mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²

¹⁰ Coon²¹ jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² Jesús 'yuui cwo¹¹ 'e¹²e tsá². ¹¹ Joon do-o 'yuui jaain²¹ tсамí² ningó¹ dyajná² jiin²¹ 'e 'yuui jaain²¹ espíritu gó² alma tya'a 'e nigajmaa¹a tuu¹²¹ moo'wó¹. Joon jo lí² siin¹¹² 'ña'a rø²¹ coonti. ¹² Mo gani² Jesús 'ii joon gatø¹²ø. Joon gajin¹²in:

—Tсамí², ni'láa²mo'o 'e jmoowúu¹ tyán²¹an no.

¹³ Joon gataan¹ cwo²¹o tya' 'ido. Joon la tsifu joon ganii¹³mo 'ña'a 'in tсамí² do rø²¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwo¹²⁰ 'maai¹¹³ Dios. ¹⁴ Pe 'in tsá² tyu¹² to² cwo¹¹ sinagoga do gatí² 'nii¹²¹-tsi tsu 'wii¹¹³ gaun'láai² Jesús 'ido mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá². Joon 'in tyu¹² to² cwo¹¹ do gasí¹²¹i tsá²:

—Sá²-a jñuu² jmi²¹² 'e lí² to². Lí²-i jalíin² tsá² jee²¹² jmi²¹² joon ilí² mí¹ tya'a. Joon jo jalíin² jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

¹⁵ Joon gajin¹² Jesús:

—'Naa' lí¹naa' tsá² 'in jo untiin¹³ jiin¹¹³ 'e 'é²ee' tsá². ¿Tí jo sií¹¹³naa' doñi'in jee²¹² 'naa' si joo¹²¹ sí bu¹³ 'ee cwotyá'in¹²¹xu mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²? ¹⁶ Joongi 'in tсамí² lo jún² 'lí²¹² Abraham-mo 'ii. Joon ningó¹ dyajna¹ jiin²¹ jmoo¹ 'in 'lí¹¹³ tsaa¹¹³ 'in tсамí² no. ¿Tí jo lí² un'láai² coon²¹ jmoowúu¹ tyaan¹ mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²?

¹⁷ Mo ngayuu¹¹³ gajin¹² Jesús 'elo jileei¹²¹ tsá² 'in 'eei¹ 'ii ga'aa'o fa'ii¹²¹. Pe jileei¹²¹gi tsá² jlø²¹³ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e fee¹ 'e gajmaa¹ Jesús.

Cwáain¹ tya' jún² jon¹² tasa

¹⁸ 'E joon gajin¹² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ lí² li tyu¹² Dios to²? Joon 'ee coon¹¹³ 'e lí² jmaa¹ coon²¹ rø²¹ coon¹¹³ joon? ¹⁹ 'E lí² la lí² jún² jon¹² tasa 'e jñí² tsá² cwo¹¹³ 'wó² tya'a. Joon do-o cwaain²¹ ca galí² 'mó² fee¹. Cagi ton¹ jmaa¹ sí²¹ ni cwáa¹ 'mó² do.

Júu³ cwáain¹ tya' tyiian¹³

²⁰ Joon gajin¹² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ 'e jmaa³aa 'e litsáai¹-tsi tsá² li tyu¹² Dios to²? ²¹ 'E lí² lawa tyiian¹³ 'e gacaai¹²¹ tсамí² 'ni¹ cwaa¹¹³ fu² 'iñi¹. Joongi ca galí² con² 'e fu² 'iñi¹ la tø²¹.

Cwáain¹ tya' 'ooca'nú¹ cuu¹¹³

²² Gangó¹gi Jesús fu Jerusalén. Ngíi¹ fuu²¹ coo¹¹³ joongi fuu²¹ pi¹³. La caain²¹ joon li ga'ee¹. ²³ Joon gaunngii¹xu tsá² 'ii:

—'Ña'ñu¹'u', ¿ti xu-u 'in itiin¹¹³?

Joon gañii¹ Jesús:

²⁴ —Tyán²duu' cwáain¹ xiiala ngii²¹²naa'. Tyán²duu' cwáain¹ 'e ngii²¹²naa' li 'ooca'nú¹ li cuu¹¹³ tsu 'e la ja²mo fo¹³oo: lí¹ fúui¹ tsá² 'iin²¹²in tsataai² pe jo lí².

²⁵ Tsu mi yuui¹¹³ 'in tsafii²¹² 'nú¹ do iron¹ jni¹i 'ooca'nú¹ joon 'naa' téen¹naa li' caluu pó²oo' 'ooca'nú². Joon ifó²oo': "Na² no, tsañuu¹." Pe 'ii-gi iñii¹: "Jo ñ³ii 'iin 'naa'." ²⁶ Joon 'naa' ifó²oo': "Niga'nee²¹e', nigatyee²¹e' coon¹¹³ 'nu. Joon 'nugi niga'e²¹ 'e jna'a tya' i' fu' tyii¹." ²⁷ Pe 'ido-gi niñii¹: "Jna fo¹³oo: jo ñ³ii xiia seen²¹naa'. Tíuu¹duu' jna jileei¹²¹ 'naa' 'in jmoo²oo' jilaa¹²¹ 'e gó²." ²⁸ Do-o cwotyí¹¹³ joongi cwocuu¹¹³naa' moojón²oon¹ mi máa¹³naa' Abraham coon¹¹³ Isaac coon¹¹³ Jacob coon¹¹³ jileei¹²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² cali.

Do-o taa²mo li tyu¹² Dios to² joon 'naa'gii¹ taa²¹²naa' fu caluu. ²⁹ Tsu ijaliin²mo tsá² fu li 'yeei²¹ ñi¹ joongi fu li' li yuui¹¹³ ñi¹. Joongi li' caai²¹ tsáa¹ li' li 'yeei²¹ ñi¹ joongi li' caai²¹ tooin²¹² li' li 'yeei²¹ ñi¹ ijaliin² tsá². Joon icwaa¹ dø¹²ø li tyu¹² Dios to² tsá².

³⁰ Joon 'inlí¹¹³ sicíin²¹ nano 'ii ijmáa'a nifu, joongi 'inlí¹¹³ 'in síjéi¹ nano 'ii ijmáa'a li ciiin²¹.

Ci¹²i Jesús 'wii²¹² tya' Jerusalén

³¹Jee²¹² jmi²¹² joon gatyalm² 'inlíi¹³ tsá² fariseo. Joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Lo-o júu¹³¹u nano tsu Herodes 'iin²¹²in jnga¹²mo 'nu.

³²Joon gañii¹i Jesús:

—Cwoliin²naa' joon cwoosi¹³¹i' 'in gó² do: “Jó²du' no. Jmii²¹² no joongi tsa'oo²¹ 'woo²na espíritu gó² alma tya' tsá². Joongi un'láa²na tsatsaa¹³. Joongi 'yíia¹ un-tyée¹moo to² tyiaa.” ³³Joon níi³oo jiin¹³ la fu¹ 'yúu³na no coon¹³ tsá'oo²¹ joongi 'yíia¹. Tsa'oo²¹ jiin¹³ fu Jerusalén lí² júun²in jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyá².

³⁴‘iTsá² Jerusalén, tsá² Jerusalén, 'naa' jngaa¹³naa' jileei¹²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyá² joongi tyú²uu' cuun²¹² jileei¹²¹ tsá² 'in gasii¹in Dios ijma¹²a 'naa' júu³ 'e fu¹ táa²naa'! Joon jna-a gali¹iin²¹²na 'e uncaan²¹na 'naa' la jmoo¹o jaain²¹ tuyú² 'e uncaain²¹ tuti¹² nu' cwáa¹al! jPe jo gali¹iin²¹²naa'! ³⁵Jó²du' 'naa' isiján¹ 'naa' ituu¹mo 'naa'. Joon fuu²¹²uu' 'naa' 'e jo jó²gi 'naa' jna ca mi gacwá² jmi²¹² ifó²oo': “Cwaa¹³mo 'in jó¹ coon¹³ 'e sii²¹ Na'ñu¹u.”

14

Gaun'láai² Jesús jaain²¹ tsañuu¹ 'in líi¹i jmoowúu¹ 'e yiaan²¹ tya'a

¹Galí² coon²¹ jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e gangóo¹ Jesús nga'ee¹²¹ 'e fu tya' jaain²¹ 'in tyu¹² to² fariseo. Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseo gacoon²¹ cwáain¹ do. ²Joon tyiin¹ jaain²¹ tsañuu¹ jee²¹² 'in tyan¹ jmoowúu¹ 'e yiaan²¹ tya'a. ³Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tifo¹² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo:

—‘iTi cwooi¹ un'láai² tsá² jaain²¹ tsatsaa¹³ mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² owa jo lí² 'ee?

⁴Pe 'ido-gi gajoon¹ ti-i. Joon gataan¹ Jesús cwo²¹o 'in tsatsaa¹³ do joon gaun'láa²mo. Joon gasii¹²¹i 'ido 'e tsee¹²¹mo 'ido. ⁵Joon gasii¹²¹i Jesús tsá² fariseo do:

—‘i‘iin jee²¹² 'naa' wana gatøi¹²¹ bu¹³ tyii¹ si joo'tsaa² 'ee coon²¹ tsi too²¹, ti jo tyiin¹³naa' la tsifu fiin¹³ jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²?

⁶Joon 'in tsá² do jo ñii² 'e ñii¹gi jiin¹³ coon²¹.

Tsá² 'in tøø²¹ tsá² li cuui¹¹³ cwo²¹ tsá²

⁷Mo gani²¹ Jesús jileei¹²¹ tsá² 'in gatø¹ tsá² li cuui¹¹³ cwo²¹ tsá² 'noo¹²¹o li cwaa¹a li tyiin²gi joon gasii¹²¹i Jesús 'e cwáain¹ lo:

⁸—Wana 'in gatø¹ 'nu coon²¹ li cuui¹¹³ cwo²¹ tsá² jo ní²¹i 'e 'mosí¹ nifu tsu coon²¹ jo ngá¹mo cwéei¹² jaain²¹ 'in tyiin²gi lagi 'nu. ⁹Joon 'in gatø¹ 'naa' cwee¹i sii¹²¹i 'nu: “Cwóo¹³o 'ino 'mosí¹ tyiin¹u'un no.” Joon la joon ráan²un coon¹³ fa'ii²¹. Cwani²¹ 'mosí¹ ca li gatséi². ¹⁰Li' cii¹¹³i jmaa²¹a. Mo tø¹ tsá² 'nu coon²¹ li cuui¹¹³ cwo²¹ tsá² ní²¹i 'mosí¹ li tséi². La coon¹³ mi jó¹ 'in gatø¹ 'nu sii¹²¹i 'nu: “Ngii²¹² ní²¹i 'e 'mosí¹ nifu do.” La joon 'e tyú²gi tyi¹ tyani 'in néei¹ coon¹³ 'nu. ¹¹Tsu jileei¹²¹ 'in jmaa¹²¹ cøø¹¹³ yaai, 'ii li tséi¹ joon jileei¹²¹ 'in jmaa¹²¹ yaai li tséi² 'ii nifu.

¹²Gasi¹²¹o joon 'in tsañuu¹ 'in nigatø¹ 'ido:

—Mo 'iin²¹²u'un tø¹²¹ø tsá² cwo¹²xu¹u 'e dø¹ 'ido jo tø¹²¹ø 'in seein²¹un tyú² coon¹³ jon'gi ruu²¹¹u jon'gi tsá² néei¹ co¹ li tyiin¹u'un wa' 'in sá² cuu². Tsa'oo¹²¹o tún¹ icwó²o do. ¹³Jo jmaa²¹a la joon, pe mo 'ee coon²¹ jmi²¹² jmaa²¹a tø¹²¹ø jileei¹²¹ tsá² tañii²mo coon¹³ jileei¹²¹ 'in 'wo² si¹-tsi coon¹³ tsajluui¹³ coon¹³ tsatiui². ¹⁴La joon tyú²-u 'i¹-o'o tsu 'ii jo lí²gi tyi² tyi¹ 'e cwo¹²¹o do. La joon ityii²¹² tyi¹ mi jiin¹ jileei¹²¹ 'in jo røø¹²¹ tsa².

Júu³ cwáain¹ tya' coon²¹ jmi²¹² 'e gajmaa¹ jaain²¹ tsá²

¹⁵Mo ganúu² jaain²¹ 'in néei¹ gøø¹²¹ coon¹³ Jesús 'e do joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ii:

—‘In jløø¹³mo 'in dø¹ 'iñi¹ li tyu¹² Dios to² tsá².

¹⁶Joon gajin¹² Jesús:

—Jaain²¹ tsañuu¹ gajmaa¹a coon²¹ jmi²¹² li gø¹²¹ tsá². Joon gatø¹ fúui¹ tsá² 'e dø¹o do. ¹⁷Joon mo gati² 'ii¹²¹ 'e dø¹ tsá² gasii¹in tsa'leei¹³ tya'a 'in ngajmaa¹³a júu³ 'in tsá² nitø¹ do. Jin¹²in: “Naná¹-a tyú².” ¹⁸Joon jilee¹²¹mo galáa² 'wii²¹² mii¹i jmi²¹² 'aa²¹². 'In ni fu do gajin¹²in: “Jmaa² feei¹¹-o'o jo ní³ii. No-o tá²gi galoo²¹²oo coon²¹ cwo¹³ 'wó². Joon 'ná¹ ní³ii nijøø²øø.” ¹⁹‘In xeei¹²¹gi jin¹²: “Feei¹¹du-o'o 'wii²¹² tyiaa. Niløø²na 'néei² jmuui¹ joo¹²¹. 'Inijøø²duu wa'a tíi²i jí¹i.” ²⁰‘In xeei¹²¹gi jin¹²: “La gangayuu¹³ mogi cui² cwóo³oo joon jo lí² ní³ii.” ²¹Joon mo gangai¹² 'in tsa'leei¹³ do, ngajmaa¹²a júu³ ní¹fii²¹² do. Joon líi¹ gati² 'nii¹²¹-tsi tsafii²¹² do. Joon gasii¹²¹i tún¹ 'ido: “Jmoono cwo¹³¹o jee²¹² 'nú¹ 'e fuu²¹ lo. Cwotee²¹ 'e jileei¹²¹ tsá² tañii²

coon¹³ tsá² 'wo² sí'í¹-tsi coon¹³ tsajluui¹³ coon¹³ tsatiui²." ²² Mo ca'loo¹gixu² joon gajin¹² 'in tsa'leei¹³ tya'a do: "Nigajmáa³oo to² gatyu¹² do. Joon sá²gi li cwá² tsá²." ²³ Joon gajin¹² 'in tsafii²¹² do gasii¹²¹ tún¹ tsa'leei¹³ tya'a: "Cwoo¹³¹o tya'i fu¹ ca tí² fuu²¹ coonti. Cwote¹²e tsá² tyitsaai²¹² 'in xeei¹²gi cwongíi¹, tsu² cworøøi²¹ tyiia lo coonti. ²⁴ Tsu² fo¹³oo ce jiin¹³ jaain²¹ 'in gatø²oo nifu jo idø¹gi jiin¹³ coon²¹ 'yu¹oo² 'e 'uunni² sá² tya' jmi²¹² tyiia lo," jin¹² 'in tsafii²¹² —gajin¹² Jesús.

Wa'a ingí¹ tsá² coon¹³ Jesús 'ná¹ tuu²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o

²⁵Fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹³ Jesús. Joon gajin¹³ Jesús níi¹ joon gajin¹²in:

²⁶—Wana 'in 'iin²¹²in jó¹ coon¹³ jna 'ná¹-a li 'iin²¹²in jna. Wana jo 'iin²¹²in jna líi¹gi lagi jmi²¹ joongi lagi sáa³a, lagi tsamí² tya'a, lagi jón¹on, lagi ruu¹²¹, joongi ca fu juncwii²¹ tya'a 'ña'a jo lí² líin² 'ido tsá² tyiia. ²⁷Wa 'in jo náa¹ tyú² tya'a júuin² la ijúuin² jna jo lí² líin² tsá² tyiia. ²⁸Wana jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'iin²¹²in jmaa¹¹²a coon¹ 'nú¹, ζti jo jéi¹ tyí¹du cwáain¹ xiati jiin¹² i'íin² wana 'yeei¹? ²⁹Tsu wana jmoo¹²o tíifuu²¹ joongi gatsá² cúu¹u la jo mo 'yeei¹ 'núu¹u joon i'láa² tsá² 'wii²¹² ungo²mo 'i. ³⁰Ijin¹²in: "In tsañuu¹ no ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹¹²a joon jo lí² un'yeei¹gi." ³¹Wana jaain²¹ røøi¹³ 'iin²¹²in jmaa¹ 'níi³ coon¹³ jaain²¹gi røøi¹³, ζti jo cwá²a nifu joon i'í¹-tsi wa'a ilíin² dyái¹ mil 'láa² tya'a ilii¹'i 'in dyái² mil 'láa² tya' 'in røøi¹³ jaain²¹gi do? ³²Joon wana jo lí², la 'ii²¹² 'e taain²¹² wíin²gi 'in tsá² røøi¹³ jaain²¹gi do joon isín¹mo tsá² tya'a mii¹gi júu² røø²¹. ³³La joon jon jmoo²¹ joon jaain²¹ 'naa' 'in jo tuu¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o jo lí² líin² tsá² tyiia.

Mo jo ñi²gi ñi²

³⁴'Ee tyú²-u ñi² pe wana jo ñi²gi xiiala cwooi¹ 'e líin²gi tún¹. ³⁵Jo 'e to² 'íin³gi tya' cwoo¹³ 'wó² jon'gi tya' poo²¹² 'oo¹². Lígon dya¹²a tsá². Jileei¹²¹ 'in núu² cwonuu¹o.

15

Júu³ cwáain¹ tya' joo'saa¹²¹ sí'íin²¹²

¹Jileei¹²¹ tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'ni¹ tsá² coon¹³ tsá² røøi²¹ tsa² gangatyéen¹in li siin¹² Jesús 'e núu² júu³ tya'a. ²'Wii¹³ joon tsá² fariseo coon¹³ tifo¹² tya' ley 'laa¹²¹ gafa¹²¹a tya' Jesús jin¹²in:

—'In tsañuu¹ lo 'ii¹²¹mo jileei¹²¹ 'in røøi²¹ tsa² joongi gøø¹²¹o coon¹³ 'ido.

³Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii 'e cwáain¹ lo:

⁴—'Lin jee²¹² 'naa' wana 'aa¹í cíein¹³ joo'saa¹²¹ joon tsa'íin²¹² jaain²¹ jee²¹² 'ii, ζti jo tiui²¹ 'in catyaa² do jee²¹² nuu²¹ joon tsa'nee¹²¹ 'in jaain²¹gi do ca gatsee¹²¹? ⁵Joon mo gatsee¹²¹ gauntseen¹ yu¹ 'nóo¹on jløø¹³mo. ⁶Joon mo gatyee¹²¹ tya'a gauncaain²¹ tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ coon¹³ tsá² néei¹ co' li tyín¹in. Joon gasii¹²¹: "Jløø¹³naa' jmaa²aa' coon¹³ jna tsu² nigatsee¹³moo 'in joo'saa¹²¹ 'in ga'ín¹ tyiia do." ⁷La joon jon fuu²¹²uu 'naa' mo joo¹²¹-tsi jaain²¹ tsá² røøi²¹ tsa² jløøi¹³gi 'áai¹ fu ñu¹fu 'wii¹³ 'ii lagi 'in noventa y nueve tsá² 'in jo 'oo¹o tsa², 'in jo 'ná² jaa¹²¹-tsi.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² sí'íin²¹²

⁸Faa¹²¹gi Jesús:

—Wa' jaain²¹ tsamí² 'in 'oo¹o dyá² cuu² joon ganga'ín¹ coon²¹ cuu² do, ζti jo dyi¹i coon²¹ jí² joon 'ya¹a inuu² do? Coon¹²¹ tún² 'nóo¹o ca gatsaa¹²¹a. ⁹Joon mo gatsaa¹²¹a joon uncaain²¹ tsá² seen²¹ tyú² coon¹³on coon¹³ tsá² 'in néei¹ co' li tyín¹in. Joon sii¹²¹ 'ido: "Jløø¹³naa' jmaa²aa' coon¹³ jna tsu² nigatsaa¹²¹oo cuu² 'e nga'ín¹." ¹⁰La joon jon fuu²¹²uu 'naa', jløø¹³mo ángeles tya' Dios mi jaa¹²¹-tsi xufiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in røøi²¹ tsa².

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ simii¹²¹ 'in gatiui²¹ jmi²¹

¹¹Gajin¹²in jon Jesús gasii¹²¹ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'aa¹í gáí¹ simii¹²¹ tya'a. ¹²Joon jaain²¹ 'in xaai²¹gi do gasii¹²¹gi jmi²¹: "Ñu¹², cwo¹²o jna jiin¹³ tyiia tya' cwoo¹³ 'wó² 'e gatii²na." Joon gajmaa¹a jmi²¹ do jmai¹²xu jee²¹² 'ii jilaa¹²¹. ¹³Xu-u ngoo²¹gi joon 'in xaai²¹gi do gajmaa¹² caain²¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o. Joon gangoo¹ coon²¹ fuu²¹ li wíin². Joon do-o ga'ín² cúu¹u jilaa¹²¹ coon¹³ 'e gó². ¹⁴Joon mo gatsá² cúu² do ga¹² coon²¹ 'oo² 'e fuu²¹ lí ngoo¹on do. Joon gatsá² un'aa²¹. ¹⁵Joon ganga'náa² to² jmaa¹a coon¹³ jaain²¹ tsá² seen²¹ 'e fuu²¹ do. Joon 'idogi gasii¹ ni 'ido li roon¹ 'wó² tya'a 'e tsa'áa¹í ñí¹. ¹⁶Joon 'áa¹mo gali'íin²¹²in un-røø²¹ tu¹²u coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gø¹² ñí¹ do. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwo¹. ¹⁷Joon ga'í¹-tsi: "Jøøi¹³ tsa'leei¹³ 'in jmoo¹o to² tya' nu¹³uu saai²¹gi 'e gø¹² joon jnagi fu lo júun³na 'oo². ¹⁸Nii¹³moo fu li tyín¹ ñu¹³uu. Joon

fuu²¹²uu: Ñu¹³, fee¹ niga'lee¹²¹na tyani Dios joongi tyani'i. ¹⁹ Joon jo cwooi¹ 'e jmaa²gi'i yuun²¹ tyi'i jna. Jmaa¹³ cwáain¹ lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ tyi'i jna." ²⁰ Joon gangaa¹³mo fu tya jmi²¹.

'Wíin²gi 'ná¹ tyee¹²¹ li siin¹¹² jmi²¹ mo ganí²in jmi²¹ 'ii. Galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon gangoo¹o cwiin¹ ngajeen² ni 'ido. Joon ga'ii¹³mo 'ido. Joon gariin¹in joongi gacu¹u 'oo² 'ido. ²¹ Joon gasii¹²¹ jóon¹ 'ii: "Ñu¹³, niga'lee¹²¹mo tyani Dios joongi tyani'i. Jo tíi²gii 'e fo¹²¹o yuun²¹ tyi'i jna." ²² Pe jmi²¹ dogi gasii¹²¹ tsa'leei¹³ tya'a: "Tyí² goon' jmoono coon²¹ 'mi¹² 'e tyú²gi la jee²¹² jilaa²¹, joon tyiin¹³goon' yuun²¹ tyiia lo. Joongi toon¹²¹goon' ñi³ unni²¹² cwoon²¹o. Joongi 'øø¹¹³ goon' mii²i. ²³ Joon cwo²tee¹ee¹ jaain²¹ joo¹²¹ xuui²¹² 'in na'ooiin¹³. Joon jngaa¹³naa', cwotyé³e joongi cwojmo²¹o jmi²¹². ²⁴ Tsu 'in yuun²¹ tyiia lo líi²na 'e nijuun²¹mo pe nano ni-gacwa²mo tún¹. 'In ninga'ín¹³mo pe gat-see¹²¹mo'o tún¹." Joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa'a jmi²¹².

²⁵ 'La jee²¹² joon 'in jóon¹ 'in nifee¹¹gi jee²¹² to² taain¹. Joon mo gatyee¹²¹ tyan' co¹ 'núu¹u joon ganúu² nináa¹ súuin¹³. ²⁶ Joon gatø¹ø jaain²¹ 'in tsá² do joon gaunngii¹⁴ 'ee jmi²¹² nináa¹. ²⁷ Joon gajin¹² 'in tsá² do: "Nigacwa²mo ruu¹²¹mo'o. Joon gatyú¹² ñu¹²¹u to² gajngaa¹²¹ jaain²¹ joo¹²¹ 'ooiin¹³ tsu gacwa²mo tyú¹mo jo tsaa^{13a}." ²⁸ Joon gatsá² 'nii¹²¹-tsi 'in ruu¹²¹i nifee¹¹gi do. Joon jo 'iin²¹²in tsa'ii²¹ fu tsi. Joon gacwo'ii¹ jmi²¹² 'e gamii¹⁴ tyani 'ido 'e tsa'ii²¹. ²⁹ Pe gajin¹² 'in simii¹²¹ gasii¹²¹ jmi²¹²: "Niñii²¹o'o joo¹³ jii²¹ 'e nigajmaa^{3aa} to² tyani'i. Pe jii¹³ coon²¹ 'naa¹³ jo mo cwo¹³¹o jna jii¹³ jaain²¹ chivo-pi¹ 'e jmaa^{3aa} jmi²¹² coon¹³ tsá² seein²¹na tyú² coon¹³. ³⁰ Pe la no 'e gacwai¹² 'in yuun²¹ tyi'i no. Nga'ín¹in cúu²u coon¹³ tsamí². Joon gajngaa¹³u'un 'in joo¹²¹ 'ooiin¹³gi no." ³¹ Joon gajin¹² jmi²¹ do: "Yuun²¹ tyi', coon²¹ tøø²mo tyiin¹u'un coon¹³ jna. Joon jilaa²¹ 'e 'óo³oo lo 'e tyi-o'o. ³² Joon nano tyiin²mo jmo²¹o' jmi²¹² joongi jløø³na' tsu 'in ruu¹²¹u 'e líi²na najuun²¹mo pe cwa²mo tún¹. Líi²na 'e ninga'ín²mo joon nigat-see¹²¹mo'o tún¹."

16

Júu³ cwáain¹ tya' tsa'leei¹³ 'in gajmaa'a 'e

gó²

¹ Gajin¹²in jon Jesús sii¹²¹ tsá² tya'a:

—Galiseein²¹ jaain²¹ ñi'fii²¹² sá² cuu² joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyu¹² to² tsa'leei¹³ tya'a. Joon gajma^{12a} tsá² 'in ñi'fii²¹² do júu³ 'e 'in tsá² tyu¹² to² do 'áai¹ 'ín²in cuu² tya'a. ² Joon 'in ñi'fii²¹² do gatø¹ø 'ido. Joon gasii¹²¹: "¿Tí jo¹² 'e sii¹²¹ tsá² jna cwáain¹ tyi'i? Joon¹²du'u cwáain¹ to² jmo²¹o' tsu jo jmaa²gi'i to² coon¹³ jna. Jo cwooi tyu¹²gi'i to² tsa'leei¹³ tyiia no." ³ Joon ga'ii¹-tsi 'in tsá² tyu¹² to² do: "¿Ee ijmaa^{3aa}? Tyí¹mo ñi'fii³ii jna jee²¹² to² tya'a. Jo 'waa¹²¹ pí² 'óo³oo wa'a jmaa^{3aa} to² jee²¹² tyiia²¹ joon 'óo³oo fa'ii¹²¹ wa'a mí³ii caridad. ⁴ Ñí³oo 'ee jmaa^{3aa} 'e 'ii²¹mo tsá² jna inuu tya'a mo jo to² 'óo³gii." ⁵ Joon gatø¹ø ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ 'in røø¹²¹ tya' ñi'fii²¹². Joon gaunngii¹⁴ 'in nifu: "¿Xiiati røø²¹u tya' ñi'fii²¹?" ⁶ 'Idogi jin¹²: "Røø²¹mo cfein¹³ barril aceite." Joon 'in tsá² tyu¹² to² do sii¹²¹ 'ido: "Lo-o saan¹³aan mol'j² tyi'i. Ní²du' jmoono joon jmaa² coon²¹ 'e coon¹²¹ tsa²gi." ⁷ Joon gaunngii¹⁴ 'in xee¹²¹gi tún¹: "Nugi, ¿Xiiagi ti røø²¹u?" 'Idogi jin¹²in: "Cfein¹³ motuu¹ trigo." Joon gasii¹²¹: "Lo-o saan¹³aan mol'j² tyi'i. Jmaa² coon²¹gi jii¹³ ochenta." ⁸ Pe galili¹²¹ ñi'fii²¹² do 'e líi¹ 'øø¹²¹-tsi 'in tyu¹² to² do coon¹³ 'e gajmaa'a do. Tsu li¹²gi tsá² 'in jo tsaa¹²-tsi Dios coon¹³ 'e jmo²¹o la jaain²¹ la jaain²¹ lagi 'in tsaa¹²-tsi Dios.

⁹ 'Fuu²¹² jna 'naa' —jin¹² Jesús— jmaa² 'naa' 'in liseein²¹ tyú² coon¹³ 'naa' coon¹³ 'e 'oo²oo' fu juncwii²¹. Joon mi tyá¹ jilaa¹²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ iseen²¹mo 'in 'ii²¹ 'naa'. In'ii²¹ 'naa' li taan²¹²naa' coon²¹ tøø²mo.

¹⁰ 'Wa jmo¹ tsá² 'e tyú² fiin¹³ capii¹³ 'e 'oo¹o, ijmaa¹o 'e tyú² jon wa'a sá² 'láai². Pe wana coon²¹ tóo² tya' capii¹³, icon²¹o jon tóo² tya' 'e 'láai². ¹¹ Wana jo jmo²¹oo' tyú² coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo 'e jo tyiin² xiiala líi²naa' icwo¹o Dios 'naa' 'e sá² 'e tyiin² la jai¹². ¹² Wana jo gajmaa^{2aa} røø²¹ coon¹³ 'e sá² tya' 'inxeei¹²¹ jo cwooi¹ cwo¹o 'naa' 'e tyii¹ yaanaa¹.

¹³ 'Ce jii¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ jo lí² jmaa'a to² tyu¹² gá¹ ñi'fii²¹². Tsu nili'ee¹mo jaain²¹ joon 'in jaain²¹gi do nili'nee²¹mo si ilityúu¹mo coon¹³ jaain²¹ joon coon¹³ 'in jaain²¹gi do gó²o liseein²¹. Jo lí² 'iin²¹² tsá² Dios la jee²¹² 'iin²¹²in cuu².

¹⁴ 'In tsá² fariseo do 'in líi¹ 'iin²¹² in cuu² núu²o jilaa²¹ 'elo. Joon gaungøø¹mo Jesús.

¹⁵ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'i do:

—Ngii²¹ naa' coon¹¹³ 'e tyú² jee²¹² tsá² pe ñi¹ Dios 'ee líi² naa'. Jilaa²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e tyiin² 'e joon 'e 'ee¹ mo Dios.

'Ná² untsiin¹ ley tya' Moisés

¹⁶ Jin¹² Jesús:

—Ca mo jó¹ Wó³ gatyu^{12u} to² 'e ley tya' Moisés coon¹¹³ 'e júu³ tya' tsá² cwo¹ júu³ tyú² calií. Ca 'yia¹¹³ joon galisá² júu³ tyú² xiial mi tyú² Dios to² tsá². Joon jilee¹²¹ mo cwool¹ pí² tsataai²¹² li tyú² Dios to².

¹⁷ 'Tyan¹ gi to² jo tsín¹ jii¹¹³ coon²¹ letra tya' ley la coon¹²¹ gi 'iin² coonti jilaa²¹ yu' fu juncwii²¹ coon¹¹³ cwool¹¹³ fu juncwii²¹.

Jesús 'e²e tsá² 'e tsaa² fee¹ wa' 'øøi¹ tsá² tsamí² tya'a

¹⁸ 'Wana jaain²¹ tsañuu¹¹ 'ee¹ mo tsamí² tya'a joon cui¹² cwool²¹ coon¹¹³ 'in xeei¹²¹ fee¹ tsaa² 'noo'on. Joon wana cui¹² tsá² cwool²¹ coon¹¹³ 'in tsamí² do la joon jon fee¹ tsaa² 'noo'on.

Cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² sá² cuu² coon¹² Lázaro

¹⁹ Gajin¹² in jon Jesús gasii¹²¹ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in tyi¹¹ jmaai¹¹³ siin¹³ tyú² joongi 'ya¹² gi. Joon la coon²¹ jmi²¹² jmaa'a jmi²¹² coon¹¹³ 'e 'ya¹² gi líi¹¹. ²⁰ Galiseen²¹ mo jon jaain²¹ tsá² tañi² 'in sii²¹ La². La tøøi² ngúu¹ sirøøi²¹ 'mi¹². Joon gacwó² ni wo² 'ooca'ná¹ tya' 'in tsá² sá² cuu² do. ²¹ 'In tsá² tañi² do 'iin²¹² in røøi²¹ tu¹² u coon¹¹³ jilaa²¹ 'e xuu¹²¹ 'wii²¹² mesa li gø¹² 'in tsá² sá² cuu² do. Joon cagi tsi²¹ jalíin² li tyín¹ 'in 'e 'lu^{12u} li jgoo¹²¹ tya'a. ²² Coon²¹ jmi²¹² gajuun²¹ mo 'in tsá² tañi² do. Joon ángeles gatøø² mo 'ii 'e cwaa¹ coon¹¹³ Abraham fu ñu¹ fú². La joon jon gajuun² mo 'in tsá² sá² cuu² do. Joon ga'aa¹ mo tsá² 'ii. ²³ 'In tsá² sá² cuu² do 'áai¹ gan² in wúu¹ li tsalíin² 'in najúin². Joon gasaa¹¹³ a unñi¹ i. Joon wíin² gan² in Abraham coon¹¹³ La². ²⁴ Joon ga'oo¹ jin¹² in: "Nu^{11u} Abraham, fúu² cwoliin² un jna. Sí² in La² no cwoun¹ lá² xú unniicwool² o coon¹¹³ jmi²¹. Joon cwojaa²¹², cwouncwii¹²¹ xu unniisii¹¹³ tsu líi¹ móo³ oo wúu¹ jee²¹² jí² lo." ²⁵ Pe joon gajin¹² Abraham: "Yuu²¹ tyi¹, cwotii¹¹³ du-'o'o 'áai¹ tyú² 'íi¹-o'o mo gateen²¹² un fu juncwii²¹. Joon La² logi 'áai¹ gó² gangii¹. Joon nano

tyú² seen²¹ lo. Joon 'nugi moo² o wúu¹.

²⁶ Coon²¹ gi 'e sá² lo. Sá² goon²¹ juu¹¹³ cwo² jee²¹² jna'a coon¹¹³ 'nu. Jileei¹²¹ 'in 'iin²¹² in tsalíin² fu no jo lí². La joongi jileei²¹ 'in 'iin²¹² in jalíin² li' lo jo lí²." ²⁷ Joon gajin¹²

'in tsá² sá² cuu² do: "Mii³ ti tyani¹ i jon, ñu¹³ Abraham, sii²¹ u La² no fu tya' ñu¹³ uu.

²⁸ Seen²¹ mo 'ñeei² gi ruu¹²¹ na. Cwofee¹ i la joon jon jo cwo¹² o wa'a jalíin² lo 'a li tyafø¹² ní² tsá² wúu¹." ²⁹ Pe joon gajin¹² Abraham

gasii¹²¹ 'i do: "Oo¹-o 'ido jilaa²¹ 'e nigajin¹² Moisés coon¹¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú². Lí²-i unjii²¹ o 'ido júu³ tya' 'ii." ³⁰ Joon gañii¹ 'in

tsá² sá² cuu² do: "E ja¹² mo, ñu¹³ Abraham, pe wana tyia¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ 'in nigajii² ija¹²-a-tsi." ³¹ Joon gajin¹² Abraham: "Wana jo 'iin²¹² in núu³ júu³ tya' Moisés coon¹¹³

tsá² cwo¹ júu³ tyú² jon'gi inúu² un júu³ tya' jaain²¹ 'in nigajii¹ jee²¹² líi²¹²."

17

Tsaa¹¹³ wa'a un'leei¹²¹ tsá² tsaruu¹²¹

¹ Gajin¹² in jon Jesús gasii¹²¹ tsá² tya'a:

—'Láa² mo sá² 'e jmoo¹ un'leei¹²¹ tsá² pe fúu² 'in tsá² jmoo¹ un'leei¹²¹ 'in xeei¹²¹ do. ² 'Áai¹ gi tyú² tya'a wa'a 'ñuu¹ tsá²

coon²¹ too¹ lúu¹ u joon pín¹ in tsi jmi¹ ñi¹³ la coon²¹ jo jmaa¹ a 'leei¹²¹ gi 'in xuui²¹² lo. ³ Un'øøi¹¹ duu¹ yaanaa¹ coon¹²¹ tún².

'Wana jmaa¹ a ruu¹²¹ u 'e gó² tyi¹ i joon fu¹² u: "Jo jmaa² gi'i." Joon wa gaunsi² 'e 'i¹-tsi jmaa² feei¹¹-o'o 'wii²¹² tya'a.

⁴ Xufiin¹¹³ dyía¹ naa¹¹³ la coon²¹ jmi²¹² gajmaa¹ a 'ido 'e gó² tyi¹ i pe joon dyía¹ naa¹¹³ cwooi¹ sii¹²¹ 'nu: "Jo jmaa³ gi." Cwooi¹ jmaa² o'o feei¹¹-o'o 'wii²¹² tya'a.

Xiiala ilitsáai¹ gi-tsi tsá²

⁵ Joon gajin¹² tsá² tya' Jesús sii¹²¹ 'ii:

—Jmaa² 'e lijai¹² gi-tsi¹ 'nu.

⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—Wuxu^{1u} tsáai¹ du-'oo' fiin¹¹³ la ti camí¹³ jún² jon¹² tasa lí²-i fú² uu' 'e 'mó² fee¹ lo: "Ráain² du'u no cwojñ² i 'wo'o tsi jmi¹ ñi¹³." Joon ninúu² 'e 'mó² do júu³ tyii¹.

Jilaa²¹ 'e 'ná¹ jma² tsá² 'e tyiin²

⁷ 'Wana 'in jee²¹² 'naa' seen²¹ jaain²¹ tsa'leei¹¹³ tyii¹ 'in jaai¹¹³ jee²¹² to², ngajii²¹ si nga'aa¹ joo¹²¹ 'ee, xufø¹ o fú² uu':

"Ngii²¹², ní² i, tyee¹³ 'í." ⁸ Jon¹ la joon tii² faa¹²¹ tsá². Tyú² gi isii²¹ tsá² 'ii: "Tyá¹ tyú² 'e døø¹¹³ øø. Cwool¹¹³-o'o tyá¹ tyú² døø¹¹³ øø joongi 'e duu¹¹³ uu joon mi yuii¹¹³

joon 'uu¹²¹u, cøø¹¹²ø.” ⁹ ¿Ti cwooi¹ cwo¹o 'maai¹³ tsa'leei¹³ tya'a mo jmoo¹o jii¹³ to² 'e tyu¹²u? ¹⁰La joon jon 'naa', mi yuui¹³ jmaa²aa' jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios 'ná¹ fó²oo': “Tsa'leei¹³ tyio'o jna'a 'in jo 'ee to² ti tsu nigajmoo²¹o'o jii¹³ 'e 'ná¹ jmoo²¹o'o.”

Jesús un'láai² dyéi¹ tsá² in líii² jmoowúu¹ jgøøi¹²¹

¹¹ Mo gangóo¹ Jesús la fu¹ 'yuui fu Jerusalén. Gangíi¹in la caain²¹ li sii²¹ Samaria coon¹³ Galilea. ¹² Mo gatyíi¹a coon²¹ fuu²¹ pi¹³. Joon ga'wooi²¹ dyéi¹ tsá² 'in líii¹ jmoowúu¹ jgøøi¹²¹. Pe wíin² gajaan¹ li siin¹²¹ Jesús. ¹³ Joon ga'oo¹o jin¹²¹in:

—Jesús, Tifo¹², fúu² cwolín²un jna'al!

¹⁴ Joon mo gajóøi² Jesús 'ii joon gajin¹²¹in:

—Cwolín²naa' cwo'ee¹³naa' untsá² yaanaa'.

Joon la 'íi²¹² ngalíin² fu¹ joon ga'láa²mo. ¹⁵ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii do mo ganí²i 'e ga'láa²mo joon gacií¹³o cwo'o 'maai¹³ Dios coon¹³ júu³ tá² lílii¹. ¹⁶ Joon gasii¹²¹i wojnií¹ tyani Jesús. Joon gaxiia¹ níi¹i gajun¹²un ca ti ni 'wó² 'e cwo'o 'maai¹³ Jesús. Joon 'in tsá² lo seein²¹ li sii²¹ Samaria. ¹⁷ Joon gajin¹² Jesús:

—¿Ti jo ga'láai² ce ji dyéi¹ do? ¿'Náai¹³gi 'in níi²gi do? ¹⁸ ¿Ti jii¹³ ino-o tsá² coon²¹ fuu²¹ ní gacií¹³o cwo'o 'maai¹³ Dios?

¹⁹ Joon gasii¹²¹i 'in tsañuu¹¹ do:

—Ráan²un no. Cwei¹². Niga'láa²mo'o tsu jo¹²o galíi²u'u.

E¹² Jesús tsá² xiiala mi cwá² 'e tyu¹² Dios to² tsá²

²⁰ Tsá² fariseo gaunngíi¹ Jesús líi²¹² mi cwá² 'e tyu¹² Dios to². Joon gajin¹² Jesús:

—Mi cwá² 'e tyu¹² Dios to² joo¹² wa'a coon²¹ 'e lí² jøø² tsá². ²¹ Jo lí² wa'a jin¹² tsá² 'elo si 'e do-o 'ee. Tsa nigalí²-i 'e tyu¹² Dios to² jee²¹² 'naa'.

²² Joon gasii¹²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Nicwaa²¹² jmií²¹² mi li 'iin²¹²naa' jøø²øø¹ 'e jmií²¹² 'e jna-a, 'in Ruu¹²¹na Tsá², 'láa² 'wii²¹² tyu¹²u to². Joon jo lí² jøø² 'naa'. ²³ Joon isii¹²¹ tsá² 'naa': “Lo-o siin¹²¹in”, si “Do-o siin¹³in”, 'ee. Pe jo cwolín²naa' coon¹³on. ²⁴ Tsa lawa coon²¹ jí² cwaain² 'ná³ 'e jná² joo¹²¹ ca ti' cataain²¹ lí¹ caluu fu juncwii²¹ la joon jon jna 'in Ruu¹²¹na Tsá² mi cwá² jmií²¹² tyiia. ²⁵ Pe jéi¹ nífu 'ná¹ mó³oo wúu¹ lílii¹. Joon tsá² seein²¹ nano 'in jo 'e 'ii¹²¹ jna. ²⁶ Jiin¹³ la galí² jmií²¹² mo seein²¹

Noé la joon jon ilí² jmií²¹² mi gó² jna 'in Ruu¹²¹na Tsá². ²⁷ Gø¹²ø tsá² joongi 'un¹² tsá² joongi cui¹² cwooo²¹ tsá². Joon gacwooi¹ tsá² jamíi¹ 'e cui¹² cwooo²¹ ca jmií²¹² mo ga'í² Noé fu tsi barco do. Joon gajó² coon²¹ jmi¹ joon jilee¹²¹mo gajúun²mo jon. ²⁸ La joon galí² mo seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Lot. Gø¹²ø joongi 'un¹²un. Joon galó² joongi 'nií¹i. Jñii¹ tsá² joongi jmoo¹³ tsá² 'ná¹. ²⁹ Pe mo gacwo¹íi¹ Lot 'e fuu²¹ Sodoma Dios gasii¹in coon²¹ jmi¹ 'e lí² jí² caai¹³ cuun²¹² 'e coo²¹. Joon gatsee²¹mo jilee¹²¹ 'in néei¹ fuu²¹ do. ³⁰ La joon ilí² mi jnee²¹na 'in Ruu¹²¹na Tsá².

³¹ Mo ti jmií²¹² joon wana 'in téin² yu¹ 'ná¹ joon 'oo¹o jilaa¹²¹ si'mo² inuu tya'a jo cwoxaai¹ ja'woo¹²o. Joon wa' 'in téin²¹ jee²¹² tyiia²¹ jo cwojaa¹²¹i fu tya'a. ³² Cwotii¹³-oo¹ 'e galí² tya' tsaí² tya' Lot. ³³ Jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in tiin¹³ fu juncwii²¹ tya'a i'íin²mo joon. Pe jilee¹²¹ 'in 'íin² fu juncwii²¹ tya'a tiin¹³mo joon.

³⁴ E la ja¹²mo fo¹³oo: 'E 'woo¹ joon wana tee¹³ gáí¹ tsá² ni coo¹mó² yatée³ee jaain²¹, 'in jaain²¹gi jan¹. ³⁵ Gáí¹ tsaí² taai²¹² tsii¹i caain²¹, yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gi jan¹. ³⁶ Gáí¹ tsañuu¹¹ taain²¹² jee²¹² to² yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gi jan¹.

³⁷ Mo ganúu² tsá² tya'a 'elo joon gaunngíi¹:

—¿Xiiala li ilí² 'elo, Ña'nñu¹u'?

Joon 'ii-gi gajin¹²¹in:

—Jilee¹²¹ 'in jo cwoi¹ 'ña'a 'e tyu¹² Dios to² 'ii i'íin²mo.

18

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsaí² 'nñi² coon¹³ tsá² jmoo¹ 'ii¹²¹

¹ Joon gasii¹²¹ Jesús tsá² 'e cwáain¹ lo 'e 'ee¹ xiiala 'ná² faa¹²¹a tsá² júu³ tyú² joon jo cu¹²-tsi coon¹³ Dios. ² Joon gajin¹²¹in:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ galiseein²¹ jaain²¹ tsá² jmoo¹ 'ii¹²¹. Jo tsa¹²-tsi Dios jon'gi un'goo²¹ tsá². ³ Fuu²¹ do-o jon seein²¹ jaain²¹ 'yíia'nií² 'e coon²¹ tøø² mo tsafee¹¹²¹ 'in tsá² jmoo¹ 'ii¹²¹ do. Tsaíi²¹ 'e jmaa¹ 'ido 'ii¹²¹ coon²¹ mii¹³ 'e seein²¹ coon¹³ 'in 'eei¹ 'ii. ⁴ Wóo²-o 'áai¹ nangóo¹ 'e jo 'iin²¹²in 'in tsá² jmoo¹ 'ii¹²¹ do 'e jmaa¹ 'ii¹²¹. Joon mo galiciin²¹gi ga'í¹-tsi: “Jo tsa¹²-tsii Dios jon'gi tsá² un'gøo³oo pe tsa 'wii¹³ untyíi²¹in 'in tsaí² lo jna jmaa³oo 'ii¹²¹ tya'a ⁵ la coon¹²¹ jo untyíi²¹gi jna.”

⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—Náú²duu' 'e 'øøi²¹-tsi tsá² júú³ tya' 'in tsá² jmoo¹o 'ii²¹ 'e gó² do. ⁷ ¿Ti líí²naa' 'e líí²¹²-i Dios un'øø¹i tsá² tya'a, 'in nigatyí¹¹²in, 'in nimí¹i tyaní¹i la 'woo¹ la jmií¹? ⁸ Fuu²¹²uu 'naa' 'e la jmoono-o íjmáa¹a 'ii²¹ tya' 'ido. Pe jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá² mi yí³aa, ¿ti liseein²¹gi tsá² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ 'in tsaa¹²gi-tsi jna?

Júú³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² fariseo coon¹¹³ jaain²¹ 'in cón² 'laa¹¹³ 'e 'nií¹ tsá²

⁹ Gasí¹²¹i jon Jesús coongí cwáain¹ tya' 'in líí¹³ 'in jmaai²¹ yaai 'e tyú¹-i joon un'woo¹i tsá² catyaaí²gi. Joon jin¹²in:

¹⁰ —Gáí¹ tsañuu¹ ngalín² fu cwo¹. Ngafaa¹¹³a júú³ tyú². Jaain²¹ jee²¹² 'ii líí¹i tsá² fariseo, 'in jaain²¹ dogi líí¹i tsá² cón² 'laa¹¹³ 'e 'nií¹ tsá². ¹¹ 'In tsá² fariseo do siin¹¹²in, joon gafaa¹²¹a la lo: “Na'ñu¹u' Dios, cwó³oo 'maa²u'un tsu² jo líí¹na la líí¹ 'in tsá² catyaaí² do. Jo líí¹na la 'in jmoo¹o 'uun²¹, lagi 'in jo nuu¹¹³. Jo líí¹na la líí¹ tsá² 'in fee¹²¹i tsamí². Ce jiin¹¹³ capií³ jo líí¹na la líí¹ 'in cón² 'laa¹¹³ 'e 'nií¹ tsá² lo. ¹² Tún² fu 'gø¹³øø tyiiañí¹ la coon²¹ semó¹³. Joon cwo¹³oo 'nu coon²¹ 'e jee²¹² dyá² 'ii¹¹³ 'e gajna¹²aa.” ¹³ Pe 'in tsá² cón² 'laa¹¹³ 'e 'nií¹ tsá² do wíin² gajaan¹. Joon jo tá²-tsi saa¹¹²a unní¹i fu yu' juncwii²¹. Jiin¹¹³ 'e gajmaa¹a tyuun¹ nitsi¹-o. Joon gafaa¹²¹a: “Na'ñu¹u' Dios, cwolifee¹mo-'lo'o 'wii²¹² tyiia tsu 'áa¹mo røø²¹na tsaa².” ¹⁴ 'E la ja¹²mo fo¹³oo 'e nigauntyú¹mo Dios 'in tsá² cón² 'laa¹¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá² do pe 'in jaain²¹ do jiin¹¹³ la líí²mo líí²i. Tsu jileei¹²¹ 'in jmaa¹²¹i yaai cøø¹¹³gi xujoon li'weei²¹gi 'ii pe jileei¹²¹ 'in un'weei²¹ yaai joon licøø¹¹³gi.

Uncwaa¹³i Jesús xuui²¹²

¹⁵ Jajée¹mo tsá² xuui²¹² tya'a li siin¹¹² Jesús 'e taan¹ cwoø²¹ tya' 'ido. Pe joon mo ganí¹ tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² 'øø¹³mo jileei¹²¹ 'in jajée¹ xuui²¹² do. ¹⁶ Joon gatø¹ Jesús 'in xuui²¹² do. Joon gajin¹²in:

—Cwó³oo' cwojalín² xuui²¹² tyaní³ii joon jo 'øø²¹²naa' tsu li tyu¹² Dios to² líin² jmai¹² 'in líí¹in la 'ii-o jon. ¹⁷ 'E la ja¹²mo fo¹³oo jileei¹²¹ 'in jo cwoø¹ 'e tyu¹² Dios to² 'ii lawa jaain²¹ xuui²¹² jo lí² tsataai² li tyu¹² Dios to².

Jaain²¹ tsá² sá² cuu² fee¹²¹i Jesús

¹⁸ Jaain²¹ 'in tyu¹² to² gaungí¹i Jesús:

—Tífo¹² tyú¹, ¿'ee 'ná² jmaa³aa 'e tiin¹¹³na juncwii²¹ tyiia?

¹⁹ Joon gasí¹²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee líí¹ fu¹²u jna 'in tyú¹? Jaan²¹mo 'in tyú¹ seein²¹gi, jiin¹¹³ 'ña'a Dios. ²⁰ Ní¹o'o jiin¹¹³ la to² tyu¹² Moisés: “Jo foo¹¹³o tsamí². Jo jngáa¹u'un tsá². Jo jmaa²a 'uun²¹. Jo jmaa²a júú³ tajuu²¹. La joon jo con¹²on tsá² too² ce jiin¹¹³ jaain²¹. Cwoli¹gøø¹²¹mo'o ñu¹²¹u coon¹¹³ saa²a.”

²¹ Joon gajin¹² 'in tsañuu¹ do:

—Jilaa¹²¹ 'elo nigalinuu¹¹³u ca la mo xuu²¹²mo.

²² Moganú² Jesús 'elo joon gajin¹²in:

—Coon²¹gi 'e 'ná² jmaa²a. 'Ní³i jilaa¹²¹ 'e 'oo²-o'o joon cwo¹²o tsá² tañí². Joon líí¹gi ili'oo²-o'o ñu¹fú². Mi yuui¹¹³ joon na¹ coon¹¹³ jna.

²³ Pe mo ganú² 'in tsañuu¹ do 'elo 'áai¹ fa¹³ gajmaa¹a tsu 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.

²⁴ Mo ganí² Jesús xiiala fa¹³ jmaa¹a joon gajin¹²in:

—J'Áa¹mo tyan¹ to² cwóoi¹ tsá² sá² cuu² yaai wa'a tyu¹² Dios to² 'ii! ²⁵ 'Áai¹gi tyan¹ to² tya' jaain²¹ camello 'e ngíi¹ too²¹ li ngíi¹ ñi¹ tya' moocú³ lagi jaain²¹ tsá² sá² cuu² tsa¹ii'in ñu¹fú².

²⁶ 'In ganú² 'elo gajin¹²in:

—¿Xiia¹gi la itiin¹¹³ tsá²?

²⁷ Joon gajin¹² Jesús:

—Jilaa¹²¹ 'e jo lí² jmaa¹a tsañuu¹ lí²-i jma¹ Dios.

²⁸ Joon gajin¹² Tú³:

—Ña'ñu¹u', jna'a nigatuu²¹²oo'o jilaa¹²¹ 'e 'oo²¹o'o joon nijalii²¹i coon¹¹³ 'nu.

²⁹ Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fo¹³oo, 'e doñi¹in si tuu²¹ 'nuu¹u si tiui² sáa³a jmií²¹ 'ee si ruu¹²¹i 'ee si tsamí² tya'a 'ee si jóon¹ 'ee 'wii²¹² tya' cwáain¹ 'e tyu¹² Dios to² ³⁰ líí¹gi 'ii²¹i fu juncwii²¹ lo. Joon mi júun²in 'ii²¹mo jon coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e ta¹²a coon²¹ tøø²mo.

Jesús jmoo¹o júú³ 'e ti li júun²in

³¹ Jesús gatø¹ coon¹²¹ jì dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasí¹²¹i 'ido:

—Nano tsaa²a' fu Jerusalén. Do-o lí² tsín¹ jilaa¹²¹ 'e gafaa¹²¹a tsá² gacwo¹ júú³ tyú² calií cwáain¹ tya' 'in Ruu¹²¹na Tsá². ³² Ijaan¹²¹ 'in tsá² 'ii tyani tsá² jalín² wíin². Joongi niungøø¹ tsá² 'ii. Joon ijmee¹²¹ tsá² 'ii. Joongi 'íñí¹ tsá² tya'a. ³³ Joongi ipóoi² tsá²

'ii. Mi yuui¹³ joon ijnga¹²mo tsá² 'ii. Pe mi tí² 'ni¹ jmi²¹² ijiin¹o jee²¹² 'líi²¹².

³⁴Pe 'idogí coonti jo ga'øøi¹²¹-tsi. Jo ñi¹ 'ee 'e sii¹²¹ Jesús 'ii. Lawa coon²¹ júu³ 'e jo ñi¹ xiiala 'ee i'øøi¹²¹-tsi.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tiui² seein²¹ Jericó ³⁵Xuu 'ná²gi 'e tyí¹a Jesús fuu²¹ Jericó. Jaain²¹ tsá² tiui² tyíin¹in caai¹ fu¹ mii¹ caridad. ³⁶Mo ganúu²un ningíi¹ tsá² fúui¹ líli¹ joon gaunngíi¹ tsá² 'ee-gí galí². ³⁷Joon gajin¹² tsá² 'e Jesús tsá² Nazaret 'in ngíi¹ i no. ³⁸Joon ga'oo¹o 'in tsá² do jin¹²in:

—Jesús, Joon¹ David, fúu² cwolín²un jna!

³⁹Pe 'in tsá² do 'in ngalín² nifu gasii¹²¹ 'ido:

—Ca tií², jo to¹²o mii¹³.

Joon jo cwofaa¹²¹gi 'ido. Pe 'ii coon¹²¹ 'ii¹³gi tá² 'oo¹o:

—Joon¹ David, fúu² cwolín²un jna!

⁴⁰Joon gajan¹ Jesús joon gatyú¹²u to² 'e tsatee²¹² tsá² 'ido. Joon mo gatyíi¹a tyan¹² joon gaunngíi¹ Jesús 'ii:

⁴¹—'E 'iin²¹²u'un ijmáa³aa tyi¹!

Joon gañi¹ 'in tsá² tiui² do:

—Ñá'ñu¹u', 'iin²¹²na ijóø³oo.

⁴²Joon gajin¹² Jesús:

—Jóø²o' tsa 'wii¹³ nigalija¹²mo líi²u.

⁴³Joon la tsifu joon 'in tsá² tiui² do gajóø²o. Joon gangóo¹o coon¹³ Jesús cwó¹²o 'maai¹³ Dios. Joon jileei¹²¹ tsá² 'in gajóø² 'elo la joon jon gacwo¹²o 'maai¹³ Dios.

19

Jesús coon¹³ Zaqueo

¹Joon ga'í² Jesús fuu²¹ Jericó. ²Joon do-o niseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in ni sii²¹ Zaqueo. 'Ii tyu¹² to² jileei¹²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nií¹ tsá². ³'In Zaqueo lo 'iin²¹²in jóø²i Jesús. 'In²¹²in licwii¹in pe jo lí² tsu líi¹ p¹³ 'ii. Joon líi¹ fúui¹ tsá² taai². La 'ii²¹² ngíi¹ Jesús 'e fuu²¹ do ⁴joon gangóo¹ Zaqueo do cwiin¹in nifugi 'e 'iin²¹²in jóø². Joon gasoo² coon²¹ ya¹ 'mó² si¹² co¹² fu¹ lí 'ná² ngíi¹ Jesús. ⁵Joon mo gangíi¹ 'ido joon gajóø² fu ya¹. Joon gajin¹²in:

—Zaqueo, cwúui¹ jmoonoo tsu no 'ná¹ níi³ii nijáan³aan fu tyio¹o.

⁶Joon gajngáa¹ Zaqueo jmoonoo. Joon líi¹ jloø³i ga'ii¹²¹ Jesús. ⁷Mo ganí² 'in tsá²

fariseo do jilaa¹²¹ 'elo joon ga'láa² 'wii¹²¹² gafaa¹²¹ 'laa¹²¹ tya¹ Jesús joon jin¹²in 'e Jesús nigajaan¹ tya¹ jaain²¹ tsá² røøi² tsaa². ⁸Joon Zaqueo do gajmaa¹ a siin¹²¹in joon gasii¹²¹ Jesús:

—Jóø²du, Ñá'ñu¹u', cwó¹³oo tsá² tañí² coon¹³ tsa¹² jíin¹³ 'e 'óo³oo. Joon wana nigajmáa³aa 'uun²¹ coon¹³ júu³ tajuu²¹ nicíi³oo tyún² 'ii¹³gi líi¹.

⁹Joon gajin¹² Jesús:

—No-o gatyí¹ 'e tiin¹³ tsá² taai² inuu lo. No-o ilíin² 'in tsañuu¹ lo jún² tya¹ 'líi²¹² Abraham. ¹⁰Tsu jna, 'in Ruu¹²¹na Tsá², gago²¹²oo 'e 'naa²¹na tsá² joongi 'e jmóo³oo tiin¹³ tsá² 'in røøi² tsaa².

Júu³ cwáain¹ tya¹ dyá² cuu² cwanáa¹

¹¹La 'ii²¹² núu²un tsá² júu³ tya¹ Jesús faa¹²¹ 'e júu³ lo joon gasii¹²¹ coon²¹ cwáain¹ tsu tyan¹¹ niteein¹ co¹ Jerusalén. Tsu 'in tsá² fúui¹ ngí¹ coon¹³ Jesús do tya¹ fu¹ líi²¹ 'e ti li tí² 'e tyu¹² Dios to² tsá². ¹²Joon gasii¹²¹ Jesús 'ido:

—Lawa jaain²¹ tsá² 'in líi¹ tsafeei¹. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ wíin² i'ii¹²¹ to² røøi¹³ 'e fuu²¹ wíin² do. Joon mi yuui¹³ joon cíi¹²¹ fuu²¹ goo¹. ¹³Pe la nu'gi cwó¹¹i gatø¹ dyéi¹ tsa'leei¹³ tya'a. Joon gajoon¹²¹o la jaain²¹ la jaain²¹ 'ido jmaai¹³ coon²¹ cuu² 'e tyíin² líi¹. Joon gasii¹²¹ 'ido: "Jmaa²aa' to² coon¹³ 'e cuu² lo ca mi cwa¹²¹na." ¹⁴Pe tsagoo¹o do 'ee¹mo 'ii. Joon gasii¹in júu³ ca li ngóo¹on 'e jin¹²: "Jo 'iin²¹²na'a wa'a líin² 'in tsañuu¹ lo røøi¹³ tyii¹." ¹⁵Pe ga'ii¹²¹mo to² røøi¹³ do. Joon ganga¹²mo fu goo¹. Joon mo gatyee¹²¹ joon gatø¹ tsa'leei¹³ tya'a 'in ngacwo¹²o cuu² do. 'In²¹²in litsáai¹-tsi xiiati nigajna¹² a jaain²¹ 'ido. ¹⁶'In gatyí¹ nifu gajin¹²in: "Ñi'fii¹²¹!', 'e cuu² do nigacwáa¹mo dyá²gi." ¹⁷Joon 'in røøi¹³ do gajin¹²in: "Áa¹mo tyú². Jaain²¹ tsa'leei¹³ tyú¹mo 'nu. Nano, 'wii¹³ 'e nigalityú¹mo'lo coon¹³ 'e xuu, cwóo³oo 'e tyuu¹²¹u to² jee²¹² dyá² fuu²¹." ¹⁸'In xeei¹²¹gi gatyí¹ joon gajin¹²in: "Ñi'fii¹²¹!', 'e cuu² do nigacwáan¹mo 'ñá²gi." ¹⁹La joon jon gasii¹²¹ 'in røøi¹³ do 'ii: "Nu-gí lí² tyuu¹²¹u to² 'ñá² fuu²¹." ²⁰Joon 'in xeei¹²¹gi gatyí¹. Joon gajin¹²in: "Ñi'fii¹²¹!', lo-o roon¹ 'e cuu² do. Ga'máa³oo gaci¹¹ coon²¹ póo¹. ²¹Gali'gøø¹²¹mo 'nu tsu jaain²¹ tsá² 'waa¹²¹-tsi 'nu. Joon ñi³oo 'e cóon¹³o 'e jo

gacwo²¹o. Joon coon¹²¹on li jo gajñi¹²¹in.”
²² Joon gajin¹² róøi¹³ do: “Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nũ. Coon¹³ júu³ tyiio'o jmoo²¹o 'ii²¹ tyi'i. Nĩ²¹i 'e líi¹na jaain²¹ tsá² 'waa²¹-tsi. Joon cón³oon li jo 'e gacwó³oo. Joongi cón³oo coon²¹ li jo 'e gajñi²¹ii. ²³ ¿'Ee li jo gata¹²a cuu² banco joon lí² 'ii¹³na láai²gixu mi tyee¹¹²na tyiia?” ²⁴ Joon gajin¹² róøi¹³ do sii²¹i 'in téein² do: “Tyí²ii 'e cuu² no. Joon cwó²oo¹ 'in 'oo¹ dyá² no.”
²⁵ Joon gajin¹² 'in téein² do: “Pe ñi¹fii²¹i', ni'oo¹o 'ido dyá² cuu².” ²⁶ Joon gañii¹ 'in róøi¹³ do: “Fuu²¹²uu 'naa': jileei²¹ 'in 'oo¹o líi¹gi, la joon líi¹gi icwó³oo. Pe jileei²¹ 'in jo 'oo¹o lí¹ 'woo¹³gii 'e ca pi¹³ 'e 'oo¹o. ²⁷ Joon jileei²¹ 'in 'eei¹ jna, 'in jo 'iin²¹²in jmáa³aa róøi¹³ tya'a cwotee²duu' lo joon jngaa¹³naa' tyaní²ii lo.”

Jesús tsa¹ii²¹ fu Jerusalén

²⁸ Mo ngayuu¹¹³ gajin¹² Jesús 'elo joon gangóo¹ la fu 'yúu¹ fu Jerusalén. ²⁹ Xuu 'ná²gi tyii¹a fuu²¹ Betfagee coon¹³ Betania co' moo²¹ 'sii Olivos. Joon gasii¹in gáii¹ tsá² tya'a. ³⁰ Joon gasii²¹i 'ido:

—Cwolín²naa' 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ tyan¹² do. Joon mi tyalín²naa' joon ityee¹²naa' jaain²¹ bu¹³ neei²¹². Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in mo cwó². Sii¹³ 'nii²¹² tya'a joon tó²øø' fu lo. ³¹ Joon wana 'in gajin¹²in: “¿'Ee lí¹i sii¹³ii¹ 'nii²¹² tya'a?” Joon fú²uu': “Néi²ta cata Ña'ñu¹u'.”

³² Joon ngalín²mo tsá² tya'a. Joon gatsee¹²¹mo jiin¹³ la lí² 'e nigajin¹² Jesús. ³³ Joon teen²¹²mo si¹i 'nii²¹² tya' bu¹³ do joon gaunngii¹ 'in tsá² fii²¹² do:

—¿'Ee lí¹i sii¹³ii¹ 'nii²¹² tya' bu¹³ no?

³⁴ 'Idogi gañii¹:

—Ña'ñu¹o' 'néi²ta cata.

³⁵ Joon gatøø²¹o 'ido tyani Jesús. Joon gaunfuu²¹ siin¹³in moo¹wó¹ bu¹³ do. Joon gatyée¹ 'e Jesús moo¹wó¹ bu¹³ do. ³⁶ La 'ii²¹² ningóo¹ Jesús joon gani¹³ tsá² siin¹³in tya'i fu¹. ³⁷ Mo gati² lixaa¹ moo²¹ Olivos jileei²¹ tsá² jo¹² líii² 'in ngalín² coon¹³on ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹ jløø¹³i. Joongi gauntyúu¹ Dios coon¹³ jilaa²¹ milagro 'e nigan²¹i. ³⁸ Joon jin¹²in:

—¿'In cwaa¹³mo Róøi¹³ 'in jó¹ coon¹³ júu³ tya' Ña'ñu¹u'! ¿Tyú²-u 'ii¹ ñu¹fú²! ¿'In tyú¹mo Dios!

³⁹ Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseos 'in téein²jee²¹² 'in tsá² do gasii²¹i 'ido:

—Sii¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ 'nũ 'e jo cwota¹²a lí¹ mii¹³.

⁴⁰ Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fo¹³oo, wana 'inlo 'e jo to¹²o mii¹³ cagi 'e cuun²¹² roon¹ lo ito¹²o mii¹³.

⁴¹ Mo gatyii¹a tyan¹² gajøø² Jesús fuu²¹ Jerusalén joon gatyii²¹ 'wii²¹² tya'a. ⁴² Jin¹²in:

—Wuxu¹ 'øøi¹²¹-oo¹ fiin¹³xu. Jmii²¹² no-o jmii²¹² tyii¹, 'in jmá¹ 'ii²¹² róø² tyii¹ nigacwéi¹. Pe nano 'e si¹mo². Joon jo lí² jøø²øø'. ⁴³ Pe ijø² coon²¹ jmii²¹² 'e gó² tyii¹ mi jalín² tsá² 'in 'eei¹ 'naa'. Joon ijmaa¹a coon²¹ po¹³ cwoo¹³ ñii¹ cu¹² lí¹ lí¹ née¹naa'. Joon nitsatáai² joon nijmeei²¹ 'naa' la 'uui². ⁴⁴ Joon ifiin² 'e fuu²¹ lo ti ni¹wó². Itsajngaa¹³i tsá² néei¹ lí¹ tsi joon jo isái²gi jiin¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sifúu¹ tsu jo galiñii² 'naa' mo gajø² Dios itiin¹³ 'naa'.

Untyú² Jesús 'e cwo¹ fee¹ si² do

⁴⁵ Joon ga'ii²¹ Jesús tsi inuu¹ cwo¹ fee¹ si² Jerusalén do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'øø¹ 'in 'nii¹ coon¹³ jileei²¹ 'in ló¹. ⁴⁶ Joon gajin¹²in gasii²¹i 'in taai² do:

—Ni jí² tya' Dios jin¹²: “Ná³uu 'elo lí¹ tsalín² tsá² tsafee¹³i Dios pe 'naa'gii¹ niga-jmaa²aa' lawa coon²¹ too²¹ xá² tya' 'uun²¹.”

⁴⁷ La coon²¹ jmii²¹² ga'ee¹ Jesús inuu¹ cwo¹ fee¹ do. Pe tsá² tya¹² to² tya' untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley la joon jon 'in tya¹² to² fuu²¹ do 'noo¹²¹o xiiala ijngaa¹³i Jesús. ⁴⁸ Pe jo 'e tyii¹²a xiiala ijmaa¹a tsu jilee¹²¹mo tsá² taai² jløø¹³mo núu²o.

20

To² 'e 'oo¹ Jesús

¹ Coon²¹ jmii²¹² 'yuu²i Jesús fu tsi inuu¹ cwo¹ fee¹ 'e 'e¹²e tsá². Joon cwoo¹ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon gatyalín² 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley coon¹³ tsacøø¹³. ² Joon gajin¹²in sii²¹i Jesús:

—Jmáa²du'u júu³, ¿'ee coon¹³ to² 'e jmoo²¹o jilaa²¹ 'elo? ¿'iin gacwo¹² 'nũ 'e to² do?

³ Joon gañii¹ Jesús:

—La joon jon jna unngii¹duu 'naa'. Ñii²duu: ⁴ ¿'iin gasii¹in Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹²? ¿Ti gasii¹in Dios 'ii owa'a tsá² 'ee?

⁵ Joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹²o júu³ ruu¹²¹i jee²¹² 'ii. Jin¹²in:

—¿'Ee faa²a'? Wana faa²a' 'e Dios gasii¹in, joon inii¹i: “¿'Ee li' jo 'ii¹³naa' júu³ tya'a?”⁶ Joon wana faa²a' 'e tsá²-a jilee¹²¹mo tsá² ityuu¹²ⁱ jna' cuun²¹² tsu tsáai¹-tsi tsá² 'e faa¹²¹ Wó³ do cwáain¹ tya' Dios.

⁷Joon gañii¹i jin¹²in:

—Jo nee²e'e 'iin gasii²in Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹.

⁸Joon gajin¹² Jesús:

—La joon jon jna jofó¹³oo 'ee coon¹¹³ to² 'e jmóo³oo 'elo.

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñi¹ wuunjøø¹³

⁹Joon ga'laa² Jesús 'wii²¹² gafaa^{121a}. Joon gasii²¹ⁱ tsá² 'e cwáain¹ lo:

—Lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajñi¹ wuunjøø¹³ cwoo¹¹³ 'wó² tya'a. Joon gacwo^{12o} 'áai¹ tsá² xee¹²¹mo. Joon gangóo¹ li xiia¹²¹. Wóo² gali¹ii¹.¹⁰ Joon la jee²¹² joon gatí² jii²¹ 'e garoo²¹ mi¹² wuunjøø¹³ do. Joon gasii¹in jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e tsamí¹i tya' 'in jmoo¹⁰ to² do jii¹³ 'e gatí² tya' fii²¹² cwoo¹¹³ 'wó² do. Pe 'idogí gajmee¹²¹mo 'ido. Joon gasii¹³mo 'ido tún¹ jo 'ee gacwo^{12o} coonti. ¹¹Joon 'in tsá² fii²¹² do gasii¹in jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a. La joon jon 'ido gajii²i. Gajmee¹²¹mo 'ido. Joon gasii¹³mo jon jo 'ee gacwo^{12o} coonti. ¹²Joon 'in tsá² fii²¹² do gasii¹in 'in xeei¹²¹gi. Pe 'idogí la joon jon gajmee¹²¹i. Joon ga'woo¹ caluu.

¹³'Mo gangí¹ 'elo 'in tsá² fii²¹² 'wó² do ga¹-tsi: “¿'Ee jmáa³aa no? Isí³na yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na 'áai¹. Joon mi ní²i yuun²¹ tyiia foowa nijmaa¹⁰ nuu¹¹³un.”¹⁴ Pe joon mo ganí²i 'in tsá² jmoo¹⁰ to² do 'ido joon gasii²¹ⁱ ruu¹²¹ⁱ: “'In lo-o 'in 'ii¹²¹ 'e sá² tya' jmi²¹. Cwojngaa¹¹³na' 'ii joon jna' o' ilíin^{2na} fii²¹² 'wó² do.”¹⁵ Joon gatyii¹mo caluu joon gajngaa¹¹³mo.

Joon gaunngí¹i Jesús:

—¿'Ee cwoo¹ jmaa¹⁰ 'in fii²¹² cwoo¹¹³ 'wó² do coon¹¹³ 'in tsá² do? ¹⁶Itsa¹⁰o joon tsajngaa¹¹³i 'in tsá² jmoo¹⁰ to² do. Joon cwo^{12o} 'in xee¹²¹mo cwoo¹¹³ 'wó² do.

Mo ganúu²un 'in tsá² taai² do 'elo joon gajin¹²in:

—Jo cwo¹ Dios ingíi¹ 'elo!

¹⁷Joon gajøø²i Jesús 'ii. Joon gajin¹²in:

—¿'Ee cwoo¹ 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ taa¹¹³ jí² tya' Dios? 'E jin¹²:

'E cuun²¹² 'e nigap² tsá² jmoo¹¹³ 'ná¹ 'e joon galí² cuun²¹² nifu.

¹⁸Doñi¹in gatøøi¹²¹ ni cuun²¹² do li'no^{12o} 'ii. Joon wana gatoo¹²¹ 'e cuun²¹² do tya' tsá² fu² ilíin².

Júu³ tya' cuu² 'e cón² tsá² li 'nií¹

¹⁹'E jmi²¹² joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya' ley 'iin²¹²in saan¹¹in Jesús do. Tsu nii¹⁰ 'e cwáain¹ 'e nagafaa¹²¹ Jesús do cwáain¹ tya' 'ii-o. Pe 'gøø¹²¹mo tsá². ²⁰Joon gasii¹in tsá² lawa tsá² tyúu¹ 'e tsasii¹¹³i coon¹¹³ júu³ tajuu²¹ lawa júu³ jai¹² wa ilí² cwoo¹⁰ tsaa² coon¹¹³ júu³ tya'a. Joon ijaan¹²¹in tyani 'in 'oo¹ to². ²¹Joon gaunngí¹i:

—Tífo¹², ne²oo¹⁰ 'e fo¹²o joongi 'e¹²'e júu³ jo¹². Jmoo²¹⁰ 'ii¹²¹ røø². Jo con¹²on cwáain¹ wa tsá² sá² cuu² si tsá² tañí² 'ee. Jii¹¹³ fu¹ tyú² tya' Dios 'e¹²'e. ²²Sii¹¹³ jna'a, ¿ti cwoo¹ tyí²i 'laa¹¹³ tya' tsaa^{12o} tyíin¹ Roma? ¿Cwoo¹ owa jo cwoo¹ 'ee?

²³Pe galili¹³i Jesús jilaa¹²¹ 'e gó² 'e 'i¹-tsi 'ido. Joon gasii¹²¹ⁱ 'ido:

—¿'Ee li¹ jmaa²aa' lawa coon²¹ nilá² coon¹¹³ júu³ tajuu²¹? ²⁴La 'éé¹duu¹ jna coon²¹ cuu², nee²¹e'. ¿'iin ni² 'inlo? ¿'Ee tyan¹ 'e sii²¹ 'in taai² lo?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Tya' tsaa^{12o} tyíin¹ Roma.

²⁵Joon gajin¹² Jesús:

—Cwoo^{20o} tsaa^{12o} jii¹¹³ 'e tíi² joon cwoo^{20o} Dios jii¹¹³ 'e tya'o.

²⁶Joon jo gali¹i wa'a 'e teei¹²¹ Jesús jii¹¹³ coon²¹ tsaa² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e faa^{121a} jee²¹² tsá². Li' chí¹¹²i, ganga'goo²¹⁰-tsi tsá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e faa^{121a}. Joon gajaan¹ tíi².

Umgí¹ tsá² xiiala mi jii¹¹ tsá²

²⁷Mo ngayuui¹¹³ joon 'inlíi¹¹³ tsá² saduuceos gangaliin¹ ngajøøi² Jesús. Tsá² saduuceos jin¹²in 'e jo jo¹² jii¹¹gi tsá² mo najúun²in. Joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

²⁸—Tífo¹², Moisés gataan¹ ni jí² tya'a 'e júu³ lo: “Wana jaain²¹ tsañuu¹ júun²in joon gatúu² tsamí² tya'a 'ña'a jin¹¹³ jaain²¹ jóon¹ jo seein²¹. Ruu¹²¹ⁱ 'in najóin¹ 'ná² cu¹²ⁱ cwoo²¹ coon¹¹³ 'in tsamí² 'ña'a do. Joon liseein²¹ yuun²¹ cwáain² tya' ruu¹²¹ⁱ najóin¹ do.”²⁹ La joon galí² dyái¹ ruu¹²¹ⁱ seein²¹. 'In nifu gacu¹²mo cwoo²¹. Joon jo 'in yuun²¹ liseein²¹ tya'a. Gajúun¹mo 'ido. ³⁰Joon 'in tí² gáí¹ do gacu¹²mo cwoo²¹ coon¹¹³ 'yiia'ní² do. La joon jon gajúun¹mo. Jo 'in yuun²¹ seein²¹ tya'a. ³¹Joon 'in gatí²

gaai²¹ gacu¹² mo cwoo²¹ coon¹¹³ 'ido. La joon jì dyái¹ do gajúun¹mo. Ce jiiin¹¹³ jaain²¹ yuun²¹ jo liseein²¹gi tya'a. ³²La joon jon gajúun¹mo 'in tsamí² do. ³³Joon mi jiiin¹¹³in, ħ'iin jee²¹² 'in dyái¹ do icwaaí²¹ tsamí² tya' 'ido?

³⁴Joon gañii¹i Jesús:

—Mo taain²¹² tsá² 'e fu juncwii²¹ lo tsañuu¹ coon¹¹³ tsamí² cu¹²mo cwoo²¹. ³⁵Pe jileei¹²¹ 'in tyaliin¹ juncwii²¹ cataain²¹ joon jiiin¹¹³in jee²¹² 'lii²¹² do jo cuu¹¹³gi cwoo²¹ ruu¹²¹i jon'gi cwoo¹gi tsá² jóon'on wa'a icui¹² cwoo²¹. ³⁶Jon'gi lí² juuin²¹gi tsu nalí¹i lawa'a ángeles. Jóon¹ Dios 'ii tsu 'wii¹¹³ ni-gajiiin¹o. ³⁷Cagi Moisés 'ña'a gajmaa¹ a júu³ 'e jiiin¹¹ 'lii²¹². Mo gajó² 'e 'mó² pi¹³ 'e coo²¹ do gaunsii²¹ Ña'ñu¹u' Dios tya' Abraham coon¹¹³ tya' Isaac coon¹¹³ tya' Jacob. ³⁸Pe Dios jon' Dios tya' 'lii²¹², Dios tya' tsá² jiiin¹ 'ii tsu tyani Dios seen²¹mo jilee¹²¹mo.

³⁹Joon 'inlíi¹¹³ tifo¹² tya' ley gasii¹²¹i 'ii jiiin¹²in:

—'Áa¹mo tyú² foo¹²¹o, Tifo¹².

⁴⁰Joon jo gatá²gi-tsi 'e unngii¹gi.

¿Tì jún² tya' 'lii²¹² David Cristo?

⁴¹Joon gajin¹² Jesús:

—¿Xiiala lí² 'e jin¹² tsá² 'e Cristo jún² tya' 'lii²¹² David? ⁴²Ña'a David do gajin¹²in jee²¹² jí² Salmo: “Ña'ñu¹u' Dios gajin¹²in sii²¹²i Ña'ñu¹u'; Ní² lí¹ caa²¹na tsáa¹ ⁴³ca mi tyée¹³na jileei¹²¹ 'in 'eei¹ 'nu 'wii²¹² tí¹³¹i.” ⁴⁴¿Pe xiiala lí² Cristo ilí² jóon¹ David tsu 'ña'a David gaunsii²¹ 'ii Ña'ñu¹u'?

Jesús cwo¹²o tifo¹² tya' ley tsaa²

⁴⁵Jilee¹²¹mo tsá² núu²un mo gasii¹²¹ Jesús tsá² tya'a:

⁴⁶—Tí¹moo' coon¹¹³ tifo¹² tya' ley. Tí¹-tsi ngii¹ coon¹¹³ siii¹³ cwaá²¹. Joon 'iin²¹²in 'e feei¹²¹ tsá² 'ii coon¹²¹ tún². Joongi 'noo¹o 'mosí¹ si¹² nifu icwaa²¹ fu tsi inuu¹ cwo¹¹. Joon 'iin²¹²in 'mosí¹ tya' tsá² 'in tyiin²mo lí² go¹² tsá². ⁴⁷Joon tyii²¹o 'nú¹ 'yiaa'ñí² joon faa¹²¹a júu³ tyú² 'e cwaá²¹ wa'a coon¹²¹on tsá² too². Pe 'ái¹gi wúu¹ inii²¹ 'ido.

21

Cuu² gacwo¹ 'yiaa'ñí²

¹Tsi inuu¹ cwo¹¹ ganí²i Jesús tsá² sá² cuu² 'in to¹² cuu² tsi caja lí² to¹² tsá² cuu². ²Ganí²mo jon jó¹ jaain²¹ 'yiaa'ñí² tsá² tañí²

'áai¹ 'in gato¹² tún² cuu² yúun². ³Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fo¹²oo 'in 'yiaa'ñí² tsá² tañí² lo nigacwoo¹o láai²gi la jee²¹² jileei¹²¹. ⁴Tsu jileei¹²¹ 'in catyaaí² do cwoo¹o jiiin¹¹³ 'e sáai² tya' o. 'Inogí tañí²mo 'áai¹ pe nigacwoo¹o jiiin¹¹³ 'e sá² tya'a.

Jesús tyaa¹ júu³ i'fin² tsá² 'e cwo¹ do

⁵'In líi¹¹³ tsá² sii¹i jee²¹² yaai xiiala jnéei² 'e cwo¹ fee¹ do tsu 'áai¹ 'ya¹²gi jilaa¹²¹ cuun²¹² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e cwoo¹ tsá² 'yaai¹-tsi. Joon gajin¹² Jesús:

⁶—Nijó³00 coon²¹ jmii²¹² mi fiin²¹ jilaa¹²¹ 'e jó³00'. Jiiin¹¹³ coon²¹ cuun²¹² jo 'e sá²gi ni 'e ruui¹²¹ do.

Lí² ilí² la nu¹gi mi i'fin² juncwii²¹

⁷Joon gaunggii¹i tsá² Jesús:

—Tífo¹, ħlí¹ ilí² jilaa¹²¹ 'elo? ⁸Noo coon²¹ lí² mi lí² jilaa¹²¹ 'elo?

⁸Joon gajin¹² Jesús:

—Tí¹moo' jon. Jo cwóo¹³naa' yaanaa¹ 'in coon¹²¹ 'naa' too². Tsu líi¹ fúui¹ 'in jaliin¹ 'in jin¹² sii¹²¹i 'naa': “Jna-a Cristo.” Joongi jin¹²in: “Nano gatí² 'ii¹²¹ ilí² sá² 'ii¹²¹.” Pe 'naa' jo unjii²¹i júu³ tya'a. ⁹Joon mi núu¹³uu¹ 'e faa¹²¹ tsá² tya' 'nii²¹ joongi 'e tí²i tsá² jee²¹² yaai jo foo¹¹³naa'. Tsu 'e joon 'ná¹ ilí² nifu. Pe 'ná¹gi ityá¹ 'ii¹²¹ ilí² la joon.

¹⁰Joon gafaa¹²¹gi Jesús:

—Coon²¹ fuu²¹ itéen¹¹in coon¹¹³ fuu²¹ xiia'. Coongi fuu²¹ xiia' ijmáa¹ 'nii²¹ coon¹¹³ fuu²¹ dogi. ¹¹Joongi ijó³00 'wó² líi¹i. Joon líi¹ i'fí² 'oo² coon¹¹³ jmoowúu¹ la caain²¹ coonti. Joongi ya' juncwii²¹ imoo²oo' jilaa¹²¹ 'e fo¹² coon¹¹³ lí² 'e coo¹¹³gi.

¹²'Pe la nu¹gi insaan¹²mo tsá² 'naa'. Joon 'ó³0 mo tsá² 'naa'. Joon tsajée¹ 'naa' lí¹ lí² sá² 'ii¹²¹ tyii¹ fu cwo¹¹. Joon itaa¹²¹ 'naa' 'nuñí³. Joon tsajée¹ 'naa' tyani róoi¹³ coon¹¹³ tsá² 'oo¹ to² tsu 'wii¹³ jo¹²o lí²naa' jna. ¹³Coon¹¹³ 'e la joon lí¹sá² coon²¹ 'ii¹²¹ 'e foo²oo' 'e tyá² 'wii²¹² tyiia. ¹⁴Tyá²-oo' mi ngii² joon, jo cuu¹¹³-oo' 'ee ifoo²oo' cwáain¹ tyii-oo' la jéei¹. ¹⁵Tsu jna-a icwóo³oo júu³ joongi 'e jmii¹-oo' 'e jiiin¹¹³ jaain²¹ tsá² lí² lí¹ 'ii¹ 'naa' jon'gi lí² faa¹²¹ 'laa¹²¹ tyii¹. ¹⁶'Pe 'naa' i'ñí²mo tsá² 'naa'. Cagi 'ñu³uu¹ coon¹¹³ ruu¹²¹naa' coon¹¹³ tsá² seen²naa' tyá² coon¹¹³ i'níi² 'naa'. Ijnga¹²mo tsá² 'inlíi¹¹³ 'naa'. ¹⁷Joon jilee¹²¹mo tsá² seen²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹

ni li 'eei¹ 'naa' 'wii¹¹³ jo¹²o líí²naa' jna. ¹⁸Pe jiiin¹¹³ coon²¹ jñu¹ tsi tyí²ii' i'íin². ¹⁹Wii¹¹³ 'e taa²¹-'oo' joon itiin¹¹³naa' juncwii²¹ tyii'.

²⁰Mi joo²naa' 'láa² la 'uui fuu²¹ Jerusalén joon lí² níi²¹oo' 'e ti li 'íin²mo. ²¹Joon jileei¹²¹ 'in néei¹ fu Judea 'ná¹ cwiin²¹o fu moo²¹. La joon jon jileei¹²¹ 'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén 'ná¹ 'woo²¹mo do. Joongi jileei¹²¹ 'in taain²¹² jee²¹² to² jo li jaliin¹in. ²²Tsu jmií²¹² joon jmií²¹² 'e ní² tsá² wúu¹. Jee²¹² jmií²¹² joon itséin¹ jiiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. ²³Líi¹ fúu² tsamí² 'in tyééin¹ yuun²¹ si 'in cuu¹²¹ tuu¹²¹ 'ee. Tsu líi¹ wúu¹ 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ do. Jmáa¹ a Dios 'ii¹²¹ tya' 'in tsá² do. ²⁴Inlíi¹¹³ ijuun³in coon¹¹³ ní³. 'Inlíi¹¹³gi insaan¹²mo tsá² joon tsajé¹ la caain²¹ fuu²¹ li wíin². Joon tsá² jalíin² wíin² ityu^{12u} to² Jerusalén ca mi tyeei¹ jmií²¹² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Xiiala ilí² mi jó² 'in Ruu¹²¹í Tsá²

²⁵Joon ní¹ coon¹¹³ sii²¹ coon¹¹³ náu¹ icwoo¹o lí². Joon ni cwoo¹¹³ 'wó² tééin² tsá² 'goo²¹-tsi. Xééi²-tsi tsá² coon¹¹³ 'e 'iin² jmi¹ni¹³ coon¹¹³ 'e jnoó¹ jmií²¹. ²⁶Joon nityu^{12u}-tsi tsá² coon¹¹³ 'e fo¹² mi 'i¹-tsi jilaa¹²¹ 'e gó² ijó² fu juncwii²¹. Tsu jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya' juncwii²¹ 'ii²¹ yu¹ ilí² jleei¹. ²⁷Mi yuu¹¹³ joon imáa¹³naa' 'in Ruu¹²¹í Tsá² jó² jee²¹² jni¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya'a coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'ya¹²gi tya'a. ²⁸Joon mi 'láa² 'wii²¹² lí² jilaa¹²¹ 'elo tyá²-'oo' joon sáa¹³naa' mooty²ii' tsu jmoono itiin¹¹³naa'.

²⁹Gasií¹²¹o jon Jesús 'e cwáain¹ lo:

—Jó²duu' jilaa¹²¹ 'mó² cwarí³ coon¹¹³ jilaa¹²¹gi nii¹ 'mó². ³⁰Mo ganií²ii' ganií¹¹³ 'mo¹² 'mó² sii¹²¹ níi²oo' yaanaa' 'e ni-jatyééin¹ jiiin²¹ jmi¹. ³¹La joon jon mi moo²oo' ilí² jilaa¹²¹ 'elo nínií²oo' 'e ni-jatyééin¹mo 'e tyu¹² Dios to².

³²'E la ja¹²mo fo¹³oo, jilaa¹²¹ 'elo nilí² la ná¹gi ijuun²in tsá² 'in seein²¹ nano. ³³Cwoo¹¹³ 'wó² coon¹¹³ juncwii²¹ 'ii²¹ yu¹ ityé²emo pe júu³ tyia jo tyé¹² coonti.

³⁴'Tíi¹mo, jo unbaan¹naa' yaanaa' coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó². Jo ngii²ii' to² 'íin¹. Jo unbaan¹naa' yaanaa' 'e 'i¹-'oo' jmaai¹¹³ 'e jmaai¹ to² tyii'. Tsu la joon jo xuu¹²¹naa' lawa nilá² mi cwá² 'e jmií²¹² do. ³⁵Lawa coon²¹ nilá² lí¹ 'e jmií²¹² do 'e taain¹¹³ jileei¹²¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ cwoo¹¹³ juncwii²¹. ³⁶Tyaa²aa' tyú² tyii'. Foo²oo' júu³ tyú² coon²¹ tó²mo. La ilí² lá²naa' ilí²

lá²naa' jilaa¹²¹ 'elo 'e 'ná² ilí². Joongi lí²-i tyalíin²naa' tyani 'in Ruu¹²¹í Tsá².

³⁷Mo jmií²¹² ga'ee¹ Jesús inuu cwo¹ joon mo 'woo¹ ngajáan¹an fu moo²¹ sii²¹ Olivos. ³⁸Joon jileei¹²¹ tsá² jaliin¹ la coon²¹ mo 'aa²¹ fu cwo¹ fee¹ 'a núu²un júu³ tya'a.

22

'Noo¹² tsá² xiiala saan¹²¹in Jesús

¹Nigajatyééin¹mo tyan¹² jmií²¹² 'e gó¹² tsá² 'íni¹ 'e jo tyiia¹³ jeei¹. 'øøi¹²¹-tsi tsá² jmií²¹² 'e sii²¹ pascua. ²Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tífo¹² tya' ley 'nool¹on xiiala ijngaa¹¹³ Jesús pe 'gøø¹²¹mo tsá².

³Joon ga¹² Satanás alma tya' Judas, 'in sii²¹o jon Iscariote. Jaain²¹ jee²¹² dyatuuin¹ tsá² tya' Jesús 'ii. ⁴'Ido ngóo¹o ngafee¹¹³ 'in tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² 'in jó² inuu cwo¹ do. Joon ngafee¹¹³ 'ido xiiala jmáa¹ a cwáain¹ 'e 'í¹ Jesús ja'cwoo²¹. ⁵'Idogi galijløø¹³mo. Joon gaunrøø¹ júu³ 'e cwó² Judas cuu². ⁶Joon ga'ii¹²¹mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'nool¹²on xiiala jaan¹²in Jesús mo ga'í² tii², mo jo tsá² seein²¹.

Li gatséi¹ gó¹² Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a

⁷Joon gatí² jmií²¹² 'e gó¹² tsá² 'íni¹ 'e jo tyiian¹³ jeei¹. Joon jngaa¹¹³ tsá² joo'saa¹²¹ jiiin¹³ la tíisi¹². ⁸Joon gasii¹in Jesús 'in sii²¹ Tí³ coon¹¹³ jaain²¹gi 'in sii²¹ Wó³ joon gasii¹ 'ii²¹:

—Cwolíin²naa' joon cwotyá²aa' tyú² 'e tyé³e' 'e gatí² jmií²¹².

⁹'Idogi gaunngii¹i:

—Xíia 'iin¹²¹²u'un tsatyaa²¹a' a tyú²?
—gajin¹²in sii¹²¹ Jesús.

¹⁰Joon gajin¹² Jesús:

—Mi cwotaa²¹naa' 'e fuu²¹ joon jiiin¹¹naa' jaain²¹ tsañuu¹¹ 'in tyiian¹ coon²¹ tsuu² si¹o² jmií²¹. Cwolíin²naa' caluu-u ca xiia¹²¹ 'nú¹ lí 'í²i. ¹¹Joon fuu²uu' 'in fii²¹² 'nú¹ do: 'Lo-lo jin¹² tífo¹² tyii¹ sii¹²¹ 'nu; Xíiali cwo¹²o yii²¹a' a tyee²e' e coon¹¹³ tsá² tyiia tya' jmií²¹² 'e gatí²? ¹²Joon ni'e¹²e 'naa' coon²¹ tsi inuu fee¹ lí níi². Do-o tyaa²aa' tyú².

¹³Joon ngalíin²mo. Joon galí² jiiin¹³ la nigajin¹² Jesús. Joon gatyaa¹ tyú² 'e dø¹ø mo gatí² jmií²¹² do.

¹⁴Mo gatí² 'ii¹²¹, joon gacwó²o Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a 'e dø¹ø. ¹⁵Joon gajin¹² Jesús:

—'Áa¹mo nagali¹in¹²¹²na jmáa³aa coon¹¹³ 'naa' 'e tyee²e' tya' 'e jmií²¹² lo la

na'gi ijúun²na! ¹⁶ Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e jo jmaa³gii ca mi tí² 'ii'²¹ 'e tyu¹² Dios to².

¹⁷ Joon gason¹¹on coon²¹ wúun¹xu si'o² vino joon gacwo¹²o 'maai¹³ Dios joon gajin¹²in:

—Jun¹² 'elo, joon jmaa²aa' jmai¹²xu jee²¹² 'naa'. ¹⁸ Tsu la lo-o fo¹³oo, jo jmií²¹² yaai¹¹³gii duu¹¹³uu jmi¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ ca mi tyu¹² Dios to².

¹⁹ Mo ngayuui¹³ joon gason¹¹on coon²¹ 'iini¹¹. Joon gacwo¹²o 'maai¹³ Dios joon gajmaa¹a ca'no¹³. Joon gacwo¹²o tsá² tya'a sii²¹ 'ido:

—'E lo-o cuerpo tyiia ijoon¹³oo 'wii²¹² tyii'. Jmaa²aa' 'elo joon iti¹¹-oo' jna.

²⁰ La joon jon gajmaa¹a coon¹³ coon²¹ wúun¹xu do mo ngayuu¹³ gagøø¹²¹ø. Joon gajin¹²in:

—'E wúun¹xu lo lawa coon²¹ 'ii'²¹ 'e 'múui². Joon 'e jmi¹ 'øø³na lo 'e nituun²¹ 'wii²¹² tyii' 'e li² tya' 'e 'ii'²¹ 'múui² do.

²¹ Pe nano cwoø³oo ni mesa lo. ²² Pe jna-a 'in Ruu¹²¹na Tsá² nilí²-i jii¹¹³ la 'ii'²¹ nigalisá². Pe 'áa'mo fúu² 'in 'nii¹¹ jna.

²³ Joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² gaunngii¹¹ jee²¹² 'ii:

—'Lin jee²¹² jna' 'in jmoo¹o 'e gó² lo?

Gasíi²¹ jee²¹² 'ii 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii

²⁴ Mo ngayuui¹³ joon gasíi²¹ jee²¹² 'ii 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii. ²⁵ Joon gajin¹² Jesús gasii²¹² 'ii:

—Jileei¹²¹ røøi¹³ 'in tyu¹² to² ni cwoø¹³ juncwii²¹ tyu¹²o to² ce caain²¹-tsi. Joongi jileei¹²¹ tsacøøi¹³ tya' 'ii lawa 'na'o sii²¹ tsá² tyúí. ²⁶ Pe 'naa'gii' jo tí²'naa' jmaa²aa' la joon. Li¹² cii¹¹²⁴ jmoo² 'naa'. Jileei¹²¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'naa' 'ná² sii¹³naa' lawa 'in xuu¹²¹²gi. Joon 'in tyu¹² to² 'naa' 'ná¹ jmaa'o la jmoo'o tsa'leei¹³. Jo cwoøi¹ tyu¹²u to². ²⁷ 'Lin 'in tyiin²gi awa 'in tyiin¹ gø¹²ø si 'in gatyáa¹ tyú² 'ee? Pe jna-a 'yuu²na jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ 'in tyaa¹ tyú².

²⁸ 'Naa' nigangí²ii' coon¹³ jna coon²¹ tøøi² la li 'e móo³oo wúu¹. ²⁹ 'E joon jna cwo¹³oo 'naa' coon²¹ li ityuu²uu to² la lí² 'e gacwo¹² Nu¹³uu jna. ³⁰ 'E joon ilí² cøø²øø' joongi 'uu²uu' coon¹³ jna mi tyu¹³uu to². Joongi ini²ii' 'áan³ tyii' lawa tsacøøi¹³ 'e jmaa¹aa' 'ii'²¹ tya' 'in dyatun¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel.

Jmoo¹ Jesús júu³ 'e jo røøi¹ Tú³ 'e cwii¹in 'ii

³¹ Gajin¹²in jon Ña'ñu¹u¹:

—Simóoi¹³, Satanás nigamóoi¹ 'naa' 'e jøøi¹¹² 'naa' la mo untyú² tsá² trigo 'e coon¹²¹ cwáain¹ 'naa'. ³² Pe jna nigami³ii tyani Dios 'wii²¹² tyi'i 'e jo tá²u 'e jo¹² cwolin²un. Joon mi jaa¹²¹-o'o cwotyii¹¹²-a-tsi 'in tsaruu¹²¹¹u.

³³ Joon gajin¹² Simóoi¹³ do:

—Ña'ñu¹u¹, naná¹a tyú² tyiia 'e ní³ii 'nuñi³ coon¹¹³ 'nu ca xufiin¹¹³ jún¹moo coon¹¹³ 'nu.

³⁴ Joon gajin¹² Jesús:

—Tú³, fuu²¹²uu 'nu 'e jmií²¹² no-o la nu'gi i'ó¹ tuuitsáa² jo røø¹u 'e cwii¹un jna 'ni¹ naa¹¹³.

Ityée¹mo júu³ tya' Jesús

³⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—Gasíi³na 'naa' jo 'ee tuloo²¹ tyán²aan', jon'gi cuu² tyán²aan', jon'on mii¹³ii' ga'øø¹³øø¹, 'zti¹ 'ee gali¹ná¹gi tyii'?

'Ido-gi gajin¹²in:

—Jiin¹³ coon²¹ jo 'ee ga'naai²¹ tyi jna'a.

³⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—E ningóó¹ li' cii¹¹²⁴ no joon jileei¹²¹ 'in 'oo¹ tuloo²¹ 'ná² cwotyaaan²¹o. Joongi 'in 'oo¹ cuu² 'ná² cwotyaaan²¹. Joongi jileei¹²¹ 'in jo 'oo¹ ni³ 'ná² cwo'nií¹ 'mi¹² tyiia² tya'a joon ló² ni³ tya'a. ³⁷ Tsu la ja¹²mo fo¹³oo, 'ná²-a tsangíi¹na jilaa¹²¹ la li 'e tyaaan²¹ ni jí² tya' Dios 'e jin¹²: “Sii²¹ la jee²¹² yaai 'e tsá² gø² 'ii.” Ti li tsín¹ jii¹¹³ la jin¹² jí² cwáain¹ tyiia.

³⁸ Joon gajin¹² 'ido:

—Sá² tún² ni³ lo.

Joon gañii¹ Jesús:

—Naleen¹mo jon.

Ngó¹ Jesús li sii²¹ Getsemani ngafee¹¹²¹ Dios

³⁹ Joon gacwo¹ii¹ Jesús. Joon jii¹¹³ la tiisi¹² tya'a gangóó¹ fu moo¹²¹ Olivos. Joon gangaliin¹mo tsá² tya'a coon¹¹²on. ⁴⁰ Mo gatyalin² do joon gasii²¹² Jesús 'ii:

—Mí²ii' tyani Dios 'e jo xuu¹²¹naa¹²¹ tsaa² tyii'.

⁴¹ Joon gangawín² Jesús coon²¹ jii¹¹³ la wíin² mo tyu¹² tsá² cuun²¹². Joon gasii¹i wojni¹i. Joon faa¹²¹a júu³ tyú². ⁴² Joon gajin¹²in:

—Ñu¹², wana 'iin²¹²un un'øø²¹u jna 'e jo móo³oo wúu¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ná² lí². Pe jo lí² jii¹¹³ la 'iin²¹²na pe jii¹¹³ la 'ii'²¹ tyi'i.

⁴³ Joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel jó¹ fu ñu¹fú² joon gacwo²¹gi 'waa¹²¹ pí². ⁴⁴ Joon ga¹² 'e

nii²¹ wúu¹ líli¹. Joon gamíi¹ 'wii²¹² tya'a coon¹¹³ 'láai²gi' waa¹²¹ pí². Joon ga'yá² untyiia²¹ tya'a lí la lí jmi¹ 'e xuu¹²¹ ni 'wó².

⁴⁵ Mo rón² joon ngaa¹¹² in lí téein² tsá² tya'a. Joon gatsee¹²¹ 'ido cwuu²¹ mo coon¹¹³ jilaa¹²¹ fa'³. ⁴⁶ Joon gajin¹² in:

—'Ee lí cwuu²¹naa'? Ráan²naa', fee¹¹²naa' Dios joon jo xuu¹²¹naa' tsaá² tyii'.

Tøø¹ tsá² Jesús 'núu¹

⁴⁷ Faa¹²¹gi Jesús siin¹¹² in mo gacwolín² tsá² fúui¹. Joon jaain²¹ jee²¹² jí dyatuuin¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ Judas jó¹ nifu tya' 'in tsá² do. 'Ii ngatyeen¹ in lí siin¹¹² Jesús ijun¹² un ju¹² Jesús. ⁴⁸ Joon gajin¹² Jesús:

—Judas, ¿ti ga'níi²¹² un jna, 'in Ruu¹²¹ na Tsá², coon¹¹³ 'e gajin¹¹ in ju¹³ uú?

⁴⁹ Jileei¹²¹ 'in téein² coon¹¹³ Jesús mo gan²i jilaa¹²¹ 'e lí² gajin¹² in sii²¹² i Jesús:

—¿Jatíi² coon¹¹³ ní³ 'ee?

⁵⁰ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii gauncwuu¹²¹ jaain²¹ tsa'leei¹¹³ tya' 'in tyu¹² to² untsá² nifú². Gatyú¹² a cataain²¹ loocwo² lí tsáa¹. ⁵¹ Joon gajin¹² Jesús:

—Cwoján² xu la no. Jo caai¹¹³ gi¹ 'ino.

Joon gasúu² Jesús loocwo² 'ido joon ga'láa² mo tsifu. ⁵² Joon gajin¹² Jesús sii²¹² i 'in nijalín² 'e tøø¹ 'ii. Sii²¹² i 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² 'in jóø² inuu cwo¹ coon¹¹³ tsacøøi¹¹³:

—Nañilín² naa' coon¹¹³ ní³ coon¹¹³ 'mó² 'e tøø²øø' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹. ⁵³ La coon²¹ jmií²¹² 'yuu² na jee²¹² 'naa' tsi inuu cwo¹ 'ii do. Joon jo mo gaseen¹² naa' jna coonti. Pe jii¹¹³ lo-o 'ii²¹ tyii' mo ga'íi² nuu²¹.

Jo róøi¹ Tú³ 'e cwii¹ in Jesús

⁵⁴ Joon gajée¹ i Jesús si'núu¹ mo fu tya' 'in tyu¹² to² untsá² nifú². Joon Tú³ ngaa¹¹³ i caluu Jesús wíin² gixu. ⁵⁵ Joon do-o gajin¹² coon²¹ jí² tún² tsa¹² tya' i tyi¹ do. Joon do-o gacwó² o cu' lí' lí coon²¹ jí² do. Tú³-gi do-o jon tyíin¹ in. ⁵⁶ Joon jaain²¹ tsa¹² mí² 'in jmoo¹ o to² inuu do mo gan²i tyíin¹ Tú³ co' jí² do joon gajaan¹ jóø² 'ido. Joon gajin¹² in:

—Ngíi¹ jon 'in tsañuu¹¹ lo coon¹¹³ 'ido.

⁵⁷ Joon jo garóø¹ i Tú³, gajin¹² in:

—Tsa¹² mí², jo cwii¹ na 'ido.

⁵⁸ Mo galí² ciin²¹ gixu joon 'in xee¹²¹ mo gasii¹²¹ 'ii:

—'Nu-u, jaain²¹ jee²¹² 'ii.

Joon gajin¹² Tú³:

—Jon¹ 'i jna, tsañuu¹¹.

⁵⁹ Coon²¹ hora ngóo¹ gixu mo gajin¹² 'in xeei¹²¹ gasii¹²¹ 'ii:

—'E la ja¹² mo ngíi¹ 'in tsañuu¹¹ lo coon¹¹³ in tsu¹ 'in seein²¹ Galilea lo.

⁶⁰ Joon gajin¹² Tú³:

—Tsañuu¹¹, jo ní³ ii 'ee 'e fo¹² o.

La tsifu joon, la 'íi²¹² faa¹²¹ gi Tú³ ga'oo¹ jaain²¹ tuuitsáa². ⁶¹ Joon jii¹²¹ 'na'a Jesús ní¹ i gajóøi² Tú³. Joon gati¹²-tsi Tú³ jii¹¹³ la nigajin¹² Jesús sii¹²¹ i 'ii: "La nu'gi i'oo¹ tuuitsáa² jo røø²¹ u 'e cwii¹ u jna 'ni¹ naa¹¹³."

⁶² Joon gacwo¹ 'íi Tú³ joon gatyí¹² o xuui²¹²-tsi 'ái¹.

Ungøøi¹ tsá² Jesús

⁶³ Jileei¹²¹ tsá² do 'in 'aa¹ i Jesús gaungøøi¹ 'ii 'ái¹ joongi gajmee¹²¹ mo líli¹. ⁶⁴ Gajni¹ unni¹ 'ido joon gapoo²¹ ni² 'ido joon gasii¹²¹ 'ii:

—Faa¹¹³ du¹, ¿'iin pó² tyi¹ i?

⁶⁵ Joongi 'láai² júu³ 'laa¹²¹ gafa¹² o tya' Jesús.

Ngó¹ Jesús tyani tsá² 'in tyiin² gi tya' tsá² Israel

⁶⁶ Mo gajná² joon galicaain²¹ tsacøøi¹¹³ tya' tsá² Israel coon¹¹³ 'in tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya' ley. Joon gangajée¹ i Jesús lí sicaain²¹ tsá² 'in tyiin² gi do. Do-o gaunngíi¹:

⁶⁷ —Sii¹¹³ jna'a, ¿ti 'nu Cristo?

Joon gañii¹ i Jesús:

—Wana fo¹³ oo, jo jo¹² ilín² naa' júu³ tyiia.

⁶⁸ Joongi wa'a unngí³ 'naa' jo ní² ii¹ jon'gi jo laa²¹² naa' jna. ⁶⁹ Pe ca nano-o ca lí ngoo²¹ gi jna-a, 'in Ruu¹²¹ na Tsá², ninii²¹² i cáai¹ Dios Jmii²¹ lí' tsáa¹.

⁷⁰ Joon jilee¹²¹ mo gaunngíi¹:

—¿Ti 'nu-u Jóon¹ Dios?

Joon gañii¹ i Jesús:

—Jnagíi 'i jii¹¹³ la na¹¹³ naa'.

⁷¹ Joon gajin¹² in jee²¹² 'ii do:

—Jo 'ee júu³ 'ná' gi jna'. Yiiiana' jon ninuu²¹ u' júu³ tya'a.

23

Jesús tyani Pilato

¹ Joon jilee¹²¹ mo garoon¹ joon gangajée¹ i Jesús tyani Pilato. ² Do-o ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹ o tsaá² tya' Jesús jin¹² in:

—Nigatsee¹²¹ na'a 'in tsañuu¹¹ lo 'e¹ e tsá² tyii¹ 'e faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya' 'in tsaá² to² tyíin¹ Roma. Jin¹² in 'e jo 'ná² tyii² i 'laa¹¹³ 'e 'ni¹ tya' 'in tyu¹² to² nifu tyíin¹ Roma. Joongi

jin¹²in 'e 'ii Cristo, 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e jaain²¹ røøi¹³ 'ii.

³Joon gajin¹² Pilato:

—ǂTi 'nu-u Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Joon gajin¹² Jesús:

—La joon nigafaa¹¹³gi'i.

⁴Joon gajin¹² Pilato sii¹²¹i 'in tya¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tsá² catyaa²gi:

—Jiin¹¹³ coon²¹ jo mo gatsaa¹³aa tsaa² tya' 'in tsañuu¹¹ no.

⁵Pe 'idogi gafaa¹²¹a tá²gi jin¹²in:

—Jileei¹²¹ 'in núu²un júu³ tya' 'ino 'iin²¹²in to² mii¹¹³. Joon ga'e¹⁰o júu³ tya'a la caain²¹ Judea. Ga'láa² 'wii²¹² fu Galilea joon ca logi ga'ee¹ júu³ tya'a.

Jesús tyani Herodes

⁶Mo ganúu²un Pilato 'elo joon gaunngii¹¹ wana seen²¹ Jesús fu Galilea. ⁷Joon mo gajin¹² tsá² joon, joon gasii¹³ 'in tyani Herodes 'in tya¹² to² Galilea. Joon jee²¹² jmi²¹² joon taain¹ fu Jerusalén. ⁸Mo ganí²i Herodes Jesús jløø¹³mo 'áai¹ tsu ningóo¹ 'e gali'iin²¹²in jøøi² Jesús. Ninuu⁰o faa¹²¹ tsá² cwáain¹ tya'a. Joon ni'iin²¹²in jøø² coon²¹ milagro 'e jmá¹ Jesús. ⁹Lii¹ 'láai² 'e gangii¹¹ pe Jesús coonti jo 'ee gañii¹¹. ¹⁰Do-o jon téein² 'in tya¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya' ley. 'li jmo⁰o tsaa² fee¹ tya'a coon¹¹³ 'láai²gi liili¹. ¹¹Joon Herodes coon¹¹³ 'láa² tya'a gatyii²¹mo Jesús joongi gaunngøø¹mo. Joon gatyii²¹in Jesús coon²¹ 'mi² jii¹¹ la li siin¹³ røøi¹³. Joon gasii¹³mo tún¹ tyani Pilato. ¹²Jmi²¹² joon røø²¹ gasii²i Pilato coon¹¹³ Herodes tsu la mo jéei¹³ 'ee¹mo ruu¹²¹i.

Nigalisá² 'ii²¹ ijnga¹²mo Jesús

¹³Joon gauncaain²¹ Pilato 'in tya¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tsacøøi¹³ joongi coon¹¹³ jileei¹²¹ tsá². ¹⁴Joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—'Naa'-a ñjee²¹naa' 'in tsañuu¹¹ lo foo⁰oo' 'e jmo⁰o 'ido to² tsá² mii¹¹³. Pe jna-a ga'no¹³oo tsaa² tya'a tyaní²¹i pe jo gatsaa¹³aa. Joon jøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a coonti jii¹¹³ la tsaa² jmo²oo'. ¹⁵La joon jon Herodes 'in nigasiin¹²mo tún¹ fu lo jo nigatsaa¹²¹a tsaa² tya' 'ido. Nijøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a wa'a 'e tii²i jún²in. ¹⁶E¹³duu wúu¹ joon mi yuu¹¹³ joon láa²mo.

¹⁷Pilato jii¹¹³ la tiisi¹² 'ná² láai² jaain²¹ tsá² 'yuu¹²¹ 'nañ¹³ jii¹¹³ jee²¹² jmi²¹² joon. ¹⁸Joon jilee¹²¹mo ga'láa² 'wii²¹² ga'oo'. Jin¹²in:

—ǂJngai¹²ta 'ino! Cwolaai²¹ Barrabás.

¹⁹'In Barrabás do nigataan¹¹²in 'nuñi¹³ 'wii¹¹³ nigajmaa¹a 'e tsá² fuu²¹ lo jmo⁰o 'nii²¹ coon¹¹³ tsaa²to² tyi¹¹ Roma. Joon nigajnga¹²mo tsá². ²⁰Pilato do 'iin²¹²in láai² Jesús. Joon gasii²¹i tsá² tún¹. ²¹Pe 'idogi ga'oo¹ tá²gi gajin¹²in:

—ǂTáan¹in tsaa' crúu¹³! ǂTáan¹in tsaa' crúu¹³!

²²Joon mo gati² 'ni¹ fu joon gajin¹² Pilato: —ǂ'Ee 'e gó² nigajmaa¹a? Jna-a jo gatyii¹³aa jii¹¹³ coon²¹ tsaa² wa'a jjuun²in. 'E¹³duu wúu¹ joon mi yuu¹¹³ joon iláa²mo.

²³Pe 'ido-gi gañii¹¹ tá² liili¹. Gami¹¹i wa'a táan¹in tsaa' crúu¹³. Joon gati² júu³ tya' 'in tsá² do coon¹¹³ 'in tya¹² to² tya' untsá².

²⁴Joon Pilato do gajmaa¹a 'ii¹²¹ jii¹¹³ la gali'iin²¹²in 'in tsá² do. ²⁵Joon galáa²mo jii¹¹³ Barrabás 'in 'yuu¹² 'nuñi¹³ 'wii¹¹³ gajmaa¹a 'nii²¹ joon gajnga¹¹³ tsá². Joon gajaan¹²mo Jesús jii¹¹³ la nigami¹¹ 'in tsá² do.

Táan¹in Jesús tsaa' crúu¹³

²⁶La 'ii²¹² ngalín² jée¹ Jesús 'e táan¹in crúu¹³ gasaan¹¹²in jaain²¹ tsañuu¹¹ 'e coon²¹ crúu¹³ tya' Jesús. Simóo¹³ sii²¹ 'in tsá² do. Galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cirene. 'In jai¹³ fu coon²¹ fuu²¹ pi¹³ 'e ná¹ co' do. Joon joo²¹o caluu.

²⁷Joon fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹¹³on coon¹¹³ tsami² 'in ngalín² ci². Joon 'oo⁰o tá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ fa¹³ 'wii²¹² tya'a. ²⁸Joon gajøø²i Jesús 'ii joon gasii¹²¹ 'ido:

—Tsam² seen²¹ Jerusalén, jo cii²¹ 'wii²¹² tyiia. Tyí¹³¹¹ 'wii²¹² tyii¹ yaanaa' joongi 'wii²¹² tya' yuun²¹ tyii¹. ²⁹Tsu nijó² jmi²¹² mi jin¹² tsá²: “Tyúu¹mo 'in jo galiseein²¹ jón¹on, joon 'in jii¹¹³ cafu jo gangatyéein¹ yuun²¹, 'in jii¹¹³ coon²¹ naa¹¹³ jo gacuu¹²¹ xuui²¹² tuu¹²¹ tya'a.” ³⁰Mi tí² 'ii¹²¹ joon ni'láa² tsá² 'wii²¹² faa¹²¹a sii¹²¹i moo²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ tí¹²¹: “Cwoxaa²o joon cwojli¹³u'u jna'a.” ³¹Tsu wana galí² jilaa¹²¹ 'elo coon¹¹³ jna 'in jo røøi²¹ tsaa², ǂ'ee coon¹¹³ ilí² coon¹¹³ tsá² goo²oo' 'in røøi²¹ tsaa² 'áai¹?

³²Jée¹mo jon gáí¹gi 'in røøi²¹ tsaa² iijn-gaa¹¹³i caain²¹ coon¹¹³ Jesús. ³³Mo gatyalin² coon²¹ li sii²¹ Mooty¹ 'Lii²¹² joon do-o gateein¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ coon¹¹³ 'in tsá² gáí¹gi do. Jaain²¹ li' tsáa¹ jaain²¹gi li' tuuin²¹². ³⁴Joon la 'ii²¹² taain¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gajin¹²in:

—Ñu¹³, feei¹ jmaa²-o'o 'wii²¹² tya' 'in tsá² no tsu jooi¹ 'ee 'e jmoo¹o.

Joon 'in 'lää² do gacoo¹o xiiala ijmáa¹a jmai¹²xu jee²¹² 'ii siin¹³ Jesús. ³⁵Jileei¹²¹ tsá² téen²mo jóø²ø joon cagi tsacøøi¹¹³ ungøøi¹ Jesús jin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Galáa²mo 'in xeei¹²¹ 'ii. Joon cwoláai² 'ña'a wana si najai¹² 'ii Cristo, 'in nityii¹¹²in Dios.

³⁶La joon jon 'lää² do ungøø¹mo Jesús. Gangatyéen¹in ca tyan¹² joon gacwo¹²o Jesús vino tin¹³. ³⁷Joon jin¹²in:

—Wana 'nu Róøi¹³ tya' tsá² Israel laai¹²¹² 'wo'o.

³⁸Joon nigataan¹ tsá² coon²¹ júu³ ya' tyii¹ 'i 'e jin¹²: “Inlo-o Róøi¹³ tya' tsá² Israel.” 'E júu³ do lí² jmi¹ griego coon¹³ jmi¹ latin coon¹³ jmi¹ hebreo.

³⁹Jaain²¹ 'in tsá² røøi²¹ tsaa² 'in táain² co' do gasii¹²¹i Jesús jin¹²in:

—Wana 'nu Cristo laai¹²¹² 'wo'o joongi laai¹²¹² jna'a.

⁴⁰Pe 'in jaain²¹gi do gatyuu¹²¹i júu³ tya' 'in jaain²¹ do. Joon gasii¹²¹i 'ido:

—Jmaa² 'gøø¹²¹u Dios tsu 'e røø²¹na' tsaa². ⁴¹Jna' 'e tii²mo' nee²¹e' wúu¹ tsu tyii¹²¹² jna' tsaa² tyii-o' 'e nigajmoo²¹o'. Pe 'in tsañuu¹ lo jo 'ee gajmaa¹ 'e gó².

⁴²Joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Cwotii¹¹³-o'o jna mi 'ii¹¹³u to² 'e gatii²u.

⁴³Joon gañii¹ Jesús:

—'E la ja¹²mo fo¹³oo, no-o tyalii²¹i' caan²¹mo coon¹¹³ jna fu ñu¹fú².

Júun²mo Jesús

⁴⁴Ningóo¹ la tyiaañi¹ mo galinuu²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ gata¹² ca gati² 'in² 'ni¹ ca 'lloo². ⁴⁵Joon ñi¹ galiniui²¹. Joon inuu cwo¹ fee¹ si¹² do li 'ii¹ 'mi¹², ga'gii¹ tún² tsá¹² 'e 'mi¹² 'fi¹ do. ⁴⁶Joon ga'oo¹ Jesús jin¹²in:

—Nu¹³, ja'cwo¹o ityia¹³ alma tyia.

Joon mo ngayuu¹¹³ gajin¹² 'elo joon gajúun¹mo.

⁴⁷Mo gani²i 'in tyu¹² to² fii²¹² 'lää² do jilaa¹²¹ 'e galí² joon gacwoo¹ 'maai¹¹³ Dios jin¹²in:

—'E la ja¹²mo 'in tsañuu¹ lo 'in tyúui¹ 'áa¹mo no.

⁴⁸Jileei¹²¹ tsá² 'in téen²in jóø²ø jilaa¹²¹ 'e galí² gangaliin¹ fa¹³ tyuun¹ ni tsí². ⁴⁹Pe jileei¹²¹ 'in cwii¹in Jesús coon¹¹³ tsamí² 'in nigangi¹ coon¹¹³on tí² Galilea wíin² jaan¹ jóø²ø jilaa¹²¹ 'elo.

Ga'á²mo tsá² Jesús

⁵⁰Niseen²¹mo jaain²¹ tsañuu¹ tyúui¹, jo tsaa² røøi²¹, 'in nisi²¹ Sé². 'In seein²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea li tyu¹² to² Judea 'ii. 'Ii jaain²¹ jee²¹² tsacøøi¹¹³ 'in tyu¹² to² tsá² Israel. ⁵¹'In Sé² lo sijaan¹o mi tyu¹² Dios to². La joon jo røø²¹ sí²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹ 'a tsá² do. ⁵²'Wii¹¹³ joon gangajóøi² Pilato joon gangami¹i cuerpo tya' Jesús. ⁵³Mo ngayuu¹¹³ gaxaa²¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gaciin¹²in coon¹¹³ 'mi¹² taa²¹. Joon ga'á²mo tsi coon²¹ aan¹ lí² tsaa¹ xá¹ li jo 'in mo ga'áai² jii¹³ jaain²¹. ⁵⁴'E jmí²¹² no cwoun¹ló² tya' jmí²¹² 'e 'ii¹²¹ woo¹²¹ tsá². Joon ti li 'lää² 'wii¹²¹² 'e jmí²¹² do.

⁵⁵'In tsamí² 'in ningii¹ coon¹¹³ Jesús fu Galilea gangaliin² joon gajóø²o 'oo² too²¹ 'aan¹ joongi xiiala roon¹ cuerpo tya' Jesús. ⁵⁶Joon mo ngaliin¹ fu tya'a joon gatyaa¹ tyú² jmí²¹ jmafuu²¹ coon¹¹³ noo²¹². Joon gajaan¹o jmí²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² jii¹³ la to² tyu¹².

24

Gajii¹in Jesús

¹Jmí²¹² ga'láa² 'wii¹²¹² semóo¹ 'in tsamí² do gangaliin² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Tyaan'an jmí²¹ jmafuu²¹ 'e nigatyaa¹ tyú². Joon ngaliin²mo tsamí² catyaa²gi coon¹¹³on. ²Mo gatyaliin² joon gatsaa¹²¹ 'e cuun²¹² jni¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do jo si¹²gi 'áan³ tya'. ³Joon ngataa²mo pe jo gatsaa¹²¹ 'a cuerpo tya' Ña'ñu¹¹u' Jesús. ⁴La 'ii²¹² téein² jo ñi¹ 'e jmaa¹ coon²¹ gagoo¹-o téein²¹ gáí¹ tsañuu¹ 'in tyi¹² 'mi¹² jii¹ co' li téein². ⁵Joon gata¹² 'in tsamí² do ní¹i ni 'wo² gafoo¹²i liili¹. Joon gajin¹² 'in tsañuu¹ do:

—'Ee li'i 'naa¹²¹naa' tsá² jii¹ jee¹²¹² 'lii¹²¹²?

⁶Jo 'yuu¹²gi lo. Najiin¹o. Cwotii¹¹³-oo' la gajin¹²in mo gateein¹ Galilea. ⁷Gajin¹²in 'e 'in Ruu¹²¹i Tsá² 'ná² tsee¹²¹² ja'cwo²¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'e taan²in tsaa¹ crúu¹³. Joon mi tí² 'ni¹ jmí²¹² joon jii¹¹o.

⁸Joon gati¹²-tsi júu³ tya' Jesús. ⁹Joon mo ngayuu¹¹³ gaci¹¹²i 'a 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do joon gasii¹²¹o ji dyajaan²¹ tsá² tya' Jesús do coon¹¹³ tsá² catyaa²gi 'e nigalí². ¹⁰'In ngacoon¹ júu³ tyani tsá² tya' Jesús do sii²¹ María Magdalena coon¹¹³ Juana coon¹¹³ María sáa³ Jacobo coon¹¹³ tsamí² catyaa²gi. ¹¹Pe tsá²

tya' Jesús do galíi' 'e sixeei²¹²-tsi 'in tsamí² no. Joon jo jo¹² galíi².

¹²Pe gacwo'íi¹ Tá³ joon gangóo¹ cwiin¹ fu 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon mo gajó⁰ joon ganí² 'e 'mi¹² taa²¹ do roon¹ lí' caai²¹. Joon ganga¹² mo fu tya'a tsa'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ 'e galí².

Tsalíin² tsá² Emaús

¹³Jmíi²¹² joon gáí¹ jee²¹² 'ii do ngalíin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Emaús 'e tí' jii¹³ dyacoon²¹ kilómetros jii¹³ Jerusalén.

¹⁴Ngalíin² tyaa¹ júu³ jilaa¹²¹ 'e nigalí² do.

¹⁵La 'íi²¹² tyaa¹ júu³ síi¹ 'e cwáain¹ do joon gangatyéein¹ Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngíi¹ coon¹¹³ on. ¹⁶Fiin¹¹³ jó⁰ pe jo cwooi¹ licwii¹ 'in 'ido. ¹⁷Joon gaunngíi¹ Jesús 'ii:

—'E 'e sáí¹³ naa' lí cwolíin² naa' no? 'E 'e lí 'i 'e ngíi² 'in' jmoo²⁰ 'fa'í³?

¹⁸Jaain²¹ jee²¹² 'ii 'in sii²¹ Cleofas gaíi¹:

—La tóo² mo juncwii²¹ níi¹ jilaa¹²¹ 'e nigalí² Jerusalén jee²¹² jmíi²¹² lo. 'E Tí jaain²¹ 'nu-u 'in jó¹ fu do jo nagalíi¹³ 'in?

¹⁹Joon gajin¹² Jesús:

—'E ngalí²?

Joon gasíi²¹ 'ido:

—La lí² 'e galí² cwáain¹ tya' Jesús tsá² Nazaret. Jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² joon to² fee¹ gajmaa¹ a joon júu³ 'gōoi¹² gafaa¹²¹ a tyani Dios coon¹¹³ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹. ²⁰Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tsacōoi¹¹³ tyi' gajaan¹²¹ mo 'ido 'e júun² mo 'ido joongi taan¹ 'in tsaa' crúu¹³.

²¹Jna'oo'o mo líi² na'a 'e ijmáa¹ tiin¹³ tsá² seen²¹ Israel. Joon no nangóo¹ 'ni' jmíi²¹² 'e gajúun¹ 'in. ²²Joon 'inlíi¹³ tsamí² nangalíin² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹. ²³Joon jo gatsaa¹²¹ a cuerpo tya'a. Joon gajaliin¹ jajmaa¹²¹ a jna'a júu³ 'e niganii²¹ ángeles 'in gasíi²¹ 'ii 'e gajii¹ 'in Jesús. ²⁴Joon 'inlíi¹³ tsá² jna'a gangalíin² mo 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon jin¹² o la lí 'e jin¹² 'in tsamí² do, pe jo gangaaí¹ Jesús.

²⁵Joon gajin¹² Jesús:

—Líi¹ jo tsáai¹-oo' 'naa' 'Áai¹ un'íi²¹² gi yaanaa¹ 'e litsáai¹-oo' la gajin¹² tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú². ²⁶'E Tí jo 'ná² nii²¹ Cristo wúu¹ la na'gi 'i'ii²¹ to² tya'a 'nu'fú²?

²⁷Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu³ la jin¹² ní jé¹ tya' Dios. Ga'láa² 'wii²¹² coon¹¹³ jé¹ tya' Moisés joon mi yuui¹³ joon gatyaa¹ gi

júu³ cwáain¹ tya' 'e jé¹ catyíia² gi tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² calií. Gatyaa¹ júu³ jilaa¹²¹ a 'e faa¹²¹ cwáain¹ tya' 'na'a.

²⁸Mo gatyaliin¹ la fuu²¹ lí ngaliin¹ do joon gajmaa¹ a Jesús 'e tsáa¹ gi la fu¹ 'yúu². ²⁹Pe 'ido-gí gamíi¹ 'e jaan¹ Jesús, jin¹² 'in:

—Ján² coon¹¹³ jna'a tsu nica'loo¹. Joongi tí lí² linuu²¹.

Joon ga'ii¹²¹ Jesús 'e jaan¹ coon¹¹³ on.

³⁰Joon nityín¹ 'in caain²¹ 'e dō²⁰ 'íi¹ coon¹¹³ 'ido. Joon gason¹ 'o 'iñi¹ joon gauncwaa¹³. Joon gajmaa¹ 'a 'no¹³. Joon gacwo¹ 'o 'ido.

³¹La tsíu joon ganó¹ unni¹ 'in 'in tsá² do. Joon galicwii¹ mo Jesús. Pe coon²¹ gaguu¹ mo. ³²Joon gasíi²¹ jee²¹² 'ii:

—'E la ja¹² mo líi¹ tyú¹ gi ga'íi²-tsi¹ la jalií²¹ 'i sáí¹³ tya' i fu¹ 'e tyaa²¹ a' júu³ cwáain¹ tya' jé¹ tya' Dios.

³³Joon jo 'ee gaun¹ 'ii²¹² gi. Tsfu joon gataá¹ 'i fu¹ Jerusalén. Joon do-o gatsee¹²¹ 'i ji dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús sicaain²¹ coon¹¹³ tsá² catyaaí². ³⁴Joon gasíi²¹ 'in tsá² néei¹ Jerusalén 'ii:

—'E la ja¹² mo nagajii¹ 'in Jesús. Joon niganií²¹ mo Simóoi¹³.

³⁵Joon 'in tsá² gáí¹ do gatyaa¹ júu³ 'e ningangíi¹ tya' i fu¹ joon xiiala nigalicwii¹ 'in Jesús mo gajmaa¹ Jesús tyíia³ 'e 'iñi¹ do.

Jné¹ mo Jesús jee²¹² tsá² tya'a

³⁶Téen² mogi faa¹²¹ a 'e cwáain¹ do mo gajnéi¹ Jesús jee²¹² 'ii lí téein². Joon gajin¹² 'in:

—Tyú²-u 'íi¹ jee²¹² 'naa'.

³⁷'Ido-gi gafoo¹² mo. Joon líi¹ 'goo¹²¹ o. 'í¹-tsi 'e jaain²¹ tsa'mootyí² níi² 'in. ³⁸Pe gajin¹² Jesús:

—'E 'e lí¹ jo tsáai¹-oo' coon¹¹³ almas tyii¹? ³⁹Jó⁰ cwo³ oo coon¹¹³ tíi¹. Tsei¹² jna-a lo. Suu¹³ joongi jó⁰ tsu jaain²¹ tsa'mootyí² jo ngú¹ sá² jon'gi moo¹ taai² la 'óo³ jna.

⁴⁰Mo gajin¹² 'elo joon ga'ee¹ cwo²¹ o coon¹¹³ tíi¹. ⁴¹Pe 'ido-gi jo tsáa¹ mogi-tsi coon¹¹³ 'e jlō¹³ coon¹¹³ 'e tsa'goo²¹-tsi. Joon gasíi²¹ Jesús 'ii:

—'E Tí 'oo² xuu¹ 'uunni² 'e dō⁰?

⁴²Joon gajin¹² 'in:

—'E lo-o ca'no¹³ joo²¹ taai² jmíi²¹ 'e too¹² coon¹¹³ ca'no¹³ xu wa' to¹².

⁴³Joon ga'ii¹²¹ mo Jesús 'edo joon gagō⁰ tyani 'ido. ⁴⁴Joon gasíi²¹ 'ii:

—Jilaa²¹ 'e nagangii¹na jii¹³ la niga-fuu²¹²uu 'naa' mo gataain¹gii coon¹¹³ 'naa'. Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'ná' tséin¹ tyiia 'e taa¹¹³ ni jí² tya' Moisés coon¹¹³ jí² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² cali coon¹¹³ 'e jí² sii²¹ salmos.

⁴⁵Joon gajmaa¹ Jesús 'e gangaa¹²¹-tsi 'ido 'e jin¹² ni jí² do. ⁴⁶Joon gasii²¹ 'ido:

—La lo-o jin¹² ni jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná' nii²¹ wúu¹ joongi júun²in, joon mi tí² jmi²¹² 'ni¹ 'ná' jii¹o jee²¹² 'lii²¹². ⁴⁷Joon coon¹¹³ jii¹³ 'e sii²¹ 'ii 'ná' cwo¹ tsá² júu³ la tóøi² juncwii²¹. 'E 'láa² tsá² 'wii²¹² tí' Jerusalén 'e cwo¹ júu³ 'e 'ná' ja¹²a-tsi tsá² tyani Dios joon 'ín²mo tsaa² tya'a. ⁴⁸Joon 'naa' líi¹naa' tsá² 'in jmaa¹a júu³ røø²¹ tya' 'e cwáain¹ lo. ⁴⁹Tyaa¹aa' cwáain¹, jna-a isí³na jee²¹² 'naa' jii¹³ 'e gajin¹² ñu¹³oo. Pe jan²duu' Jerusalén lo ca ga'ii¹³'naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios ijó¹ fu ñu¹fú².

Nga¹²mo Jesús fu ñu¹fú²

⁵⁰Joon gangajée¹ Jesús 'ido fu lí ngíi¹ tí¹² fuu²¹. Ca Betania ngalín². Joon gasaa¹ Jesús cwo²¹o. Joon gauncwaa¹³i. ⁵¹Joon mo ngayuui¹¹³ gauncwaa¹³i joon gatyii¹mo 'ña'a. Joon ganga¹²mo fu ñu¹fú². ⁵²Joon 'ido mo ngayuui¹¹³ gaun'goo²¹ joon gangaliin¹mo fu Jerusalén jløø¹³mo. ⁵³Gangataai² cwo¹ fee¹ do cwo¹ 'maai¹¹³ Dios. Amén.

Júu³ tyá² 'e jmaa¹ a San Juan

'In Júu³ tyá' Dios galíi¹ tsá²

¹ La mo jéei¹ mo gal'áa² 'wii²¹² 'e sá² 'e galisá² seen²¹ mo jaain²¹ 'in sii²¹ Júu³ tyá' Dios. Joon 'in Júu³ do tyíin¹ coon¹¹³ Dios Jmii²¹ la joon 'in Júu³ do líi¹ mo jon Dios Jmii²¹. ² La mo 'wiin²¹² 'ii-o siin¹¹² in coon¹¹³ Dios Jmii²¹. ³ Joon to² tyu^{12u} Dios Jmii²¹ 'ii-o gajmaa¹ a jilaa¹²¹ 'e sá². Joon jiin¹¹³ coon²¹ 'e sá² jo sá² wa jo gajmaa¹ 'ii. ⁴ 'Ii-o cwoo¹ o juncwii²¹ tyá' tsá². Joon lawa jí² coo²¹ líi¹ tsu coon¹¹³ 'e jí² do-o jnéi¹ tsá² xiia¹²¹ fu tsalín². ⁵ Joon 'e jí² coo²¹ do cwoo¹ o jí² tyá' a lí'íi¹ nuu²¹ joon 'e nuu²¹ do jo mo líi¹³ⁱ dúu^{1u} 'e jí² do.

⁶ Joon Dios gasii¹ in jaain²¹ tsá² sii²¹ Wó³. ⁷ 'In Wó³ do gajó² fu juncwii²¹ ifaa¹²¹ o cwáain¹ tyá' 'e jí² do 'e coon¹¹³ la joon ilí² ní¹ tsá² 'e gacwa¹² 'e jí² tyá' Dios, joon jo¹ o iliin¹ in. ⁸ 'In Wó³ do jo líi¹ 'e jí² do jiin¹¹³ 'e gasii¹ in Dios 'ii 'e faa¹²¹ a cwáain¹ tyá' 'e jí² do. ⁹ Joon 'e jí² 'e jai¹² do niga'láa² 'wii²¹² cwoo¹ o 'e jí² tyá' a fu juncwii²¹ joon jnée² mo tsá² xiiala ngii¹ tyani Dios.

¹⁰ Gateen¹ in 'in Júu³ tyá' Dios do fu juncwii²¹ joon xúfiin¹¹³ 'ii-o gajmaa¹ a fu juncwii²¹ to² tyu¹² Dios 'in tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ jo mo galicwii¹ in. ¹¹ Gacwaa¹¹³ⁱ fu ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ tyá' a pe 'in tsagoo¹ o jo ga'ii¹²¹ 'ii. ¹² Pe seen²¹ mo 'in ga'ii¹²¹ 'ii joon jo¹ o galíi²ⁱ. Joon tyá' 'in tsá² 'in jmoo¹ o la joon cwó¹ Dios 'ii iliin¹ jóon¹ Dios. ¹³ Joon 'in tsá² 'in liin¹ jóon¹ Dios do jon'on galiseein²¹ la liseein²¹ yuun²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jon'gi galiseein²¹ to² tyu¹² tsá² jon'gi liseein²¹ la galiseein²¹ jóon¹ tsam² coon¹¹³ tsañu¹¹ tsu líi¹ jóon¹ Dios 'ii.

¹⁴ Joon 'in Júu³ tyá' Dios 'in seen²¹ coon¹¹³ on la mo 'wiin²¹² galíi¹ tsá² joon gacwoo²¹ o jee²¹² jna' coon²¹ sii¹¹³. Joon 'iin²¹² in tsá² 'áai¹ joon jmaa¹² júu³ ja¹² mo faa¹²¹ a. Galee²¹ e cwáain¹ 'e líi¹ to² fee¹ gi joon 'e to² 'e líi¹ do 'e tíi²¹ jiin¹¹³ 'ii-o tsu jiin¹¹³ 'ii-o jóon¹ Dios Jmii²¹. ¹⁵ Joon Wó³ gafa¹²¹ o 'wii²¹² tyá' 'e Júu³ do joon gajin¹² in sii¹²¹ tsá² fúui¹:

—Mo gafuu²¹² uu 'naa': “Jaain²¹ 'in jó¹ ciiin²¹ gi lagi jna, 'ii 'in feei¹ gi lagi jna tsu naseen²¹ mo jéei¹ gi lagi jna. 'Ino-o 'i” —jin¹² Wó³.

¹⁶ Joon tsu 'wii¹¹³ feei¹-tsi 'áa' mo ga'ii¹¹³ mo' 'e tyá² tyi' la ca 'ii¹¹³. ¹⁷ Joon 'e ley do Moisés gacwo¹ o tsá² to² tyu¹² Dios pe 'e líi¹ tsá² 'e 'iin²¹² in Dios 'ii joon jilaa¹²¹ júu³ 'e jai¹² née³ e' tsu 'wii¹¹³ gacwéi¹ Jesucristo fu juncwii²¹. ¹⁸ Jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² jo mo gangaa¹ Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ ca fu, pe 'in jaan²¹ mo jóon¹ on niga'e¹² mo jna' Dios Jmii²¹. Joon tíi²¹ 'in jóon¹ on do 'e¹² mo jna' xiiala líi¹ Dios tsu tyíin¹ mo coon¹¹³ Dios Jmii²¹.

Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ faa¹²¹ a 'wii²¹² tyá' Jesucristo

¹⁹ Jee²¹² jmii²¹² joon 'in tsá² Israel née¹ i Jerusalén gasii¹ in 'in líi¹¹³ untsá² coon¹¹³ 'in líi¹¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ levitas 'e tsafeei¹¹³ Wó³. Joon mo gatyalín² lí taan¹ in Wó³ do gaunngii¹:

—¿'Iin 'nu?

²⁰ Joon coon¹¹³ coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ gañii¹:

—Jon'on jna Cristo.

²¹ Joon gaunngii¹ gi 'in tsá² do:

—¿'Iin 'nu jon? ¿Tí 'nu-u Elías, 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá² tyá' Dios cali¹ lí?

Joon Wó³ do gañii¹:

—Jon'on jna 'i.

Joon tsifu gaunngii¹ gi:

—'Áai¹ tí lí jó¹ jaain²¹ tsá² 'e ijacwoo²¹ júu³ tyá' Dios; ¿tí 'nu-u 'i?

Joon gañii¹ Wó³:

—Jon'on jna 'i.

²² 'In tsá² do gajin¹² in sii¹²¹ Wó³:

—¿'Iin 'nu jon? tsu 'ná¹-a lee²¹ e'e júu³ tyá' 'in tsá² 'in gasii¹ in jna'a. ¿Ee sii¹¹³ⁱ i cwáain¹ tyi'?

²³ Wó³ dogi gañii¹ i:

—Jna jaain²¹ 'in ngi¹ to² 'oo¹ o fu coon²¹ lí jo 'in tsá² seen²¹, jna fuu²¹² uu tsá²: “Ná²-a ná³ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tyá' Na'ñu^{1u}” —gajin¹² Wó³ do. La nigajin¹² 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyá' Dios cali¹ 'in sii²¹ Isaías.

²⁴ 'In tsá² do 'in jalín² jafee¹³ⁱ Wó³ do jalín² to² tyu¹² tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos. ²⁵ Joon 'in tsá² jaliin¹ do gaunngii¹ i jin¹² in gasii¹²¹ Wó³:

—¿'Ee lí' saa¹ u'u tsá² jmii²¹ wa'a jon'on Cristo 'nu, jon'on Elías 'nu, jon'on 'in cwoo¹ o júu³ tyá' Dios 'nu?

²⁶ Joon Wó³ do gañii¹:

—Jna-a sáa¹³ na tsá² jmií²¹ jiin¹³ coon¹³ jmií²¹; pe seen²¹ mo jaain²¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cwii'naa'. ²⁷ Joon feei¹gi 'li lagi jna xafiin¹³ ciin²¹gixu lagi jna. Jo tii²na sii¹³ii loo²¹ tsi mii¹.

²⁸ Jilaa²¹ 'elo 'e galí² coon²¹ li sii²¹ Betábara li 'ngoo¹³ jmií²¹ Jordán li 'yeei²¹ ñi¹. Tsu do-o taan¹in Wó³ saa¹ i tsá² jmií²¹.

Wó³ sii¹²¹ i tsá² 'iin Jesús

²⁹ Mo gajná² jmií²¹² joon Wó³ gangaa¹ i Jesús jatyéén¹in co' li siin¹³ Wó³. Joon Wó³ do gasii¹²¹ 'in tsá² téén²in do:

—Tyaan²aan' cwáain'. Ino-o 'in 'iin² tsaa² tya' tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ 'in gasii¹in Dios. Líi¹ lawa joo'saa¹²¹ 'in jn-gaa¹³ tsá² Israel coon¹³ la joon 'iin²in tsaa² tya' tsá². ³⁰ Nigafo¹³oo cwáain¹ tya'a mo gafuu²¹²uu 'naa': “Ciin²¹gi lagi jna ijó¹ jaain²¹gi 'in feei¹gi lagi jna tsu 'ii 'in seen²¹ jée¹gi lagi jna.” ³¹ Ce jiin¹³ jna jo ñi¹³ii 'iin 'i, pe gagoo²¹²oo sáa¹³ na tsá² jmií²¹ cwáain¹ 'e licwii¹in tsá² seen²¹ Israel 'i.

³² Joon jin¹²in Wó³ sii¹²¹ i tsá²:

—Gamáa¹moo 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹u' líi¹ i maa²¹² jgáa¹ i fu ñu'fú² joon gajaan¹an coon¹³ Jesús do. ³³ Jo mo licwii¹na pe 'in nigasii¹in jna 'e sáa¹³na tsá² jmií²¹ sii¹²¹ jna: “Imáa¹mo'o 'in Espíritu Tyú² tya' Na'ñu¹u' xaa¹ i joon iján² tya' jaain²¹ tsá². Joon 'in tsá² do-o isáa¹ i tsá² jmií²¹ coon¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios.” ³⁴ Joon gamáa¹moo joon jmóo³oo júu³ jai¹² 'e 'ido-o líi¹ i Jón¹ Dios Jmií²¹.

'In tsá² tya' a Jesús gatø²ø nifu

³⁵ Mo gajná² joon, jon do-o tún¹ nisiin¹²in Wó³ coon¹³ gáí¹gi 'in ngí² coon¹³on. ³⁶ Joon mo ganí² i Wó³ ngí¹ i Jesús, joon gajin¹²in:

—Jóø²duu', 'ino-o 'in gasii¹in Dios ityí²¹ tsaa² tya' tsá² lawa jaain²¹ joo'saa¹²¹ xuui²¹² 'in jngaai¹³ tsá² 'in tyí²¹ tsaa² tya'a.

³⁷ Joon 'in gáí¹ 'in ngí² coon¹³ Wó³ do mo ganú²un 'e faa¹²¹a 'ido la do joon gangaliin² coon¹³ Jesús. ³⁸ Joon gajin¹² Jesús níi¹ i jóø²ø ni 'ido 'e ngaliin²mo 'ido coon¹³on. Joon gajin¹²in sii¹²¹ i 'ido:

—J'lin 'naa¹²¹naa¹?

Joon gañii¹ 'ido:

—Tifo¹² tyii¹ i, çxiia tyi¹ 'nu?

³⁹ Jesús gajin¹²in:

—Ñiliin¹naa', cwojóø²duu'.

Joon gangaliin¹mo 'ido joon ganií²¹o xiia¹ tya' Jesús. Joon ca'lóo² 'e jmií²¹² joon 'e ningó¹ 'iin² tyún² ca'lóo² joon ganiuu¹²mo.

⁴⁰ Joon Andrés sii²¹ jaain²¹ jee²¹² 'in gáí¹ do 'in ganú²un júu³ tya' Wó³ joon ngaliin¹mo coon¹³ Jesús. Joon ruu¹²¹ i Díi³ do tsá² ngaa¹³ i coon¹³ sii²¹ Simón Pedro. ⁴¹ Joon Díi³ do tsifu nga'nee¹³ i Simóoi¹³ joon gasii¹²¹:

—Nitsee¹²¹moo'o Mesías (Mesías 'øø¹²¹-tsi tsá² Cristo coon¹³ jmií¹ tya'a Díi³ do. Joon coon¹³ jmií¹ 'øø¹²¹-tsi tsá² Cristo 'in gatyii¹³in Dios Jmií²¹.)

⁴² Mo ngayuu¹³ joon tø²ø Díi³ Simóoi¹³ fu li tyiin¹ Jesús. Joon mo ganí² Jesús 'ii joon gajin¹²in sii¹²¹ i Tú³:

—Simón sii²¹ 'nu, jóon¹ Jonás 'nu, pe ciin²¹gi 'ilisi²¹ 'nu Cefas ('e 'øø¹²¹-tsi tsá² Pedro.)

Jesús tø²ø Felipe coon¹³ Natanael

⁴³ Mo gajná² joon galí¹in²¹²in Jesús tsáa¹a coon²¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gatsee¹²¹ i jaain²¹ tsá² sii²¹ Felipe, joon gajin¹²in:

—Moo²¹o' coon¹³ jna.

⁴⁴ Joon 'in Lii²¹² do tsagoo¹o Díi³ coon¹³ Tú³ jaliin¹ coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida. ⁴⁵ Joon Lii²¹² do ngóo¹o nga'nee¹³ i Natanael joon mo gatsee¹²¹ i joon sii¹²¹:

—Ninee²¹²moo'o 'in tsañuu¹ do 'in faa¹²¹a Moisés ni jí² tya' 'e ley do, joon 'in faa¹²¹a 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹. Jesús 'ii, 'in jóon¹ José 'in seen²¹ fuu²¹ li sii²¹ Nazaret.

⁴⁶ Joon gajin¹²in Natanael:

—J'Ée gon 'e tyú² 'e cwo¹ii¹ Nazaret?

Joon gañii¹ i Lii²¹² do:

—Ñijóø²du'.

⁴⁷ Joon mo ganí² i Jesús jatyéén¹in Natanael, joon gajin¹²in:

—Logi nijó¹ jaain²¹ tsá² 'in la ja¹²mo seen²¹ Israel, jo tajuui²¹ lí¹.

⁴⁸ Joon gaunngii¹ i Natanael:

—Çxiiala lí² 'e cwii¹u jna?

Joon Jesús-gi gañii¹:

—Nimáa¹moo 'nu 'wii²¹² 'mo² cworí¹³ tyiin¹u 'u la nu'gi itøø¹²¹ Lii²¹² 'nu.

⁴⁹ Joon gajin¹² Natanael sii¹²¹ i Jesús:

—Tifo¹² tyii¹ i, 'nu jóon¹ Dios Jmií²¹; 'nu Róø¹³ tya' tsá² Israel.

⁵⁰ Joon gañii¹ i Jesús:

—¿Ti jo¹o líi²u jna tsu¹ wii¹³ gafuu²¹²uu 'nu¹ 'e gamáa¹na 'nu¹ wii²¹² 'mó² cwaríi³? Nogi imó³gi¹ 'e fee¹gi lagi la lí² 'e gañi²i do.

⁵¹ La joon jón² gajin² Jesús:

—'E ja²mo 'e fo¹³oo lo, 'naa¹oo¹ imoo²oo¹ ná¹ fu ñu¹fú² joon imáa¹naa¹ ángeles tya¹ Dios Jmii²¹ soo²¹o joongi jgaa²¹i li siin¹³in jna 'in Ruu¹²¹na Tsá².

2

Ngó¹o Jesús coon²¹ li gacui¹² cwoo²¹ tsá² fu li sii²¹ Caná

¹ 'Ní¹ jmii²¹² ningó¹ joon gangó¹ sáa³ Jesús coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Caná 'e ná¹ li sii²¹ Galilea. Ngajó²ø² coon²¹ li cui¹² cwoo²¹ tsá². ² Ngó¹o jon Jesús coon¹³ tsá² tya¹ 'a li gatø¹²ø tsá² 'ii 'e li cui¹² cwoo²¹ tsá². ³ Joon la 'ii²¹² joon gatsá²-a 'e vino 'uun¹²¹un tsá². Joon gajin¹²in sáa³ Jesús sii¹²¹i 'ii:

—Jo sá²gi vino 'uun¹²¹un tsá².

⁴ Pe joon gajin¹²in Jesús:

—Saa²¹², ¿'ee li 'e fu¹²¹u jna la joon? Jo mo tí² 'ii²¹ tyiia.

⁵ Pe sáa³ Jesús gasii¹²¹ 'in tsá² jmoo¹o tyíia³ taa²i do:

—Jmaa²aa¹ jilaa¹²¹ 'e jin¹²in.

⁶ Joon do-o táan² jnú² tu¹² 'e lí¹ cuun²¹² 'e nijmaai¹²¹ 'in tsá² do to² jiin¹³ la li 'e nitíi²¹ run¹²un. La coon²¹ tu¹² do 'e ni¹ó² ochenta joongi 'e 'ó² cfein¹³ litro jmii²¹. ⁷ Jesús gajin¹²in sii¹²¹ 'in tsá² jmoo¹o tyíia³ do:

—Tyí¹³aa¹ jmii²¹ la røø¹ tu¹² no.

Joon gaunrøø¹mo la tsijmuui²¹. ⁸ Mo ngayuui¹³ joon gajin¹²in Jesús sii¹²¹ 'ido:

—'Naa¹ natyiin²xuu¹ capii¹³ joon cwocwó¹³oo¹ 'in náa¹ ni² li ti jmii²¹².

La joon gajmaa¹a. ⁹ Joon 'in tsá² náa¹ ni² li ti jmii²¹² do ga'un¹³xu capii¹³ 'e jmii²¹ do 'e galí¹ vino, pe jo nii¹i xia fu sá² 'edo. Jiin¹³ la yaamo 'in jmoo¹o tyíia³ do ñii¹i. Tsu 'ii-o gatyiin¹in 'e jmii²¹ do tsi tu¹². La joon 'in náa¹ ni² do gatø¹² 'in tsá² gacui¹² cwoo²¹o. ¹⁰ Joon gajin¹²in:

—Jiin¹³ joon tíi² 'e si¹² tya¹ tsá² 'e cwo¹o tsá² vino tyú²gi tya¹ jileei¹²¹ 'in tsá² taai² do nifu joon mo ngayuui¹³ ga'un¹un 'láai² joon cwo¹o tsá² vino wéi¹gi. Pe 'nu-u ga'ma¹²a 'e vino tyú²gi ca li gatséi¹.

¹¹ 'Elo gajmaa¹a Jesús fu li sii²¹ Caná li tyu¹² to² Galilea. 'E joon milagro 'e gajmaa¹a

nifu 'e ga'ee¹ e xiiala líi¹i. Joon 'in tsá² ngí¹i coon¹³on jo¹o líi²i.

¹² Mo ngíi¹ 'e galí² la do gangó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Ngalíin² coon¹³ sáa³a joongi coon¹³ ruu¹²¹i joongi coon¹³ 'in tsá² 'in ngí² coon¹³on. Joon do-o gajaan¹an coon²¹ tún² jmii²¹².

Jesús gauntyú²o 'e cwo¹ fee¹ si¹² Jerusalén

¹³ Tsu najatyéein¹ jmii²¹² pascua tya¹ tsá² Israel gangó¹ Jesús fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén.

¹⁴ Joon inuu¹ cwo¹ fee¹ si¹² do gatsee¹²¹ tsá² 'in 'ñii¹ joo¹²¹ joongi 'in 'ñii¹ joo¹saa¹²¹ joongi 'in 'ñii¹ maa²¹² joongi tsá² 'in née¹i li unsi²¹i cuu² tya¹ tsá². ¹⁵ Joon mo gani²i Jesús 'elo joon gajmaa¹a coon²¹ sii² 'e tsi³ nii²¹² loo²¹ yu¹. Joon ga'woo¹mo jileei¹²¹ 'in taa²i co' cwo¹ do fu caluu coon¹³ jileei¹²¹ 'in joo¹saa¹²¹ joongi coon¹³ joo¹²¹. Joongi tya¹ 'in unsi²¹i cuu² do gadya¹²o cúu¹u ni¹wó³ joongi gajin¹mo mesa tya¹a. ¹⁶ Joongi jin¹²in sii¹²¹ 'in tsá² 'ñii²¹i maa²¹²:

—¡Wooi²naa¹ 'in no caluu! ¡Jo jmaa²aa¹ 'moo¹³ inuu¹ tya¹ Ñu¹uu!

¹⁷ Joon gati¹²-tsi tsá² ngí¹i coon¹³on 'e júu³ tyú² taa¹³ ni jí² tya¹ Dios 'e jin¹²: “Áa¹mo 'iin²¹²na 'nu¹²¹u joon jo cwó³oo wa'a jmaa¹a tsá² 'e gó² tya¹a.”

¹⁸ Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gaunngii¹ 'ido:

—¿'Ee lí² lí² jmaa²a jøø²¹ø¹ 'e cwee¹i 'e tsáai¹-tsii¹ 'e tíi²u jmaa²a 'elo?

¹⁹ Joon Jesús gajin¹²in sii¹²¹ 'in tsá² do:

—Xee²naa¹ 'e cwo¹ lo joon jee²¹² 'ni¹ jmii²¹² iun¹ yee¹ moo tún¹.

²⁰ Joongi gañii¹ 'in tsá² Israel do:

—Tonló¹ tsi jnú² jiiin²¹ gala'ii²¹² 'in gajmaa¹³a 'e cwo¹ lo; ¿ti 'nugi lii¹i jmaa¹³a jee²¹² 'ni¹ jmii²¹²?

²¹ Pe lí¹ jin¹² Jesús cwáain¹ tya¹ 'e cwo¹ tsu cuerpo tya¹ 'ña'o 'e 'ee¹ do. ²² 'Wii¹³ cwáain¹ la joon mo gajin¹in Jesús jee²¹² 'líi²¹² joon gati¹-tsi 'in tsá² ngí² coon¹³on 'e la lí² 'e nijin¹² do jo¹o galíi² 'e júu³ taa¹³ ni jí² tya¹ Dios coon¹³ 'e júu³ 'e la lí² 'e nijin¹² Jesús.

Jesús ñii¹o jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá²

²³ La 'ii²¹² taan¹in Jesús fu Jerusalén do la 'ii²¹² joon gati² jmii²¹² pascua joon fúu¹mo 'áai¹ jo¹o galíi² 'ii. Jo¹o galíi² coon¹³ jilaa¹²¹ milagro nigajmaa¹a Jesús. ²⁴ Pe

cu¹u-tsi Jesús coon¹³ 'ido tsu goon¹³ ñii¹o 'e 'i¹-tsi 'ido. ²⁵Jo 'in tyéen¹in jmi²¹² wa¹ 'in jma¹² 'ii júu³ xiiala líi¹ tsá² tsu 'ña'o niñii¹ jílaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá².

3

Jafe¹³i Nicodemo Jesús

¹'Yiia¹³ joon seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Nicodemo, líi¹ tsá² fariseo. 'Ii 'in jée¹ jaain²¹ jee²¹² tsacøø¹³ 'in tyu¹²u to² jee²¹² 'in tsá² Israel. ²Joon 'in Nicodemo do ningóo¹o gafee¹³i Jesús lí¹ canuu²¹. Joon nigasi¹²¹i:

—Tifo¹² tyii¹, nee²oo¹o 'e Dios gasii¹in 'nu i¹e¹² 'e jna¹ tsu ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jma¹ milagro la lí 'e líi¹ 'nu wa jo un-coon¹³on Dios 'nu.

³Joon gajin¹²in Jesús sii²¹² 'ii:

—'E júu³ ja¹²mo fuu²¹²uu 'nu, 'in jo liseein²¹ 'múui² jo lí² tsatáa¹ lí tyu¹² Dios to².

⁴Joon gaunngii¹ Nicodemo:

—Pe xiiala ilí² 'e liseein²¹ 'múui² jaain²¹ tsá² feei¹? ¿Tí lí² tsa¹ii¹ nu¹ tu¹²u sáa³ wa¹ liseein²¹ tún¹?

⁵Joon Jesús-gi ganii¹:

—'E júu³ ja¹²mo fuu²¹²uu 'nu, 'in tsá² 'in jo mo galiseein²¹ coon¹³ jmi²¹ joongi coon¹³ 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios jo lí² tsatáa¹ lí tyu¹² Dios Jmii²¹ to². ⁶Tsu tsá²-a líi¹ 'in galiseein²¹ saa³ jmii²¹ tsá² pe jileei¹²¹ 'in 'ii²¹ juncwii²¹ tya¹ tya¹ 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios lawa¹ coon²¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios. ⁷Jo tsa¹goo¹²¹-o¹ 'e fuu²¹²uu 'nu: "Jileei¹²¹mo 'ná¹ liseein²¹ 'múu²." ⁸Coon²¹ tyí² 'e 'í¹ doñixiia¹ joon núu²un tsá² pe jo ñi¹ tsá² xiia¹ najó² sí xiia¹ tsáa¹ 'ee. La joon jon líi¹ 'in nigacwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios juncwii²¹ tya¹.

⁹Joon gaunngii¹ Nicodemo tún¹:

—¿Xiiala ilí² 'elo?

¹⁰Joon Jesús-gi ganii¹:

—¿Tí 'nu-u jaain²¹ tifo¹² jee²¹² tsá² Israel 'in tíi²¹ 'áai¹ joon jo 'øøi¹²¹-o¹ 'elo? ¹¹'E júu³ ja¹²mo fuu²¹²uu 'nu, jna¹ faa¹³a¹ jaain²¹ 'e nee³e'e. Joon júu³ ja¹²mo jmoo²¹o¹ jiiin¹³ 'e niganee²¹e'e. Pe 'naa¹ jo jo¹¹ líi²naa¹ 'e sii¹³i. ¹²Wana jo jo¹¹ líi²naa¹ 'e fuu²¹²uu 'naa¹ cwáain¹ tya¹ 'e juncwii²¹ lo, 'áai jo i'øøi¹²¹-oo¹ cwáain¹ tya¹ ñu¹fú² fuu²¹²uu 'naa¹.

¹³'Ce jiin¹³ jaain²¹ jo mo ngó¹o fu ñu¹fú² jiin¹³ 'ii 'in nigajgái¹ fu ñu¹fú². Joon jiin¹³ jna-a 'in Ruu¹²¹na Tsá² 'in gacwo² ñu¹fú² nigajmaa¹ la joon. ¹⁴Joon la gasaa¹ Moisés 'in mii¹²¹ líi¹ ñi³ tsa¹ 'mó² 'e jóø²i tsá² 'ii fu lí jo 'in tsá² seein²¹ wa¹ un'láai² Dios 'ii, la joon jon 'ná¹ saa¹ tsá² 'in Ruui¹²¹ Tsá² tsa¹ 'mó². ¹⁵Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jo tee¹²¹ lí 'ii²¹ pe taa¹²¹ajuncwii²¹ tya¹ coon²¹ tøø²mo.

'Iin²¹²in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹

¹⁶'Tsu 'áa¹mo gali¹in²¹²in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, tsu 'wii¹³ joon gacwo¹ 'in jaan²¹mo Jóon¹on ijuún²in 'wii²¹² tya¹ tsá². 'E tya¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jo itsáa¹ fu lí 'ii²¹ pe taa¹²¹ajuncwii²¹ tya¹ coon²¹ tøø²mo. ¹⁷Jo gasii¹in Dios Jóon¹on fu juncwii²¹ wa¹ jmoo¹ 'ii²¹ 'e juún²in tsá², gasii¹mo wa¹ jmaa¹ a tiin¹³ tsá² 'wii¹³ 'ii-o.

¹⁸'Jileei¹²¹ tsá² 'in jai¹² líi² 'in Jóon¹ Dios do, jo ijmaa¹ Dios 'ii²¹ tya¹ wa¹ tsáa¹ lí 'ii²¹ pe tya¹ jileei¹²¹ 'in jo jai¹² líi² 'ii nigajmaa¹ Dios 'ii²¹ tya¹ itsáa¹ lí 'ii²¹ tsu jo mo galijai¹² líi² 'in jaan²¹mo Jóon¹ Dios Jmii²¹. ¹⁹Nigajmaa¹ Dios 'ii²¹ itsalín² lí 'ii²¹ 'in jo jai¹² líi² Jóon¹on tsu 'in tsá² do jmoo¹ 'e gó². Joon mo gajó² 'e jí² 'e jai¹² 'e cwo¹ tsá² ñii¹ xiiala ngii¹ tyani Dios jo ga¹lí¹²¹ 'in tsá² do 'e jí² do tsu tí²gi-tsi ngii¹ lí nuu²¹ lagi lí sá² jí². Joon tsu 'wii¹³ joon nigajmaa¹ Dios 'ii²¹ tya¹. ²⁰Jileei¹²¹ 'in jmoo¹ 'e gó² 'aa¹o 'e jí² do joon jo tsatyéen¹en co¹ 'e jí² do tsu jo 'iin²¹²in 'e liñii¹ tsá² 'e gó² jmoo¹. ²¹Pe tsatyéen¹mo co¹ 'e jí² do jileei¹²¹ 'in tí²-tsi jílaa¹²¹ 'e jai¹² tsu 'iin²¹²in liñii¹ tsá² 'e 'yaa¹-tsi Dios coon¹³ jílaa¹²¹ 'e jmoo¹o.

'E faa¹²¹a Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ cwáai¹ tya¹ Jesús

²²Mo ngayuui¹³ joon, ningalín²mo Jesús coon¹³ 'in tsá² ngi¹ coon¹³on fu lí sii²¹ Judea. Joon do-o gajaan¹an coon¹²¹ sii¹³xu saa¹ tsá² jmii²¹. ²³Taain¹ Wó³ fu lí sii²¹ Enón co¹ Salim. Saa¹ Wó³ jon tsá² jmii²¹ tsu 'áai¹ sá² jmii²¹ do. Joon do-o gajalín²mo tsá² wa¹ saa¹ Wó³ 'ii jmii²¹. ²⁴Jílaa¹²¹ 'elo galí² la nu¹gi gataain¹³ tsá² Wó³ 'nuñí³.

²⁵Joon 'inlíi¹³ tsá² 'in ngii¹ coon¹³ Wó³ ga¹láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹ coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² Israel cwáain¹ tya¹ 'e

run¹²un tsá² jiin¹³ la tiisi¹². ²⁶Joon ngalín², ngafee¹³i Wó³ joon gajin¹²in sii¹²i Wó³ do:

—Tifo² tyii¹, 'in taain¹ coon¹³ 'nū li' ngoo¹³ jm̄i²¹ Jordán li 'yee²¹ 'ñi¹ joon gasii¹³i jna'a cwáain¹ tya'a; nano saa¹i tsá² jm̄i²¹ joon jilee¹²mo tsá² ngii¹i coon¹³on.

²⁷Joon jin¹² Wó³ sii¹²i 'ido:

—Cwó² Dios jilaa¹² 'e sá² tya' tsá². Joon jiin¹²xu jo 'ee 'oo'o wana jo mo cwó² Dios. ²⁸'Naa' niganuu²un' júu³ tyiia mo gafuu²¹²uu 'naa' júu³ coon²¹ tsáa¹ 'e jon'on jna Cristo. Jna jaain²¹ tsá² gasii¹in Dios ingí³ii tyani¹'in 'e jmoo¹³oo tsá² júu³ 'e tí² li jó¹ Cristo. ²⁹Joon jlø¹³moo 'e tsalín² tsá² tsanu²un júu³ tya' 'ido. Jmó³-oo la jmoo¹o tsá² mo tsalín² fu li cui² cwo²¹ tsá². Jlø¹³mo 'in tsá² do 'wii²¹² tya' tsá² gacui² cwo²¹. Ga'ii¹²mo 'in tsamí² do 'ii. La joon jna jna jlø¹³moo mo 'ii¹²i tsá² 'in Cristo do. ³⁰'Ná²-a 'e lifeei¹gi 'ii joon jna ixaai¹gii —jin¹² Wó³ do cwáain¹ tya' Jesús.

Faa¹²a tsá² jiin¹³ 'e ñii¹i

Faa¹²gi Wó³ do jin¹²'in:

³¹—'In gajgái¹ fu juncwii²¹ feei¹gi 'ii²¹ lagi jilee¹²i tsá². 'In tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ lo ñii¹'o jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo, la joon sii¹i. Pe 'in nicwa'ii¹ i ñu'fú² jgáa¹i fu juncwii²¹ feei¹gi 'ii lagi jilee¹²i tsá², ³²joon jmoo¹o júu³ jai¹² jilaa¹² 'e niganii²¹²in coon¹³ jilaa¹² 'e niganú²un. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo 'in jo¹ líi²i júu³ tya'a. ³³Pe jilee¹²i 'in 'ii¹²i júu³ tya'a jmo¹²o tsá² júu³ 'e júu³ jai¹² 'e júu³ tya' Dios do. ³⁴Joon 'ii 'in gasii²in Dios faa¹²a jmai¹² júu³ tya' Dios, tsu gacwóoi¹ Dios 'in Espiritu Tyú² tya'a 'e gasá¹i. ³⁵Joon 'áa¹mo 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ Joon'on joon gajan¹²an cwo²¹o jilaa¹² 'e sá². ³⁶Jilee¹²i 'in jai¹² líi²i 'in Joon¹ Dios do taa¹²a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tø²mo. Pe 'e¹²e Dios wúu¹ 'áa¹i jilee¹²i 'in jo 'ii¹²i Joon'on. Joon jo taa¹²a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tø²mo.

4

Jesús jin¹²in sii¹²i jaain²¹ tsamí² cwáain¹ júu³ tya' Dios

¹Galiñii¹ 'in tsá² fariseos 'e fúu¹mo tsá² gangalín² coon¹³ Jesús lagi Wó³. La joon jon fúu¹mo 'in saai¹ jm̄i²¹ lagi Wó³. ²Pe tsei¹² jo saai¹ Jesús tsá² jm̄i²¹ jiin¹³ 'in ngi¹ coon¹³o 'in saai¹ tsá² jm̄i²¹. ³Joon mo

galiñii¹ Jesús 'elo joon gacwo¹ii¹ fu li sii¹²i Judea joon itsee¹³i fu li sii¹²i Galilea.

⁴⁻⁸Joon fu li ngangii¹ 'ná¹ ngii¹ coon²¹ li sii²¹ Samaria. Joon náa¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Sicar. Joon co¹ joon roon¹on coon²¹ sii¹³ 'wó² 'e gacwo¹ 'líi²¹² Jacob jóon'on 'líi²¹² Sé² calií. Joon nityí³ coon²¹ too²¹ li nisá² jm̄i²¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Jacob. Jesús tyaliin¹ coon¹³ tsá² tya'a 'in ngii¹ coon¹³ 'e li tyí³ too²¹ do mo tí² tyiiañi¹ joon ni'woo¹²-o 'áa¹. Joon tsá² tya'a do nilín² 'e fuu²¹ ni náa¹ tyan¹ do ningalá¹ 'e idø¹. Joon gacwó² Jesús caai² li tyí³ too²¹ do. La 'ii²¹² tyiin¹in joon tyía¹ jaan²¹ tsamí² seein²¹ Samaria tsacoon¹ jm̄i²¹ 'e tsi too²¹ do. Joon gajin¹² Jesús:

—Cwo¹³xu jna jm̄i¹³i.

⁹Joon 'in tsamí² do nigajin¹²in sii¹²i Jesús:

—¿Xiiala 'e mii¹³ 'nū jna jm̄i²¹, tsu tsá² seein²¹ Israel 'nū joon jnagi 'in seein²¹ fu Samaria?

(Joon gajin¹²o la joon tsu jo tyú² seein¹ coon¹³ 'in tsá² seein²¹ fuu²¹ do.) ¹⁰Joon gañii¹ Jesús:

—Waxu¹ li 'nū ñi²i jilaa¹² 'e cwo¹ Dios joon 'iin 'in mi¹ jm̄i²¹ líi²u, 'nū-u nogi mii¹²i jna-a joon jnagi icwo¹²oo 'nū jm̄i²¹ 'e jiin¹'in.

¹¹Joon gañii¹ 'in tsamí² do sii¹²i Jesús:

—Tsañuu¹ jo ñi²i xiiala søø¹³ø jm̄i²¹ 'e tsi too²¹ no jiin¹³ 'nii²¹² jo tyan²an tsu 'o¹²o 'e tsi too²¹ no. ¿Xiiala icwo¹²o jna² jm̄i²¹ 'e jiin¹? ¹²'Lii²¹² tsacøø¹³ tyi¹ 'in ningii¹ Jacob 'in gasáa¹ 'e too²¹ sá² jm̄i²¹ no tyi jna'a. Tsa 'e jm̄i²¹ sá² noo jon ga'un¹un 'ña'a coon¹³ jóon'on joongi coon¹³ joo'núu³ tya'a. ¿Ti joon líi²u 'e feei¹gi 'nū lagi 'ii?

¹³Joon gajin¹²in Jesús:

—Jilee¹²i 'in 'uun¹² 'e jm̄i²¹ no 'in 'yá² 'unjm̄i²¹mo 'i tún¹. ¹⁴Pe jilee¹²i 'in 'uun¹² 'e jm̄i²¹ cwó³ jna jo jm̄i²¹² 'ya¹²gi 'unjm̄i²¹. Tsa jm̄i²¹ 'e cwó³ jna li lawa coon²¹ li nii¹³ jm̄i²¹ 'e li tsi alma tya'a. Joon 'e jm̄i²¹ 'e nii¹³ do icwo¹o juncwii²¹ tya'a 'e seein²¹ coon²¹ tø²mo.

¹⁵Joon gajin¹²in 'in tsamí² do:

—Tsañuu¹, si cwo¹³ jna 'e jm̄i²¹ no tsu joon jo 'yá²gii unjm̄i²¹na. Joon jo 'ná²gii yatyín³aan jm̄i²¹ 'e li tyí³ too²¹ lo.

¹⁶Joon gajin¹²in Jesús:

—Cwooi¹², cwotee²¹ e ñuu¹¹ tyi'i. Joon ñiliin¹naa' fu lo.

¹⁷Joon gajin¹² in tsamí² do:

—Jo seein²¹ ñuu¹¹ tyiia.

Joon gajin¹² in Jesús:

—Jo¹⁰ júu³ tyi'i 'e foo²¹ jo ñuu¹¹ tyi'i seein²¹. ¹⁸Tsu nigacu¹²mo cwooi¹⁰ 'ñá² naa¹³, joon 'in coon¹³on la no jon¹¹ ñuu¹¹ tyi'i 'i. 'E nija¹²mo 'e foo²¹o.

¹⁹Mo ganúu²un 'in tsamí² 'e júu³ do joon gajin¹²in:

—Tsañuu¹¹, 'i¹-tsii 'e líi¹u'u jaain²¹ tsá² 'in cwoi¹ júu³ tyá² tya' Dios. ²⁰Líi²¹² tsacøø¹¹³ tyii'i 'in galiseein²¹ Samaria gaun¹goo²¹o Dios 'e moo¹²¹ lo. Pe 'naa', tsá² seein²¹ Israel, foo¹²¹ 'naa' 'e jiin¹³ fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén li lí² un¹goo²¹o tsá² Dios.

²¹Joon gañii¹ Jesús:

—Jo¹ cwolii¹un jna, yá³, 'e nijatyéen¹mo tyan¹²an 'e un¹goo²⁰o' Ña¹ñu¹¹u' jo tyiin² ñilíin²naa' 'e moo¹²¹ lo jogi tyiin² cwolii²naa' fu Jerusalén. ²²'Naa' tsá² seein²¹ Samaria, jo ñii²i' 'naa' 'iin 'in un¹goo²⁰o'. Pe jna'a né²⁰oo'o 'iin 'in un¹goo²⁰o'o, tsu Dios gacwo¹⁰o jna'a tsá² saan²¹a'an Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá².

²³Pe ití²-i 'ii¹²¹ joon 'ii¹²¹ joongi tí² la no wana 'e la jai¹² 'e un¹goo²¹o tsá² Ñu¹¹u' iun¹goo²⁰o 'ii jiin¹³ coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in Espíritu Tyá² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai¹². Tsu la joon 'iin²¹²in Ñu¹¹u' 'e un¹goo²¹o tsá² 'ii. ²⁴Tsu Dios 'in Espíritu Tyá² joon tsu 'wii¹³ joon 'in un¹goo²¹o 'ii 'ná¹ un¹goo²¹o coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in Espíritu Tyá² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai¹².

²⁵Joon gajin¹²in 'in tsamí² do:

—Jna niñi²⁰oo ijó¹ Mesías —øø¹²¹-tsi tsá² 'e Cristo do—; joon mi cwee¹i joongi ijin¹²in sii²¹i jna' jilaa¹²¹.

²⁶Jesús-gi gajin¹²in:

—Jna-a 'in fee¹²ee 'nñ, jnagii jon fuu²¹²uu 'nu. Jna-a 'i.

²⁷Tsifu joon gatyaliin¹ tsá² tya'a gani¹goo²¹o-tsi 'e Jesús do siin¹³in fee¹²¹i jaain²¹ tsamí². Pe jiin¹³ jaain²¹ jo tá²-tsi wa 'e ungi¹ 'ee 'iin²¹²in 'ido owa 'ee-gi júu³ tyaa¹ 'ido. ²⁸Joon 'in tsamí² do, do-o gatuu¹u tsuu¹u joon gangaa¹³mo fu 'e fúu²¹ 'ido-o. Joon ganijmaa¹³a tsá² júu³:

²⁹—Ñijøø²¹²i duu' jaain²¹ tsañuu¹¹ 'in nigasi¹²¹i jna jilaa¹²¹ 'e nigajmaa³aa. ¿Wa jon 'ino-o 'in Cristo?

³⁰Joon ga'woo²¹ 'e fúu²¹ do joon ganilíin² li siin¹¹²in Jesús. ³¹La 'ii²¹² joon 'in ngí¹i coon¹³ Jesús do gamii¹i tyani 'ido, gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Tifo¹² tyii'i, cøø¹²¹xu¹u.

³²Pe joon 'ii gajin¹²in:

—'Óo³oo 'e døø¹³øø li 'naa' jo ñí³oo'.

³³Joon 'in ngí¹i coon¹³ 'ido gacaain¹³ 'wii²¹² unngii¹i ruu¹²¹i:

—¿Xufoo' seen²¹in 'in nijacon¹on 'e dø¹²ø 'ino 'ee?

³⁴Pe joon gajin¹²in Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Mi jmáa³aa jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in 'in gasii²¹in jna joongi 'e tyee²¹ to² tya'a 'e joon lawa unñi² tyiia. ³⁵'Naa' foo²¹oo': "Ná²gi tyúuin² sii¹²¹ 'e joongi ilee²¹e' jilaa¹²¹ 'e garoo²¹"; pe jna fúu²¹²uu 'naa': tyán²duu' cwáain¹ li sijna² la gatón¹ náa² nilii²¹² coon¹on tsá². ³⁶Joon jileei¹²¹ 'in jmoo¹⁰ to² joon coon¹⁰o jilaa¹²¹ 'e garoo¹⁰ do 'e joon 'e ní²i tya'a. Joon 'e garoo¹⁰ do 'e coon¹on 'in tsá² do li la líi¹ 'in tsá² 'in 'ii¹²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo mo jai¹² líi¹² 'e júu³ tya' Dios. Joon coon²¹ la joon jløø¹³mo coon²¹ caan²¹mo 'in gajñi²i coon¹³ 'in gacón¹on do. ³⁷Tsu júu³ ja¹²mo 'e gasii¹²¹i tsá²: "In gajñi²i do jma¹² tyiin²mo coon¹³ 'in gacón¹on do." ³⁸Jna-a gasii²na 'naa' 'e cwotyiin²aan' 'e do li jo 'e gajñi²i do. In xee²¹mo gajmaa¹ to² do joon 'naa'gii¹ coon¹²¹ tyatyiin²¹oo' 'e to² nijmaa¹ 'ido —jin¹² Jesús do.

³⁹Joon fúu¹mo 'in tsá² seen²¹in 'e fúu²¹ do li tyá¹² to² Samaria jo¹⁰o galíi²i Jesús 'wii¹³ 'e júu³ gatyaa¹ 'in tsamí² do mo gajin¹²in: "In tsañuu¹¹ no gajin¹²in jilaa¹²¹ 'e nigajmaa³aa." ⁴⁰Joon mo gajalíin² 'in tsá² seen²¹in Samaria do gamii¹i tyani Jesús wa iján²an 'ido coon¹³on. Joon Jesús gajaan¹an tún² jmi²¹² coon¹³ 'ido. ⁴¹Joon fúu¹ lí¹ líi¹gi 'in jo¹ galíi²i mo ganúu²un jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesús. ⁴²Joon jin¹²in 'in tsá² do sii¹²¹i 'in tsamí² do:

—Nogi jo¹⁰o nilíi²i jna'a jon' wa'a jiin¹³ júu³ 'e ni tyá¹³ 'nñ pe jna'a ninú³oo'o júu³ tya'a joon nee²⁰oo'o 'e ja¹²mo Cristo 'ii 'in jmoo¹⁰o tiin¹³ tsá² taan²¹²in juncwii²¹.

'Un'laai² Jesús jón¹ jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹⁰o to²

⁴³Mo gangii¹i tún² jmi²¹² joon gacwo¹ii Jesús li sii²¹ Samaria joon gangóo¹-o fu¹ 'yúu²i fu li sii²¹ Galilea. ⁴⁴Jo gajaan¹an

fuu²¹ li sii²¹ Nazaret la li 'e nigajin¹²in 'in ña'a Jesús, "Jaain²¹ 'in tsacwo³o júu³ tyú² jo 'ii¹²i tsagoo³ 'ii." ⁴⁵Joon mo gatyí¹a li sii²¹ Galilea joon 'in tsá² seen²¹in joon ga'ii¹²mo 'ido 'e tyú²-u. Tsu 'in tsá² do ni' nilíin²mo li ti jmí²¹² pascua fu Jerusalén. Joon do-o nigani²¹i jilaa¹² 'e nijmaa'a Jesús li ti jmí²¹² do.

⁴⁶Joon gaci¹¹³i Jesús, gangaa¹¹³i tún¹ fuu²¹ Caná náa¹ li sii²¹ Galilea. Fuu²¹ joon li nijmaa'a jmí²¹ 'e galí¹ vino. Joon tyín¹in fuu²¹ Capernaum jaain²¹ 'in ni'oo³o to² fee¹ tyani² røøi¹³. Joon seen²¹in jaain²¹ jón¹on 'in nitsaa¹³. ⁴⁷Joon mo ganúu²un 'in tsá² 'oo³o to² do 'e nityá¹ Jesús fu Galilea, jaa¹¹³i fu li sii²¹i Judea, joon gangó³o 'in tsá² do gangamí¹i tyani Jesús wa 'ii¹²i 'ido itsáa¹ a fu tya¹ 'in tsañuu¹ do tsajmaa'a mí¹ tya¹ jón¹on 'ido. Tsu ti li ijuun¹mo 'ido. ⁴⁸Joon Jesús do gajin¹²in gasi¹²¹ 'ido:

—Naa' jo jo¹ líí²naa' wa jo jéei¹³ gañii²ii' lí² coon¹³ jilaa¹² milagros.

⁴⁹Pe 'in tsá² 'oo³o to² do gajin¹²in:

—Laa¹³xu'u góo³oo, líí³na ti jo jmaa²'a fee¹'-o'o 'wii²¹² tyiia wa'a tsá²'a cwojmaa¹³'a mí¹ tya¹ yuun²¹ tyiia la nu'gi ijuun²in.

⁵⁰Joon gajin¹²in Jesús:

—Cwooi¹¹³ fu tyi'i tsu yuun²¹ tyi'i nityú¹mo.

Joon 'in tsañuu¹ do jo¹o líí²i júu³ tya¹ Jesús joon ganga¹²mo. ⁵¹Joon ngóo³o gatyé¹²mo tya'a mo ga'wooi²¹ tsa'leei¹¹³ tya'a gangaunjiin¹ 'ii. Joon gajin¹²in 'in tsa'leei¹¹³ tya'a do:

—Nityú¹mo yuun²¹ tyi'i do.

⁵²Joon gaunngí¹ 'e 'ii¹²¹ 'e ga'láa² 'in jón¹on do. Joon gajin¹²in 'in tsa'leei¹¹³ do:

—Ca mo tyíá² la ngó³o 'iin² coon²¹ gacwó² tyí².

⁵³Joon galili¹³ jmí²¹ 'in xuui²¹² do 'e 'ii¹²¹ joon mo gajin¹² Jesús do: "Cwooi¹¹³ fu tyi'i tsu yuun²¹ tyi'i nityú¹mo." Joon 'ña'a 'in tsá² 'oo³o to² do jo¹o líí²i Jesús coon¹¹³ 'in tsá² seen²¹ inuu¹ tya'a.

⁵⁴'Elo galí² ti tún² milagro 'e gajmaa'a Jesús mo tyee¹¹³i Galilea jaa¹¹³i Judea.

5

Gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'ii¹¹³ tá² cwoo²¹o tíí² co' li si¹² pila Betesda

¹Mo ngayuui¹¹³ 'elo joon gati² jmí²¹² tya¹ tsá² seen²¹ Israel joon Jesús gangó³o tún¹ fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén. ²Ce cu¹² jiin²¹ 'e fuu²¹ do li goon²¹ 'yá² lí² cuun²¹² níí¹ 'áai¹. Joon tyí³ coon²¹ 'ooca'nú¹ fee¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Joo'saa¹²¹. Joon co' joon náa¹ coon²¹ pila fee¹ 'e 'o² jmí²¹ 'e sii²¹ Betesda coon¹¹³ jmí¹ 'e sii²¹ hebreo. Joon cu' lí¹ do joon sá² 'ná² 'ooca'nú¹ coo¹¹³. ³Joon do-o teeí¹¹³ tsatsaa¹³ fúui¹ 'e ni 'wó². Tsá² 'in tyán¹ jilaa¹² níí² jmoowúu¹. Seein²¹ 'in tui¹, joongi seen²¹ 'in jluui¹³, joongi seen²¹ 'in 'íí¹ tá² cwoo²¹o tíí². Joon 'in tsatsaa¹¹³ do 'in jáan¹³an ijø¹²¹ 'e jmí²¹ do. ⁴Joongi la coon¹²¹ naa¹¹³ jgaa¹ jaain²¹ ángel li náa¹ pila do joon jø¹ jmí²¹ do. Joon 'in nifu 'in ga'í² tsi jmí²¹ do joon ga'láa²mo coon¹¹³ 'e jmoowúu¹ tyaan¹ do. ⁵Joon do-o niraan¹in jaain²¹ tsá² 'in ni'oo³o dyadya¹ tsi jná² jiin²¹ 'e nitsaa¹³a. ⁶Joon mo ganú²in Jesús 'indo 'e raan¹in joon galili¹³ Jesús 'e líí¹-i nitsaa¹¹³ 'a 'ido joon nigajin¹²in Jesús:

—¿Ti 'iin²¹²un 'láa²o?

⁷Joon gañii¹ 'in tsatsaa¹¹³ do:

—Tsañuu¹, jo 'in seen²¹ taan¹²i jna tsi pila no mo jø¹²¹ jmí²¹. La coon²¹ naa¹¹³ mo 'iin²¹²na 'úu³u 'in xee¹²¹mo tsa'í² jéei¹gi lagi jna.

⁸Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsatsaa¹¹³ do:

—Ráan²un no, joon saa¹¹³ tyi¹ raan¹un, joon ngí² no.

⁹Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsañuu¹ do.

Joon gasaa¹¹³ tyi¹ tya'a joon ga'láa² 'wii²¹² gangí¹. Pe 'e jmí²¹² joon jmí²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá², ¹⁰joon gajin¹² 'in tsá² seen²¹ Israel 'in taan²¹²in do sii¹²¹ 'in tsá² ga'láa²i do:

—Jmí²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² no. Jo cwoo²¹i ngí²i, tyan²an tyi¹ tyi¹.

¹¹Joon gañii¹ 'in tsañuu¹ do:

—'In gaun'láa²i jna joon gajin¹²in sii¹²¹i jna: "Saa¹¹³ tyi¹ raan¹un tsíin²un joon ngí² no."

¹²Joon gaunngí¹ 'ido jin¹²in:

—¿'In gasi¹²¹ 'nu la joon 'e saa¹¹³'a tyi² tyi¹ joongi ngí² no?

¹³Pe 'in tsañuu¹ do jo níí¹ 'iin 'in gaun'láa²i 'ii do tsu 'áa²mo fúui¹ tsá² 'in taa²i do, joon Jesús ni'ngaa¹¹³mo. ¹⁴Mo ngí²i joon gajin¹²in Jesús 'in tsañuu¹ do co' cwo¹ fee¹ do. Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'ido:

—Ni'láa²mo'o no, jo 'laa²¹²gi¹ si no-o gaci¹² jo'gi 'e mo líí¹u'u do.

¹⁵ Joon ganga¹²mo 'in tsañuu¹ do ganij-maa¹¹³a 'in tsá² seen²¹ Israel júu³ 'e Jesús do-o 'in nigaun'láa²ⁱ 'ii. ¹⁶ Joon tsu 'wii¹¹³ gaun'láa²ⁱ Jesús 'in tsá² do jmií²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e joon 'áai¹ gauntyí²ⁱ 'in 'in tsá² seen²¹ Israel do Jesús, 'iin²¹²in jnga¹²mo 'ido. ¹⁷ Pe Jesús-gi gasii¹²¹ⁱ 'ido:

—Ñu^{13uu} gajmaa¹ a to² ca jmií²¹² no la joon jna jon jmóo^{3oo} to².

¹⁸ 'Wii¹¹³ joon 'in tsá² seen²¹ Israel do 'áai¹gi gali'iin²¹²in jngaa¹¹³ⁱ 'ido. 'iin²¹²in jngaa¹¹³ⁱ 'ido tsu jo gauntin¹¹³in 'e ley tya' jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá², joon mo gajin¹²ⁱin 'e Dios jmií²¹ⁱ joon gajmee¹ⁱ 'ña'a coon²¹ rø²¹mo coon¹¹³ Dios Jmií²¹.

To² 'e 'oo^{1o} Jóon¹ Dios

¹⁹ Joon gajin¹² Jesús:

—E júu³ ja¹²mo fuu^{212uu} 'naa', jo lí² jmaa¹ 'in Jóon¹ Dios jiin¹¹³ coon²¹ wa'a 'ña'a. Jmoo^{1-o} jiin¹¹³ 'e nii²¹ⁱ jmoo^{1o} Jmií²¹ do. Jilaa¹²¹ 'e jmoo^{1o} Jmií²¹ do jmoo^{1-o} jon 'in Jóon¹on do. ²⁰ Joon Dios Jmií²¹ 'iin²¹²mo 'áai¹ Jóon¹on joongi 'e^{12o} jilaa¹²¹ 'e jmoo^{1o}, joon nogi 'ee^{21gi} 'e fee^{1gi} 'áai¹ 'e itsa'goo^{21-oo}. ²¹ La jmoo^{1o} Dios Jmií²¹ 'e jiin¹ 'lii²¹² joon cwo^{1o} juncwii²¹ tya'a, la joon jon 'in Jóon¹on cwo^{1o} juncwii²¹ tya' jiin¹¹³ 'in 'iin²¹²in cwo^{1o}. ²² Joon 'in Jmií²¹ do jo jmoo^{1o} 'ii¹²¹ tya' jiin¹¹³ jaain²¹ pe jiin¹¹³ Jóon¹on do nicwo^{1o} 'ii¹²¹ 'e lí² jmaa¹ 'ii¹²¹ tya' jilee¹²¹. ²³ 'E coon¹¹³ la joon ilitsáai¹-tsi tsá² la tsáai¹-tsi tsá² Dios Jmií²¹. Wana jo tsáai¹-tsi tsá² Jóon¹on Dios Jmií²¹ joon la joon jon jo tsáai¹-tsi tsá² Dios Jmií²¹ tsu Dios Jmií²¹ gasii¹in Jóon¹on do.

²⁴ 'Tsu júu³ ja¹²mo 'e fuu^{212uu} 'naa': Jilee¹²¹ 'in cón² cwáain¹ 'e fo^{3oo} lo joongi ja¹²mo líi²ⁱ 'in gasii¹in jna taa¹²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tø^{2mo}. Joon jo jmá^{1a} Dios 'ii²¹ tya'a 'e tsáa^{1a} lí¹¹³ tsu jo júuin²gi, jiin^{1o} coon²¹ tø^{2mo}. ²⁵ 'Tsu júu³ ja¹²mo 'e fuu^{212uu} 'naa', nogi ijó^{1o} 'ii¹²¹ joon jmií²¹² no-o do, inú^{1un} 'lii²¹² júu³ tya' Jóon¹on Dios joon jilee¹²¹ 'in ganúu^{2un} seen²¹mo coon²¹ tø^{2mo}. ²⁶ 'Tsu Dios Jmií²¹ cwo^{1o} 'ña'a juncwii²¹ tya'a 'ña'a la joon jon Dios Jmií²¹ gacwo^{1o} Jóon¹on 'ii¹²¹ 'e lisá² juncwii²¹ tya'a 'ña'a. ²⁷ Joon Dios Jmií²¹ gacwo^{1o} Jóon¹on to² ijmaa^{1a} 'ido 'ii²¹ tya' tsá² tsu Ruu¹²¹mo Tsá² 'ii. ²⁸ Jo cwotyagoo^{21-oo} coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'elo —jin¹²ⁱin Jesús— tsu icwá² 'ii¹²¹ mí nú^{1un} jilee¹²¹ 'lii²¹² júu³ tya'a ²⁹ joon i'woo²¹ⁱ tsi 'aan¹ tya'a. Jilee¹²¹ 'in

nigajmaa^{1a} 'e tyú² ijiin^{1o} joon iseen²¹mo coon²¹ tø^{2mo}; pe jilee¹²¹ 'in gajmaa^{1a} 'e gó² ijiin^{1o} 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a joon tsaliin² fu lí¹¹³.

To² 'oo^{1o} Jesús

³⁰ 'Jna, jo lí¹ⁱⁱ jmaa^{3aa} cwáain¹ tyiia 'ñii^{1a} jiin^{113xu} —jin¹²ⁱin Jesús—. Jmaa^{3aa} 'ii¹²¹ jiin¹¹³ la to² nuu^{13oo}, joon rø²¹ 'ii¹²¹ jmaa^{3aa}. La joon jo jmaa^{3aa} jiin¹¹³ la 'iin²¹²na 'ñii^{1a} 'ná^{1a}-a jmaa^{3aa} jiin¹¹³ la 'iin²¹²in Ñu^{13uu}, 'in gasii²¹in jna. ³¹ Jo lí² fo^{3oo} 'wii²¹² tyiia 'ñii^{1a} tsu jo tyiin². ³² Seen²¹mo jaain²¹gi tsá² xee¹²¹ 'in faa^{121a} 'wii²¹² tyiia joon ñ^{3oo} 'e jin¹² 'ido 'e tyiin¹³mo joon. ³³ Joon 'naa' gasii²¹naa' 'in ganiunngii¹ Wó³ do cwáain¹ tyiia joon 'e júu³ gafaa^{121a} 'ido 'e ja¹²mo joon. ³⁴ Jo 'ná¹ 'ii¹¹³na júu³ 'e faa^{121a} jaain²¹ tsá² cwáain¹ tyiia. Jiin¹¹³ fo^{3oo} la joon 'e ilí² tiin¹¹³naa' 'wii¹¹³ 'e júu³ tya'a Wó³ cwáain¹ tyiia. ³⁵ Wó³ do líi¹ⁱ lawa coon²¹ jí² 'e coo²¹ joongi jná² joo¹²¹. Joon 'naa'gi galijlø^{13moo} coon²¹ sii^{113xu} coon¹¹³ 'e jí² do. ³⁶ Pe jilaa¹²¹ 'e jmóo^{3oo} 'e tyú²gi 'e joon lagi 'e júu³ tya'a Wó³. Joon jilaa¹²¹ 'e jmóo^{3oo} 'e joon gajin¹²ⁱin Ñu^{11u} 'e jmaa^{3aa}. Jilaa¹²¹ 'elo 'e ja¹²mo 'e gasii¹in Ñu^{1u} jna. ³⁷ La joon jon 'in Ñu^{1u} 'in gasii¹in jna faa^{121o} 'wii²¹² tyiia xufiin¹¹³ jo mo ganuu^{2un} júu³ tya'a, jon'gi mo gañí² 'naa'. ³⁸ Joon 'e júu³ tya'a jo mo ga¹² tsi alma tyii¹ tsu jo jo¹ líi²naa' Ñu^{1u} do 'in gasii¹in jna. ³⁹ 'E la joon 'naa' untsáa^{13oo} 'e Jí² tya' Dios coon²¹ ce tún² 'áai¹ tsu 'i^{1-oo} jee²¹² joon ityii^{2aa} juncwii²¹ tyii¹ itaa¹²¹ coon²¹ tø^{2mo} pe la jee²¹² joon gati² unni²ⁱⁱ lí¹ faa^{121a} cwáain¹ tyiia. ⁴⁰ Joon 'naa' jo 'iin²¹²naa' 'wa' iliin^{2naa} jna 'ii¹¹³naa' 'e juncwii²¹ do. ⁴¹ 'Jna rø²¹ náa¹ tyiia wana tsáai¹-tsi tsá² jna owa jo tsáai¹-tsi tsá² jna 'ee. ⁴² Pe jna, cwii^{1moo} 'naa', joon ñ^{3oo} 'e jo 'iin²¹²naa' Dios Jmií²¹. ⁴³ Jna nigoo^{212oo} cwáain¹ tya' Ñu^{13uu} pe 'naa' jo ga¹ⁱⁱnaa' jna. Pe wa'a cwée¹ⁱ jaain²¹ 'in xee¹²¹ 'in jó^{1o} cwáain¹ tya'a 'ña'a joon 'ii¹¹³moo' 'i. ⁴⁴ 'Xiiala jo¹ iliin¹ 'naa' jiin¹¹³ la 'e tsáai^{1-oo} yaanaa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'? Joon jo cón² 'naa' cwáain¹ wa'a jlø^{13mo} Dios cwáain¹ tyi'naa'. ⁴⁵ Jo jmaa^{3aa} tsaa² tyii¹ tyani Ñu^{13uu}. Moisés, 'in jo cu^{12-oo} coon¹¹³, 'ii 'in cwo¹¹ 'naa' tsaa². ⁴⁶ Wana jai¹² líi²naa' 'e gajin¹² Moisés, la joon jon jo^{1o} ilfin^{2naa}¹²¹

jna tsu jí² gajmaa¹a Moisés do faa¹²¹ a cwáain¹ tyajna. ⁴⁷Pe wa jo jo¹ líí²naa¹ 'e jí² gajmaa¹a Moisés, ¿xiia¹gi la jo¹ ilíin²naa¹ júu³ 'e fuu²¹²uu¹ 'naa¹?

6

Cwo¹o Jesús 'ńá² mil tsá² 'e dø¹ø

¹Mo gangii¹ 'elo gangóo¹o Jesús fu li 'ngoo¹¹³ tyíia¹ sii²¹ Galilea, sii²¹ jon Tiberias. ²Joon 'áai¹ fúui¹ tsá² ngalíin²in ciin²¹gi tsu goon¹¹³ niní² jilaa¹²¹ milagro joongi niun¹láa²i tsá² 'in tsaa¹¹³. ³Joon nigasóo²o Jesús coon²¹ moo²¹ joon do-o gacwó² coon¹¹³ tsá² 'in ngi¹ coon¹¹³on. ⁴Joon ti li tí² jmií²¹² pascua tya¹ tsá² Israel. ⁵Joon mo gajóø² Jesús joon gani² tsá² fúui¹ 'in jalíin² caluu joon gasii²¹³ Lii²¹²;

—¿Xiia 'e tsalaa²¹²a 'e dø¹ 'in tsá² fúui¹ no?

⁶Jesús gasii¹²¹i Lii²¹² do la joon tsu 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ee ijin¹² Lii²¹², tsu 'ńa¹a Jesús niíi¹o xiiala ijmáa¹a. ⁷Joon gajin¹² Lii²¹²;

—Jo leen²¹in cuu² jiin¹¹³ 'e 'lee¹¹³i tsá² tya¹ jí² jńéi¹ sii²¹ wa 'e li 'laa²¹²a 'ińi¹ dø¹ 'in tsá² no fiin¹¹³ jmai¹²xu-ø 'e tíi²xu la jaain²¹ tsá².

⁸Joon jaain³¹ 'in ngi¹ coon¹¹³on do, 'in sii²¹i Dii³, ruu¹²¹i Simón Pedro, gajin¹²in;

⁹—Lo-o siin¹¹³ jaain²¹ xuui²¹² 'in san¹² 'ńá² 'ińi¹ joon gáí¹gi joo¹²¹ taai² jmií²¹. Pe jo li tsanúu²un 'elo tya¹ 'in tsá² fúui¹ lo.

¹⁰Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² ngii¹⁴ coon¹¹³;

—Síi¹³ii¹ 'in tsá² no cwocwaa²¹a.

Joon 'áai¹ sá² níi²¹ do joon gacwó²o 'in 'ńá² mil tsá². ¹¹Joon ga'ii¹²¹i Jesús 'e 'ińi¹ do. Gacwo¹o 'maai¹¹³ Dios joon mo ngayuui¹¹² joon gacwo¹o 'in coon¹¹³on do. Joon 'in tsá² do gajmaa¹a jmai¹²xu cwo¹o 'in tsá² fúui¹ 'in nee¹ do. Joon la joon jon gajmaa¹a jmai¹²xu 'in joo¹²¹ taa²i jmií²¹ do. Cwo¹o jiin¹¹³ la 'iin²¹²in do. ¹²Joon mo garó¹i tu¹² 'ido joon gajin¹²in Jesús sii¹²¹i 'in ngii¹⁴ coon¹¹³on;

—Ngii¹³ii¹ jee²¹² tsá² no, tyiin²aan¹ jilaa¹²¹ 'e gasá¹i joon jo tsa¹íi¹ jiin¹¹³xu.

¹³Joon gacoon²¹o, joon 'e 'no¹² 'e gasá¹i tya¹ 'e 'ńá² 'ińi¹ do garó¹mo dyatún² mií¹tó³. ¹⁴Joon mo gani² 'in tsá² do 'e milagro do 'e gajmaa¹a Jesús, joon gajin¹²in:

—In tsá²no¹ 'e la ja¹²mo 'in 'ná¹ ijó¹o ni cwo¹¹³ juncwii²¹ cwo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios.

¹⁵Pe joon galili¹³i Jesús 'e 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e tøø¹ 'ido tyitsaa²¹mo wa iliin¹in 'ido røøi¹³ tya¹o, joon gajeen¹²¹mo Jesús 'ńa¹o tún¹ jee²¹² moo¹²¹.

Ngii¹⁴ Jesús ni jmií²¹

¹⁶Joon mo canuu²¹ 'in tsá² 'in ngi¹ coon¹¹³ Jesús gajgá¹mo fu li náa¹ tyíia¹ do. ¹⁷Joon gangatáa¹ tsi coon²¹ barco joon gata¹²mo fu¹ itáan¹in li 'ngoo¹¹³ tyíia¹ do li sii²¹ Capernaum. Joon 'aa²¹ mo niniuu²¹ mogi joon jo mo tyee¹¹³ mogi Jesús. ¹⁸Joon garóon²on coon²¹ tyí² tá² 'áai¹ joon gajnaa¹a jmií²¹ tsaa¹ barco. ¹⁹Joon mo ningó¹o jiin¹¹³ 'ńá² si jnúu² kilómetro ni jmií²¹ joon gani²mo Jesús 'e nijó¹-o jatyéen¹in tyan¹ li ngó¹on barco. Joon gafoo¹¹³mo. ²⁰Pe Jesús gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Jna-a lo. Jo jmoo¹oo¹ 'goo¹²¹oo¹.

²¹Joon jløø¹³mo 'in tsá² do ga'ii¹²¹mo Jesús tsi barco do. Joon la 'ii²¹² do-o tyalíin²mo 'wó² tyuu²¹ li 'ná² li nitsalíin² do.

'Naa¹²i tsá² Jesús

²²Mo gajná² joon 'in tsá² gajan¹an li¹ la 'ngoo¹¹³ tyíia¹ do galili¹³ 'e 'in tsá² ngi¹⁴ coon¹¹³on do-o gacón² 'e barco do tsu jiin¹¹³ do-o 'e barco 'e sá². Joon gańi¹i 'e jo gangó¹on Jesús coon¹¹³ 'ido. ²³La 'ii²¹² joon gatyalf² barcos xiia¹²¹ taa²i tsá² 'in jalíin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiberias tyan¹an li gacwo¹ Jesús 'maai¹¹³ Dios cwáain¹ tya¹ 'ińi¹ gagøø¹²¹ø 'in tsá² do. ²⁴Joon mo galili¹³ 'in tsá² do 'e jo taan¹in Jesús jon¹gi tsá² tya¹a taan²¹²in joon gangataa²mo tsi barco do joon gangalíin²mo jon fuu²¹ li sii²¹ Capernaum ganga¹nee¹¹³ Jesús.

Lawa¹² 'e gø¹³ tsá² cwo¹o waa¹²¹ pí² tya¹ tsá² la joon jon Jesús cwo¹o fu juncwii²¹ tya¹ tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo

²⁵Joon mo gatyalíin² li 'ngoo¹¹³ tyíia¹ do joon gatsee¹²¹i Jesús joon gaunngii¹⁴;

—Tífo¹² tyii¹, jliigi gacwe²o'o lo?

²⁶Pe Jesús-gi gajin¹²in:

—'E ja¹²mo fuu²¹²uu¹ 'naa¹, 'naa¹²¹naa¹ jna tsu gatyee¹²¹oo¹ ce ró¹i tuu¹uu¹ jon¹gi wa 'wii¹¹³ 'øøi¹²¹-oo¹ 'e li² milagro gajmáa³aa do. ²⁷Jo jmaa²aa¹ to² wa 'ná¹ 'e jnaa¹aa¹ 'e cøø²øø¹ 'e tyá² jmoono pe jmaa²aa¹ to² tya¹ 'e jnaa¹aa¹ juncwii²¹ tyii¹ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon jna-a, Ruu¹²¹na Tsá² cwó³oo 'e juncwii²¹ do tsu coon¹¹³ 'e li² milagro 'e jmóo³oo do jmaa¹a Dios jmií²¹ júu³ 'e jmoo³oo to² 'e tyu¹²ø.

²⁸Joon gaunngii¹⁴ 'in tsá² do:

—Wa'a jímó²o to² tya' Dios, ¿'eegi' ná² jmaa²¹a'a?

²⁹Joon gañii¹i Jesús:

—'E' ná¹ jmaa²aa' to² tya' Dios 'e jo¹o liin¹naa 'in gasii¹in Dios Jmii²¹.

³⁰'I-gi gaunngii¹i:

—¿'Ee li² cwee¹i 'e jmaa²¹a jøø²¹ø² tsu joon jo¹ lii¹naa 'nū[?] ¿'Ee 'e jmaa²¹a?
³¹Lii²¹² tsacøø¹¹³ tyi¹ 'in ningii² gagøø¹²¹ø 'e sii²¹ maná coon²¹ cwoø¹¹³ li tyuun²¹, Jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: “Dios gacwo¹o 'in tsá² do 'iñi¹ jó¹o fu ñū¹fú².”

³²Joon gañii¹i Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa': Jon' Moisés 'in gacwo¹ 'naa' 'e 'iñi¹ jó¹o fu ñū¹fú², pe Ñū³oo 'in gacwo¹ 'naa' 'e 'iñi¹ la jai¹² 'e jó¹o fu ñū¹fú². ³³Tsu 'e 'iñi¹ 'e cwo¹ Dios Jmii²¹ 'e gajgó¹ fu ñū¹fú² joon, 'e 'iñi¹ do-o 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya' tsá².

³⁴Joon 'in tsá² do gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Tsañuu¹, cwoø¹¹³ jna'a coon²¹ tøø²mo 'e 'iñi¹ no.

³⁵Joon Jesús-gi gajin¹²in:

—Jna-a 'e 'iñi¹ no 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá². Joon jileei¹²¹ 'in uncaan²¹in coon¹¹³ jna jo jmi¹²¹² 'yá² un'áa¹ joongi 'in jo¹ lí¹²¹ jna jo jmi¹²¹² 'yá² unjmú¹i. ³⁶Pe jiin¹¹³ la 'e nifuu²¹²uu 'naa', jo jo¹ lí¹²¹naa' jna xufiin¹¹³ wa niñii¹ii'. ³⁷Jileei¹²¹ 'in gacwee¹¹² 'Ñū³uu jna inuncaan²¹in coon¹¹³ jna joon jileei¹²¹ 'in uncaan²¹in coon¹¹³ jna jo 'woo²na fu caluu. ³⁸Tsu jo gó²oo ni cwoø¹¹³ juncwii²¹ wa'a 'e tyu¹³uu to² 'ñii¹a, gagó³oo ni cwoø¹¹³ juncwii²¹ 'e jmáa³aa jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna. ³⁹Joon 'e 'iin²¹²in Ñū³uu 'in gasii¹in jna 'e jo tsa¹ii¹ jiin¹¹³ jaain²¹ 'in nigacwoø¹¹³i jna. Iin²¹²in 'e jmáa³aa jiin¹¹in 'in tsá² do mi ti jmi¹²¹² li gatséi¹. ⁴⁰Jiin¹¹³ 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna 'e jileei¹²¹ 'in jøø²¹i jna, Jón¹on Dios jna, joongi jo¹o lí¹²¹ jna, itaa¹²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joongi jna-a jmáa³aa ijiin¹o mi ti jmi¹²¹² li gatséi¹.

⁴¹Joon coon¹¹³ 'e júu³ tya' Jesús lo ga'láa² 'in tsá² Israel do 'wii¹²¹² gasii²i cwáain¹ tya' Jesús 'e 'wii¹²¹² gajin¹²in: “Jna-a 'e 'iñi¹ 'e gajó² ñū¹fú².” ⁴²Joon gajin¹²in 'in tsá² do:

—Ino-o Jesús jón¹on José. Cwii¹mo' jmi¹²¹i joongi cwii¹mo' sáa³a. ¿Xiiala li 'e jin¹²in 'e gajgáa¹ ñū¹fú²?

⁴³Joon Jesús gasii¹²¹i 'ido:

—Jo sii¹³naa' jee²¹² yaanaa' cwáain¹ tyi-jajna. ⁴⁴Jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'iin uncaan²¹in

coon¹¹³ jna wa jo 'iin cwoø¹¹³i Ñū¹u' jna. Joon jna-a jmáa³aa ijiin¹in mi ti jmi¹²¹² li gatséi¹. ⁴⁵Jee²¹² jí² tya'a 'e gajmaa¹a 'in tsá² cwo¹o júu³ tyé² tya' Dios cali¹ 'e 'e jin¹¹: “Dios i'e¹²e jileei¹²¹ tsá².” La joon jileei¹²¹ 'in nuu¹u júu³ tya' Ñū¹u' joon galicwii¹mo, joon 'ii 'in tsá² in uncaan²¹in coon¹¹³ jna².

⁴⁶Jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² 'in taan²¹²in ni cwoø¹¹³ juncwii²¹ jo mo ganii¹in Dios Jmii²¹. Pe seein²¹ jaan²¹mo 'in gajó² fu ñū¹fú² jiin¹¹³ 'ii nigani¹in Dios Jmii²¹. ⁴⁷'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa'; 'in jai¹² lí¹²¹ jna 'oo¹o juncwii²¹ tya'a 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁴⁸Jna-a 'e 'iñi¹ 'e cwo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁴⁹In 'lii²¹² tsacøø¹¹³ tyii¹ 'ii 'in gagøø¹²¹ø 'e sii²¹ maná fu cwoø¹¹³ tyuun²¹ do joon jo gasi¹nee¹¹³ gajún¹mo. ⁵⁰Pe jna fo¹³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹ 'e gajó² fu ñū¹fú², joon jileei¹²¹ 'in gagøø¹²¹ø 'e 'iñi¹ do jo júun²in. ⁵¹Joon jna-a 'e 'iñi¹ do 'e cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e gajó² fu ñū¹fú². Joon jileei¹²¹ 'in gø¹²ø 'e 'iñi¹ lo taa¹²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon 'e 'iñi¹ icwóo³oo lo, 'ñii¹a lo. Icwóo³oo 'wii²¹² tya' jileei¹²¹ 'in taan²¹²in ni cwoø¹¹³ fu juncwii²¹ 'e lf² sá² juncwii²¹ tya'a —jin¹² Jesús.

⁵²Joon ga'láa² 'in tsá² Israel 'wii¹²¹² jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹i, jin¹²in:

—¿Xiiala icwo¹i 'ña'a ityee¹³ jna' 'ii?

⁵³Joon gajin¹²in Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', wa'a jo cøø¹³øø¹ 'naa' 'iñi¹ ngú¹ Ruu¹²¹i Tsá², joongi wa'a jo 'úu¹³uu' jmi¹ 'øø²i jo sá² juncwii²¹ tyii'. ⁵⁴Pe jileei¹²¹ 'in gø¹² 'iñi¹ ngúu³uu joongi 'in 'uun¹²¹un jmi¹ 'øø²na taa¹²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon jna-a jmáa³aa ijiin¹in mi ti jmi¹²¹² li gatséi¹. ⁵⁵Tsu ngú¹ taan²na joongi coon¹¹³ jmi¹ 'øø²na 'e la ja¹²mo cwo¹o 'waa¹²¹ pi² tya' tsá². ⁵⁶Joon jileei¹²¹ 'in gø¹² ngú¹ taan²na joongi 'uun¹²¹un jmi¹ 'øø²na incaan²¹in coon¹¹³ jna, joongi jna coon¹¹³ 'ii. ⁵⁷Joon Ñū¹u', 'in gasii¹in jna sá²-a juncwii²¹ tya'a, joon 'ii-o cwo¹o jna juncwii²¹ tyia. La joon jon jna jileei¹²¹ 'in 'ii¹²¹ 'waa¹²¹ pi² tyiia cwo¹²oo juncwii²¹ tya'a joon. ⁵⁸Fo¹³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹ 'e gajó² fu ñū¹fú². Joon 'e 'iñi¹ no jo li la li 'e sii²¹ maná 'e gagøø¹²¹ lí¹²¹² tsacøø¹¹³ tyii 'in ningii²i, gagøø¹²¹ 'e maná do pe jo gasi¹nee¹¹² jún¹mo. Pe 'in gø¹² 'e 'iñi¹ 'e fuu²¹²uu 'naa' lo itaa¹²¹ fu juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo 'i —jin¹² Jesús.

⁵⁹Jesús ga'ee'e 'e júu³ lo 'e la caan²¹in tsá² inuu cwo¹ sinagoga 'e si¹² coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Capernaum.

Júu³ tya' 'e seen²¹ tsá² coon²¹ tøø²i

⁶⁰Joon mo ganúu²un tsá² 'e júu³ lo joon fúu¹mo 'áai¹ 'in ngí¹ coon¹¹³ Jesús jin¹²in:

—'Wúu¹mo 'áai¹ i'ii¹²¹ tsá² 'e júu³ lo. ¿'In in unjii² 'e júu³ lo?

⁶¹Joon galili¹³ Jesús 'e júu³ síi¹ 'in tsá² do joon gaunngii¹ síi¹²¹ 'ido:

—¿Tí jo tí²-oo' 'e júu³ tyiia lo? ⁶²¿'Ee i'í¹-oo' wa'a ñii¹'ii' 'in Ruu¹²¹ Tsá² sóo²o fu ñá'fú² li mo tyiin¹ 'in la jéi¹? ⁶³'E cuerpo tya' tsá² jo to² 'í³in 'e joon, jii¹¹³ espíritu tya' tsá² 'e taa¹²¹ juncwii²¹ tya' coon²¹ tøø²mo. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios cwo¹¹o juncwii²¹ tya' espíritu tya' tsá². Joon 'e júu³ fuu²¹uu 'naa' lo cwáain¹ tya' 'e espíritu do. Joon coon¹¹³ 'e júu³ fo¹³oo lo lí²-i cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo.

⁶⁴Pe seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in jo jo¹¹ lí²¹zi —jin¹² Jesús.

Tsu ñii¹ 'i Jesús ca la mo 'wiin²¹² 'iin 'in jo jo¹¹ lí²¹zi 'ii joongi ñii¹ 'o 'iin 'in 'nii¹ 'ii. ⁶⁵Joon gajin¹²in sii¹²¹ 'in tsá² do:

—'Wii¹¹³ joon nifuu²¹²uu 'naa' 'e jii¹¹³ jaain²¹ jo lí¹¹ uncaa²¹in coon¹¹³ jna wa'a jo 'in mo cwóo¹ 'i Ñu¹'u' jna.

⁶⁶Mo ngí²¹ gajin¹² Jesús 'e júu³ lo, fúu¹mo 'in tsá² 'in la mo ta ngí¹ coon¹¹³on gatíuu²mo 'ii, joon jo ngí¹gí 'ido coon¹¹³on. ⁶⁷Joon gaunngii¹ Jesús sii¹²¹ 'i la ji dyatuuin¹ tsá² tya' a do:

—¿Tí 'iin²¹²naa' cwoliin¹naa' jon?

⁶⁸Pe joon gajin¹² Simón Pedro:

—Ñá'ñu¹'u', ¿'iin coon¹¹³ tsaa²¹a'a? Jii¹¹³ júu³ tyi¹ 'o 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁶⁹Joon jna'a jo¹o nilí³na'a 'nū joon ne²oo' 'o 'e 'nū-u Cristo, Joon'on Dios Jmii²¹ 'in seen²¹ coon²¹ tøø²mo.

⁷⁰Joon Jesús gajin¹²in:

—Xufiin¹¹³ 'ñiia'oo nigatyí¹²mo 'naa' ji dyatuuin¹ 'naa' pe jaain²¹ 'naa' lí¹ 'i 'in 'lí¹³mo.

⁷¹Faa¹²¹a Jesús cwáain¹ tya' 'in sii²¹ Judas Iscariote, Joon'on Simón, tsu 'ii 'in 'nii¹ Jesús ciin²¹gí. Ijmáa¹ la joon xufiin¹¹³ lí¹ 'i tsá² tya' Jesús jee²¹² 'in dyatuuin¹ do.

7

Ruu¹²¹ Jesús jo jai¹² lí²¹zi

¹Mo ngayuui¹¹³ gajin¹² Jesús 'e júu³ lo joon gangii¹ 'i la caain²¹ Galilea. Jo 'iin²¹²in ján² coon²¹ li sii²¹ Judea tsu 'in tyu¹² to² tsá² Israel 'iin²¹²in jnga¹²mo 'ido. ²Joon tsu 'wii¹¹³ ti li ti jmi¹²¹² tya' tsá² Israel 'e sii²¹ 'e jmi¹²¹² jon¹ tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹, ³'in ruu¹²¹ Jesús gajin¹²in sii¹²¹ 'i 'ido:

—Jo jon¹³on lo, cwo¹¹ 'i fu Judea 'e coon¹¹³ la joon 'in ngí¹ coon¹¹³ 'nū 'in taan²¹²in lijóø²o jilaa¹²¹ 'e jmoo²o. ⁴Joon wana 'iin²¹²un 'e li cwii¹in tsá² 'nū jo jmaa²¹a milagro tyi¹ 'i 'uuin²¹. Jmaa²¹a li jóø²o jileei¹²¹ tsá² wana ijmaa²¹a milagro.

⁵Jin¹² ruu¹²¹ 'i la joon tsu jo jo¹¹ lí²¹zi ruu¹²¹ 'ii. ⁶Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'i 'ido:

—Jo mo ti 'ii²¹ tyiia, pe tyi'naa' jmoo²¹ joon²¹ coon²¹ hora 'e tyú²-u. ⁷'In tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jo 'ee¹ 'i 'naa' pe 'ee¹mo jna tsu jna-a jmoo³oo júu³ røø²¹ 'e jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o jmai¹² 'e gó². ⁸Cwolín²naa' fu li ti jmi¹²¹² tsu jna jo ni³ii tsu jo mo gatséi¹ cwáain¹ tya' 'ii²¹ tyiia.

⁹Joon mo ngayuui¹¹³ gajin¹²in 'elo, gajan¹o coon²¹ li sii²¹ Galilea.

Jesús 'e'e tsá² li ti jmi¹²¹² 'e sii²¹ jmi¹²¹² 'e jon¹on tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹

¹⁰Pe mo ngayuui¹¹³ gangalín²in ruu¹²¹ Jesús, Jesús gangó¹o ciin²¹mo fu li ti jmi¹²¹² do. 'Uun²¹mo tyii¹a, jo gangii¹ jee²¹² tsá². ¹¹Joon 'in tsá² Israel do 'áa' 'i 'naa' 'i 'ido 'ii jee²¹² li ti jmi¹²¹². Jin¹²in:

—¿Xiiafu tyee¹¹ 'in tsañuu¹ no?

¹²Joon jee²¹² 'in tsá² taan²¹²in li ti jmi¹²¹² do 'áa' 'i 'naa' 'i 'ido 'ii jee²¹² li ti jmi¹²¹². Jin¹²in: "Jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyú¹mo 'ino." Pe 'inlí¹¹³gi jin¹²: "Jon¹¹ 'in tyú¹ no, tsu 'in coon¹²¹on tsá² tóo² 'ino."

¹³Pe jii¹¹³ jaain²¹ jo faa¹²¹a jná² nii²in 'wii²¹² tya' 'ido, tsu 'wii¹¹³ gøø¹²¹mo 'in tyu¹² to² tsá² Israel do.

¹⁴Joon jmi¹²¹² do ningó¹o coon²¹ tsa¹ mo ga¹² Jesús inuu cwo¹ fee¹ si¹² do, joon ga¹láa² 'wii²¹² 'e¹²e tsá² júu³ tyú². ¹⁵Joon 'áai¹ ninga¹goo²¹-tsi 'in tsá² tyu¹² to² Israel do joon gajin¹²in:

—¿Xiiala li 'e galitii²¹ 'in tsañuu¹ no jilaa¹²¹ 'e jin¹²in no, tsu jo mo gauntsáa¹a?

¹⁶Joon Jesús-gi gañii¹:

—Jilaa¹²¹ 'e 'éee lo jon¹ 'e tyiia lo tsu 'e tya' 'in gasii¹in jna. ¹⁷Joon wa 'iin²¹²in

jaain²¹ tsá² jmáa¹ la to² tyu¹² Dios Jmii²¹,
 joon ilii¹¹ 'i 'e 'ée³ee lo júu³ tya¹ Dios si 'e
 fo³oo la 'øøi¹²¹-tsii 'ñii¹ 'a 'ee. ¹⁸ 'In faa¹²¹ a
 jilaa¹²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi yaai 'e la joon wa¹ 'e
 un'goo²¹ tsá² 'ii-o. Pe 'in faa¹²¹ a 'wii²¹² tya¹
 'inxeei²¹ 'e un'goo²¹ tsá² 'in gasii¹ 'in 'ii-o
 infaa¹²¹ a 'e la ja¹² mo jo júu³ tajuu²¹ lí².

¹⁹ 'Moisés gacwo¹ 'naa¹ 'e ley do, ¿ja jo?
 Pe jiin¹¹³ jaain²¹ 'naa¹ jo gauntiin¹¹³ naa¹ 'e
 ley do. ¿'Ee lí¹ 'iin²¹² naa¹ jngaa¹¹³ naa¹ jna?

²⁰ Joon 'in tsá² taan²¹² in do gañii¹:

—'In 'lii¹³ mo 'yuui² alma tyi¹. ¿'lin
 'iin²¹² in jngai¹² 'nə?

²¹ Joon gajin¹² Jesús:

—Gajmáa³ aa coon²¹ milagro jmi²¹²
 'e 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e joon ni'goo²¹-oo'
 jilee¹²¹ naa¹. ²² Moisés do gacwo¹ 'naa¹ 'e
 tii² 'e nisii²¹ jee²¹² 'naa¹ 'e sii²¹ circuncisión
 (pe jon¹ 'ña'a Moisés gasi¹²¹ tii², 'lii²¹²
 tsacøøi¹¹³ tya¹ 'in ningii² mo gasii¹²¹ 'e tii²
 do). Tsu 'wii¹¹³ jooon jmoo² 'naa¹ 'e tii² no
 mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá². ²³ Joon 'naa¹ 'e
 untiin¹¹³ naa¹ 'e ley tya¹ Moisés jmoo² oo'
 lí² xuui²¹² tsañuu¹¹ 'e sii²¹ circuncisión
 xufiin¹¹³ jmi²¹² 'e 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá². Wa
 'naa¹ jmoo² oo' la joon jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹
 tsá², ¿'e lí¹ jmoo² oo' 'nii¹²¹-oo' tyiia 'wii¹¹³
 gaun¹ láa² na jaain²¹ tsañuu¹¹ moowúu¹ 'e
 tyaan¹ an jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá²? ²⁴ Jo
 cwojmaa² aa¹ 'ii²¹ jiin¹¹³ la 'øøi¹²¹-oo'
 yaanaa¹. Mo jmoo² oo' 'ii²¹, cwojmaa² aa'
 coon²¹ tsáa¹.

Jesús faa¹²¹ a xiiafu nijaa¹¹³ i

²⁵ Joon 'in líi¹¹³ 'in taan²¹² in Jerusalén do
 ga¹ láa² 'wii²¹² unngii¹, jin¹² in:

—¿Ti jon¹ 'ino 'in 'naa¹ 'i 'ido 'e jngaa¹¹³ i?

²⁶ No siin¹¹³ in faa¹²¹ a jee²¹² tsá² jná² ni² mo
 joon jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in sii²¹ 'ii. Xufoo¹³
 líi²¹ tsa² to² 'e 'ino-o Cristo 'in gasii¹ 'in Dios
 Jmii²¹. ²⁷ Pe jna¹ ne² o' xiiafu li gajó² 'in
 tsañuu¹¹ no pe mi jó¹ Cristo jiin¹¹³ jaain²¹ jo
 'in ñi¹ xiiafu li jó¹, —jin¹² 'in tsá² do.

²⁸ Joon mo ganúu² un Jesús 'elo li siin¹¹³ in
 'e¹² e tsá² júu³ tyú² inuu¹ cwo¹ 'i fee¹ do, joon
 gafa¹²¹ a tá², jin¹² in:

—¿Ti jo¹¹ 'e cwii¹ mo 'naa¹ jna? ¿Ti jo¹¹
 ñ² oo' xiia¹ fu li gó³ oo? Jo mo gó³ oo 'wii²¹²
 tyiia 'ñii¹ 'a. Pe gó³ oo to² tyu¹² jaain²¹ 'in
 ja¹² mo seein²¹, 'in jo cwii¹ naa¹. ²⁹ Pe jna,
 cwii¹ moo tsu gó³ oo fu li tyiin¹ in joongi 'ii-o
 sii¹ 'in jna —jin¹² Jesús.

³⁰ Joon 'iin²¹² in 'in tsá² do saan¹¹ mo 'ii
 tsajée¹ i fu 'nñañ³. Pe jiin¹¹³ jaain²¹ jo gason¹¹

tya¹ a tsu jo mo gatí² 'ii²¹ tya¹ a. ³¹ Pe fúu¹ mo
 'áai¹ 'in jo¹ o galí² 'ii. Joon gafa¹²¹ a 'ido
 jin¹² in:

—'Láai² milagro jmaa¹ 'a 'in tsañuu¹¹ no.
 ¿Ti 'ná¹ jmá¹ a Cristo mi jó¹ o 'láai² gi milagro
 lagi 'in tsañuu¹¹ no? Jo 'ná¹ líi² na¹ a. Líi² na¹ a
 'e Cristo 'ino.

*Coon²¹ poo²¹² tsá² sii²¹ fariseo sii¹ in 'ii¹¹³
 moyóo¹³ 'in taa²-i cwo¹ fee¹ do tsa¹¹³ in
 Jesús*

³² Joon mo ganúu² un 'in tsá² coon²¹ poo²¹²
 sii²¹ i fariseo 'e faa¹²¹ a tsá² cwáain¹ tya¹ Jesús
 gasii¹ i røø²¹ coon¹¹³ 'in tyu¹² to² untsá² do 'e
 sii¹ in 'ii¹¹³ moyóo¹³ 'in taa² i cwo¹ fee¹ do
 tsa¹¹³ in Jesús. ³³ Joon gajin¹² in Jesús:

—Taan²¹² taa coon¹¹³ 'naa¹ coon²¹ ca tá²
 joon mi yuui¹¹³ joon nii¹¹³ moo tú¹ fu
 li tyiin¹ 'in 'in gasii¹ in jna. ³⁴ Joon 'naa¹
 i'naa¹¹³ moo¹ jna pe jo tyee¹ naa¹ jna tsu jo
 li tyalín² naa¹ fu li nii¹¹³ na.

³⁵ Joon gacáin¹ unngii¹ ruu¹²¹ 'in tyu¹² to²
 tsá² Israel do, jin¹² in:

—¿Xiiafu li tsei¹² 'ino 'e jo tyee¹ na?'
 Wa jo tsáa¹ 'a 'ino fu li taan²¹² in tsá² Israel
 jee²¹² tsá² faa¹²¹ a jmi¹ griego, joon i'e¹² 'e 'in
 tsá² faa¹²¹ a jmi¹ griego júu³ tya¹ a. ³⁶ ¿'Ee
 'øøi¹²¹-tsi 'e gasii¹²¹ i jna¹ 'e 'nee¹¹³ na¹ joon jo
 tyee¹ na¹ tsu jo li tsa¹²¹ a' xiiafu li tsáa¹ a?

*Júu³ tyú² tya¹ 'e juncwii²¹ icwo¹ Es-
 píritu Tyu*

³⁷ 'E jmi²¹² tyiin² gi la jee²¹² jilaa¹²¹ 'e
 li gatséi¹ 'e jmi²¹², joon jmi²¹² joon ga-
 roon¹ on Jesús gafa¹²¹ a tá², jin¹² in:

—Wana 'in 'i¹-tsi 'e licwii¹ in Dios Jmii²¹
 lawa jaain²¹ tsá² 'in unjmuu² 'áai¹ 'i¹-tsi 'e
 tyee¹¹³ i lá² jmi²¹ 'ná¹ 'e jai¹² líi²¹ jna. Joon
 lawa tsá² 'in ga¹ un¹² un jmi²¹ tyú² u 'ii¹-tsi
 la joon jon 'in jai¹² líi²¹ jna tyú² i'ii¹-tsi 'e
 licwii¹ in Dios. ³⁸ Tsu tya¹ jilee¹²¹ 'in jai¹²
 líi²¹ jna ilí² tya¹ a la lí¹ 'e jin¹² ni jí² taa¹¹³
 júu³ tyú² tya¹ Dios 'e jin¹²: “Alma tya¹ 'in
 jai¹² líi²¹ ilí² lawa coon²¹ jmi²¹ fee¹ 'i 'e nii¹¹³
 coon²¹ tøø² mo. Joon la cwaa¹ a ti¹ jmi²¹ do
 'e cwaan²¹ mo jilaa¹²¹ nuu²¹ la joon jon 'e
 jmi²¹ nii¹¹³ alma tya¹ tsá² icwo¹ juncwii²¹
 tya¹ tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø² mo.”

³⁹ Coon¹¹³ 'e la joon 'øøi¹²¹-tsi 'e faa¹²¹
 Jesús 'e i'ii²¹ 'in tsá² jai¹² líi²¹ 'ii 'in Espíritu
 Tyú² tya¹ Dios. Tsu 'in Espíritu Tyú² do jo
 mo ga¹ 'i alma tya¹ 'in jai¹² líi²¹ 'ii tsu jo

mo júin¹ Jesús wa' 'e 'ii¹²ⁱ 'e 'ya²gi tya'a 'e cwo^{1o} Dios Jmii²¹ 'ii.

Jileei²¹ tsá² jmai² tyii² mo 'i¹-tsi 'wii²¹² tya' Jesús

⁴⁰Inlíi¹³ jee²¹² 'in tsá² do mo ganúu²un 'e júu³ lo, joon gajin²in:

—'E ja¹²mo 'ino 'in tsañuu¹ 'in 'ná¹ jó¹ cwo^{1o} júu³ tyú².

⁴¹Inlíi¹³gi jin²in:

—Cristo no.

Pe 'in xeei²¹²gi gañii¹:

—¿Xiiala cwooi¹ 'e Galilea 'e jó¹ Cristo?

⁴²Ni jí² tya' Dios faa^{21a} 'e jú² tya' 'líi²¹² róoi¹³ David Cristo. Joon wa'a jú² tya' David 'ná²-a liseein²¹ Belén li galiseein²¹ David do.

⁴³La joon gaxé¹ tsá², galí² tsá² coon²¹ tún² poo²¹² 'wii²¹² tya' Jesús. ⁴⁴Inlíi¹³ 'iin²¹²in tøø¹ 'ido 'nñí³ pe jiin¹³ jaain²¹ jo gasan¹² nii 'ido.

'In tíi² to² do jo jai¹² líi² Jesús

⁴⁵Joon 'in 'ii¹³ moyóo¹³ taai²¹² cwo¹ fee¹ ngalín² tún¹ fu li néé¹ 'in fariseos do coon¹³ 'in tsá² tyú² to² untsá², joon 'in néé¹ do sii¹²ⁱ 'ii¹³ moyóo¹³:

—¿'Ee lí¹ jo té²ee' 'ido?

⁴⁶Joon gañii¹ 'in 'ii¹³ moyóo¹³ do:

—Jiin¹³ jaain²¹ jo mo gafaa^{21a} la lí¹ 'e faa^{21a} 'in tsañuu¹ no!

⁴⁷Joon gajin²in 'in tsá² fariseos do sii¹²ⁱ 'ii¹³ moyóo¹³:

—¿Tí gacwoo² yaanaa' con¹² 'ido 'naa' tóo²? ⁴⁸Ce jiin¹³ jaain²¹ tsacøøi¹³ 'in tyú² to² jna' jo jo¹ mo galíi², jon'gi tsá² fariseos do jo¹ líi². ⁴⁹Pe jiin¹³ tsá² 'in jo cwii¹ 'e ley do ja¹²mo líi², joon Dios ijmáa¹ 'ii²¹ tya' 'ido.

⁵⁰Joon jaain²¹ tsá² 'in nityiin¹³ jee²¹² fariseos do 'in nisii²¹ Nicodemo, 'in ningó^{1o} ngafee¹³ⁱ Jesús li canuu²¹. Joon nigashi¹²ⁱ 'in catyaa² do:

⁵¹—Jiin¹³ la tyú² to² ley tyi' jo li un'li¹³ⁱ jmo^{21o} 'ii²¹ tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'e jo mo ganúu² nifu 'ee 'e gó² 'e nigajmaa¹.

⁵²Joon gañii¹ 'in tsá² do sii¹²ⁱ Nicodemo:

—¿Tí 'in seen²¹in Galilea 'nø jon? Untsáa¹³du' jí² tya' Dios joon liñ²¹ ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² cwo^{1o} júu³ tya' Dios jo mo jó² fu Galilea.

Tsamí² 'in ga'leei²¹

⁵³Joon la jaain²¹ la jaain²¹ ngaliin¹mo fu tya'a.

8

¹Pe Jesús ngóo^{1o} fu coon²¹ moo²¹ li sii²¹ Olivos. ²Mo jná² joon 'aa^{21a} nga¹²mo fu inuu cwo¹ fee¹ si¹² Jerusalén. Joon jileei²¹ tsá² gangalín² li siin¹³in Jesús. Joon gacwó² Jesús joon ga'láa² 'wii²¹² ga'e^{12e} tsá² júu³ tyú². ³Joon 'in tifo¹² tya' ley do joongi coon¹³ tsá² fariseos nijée¹ jaain²¹ tsamí² 'in gatsee¹²ⁱ 'in ngó^{1o} 'no¹³ 'láa¹ coon¹³ tsañuu¹. Joon gasiin¹in tún² tsa¹² jee²¹² 'in tsá² taai² do, 'joon gasii¹²ⁱ 'in tsá² do Jesús:

—Tifo¹² tyii¹, 'in tsamí² lo nigaseen¹³ moo^{1o} li ngó^{1o} 'no¹³ 'láa¹ coon¹³ tsañuu¹. ⁵Joon 'e ley tya' Moisés tyú^{2u} to² jna'a 'e jngaa¹³na'a coon¹³ cuun²¹² jileei²¹ 'in 'láa¹ la 'láa¹ 'in tsamí² no. ¿'Nø-gi xiiala foo¹²¹o?

⁶Jin¹² 'in tsá² do la joon sii¹²ⁱ Jesús coon¹³ 'iin²¹²in tsáai¹-tsi 'ee jijn¹² Jesús tsu la joon wa iuntyifu¹ 'níi¹ Jesús. Joon gajuu¹²ⁱ Jesús 'ña'a joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa^{1a} letra ni 'wó². ⁷Joon 'in tsá² do ngóo¹gi 'naai¹³ 'e unngii¹ⁱ. Joon ganii¹³ⁱ Jesús 'ña'a, joon gasii¹²ⁱ 'in tsá² do:

—Jmoo²¹ joon²¹ jaain²¹ 'naa' 'in jo mo ga'nóo^{2o} tsaa² joon 'ii tyú^{2u} 'e cuun²¹² do nifu.

⁸Joon gajmaa^{1a} 'in tuu¹²ⁱ, gajmaa^{1a} letra ni 'wó² tún¹. ⁹Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'e júu³ lo joon ga'aa^o fa'ii²¹. Joon ga'woo²¹ⁱ ti' jaan²¹mo, ga'láa² 'wii²¹² 'in yuu^{13gi} ga'woo²¹ⁱ nifu li tsé¹gi ga'woo²¹ⁱ 'in xaai¹gi. Joon mo gatoo¹ 'woo²¹ⁱ jileei²¹ joon 'ña'a Jesús gatuui¹gi coon¹³ 'in tsamí² do. ¹⁰Joon ganii¹³ⁱ Jesús 'ña'a, joon mo gajóø^{2ø} jo 'iin seein²¹ jiin¹³ jaain²¹, jiin¹² tsamí² do 'in tyín¹gi, joon gasii¹²ⁱ 'in tsamí² do:

—Yá³, ¿'naaigi 'in jmoo^{1o} tsaa² tyi'? ¿Tí jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin gapíin² 'nø?

¹¹Joon gajin¹² 'in tsamí² do:

—'Un², jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin cwo^{1o} jna tsaa².

Joon gajin¹² Jesús sii¹²ⁱ 'in tsamí² do:

—Jon'gi jna píin²na 'nø. Cwooi¹³ no, jo cwo¹laa²¹²gi¹.

Jesús líi¹ 'yiaa²¹ ti ni cwo¹³ fu juncwii²¹

¹²Jesús sii¹²ⁱ tsá² tún¹, joon gajin¹²in:

—Jna-a líi¹na 'yiaa²¹ tí ni cwoo¹¹³ fu juncwii²¹. La jnaa¹²¹ tsá² coon¹¹³ 'yiaa²¹ tya' ní¹ la joon jon tsa¹ 'wii¹¹³ jna ilíi¹i tsá² xiiala 'e ngí²¹ tyani Dios. Joon 'in ngí¹ coon¹¹³ jna sá²-a 'yiaa²¹ tya'a 'e cwo¹o juncwii²¹ tya'a. Joon jo jmí²¹² ngí¹ li nua²¹.

¹³Joon jin¹² 'in tsá² fariseos do sii¹²¹i Jesús:

—'Nu foo¹²¹o cwáain¹ tyi¹ 'wo'o, 'e foo¹²¹o do jo to² 'íi³in.

¹⁴Joon Jesús-gi gañii¹:

—Tyíin²mo júu³ tyiia xufiin¹¹³ jna 'ñii¹a fo¹³oo cwáain¹ tyiia. Pe 'ñii¹oo ní³i fu li gagoo²¹²oo joongi fu li ní³i. Pe 'naa'gii¹ jo ní²i¹ xiiafu li gagoo²¹²oo jon'gi fu li ní³i.

¹⁵'Naa' jmoó²oo' 'ii¹²¹ jiiin¹¹³ la 'ii¹²¹ tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹. Pe jna-a, jo 'in 'ii¹²¹ tya'a jmóo³oo. ¹⁶Pe wa jmáa³aa 'ii¹²¹ tya' tsá², jmáa³aa 'ii¹²¹ røø²¹, tsa¹ jo jmóo³oo 'ii¹²¹ 'ñii¹a, ñu¹³oo, 'in gasii¹in jna jmóo³oo 'ii¹²¹ caan²¹mo coon¹¹³on. ¹⁷Ni ley tyi¹naa' faa¹²¹a: wana seen²¹ gáí¹ 'in jmoó²o júu³ røø²¹ faa¹²¹a røø²¹, joon 'ná¹-a 'ii¹¹³moó¹ júu³ tya'a. ¹⁸Joon 'ñii¹a fo¹³oo 'wii¹²¹ tyiia 'e la goo²¹o'oo coon¹¹³ ñu¹³ 'in gasii¹in jna.

¹⁹Joon gaunngii¹ 'in tsá² do sii¹²¹i Jesús:

—¿Xiiafu tyíin¹ ñu¹²¹u?

Joon gajin¹²in Jesús:

—'Naa' jo cwii¹naa' jna jon'gi ñu¹³uu cwii¹naa'. Tsa¹ wa'a cwii¹naa' jna, cwii¹moó¹ jon ñu¹³uu.

²⁰Jesús gajin¹²in 'elo la 'ii²¹² 'ee¹ e júu³ tyá² inuu cwo¹¹ fee¹¹ do co¹ li roon¹on cwóo¹ to² tsá² cuu². Pe ce jiiin¹¹³ jaain²¹ jo 'iin²¹ gasan¹² ni Jesús tsa¹ jo mo tí¹ 'ii¹²¹ tya'a.

Xiiafu tsei¹² Jesús

²¹Jesús sii¹²¹gi 'in tsá² do:

—Nii¹¹³moó jna, joon 'naa'gii¹ 'naa¹¹³moó' jna pe mi júun²naa' røø²¹moó' tsaa². Joon fu li nii¹¹³na jo lí² cwollín²naa'.

²²Joon 'in tyu¹² to² tsá² Israel do faa¹²¹a, ¿wa jon' ijingai¹² 'ino 'ña'o 'e sii¹²¹i jna' 'e jo lí² tsaa²¹a fu li tsee¹¹³?

²³Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do:

—'Naa', 'in seen²¹ li 'wii²¹² lo 'naa', pe jna 'in seen²¹ li yu¹³ do: 'naa' jiiin¹¹³ 'in niseein²¹ fu juncwii²¹ lo-o pe jon' jiiin¹¹³ 'in seen²¹ fu juncwii²¹ lo jna. ²⁴Tsa¹ 'wii¹¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' mi júun²naa' røø²¹moó' tsaa². Mi júun²naa' røø²¹moó' tsaa² tsa¹ jo mo galijai¹² galíi²naa' jna jiiin¹¹³ la lí¹ 'e líi¹na.

²⁵Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—¿'lin-gi 'nu joon?

Joon gajin¹² Jesús:

—Ca la mo 'wii²¹²mo gafuu²¹²uu 'naa' 'iin jna. ²⁶'Láa²mo 'nogi 'e 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' xiiala líi¹naa'. Pe fuu²¹²uu 'naa' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jiiin¹¹³ 'e ninúu³oo faa¹²¹a 'in gasii¹in jna joon jmai¹² 'e ja¹²mo faa¹²¹a 'ido.

²⁷Pe 'in tsá² do jo mo ga'øøi¹²¹-tsi 'e faa¹²¹a 'ido cwáain¹ tya' ñu¹³u'. ²⁸Tsa¹ 'wii¹¹³ joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do:

—Mi saa¹¹³naa' jna, 'in Ruu¹²¹ Tsá², joon ilicwii¹naa' jna jiiin¹¹³ la líi¹na. Joon ilíi¹i 'e jo jmóo³oo ce jiiin¹¹³ coon²¹ 'e 'øø¹²¹-tsii 'ñii¹a. Pe jiiin¹¹³ 'e ga'e¹² e ñu¹³u' jna fuu²¹²uu 'naa'. ²⁹Tsa¹ 'in gasii¹in jna 'ii-o ngí¹i coon¹¹³ jna. Joon ñu¹³uu jo mo gatíuu²i jna 'ñii¹a, tsa¹ jna jmóo³oo jiiin¹¹³ 'e 'yaaí¹-tsi.

³⁰Joon mo gajin¹² Jesús 'elo 'áa¹mo fúui¹ 'in jo¹ galí¹ 'ii.

Xiiala líi¹i jóon'on Dios joongi 'in jo la líi¹i coon¹¹³ tsaa² tya'a

³¹Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² Israel 'in jo¹ galí¹ 'ii:

—Wa gasii¹¹³naa' yaanaa' tá², jo túu²uu' 'e nigafuu²¹²uu 'naa', nilíin²naa' tsá² tyiia 'e la jai¹². ³²Joon ilíi¹i 'e jai¹², joon coon¹¹³ 'e la jai¹² do iláa²moó'.

³³Joon gajin¹² 'in tsá² do:

—Jún² tya' Abraham-mo jna'a, joon ce jiiin¹¹³ cafu jo mo gajmoó²¹o to² tya' 'in seen²¹ fuu²¹ xii¹ wa 'nogi 'e láa²na'a. ¿'Ee lí¹ 'e fu¹²¹u jna'a 'e láa²na'a?

³⁴Joon gajin¹²in Jesús:

—'E júu³ ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' lo, jilee¹²¹ 'in 'lá¹a tsaa² tyí¹ jo la tí¹i coon¹¹³ tsaa² tya'a. ³⁵Jaain²¹ tsa¹lee¹¹³ jo jmí²¹² wa'a ilíi¹in² tsá² inuu. Pe jaain²¹ jóon'on tsá² 'in líi¹i tsá² inuu coon²¹ tøø²mo 'i. ³⁶Joon wana 'in Jóon'on Dios jmaa¹a láa²naa', joon la joon 'e ja¹²mo 'e in láa²naa'. ³⁷Niíí¹³oo 'e 'naa'oo' jún² tya' líi²¹² Abraham, pe 'iin²¹²naa' jn-gaa¹¹³moó' jna tsa¹ jo 'ii¹¹³naa' 'e nifuu²¹²uu 'naa'. ³⁸Pe fo¹³oo jiiin¹¹³ 'e ni'e¹² e ñu¹³uu jna joon 'naa' jmaa²aa' jiiin¹¹³ 'e nijin¹² ñu¹³uu'.

³⁹Joon 'ii dogí gañii¹:

—Abraham-mo ñu¹¹ jna'a.

Pe Jesús gasii¹²¹i 'ido:

—Waxu lí¹ 'e jai¹² 'e ñu¹¹ 'naa' Abraham ijmáa¹³naa' la lí¹ 'e gajmaa¹a. ⁴⁰Xufiin¹¹³ wa'a fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ jai¹² 'e ga'e¹² e Dios jna, pe 'naa' 'iin²¹²naa' jngaa¹¹³moó'

jna. ꞑAbraham jo gajmaa¹a la joon!⁴¹ 'Naa' 'ná' jmaa²aa' la joon la li 'e gajmaa¹a ñu¹²uu¹.

Joon 'ii dogi gajin²in:

—Jna'a jo líí¹na'a tsá² 'in jo jmii²¹ seen²¹ tsu seen²¹ jaan²¹o ñu¹u¹ 'in sii²¹ Dios 'i.

⁴²Jesús joon gasii¹²¹ 'ido:

—Waxu li' 'e la jai¹² ñu¹²naa' Dios Jmii²¹ 'e la 'iin²¹²moo' jna, tsu goo²¹²oo fu tyani Dios, joon lo-o tyín¹na. Jon' gagoo²¹²oo cwáain¹ tyiia 'ñii'a tsu Dios Jmii²¹ gasii¹in jna. ⁴³ꞑ'Ee líí' jo 'e 'øø¹²¹oo' 'e fo¹³oo lo? Jo 'øø¹²¹oo' tsu jo 'iin²¹²naa' núu³oo' júu³ tyiia. ⁴⁴Joon ñu²naa' 'in 'líí³mo 'ii. Joon jón'on 'ii 'naa' 'e joon 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'iin²¹²in 'ii tsu ca la mo nifu gajngaa¹³ 'in 'líí³do to tsá². Ce jiin¹³ cafu jo mo gajmaa¹a 'e jai¹² jogi faa¹²¹a 'e jai¹². Mo faa¹²¹a júu³ tajuu²¹ faa¹²¹a jiin¹³ la 'e líí² líí¹i. Tajuu²¹mo 'ii, joon jilaa¹²¹ júu³ tajuu²¹ 'e faa¹²¹a tsá² 'in 'líí³mo jmii²¹ 'e júu³ tajuu²¹ joon. ⁴⁵Pe jna fo¹³oo 'e ja¹²mo, joon 'naa' jo jo¹ líí²naa' jna. ⁴⁶ꞑTi seen²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jma¹a júu³ røø²¹ 'e 'oo² jna tsaa² tyi¹? Joon wa'a fuu²¹²uu 'naa' júu³ 'e jai¹², ꞑ'ee lí' jo jo¹ líí²naa' jna? ⁴⁷Jileei¹²¹ 'in jón'on Dios nuu¹o júu³ tya' Dios, pe 'naa'gii' jon' jón'on Dios 'naa' tsu 'wii¹³ joon jo 'iin²¹²naa' nuu²uu' júu³ tya' Dios —jin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tyu¹² to² tsá² Israel do.

Cristo 'in niseein²¹ jéei²gi lagi 'líí²¹² Abraham

⁴⁸Joon gajin¹² tsá² Israel sii¹²¹ 'ido:

—'E ja¹²mo mo nigafaa¹³a 'e tsá² seen²¹ Samaria 'nu joongi 'e 'yuui² 'in 'líí¹³mo alma tyi¹.

⁴⁹Joon Jesús-gi gañii¹:

—Jo 'in 'líí¹³ 'yuui² alma tyiia. Jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo jmai¹² tya' 'e untyuu²¹²na Ñu¹³oo pe 'naa'gii' jmai¹² 'e un'líí¹³moo' jna. ⁵⁰Pe jna jo 'noo¹³oon wa' 'e untyuu²¹² tsá² jna xafii¹³ seen²¹ jaain²¹ 'in 'noo¹on la joon, joon 'ii jmo'o 'ii¹²¹. ⁵¹'E la ja¹²mo fuu²¹²u 'naa', jileei¹²¹ 'in unjii² júu³ tyiia 'e fo¹³oo lo, jo jmii²¹² ijúun²in.

⁵²Joon gajin¹² 'in tyu¹² to² tsá² Israel sii¹²¹ Jesús:

—Nogi tsei¹² 'e ja¹²mo líí²na'a 'e 'yuui² 'in 'líí¹³mo alma tyi¹. 'Líí²¹² Abraham joongi jileei¹²¹ 'in cwo¹o júu³ tyú² 'in gajún¹mo 'i joon 'nugi fu¹²u jna'a: "In unjii² jilaa¹²¹ 'e fo¹³oo lo, jo jmii²¹² ijúun²in."

⁵³ꞑTi líí²u 'e feei¹gi' la 'líí²¹² nu¹u' Abraham? Gajún²mo 'i la joon jon gajún²mo 'in gacwo¹o júu³ tyú² la mo jéei¹. ꞑ'lin 'nu líí²u jon?

⁵⁴Jesús gajin¹²in:

—Jo líí² untyuu²¹²na 'ñii'a, tsu wana untyuun²¹²na 'ñii'a jo to² 'íí³in. Pe 'in untyuu²¹²u jna Ñu¹³oo 'i, tsu 'ii jon foo¹²¹ 'naa' Dios tyii'. ⁵⁵Pe 'naa' jo cwii¹naa' 'ii. Pe jna cwii¹moo. Joon wa jna fo¹³oo 'e jo cwii¹naa' 'ido joon jna tajuu²¹moo la líí¹ 'naa'oo'. Pe la jai¹² cwii¹moo joongi unjii²oo 'e jin¹²in. ⁵⁶'Líí²¹² tsafeei¹ tyii' Abraham galijløøi¹³ 'áa¹mo mo galííi¹ inf² jmii²¹² tyiia. Ganii²¹, joon galijløøi¹³ 'áai¹.

⁵⁷Joon gajin¹²in 'in tyu¹² to² tsá² Israel do sii¹²¹ Jesús:

—Jo mo 'oo²gi' cincuenta jiin²¹. ꞑXiiala líí² 'e foo¹²¹o 'e gañii¹³u'u Abraham?

⁵⁸Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', la nu¹gi' 'e la seen²¹ Abraham, niseen²¹mo jna —jin¹² Jesús.

⁵⁹Joon 'in tsá² do gasaa¹³a cuun²¹² ityuu¹³i Jesús. Pe Jesús do ga'mée¹mo 'ña'a joon cwo¹ii¹o 'e cwo¹ fee¹ do. Joon gangii¹ i jee²¹² 'ido, ganga¹²mo.

9

Un'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² tiui²

¹Joon li gangii¹ do nii²in jaain²¹ tsañuu¹ 'in nigangaa¹³ tiui². ²Joon 'in tsá² ngi¹i coon¹³on do nigaunngii¹ 'ido, joon niga-jin¹²in:

—Tifo¹² tyii¹, ꞑ'ee li' gangaa¹³i 'in tsañuu¹ tiui²? ꞑXufo¹ røøi²¹ sáa³ jmii²¹ tsaa² 'ee si' røøi²¹ 'ña'a no tsaa² 'ee?

³Joon gajin¹² Jesús:

—Jo galí² tiui² cwáain¹ tya' tsaa² tya'a 'ña'a jon'gi tsaa² tya' sáa³ jmii²¹; 'e galí² tiui² 'wii¹³ tya' coon¹³ 'e la joon ilí² 'e¹²e Dios tsá² jilaa¹²¹ 'e l² jmáa¹a. 'Ná¹-a jmáa³aa to² tya' 'in gasii¹in jna mo jmii²¹² tsu najó²-o 'e lí¹ nuu²¹ joon jo 'iin líi¹gi jma¹ to². ⁵La 'íí²¹² 'e taan¹na 'e fu juncwii²¹ lo líí¹na jí² coo²¹ 'e ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo.

⁶Joon mo ngayuui¹³ gajin¹²in 'e júu³ lo Jesús gañii¹³ ni 'wó² joon gajmaa¹a xu capiléen³ jiin¹ coon¹³ jmii²¹ 'e¹²e. Joon gasoon²¹on unni² 'in tsá² tiui² do. ⁷Joon gajin¹²in sii¹²¹ 'in tsá² tiui² do:

—Cwó², woruun¹³un unni²i coon¹³ jmi²¹ 'in 'o² tsi pila sii²¹ Siloé —'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e sii²¹, 'in gasii⁴ 'in do, coon¹³ jmi¹.

Joon gangoo²¹-o 'in tsá² tiui² do, niruun¹³un unni¹ 'in joon mo gacii¹³i joon nijnaa¹²¹o. ⁸Joon 'in tsá² néé¹i tyan¹ li tyín¹ 'in 'in tuu² do coon¹³ tsá² 'in niganí² 'in 'in tiui do gajin¹²in:

—¿Ti jon¹ 'ino 'in tsá² la mo tyín¹ 'in 'in mi⁴i caridad?

⁹Inlíi¹³ gajin¹²in:

—'Inoo do.

'Inlíi¹³gi gajin¹²in:

—Jon¹ 'ino do, pe coonti-i la joon jnéé²i.

Pe 'ña'a 'in tsá² do 'e noo²¹²ta tiui² gajin¹²in:

—Jna-a 'in tsá² ta tiui² do.

¹⁰Joon gaunngii⁴ 'in tsá² do:

—¿Xiiala li 'e nijnaa¹²¹o'o?

¹¹Joon gani¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—Jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Jesús 'in gaj-maa¹xu jii¹ gasúun²un unni³ii, joon jin¹²in sii¹²¹i jna²: “Cwó² fu li náa¹ pila sii²¹i Siloé, joon roon¹³¹un unni²i.” Joon gangoo²¹²oon joon mo garuun¹³un unni³ii do joon galí² jnaa¹²¹oo.

¹²Joon gaunngii⁴ 'in tsá² do sii¹²¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—¿Náai¹³gi 'in tsañuu¹ do?

Joon gajin¹² 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñii²ii naai¹.

'In tsá² fariseos unngii⁴ 'in tsá² ta tiui² do xiiala galí¹ jnaa¹²¹a

¹³Joon 'in tsá² taai² do nijaa²¹²mo 'in tsá² ta tiui² do tyani tsá² fariseo. ¹⁴Pe jmi²¹² 'ii¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e jmi²¹² 'e gaun'láa²i Jesús 'in tsá² tiui² do. ¹⁵'Wii¹³ joon gaunngii⁴ 'in fariseos do 'in tsá² ta tiui² do xiiala galí² 'e la no nilí²-i jøøø. Joon gajin¹²in 'ido:

—Jiin¹in gasúun²un 'ido unni³ii mo ngayuu¹³ joon joon garuun¹³oo, 'wii¹³ joon nijnaa¹²¹oo la no.

¹⁶Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseo jin¹²in:

—'In tsañuu¹ 'in gajmaa¹a 'elo jo gaj-maa¹a 'ii²¹ tya¹ Dios tsu jo tsáai¹-tsi jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

Pe 'inlíi¹³gi gajin¹²in:

—¿Xiiala lí² jmáa¹a 'e lí² milagro no wa¹a røø²¹tsaa² tyi¹?

Coon¹³ la joon galí² tún² poo²¹² 'ii. ¹⁷Joon gaunngii⁴ 'in tún¹ 'in tsañuu¹ ta tiui² do:

—'Nu-gi, ¿xiiala foo¹²¹o cwáain¹ tya¹ 'in tsañuu¹ 'in gacwo¹o unni²i do?

Joon 'in-gi gajin¹²in:

—Jna fo¹³oo, jaain²¹ tsá² 'in cwo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios 'ido.

¹⁸Pe 'in tyu¹² to² tsá² Israel jo jo¹ mo líi²mogi 'e ta tiui² 'in tsañuu¹ do ce gatø¹o 'in sáa³ jmi²¹ 'in tsá² ni'láa²i do. ¹⁹Joon gaunngii⁴ tsacøøi¹³ tya¹ 'in tsá² do:

—¿Ti 'ino-o yuun²¹ tyii¹ 'in ca la mo gangaa¹³mo 'e foo²oo' nitiuu²mo? ¿Xiiala li 'e la no nijnaa¹²¹o?

²⁰Joon tsacøøi¹³ tya¹ 'in tsá² ta tiui² do gañii¹:

—Ne²oo'o 'e yuun²¹ tyi-oo'o 'ino, joon ca la mo gangaa¹³i tiuu²mo. ²¹Pe jo né²e 'e xiiala li 'e la no nijnaa¹²¹o. Jo mo la né²e 'e 'iin gaun'lá² unni¹i. Unngii⁴ duu¹ 'ña'a no, tsu tsá² 'in nifee¹mo no. 'Ña'a noo jmá¹a júu³ røø²¹.

²²Jmi²¹i gajin¹²in la joon tsu 'wii¹³ 'e 'goo¹²¹-o. Tsu 'in tyu¹² to² tsá² Israel gasii⁴ røø²¹ 'e jo cwo¹gi tsataa²i inuu cwo¹ sinagoga jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e Cristo Jesús. ²³Tsu 'wii¹³ joon gajin¹² tsacøøi¹³ tya¹: “Unngii⁴ duu¹ 'ña'a no, tsu tsá² 'in nifee¹mo no.”

²⁴Joon gatø¹ø 'in tyu¹² to² tsá² Israel do 'in tsañuu¹ ta tiui² do, joon gasii⁴:

—Sii¹³ jna'a júu³ ja¹²mo tyani Dios. Jna'a ne²oo'o 'e tsá² røø²¹tsaa² tyi¹ 'ino.

²⁵Joon gañii¹ 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñi³ jna ti røø¹ 'ino tsaa² tyi¹ si jo røø²¹ 'ee. Jiin¹³ 'e ñi³ 'e jna-a tsá² ta tiuu²mo joon la no nijnaa¹²¹oo.

²⁶Joon gaunngii⁴ 'in tsá² do tún¹:

—¿'Ee gajmaa¹a tyi¹? ¿Xiiala jmaa¹a 'e gacwo¹o 'nu unni²i?

²⁷Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin¹²in:

—Nifuu²¹²gi jna 'naa' joon jogi unjii²ii. ¿'Ee li 'iin²¹²naa¹ 'e fo¹³oo tún¹ 'e nifo¹³oo do? ¿Ti 'iin²¹²naa¹ líin²naa¹ tsá² tya¹a?

²⁸Joon 'in tyu¹² to² tsá² Israel do gaun-tyí²in 'ido joon gasii⁴ 'ido:

—'Nu-u, líi²u'u tsá² tya¹ 'in tsañuu¹ do pe jna'gii⁴ líi²na'a tsá² tya¹ Moisés ²⁹tsu jna'a ne²oo'o 'e Dios nigafee¹²¹mo Moisés pe 'in tsañuu¹ do jo né²e 'e xiia fu seen²¹.

³⁰Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin¹²in:

—'Áa¹ tsa'góo²-tsii¹ 'e foo¹²¹ 'naa' 'e jo ñí²ii' xiia' seen²¹ 'ido pe 'ido nigacwo¹o jna unni³ii! ³¹Tyá²-u né² jna¹ 'e jo unjii²i

Dios júu³ tyá² 'e faa¹²¹a tsá² røøi²¹ tsaa² tyi¹. Unjíi²i Dios jiin¹³ júu³ tya¹ tsá² 'in un'goo²¹o 'ii joongi jmoo¹o 'ido jiin¹³ 'e 'iin²¹²in Dios. ³²Jo mo li sá² júu³ 'e galí jnaa¹²¹a jaain²¹ tsañuu¹ 'in tiui² ca la mo gangaa¹¹³i. ³³Wa¹ 'in tsañuu¹ no jo gasii¹in Dios 'ii jo 'e lí² jmáa¹a jiin¹³ coon²¹.

³⁴Joon 'in tyu¹² to² tsá² Israel gajin¹²in sii¹²¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—Nu-u, 'in gangaa¹¹³ coon¹¹³ tsaa² tyi¹, joongi 'iin²¹²un 'e¹³e jna¹a júu³ tyú².

Joon gatyii¹mo 'in tsá² ta tiui² do jee²¹² 'ii.

Lawa jaain²¹ tsá² tiuu²mo 'in jo jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios

³⁵Joon galiñii¹i Jesús 'e gatyii¹in tsá² Israel 'in tsá² ta tiui² jee²¹² 'ii joon mo jiin¹in Jesús 'in tsá² ta tiui² do joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—¿Tí jo¹ lí²u Joon¹on Dios?

³⁶Joon gajin¹² 'in tsañuu¹ do:

—Sii¹³ jna 'iin²¹² i tsu¹ joon jo¹o lí²na 'ii.

³⁷Joon gajin¹² Jesús:

—'In niñii¹mo 'nu 'i. Jna-a 'i 'in sii¹³u coon¹³on.

³⁸Joon 'in tsañuu¹ do tsifu gasii¹²¹i moo-jni¹i tyani Jesús joon gajin¹²in:

—Jo¹o lí²na 'nu, Ña¹ñu¹u¹.

Joon gaun'goo¹o Jesús.

³⁹Joon gajin¹² Jesús:

—Jna goo²¹²oo ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ lo 'e 'ná¹-a li sá² 'ii¹²¹ 'e li jnaa¹²¹ 'in tiui² joon 'in jnaa¹²¹ ilitiuu²mo cwáain¹ tya¹ júu³ tyú² tya¹ Dios.

⁴⁰Joon 'in lí² tsá² fariseos 'in taai² do coon¹³ Jesús mo ganúu²un 'e júu³ do joon gaunngii¹i sii¹²¹i Jesús:

—¿Tí joon tsá² tiuu²mo jna'a jon?

⁴¹Joon gajin¹² Jesús:

—Wa'a 'naa' 'e tiuu²naa' jo 'e tsaa² røø²¹naa' cwáain¹ tya¹ tsaa² tyi¹. Pe 'e foo²oo' 'e jnaa¹²¹oo' joon 'oo²oo' tsaa² tyi¹.

10

Júu³ tya¹ lí náa¹ 'yá²

¹Faa¹²¹gí Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' —jin¹² Jesús— jileei¹²¹ 'in jo tsataai² li 'oo² 'yá² li taai² joo'saa¹²¹ pe tsataai² fu lí¹ li xii¹ 'uun²¹ 'i. ²Pe 'in tsa¹í² li 'oo² 'yá² do 'ii 'in tsá² 'in ngí¹ to² 'aai¹ joo'saa¹²¹ do. ³Joon 'in tsá² 'in ní² 'oo² 'yá² do inó² 'e 'oo² 'yá² do tya¹ 'in tsá² 'in 'aai¹ joo'saa¹²¹ 'e tsa¹í² 'ido. Joon 'in joo'saa¹²¹ do cwii¹o jmí¹ tya¹ 'in 'aa¹ 'ii.

Joon 'in tsá² 'aa¹ joo'saa¹²¹ do ñii¹o 'ee sii¹²¹ 'ido la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'woo¹ ni 'ido fu caluu. Joon mo ngayuu¹¹³ 'woo¹ ni 'in joo'saa¹²¹ do jileei¹²¹ joon 'in 'aai¹ 'ii gangú¹ 'i ngóo¹-o nifugi lí ningalín² 'in joo'saa¹²¹ do. Joon 'in joo'saa¹²¹ do ngalín² caluu tsu cwii¹ 'i 'ido jmí¹ tya'a. ⁵Pe jo tsalín² 'in joo'saa¹²¹ do caluu 'in jo cwii¹in xujoon 'e cwii¹o, tsu jo cwii¹ jmí¹ tya¹ 'in tsá² jo cwii¹in —jin¹² Jesús.

⁶Jesús gatyaa¹ 'e júu³ lo tya¹ 'e 'e¹²e tsá² pe 'in tsá² fariseos do jo ga'øøi¹²¹-tsi 'e cwoo¹ 'øøi¹²¹-tsi 'e júu³ do.

Jesús lí¹ 'i 'in 'aa¹ joo'saa¹²¹ 'in tyú¹

⁷Joon gajin¹² Jesús tún¹ sii¹²¹i 'in tsá² do:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa': Jiin¹¹³ jna-a lí¹na 'oo² 'yá² do 'e lí tsataai² joo'saa¹²¹, tsu la taai² joo'saa¹²¹ tsi 'yá² coon¹¹³ 'oo² 'yá² do la joon jon 'wii¹³ jna-a lí²-i tsataai² tsá² ñu¹fú². ⁸Jileei¹²¹ 'in jalín² jée¹gí la jna 'uun²¹ 'i, la jo unjíi²in 'in joo'saa¹²¹ do 'in jo cwii¹in la joon jon jo unjíi²in 'in tsá² tsataai² ñu¹fú² 'in jalín² jée¹gí lagi jna. ⁹Jna-a lí¹na 'e 'oo² 'yá² do joon jileei¹²¹ 'in tsataai² 'wii¹³ jna itii¹³mo 'ii. Lí¹ 'i lawa joo'saa¹²¹ 'in tsataai² tsi 'yá² joongi 'woo¹ 'i seen²¹in tyú² sá² 'e dø¹ø.

¹⁰Pe 'in 'uun²¹ do canii² jó² jajmaa¹a 'uun²¹, joongi jajngaa¹³¹ 'in joo'saa¹²¹ do joongi tyaa¹ cwii¹¹³in. Pe jna nigoo²¹²oo 'e cwoo²oo juncwii²¹ tya¹ tsá² joon jna cwóo³oo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e tyú² 'áa¹mo. ¹¹La 'in tsá² tí²i tyú² 'aa¹ joo'saa¹²¹ la joon jon jna tí²mo tyú² 'aa²na tsá². 'In tsá² 'in tí²i tyú² 'aa¹ joo'saa¹²¹ cwoo¹o juncwii²¹ tya'a 'wii²¹² tya¹ joo'saa¹²¹ 'áa¹i. ¹²Pe 'in ní² joo'saa¹²¹ 'e 'lee¹³mo jo jmoo¹o la joon tsu mo ní²in jó¹ jaain²¹ 'yia¹ lobo joon gatíuu²mo joo'saa¹²¹ 'aa¹i, gacwiin¹o tsu jo 'néé²e 'in joo'saa¹²¹ do tsu jon' joo'saa¹²¹ tya'a. Joon 'in 'yia¹ lobo do gasan¹²mo 'in joo'saa¹²¹ do joon 'in catyaa¹² do gaxé¹mo. ¹³In tsañuu¹ do gacwiin¹o tsu jmoo¹o to² 'lee¹³mo jo 'ee cwáain¹ tya'a 'in joo'saa¹²¹ do.

¹⁴⁻¹⁵Jna-a lí¹na tsá² 'in tí²i tyú² 'aa¹ joo'saa¹²¹. La cwii¹in Nu¹³uu jna la joon jon cwii¹mo. La joon jon cwii¹mo tsá² tyiaa 'in jai² lí²i jna 'in lí¹ 'i lawa joo'saa¹²¹ tyiaa. Joon 'ido cwii¹mo jna jon. Joon cwóo³oo juncwii²¹ tyiaa 'wii²¹² tya¹ 'in joo'saa¹²¹ do.

¹⁶Joon 'aa²moghii joo'saa²¹ xeei²¹ 'in taa²¹ tsi 'yá² li xiaa' 'in jon' taai² tsi 'yá² lo, 'na¹ nitee²oo jon. Joon ijmaa¹a nuu¹³o júu³ tyiia joon jilee²¹ mo tsataai² coon² 'yá² tya¹a joon jaan²mo 'in 'aa¹i ii.

¹⁷'Nee¹mo Ñu¹³uu jna tsu cwó³oo juncwii²¹ tyiia 'wii²¹ tya¹ tsá² joon inii¹moo tún¹. ¹⁸Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in jnga²¹ jna pe 'ñiia¹oo cwó³oo juncwii²¹ tyiia tsu jiin¹³ la joon 'iin²¹na. 'E tii²moo cwó³oo joon coon¹³ la joon inii¹moo tún¹. Tsu 'ii²¹ joon nijmaa¹a Nu¹³uu —jin¹² Jesús.

¹⁹Joon mo ganúu²un tsá² Israel 'e júu³ lo joon gacoon²¹gi tún²-un gaxeei¹ yaai.

²⁰Joon fúui¹ tsá² jee²¹ 'ii do gajin²¹in:

—'E le h¹ 'e unjii²i¹ júu³ tya¹ 'in tsañuu¹¹ no tsu 'in 'lîi³mo 'in yuui² alma tya¹ 'ino joong¹ yu caa²¹mo 'ino?

²¹Pe 'inlîi³gi gajin²¹in:

—Wa¹a 'yuui² 'in 'lîi¹² alma tya¹ tsá² jo lí² faa²¹a tsá² la no. Jo lí² cwó¹o espíritu gó² unni² tya¹ jaain²¹ tsañuu¹¹ 'in tiui².

'In tyu¹² to² tsá² Israel untyii²in Jesús

²²Ningóo¹o jiin²¹ cwí² joon gatí² jmîi²¹²² 'e unjmuu²¹²² tsá² Israel cwo¹¹ fee¹ si¹² fu Jerusalén tii² la joon nigasi¹² 'e unjmuu²¹²² tsá² la coon²¹ jiin²¹ ca la mo niga¹yee²²i.

²³Joon sá² coon²¹ ni'ná¹ fee¹ tya¹ cwo¹¹ do 'e sii²²i Salomón joon ni'ná¹ joon ngi¹i Jesús.

²⁴Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gajmaa¹a coon²¹ lîi²² ce cu¹² jiin¹ li siin¹²in Jesús joon gajin²¹in sii¹²i¹ 'ido:

—¿Lîi ca 'e cwo¹²o jna¹a 'e la né²e¹e 'iin 'nu¹? Wana 'nu¹ Cristo sii¹³ jna¹ coonti júu³ coon²¹ tsáa¹.

²⁵Jesús gajin²¹in:

—Nifuu²¹²² jna¹naa¹ pe¹naa¹ jo jo¹¹ lîi²naa¹ jna. Jilaa²¹ 'e jmó³oo to² tyu¹² Ñu¹³oo 'e ni¹e¹²e¹naa¹ 'e Cristo jna. ²⁶Pe¹naa¹ jo jo¹¹ lîi²naa¹ tsu jo lîi¹naa¹ joo'saa²¹ tyiia jiin¹³ la li 'e nigafuu²¹²²uu¹naa¹ la mo jée¹. ²⁷Tsu joo'saa²¹ tyiia cwii¹o jmi¹ tyiia joongi cwii¹moo joon 'ii-gi jalín²mo coon¹³ jna. ²⁸Joon jna icwó³oo juncwii²¹ tya¹ 'e taa¹²¹ coon²¹ tθ²mo joon jo jmîi²²¹ 'iin²gi. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin tyf²in 'ido ja'cwó³oo. ²⁹Ñu¹³oo nicwoo¹³i jna joon 'ii-gi 'in feei¹¹gi la jee²¹² jilee¹²¹ joon jiin¹³ jaain²¹ jo 'in li² tyf²in 'ido ja'cwoo²¹o. ³⁰Jna-a coon¹³ Ñu¹³u¹, jaan²mo jna¹a lîi¹na¹a.

³¹Joon 'in tyu¹² to² tsá² Israel do son¹²on cuun²¹² la mo 'e tyuu¹³i Jesús. ³²Joon gajin²¹in Jesús sii¹²i¹ 'ido:

—'Láa²mo 'e tyú² nigajmaa³aa tyani¹naa¹ coon¹³ 'ii¹²¹ tya¹ Ñu¹³uu çnoo¹ 'e tyá² lo 'e tyuu¹³naa¹ jna cuun²¹²?

³³Joon gajin²¹in 'in tsá² tyu¹² to² Israel do:

—Jo tyuu¹³na¹a¹ 'nu¹ cuun²¹² cwáain¹ tya¹ 'e tyú² nigajmaa¹³¹a pe cwáain¹ 'e nigafaa¹³¹a¹ 'laa¹²¹ tya¹ Dios coon¹³ júu³ tyi¹i. Tsu 'nu¹-u jaain²¹ tsañuu¹¹ 'in jmaa¹i¹ 'ña¹a Dios.

³⁴Joon gajin²¹ Jesús sii¹²¹i¹ 'in tsá² do:

—Ni jí² ley tyi¹naa¹ 'e faa¹²¹a¹ 'e jin¹²in Dios: “'Naa¹ lîi¹naa¹ dioses jon.” ³⁵Né²o¹ 'e jin¹² jí² tya¹ Dios joon jo lí² wa¹ jo rø²¹²na¹. Joon Dios gaunsii²¹i jna¹ 'in 'ii¹²¹ júu³ tyá² tya¹a, “dioses.” ³⁶Joon wa gatyii¹in Dios jna joongi sii¹in jna ni cwo¹¹³ fu juncwii²¹, çxiiala lîi¹naa¹ 'e foo²oo¹ 'e nifo¹³oo júu³ 'laa¹²¹ mo gafo¹³oo Jón¹on Dios jna? ³⁷Joon wa jo jmá³aa jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o Ñu¹³uu joon jo 'ná¹ jo¹¹ lîi²naa¹ jna. ³⁸Pe wa¹a jmá³aa, xufiin¹³ jo jo¹¹ lîi²naa¹ jna, jo¹¹ cwo¹³in²naa¹ jilaa¹²¹ 'e jmó³oo¹ 'e coon¹³ la joon 'e lin¹²ii¹ coonti 'e ngi¹i Ñu¹³u¹ coon¹³ jna joongi jna ngîi³oo coon¹³ Ñu¹³u¹.

³⁹Coongi tún¹-un 'iin¹²¹in 'in tyu¹² to² tsá² Israel do saan¹¹i pe Jesús galáa²mo¹na¹a.

⁴⁰Joon Jesús gangaa¹³i¹ fu li¹ngoo¹³ jmîi²¹ sii²¹ Jordán li¹ li¹yee¹²¹ ñi¹¹. Joon joon gajaan¹an li mo ta natyíin¹in Wó³ nisaa¹i tsá² jmîi²¹² ca la jéei¹³. ⁴¹Joon fúu¹mo tsá² 'in gangaliin² ngajó²i² Jesús. Joon jin¹² 'in tsá² do cwáain¹ tya¹ Jesús:

—'E la ja¹²mo xufiin¹³ jo gajmaa¹a Wó³ do jiin¹³ coon²¹ li² milagro pe jilaa¹²¹ 'e gajin²¹in 'wii²¹² cwáain¹ 'in tsañuu¹¹ no 'e nilaja¹²mo.

⁴²Joon fúui¹ 'aa¹mo tsá² 'in jo¹¹o galíi²i¹ Jesús li taain¹ do.

11

Mo gajún¹ Lázaro

¹⁻²Joon née¹i gaai²¹ la 'oo¹²¹ ruu¹²¹i coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betania, Lázaro coon¹³ María coon¹³ Marta. 'In María do, 'ii 'in nigaxée²¹ jmîi²¹ jmafuu²¹ tii² Jesús joon gauntyuun²¹ tii² Jesús coon¹³ jnutyi²o. La 'ii²¹² joon galítsaa¹³a Lázaro do. ³Joon gasii¹in 'in gá¹¹ ruui¹²¹ Lázaro do júu³ fu li taain² Jesús, sii¹²¹i¹ 'ido:

—'Áa¹mo jo¹ tsaa¹³a amigo tyi¹ Lázaró.

⁴ Joon mo ganúu²un Jesús 'elo, joon gajin²in:

—Jo ijúun¹in coon¹³ 'e jmoowúu¹ do 'e 'íi³in to² tya¹ 'e 'e²e tsá² jiin¹³ 'ii²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ joon coon¹³ la joon jon iliñi¹ tsá² 'ii²¹ tya¹ Joon'on Dios.

⁵⁻⁶ Joon mo ganúu²un Jesús 'e júu³ lo 'e tsaa¹³ Lázaró gajaan¹o tún² jmii²¹²gi fu li taan¹in xufiin¹³ 'áa¹mo 'iin²¹²in Marta coon¹³ ruu¹²¹i Lázaró. 'Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii¹²¹i tsá² 'in ngi¹i coon¹³on:

—Tsa²¹a' tún¹ fu Judea.

⁸ Joon gajin² 'in ngi¹i coon¹³on do:

—Tifo¹² tyii¹i, ¿ti coon²¹gi tún¹ 'iin²¹²u'un cwo¹³o? Jo 'áai¹ mo ngó¹ 'e 'iin²¹²in 'in tsá² do jngaa¹²¹ 'nə coon¹³ cuun²¹².

⁹ Jesús do gajin²in:

—Sá² dyatun¹ hora 'e ti 'yiaa¹. Wa 'e ngi¹ tsá² mo jmii²¹² jo tyuin¹² tsá² tsu sá²-a 'yiaa¹ tya¹ juncwii²¹ lo tya¹ 'e jné²¹in jóø² tsá².¹⁰ Pe wa ngi¹ tsá² mo canuu²¹, tyui¹² tsá² tsu jo 'yiaa¹ jné²¹in.

¹¹ Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—Nicwuu²¹mo amigo tyi¹ Lázaró. Pe no cun'un ní²¹i niunjnaa¹-tsi.

¹² Joon gajin²in 'in tsá² ngi¹ coon¹³on do:

—Ña'ñu¹u', wana jiin¹³ 'e nicwuu¹ i lí²-i un'áa²mo 'ña'a. Jo 'ná¹gi cwo¹³o.

¹³ Pe Jesús gajin²in 'e 'øø¹²¹-tsi júu³ tya'a 'e nijún¹mo Lázaró joon ga'øø¹²¹-tsi 'in tsá² 'in ngi¹ coon¹³on do 'e faa¹²¹a Jesús 'e jiin¹³ 'e canii² 'e cwuu¹mo 'ido. ¹⁴ Joongi gajin² Jesús la t²:

—Nijún¹mo Lázaró. ¹⁵ Joon jløø¹²moo 'e jo nitiin¹³ taan¹na do tsu coon¹³ la joon 'e tyú²gi tyii¹ tya¹ 'e ja¹²mo líi²naa'. Pe tsaa²¹a' tsajøø²¹²na'.

¹⁶ Joon gajin² Tomás, 'in nisii²¹ jon Gemelo, sii¹²¹i 'in tsá² ngi¹ coon¹³on Jesús catyaa¹ do:

—Tsa²¹² jna¹ jon, joon júun²na' caan²¹mo coon¹³on.

Jesús unjiin¹in tsá² jee²¹² 'íi²¹²

¹⁷ Joon mo gatyá¹ Jesús Betania ningó¹o tyún² jmii²¹² jiin¹³ la ni'ái¹ Lázaró. ¹⁸ Joon tsu 'wii¹³ náa¹ tyan¹ Jerusalén Betania, ti tún² kilómetros tsi ca'no¹³o, ¹⁹ joon 'áa¹mo fúu¹ tsá² seen²¹ Israel ningalín² nifée¹³¹ Marta coon¹³ María cwo¹o 'ido fo'fee¹ cwáain¹ tya¹ 'e gajúin¹ ruui¹²¹ 'ido. ²⁰ Joon mo galiñii¹ Marta 'e ngó¹o jmoo²¹ tye¹²mo

Jesús joon cwo¹íi¹ Marta nijeen²en ni 'ido. Pe María-gi do gajaan¹o inuu. ²¹ Joon gajin² Marta sii¹²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹u', wa mo'o tyín¹u'un jo gajúin¹ ruu¹²¹na do. ²² Pe jna ñi³oo 'e cwo¹o Dios 'nə jilaa¹²¹ 'e mi¹³¹.

²³ Joon gajin² Jesús sii¹²¹i Marta:

—Injiin¹in ruui¹²¹ 'nə tún¹.

²⁴ Marta-gi gajin²in:

—Jo¹o, jna ñi³oo 'e injiin¹o mi ti jmii²¹² li gatsé¹ mo jiin¹in 'líi²¹².

²⁵ Joon gajin²in Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Jna-a jon jmaa³aa 'e jiin¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹², jna-a cwo¹³oo tsá² juncwii²¹ tya'a 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. 'In jo¹ líi²¹ jna xufiin¹³ júun²in, ijiin¹o tún¹. ²⁶ Joon jilee¹²¹ 'in jiin¹ 'in jo¹ líi²¹ jna jo júun²in. ¿Ti jo¹ líi²¹u 'e júu³ lo?

²⁷ Joon gajin² 'in tsami² do:

—Ña'ñu¹u', jo¹o líi²¹na 'e 'nə-u Cristo, Joon'on Dios Jmii²¹ 'in 'ná¹ jó¹o ni cwo¹³o juncwii²¹.

Jesús xuui²¹²-tsi mo tyí¹a ni 'aan¹ tya¹ Lázaró

²⁸ Joon mo ngayuui¹³ gajin² Marta 'e júu³ lo gangaté²e ruu¹²¹i María sii¹²¹i 'ido 'uun²¹mo:

—Nicwuu¹²mo Tifo¹² tyi¹ joon gajmaa¹a júu³ tøø¹²¹ 'nə.

²⁹ Joon mo ganúu²un María 'e júu² do tsifuu garoon¹on gangóo¹o ngafee¹³¹ Jesús. ³⁰ Jo ga¹in Jesús ti 'i fuu²¹ do pe do-o tyín¹in li gafee¹²¹i Marta 'ii. ³¹ Joon mo ganí¹ 'in tsá² Israel 'in taai² cwo¹o fo'fee¹ María 'e garoon¹on 'ido ce tyí¹ cwo¹íi¹ 'ido fu caluu joon ngalín² caluu María líi²¹ 'e tsá¹ 'ido fu ni 'aa¹ do 'e ngatyii¹³¹ 'ido.

³² Joon mo gatyá¹ María li siin¹³¹in Jesús, joon gasi¹²¹i wojní¹i tyani Jesús joon jin¹²in:

—Ña'ñu¹u', wa mo'o tyín¹u'un jo gajúin¹ ruu¹²¹na do.

³³ Joon mo ganí² Jesús 'e ci¹²¹ María coon¹³ 'in tsá² Israel 'in ningalín² coon¹³ María joon galiñi¹²¹ Jesús fa¹²¹-i 'áai¹ joongi gangatyin¹²-tsi. ³⁴ Joon gaunngii¹:

—¿Xiia li' ga'áa¹naa'?

Joon 'ido-gi gajin²in:

—Ña'ñu¹u', na' du' cwojøø²¹².

³⁵ Joon gatyí¹²¹ Jesús. ³⁶ Joon gajin² 'in tsá² Israel do:

—Jøø²duu' áa¹mo ni 'iin²¹²in ni 'ido.

³⁷Pe 'in lîi¹³ jee²¹² 'in tsá² seen²¹ Israel do gajin¹²in:

—In no-o 'in gacwo'o unni² 'in tsá² tiui² do, çti jo 'ee nilii¹³ jma¹xu tya' 'e jo júuin² Lázaro no?

Gajin¹²in Lázaro

³⁸Joon Jesús ngatyin¹²-tsi tún¹, joon gan-gatyéen¹in ni 'aa¹ do. Joon 'e 'aa¹ do nili² too²¹ xá² joon ni injni¹ coon¹¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹¹. ³⁹Joon gajin¹² Jesús:

—Jan¹² cuun²¹² 'e injni¹ 'oo² no.

Joon Marta, ruui²¹ 'in lîi²¹² do gajin¹²in:

—Ña'ñu¹³ 'u', wa jo nijmaa^{21a} tsu ningóo'on tyán² jmi²¹² jiin¹¹³ la júin¹ Lázaro.

⁴⁰Pe joon gajin¹²in Jesús:

—Nifuu²¹²oo 'nu wana jo¹ lîi²u imóo³o'o xiiala 'e tsafee¹mo Dios.

⁴¹Joon gajan¹²o cuun²¹² do joon gajóø^{2ø} Jesús fu ya' joon faa^{121a} júu³ tyú², jin¹²in:

—Nu¹³, cwo¹³-oo 'nu maa¹³mo'o tsu niganúu²o'o júu³ tyiia. ⁴²Jna ñi³oo 'e nuu²¹o'o júu³ tyiia coon²¹ tøø²mo. Foo¹¹³na 'nu 'wii²¹² tya' 'e jóø^{2ø} 'in tsá² no 'e ilitsáai¹-tsi 'e 'nu-u gasii¹un jna.

⁴³Mo ngayuui¹³ jin¹²in la joon, joon ga'oo¹o tá², tøø^{121ø} Lázaro:

—¡Lázaro, júu¹ fu lo!

⁴⁴Joon 'in lîi²¹² do gacwo'íi¹o joon 'in paa¹²¹ 'mi¹²i cwo²¹o coon¹¹³ tií²i joon 'in jni¹² 'mi¹²i tsi níi¹i. Joon gajin¹²in Jesús:

—Si¹¹³ cwo²¹o tií²i cwo²¹tyee¹²¹mo.

Síi¹i tsá² røø²¹ saan¹in Jesús

⁴⁵Joon fúu¹mo tsá² Israel 'in ningalíin² coon¹¹³ María joon ganí² 'e nigajmaa'a Jesús jo¹o lîi²i. ⁴⁶Pe 'in lîi¹³ 'in tsá² do ngalíin² nij-maa^{113a} tsá² fariseos júu³ jilaa¹²¹ 'e niganií²¹ 'e gajmaa'a Jesús. ⁴⁷Joon 'in tsá² fariseos do joongi coon¹¹³ 'in tyú² to² untsá² do gauncaain²¹ yaai coon¹¹³ jileei¹²¹ tsacøøi¹¹³ joon gajin¹²in:

—¿'Ee ijmo²¹o'? 'In tsanuu¹ no 'aa¹mo jmo¹o li² milagro. ⁴⁸Wana tuu²¹²na' 'ino, jilee¹²¹mo jo¹o ilíin² 'ii. Joon 'in tsá² 'oo¹o to² Roma ijalfín² 'e jafíin²mo cwo¹ fee¹ tyi' joongi ija'iin²mo jna'.

⁴⁹Pe jaain²¹ jee²¹² 'ii do 'in sii²¹ Caifás 'in tyú² to² fii²¹² untsá² jiin²¹ joon gajin¹²in:

—'Naa' jo ñi²ii' jiin¹¹³xu, ⁵⁰jon'gi li¹²naa' 'e tyú² tyi-o' 'e júuin² jaan²¹mo tsañuu¹ tya' goo²¹o' lagi 'e 'iin²in la tøøi² li saan²¹an'.

⁵¹⁻⁵² Pe Caifás do jo gajin¹²in jiin¹¹³ 'e 'øøi¹²¹-tsi 'ña'a, Dios gacwo¹ 'ii 'e

ga'øøi¹²¹-tsi 'e faa^{121a} do 'e ijúuin² Jesús 'wii²¹² tya' jileei¹²¹ 'in seen²¹ Israel. Jon' ijúuin² 'wii²¹² tya' jiin¹¹³ tsá² 'in seen²¹ Israel pe ijúuin² tya' iuncaain²¹ jileei¹²¹ jón'on Dios 'in née¹i li caain²¹ ni cwo¹¹³ fu juncwii²¹. 'E gacwo¹o Dios 'ii 'e ga'øøi¹²¹-tsi la do tsu 'wii¹¹³ tsafeei¹ tyu¹² to² fii²¹² untsá² 'ii. ⁵³Ca jmi²¹² joon gasii²¹ 'in tsá² 'oo¹o to² do seen²¹ Israel xiiala ijngaa¹¹³i Jesús.

⁵⁴Wii¹¹³ joon jo lí² ngi¹gi Jesús jee²¹² tsá² seen²¹ Israel, joon gacwa'íi¹o fu lí¹ Judea joon gangóo¹o co' coon²¹ cwo¹¹³ tyuun²¹ fu lí sii²¹ Efraín. Joon do-o gajaan¹an coon¹¹³ 'in ngi¹i coon¹¹³on.

⁵⁵Joon xu 'ná¹gi ti jmi²¹² pascua tya' tsá² Israel. Joon fúu¹mo tsá² 'in née¹i 'e fuu²¹ náa' la caain²¹ co' Jerusalén ngalíin² fu Jerusalén nu'gi lagi ití² jmi²¹² pascua 'e tsaruuin¹¹³ yaai joon coon¹¹³ la joon lityúu¹. ⁵⁶'In tsá² jalíin²in Jerusalén ngi¹i 'naa¹²¹i Jesús joon la 'ii²¹² taai² inuu cwo¹ fee¹ do unngi¹i ruu¹²¹i:

—Xiiala lîi²u, çti ijó¹o li ti jmi²¹² lo 'owa jo jó¹ 'ee?

⁵⁷Joon 'in tsá² fariseos coon¹¹³ 'in tyú¹² to² untsá² nityu¹²u to² wana 'in niñi²in xiia' tyíin¹in Jesús joon 'ná' cwatayjmaa¹¹³ 'ido 'ii júu³ tsu joon isaan¹mo 'ido.

12

Jaain²¹ tsamí² xée²i Jesus jmi²¹ jmafuu²¹

¹Jñuu² jmi²¹²gi 'ná¹ ti jmi²¹² pascua gangó¹on Jesús fu Betania lí tyíin¹ Lázaro 'in gaunjiin¹in Jesús jee²¹² lîi²¹². ²Joon do-o gatyaa¹ tyú² 'e dø^{12ø} tsá² 'e jløø¹³ⁱ 'e tyíin¹ Jesús jee²¹² 'ii. Marta tyaa¹ 'uunñi² ni mesa la 'ii²¹² tyíin¹ Lázaro coon¹¹³ Jesús gø^{12ø}. ³La 'ii²¹² joon tyei¹² María tyiín¹an jmi²¹ jmafuu²¹ 'éein³ ti coon¹²¹ tsa¹² litro 'e tyíin¹ 'moo³ 'áa¹mo. 'E jmi²¹ jmafuu²¹ 'e sii²¹ nardo do gasóon²on tií² Jesús jón mo ngayuui¹³ joon tsifu gasii²¹i coon¹¹³ jma² tyíi¹. Joon la caain²¹ tsi inuu garó¹i jma² tya' 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do. ⁴Joon jaain²¹ 'in tsá² tya' Jesús 'in sii²¹ Judas Iscariote, jón'on Simón, 'in ti lí 'níi¹i Jesús gajin¹²in:

⁵—¿'Ee lí¹ jo ga'nií²¹² 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do 'e uncoon¹¹³ tya' 'in taní²in tsu tyíin¹ la ti 'e jnaa¹ 'a tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹?

⁶Pe Judas do jo gajin¹²in wa' 'e jo¹ 'nee¹i tsá² tañi²in, 'e gajin¹²in la do tsu 'uun²¹ 'ii joongi tsu 'wii¹¹³ 'e 'ii-o náa¹ cwo²¹o

tu'mi¹² taa¹³ cuu². Joon 'wo¹² o' e cuu² taa¹³ tsi. ⁷Joon gajin¹² Jesús sii²¹i Judas do:

—Jo jñii¹³ nu'u, tsu lawa 'e són²i jna mi 'á¹na. ⁸Coon²¹ tø²mo seen²¹ tsá² taní²in jee²¹² 'naa' 'e lí² uncón¹³oon' pe jna jo coon²¹ tø²i² iseen²¹na jee²¹² 'naa'.

Sii¹i 'in tyu¹² to² untsá² 'e jngaa¹³mo Lázaro

⁹Joon mo galiñii¹ tsá² Israel 'e tyín¹ Jesús fuu²¹ Betania joon 'áa²mo fúu¹ ngalíin² ngajø²¹²i Jesús, jon' wa' jii¹³ 'e 'iin²¹²in nií²in Jesús 'e 'iin²¹²in nií²mo jon Lázaro 'in gajmaa¹ Jesús gajii¹in jee²¹² 'lii²¹².

¹⁰Joon gasii¹ 'in tsá² tyu¹² to² untsá² do rø²¹ 'e jngaa¹³mo jon Lázaro, ¹¹tsu 'wii²¹² tya' 'ido-o fúu¹mo tsá² Israel jo¹o galí¹i Jesús joon gatuu²mo 'in untsá² do.

Mo ga¹² Jesús Jerusalén

¹²Fúu¹mo 'áai¹ tsá² 'in gangalíin² Jerusalén li ti jñii²¹² pascua. Mo jná² joon mo galiñii¹ 'in tsá² fúu¹ do ityí¹a Jesús 'e fuu²¹ do, ¹³joon ganga'naa¹a ni moo²¹ joon ga'woo²¹ ngajeen¹in Jesús, joon faa¹²a tá¹, jii¹²i:

—j'In tyú¹mo Dios! j'In cwaa¹³mo 'in gajó² cwáain¹ tya' Nã ñu¹u! j'In cwaa¹³mo 'in Røøi¹³ tya' tsá² Israel!

¹⁴Joon Jesús gatsee¹²i jaain²¹ bu³ joon gacwó²o 'ido jii¹³ la lí² 'e faa¹²a ni jí² tya' Dios:

¹⁵Jo toon²oon' fo¹²-oo' tsá² seen²¹ fuu²¹ li sii²¹ Sion.

Jóø²duu' no-o cwéi¹ Røøi¹³ tyii', tyíin¹ jaain²¹ bu³.

¹⁶La mo 'láa² 'wii²¹² jo 'øøi¹²-tsi 'in tsá² ngí¹ coon¹³ Jesús jilaa¹² 'e nigalí². Pe mo ngayuui¹³ gangai² Jesús fu ñu¹fú² joongi gati¹²-tsi 'e jilaa¹² 'elo 'e toon²¹² ni jí² 'e faa¹²a cwáain¹ tya' Jesús joon la joon niga-jmaa¹ a tya' 'ido.

¹⁷'In tsá² 'in nitéen²in coon¹³ Jesús la mo gatø¹² Jesús Lázaro 'oo² 'aan¹ joon gaun-jii¹o jee²¹² 'lii²¹², 'in tsá² do 'áa¹mo tyaa¹a júu³ cwáain¹ tya' jilaa¹² 'e ganí². ¹⁸Tsu 'wii¹³ 'e júu³ gatyaa¹ 'ido joon ga'woo²¹ 'in tsá² fúu¹ do ngajéen²in Jesús. ¹⁹Joon 'in tsá² fariseos sii¹i la jee²¹² yaai:

—Jóø²oo', jo jmé¹i tyi' jilaa¹² 'elo. Ñí²duu', jilee¹²mo tsá² ngalíin² coon¹³ 'ii.

'Inlíi¹³ tsá² faa¹²a jmi¹ griego 'naa¹i Jesús

²⁰Jee²¹² 'in tsá² ngalíin² fu li gati² jmi¹² Jerusalén seen²¹ 'inlíi¹³ 'in nifaa¹²a jmi¹ griego. 'E nijalíin² 'e un'goo²¹o Dios. ²¹'In tsá² faa¹²a jmi¹ griego do gangatyéen¹in co' li siin¹²in Felipe 'in seen²¹ coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida náa¹ cwoo¹³ 'wó² tya' Galilea. 'In tsá² griego do gamii¹ tyani Lii²¹² do sii¹²i 'ido:

—Tsañuu¹, 'iin²¹²na'a nee²¹²na'a Jesús.

²²'In Lii²¹² do ngajmaa¹³a júu³ Andrés joon mo ngayuui¹³ joon ngalíin² mo je wáai² do ngatyaa¹ júu³ coon¹³ Jesús. ²³Joon gajin¹²in Jesús:

—'E gatyí¹a gati²-i 'ii²¹ 'e untyú²i Dios jna, 'in Ruui¹² Tsá², mi júun²na. ²⁴'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', wa ca mi¹² trigo 'e jo jni²i tsá² ni 'wó² joon wa jo júun²mo, joon la mo líi²¹² ca mi¹²i. Pe wa najúin¹ 'e ca mi¹² do joon 'e iyii¹a 'láai²gi. ²⁵Jilee¹² 'in un'øøi¹ juncwii²¹ tya'a icaa²mo juncwii²¹ tya'a pe 'in jo tsáai¹-tsi juncwii²¹ tya'a 'e ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo iun'øø¹i juncwii²¹ tya' 'e taa¹² coon²¹ tøø²mo. ²⁶Wana 'in 'iin²¹²in jmá¹a to² tyu¹³u 'ná²a 'e jo tiui² jna. Joon doñixiia' siin¹³na joon jon siin¹²in 'in jmo¹o to² tyu¹³u. Joon iuntyú¹mo Ñu¹³u 'ii.

Jesús jmo¹o júu³ 'e ti li júuin²

²⁷'No no 'áai¹ ni'i¹-tsii tya' 'e tsangii¹na —jin¹²in Jesús—. ¿'Ee ifo¹³oo? ¿Ti lí² fo¹³oo: “Ñu¹³, un'øøi¹ jna wa'a jo cwotyangí²na jilaa¹² 'e itsangí²na?” Pe jo lí² fo¹³oo la joon tsu 'ii²¹ joon 'yuu²na. Ifo¹³oo: ²⁸“Ñu¹³, 'ii²i 'wo¹²o coon¹³ 'e la joon un'goo²¹o tsá² 'nu” —jin¹² Jesús sii¹²i Jmii²¹ tyíin¹ ñu¹fú².

Joon ganuu¹un coon²¹ júu³ jó¹ fu ñu¹fú² 'e nijin¹²in:

—Ni¹²mo 'ñii¹a joongi i'ée¹³mo 'ñii¹a tú¹n tya' 'e un'goo²¹o tsá² jna.

²⁹'Inlíi¹³ 'in tsá² téen²in do jin¹²i:

—Cwaain² 'ná³ 'in niga'óon²on do.

'In líi¹³gi gajin¹²in:

—Jaain²¹ ángel gafee¹²i Jesús.

³⁰Joon gajin¹² Jesús sii¹²i 'in tsá² do:

—Jon' gafaa¹²a 'e júu³ lo 'wii²¹² tyiajna, 'e gafaa¹²a 'wii²¹² tyi'naa'oo'. ³¹Pe 'e la no-o gati³ 'e jmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon la no 'iwo¹mo Dios 'in tyu¹² to² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ³²Joon mi sá¹i tsá² jna tsaa¹ 'mó² joon ityiin¹²an jna jilee¹² tsá² —jin¹² Jesús.

³³ Joon coon¹¹³ la joon gajmaa¹ a 'e i'øøi²¹-tsi tsá² xiiala mi júun²in. ³⁴ Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Ninú³oo' li faa¹²¹a jí² tya¹ ley tyii¹ 'e Cristo seein²¹ coon²¹ tøø²mo. ¿Xiiala li 'e foo¹²¹'o 'e 'ná¹-a sá¹i tsá² tsa¹' mó² 'in Ruui¹²¹ Tsá² no? ¿'In 'in Ruui¹²¹ Tsá² no?

³⁵ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do:

—Joon jee²¹² 'naa¹ coo²¹gi jí² pe coon¹²¹ catá²-a. Ngii²¹'i la 'ii²¹² 'e jné²mogii¹ coon¹¹³ 'e jí² lo tsu joon jó¹ linuu²¹ li ngii²¹'i, tsu 'in ngi¹ li nuu²¹ jo ñii¹ xiiafu tsáa¹a. ³⁶ Jo¹ cwolín²naa¹ 'e jí² lo la 'ii²¹² 'e 'oo²gii¹ tsu coon¹¹³ la joon ilfin²naa¹ tsá² tya¹ 'e jí² lo.

Joon mo ngayuu¹¹³ gajin¹²in 'e júu³ lo, ganga²mo Jesús, ganga¹mée¹³mo 'ña¹a tya¹ 'in tsá² do.

'Inlíi¹³ tsá² Israel jo jo¹¹ líi²¹ Jesús

³⁷ Jesús gajmaa¹ 'láa²mo lí² milagro 'e nijøø² 'in tsá² do pe jo jo¹ lí²mogi, ³⁸ tsu 'ná¹gi 'e litiin¹¹³ jiiin¹¹³ la lí² 'e nigataan¹an ni jí² 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² ca la jéei¹ 'in sii²¹ Isaías:

Ñá¹ñu¹'u', ¿'iin 'in jo¹¹ nilíi²¹ júu³ tyú² tyi¹? ¿'In niga¹'e¹² Ñá¹ñu¹'u' 'ii¹²¹ tya¹'a?

³⁹ Tsu 'wii¹¹³ joon jo lí² jo¹¹ líi²¹ 'in tsá² do. Joon gataan¹an Isaías ni jí² tya¹'a:

⁴⁰ Dios 'e gajmaa¹ a tiui² 'ido joongi gajmaa¹ a 'e 'waa¹²¹ alma tya¹ 'ido, tsu joon jo cwolijøø² 'ido coon¹¹³ unní¹ 'i joongi jo cwo¹øøi²¹-tsi coon¹¹³ alma tya¹'a, joongi jo cwojalín² fu lí² siin¹¹³na wa 'e un¹láa²na.

⁴¹ Isaías gajin¹²in 'e júu³ lo tsu 'e gacii¹ 'o 'e tyú² tya¹ Jesús. Joongi 'e tya¹ 'ido júu³ 'wii²¹² tya¹'a.

⁴² Fúu¹mo 'in tsá² Israel jo jo¹¹ líi²¹ Jesús pe jo faa¹²¹a la joon jee²¹² tsá² tsu 'wii¹¹³ 'gøø¹²¹mo tsá² fariseos. Cagi tsacøøi¹¹³ seein²¹ Israel jo 'o líi²¹ Jesús. Lí¹ 'goo¹²¹ 'o wa gatyii¹in tsá² 'ii fu caluu cwo¹. ⁴³ 'In tsá² do 'iin²¹²in 'e seein²¹ tyú²gi coon¹¹³ tsá² lagi wa 'e iseein²¹ 'ido tyú² coon¹¹³ Dios.

Júu³ tya¹ Jesús faa¹²¹ a ímáa¹ 'ii¹²¹ tya¹ tsá²

⁴⁴ Joon Jesús gafaa¹²¹ a tá², jin¹²in:

—'In jo¹¹ líi²¹ jna jon¹ jiiin¹¹³ jna jo¹¹ líi²¹, jo¹ 'o jon líi²¹ Ñu¹'u' 'in gasii¹in jna. ⁴⁵ 'In ní²in jna ní²mo jon 'in gasii¹in jna. ⁴⁶ Gagoo²¹²oo ni cwo¹ juncwii²¹ lawa

coon²¹ jí² coo²¹ joon jileei¹²¹ 'in jai¹² líi²¹ jna jo ján¹ lí¹ 'ii¹ nuu²¹. ⁴⁷ Wana seein²¹ 'inlíi¹³ nuu¹un júu³ tyiia, joon jogi unjí²¹, jon¹ jna jmá³ a 'ii¹²¹ tya¹ a tsee¹³¹ lí¹ líi¹³, tsu jo gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'ii¹²¹ tya¹ tsá² 'e tsalín² lí¹ líi¹³ 'in taain²¹² ni cwo¹¹³ juncwii²¹. Pe gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'e tiin¹¹³mo tsá². ⁴⁸ 'In jo tsáai¹-tsi jna joongi jo unjí²¹ júu³ tyiia ni'oo¹ coon²¹ 'e 'lei¹² 'ii lí¹ líi¹³. 'E júu³ nifo¹³oo 'e joon 'e 'lei¹² 'ii lí¹ líi¹³ jmii²¹² mi 'iin² juncwii²¹. ⁴⁹ Tsu jo fo¹³oo 'e 'øøi¹²¹-tsii 'ñii¹a, Ñu¹'u', 'in gasii¹in jna-a, 'ii gacwo¹ 'o jna jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ fuu²¹²uu tsá² joongi 'e 'ná¹ 'e¹³ee tsá². ⁵⁰ Joon ñi³oo jilaa¹²¹ to² tyu¹² Ñu¹³u cwo¹ 'o tsá² juncwii²¹ tya¹ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø². La joon 'e fo¹³oo lo fo¹²oo jiiin¹¹³ la to² tyu¹² Ñu¹'u' jna.

13

Jesús run²un tii² tsá² tya¹'a

¹ 'Yiia¹¹³ cwoun¹ló¹ pascua galiñii¹ Jesús 'e gatí²-i 'ii¹²¹ 'e itiu² tsá² taain²¹² ni cwo¹¹³ juncwii²¹, joon itse¹²mo fu lí² tyiin¹ Jmii²¹. 'Áa¹mo gali¹iin²¹²in tsá² tya¹'a 'in taain²¹² ni cwo¹¹³ fu juncwii²¹. Joon la no 'é¹mo 'ña¹'a jiiin¹¹³ la ti 'e gali¹iin²¹²in tsá².

²⁻⁴ 'In 'líi¹³mo ni¹ alma tya¹ Judas Iscariote, jøon¹on Simón. Joon Judas do 'i¹-tsf 'ñii¹ Jesús. Pe Jesús niñii¹ 'o 'e gajø²o lí² tyiin¹³in Dios Jmii²¹ joongi joon itsee¹¹³ tú¹. Joongi niñii¹ 'o 'e Jmii²¹ do-o nigacwo¹ 'ii to² 'e tyu¹² to² jileei¹²¹. Tsu 'wii¹¹³ joon la 'ii²¹² 'e tyiin¹³in gø¹² 'i canuu²¹ coon¹¹³ tsá² tya¹ 'o joon gajmaa¹ a siin¹¹² lí² si¹² mesa joon gatyii¹ 'o 'mi¹² cwa²¹ 'e tyi¹². Joon ga¹aa¹²¹ coon²¹ 'mi¹² toalla ñuu¹²¹. ⁵ Joon gatyii²¹ 'a jmii²¹ tsi coon²¹ 'ú¹ ñi³. Joon ga¹láa² 'wii²¹² run²un tii² tsá² tya¹'a, joon gauntyuan²¹ 'o coon¹¹³ 'mi¹² toalla 'e in¹aal¹¹³ 'nuu¹²¹.

⁶ Joon mo gatí² irun²un tii² Simón Pedro, joon gajin¹²in 'ido:

—Ñá¹ñu¹'u', ¿ti 'nu iruun¹¹³un tii³ jna?

⁷ Joon gañii¹ Jesús:

—Jo 'øøi¹²¹-'o' la no 'e jmóo³oo pe ciiin²¹ xu¹ i'øø¹²¹mo-'o'o.

⁸ Pe Tú³ dogi gajin¹²in:

—Jo jmii²¹² ruun¹¹³un tii³ jna.

Joon gajin¹²in Jesús:

—Wa jo ruun¹¹³un tii³ 'i jo lí² liin²u tsá² tyiia.

⁹ Joon gajin¹² Simón Pedro:

—Wana 'e la joon, Ña'ñu¹'u', jon' jii¹³ tii³ ruun¹³un, ruun¹³o' o cwó³oo joongi mootyí³ii.

¹⁰Pe gajin¹²in Jesús sii²¹i Tú³ do:

—'In ningayuu¹³ galo¹o jo li 'ná' idyii¹i tya'a jii¹³ tii²o 'ná' idyii¹i tsu nilo¹o. Joon nilaa¹naa' xufiin¹³ jo jilee¹²naa'.

¹¹Tsu niñii¹o Jesús 'iin in'ní¹i 'ii 'wii¹³ joon jin¹²in: “Jo mo laa¹naa' jilee¹²naa'.”

¹²Joon mo ngayuu¹³ garun¹²un tii² 'ido jilee¹² joon gaci¹o siin¹³in 'mi¹² cwa²¹ do tún¹, joon gacwó²o tún¹ li si¹² mesa. Joon gajin¹²in sii²¹i tsá² tya'a do:

—¿Tí 'øøi²¹oo' 'e nijmá³aa? ¹³'Naa' fuu²uu' jna: “Tifo¹² tyi'.” Joongi gasii²ii' jna: “Ña'ñu¹'u'.” Joon 'e tii²mo' fuu²uu' jna la joon tsu 'ii jna. ¹⁴Joon wana jna garuun¹³un tii³ jii¹³ joo lí¹mo' Tifo¹² tyii' joongi Ña'ñu²u', la joon jon 'naa' 'ná' jon ruun¹³un' tii² ruu¹²naa'. ¹⁵Jna-a ni'e¹²ee 'naa' xiiala 'e jmaa²aa' jii¹³ la li 'e nigajmá¹ jna. ¹⁶'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', ce jii¹³ jaain²¹ tsalee¹³ jo fee¹i la fee¹i nífi²¹²i. Ce jii¹³ jaain²¹ 'in sii¹i tsá² wa 'e fee¹i'gi lagi 'in sii¹in 'ii. ¹⁷Joon wana øøi²¹oo' 'elo, jløø¹³mo' wa' jmoø²oo'.

¹⁸'Pe jo fo¹²oo 'wii²¹² tyii' jilee¹²naa'. Jna niñi²oo 'iin in nityi¹³na. 'Ná¹-a untiin¹³ la li 'e faa¹²a ni jí² tyaa¹³ jú³ tyú² tya' Dios 'e jin¹²: “Jaain²¹ 'in gø¹² coon¹³ jna nijmaa¹a 'e gó² tyiajna.” ¹⁹Jmoø¹³oon 'naa' jú³ jéi¹ tsu joon mi lí² 'e ja¹²mo lí²naa' 'e jna-a Cristo jii¹³ la li 'e nifuu²¹²uu 'naa'. ²⁰'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jilee¹² 'in 'ii¹²i 'in gasii²na, 'ii²¹mo jon jna. Joon jilee¹² 'in 'ii¹²i jna 'ii¹²mo jon 'in gasii¹in jna.

Jesús tyaa¹a jú³ 'e Judas 'in 'ní¹i 'ii

²¹Joon mo ngayuu¹³ gajin¹²in Jesús 'elo joon galityin¹²-tsi 'áa¹mo alma tya'a joon gajin¹²in:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹² jee²¹² 'naa' i'ní¹mo jna.

²²Joon 'in tsá² tya'a do ga¹láa² 'wii²¹² jøø²¹ ruu¹²i la jaain²¹ la jaain²¹ jo ñii¹i naai¹ 'in jin¹²in Jesús. ²³Jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a do 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ tyiin¹in gø¹² caai¹ li tyiin¹ Jesús. ²⁴Joon Simón Pedro do gajmaa¹a lí² tya'a wa'a cwounngii¹ 'iin 'in 'íi Jesús 'e faa¹²a la do. ²⁵Joon 'in tsá² do 'in 'nee¹i Jesús joon ganityéen¹in tyan'gi joon jin¹²in:

—Ña'ñu¹'u', ¿'iin 'in 'ee¹u'u?

²⁶Joon gajin¹²i Jesús:

—'Oo¹³duu coon²¹ 'no¹³ 'iñi¹ tsi 'uunñi², joon 'in cwó¹³oo do, 'ii do.

Joon mo ngayuu¹³ gajin¹²in la joon, joon ga'oo¹²o 'no' 'iñi¹ do tsi 'uunñi² joon gacwo¹o Judas Iscariote, joo¹on Simón.

²⁷Joon tsifuu mo gatii²i Judas 'e 'iñi¹ do joon ga¹²i 'in 'lii¹³ alma tya'a. Joon gajin¹² Jesús sii²¹i 'ido:

—'E 'nogi jmaa²a, jmaa²a jmoono.

²⁸Pe jii¹³ jaain²¹ 'in nee¹i gø¹²ni mesa do jo mo 'øø¹²mo'gi-tsi 'e 'wii²¹² 'e gajin¹²in 'ido la do. ²⁹Joon tsu 'wii¹³ Judas do 'e 'in 'mo¹³o tu'mi¹² taa¹³ cuu², 'inlii¹³ ga'i-tsi 'e Jesús sii²¹i 'ido 'e tsalá¹a 'e 'ná² tya' mi tí jmi²¹² sixu 'e cwó¹xu tsá² tanii² cuu². ³⁰Joon mo ngayuu¹³ gøø¹² Judas 'e 'no¹³ 'iñi¹ do joon gacwo¹o tsifu tsu canu²¹.

Jesús tyu¹² to² 'e 'ná¹ 'nee¹mo tsaruu¹²i

³¹Mo ngayuu¹³ cwó¹ii¹ Judas, joon gajin¹² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—La no iní² tsá² 'e 'ya¹²gi tya' 'in Ruui¹² Tsá². Joon 'wii¹³o iní² tsá² 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹. ³²Joon wana 'in Ruui¹² Tsá² do 'é²e 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹, joon Dios Jmii²¹ i'é²o jon 'e 'ya¹²gi tya' Joon¹on. Joon la jmoono ijmaa¹a. ³³Tsaru¹u, jo taain²¹²gi coon¹³ 'naa' 'wóo². 'Naa' i'naa¹³mo' jna, pe la li 'e gafuu²¹²uu 'in tsá² Israel do la joon fuu²¹²uu 'naa': Jo lí² cwolín²naa' fu lí¹ nii¹³ jna. ³⁴Icwó¹³oo 'naa' 'e jú³ 'múu² lo 'e jmaa²aa': 'e un'nee¹naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. La 'nee¹naa' la joon jon 'ná¹ 'e 'nee¹naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ³⁵Si na 'nee¹mo ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jilee¹²mo tsá² seein²¹ ni cwó¹³ juncwii²¹ ilili¹³o 'e 'naa'oo' lí¹naa' tsá² tyiia.

Jesús jmoø¹o jú³ 'e Pedro jo røø¹i cwí¹in Jesús

³⁶Joon Simón Pedro gaunngii¹ sii²¹i Jesús:

—¿Xiiafu cwó¹²u, Ña'ñu¹'u'?

Joon gajin¹² Jesús:

—Fu lí¹ nii¹³ jna jo lí² cwó¹²u la no coon¹³ jna pe ciin²¹gi ñi¹³u'un.

³⁷Joon gajin¹² Tú³:

—Ña'ñu¹'u', ¿'Ee lí¹ jo lí² tsa²¹a' caain²¹? La no nináa¹ tyú² tyiia 'e júun²na 'wii²¹² tyi'i.

³⁸Joon gajin¹² Jesús:

—¿Tí jo¹ nináa¹ tyú² tyi'i 'e júun²mo'oo 'wii²¹² tyiia? 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'nu, pe

joon 'e ifo²'o 'ni¹ naa¹³ 'e jo cwii¹u jna la na'gi i'ó¹o tuitsáa².

14

Jesús líi¹ fu¹ 'e ngoo¹³ fu li tyíin¹ Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹

¹Faa¹²gi Jesús:

—Jo cwotaan²¹²naa' cu¹²-'oo'. Jo jmaa²aa' cuu¹³-'oo' coon¹³ Dios jon'gi cuu¹³-'oo' coon¹³ jna jon. ²Fu li tyíin¹ Nu³uu joo²¹ 'áa¹mo li cwá²a tsá². Wa jo la joon lí² nifuu²¹²oo 'naa'. Joon inii¹³na nityíi³aa tyú² coon²¹ li ní³ii'. ³Nii¹³na nityíi³aa tyú² joon mi yuui¹³ joon yíia³oo tún¹, yatee²ee 'naa', tsaa²'a' coon¹³ jna. Joon coon¹³ la joon ili'yii²¹'a' coon¹³ jna li tyíin¹³na. ⁴Ñí³ii' 'naa' fu li nii¹³na joongi niíi²oo' fu¹ lí¹ li nii¹³na.

⁵Joon gajin¹² Tomás sii¹²i Jesús:

—Ña'ñu¹'u', jo ne² jna'a xiia fu cwoo²'o, ¿xiiala 'e la ne²'e' fu¹ lí¹ li cwoo²'u?

⁶Joon gajin¹² Jesús:

—Jiin¹³ jna-a 'e fu¹ do, joongi jiin¹³ jna-a 'e júu³ jai¹², joongi jiin¹³ jna-a cwó³oo juncwii²¹ tya' tsá². Jiin¹³ 'wii¹³ jna-a 'e lí² tyaliin¹in tsá² li tyíin¹ Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹. ⁷Joon wana galicwii¹moo' jna joon ilicwii¹moo' joon Ñu³uu. Ca lano joongi li ngóo¹gi cwii¹moo' Ñu³uu joon nijó²moo'.

⁸Joon gajin¹² Felipe sii¹²i Jesús:

—Ña'ñu¹'u', cwoo¹³du' jna'a 'e nee²¹²na'a Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹, coon¹³ la joon líin²mo tyii¹.

⁹Joon Jesús-gi gañii¹:

—Ningóo¹ 'áai¹ 'e taan²na jee²¹² 'naa' Felipe, ¿ti joon jo mo cwii¹mogi¹ jna? Tsu 'in ní² jna ní²mo jon Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹, ¿'ee lí¹ 'e mí²i 'e 'ee¹³na 'naa' Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹? ¹⁰¿Ti jo jo¹ lí²u 'e ngí¹⁴ Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ coon¹³ jna joongi jna ngí³oo coon¹³ 'ii'? Jilaa¹²¹ 'e fo²'oo jo fo²'oo 'e 'i¹-tsii 'ñii¹a. Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ 'in ngí¹⁴ coon¹³ jna, 'ii-o 'in jmoo¹ 'e to² tya'a lo. ¹¹Jo¹ cwoliin²naa' jna 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e jna-a ngí²ii coon¹³ Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ joongi 'ii ngí¹o jon coon¹³ jna. Joon wa jo jo¹ lí²naa' jna 'wii²¹² júu³ tyiia jo¹o cwoliin²naa' jna 'wii²¹² tya' jilaa¹²¹ to² 'e jmóo³oo. ¹²E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in jo¹ lí²i jna ijma¹o jon la jmóo³oo joongi ijma¹a 'e fee¹gi lagi jna tsu nii¹³moo fu li tyíin¹ Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹. ¹³Joon jilaa¹²¹ 'e mí²

'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna, jna ijma¹oo tyii' tsu coon¹³ la joon 'i¹i Jóon'on Dios 'ña'a jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Jmii²¹. ¹⁴Jna-a ijma¹aa doñi¹'ee 'e mí² 'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna.

Jesús cwoo¹o júu³ tya'a isí¹'in 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

¹⁵'Sino 'naa' 'nee¹moo' jna ijmaa²aa' to² tyu³uu. ¹⁶Joon imí³ii tyani Ña'ñu¹'u' Dios 'e sí¹'in jaain²gi 'in cwo¹ 'naa' fo'fee¹'in in sii²¹ Espíritu tya' 'e jai¹². Joon 'ii ingí¹ coon¹³ 'naa' coon²¹ tó²i. ¹⁷In tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹, 'in jo cwii¹'in Dios, jo lí² 'ii²¹in tsu jo lí² jó³i jogi lí² licwii¹'in. Pe 'naa' nicwii¹moo' tsu ngí¹o coon¹³ 'naa' joongi 'i¹i²¹mo alma tyii' joon 'e 'yuu² coon²¹ tó²mo. ¹⁸Jo tuu²na 'naa' lawa xuui²¹² 'nií², tsu yíia³oo itaan²¹²na coon¹³ 'naa'. ¹⁹Çiin²¹gixu tsá² taan²¹²in ni cwoo¹³ juncwii²¹ jo nii²gi jna pe 'naa' máa¹moo' jna. Joon tsu 'wii¹³ ijiin¹i jna 'wii¹³ joon ijiin¹ 'naa' jon. ²⁰Joon mi ti jmi²¹² joon, joon iliñ¹³ 'naa' 'e 'yuu²na alma tya' Ñu³oo joon 'naa'gi' taa²naa' alma tyiajna-a joon jna-gi 'yuu²na alma tyi'naa'oo'. ²¹Jileei¹²¹ 'in ñi¹i joongi 'in ijma¹a to² tyu²uu 'in 'i¹i yaai 'e ja¹²mo 'nee¹i jna. Joongi Nu³uu ili'nee¹mo jon 'ii, joon jna 'nee¹moo jon. Joon 'i¹i²¹mo jon 'ñii¹ 'ii —jin¹² Jesús.

²²Joon Judas (jon' Iscariote 'ii) gajin²in sii¹²i Jesús:

—Ña'ñu¹'u', ¿'ee lí¹ 'i¹i¹ 'wo'o jna'a pe jo 'i¹i¹ 'wo'o tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹?

²³Joon gajin¹² Jesús:

—In 'nee¹i jna unjii²o 'e fo²'oo joon ili'nee¹mo Nu³uu 'ii. Joongi Nu³uu ijá²oo'o coon¹³on 'e toon²¹²o'on alma tya'a. ²⁴Joon 'in jo 'nee¹i jna jo unjii² 'e fo²'oo. 'E júu³ tyú² 'e nuu²¹ 'naa' jon' 'e tyiajna, 'e tya' Nu³oo' in gasii¹in jna.

²⁵Fuu²¹²uu 'naa' jilaa¹²¹ 'elo la 'ii²¹² 'e taan¹na coon¹³ 'naa'. ²⁶Pe Ña'ñu¹'u' Dios isí¹'in 'in Espíritu Tyú² tya'a coon¹³ 'e la sii²¹ jna 'e cwo¹³oo 'naa' fo'fee¹'in. Joon 'in Espíritu do 'i¹e¹² 'naa' jilaa¹²¹ joongi 'e untii¹³-'oo' jilaa¹²¹ 'e nifuu²¹²uu 'naa'.

²⁷'Coon²¹ 'e tyú² cwóo³oo 'naa' 'e tyú² si¹'i¹-'oo' la tyú² 'i¹i¹-tsii. Joon jo li la li 'e tyú² 'in 'i¹i¹-tsi tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Jo cu¹²-'oo' jogi jmaa²aa' 'goo²¹oo'. ²⁸Ninúu²oo' 'e nifo²'oo 'e nii¹³moo joongi 'e yíia³oo 'e taan²¹²na coon¹³ 'naa' tún¹. Joon wana jo¹ 'nee¹naa' jna ilijlø³moo' mi liñ²'ii' 'e nii¹³na li

tyíin¹ Ñu¹u, tsu 'in feei¹gi 'i lagi jna. ²⁹Fuu²¹uu 'naa' 'elo jéei¹gi tsu mi lí² joon jo¹ lílín²naa'.

³⁰Jo fú³gi 'láai² 'áai¹ 'naa' tsu nijó¹-o 'in tyú² to² ni cwoó¹ juncwii²¹ lo. Joon xu¹in¹³ jo to² cwoó¹ tyú² jna ³¹la joon 'ná¹ lí² tsu coon¹³ la joon ilí¹í² tsá² taain²¹² ni cwoó¹³ juncwii²¹ 'e 'nee¹mo Ñu¹u joongi jmó³oo jilaa²¹ to² tyu²u. Téen²naa' jmaa²aa'. Moo²¹na.

15

Cwáain¹ tyá¹ wuunjøø³

¹'E²gi Jesús tsá² tyá¹a jin¹²in:

—Coon²¹ wuunjøø³ lí² 'mó² 'ná¹² coon¹³ jilaa¹³ cwáa¹ tyá¹a. Joon seen²¹mo jaain²¹ 'in un¹øøi¹ sa¹³ do. Joon jna-a lí²na lawa 'mó² 'ná¹² wuunjøø³ joon 'naa' 'in jai¹² lí²na jna lí²naa' lawa cwáa¹ do. Joon 'e tyú² seen²¹ 'in jai¹² lí²na Dios lí² la lí² 'oofuu²¹ 'in'í¹³ tyá¹a. Joon Ñu¹³u lí²na lawa 'in un¹øøi¹ sa¹³ do. ²Joon 'in un¹øøi¹ wuunjøø³ tyú² jilaa²¹ cwáa¹ 'e jo cwoó¹ 'oofuu²¹ pe jí¹² to² tyá¹ jilaa²¹ cwáa¹ 'e cwoó¹ 'oofuu²¹ 'e joon cwoó¹ 'láai²gi. La joon jmoo¹o Ñu¹³u, tyuu¹³ jileei¹²¹ 'in jo 'in'í¹³ 'oofuu²¹ tyá¹a. Pe jileei¹²¹ 'in 'in'í¹³ 'oofuu²¹ tyá¹a untyú¹ Dios 'i wa'a sí¹³ 'láai²gi 'oofuu²¹. ³Coon¹³ jú³ tyiia 'e ga'e¹²ee 'naa' nigalityú¹moo'. ⁴Joon la siseen¹³ cwáa¹ wuunjøø³ 'mó² 'ná¹², la joon jon 'naa' 'ná¹ seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹³ jna la 'in caan²¹na coon¹³ 'naa'. Coon²¹ cwáa¹ wuunjøø³ jo lí² cwoó¹ 'oofuu²¹ tyá¹a wa jo siseen¹³ 'mó² 'ná¹² tyá¹a, la joon jon 'naa' jo lí² cwoó¹ 'oofuu²¹ tyiia' wa jo seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹³ jna.

⁵Jna-a lí²na 'mó² 'ná¹² do joon 'naa' lí²naa' cwáa¹ do. Joon jileei¹²¹ 'in ngí¹ sicaaain²¹ coon¹³ jna joongi jna sican²¹na coon¹³ 'ido, 'láai² 'oofuu²¹ 'in'í¹³ tyá¹a. Tsu 'naa' jo lí² jmaa²aa' jii¹³xu wa'a jo un-coon¹³ jna 'naa'. ⁶Joon jileei¹²¹ 'in jo jón² sicaaain²¹ coon¹³ jna lí²na la lí²naa' cwáa¹ wuunjøø³ 'e gapí² joon calityun²¹ joon tsuu¹³u tsá² joon dya¹² tsá² ni jí² 'e jún¹.

⁷Joon wana ján²naa' sicaan²¹naa' coon¹³ jna joon jo tsuu²u jú³ tyiia lí²-i mí²í¹ doñi¹ee 'iin²¹²naa' joon cwo¹³-oo 'naa'. ⁸Mo sí¹³ 'láai² 'oofuu²¹ tyii' un'goo²¹o tsá²

Ñu¹³u joon coon¹³ la joon 'ii¹ 'naa' yaanaa' 'e lí²naa' tsá² tyiia. ⁹'Nee¹moo 'naa' la 'nee¹i Ñu¹u jna, ngí¹³í¹, jmoo²oo' ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na. ¹⁰Wa'a jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu¹³u ngí¹³í¹, jmoo²oo' 'e li'nee¹moo 'naa'. Tsu jmoo³oo jilaa²¹ to² tyu¹² Ñu¹³u joon ngí¹³í¹, jmoo³oo' 'e li'neemo jna.

¹¹Fuu²¹²uu 'naa' la joon 'e lí² jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ jna joon jo 'ná¹ 'e jløø¹³naa'. ¹²Joon 'e to² tyu¹³u lí² la lí² 'elo: 'nee¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jii¹³ la 'nee¹moo 'naa'. ¹³Joon 'ii¹ tsá² 'ná¹ 'e 'nee¹i 'in seen²¹ tyú² coon¹³ mi júun²in 'wii²¹² tyá¹o. Jo sá² 'e fee¹gi lijmaa¹a. ¹⁴Joon 'naa' lí²naa' tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ jna wa jmoo²oo' jilaa²¹ to² tyu¹²u. ¹⁵Jo mo gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsa'leei¹³ tyiia pe gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ jna, tsu 'in tsa'leei¹³ jo ñii¹ 'e jmoo¹o fii²¹². Pe gafuu²¹²uu 'naa' tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ jna tsu ni'e¹²ee 'naa' jilaa²¹ 'e gasii¹²¹ Ñu¹³u jna. ¹⁶Jo gatyii¹³naa' jna pe jna-gi gatyii¹²na 'naa' 'e jmaa²aa' to² tyá¹ Dios joon 'láa²mo 'oofuu²¹ ilisá² tyii'. Joon 'iin²¹²na 'e wóo² taa¹²¹ 'e 'oofuu²¹ tyii' do. 'E la joon icwó¹ Ñu¹u jilaa²¹ 'e mí¹ tsá² coon¹³ la sii²¹ jna. ¹⁷Joon 'e lo-o to² tyu¹³u: 'nee¹moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

'Ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsi jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ Jesús

¹⁸Faa¹²¹gi Jesús:

—Wa 'ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsi jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'naa', cwoliñí²ii' 'e gali'ee¹²mo 'ido jna nifu. ¹⁹Joon wa'a 'iin²¹²naa' jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ ili'nee¹mo 'naa' jileei¹²¹ tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la 'nee¹mo 'in tsá² tyá¹a catyaa¹². Pe jna-a ga'woo²¹moo 'naa' jee²¹² 'in tsá² do 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ tsu 'wii¹³ joon 'ee¹mo 'in tsá² do 'naa' tsu jo lí²naa' tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹. ²⁰Untii¹³-oo' 'e jú³ gafuu²¹²uu 'naa': "Jo fee¹gi jii¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ lagi fii²¹²." Wana ga'øø¹ 'in tsá² do jna, la joon jon in'øøi²¹² 'naa' jon. Joon wana gajmaa¹ naa¹³u tsá² jú³ tyiia la joon jon jímá¹ naa¹³u jú³ tyii'. ²¹Joon tsu 'wii¹³ jo cwii¹in 'in tsá² do 'in gasii¹in jna jímá¹ a jilaa²¹ 'elo tyi'naa' tsu lí²naa' tsá² tyiia.

²²Joon wa mo'o jo gagoo²¹²oo fuu²¹²uu 'in tsá² do jo 'ee tsaa² sá² tya'a. Pe gagoo²¹²oo joon nano jo tii²igi 'noo¹o tsaa². ²³Joon jilee¹'²¹ 'in 'ee¹i jna 'ee¹mo jon Ñu¹³uu. ²⁴Joon wa mo'o jo gajmaa³aa jee²¹² 'ido to² 'e jo gajmaa¹a jii¹³'²¹ jaain²¹ jo 'ee tsaa² sá² tya'a. Pe gani²i 'in tsá² do jilaa¹'²¹ 'e gajmaa³aa. Joon xufiin¹¹³ gan²i jilaa¹'²¹ 'e gajmaa³aa, gali'ee¹mo 'in tsá² do jna, joon gali'ee¹mo Ñu¹³uu. ²⁵Pe 'ná¹ lí² jilaa¹'²¹ 'elo 'e coon¹³ la joon lí² untiin¹³'ⁱⁿ 'e júu³ taa¹³ lee ty'a 'e jin¹²: "Xufiin¹¹³ jo tii²i gali'ee¹mo 'in tsá² do jna."

²⁶Sii³'na 'naa' 'in Espiritu 'e la Jai¹² 'in jai¹ fu li tyiin¹ Ñu¹³'^u, ijó¹o cwáain¹ tya' Ñu¹³'^u. Joon mi jó¹ ifaa¹'²¹o 'wii²¹² tyiia. ²⁷La joon jon 'naa' isii²¹²'naa' tsá² 'wii²¹² tyiia tsu gang²'²¹ coon¹³ jna ca mo 'wiin²¹².

16

¹Fuu²¹²uu 'naa' jilaa¹'²¹ 'elo 'e jo tiui¹'^{oo}'. ²I'wool¹mo tsá² 'naa' caluu cwo¹ sinagogas tya'a joon ti li tyiia¹ jmi²¹² mo lí²i 'in tsá² 'in jngaa¹³¹ 'naa' 'e jmoo¹o to² tyu¹² Dios. ³Jmoo¹o la joon tsu jo mo galicwii¹'ⁱⁿ Ñu¹³'^u jon'gi galicwii¹'ⁱⁿ jna. ⁴Fuu²¹²uu 'naa' jilaa¹'²¹ 'elo joon mi lí² joon itisii¹³'^{oo}' 'e gafuu²¹²uu 'naa'²¹ —jin¹² Jesús.

'E jmoo' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹ Faa²¹gi Jesús:

—Jo gafuu²¹²uu 'naa' 'elo mo 'wiin²¹² tsu taan²na jee²¹² 'naa'. ⁵Pe nano nii¹³'^{moo} fu li tyiin¹ 'in gasii¹'ⁱⁿ jna. Joon jii¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' nigaunngii¹ xiiafu nii¹³'^{na}. ⁶Li' jmoo²oo' fa'f³ tsu 'wii¹³ fuu²¹²uu 'naa' 'elo. ⁷Pe fuu²¹²uu 'naa' la jai¹: 'e tyú²gi tyii¹ 'e nii¹³'^{na}, tsu wa'a jo nii¹³'^{na} jo ijó¹ ingi¹ coon¹³ 'naa' 'in icwo¹o 'naa' fo'feel¹. Pe wa nii¹³'^{na} isii²'^{na} 'ido. ⁸Joon mi jó¹ 'ido 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ icon²¹ cwáain¹ 'naa' 'e jo røø²¹ 'i¹-tsi cwáain¹ tya' 'e røø²¹ tsaa², jon'gi cwáain¹ tya' xiiala ngi¹ tsá² tyú² tyani Dios, jon'gi røø²¹ 'i¹-tsi cwáain¹ tya' ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya'a. ⁹Røø²¹ tsaa² tsu jo jai¹² lí²i jna. ¹⁰Joon ilii¹ 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ tsu nii¹³'^{na} fu li tyiin¹ Ñu¹³'^u. Joon jo móo'gii¹ jna. ¹¹Joon ilii¹ 'in tsá² do ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² tsu nigajmaa¹ 'ii²¹ tya' 'in 'lii¹³ 'in tyu¹² to² fu juncwii²¹ lo.

¹²'Áai¹ 'láai² jilaa¹'²¹ 'e 'i¹-tsii fuu²¹²uu 'naa' pe nano 'naa' jo lii¹'ⁱⁱ 'ii¹³'^{naa}'. ¹³Pe

mi jó¹ 'in Espiritu 'e la Jai¹², 'ii 'in 'e¹² 'naa' jilaa¹'²¹ 'e la jai¹², tsu jo ifaa¹'²¹a 'in Espiritu do cwáain¹ tya' 'naa'. Ifaa¹'²¹o jii¹³ jilaa¹'²¹ 'e ninúu²un, joon isii²¹²'^{naa}' jilaa¹'²¹ 'e 'ná¹ lí². ¹⁴Lu¹tyúu¹ jna tsu i'e¹² 'naa' júu³ tyiia. ¹⁵Joon jilaa¹'²¹ júu³ tya' Ñu¹³'^u la joon jon júu³ tyiia. Tsu 'wii¹³ joon lí²-i fuu²¹²uu 'naa' 'in Espiritu do i'e¹² 'naa' júu³ tyiia.

Fa'f³ seen²¹'naa' pe ilijløø³'moo'

¹⁶'E coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹'^{moo}' jna pe jee¹'^{gixu} joon imáa¹'^{moo}' jna tún¹ tsu nii¹³'^{na} fu li tyiin¹ Ñu¹³'^u —jin¹² Jesús.

¹⁷Joon gaunngii¹ 'in tsá² tya'a do la jee²¹² 'ii:

—¿'Ee cwo¹'i øø¹'²¹-tsi tsá² 'e júu³ no 'e gatyaa¹ 'ido? Gafaa¹'²¹a jna' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo nee²¹²'^{mo}' pe mi lí² çiin²¹'^{gixu} nee²¹²'^{mo}' tún¹. Joon jin¹²'ⁱⁿ 'e lí² la joon tsu tse¹³'^{mo} li tyiin¹ Ñu¹³'^u. ¹⁸¿'Ee øø¹'²¹-tsi tsá² júu³ tya'a 'e jin¹² "coon²¹ nogi jó¹"? Jo øø¹'²¹-tsi' 'ee faa¹'²¹ 'ino.

¹⁹Joon galiñi²'^{mo}-tsi Jesús 'e 'in tsá² do 'iin²¹² 'in unngii¹ tsu 'wii¹³ joon gajin¹² Jesús sii¹'²¹ 'in tsá² do:

—Jna gafuu²¹²uu 'naa' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹'^{moo}' jna, joon çiin²¹'^{gixu} imáa¹'^{naa}' jna tún¹. ¿Tí 'inoo júu³ tyiia 'e sii¹³'ⁱⁱ jee²¹² yaanaa'? ²⁰'E la ja¹²'^{mo} fuu²¹²uu 'naa', ici²'ⁱⁱ 'e joongi fa'f³ jmoo²oo' pe 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ lo, jløø³'^{mo} 'e seen²¹'ⁱⁿ. Joon xufiin¹¹³ fa'f³ jmoo²oo', 'e fa'f³ do jmoo²oo' ilisii²'^e seen²¹'^{moo}' jløø³'^{moo}'. ²¹'E li la li mo liseein²¹ yuun²¹. Wúu¹ ni² 'in sáa³a yuun²¹ do tsu gatí² 'ii²¹ iliseein²¹ yuun²¹ tya'a. Pe mo galiseein²¹ yuun²¹ do jo tí²gi-tsi sáa³a 'e wúu¹ gani²'ⁱ do tsu jløø³'^{mo} 'áai¹ 'e galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹. ²²La joon jon 'naa' jmoo²oo' fa'f³ nano pe la joon góo³oo yajøø²'^{na} 'naa' tún¹ la joon jløø¹³ alma tyii¹ 'áai¹. Joon jii¹³ jaain²¹ jo lí² tyii¹ 'e jløø¹³ yu alma tyii¹.

²³Joon mi tí² jmi²¹² joon jo 'e iunngii¹'ⁱⁱ jna jii¹³'^{xu}. 'E la ja¹²'^{mo} fuu²¹²uu 'naa': Ñu¹³'^u icwo¹o 'naa' jilaa¹'²¹ 'e m¹³'ⁱⁱ coon¹³ la sii²¹ jna. ²⁴Ca nano jo mo gami²'ⁱⁱ coon¹³ la sii²¹ jna jii¹³'^{xu}. Mí³ 'naa' joon i'ii¹³'^{naa} 'e coon¹³ la joon ilijløø³'^{naa} 'áai¹.

'E nali¹² Jesús 'e sá² juncwii²¹

²⁵Nífuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ jni²'ⁱ pe ti li tí² 'ii²¹ 'e jo fuu²¹²gii júu³ jni²'ⁱ pe

ifuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' Ñu¹³uu coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. ²⁶Joon mi ti' jmi²¹² joon imí²ii' coon¹³ la sii²¹ jna pe jo 'ná'gi mii³ii tyani Ñu¹³'u' 'wii²¹² 'naa' ²⁷tsu 'ná'a Ñu¹³'u' 'nee'mo 'naa'. 'Nee'mo Ñu¹³'u' 'naa' tsu 'wii¹³ gali'nee'moo' jna, joon jo¹⁰o líi²naa' 'e Dios gasii²¹in jna. ²⁸Gajúu³uu fu li tyíin¹ Ñu¹³'u' joon gagoo²¹²oo 'e juncwii²¹ lo. Joon nano itá³uu 'e juncwii²¹ lo joon nii¹³moo tún¹ fu li tyíin¹ Ñu¹³'u'.

²⁹Joon gajin¹²in tsá² tya'a sii¹²i Jesús:

—Nano foo¹²gi¹i coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹ jo foo¹²gi¹i coon¹³ júu³ jmi²¹. ³⁰Ni lee²¹e'e cwáain¹ 'e ñi¹²i jilaa¹²¹ 'e 'i'-tsi tsá², joon jo 'ná¹ wa'a unngii¹ tsá² 'nu. Tsa 'wii¹³ joon jo¹⁰o líi²na'a 'e gañi¹²i li tyíin¹ Dios Jmii²¹.

³¹Joon Jesús-gi gañii¹:

—¿Tí jo¹ jo¹⁰o líi²naa'? ³²Ijó¹⁰o 'ii²¹ joon 'ii²¹ joon ixee²¹moo', joon ituu²moo' jna. Pe jo 'ñii'a 'e jóon³oon tsu sii¹³mo Ñu¹³'u' coon¹³ jna. ³³Fuu²¹²uu 'naa' jilaa¹²¹ 'elo 'e jo cu¹³-oo' coon¹³ jna joon coon¹³ la joon seen²¹naa' tyú². La 'ii²¹² taan²¹²naa' jee²¹² tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ imoo²oo' wúu¹. Pe tá² taain²¹²-oo' tsu nigali¹oo' 'e sá² juncwii²¹ —gajin¹² Jesús.

17

Faa¹²¹a Jesús júu³ tyú² tya' tsá² tya'a

¹Joon mo ngayuu¹¹³ gafaa¹²¹a Jesús 'e júu³ no joon gasaa¹¹³a nii¹i gajó²o ñu¹fú² joon gafaa¹²¹a júu³ tyú², gajin¹²in:

—Ñu¹³, 'e gatí² 'ii²¹ tyiia. Untyúu¹³'u yuun²¹ tyi'i, joon coon¹³ la joon jon iun-tyúu¹'i nu. ²Nu nigacwo¹²¹o 'ii²¹ yuun²¹ tyi'i 'e lí² tyu¹²⁰ to² jileei¹²¹ tsá². Joon lí² cwo¹⁰o coon²¹ juncwii²¹ 'e taa¹²¹ coon²¹ tó²mo jileei¹²¹ 'in gacwo¹³mo'o 'ido. ³Joon 'e juncwii²¹ do 'e taa¹²¹ coon²¹ tó²mo li la lí 'e cwii¹mo 'in tsá² do 'nu, 'in jaan²¹mo Dios 'in jai¹² joongi 'e cwii¹mo jon Jesucristo 'in gasii¹un.

⁴Jna nigauntyúu¹moo 'nu jiiin¹³ la taan²na fu juncwii²¹ lo, joon gajmáa³oo jiiin¹³ la tí² to² gatyú¹²u jmáa³aa ⁵Joon nano, Ñu¹³, cwo¹²¹o 'e siin¹³na tyani'i coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tyiia 'e ga'oo²oo mo tyíin¹na coon¹³ 'nu la nu'gi garón¹ ni cwo¹³ juncwii²¹.

⁶Niga'e¹²ee 'in tsá² 'in ga'woo²u'u jee²¹² 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ xiiala líi²u.

Ga'wóo²u'u 'in tsá² do wa'a cwo¹³u jna. Tsá² tyi'i 'ido joon gacwo¹³u jna 'e liin¹mo tsá² tyiia. Joon 'in tsá² do gajmaa¹a nuu¹³un júu³ tyi'i. ⁷Joon galiñii¹⁰ 'e 'nu gacwo¹²¹o jna jilaa¹²¹ 'e sá² tyiia. ⁸Joon gacwo¹³oo 'in tsá² do 'e júu³ tyi'i 'e nigacwo¹³¹o jna, joon ga'ii¹¹mo. Gacón²o cwáain¹ 'e gagoo²¹²oo fu li tyíin¹u'un joon ja¹²mo líi²i 'e gasii¹un jna.

⁹Joon mí³ii tyani'i 'wii²¹² tya' 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna tsu tsá² tyi'i 'ido. Jo mí³ii 'wii²¹² tya' 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹. ¹⁰Jileei¹²¹ tsá² tyiia líi²i jon tsá² tyi'i. La joon jon 'in tsá² tyi'i líi²i jon tsá² tyiia. Joon 'wii¹³ jmo¹⁰o 'ido 'e tyú² faa¹²¹ tsá² tyú² tyiia.

¹¹Jo joon²gi ni cwo¹³ juncwii²¹ tsu nii¹³moo iní²ii coon¹³ 'nu pe 'in tsá² tyi'i do iján²a fu juncwii²¹. Ñu¹³, 'nu-u jaain²¹ 'in tyú¹² tyani²¹i, un'ó²u'u coon¹³ 'ii²¹ tyi'i 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna 'e coon¹³ la joon 'e coon²¹ júu³ sii¹i lagí sii¹³¹i. ¹²La 'ii²¹² taan²na coon¹³on gaunji³na coon¹³ 'ii²¹ tyi'i 'in tsá² do 'in gacwo¹³u jna joon ga'aa²moo. Joon ce jiiin¹³ jaain²¹ jo nga'iin², ga'iin²mo jiiin¹³ 'in 'líi¹³ do 'in 'ná¹ iin² 'e coon¹³ la joon 'e tiin¹³ jiiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios.

¹³Joon nano 'e nii¹³na li tyíin¹u'un, pe la 'ii²¹² taain²gi fu juncwii²¹ lo fuu²¹²uu 'e júu³ lo 'e lijlo¹³mo 'ido 'áai¹ coon¹³ la jló¹³na. ¹⁴Gacwo¹²⁰o 'ido júu³ tyi'i, joon gali'ee¹mo 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ii, tsu 'in tsá² tyi'i do jo líi¹i tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la jo líi¹na jon. ¹⁵Jo mí³ii tyani'i wa'a 'wóo²u'u 'in tsá² do jee²¹² 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹, mí³ii tyani'i wa'a jiiin¹³ 'aa²mo'o 'e jo líi¹ 'in 'líi¹³ 'ii. ¹⁶La jo tí²-tsii jilaa¹²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ la joon jon 'in tsá² do jo tí²-tsi. ¹⁷Untyúu¹mo'o 'in tsá² do coon¹³ 'e jai¹² líi²i 'e lí² jmáa¹ to² tyi'i. Joon júu³ tyi'i 'e la ja¹²mo. ¹⁸Joon la gasii¹un jna jee²¹² 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ la joon jon sá³na 'in tsá² no jee²¹² 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹. ¹⁹Joon 'wii¹³ 'ii-o untyúu¹na 'ñii¹a 'e coon¹³ la joon ilityúu¹ 'ido coon¹³ 'e la jai¹².

²⁰Mí³ii tyani'i 'wii²¹² tya' 'ino joon jon' jiiin¹³ tya' 'ino mí³ii tyani'i pe mí³ii jon 'wii²¹² tya' jileei¹²¹ 'in jo¹ líi²i jna ciin²¹gi

mi nuu'un júu³ tya' 'ido. ²¹ Mí³ii tyani'i 'e coon²¹ júu³ síi'i 'ido, 'e seen²¹ caain²¹ coon¹³ jna', la 'yú¹ 'nə alma tyiia joon la joon jon 'yú¹na alma tyi'i. Mí³ii tyani'i 'e coon²¹ júu³ síi'i 'e coon¹³ la joon 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ ilijo¹² líi²i 'e gasii'un jna. ²² Nigacwo¹²oo 'ido 'e 'i¹²i tyiia 'e gacwo¹²o jna 'e coon¹³ la joon coon²¹ júu³ síi'i 'ido la síi¹³i'. ²³ Jna 'yú¹na alma tya'a la joon jon 'nə-u 'yú¹na alma tyiia, la joon jon síi'i 'ido coon²¹ júu³ joon 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ iconon²¹on cwáain¹ 'e gasii'un jna. Joongi iconon²¹on cwáain¹ 'e 'nee¹mo'o 'in tsá² tyiia jiin¹³ la 'nee¹u' jna.

²⁴ Nū¹³, 'nə-u gacwo¹³u 'in tsá² do tyiia joon 'iin²¹na wa'a taan²in fu li tyiin¹na 'e coon¹³ la joon lí² níi¹o 'e 'ya¹²gi tyiia 'e gacwo¹³o jna. Gacwo¹²o jna 'e 'ya¹²gi tyiia do tsu 'wii¹³ gali'nee¹mo'o jna la nu'gi garoon'on ni cwo¹³ juncwii²¹. ²⁵ Nū¹³, rø²¹ 'ii²¹ jmo²o, joon xufiin¹³ 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ jo cwii'in 'nə, pe cwii'moo 'nə. Joon galiñi² 'in tsá² tyiia do 'e gasii'un jna. ²⁶ Joon gajmáa³aa 'ido júu³ xiiala líi²u, joon ijmáa³oo jon. Ijmáa³aa 'ido júu³ xiiala 'nee¹u jna 'e coon¹³ la joon lí² 'nee¹e 'ido tsá² la 'nee¹mo'o jna joon 'ñii'a 'yú¹na alma tya'a.

18

Jee¹mo tsá² Jesús

¹ Mo ngayuui¹³ faa¹²1a Jesús 'e júu³ lo ga'wóo²mo Jesús coon¹³ tsá² tya'a joon ngaliñ² li ngoo¹³ cwo² 'e sii²¹ Cedron. Joon do-o ga¹²i Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ li sijna² 'mó² olivos. ² Joon ñii¹i Judas, 'in ti li'ñii¹i Jesús jee²¹² 'mó² do tsu 'láai² naa¹³ ngóo¹o Jesús do coon¹³ tsá² tya'a. ³ Joon do-o gatyíi¹a Judas, jee¹mo coon²¹ poo²¹² 'láa² coon¹³ 'inlíi¹³ 'ii¹³ tyi' 'e cwo¹ fee¹ do. Jalíñ² to² tyu¹² 'in tyu¹² to² untsá², joongi to² tyu¹² tsá² fariseos. Joon san¹an ñi³ joongi san¹an jí² coon¹³ 'no¹³ chí'. 'Joon tsu 'wii¹³ ñii¹o Jesús jilaa¹² 'e 'ná¹ ilí² gacwo¹ii¹o joon gaunngii¹i:

—¿'lin 'naa¹²naa'?

⁵ Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

Joon gajin¹²i Jesús sii¹²i 'ido:

—Jna-a 'ii.

Joon Judas, 'in ga'ñii¹i Jesús, siin¹³mo jee²¹² 'ii do. ⁶ Joon mo gajin¹² Jesús: "Jna-a 'ii", 'in tsá² fúu¹ do gajin¹in li' caluu joon gaci¹²mo ni 'wó². ⁷ Joon gaunngii¹i Jesús tún¹:

—¿'lin 'naa¹²naa'?

Joon gajin¹² 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

⁸ Joon Jesús-gi gajin¹²in:

—Gafuu²¹²uu 'naa¹ 'e jna-a 'ii. Joon wana 'naa¹²mo'o' jna cwo²oo' wa'a cwo¹lin²mo 'in catyaa² no.

⁹ Coon¹³ la joon gatiin¹³ júu³ tya' Jesús mo gajin¹²in: "Jee²¹² jileei¹² 'in gacwo¹³i Nū¹³u' jna, jo ga'lin² jiin¹³ jaain²¹." ¹⁰ Joon Simón Pedro do, 'in 'oo¹o coon²¹ ñi³, gasø¹o joon gatuu¹u loocwóo¹o tsáa¹ tya' jaain²¹ tsa'leei¹³ tya' 'in tyu¹² to² untsá². Malco sii²¹ 'in tsa'leei¹³ do. ¹¹ Pe Jesús gatyu¹² Pedro to² jin¹²in:

—Ton¹²-o'o ñi³ tyi'i 'nú¹ tya¹1a, 'Ná² móo³oo jilaa¹² wúu¹ icwo¹² Nū¹³u' jna.

Jesús tyani Anás

¹² Joon 'in 'láa² do coon¹³ 'in tyu¹² to² 'ii caan²¹mo coon¹³ 'in 'ii¹³ tyi' tsá² Israel do gasan¹²mo Jesús, ga'ñuu¹u cwo¹o 'ido. ¹³ Joon gatø¹o fu tya' Anás, tsajmii²¹ Caifás. Caifás do líi¹i 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² jiin²¹ no. ¹⁴ La mo jéi¹ 'in Caifás do gajin¹²in sii¹²i tsá² Israel 'e tyú²gi tya'a wa'a júun²in jiin¹³ jaan²¹mo tsá² tya' goo¹o.

Jo røø²¹i Tú³ 'e cwii¹in Jesús

¹⁵ Simón Pedro coon¹³ jaain²¹gi tsá² tya' Jesús ngaliñ² caluu Jesús. Joon 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² galicwii¹mo 'in tsá² jaain²¹ do, tsu 'wii¹³ joon li¹o ga'ii¹i coon¹³ Jesús tya'i tyi¹ tya' 'in tyu¹² to² nifu do. ¹⁶ Pe Tú³ dogi gajaan¹an li' caluu¹ 'ooa¹nú¹ do. Pe 'in jaain²¹ do 'in cwii¹in 'in tyu¹² to² do gangó¹o, ngafee¹³i 'in tsamí² 'in 'oo¹o 'ooa¹nú¹ do joon ga'ii¹mo jon Tú³. ¹⁷ Joon 'in tsamí² do 'in 'oo¹o 'ooa¹nú¹ gajin¹²in, sii¹²i Tú³ do:

—¿Ti jon¹ 'nə-u jaain²¹ tsá² tya' 'ido?

Joon Tú³-gi gani¹i:

—'Un², 'e wa jon¹ jna-a 'ii.

¹⁸ Joon tsu 'wii¹³ cwii² jmo¹o 'in tsa'leei¹³ coon¹³ 'in 'ii¹³ do gajmaa¹a coon²¹ jí² li tyaai¹ tsá². Joon do-o siin¹³in. Do-o jon siin¹³in Tú³ untyaa¹³i 'ña'a.

Umngii¹ 'in tyu¹² to² nifu Jesús

¹⁹ Joon ga¹láa² 'wii²¹² 'in tyu¹² to² nifu untsá² unngii¹ Jesús cwáain¹ tya¹ 'in tsá² ngá¹ coon¹³ on joongi cwáain¹ tya¹ 'e 'ee¹ e do. ²⁰ Joon Jesús do gajin¹² in sii¹²¹ 'ido:

—Nigafuu²¹² uuu tyani jileei¹²¹ tsá². Ga'e¹² ee tsá² inuu cwo¹ sinagogas joongi inuu 'e cwo¹ fee¹ li licaain²¹ tsá² Israel, jiin¹³ coon²¹ jo 'ee gafo¹² oo li 'uui²¹. ²¹ 'Ee li unngii¹ 'i jna? Cwounngii¹ duu¹ 'in ganúu² un júu³ tyiia tsu níi¹ 'o 'ido jilaa¹²¹ 'e ga'é³ ee.

²² Mo gajin¹² Jesús 'elo jaain²¹ 'ii¹³ tya¹ cwo¹ fee¹ do 'in sin¹² do 'e gajnáa¹ ni² Jesús, joon gajin¹² in:

—'Ee li' gañii¹ 'in tyu¹² to² nifu untsá² la no?

²³ Joon Jesús-gi gañii¹:

—Faa¹²¹ du¹ 'e gó² 'e gafo¹² oo wa gafo¹² oo 'e gó², pe wa gafo¹² oo 'e tyú²-u, 'e 'ee li' gajnaa¹ a ni³ii?

²⁴ Joon mi yuui¹³ joon gasii¹ in Anás Jesús, si¹ nuu¹ mo, tyani Caifás 'in tyu¹² to² nifu tya¹ untsá².

Jo róoi²¹ Tú³ tún¹ Jesús

²⁵ La 'ii²¹² untyaa¹ 'i Tú³ 'ña'a gajin¹³ 'in tsá² do sii¹²¹ 'i Tú³ tún¹:

—'Ee Ti jon¹ 'nu-u jaain²¹ tsá² tya¹ 'ino?

Pe jo garó¹ Tú³, joon gajin¹² in:

—'Un², 'e wa jon¹ jna-a 'ii.

²⁶ Joon jaain²¹ gi tsa'leei¹³ tya¹ 'in tyu¹² to² nifu tya¹ untsá² siin¹³ in do. Ruu¹²¹ mo 'in gatú² Tú³ loocwó¹ o. Joon 'in tsa'leei¹³ no gajin¹² in sii¹²¹ 'i Tú³:

—'Ee Ti jon¹ on gamaa²¹² moo 'nu jee²¹² 'mó² do coon¹³ 'ido?

²⁷ Joon jo garó¹ Tú³ tún¹, joon tsifu joon ga'oo¹ o jaain²¹ tuuitsáa².

Sin¹ mo Jesús tyani Pilato

²⁸ Mi yuui¹³ joon gatyii¹ mo 'in tsá² do Jesús tya¹ Caifás joon gajee¹ mo tyani Pilato. 'In Pilato do líi¹ i gobernado to² tyu¹² Roma. La ngoo¹ gi gataai² 'wó² ijná² joon jo ga'í¹ 'i 'in tsá² Israel do tyani gobernado tsu jo 'iin²¹² in un'líi¹³ i yaai jiin¹³ la tüsi¹². Tsu wa mo¹ o gaun¹ líi¹³ i yaai jo lí² dø¹ 'uunñi² tya¹ pascua. ²⁹ Tsa 'wii¹³ joon gacwo¹ 'ii¹ i Pilato ngafee¹³ i 'in tsá² do:

—'Ee tsaa² cwo² oo¹ 'ino? —jin¹² in.

³⁰ Joon gañii¹ 'in tsá² do jin¹² in:

—Wa jo 'líi¹³ mo 'ino, jo lí² jee²¹² na'a tyani¹.

³¹ Joon gajin¹² Pilato sii¹²¹ 'i 'in tsá² do:

—'Ná¹ jøø² moo¹ 'ino, cwojmaa² aa¹ 'ii¹²¹ tya¹ 'ino jiin¹³ la to² tyu¹² ley tyi¹ naa¹.

Pe 'in tsá² Israel do gajin¹² in sii¹²¹ i Pilato:

—Pe jna'a, tsá² Israel, jo tü²¹ na'a wa'a jngaa¹³ na'a tsá².

³² Coon¹³ la joon gauntiin¹³ mo júu³ tya¹ Jesús 'e xiiala ijúun² in. ³³ Joon ga'í² Pilato inuu palacio tya'a joon gatø¹ Jesús joon gaunngii¹ i jin¹² in:

—'Ee Ti 'nu-u 'in Róoi¹³ tya¹ tsá² Israel?

³⁴ Joon gajin¹² Jesús:

—'Ee Ti la 'i¹-o¹ 'wo¹ o si 'e gafee¹ 'i tsá² 'nu cwáain¹ tyiia 'ee?

³⁵ Joon Pilato-gi gañii¹:

—'Ee Ti líi² u 'e tsá² Israel jna? Tsá² goo² o coon¹³ 'in tyu¹² to² untsá² 'in gajajee¹ 'nu tyan¹³ ii. 'Ee goon²¹ gó² gajmaa²¹ a tyani 'ido?

³⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—Jo líi¹ na røoi¹³ fu juncwii²¹ lo. Wa'a líi¹ na la joon 'e gatiin² mo tsá² tyiia 'e jo gataan¹³ mo tsá² Israel jna. Pe líi¹ na røoi¹³ fu lí¹ xiia¹²¹.

³⁷ Joon gajin¹² Pilato:

—'Ee Ti joon røoi¹³ mo 'nu?

Joon Jesús gañii¹:

—Jna-a røoi¹³ jiin¹³ la foo¹²¹ 'nu-u. Cwáain¹ joon galiseen²¹ na, joon cwáain¹ joon goo²¹² oo ni cwo¹³ juncwii²¹. Gago²¹² oo gafo¹² oo júu³ 'e la ja¹² mo. Joon jileei¹²¹ 'in galinuu¹³, nuu¹ o jilaa¹²¹ 'e fo¹² oo.

³⁸ Joon Pilato-do gajin¹² in:

—'Ee Noo 'e júu³ do 'e jai¹²?

Tyu¹² tsá² to² ijúun² in Jesús

Mo ngayuui¹³ gaunngii¹ i Pilato Jesús 'elo, gacwo¹ 'ii¹ i tún¹, ngafee¹³ i 'in tsá² Israel do tún¹. Jin¹² in:

—Jo gatsa¹³ aa ce jiin¹³ coon²¹ tsaa² tya¹ 'in tsañuu¹ no. ³⁹ Pe sá² coon²¹ tüsi¹² tyii¹ 'e láa² na jaain²¹ tsá² 'yuui² nuñ¹³ mi ti jmii²¹² pascua no. 'Ee Ti 'iin²¹² naa¹ wa'a láa² na tyii¹ 'in Róoi¹³ no tya¹ tsá² Israel?

⁴⁰ Joon 'in tsá² do ga'oo¹ o, jin¹² in:

—Jo láa² u 'ino! 'Cwóláa² u Barrabás tyii¹!

'In Barrabás do 'uun²¹ 'i.

19

¹ Joon 'in Pilato gatyii¹ to² 'láa² wa'a tsajée¹ i ipóo². ² Joon 'in 'láa² do gajmaa¹ a coon²¹ corona li jmai¹² tóon¹, joon gaton¹ on tyi² Jesús. Joon gatyii¹³ in 'in

'láa² do Jesús coon¹¹³ coon²¹ 'mi¹² nuu¹¹.
³Joon gajatyéén¹in joon gaunlee¹¹jin jin²in:

—jWóo²o seen²¹ 'in Róo¹i¹³ tya¹ tsá² Is-
 rael!

Joon gajnáa'a.

⁴Joon gangó¹o Pilato caluu tún¹
 ngafee¹¹³i tsá² Israel, jin²in:

—Tyaan²aan' cwáain¹, tyiin³duu 'in
 tsañuu¹¹ no 'e litsaa²mo-'oo' 'e jo gatsa¹³aa
 tsaa² tya'a jiin¹¹³ coon²¹.

⁵Joon gacwo¹íi Jesús 'e inuu do 'e 'yu'
 tyíi¹ corona li tóon¹, joon tyi¹²i 'mi¹² nuu¹¹
 do. Joon gajin² Pilato sii¹²i 'in tsá² Israel
 do:

—jLo-o siin¹¹³in 'in tsañuu¹¹ do!

⁶Joon mo gani¹in 'in tyu¹³ to² untsá²
 joongi 'in 'ii¹³ do Jesús joon ga'láa² 'wii²¹²
 'oo¹o tá², jin'in:

—jCwotáan²in tsaa' crúu¹³ 'ino!
 jCwotáan²in tsaa' crúu¹³ 'ino!

Joon gajin² Pilato sii¹²i 'in tsá² do:

—'Naa' jeei¹duu', joon cwotéen¹naa' 'ido
 tsaa' crúu¹³ yaanaa'. Pe jna-a cwáain¹ tyiia
 jo gatsa¹³aa tsaa² tya'a jiin¹¹³ coon²¹.

⁷Pe 'in tsá² Israel do gani¹i:

—Sá² coon²¹ ley tyii¹, joon 'e ley do
 jin²in 'e 'ná¹ júun²in 'ido tsu gajmee¹mo
 'ña'a Jóon¹on Dios.

⁸Joon mo ganúu²un Pilato 'e júu³ lo
 'goo¹¹gi 'áai¹. ⁹Joon ga'¹²i tún¹ palacio tya'a
 joon gaunngii¹, sii¹²i Jesús:

—jXiiafu seen²¹u?

Pe Jesús do jo gani¹i jiin¹¹³xu.

¹⁰Joon Pilato gajin²in:

—j'Ee li' jo ngii¹³i? jTi jo n'í²i 'e tii²¹mo
 tyu¹²uu to² taan²u tsaa' crúu¹³ si laa²¹²mo
 'nu'ee?

¹¹Joon Jesús-gi gani¹i:

—'Nu-u jo lí² tyu¹²u to² jna wa'a jo
 cwo¹¹³i Dios tyi'i. Tsu 'wii¹¹³ joon fee¹gi
 tsaa² tya' 'in tsá² 'in gajajée¹ jna tyani¹ 'i lagi
 tsaa² tyi'i.

¹²Tsifu joon ga'láa² Pilato 'wii²¹² 'noo¹¹on
 xiiala lí² laa²¹ Jesús. Pe 'in tsá² Israel do
 ga'oo¹o, jin²in:

—jWa'a láa²u 'ino jo tyú² seen²¹u coon¹¹³
 'in tyu¹² to² nifu tyín¹ Roma! jDoñi¹in 'in
 jmee¹i 'ña'a róo¹i¹³ la jmo¹o 'ido, faa¹²a
 'laa¹² tya' 'in tyu¹² to² nifu tyín¹ Roma!

¹³Joon mo ganúu²un Pilato júu³ tya'a,
 joon gatyu¹²u to² 'láa² tsajée¹i Jesús fu li
 jmo¹o 'ii²¹ tya' tsá². Joon do-o gacwoo¹o
 Pilato ni 'mosí¹³ tya'a ijmaa'a 'ii'. Ni 'wó²

do li si¹² 'mosí¹³ tya'a taa¹³ jmai¹² cuun²¹²
 coo¹¹³. Joon do-o galisii²¹ tsá² faa¹²a jmi¹
 hebreo, Gabata. ¹⁴Ningóo¹o ití² tyíia² ñi¹¹
 cwoun¹ló¹ jmi¹² pascua. Joon gajin² Pilato
 sii¹²i 'in tsá² Israel do:

—jLo-o siin¹¹³ róo¹i¹³ tyi'naa'!

¹⁵Pe 'idogi ga'oo¹o tá², jin²in:

—jCwojúun²mo 'ino tsaa' crúu¹³ tya'a!
 jCwojúun²mo 'ino tsaa' crúu¹³ tya'a!

Pilato do gajin²in:

—jTi 'iin²¹²naa' wa'a jngaa¹¹³na róo¹i¹³
 tyii'?

Pe 'in tyu¹² to² untsá² do gajin²in:

—Jo róo¹i¹³ xeei¹gi seen²¹ tyijna'a jiin¹¹³
 'in tyu¹² to² nifu tyín¹ Roma líi¹ róo¹i¹³
 tyijna'a.

¹⁶Lí gatséi¹ gajoon¹¹³ Pilato Jesús tya' 'in
 tsá² do wa'a téen¹in 'ido tsaa' crúu¹³. Joon
 'in tsá² do gajée¹mo Jesús.

Gateen'in Jesús tsaa' crúu¹³

¹⁷Gacwo¹íi Jesús tyaan¹an crúu¹³ tya'a,
 tsalíin² coon²¹ li sii²¹ Mootyí² Líi²¹². Joon
 coon¹¹³ jmi¹ hebreo sii²¹ Gólgota. ¹⁸Joon
 do-o gateen¹in tsaa' crúu¹³ caan²mo coon¹¹³
 gáí¹gi tsañuu¹¹, jmai¹² jaain²¹ la cataain²¹²
 caai¹ Jesús. ¹⁹Joon gatyu¹²u Pilato to² 'e
 toon²¹²on tsá² coon²¹ júu³ yuu¹¹³ tyi² crúu¹³
 tya' Jesús 'e jin¹²: "Jesús tsá² Nazaret, Róo¹i¹³
 tya' tsá² Israel." ²⁰Joon fúu¹mo tsá² Is-
 rael gauntsáa'a 'e júu³ do tsu 'e júu³ do li
 'ni¹ 'ii¹³ jmi¹, jmi¹ hebreo, jmi¹ griego
 joongi jmi¹ latín. Joon li tyan¹ ciudad do
 li gateen¹in tsá² Jesús tsaa' crúu¹³.

²¹Tsu 'wii¹¹³ joon 'in tyu¹² to² untsá² tya'
 tsá² Israel gajin²in sii¹²i Pilato:

—Jo tóon¹³on 'e júu³ do 'e jin² "Róo¹i¹³
 tya' tsá² Israel." 'E tyú²gi wa'a tóon¹³on:
 "Iin 'in gajin²in 'e líi¹ Róo¹i¹³ tya' tsá²
 Israel."

²²Pe gani¹i Pilato:

—Jiin¹¹³ la 'e tóon³oon, la joon ilí².

²³Joon 'in tyúuin² 'láa² do 'in gateen¹in
 Jesús tsaa' crúu¹³ gajmaa'a jmai¹²xu siin¹³
 Jesús la 'oo¹²¹ yaai. Joon coon²¹gi 'no¹³ 'mi¹²
 'e tyú² gasáí. 'E 'mi¹² do lí¹ coon²¹ 'no¹³
 'mi¹². ²⁴Joon 'in 'láa² do jin²in sii¹²i la 'oo¹²¹
 'ii:

—Jo dyii²¹i 'e 'mi¹² no, tsacoo²¹o, joon
 jøø²¹ø¹ 'iin 'in líi¹i.

Joon coon¹¹³ la joon gauntiin¹¹³in 'e júu³
 taa¹¹³ jí² tya' Dios 'e jin¹²: "Gajmaa'a

jma¹²xu sin¹³in jee²¹² 'ii, joon tya¹ sin¹³in dya^{1a} mi¹³." La joon gajmaa^{1a} 'in 'láa² do.

²⁵ Joon tyan¹ li si¹² crúu¹³ tya¹ Jesús siin¹³in sáa³ Jesús coon¹³ tsamí² ruu²¹i sáa^{3a}, coon¹³ María tsamí² tya¹ Cleofas joongi coon¹³ María Magdalena. ²⁶ Joon gaj⁰⁰²¹ Jesús sáa^{3a} joongi jaain²¹ tsá² tya^{1a} 'in 'nee¹mo 'áai¹ joon gajin¹² Jesús sii¹²i sáa^{3a}:

—Saa²¹², jin¹²in —lo-o siin¹²in yuun²¹ tyi¹.

²⁷ Joon gajin¹²in sii¹²i tsá² tya^{1a} do:

—Lo-o siin¹² in saa^{21a}.

Joon jmi²¹² joon ga¹'i²¹ 'in tsá² tya¹ Jesús do María, sáa³ Jesús, inuu¹ tya^{1a}.

Júun²mo Jesús

²⁸ Noo²¹²xu mo galiñii¹ Jesús 'e jilaa¹²¹ gauntiin¹³in, 'e untiin¹³in jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya¹ Dios, Jesús gajin¹²in:

—Unjmi²na.

²⁹ Joon do-o si¹² coon²¹ tsuu² si¹oo¹o vino tiin¹²¹, Joon 'in tsá² do gauncwii¹²¹ coon²¹ lawa joo²¹ 'e sii²¹ esponja coon¹³ vino do. Joon gatyin¹² 'e joo²¹ do nii²¹² sii² 'mó² sii²¹ hisopo joon gasaa^{13a} 'oo²o Jesús. ³⁰ Joon mo ngayuui¹³ ga'un¹un Jesús 'e vino tiin¹²¹ do joon gajin¹²in:

—Jilaa¹²¹ 'e la t¹²-i lí².

Joon tsifu joon gajg¹ tyí¹i joon gajúun²mo.

'Yaa^{21a} 'láa² 'mosuun¹²¹ caa¹i Jesús

³¹ Cwoun¹ló² jmi²¹² no tya¹ pascua, joon tsu¹ 'wii¹³ coon²¹ jmi²¹² fee¹ 'áai¹ mi jná² joon jo 'iin²¹²in 'in tsá² Israel wa'a taain²gi tsaa¹ crúu¹³ 'in tsá² do mi t¹² jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² ijó¹. Joon ngalín²mo 'in tsá² do tsamí¹i Pilato wa'a tyu^{12a} to² fiin¹in tsaa¹mootii² 'in tsá² taan¹in crúu¹ do. Joon jmoonoo ijúun²in joon lí² xiaa¹ cuerpos tya^{1a}. ³² Joon 'in 'láa² ngalín² ngafín¹in tsaa¹mootii² tya¹ 'in nifu do joongi tya¹ 'in jaain²¹gi do 'in gateen¹in tsaa¹ crúu¹ coon¹³ Jesús. ³³ Pe mo ngalín² ngatyéen¹in caai²¹ Jesús galili¹³i 'e najún¹mo Jesús tsu¹ 'wii¹³ joon jo gafin¹in tsaa¹mootii² 'ido.

³⁴ Li coon¹²¹ ga'ya^{1a} 'in 'láa² do 'mosuun¹²¹ caai²¹ Jesús joon tsifu la joon gatuun²¹un jmi¹ sicaai¹³ jmi²¹. ³⁵ Joon 'iin¹ 'in jmaa^{1a} júu³ lo 'e ganí² joon jmoo¹o júu³ jai¹². Nii¹o 'e júu³ la ja¹²mo faa^{121a} joon jmaa^{1a} 'naa¹ júu³ 'e lí² jo¹o líi²'naa¹. ³⁶ Joon jilaa¹²¹ 'elo galí² wa'a untiin¹³mo 'e júu³ taa¹³ ni jí²

tya¹ Dios 'e jin¹²: "Ce jiin¹³ coon²¹ mootáa²¹ ifiin¹³in." ³⁷ Joon li xiaa¹ jin¹²in ni jí² tya¹ Dios: "Jó⁰tsá² 'in niga'yá² tya^{1a}."

'Aa¹mo tsá² Jesús

³⁸ Mo ngayuui¹³ gajúun²in Jesús jaain²¹ 'in jai¹² líi²i Jesús sii²¹ José ngamii¹i Pilato wa'a cwo¹ 'ido cuerpo tya¹ Jesús. 'In Sé³ no ja¹²mo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Ari-matea joon 'uun²¹mo ngii¹ coon¹³ Jesús tsu¹ 'goo¹²o 'in tsá² tyu¹² to² tya¹ Israel. Ga'ii²¹mo Pilato júu³ tya¹ joon gangó¹o Sé³ ngatyiin¹an cuerpo tya¹ Jesús. ³⁹ Joon 'in Nicodemo, 'in ngafee¹³i Jesús li 'woo¹, gatyí^{13a} tyaan¹an 'oo²¹ jmafuu²¹ mirra coon¹³ áloes ti dyadya¹ kilo. ⁴⁰ Je wáai² do gapaa¹³i cuerpo tya¹ Jesús coon¹³ 'mi¹² caai¹³ 'oo²¹ jmafuu²¹ do jiin¹³ la t¹²si² tya¹ tsá² Israel mi 'áa¹³i tsá². ⁴¹ Tyan¹ li taan¹in Jesús tsaa¹ crúu¹³ sá² goon²¹ jee²¹² 'mó². Joon jee²¹² do sá² goon²¹ 'aan¹ tya¹ 'líi²¹² tsi too²¹ tsaa¹ xá². Jo mo ga'aa¹i tsá² tsá² 'e tsi too²¹ do, jiin¹³ jaain²¹. ⁴² Tsi 'aan¹ do-o ga'aa¹i cuerpo tya¹ Jesús tsu¹ tyan¹an 'áai¹, joongi ti li 'láa² 'wii²¹² jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² Israel.

20

Mo gajiiin¹ Jesús jee²¹² 'líi²¹²

¹ 'Aa²¹ jmi²¹² láa² 'wii²¹² semóo¹³ ngóo¹o María Magdalena fu li niga'áai¹ Jesús. 'Nuu²¹mogí. Joon ganií²¹ 'e jo si¹²gi 'áan³ tya^{1a} 'e cuun²¹² 'in jni¹ 'oo²¹ 'aan¹ do. ² Joon gangóo¹ cwiin¹in fu li taain²¹ Simón Pedro coon¹³ 'in jaain²¹gi tsá² tya¹ Jesús 'in 'nee¹i Jesús 'ái¹. Joon gajin¹² María do sii¹²i 'ido:

—Nigatyii¹mo tsá² Ña'ñu^{1a} tsi 'aan¹ joon jo nee³e'e xiaafu ngajée¹³i.

³⁻⁴ Joon Tú³ coon¹³ 'in tsá² tya¹ Jesús catyaa¹² ngalín²in cwiin¹in fu li roon²¹on 'aan¹ do. Joon 'in jaain²¹ do, cwii²¹gi cwiin¹in lagi Tú³ joon tyí^{1a} 'aan¹ do nifu. Joon nga'ee²¹² 'e 'oo²¹ 'aan¹ jó⁰ø. ⁵ Nii²¹o 'e 'no¹³ 'mi¹² roon¹on do pe jo ga'í²i 'aan¹ do. ⁶ Mi yuui¹³ joon gatyí^{1a} Simón Pedro caluu joon ga'í²o tsi 'aan¹ do. Nii²¹o jon 'e 'no¹³ 'mi¹² roon¹on do. ⁷ Nii²¹o jon 'e 'mi¹² 'e gapaa¹²¹i ni² Jesús jo roon¹on coon¹³ 'e 'no¹³ 'mi¹² 'e catyaa¹² pe ijuui¹³ roon¹on coon¹²¹. ⁸ Joon ga'í²i jon 'in tsá² jaain²¹ do 'in gatyí^{1a} nifu 'aan¹ do, joon ganií²¹i jilaa¹²¹ 'e niga'í² joon jo 'o galí²i. ⁹ Joon jo mo ga'øø¹²¹-tsí jiin¹³ la nijin¹² ni jí² tya¹ Dios 'e 'ná¹ jiin¹¹

Jesús jee²¹² 'lîi²¹². ¹⁰ Joon gangaa¹³mo 'in tsá² tya'a do fu tya'a.

Jné⁴i Jesús tyani María Magdalena

¹¹ Pe 'in María do gajaan¹an caluu 'oo²¹ 'aan¹, gaty¹²i. La 'îi²¹² cí¹²i do ga'í¹i jòø²ø tsi 'aan¹ do. ¹² Joon do-o gangoo²¹o gáí¹ ángeles tyi¹²i 'mi¹² taa²¹. Do-o née¹i li garoon¹on cuerpo tya' Jesús. Joon jaain²¹ tyíin¹ ya' li garoon¹on tyíi¹i joon jaain²¹gi tyíin¹ 'ée² tii² Jesús. ¹³ Joon gaunngí¹i 'in ángeles do 'ii:

—Tsamí², ¿'ee li cí¹²¹i?

Joon gajin¹² 'in tsamí² do:

—Cí¹²oo tsu nigajee¹mo tsá² Ñu¹³ Fíi³i joon jo ñí³i xiiafu ngajée¹i.

¹⁴ Joon mo gajin¹²in 'elo gajin¹in níi¹i joon gangoo¹o Jesús siin¹³in do. Pe jo galili¹³i 'e Jesús 'ii. ¹⁵ Joon gaunngí¹i Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Tsamí², ¿'ee li cí¹²¹i? ¿'lin 'naai¹²¹ 'nu?

Joon tsu 'wii¹³ 'í-tsi 'e 'in 'aa¹ 'wó² do fee¹³i 'ii gajin¹²in:

—Tsañuu¹, owa gajee²mo'o, foo¹²o xiiafu gatuu²¹u joon jna-a nitee²¹²ee.

¹⁶ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsamí² do:

—¡María!

Joon María do gajin¹mo joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús coon¹³ jmí¹ hebreo:

—¡Rabonil! —'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² jin¹²in: Tifo¹² tyi¹.

¹⁷ Joon Jesús-gi gajin¹²in:

—Jo 'li²u'jna, tsu jo mo ngóo³gi li tyíin¹ Ñu¹³uu. Pe cwoo¹²¹o, cwoosi¹³i 'in ruu¹²¹na 'e nii¹³na li tyíin¹ Ñu¹³uu 'in líi¹i Ñu²uu' jon, li tyíin¹ Dios tyiia 'in líi¹i jon Dios tyii¹.

¹⁸ Joon gangoo¹o María Magdalena do ngajmaa¹ 'in tsá² tya' Jesús júu³ 'e nigani²in Ña'ñu¹u' Jesús joon 'e nigafee¹²¹i 'e júu³ do.

Jné² Jesús tyani tsá² tya'a

¹⁹ Canuu²¹ jmí²¹² joon, jmí²¹² 'áa² 'wii²¹² semóo¹³ 'in caan²¹in tsá² tya' Jesús. Joon tsu 'wii¹³ 'gøø¹mo tsá² tya¹² to² tya' Israel 'in jni¹i ca'nú¹. Joon ga'í¹²i Jesús tún² tsa¹² jee²¹² 'ii joon ga'í¹i júu³ jin¹²in:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa¹.

²⁰ Mo ngayuu¹³ joon ga'e¹²e Jesús tsá² tya'a cwoo²¹o, caa¹i. Joon 'in tsá² tya'a do galijløø¹³mo 'áai¹ mo jòø²i Ña'ñu¹u' Jesús. ²¹ Mo ngayuu¹³ joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido tún¹:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa¹. La gasii¹in Ñu¹u' jna la joon jon sii¹na 'naa¹.

²² Joon gaxuu¹u ni² 'ido joon gajin¹²in:

—Cwo'ii¹³naa¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios Jmí²¹. ²³ Wa'a 'naa¹ jmaa²aa' fee¹¹-oo' tsaá² tya' tsá², si¹in²mo tsaá² tya' 'ido. Pe joon wa'a jo jmaa²aa' fee¹¹-oo' tsaá² tya' tsá² jo si¹in²in tsaá² tya' 'ido.

Tomás gangaa¹mo Ña'ñu¹u'

²⁴ Pe jaain²¹ jee²¹² 'in apóstoles tya' Jesús 'in sii²¹i Tomás jo tyíin¹in mi tyíi¹a Jesús. Suuin²¹² 'in Tomás do. ²⁵ Joon 'in tsá² tya'a catyaa² gajin¹²in sii¹²¹i 'ii:

—Ganee²¹²mo'o Ña'ñu¹u' Jesús.

Pe 'in Tomás do gajin¹²in:

—Jo ijai¹² líi²na wa jo nijøø³øø li ga'yá² cwo¹oon¹ cwoo¹o, joon ngí³na unnicwóo³oo li ga'yá² cwo¹oon¹ do joongi ngí³na cwóo³oo li ga'yá² 'mosuu¹²¹ caa¹i.

²⁶ La coon²¹ dya¹ 'in caain²¹ tsá² tya'a coon²¹ inuu joon taan²mo Tomás coon¹³on. Joon xufiin¹³ tyá² injni¹ jni¹nú¹ ga'í² Jesús joon gajmaa¹ a siin¹³in tún² tsa¹² jee²¹² 'ii. Joon ga'í¹i júu³ jin¹²in:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa¹.

²⁷ Mi yuu¹³ joon gajin¹²in sii¹²¹i Tomás:

—Ngí³u unnicwoo²o lo joon jòø²ø li ga'yá² cwo¹oon¹ cwóo³oo. Xá² cwoo²o joon taan¹ caa¹na. Jo ngí³gi 'e jo jai¹² líi²u la joon cwolitsáa¹mo-'o'o.

²⁸ Joon gañii¹ Tomás jin¹²in:

—¡Ñu¹fii³ii, joongi Dios tyiia 'nu!

²⁹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Tomás, jo'lo galí²u'jna tsu 'wii¹³ gañi²mo'o jna. Pe jløø³mo 'in jai¹² líi²i jna xufiin¹³ jo mo ngaa¹ jna.

'Yuto² tya' 'e jí² lo

³⁰ Líi¹ 'láai²gi li² milagro gajmaa¹ a Jesús tyani tsá² tya'a 'e jo taa¹³ 'e jí² lo. ³¹ Pe 'e jí² lo taa¹³ jilaa¹²¹ 'e júu³ lo 'yuto² 'e lí² jai¹² líi²naa¹ 'e líi¹i Jesús Cristo, Joon¹on Dios. Joon tsu 'wii¹³ jo¹⁰ líi²naa¹ Jesús 'e seen²¹mo' coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'e sii²¹ 'ii.

21

Jné¹ Jesús tyani dyáí¹ tsá² tya'a

¹ Mo ngayuu¹³ joon gajné² Jesús tyani tsá² tya'a coon²¹ fu li tí¹² tyiá¹ sii²¹ Tiberias. La no galí²: ² Dyáí¹ tsá² tya' Jesús taain²¹² caan²¹mo. 'In tsá² do sii²¹ Simón Pedro, coon¹³ Tomás suuin²¹², coon¹³ Natanael, joon jaain²¹ tsá² seen²¹ Caná náa¹ li sii²¹

Galilea 'ii. Taain²¹² jon 'in gáí¹ jóon¹on Zebedeo coon¹¹³ gáí¹gi tsá² tya' Jesús. ³Joon Simón Pedro do gajin¹²in sii¹²¹i 'in catyaaí² do:

—Níi³ii, niseen¹¹²naa joo¹²¹ jmií²¹.

Joon gajin¹² 'in catyaaí² do:

—Jna'a jon tsaa²¹a' coon¹¹³ 'nñu.

Joon ngalín²mo, ngatáa¹i coon²¹ barco. La tøøí² 'woo¹ táa¹i 'naa¹¹i joo¹²¹ jmií²¹ pe jo gataan¹¹³in jiin¹¹³ jaain²¹. ⁴Mo ti li ngó¹o cajná² gajné¹ Jesús li tí¹ tyíia¹ do pe jo galicwí¹in tsá² tya'a 'ii. ⁵Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² taai² barco do:

—'Naa', ¿ti jo mo taan¹¹³naa'?

Joon 'in tsá² do gañii¹:

—'Un², jiin¹¹³ jaain²¹.

⁶Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Li' tsáa¹ caai²¹ barco do nii¹¹³ii' núu³, joongi iteen¹¹³naa' joo¹²¹.

La joon gajmaa¹a, joon jo lí² saa¹¹³a 'e núu³ tsi barco tsu røø¹mo joo¹²¹ jmií²¹ do. ⁷Joon 'in tsá² tya' Jesús 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ gajin¹²in sii¹²¹i Tú³:

—¡Ña'ñu¹¹u' 'ido!

Joon mo ganúu²un Simón Pedro 'e jin¹²in: “Ña'ñu¹¹u' 'ido”, joon gaci¹²i siin¹¹³in (tsu gatyí¹i 'e saan¹¹in joo¹²¹ jmií²¹). Joon mo ngayuui¹¹³ joon ga'íi²i tsi jmií²¹ itsáa¹a li sin¹² Jesús. ⁸Joon 'in tsá² tya'a catyaaí² 'in taai² barco do gatyalín²mo tí¹ jmií²¹ do jñuu¹u núu³ do røø¹i joo¹²¹ jmií²¹. Ga'ii²¹ barco do lí²oo² coon²¹ cíein¹³ metros 'e lí² tí¹ do. ⁹Joon mo cwo¹¹í¹ 'e barco do lí² cwo¹¹³ tyuun²¹ gajnéé¹i coon²¹ jí² lí² coo²¹ jí² joon ni jí² do untyúun²in jaain²¹ joo¹²¹ jmií²¹. Joon náa¹ 'iñi¹ caai²¹ do. ¹⁰Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do:

—Cwotyíin²naa' jaain²¹ gáí¹gi joo¹²¹ do 'in la ngayuui¹¹³ gataan¹¹³naa' do.

¹¹Joon Simón Pedro ga'í² tsi barco do joon gaun'øø¹ 'e núu³ do fu nitsaa². Røø¹mo 'e núu³ do joo¹²¹ jmií²¹ cøø¹¹³, ti jiin¹¹³ coon²¹ cíein¹³ tsi ca'no¹³ tsi gi gaai²¹. Joon xufiin¹¹³ 'áa¹mo røø¹ 'e núu³ do jo ga'gí²¹. ¹²Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Ñilín²naa', cøø¹³xuu¹.

Joon jo gatá²-tsi jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² tya'a do wa'a unngí¹i 'iin 'ii tsu ñi¹o 'e Na'ñu¹¹u' Jesús 'ii. ¹³Joon gajatyéen¹mo Jesús joon gajmaa¹a jmai²xu 'e 'iñi¹ do jee²¹² 'ii. La joon gajmaa¹a coon¹¹³ 'in joo¹²¹ jmií²¹ do.

¹⁴Ningóo¹ 'ní¹ naa¹¹³ 'e gajné¹i Jesús tyani tsá² tya'a mi yuui¹¹³ gajjin¹¹in jee²¹² 'lii²¹².

Jesus sii¹i coon¹¹³ Simón Pedro

¹⁵Mo ngayuui¹¹³ gagøø¹²¹ gaunngí¹i Jesus sii¹²¹i Simón Pedro:

—Simón, jóon¹on Jonás ¿ti 'nee¹mo'o jna 'láai²gi lagi 'in no?

Joon Tú³ do gañii¹:

—Joon, Ña'ñu¹¹u', ñi²o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'nñu.

Jesús-gi gajin¹²in:

—Joon, cwo¹²o 'e dø¹² joo'saa¹²¹ xuui²¹² tyiia.

¹⁶Joon gatí² tún² naa¹¹³ 'e gaunngí¹i jin¹²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, ¿ti 'nee¹mo'o jna?

Joon gañii¹ Tú³ do:

—Joon, Ña'ñu¹¹u', ñi²o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'nñu.

Joon gajin¹² Jesús:

—Joon, 'aa²mo'o joo'saa¹²¹ tyiia.

¹⁷Joon gatí² 'ní¹ naa¹¹³ 'e gaunngí¹i Jesús 'ii, jin¹²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, ¿ti 'iin²¹²mo'o jna?

Joon Tú³ do gajmaa¹o fa'í³ tsu wii¹¹³ Jesús nigaunngí¹ 'ní¹ naa¹¹³ wa'a 'iin²¹²in Tú³ 'ii. Joon Tú³ gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹¹u', ñi²o'o jilaa¹²¹. Ñi²o'o 'e 'iin²¹²mo'o 'nñu.

Joon gajin¹² Jesús:

—Joon, cwo¹²o 'e dø¹² joo'saa¹²¹ tyiia. ¹⁸E la ja²mo fuu²¹²uu 'nñu: mo lí¹u'u simii¹²¹ gatyí¹i¹¹ siin¹²¹in 'wo'o joon gatyí¹i²a doñixiia¹ fu 'iin²¹²u'un. Pe mi li yuu¹¹³ 'nñu inii¹¹³i cwa¹¹a joon tsá² xee¹²¹mo ityí¹¹³i 'nñu siin¹²¹in joon ijee²¹²mo tsá² 'nñu xiia¹lí jo 'iin²¹²u'un cwo¹¹³o.

¹⁹Coon¹¹³ 'e júu³ joon gajmaa¹a Jesús júu³ xiiala ijúun²in Tú³ joongi xiiala iuntyúu¹i Dios. Mo ngayuui¹¹³ joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i Tú³:

—¡Na¹ coon¹¹³ jna!

'In tsá² 'in 'iin²¹²in Jesús

²⁰Joon gajjin¹¹³in Tú³ ní¹i joon gajøø²i jaa¹¹³ caluu 'in tsá² tya' Jesús do 'in 'née¹i Jesús 'ido. 'In tsá² do tyín¹in caai¹ Jesús mo gagøø¹²¹ø lí²tsé¹ do. Joon gaunngí¹i Tú³ sii¹²¹i Jesús: “Ña'ñu¹¹u', ¿'iin 'in i'ni¹i 'nñu?”

²¹Joon mo gangaa²¹ Tú³ 'ii, gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹¹u', coon¹¹³ 'in no, ¿'lee 'ilí²?

²²Joon Jesús do gañii'i:

—Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹¹³na tún¹, ¿'ee cwáain¹ tyi'nú? Jiin¹¹³ cwáain¹ tyi'i 'e 'na¹ coon¹¹³ jna.

²³Joon coon²¹ júu³ 'atsaa²¹ gasii'i 'in tsá² jai¹² líi²¹ Jesús 'e jo ijuun²¹ 'in tsá² do tsu Jesus gajin¹²in: “Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹¹³na tún¹, ¿'ee cwáain¹ tyi'nú?” Pe jo gajin¹²in 'e jo ijuun²¹in, gajin¹²o: “Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹¹³na tún¹, ¿'ee cwáain¹ tyi'nú?”

²⁴Joon 'in tsá² tya' Jesus no, 'ii 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo. Joon 'ii jin¹²in 'e ja¹²mo júu³ tya'a. Joon nee²¹e 'e ja¹²mo júu³ tya'a.

²⁵Joon 'láai²gi nigajmaa¹a Jesús. Joon wana to¹²o tsá² ni jí² jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús iunrøøi¹ jí² 'láai² 'áai¹. Amén.

'E la gajmaa¹a tsá² tya' Jesús

Dios icwó² Espiritu Tyú² tya'a

^{1,2}Coon¹³ jí³ tyiia la mo 'lää² 'wii²¹² nifu, tsá² tyú¹ Teofilo, gajmaa¹³aa 'nū júu² ce jilaa¹²¹ 'e ga'lää² Jesús 'wii²¹² jmáa¹a joongi 'e ga'e¹²e tsá² ca gangaa¹²¹i ñū'fú². La jo mo 'yaa'i Jesús ñū'fú² gauncoon¹¹³ Espiritu Tyú² tya' Dios 'ii 'e icwo¹⁰ tsá² tya'a, 'in gatyii¹³in, to² 'e 'ná¹ jmaa¹a. ³Mo gangáii² gajúin¹ Jesús do gajné¹mo 'e jiiin¹⁰ jee²¹² tsá² tya'a. La jee²¹² tunlo¹ jmii²¹² do jnéé²mo jee²¹² tsá² tya'a. Joon gajmaa¹a 'lääi² nii² to² 'e 'ee¹ 'e nigalija¹²mo 'e seen²¹mogi, 'e jo lí² jin¹² tsá² 'e jo nijo¹. Joongi gajin¹²o xiiala mi tyu¹² Dios to² tsá².

⁴La jee²¹² ngi¹gi Jesús coon¹³ tsá² tya'a ga'íi² júu³ 'e jo mo 'woo²¹duu¹ Jerusalén lo ca gatséin¹ júu³ ga'íi² Dios Jmii²¹.

⁵—'E ja²mo —jin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a do—, Wó³-o gasaa¹i tsá² jmii²¹ jiiin¹³ coon¹³ jmii²¹ pe ciiin²¹gixu icwoo¹²¹i Dios 'naa' 'in Espiritu Tyú² tya'a iuncoon¹³ 'naa'.

Ngaai¹² Jesús fu ñū'fú²

⁶Cafu mo gaicaain²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a gaunngii¹i tsá² tya'a 'ii:

—Ñā'ñū¹'u', ¿ti gati² 'ii¹²¹ 'e laa²¹²mo'o tsá² Israel joon la joon lí²-i tyu¹'u to² yaai?

⁷Joon gañii¹i Jesús:

—Jo tii¹² 'naa' liñi¹'ii¹ líi²¹² tsei¹² 'e ilí² jilaa¹²¹ 'elo. Jiiin¹³ 'ñā'a Nā'ñū¹'u Dios Jmii²¹ tii¹² liñii¹i líi²¹² 'e ijmaa¹'a 'elo. ⁸Pe ijoo²¹-o 'in Espiritu Tyú² tya' Dios joon 'ii ingi¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'ii¹²¹ tya' 'ii cwolín²naa' Jerusalén, joongi la caain²¹ li san¹² Judea, joongi li sii²¹ Samaria coon¹³ la caain²¹ li wíin²gi ni cwoo¹³ juncwii²¹. Icwolín²naa' cwojmaa²aa' júu³ 'iin jna.

⁹Mo ngayuui¹³ gajin¹² 'elo, la 'ii²¹² jóo²mogi 'ido 'ii, joon gasaa¹mo Jesús. Ngaa¹²¹ fu yu'. Joon gajó² coon²¹ jni¹ gacii¹²¹ Jesús. Joon jo jnéé¹²gi. ¹⁰Téen²mogi 'ido jóo² fu ñū'fú² la 'ii²¹² ngaa¹²¹ Jesús. Joon gajné¹ co' li tééin² 'ido gáí¹ tsañuu¹ taa²¹ siin¹³in. ¹¹Joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Tsañuu¹ seein²¹ Galilea jo 'ee to² 'ii³in-gi téén²naa' lo jóo² fu yu' juncwii²¹. 'In Jesús no, 'in cwo'íi¹ jee²¹² 'naa' ngaa¹²¹i

fu yu' do coon²¹ røø²¹ 'ii la mo ngaa¹²¹i do, la joon jon ijó¹ tún¹.

Tyii¹³in Matías 'a 'ii²¹in cwáain¹ tya' Judas

¹²Joon ngalín²mo 'a moo²¹ sii²¹ Olivos do. Joon ngaliin¹ tún¹ Jerusalén 'e ná¹ coon²¹ sii¹³xu jiiin¹³ la to² gatyu¹² ley tya' Moisés 'e sá² ngi¹ tsá² mo jmii²¹² 'ii¹²¹ 'woo²¹ tsá². ¹³Mo tyaliin¹in 'e fuu²¹ do gasóo²o coon²¹ 'nú¹ li tí² tún² fú¹. 'In gatyaliin¹in do sii²¹ tii³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Díi³ coon¹³ Tomóo¹³ coon¹³ Bartolomé coon¹³ Untøø² coon¹³ Jacobo, jóon¹ Alfeo, coon¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon coon¹³ Judas ruu¹²¹i Jacobo, ¹⁴Jilee¹²¹mo 'in li caain²¹ coon¹³ ruu¹²¹i Jesús coon¹³ María sáa³ Jesús coon¹³ 'in tsamí² catyaa² do. Licaain²¹ fee¹²¹i Dios.

¹⁵Jiin¹³ jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² jiiin¹³ coon²¹ céein¹³ tsi dyáai² 'in jai¹² líi¹². Joon gajmaa¹a Tú³ siin¹³in jee²¹² tsaruu¹²¹i, joon gajin¹²in sii¹²¹i 'in tsá² catyaa² do:

¹⁶—Tsaruu¹'u, 'ná¹-a tsín¹ jiiin¹³ la gataan¹an 'lii²¹² yuu¹³ David ni jí² tya' Dios coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios. David do gafaa¹²¹o xiiala 'e isangáii² Judas. 'li-o jee²¹² 'in gasaain¹² Jesús. ¹⁷Judas jaain²¹² jee²¹² jna'a, joon tíi²mo jmáa¹a to² coon¹³ jna'a. ¹⁸Pe joon ngoo²¹-o Judas ngala¹ coon²¹ si¹² 'wó² coon¹³ 'e cuu² gajna¹an coon¹³ 'e gó² gajmaa¹a do. Tsifu joon gacii¹²¹i li' sijií². Joon ga'gii²¹i tu¹²u. Joon ga'woo²¹o jilaa¹²¹ 'un'mii²¹. ¹⁹Joon mo galiñi¹ 'in seein²¹ Jerusalén do joon gaunsii²¹ 'e 'wó² do Acéldama, 'øi¹²¹-tsi tsá² sii²¹ Coon²¹ Sii¹³ Tyiia²¹ 'in 'O² Jmí¹. ²⁰Tsu 'wii¹³ ni Salmos jin¹² la no:

Cwosii¹²¹i 'núu¹u situu¹mo.

Jo 'in seein²¹gi 'in cwaa²¹gi.

Joongi jin¹²in:

Cwocwoo²oo' 'in xee¹²¹mo 'in jmá¹ to² jmoo²o 'ido.

²¹'Wii¹³ joon tsajmoo²¹o 'elo —jin¹² Tú³—. Jee²¹² jna' jee¹ 'inlíi¹³ tsá² 'in ningi¹ coon¹³ jna' la tøø² nigangáii²¹i coon¹³ Jesús. ²²Ca la mo gasaa¹i Wó³ Nā'ñū¹'u Jesús jmii²¹ joon ca gangaa¹²¹ ñū'fú². Tyii¹³mo' jon jaain²¹ jee²¹² 'ii wa'a 'in licaain²¹ coon¹³ jna'a 'e ijmaa¹a júu³ 'e nijiiin¹in Jesús —gajin¹² Tú³.

²³Joon ga'wooi²¹ gáí¹ tsá² jee²¹² 'ii. Jaain²¹ 'in sii²¹ Sé³, 'in sii²¹o jon Barsabás, sii²¹o jon Justo. 'In jain²¹gi do sii²¹ Matfás. ²⁴⁻²⁵La 'íi²¹² fee²¹i Dios jin²¹'in:

—Ñá'ñu¹'u', 'nu-u jøø²'ø jilaa²¹ alma tya' tsá². 'Ee¹³du' jna'a 'naai²¹² 'in jee²¹² gáí¹ lo nityi¹u'u 'in jmá¹ to² tsá² tya' Jesús cwáain¹ tya' Judas. Gajaan¹an Judas do 'e to² jmoo¹o 'wii¹³ tsaa² tya'o. Joon ngoo²¹-o li 'iin²¹²mo.

²⁶Joon gacoo¹o jee²¹² 'ii. Joon gatíi²mo Tíi¹³. Tsifu joon ga'í² Tíi¹³ do cwáain¹ tya' Judas jee²¹² 'in dyajaan²¹ tsá² tya' Jesús.

2

Mo gájó² Espíritu Tyú² tya' Dios

¹Mo gatsín¹ cincuenta jmií²¹² mo gangíi²i cwaa²¹ jmií²¹² gatí² jmií²¹² sii²¹ Pentecostés. Coon²¹ li sicaain²¹ la jilee²¹² mo 'in jai¹² líi². ²La 'íi²¹² joon coon²¹ ga'iin² li' yu' lawa mo 'íi¹ tyí² tá² líi¹li. Ga'iin² la tøø² inuu li néei¹ 'ido. ³Joon gajnéi¹ coon²¹ 'e li la li sii¹³ jí² li néei¹ la jaain²¹. ⁴Joon ga'í² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios almas tya' ce jilee²¹² mo 'in néei¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹ jmai¹² jmií¹ xiaa²¹ 'e cwoo¹o 'in Espíritu Tyú² do faa²¹²a.

⁵Jee²¹² jmií²¹² lo fúu¹mo tsá² Israel 'in untiin¹³ to² tyu² Dios sicaain²¹. Jalíin² Jerusalén la caain²¹ juncwii²¹. ⁶Mo ganúu²un 'e ga'iin² do joon galicaain²¹ 'in tsá² do li ga'iin². Pe jo ñii¹ 'in tsá² fúui¹ do 'ee nigalí² mo ganúu²un la jaain²¹ la jaain²¹ 'in tsá² tya' Jesús do faa²¹²a jmií¹ tya'a. ⁷Jmai¹² 'in ganga'goo²¹-tsi. Joon jmai¹² 'in gafo¹²mo joon sii¹i jee²¹² 'ii:

—'Owa'a jon 'in seein²¹ Galilea jilee²¹ 'in faa²¹²a no. ⁸¿Xiala lí¹ 'e nuu²¹un' faa²¹²a jmií¹ tyi jna'? ⁹⁻¹¹Lí¹ fúui¹ tsá² seein²¹ lo, 'in seein²¹ Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, joon li sii²¹ Asia seein²¹ lo. Seen²¹mo jon 'in jalíin² Frigia, Panfilia, Egipto joongi Africa li' ngoo¹³gi lí¹ Cirene. Joongi tsá² seein²¹ Roma 'in seein²¹ lo. Caa¹²mo 'in líi¹³ 'in seein²¹ Israel ca la mo galiseen²¹mo coon¹³ 'in líi¹³gi 'in nigatúu²mo díoses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² joon niga'íi¹²mo jon 'in Dios tya' tsá² Israel. Caa¹²mo tsá² seein²¹ Creta coon¹³ Arabia pe jilee²¹²mo' nuu²¹un' faa²¹²a coon¹³ jmií¹ tyi-o' júu³ tyú² tya' Dios.

¹²Jilee²¹²mo tsa'goo²¹-tsi pe joon jo 'øøi¹²¹-tsi 'ee galí². Joon gaunngíi¹ ruu¹²¹: —¿Ee 'øøi¹²¹-tsi jilaa²¹ 'elo?

¹³Pe 'in líi¹³gi ungøø¹'i, jin¹²'in: —Tsá² 'iin¹mo no.

'E gasii²¹ Tú³ tsá²

¹⁴Joon gajmaa¹a Tú³ siin¹³in coon¹³ jí dyajaan²¹ apóstoles catyaa² do joon gafaa¹²a tá² jin¹²'in:

—Tsá² seein²¹ Israel, joongi coon¹³ tsá² seein²¹ Jerusalén, cwoliñí²'ii' 'elo. Joongi nuu²duu' coon¹²¹ tún² 'e ifo³oo lo. ¹⁵'In tsañuu¹ lo jon' 'in 'fin¹ no la lí² 'e 'í¹'oo' tsu 'aa²¹gi lo. Jo mo tí² 'ii²¹ wa'a ngí¹ tsá² 'fin¹. Jiin¹³ la 'iin²¹ nú² ningóo¹. ¹⁶'Elo-o gatsín¹ 'e gajin¹² 'in gafaa²¹²a júu³ tya' Dios calií¹ sii²¹ Joel. Joel do gajin¹²'in:

¹⁷La lo-o gajin¹² Dios:

La nu'gi mi' 'iin² juncwii²¹ icwo¹³oo Espíritu Tyú² tyiia la jilee²¹ 'in taain²¹² fu juncwii²¹.

Yuun²¹ tyii¹ tsañuu¹ coon¹³ yuun²¹ tyii¹ 'i tsami² ifaa²¹²a cwáain¹ tyiia.

Joongi simii¹²¹ sá² coon²¹ iní².

Joongi yuu¹³ icwuu²¹mo ilisá² tyisáa² tya'a. ¹⁸Nicwóo³oo 'in Espíritu Tyú² tyiia 'e jmií²¹² joon tya' jilee²¹ 'in 'imoo¹ la to²

tyu³uu la tsañuu¹ teen¹³ la tsami². Joon ifaa²¹²o cwáain¹ tyiia.

¹⁹Li' yu' juncwii²¹ 'éé³ee 'a tsa'goo²¹-'oo'.

Jmaa³oo jon lí² li ni' wó².

Coon¹³ jmií¹, joongi coon¹³ jnií¹ tya' uñi² ijma³aa 'e lí² do.

²⁰La nu'gi 'e icwá¹ jmií²¹² tya' Ñá'ñu¹'u' Jesús, coon²¹ jmií²¹² fee¹ joongi coon²¹ jmií²¹² 'ya¹²gi líi¹li, ilinuu²¹ li 'íi¹in ñi¹.

Joongi sii¹²¹gi iliin¹ la lí¹ jmií¹.

²¹Joon jilee²¹²mo 'in gamíi¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ñá'ñu¹'u' itiin¹³mo.

La joon júu³ niga'íi² Joel cwáain¹ tya' Dios jmií²¹ —jin¹² Tú³.

Faa¹²¹gi Tú³ jin¹²'in:

²²—'Wii¹³ joon nuu²duu', tsañuu¹ seein²¹ Israel, jilaa²¹ 'e ifuu²¹²uu 'naa' lo —jin¹ Tú³—. Tyú²-u ñí³oo' jilaa²¹ milagro 'ya¹²gi 'e gajmaa¹a Jesús tsá² Nazaret coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios jmií²¹ jee²¹² 'naa'. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Jesús do gajmaa¹a Dios júu³ 'e Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in. ²³Pe jo 'ee futy³ la mo gajaan¹²¹ tsá² 'ii jee²¹² 'naa' tsu 'yu to²-o

'e ni¹i-tsi Dios ca la mo jée¹mo. 'Naa'gii¹ gaseen²moo', joon cwáain¹ tyi¹naa¹oo' gajngaa¹³ⁱ tsá² gó² 'ii, gateen¹in tsaa¹ crúu¹³. ²⁴ Pe Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a jiin¹o tún¹. Nigaláa²mo tsa¹ feei¹³gi 'ii lagi 'mó¹. Jo lí² tyá¹² 'mó¹ 'ii to². ²⁵ Joon 'líi²¹² róoi¹³ David gafaa^{121a} ni jí² tya¹ Dios cwáain¹ tya¹ Jesús mo gajin²in:

Máa'moo Ña'ñu^{1u} Dios coon²¹ tøø²mo tyani²ii.

Li caa²¹na tsáa¹ siin¹¹²in joon jo 'ee jiin¹¹³ coon²¹ goo¹²¹oo.

²⁶ 'Wii¹¹³ joon jløø¹³mo alma tyiia.

Joon coon¹³ moo¹óo³oo fo¹³oo jmai¹² júu³ tyú²-u.

'Wii¹¹³ joon mo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ cuerpo tyiia jo 'ee cu¹²-tsii coonti.

²⁷ Tsu ñ³oo 'e jo saa^{121a} alma tyiia jee²¹² 'líi²¹².

Joongi jo cwo¹²¹o 'e ixiaa¹²¹ cuerpo tya¹ 'in gatyii¹¹³in.

²⁸ Ga'ee¹¹³o'o jna xiiala ngí³ii coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e cwo¹ juncwii²¹ tya¹ tsá².

Joon nigalijløø¹³mo 'wii¹¹³ cwo²¹¹o coon¹³ jna.

La joon gajin¹² David cwáain¹ tya¹ Jesús.

²⁹ Tsa¹ru^{1u}, tyú²-u ñii²¹i 'e 'líi²¹² tsafeei¹¹ tyi¹ David juun²¹mo. Joon ga'áa²mo tsá² 'ii. Joon 'aan¹ tya'a roon¹gi coon¹³ jna' ca jmi²¹² no. ³⁰ Pe David do jaain²¹ 'in gafaa^{121a} júu³ tyú² tya¹ Dios. Joon ñii¹o David 'e gasii¹²⁴ Dios 'ii 'e tyi¹²mo jaain²¹ tyii^{21a} 'in cwa¹ cwáain¹ tya'a. ³¹ La joon 'líi²¹² David do lawa jóø²o ca la jée¹mo 'a ijiin¹in Cristo. Joon gajin¹²in 'e jo ján² alma tya'a jee²¹² 'líi²¹². Jon'gi xiaa¹² moo¹ taa²i. ³² 'Na'a Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a jiin¹ 'in Jesús no. Jilaa¹²¹ 'elo gane²¹e'e. ³³ Joon gató¹ Dios Jmii²¹ 'ii lí¹ cwo²¹o tsáa¹. ³⁴ Joon gacwo¹o Dios Jmii²¹ 'ii 'in Espíritu Tyú² tya'a la lí 'e nigajin¹²in. Joon jilaa¹²¹ 'e nigalí² nano, joongi nijóø²øø¹ joongi nináú²uun¹ 'e gajmaa¹ 'ii-o joon. ³⁴⁻³⁵ Jon' David do 'in gangaai¹³ fu ñu¹fú² tsu 'ña'a'o gajin¹²in:

Dios Jmii²¹ gasii¹²¹ⁱ Ña'ñu^{1u} jin¹²in:

"Ní³i caa¹na tsáa¹ ca mi jmáa³aa 'ii¹²¹ 'e tyée¹na 'wii²¹² tíi¹³i jileei¹²¹ 'in 'eei¹ 'ñu."

³⁶ 'Jileei¹²¹ tsá² Israel, cwoliñ³oo' 'e la ja¹²mo 'in Jesús, 'in gatéen¹naa¹tsaa¹ crúu¹³, Dios gajmee¹ 'e 'ii Ñi'fi²¹²ⁱ joongi 'in jmaa¹ a tiin¹³naa¹ sii²¹ Cristo. La joon gajin¹² Tú³ sii²¹ 'in tsá² fíui¹ do.

³⁷ Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'elo joon ga'aa¹ a fa¹³ joon gaunngii¹ Tú³ coon¹¹³ 'in tsá² tya¹ Jesús catyaa¹² do:

—Tsa¹ru^{1u}, 'é'ee 'ná¹ jmo²¹o'o'o

³⁸ Joon gañii¹ Tú³:

—Cwojaa¹²¹-oo' coon¹¹³ Dios joongi cwo²¹naa¹ jmi²¹ la jaan²¹naa¹ coon¹¹³ la sii²¹ Jesucristo. Joon la joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'. La joon jon icwo¹o Dios 'naa¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a. ³⁹ E júu³ lo 'e tyi¹naa¹oo' coon¹³ yuun²¹ tyii'. Joongi tya¹ jileei¹²¹ 'in seein²¹ wíin². Joongi tya¹ jileei¹²¹ 'in tøø¹ø Ña'ñu^{1u} Dios Jmii²¹.

⁴⁰ Coon¹¹³ 'e júu³ lo gafaa^{121a} Tú³. Joon coon¹¹³ láai²gi júu³ tyú² gafaa^{121a} jin¹²in:

—Woo²¹naa¹ yaanaa¹ jee²¹² 'in tsá² gó² no.

⁴¹ Joon gasaa¹mo jmi²¹ jileei¹²¹ 'in gacón² cwáain¹ júu³ tya'a. Jiin¹¹³ jmi²¹² joon gal-icaan²¹ mogi coon¹³ 'in jai¹² líi² ca 'ni¹ mil-gi tsá². ⁴² Joon coon¹²¹ tún¹-un gacón² cwáain¹ jilaa¹²¹ 'e 'ee¹ 'in apóstoles tya¹ Jesús do. Tyú²-u seein²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joongi galicaain²¹ fee¹²¹ⁱ Dios joongi gajmaa¹ a jmai¹²xu 'iñi¹.

Xiiala nigajmaa¹ 'in jai¹² líi² Jesús nifu

⁴³ Joon líi¹ tsa¹goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsá² tya¹ Jesús do líi¹ 'láai² milagro gajmaa¹ a coon¹³ jilaa¹²¹ lí². ⁴⁴ Jileei¹²¹ 'in nigajai¹² líi² do líi¹ røø²¹ síi¹. Jmaa¹²¹ⁱ to² jmai¹²xu jmai¹²xu-u la jaain²¹ la jaain²¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o. ⁴⁵ Joongi ga'ñii¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o. Joon jmo¹o jmai¹²xu cuu² coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ xiaa¹ti sityéin¹³ jmi²¹² jee²¹² 'ii. ⁴⁶ La coon²¹ jmi²¹² la coon²¹ jmi²¹² licaain²¹ inuu¹ cwo¹ fee¹ tya¹ tsá² Israel. La caain²¹ inuu¹ tya'a jmo¹o jmai¹²xu 'iñi¹. Gø¹²ø jløø¹³mo coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi alma tya'a. Joon gacwo¹-o 'maai¹³ Dios. ⁴⁷ Joon la jilee¹²¹mo jin¹²o 'e tsá² tyú²-tsi 'in tsá² jai¹² líi². La coon²¹ jmi²¹² gajmaa¹ a Ña'ñu^{1u} 'e ngafúu¹mo 'in jo¹ líi². Joon 'in jai¹² líi² do uncaan¹mo coon¹³ 'in catyaa¹² do.

3

Ga'láa²mo jaain²¹ tsá² jluii¹³

¹ Coon²¹ jmi²¹² nica¹löö²xu, ngóo¹ 'iin² 'ni¹, mo gatí² 'ii¹²¹ 'e faa^{121a} tsá² júu³ tyú². Joon Tú³ coon¹¹³ Wó³ gasóo²o caan²¹mo fu inuu¹ cwo¹ fee¹ tya¹ tsá² Israel. ² Tsajée¹ i tsá² jaain²¹ tsá² jluii¹³ tyan¹ 'oo² cwo¹ do

li ingá¹i. Jluu¹³mo ca la mo galiseen²¹mo. Joon la coon²¹ jmi²¹² tsajeei¹ tsá² 'i fu coon²¹ 'oo² cwo¹ do sii²¹ 'Ya'²gi¹ 'e mii¹ caridad jilee¹²¹ 'in tsatáa¹ cwo¹ do. ³Mo gani² 'in tsá² jluu¹³ do itsataa² Tú³ coon¹³ Wó³ inuu¹ cwo¹ do joon gami¹ coon²¹ caridad. ⁴Joon gajó¹² Tú³ coon¹³ Wó³ do 'i. Joon gajin¹² Tú³:

—Jó¹²du¹ jna'a.

⁵Joon gacón² 'in tsá² jluu¹³ do cwáain¹ coon¹²¹ tún². 'E sá² 'ee cwo¹ 'o 'ido 'i lí²i. ⁶Joon gasii²¹ Tú³ 'i:

—Jo 'ó³oo cwataa²¹ jon'gi cwanáa¹³ sá² tyiia pe jii¹³ 'e 'ó³oo lo cwo¹³-oo 'nu. Coon¹³ 'i¹²¹ tya¹ 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret, ráan²un, ngi² no.

⁷Joon gason¹ Tú³ cwo²¹o tsáa¹. Joon gauncoon¹³on jmaa¹ a siin¹²in 'ido. La 'i¹²¹² joon galipiín²mo moo¹ taa¹³ luu²¹² tií²i.

⁸Joon ga'í²¹ 'in tsá² jluu¹³ do fu yu'. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹ tií²i. Joon ga'í² 'i¹²¹ fu tsi inuu¹ cwo¹ do coon¹³ Tú³ coon¹³ Wó³. 'i¹²¹ jló¹³ 'i lí¹i. Cwo¹ 'o 'maai¹³ Dios. ⁹Joon jilee¹²¹mo tsá² 'in téein² do jó¹² 'i ngii¹ cwo¹ 'o 'maai¹³ Dios. ¹⁰Jmai¹² 'in tsá² 'oo²-tsi 'e gani²¹ do 'wii¹³ 'ni¹ 'e 'ido-o 'in tsá² jluu¹³ 'in tyiín¹ 'oo²¹ cwo¹ sii²¹ 'Ya'²gi¹ mii¹ caridad.

Jú³ gafaa²¹ Tú³ coon²¹ ni'nú¹ fee¹ sii²¹ Salomón

¹¹'In tsá² jluu¹³ 'in ni'láai² do jo mo gatíu² Tú³ coon¹³ Wó³ coonti. Joon jilee¹²¹ tsá² 'in téein² 'in'yíia² cwo¹ do ngaliín² cwíin¹in fu lí téein² Tú³ do. Téen²in coon²¹ ni'nú¹ fee¹ 'e sii²¹ Salomón. ¹²Mo gani² Tú³ 'elo joon gasii²¹ tsá² 'in jalíin² do:

—Tsá² seen²¹ Israel, 'i'ee lí' tsa'goo²¹-'oo'? 'i'ee lí' jó¹²naa¹ jna'a lawa yíia-oo'o nigaun'láa²na'a 'in tsañuu¹ lo? 'i' 'i'-oo' 'e nigangi¹ 'in tsá² lo coon¹³ 'i¹²¹ tyijna'oo'o si 'wii¹³ 'e tyú¹ jna'a 'ee? ¹³Jo lí² la joon, Dios, 'in gaun'goo²¹o 'i¹²¹² tsacó¹³ tyi' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob, nigacwó¹o jón¹on Jesús, 'in feel¹gi la jee²¹² jilee¹²¹ pe 'naa' nigajaan¹³moo¹ 'i tyani 'in tyu¹² to². Joon mo gali'iin²¹²mo Pilato 'e iláa² pe 'naa'gii¹ jo gali'iin²¹²naa¹. ¹⁴'E 'i¹³ 'e mí² láai² jaain²¹ 'in tyú¹, 'in jo 'ee tsa² rø¹²¹, naa'gii¹ gamí² galáai² jaain²¹ tsá² gó² 'in rø¹²¹ tsa². ¹⁵La joon gajngaa¹³moo¹ 'in cwo¹ juncwii²¹ tyi'. Pe Dios gajmaa¹ a

gajiin¹o tún¹. Joon jna'gii¹ faa¹³a'a 'e ja¹²mo jilaa¹²¹ 'elo. ¹⁶Joon 'in tsañuu¹ lo, 'in cwii¹moo', Dios gaun'láa²mo tsa¹ 'wii¹³ jo¹o líi² Jesús. Jmai¹² coon¹³ 'i¹²¹ tya¹ 'e sii²¹ Jesús nigalipiín²mo tií² la lí nigañi²ii¹.

¹⁷'Niñ¹³oo, tsaru¹u, 'e 'naa'oo' coon¹³ tsacó¹³ tyi' mo gajngaa¹³naa' Jesús do gajmaa²aa¹ 'e jo 'ø¹²¹-oo'. ¹⁸Pe la joon gatsín¹ 'e nii²¹ Cristo wúu¹ jii¹³ la gajin¹² tsá² tyú¹ coon¹³ 'in gacwo¹ jú³ tyú² tya¹ Dios la jee¹gi. ¹⁹'Wii¹³ joon 'ná¹-a jaa¹²¹-oo' joon cii¹³-oo' coon¹³ Dios joon la joon 'iin²mo tsa² tyii'. Joon ijó¹o Ña'nñ¹u 'e untyúu¹mo 'naa'. ²⁰La joon 'e isí¹in Dios Jesús, 'in sii²¹ jon Cristo, 'wii²¹² tyi'naa'. ²¹Fiin¹³ ca la mo ñu¹fú² tyiín¹ Jesucristo ca mi tyá² Dios tyú² ce jilaa¹²¹. La joon gajin¹² tsá² tyú¹ 'in gacwo¹ jú³ tyú² tya¹ Dios calií. ²²La joon gajin¹² 'i¹²¹² Moisés sii¹²¹ 'i¹²¹² tsacó¹³ tyi'. Jin¹²o: “Ña'nñ¹u Dios 'e isí¹in jaain²¹ 'in cwo¹ jú³ tyú² jee²¹² 'naa', tsaru¹u, jii¹³ la gasii¹in jna. Cwolinuu¹³uun¹ jilaa¹²¹ 'e jin¹²in tsá² jilee¹²¹ 'in jo nuu¹³ 'in cwo¹ jú³ tyú² do 'e i'iin²mo 'i jee²¹² tsagoo¹o.” La joon gajin¹² Moisés.

²⁴Joon la joon jilee¹²¹ 'in gacwo¹ jú³ tyú² tya¹ Dios ca Samuel nifu gafaa¹²¹ cwáain¹³ tya¹ 'e jmi²¹² lo. ²⁵Joon jilaa¹²¹ jú³ tyi'naa'oo' lo 'e ga'í²¹ Dios la mo jee¹ coon¹³ tsá² 'in cwo¹ jú³ tyú² tya'o. 'E tyú² tyi-oo' mo ga'í²¹ Dios coon²¹ jú³ jee¹gi coon¹³ 'i¹²¹² tsacó¹³ tyi' mo gajin¹²in sii¹²¹ Abraham: “Jilee¹²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ilicwaa¹³mo mi jó¹ yuun²¹ tyi'.” ²⁶Mo gajmaa¹ a Dios jii¹ Jón¹on gasii¹in nifu tyani²ii¹ iuncwaa¹³ 'naa'. Joon la joon 'e uncoon¹³o 'naa' 'e tú²oo' jilaa¹²¹ 'e gó².

4

Tú² coon¹³ Wó³ tyani 'in tyu¹² to²

¹Faa¹²¹gi Tú³ coon¹³ Wó³ téen²in mo gatyalfín² untsá² coon¹³ 'in tyu¹² to² 'in tsá² 'in ní² inuu¹ cwo¹ fee¹ do. Joongi ngaliin² 'inlí¹³ tsá² tya¹ coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ²'Nii¹²¹-tsi 'wii¹³ Tú³ coon¹³ Wó³ 'e¹² tsá² jú³ tyú² joongi 'wii¹³ jin¹²in la mo gajiin¹ Jesús la joon jon jiiin¹in tsá². ³Joon tsífu joon gasan¹² ni 'ido. Joon ngajee¹ 'i nuñ¹³ ca núu¹ tsa nica'lóo² do. ⁴Pe fúu¹mo 'in niganúu²un 'e jú³ do jo¹o líi². Joon jilee¹²¹ 'in jai¹² líi² tí² 'ná² mil jmai¹² tsañuu¹.

⁵ Mo gajná² jmií²¹² joon galicaain²¹ fu Jerusalén 'in tyu¹² to² tya' tsá² Israel coon¹¹³ tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ tifo¹² tya' ley. ⁶ Joongi néei¹ Anás 'in tyu¹² to² tya' untsá², coon¹¹³ Caifás coon¹¹³ Juan, coon¹¹³ Alejandro. Joon gauncaain²¹ jileei²¹ tsá² inuu tya' tsacøøi¹¹³ tya' untsá². ⁷ Joon gatyu^{12u} to² gajaliín² Tú³ coon¹¹³ Wó³. Joon gasin¹¹² in tun² tsá². Joon gaunngii¹ 'in tyu¹² to² do¹ li:

—¿'lin 'ii²¹ tya'a si coon¹¹³ 'e sii²¹ 'in xeei²¹gi 'ee gajmaa²aa' jilaa²¹ 'elo?

⁸ Joon Tú³ jin¹² in coon¹¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios:

—Tsacøøi¹¹³ 'e fuu²¹ lo joongi tsacøøi¹¹³ tya' tsá² Israel: ⁹wana 'iin²¹²naa' unngii¹¹ 'jna'a coon²¹ 'e tyú^{2-u} gajmoo²¹o'o tya' jaain²¹ tsatsaa¹¹³ 'e xiiala ga'láai². ¹⁰ Joon jna'a jmoo²¹o'o jú³ tyani²'ii'. Cwoliñi²'ii' jileei²¹ tsá² Israel 'e 'in tsañuu¹ 'in siin¹¹² tyani²'ii' lo nano niga'láai² coon¹¹³ 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret. 'li 'in gateén¹naa' tsaa¹¹ crúu¹³ do. Joon Dios gajmaa¹ a jiin¹¹ tún¹. ¹¹ 'In Jesús lo líi¹ lawa coon²¹ cuun²¹² nifu pe 'naa'gii¹ lawa 'in jmoo¹o to² do nigajaan²aan' li' co'o. ¹² Ce jiin¹¹³ jaain²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ jo lí² jmáa¹ a tiin¹¹³naa' tsu² Dios nigacwoo¹o 'e jiin¹¹³ Jesús tí² jmáa¹ a tiin¹¹³naa' —jin¹² Tú³ do.

¹³ Mo ganí² jileei²¹ 'in tyu¹² to² do xiiala jo 'goo²¹ Tú³ coon¹¹³ Wó³ faa¹²¹ a joon galili¹³o 'e jo 'e jí² tíi²¹ 'ido jon'gi 'ee to² 'oo'o ganga'goo²¹-tsi. Joon galiñii¹ 'e 'ido-o 'e nigangí¹ coon¹¹³ Jesús. ¹⁴ Joongi 'in tsá² 'in niga'láai² do, do-o siin¹¹² in jee²¹² 'ii-o. 'Wii¹¹³ joon jo 'ee sá² 'e faa¹²¹gi coonti. ¹⁵ Joon gatyu^{12u} to² 'e 'woo²¹mo lí sicaain²¹ do. Joon gasii² la jee²¹² yaa-mo 'ee 'e 'ná² jmáa¹ a. ¹⁶ Joon gajin¹²in:

—¿'Ee jmoo²¹o' coon¹¹³ 'in tsá² do? Jilee²¹mo 'in seen²¹ Jerusalén niñi¹o jilaa²¹ lí² nigajmaa¹ a 'in tsá² no. Coon²¹ milagro fee¹ líli¹ nigajmaa¹ a 'ido. Joon jo lí² faa¹¹³ a 'e jon¹ la joon galí². ¹⁷ Tsataan¹³an' fo¹²-tsi 'e jo faa¹²¹gi jiin¹¹³ jaain²¹ cwáain¹ tya' Jesús. Joon coon¹¹³ 'e la joon jo nú²gi tsá².

¹⁸ Joon 'in tsá² do gatø¹¹o tún¹ Tú³ coon¹¹³ Wó³. Joon gatyu^{12u} to² la jo faa¹²¹gi 'ido coonti, jon'gi 'e²gi tsá² cwáain¹ tya' Jesús. ¹⁹ Pe joon gañii¹ Tú³ coon¹¹³ Wó³:

—Í²du¹-oo' yaanaa' no. ¿Ti tyú²gi tyani Dios 'e jmoo²¹o'o núu¹³u to² tyu¹² 'naa'

lagi to² tyu¹² Dios 'ee? ²⁰ Tsu jna'a jo cwooi¹ tuu²¹u 'e faa¹¹³a'a jilaa²¹ 'e ganee²¹e'e joongi ganuu²¹u.

²¹ Joon 'in tyu¹² to² do gaton¹¹ on fo¹²-tsi pe galáa²mo 'ido. Jo gatsaa¹²¹ a xiiala ijmeei¹²¹ ni 'ido wúu¹ tsu 'gøø¹²¹mo tsá². Jilee²¹mo tsá² cwo¹o 'maai¹¹³ Dios jilaa²¹ 'e nigalí². ²² 'In tsá² 'in ga'láai² coon¹¹³ milagro do ningoo²¹-o tunló² jiin²¹ líi¹gixu.

Mii¹-o tyani Dios 'in jai² líi² 'e jo cu¹²-tsi joon 'e tá²-a taain²¹²-tsi

²³ Mo galáai² Tú³ coon¹¹³ Wó³ joon nigaliín²mo fu li néei¹ 'in tsaruu¹²¹ catyaaí² do. Joon gatyaa¹ jú³ la jilaa²¹ 'e nigajin¹² 'in tyu¹² to² tya' untsá² do coon¹¹³ tsacøøi¹¹³ do. ²⁴ Joon mo ganúu²un, jilee²¹mo gamii¹ sii²¹gi Dios:

—Ñá'ñu¹u, 'nu-u Dios 'in gajmaa¹ a ñu¹fú² joongi ni 'wó², joongi jmi¹ñi¹³ coon¹¹³ jilaa²¹gi 'e sá² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. ²⁵ Joon 'líi²¹² tsafeei¹ tyii¹ David, 'in gajmaa¹ a jiin¹¹³ la to² gatyuu^{121u}, gafaa¹²¹ a cwáain¹ tyi¹ mogajin¹² in coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² tyi¹:

¿'Ee lí¹ to¹² lí¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ mii¹¹³? Joongi 'i¹-tsi tsá² jmai¹² 'e jo 'ee to² 'í¹mo.

²⁶ Jilee²¹ tsaa¹to² garøon².

Joongi tsacøøi¹¹³ 'e fuu²¹ galicaain²¹.

Joon gajmaa¹ a 'ee¹ i Ñá'ñu¹u Dios joongi coon¹¹³ 'in gasii¹ in Dios sii²¹ Cristo.

²⁷ 'Tsu ja¹²mo 'e fuu²¹ lo galicaain²¹ Herodes coon¹¹³ Poncio Pilato coon¹¹³ tsá² seen²¹ lí xii¹gi coon¹¹³ tsá² Israel. Joon galicaain²¹ 'e jmáa¹ a 'e gó² tya' yuun²¹ tyi¹ Jesús 'in 'iin²¹²un. ²⁸ Joon la jon gajmaa¹ a jilaa²¹ to² 'e nityuu^{1121u} 'e ilí² joongi jilaa²¹ 'e ni¹-o'o. ²⁹ Joon la no coon²¹du¹u cwáain¹ fo¹² gaton¹¹on. Cwoo¹¹³ jna'a yuun²¹ tyi¹ 'e jo ngii²¹ 'i cu¹²-tsii¹. La joon jo 'goo²¹-oo'o 'e cwoo²¹o'o jú³ tyú² tyi¹. ³⁰ Joon mii²¹gi tyani² 'i 'e cwo¹²o jna'a 'ii²¹ tyi-o'o 'e un'láa²na'a jilee²¹ tsatsaa¹¹³ joongi coon¹¹³ 'e sii²¹ yuun²¹ tyi¹ Jesús jmoo²¹o'o jilaa²¹ lí² coon¹¹³ milagro fee¹.

³¹ Mo ngayui¹¹³ gafaa¹²¹ a jú³ tyú² tya'a 'e lí² licaain²¹ do joon gajøø²¹ wó² tá² líli¹. Tsifu joon galiseein²¹ waa¹²¹ pí² coon¹¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon jo 'goo²¹gi faa¹²¹ a jú³ tyú² tya' Dios.

Jilaa²¹ 'e sá² tya' jilee²¹mo 'in jai² líi²

³² Ca nii² 'e 'i¹-tsi jileei¹²¹ 'in nijo¹ lííi². Joongi coon²¹ røø²¹ lííi¹ jilee¹²¹mo. Ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo jin¹² wa'a 'e 'oo¹o tya'a 'ña'a. Jilaa¹²¹ jmai¹² tya' jilee¹²¹mo. ³³ Faa¹²¹gi 'in apóstoles tya' Jesús do 'e nigajiin¹in Ña'ñu¹'u' Jesús. Joon taain²¹² tá²-tsi lííi¹. Joon Dios gataa¹¹³ cwa¹³ jilee¹²¹mo. ³⁴ Jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'oo¹o fa¹³ 'wii¹¹³ jilee¹²¹mo 'in 'oo¹o 'wó² si 'nú¹ 'ee ni'ñii¹o. ³⁵ Joon jilaa¹²¹ 'e sá² cwo¹o tsá² apóstoles. Joon 'ii-gi gajmaa¹ a jmai¹²xu la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala sityéin¹ tsá² jmií²¹². ³⁶ Lawa la lo-o jmoo¹o jileei¹²¹. Seein²¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ jún² Leví 'in sii²¹ Sé³. Galiseein²¹ coon²¹ 'wó² roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Chipre. Joon 'in apóstoles do gaunsii²¹o 'ii Bernabé. ('øøi¹²¹-tsi tsá² sii²¹; 'in untyú²-tsi tsá².) ³⁷ 'In tsañuu¹ lo ga'nñi¹ coon²¹ sii¹¹³ 'wó² tya'a. Joon 'e cuu² gatíi² do ngacoon¹on joon gacwo¹o tya' apóstoles do.

5

Tsaa² tya' Ananías coon¹¹³ Safira

¹ Pe jaain²¹gi tsá² sii²¹ Ananías coon¹¹³ 'oo²¹²o 'in sii²¹ Safira ga'nñi¹ coon²¹ sii¹¹³ 'wó². ² 'In tsá² lo gasíi²i røø²¹ coon¹¹³ 'oo²¹²o. Joon gasáai¹³gixu 'e cuu² do tya'a. Joon ngacwo¹²¹o 'in apóstoles do lawa'a la jilaa¹²¹a. ³ Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹ 'ii:

—Ananías ζ'ee li' niga¹² 'in 'líi¹³ alma tyi¹ 'e gaungøø¹u 'in Espíritu Tyú² tya' Dios? Gasaa²¹²gi 'e cuu² gatíi²u tya' 'wó² do. ⁴ 'Wó² tyi-o'o do mo ga'nñi²¹²naa'. Joon 'e cuu²¹ gatíi²u tyi-o'o jon, lí²-i jmaa²aa' la 'iin²¹²naa'. ζ'Ee li' ga¹'1-'oo' la joon? Nigafáa¹³a coon²¹ júu³ tajuu²¹ tyani Dios jon' tyani tsá².

⁵ Mo ganúu²un Ananías 'elo tsifu joon gaci¹²mo jún¹mo. Jmai¹² tsá² 'in gafoo¹²mo mo ganúu²un 'elo. ⁶ Joon gatyalín² jaain²¹ gáí¹ simii¹²¹ 'in gapaai¹²¹ 'ii' 'mi¹². Joon ngajéé¹ 'ido 'ii nga'áa¹³mo.

⁷ Ji 'ni¹ hora gangú²i mo ngayuui¹¹³ joon jon ga¹² 'oo²¹²o Ananías. Jo nñi¹ coonti 'ee galí². ⁸ Joon gaunngii¹ Tú³:

—ζTi la gajin¹²in do-o gacíin² 'wó² ga'nñi²¹ñin' do?

Joon gañii¹:

—Jiin¹¹³ la do-o gacíin².

⁹ Joon gasii²¹ Tú³ 'ii:

—ζ'Ee li' gasín¹³naa' røø²¹ 'e cóon¹³oon¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹'u' Dios tóo²? Caluu no-o njaliin¹ 'in nga'áai¹³ ñuu¹ tyi¹. Joon 'nu-gi 'injéi¹ 'ino.

¹⁰ Tsifu joon cii¹²¹ 'wii²¹² tíi² Tú³. Joon mo ngataa¹² 'in simii¹²¹ do joon gangaa¹ 'in tsamí² ni 'líi²¹²mo jon. Joon gatyii¹, nga'aa²mo caai¹ li si'aa¹²¹² ñuu¹ tya'a do. ¹¹ Joon jilee¹²¹mo tsá² 'in jai¹² lííi² Jesús coon¹¹³ 'in galiñii¹ jilaa¹²¹ 'elo gafoo¹² líi¹.

Fúu¹mo 'in gaun¹láai² coon¹¹³ milagro

¹² 'Láa¹mo lí² coon¹¹³ milagro gajmaa¹a apóstoles jee²¹² tsá². Joon galicaain²¹ tsá² coon²¹ ni'nú¹ sii²¹ Salomón. ¹³ Fúu¹mo 'in catyaa¹² do jo 'iin²¹²in uncaain²¹ coon¹¹³ 'ii tsu 'wii¹¹³ 'goo¹²¹-o. Pe jilee¹²¹mo tsá² faa¹²¹a tyú²-u tya'a. ¹⁴ Lí¹ fúui¹ tsañuu¹ coon¹¹³ tsamí² 'in nigalijai¹² lííi² Ña'ñu¹'u' Jesús. ¹⁵ Joon ga'woo¹²¹ tsá² 'in tsatsaa¹¹³ tya'i fu¹. Tya' fu¹ tee¹²¹ coo¹¹³ 'mó² si ni jmoo²¹ 'ee. Joon mo ngíi¹ Tú³ fiin¹¹³ jiin¹¹³ tíi¹¹³ 'iin¹³ tya'a joon 'láa²mo. ¹⁶ Joon jileei¹²¹ tsá² 'in seein²¹ fuu²¹ co' Jerusalén do jajéé¹ tsatsaa¹¹³ tya'a si 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a 'ee joon jilee¹²¹mo 'láa²mo.

Gatain¹² tsá² Tú³ coon¹¹³ Wó³ 'nuñí³

¹⁷ Joon ga'aa¹a tsiuwúu¹ jileei¹²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² joongi tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ¹⁸ 'Wii¹¹³ joon gasan¹²mo tsá² 'in apóstoles do joon gataan¹²¹in 'nuñí³. ¹⁹ Pe jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹'u' Dios ganá¹ 'e 'nuñí³ do la 'woo¹. Joon ga'woo¹mo 'ido. Joon gasii¹²¹ 'in ángel do 'ii:

²⁰ —Cwolín²naa' fu inuu cwo¹ do. Cwo-jmaa²aa' júu³ xiiala ngi¹ tsá² coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Dios.

²¹ Mo ganúu²un 'elo joon ngatáa¹ i fu cwo¹ do. 'Aa²¹ mo gajná² ga'láa² 'wii²¹² 'e¹² tsá².

La 'íi²¹² joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² joongi 'in téein² coon¹¹³on galicaain²¹ 'e Junta Suprema tya'a. ('øøi¹²¹-tsi tsá² 'e licaain²¹ jileei¹²¹ tsacøø¹¹³ tya' tsá² Israel.) Joon gatyu¹²u to² gajalín² 'in apóstoles do 'in taai² 'nuñí³. ²² Mo gatyalín² 'ii¹¹³ tsi 'nuñí³ do jo gatseei¹²¹gi jiin¹¹³ jaain²¹. Joon ngaliin¹ tún¹. ²³ Ngacoon¹on júu³ li néei¹ tsacøøi¹¹³ do gajin¹²in:

—Mo gatyalii²¹'i 'nuñí³ do gatsaa¹²¹'a a tyú² sijni¹. Joongi 'ooca¹hú² do téen²mo 'láa² 'aa'a. Pe mo ganaa²¹²'a a jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in seein²¹gi li' tsi do.

²⁴ Mo ganúu²un tsacøøi¹¹³ tya' untsá² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² 'in ni² cwo¹ do jilaa¹²¹ 'elo joon gaunngii¹ ruu¹²¹:

—Júu³ tya' fo¹², xiiala iján² jilaa¹²¹ 'elo?

²⁵ La jee²¹² joon tyá¹ jaain²¹ tsañuu¹¹ jin¹²in:

—Inuu cwo¹ do 'yuu² 'in tsañuu¹¹ 'in gatai¹² 'naa' 'nñ² do. Do-o 'yuu² 'e¹²e tsá² júu³ tyá².

²⁶ Joon ngaliin² moyóo¹³ coon¹¹³ 'ii¹¹³ tya'a. Joon ngatee¹ 'ido tún¹. Jo 'ee gajmee¹²¹ ni 'ido 'wii¹¹³ 'goo²¹⁰ wana gatyuu¹¹² tsá² 'ii cuun²¹². ²⁷ Mo tyaliin¹ 'in tee'e ngajée¹ tyani tsacøøi¹¹³. Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² do gajin¹²in:

²⁸ —Jna'a nigauntsaa¹¹³ moo'o 'naa' coonti 'e jo 'e¹²gii¹ júu³ tya' Jesús do. Pe 'naa'gii¹ li' cii¹¹³ nigajmaa²aa'. Nigaróø¹ mo la tøøi² Jerusalén coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ee²ee'. Joon 'naa'oo' 'iin²¹²naa' cwo¹ 'jna'a tsa² 'e gajúin¹ 'in tsañuu¹¹ do.

²⁹ Joon gañii¹ Tú³ coon¹¹³ 'in apóstoles catyaa² do:

—E tíi²mo jna'a jmoo²¹⁰o' nnu¹¹³u'ün to² tyu¹² Dios lagi to² tyu¹² tsá². ³⁰ Dios tya' 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyii¹ 'ii gajmaa¹ jaan¹¹ Jesús 'in gajngaa¹³naa' tsa¹ crúu¹³ do. ³¹ Joon Dios gasaa¹ 'ii 'e cwa²¹ li' cwo²¹⁰ tsaa¹. Joongi nicwo¹¹⁰ to² fee¹¹ joongi 'e jmaa¹ a tiin¹¹³ tsá². Joon la joon lí²-jja¹²¹-tsi jileei¹²¹ tsá² Israel. Joongi 'iin²mo tsa² tya'a. ³² Faa¹¹³ jna'a 'e la ja²mo jilaa¹²¹ 'elo. Joongi 'in Espiritu Tyú² tya' Dios, 'in Dios cwóo¹ jilee¹²¹ 'in nnu¹¹³ to² tyu¹² Jesús, jmaa¹ a júu³ 'e ja²mo jilaa¹²¹ 'elo.

³³ Mo núu²un jilaa¹²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii²¹²-tsi. Joon la mo 'iin²¹²in jnga¹²mo 'ido. ³⁴ Jaain²¹ tsá² sii²¹ Gamaliel, 'in líi¹ tsá² tya' fariseos, 'in tyiin¹ li sicaain²¹ 'ido. Líi¹ tifo¹² tya' ley. 'Áa¹mo un'goo¹ tsá² 'ii. Joon garóon² li tyiin¹in, joon gatyú² to² ga'woo¹²¹ 'in apóstoles do. ³⁵ Joon gasii¹²¹ 'in tyu¹² to² do jin¹²in:

—Tsá² Israel, tíi¹mo¹ 'e jmaa²aa' coon¹¹³ 'in tsañuu¹¹ no. ³⁶ Cwotii¹¹³du¹-'oo' xugi mo ngóo¹ ga'yeei¹²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Teudas. Tsá² tyiin²mo 'ii gajin¹²in 'ña'a. Joon gajée¹ tyún² cecin¹³ líi¹gí tsá² tya'a. Pe mo ngayuu¹¹³ gajngaai¹¹³ tsá² 'ii jilee¹²¹mo tsá² tya' a gasojó¹mo. Joon gatsé¹mo jilaa¹²¹. ³⁷ Mo galiciin²¹gixu joon, mo gatáin¹ jilee¹²¹ tsá² jí², ga'yeei¹²¹ jaain²¹ tsá² sein²¹ Galilea

sii²¹ Judas. Joon fúu¹mo tsá² gajée¹ 'ii. Pe la joon jon gajngaa¹¹³mo tsá² 'ii. Joon jilee¹²¹mo jon tsá² tya'a sojó¹mo. ³⁸ 'Wii¹¹³ joon túu¹naa' 'in tsañuu¹²¹ no. Joon jo untyíi²naa' 'ii. Wana júu³ tya' 'in tsá² lo jmai¹² júu³ tya' tsá² joon tyee²¹mo jon. ³⁹ Pe wana júu³ tya' Dios jo lí² 'iin²naa'. Tíi¹mo¹, jo tíi¹³naa' coon¹¹³ Dios.

⁴⁰ Joon gatíi¹²¹ júu³ tya' Gamaliel do joon galinuu¹¹²u jilee¹²¹mo. Joon gasii²¹mo røø²¹. Joon gatø¹⁰ 'in apóstoles do tún¹. Joon gajmee¹²¹mo 'ido. Joongi gauntsaa¹¹³mo 'a jo faa¹²¹gí 'ido júu³ tya' Jesús. Joon galáa²mo. ⁴¹ Joon ga'woo²¹⁰mo 'in apóstoles do tyani tsacøøi¹¹³ do. Jøø¹³mo ngaliin² 'wii¹¹³ Dios gacwoo¹⁰ wa'a ganii²¹ wúu¹ 'wii¹¹³ tya' Jesús. ⁴² Ca inuu cwo¹ lagi inuu tya' tsá² jo gatá²gí 'e 'e¹²e tsá² júu³ tyú². Joongi faa¹²¹a cwáain¹ tya' Jesucristo la coon²¹ jmii²¹².

6

Gatyii¹²¹in dyái¹ tsá² 'in uncoon¹¹³ apóstoles do

¹ Jee²¹² jmii²¹² joon gangafúu²mo 'in jo¹ líi¹. Joon 'in faa¹²¹ jmí¹ griego ga'láa² 'wii¹²¹ jmoo¹⁰ tsa² tya' 'in faa¹²¹ jmí¹ tya' tsá² Israel. Jin¹²⁰:

—Mo jmoo¹⁰ tsá² jmai¹²xu la coon²¹ jmii²¹² 'in 'yíia'níi² tyii¹ xugi tíi² gø¹⁰ lagi 'in 'yíia'níi² catyaa².

² Joon gatyú² jí dyatuuin¹ apóstoles to² wa'a galicaain²¹ ce jileei¹²¹ 'in jai¹² líi¹² do. Joon gasii¹²¹:

—Jo tsein²¹ wa'a tnu²¹u 'e cwo²¹⁰o' júu³ tyú² tya' Dios 'e jmoo²¹⁰o' jmai¹²xu 'e dø¹ tsá². ³ 'Wii¹¹³ joon, tsaru¹¹u, 'nee¹¹naa' dyái¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cu¹²-'oo' coon¹¹³, tsá² 'in øøi²¹-tsi joon 'in 'oo¹⁰ 'ii¹²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon cwóo¹³oo' 'ido-o 'e to² no cwøjmaa¹ a jmai¹²xu. ⁴ Pe jna'gii¹ canii² 'e faa¹¹³a fo¹² joongi 'ee¹¹³e' jilaa¹²¹ júu³ tyú² tya' Dios.

⁵ Røø²¹ gasii²¹ jilee¹²¹mo. Joon gatyii¹¹³in Téé¹³, jaain²¹ 'in tsá²-tsi Dios líi¹. 'Áai¹ nnu¹¹³un to² tyu¹² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Jaain²¹gí 'in sii²¹ Líi²¹², coon¹¹³ Prócoro, coon¹¹³ Nicanor, coon¹¹³ Timón, coon¹¹³ Parmenas. Joongi jaain²¹ 'in sein²¹ fu Antioquia 'in sii²¹ Culáa¹³. Culáa¹³ do 'in niga¹¹i²¹ tíisi¹² tya' tsá² Israel ca la mo jée¹mo. ⁶ Joon ngajée¹ tyani 'in apóstoles

do. Joon 'ii-gi gafaa¹²¹a júu³ tyú² joongi gataan¹an cwoo²¹o tya¹ 'ido.

⁷Líi¹ nganii¹¹²ⁱ 'e júu³ tyú² tya¹ Dios do. Joongi 'in jai¹² lííi² 'in néei¹ Jerusalén líi¹ ngafúu²ⁱ. Joongi fúu²mo untsá² tya¹ tsá² Israel galiija²mo lííi².

Gasain² tsá² Tée¹³

⁸'Áa¹mo gauncoon¹¹³ Dios 'e 'iin²¹²in Tée¹³ tsá². Jaain²¹ 'in 'oo¹o 'ii¹²¹ tya¹ Dios 'ii. 'Láai² lí² coon¹¹³ milagro gajmaa¹a jee²¹² tsá² do. ⁹Joon 'inlíi¹¹³ tsá² tya¹ coon²¹ cwo¹¹ sinagoga 'e sii²¹ Esclavos Libertados coon¹¹³ 'inlíi¹¹³ tsá² seen²¹ Cirene, coon¹¹³ tsá² Alejandría, coon¹¹³ tsá² Cilicia, coon¹¹³ 'inlíi¹¹³ tsá² seen²¹ Asia ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹¹ júu³ ruu¹²¹i coon¹¹³ Tée¹³ do. ¹⁰Pe jo lí² líi¹¹ 'i 'in tsá² do coon¹¹³ 'e júu³ røø²¹ 'e faa¹²¹a Tée¹³ do. Jo lí² líi¹¹ tsi tsa¹³ do faa¹²¹a 'ii¹²¹ tya¹ 'in Esíritu Tyú² tya¹ Dios. ¹¹Joon 'in tsá² do gatyii²¹o 'leei¹³ 'in gafaa¹²¹a júu³ tajuu²¹ jin¹²in:

—Niñu³oo¹o 'e faa¹²¹ 'ido 'laa¹²¹ tya¹ Moisés coon¹¹³ Dios.

¹²Joon la joon gajmaa¹a gatí² 'nii¹²¹-tsi tsá², coon¹¹³ tsacøøi¹¹³, coon¹¹³ tifo¹² tya¹ ley. Joon coon¹¹³ la joon gasaan¹² ni Tée¹³ do. Joon ngajée¹ i lí náa¹ Junta Suprema. ¹³Joon ga'naa¹¹²ⁱ 'inlíi¹¹³ tsá² 'in jmá² júu³ tajuu²¹ jin¹²in:

—'In tsañuu¹ lo jo mo tuu²¹ faa¹²¹a júu³ 'laa¹²¹ tya¹ 'e cwo¹¹ nacwai¹³ lo joongi tya¹ ley. ¹⁴Ninuu²¹u'ün faa¹²¹a 'e 'in Jesús tsá² Nazaret do 'e ifiin¹mo 'e cwo¹¹ lo. Joongi 'e iunsi²ⁱ jilaa¹²¹ tiisi¹² tyi¹ 'e gacwo¹o Moisés jna¹.

¹⁵Joon 'in tyu¹² to² do coon¹¹³ jileei¹²¹gi 'in néei¹ do mo gajøø² ni² Tée¹³ do gani²¹ lí ní¹ i la lí ní² ángel.

7

Faa¹²¹a Tée¹ 'wii¹³ tya¹ 'ña'a

¹Joon 'in tyu¹² to² tya¹ untsá² do gaunggi¹ Tée¹³ jin¹²in:

—¿Tí jo¹o jilaa¹²¹ 'elo?

²Joon 'ii-gi gañii¹:

—Tsaruu¹u' joongi jileei¹²¹ tsacøøi¹¹³ tyi¹, núu²duu¹ 'e ifo¹³oo lo. Nãñu¹¹u' Dios 'in tyiin¹ ñu¹fú² ga'ee¹²mo 'ña'a 'líi²¹² tsafeei¹¹ tyi¹ Abraham mo gacwó²gita fu Mesopotamia la nu¹gi itsacwaa¹a fu Harán. ³Joon gajin¹² Dios sii¹²¹i 'ii: "Tu¹³u' goo²¹o

lo joongi jileei¹²¹ ruu¹²¹u. Joon cwoo¹²¹o coon²¹ 'wó² lí i'é³ee lo." ⁴Joon gacwo¹¹ Abraham lí sii²¹ Caldea. Joon gangacwaa²¹ fu lí sii²¹ Harán. Pe mo gajúin¹ jmii²¹ joon jajée¹mo Dios Abraham fu lí seen²¹naa¹ nano. ⁵Pe jo 'ee gasáa¹a coonti tya¹ 'ido fu lo. Jiin¹¹³ coon²¹ sii¹¹³xu lí sii¹²¹xu tií²ⁱ jo sá². Jiin¹¹³ jo mo seen²¹mogi jóon'on, joon Dios ga¹¹²ⁱ júu³ Abraham 'e cwo¹³o jóon'on 'e 'wó² do. ⁶Joon gajin¹²in jon Dios sii¹²¹i Abraham 'e jileei¹²¹ tyíi²a 'e tsacwaa²¹a goo¹o tsá² xeei²¹ ca gatsín¹ tyún² cfein¹³ jiin²¹. Jin¹²o jon inii²¹ wúu¹. Joon tsá² xee¹²¹mo 'in tyu¹² to² 'ii. ⁷Pe joon gajin¹² Dios: "Jna-a jmáa³aa 'ii¹²¹ tya¹ 'in tyu¹² to² tyíi²a do. Mi yuu¹¹³ joon, joon i'woo²moo 'ido. Joon lo-o lí² íjmáa¹ to tyajiana." ⁸Dios gasí²ⁱ coon²¹ júu³ jai¹² coon¹¹³ Abraham. Joon gatyuu^{12u} to² 'e jmá² 'ido lí² circuncisión tya¹ jóon'on. 'E lí² do coon¹¹³ 'e joon tí²ⁱ-tsi tsá² 'e júu³ ga¹¹²ⁱ Dios do. 'Wii¹¹³ joon mo galiseein²¹ jóon'on sii²¹ Isaac, joon gajmaa¹a Abraham 'e lí² circuncisión do tya¹ jóon'on. Gatyuu^{12u} loo²¹ yu¹ cúun¹ 'in xuui²¹² tsañuu¹ do. Joon Isaac-gi gajmaa¹o jon 'e lí² do tya¹ jóon'on 'in sii²¹ Jacob. Jacob-gi gajmaa¹o jon 'e lí² do tya¹ 'in dyatuuin¹ jóon'on 'in galiseein²¹ tya¹a. Joon 'in dyatuuin¹ do-o galíi¹ tsacøøi¹¹³ tya¹ dyatun¹ poo²¹² tya¹ tsá² Israel 'e sá² nano.

⁹"'In xuui²¹² tya¹ Jacob do, 'in galíi¹ tsacøøi¹¹³ tyi¹, ga'aa¹a tsiwúu¹ tya¹ ruu¹²¹i sii²¹ Sé³. Joon ga'ñii¹mo 'ido tya¹ tsá² 'in tsalín² Egipto. Pe Dios gauncoon¹¹³ Sé³ do. ¹⁰Joon galáa²mo coon¹¹³ jilaa¹²¹ fa'f³ tya¹ 'ido. Joon gajmaa¹ 'e jmií¹gi-tsi Sé³. Joon gajmaa¹ 'e gali¹in²¹²in Faraón 'ii. Faraón sii²¹ 'in røøi¹³ tsá² Egipto do. Joon 'in Faraón do gatyuu^{12u} to² 'e ga'f² Sé³ tsaat² tya¹a. Joon gatyuu^{12u} Sé³ to² la tøøi² Egipto, ca jilee¹²¹ tsá² néei¹ inuu¹ tya¹ røøi¹³ do gatyuu^{12u} Sé³ do to².

¹¹Joon ga'f²gon 'oo² la Egipto coon¹¹³ Canaan lí néei¹ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi¹. Joon jo ñii¹gi 'ee do¹ø. ¹²Pe mo galiñii¹ Jacob 'e sá² trigo fu Egipto do joon gasii¹in jóon'on 'in líi¹ la líi¹ tsacøøi¹¹³ tyi¹. Do-gi ga'láa² 'wii²¹² ngalín². ¹³Mo gatí² tún² naa¹¹³ tyalín² do, 'in Sé³ do gajin¹²o 'e ruu¹²¹mo 'ido. Joon galiñii¹ 'in røøi¹³ tyín¹ Egipto do xiála nilíi²ⁱ tsacøøi¹¹³ tya¹ Sé³. ¹⁴Joon

gatyu¹² Sé³ to² wa'a jalín² jmii²¹ coon¹¹³ jileei¹²¹ ruu¹²¹ⁱ. Gatí²⁻ⁱ ca'no¹³ cfein¹³ tsi dyiia'néie² tsá² coon'tya. ¹⁵ La joon galí² gangó^{2-o} Jacob fu Egipto. Joon do-o li gajúun'in coon¹¹³ jileei¹²¹ 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. ¹⁶ Joon moo¹ taai² 'in Jacob do ngalii'gixu fu Siquem. Joon do-o ga'áa'i coon²¹ tsi 'aan¹ nigaló² Abraham tya' 'lii²¹² tya'a. Hamor sii²¹ 'in ga'nii¹ⁱ 'e 'aan' do.

¹⁷ 'La do-o gangó¹ ca gatsin¹ júu³ jai¹² 'e gasii²ⁱ Dios coon¹¹³ Abraham. Ti'xu-u gangafúu² mo tsá² seein²¹ Israel li nanée¹ⁱ Egipto do. ¹⁸ Joon ga'f² jaain²¹ róøi¹³ to² Egipto do 'in jo cwii'in 'lii²¹² Sé³ do. ¹⁹ 'In róøi¹³ do gacon¹ on tóo² 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. Joongi ga'e^{12e} wúu¹. Joon gatyu^{12u} to² 'e tóu² mo 'ido la jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya'a mi liseein²¹. Joon la joon júun² mo 'ido. ²⁰ Yia¹¹³ joon galiseein²¹ Moisés, 'ii jaain²¹ yuun²¹ 'in gali'in²¹²ⁱ in Dios. Gaai²¹ sii¹²¹ gauncwaain²¹ tsacøøi¹¹³ tya'a inuu tya'a. ²¹ Mo gatí² 'ii²¹ 'e gafuí² sáa³ 'ii la joon galí² 'e 'ña'a 'in jami¹ⁱ róøi¹³ do gatøø¹ 'in yuun²¹ do. Joon gauncwaain²¹ lawa jóon^{1-o}. ²² 'Wii¹¹³ joon gauntsáa¹ Moisés jilaa¹²¹ 'e tii²¹ⁱ tsá² Egipto. 'Wii¹¹³ joon tyú^{2-u} gatí²¹ⁱ jilaa¹²¹ 'e faa^{121a} joongi jilaa¹²¹ 'e jmoo¹.

²³ 'Tunló¹ jiin²¹ ningóo¹ 'e seein²¹ mo gali'in²¹²ⁱ in tsafee¹¹³ⁱ tsagoo¹. ²⁴ Joon li ngóo¹ do ganí² jaain²¹ tsá² Egipto taai² tii¹ⁱ coon¹¹³ tsagoo¹ Israel. Joon 'iin²¹²ⁱ in Moisés do un'øø¹ⁱ tsagoo¹. Joon gacoon^{21-o} tya'a, gajngaa¹¹³ mo 'in tsá² Egipto do. ²⁵ Pe 'i¹-tsi Moisés 'e li² lii¹ⁱ tsagoo¹ tsu Dios nigasii'in 'ii 'e tsaláai² 'ido. Pe tsagoo¹ do jo líi²ⁱ la joon. ²⁶ Mo gajná² joon ganí² Moisés taa²¹ tsagoo¹ tii¹ⁱ. Joon la mo 'iin²¹²ⁱ in tyáai¹ 'nii²¹ joon gasii¹²ⁱ: "La 'oo¹²¹ ruu¹²¹ moo' tii¹³ naa'. ¿'Ee li' jmaai¹¹³ ruu¹²¹ naa' la no?" ²⁷ Pe tsifu joon jaain²¹ 'in tii¹ do ga'leei¹¹³ gon Moisés. Joon gasii¹²ⁱ 'ii: "¿lin gatyu¹² to² 'e jmaa¹ 'ii¹²¹ tyii¹ lawa tsaa¹ to²? ²⁸ ¿Ti 'iin²¹² un jngaa¹¹³ un jna la gajngaa¹¹³ un 'in tsá² Egipto do tyiá²?" ²⁹ Mo ganúu² un Moisés 'elo gacwiin¹. Ngoo²¹ o li sii²¹ Madián. Do-o gateen'in lawa tsá² seein²¹ li wíin². Joon do-o galiseein²¹ gáí¹ jóon¹ on.

³⁰ Ngó¹ Moisés coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ co' coon²¹ moo¹²¹ sii²¹ Sinaí. Do-o taain¹

ningóo¹ tunló¹ jiin²¹ mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel. 'In ángel do 'yuui² coon²¹ jee²¹² 'mo² pi¹³ 'e li la li 'e coo²¹ jí². ³¹ Joon líi¹ ganga'goo²¹-tsi Moisés mo ganí² 'edo. Joon gangatyéen'in tyan'gi wa'a jóø² tyú² gi. Joon ganúu² un coon²¹ júu³ tya' 'ña'ñu¹ 'u' 'e jin¹²: ³² "Jna-a Dios tya' 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'i Abraham, coon¹¹³ Isaac, coon¹¹³ Jacob." Tsifu joon gajlé¹ mo Moisés. 'Goo^{121-o}. Jo tá² gi-tsi jóø². ³³ Joon gajin¹² 'ña'ñu¹ 'u' sii¹²¹ⁱ 'ii: "Woo¹¹³ mii¹¹³ⁱ no, tsu li 'øø¹²¹ no li cwaa¹³ mo no. ³⁴ Nimóo^{3-o} 'e niganí² yuun²¹ tyiia wúu¹ Egipto. Ganúu³ oo ci¹²ⁱ 'wii¹¹³ joon gacwú¹ na ilaa²¹ na 'ii. Na' du' jon. Sii² na 'nu fu Egipto." La joon jin¹² júu³ ganúu² un Moisés.

³⁵ 'Coon¹¹³ 'in ángel 'in ganéi¹ tyani Moisés jee²¹² 'mo² pi¹³ 'e coo²¹ do gasii¹ in Dios Moisés lawa jaain²¹ tsafee¹¹ 'in jmaa¹ láa²ⁱ tsagoo¹. Fiin¹¹³ la mo jeei¹ 'in tsagoo¹ do jo mo ga'ii¹²¹ⁱ 'e tyu^{12u} to² 'ii. Joon nigajin¹² tsagoo¹ o sii¹²¹ⁱ 'ii: "¿lin nigatain¹² 'nu lawa tsaa¹ to² si 'in jmoo¹ 'ii¹²¹ 'ee?" ³⁶ Moisés do ga'woo²¹ⁱ 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' Egipto do. Joongi gajmaa¹ a jilaa¹²¹ milagro coon¹¹³ li² 'e fuu²¹ joon. Joongi li ganó¹ coon²¹ jmi¹ 'nii¹³ sii²¹ Mar Rojo. Joongi gajmaa¹ a milagro li caain²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ do la jee²¹² tunló¹ jiin²¹. ³⁷ 'In Moisés do gasii¹²ⁱ tsá² Israel: "Dios ityii¹¹³ⁱ in jaain²¹ la 'oo¹²¹ jee²¹² ruu¹²¹ naa' 'in cwo¹ júu³ tyú² tya'a jee²¹² 'naa'. Jiin¹¹³ la 'ii¹²¹ 'oo² jna-a jon 'aa¹ a." ³⁸ Gateen'in 'in Moisés lo coon¹¹³ tsá² Israel 'e li jo 'in tsá² seein²¹ do. Mo gafee¹ⁱ 'in ángel do Moisés li' moo¹²¹ sii²¹ Sinaí, Moisés-gi gasii¹²¹ⁱ 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' 'e júu³ do ga'ii²ⁱ tya' xiala 'e téein² tsá² tyú². Coon¹¹³ la joon ga'ii¹¹³ naa' 'e júu³ do.

³⁹ 'Pe 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' jo gali'in²¹²ⁱ in núu² un. Joon gajii² mo Moisés. Joon la mo 'iin²¹²ⁱ in 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' tsaliin¹ fu Egipto tún¹. ⁴⁰ Joon gasii¹²ⁱ 'in tsá² do Aarón: "Ii²¹ⁱ 'i jmee¹¹² un dioses tyii¹ 'in tsaliin² jee²¹² jna'a. Tsu jo nee² 'e 'ee galíi¹ 'in Moisés 'in ga'woo¹ 'naa' Egipto do." ⁴¹ Joon gajmee¹ⁱ jaain²¹ joo¹²¹ xuui²¹² ilíi¹ la líi¹ fii¹²¹² tya'a. Joon gajngaa¹¹³ⁱ joo¹ núu³ 'e cwooi¹¹³ 'in fii¹²¹² tya'a 'in líi¹ joo¹²¹ xuui²¹² do. Joon gajmaa¹ a jløø¹³ⁱ coon¹¹³ 'e nigajmee¹ coon¹¹³ cwoo²¹ do. ⁴² Joon gatúu² mo 'ña'ñu¹ 'u' Dios. Joon galáa² 'wii²¹² fee¹ⁱ

jiin¹³ náú¹ 'in 'ii¹³ yu' juncwii²¹. La gajin¹² ni jí² tya' 'in cwo¹ júú³ tyú² tya' Dios:

'Naa', tsá² Israel, jin¹² Dios: ζΤι gacwooi¹³naa' jna 'in joo'núú³ 'in nigajngaa¹³naa' do la 'ii²¹² taan²¹²naa' tunló¹ jiin²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ do?

⁴³Jon'on la joon. Gatyii²¹'i' capillas pi¹³ tya' dios tyii' 'in sii²¹ Moloc, joongi náú¹ tya' dios 'in sii²¹ Renfán.

'Ii gajmee²¹²naa' yaanaa' ifoo¹³naa'.

'Wii¹³ joon i'woo²moo'naa' fu goo²oo'.

Joon sii³na 'naa' ca li ngii¹gi fuu²¹ Babilonia.

⁴⁴'Mo gatéein² 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'e cwo¹³ tyuun²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ do ga'oo¹o coon²¹ 'nú¹ 'mi¹² 'e li la li cwo¹ tya'a li 'maa¹ a jilaa¹²¹ cuun²¹² toon²¹² ley. Moisés gajmaa¹ 'e 'nú¹ 'mi¹² do la lí² 'e niganii²¹, jiin¹³ la nigatyú¹² Dios to² 'e jmáa¹. ⁴⁵'In 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' ga'ii²¹mo 'e 'nú¹ 'mi¹² do. Joon gacoon²¹-o mo gali¹² 'e 'wó² do coon¹³ tsafeei¹¹ tya'a Josué. Dios ga'wooi²¹ 'in mo néei¹ 'e 'wó² do, joon gacwo¹o 'ii-o. La joon ngó¹ ca la mo ga'í² 'líi²¹² róøi¹³ David to². ⁴⁶Dios gali'iin²¹²in David. Joon David-gi gali'iin²¹²in jmaa¹¹² a coon²¹ cwo¹ li seen²¹ Dios tya' 'líi²¹² Jacob. ⁴⁷Pe jóon¹ David sii²¹ Salomón²-mo gamaa¹¹³ 'e cwo¹ do cwáai¹ tya' David. ⁴⁸Pe Dios, 'in fee¹mo, jiin¹³ ñá'fú² tyiin¹in jo tyiin¹in cwo¹ jmo¹o tsá². Jiin¹³ la gajin¹² 'in cwo¹ júú³ tyú² tya' Dios do:

⁴⁹⁻⁵⁰Ñá'fú²-u tyiin¹na jon, jin¹² Dios.

Jiin¹³ coon²¹ 'nú¹ jo lí² jmaa¹¹³ a tyiia, jin¹² Dios.

Jon'gi 'án³ li 'ii²¹ 'woo¹²¹oo 'ná²-a, tsu jilaa¹²¹ 'e sá² jna-a gajmáa³aa.

⁵¹'Pe 'naa'gii' —jin¹² Tée¹³ do— coon²¹ tøø²mo najmaa²aa' 'waa¹²¹-oo'. Sá² loocwo¹oo' pe jo nuu²uun' joon alma tyii' lawa'a jo cwii¹naa' Dios. Jo nuu¹³uun' jon'gi jmaa²aa' la to² tyu¹² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Røø²¹ líi¹naa' coon¹³ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyii'. ⁵²'Líi²¹² tsacøøi¹³ tyii' do gamee¹²¹mo jileei¹²¹ 'in cwo¹ júú³ tyú² cali¹ do. 'Ii-o gajngaa¹¹³ 'in gajin¹² 'e ijó¹ jaain²¹ 'in jmá¹ 'ii¹²¹ røø²¹. Joon mo gajó² 'in jmá¹ 'ii¹²¹ røø²¹ do 'naa'gii' gajaan¹¹³moo' joongi gajngaa¹¹³moo'. ⁵³Fiin¹¹³ niga'ii¹³naa' 'e ley do coon¹³ 'ii¹²¹ tya' ángel pe jo galinuu¹¹³uun'. Jilaa¹²¹ 'elo gajin¹² Tée¹³ do.

Jún¹mo Tée¹³

⁵⁴Pe joon jileei¹²¹ 'in néei¹ do mo ganúú²un 'elo gatsá² 'nii¹²¹-tsi. Joon gacuu¹²¹ moojóon¹on líli¹. ⁵⁵Pe Tée¹³ do røø²¹mo 'in Espiritu Tyú² tya' Dios gajøø²ø lí' yu'. Joon ganii²¹o xiiala jná² joo¹²¹ Dios. Joon do-o siin¹¹² Jesús lí' cwo²¹ Dios tsáa¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya'a. ⁵⁶Joon gajin¹² Tée¹³:

—jðø²duu'! Jøø³oo sino² 'oo² ñá'fú². Joon do-o máa¹moo Jesús, 'in Ruu¹²¹ Tsá², siin¹³mo lí' caai¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹.

⁵⁷Pe 'in tsá² do jo taa¹²¹gi núú²un. Joon gajni¹o loocwoó¹o joon ga'oo¹o tá² líli¹. Canii² ngalín² cwiiin¹in gasan¹²mo 'ido. ⁵⁸Joon gatyii¹mo 'ido 'e fuu²¹ do. Joon gatyuu¹²¹ cuun²¹² líli¹. 'In gafaa¹²¹ 'laa¹²¹ tya' 'ido gasáa¹o siin¹³in 'e jøø²ø jaain¹² tsañuu¹ 'in sii²¹ Saulo. ⁵⁹Joon la 'ii²¹² tyuu¹¹² tsá² 'ii¹ cuun²¹² joon gasi¹²¹ Tée¹³ Jesús jin¹²in:

—Ñá'ñá¹u' Jesús, 'ii¹³ alma tyiia.

⁶⁰Mo ngayuu¹¹³ lo gasi¹²¹ wojn¹i, joon ga'oo¹o tá² líli¹ jin¹²in:

—Ñá'ñá¹u', jo cwo¹²¹o tsaa² tya'a 'e jmo¹o lo.

Mo ngayuu¹¹³ gafaa¹²¹ 'elo tsifu joon jún¹mo.

8

Saulo jmaa¹²¹ 'in jai¹² líi²¹

¹⁻²Røø²¹ gasi²¹ Saulo 'e gajúin¹ Tée¹³ do. Joon 'inlíi¹³ tsá² 'in 'iin²¹²in Dios ganga'áa¹²mo Tée¹³ do. 'Áa¹mo galixuu¹²¹-tsi tya' 'ido.

Jee²¹² jmi²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² gajmee¹²¹ tsá² líli¹ jileei¹²¹ 'in jo¹ líi²¹² néei¹ Jerusalén. Jilee¹²¹mo 'in jai¹² líi²¹² ga'woo²¹mo Jerusalén. Ngalín² la caain²¹ Judea coon¹³ Samaria. Jiin¹³ apóstoles do gajan¹gi. ³La 'ii²¹² joon 'øø¹mo Saulo jileei¹²¹ 'in jai¹² líi²¹. Tsa'ii²¹ la coon²¹ 'nú¹ la coon²¹ 'nú¹-u jnúu¹ i la tsañuu¹ tiin¹³ la tsamí². 'Woo¹ tsataa¹²¹ 'nuñ³.

Cwo¹ tsá² júú³ tyú² li sii²¹ Samaria

⁴Pe 'in ga'woo²¹ Jerusalén do gatyá¹o júú³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² doñixiia¹ tyalín². ⁵Jaain²¹ jee²¹² 'ii¹ do, 'in sii²¹ Li²¹², gangóo¹on coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Samaria. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹ tya' Cristo do. ⁶Fúu¹mo tsá² galicaain²¹ nuu¹un coon¹²¹

tún²-un 'e faa^{121a} Lii²¹² do. Joon gajó^{2o} jilaa¹²¹ li² 'e jmoo^{1o} coon¹¹³ milagro. ⁷Fúu¹mo 'in taai² 'in 'lii¹³ alma tya'a 'woo²¹mo. Joon 'in 'lii¹³ 'in 'woo²¹ do ga'oo^{1o} lii¹³. Joongi fúu¹mo 'in si^{tsuu}¹³ cwoo²¹ ti² coon¹¹³ 'in jluui¹³ ga'láa²mo. ⁸'Wii¹³ joon jlø¹³mo jilee¹²¹mo 'in néei¹ 'e fuu²¹ do.

⁹Pe seein²¹ jaan²¹ tsá² 'e fuu²¹ do 'in sii²¹ Simóoi¹³ 'in gauntsáa¹ júu³ loo¹ ca la jéei¹gi. Jin^{12o} 'ná'a jon 'e jaain²¹ tsá² tyiin²mo 'ii. ¹⁰Jilee¹²¹mo nuu¹un coon¹¹³ tún²-un la tsacøø¹¹³ tiin¹³ la 'in xuui²¹²gi. Jin^{12o} 'e coon¹¹³ 'ii²¹ fee¹ tya' Dios ngi¹ 'in tsalaai¹ no.

¹¹Jo^{1o} 'lii² tsá² 'ii tsu¹ 'wii¹³ ningóo^{1o} ungøø¹ tsá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ júu³ loo¹ tya'a. ¹²Pe mo galíi² tsá² jo^{1o} júu³ tya' Lii²¹² do fúu¹mo 'in gasaa¹ jmi²¹ la tsañuu¹ tiin¹³ la tсамí². Cwoo¹ Lii²¹² do júu³ tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Júu³ tyú² tya' Jesu-cristo cwoo^{1o}. ¹³Joon 'in Simóoi³ do jo^{1o} jon galíi². Joon gasaa¹mo jmi²¹. Ga'láa² 'ido 'wii²¹² ngii¹ coon¹¹³ Lii²¹² do. Líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ milagro coon¹¹³ li² 'e jmoo^{1o} 'ido.

¹⁴Mo galíi¹ 'in apóstoles néei¹ Jerusalén 'e ninúu^{2o} júu³ tya' Dios 'in néei¹ Samaria do joon gasii¹in Tú³ coon¹¹³ Wó³. ¹⁵Joon mo gatyalín² do gafee¹²¹ Dios 'wii²¹² tya' 'in jo¹ líi² do 'e cwoo¹¹³ Dios 'ii 'in Espíritu Tyú² tya'a. ¹⁶Tsu jo mo 'i²gi Espíritu Tyú² tya' Dios jiin¹³ jaain²¹. Li coon¹²¹ nisaa¹mo jmi²¹ jiin¹³ coon¹¹³ la sii²¹ Nā'nū^{1u} Jesús-gi. ¹⁷Joon gataan¹an Tú³ coon¹¹³ Wó³ cwoo^{21o} tya' 'ido. La joon ga'ii¹²¹ Espíritu Tyú² tya' Dios.

¹⁸⁻¹⁹Mo ganí² Simóoi¹³ 'e ga¹² Espíritu Tyú² tya' tsá² mo gataan¹an apóstoles cwoo^{21o} joon gajin²in sii¹²¹ 'in tsá² tya' Jesús do:

—Cwóo³-oo cuu² wa'a cwoo^{2oo} jna 'ii¹²¹ 'e lí² jmáa³aa la no. Joon mi tón³oon cwóo^{3oo} tya' doni¹in joon 'ii²¹mo jon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios —gajin¹² Simóoi¹³ do.

²⁰Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹ 'ii:

—Cwo¹iin²mo cuu²u la tyan 'wo^{1o} coon¹¹³ li 'ii²¹ tsu¹ 'wii¹³ ga'i¹-o^{1o} 'e jilaa¹²¹ 'e cwo¹ Dios lí²-i ló¹ tsá² coon¹¹³ cuu². ²¹Jo tii² 'na coonti 'e to² lo jon¹gi lí² jmáa³aa tsu jo tsáa¹ 'i¹-o^{1o} tyani Dios. ²²Cwojaa¹²¹-o^{1o} 'e gó² jmoo^{2o} no. Mí²i tyani Dios wa'a

i'iin²mo tsaa² tyi¹ jilaa¹²¹ 'e gó² 'i¹-o^{1o} no. ²³Galili^{13oo} 'e 'áai¹ ngí²i tsiuwúu^{1u}. 'Áa¹mo røø^{21u} tsaa².

²⁴Joon gajin¹² Simóoi¹³ do:

—Mí²i tyani Nā'nū^{1u} 'wii²¹² tyiia 'e jo 'ee cwotyangii¹na coonti jilaa¹²¹ 'e nifáa^{13aa} no.

²⁵Mo ngayuui¹³ gafaa^{121a} 'in tsá² tya'Jesús do jilaa¹²¹ 'e ganii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ júu³ tyú² tya' Dios ngalín² la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ li sii²¹ Samaria do. Ngacwoo¹ júu³ tyú² tya' xiiala tiin¹³ tsá². Joon ngaliin¹in tún¹ fu Jerusalén.

Lii²¹² 'e'ze jaain²¹ tsá² seein²¹ Etiopía

²⁶Mo ngayuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo jaain²¹ ángel tya' Nā'nū^{1u} gasii¹²¹ Lii²¹²:

—Ráan²un no, cwó² li¹ tooin²¹² li yooiin¹³ ñi¹. Cwoo^{121o} fu¹ ngóo¹ Jerusalén tyiia¹³ fu Gaza.

'E fu¹ do-o ngii¹ li¹ cwoo¹³ tyuun²¹. ²⁷Garoon¹on Lii²¹² joon ngó¹-o. Joon 'yuu² fu¹ li ngóo¹ do joon gatsee¹²¹ jaain²¹ tsá² te¹² 'in seein²¹ Etiopía. Jaain²¹ tsá² tyiin² 'in 'má¹ cuu² tya' tсамí² sii²¹ Candace 'in tyu¹² to² tyiin¹ Etiopía lawa røø¹³. Ngafee¹²¹ Dios fu Jerusalén. ²⁸'In tsañuu¹ lo ningaa¹²¹ fu goo^{1o}. 'Yuu² coon²¹ tsi care¹³ tya'a. Ngaa¹²¹ untsáa¹ júu³ tya' Dios 'e gataan¹an 'lii²¹² Isaías ni mo'jí². Isaías do-o jaain²¹ 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios calií. ²⁹Joon gajin¹² Espíritu Tyú² do sii¹²¹ Lii²¹²:

—Cwotyéen¹un li si² care¹³ do.

³⁰Joon mo ngatyéin¹ Lii²¹² do joon ganúu²un 'e untsáa¹ 'ido jí² tya' Isaías do. Joon gaunggi¹ 'ido:

—¿Ti øø¹²¹-o^{1o} 'e untsáa¹ a no?

³¹Joon gajin¹² 'in tsañuu¹ do:

—¿Xiiala lí² øø¹²¹-tsii mo jo seein²¹ wa'a 'in cwo¹ jna cwáain¹? Wúu² no, 'yii^{21a} coon¹¹³ jna.

³²Jee²¹² jí² tya' Dios li untsáa¹ do jin¹² la no:

Lawa jaain²¹ joo¹saa¹²¹ 'in jéei¹ tsá² jngaa¹³¹ si¹ 'in joo¹saa¹²¹ yuun²¹ 'in gajan¹ tii² tyani 'in tyu¹² jnú²,

la joon jo 'ee gajin¹²gi coonti.

³³Fiin¹³ jo tsaa² 'oo^{1o} pe ngoo²¹-o tyani 'in 'oo^{1o} to².

Pe jo 'ii²¹ galisá² tya'a.

¿Xiiala lí² tyá² tsá² júu³ jilaa¹²¹ 'e gó² gaj-maa^{1a} tsá² goo^{1o} tya'a?

Tsu gajngaa¹³mo. Jo seein²¹gi juncwii²¹.

³⁴Joon 'in tsá² tyiin² do gaunggi¹ Lii²¹²:

—Jmaa² feei¹¹-o'o sii¹³du¹ jna, ¿i'in cwáain¹ tya'a faa^{121a} 'in cwo¹ júu³ tyú² lo? ¿Tì tya' 'ña'a si tya' 'inxeei¹²¹ 'ee?

³⁵ Joon ga'láa² Lii²¹² doo 'wii²¹² faa^{121a} 'e li untsáa¹ do. Joon ga'e^{12e} jilaa¹²¹ júu³ tya' Jesús. ³⁶ Joon mo gangüi¹ coon²¹ li sá² jmi²¹ 'in tsá² tyiin² do gajin¹²in:

—Lo-o sá² jmi²¹. ¿Tì jo lí² saa²¹ na jmi²¹?
³⁷ Lii²¹² gi gasii¹²¹ⁱ 'ii:

—Wa jai¹² lí²u ce caain²¹-o'o, lí²-i.

Joon gañii¹ 'in tsañuu¹ do:

—Lí²moo 'e Joon¹ Dios Jesucristo.

³⁸ Joon gatyü^{12u} to² wa'a jan¹ care¹³ do. Joon gajngá¹ mo li sá² jmi²¹ do. Joon gasaa¹ Lii²¹² 'ii jmi²¹. ³⁹ Mo ga'woo¹ li sá² jmi²¹ do 'e gatøø^{21o} 'in Espiritu Tyú² tya' Ña'ñu^{1u} Lii²¹² do. Joon 'in tsá² tyiin² do jo ganí²gi 'ii. Pe ngoo²¹-o la fu¹ 'yuu²mo. Tyú²-u ga'í²-tsi. ⁴⁰ Coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Azoto gajnéi¹ Lii²¹² do. Ngoo²¹-o la coon²¹ tya' 'ee'e júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² ca gatyü¹ a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

9

Gajo^{1o}-tsi Saulo

¹ La 'ii²¹² joon jo mo jan¹ Saulo do toon¹²¹ on fo¹²-tsi tsá². 'iin²¹²in jnga¹²mo 'in jo¹ lí² Ña'ñu^{1u} Jesús. ² 'Wii¹³ joon gamí¹ coon²¹ jí² tyani tsaa¹² tya' untsá². 'iin²¹²in tsáa¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Damasco tsa'nee¹²¹ⁱ 'in jai¹² lí² tsi inuu¹ cwo¹ sin-agogas si² 'e fuu²¹ do. Tsatee² taan¹ 'in 'nuñ³ fu Jerusalén do la tsañuu¹ tiin¹³ la tsamí². ³ Pe la 'ii²¹² ngoo¹ tya' i fu¹ do li tí² li tyíia¹ fuu²¹ Damasco. Joon coon²¹ gajná² joo¹²¹ co¹ li ngoo¹on. Coon²¹ 'yia²¹ jó² fu ña'fú². ⁴ Joon gaci¹²mo Saulo ni 'wó². Joon ganú²un coon²¹ júu³ 'e jin¹²:

—Saulo, ¿'ee lí¹ øø^{21u} jna?

⁵ Joon Saulo-gi gañii¹:

—¿'lin 'nu, Señor?

Joon ganii¹ 'e júu³ do:

—Jna-a Jesús 'in øø^{21u} no. 'Woo²¹-o'o jmaa¹²¹ 'wo'o la mo jmo^{1o} joo¹²¹ jii¹ mo øø^{12o} nij²¹² mó² suun¹²¹.

⁶ Saulo do-gi gajlee¹ 'i goo^{121o}. Gajin¹²in:

—Ña'ñu^{1u}, ¿'ee 'iin²¹²un jmáa^{3aa}?

Joon Na'ñu^{1u} Jesús gasii¹²¹ⁱ 'ii:

—Ráan²un no. Cwo^{11u} 'e fuu²¹ do. Do-o ijin¹²in 'ee 'ná¹ jmaa^{21a}.

⁷ Jileei¹²¹ 'in tsañuu¹ 'in ngalín² coon¹³ Saulo do lí¹ gafo¹'i. Ganú²un 'e júu³ do

pe jo 'iin ganí²in coonti. ⁸ Joon garóon²on tún¹ Saulo li raain¹ ni 'wó² do, pe mo gatyaa¹ 'i unni¹ jo lí² jóø²gi. La joon ngoo¹ fu Damasco san¹² tsá² cwoo^{21o}. ⁹ Do-o gateein¹ 'ni¹ jmi²¹² tiui². Jo 'ee gø^{12o} jon'gi 'uun¹²¹un coonti.

¹⁰ Fuu²¹ do-o seein²¹ jaain²¹ 'in jo¹ lí² sii²¹ Ananías. Joon ganéi¹ Jesús tyani¹ 'i lawa tsaci¹. Joon gasii¹²¹ⁱ 'ii:

—¡Ananías!

Joon 'ii-gi gañii¹:

—Lo-o tyíin¹³na, Ña'ñu^{1u}.

¹¹ Joon Ña'ñu^{1u} gasii¹²¹ⁱ 'ii:

—Ráan²un, cwó² fu calle sii²¹ Coon²¹ Tsáa¹ no. Joon mo tyii^{121a} tya' jaain²¹ 'in sii²¹ Judas fu^{13u} wa'a tyíin¹ jaain²¹ tsá² Tarso sii²¹ Saulo. Do-o tyíin¹in fee¹ Dios. ¹² Lawa 'e ci^{1o} niganí²in jaain²¹ tsá² sii²¹ Ananías ga'í² li tyíin¹in joon gataan¹an cwoo^{21o} tya'a 'e lí²-i jóø² tún¹.

¹³ Mo ganú²un Ananías 'elo gajin¹²in:

—Ña'ñu^{1u}, fúu¹mo 'in nigatya¹ júu³ tya' 'in tsañuu¹ no. Joongi ninúu^{3oo} jilaa¹²¹ 'e gó² jmo^{1o} tya' 'in jai¹² lí² 'nu 'in néei¹ Jerusalén. ¹⁴ 'E joon gajó² Saulo do la to² tyü¹² untsá² 'e tøø^{1o} nuñ³-i jileei¹²¹ 'in fee¹ 'i 'nu.

¹⁵ Pe Ña'ñu^{1u} gasii¹²¹ⁱ 'ii:

—Cwó², tsu nityí¹³moo 'ido 'e cwoo^{1o} júu³ tyiia tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ li xiia'gi, joongi tyani róøi¹ coon¹³ tsá² Israel. ¹⁶ Jna-a jmáa^{3aa} 'ii¹²¹ xiati wúu¹ ini²¹ wii²¹² tyiia.

¹⁷ Joon ngoo¹ Ananías fu li tyíin¹ Saulo do. Mo gatan¹an cwoo^{21o} tya' 'ido joon gajin¹²in:

—Ru^{1u} Saulo, 'in Ña'ñu^{1u} Jesús 'in gajnéi¹ tya' i fu li ñi¹ do, 'ii gasii¹in jna ijmáa^{3aa} 'e jøø^{21o} tún¹ joongi 'e unrøø¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios alma tyi¹.

¹⁸ Tsi¹fu joon gaxuu¹²¹ 'e li la lí¹ wii¹³ joo¹²¹ taai² jmi²¹ unni¹. Joon gajóø^{3o} røø²¹ tún¹. Mo ngayuu¹¹³ joon garoon¹on joon gasaa¹ jmi²¹. ¹⁹ Mo gøø^{121o} 'ii¹ joon gacoon^{21o} waa¹²¹ pí² tya'a. Joon gajaan¹gixu¹ coon²¹ tún² jmi²¹²gi coon¹³ 'in jai¹² lí² néei¹ Damasco do.

Cwo^{1o} Saulo júu³ tyú² fu Damasco

²⁰ Tsi¹fu ga'láa² Saulo 'wii²¹² cwoo^{1o} júu³ tyú² tya' Jesús la caain²¹ inuu¹ cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. 'Ee^{1o} 'e Joon¹ Dios Jesús.

²¹ Lí¹ tsa'goo²¹-tsi jileei¹²¹ 'in nuu¹un júu³ tya'a. Joon sii¹:

—¿Ti jon' 'in no 'in gangi' 'óøi' 'in jai'² líi'² Jesús 'in néei' Jerusalén do? ¿Ti jon' 'in no-o 'in jó² jatee'e tsá² tsajaan'¹² in tyani tsaa² to² tya' untsá² do?

²² Pe coon'²¹ 'ii'¹³ gí jo 'goo'¹²¹ Saulo gac-woo¹ o júu³ tyú². 'Ee'e 'e Jesús do-o 'e la jai'² 'ii' 'in nigasi'¹ in Dios 'e 'ijmaa'¹ a tiin'¹³ tsá². Líi'¹ gafaa'¹²¹ a Saulo ca gaxéi'¹-tsi tsá² Israel néei'¹ Damasco do.

Cwiin'in Saulo

²³ Wóo² gixu ngó¹ mo gasii'² tsá² Israel rø²¹ 'e 'ijnga'² mo Saulo. ²⁴ La coon'²¹ jmi'¹ la coon'²¹ woo' tsajeen² ni 'ido 'oo² li suui'²¹ 'e fuu'²¹ do 'e 'ijngaa'¹³ mo 'ido. Pe 'indogi galiñii'¹. ²⁵ Pe 'in jai'² líi'² do coon'²¹ woo' gataan'¹³ ni 'ido coon'²¹ tsi 'motó³. Joon la joon gaxáa² ni 'ido li' coon'²¹ tsaa' 'oo²¹ li injuun'¹ la 'ui ti' fuu'²¹ do. Joon la joon galáa² mo Saulo do.

Taain' Saulo Jerusalén

²⁶ Mo gatyá'¹ Saulo Jerusalén joon 'iin'²¹² in uncaain'²¹ coon'¹³ 'in jo'¹ líi'² do. Pe jilee'¹²¹ mo tsá² 'gøø'¹²¹ mo 'ii. Jo jo'¹ líi'² 'e nija'² mo líi'² 'ido Jesús. ²⁷ Joon gajée'¹ mo Bernabé Saulo tyani 'in apóstoles do. Joon do-o gatyá'¹ o júu³ xiiala niganí'² Saulo ña'ñu'¹ Jesús tya' i fu'¹ do. Joongi xiiala nigasi'¹²¹ Jesús 'ii. Joon gajin'² o jon xiiala jo cu'¹²-tsi Saulo gacwoo¹ o júu³ tya' Jesús fu Damasco. ²⁸ Mo ngayuui'¹³ joon gajaan'¹ an Saulo Jerusalén do. Caan'²¹ mo gangii'¹ coon'¹³ 'in jai'² líi'² catyaa'² do. ²⁹ Jo cu'¹²-tsi faa'¹²¹ a júu³ tya' ña'ñu'¹ Jesús. Tya'¹ a júu³ joongi jo cwo'¹ o júu³ ruu'¹²¹ i coon'¹³ tsá² Israel 'in faa'¹²¹ a jmi'¹ griego. Pe 'ii-gí ga'noo'¹² on xiiala 'e 'ijngaa'¹³ 'ii. ³⁰ Mo galiñii'¹ 'in jai'² líi'² Jesús catyaa'² do ngajée'¹ Saulo coon'²¹ fuu'²¹ sii'²¹ Cesarea. Joon do-gí ganga'² mo fu Tarso.

³¹ Jilee'¹²¹ mo 'in jo'¹ líi'² jo 'iin' 'in un-tyín'² gí 'ii la caain'²¹ Judea, coon'¹³ Galilea coon'¹³ Samaria. Tya'¹-tsi líi'¹ 'e lí² jai'² gí líi'². Seein'²¹ canii'² gøø'¹²¹ mo ña'ñu'¹ Jesús. Joon gauncoon'¹³ 'in Espíritu Tyú² 'ii 'e seen'²¹ mo jløø'¹³ mo. Joon gangafúu'² mo 'in jai'² líi'².

Ga'láa² mo Eneas

³² La 'ii'²¹² ngí' Tú³ fee'¹ i tsaru'¹ u' la caain'²¹ joon ngóo¹-o ngafee'¹²¹ 'in jai'² líi'² néei'¹ Lida. ³³ Joon do-o gatsee'¹²¹ i jaain'²¹ tsá² sii'²¹

Eneas. Jñá² jiin'²¹ ningóo¹ raan'¹ in coo'¹ mó² 'wii'¹³ jilee'¹ sitsuu'¹³ cwoo²¹ o tií'². ³⁴ Joon gajin'¹² Tú³ sii'¹²¹ 'ii:

—Eneas, coon'²¹ gaun'láa² mo Jesucristo 'ñu. Ráan'² un no. Tsuu'¹³ 'mi'ñu'¹ ñ.

Tsifu joon garáan'² mo Eneas do. ³⁵ Joon jilee'¹²¹ 'in néei'¹ fuu'²¹ Lida coon'¹³ Sarón gajøø'² mo 'ii. Joon gatuu'²¹ o la tiisi'¹² goo¹ o la mo jée'¹. Joon galijai'¹² galiñi'² ña'ñu'¹ Jesús.

Mo gajiiin'in Dorcas

³⁶ 'E jmi'²¹² joon jon galiseein'²¹ jaain'²¹ tsamí'² 'in jai'² líi'² coon'²¹ fuu'²¹ sii'²¹ Jope. 'In tsamí'² lo sii'²¹ Tabita. Pe coon'¹³ jmi'¹ griego sii'²¹ tsá² 'ii Dorcas. 'In tsamí'² lo jmoo¹ o jilaa'¹²¹ 'e tyú² tya' tsá². Uncoon'¹³ o jilee'¹²¹ 'in sityéen'¹³ jmi'²¹². ³⁷ Jee'²¹² jmi'²¹² joon gaton'¹ tsaa'¹³ a 'in Dorcas do. Joon gajún'¹ mo. Joon mo ngayuui'¹³ galaa'¹²¹ tsá² 'ii joon gatain'² tsá² 'ii li tí² tún² fúui'¹ 'nú'. ³⁸ Tyan'¹ an Lida náa'¹ fuu'²¹ Jope li taain'²¹² Tú³ do. Joon mo ganúu'² un 'in tsá² jai'² líi'² do 'e Tú³ taain'¹ Jope do gasii'¹ in gáí' tsañuu'¹ 'e tsasii'¹²¹ do:

—¡Jmaa² feei'¹-o'lo! ¡Un'ø'¹¹ø! Tsaa'¹³ du' fu Jope do. ¡Jo un'ii'²¹² u!

³⁹ Joon ngoo²¹-o Tú³ coon'¹³ 'ii. Joon mo gatyí'¹ a do ngajée'¹ tsá² 'ii li raain'¹ 'lii'²¹² do. Joon jilee'¹²¹ tsamí'² 'ñii'² néei'¹ ci'². Xuui'²¹²-tsi 'áai'. Ga'e'¹² e Tú³ jilaa'¹²¹ 'mi'¹² 'e nigajmaa'¹ a mo seen'²¹. ⁴⁰ Pe Tú³-gí ga'woo'¹ i jilee'¹²¹ mo. Joon gasii'¹²¹ wojñí'¹ i gafaa'¹²¹ a júu³ tyú². Joon jøø'²¹ 'in 'lii'²¹² do joon gajin'¹²¹ in:

—Ráan'² un, Tabita.

Joon ganá'¹ 'in tsamí'² do unní'¹. Mo ganí'² Tú³ do joon garoon'¹ on gacwó². ⁴¹ Joon Tú³-gí gason'¹² on cwoo²¹ o gajmaa'¹ a siin'¹² in. Mo ngayuui'¹³ joon gatø'¹¹ø 'in tsaru'¹ u' catyaa'² do coon'¹³ 'in tsamí'² 'ñii'² do. Joon ga'e'¹² e 'ido 'e nijiin'¹ in. ⁴² Jilaa'¹²¹ 'elo galiñii'¹ tsá² seein'²¹ Jope do. Joon fúu'¹ mo gatsa'¹²-tsi ña'ñu'¹ Jesús. ⁴³ Joon 'láa² mo jmi'²¹² gateein'¹ Tú³ 'e fuu'²¹ do tya' jaain'²¹ tiloo²¹ sii'²¹ Simóoi'¹³.

10

Tú³ cwo'¹ o Cornelio júu³ tyú²

¹ Fu Cesarea do-o seein'²¹ jaain'²¹ tsá² sii'²¹ Cornelio. Jaain'²¹ 'in tyu'² to² tya' coon'²¹ cíein'¹³ 'láa² jee'²¹² coon'²¹ poo²¹² 'láa² sii'²¹ Italiano. ² Tsaa'¹²-tsi coon'¹³ la tøø'² tsá²

inuu tya'a. Un'goo²¹o Dios. Joon cwo¹¹o cuu² 'e uncoon¹³on tsá² Israel. La coon²¹ jmi²¹² fee¹¹i Dios. ³Coon²¹ jmi²¹² ningóo¹ la 'iin²¹ 'ni¹ ca'lóo² mo gajné¹ jaain²¹ ángel tya' Dios li tyín¹in. Joon gajin¹²in:

—¡Cornelio!

⁴Joon gafoo¹²mo Cornelio. Joon gajaan¹an jóø²¹i 'in ángel do. Joon gaunngii¹i:

—Señor, ¿'ee fú³xu¹u jna?

Joon 'in ángel do-gi gasii¹²¹ 'ii:

—Ninúu² Dios júu³ tyú² tyi¹i. Joongi nini²¹o xiiala uncoon¹³on 'in 'oo¹o fa¹³. ⁵Sii²¹u tsá² tyi¹ 'e fuu²¹ Jope do 'e tsatee¹e Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³. ⁶Tyín¹in tya' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Si¹² 'núu¹u tyan' ti' jmi¹ni¹³ do. 'I ijin¹² 'ee 'ná² jmaa²o'no —gajin¹² 'in ángel do.

⁷Mo gangaa¹²¹ 'in ángel do joon gatø¹¹ Cornelio do gá¹ tsá² tya'a coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in tsaa¹²-tsi Dios. Joongi jo cu¹²-tsi coon¹³on. ⁸Gajma²o 'ido júu³ jilaa¹²¹ 'ee galí². Joon gasii¹in fu Jope.

⁹Mo gajná² jmi²¹² joon taa²mogi fu¹, ti lí² tyalín² Jope. La 'ii²¹² joon Tú³-gi gasoo²o yu¹ 'nú¹ li lí² tún² fúui¹. La tyíia² ni¹¹i gasoo²o ngafee¹²¹ Dios. ¹⁰'Áa¹mo niun¹áa¹i. 'Iin²¹²in dø¹¹. Joon la 'ii²¹² náa¹ tyú² 'e dø¹¹ joon gani²¹ coon²¹ lawa 'e cii¹i. ¹¹Jóø²o lawa ganó² fu yu¹ juncwii²¹. Joon gani²¹ jó² fu ni 'wó² lawa coon¹mi² taa²¹ fee¹¹ líli¹. 'E si¹núu¹u ji tyún² tyuu¹¹³. ¹²'E ni 'mi¹² do tsíin¹³ jileei¹²¹ nii² joo¹nuu²¹ 'in sá² tyán² tii² coon¹³ mii²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. ¹³Joon ganúu²un Tú³ do coon²¹ júu³ 'e jin¹²:

—Nano Tú³, jngaa¹²¹i joongi cuu¹¹i 'in no.

¹⁴Pe Tú³-gi do gañii¹:

—Un², Na¹ñu¹u, jo mo gø¹¹ø jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jo tii¹na.

¹⁵Joon ganúu²un tún¹ 'e júu³ gajin¹²:

—'E gauntyú¹ Dios jo foo¹²¹o 'e gó².

¹⁶'Ni¹ naa¹³ galí² 'elo. Mo ngayuu¹¹³ joon gasoo² tún¹ 'e 'mi¹² taa²¹ do fu yu¹. ¹⁷'In tsá² 'in gasii¹in Cornelio do nigajalín²mo unngii¹ tya' Simóoi¹³. La 'ii²¹² 'i¹-tsi Tú³ jilaa¹²¹ 'e gani²¹ do-o gatyalín² 'in tsá² do 'ooa¹nú¹. ¹⁸Tø¹¹ø wa tyín¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³. ¹⁹La 'ii²¹² 'i¹-gi-tsi Tú³ 'e lawa'a gaci¹ do gasii¹²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii:

—Ñí², gaai²¹ tsañuu¹ 'naai¹³ 'nu. ²⁰Cwú¹ no, cwó² coon¹³on jo 'ee 'i¹gi-o'o coonti tsu jna-a gasii¹na 'ido.

²¹Joon jgá¹mo Tú³ li teein¹ 'in tsá² gasii¹in Cornelio do. Joon gasii¹²¹:

—Jna-a 'in 'naa¹²¹naa¹ no. ¿'Ee to ñilín²naa¹?

²²'Ido-gi gañii¹:

—Jalii²¹¹i to² tyu¹² jaain²¹ fii²¹² 'láa² sii²¹ Cornelio, jaain²¹ tsá² tyú¹ 'in tsaa¹²-tsi Dios. Jileei¹²¹ tsá² seein²¹ Israel jin¹²in 'e tsá² tyú¹mo 'ii. Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya'a 'e jma¹²a júu³ Cornelio do 'e tøø²¹² 'nu fu tya'a 'e núu¹un júu³ tyi¹.

²³Joon gacwo¹ Tú³ gataa²mo inuu. Joon do-o gajaan¹an canúu¹. Mo gajná² jmi²¹² joon ngaliin¹mo Tú³ coon¹³ 'ii. Ngaliin²mo jon 'in jai¹² líii² néei¹ Jope do.

²⁴Mo gajná² jmi²¹² joongi tún¹ tyalín² Cesarea li sijéen¹in Cornelio 'ii. Sicaain²¹ coon¹³ ruu¹²¹i coon¹³ 'inlíii¹³ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ 'in nigatø¹¹ Cornelio do. ²⁵Mo gatyá¹ Tú³ do tsífu joon cwo¹ii Cornelio ngajéein¹ 'ii. Joon gasii¹²¹i wojni¹i tyani Tú³ 'e untyúui¹ 'ii. ²⁶Pe Tú³ do-gi gasaa¹³mo 'ii. Joon gajin¹²in:

—Jmaa² siin¹³un. Tsañuu¹ la 'nu jon jna.

²⁷La 'ii²¹² tyaa¹ júu³ ngataa²i. Ga¹¹ii²¹ li fúui¹ tsá² néei¹. ²⁸Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹ 'ii:

—Ñii²¹ 'naa¹ 'e jo tii² tsá² Israel 'e uncaain²¹ coon¹³ tsá² seein²¹ li xiia¹. Jon'gi tsataai² inuu tya'a. Pe Dios ni¹e¹²o jna 'e jo tii²na fo¹³oo 'e gó² 'e jiiin¹³ jaain²¹. ²⁹'Wii¹¹³ joon tsífu gagó³oo 'e gate¹² 'e jna do. Jo 'ee fo¹³oo coonti. 'In²¹²na líni¹² 'ee to² tóøø¹ jna.

³⁰Joon gañii¹ Cornelio do:

—Tyún² jmi²¹² ningóo¹ jiiin¹³ la 'ii²¹ nano tyín¹na lo. Jmóo³oo taa¹²¹ jo mo gøø¹²¹øø¹ 'i¹³ii. Foo¹³na Dios la ca'loo. La jee²¹² joon gajné¹ jaain²¹ tsá² jii¹ siin¹³ líli¹.

³¹Joon gasii¹²¹ jna: “Cornelio, nanúu²un Dios júu³ tyú² tyi¹. Joon nacón² cwáain¹ tya' jilaa¹²¹ 'e nigauncoon¹³on jileei¹²¹ 'in 'oo¹o fa¹³. ³²Sii¹in 'in tsalín² 'e fuu²¹ Jope do. Tsatee¹ 'in sii²¹ Tú³, 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Tyín¹in tya' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóoi¹³mo. Si¹² 'núu¹u tyan' ti' jmi¹ni¹³. Mo cwée¹i joon ityá² júu³ coon¹³ 'nu.” ³³Joon tsífu joon gasii¹²¹na 'in ja¹neei¹³ 'nu. Tyú²-u nigajmaa¹³¹a gañii¹o'o. Joon

lo-o náa¹oo'o tyani Dios. ¹Ii²¹i' **nuu**²¹u'u jilaa¹²¹ 'e nigatyu¹² Ña¹ñu¹u' to² 'e fu¹³u jna'a —jin¹² Cornelio.

Júu³ gatyaa¹ Tú³ inuu¹ tya¹ Cornelio

³⁴Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa¹²¹ a jin¹²in:

—Niñ¹³oo no 'e tyani Dios jilee¹²¹mo tsá² coon²¹ røø²¹mo. ³⁵Joon 'ii¹²¹mo doñi¹in tsá² seen²¹ Israel tiin¹³ 'in jo seen²¹ joon wa'a tsaa¹²-tsi 'ii joon jmoo¹o 'e tyú². ³⁶Dios gasii¹in Jesucristo jee²¹² tsá² Israel. 'Ii Ñu¹u' jilee¹²¹o'. Joon gajmaa¹a júu³ xiiala tyia¹²-tsi tsá² Dios 'e jo téen¹in coon¹³on. ³⁷Tyú²-u ni²ii¹ 'e galí² goo¹o tsá² Israel. Ga'láa² 'wii²¹² Galilea mo ngayuui¹³ gacwo¹ Wó³ júu³ tyú² 'e 'ná² saai¹ tsá² jmi²¹. ³⁸Joon ñi²¹oo' xiiala gacwo¹ Dios 'in Jesús tsá² Nazaret do 'in Espíritu Tyú² tya'a. Joon gacwo¹o 'ii¹²¹ tya'a. La joon gangii¹i la-caain²¹ jmoo¹o 'e tyú². Joon un'láai² jilee¹²¹ 'in ni² wúu¹ 'ii¹²¹ tya' 'in líi¹³i. Jilaa¹²¹ 'elo gajmaa¹a tsu ngi¹ Dios coon¹³ 'ii. ³⁹Nigane²¹²oo'o jilaa¹²¹ 'e lí². Jilaa¹²¹ 'e gaj-maa¹a Jesús lacaain²¹ Judea coon¹³ 'e fuu²¹ Jerusalén. Mo gangii² joon gajngaa¹³mo tsá² 'ii. Gateen¹in tsá² 'ii tsaa¹ crúu¹³ do. ⁴⁰Pe Dios gajmaa¹a jii¹o mo tí² 'ni¹ jmi²¹². Joon gajmaa¹a jné¹mo tún¹ jee²¹² jna'a. ⁴¹Pe jii¹³ coon¹³ jna'oo'o gajné¹i jon¹ jilee¹²¹ tsá². Jii¹³ 'in gatii¹²¹in Dios la jée¹mo gajné¹i 'e cón² cwáain¹ 'ii-o. Caan¹mo tún¹ gatyée²e'e joongi né²e'e coon¹³on mo gangii² jii¹in do. ⁴²Joon gasii¹in jna'a sii¹³¹i tsá² 'e Dios gatyée¹ 'in Jesús lo 'e jma¹ 'ii¹²¹ tya' tsá² jii¹in lagi¹ 'in nijúin¹. ⁴³Joongi ca la jée¹mo jilee¹²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios gajin¹²o xiiala líi¹³i Jesús 'e jilee¹²¹ 'in jai² líi² 'ii 'iin²mo tsaa² tya'a coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'e sii²¹o.

'Ii¹²¹mo Espíritu Tyú² la 'in jo seen²¹ Israel

⁴⁴Faa¹²¹gi Tú³ siin¹²¹in mo gajó² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'e ga¹² almas tya' jilee¹²¹ 'in nuu¹un júu³ tya'a do. ⁴⁵Lí¹ tsa¹goo²¹-tsi tsá² Israel 'in jo¹ líi² 'in galalín² coon¹³ Tú³ do. La ga¹² Espíritu tya' Dios alma tya' tsá² Israel do-o la joon jon niga¹² Espíritu tya' Dios tya' 'in jo seen²¹ joon. ⁴⁶Nuu¹o faa¹²¹ 'ido jmi¹ xiia' joon gauntyú¹i Dios jmai¹² coon¹³ júu³ tya'. ⁴⁷Joon gajin¹² Tú³:

—¿Ti lí² jo cwoo²¹o' saai¹ 'in tsá² lo jmi²¹ tsu niga¹i¹²¹ mogi Espíritu Tyú² la ga¹i¹³na'? ⁴⁸Joon gatyu¹²u to² gasaai¹ 'ido jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña¹ñu¹u' Jesús. Mo ngayuui¹³ joon, joon gami¹²i Tú³ wa'a jaain²¹²ta 'ido coon²¹ tún² jmi²¹² coon¹³on.

11

Jmaa¹²a Tú³ tsá² 'in jai² líi² né¹ei¹ Jerusalén júu³ jilaa¹²¹ 'e nigalí²

¹Ganuú²un 'in apóstoles coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² né¹ei¹ Judea 'e niga¹i¹²¹mo júu³ tyú² tya' Dios cagi¹ 'in jo seen²¹ Israel.

²Mo gacwai¹² Tú³ Jerusalén 'inlí¹³i tsá² Israel 'in jai² líi² ga'láa² 'wii²¹² unngii¹i:

³—¿'Ee lí¹ gatyú²a tyatya¹³a júu³ coon¹³ 'in tsá² jo seen²¹ Israel? Joongi gaty-atyee¹²¹ 'e coon¹³on.

⁴Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ la jilaa¹²¹a 'e nigalí² do ca la nifu. Joon gajin¹²in:

⁵—Do-o taan¹na Jope do. Joon la jii¹³ foo¹³na Dios do-o gamóo³oo coon²¹ lí². Coon²¹ lí² 'e li la li coon²¹ 'mi¹² taa²¹. Gamóo³oo jgó² si¹ñuu¹u ji tyán² tyuui¹³. Joon gacwá² tí² tyan¹³ii. ⁶Mo gajóø³øø coon¹²¹ tún² lí¹ tsi, joon gamáa¹na jilee¹²¹ nii² joo¹nuu²¹ 'in tyú¹i tiin¹³ 'in gó². Joongi máa¹na mii¹²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. ⁷Joongi ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e jin¹²: “Raan²un, Tú³. Jngaai¹³ 'in joo¹²¹ lo joongi cøø¹²¹xu¹u.” ⁸Pe joon gafo¹³oo: “Jo lí² døø¹³øø 'elo, Ñu¹², tsu jii¹³ cafu jo

mo gatoo¹³ 'óo³oo jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jo tii¹² dø¹¹ tsá² Israel.” ⁹Joon gajin¹² 'e júu³ do sii¹²¹i jna tún¹: “Jilaa¹²¹ 'e untyú¹i Dios jo foo¹³¹o 'e gó².” ¹⁰La joon galí² 'ni¹ naa¹³. Joon mo ngayuui¹³ joon gasoo² fu ñu¹fú².

¹¹La 'ii²¹² joon gatyalín² gaai²¹ tsañuu¹ 'in 'naai¹ jna 'e 'nú¹ lí tyín¹na do. Nijalín² fuu²¹ Cesarea. ¹²Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gasii¹mo jna 'e gangóo¹oo coon¹³ 'in tsá² do jo cu¹²-tsii. Joon ngalín²mo ji jñúu² tsaru¹u' no. Joon jile¹oo'o ngatoo²¹o' tsi inuu¹ tya' 'in tsá² do. ¹³Joon 'in tsá² do gatyaa¹ júu³ la lí 'e gani²¹ jaain²¹ ángel 'in siin¹³ tyaní¹i. Joon gasii¹²¹ 'in ángel do 'ii: “Sii¹in jaain²¹ gáí¹ tsá² tyi¹ fu 'e fuu²¹ Jope do. Tsate¹²du jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³. ¹⁴Joon 'ii 'in 'e¹² 'naa¹ xiiala taan²¹²naa' coon¹³ Dios coon¹³ jilee¹²¹ tsá² taai inuu¹ tyi¹.” ¹⁵Mo ga'láa² 'wii²¹² gafo¹³na joon gajó² 'in Espíritu Tyú²

tya' Dios. Ga^{f2} li licaan²¹na'a do. Joon 'ii²¹mo jileei¹²¹ 'in néei¹ inuu do la lí² mo ga'ii²¹in alma tyijna' la mo 'wiin²¹². ¹⁶Joon gati¹²-tsi la lí² 'e gajin¹² Ña'ñu¹u': "E jo¹to 'e Wó³-o gasaa¹ tsá² jmi²¹ jiin¹³ coon¹³ jmi²¹ pe Dios icwoo¹²¹ 'naa'gii¹ 'in Espiritu Tyú² tya'a wa'a ngi¹ coon¹³ 'naa'." ¹⁷Pe wana gacwo¹ Dios 'ii la lí² 'e nigacwo¹o jna' 'in nigajo¹ lí² Ña'ñu¹u' Jesucristo, ¿'iin lí²na 'e fo³oo 'laa²¹ tya' Dios? —jin¹² Tú³.

¹⁸Mo ganúu²un 'in tsá² jo¹ lí² néei¹ fu Jerusalén do gajaan¹an tií². Joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios gajin¹²in:

—¡Ca-gi 'in jo seen²¹ Israel Dios nigacwo¹o coon²¹ 'ii²¹ 'e lí² jaa¹²¹a-tsi joon 'e tiin¹³mo!

'In jai¹² lí² 'in seen²¹ Antioquía

¹⁹Mo ngayuuu¹³ gajngaa¹³¹ tsá² Tée¹³ ga'láa² 'wii²¹² ga'ó⁰i 'in catyaa²gi 'in tsáa¹-tsi Dios. Joon 'inlí¹³ gacwiin¹in fu Fenicia. 'Inlí¹³gi gacwiin¹in fu Chipre joongi Antioquía. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jiin¹³ tsá² Israel. ²⁰Pe 'inlí¹³ 'in jai¹² lí² tsá² seen²¹ Chipre coon¹³ Cirene gangalín² fu Antioquía. Do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Ña'ñu¹u' Jesús. ²¹Ca-gi 'in jo seen²¹ Israel gacwo¹o. 'Áa¹mo gaun-coon¹³ Ña'ñu¹u' 'ii. Joon la joon fúu¹mo galijai² lí². Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² tsaa¹-tsi Ña'ñu¹u'.

²²Mo ganúu²un 'in jo¹ lí² néei¹ Jerusalén 'e júu³ lo gasii¹in jaain²¹ tsá² sii²¹ Bernabé 'in gangó¹ fu Antioquía. ²³Mo gatyá¹ Bernabé do gacón² cwáa¹ 'e Dios gajmaa¹ jilaa¹²¹ 'e ganúu²un 'e galí² do. Joongi galijlø¹³mo. Joon ga'í² júu³ Bernabé jileei¹²¹ 'in tsá² do cwotyia¹²-tsi ce caain²¹-tsi Ña'ñu¹u'. ²⁴Tsá² tyú¹mo 'in Bernabé do. Ja¹²mo lí² Jesús. Joon galinuu¹³un 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon la joon lí² fúu¹ tsá² gatsa¹²-tsi júu³ tya' Jesús.

²⁵Mo ngayuuu¹³ jon gangó¹ Bernabé fu Tarso. Nga'nee¹³¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Saulo. Mo gatsee¹²¹ joon gatø¹ø fu Antioquía. ²⁶Joon do-o gateen¹-in la tøøi² coon²¹ jiin²¹ jee²¹² 'in tsá² jai² lí² do. Do-o ga'e¹²e fúu¹mo tsá². Joon fu Antioquía do-o ga'láa²

'wii²¹² 'e galisii²¹ 'in jai¹² lí² Cristo, cristianos.

²⁷Jee²¹² jmi²¹² lo-o 'inlí¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ga'woo²¹ Jerusalén. Joon ngalín² fu Antioquía. ²⁸Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii, 'in sii²¹ Agabo, gajmaa¹ a siin¹²in jee²¹² la 'oo²¹ tsaru¹u' néei¹ do. Joon coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Espiritu Tyú² tya' Dios gafaa¹²¹ a ijó¹ goon²¹ 'oo² la tøøi² ni cwoo¹³ juncwii²¹. La joon galí² jiin²¹ mo gatyú² røøi¹³ Claudio to². ²⁹Joon 'in tsá² jai¹² lí² 'in néei¹ fu Antioquía do gaun¹ 'ii¹²¹ júu³ 'e uncoon¹³ on tsaru¹u' 'in néei¹ Judea. Joon cwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ ti lí² líi¹. ³⁰La joon gajmaa¹. Joon gasiin¹²in 'e cuu² do coon¹³ Bernabé coon¹³ Saulo.

12

Jngaa¹²mo tsá² Jacobo joongi taain¹ tsá² Tú³ 'nuñ³

¹Jee²¹² jmi²¹² joon ga'láa² Herodes 'wii²¹² ga'ó⁰mo 'inlí¹³ 'in jai¹² lí². ²Joongi gatyú¹² to² 'e gajngaa¹² tsá² Jacobo ruu¹²¹ Wó³ coon¹³ ñi³. ³Mo galili¹³ 'e gatí²-tsi tsá² Israel 'e gajmaa¹ do joon gasaan¹²¹in Tú³. Jilaa¹²¹ 'elo galí² la 'ii²¹² 'e gatí² jmi²¹² mo gø¹² tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian¹² jeei¹. ⁴Joon gatyú¹² Herodes to² 'e aa¹ tyún² poo²¹² 'láa² Tú³ do. La coon²¹ poo²¹² tí¹ tyúuin² 'láa² do. Joon gataan¹in Tú³ do 'nuñ³. Do-o ga'aa¹ 'láa² do 'ii. Lí²ti Herodes itsajée¹ Tú³ fu tyani tsá² Israel mi ngíi² cwaa¹²¹ jmi²¹². ⁵La joon lí² tyú² sijñi¹³ Tú³ 'nuñ³. Pe 'in jai¹² lí² lí² fée¹ 'i Dios 'wii²¹² tya' Tú³ do.

Dios tyii¹in Tú³ 'nuñ³

⁶'E 'woo¹ joon la nu³gi jmi²¹² 'e ityii¹in Herodes Tú³ 'e tsajée¹ tyani tsá² Israel raan¹mo Tú³ jee²¹² gá¹ 'láa² do. Do-o raan¹in cwuu²¹ si¹ñúu¹³mo coon¹³ cadenas. Joon 'inlí¹³gi 'láa² do téen²mo 'oo² 'nuñ³ do. ⁷La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios. Joon gajná² joo¹²¹ tsi 'nuñ³ do. Joon 'in ángel do ga'lii¹²¹ moo¹wó¹ Tú³ do. Joon gaunjnaa¹-tsi Tú³ do. Joon gajin¹²in sii¹²¹ 'i do:

—Jmoono ráan²un.

Tsifu joon gaxuu¹²¹ cadena 'e 'ñuu¹u cwoo²¹o Tú³ do. ⁸Joon gajin¹² 'in ángel do:

—Jmoono 'núu² tuu¹¹u. 'øø¹³ mii¹³¹ 'i no.

Mo ngayuuu¹³ gajmaa¹ a Tú³ jilaa¹²¹ 'elo gajin¹² ángel sii¹²¹ 'i:

—Jmoonoo tyán² 'mi'ñu¹u joon na¹ coon¹³ jna.

⁹Joon gacwo^{ñi} Tú³ caluu coon¹³ 'in ángel do. Jiin¹³ jon¹ líii² jo¹ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹ 'a 'in ángel do. 'Áai¹gi galíi² 'e lawa¹ 'a coon²¹ 'e cii¹o. ¹⁰Joon gangíi¹ mo li téen² 'in 'láa² nifu. Joon la joon gangíi¹ mo li ti tún². Joon la joon gatyaliin² mo li si¹² jni¹nú¹ do li gasuui²¹ 'ooca¹nú¹. Joon 'e jni¹nú¹ do lí¹ jmai¹² ñi³. Joon mo gatyaliin² 'ooca¹nú¹ do, ña¹ 'a ganó¹. Joon ga¹ woo²¹ mo. Joon ngaliin² caan²¹ mo coon²¹ sii¹³ xu. Joon gatúu² mo 'in ángel do 'ii. ¹¹Mo galili¹³ Tú³ 'e la ja¹² mo jilaa¹²¹ 'elo joon ga¹ 'i¹-tsi:

—No-gi jo¹ líi² na 'e nigasii¹ 'in Ña¹ñu¹u¹ ángel tya¹ 'e galaai¹ jna tyani Herodes do joon jilaa¹²¹ gi 'e la mo 'iin²¹² in tsá² Israel jmee¹²¹ jna.

¹²Jmai¹² 'edo-o 'i¹-tsi Tú³ gangaa¹²² fu tya¹ María sáa³ Wó³, 'in sii²¹ o jon Marcos. Do-o li licaain²¹ jileei¹²¹ 'in nigafaa¹²¹ júu³ tyú² 'wii²¹² tya¹. ¹³Mo gapoo²¹ 'ooca¹nú¹ do joon gajó² jaain²¹ simí² sii²¹ Rode. Ngajó⁰² 'iin do. ¹⁴Mo galicwii¹ jmi¹ tya¹ Tú³ do jo ganá¹ 'ooca¹nú¹ do. Joon ga¹ 'ii²¹ jlø¹³ mo cwiin¹ 'in gajmaa¹² a tsá² catyaa² gi do júu³ 'e Tú³-u siin¹² 'in 'ooca¹nú¹ do. ¹⁵Pe 'in tsá² do gasii²¹ 'ii:

—T³ tsá² caa²¹² mo 'nu!

Pe la jin¹² o jin¹² 'in 'e jo¹ o siin¹¹² Tú³. Pe joon gajin¹² 'in tsá² do:

—Jon¹ Tú³ 'in siin¹¹² ca¹nú¹ do. Ángel tya¹ o do.

¹⁶La 'ii²¹² joon siin¹¹² o Tú³ poo²¹ 'ooca¹nú¹ do. Joon mo ganá¹ 'ooca¹nú¹ do joon gajó⁰² mo gafoo¹ mo. ¹⁷Pe Tú³ do gajmaa¹ a coon²¹ li² coon¹³ cwo²¹⁰ 'e jo cwota¹³ tsá² do mii¹³. Joon gatyaa¹ júu³ xiiala galaa¹ 'in ángel do 'ii tsi 'nuñ³ do. Joon gajin¹² in:

—Sii¹³ Jacobo coon¹³ tsaru¹u¹.

Joon gacwo^{ñi} Tú³. Gangóo¹ fu li xii¹ a.

¹⁸Mo gajná² jmi²¹² do ganá¹ 'goo²¹ jiin¹³ la 'oo¹²¹ jee²¹² 'in 'láa² do tsu jo ñii¹ 'e e galí² coon¹³ Tú³ do. ¹⁹Joon gaty¹² Herodes to² 'e 'naa¹²¹ mo 'ido. Pe mo jo gatsee¹²¹ gajmaa¹ a cwáain¹ tya¹ 'in 'láa² do. Joon gaty¹² u to² ijúun² mo 'ido. Pe mo li ciiin²¹ xu joon gacwo^{ñi} o Herodes coon²¹ li sii²¹ Judea. Joon ngacwaa¹ a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

Xiiala mo gajúin¹ Herodes

²⁰'In tsá² seein²¹ Tiro coon¹³ Sidón 'ná²-a tsaláa¹ 'e do¹¹ ø fu li tyu¹² Herodes to². Pe gatí² 'nii²¹-tsi Herodes tya¹ 'in tsá² do, 'wii¹³ la joon 'iin²¹² 'in tsá² do ilisá² 'ii²¹ røø²¹. Joon gajaan¹²¹ an cuu² tya¹ jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹ o to² tya¹ Herodes do 'e 'ido-o faa¹²¹ o 'wii²¹² tya¹. ²¹Joon tyu¹² Herodes do to² 'in tsá² do ilicaain²¹ coon²¹ jmi²¹². Joon mo gatí² 'e jmi²¹² joon, joon ci¹¹ Herodes siin¹³ røøi¹³. Joon gacwo¹⁰ 'in tsá² do cwú¹. ²²Joon ga¹ láa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa¹²¹ a tá²:

—'In tsañuu¹¹ 'in faa¹²¹ no jon¹ tsá² no, Dios no! —jin¹² 'in tsá² do.

²³Joon 'wii¹³ nigaunfee¹ mo 'ña¹ a tyani Dios, jo mo gauntyú¹ Dios, gajó² jaain²¹ ángel tya¹ Dios Jmi²¹. Joon gajmaa¹ a galitsaa¹² a Herodes. Joon gajuun¹ in Herodes do. Gagøø¹²¹ joo¹³ 'ii.

²⁴Joon la joon líi¹ nganii¹³ júu³ tyú² tya¹ Dios.

²⁵Mo gatsé¹ to² tya¹ Bernabé coon¹³ Saulo ga¹ woo²¹ mo Jerusalén do. Ngaliin¹ mo tún¹ fu Antioquia coon¹³ jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³. Sii²¹ o jon Marcos.

13

'Láa² Bernabé coon¹³ Saulo 'wii²¹² tsaliin² tsacwo¹ júu³ tyú² tya¹ Jesús

¹Jee²¹² 'in jai¹² líii² néei¹ fu Antioquia do-o seein²¹ 'in líii¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya¹ Dios joongi¹ 'e¹² e tsá². Jaain²¹ jee²¹² 'ii sii²¹ Bernabé jaain²¹ gi sii²¹ Simón, 'in sii²¹ o jon Negro. Jaain²¹ gi sii²¹ Lu¹³, 'in seein²¹ fu Cirene. Jaain²¹ gi sii²¹ Man- aén, 'in gacwaaⁱⁿ caain²¹ coon¹³ Herodes. (Herodes do-o gaty¹² u to² coon²¹ li sii²¹ Galilea.) Joon jaain²¹ gi 'in sii²¹ Saulo. ²Joon coon²¹ jmi²¹² la 'ii²¹² faa¹²¹ 'in tsá² do júu³ tyú² jmo¹ o taa¹²¹ a jo mo gøø¹²¹⁰. La 'ii²¹² joon gajin¹² Espiritu Tyú² tya¹ Dios sii¹²¹ 'ii:

—Cwotyii¹³ naa¹ Bernabé coon¹³ Saulo ijmaa¹ a to² la li 'e nigafuu²¹² u —jin¹² 'in ángel do.

³Joon gajmaa¹ o taa¹²¹ a jo gagøø¹²¹⁰ 'in tsá² do ca mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹ a júu³ tyú². Joon 'in tsaru¹ u do ga¹ 'ii² cwo²¹⁰ moooty¹² Bernabé coon¹³ Saulo. Joon coon¹³ 'e la joon ga¹ 'i¹ o júu³ ruu¹²¹.

Cwo¹ apóstoles júu³ tyú² tya¹ Jesús fu li sii²¹ Chipre

⁴La joon gasii¹ in Espírítu Tyú² tya¹ Dios 'ii. Ngaliín² fu Seleucia. Mo gatyaliín² do-o joon ngatáa¹ tsi coon²¹ barco. Joon gatyaliín² coon²¹ 'wó² roon¹ tún² tsa¹ jmi¹ñi¹³ sii²¹ Chipre. ⁵Mo gatyaliín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salamina ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios tsi inuu cwo¹ sinagoga si¹² do. Joon ngóo¹ coon¹¹³on jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³ 'e uncoon¹¹³ 'ii. Ngii¹-i la caain²¹ do. ⁶Joon gatyaliín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Pafos. Joon do-o gatsee¹²¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Barjesús. Tíi² júu³ loo¹. Coon¹²¹on tsá² too², gajin¹²in 'e 'ii-o cwoo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios. ⁷'In tsalaa¹ do tyiin¹in coon¹¹³ jaain²¹ 'in tyu¹² to² sii²¹ Sergio Paulo. Jaain²¹ tsá² jmi¹-tsi 'in Sergio do joon gatyú¹²u to² 'e gajó² Bernabé coon¹¹³ Saulo tsu 'iin²¹²in nuu¹un júu³ tyú² tya¹ Dios. ⁸Pe 'in tsalaa¹ do sii²¹o jon Elimas. (Øøi²¹-tsi tsá² sii²¹ Tsalaa¹.) Joon 'in tsalaa¹ do gauntyíi²in Bernabé coon¹¹³ Saulo tsu jo 'iin²¹²in 'e jo¹ liin¹ Sergio do. ⁹Joon 'in sii²¹ Saulo do, sii²¹o jon Poo², sirøøi²¹ Espírítu Tyú² tya¹ Dios alma tya'a. Joon gajóøi² coon¹²¹ tún² líi¹. ¹⁰Joon gajin¹²in sii²¹i Elimas do:

—'In coon¹²¹ tsá² too² 'nu-u! Joon 'in 'líi¹³mo 'nu. 'In 'aa¹ jilaa¹²¹ 'e tyú² 'nu, joon jmoo²o jilaa¹²¹ 'egó². ¿'Ee lí¹ fu¹²u tsá² 'e júu³ gó² 'e júu³ tyú² tya¹ Ña'ñu¹u? ¹¹Pe la nano-o ilisá² coon²¹ 'ii²¹ tyi¹ icwó² Ña'ñu¹u. Iliitiuu²u. Jo lí² jóø¹³ø 'yiaa²¹ 'íi¹ juncwii²¹ coon²¹ sii¹¹³xu —jin¹² Poo² do.

La tsifu joon galituu²mo. Jo jnaa¹²¹gi coonti. Joon ga'naa¹¹²i jaain²¹ 'in tsajaa²¹²i 'ii. ¹²Galija¹²mo líi¹² 'in Sergio do mo ganí²in jilaa¹²¹ 'elo. Líi¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ júu³ cwáain¹ tya¹ Jesús.

Poo² coon¹¹³ Bernabé ngataa² fu Antioquia li san¹² Pisidia

¹³Poo² coon¹¹³ tsá² coon¹¹³on ngataa² tsi coon²¹ barco fu Pafos do. Joon ngaliín² fu Perge 'e náa¹ li sii²¹ Panfilia. Pe do-o gatúu²mo Wó³ 'ii. Joon ganga¹²mo fu Jerusalén. ¹⁴Mo li çiiin²¹gi 'in catyaa² do-gi gangü¹i fu Perge. Joongi tyaliín² fu Antioquia náa¹ li sii²¹ Pisidia. Mo jmi¹²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² ngataa² tsi inuu cwo¹ sinagoga tya¹ tsá² Israel. Do-o gacwó²o. ¹⁵Joon jaain²¹ tsá² do gauntsáa¹ coon¹²¹ sii¹¹³xu li sii²¹ ley tya¹ Moisés. Jaain²¹gi coon¹²¹ sii¹¹³ tya¹ jí² 'e gajmaa¹ 'in gafaa¹²¹ júu³ tyú² tya¹ Dios

calii. Mo ngayuu¹¹³ joon 'in tsafeei¹ tya¹ cwo¹ do gatyú¹²u to² gajin¹²in:

—Tsuu¹¹u, wana 'oo²oo' coon²¹ júu³ tyú² tya¹ 'in tsá² néei¹ no, lí²-i foo²oo' nano.

¹⁶Joon garoon²on Poo² li tyiin¹, gajmaa¹ a coon²¹ lí² joon¹¹³ cwoo²o 'e ján² tsá² tii². Joon gajin¹²in:

—Núu²duu¹ tsá² Israel joongi jileei¹²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. ¹⁷Dios tya¹ tsá² Israel ni-gatyii¹²¹in 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi¹. Joon mo gateen¹in li sii²¹ Egipto, do-o gangafúu²mo tsacøøi¹¹³ tyi¹ fiin¹¹³ jo taain²¹²gi goo¹o. Mo la çiiin²¹ joon Dios ga'woo²¹mo 'a Egipto do coon¹¹³ 'ii²¹ tya'a. ¹⁸Joon gacwoo²¹o Dios 'in tsá² do jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ la 'ii²¹² gangü¹i li jo 'in tsá² seein²¹ jiin¹¹³ la gatséi¹ tunló¹ jiin²¹. ¹⁹Joon ga'in¹ ca la dyá¹ fuu²¹ náa¹ fu li sii²¹ Canaan do. Joon gacwo¹o ji dyá¹ fuu²¹ do 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi¹ 'e galí² tya'a. ²⁰Mo la çiiin²¹ joon²¹ gatyú² Dios to² 'e liseein²¹ tsá² jmáa¹ 'ii¹²¹ jee²¹² 'ii 'in tyu¹² to² 'ii. La joon galí² ca gatséin¹ tyún² çéin¹³ tsi ca'no¹³gi çéin¹³ jiin²¹. Ca mo gasii¹in Dios jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya¹ a sii²¹ Samuel.

²¹Mo ngayuu¹¹³ joon gamuu¹ tsacøøi¹¹³ tyi¹ jaain²¹ røøi¹³ 'in tyu¹² to² 'ii. Joon gacwoó¹ Dios 'ii jaain²¹ røøi¹³ sii²¹ Saúl. Jóon¹ Cis 'ii. Benjamín sii²¹ 'líi²¹² tsafeei¹ tya'a. Tunló¹ jiin²¹ gatyú¹² Saúl do to² lawa røøi¹³. ²²Mo la çiiin²¹ joon gatyii¹mo Dios 'ii 'e jo 'ee to² tyu¹²gi. Joon gacwo¹o 'líi²¹² David 'e tyu¹²u to² cwáain¹ tya¹ Saúl. Joon gajin¹² Dios: “Ñíi³oo 'e David, jóon¹ Isaf do, jaain²¹ 'in 'i¹-tsi la 'i¹-tsii. Joon 'e 'ii-o ijmáa¹ a jilaa¹²¹ to² 'e tyu¹³uu.” ²³Jaain²¹ jún² tsaruu¹²¹ 'líi²¹² David do galisii²¹ Jesús. Joon Dios gajmaa¹ 'e Jesús do 'in jmaa¹ a tiin¹³ tsá² Israel. Jilaa¹²¹ 'elo nigajin¹² Dios calii. ²⁴La nu¹gi ijó¹ Jesús gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmi¹²¹. Joon gacwo¹o jileei¹²¹ tsá² Israel júu³ tyú² jin¹²in: “‘E 'ná¹-a sáa'naa¹ jmi¹²¹. Joongi unsii²naa¹ 'e 'i¹-oo.” ²⁵Ti li jatyéein¹ 'e tyéi¹ to² jmoo¹o Wó³ joon gajin¹²in: “Tsá² xee¹²¹mo jna jon¹ jna 'i 'in líi²naa¹. Mi yuu¹¹³ jna ijó¹ jaain²¹gi 'e jiin¹¹³ jo tíi²na jmáa³aa situu¹²¹na 'e sii¹¹³ii loo²¹ tsi mii¹”

—jin¹² Wó³ saai¹ tsá² jmi¹²¹.

²⁶Joon tyaa¹gi Poo² júu³:

—Tsuu¹¹u, líi¹naa¹ jún² tya¹ 'líi²¹² Abraham coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. Tyi¹naa¹oo¹ 'e júu³ lo tya¹ xiala 'e tiin¹¹³ tsá². ²⁷Jileei¹²¹ 'in galiseein²¹ Jerusalén joongi

tsacøøi¹¹³ tya'a jo ñii'i 'in Jesús do. Jon'gi 'øøi¹²¹-tsi júú³ tya' 'in gafaa¹²¹ júú³ tya' Dios calii fiin¹¹³ untsáa'o júú³ tya' 'ido la coon²¹ mo sóo¹. Joon 'in tsá² do mo ga'ñii¹ Jesús do gauntsiin¹ 'in júú³ tya' 'in gafaa¹²¹ a júú³ tya' Dios calii. ²⁸Joon mo jo gatsaa¹²¹ a jiin¹¹³ coon²¹ tsaa² tya' 'ido gamii¹¹ Pilato wa'a ityu^{12u} to² jnga¹²mo. ²⁹Joon la joon mo gatsín¹ jilaa¹²¹ 'e jin¹² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ii. Joon gaxii² a tsá² cuerpo tya'a tsaa² crúu¹³. Joon ga'aa¹mo tsá² 'ii. ³⁰Pe Dios gajmaa'o 'e gajjin¹o jee²¹² 'líi²¹². ³¹Joon líi¹ 'láai² jmií²¹² gangíi² 'in Jesús do gajnéi¹ tyani 'in ningalín² coon¹¹³on fu Galilea mo ngóo¹ fu Jerusalén. Joon la joon 'in tsá² do jmoo¹o júú³ jilaa¹²¹ 'e ganií²¹ sii²¹o tsá².

³²Joon la joon jmoo¹¹³o júú³ 'naa' jilaa¹²¹ júú³ tyú² 'e nigacwo¹o Dios 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. ³³Joon mo gaunjiin¹ 'in Dios Jesús coon¹¹³ 'e joon nigauntsiin¹mo 'ii²¹ tya'a la lí² 'e nigajin¹²in sii¹²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. Jilaa¹²¹ 'elo niganee²¹'e. La lí² 'e nigajin¹² ni jí² tya' Dios. Nuu^{2uu} li ti tún² salmo: “Yuu²¹ tyia-oo 'nū. Nano-o nicwóo³-oo juncwii²¹ tyi'”, jin¹² Dios Jmii²¹. ³⁴Jin¹²in jon júú³ tya' Dios: “Icwo¹³oo 'naa' 'e cwaai¹³ la li 'ii²¹ 'e gafuu²¹²uu 'líi²¹² David.” Coon¹¹³ 'e júú³ lo-o ga'íi² Dios Jmii²¹ júú³ 'e iunjiin¹o Jesús jee²¹² 'líi²¹². Joon 'e jo ixii¹²¹ cuerpo tya'a. ³⁵Jee²¹² salmo xii¹ jin¹² David do sii¹²¹ Dios: “Jo icwóo²o 'e ixii¹²¹ cuerpo tya' tsá² tyi', 'in gatyii¹³un.” ³⁶Pe David do-o gauncoon¹¹³on tsá² jiin¹¹³ la mo seen²¹ la li 'e gatyú² Dios to². Joon mo li ciiin²¹ gajún¹mo jon. Ga'aa¹mo tsá² 'ii. Joon gajgoo¹²¹ cuerpo tya' 'ido. ³⁷Pe cuerpo 'e nigajmaa¹ a Dios gajjin¹ do jo gajgoo¹²¹ 'e joon. ³⁸Tsarú¹u, 'ná¹-a liñ³ii' 'e Dios lí²-i 'iin² tsaa² tya' tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' Jesús do. ³⁹'Wii²¹² tya' 'ii-o jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii 'iin²mo tsaa² tya'a. Pe jilee²¹ 'in 'iin²¹²in jma¹ jiin¹¹³ la to² tyú² Moisés jo 'iin²in tsaa² tya' 'ii. ⁴⁰Tíi¹moo¹, un'øøi¹ yaanaa'; xuun cwol² la li 'e gajin¹² tsá² gafaa¹²¹ a júú³ tya' Dios calii mo gajin¹²in:

⁴¹Jóo²duu' tsá² 'in un²gøøi¹ Dios, tsá² 'goo¹²¹-'oo' joongi cwojuun²naa'.

Tsu jna-a Dios, joon jmoo³oo coon²¹ to² fee¹ 'e jo jai¹² líi²naa' fiin¹¹³ jmoo¹¹³o tsá² 'naa' júú³.

La joon jin¹² jí² tya' Dios jin¹² Poo² do.

⁴²Mo gacwo¹¹ Poo² coon¹¹³ tsá² ngi¹ coon¹¹³ 'e cwo¹ sinagoga do 'in tsá² jo seen²¹ Israel gamii¹¹ 'e cwo¹ Poo² 'e júú³ do mi ti tún² jmií²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá². ⁴³Mo ngayuui¹ gatséi¹ 'e sicaain²¹ tsá² 'in taai² cwo¹ do fúu¹mo tsá² Israel gauncaain²¹ coon¹¹³ Poo² joongi coon¹¹³ Bernabé. Joongi gauncaain²¹ 'inlíi¹¹³ tsá² 'in jo seen²¹ joon pe niga¹láa²o 'wii²¹² tsáa²mo-tsi Dios la líi¹ tsá² seen²¹ Israel. Joon Poo² coon¹¹³ Bernabé ga'íi² júú³ 'e jo 'iin²-tsi xiiala 'neei¹ Dios tsá².

⁴⁴Mo gatí² tún² jmií²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² do galicaain²¹ jilee¹²¹mo 'in tsá² seen²¹ 'e fuu²¹ do 'e janúu² júú³ tya' Dios do. ⁴⁵Mo ganí² 'in tsá² Israel do 'e líi¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹ ga'aa¹ a tsiwúu¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júú³ ruu¹²¹ coon¹¹³ Poo². Joon ga'láa² 'wii²¹² jii²¹ joon Poo². ⁴⁶Joon Poo² coon¹¹³ Bernabé do jo 'goo¹²¹o coonti gafaa¹²¹ a jin¹²in:

—'Naa'-a tíi²naa' nuu²uu' júú³ tyú² tya' Dios nifu tsu tsá² Israel 'naa'. Pe jogi 'iin²¹²naa' cwolín²naa' coon¹¹³ Dios coonti. Tsa la joon tsáa²oo¹o tsacwo²¹o júú³ 'in jo seen²¹ Israel do. ⁴⁷Tsa la joon nigatyú¹² Ña'ñu^{1u} to² ni jí² tya'a 'e jin¹²:

Nigajmé¹na 'nū lawa jí² 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.

'Ná¹-a jmaa² a júú³ tya' xiiala 'e tiin¹¹³ tsá² la tøøi² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

⁴⁸Mo ganúu²un 'in tsá² jo seen²¹ Israel do 'elo líi¹ gatí²-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gajin¹²in 'e 'áa¹mo tyú² 'e júú³ tya' Ña'ñu^{1u}. Joon gali²mo líi² jileei²¹ 'in nigatyii¹¹³ Dios. ⁴⁹Joon la joon gafaa¹²¹ a tsá² júú³ tyú² tya' Dios la caain²¹ li san¹² 'e fuu²¹ do. ⁵⁰Joon 'in tsá² seen²¹ Israel do gasí² coon¹¹³ tsacøøi¹¹³ 'in tyiin²gi seen²¹ 'e fuu²¹ do coon¹¹³ 'inlíi¹¹³ tsamí² tyú¹ 'in tsaa¹-tsi dioses tya'a 'áai¹ joon coon¹¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² untyí²in Poo² coon¹¹³ Bernabé. Joon gatyii¹mo 'e fuu²¹ do. ⁵¹Pe Poo² coon¹¹³ Bernabé ga'wo¹²o mií². Joon gaxu^{12u} 'laa²¹ toon²¹² mií² la lawa coon²¹ lí² 'e fuu²¹ do 'e nigajmaa¹o coon²¹ 'e gó². Joon ngalín²mo fuu²¹ Iconio.

⁵²Pe 'in jai¹² líi² 'in neei¹ Antioquía do líi¹ jløø¹³i, joon røø¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

14

Poo² coon¹³ Bernabé taain²¹² Iconio

¹ Mo gatyaliin² Poo² fu Iconio gangataai² caan²¹ mo fu cwo¹ sinagoga. Joon gafaa¹²¹ a coon²¹ júu³ 'in sicaain²¹ do. Joon líi¹ fúui¹ tsá² Israel do coon¹³ tsá² jo seein²¹ joon gaja¹² mo líi². ² Pe 'in tsá² Israel do 'in jo jo¹ líi² gajmaa¹ 'e ga¹ 'i¹-tsi 'in tsá² jo seein²¹ Israel do jilaa¹²¹ 'e gó² tya¹ 'in tsá² jai¹² líi² do. ³ Wii¹¹³ joon líi¹ wóo² gajaan¹ an do. Jo 'goo¹²¹ o. Gacwoo¹ o júu³ 'wii¹¹³ jo cu¹²-tsi coon¹³ Ña¹ñu¹ 'u'. Joon Ña¹ñu¹ 'u' gacwoo¹ o li² coon¹³ milagro 'e jmoo¹ o 'in tsá² do. Coon¹³ 'e la joon litsáa¹ mo-tsi tsá² 'e la ja¹² mo 'iin²¹² mo Dios tsá² la lí² 'e faa¹²¹ a 'in tsá² do. ⁴ Pe 'in tsá² fuu²¹ do jo cwo¹ o júu³ ruu¹²¹. 'Inlíi¹³ tsá² faa¹²¹ a tyú² tya¹ tsá² tya¹ doon 'inlíi¹³ gi faa¹²¹ a tyú² tya¹ tsá² Israel do. ⁵ Joon 'in jo jo¹ líi² seein²¹ Israel coon¹³ 'in jo seein²¹ joon síi² rø²¹ coon¹³ 'in tsa¹ to² do itsají¹ i joongi itsatyuu¹²¹ cuun²¹² 'ido. ⁶ Pe mo galili¹³ i Poo² coon¹³ Bernabé do gacwiin¹ o fu Listra coon¹³ Derbe 'e náa¹ li sii²¹ Licaonia coon¹³ la cu¹ li' joon. ⁷ Do-o jon nigacwoo¹ o júu³ tyú² tya¹ xiiala 'e tiin¹³ tsá².

Tyuu¹¹³ tsá² cuun²¹² Poo²

⁸ Fu Listra do galiseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹¹ 'in jo li² ngi¹. Do-o tyiin¹ in tsa¹ tsá² jluui¹¹³ ca la mo li seen²¹ mo. Jiin¹¹³ coon²¹ naa¹¹³ jo mo gangii¹. ⁹ Joon 'in tsañuu¹¹ do nuu¹ o jilaa¹²¹ júu³ tya¹ Poo² do. Joon gajó¹² Poo² do 'ii. Joon galili¹³ i Poo² do 'e 'ii-o jo¹ o líi² Dios 'e 'láa² mo. ¹⁰ Joon gajin¹² Poo² coon¹³ coon²¹ júu³ tá² líli¹:

—Rø²¹ sii¹²¹ tii¹³¹ i.

Joon 'in tsañuu¹¹ do gasii¹²¹ o tii² i. Coon²¹ ga¹²¹ i la no-o. Tsifu joon gangi¹ o. ¹¹ Mo gani² 'i in tsá² fuu²¹ do jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹ a Poo² do joon ga¹ láa² 'wii²¹² ga¹ oo¹ o coon¹³ jmí¹ tya¹ tsá² seein²¹ Licaonia, jin¹² in:

—'Dios 'in líi¹ la líi¹ tsá²-a nigajái¹ fu li saa²¹² an¹!

¹² Jin¹² in 'in tsá² do 'e Bernabé do líi¹ i dios tya¹ a 'in sii²¹ Júpiter joongi 'e Poo² do líi¹ i dios tya¹ a 'in sii²¹ Mercurio, tsa¹ 'ii líi¹ 'in faa¹²¹ do. ¹³ Joon 'e cwo¹ tya¹ Júpiter do si¹ tyan¹ ti¹ fuu²¹ do. Joon 'in untsá² do gajajée¹ i joo¹²¹ joongi jilaa¹²¹ lí³ 'ya¹² gi li suui²¹ fuu²¹ do. 'I-i coon¹³ 'in tsá² do 'iin²¹² in

un'goo²¹ o Poo² coon¹³ Bernabé do. Ijn-gaa¹²¹ 'i in joo¹²¹ do 'e un'goo²¹ o dios tya¹ a. ¹⁴ Pe mo ganúu² un 'in tsá² tya¹ Jesús do Bernabé coon¹³ Poo², jilaa¹²¹ 'elo, ga¹ láa² 'wii²¹² ga¹ gi²¹ i siin¹³ in. Joon ngataai² jee²¹² 'in tsá² do 'oo¹ o jin¹² in:

¹⁵ —'Tsañuu¹¹ 'i 'Ee li¹ jmoo² oo¹ la no? 'Tsa² la 'naa¹-a jna¹ al Canii² to² nijalii²¹ i 'e sii¹³ i 'i 'naa¹ 'e júu³ tyú² 'e tú³ oo¹ jilaa¹²¹ 'elo 'e jo 'ee to² tí¹. Joon ngí³ oo¹ coon¹³ Dios, 'in seen²¹ mo, tsa¹ 'ii gajmaa¹ a juncwii²¹. Joongi 'ii gajmaa¹ a ni cwo¹¹³ coon¹³ jmí¹ ni¹³ joongi jilaa¹²¹ 'e sá² jee²¹² 'ii. ¹⁶ La mo jéei¹ gacwoo¹ o 'e ngi¹ jileei¹²¹ tsá² jiin¹³ xiiala 'iin²¹² in. ¹⁷ Pe cwo¹ o li² 'e seen²¹ mo coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹ o. No sí¹ in jmí¹ li saan²¹² an¹ roo²¹ jilaa¹²¹ 'e jñii²¹ i. Joon cwo¹ o jna¹ la líin² mo 'e tyú¹ naa¹ —jin¹² Poo².

¹⁸ Pe fiin¹³ gacwoo¹ o Poo² jilaa¹²¹ 'e júu³ lo 'in tsá² do 'iin²¹² mogi jngaa¹²¹ in 'in joo¹²¹ do. 'In²¹² in un'goo²¹ o 'in tsá² do.

¹⁹ Joon gatyaliin² jaain²¹ gá¹ tsá² Israel 'in néei¹ fu Antioquia coon¹³ 'in néei¹ Iconio. Joon gali¹ o gasii¹²¹ i tsá² 'e tyuu¹¹³ mo cuun²¹² 'in Poo² do. La joon gajmaa¹ a. Joon gajñuu¹ in li¹ ti¹ fuu²¹ do. Líi² 'e nijúun² mo 'ido. ²⁰ Pe joon mo galicaain²¹ jaain²¹ gá¹ 'in jai¹² líi² do cu¹ li¹ li raain¹ Poo² do joon garóon²-o. Ga¹ '2-o 'e fuu²¹ do tún¹. Mo gajná² jmii²¹² joon ga¹ woo²¹ mo coon¹³ Bernabé. Ngaliin² fu Derbe.

²¹ Mo gacwoo¹ o júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹³ tsá² tya¹ 'in néei¹ Derbe do líi¹ fúui¹ tsá² gajai¹² líi². Mo ngayuu¹¹³ joon ngaliin¹ tún¹ fu Listra coon¹³ Iconio coon¹³ Antioquia. ²² Do-o nigatyaa¹-tsi 'in nigajai¹² líi² li ningaliin¹ do. Gajin¹² in sii¹²¹ i 'ido:

—'Ná¹-a jai¹² gi liin²¹ naa¹ júu³ tya¹ Jesús. 'Ná¹-a nee²¹ e wúu¹ jiin¹³ la joon li²-i tsatoo¹ o li tyu¹² Dios to² —gajin¹² Poo² do.

²³ Joongi gatyii¹¹³ mo tsacøi¹³ 'in tyu¹² to² jee²¹² 'in jai¹² líi² la coon²¹ fuu²¹. La jo mo gø¹² o gafaa¹²¹ o júu³ tyú² jin¹² in:

—Ña¹ñu¹ 'u', uncon¹³ jileei¹²¹ tsá² lo tsa nicalija¹² mo líi² 'nu.

Poo² coon¹³ Bernabé tsataai² tún¹ fu Antioquia 'e náa¹ li sii²¹ Siria

²⁴ Mo ngayuu¹¹³ gangáii¹ fu li sii²¹ Pisidia gatyaliin¹ li sii²¹ Panfilia. ²⁵ Do-o gacwoo¹ o júu³ tyú² fuu²¹ sii²¹ Perge. Joongi tyaliin¹

fu Atalia. ²⁶ Do-o ngataai² tsi barco. Joon ngaliin¹ tún¹ fu Antioquia li ga'láa² 'wii²¹² 'ee' júu³ tyá². Mo ga'woo²¹ⁱ 'e fuu²¹ do nifu jileei¹²¹ 'in jai¹² lííi² Dios do nigami^{11o} Dios, 'in 'iin²¹²ⁱ tsá², 'e uncoon¹¹³ on Poo² coon¹³ Bernabé jilaa¹²¹ to² 'e nigaun¹ yee¹ mo nano. ²⁷ Joon mo gatyaliin¹ fu Antioquia do gauncaain²¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² lííi². Joon Poo² coon¹³ Bernabé gatyaa¹ júu³ ce jilaa¹²¹ 'e gajmaa^{1a} Dios li ngalín². Gajin^{12o} xiiala gajmaa^{1a} Dios 'e gajo^{1o} líí²ⁱ 'in jo seein²¹ Israel. ²⁸ Joon Poo² coon¹³ Bernabé gajaan^{1an} coon²¹ sii¹³ coon¹³ 'in tsá² jo¹ lííi² néei¹ do.

15

Mo gangóo¹ Poo² li licaain²¹ tsaru^{1u} Jerusalén

¹ Jee²¹² jmií²¹² joon 'in lííi¹³ tsá² ga'woo²¹ⁱ fu Judea. Mo gatyaliin² Antioquia do ga'láa² 'wii²¹² 'e^{12e} 'in jo¹ lííi² do 'e ná¹ jmáa^{1a} 'ido jiiin¹³ la tiisi¹² to² 'e nigatyú¹² Moisés. Jiin¹³ la joon lí² tiin^{13mo} tsá². Líí¹ jo cwo¹ Poo² coon¹³ Bernabé júu³ ruu¹²¹ⁱ coon¹³ 'in tsá² do. ² Pe Poo² coon¹³ Bernabé galisá² 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'in tsá² do 'e 'i-u coon¹³ 'in lííi¹³ catyaa¹² do itsaliin¹ Jerusalén tsafee¹²ⁱ 'in apóstoles néei¹ do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' 'in jai¹² lííi² do cwaain²¹ tya' 'e júu³ do.

³ Joon 'in jai¹² lííi² fu Antioquia do ngóo^{1o} 'ii¹ⁱ júu³ Poo² coon¹³ 'in catyaa¹² do. Joon gangáí¹ⁱ la caain²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Fenicia coon¹³ Samaria. Li ngalín² do gatyaa¹ júu³ 'e xiiala nigatuu²¹ 'in jo seein²¹ Israel tíi² tsáai² tya'a joon gatsa^{12a}-tsi Dios. Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² lííi² líí¹ jlø¹³ⁱ mi ganúu^{2un} 'e cwáain¹ lo.

⁴ Mo gatyaliin² Poo² coon¹³ Bernabé fu Jerusalén 'in tsá² 'in jai¹² lííi² néei¹ do coon¹³ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ ga'ii^{121mo} 'ii. Joon Poo² coon¹³ Bernabé do gatyaa^{1o} júu³ xiiala nigajmaa^{1a} Dios 'wii²¹² tya'a li ningalín² do. ⁵ Pe 'in lííi¹³ tsá² fariseos 'in nigajai¹² lííi² gajmaa^{1a} siin¹¹²ⁱ in joon gajin¹²ⁱⁿ:

—Jileei¹²¹ 'in nijai¹² lííi² 'in jo seein²¹ Israel 'ná¹-a jmáa^{1a} jiiin¹³ la to² tyú¹² Moisés.

⁶ Joon galicaain²¹ jileei¹²¹ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ do 'e lí² 'i' du¹-tsi 'e júu³ lo.

⁷ Mo ngayuui¹¹³ gatyaa¹ coon²¹ júu³ cwaá²¹ garóon² Tá³ li tyíin¹ⁱⁿ joon gajin¹²ⁱⁿ:

—Tsarú^{1u}, ní²⁻ⁱ 'naa¹ 'e ningóo^{1on} coon²¹ sii¹³ mo gatyí¹³ⁱⁿ Dios jna jee²¹² 'naa¹ 'e cwóo^{3oo} júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in jo seein²¹ Israel. Joon lí² ja^{12mo} lííi². ⁸ Joon Dios, 'in ní¹ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² nigacwóo^{1o} lí² 'e niga¹ⁱⁱ lí^{21mo} 'in jo seein²¹ Israel. Nigacwo^{1o} 'in Espíritu Tyú² tya'a la li 'e nigacwo^{1o} jna'. ⁹ Coon²¹ røø²¹ líí¹ 'naa¹ tyani Dios lagi 'ii. Gauntyú^{1mo} Dios 'ii mo galijai¹² lííi². ¹⁰ Joon nano, 'e 'ee lí¹ jo jo¹ líí¹ 'naa¹ tsá² Israel jilaa¹²¹ 'e nigajmaa^{1a} Dios? Cwoø^{2oo} coon²¹ to² 'ii²¹ 'e jo lí² jmáa^{1a}. Ca 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ jna' jo mo galí¹ⁱ. ¹¹ Lí¹ cüí¹²ⁱ nitiin^{13mo} 'ii jiiin¹³ la lí² 'e nigatiin¹³ 'in tsá² catyaa¹² do. Jo 'ee gacíin² tyi'. Untiin^{13mo} Nā¹ñū^{1u} Jեսucristo jna' tsü¹ 'wii¹³ 'iin^{212mo} jna'.

¹² Mo ngayuui¹³ joon jmai¹² 'in gajaan^{1an} tii². Joon gaunú^{2o} la 'ii²¹² tyaa¹ Bernabé coon¹³ Poo² júu³ jilaa¹²¹ lí² coon¹³ milagro 'e nigajmaa^{1a} Dios jee²¹² 'in jo seein²¹ Israel do. ¹³ Mo ngayuui¹³ gafaa^{121a} joon gajin¹² Jacobo sii¹²¹ⁱ 'in tsá² sicaain²¹ do:

—Tsarú^{1u}, núu^{2duu} júu³ tyiia: ¹⁴ Simóoi¹³ Tá³ lo nigatyaa^{1a} coon²¹ júu³ xiiala nigatyí¹³ⁱⁿ Dios nifu 'in jo seein²¹ Israel 'e galitsáa^{1mo}-tsi 'ii. La joon galí¹ⁱ 'mo tsá² tya' Dios. ¹⁵ Jilaa¹²¹ 'elo li la li 'e gatón¹ mo'j¹² tya' 'in gafaa^{121a} júu³ tyá² tya' Dios calii. La nigajin¹² ni jí² tya' Dios:

¹⁶ Yia^{2oo} tún¹ mi tyá² jilaa¹²¹ 'elo. Joon jmaa^{13oo} tún¹ 'nú¹ David 'e nisicíi¹³ no.

Un'mii^{2moo} jilaa¹²¹ 'e sá² gi joon isaa^{13oo}, jin¹² Dios.

¹⁷ Joon la joon jileei¹²¹ 'in seein^{21gi} lí²⁻ⁱ 'naa¹²¹ⁱ Nā¹ñū^{1u} Dios. Joon jilee¹²¹ tsá² jo seein²¹ Israel 'in nityi^{12na} lí²⁻ⁱ fee¹ⁱ jna.

¹⁸ Ca la mo jée^{2mo} Dios gajmaa^{1a} júu³ jilaa¹²¹ ijmaa^{1a}.

Jin¹² jí² tya' Dios jin¹² Jacobo.

¹⁹ Faa^{121gi} Jacobo jin¹²ⁱⁿ:

—'Wii¹³ joon, tsaru^{1u}, la lo-o líí^{2na}: 'E tyú^{2gi} wa'a jo untyí^{2ingi} 'in jo seein²¹ Israel 'in nigatú² tíi² tsáai² tya'a joon nigatsáa¹-tsi Dios. ²⁰ Liin^{1mo} wa'a jiiin¹³ 'e táan^{3a} ni jí² 'e jo lí²⁻ⁱ dø^{1ø} 'uunni² 'e nisi¹²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Joongi jiiin¹³ coon¹³ 'oo^{21o} lí² cwuui²¹ tsá². La joongi 'oo²¹ tsá²

jiin¹¹³ coon¹¹³ ñuu¹¹ tya'a. Joongi jo lí² dø¹¹ø ngú¹ joo¹²¹ 'in nigawuun¹²¹ tyí², jon'gi jmi¹ lí²-i dø¹² tsá². ²¹Tsü ca mo líi la coon²¹ mo tí² jmí²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e²e tsá² inuu cwo¹¹ sinagoga la coon²¹ fuu²¹ jiin¹¹³ ley tya' Moisés —jilaa²¹ 'elo gajin¹² Jacobo.

²²Joon la joon 'in apóstoles coon¹¹³ 'in tsacøø¹¹³ coon¹¹³ 'in jai¹² líi² do galisá² 'ii²¹ 'e tyii¹¹³ in jaain²¹ gáí¹ jee²¹² 'ii 'e sí¹ in fu Antioquía coon¹¹³ Poo² coon¹¹³ Bernabé. Joon gatyí¹³ in Judas 'in sii²¹o jon Barsabás, coon¹¹³ Silas. 'Ii jaain²¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'in tsaru^{11u} do. ²³Joon coon¹¹³ 'ii-o gasii¹ in 'e jí² do. 'E jí² do jin¹² la lo:

"Aa²¹² moo¹ faa¹¹³ jna'a. Jna'a, apóstoles tya' Jesús, coon¹¹³ tsacøø¹¹³, coon¹¹³ 'in jai¹² líi² catyaaí², 'aa²¹² moo¹ sii¹¹³ i'í 'naa¹²¹ jileei¹²¹ tsaru^{11u} 'in jo seein²¹ Israel 'in néei¹ Antioquía coon¹¹³ 'in seein²¹ líi sii²¹ Siria coon¹¹³ Cilicia. ²⁴Niganúú²oo'o 'e jaain²¹ gáí¹ tsá² Israel 'in jai¹² líi² néei¹ Jerusalén nigacwalín² li seen²¹naa'. Joon nigauntyii² in 'naa'. 'In tsá² do jo gasii²¹² na'a. Niganúú²oo'o 'e coon¹¹³ júu³ tya'a nigaxé² mo-'oo'. Nigajin¹² in 'e 'ná¹ 'ii¹¹³ naa' lí² 'e nigacwo¹ Moisés. Jin¹² in jon 'e 'ná¹ jmaa²oo'o jiin¹¹³ la 'ii²¹ tya'o. ²⁵Niga¹ i'-tsii¹ jilaa¹²¹ 'elo. Joon røø²¹ gasii²¹ i'í 'e tyú² 'e tyii¹¹³ na'a jaain²¹ gáí¹ jee²¹² jna'a 'in jalín² fu líi seein²¹ 'naa' coon¹¹³ Bernabé coon¹¹³ Poo² 'in 'iin²¹² na'a. ²⁶'Ido-o nigalín² tóin¹ 'mó¹ 'wii²¹² tya' Na'ñu^{11u} Jesucristo. ²⁷Joon sii²¹² na'a Judas coon¹¹³ Silas ifee¹¹ 'naa' jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹ 'e jí² lo. ²⁸'In Espiritu Tyú² tya' Dios niga¹ e¹² e jna'a joon jna'a nigasi²¹ i'í røø²¹ 'e jo cwoø¹¹³ gii¹ 'naa' coon²¹ to² 'e 'ii²¹-gi. Jiin¹¹³ 'e tyiin²gi la lí² 'elo. ²⁹Jo cøø²øø¹ jilaa¹²¹ ngú¹ 'e nigasii¹²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Jon'gi jmi¹ cøø²øø¹. Jon'gi cøø²øø¹ ngú¹ joo¹²¹ 'in júuin² wuun¹²¹ tyí². Joongi jiin¹¹³ coon¹¹³ 'oo²¹²o lí² cwuui²¹ tsá² joon tsamí² jiin¹¹³ coon¹¹³ ñuu¹¹ tya'a lí² cwuui²¹. Wana 'má²aa' jilaa¹²¹ 'e júu³ lo canii² mo iliseen²¹naa'. Jiin¹¹³ la joon júu³ tyii¹."

³⁰La joon ngataa² mo fu¹ ngaliin¹ in fu Antioquía. Mo gatyaliin¹ in joon gauncaan²¹ mo 'in tsá² jo¹¹ líi². Joon gacwo¹¹ 'e jí² do. ³¹Mo gajøø²ø 'in tsá² jo¹¹ líi² do 'e jí² do líi¹ jløø¹³ i'í jiin¹¹³ cwáain¹ 'e cwo¹¹ 'in tsá² do. ³²Judas coon¹¹³ Silas do tí²¹ mo 'e cwo¹ júu³ tya' Dios 'wii¹¹³ joon gacwoø¹

júu³ 'in tsá² do. Joon líi¹ fúui¹ 'in tsaru^{11u} 'in gatyá¹-tsi. ³³Mo gangí²¹ coon²¹ tún² 'ni¹ jmí²¹² 'in tsaru^{11u} 'i' seein²¹ Antioquía do ga'í²o júu³ 'e ngaliin¹ mo fu líi jalín². ³⁴Pe Silas do-gi gatyá¹-tsi 'e ján²-o. ³⁵Poo² coon¹¹³ Bernabé gaján²o jon fu Antioquía do. 'Ii coon¹¹³ 'in catyaaí² do-gi ga'e¹²o joongi gacwoø¹o júu³ tyú² tya' Dios.

Tsacwoø¹ Poo² tún¹ júu³ tyú² tya' Dios

³⁶Mo licíin²¹ jmí²¹² joon gajin¹² Poo² sii¹²¹ Bernabé:

—Tsa²¹a' tún¹ tsafee¹¹³ na' jileei¹²¹ tsaru^{11u} 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ líi ningali²¹ i'í cwoø²¹o júu³ tyú² tya' Dios. Tsajøø²¹ø¹ xiiala seein²¹.

³⁷Pe Bernabé do 'iin²¹² in jée¹ Wó³, 'in sii²¹ jon Marcos. ³⁸Pe Poo² do gajin¹² in:

—'Áai¹gi tyú² wa'a jo jee²¹² mo', tsü nigatúú² mo jna' Panfilia do. Jo gangóo¹ on coon¹¹³ jna' líi ngali²¹ i'í do.

³⁹Líi¹ gasii²¹ 'e ca gajmaa¹ tsá² jmai¹² tyín¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Bernabé do gatyii¹¹³ in Marcos joon coon¹¹³ 'ii ngataa²¹ tsi coon²¹ barco. Joon ngalín² fu Chipre.

⁴⁰La 'íi²¹² joon Poo² do gatyii¹¹³ in Silas. Mo ngayuui¹¹³ ga'í² tsaru^{11u} júu³ gamí¹ tyani Ña'ñu^{11u} 'e ngí¹o coon¹¹³ on, ga'woø²¹ mo. ⁴¹Joon gangí¹ i'í fu lí¹ líi²¹ Siria joongi Cilicia. Do-o gatyá¹-tsi 'in jo¹¹ líi² líi² la caain²¹.

16

Timoteo gauncaain²¹ coon¹¹³ Poo² coon¹¹³ Silas

¹Poo² coon¹¹³ Silas gatyalín² fuu²¹ sii²¹ Derbe congi líi sii Lистра. Joon do-o gatsee¹²¹ i'í jaain²¹ 'in jai¹² líi² sii²¹ Timoteo. 'Ii jóon¹ jaain²¹ tsamí² 'in niseein²¹ Israel. Pe jmi²¹gi jon' tsá² Israel. ²'In jai¹² líi² seein²¹ fu Lистра coon¹¹³ Iconio tyú² faa¹²¹ tya' Timoteo do. ³Joon gali¹¹³ in Poo² wa'a 'e tsáa¹ Timoteo coon¹¹³ on. Joon 'e jo faa¹²¹gi tsá² Israel 'laa¹²¹ tya' Timoteo Poo² do gatyú² to² 'e liin¹ Timoteo 'e lí² circuncisión tya' tsá² Israel, tsü ñii¹ tsá² 'e tsá² griego jmí²¹ 'ii. ⁴La caain²¹ fuu²¹ líi ngalín² gajmaa¹ a júu³ jiin¹¹³ la nigajin¹² jí² tya' 'in apóstoles coon¹¹³ 'in tsacøø¹¹³ 'in néei¹ Jerusalén. ⁵Joon gauntya¹-tsi jileei¹²¹ 'in ni jai¹² líi². La coon²¹ jmí²¹² gangafúu² mo 'in jai¹² líi².

Jaain²¹ tsá² seein²¹ Macedonia gajnéi¹ tyani Poo²

⁶In Espírítu Tyú² tya¹ Dios jo gacwoo¹o 'e tsacwó²o Poo² júu³ tyú² tya¹ Dios fu co¹ li sii²¹ Asia. Joon la joon gangíi¹mo la caain²¹ li sii²¹ Frigia coon¹³ li sii²¹ Galacia. ⁷⁻⁸Joon gatyalín²mo fu ti¹ Misia. 'i¹-tsi 'e tsataa²i li sii²¹ Bitinia. Pe 'in Espírítu Tyú² tya¹ Dios jo cwoo¹o. 'Wii¹³ joon gangíi¹mo coon²¹ tsáa¹ co¹ li sii²¹ Misia. Joon gatyalín²mo fu Troas coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti¹ jmi¹ni¹³. ⁹Joon do-o ganí²i Poo² coon²¹ 'e canúu²¹ coon²¹ lí². Ganií²¹ jaain²¹ tsáñuu¹ 'in seein²¹ li sii²¹ Macedonia. Siin¹²in joon gamíi¹i tyani Poo² gajin¹²in:

—Na¹ fu Macedonia. Na¹, uncono¹³ jna'a.

¹⁰Mo ngayuu¹ni¹³ ganí²i Poo² 'e lí² lo, jna-a, Lucas gaaucan²¹na coon¹³ Poo² do. Joon gatyaa²¹a tyú² tyii¹. Ngalii²¹i fu Macedonia. Tsáa¹mo-tsii¹ 'e la ja¹²mo Dios nigasií¹in jna'a tsacwoo²¹o'o júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹³ tsá².

Poo² coon¹³ Silas gatyalín² fu Filipos

¹¹Ngatoo²¹o'tsi coon²¹ barco fu Troas. Joon ngalii²¹i coon²¹ tsáa¹ fu coon²¹ cwoo¹³ tyúu²¹ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Samotracia. Joon mo gajná² jmi²¹² joon gatyalii²¹i fu Neápolis. ¹²Mo ngayuu¹ni¹² joon ga'woo²¹o'o gango¹²i fu Filipos. Coon²¹ fuu²¹ li tyú¹² to² Roma. Coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi la caain²¹ li catyíia² Macedonia. Do-o gatoon²¹o'on coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹². ¹³Coon²¹ mo sóo¹ jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² Israel ngalii²¹i li gasuu²¹ fuu²¹ do. Coon²¹ li ti¹ jmi²¹. Coon²¹ li licaain²¹ tsá² tsafaa¹²a júu³ tyú². Do-o gayii²¹a'a gacwó¹³o'o júu³ tyú² 'inlíi¹³ tsamí² 'in nicalicaain²¹. ¹⁴Jaain²¹ jee²¹² 'in tsamí² do sii²¹ Lidia. Lidia do galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiátira. Joon jmo¹o to² 'ni¹i 'mi² nuu¹ tyú². Nítsáa¹-tsi Dios. La 'ii²¹² nuu¹un 'e júu³ tya¹ Poo² do Dios gajmaa¹ 'e ga'oo¹²¹-tsi. ¹⁵Joon gasáa²mo jmi²¹ coon¹³ la tóo¹² inuu¹ tya¹ 'a, Mo ngayuu¹ni¹³ joon gamíi¹i tyanii²¹i jín¹²in:

—Jmaa² fee¹¹-'oo¹ pe wana ja¹²mo líi²naa¹ 'e tsáa¹mo-tsii Dios, mo¹o' fu tyiia —jín¹² Lidia do.

Joon gajmaa¹ 'e tyitsaa¹²mo 'e gajóon¹³o'on.

¹⁶Cafu galí² mo ngalii²¹i ti li tsafaa¹³a'a júu³ tyú² gatseei²¹na'a jaain²¹ simí² 'in 'oo¹o coon²¹ espírítu 'e jmo¹² júu³ tya¹ 'e unngíi¹ tsá². Joon líi¹ jnaa¹²¹ 'in ñi¹fii²¹²i cuu² coon¹³ 'e júu³ jmo¹²o do. ¹⁷'In simí² lo ga'láa² 'wii²¹² gangíi¹ caluu Poo² joongi caluu²¹u'u. Ga'oo¹o tá² jín¹²in:

—'In tsá² lo jmo¹o la to² tyu¹² Dios, 'in ñii²gi. Joongi tya¹ júu³ xiiala lí² tiin¹³ tsá² —jín¹² simí² do.

¹⁸Jiin¹³ la joon ngíi¹ faa¹a la coon²¹ jmi²¹² ce jín¹³ do-o gata¹gi Poo² nuu¹un júu³ tya¹ 'in tsamí² do. Joon gajjin¹³ níi¹ joon gajin¹²in sii²¹i 'in espírítu 'yuu¹² alma tya¹ 'in simí² do:

—Coon¹³ 'ii¹²¹ tya¹ 'e sii²¹ Jesucristo, tyu¹³u to² 'e júu¹³u alma tya¹ 'in simí² lo —jín¹² Poo².

La tsifu joon gacwo¹³i 'in espírítu gó¹ do.

¹⁹Mo galíni¹ jileei¹²¹ ñi¹fii²¹ 'in simí² do 'e jo lí²gi jnaa¹a cuu² coon¹³on joon gasaan¹²in Poo² coon¹³ Silas. Joon ngajée¹i tyani tsaa¹to² li 'moo¹³ nifu. ²⁰La joon gatyalín²mo tyani tsaa¹to² 'in jmo¹o 'ii¹²¹ nifu. Joon gacwoo¹o tsaa² jín¹²in:

—'In tsá² Israel lo ngíi¹ untyí²in goo²¹²o'. ²¹'Ee¹ 'e jilaa¹²¹ cwáain¹ 'e jo tíi²¹na' jmo²¹o' tsu tsá² Roma jna' —jín¹² ñi¹fii²¹² 'in simí² do.

²²Joon fúui¹gi tsá² ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ Poo² do. 'In tsaa¹to² do gatyú¹²u to² 'e gacwó² siin¹³ 'in tsá² do. Joon gapóo¹i coon¹³ sii² 'ido. ²³Mo ngayuu¹ni¹³ gapóo¹i líli¹ gataa¹ 'i nuñí³. Joon gatyú¹²u to² 'in tyu¹² to² 'nuñí³ do 'e tsa'aa²i Poo² coon²¹ tún². ²⁴Mo ngayuu¹ni¹³ ganúu²un 'in tyu¹² to² 'nuñí³ do jilaa¹²¹ 'elo gangajée¹i Poo² coon¹³ Silas ti tyan¹ tsi 'nuñí³ do. Joon gato¹o 'mó² luutí²i 'ido.

²⁵La 'woo¹ tyianúu¹ Poo² coon¹³ Silas do née¹i faa¹²¹a júu³ tyú² joon ga'oo¹ 'e un'goo²¹o Dios. Jileei¹²¹ 'in catyaa¹² do 'in taai² 'nuñí³ do nuu¹o jilaa¹²¹ 'elo. ²⁶La tsifu joon gajoo¹²¹ goon 'wó² tá² líli¹. Gadyeei¹³ goon la tóo¹² 'nuñí³ do. Fuxu tsifu joon ganó¹ jilaa¹²¹ 'oo² 'nuñí³ do. Joon gaxuu¹²¹u jilaa¹²¹ cadena 'e 'núu¹u cwoo²¹o 'in tsá² taai² do. ²⁷Mo gajná²-tsi 'in tyu¹² to² 'nuñí³ do ganií²¹ 'e niganó¹ jilaa¹²¹ 'ooca'nú¹ do. Líi²i 'e niga'woo¹mo coon²¹ tya¹. Joon

gatyii¹ ñí³ tya'a 'e la mo ijngaai¹³ 'ña'a.
²⁸Joon gafaa¹²a Poo² tá² liili¹ jin²'in:

—Xuun¹³ jmeei¹³ wo'o tsu lo-o taan²
 jna'a coon¹² tya¹.

²⁹Joon 'in tyu¹² to² 'nũñí³ do gamii¹
 coon²¹ jí² jneeí². Joon ga¹ií²¹ cwiin¹'in jleei¹
 'goo¹²o liili¹. Joon gasii¹²i 'wojní¹i tyani
 Poo² coon¹³ Silas. ³⁰Joon ga¹'woo²¹mo 'ido.
 Joon gaunngii¹i sii¹²i 'ii:

—Tsañuu¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e
 itiin¹³moo?

³¹'Ido-gi gañii¹i:

—Cwotyaa¹-o'o Ña¹ñu¹'u' Jesucristo.
 Joon la joon tiin¹³mo'o coon¹³ tsá² inuu
 tyi'i.

³²Joon gacwo¹o Poo² júu³ tyú² tya' Jesús
 'ido coon¹³ jileeí¹² 'in taai² inuu tya' 'in
 tsá² do. ³³Joon 'woo¹ joon garun¹²'un 'in
 tyu¹² to² 'nũñí³ do moo¹wó¹ Poo² coon¹³
 Silas li icwuu¹². Joon 'ii coon¹³ tsá² inuu
 tya' gasáa²mo jmií²¹. ³⁴Mo ngayuii¹³ joon
 gató¹o fu tya'a. Do-o gacwo¹o 'e gagoo¹²o
 Poo² coon¹³ Silas. Joon jloo¹³mo la tóo¹²
 inuu tya'a tsu nigatsáa¹mo-tsi Dios.

³⁵Mo gajná² 'aa²¹ 'in tsaa¹to² nifu do
 gasii¹'in 'ii¹³ tya'a 'e tsa¹'woo²¹ 'in taai²
 'nũñí³ do. ³⁶Joon gajin¹² 'in tyu¹² to² 'nũñí³
 do sii¹²i Poo² do:

—Ningii¹mo 'ii¹² 'e laa²¹²moo 'naa'. La
 joon nilí²-i 'woo²¹naa' 'e tyú²-u.

³⁷Pe Poo²gi gajin¹²'in sii¹²i 'in 'ii¹³ do:

—Cwosii¹³du'u 'in tyu² to² do 'e tsá²
 Roma jna'a. Tyíia² do nigapóo¹i jna'a tyani
 tsá² fuu²¹. Jo gacón²du 'ii¹² coon¹² tún².
 Joongi gataa¹²i jna'a 'nũñí³. Joon nano-gi
 'iin¹²'in laai¹ jna'a 'uuin²¹. 'Ee sa lí² la joon.
 Ce cwojalín²du yaai do ja¹'woo²¹ jna'a.

³⁸'In 'ii¹³ do ngatya¹ júu³ tyani 'in tsaa¹to²
 nifu do. 'Ido-gi gafoo¹mo mo ganúu²'un 'e
 'in tsá² Roma 'ii. Joon ngalín²mo gamii¹
 wa'a jmáa¹ 'ido fee¹-tsi. ³⁹Joon ga¹'woo¹mo
 'ido fu 'nũñí³. Joon gamii¹i tyani Poo²
 coon¹³ Silas wa'a 'woo¹²i tsifu 'e fuu²¹ do.
⁴⁰Mo ga¹'woo²¹i 'nũñí³ do ngalín²mo fu tya'
 'in tsamí² sii²¹ Lidia do. La nu¹'gi 'e tsalín²
 ngajoo²¹i tsaru¹'u' joon gatyaa¹gi-tsi 'ido.
 Joon ngalín²mo.

17

Gato¹ tsá² mii¹³ fu Tesalónica

¹La caain²¹ tya'i fu¹ li ningalín² Poo²
 coon¹³ Silas gangii¹i fuu²¹ 'e sii²¹ Anfipolis
 coon¹³ Apolonia. Joon mo ngayuii¹³ joon

gatyalín²mo fu li sii²¹ Tesalónica. Do-o si¹²
 coon²¹ cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. ²La
 jee²¹² 'ni¹ semóo¹ Poo², jiin¹³ la tii² nisi¹²
 tya'a, ngóo¹ fu cwo¹ do mo gatí² jmií²¹² 'ii¹²
 'woo²¹ tsá² Israel. ³Ngatya¹a júu³ joon
 jo cwo¹o júu³ ruu¹²i coon¹³on. Pe tyú²-u
 ga'e¹²e tsá² xiiala jin¹² jí² tya' Dios 'e Cristo
 'ná¹-a nii²¹ wúu¹. Joon mi yuii¹³ júun²'in 'e
 'ná¹-a jiin¹'in tún¹. Joon gajin¹²'in sii¹²i 'in
 tsá² do:

—'In Jesús 'in fuu²¹²uu 'naa' lo, 'ii jon
 Cristo, 'in nigasii¹'in Dios ijmá¹ tiin¹³ tsá².

⁴¹Inlíi¹³ tsá² Israel do nigajo¹ líi²i. Joon
 gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas. Joon
 fúu¹mo 'in jo seein²¹ Israel jo¹ galíi²i.
 Nitsáa¹mo-tsi Dios coon¹³ 'inlíi¹³ tsamí²
 tyiin²gi. ⁵Pe niga¹aa¹ tsiwúu¹ 'inlíi¹³
 tsá² Israel 'in jo jo¹ líi²i. Gauncaain²¹
 'ido 'inlíi¹³ tsá² 'líi¹³ soo²¹-tsi 'in ngi¹ joo¹²
 jee²¹² 'nú¹. Gajmaa¹²a coon²¹ poo²¹² joon
 gatyaa¹ 'goo²¹ 'e fuu²¹ do. Gangii¹ 'e fuu²¹
 do 'naa¹²i Poo² coon¹³ Silas. Joon gan-
 gataa²¹ coon²¹ inuu tya' jaain²¹ tsá² sii²¹
 Jasón. ⁶Pe mo jo gatsee¹²i Poo² coon¹³ Silas
 do gajñuu¹ 'in tsá² sii²¹ Jasón do coon¹³
 'inlíi¹³ tsá² jo¹ líi²i. Ngajé¹i tyani tsaa¹to²
 do joon ga'oo¹o jin¹²'in:

—'In tsañuu¹, 'in nigauntyíi²in la tóo¹²
 juncwii²¹ nigajalín² li lo jon, joon 'in Jasón
 lo niga¹'ii¹²mo fu tya'a. Jilaa¹² 'e 'ee'e 'in
 tsá² no faa¹² 'laa¹² tya' 'in tyu¹² to² nifu 'in
 tyín¹ Roma. Tsu jin¹²'in 'e seen²¹mo jaain²¹
 róo¹³ 'in sii²¹ Jesús 'in feei¹gi lagi 'in tyu¹²
 to² Roma.

⁸Mo ganúu²'un 'elo 'in tsá² do coon¹³ 'in
 tsaa¹to² ga¹láa² 'wii²¹² to¹²o mii¹³. ⁹Pe Jasón
 coon¹³ 'in catyaa¹²gi do gacwo¹o cuu² 'e
 tsáa¹mo-tsi 'in tsaa¹to² do 'e 'i'woo²¹mo Poo²
 coon¹³ Silas 'e fuu²¹ do. Joon galáa²mo 'ido.

Poo² coon¹³ Silas tsalín² Berea

¹⁰La tsifu joon 'in tsaru¹'u' do ga¹'woo²¹mo
 Poo² coon¹³ Silas coon²¹ 'e canuu²¹.
 Ngalín² fu Berea. Mo gatyalín² do joon
 ngalín² cwo¹ sinagoga. ¹¹Wo²gi-tsi 'in tsá²
 néei¹ Berea do lagi 'in tsá² néei¹ Tesalónica.
 Joon líi¹gi 'yaai¹-tsi ga¹'ii¹²i júu³ tyú². La
 coon²¹ jmií²¹² gauntsáa¹ júu³ tyú² tya'
 Dios. Gacón²du cwáain¹ wana 'e jo¹o 'e
 faa¹²a 'in tsá² do. ¹²'Wii¹³ joon líi¹ fúu¹ 'in
 gajo¹ líi². Jee²¹² 'in nijai¹² líi² do seein²¹
 tsamí² tyiin²gi 'in faa¹²a jmií¹ griego. Joon

coon¹³ 'oo^{21,2}, 'in sii²¹ Priscila, ga'woo²¹i Italia gatyaliin² fu Corinto do. Ga'woo²¹mo do tsu 'in tyu² to² nifu 'in sii²¹ Claudio gatyu²u to² 'e 'woo²¹mo jilee²¹ tsá² Israel 'e Roma do. Joon ngafeei¹³ Poo² do 'ii. ³Coon²¹ to² 'e nijmoo⁰ coon¹³ Poo². Jmoo⁰-o 'nu¹mi¹² tsu 'wii¹³ joon do-o gajaan¹o joon gajmaa¹o to² coon¹³on. ⁴La coon²¹ jmi²¹²mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngó¹ Poo² fu cwo¹ sinagoga. Do-o gacwo¹o júu³ tya' Dios. 'Iin²¹²in 'e lit-sáa¹mo-tsi tsá² júu³ tya' Jesús. Gacwo¹o júu³ tsá² Israel joongi 'in jo seein²¹ joon.

⁵Mo gatyaliin² Silas coon¹³ Timoteo jaliin² fu Macedonia. Poo² canii² gajmaa¹a gacwo¹o júu³ tyú². Gasii²¹i júu³ coon²¹ tsáa¹ tya' tsá² Israel 'e Jesús do 'ii Cristo 'in sijéen'in. ⁶Pe 'idogi gasii²¹i yaa-i ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Poo². Joon Poo² do gaj¹²ø siin¹³in lawa coon²¹ li² joon gajin¹²in:

—Tsa² tyii¹ yaamoo¹ 'ejo tiin¹³gii¹. Jo tsa² tyiia tsu líi¹ nigajmaa³oo júu³. La nano-o 'e ní³oo tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁷Joon gacwo¹i¹o 'e cwo¹ do. Joon gaa¹²¹ fu tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Justo. 'li jaain²¹ 'in un'goo²¹ Dios. Tyiin¹in caai¹ cwo¹ do. ⁸Joon jaain²¹ 'in sii²¹ Crispo, 'in tyu² to² cwo¹ do, galitsáa¹mo-tsi Ña'ñu¹u Jesús coon¹³ la tøø² inuu tya'a. La joon fuu¹mo tsá² seein²¹ Corinto do galitsáa¹mo-tsi mo ganúu²un 'e júu³ tyú² do. Mo gajo¹ líi² gasáa²mo jmi²¹. ⁹Joon Dios gasii²¹i Poo² coon²¹ lawa 'e cii¹ jin¹²in:

—Jo jmáa³a 'goo¹²¹o 'e cwo¹³o júu³ tyú². Jo jón³on tii² ¹⁰tsu siin¹³mo coon¹³ 'nu. Joon jo 'in cwéei² saain¹ 'nu jmee²¹i 'nu jilaa¹²¹ 'e gó². Líi¹ fúui¹ tsá² tyiia 'in seein²¹ 'e fuu²¹ lo —jin¹² Dios.

¹¹La joon Poo² gajaan¹o coon²¹ jiin²¹ tsi ca'no¹³ 'e fuu²¹ Corinto do. 'Ee¹ 'e júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in tsá² do.

¹²Pe la jee²¹² jmi²¹² joon gatyu² Galión to² li sii²¹ Acaya. Joon jee²¹² jmi²¹² joon 'in tsá² Israel do galicaain²¹ gafa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Poo³. Joon ngajée¹i Poo² tyani tsa²to² 'in tyu² to² do. ¹³Joon 'in tsá² Israel do gacwo¹o Poo² tsa² tyani 'in tyu² to² do jin¹²in:

—In tsañuu¹ lo ngii¹ to² 'e¹² 'e tsá² júu³ 'e 'ná¹-a tsá²-tsi tsá² Dios 'e jo 'ee tiisi¹².

¹⁴Poo² ningó¹ 'e faa¹²¹o mo gajin¹² Galión, 'in tyu² to² do, gasii²¹i tsá² Israel do:

—Tsá² Israel, núu²duu¹ 'e ifo¹³oo lo. Wana coon²¹ 'e niga¹lee¹²¹ 'in tsá² lo si coon²¹ tsa² fee¹ inúu³oo coon²¹ tún² júu³ tyii¹. ¹⁵Pe wana jiin¹³ coon²¹ la tiisi¹² tyii¹ jiin¹³ la 'oo¹²¹ yaamoo¹ unrø²¹oo¹ 'e júu³ lo yaamoo¹. Tsu jo 'iin²¹²moo jmáa³aa 'ii²¹ jilaa¹²¹ 'e júu³ lo.

¹⁶Joon ga'woo²¹mo tyitsaa²¹²mo fu caluu. ¹⁷Joon jilee¹²¹ tsá² 'in faa¹²¹ jmi¹ griego 'in jo seein²¹ Israel gasaan¹²¹in jaain²¹ tsá² sii²¹ Sóstenes 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gajmee¹²¹i tyani 'in tsa²to² do. Pe coonti jo 'ee gaunjii²¹ Galión do.

Poo² gangáa¹³i tún¹ fu Antioquia

¹⁸Wó²gixu gajaan¹ Poo² do mo ngayui¹³ jilaa¹²¹ 'elo. Mo liciiin²¹ joon ga¹²¹o júu³ tsaru¹u do. Joon caan²¹mo ngaliin² coon¹³ Priscila coon¹³ Aquila. Joon fu Cnecrea do nigauntsiin¹in Poo² coon²¹ 'ii²¹ tya'a 'e nigamaa¹a joon gatyu²u po¹tyii¹. Mo ngayui¹³ joon nga¹²¹o tsi coon²¹ barco. Joon ngaliin²mo fu Siria. La nu¹gi 'e tyaliin² Siria tyaliin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Efeso. Do-o gatuu²mo Poo² Priscila coon¹³ Aquila. Joon ngoo²¹-o cwo¹ sinagoga. Do-o ngasiin¹in coon¹³ tsá² Israel 'in licaain²¹. ²⁰Joon 'ido-gi gamii¹i tyani Poo² wa'a iján¹ wó²gi pe jo gali¹in²¹²in. ²¹Pe Poo² ga¹²¹o júu³ 'ido gajin¹²in:

—'Ná¹-a taan¹na fu Jerusalén tsu 'ná¹-a jmaa¹³aa jmi²¹² 'e nijó¹. Pe wana cwo¹ Dios 'ii²¹ yafoo¹³mo 'naa¹ tún¹.

Joon nga¹²¹o tsi coon²¹ barco. Joon gacwo¹i¹o fu Efeso. ²²Mo gatyee¹²¹ fu Cesearea joon ngó¹ Poo² fu Jerusalén. Do-o ngafee¹³i 'in jai² líi² néei¹ do. Mo ngayui¹³ joon ngoo²¹-o fu Antioquia. ²³Do-o gajaan¹an coon²¹ sii¹³ cwa²¹xu. Mo ngayui¹³ joon gangoo²¹-o tún¹, gangii¹ la coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Galacia coon¹³ Frigia. Do-o gatyagi¹-tsi 'in nijo¹ líi².

Apolos cwo¹o júu³ fu Efeso

²⁴La jee²¹² jmi²¹² joon gatyia¹ fu Efeso jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Apolos. Nigaliseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Alejandría. Líi¹ tyú² tihi²¹ cwo¹o júu³ tyú². Joongi líi¹ tyú² cwii¹i jí² tya' Dios. ²⁵Joon nigauntsáa¹o fu¹ tya' Ña'nu¹u. Mo faa¹²¹a yaai¹-tsi líi¹i. Joon 'ee¹ la ti cwáain¹ tya' Jesús fiin¹³ ñi¹o jiin¹³ la gasaai¹ Wó³ tsá² jmi²¹. ²⁶Gatya¹ Apolos do júu³ tsi cwo¹ sinagoga.

Jo cu¹²-tsi. Pe mo ganúú²un Priscila coon¹³ Aquila júú³ tya'a gatø¹ Apolos do coon¹²¹. Joon gacwo¹³gi cwáain¹ tya' Jesús tyú²gi 'ido. ²⁷La mo 'iin²¹²in Apolos tsáa'a fu li sii²¹ Acaya 'in jai¹² lííi² do gauncoon¹³on. Joon 'in tsaru¹'u' do gacwo¹o Apolos coon²¹ jí² 'a 'ii²¹mo 'in tsaru¹'u' néei¹ li tsáa'a 'ii. Mo gatyíi¹a fu Acaya do líí¹ tyú² gauncoon¹³on 'in tsaru¹'u' 'in nigalijai¹² lííi² 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios tya'a. ²⁸Nigatyaa¹ júú³ tyani jileei¹²¹ tsá² xiiala nigacai¹²-tsi tsá² Israel. Joon coon¹³ jí² tya' Dios gajmaa'a júú³ 'e Jesucristo 'in sijéen¹in do. Joon 'in tsá² seen²¹ Israel do jo lí² wa'a jo cwo¹o júú³ ruu¹²¹.

19

Poo² taain¹ Efeso

¹La 'íí²¹² taain¹ Apolos fu Corinto do Poo² gangíi¹ fu tsaa¹ moo¹²¹. Joon gajgáa¹i fu Efeso. Do-o gatsee¹²¹i 'inlííi¹³ 'in jai¹² lííi². ²Joon gaunngíi¹i:

—¿Tí niga¹'ii¹³naa¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo galitsáa¹-'oo¹?

'Ido-gí gañii¹i:

—Coonti jo mo ganuu²'u'u 'e seen²¹ Espíritu Tyú² tya' Dios.

³Joon gajin¹² Poo² gasíi¹²¹ 'ido:

—¿Xiiala nigasáa²naa¹ jmií²¹?

'Ido-gí gañii¹i:

—Jiin¹³ la nigasaa¹ Wó³ tsá² jmií²¹.

⁴Poo²-gí gajin¹²in:

—Mo gasaa¹ Wó³ tsá² jmií²¹ lawa'a coon²¹ li² 'e unsíi²mo tsá² 'e 'i¹-tsi. Pe gajin¹²o 'e 'ná¹-a tsáai¹-tsi tsá² 'in jó¹ ciin²¹gixu lagí 'ii. Joon 'ii Cristo.

⁵Mo ganúú²un 'elo jileei¹²¹mo gasáa²mo jmií²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹'u' Jesús. ⁶Joon mo gataan¹an Poo² cwo¹o tya' 'in tsá² do gajó² 'in Espíritu Tyú² li téen²in. Joon galáa² 'wii²¹² gafaa¹²¹a jmií¹ xiia¹²¹. Joon gacwo¹o júú³ 'e nigacwo¹ Dios. ⁷'In tsá² do tí¹ 'ii dyatuuin¹ coon¹tya.

⁸La 'íí²¹² jiin¹³ la gatsín¹ gaai¹²¹ sii²¹ Poo² tsaa²¹o fu cwo¹ sinagoga. Joon ngacwo¹o júú³ jo cu¹²-tsi. Joon líí¹²¹o tya¹-tsi tsá² xiiala mi tyu¹² Dios to² tsá². ⁹Pe 'inlííi¹³gi gali'waa¹²¹-tsi. Joon jo jo¹ galíi¹ li' faa¹²¹gi 'laa¹²¹ tya' júú³ tyú² do tyani tsá². Joon gatyíi¹mo Poo² 'ña'a jee²¹² 'in tsá² do. Joon gatø¹o jiin¹³ 'in nijai¹² lííi² do coon¹²¹.

Ngalín² coon²¹ li untsáa¹ tsá² tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Tiranno. Joon do-o gasíi¹² la coon²¹ jmií²¹². ¹⁰La joon do-o gateen¹in ce gatsín¹ tún² jiin²¹. Joon jilee¹²¹mo 'in seen²¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia ganúú²o júú³ tyú² tya' Ña'ñu¹'u' Jesús. Lagi 'in tsá² Israel lagi 'in tsá² jo seen²¹ joon ganúú²o. ¹¹Dios nigajmaa¹a coon²¹ milagro fee¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Poo² do. ¹²Cagi póo¹ si 'no¹³ 'mi¹² 'ee 'e nigasoin²¹ Poo² tsalii¹ fu li teei¹¹² tsatsaa¹¹³ joon 'láa²mo coon¹³ jmoowú¹ 'e tyaan¹. Joon jileei¹²¹ espíritu gó² 'woo²¹mo alma tya'a.

¹³Pe 'inlííi¹³ tsá² seen²¹ Israel do 'in jalín² li xiia¹ 'in 'woo¹ espíritu gó² tya' tsá² gali'iin²¹²in 'wóo¹i espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹'u' Jesús. Joon gajin¹²in sii¹²¹ 'inlííi¹³ 'yuui² alma tya' tsá²:

—Tyu¹³uu to² 'woo²¹naa¹ coon¹³ 'e sii²¹ Jesús, 'in Jesús 'in faa¹²¹a Poo² júú³ tyú² tya'a do.

¹⁴La joon nigamaa¹a dyái¹ jóon¹ tya' jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Esceva, 'ii tsafeei¹¹ 'in tyu¹² to² untsá². ¹⁵Pe mo gajmaa¹ 'elo 'inlííi¹³ do gañii¹i:

—Cwii¹mogíi jon Poo². ¿Pe 'iin-gí'naa¹?

¹⁶Mo ngayuui¹³ joon 'in tsá² taai² 'inlííi¹³ alma tya'a do ga'íi² jee²¹² 'in tsá² do. Coon¹³ waa¹²¹ p¹² tya'a gali¹o jileei¹²¹ 'in tsá² do. Gajmee¹²¹ 'ido líi¹li. Ce gacwiin¹in fu caluu¹ tí¹ ringúu¹i joongi sicwuu¹²¹. ¹⁷Joon jileei¹²¹ 'in tsá² Israel coon¹³ 'in jo seen²¹ joon 'in néei¹ Efeso do galiñi¹i joon líí¹ gafo¹i. Joon líí¹ gaun'goo²¹ tsá² Ña'ñu¹'u' Jesús.

¹⁸Joon fúu¹mo 'in nijo¹ lííi² jalín² jatya¹ júú³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹a la mo jéei¹.

¹⁹Fúu¹mo 'in nigauntsáa¹ júú³ loo¹ tyaan¹ jí² tya'a. Joon gajún²o tyani tsá². Mo gajmaa¹²¹a cwáain¹ tya' 'e jí² lo gacíin² tún² cfein¹³ tsi cano¹³ mil cuu². ²⁰La joon fúu¹mo gí tsá² ganúú²o júú³ tya' Ña'ñu¹'u'. Joon gatsá²-tsi tsá² Dios mo nii²¹ 'ii¹²¹ tya' Dios.

²¹Mo ngayuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo Poo² ga'í¹-tsi 'e tsafee¹²¹ tsá² 'in néei¹ fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ li sii²¹ Acaya. Joon ingí¹mogí ca tí¹ Jerusalén. Joon gajin¹²in:

—Mi yuui¹³ níi³ii fu Jerusalén 'ná¹-a jon níi³ii fu Roma.

²² La 'hí²¹² jan¹ Poo² coon²¹ sii¹¹³gixu fu Asia gasii¹mo Timoteo coon¹¹³ Erasto, 'in jmoo¹o to² coon¹¹³on, fu Macedonia.

To² tsá² mii¹¹³ fu Efeso

²³⁻²⁴ La jee²¹² jmí²¹² joon jaain²¹ tsá² sii²¹ Demetrio gajmaa¹ a mii¹¹³ tya' cwáain¹ tyú² tya' Jesús. Demetrio do-o jaain²¹ 'in jmoo¹o to² coon¹¹³ cwataa²¹. Jmoo¹-o jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' jaain²¹ diosa tya'a 'in sii²¹ Diana. Joon líi¹ jnaa¹ a cuu² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o coon¹¹³ jileei¹²¹gi 'in jmoo¹o to² coon¹¹³on. ²⁵ Joon gauncaain²¹ jileei¹²¹ 'in jmoo¹o to² coon¹¹³on coon¹¹³ jileei¹²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² la do. Joon gajin¹²in sii¹²¹i 'in tsá² do:

—Tsañuu¹, jnaa¹ 'o' jilaa¹²¹ 'e tsangí²na' 'e tyú²-u saan²an' coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² 'e jmoo²¹o'. ²⁶ Pe la lí² 'e jøø²¹ joongi nuu²¹u' la lí júu³ tya¹ Poo² do ngíi¹ jin¹²in 'e jilee¹²¹ dioses 'in jmaai¹ tsá² jon' dioses 'i. Joon la joon fúu¹mo 'in nigajai¹² líi² júu³ tya'a. Jon' jii¹³ lo-o pe la caain²¹ lí sii²¹ Asia. ²⁷ Áai¹ tyafo¹² gó² tyi' tsu jilaa¹²¹ to² 'e jmoo²¹o' lo itsa¹íi¹-i. La joon intú² tsá² cwo¹ tya' diosa tyi' sii²¹ Diana. Nee²o' 'e jilee¹¹³ tsá² Asia coon¹¹³ la tøøi² juncwii²¹ un'goo²¹o 'ii. Pe nano 'áai¹ fo¹² tya' diosa tyi' 'in fee¹¹ wana jo 'in un'goo²¹gi 'ii —jin¹² Demetrio do.

²⁸ Mo ganúu²un jilaa¹²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii¹²¹-tsi joon ga'oo¹o:

—¡Fee¹¹mo diosa tyi! ¡Fee¹¹mo Diana, diosa tya' 'in néei¹ Efeso!

²⁹ Líi¹ gatyaa¹ 'in tsá² do 'goo²¹. Gasan¹²mo jaain²¹ tsá² sii²¹ Gayo coon¹¹³ jaain²¹gi 'in sii²¹ Aristarco. Gái¹ tsá² seein²¹ Macedonia 'in ngí¹ coon¹¹³ Poo² do. Tsfu joon gajnúu¹in tí lí si¹² 'nú¹ lí licaain²¹ tsá² fuu²¹ do. ³⁰ Joon Poo² la mo 'iin²¹²in tsa¹ii²¹ tsafee¹¹²¹ 'in tsá² do pe 'in jai¹² líi² catyaa¹² do jo gacwoo¹o. ³¹ Joon 'inlíi¹¹³ tsacøøi¹¹³ seein²¹ Asia do 'in seein²¹ Poo² tyú² coon¹¹³ gasii¹in júu³ 'e jo tsáa¹ 'ii jee²¹² do. ³² Áai¹ sicaai¹¹³ 'e faa¹²¹ a tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹ tsu jii¹³ jo níi¹gi 'ee to² 'e nigalicaain²¹ do. ³³ Joon 'in tsá² Israel do gatyii¹¹³in jaain²¹ tsá² sii²¹ Alejandro 'in gajmaa¹ a coon²¹ lí² coon¹¹³ cwoo²¹o. 'In²¹²in faa¹²¹ a cwáain¹ tya'a. ³⁴ Pe mo galili¹³ 'in tsá² fúui¹ do 'e tsá² Israel do joon ga'oo¹o wóo² líi¹lí. Xuu jogi gatí² tún² hora ga'oo¹o 'ido jin¹²in:

—¡Fee¹¹mo Diana diosa tyi' 'in néei¹ Efeso!

³⁵ Joon 'in tíj² tyiin¹ fuu²¹ do mo gali¹ 'i 'íi² tíi² jee²¹² 'in tsá² do gajin¹²in:

—Tsá² seein²¹ Efeso, la tøø²mo juncwii²¹ níi¹ 'i 'e fuu²¹ Efeso lo 'e tí²mo un'øø¹²¹mo cwo¹ tya' diosa 'in fee¹¹ sii²¹ Diana 'in nigatøøi¹²¹ fu yu¹ juncwii²¹. ³⁶ La joon jo cweei¹ faa¹²¹ a tsá² 'laa¹²¹. Coon'tún²duu'. Jo jmaa²duu' jii¹³ la jo mo tyaa²aa' cwáain¹. ³⁷ Tsu 'in tsañuu¹ 'in jajéi¹ 'naa' lo jo 'ee mo gajmaa¹ a jon'gi mo gafaa¹²¹ a 'laa¹²¹ cwáain¹ tya' diosa tyi'. ³⁸ Wana 'in Demetrio no coon¹¹³ jilee¹²¹ 'in jmoo¹o to² coon¹¹³ sá² coon²¹ tsaa² cwó² tya' doñi¹in, lí²-i tsalín² tyani tsaa¹to². 'I-gi unrøø²¹ júu³ no. ³⁹ Wana 'oo² 'naa' coon²¹ júu³ xiia¹²¹gi lí²-i mí²íi¹ 'e licaain²¹ tsá² coon¹²¹ tya'. Joon sá¹³oo' júu³ ja¹²mo. ⁴⁰ Tsu 'íi¹-i fo¹² tyi' wana galiíi¹ tsaa¹to² tyu¹² to² fuu²¹ lo la lí² 'e nigajmaa²aa' no. Jo 'ee líi¹³ cwáain¹ sá² cwoo²¹o' tya' 'e mii¹¹³ 'e nigalí² no.

⁴¹ Joon mo ngayuui¹¹³ gajin¹² 'elo ga'í¹¹ júu³ gajo¹²mo tsá².

20

Poo² tsáa¹ a fu lí sii²¹ Macedonia coon¹¹³ lí sii²¹ Grecia

¹ Mo gatséi¹ jilaa¹²¹ 'e mii¹¹³ do gatø¹ø Poo² jileei¹²¹ tsá² jo¹ líi². Joon gacwo¹o cwáain¹ 'ido. Mo ngayuui¹¹³ joon ga'í¹o júu³ 'ido. Garøø¹in joon gangoo²¹o fu Macedonia. ² Joon ngafee¹²¹ jileei²¹ 'in néei¹ la náa¹ fuu²¹ do. Gatyaa¹gi-tsi tsaru¹¹u' coon¹¹³ júu³ tya'a. Mo ngayuui¹¹³ joon gatyaa¹ fu lí sii²¹ Grecia. ³ Do-o gajaan¹an gaai²¹ sii¹²¹. Ni¹yuui² fu¹ 'e tsa¹² barco 'e tsáa¹ a fu Siria mo galili¹³ 'e 'in tsá² Israel do 'iin²¹²in saan¹mo 'ii. 'Wii¹¹³ joon ga'í¹-tsi gajaa¹²¹ fu lí¹ cwoo¹¹³ tyuun²¹. Joon gangíi¹ fu Macedonia tún¹. ⁴ Gangalín² caan²¹mo coon¹¹³ Sópater, jaain²¹ tsá² seein²¹ Berea. Joongi coon¹¹³ Aristarco coon¹¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Segundo, 'in seein²¹ fu Tesalónica. Ngalín²mo jon Gayo, 'in seein²¹ Derbe, coon¹¹³ Timoteo. Joongi ngalín²mo Tíquico coon¹¹³ Trófilo 'in néei¹ fu lí sii²¹ Asia. ⁵ In tsaru¹¹u' no gangajéi¹mo joon ngajeen²in jna¹ a fuu²¹ sii²¹ Troas ⁶ Pe jna¹gíi¹ ga'woo²¹o fu Filipos mo gangíi² jmii²¹² 'e gø¹² tsá² 'íi¹ 'e jo jeei¹

tyiaan¹³. Joon ngatoo²-oo'o tsi coon²¹ barco. Tya¹oo'o fu Troas mo gati² nãá² jmi²¹²gi. Do-o gajoon²¹o'on dya¹ jmi²¹²gi.

Taain¹ Poo² fu Troas

⁷Mo gati² domingo galicaain²¹ tsá² 'in jo¹ líi² ijmáa¹ jmai²xu 'iñi¹ 'e untii¹³-tsi 'e gajmaa¹ a Jesús. Joon Poo²-gi ga'ee¹ e júu³ tyú². Tsu 'wii¹³ 'ná¹-a cwo¹ñi¹ mi jná² jmi²¹² joon líi¹ cwaá²¹ gafaa¹²¹a. Ca gati² 'woo¹ tyianúu¹ gafaa¹²¹a. ⁸Coon²¹ tsi inuu¹ ñi¹ li sicaain²¹. Joon líi¹ 'láai² jicoo²¹ 'in 'ñi¹³. ⁹Joon jaain²¹ simii²¹ sii²¹ Eutico tyín¹ 'in 'ootoo²¹ do. 'Wii¹³ cwaá²¹xu júu³ 'e gatyaa¹ Poo² do 'in simii²¹ do gatsá²-a jelicwuu²¹. Joon la 'ñi²¹² tyín¹ do gacwuu²¹mo. Joon do-o gatøø¹²¹ ti ya¹ li tí² 'ni¹ fúui¹ do. Mo gasaa¹²¹ tsá² 'ii ni¹líi²¹²mo. ¹⁰Joon gajgái¹ Poo² fu ya¹ do. Joon gatyaa¹ 'na'a li raain¹ 'in simii²¹ do. Joon garøø¹ 'in 'ido. Joon gasii¹²¹ 'in tsaru¹ 'u' do:

—Jo foo¹³naa¹ tsu 'in jii¹ 'no.

¹¹Joon gasóo²o tún¹ Poo² li' ya¹ li sicaain²¹. Gajmaa¹o jmai²xu 'iñi¹ do 'e untii¹³-tsi. Mo ngayui¹³ joon gagøø¹²¹ 'íi¹. Joon gafaa¹²¹o tún¹ ce gajná². Joon gacwo¹ñi¹o. ¹²Joon 'in simii²¹ do tee¹o jii¹. Jilee¹²¹mo gatyaa¹-tsi líi¹.

Tsá² ngí² coon¹³ Poo² tsalín² fu Mileto

¹³Gaunrøø²¹o júu³ jile¹oo'o la gajin¹² Poo² 'e tsajéen²na'a 'ii fu Asón. Jile¹oo'o nga-too²o'o tsi coon²¹ barco. Jii¹³ Poo² do gajaan¹gi 'wii¹³ 'iin²¹²in ngi¹ tii²o. Joon ngalii²oo'o fu Asón. Do-o li gajéen²na'a Poo². ¹⁴Mo galicaain²¹ coon¹³ jna'a tsi barco do ngalii²oo'o fu Mitilene. ¹⁵Ga'woo²¹-oo'o joon. Mo gajná² joon gangii²¹²mo'o fu coon²¹ li sii²¹ Quío. Mo gajná² jmi²¹² tún² gatyalii²¹ 'i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Samos. Fu Trogilio gajóon¹³o'on catá² pe mo gajná² jmi²¹² joon gatyalii²¹ 'i fu Mileto. ¹⁶La joon gajmóo¹³o'o tsu Poo² do jo 'iin²¹²in ján² wóo² fu Asia do. Jo 'iin²¹²in tsáa¹ fu Efeso do tsu 'iin²¹²in tyee¹²¹ la jmoonogi fu Jerusalén. 'Iin²¹²in wa'a ilí² téen¹in fu Jerusalén mo ti jmi²¹² sii²¹ Pentecostés.

Tyaa¹ a Poo² júu³ coon¹³ tsacøø¹³ néei¹ Efeso

¹⁷La 'ñi²¹² taain¹ Poo² fu Mileto do gatyaa¹²u to² gajalín² tsacøø¹³ tya¹ 'in jo¹

líi² néei¹ Efeso do. ¹⁸Mo gatyalín² joon gasii¹²¹ Poo² 'ii:

—Ñi³oo' xiiala nigangí³ii ca la mo 'láa² 'wii²¹² ngóo³oon fu li sii²¹ Asia. ¹⁹La coon²¹ jmi²¹² mo taan¹na jee²¹² 'naa' jmóo³oo jii¹³ la to² tyu¹² Ña'ñu¹u' Jesús. Jo mo gaunfee¹na 'ñi¹a. Líli¹ xuui²¹²-tsii. Joon la jee²¹² joon líi¹ gauntyí²in tsá² Israel jna. ²⁰Pe jo gatuu²¹²uu jilaa¹²¹ 'e ga'e¹ee 'naa' 'e tyú²-u tyi-oo'. Ga'ee²¹²ee tyani tsá² fúui¹ joongi tsi inuu¹ tyii¹. ²¹Fúu¹mo tsá² Israel lagi 'in jo seein²¹ joon nigafuu²¹²uu 'e jaa¹²¹-a-tsi coon¹³ Dios joon cwo²¹²-tsi Ña'ñu¹u' Jesucristo. ²²Nano ni³ii fu Jerusalén la nigatyú¹² to² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios fiin¹³ jo ñi²ii 'ee tsangí²na mi tyee¹²na. ²³Canii²mo 'e ñi²ii doní¹ee fuu²¹ 'e n²ii 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jma¹²a jna júu³ 'e mi tyee¹²na do i'ú³uu 'nuñ³. Joongi imóo³oo wúu¹. ²⁴Pe jilaa¹²¹ 'elo jo 'ee cu¹²-tsii. Jogi cu¹²-tsii wana gajún¹na. Jii¹³ canii² 'e 'iin²¹²na 'e untyee¹na to² tyiaa jløø¹³mo. Untyee¹mo to² 'e nigacwo¹o Ña'ñu¹u' Jesús jna: 'e cwóo³oo júu³ tya' xiiala un-tiin¹³ Dios tsá².

²⁵La mo jéee¹ ngi³ii jee²¹² 'naa' gacwóo³oo júu³ tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Pe nano tsáa¹mo-tsii 'e jii¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'e jo máai¹gi¹ jna. ²⁶'Wii¹³ joon fuu²¹²u 'naa' nano jo tsaa²gi tyiaa tyi¹ jii¹³ jaain²¹. ²⁷Nigacwó³-oo jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya' Dios. Jii¹³xu jo 'uun²¹mo gajmáa³aa. ²⁸Nano un'øø¹gixuu¹ yaanaa'. Joongi un'øø¹'naa' jilee²¹ 'in jai¹² líi². Tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios nigatyée¹ 'naa' 'e un'øø¹'naa' jilee¹²¹ 'in nigajai¹² líi² Ña'ñu¹u'. Coon¹³ jmi¹ øø²i do niga¹in²mo tsaa² tyii¹. ²⁹Tsu ñi²oo mi nii¹³na lo ijalín² tsá² xee¹²¹mo 'in xéi¹-oo'. Joon jo tyá²gi-oo' Jesús. Jalín² 'in tsá² do lawa joo¹²¹ 'lii¹ iuntyee¹mo joo¹²¹ tyú¹. ³⁰Joon jee²¹² 'naa' gi¹ seen²¹mo jaain²¹ gáí¹ i'e¹²e tsá² júu³ tajuu²¹ lagi júu³ jai¹². 'Iin²¹²in 'e 'in jai¹² líi² Jesús jo¹o liin¹in júu³ tya'a. ³¹Tii¹mo'. Cwotii¹³-oo' 'e ni¹ jii²¹ cwo¹²oo 'naa' júu³. La jmi²¹² tiin¹³ la 'woo¹ jo mo gatuu²¹²uu xuui²¹²-tsii nigacwo¹²oo 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

³²Nano, tsaru¹u', gatyaa¹oo ja'cwoo²¹ Dios 'naa' joongi 'e júu³ tya'a 'e 'e¹²e jna' xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². 'E júu³ lo 'oo¹-o waa¹²¹ pi² 'áai¹. Coon¹³ 'e júu³ joon jo tã²uu¹ fu¹ tya' Jesús ca gatyalín²naa' áan³

tyii' 'e Jesús nigajmaa'a tya' jileei²¹ 'in nigauntyúu'i. ³³Jo mo gali'in²¹² na jiin¹³ xu cuu² tsá² si sijn¹³ tsá² 'ee coonti. ³⁴Nf³ 'naa' 'e nigajmaa³ aa to² coon¹³ cwóo³ oo 'e nigali'oo²-oo jilaa²¹ 'e tyiin² gi tyiia coon¹³ jileei²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna. ³⁵Lii¹ niga'e² ee 'e 'ná¹-a jmaa'a tsá² to² 'e uncoon¹³ on jileei²¹ 'in 'oo'o fa'í. Cwotii¹³-oo' júu³ tya' Ña'ñu¹³ 'u' Jesús la mo gajin² 'in 'ña'a: "Áai'gi tyú² si'íi¹-tsi' mo uncoon¹³ on' tsá² xeei²¹ lagi 'e uncoon¹³ tsá² xeei²¹ jna'."

³⁶Mo ngayuui¹³ gajin² Poo² jilaa²¹ 'elo gasii²¹ 'e wojní¹. Joon gafaa²¹ a júu³ tyú² coon¹³ 'in tsá² do. ³⁷Joon jilee²¹ mo tsá² do galixuu²¹²-tsi. Joon garøon¹ in Poo² do. Joon gi gacuu²¹ 'u 'oo'o 'ido. ³⁸Joon líi¹ fa'í líi¹ tsu 'e nigajin² Poo² 'e jo ní² gi tsá² do 'ii. Mo ngayuui¹³ joon gangalín² mo caain²¹ coon¹³ Poo² ca ti li 'i'í barco do.

21

Poo² tsáa'a fu Jerusalén

¹Mo gatuu²¹² na'a 'in tsaru¹ 'u do joon ngatoo²¹ o'oo coon²¹ barco. Joon ngalii²¹ 'i coon²¹ tsá¹ li li sii²¹ Cos. Mo gajná² jmi²¹² joongi gatyalii²¹ 'i fu Rodas. Mo ga'woo²¹ o'oo joon gatyalii²¹ 'i ti Pátara. ²Pátara do-o gatsaa²¹ a'oo coon²¹ barco 'e tsá¹ fu Fenicia. Joon ngatoo²¹ o'oo joon ngalii²¹ oo'o. ³Mo ngalii²¹ 'i gane²¹ e'oo coon²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ 'e roon² on ni jmi¹ ni¹³ 'e sii²¹ Chipre. Joon'on li' cwoo²¹ o'oo tooin²¹². Ngalii²¹ 'i Siria tsu 'e barco do 'ná¹-a saa¹² a laa²¹² fu Tiro. Joon ngatoo²¹ o'oo. ⁴Gatseei²¹ na'a 'in jai² líi² néei¹ Tiro do. Joon ga'yii²¹ a'oo dyá¹ jmi²¹² coon¹³ on. Joon 'in Espiritu Tyú² tya' Dios gajmaa¹² a júu³ tya' 'in tsá² do cwáain¹ tya' Poo² joon gasii²¹ Poo² do wa'a jo tsáa¹ 'ido fu Jerusalén. ⁵Mo gatsín¹ 'e jmi²¹² joon ga'woo²¹ o'oo. Joon 'in tsá² do coon¹³ 'oo²¹² coon¹³ xuui²¹² tya' a ngajée¹ jna'a ti li suui²¹ fuu²¹ do. Do-o gasii¹³ 'i wojni²¹ 'i gafaa¹³ a'oo júu³ tyú². ⁶Mo ngayuui¹³ joon ga'ii¹³ oo'o júu³ la jaain²¹ la jaain²¹. Jna'oo'o ngatoo²¹ o'oo tsi barco do pe 'ii-gi ngalii¹ mo fu tya'o.

⁷Ga'woo²¹ o'oo Tiro do joon gatyalii²¹ 'i fu Tolemaida do. Do-o ngafee¹³ na'a 'in tsaru¹ 'u néei¹ do. Joon gajoon¹ o'oo coon²¹ jmi²¹². ⁸Mo gajná² jmi²¹² joon jile¹ oo'o 'in ngii²¹ 'i coon¹³ Poo² do ga'woo²¹ o'oo joon

gatyalii²¹ 'i fu Cesarea. Do-o ngatyalii²¹ 'i fu li tyín¹ Lii²¹². 'Ii cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. 'Ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyá¹ tsá² do 'in gajmaa'a jmi²¹² 'uun²¹ 'i fu Jerusalén. Do-o gajoon¹³ o'oo coon¹³ on. ⁹Lii²¹² do seen²¹ tyúuin² jamí¹ 'i 'in jo mo cuui¹³ cwoo²¹. 'Ido-o 'ii²¹ 'i júu³ cwo¹ Dios cwo¹ o'oo tsá². ¹⁰La 'ii²¹² toon²¹ o'oo do coon²¹ tún² jmi²¹² cwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Agabo, 'in nijó² fu li sii²¹ Judea. Gacwo¹ Dios 'ii júu³ 'e noo²¹² gi ili². ¹¹Joon mo gacwée¹ jee²¹² jna'a gatyii¹ loo²¹ 'nuu¹ tyu² Poo². Joon ga'ñuu²¹² un cwoo²¹ tíi² Poo² do. Joon gajin² in:

—La lo-o jin² Espiritu Tyú² tya' Dios. "In tsá² Israel i'ñuu¹ 'i fii²¹² 'e loo²¹ lo mi tyee¹²¹ fu Jerusalén. Joon ijaan²¹ 'i tyani tsá² 'in jo seen²¹ Israel" —la joon gajin² Agabo do.

¹²Mo ganuu²¹ 'u 'e júu³ lo jna'a coon¹³ 'in néei¹ do gamii²¹ 'i tyani Poo² wa'a jo tsáa¹ fu Jerusalén. ¹³Pe Poo² dogi gañii¹:

—¿'Ee li' cí²¹² 'i? ¿'Ee li' jmo² oo' 'e jaa²¹-tsii? Tsu 'wii²¹² tya' Ña'ñu¹³ 'u' Jesús jna ninaa²¹² aa tyú² tyiia jon' jiin¹³ 'e 'ñuu² na pe cagi 'e júun² na mi tyee¹² na Jerusalén —jin² Poo² sii²¹² tsá² do.

¹⁴Mo jo gali¹³ gi' gajoon¹ o'oo jo 'ee gasii¹³ gi' i. Jiin¹³ 'e gasii¹³ 'i:

—Cwoli²-i jiin¹³ la 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹³ 'u' Jesús.

¹⁵Mo ngayuui¹³ 'elo gatyaa²¹ o'oo tyú² tyii¹. Joon ngalii²¹ 'i fu Jerusalén. ¹⁶Joon ngalín² mogi coon¹³ jna'a 'in líi¹³ gi 'in tsá² jai² líi² seen²¹ fu Cesarea. Jee²¹² 'in tsá² do ngóo¹ jaain²¹ tsá² seen²¹ Chipre sii²¹ Mnasón. Calí, 'áa¹ mo ningóo¹, 'e jai² líi². Tya' 'ii gajoon² o'oo mo tyalii²¹ 'i.

Tsafeei¹³ Poo² Jacobo

¹⁷Mo gatyalii²¹ 'i fu Jerusalén do jløø¹³ mo tsaru¹ 'u do ga'ii²¹ mo jna'a. ¹⁸Mo gajná² jmi²¹² joon gangóo¹ Poo² coon¹³ jna'a 'e ngafee¹³ na'a Jacobo. Joon do-o jon néei¹ jileei²¹ tsacøøi¹³ tya' 'in jai² líi². ¹⁹Joon Poo² do gafee¹ mo 'in tsá² néei¹ do. Ga'láa² 'wii²¹² tyaa¹ júu³ la coon²¹ la coon²¹ 'e nigajmaa'a Dios jee²¹² 'in tsá² jo seen²¹ Israel mo gacwoo¹ o'oo júu³ tyú² tya' Dios. ²⁰Mo ganúu² un 'in tsá² do la jilaa²¹ 'e gajin² Poo² do ga'láa² 'wii²¹² untyúu¹ 'i Dios. Joon 'in tsá² do gasii²¹ Poo²:

—Tyú²-u, ru¹'u', pe nijó²o'o joo¹³ mil tí² tsá² Israel 'in nijo¹ lííi². Joon 'in tsá² lo jin²'in 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² jilaa¹²¹ to² tyu¹² Moisés. ²¹Joon ninúu²'un 'in tsá² do 'e 'nu-u niga'ee¹³³ 'e tsá² Israel 'in néei¹ fu li wíin² 'e lí²-i tuu² jiin¹³ la to² tyu¹² Moisés. Joon ninúu²'un 'e niga'ee¹³³ 'u 'e jo 'ná¹ 'ii¹²¹gi tsá² lí² tya' Moisés jon'gi jmá¹gi la tíisi¹² tyi'. ²²¿Xiala ijmo²¹o'? Tsu mi íñi¹ tsá² Israel 'e nicwéi¹o'o lo licaan²¹mo. ²³'Áai¹gi tyú² wa'a jmaa²'a jiin¹³ la no: Seen²¹mo jee²¹² jna'a tyúuin² tsañuu¹ 'in 'ná¹ jmá¹ coon²¹ 'ii¹²¹. ²⁴Jee¹i coon¹³ 'nu joongi untyúú¹ 'wo'o coon¹³on. Tyii²'i 'laa¹³ cwáain¹ tya' 'in tsá² no. Tsu la joon lí²-i síi² tyúú¹. Joon la joon cón²on tsá² cwáain¹ 'e jo jo¹ 'e niganúu²'un. llltsáa¹mo-tsi 'e jmoo²¹gi¹ to² tyu¹² ley tya' Moisés. ²⁵Pe 'in tsá² jo seen²¹ Israel 'in nigajai¹² lííi² canii² 'ná¹ jmáa¹'a jiin¹³ la to² 'e nigatyuu¹³³o'. Jo lí² dō¹ø ngú¹ 'e nigasii¹²¹ tsá² tyani dioses tya'a jon'gi jmi¹ jon'gi ngú¹ joo¹²¹ 'in niwuuin²¹ tyí² jo lí² dō¹ø. Joongi jiin¹³ coon¹³ tsamí² tya'a lí² cwuu²¹ tsá². La joongi tsa¹mí² jiin¹³ coon¹³ nuu¹ tya'o lí² cwuu²¹.

Gasaan¹²¹mo tsá² Poo² lí 'yuu¹² cwo¹ fee¹

²⁶Joon gajée¹mo Poo² jí 'in tyúuin² tsá² do. Mo gajná² jmií²¹² joon gauntyú¹mo 'ña'a jiin¹³ la tíisi¹² coon¹³ 'in tsá² do. Mo ngayuui¹³ joon ga'ii²¹o fu cwo¹ 'e gajmaa¹²²'a tsá² júu³ líi²¹² itsín¹ jmií²¹² jiin¹³ la tíisi¹² do. 'øøi¹-tsi tsá² 'e la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹-a cwo¹o Dios tya'a jiin¹³ la tíisi¹².

²⁷Pe la 'ii²¹² taai² inuu¹ cwo¹ 'do 'e tí² litsín¹ dyáa¹ jmií²¹² joon 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in néei¹ lí síi²¹ Asia ganií²¹ Poo² do. Joon ga'láa² jaain²¹ gáí¹ 'in tsá² do 'wii²¹² to²o mii¹³. La joon jilee¹²¹mo tsá² gato¹²o mii¹³. Joon gasan¹²mo Poo². ²⁸Joon ga'oo¹o:

—¡Tsañuu¹ seen²¹ Israel, uncoon¹³ jna'al! 'In lo-o 'in tsañuu¹ 'in ngi¹ la caain²¹ 'e¹²e jilee¹²¹ tsá² 'e gó² tya' goo²¹o' joongi tya' ley tya' Moisés. Joongi 'laa¹²¹ faa¹²¹'a tya' cwo¹ fee¹ lo. Joongi nano nijée¹ tsi inuu¹ cwo¹ lo 'inlíi¹³ 'in jo seen²¹ Israel. Joon nigaun¹líi¹³o 'e cwaai¹³ lo —jin¹² 'in tsá² do.

²⁹Jilaa¹²¹ 'elo gajin¹²in tsu 'wii¹³ niganí²mo 'e fuu²¹ do coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Trófimo 'in seen²¹ Efeso. Joon 'i¹-tsi 'e Poo² do nigajée¹mo 'ii fu cwo¹ do.

³⁰Joon jilee¹²¹ 'in tsá² do galicaain²¹ cwiin¹in. Joon gatyaa¹ 'goo²¹. Joon gasan¹²mo Poo² do. Joon gajnúu¹in fu caluu cwo¹ do. Tsifu joon gajni¹o 'ooa'nú¹ do. ³¹La mo 'iin²¹²in jnga¹²mo Poo² mo gacwá² júu³ tyani 'in tyu¹² to² nifu 'láa² 'in néei¹ do. Gacwá² júu³ 'e jilee¹²¹ tsá² seen²¹ Israel nigajmaa¹'a mii¹³. ³²Joon 'in tyu¹² to² do gauncaain²¹ 'láa² tya'a coon¹³ 'inlíi¹³ 'in tyu¹²gi to². Joon gatyalín² cwiin¹in lí téein² 'in tsá² to² mii¹³ do. 'In tsá² do gatúu²mo jo jmaai¹²¹gi Poo² mo ganií²¹ 'in tyu¹² to² do coon¹³ 'láa² tya'a. ³³Joon 'in tyu¹² to² do ngatyéen¹in lí siin¹² Poo². Joon gasan¹²mo 'ido. Joon gatyu¹²u to² wa'a ga'ñuu²in coon¹³ tún² cadena. Mo ngayuui¹³ joon gaunngii¹ 'in tsá² 'in nigajmee¹²¹ Poo² do, ¿'iin 'i joongi 'ee-gi gó² nigajmaa¹'a? ³⁴Pe 'in tsá² do ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹o sicaa¹³³mo. La coon¹²¹ jo cwo² wa'a 'øøi¹²¹-tsi 'in tyu¹² to² do. Joon gatyu¹²u to² gangai¹² Poo² fu lí taai² 'láa² do. ³⁵Mo gatyalín² 'oojáain¹³ lí taai² 'láa² do 'in 'láa² do gasaa¹ fu yu¹u Poo² do tsu líi¹ to² tsá² mii¹³. ³⁶Jilee¹²¹ 'in jalín² caluu-u 'oo¹o jin¹²in:

—¡Cwojúun²mo 'ino!

Poo² faa¹²¹'a 'wii²¹² tya'a tyani tsá²

³⁷La nu'gi itsa¹'ii²¹ Poo² lí taai² 'láa² do gasii¹²¹ coon¹³ jmií¹ griego 'in tyu¹² to² 'láa² do:

—¿Ja ilí² fuu²¹²uu 'nu cajaan²¹²mo júu³?

'In tyu¹² to² do gajin¹²in:

—¿Ti lí² fo¹²¹o jmií¹ griego? ³⁸¿Ti jon¹ 'nu-gi 'in tsá² seen²¹ Egipto 'e ningóo¹xu 'e galicaain²¹ coon²¹ poo²¹² tsá² gajmaa¹'a 'nii²¹ coon¹³ tsaa¹to²? ¿Ti jon¹ 'nu fii¹²¹² 'in jée¹ tyún² mil tsá² lí jo 'iin tsá² seen²¹ 'in gajmaa¹'a 'nii²¹?

³⁹Joon gajin¹² Poo² sii¹²¹ 'ido:

—Jna-a tsá² Israel. Galiseen²¹na coon²¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Tarso. Tyín¹mo coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi lí san¹ Cilicia. Pe un'øø¹²¹ jmaa²'a fee¹-o'o cwo¹²o 'e foo¹³na 'in tsá² lo —jin¹² Poo².

⁴⁰Joon gacwo¹-o 'in tyu¹² to² do 'ii. Poo² do gajmaa¹'a siin¹²in 'e yu¹ 'oojáain¹³ do. Joon coon¹³ cwo²¹o gajmaa¹'a lí² 'e jo to¹²gi tsá² mii¹³. Mo ga'í² tii² joon gafaa¹²¹o 'ido coon¹³ jmií¹ sii²¹ hebreo. Joon gajin¹²in:

22

¹ —Tsarú¹u' coon¹³ tsacøøi¹³ tyi', nuu²duu' jilaa²¹ 'e ifo¹³oo 'wii²¹² tyiia lo.

² Mo ganúu²un 'e faa²¹ Poo² jmií¹ hebreo do líi¹gi tii² ga¹íi². Joon gajin²gi Poo² do:

³ —Tsá² seein²¹ Israel jna. Galiseen²¹na fu Tarso li san¹² Cilicia. Pe gacwáan¹na fu Jerusalén lo. Tifo¹² Gamaliel ga'e¹²e jna. Gauntsáa¹oo jilaa²¹ tii² 'e si¹² tya' tsacøøi¹³ tyi'. Joon jo mo tiui¹²-tsii 'e jmoo³oo jilaa²¹ to² tya¹² Dios la lí² 'e jmoo²oo' jmií²¹² no. ⁴ La mo jéei¹ niga¹øø¹moo 'in nijai¹² líi² Jesús. Ca nigajngaa¹²¹moo 'inlíi¹³. 'Inlíi¹³gi gataa¹²na 'nnañ¹³ tsañuu¹ lagi tsamí². ⁵ 'In tya¹² to² tya' untsá² coon¹³ jilee¹²¹ tsacøøi¹³ ñii¹o joon lí²-i sii¹²¹ 'naa' 'e nigacwo¹o jna coon²¹ jí² 'e tyáan³aan tya' tsagoo²¹o 'in néei¹ fu Damasco do. Ngóo¹-oo fu do. Nga'nee¹²¹na 'in jai¹² líi² Jesús 'e tó³øø si¹ñuu¹mo 'ido fu Jerusalén lo. Joon i'e¹²ee wúu¹.

Poo² tya¹ júu³ xiiala nigajoo²¹-tsi

⁶ Pe la 'ii²¹² ngóo³oon tya'i fu¹ do ityíia¹ fu Damasco do la tyiiañi¹ mo gajná² joo¹²¹ ce cu' li' li ngóo³oo do. Coon²¹ 'yia²¹ jó² fu ñu¹fú². ⁷ La tsifu joon gaci¹²na ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii¹²¹gi jna: “Saulo, ¿'ee li 'øø¹u'u jna?” ⁸ Joon gaunngii²ii: “¿In 'nu no, Señor?” Joon gasii¹²¹gi jna: “Jesús tsá² Nazaret jna 'in 'øø¹u no.” ⁹ Joon 'in téein² coon¹³ jna ganii²¹o 'e gajná² joo¹²¹ do joon gafo¹mo 'áai¹ pe jo ganúu²un 'e júu³ 'e gafaa¹²¹ do. ¹⁰ Joon gafo¹oo: “¿'Ee 'ná² jmáa³aa, Ña'ñu¹u?” Joon gajin¹²in sii¹²¹gi jna: “Raan²un, cwó² fu Damasco. Do-o isii¹²¹ tsá² 'nu 'ee 'ná¹ jmaa²¹a.” ¹¹ Coon¹³ 'e jí² do galituu²moo. Joon 'in tsá² ngalii²¹gi coon¹³ do gason¹on cwóo³oo ca gatyalii²¹gi fu Damasco do.

¹² Do-o niseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in nisii²¹ Ananías. Jiin¹³ la tiisi¹² tya' Moisés 'e nijmoo¹o. Joon jilee¹²¹ tsá² Israel néei¹ Damasco do lí¹ tyé² faa²¹a tya' 'ido. ¹³ Ananías do gacwée¹ li tyiín¹na, joon gasii¹²¹gi jna: “Tsarú¹u' Saulo, cwolij-naa¹²¹o'ó tún¹.” La tsifu joon gajóø²oo tún¹. Joon gajóø²¹²moo 'ii. ¹⁴ Joon gajin¹²in sii¹²¹gi jna: “In Dios tya' tsacøøi¹³ tyi' nigatyiin¹² 'na ca la mo jéei¹ 'e litsáa¹mo-'o'ó jilaa¹²¹ 'e 'yaa¹mo-tsi. Joongi ijóø²du'u Jesús, 'in tyúí¹, 'e nuu²un júu³ tya'ó. ¹⁵ Tsu 'nu-u ifoo¹³o tyani jilee¹²¹ tsá² 'wii²¹² tya'a.

Joongi itya¹²a júu³ jilaa¹²¹ 'e niganuu²¹un coon¹³ jilaa¹²¹ 'e nigajóø²¹ø. ¹⁶ Joon nano, ¿'ee li'i gaun¹ii²¹²gi? Ráan²un no. Cwoo¹³o saa¹u jmií²¹. Cwolitsáa¹mo-'o'ó jiin¹³ 'e sii²¹ Na'ñu¹u' Jesús, coon¹³ la joon 'iin²mo tsaa² tyi'i.” La joon jin¹² Ananías do —jin¹² Poo².

Poo² tya¹ júu³ xiiala gasii¹in Dios 'ii tya' 'in tsá² jo seein²¹ Israel

¹⁷ Jin¹²gi Poo² do:

—Mo ganga²na fu Jerusalén tún¹ la 'ii²¹² foo¹³na Dios 'yuu²na cwo¹ fee¹ lo lawa'a 'e cii³oo gamá¹na Ña'ñu¹u' Jesús. ¹⁸ Joon 'ii gasii¹²¹gi jna: “Jmoonoo cwoo¹³-o'ó. Júu¹ Jerusalén lo tsu jo 'ee unjii² 'in tsá² no jilaa¹²¹a 'e foo¹²¹o 'wii²¹² tyiia no.” ¹⁹ Joon gafuu²¹uu: “Ña'ñu¹u' ñii¹ 'in tsá² no 'e ningóo³oo la jilaa¹²¹ cwo¹ tya' tsá² Israel ngajée²na 'nnañ¹³ jilee¹²¹ 'in tsáai¹-tsi 'nu. Joongi gajmee¹³na 'ii. ²⁰ Joon la mo gatuun²¹ jmií¹ 'øøi² tsá² tyi'i sii²¹ Téé¹³, 'in nigafaa¹²¹ 'wii²¹² tyi'i, jna-a jon siin¹²na do røø²¹ gasii¹³¹gi 'e gajngaa¹¹² tsá² 'ii. Joon ga'maa²¹oo siin¹³in jilee¹²¹ 'in gajngaa¹¹² 'ii.” ²¹ Pe Ña'ñu¹u' do gasii¹²¹gi jna: “Cwoo¹²¹¹o tsu isii¹na 'nu coon²¹ li wíin² tya' tsá² jo seein²¹ Israel.”

Poo² tyani 'in tya¹² to² fii²¹²¹ láa²

²² Ce jiin¹³ 'e júu³ lo ganúu²gi 'in tsá² do joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²a, ga'oo¹o jin¹²in:

—¿Cwojúuin² 'in tsañuu¹ nol! Jo tí²¹gi seein²¹gi 'ino.

²³ Líi¹ ga'oo¹o 'in tsá² do. Joon gajóø¹²ø siin¹³in joongi dya¹²a 'laa²¹ fu yu'. ²⁴ 'In tya¹² to² fii²¹² 'láa² do gatyu¹²u to² 'e tsa¹² Poo² li taai² 'láa² do. Joongi gatyu¹²u to² ipoo²i. La joon ijmaa¹a júu³ 'ee li' 'e to²o 'in tsá² do mii¹³ 'wii²¹² tya'a. ²⁵ La 'ii²¹² 'ñuu¹in Poo² do ipoo²i joon gajin¹²in Poo² sii¹²¹gi 'in tya¹² to² 'láa² do:

—¿Ti sá² 'ii¹²¹ ipoo²¹²naa' jaain²¹ tsá² seein²¹ li tya¹² to² Roma jiin¹³ la jo gajmaa²aa¹ 'ii²¹² røø²¹?

²⁶ Mo ganúu²un 'in tya¹² to² 'láa² do jilaa¹²¹ 'elo joon gangasii¹²¹ 'in tya¹² to² fii²¹² 'láa² do jin¹²in:

—Tí¹mo coon¹³ jilaa¹²¹ ijmaa²a tsu 'in tsá² lo fuu²¹ Roma goo¹o.

²⁷ Joon 'in tya¹² to² fii²¹² 'láa² do gan-gatyéen¹in joon gaunngii¹gi:

—¿Ti jo¹ fuu²¹ Roma goo²¹o?

Joon gañii¹i Poo² gajin²in:

—Jo¹-o.

²⁸Joon gajin² 'in tyu¹ to² fii²¹² 'lää² do:

—'Áa¹mo nigacáin² cuu² tyiia 'e galí¹na tsá² seein²¹ Roma.

Joon gajin² Poo² tún¹:

—Jna líi¹na ca la mo liseen²¹moo.

²⁹Joon 'in niga'núui¹ Poo² do galáa²mo tsifu. Gafoo¹mo cagi 'in tyu¹² to² fii²¹² 'lää² do mo galili¹³i 'e fuu²¹ Roma goo¹ 'ido tsu 'wii¹¹³ niga'núu²mo Poo² do.

Poo² tsáa¹a tyani 'in tyiin²gi tsacøi¹¹³ 'in seein²¹ tyá¹ tsá² Israel

³⁰Mo gajná² jmi²¹² joon tsu 'wii¹¹³ 'iin²¹²in 'in tyu¹² to² fii²¹² 'lää² do litsáai¹-tsi 'ee tsaa² cwo¹ tsá² Israel Poo² do, joon gatyu^{12u} to² galicaain²¹ jileei¹²¹ 'in tyu¹² to² tyá¹ untsá² coon¹¹³ 'in tyiin²gi. Joon gatyu^{12u} to² gajó² Poo² do tyaní¹.

23

¹Poo² gajóøi² jileei¹²¹ tsá² tyiin² 'in néei¹ do. Joon gajin²in:

—Tсарu¹u', nigataan²¹²na ca jmi²¹² no 'yaai¹-tsii. Jiin¹¹³xu jo 'óo³oo fa'ñ¹²¹ tyani Dios.

²Joon 'in tyu¹² to² nifu tyá¹ untsá², 'in sii²¹ Ananías do, gatyu^{12u} to² gasii¹²¹ 'in téein² co¹ li siin¹¹² Poo² 'e jnáa¹ moo¹oo² Poo² do. ³Poo² dogi gañii¹:

—[j]mee¹²¹mo Dios 'nu! Líi¹u'u lawa coon²¹ 'oo²¹ 'e gasuun²un tsá² jiinloo²¹² 'e jo jnéei² tsá² jilaa¹²¹ 'e gó² 'e taa¹¹³. No-o tyín¹u'un jmoo²o 'ii¹²¹ tyiia la to² tyu¹² ley. ¿'Ee li' tyu^{12u} to² ijmeei¹²¹ tsá² jna la jo to² tyu¹² ley?

⁴Joon 'in téein² do gasii¹²¹ 'ii:

—¿'Ee li' foo¹²¹o 'lää¹²¹ tyá¹ 'in tsá² tyu¹² to² nifu tyá¹ untsá² tyá¹ Dios?

⁵Joon gajin² Poo²:

—Tсарu¹u', jo mo galiñii¹ii 'e 'in no tyu^{12u} to² tyá¹ untsá². Tsu jin¹² ni jí² tyá¹ Dios: “Jo cwooi¹ faa¹²¹ tsá² 'lää¹²¹ tyá¹ jaain²¹ tsaa¹to² 'in tyu¹² to² fuu²¹ goo¹o.”

⁶Joon galili¹³i Poo² 'e 'in tsá² sicaain²¹ do tún² 'ii¹¹³ líi¹. 'Inlíi¹¹³ líi¹ saduceos. 'Inlíi¹¹³gi líi¹ fariseos. Joon gafaa¹²¹ Poo² tá²:

—Tсарu¹u', tsá² fariseo jna. Joon tsacøi¹¹³ tyiia líi¹ fariseos. ¿'Ee li' cwooo¹ jna tsaa² 'wii¹¹³ líi¹na 'e jiin¹¹ tsá² tún²?

⁷Mo ngayuui¹¹³ gajin²in 'elo 'in tsá² fariseos do coon¹¹³ tsá² saduceos ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹i. Joon gali¹² coon¹²¹ tsá² fariseo do coon¹¹³ tsá² saduceos ⁸tsu 'in tsá² saduceos do ga'i-tsi 'e jo jiin¹gi tsá² tún¹. Joongi 'i-tsi 'e jo jo¹¹ 'e seein²¹ ángeles jon'gi seein²¹ tsa'mooty¹². Pe 'in tsá² fariseos do jo¹o líi¹² jilaa¹²¹ 'elo. ⁹Jilee¹²¹mo ga'oo¹o. Pe 'inlíi¹¹³ tifo¹² tyá¹ ley 'in líi¹i fariseo gajin²in:

—'In tsañuu¹ lo jo 'ee 'e gó² mo gajmaa¹ 'ino. Wana nigafee¹¹ tsa'mooty¹² si ángel 'ee tii²¹mo' wa jo faa^{13a} 'lää¹²¹ tyá¹ Dios.

¹⁰Líi¹ jo gacwo¹ júu³ ruu¹²¹i cagi 'in tyu¹² to² fii²¹² 'lää² do gafoo¹mo wana gajmaa¹a 'no¹³ Poo². La joon gatyu^{12o} to² 'lää² 'e tsatyí¹ Poo² jee²¹² 'in tsá² do. Joon tsajée¹ fu li taa² 'lää² do.

¹¹Joon 'woo¹ joon gané¹ Ña'nñ¹u' tyani Poo². Joon gasii¹²¹:

—Tya²-o'o. La lí² 'e nigafaa^{113a} 'wii²¹² tyiia 'e Jerusalén lo, la joon jon ifoo^{13o} 'wii²¹² tyiia fu Roma.

'I-tsi tsá² Israel ijngaa¹²¹mo Poo²

¹²Mo gajná² jmi²¹² joon 'inlíi¹¹³ tsá² Israel røø²¹ gasii¹²¹ wa'la ijngaa¹²¹mo Poo². Joon gamaa¹ 'ii¹²¹ 'e jo 'ee dø¹ø joon'gi 'ee 'uun¹²¹un jiin¹¹³xu ca gali¹i. ¹³Tí¹ jiin¹¹³ tunlá¹ líi¹gixu 'in tsañuu¹ 'in nigacwo¹ júu³ la joon. ¹⁴Gangaliin² tyani 'in tyu¹² to² tyá¹ untsá² coon¹¹³ tsacøi¹¹³ tyá¹ tsá² Israel joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—Jna'a nigacwooo²o júu³ joon niga-jmoo²¹o 'ii¹²¹ 'e jo 'ee tyee^{21e} 'e jiin¹¹³ la ijngaa¹¹³na'a Poo² do. ¹⁵La joon 'naa' coon¹¹³ 'in catyaa² 'in 'oo¹o to² jee²¹² 'in tyiin²gi cwosii¹¹³ii' 'in tyú² to² tyá¹ fii²¹² 'lää² do 'e tsa'oo²¹-o cwojajée¹ tyaní²ii'. Cwosii¹¹³duu' 'e 'iin²¹²naa' núu³gii' cwáain¹ tyá'a 'e liñ¹oo' 'e tyú²gi. Joon la joon 'mee²¹²mo'o yia'a tyá¹ fu¹. Joon ijngaa¹¹²mo'o la nu'gi icwée²in.

¹⁶Pe jaain²¹ jóon¹ tsami² ruu¹²¹i Poo² do galiñii¹ 'e júu³ do. Joon gangóo¹ li taa¹² 'lää² do. Gangajmaa^{113a} Poo² júu³. ¹⁷Mo ngayuui¹¹³ joon gatø¹ Poo² jaain²¹ 'in tyu¹² to² 'lää² do gasii¹²¹:

—Jéei¹du' 'in xuui²¹² lo tyani 'in tyu¹² to² fii²¹² 'lää² tsu sá² 'e jin¹²in sii²¹i 'ii.

¹⁸'In tyu¹² to² tyá¹ 'lää² do gangajée¹mo tyani 'in tyu¹² to² fii²¹² 'lää². Joon gajin²in:

—In Poo² 'in 'yuui² 'nuñi³ do gatø¹Ø jna. Joon gamii⁴ 'e gajée²na 'in xuui²¹² lo 'e sá² coon²¹ 'e jin²in.

¹⁹Joon 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do gason¹¹ on cwo²¹o 'in xuui²¹² do. Joon ngajée¹ 'i coon²¹ li yaai. Joon gasii¹²¹ 'i 'ido:

—¿'Ee 'iin²¹²u 'un fu¹³u jna?

²⁰In xuui²¹² dogi gajin¹²in:

—In tsá² Israel do røø²¹ nigasii²¹ ijn-gaa¹¹³ 'i Poo² tsa¹oo²¹. Coon¹¹³ júu³ tajuu²¹ imi¹²¹ 'i 'nu wa'a cwojee¹u tyani tsacøø¹¹³ 'in tyiin²gi lawa'a 'e 'iin²¹²in litsáai¹gi-tsi cwáain¹ tya' Poo². ²¹Pe jo jo¹¹ cwolii¹u tsø tunlá¹ líi¹gixu tsá² tya'a 'in nisi¹maai² tya'i fu¹. Joon 'in tsá² do nigajmaa¹ 'a 'ii¹²¹ 'e jo 'ee dø¹Ø jon¹gi 'e 'uun¹²¹un ca ijngaa¹¹²¹ Poo². Joon nano jiiin¹¹³ canii² ijan²gi jiiin¹¹³ júu³ tyi-o'o.

²²Joon 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do ga¹i¹o júu³ xuui²¹² 'e jo 'in sii¹²¹ci ce jiiin¹¹³ jaain²¹ 'e nigajmaa¹ 'a júu³.

Jaa¹²¹in Poo² tyani 'in 'oo'o to² fee¹ 'in sii²¹ Fée¹³

²³In tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do gatø¹Ø gáí¹ 'in tyu¹² to² 'láa² do. Joon gajmaa¹ 'a 'ii¹²¹ 'ii ityaa¹ tyú² cfein¹³ 'láa² 'e ngi¹ tii² coon¹¹³ sesenta-gi 'in cwá² cwa². Joongi tún² cfein¹³gi 'in san¹² 'mosuun¹²¹ cwaa²¹. 'Ido-o tsajée¹ 'i Poo² fu Cesarea la 'iin² níú¹ canuu²¹. ²⁴Joon gatyu¹²u to² 'e tyaa²¹ tyú² jaain²¹ gáí¹ cwa² cwá² Poo². Joon gajmaa¹ 'a 'ii¹²¹ 'e tsajée¹ 'i Poo² tyú¹mo tyani 'in 'oo'o to² sii²¹ Fée¹³. ²⁵Coon¹¹³ 'láa² do gasii¹in coon²¹ jí² 'e jin¹²:

²⁶“Aa²¹²mo'o fo¹³oo. Jna-a Claudio Lisias. 'Aa²¹²mo'o 'nu gubernador Fée¹³ 'in un'góo³ jna liili¹. ²⁷'In tsá² seein²¹ Israel lo niganan¹²mo 'in tsañuu¹ no. Joon la mo 'iin²¹²in jnga¹²mo. Pe mo galiñi³ii 'e tsá² Roma 'ii joon ngalii²¹ 'i coon¹¹³ 'láa² tyiia. Joon galaa²¹²mo. ²⁸Joon gatø¹³ØØ 'in tyiin²gi jee²¹² tsá² seein²¹ Israel tsø gali¹iin²¹²na liñi³ii tsa² tya'a. ²⁹Canii² ga¹ñii¹ jiiin¹¹³ cwáain¹ tya' ley tya' yaamo. Jo sá² 'ii¹²¹ wa'a ijúuin² jon¹gi wa'a tsa¹ii²¹ 'nuñi³. ³⁰Pe mo galili¹³ii 'e tsá² Israel nigajmaa¹ 'a 'ii¹²¹ ijnga¹²mo 'wii¹¹³ joon tsifu-u gasii¹³mo. Joon nigami³ii jileei¹²¹ 'in cwo¹ tsa² tya'a 'e cwofaa¹²¹o tyani-o'o jilaa¹²¹ 'laa¹²¹ 'e faa¹²¹a. Jiiin¹¹³ joon júu³ tyiia, feei¹du¹-o'o.”

³¹La joon 'in 'láa² do jiiin¹¹³ 'ii¹²¹ 'e ni¹oo¹o ngajée¹mo Poo². 'Woo¹ joon gatyalin²mo

ti coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Antípatris. ³²Joon mo gajná² jmii²¹² joon 'in 'láa² ngi¹ tii² do gajaliin¹mo fu li taai². Joon 'in néei¹ cwa² do gangaliin²mo la fu¹ taai² coon¹¹³ Poo². ³³Joon mo gatyalin² fu Cesarea 'in tyu¹² to² 'láa² do gacwo¹o gubernador do 'e mo¹jí² do. Joon do-o gajaan¹²¹mo Poo². ³⁴Mo gajóø² gubernador 'e mo¹jí² do joon gaunngii¹ xiia goo¹o Poo² do. Mo galiñii¹ 'i 'e goo¹o Poo² sii²¹ Cilicia joon gajin¹²in: ³⁵—Mo cwolfin² 'in jmoo¹o tsa² tyi¹ 'i joongi inúu³oo.

Joon gatyu¹²u to² ga¹i² Poo² palacio tya' Herodes. Do-o ga¹aa¹mo 'láa² 'ii.

24

Poo² faa¹²¹a 'wii²¹² tya'a tyani Fée¹³

¹'Ná² jmii²¹²gi gangii¹ mo gatyá¹ Cesarea jaain²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² sii²¹ Ananías. Tyalin² coon¹¹³ 'inlii¹¹³ tsacøø¹¹³ coon¹¹³ jaain²¹ 'in faa¹²¹ 'wii²¹² tya'a 'in sii²¹ Tértulo. Gatyalin² tyani 'in tyu¹² to² do 'e jmáa¹ a tsa² tya' Poo². ²Mo gajajée¹ 'i in tsá² sii²¹ Tértulo ga¹láa² 'wii²¹² gajmaa¹ a tsa² tya'a. Joon gain¹²in sii¹²¹ Fée¹³ do:

—Feei¹du¹-o'o tsa²to² tyii¹. Cwáain¹ tyi-o'o 'e sá² 'ii¹²¹ 'e tyú²-u la caain²¹ goo²¹o'o. Joon jo fa¹i³ saan²¹a'an. ³La caain²¹ goo²¹o'o nee²e'e 'elo joon cwo²¹o'o 'maa¹³mo'o. ⁴Pe li la coon²¹ jo un¹hii²¹²gii 'nu jmaa² a feei¹-o'o núu³du'u coon²¹ cata. ⁵Nigatseei¹²¹ jna'a 'in tsañuu¹ lo ngii⁴ untyii¹²in jna'a. Ngii⁴ 'i coon¹²¹on tsá² Israel tóo² la 'ui juncwii²¹. 'In no-o jaain²¹ tsá² nifu tya' tsá² 'in untsáa¹ júu³ tya' jaain²¹ tsá² Nazaret. ⁶Joon gaun¹lii¹³ cwo¹ fee¹ tyii¹. 'Wii¹¹³ joon gaseen¹¹³mo'o ijmo²¹o 'ii¹²¹ tya'a la to² tyu¹² to² tyii¹. ⁷Pe 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do 'in sii²¹ Lisias ga¹ii²¹ jee²¹² jna'a coon¹¹³ 'e gøø¹¹²¹ liili¹. Joon gatyii¹mo 'ido. ⁸Joon gajin¹²in 'e jileei¹²¹ 'in cwo¹ tsa² 'ná² jalfin² tyani'i. 'Nu-u lí unngii²du'u joon liñi² 'i no-o júu³ jai¹² jilaa¹²¹ 'e tsa² jmoo²¹o'o tya'a —jin¹² Tértulo do.

⁹'E ja¹²mo júu³ tya'a jin¹² jilee¹²¹ tsá² Israel téein² co' do. ¹⁰Joon 'in 'oo'o to² do gajmee¹²¹ Poo² coon²¹ li² ifaa¹²¹a. Joon Poo² do gajin¹²in:

—'Yaa¹mo-tsii jna 'e fo¹³oo 'wii²¹² tyiia tyani'i tsu níi³oo 'e ningóo¹xu 'áai¹ 'e jmoo² 'nu 'ii¹²¹ 'e fuu²¹ lo. ¹¹'Nu-u litsáai¹du-o'o wana jo¹. Ningóo¹ jiiin¹¹³ dyatun¹ jmii²¹² 'e

gatyí³aa Jerusalén 'e un'goo¹o Dios. ¹²Joon la 'íí²¹² 'yuu²na cwo¹ fee¹ do si 'yuu²na cwo¹ pi¹³ tyá'a 'ee si doñixiia¹ 'e fuu²¹ do 'ee 'in tsañuu¹ no jo mo gatsee²¹ⁱ jna 'e jíí¹³na coon¹³ jiin¹³ jaain²¹. Jon'gi mo gatsee²¹ⁱ jna 'e cwo²oo tsá² cwáain¹ wa'a to¹² mií¹³. ¹³'In tsá² lo jo líi¹ⁱ jilaa¹²ⁱ 'e tsaa² cwo¹o jna no. ¹⁴Pe jiin¹³ canii² 'e røø²¹²na tyani'i 'e un'goo²¹ jna Dios tyá' tsacøøi¹¹³ tyiia coon¹³ coon²¹ júu³ 'múui² 'e 'in tsá² lo jin¹² 'e gó². Pe jo¹o líi²na jilaa¹²ⁱ júu³ toon²¹² jí² tyá' ley coon¹³ júu³ tyá' 'in gafaa¹²ⁱa 'wii²¹² tyá' Dios calií. ¹⁵La líi²ⁱ 'ii-o jon líi²na 'e Dios ijmáa¹a jiin¹¹ tsá² la 'in tyúu¹ tiin¹³ la 'in gó². ¹⁶'Wii¹³ joon cwo²-tsii 'e jo li'ó³oo tsaa² tyani Dios si tyani tsá² 'ee.

¹⁷'Wó²xu ningó¹ 'e ngí³íi la caain²¹ lí xia¹ joon gatyé¹²moo fu gó³oo 'e gacwo¹oo cuu¹ tsagó³oo 'in tañí². Joongi gacwo¹oo 'ñii¹ 'a maai¹³ Dios. ¹⁸La joon 'yuu²na jmó³oo inuu cwo¹ fee¹ do mo ganí²mo jna jaain²¹ gáí¹ tsá² Israel 'in néei¹ lí sii²¹ Asia. Do-o ganí²mo jna tsi inuu cwo¹ fee¹ do 'yuu²na iuncwaa¹³na jiin¹³ la tiisi² do. Pe xuu tsá² seein²¹ coon¹³ jna jon'gi gato¹² tsá² mií¹³. ¹⁹Pe 'ii 'in 'na¹ jalín² 'e jmáa¹a tsaa² tyiia wuxu¹u tsaa² tyiia. ²⁰Wana jogí la joon cwojin¹³du 'in néei¹ lo wana gatsaa¹²ⁱa coon²¹ tsaa² tyiia mo gasiin¹²na tyani tsá² tyiin²gi tyá' tsá² Israel. ²¹Jiin¹³ 'e gafo¹oo tá² mo siin¹²na jee²¹² 'ii: "Ti jmií²¹² no jmoo²oo' 'ii²¹ tyiia tsu 'wii¹³ jo¹o líi²na 'e jiin¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹²" —jin¹² Poo².

²²Mo ganú²un Féé¹³ do 'elo tsu 'wii¹³ røø²¹ ñii¹i cwáain¹ tyá' 'in jai² líi² Jesús gatyuu¹²mo 'e júu³ do. Joon gajin¹²in:

—Mi cwee¹i 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do sii²¹ Lisias joongi ityee¹mo júu³ 'e cwáain¹ tyii¹ lo.

²³Joon Féé¹³ do gatyu¹²u to² fii²¹² láa² do 'e jo mo láa²mogí Poo². Pe gacwo¹o 'ii²¹ 'e tsalín² tsá² seein²¹ Poo² tyú² coon¹³ 'e tsafee¹³ⁱ 'ido. Joongi 'e cwo¹o 'e dø¹ 'ido.

²⁴Mo gangíi² coon²¹ tún² jmií²¹²gi gatyía¹ Féé¹³ coon¹³ 'in tsamí² tyá'a 'in sii²¹ Drusila. 'Ii-i jaain²¹ tsamí² 'in seein²¹ Israel. Joon gatyu¹²u to² gajó² Poo². 'Iin²¹²in núu¹un xiiala lí² tsáai¹-tsi tsá² Jesucristo. ²⁵La 'íí²¹² mo faa¹²ⁱa Poo² xiiala ngí¹ tsá² fu¹ coon²¹ tsáa¹, joongi xiiala tyu¹² tsá² to² yaai, joongi

xiiala mi jmáa¹ Dios 'ii²¹ tyá' tsá² gafoo¹mo Féé¹³ do. Joon gajin¹²in:

—Cwo¹mo nano. Joon mi jóø²gi itø¹³øø¹ 'na tún¹.

²⁶'I¹-tsi Féé¹³ icwo¹ Poo² 'ii cuu² joon iláa²mo. 'Wii¹³ joon líi¹ 'láai² naa¹³ nigatø¹ø Poo² 'e siin¹in coon¹³on. ²⁷La joon gangíi¹i tún² jiin²¹gi mo cwo¹íi¹ Féé¹³ 'e to² 'oo¹o do. Joon 'in tsá² sii²¹ Porcio Festo ga¹f² cwaain²¹ tyá'a. Tsu 'iin²¹²in Féé¹³ do iliseein²¹ røø²¹ coon¹³ tsá² Israel jo galáa¹ Poo² do.

25

Poo² tyani Festo

¹Gatyí¹a Festo ga¹'ii²¹mo to² tyá' Féé¹³.

Mo gatsín¹ 'ni¹ jmií²¹² gacwo¹íi¹ Cesarea gangó¹ fu Jerusalén. ²Mo gatí² do-o 'in tyu¹² to² tyá' untsá² coon¹³ tsá² Israel 'in tyiin²gi gacwo¹o coon²¹ tsaa² tyá' Poo². ³Joon gamíi¹i tyani 'ido lawa coon²¹ júu³ jai¹² 'e siin¹²in Poo² fu Jerusalén. Pe 'ii²¹ tyá'a ijnga¹²mo Poo² tyá' fu¹. ⁴Pe gajin¹² Festo 'e fu Cesarea siin¹² Poo² joon 'ii-o 'i¹-tsi 'e tsáa¹a fu do jmoo¹ joon coon²¹ jmií²¹². ⁵Joon gajin¹²in:

—Doñí¹in jee²¹² 'na¹ 'in 'oo¹o to² 'ná¹ cwolín²naa¹ fu Cesarea coon¹³ jna. Joon wana 'in tsañuu¹ do niga¹aa¹ coon²¹ tsaa² fee¹ lí²-i jmaa²aa¹ tsaa² tyá'a.

⁶Líi²mo jñá² si dyá² jmií²¹² gajan¹gi Festo fu Jerusalén do. Joon ganga¹²mo fu Cesarea. Joon mo gajná² jmií²¹² joon gacwó² 'áan³ tyá'a lí lí tii² cwaat¹. Joon gatyu¹²u to² jó² Poo². ⁷Joon mo ga¹f² Poo² gajatyéen¹in tsá² Israel 'in nigatyalín² Jerusalén. Joon gajmaa¹ 'láai² tsaa² tyá' Poo². Pe jiin¹³ coon²¹ jo gali¹i. ⁸Joon gafaa¹²ⁱa Poo² 'wii²¹² tyá'a:

—Jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee mo 'nó³oo. Jo mo gafo¹oo 'laa¹²ⁱ tyá' ley tyá' tsá² Israel jon'gi tyá' cwo¹ fee¹ tyá'a. Jon'gi mo fo¹oo 'laa¹²ⁱ tyá' tsaa²to² nifu tyín¹ Roma —jin¹² Poo².

⁹Tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in Festo jmaa¹a tyú²-u coon¹³ tsá² Israel joon gaunngíi¹ Poo² do:

—Ja 'iin²¹²u'un cwo¹³o fu Jerusalén. Joon do-o ijmáa¹ 'ii²¹ tyi¹i?

¹⁰Joon gañii¹ Poo² do:

—Siin¹²na tyani 'in 'oo¹o to² Roma lí cwooi¹ lisá² 'ii²¹ tyiia. Tsu tyú²-u ñí²i 'e jo 'ee tsaa² mo ga¹nó³oo tyá' tsá² Israel. ¹¹Wana niga¹nó³oo coon²¹ tsaa² 'e tii²¹mo

júun²mo jo cwooi¹ fo¹oo wa'a jo júun²na. Pe wana jogi sá² coon²¹ júu³ jo¹ la li 'e tsaa² cwo²¹ to² ni jiin¹³ jaain²¹ jo 'oo'o 'ii²¹ 'e jaa²¹ in jna tyani¹i. Mí³oo 'e 'in 'oo'o to² nifu do 'ña'o jmáa'a 'ii²¹ tyiia —gajin¹² Poo² do.

¹² Joon mo ngayuui¹³ gafaa¹²a Festo coon¹³ 'in tyu¹² to² coon¹³ on joon gajin¹² in:

—Nigamí³i 'e lisá² 'ii²¹ tyi¹ tyani 'in 'oo'o to² nifu. Joon do-o icwoo¹³o.

Poo² tyani róo¹³ Agripa

¹³ Mo ganggii² coon²¹ tún² jmií²¹²gi 'in róo¹³ Agripa coon¹³ Berenice tyalín² fu Cesarea. Tyalín² ngafee¹²i Festo. ¹⁴ Do-o gajaan¹an wóo²xu. Joon mo gatyaa¹a Festo júu³ coon¹³ 'in róo¹³ do cwáain¹ tya¹ Poo² gajin¹² in:

—Lo-o 'yuui² jaain²¹ tsanu¹ 'nuñ³ 'in gasáai¹ Fée¹³. ¹⁵ Mo gataan²¹²na Jerusalén 'in tyu¹² to² tya¹ untsá² coon¹³ tsacoo¹³ tya¹ tsá² Israel gacwolín² gacwoo²¹ tsaa² tya¹ 'ino. Gamí³i 'e jmáa³aa 'ii²¹ tsaa² tya¹ a. ¹⁶ Jna-gi gafuu²¹²uu 'e jo lí² tsu jo si² tíi² la joon tya¹ tsaa² to² néei¹ Roma. La nu⁸gi ilisá² 'ii²¹ 'e júuin² jaain²¹ tsá² 'ná¹-a téein² 'in cwo¹ tsaa² tyani¹i la jaain²¹ la jaain²¹. Coon¹³ la joon lí²-i un¹oo¹¹mo yaai coon¹³ tsaa² 'e cwo¹o fuu²¹²uu. ¹⁷ La joon mo jalín² fu lo jo 'ee gaun¹³gii²¹²gii 'nií¹a. Pe mo gajná² joon gan³ií 'áan³ tyiia li gatí²¹na. Joon gatyu¹uu to² gajó² 'in tsanu¹ 'e. ¹⁸ Pe jileei¹² 'in jalín²mo gajmaa¹ teen¹ 'in 'e cwo¹o tsaa² tya¹ a jo 'ee gasí²i 'laa¹² tya¹ 'ino la mo 'i¹-tsii. ¹⁹ Lí²mo jiin¹³ tsaa² tya¹ a 'e cwo¹o jiin¹³ tíi² 'e si² tya¹ o coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jesús 'in gajúin¹. Pe 'in Poo² do jin¹² 'in 'e nijiin¹o. ²⁰ Joon jna-a tsu jo ñí³ii 'ee jmáa³aa jiin¹³ 'e cwáain¹ lo gaunngii²ii Poo² wa'a 'iin²¹² in tsee¹²i fu Jerusalén 'e lisá² 'ii²¹ tya¹ a 'e cwáain¹ lo. ²¹ Pe 'i-gi gamí³i jna 'e 'iin²¹² in lisá² 'ii²¹ tya¹ a tyani 'in tyu¹² to² nifu 'in sii²¹ Augusto. 'Wii¹³ joon gatyu¹uu to² 'e jo mo láa³mogi ca mi lí² síi³na tyani 'in tyu¹² to² nifu do —jin¹² Festo do.

²² Joon gajin¹² róo¹³ Agripa do sii²¹i Festo:

—'iin²¹²mo jna jon núu³duu júu³ tya¹ 'in tsanu¹ no.

Joon gajin¹² Festo:

—Tsa¹oo²¹ inúu³du'u.

²³ Mo gajná² jmií²¹² joon ngataa²i Agripa coon¹³ Berenice li²-i líi²¹² 'ya¹²gi 'áai¹. Do-o

ngataa²i tsi li sicaain²¹ tsá² coon¹³ 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² coon¹³ tsá² tyiin²gi 'e fuu²¹ do. Joon Festo do gatyu¹²u to² ijó¹ Poo². ²⁴ Joon gajin¹² in:

—Róo¹³ Agripa, coon¹³ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ jna'a, lo-o siin¹² 'in tsanu¹ no. Fúu¹mo tsá² Israel nigasi¹²i jna 'laa¹² tya¹ 'ino. La Jerusalén tiin¹³ lagi lo jo mo gajan¹ sii²¹i jna 'e tíi² júuin² 'in tsá² lo. ²⁵ Pe líi²na 'e jo 'ee mo gajmaa¹ wa'a 'e tíi² júun² in. ²⁶ Pe jo mo galín²ii róo²¹ wa'a síi³na jí² tyani fíi³ii. 'Wii¹³ tya¹ joon tyu¹³uu to² jajée¹ tyani¹ii. Joongi tyani 'nu-u 'e tyiin²gi róo¹³ Agripa. Jmaa² fee¹-o'o unngii²du'u wa'a lisá² coon²¹ júu³ 'e sii¹³na. ²⁷ Tsa fa¹íi²¹ líi²na 'e síi¹³na jaain²¹ tsá² 'yuui² 'nuñ³ la jo mo ñí³ii 'ee tsaa² tya¹ a.

26

Poo² faa¹²a 'wii²¹² tya¹ a tyani róo¹³ Agripa

¹ Joon gajin¹² Agripa gasii²¹ Poo²:

—Lí²-i foo¹²o cwáain¹ tyi¹ 'wo'o.

Joon Poo² do gajmaa¹ a li² coon¹³ cwo²¹o. Joon gafaa¹² a la lo:

² —Líi¹ jlø¹³na 'e lí²-i fo¹³oo tyani 'i róo¹³ Agripa 'e un¹oo²¹na 'nií¹a tya¹ jileei¹² tsá² Israel 'in nigafaa¹² 'laa¹² tyiia. ³ Tsa ñí³o'o la jilaa¹² tíi² 'e si² tya¹ tsá² Israel. Joon ñí³o'o jilaa¹² cwáain¹ 'e síi¹³i. 'Wii¹³ joon mí³ii 'e núu³du'u coon²¹ tún².

Tyaa¹ a Poo² júu³ xiiala ganggii¹ la nu⁸gi gajoo¹²-tsi

⁴ 'Jileei¹²mo tsá² Israel ñi¹o xiiala mo gataan²¹²na jee²¹² 'ii fu góo³oo coon¹³ Jerusalén ca la mo xuu²¹²na. ⁵ Ñi¹o joon lí²-i faa¹²o wa¹ 'iin²¹² in 'e líi¹na fariseo ca la mo simí¹²mo. Joon 'in tsá² 'in líi¹ fariseo do cwo¹ogi-tsi jmoo¹gi jilaa¹² tíi² 'e si² tyii¹ la jee²¹² jile¹i. ⁶ Pe nano cwo¹ 'ido jna tsaa² 'wii¹³ tsáai¹-tsii 'e Dios jmáa¹a jiin¹¹ 'líi²¹² la li 'e nigajin² 'líi²¹² tsacoo¹³ tyii¹. Fiin¹³ jileei²¹²mo tsá² Israel sijan¹o mi tsín¹ 'e 'ii²¹ do 'e júu³ niga¹íi² Dios. ⁷ La jí dyatún¹ poo²¹² tsá² goo²¹o'o la jmií²¹² tiin¹³ la 'woo¹ sijan¹o. Pe 'wii¹³ sijaan²aan 'e joon, róo¹³ Agripa, cwo¹ 'ido jna tsaa² nano. ⁸ 'Áai¹ wúui¹ 'e jo¹ líi³u 'e jmoo¹o Dios 'e jiin¹¹ tsá² tún¹, ¿ja jo¹?

Tyaa¹ a Poo² júu³ xiiala mo ganggii¹ gajmee¹²i tsá² 'in jo¹ líi² Jesús

⁹“Ñii’la la mo jee’ ga’i’-tsii ijmee’¹³ na tsá’² ‘in nigajo’¹¹ lííi’² Jesús tsá’² Nazaret. ¹⁰La joon gajmáa’³aa fu Jerusalén. Joon coon’¹³ to’² ‘e tyu’¹² ‘in tyu’¹² to’² tya’ untsá’² gataa’¹²na ‘nuñi’³ fúui’¹ líli’¹ ‘in nigajai’¹² lííi’². Joon mo gajngaa’¹¹² tsá’² ‘ii røø’²¹ sii’¹³‘i. ¹¹Líi’¹ ‘láai’² fu ga’e’¹ee tsá’² wúu’¹ mo jo garøø’¹ jilaa’¹²¹ ‘e jo’¹¹ lííi’². Jilaa’¹²¹ ‘elo gajmáa’³aa la caain’²¹ cwo’¹¹ sinagogas. Líi’¹ gauntyí’²na ‘ido cagi ganga’¹øø’³na fu li wíiín’².

Tyaa’⁴ Poo’² júu’³ tún’¹ xiiala mo gajo’¹-tsi

¹²‘Coon’¹³ cwáain’¹ la joon ngóo’³oo fuu’²¹ sii’²¹ Damasco. Ngóo’³oo tyaan’²aan coon’²¹ jí’² ‘e cwo’¹⁰ ‘in tyu’¹² to’² tya’ untsá’². Coon’¹³ jí’² do-o isaan’¹³ moo tsá’² jo’¹¹ lííi’². ¹³Pe la joon galí’² tyiia tya’¹ fu’¹ li li ningóo’³oon do. Mo gatí’² tyiiañi’¹¹ gamóo’³oon coon lawa ‘yíia’² ñi’¹ ‘e gajná’² joo’¹²¹ jó’¹ fu lí’¹ yu’¹. Pe ‘e gøø’¹²gi lagi ‘yíia’² ñi’¹. Gajná’² cu’¹ lí’¹ li sii’¹³na coon’¹³ ‘in ngalii’²¹‘i coon’¹³ do. ¹⁴Joon jilee’¹²¹oo’¹o gacii’²¹na’¹ ni ‘wó’². Joon ganúu’³uun coon’²¹ júu’³ ‘e gasii’²¹ jna coon’¹³ jmi’¹ hebreo: “Saulo, ¿lee lí’¹ øø’¹u jna? Tsu ‘wo’¹o jmaai’¹³ ‘wo’¹o la mo jmoo’¹o joo’¹²¹ jíi’¹ mo’¹øø’¹ mo ‘yá’² fii’²¹²‘i sii’² suun’¹²¹ tya’¹a.” ¹⁵Joon gafo’¹oo: “¿‘lín ‘nu no, Señor?” Joon gasii’²¹‘i Ña’¹ñu’¹u’¹ Jesús jna: “Jna-a Jesús, jna ‘in øø’¹u no. ¹⁶Pe ráan’²un no. Jmaa’²‘a siin’¹²‘u’un tsu nigajné’¹na tyani’¹ ‘e jmaa’²‘a jilaa’¹²¹ to’² tyu’¹³uu. Joongi ifoo’¹²‘o jilaa’¹²¹ ‘e nigañii’²‘i coon’¹³ jilaa’¹²¹ imoo’²‘o ‘wii’¹² tyiia mi li ciiin’²¹gi. ¹⁷Iun’¹øø’¹²¹na ‘nu tyani tsá’² Israel coon’¹³ jilee’¹²¹ tsá’² ‘in néei’¹ li wíin’². Joon jee’²¹² ‘in tsá’² néei’¹ wíin’² do sii’³na ‘nu nano icwoo’³‘o. ¹⁸Cwoo’¹³du’¹ jee’²¹² ‘in tsá’² do tsu nano ngii’¹‘i lawa tsá’² tiuu’²mo. Joon ino’¹³‘o unni’¹‘i. Sii’³duu ‘nu ‘e cwosii’²du’¹u jilaa’¹²¹ ‘e gó’² ‘i’-tsi ca ‘e tyú’². Joon iláa’²mo’¹o ‘ido ja’¹cwoo’²¹ ‘in ‘líi’¹³ joon tsataa’²mo ja’¹cwoo’²¹ Dios. Joongi ilija’²mo líin’² jna. Joon coon’¹³ ‘e la joon lí’²-i ‘iin’²mo tsaa’² tya’¹a. Joon ‘ii’²¹mo coon’²¹ ‘áan’³ tya’¹ ‘e ‘oo’¹o Dios tya’¹ jilee’¹²¹ ‘in nigauntyú’¹‘i.”

Tyaa’⁴ Poo’² júu’³ xiiala gacwoo’¹o júu’³ tyú’²

¹⁹‘La joon, røø’¹³ Agripa, galinuu’¹³oo jilaa’¹²¹ júu’³ ‘e gasii’²¹ Jesús jna fu yu’¹ ñu’¹fú’² do. ²⁰Galáa’² ‘wii’¹² cwóo’³oo júu’³ tyú’² nifu ‘in néei’¹ Damasco. Mo ngayuui’¹³ joon gacwóo’³oo júu’³ tyú’² tya’¹ ‘in néei’¹

Jerusalén coon’¹³ la caain’²¹ li sii’²¹ Judea coon’¹³ jilee’¹²¹ ‘in jo seen’²¹ Israel. Gafuu’²¹²uu ‘e ‘ná’²jaa’¹²¹-tsi joon lí’² tsáa’¹mo-tsi Dios. Joon cwojmaa’¹⁰ la jmoo’¹o tsá’² ‘in nigajo’¹²-tsi. ²¹‘Wii’²¹² cwáain’¹ la lo-o gasain’¹² tsá’² Israel jna fu inuu’¹ cwo’¹ fee’¹ tya’¹ do. La mo ‘iin’²¹²in jngaa’¹²‘i jna. ²²Pe coon’¹³ ‘e joon jo gajo’¹-tsii tsu gauncoon’¹³ Dios jna ca nano. Cwo’¹³oo júu’³ tyú’² tya’¹ jilee’¹²¹ la ‘in tañí’² tiin’¹³ la tsacøø’¹¹³ ‘in tyiin’²gi. Gafuu’²¹²uu jiin’¹³ la gajin’¹² ‘in tsá’² gafaa’²¹ júu’³ tya’¹ Dios calií’¹³ coon’¹³ la gajin’¹² Moisés ‘e ‘ná’¹ ilí’². ²³Gajin’¹²o Moisés ‘e Cristo ‘ná’¹ nii’²¹ wúu’¹. Joon mi yuui’¹³ joon júun’¹mo. Joon ‘ii-o nifu jiin’¹in jee’²¹² ‘líi’²¹². Joon icwó’² júu’³ coon’¹³ jna’¹ tsá’² Israel coon’¹³ tsá’² seen’²¹ li xiia’¹ ‘e jilee’¹²¹ ‘in jai’¹² lííi’² ‘ii jiin’¹‘o tún’¹ la gajiiin’¹in —jin’¹² Poo’² do.

Poo’² tyá’²-tsi Agripa ‘e ijai’¹² lííi’²

²⁴Mo gafaa’¹²¹ Poo’² ‘elo ‘wii’²¹² tya’¹ joon ‘in Festo do ga’¹oo’¹o jin’¹²in:

—‘Yu’¹ caa’²¹²mo’¹o, Poo’², coon’¹³ jilaa’¹¹ ‘e nigauntsáa’¹³‘a nigalicaa’²¹²mo’¹o!

²⁵Pe Poo’² do gañii’¹‘i:

—Jmaa’²‘a fee’¹‘o’¹o, Festo, pe jo ‘yu’¹ caa’²¹²na. Lí’¹ cii’¹²‘i lí’². Júu’³ røø’²¹ jilaa’¹²¹ ‘elo. Jiin’¹³ júu’³ ja’¹²mo fo’¹³oo. ²⁶Lo-o tyiin’¹ røø’¹³ Agripa ‘in cwii’¹ jilaa’¹²¹ ‘elo. ‘Wii’¹³ joon jo cu’¹²-tsii fo’¹³oo tyanii’¹ tsu tsáa’¹mo-tsii ‘e ñi’¹o jilaa’¹²¹ ‘elo. Jilaa’¹²¹ ‘elo jo gali’¹uuiin’²¹ —jin’¹² Poo’² sii’²¹²‘i tsá’² do.

Joon gajin’¹² Poo’² sii’²¹²‘i røø’¹³ Agripa:

²⁷—¿Ti jo’¹ lííi’²u, røø’¹³ Agripa, jilaa’¹²¹ júu’³ ‘e gafaa’¹²¹ ‘in cwo’¹ júu’³ tyú’² calií’¹³? Ñi’¹oo ‘e jo’¹o lííi’²u.

²⁸Joon gajin’¹² Agripa do:

—Coon’²¹xu’¹u jogí tyá’²-‘o’¹o jna ‘e jo’¹ lííi’²na Cristo.

²⁹Joon gañii’¹‘i Poo’²:

—Coon’²¹xu’¹ lí’¹ si’¹ ‘e ‘láai’² ‘ee ‘áai’¹ ‘ya’²gi wa’¹ icwó’² Dios ilitsáa’¹mo-‘o’¹o lawa jna. Pe jon’¹ jiin’¹³ ‘nu’¹ ‘wo’¹o pe ce jilee’¹²¹mo ‘in nuu’¹un júu’³ tyiia la nano. Pe jo ‘núu’¹ cadena cwoo’²¹o la ‘núu’¹ cwóo’³oo lo.

³⁰Mo ngayuui’¹³ gajin’¹² Poo’² jilaa’¹²¹ ‘elo garóon’² røø’¹³ coon’¹³ ‘in ‘oo’¹o to’² gobernador coon’¹³ Berenice coon’¹³ jilee’¹²¹gi ‘in néei’¹ do. ³¹Joon gangalín’²mo li xiia’¹ li jo nuu’¹un Poo’² li ngatya’¹ júu’³ do. Ngasín’¹in ‘e júu’³ sii’¹‘i jee’²¹² ‘ii. Jin’¹²in sii’¹‘i:

—In tsañuu¹ lo jo 'ee mo gajmaa'a wa'a 'e tñii² júuin². Jiin¹³ jo tñii² 'yuui²gi 'nuñí³.

³²Joon gajin¹² Agripa gasii¹²i Festo:

—Lí²-i wuxu' nicaláa²mo'o 'in tsañuu¹ lo wa'a jo 'ña'a mo gamii¹ 'e ilisá² 'ii¹² tya'a tyani 'in tyu¹² to² nifu tyiín¹ Roma.

27

Sii¹in Poo² fu Roma

¹ Mo gaun¹'ii²¹ júu³ 'e siin¹²in jna'a fu li sii²¹ Italia joon gatyaa¹ 'ido Poo² cwoo²¹ 'in tyu¹² to² cfein¹³ 'láa² 'in sii²¹ Julio. Gatyaa¹ cwoo²¹ 'inlíi¹³gi 'in taai² 'nuñí³ coon¹³ Poo² do. 'In Julio do tyu¹² to² cfein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Augusto. ²Gangatoo²¹o coon²¹ tsi barco 'e jó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Adramitio. Jaain²¹ tsá² sii²¹ Aristarco, 'in seein²¹ fu Tesalónica 'e náa¹ li sii²¹ Macedonia ngoo²¹-o jon coon¹³. 'E barco do itsá² la caain²¹ li sii²¹ Asia. ³ Mo gajná² jmií²¹² joon gatyalii²¹'i fuu²¹ Sidón. Do-o 'in Julio do gajmaa'a feei¹-tsi tya' Poo². Gacwoo¹o 'ii¹² 'e tsafee¹³ Poo² jilee¹'i 'in seein²¹ tyú² coon¹³ 'e fuu²¹ do. 'Ido-gi gaunjí²mo Poo² do. ⁴ Mo ga'woo²¹o'o fu Sidón do gangü²¹²na'a lí' caluu coon²¹ cwoo¹³ roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Chipre li jo jnoó¹ tyí² 'áai'. Ngalii²¹'i la joon tsu 'wii¹³ líi' ga'í² tyí² lí' li ngalii²¹'i do. ⁵ Gangü²¹²na'a coon²¹ tsáa¹ tyani li sii²¹ Cilicia coon¹³ Panfilia. Joon gatyalii²¹'i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Mira náa¹ li sii²¹ Licia.

⁶ Do-o 'in tyu¹² to² 'láa² do gatsaa¹²a coon²¹ barco 'e jó¹ fu Alejandría 'e tsáa¹ a fu Italia. Joon gatyú² to² ngatoo²o'o. ⁷ Láa²mo jmií²¹² ngatoo²¹o'o fu¹. Waa²¹²mo gangalii²¹'i. Líi¹ tyan¹ to² gatyalii²¹'i tyani coon²¹ li sii²¹ Gnido. Tyan¹ to² 'áai¹ tsu líi' ga'í² tyí² lí' li ngalii²¹'i do. 'Wii¹³ joon gangü²¹²na'a tyani li sii²¹ Salmón. Joon gangü²¹jna'a lí' cwoo²¹o'o tsáa¹ coon²¹ cwoo¹³ roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Creta li jo 'í² tyí² 'áai'. ⁸ Gangü²¹²mo'o tyan¹ to² ca gatyalii²¹'i coon²¹ 'áa³ tyú² tya' barco. Tyan'an coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Lasea.

⁹ 'Áa²mo nigali¹'í²¹²na'a wóo² 'áai¹. Joon ni'í¹ fo² 'e tsatoo²gi¹ fu¹ ni jmií²¹ tsu ningü¹mo jmií²¹² 'e go¹² tsá² Israel tyiiañi¹. Tyan'an nijó¹ jiin²¹ 'e 'í² tyí² 'áai'. 'Wii¹³ joon gacwó¹ Poo² coon²¹ cwáain¹. ¹⁰ Joon gajin¹²in:

—Tsañuu¹, líi²na 'e líi¹ 'í¹ fo² 'e fu¹ ngalii²¹'i no. Joon cu¹²u-tsii¹ 'e si no-o ga'iin² barco no coon¹³ jilaa²¹ laa²¹². Cagi jna' cweei¹ júun²na'.

¹¹ Pe 'in tyu¹² to² 'láa² do ligi gaunjí² tya' 'in fii²¹² barco do coon¹³ 'in tyu¹² to² barco lagi Poo². ¹² Joon tsu 'wii¹³ 'e 'áan³ do lí' li ngaliín² do jo tseein²¹ wa'a ingü¹ mi ti jiin²¹ 'í² tyí² xuu¹ jogi jilee¹²mo ga'í¹-tsi 'e 'áai¹gi tyú² wa'a i'woo²¹ do. 'Iin²¹²in wa'a ilí² tyalíin² fu Fenice. Tsu Fenice do coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' jmií²¹ tyu¹² to² Creta do. Joon roon¹ 'e fuu²¹ li jo tii¹³ tyí² 'áai. Do-o itéen¹in jiin¹³ la ti jiin²¹ 'e jo 'í²gi tyí².

'Áai' 'í¹ tyí² ni jmi'ñi¹³

¹³ Joon ti' xuu¹ mo ga'láa² 'wii²¹² 'í² tyí² lí' caai¹ tsá² tooin²¹² li yoin¹² ñi¹ líi² ilí²-i tsaliín². Joon ga'woo²¹o'o. Joon gangü²¹²na'a co' ti' jmií²¹ Creta do. ¹⁴ Mo ngayuu¹¹³xu joon gajnáa¹ coon²¹ tyí² 'gøøi¹³ 'áa¹ tsaa' barco do. 'E tyí² joon sii²¹ Nordeste. ¹⁵ Joon ga'láa² 'wii²¹² ga'lá²a. Tsu 'wii¹³ jo líi²¹'i tsajée¹gi¹ coon¹³ tyí² do gacwoo²¹o'o gajée¹mo jna'a. ¹⁶ Gangü²¹²na'a caluu coon²¹ cwoo¹³ pi¹³ roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Clauda li jo 'í² tyí² 'áai¹. Líi¹ gacwoo²¹o'o to² yia'a gali¹oo'o gatyii²¹'i móo¹ 'e jó¹ caluu barco do. ¹⁷ Mo ngayuu¹¹³ gasaa¹a móo¹ do joon gajmee¹³na'a to² 'nii²¹² mi² cu' lí' barco do. Coon²¹ 'e do-o cwo'gi pi². Tsu 'wii¹³ 'goo¹²o tsataa¹² jee²¹² too¹³ 'e sii²¹ Sirte gaxía¹o 'mi¹² jmií¹³ tyí². Joon cwo¹-o wa'a gajée¹mo tyí² 'ii. ¹⁸ Mo gajná² jmií²¹² joon líi¹ 'í² tyí². Joon ga'láa² 'wii²¹² gadya¹a laa²¹² ni jmi'ñi¹³ do la coon²¹ jo 'ii²¹gi. ¹⁹ Mo gati² 'ni¹ jmií²¹² coon¹³ cwoo¹o'o gadyí¹³a'a tsi jmií²¹ jilaa¹²¹ 'e jmaai¹ to² tya' barco do. ²⁰ Líi¹ 'láai² jmií²¹² gangü¹'i jo mo gajné¹ 'ni¹ jon'gi núu¹. Coon¹³ jilaa¹²¹ tyí² 'e niga'í² do ga'í²-tsii¹ 'e jo lí² tein¹³gi¹ coonti.

²¹ Líi¹ 'láai² jmií²¹² ningóo¹ 'e jo mo tyée³e'e. Joon Poo² gajmaa'a siin¹²in jee²¹² 'in tsá² do. Joon gajin¹²in:

—Tsañuu¹, tyú²gi woxu'u ganúu²oo' jilaa¹²¹ 'e gafo¹³oo do, womo jo ga'woo²oo' 'e Creta do. Joon jo galí² 'e fa¹³ lo. ²² Pe nano tya²-oo' tsu jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo júuin²gi¹ fiin¹³ ga'iin²mo barco no. ²³ Tsu ca nuu²¹ gajné¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios 'aai' jna. Joongi jmóo³oo la to² tyu¹². ²⁴ 'In

ángel do gasii¹²¹i jna: “Jo jmaa²a 'goo¹²¹o, Poo², tsu 'ná¹-a tyée¹u'u tyani 'in tyu¹² to² nifu tyíin¹ Roma. Tsu 'wii¹¹³ cwáain¹ tyio'o Dios iun¹øø¹i jileei¹²¹ 'in téein² coon¹³ 'nu 'e tsi barco no.” ²⁵ 'Wii¹¹³ joon, tsañuu¹, —jin¹² Poo² do— tya¹-oo' tsu jo cu¹²-tsii coon¹³ Dios. Jo¹o líi²na jilaa¹²¹ 'e gasii¹²¹ 'in ángel do jna. ²⁶ 'Ná¹-a ixuu¹²¹na' nitsaa² caai¹ cwoo¹³ tyuun roon¹ ni jmií²¹ —jin¹² Poo².

²⁷ Coon²¹ canuu²¹ mo gatsín¹ tún² semóo¹³ 'e gangii²¹²na'a Claudia do gatyalii²¹i'i coon²¹ ni jmií²¹ sii²¹ Adria. Gajná¹ tyí² cu' li' li ngalii²¹i'i do. La 'woo¹ tyiianuu¹ 'in tyan¹ barco do galili¹³¹ 'e nigatyéen¹in lí' coon²¹ cwoo¹³ tyuun²¹. ²⁸ Joon gatyaa¹ 'ii¹²¹ xiati jiin¹³ 'o¹² jmií²¹ do. Joon ni'o¹²o dyadya¹ tsi jnúu² metros. Joon mo gatí² nifugixu gatyaa¹ 'ii¹²¹ tún¹. Joon ni'o¹²gixu jiin¹³ dyíia² dyíia¹ metros. ²⁹ Tsu 'goo¹²¹o wana gatyuin² cuun²¹² joon gaxíia² tyán² ñi'loo¹³ li caluu barco do. Joon jaan¹ la 'ii²¹² ca jná². Seen²¹ fa¹³. ³⁰ La 'ii²¹² joon 'in tyan¹ barco do 'iin²¹²in cwiin¹ 'e tsi móo¹ do. Joon coon¹³ cwáain¹ la joon gaxíia²o móo¹ do tsi jmií²¹. Jmoo¹-o lawa'a íxia² ñi'loo¹ do lí' tyani barco do. ³¹ Joon gajin¹² Poo² gasii¹²¹i 'in tyu¹² to² 'láa² do:

—Wana 'inlo jo ján¹ tsi barco lo jo lí² tiin¹³naa'.

³² Joon 'in 'láa² do gatyu¹²o 'nii²¹² mi² si'núu¹ 'u 'e do. Joon gangoo¹³ móo¹ do.

³³ Joon la ti lí jná²-a Poo² gacwo¹²o cwáain¹ 'in tsá² do 'e dø¹³xu jile¹'i'. Joon jin¹²in:

—Ningóo¹ tún² semóo¹ 'e 'naa' jo mo gacwúu¹naa' jon'gi mo tyee¹²ee'. ³⁴ Mí³ii tyan¹³ii 'e cøø¹³xuu¹ capi¹³ tsu 'elo-o 'e tyiin²gi 'e tiin¹³moo'. Cejiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo 'ee incwuui¹²¹.

³⁵ Mo ngayuui¹³ gajin¹² Poo² jilaa¹²¹ 'elo gatíi² coon²¹ 'iini¹. Joon gacwo¹-o 'maai¹³ Dios tyani jileei¹²¹. Joon gajmaa¹ ca 'no¹³. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø¹²¹ø. ³⁶ Tsifu joon jileei¹²¹ gatyaa¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø¹²¹ø. ³⁷ Joon jee²¹² jile¹'e'e coontya dyíia¹ tyuun¹moo'o jo ti jna'a 'ni¹ cfein¹³ tsi barco do. ³⁸ Joon mo ngayuui¹³ gagøø¹²¹ø yaai¹-tsi jile¹'e'e joon gadya¹²a trigo tsi jmií¹³. Coon¹³ 'e la joon jo 'ii²¹gi barco do.

Nga'oo¹²¹o barco jee²¹² too¹³

³⁹ Mo gajná² 'in tyaan¹ barco do jo galicwii¹ cwoo¹³ do. Pe ganií²¹ coon²¹ cwáa¹

jmií²¹ jee²¹² nitsaa². Joon gasii²¹ wa'a lí² tsatyéein¹ barco do. ⁴⁰ Joon gatyua¹²u 'nii²¹² mi² tya' ñi'loo¹³ do. Gatú²o tsi jmií²¹ do. Ga'íi²o jla¹¹ 'mopiin¹¹² 'e jmaa¹²¹ to² 'e jiin¹³ barco do. Joon gasaa²¹o lí 'íi' tyí² 'e 'mi¹² 'íi' tyani barco do. Joon 'e barco do ga'láa² 'wii²¹² gangatyéen¹mo fu nitsaa². ⁴¹ Pe mo gatyía¹ fu lí seein²¹ tún² cwáa¹ jmií²¹² do, do-o ganga'oo¹²¹ 'e barco do jee²¹² too¹³. Líi¹ tá² gason¹ jiin¹³ jo lí² jøø¹²¹gi. Joon lí' caluu barco do ga'láa² 'wii²¹² gaffín¹mo coon¹³ 'e jmií²¹ jnóo¹ do. ⁴² 'In 'láa² do la mo 'iin²¹²in jnga¹²mo 'in taai² 'nuñi³ do la coon²¹ jo cwoo²¹ cwii¹ 'ido la 'ii²¹² cwa¹²a tyii¹²¹. ⁴³ Pe 'in tyu¹² to² 'láa² do jo 'iin²¹²in júuin² Poo² do. Joon jo gacwoo¹o júu³ 'e júuin² 'ido. Pe gatyua¹²u to² jileei¹²¹ 'in tíi²¹ cwa¹² tyii¹²¹ tsataa²mo jmií²¹ nifu. Cwotyaliín²mo fu cwoo¹³ tyuun²¹. ⁴⁴ Joon 'in catyaa¹²gi do gangalín²mo tsín¹in ni 'mojiin²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'no¹³ barco do. Coon¹³ 'e la joon gatiin¹³mo jilee¹²¹ 'in tsá² do fu cwoo¹³ tyuun²¹.

28

Poo² taain¹ coon²¹ cwoo¹³ sii²¹ Malta

¹ Mo gatiin¹³na'a jile¹'e'e coon'tya galinee²e'e 'e cwoo¹³ do nisi²¹ Malta. ² Jileei¹²¹ 'in niseein²¹ do líi¹ gaunjí²in jna'a. Joon gajmaa¹¹²a coon²¹ poo²¹² jí² fee¹¹ tsu 'wii¹¹³ líi¹ cwíi². Joongi líi¹ tsáa¹ jmí¹. Joon gasii¹²¹i jna'oo'o jile¹'e'e 'e tsatyéé¹na'a 'e untyaa¹¹na'a yíia'a. ³ Joon Poo² gauntíi¹¹xu coon²¹ poo²¹² 'no¹³ cwuu²¹² tyuun²¹. Joon la 'ii²¹² gadya¹²a jee²¹² jí² do gacwo¹³ii³ jaain²¹ mii¹²¹ cwii¹in 'wii¹³ tyíi². Joon gacuu¹²¹u cwoo²¹ Poo². ⁴ Mo ganí² 'in tsá² do 'e 'íi¹in mii¹²¹ do cwoo²¹ Poo² joon gasii²¹i jee²¹² 'ii:

—Jaain²¹ 'in jngaai¹¹² tsá²-a 'in tsañuu¹¹ lo. Fiin¹³ ga'ii¹³mo ni jmií¹³ pe 'ii²¹ tya' Dios jo cwo¹gi seein²¹.

⁵ Joon gapiin² Poo² 'in mii¹²¹ do ni jí². Joon jo 'ee galíi¹. ⁶ Jilee¹²¹mo sijan² 'e iyian²¹ cwoo²¹o lí gacuu¹²¹ mii¹²¹ do si jee²¹² cata 'ee icii¹²¹ jún¹mo. Pe líi¹ síjään¹an. Joon mo ganií²¹ jo 'ee lí² itsangíi² 'ido gaunsíi²mo 'e í¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹a 'e Poo² do líi¹i jaain²¹ dios.

⁷ Tyan¹ co' do-o roon¹on coon²¹ cwoo¹³ 'wó² tya' jaain²¹ tsañuu¹¹ sii²¹ Publio. 'Ido-o

'in tyiin²gi 'in seein²¹ do. Joon 'ii ga'ii¹²¹i jna'a. Joon gaunjii²in jna'a tyú² lílii¹ jee²¹² 'ni¹ jmií²¹². ⁸Galí² 'e jmií²¹ Publio do ni-raain¹ tsaa^{13a}. 'Yu tyí²in joongi siui¹¹²ⁱ. Poo² ngafee¹¹²ⁱ 'ido. Joon mo ngayui¹¹³ gafa^{21a} júu³ tyú² ga'íi³ cwoo^{21o} tya' 'ido. Joon gaun'láa²mo. ⁹Mo galiíi¹¹ⁱ jileei¹²¹ tsatsaa¹¹³ 'in seein²¹gi do gajalín² joon ga'láa²mo. ¹⁰Joon líi¹ gaun'goo²¹ jna'a. Mo ngayui¹¹³ joon ngatoo^{2o}o barco xiia¹²¹. Joon gacwo^{11o} jna'a jilaa¹²¹ 'e tyiin²gi tyii¹ li tsaa^{21a}'a.

Poo² gatyí^{1a} fu Roma

¹¹Mo gangíi² gaai²¹ sii¹²¹ 'e toon^{21o}on do joon ngatoo^{2o}o tsi coon²¹ barco 'e gajan¹ la 'ii²¹² gangíi¹ jii²¹ tya' tyí² do. Coon²¹ barco 'e nijó² fu Alejandría. Jée¹mo tyani coon²¹ li² líi¹ dioses 'in sii²¹ Cástor coon¹¹³ Pólux. ¹²Joon gatyalii²¹ⁱ coon²¹ fuu²¹ ti' jmií²¹ sii²¹ Siracusa. Do-o gatoon^{21o}on 'ni¹ jmií²¹². ¹³Mo ga'woo^{2o}o joon gangíi^{21na}'a tyan¹ ti'jmií²¹ ca gatyalii²¹ⁱ fu Regio. Mo gajná² jmií²¹ joon ga'íi² tyí² fu li' tooin²¹² li yooi¹¹³ ni¹¹. Joon mo gatí² tún² jmií²¹²gi gatyalii²¹ⁱ fu Puteoli. ¹⁴Do-o gatsee^{121na}'a 'inlíi¹³ tsaru^{11u}. Gasíi¹²¹ⁱ jna'a 'e joon^{2o}on coon²¹ semóo¹ coon^{113on}. Mo ngayui¹¹³ joon ga'woo^{2o}o joon ngalii²¹ⁱ fu Roma. ¹⁵Joon 'in tsá² jai¹² líi² néei¹ Roma do niganú^{2o} júu³ 'e jo^{11o}o. Joon gajaunjiin¹¹in jna'a ti tya' fu¹ fu li sii²¹ Foro de Apio, joongi li sii²¹ Tres Tabernas. Mo gani¹² Poo² gacwo^{11o} 'maai¹¹³ Dios joon gatya^{2gi}-tsi. ¹⁶Mo gatyalii²¹ⁱ Roma do 'in tyu¹² to² 'láa² do gajaan¹²¹mo 'in ngalín² 'nũñ³ do tyani fii²¹² 'in tyu¹² to² 'láa². Pe Poo² gacwoo²¹ coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in 'aai¹ 'ii.

Poo² cwoo^{1o} júu³ fu Roma

¹⁷'Ni¹ jmií²¹²gi gangíi¹ 'e gatyé¹² Poo² joon gatyú^{12u} to² 'e jalín² tsá² Israel 'in tyiin²gi 'in néei¹ Roma. Joon mo galicaain²¹ 'ido gajin²in:
—Tsarui^{1u}, fiin¹³ jo 'ee gó² 'e gajmáa^{3aa} tya' tsá² Israel coon¹¹³ jilaa¹²¹ tíi² 'e si¹² tya' 'líi²¹² tsacøi¹¹³ 'wii¹¹³ joon gataan^{113na} 'uu^{212uu} 'nũñ³ Jerusalén. Joon gajaan¹²¹in jna tyani 'in 'oo^{1o} to² Roma. ¹⁸Mo ngayui¹¹³ gaunngíi¹ jna gali'iin²¹²mo lá¹mo jna tsu¹ jii¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² tyiia gatsaa^{121a} wa'a ijngaa¹¹²ⁱ jna. ¹⁹Pe

'in tsá² seein²¹ Israel do jo 'iin²¹²in ján² røø²¹. 'Wii¹¹³ joon gamí³ⁱⁱ 'e 'in tyu¹² to² nifu ijmaa^{1a} 'ii²¹ tyiia fiin¹³ jo 'ee tsaa² sá² jmáa^{3aa} tya' tsagoo^{3oo}. ²⁰'Wii¹¹³ joon nigatø^{11øø} 'naa¹ 'e jøø^{3øø} joongi fuu^{212uu} 'naa'. Máa'moo¹ jna si'nũu^{13na} cadena cwóo^{3oo} tsu 'wii¹¹³ líi²na la líi² jileei¹²¹ tsá² Israel. Líi²na 'e Dios ijmaa^{1a} tiin^{113na}' —jin¹² Poo².

²¹Joon 'in tsacøi¹¹³ do gajin¹²in:

—Jna'a jii¹¹³ coon²¹ jí² jo mo 'ii¹¹³na'a tya' tsá² néei¹ Judea cwáain¹ tyi'i. Jon'gi tsagoo^{212o} néei¹ do wa'a nijalín² faa^{121a} 'laa¹²¹ tyi'i. ²²'In²¹²mo jna'a nuu^{21u}un jilaa¹²¹ 'e 'i^{11o}o. Tsu néé² jna'a 'e la caan²¹mo faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ múui² lo —gajin¹²in.

²³La joon gataan²¹ coon²¹ jmií²¹² gatyalín² fúui¹ tsá² li tyiin¹ Poo² do. Joon ca'aa²¹ tiin¹¹³ ca nuu²¹ faa^{121a} Poo² cwáain¹ tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Coon¹¹³ jí² tya' Moisés joongi coon¹¹³ jí² tya' tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² calíi, coon¹¹³ 'e la joon gatya¹-tsi tsá² do wa'a ja¹²mo líi² Jesus. ²⁴Joon 'inlíi¹³ ga'ii¹²¹mo jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹ Poo² do. 'Inlíi¹³gi jo jo¹¹ galíi². ²⁵Ga'láa² 'wii²¹² ngaliin¹mo tsu 'wii¹¹³ jo røø²¹ síi²ⁱ jee²¹² 'ii. Joon gajin¹² Poo²:

—'Eja¹²mo gafa^{21a} 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo gacwo^{11o} jaain²¹ tsá² 'in gafa²¹ júu³ tya' Dios calíi 'in sii²¹ Isaías 'e júu³ lo 'e jin¹²:

²⁶Ngí¹ cwosii¹¹³ 'in tsá² no: 'Naa' nuu²uun¹ pe jo 'øøi^{121-1oo}. 'Naa' jøø^{2øø} pe jo coon^{2oon} cwáain¹.

²⁷Tsu ningali¹ waa^{121a}-tsi 'in tsá² no.

Líi¹ gó² nuu¹un.

Yaamo jnií¹ unní¹ la coon¹²¹ jo jøø².

Jo-gi nuu¹un coon¹¹³ loocwóo^{1o}.

Jon'gi 'øøi¹²¹-tsi.

Jon'gi cii¹¹²ⁱ coon¹¹³ jna wa'a un'láa^{2na}.

²⁸Cwolini¹ 'oo' 'e nano tiin¹¹³ lingoo¹gi icwo^{13oo} tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'e júu³ lo tya' xiiala untiin¹¹³ Dios tsá². Joon inuu^{1o}.

²⁹Mo ngayui¹¹³ gajin¹² Poo² 'elo 'in tsá²

Israel do gangalín² síi²ⁱ lílii¹ jee²¹² 'ii.

³⁰Poo² do gajaan¹gi tún² jii²¹gi coon²¹ inuu¹ li cii¹²¹ 'laa¹¹³. Joon 'ii¹²¹mo jileei¹²¹ 'in tsalín² tsajøø¹²¹² 'ii. ³¹Lí²-i cwo^{12o} júu³ tyú² tya' doni¹in xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Joon ga'e^{12e} cwáain¹ tya' Na'nũ^{1u} Jesu-cristo jii¹¹³ jo 'iin untyí¹ingí¹ 'ii.

Jí² gasii¹ in San Pablo tí²i in tsá² jai² líí² Jesucristo 'in nééi¹ Roma

Síi²i Poo² 'e jí² lo tya' tsá² nééi¹ Roma

¹Jna-a, Poo², síi²na 'e jí² lo tyi'naa' 'in nééi¹ Roma. Jmóó³oo jii¹³ la to² tyu¹² Jesucristo. Joon Dios Jmii²¹ gatyii¹³ in jna 'e líí²na apóstol tya'a. Joon gatø¹²ø Dios jna 'e cwóó³oo júú³ tyú² tya'a tya' xiiala itiin¹³ tsá².

²Joon ni jí² tya' Dios 'e gajmaa'a 'in tsá² 'in nigacwo²o júú³ tya' Dios la mo jééi¹, Dios ga'íi²i júú³ la mo jééi¹ cwáain¹ tya' 'e júú³ tyú² do. ³Joon 'e júú³ do faa¹²a cwáain¹ tya' Joon¹ Dios Jesucristo 'in líí²i Ñá'ñá¹u'. Joon cwáain¹ tya' 'e gacwéi¹ 'in Jesucristo lo juncwii²¹ galíi¹ jún² tya' 'líí²na róøi¹³ David. ⁴Pe joon mo gajjii¹ in jee²¹² 'líí²na gajmaa'a 'in Espíritu Tyá² tya' Dios júú³ 'e Joon¹ Dios 'ii, 'in líí²i to² fee¹gi 'ii. ⁵Joon coon¹³ 'e gajmaa'a Jesucristo 'wii²¹² tyii¹ ga'íi¹³na'a 'e 'iin²¹² in Dios Jmii²¹ jna'a joon 'e cwoo²¹o' júú³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e lisein²¹ 'in jo¹¹ líí²in joon jmáa¹ a nuu¹³u'. ⁶Joon 'naa' líí²naa' tsá² 'in niganúu²un 'e júú³ do, joon Dios tø¹²ø 'naa' 'e líí²naa' tsá² tya' Jesucristo.

⁷Síi³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in nééi¹ Roma 'in Dios 'iin²¹² in joon gatø¹²ø 'e líí²in tsá² tya'a. Mí³ii tyani Dios Ñá'ñá¹u' joongi Ñá'ñá¹u' Jesucristo 'e cwauncwaa¹³i 'naa' joon 'e seen²¹naa' 'e tyú².

'Iin²¹² in Poo² tsafee¹³i 'in nééi¹ Roma

⁸Nífu, coon¹³ 'e gajmaa'a Jesucristo 'wii²¹² tyi¹ 'iin²¹²na cwóó³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ jileei²¹ 'naa' tsu la caain²¹ juncwii²¹ faa¹²a tsá² xiiala jai¹² líí²naa' Dios. ⁹Joon Dios ñi¹o xiiala tíi¹³-tsii 'naa' coon¹³ júú³ tyú² tyiia. Joon ce caain²¹-tsii jmóó³oo la to² tyu¹² Dios, cwóó³oo júú³ cwáain¹ tya' Joon¹on. ¹⁰Mí³ii tyani Dios wa'a lí² gó³oo yajøø²na 'naa' coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi Dios tsu ningóó¹ 'áai¹ 'e 'iin²¹²na gó³oo. ¹¹Tsu 'iin²¹²na gó³oo wa lí² cwóó³oo 'naa' coon²¹ 'e uncoon¹³ 'naa' 'e lí² ngí²naa' 'e tyú²gi coon¹³ Dios, joon 'e seen²¹naa' 'e tá²gi taain²¹²-oo' coon¹³ 'e jai¹² líí²naa'. ¹²Pe

fo¹³oo 'e lí² tya'-tsi' la 'oo¹² yii-a' coon¹³ la jai¹² líí²naa' la líí²i jna'a.

¹³Tsaru¹¹u', 'iin²¹²na 'e líí²na 'naa' 'e 'láai²naa¹³ ga'í¹-tsii wa ígó³oo yajøø²¹²na 'naa' pe ca nano jo mo galí¹³ii gó³oo. Niga¹-tsii gó²oo wa lí² 'iin³ to² júú³ tyiia jee²¹² 'naa' la nigalí² 'iin³ to² li catyiaa². ¹⁴Tsu jna-a tíi²na fuu²¹²uu jilee¹²mo tsá², la tsá² nééi¹ fuu²¹ si moo¹²'ee, 'in 'øøi¹²-tsi si jo 'øøi¹²-tsi 'ee. ¹⁵Joon tsu cwáain¹ tyiia nináa¹ tyú² tyiia icwo¹³oo 'naa' 'in nééi¹ Roma 'e júú³ tyú² tya' Dios tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Untyú¹ Dios tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai¹² líí²i tsá²

¹⁶Jo fa'íi²¹ líí²naa' júú³ tya' Dios 'e jmoo¹o tiin¹³ tsá² tsu 'e júú³ lo 'ii²¹ tya' Dios 'e jmá¹ tiin¹³ jilee¹² tsá² 'in jai¹² líí². 'E júú³ lo íjmá¹ tiin¹³ tsá² Israel nífu pe jmá¹o jon tiin¹³ tsá² 'in jo seen²¹ Israel. ¹⁷Joon 'e júú³ lo 'e¹² jna' 'e jmoo¹o Dios tyú¹ tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai¹² líí² tsá². Tsu jin¹²in ni jí² tya'a: "Jilee¹² 'in 'ii²¹ Dios coon¹³ 'e jai¹² líí² iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo."

Tsaa² tya' tsá²

¹⁸Joon néé³oo' i'é² Dios, 'in tyiin¹ ñá'fú², wúu¹ 'áai¹ 'in 'eei¹ 'ii joon jmoo¹o 'e gó². Coon¹³ 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² no jñí²¹mo 'e jai¹² tya' Dios. ¹⁹Tyú² ñii¹ 'in tsá² no jilaa¹² 'e lí² cwii¹in tsá² Dios tsu 'ña'a Dios niga'e¹² 'ii. ²⁰Tsu lí²-i líí² tsá² 'e jo jnééi¹ tya' Dios coon¹³ jilaa¹² 'e gajmaa'a Dios. Ca mo garón¹ juncwii²¹ líí² tsá² tyú² 'e Dios 'ii joon 'oo¹ 'ii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon coon¹³ la joon jo lí² wa jo tsaa² tya' 'ido sá². ²¹Xufiin¹³ 'in tsá² do galicwii¹mo Dios la joon jo mo gaun¹goo²¹o 'ii 'ido lawa Dios jon¹gi nigacwo¹o Dios 'maai¹³. Xújooon lí¹ ga'í¹³ 'wii²¹² 'i¹-tsi 'e jo 'ee to² 'íi³. Galínúu¹gi 'e gó² 'e 'øøi¹²-tsi. ²²Jin¹²in 'in tsá² no 'e ñii²¹²-tsi pe coon¹³ la joon galí¹i tsá² caa²¹mo. ²³Joon gaunsíi² 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹, 'in jo tyéi¹, tya' dioses jmee¹i tsá² 'in líí² la líí²i tsá², 'in tyéi¹. Joon ca dioses tya'a 'in líí² la líí²i joo¹² tsí² cwáa¹, si mii²¹ 'ee, si joo¹² ti tyán² tíi² 'ee, gajmee¹ 'i 'in tsá² do.

²⁴Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii ilii¹i 'in tsá² do jmáa'a jii¹³ 'e gó² la tí²-tsi. La joon gajmaa'a jilaa¹² 'e gacwo¹o tsá² fa'íi²¹ coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ 'in catyaa¹². ²⁵Gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii tsu

'wii¹³ jo jo¹¹ galíi²ⁱ 'e jai¹² tya' Dios pe jo¹⁰ galíi²ⁱ 'e júu³ tajuu²¹ do. Joon 'in tsá² do gaun'goo²¹ joon gajmaa'a nuu^{13u} 'e gajmaa'a Dios la 'íi¹³ 'e un'goo²¹ Dios Jmii²¹. Jiin¹³ 'ii-o 'e tíi²ⁱ 'e un'goo²¹ tsá² coon²¹ tøø²mo! Amén.

²⁶Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'in tsá² do 'e jmáa'a jiin¹³ la 'iin²¹²ⁱ in yaai 'e cwo¹⁰ tsá² fa'íi¹²¹. Joon ca tsamí² gaunsi²ⁱ 'e jmoo¹⁰ la tíi²ⁱ jmáa'a coon¹³ tsañuu¹¹.

²⁷La joon jon tsañuu¹¹ gatúu²mo jmoo¹⁰ la tíi²ⁱ jmáa'a coon¹³ tsamí² joon suun¹mo tsañuu¹¹ ruu¹²¹ⁱ. Joon tsañuu¹¹ jo jmáa'a la 'oo¹²¹ 'ii 'e cwo¹⁰ fa'íi¹²¹ tsá². Joon moo' taa²¹²ⁱ 'e iní²¹ wúu¹ 'wii¹³ 'e gó² jmoo¹⁰.

²⁸Joon tsu 'wii¹³ jo 'iin²¹²ⁱ 'in tsá² do licwii¹ingi Dios Jmii²¹, nigatúu²mo Dios 'ii 'ilí² jmáa'a 'e jo tíi²ⁱ jmáa'a. ²⁹'In tsá² 'in líi²ⁱ la joon sirøø¹ⁱ jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹⁰:

'lää'a coon¹³ tsamí², joon sóo²-tsi, joon suun¹mo 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹. Sirøø¹ⁱ 'e tsí² wúu¹ⁱ 'ido, joon tsá² 'in jngaai¹³ tsá² 'ii, joon ngíi¹ to² 'noo¹ mií¹³, joongi tajúu³ⁱ. Joongi faa^{121a} 'e gó² tya' tsá², jmaa'a júu³ 'atsaa²¹. ³⁰Cwo¹⁰ tsaa² tsá² xeei¹²¹ 'uui²¹ joon 'e¹mo Dios, joon ungøø¹ⁱ tsá² xeei¹²¹ joon jmoo¹⁰ jloo¹³ joon 'gøøi¹³ 'áai¹ júu³ tya'a. 'In tsá² la 'ii jooi²-tsi jmáa'a 'e gó² joon jo jmáa'a nuu^{13u} tsacøøi¹³ tya'a.

³¹Tsá² 'in jo 'øøi¹²¹-tsi 'ii, jo untsiin¹ júu³ tya'a joon 'wa¹²-tsi joon jo ñii¹ⁱ xiiala jmaa'a fee¹-tsi tya' tsá² xeei¹²¹, jo lii¹ⁱ jmáa'a 'wo²-tsi tya' tsá² xeei¹²¹. ³²Tyú²-u ñi¹ 'in tsá² lo to² gatyú¹² Dios, ñi¹⁰ jon 'e tíi²ⁱ júuin² 'in jmoo¹⁰ 'e gó² lo pe jo 'ee líi¹ⁱ 'ee jmoo¹⁰-o jiin¹³ la jmoo¹⁰ do. Joon ca jløøi¹³ wa ní² 'iin jmoo¹⁰ la do-o jon.

2

Dios jmaa'a 'ii¹²¹ 'e lajai¹²

¹Tsu 'wii¹³ joon 'nu-u, doñi¹ 'iin líi^{1u} 'u, 'in jmaa¹⁰ 'ii¹²¹ tya' tsá² xeei¹²¹ jo lí² wa'a jo tsaa² tyi¹ sá². Tsu mo jmoo²¹ 'o 'ii¹²¹ tya' tsá² xeei¹²¹ 'e piin²¹² 'woo²¹⁰ tsu jmoo²¹ jiin¹³ la jmoo¹⁰ 'ido. ²Pe née³oo¹ 'e jmoo¹⁰ Dios 'ii¹²¹ røø² mo 'íi² júu³ tya' 'in gajmaa'a 'e gó² do. ³¿Tí líi^{2u} 'e láa^{2u} 'e 'ii¹²¹ jmaa'a Dios tya' tsá²? Tsu 'nu-u jmoo¹²¹⁰ 'ii¹²¹ tya' 'in tsá² do 'in jmoo¹⁰ 'e gó² pe jmoo²¹⁰ jon jiin¹³ la jmoo¹⁰ 'ido. ⁴¿Tí jo tsáai¹-o 'e tyú² jmoo¹⁰ Dios tyi¹ 'e 'wo²-tsi 'wii¹²¹ tyi¹? ¿Tí

jo ñi¹²¹ⁱ 'e 'wo²-tsi Dios 'wii¹²¹ tyi¹ⁱ 'e jmáa'a 'e jaa¹²¹-o'o coon¹³ Dios? ⁵'Áai¹ 'wa¹²-o'o joon jo mo gajoo¹²¹-o'o joon coon¹³ la joon unfee¹gi¹ⁱ 'e wúu¹ imó¹³⁰ mi tí² jmíi²¹² ijmá¹ Dios 'ii¹²¹ røø²¹, 'e mo cón² Dios tya'a la coon²¹ nigajmaa'a tsá². ⁷Pe icwó² Dios coon²¹ juncwii²¹ 'e taa^{121a} coon²¹ tøø²mo jileei¹²¹ 'in ga'no¹² 'e 'ya¹²gi tya'a, joon 'in 'í² júu³, joon 'in ga'no¹²⁰ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa'a. ⁸Pe 'nii¹²¹-tsi Dios i'e^{12e} 'ii wúu¹ 'in 'iin²¹²ⁱ in jiin¹³ 'ña'a, 'in jo jmoo¹⁰ nuu^{13u} la jai¹¹ jiin¹³ jmaa'o nuu^{13u} 'un tya' jilaa¹²¹ 'e gó². ⁹Joon ilisá² wúu¹ joongi fa'í³ tya' 'in jmoo¹⁰ 'e gó² joon nifu tya' tsá² Israel pe ilisá²-a jon tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel. ¹⁰Pe la joon jon icwo¹² Dios 'in jmoo¹⁰ 'e tyú² 'e 'ya¹²gi tya'a coon¹³ yu júu³ⁱ joon iliseein²¹ tyú²-u nifu tya' tsá² Israel pe la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

¹¹Tsu jo jmoo¹⁰ Dios coon¹²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ tsá², coon²¹ røø²¹⁰ mo jilee¹²¹mo tyani¹ⁱ. ¹²Jileei¹²¹ 'in ga'no¹² tsaa² jo mo galicwii¹ⁱ 'e ley tya' Moisés jo ijmá¹ Dios 'ii¹²¹ tya'a coon¹³ 'e júu³ taa¹³¹ ley do pe jo sineei¹³ tsalíin²mo lí¹ⁱ 'ii²¹. Pe jileei¹²¹ 'in ga'no¹² tsaa² galicwii¹ⁱ 'e ley tya' Moisés do ijmá¹ Dios 'ii¹²¹ tya'a jiin¹³ la jin¹² ley do.

¹³Tsu 'in tsá² 'in nuu¹un 'e ley tya' Moisés do pe jo jmoo¹⁰, jo untyú¹ⁱ Dios 'ii. Untyú¹ⁱ Dios jiin¹³ 'in tsá² do 'in jmoo¹⁰ nuu^{13u} 'un 'e ley do. ¹⁴Tsu mo jmoo¹⁰ 'in tsá² jo seein²¹ Israel jiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés, xufiin¹³ jo cwii¹ⁱ 'e ley do, 'e lí² lawa ley tya' 'ña'a. ¹⁵Joon coon¹³ 'e jmoo¹⁰ do lí² lawa toon¹on 'e ley do tsi alma tya'a. Joon mi tí² jmíi²¹² ilisá² 'ii¹²¹ tya'a 'e 'i¹-tsi 'ña'a icwó¹⁰ tsaa² si faa^{121a} 'wii¹²¹² tya'a 'ee. ¹⁶Joon jmíi²¹² joon ijmá¹ Dios 'ii¹²¹ jilaa¹²¹ 'e gajmáa'a tsá² 'uui²¹ coon¹³ 'e gajmaa'a Jesucristo. Joon 'e 'ii¹²¹ jímáa'a lí¹ⁱ la lí¹ 'e júu³ gacwó² jna tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Xiiala líi¹ⁱ tsá² Israel coon¹³ ley tya' Moisés

¹⁷Pe 'nu-u fu^{121u} tsá² 'e líi^{1u} tsá² Israel, joon 'i¹-o'o 'e coon¹³ ley tya' Moisés do iseen²¹mo tyú²-u joon unjløøi¹³ 'wo'o coon¹³ Dios tyi¹ⁱ. ¹⁸Ñí²-o'o 'e 'yaai¹-tsi Dios joon 'e ley do 'e¹² 'nu tyíi¹³ⁱ 'e tyiin²gi. ¹⁹Joon coon¹³ 'e 'øøi¹²¹-o'o líi^{2u} 'e líi¹²¹ⁱ uncoon¹³¹on 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios tyi¹ⁱ tsu 'in tsá² do líi¹ⁱ lawa tsá² tiui² jo ñí²

xiaafu tsalín². Líí²u 'e líí¹u'u lawa jí² coo²¹ tya' tsá² néei¹ lí nūu²¹. ²⁰ Líí²u 'e líí¹u¹ cwo¹²o cwáain¹ 'in báí¹ joon líí¹u'u tífo¹² tya' xuui²¹². Tsū 'í¹-l'oo¹ 'e coon¹¹³ 'e ley do 'oo²o jilaa²¹ 'e jai² 'e 'øøi²¹-tsi tsá². ²¹ Joon 'nū-u 'in 'e¹² tsá² xeei¹²¹, 'e'ee lí¹ jo 'e¹² 'e 'wo'o? 'Nū-u cwo¹²o júú³ tya' Dios 'e jo jmá¹a tsá² 'uun²¹, 'e'ee lí¹ jmaa²'a 'uun²¹ 'wo'o? ²² 'Nū-u foo²¹o 'e jo lí² fee¹²¹i tsá² tsam¹² tya' tsá² xeei¹²¹, 'e'ee lí¹ jmoo²o la joon 'wo'o? Nū-u gali¹e¹¹mo'o dioses 'in jo jai¹² tya' tsá², 'e'ee lí¹ 'úun²¹u 'e sá² cwo¹¹ tya'a? ²³ Unjløøi¹³ 'wo'o coon¹¹³ ley do pe ífaa¹²¹ tsá² gó² tya' Dios tsu 'wii¹¹³ jo jmoo²on la to² tyú¹²u 'e ley do. ²⁴ Tsu ni jí² tya' Dios jin': "In tsá² jo seein²¹ Israel faa¹²¹a gó² tya' Dios tsaa² tyi'naa'."

²⁵ 'E la ja¹²mo 'íí³mo to² 'wa'a líí¹i tsá² lí² circuncidado. ('øøi²¹-tsi tsá² 'e lí² do 'e gacwo¹²o Dios Abraham mo ga'íí²i júú³ jai¹² tya'a do. Gatūu¹u loo²¹ yu' cúun¹ xuui²¹².) 'íí³mo to² 'e lí² do wa'a jmá¹ tsá² nūu¹¹³un 'e ley tya' Moisés do. Pe wa jo jmá¹ tsá² nūu¹¹³un 'e ley do 'e lí¹ lawa jo 'ee galíí¹ 'e lí² do. ²⁶ Joon wana jmoo¹o tsá² jiin¹¹³ la to² tyú¹² ley do pe jo mo ga'íí¹²¹i 'e lí do ílí²in tyani Dios lawa galí¹ 'e lí² do tya'a. ²⁷ Joon 'in nigajmaa¹a nūu¹¹³un 'e ley do, fiin¹¹³ jo ga'íí¹²¹i 'e lí² do, íjmaa¹a 'ii¹²¹ tyi¹ 'in nigai¹¹ 'e lí² do pe jo gajmaa²'a nūu¹¹³un fiin¹¹³ 'oo²o 'e ley do toon¹ ni jí². ²⁸ Joon jon' tsá² Israel la jai¹² 'ii 'in niga'íí¹²¹i jiin¹¹³ 'e lí² do ngú¹ taan²¹²in. Joon 'e circuncisión la jai¹² jon' jiin¹¹³ 'e lí² do 'e jmá¹ tsá² coon¹¹³ ngú¹ taain²¹² tsá². ²⁹ 'In tsá² 'in líí¹i tsá² Israel la jai¹² líí¹ la joon coon¹¹³ 'e 'í¹-tsi. Joon 'e circuncisión la jai¹² lí la lí coon²¹ to² gajmaa¹'a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹¹³ 'e 'í¹-tsi tsá² jon'on 'e loo²¹ itú² tsá² do la to² tyú¹² ley. Joon 'in líí¹i circuncisión la jai¹² jon' wa' 'ii¹²¹ tsá² 'ii pe Dios 'in 'ii¹²¹ 'ii.

3

¹ Wana la joon, 'e'ee to² 'e jmaa¹i wa'a líí¹i tsá² tsá² Israel si 'ee to² 'íí³ 'ee wa'a líí¹i tsá² lí² circuncisión? ² 'Áa¹mo 'íí³ to² líí²na joon tya' 'láai² 'iin¹¹³. Nífu gacwo¹o Dios 'in tsá² Israel do 'e júú³ tyú² tya'a. ³ 'E'ee líí²u? Wa mo jo gajai¹² galíí²¹ 'in líí¹¹³ 'in tsá² do, 'e'ee líí²u 'e coon¹¹³ la joon jo iuntsiin¹

Dios 'e júú³ ga'íí²i do? ⁴ Jo lí² la joon! Tsū Dios íjmaa¹'a la jai¹² xufiin¹¹³ jilee¹²¹mo tsá² tajúú³. Tsū ni jí² tya' Dios jin¹²in: 'Jin¹² in tsá² 'e jai¹² jilaa¹²¹ 'e nigafaa¹¹³'a, joon mi jmá¹ tsá² 'ii¹²¹ tyi¹ icwo'íí¹u'u 'in tyúí¹.

⁵ Pe wana tsaa² tyi' jmaa¹i to² 'e 'ee¹ 'e jmoo¹o Dios 'ii¹²¹ røø²¹, 'e'ee jon' 'e gó² jmoo¹o Dios mi 'e¹² 'e jna' wúu¹? ('E fo¹³oo jiin¹¹³ la 'í¹-tsi tsá².) ⁶ Jo lí² la joon! Tsū wana lí² jmá¹ Dios 'e gó², 'e'ee xiiiala lí² jmá¹ 'ii¹²¹ tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹?

⁷ Joon wana júú³ tajúú²¹ tyiia jmaa¹i to² 'e jmoo¹o 'ya¹²gí 'e jai¹² tya' Dios, 'e'ee lí¹ 'óó³gíi tsaa²? ⁸ Wa lí la joon, 'e'ee lí¹ jo jmoo²o¹ 'e gó² tsū coon¹¹³ la joon 'e lifee¹gí 'e tyú²? 'In líí¹³ 'in 'iin²¹²in jmá¹ 'e gó² tyi¹ 'e jin¹²o 'e la joon 'é² jna'a. Pe tíí²mo 'in tsá² do 'ii¹²¹i 'e wúu¹ iní².

Jilee¹²¹o røø²na' tsaa²

⁹ 'E'ee líí²u? 'e'ee tyúí¹gí tyijna' 'e líí¹na' tsá² Israel lagi 'in catyaaí² do? Jo lí la joon! Tsū røø²na' tsaa² la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo seein²¹ Israel. 'E coon¹¹³ la joon tyú¹²u tsaa² to² jileeí¹²¹ tsá². ¹⁰ Joon ni jí² tya' Dios jin¹²in: Jo 'in seein²¹ 'in tyúí¹ tyani Dios jiin¹¹³ jaain²¹ jo seein.

¹¹ Jo 'in seein²¹ 'in 'øøi²¹-tsi. Jiin¹¹³ jaain²¹ jo seein²¹ 'in 'naa¹i Dios.

¹² Jilee¹²¹mo ningalíí² lí¹ caai²¹. Jo 'ee to² 'íí³ jiin¹¹³ jaain²¹.

Jo 'in seein²¹ 'in jmá¹'a 'e tyú², jiin¹¹³ jaain²¹ jo¹ seein²¹.

¹³ 'E júú³ 'e 'woo²¹ 'oo²o lí la lí 'e jmá¹ 'e 'woo²¹ coon²¹ 'aa' tya' 'líí²¹² 'e sinó¹. Joon coon¹¹³ ni síí¹¹³i jmoo¹o júú³ tajúú²¹. Joon lawa 'ootyíí² tya' mii¹²¹ taa¹¹³'a 'oo²o.

¹⁴ Jmaa¹¹³ júú³ 'laa¹²¹ coon¹¹³ júú³ tsi¹²¹² wúu¹i 'yeei¹²¹ 'oo²o.

¹⁵ Coon¹¹³ jon'on tí² to² 'iin²¹²in jngaa¹¹³i tsaruu¹²¹i.

¹⁶ Doñixiia¹ tsalíí² 'in tsá² do jmai¹² mii¹¹³mo coon¹¹³ 'e gó².

¹⁷ Joon 'e fu¹ 'e ngí¹ tsá² 'e tyú² jo mo galicwii¹ 'in tsá² do.

¹⁸ Jo 'ee 'í¹-tsi wa' un'goo²¹o Dios.

¹⁹ Joon né²o 'e jilaa¹²¹ 'e jin¹² 'e ley 'e sá² la mo jééi¹, jin¹²o tya' 'in tsá² 'in tíí²i jmá¹ 'e ley do. Joon coon¹¹³ la joon jo lí² faa¹²¹gí cwáain¹ tya' tsaa² tya'a. Joon coon¹¹³ la joon jileeí¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ tíí²i 'e ilisá² 'ii¹²¹ tya'a. ²⁰ Tsū Dios jo untyúí¹ jiin¹¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹¹³ nigajmaa¹'a la to² tyú¹² ley

do. 'E ley do jmaa¹i to² jiiin¹³ 'e liné²o' 'e niga'ná²a' tsaa².

Jmaa'a Dios tiin¹³ tsá² jiiin¹³ coon¹³ 'e jai¹² líi²i tsá²

²¹Pe nano né²o' xiala lí² untyú¹i Dios tsá² jo 'ee unjii²i 'e ley do. Joon 'e jí² 'e taa¹³ ley do joon 'e jí² gajmaa'a 'in tsá² gacwó² 'e júu³ tya' Dios la mo jé¹i faa²¹o cwáain¹ tya' 'elo. ²²La lo lí² untyú¹i Dios jileei¹²¹ tsá² 'in jai¹² líi²i. Untyú¹mo Dios jileei¹²¹ 'in jai¹² líi²i 'e gajmaa'a Jesucristo 'wii²¹² tya'a. Joon jilee¹²¹mo coon²¹ røø²¹ líi¹i la jaain²¹ la jaain²¹, ²³tsu jilee¹²¹mo niga'nóo²o tsaa² joon jiiin¹³ jaain²¹ wa galí¹i la 'iin²¹²in Dios. ²⁴Pe Dios untyú¹i tsá² coon¹³ 'e fee¹-tsi, jo 'ee gajmaa'a tsá², tsu jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá² jiiin¹³ coon¹³ 'e gajmaa'a Cristo Jesús 'wii²¹² tya'a. ²⁵Joon Dios gacwoo¹i Cristo lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá² mo gajúun²in. Joon mo jai¹² líi² tsá² Cristo 'íi³mo to² 'e fa¹ do. Joon coon¹³ la joon ga'e¹²e Dios tsá² 'e xufiin¹³ 'wó¹-tsi coon¹³ 'e tsaa² ga'nóo²o tsá² la mo jé¹i røø²¹ 'ii¹²¹ tya'a. ²⁶'E¹²e tsá² jon 'e røø²¹ 'ii¹²¹ tya' Dios nano joon røø²¹ 'ii¹²¹ tya'a ciiin²¹gi mi untyú¹i tsá² 'in jai¹² líi² Jesús.

²⁷Wa lí¹ la joon, ¿ti lí² jmoo²¹o' jloo¹³ 'e tyú¹na'? Jo lí¹i' la joon. Tsu jo mo galí¹i' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ gajmoo²¹o' jiiin¹³ la to² tyu¹² ley do, inlii¹o' jmoo²¹o' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ ja¹²mo galí²na' Jesucristo. ²⁸Coon¹³ la joon né²o' 'e untyú¹i Dios tsá² tsu 'wii¹³ 'e jai¹² líi²i tsá² jo cwáain¹ cón² Dios wa nigajmaa'a la to² tyu¹² ley.

²⁹¿Ti líi¹ Dios Jmii²¹ jiiin¹³ Dios tya' tsá² Israel? ¿Ti jon' líi¹mo jon Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel? Tyú² né²e' 'e 'ii-o líi¹i Dios tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel ³⁰tsu jiiin¹³ jaan²¹mo Dios seein²¹. Joon untyú¹i Dios 'in líi¹ lí² circuncisión tsu 'wii¹³ jai¹² líi²i joon untyú¹mo jon 'in jo líi¹ 'e lí² do tsu 'wii¹³ jai¹² líi². ³¹Wa li la joon, ¿ti jo jmoo²¹o' coon¹³ 'e jai¹² líi²na' 'e jo 'ee to² 'íi³gi 'e ley do? ¡Esa la joon! Lí¹ cii¹³i jmoo²¹o'. Jmoo²¹o' 'e iuntsiin¹ tsá² 'e jin¹² 'e ley do.

4

Xiiala gauntyú¹i Dios Abraham

¹¿'Ee ifá³a' cwáain¹ tya' 'líi²¹² tsá² feei¹¹ tyi' Abraham? ²Tsu wana gauntyú¹i Dios Jmii²¹ Abraham tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa'a lí²-i jmáa'a Abraham 'e unjløøi¹³ 'ña'a. Pe jo lí² unjløøi¹ 'ña'a tyani Dios. ³Pe ni jí² tya' Dios jin¹²in: "Ja¹²mo galí²i Abraham Dios, joon coon¹³ la joon gauntyú¹mo Dios 'ii." ⁴Tsu mo jmoo¹o tsá² to² 'in fii²¹² do jo cí¹ 'e 'leei¹³ tsá² do lawa' 'e 'yaai¹-tsi pe lawa'a 'e røø²¹. ⁵Pe wana jai¹² líi² tsá² Dios, 'in untyú¹i 'in røøi²¹ tsaa², joon jo 'ee gajmaa'a 'in tsá² do, pe coon¹³ 'e jai¹² líi² 'in tsá² do untyú¹mo Dios Jmii²¹ 'ii. ⁶Joon 'líi²¹² David gajin¹²in xiiala jløøi¹³ 'in tsá² 'in gauntyú¹i Dios Jmii²¹ jmaa¹³ coon¹³ 'e jai¹² líi² jo 'e cwáain¹ gacón² 'e gajmaa'a 'in tsá² do. ⁷Tsu David do gajin¹²in:

Jløø¹³mo jileei¹²¹ 'in nigajmaa'a Dios fee¹-tsi 'wii¹³ tsaa² tya'a. Joon niga'in¹mo-tsi 'e niga'láa² 'ido.

⁸Jløø¹³mo jon 'in tsá² do 'in jo cwáain¹ cón² Dios tsaa² tya'a.

⁹Jo gacwó² Dios 'e lijløøi¹³ jin¹³ 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² circuncisión do pe nigacwó² tya' 'in jo líi¹ 'e lí² do jon. Pe gafaa¹³a' 'e nigauntyú¹i Dios Abraham tsu 'wii¹³ jai¹² galí²i. ¹⁰Pe né²o' 'e nigauntyú¹i Dios Abraham la nu'gi 'e ga'ii²¹ Abraham 'e lí² circuncisión do. ¹¹Joon tsu 'wii¹³ gaja¹²mo galí²i Abraham Dios gacwo¹o Abraham 'e lí² do 'e li la li coon²¹ sello 'e nigauntyú¹i Dios 'ii xufiin¹³ jo galí¹i 'e lí² do. Joon coon¹³ la joon galí¹ 'e lí²in Abraham 'in jmii²¹ jon tya' jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² Dios Jmii²¹ la jo mo ga'ii²¹i 'e lí² circuncisión do. La joon jon lí² untyú¹i Dios 'ii coon¹³ 'e jai¹² líi². ¹²Líi¹mo Abraham jmii²¹ tsá² 'in niga'ii²¹i 'e lí² circuncisión do. Pe jon'on tya' 'in tsá² do 'in ga'ii²¹i jiiin¹³ 'e lí² do tya' cuerpo tya'a pe tya' 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e lí² do la joon jon ja¹²mo líi² la jai¹² galí² 'líi²¹² tsafee¹ tyi' Abraham la nu'gi ga'ii²¹i 'e lí² circuncisión do.

'Ii²¹²mo tsá² 'e júu³ ga'íi²i Dios coon¹³ 'e jai¹² líi²

¹³Joon Dios ga'íi²i júu³ tya' 'líi²¹² Abraham coon¹³ jún² tya'a i'ii²¹mo 'e juncwii²¹ lo lawa coon²¹ 'e gatí²i tya'a. Pe jo ga'íi²i Dios 'e júu³ do tya' Abraham tsu 'wii¹³ nigajmaa'a Abraham nuu¹³un 'e ley do, pe

ga'ii¹²mo Dios Abraham 'e tyú² tsu 'wii¹³
'e jai¹² galí²i. ¹⁴Joon wana jiin¹³ 'in tsá² 'in
nigajmaa'a nuu¹³un 'e ley do i'ii¹²i 'e júu³
jai¹² ga'í²i Dios jo 'ee to² 'í³ 'e jai¹² lí²i tsá²
joon 'ee júu³ jai¹² do 'e ga'í²i Dios Jmii²¹ jo
'ee to² tí². ¹⁵Tsu 'e ley do jmoo¹-o jiin¹³ 'e
'e¹² Dios tsá² wúu¹; pe mo jo ley sá² jo lí² 'láa²
tsá² tya' ley.

¹⁶Joon coon¹³ la joon 'ii²¹mo tsá² 'e júu³
ga'í²i Dios coon¹³ 'e jai¹² lí²i, lawa coon²¹
'e 'yaai¹-tsi Dios 'e jo jnaa¹ tsá²; 'e coon¹³
la joon ilí² tya' jilee¹²¹ jún² tya' 'lí²¹² Abra-
ham. 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ jai¹² do jon'jiin¹³
tya' 'in jmoo¹o nuu¹³un 'e ley do, tya'a jon
'in jai¹² lí²i la nigajai¹² galí²i Abraham do,
'in lí²i jmií²¹ jilee¹²¹ 'in jai¹² lí²i tyani Dios
'in jai¹² galí²i 'ii. ¹⁷La gajin¹² Dios sii¹²¹
Abraham do mo gajin¹²in: "Gajmé¹na 'nu
ilí²un jmií²¹ tsá² fúu¹." Joon Dios do
cwó²o juncwii²¹ tya' 'in najún¹ joon jmaa¹a
lisá² lí jo 'e mo lisá² la mo jéé¹.

¹⁸Jo cu¹²-tsi Abraham coon¹³ Dios. Joon
xufiin¹³ nasuun¹mo 'e liseen²¹ yuun²¹
tya'a jo¹o galí²i júu³ jai¹² ga'í²i Dios tya'a,
joon coon¹³ la joon galí²i "jmií²¹ tsá²
fúu¹", jiin¹³ la gajin¹² Dios: "Jiin¹³ la
tí² nuu¹ la joon ilí² tí² jún² tyi¹." ¹⁹Pe
xufiin¹³ xuu¹ ná'gi tsín¹ coon²¹ céen¹³ jiin²¹
jo gatuu²¹ 'e jai¹² lí²i mo ga'í²-tsi xiati
jiin²¹ ningóo¹o 'ña'a coon¹³ tsamí² tya'a
Sara do 'in nasuun¹mo 'e caan²¹in yuun²¹.
²⁰Jo gacu¹²-tsi Abraham do jon'gi wa' jo jai¹²
galí²i 'e júu³ jai¹² 'e ga'í²i Dios tya'a. Jiin¹³
jai¹²gi galí²i jo cu¹²-tsi. Joon gaun'goo²¹o
'ido Dios. ²¹Joon jo¹ galí²i Abraham 'e lí²
untsiin¹ Dios 'e júu³ jai¹² ga'í²i do. ²²Tsu
'wii¹³ joon gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e
jai¹² lí²i.

²³Joon gataan'an Dios ni jí² 'e nigaun-
tyúu¹ Abraham jon'jiin¹³ 'wii¹³ tya' Abra-
ham do, ²⁴pe gataan¹o ni jí² 'wii¹³ tyijna'
jon. Tsa iuntyúu¹mo Dios jilee¹²¹ 'in jai¹²
lí²i 'ii, 'in nigajmaa'a jiin¹ 'Ñá'ñu¹u' Jesús
jee²¹² 'lí²¹². ²⁵Tsu Dios gacwóo¹ Jesús
ijúun¹in ity¹² tsaa² tyi' joon gajmaa'a jiin¹
'ido tún¹ 'e lí² jmaa'a 'e liseen²¹na' tyú²
tyani¹i.

5

Wana jai¹² lí²na' jo 'e tsaa² røø²¹na'

¹Joon la joon tsu 'wii¹³ nigauntyú¹mo
Dios jna' coon¹³ 'e jai¹² lí²na' cwosaan²¹o'
tyú² tyani¹ 'wii¹³ 'e nigajmaa'a 'Ñá'ñu¹u'
Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ²Tsu coon¹³ 'e
jai¹² galí²na' niga'ii¹³na' 'e fee¹-tsi Dios
'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e gajmaa'a Cristo tyijna'.
Joon jmoo²¹o' jløø¹³na' siján³an' i'ii¹³na'
'ya¹²gi tya' Dios. ³Pe jon'jiin¹³ 'elo, pe
jmoo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ 'e wúu¹ nee²¹en'
tsu nee²¹o' 'e nee²¹en' wúu¹ 'e 'e¹²e jna' 'e
jmoo²¹o' taa¹²a'. ⁴Joon 'e jmó²o' taa¹²a' do
jmoo¹o júu³ 'e nali¹i'. Joon 'e gali¹i' joon
tsáa¹mo-tsi' 'e lí² jmá¹ Dios 'e júu³ ga'í²i do.

⁵Joon jo fa'í²¹ lí²na' coon¹³ 'e tsáai¹-tsi'
tsu Dios nigacwo¹o jna' Espiritu Tyú² tya'a,
joon 'in Espiritu Tyú² do 'e¹²e jna' xiiala
'iin²¹²in Dios tsá². Joon coon¹³ 'ii²¹ tya'
'in Espiritu Tyú² do lí²-i 'iin²¹²mo' tsá² la
'iin²¹²in Dios tsá².

⁶Tsu la 'í²¹² jo lí² jmó²na' tiin¹³na' yiia',
'in Cristo do, mo gatí² 'ii²¹, gajúun²in
'wii²¹² tya' tsá² gó². ⁷'Áai¹ tyán¹ to² wa'a
júuin² tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' tsá² xeei¹²¹
xufiin¹³ 'in tyú²mo 'in júuin² do. Lí
cón² jo ngáa¹mo wa 'áa¹mo tyúú¹ 'in 'ná'
júin¹ do iliseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in lí² júuin²
cwáain¹ tya' 'in tyúú¹ do. ⁸Pe Dios, tsu
'wii¹³ 'iin²¹²in 'e¹²e jna' xiiala 'iin²¹²in jna'
gacwo¹o júin¹ Cristo 'wii²¹² tyi' xufiin¹³
tsá² røø¹²¹ tsaa² tya'. ⁹Joon nano, ni-
gauntyú¹mo Dios jna' coon¹³ 'e gajmaa'a
Cristo tyi' mo gajúun²in. Joon coon²¹ 'ii¹³gi
lí²na' iláa¹i jna' 'e wúu¹ lí tséi¹ 'wii²¹²
tya'a. ¹⁰Tsu wana gajmaa'a Dios 'e seen²¹na'
tyú² coon¹³on la 'í²¹² 'eei²na' 'ii coon¹³
no gajúun²in Joon'on; coon²¹ 'ii¹³gi lí²na'
ijmaa'a tiin¹³na' coon¹³ 'e seen²¹in tsu
nano seen²¹na' tyú² coon¹³on. ¹¹Pe jon'
jiin¹³ 'elo, pe jmoo²¹o' jløø¹³na' coon¹³
Dios 'wii¹³ 'e gajmaa'a 'Ñá'ñu¹u' Jesucristo
'wii²¹² tyi', tsu 'wii¹³ Cristo saan²¹an' tyú²
coon¹³ Dios Jmii²¹.

Adán coon¹³ Cristo

¹²Joon ga'f² tsaa² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e
ga'láa'a jaain²¹ tsá² joon júun²mo tsá²
'wii¹³ 'e tsaa² do 'e ga'f² juncwii²¹. Joon
coon¹³ la joon 'ná' júun¹mo jilee¹²¹ tsá²
tsu jilee¹²¹mo niga'noo¹o tsaa². ¹³La nu'gi
'e lisá² ley niga'noo¹o tsá² tsaa² xufiin¹³ jo
gacón² Dios cwáain¹ mo jo ley mo sá². ¹⁴Pe
ca ga'noo¹o Adán do tsaa² ca gacwo¹ Dios
Moisés 'e ley do gajúun²mo 'in niga'noo¹o

tsaa² xufiin¹³ jo ga¹ láa¹ a la ga¹ láa¹ Adán do. Joon mo¹ 'øøi²¹-tsi tsá² 'e gajmaa¹ a Adán do coon¹³ la jon lí² 'øøi²¹-tsi 'ee 'ná¹ jmáa¹ a Cristo, 'in ijó¹ ciiin²¹gi.

¹⁵ Pe 'e cwó² Dios tsá² 'yaai¹-tsi jo li la li 'e tsaa² ga¹noo¹o Adán. Tsu coon¹³ coon²¹ tsaa² do, 'e ga¹noo¹o jaain²¹ tsá², fúu¹mo tsá² gajúin¹. Pe 'e nigacwoo¹ Dios 'e tiin¹³ tsá², jo 'ee 'laa¹³ tyíin¹, 'wii¹³ jaain²¹, Jesucristo, fee¹gi lagi 'e tsaa² do, joon tyá²-u tya¹ tsá² fúui¹. ¹⁶ 'E tsaa² do tya¹ jaain²¹ tsá² jo li la li 'e jmoo¹o Dios tiin¹³na'. Tsu coon¹³ 'e coon²¹ tsaa² do galisá² 'ii²¹ tya¹ tsá² fúui¹. Pe coon¹³ 'e jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá², xufiin¹³ 'láai¹ tsaa² ga¹noo¹o tsá² iuntyú¹mo Dios 'ii jo 'e 'laa¹³ 'ná¹. ¹⁷ Galí² ijúun²¹in tsá² 'wii¹³ tya¹ tsaa² tya¹ jaain²¹ tsá². ¹⁸ Coon¹³ 'e coon²¹ 'ii¹³ 'líi¹gi tya¹ 'in untyú¹ Dios, jo 'ee 'laa¹³ 'ná¹, ilí² tyu¹²u to² 'e juncwii²¹ múui² 'wii²¹ tya¹ 'in tsá² jaain²¹ 'in sii²¹ Jesucristo.

¹⁸ Coon¹³ cwáain¹ tya¹ Adán do galisá² 'ii²¹ tya¹ tsá² fúui¹ 'wii¹³ tsaa² tya¹ jaain²¹ tsá² do. Pe cwáain¹ tya¹ Jesucristo do gauntyú¹mo Dios jileei²¹ 'wii¹³ 'e tyá²-u gajmaa¹ 'in tsá² jaain²¹ do. ¹⁹ 'øøi²¹-tsi tsá², 'e coon¹³ 'e jo gajmaa¹ a nuu¹³un jaain²¹ tsá², fúu¹mo ga¹noo¹o tsaa² pe la joon jon 'e gajmaa¹ a nuu¹³un jaain²¹ tsá² joon galí² 'e tyú¹mo fúui¹ tyani Dios.

²⁰ Joon 'e ley do 'e gajó² 'e lifee¹gi tsaa² tya¹ tsá². Pe li ganga¹ láai¹gi tsaa² tya¹ tsá² 'e feei¹-tsi Dios galifee¹gi jon. ²¹ Galí²-i la joon 'e la gajúuin² tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² ga¹noo¹o 'e feei¹-tsi Dios lí²-i jmá¹ tsá² tyá² tyaní¹ i joon cwo¹o jna¹ coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹³ cwáain¹ tya¹ 'Ñá¹ñu¹u' Jesucristo.

6

Na¹líi²¹²mo¹ wa¹ 'naa²¹gi¹ tsaa² pe jiiin¹o¹ coon¹³ Cristo

¹ 'Ee ijmo²¹o¹ jon? ¿Ti 'naa²¹gi¹ tsaa² 'e coon¹³ la joon lí² 'e¹ Dios jna¹ xiala fee¹-tsi tyi¹? ² 'Esa la joon! Tsu na¹líi²¹²mo¹ wa¹ 'naa²¹gi¹ tsaa². Joon wa la joon jo líi¹gi¹ sáan¹³an¹ 'noo²¹o¹ tsaa². ³ ¿Ti jo ñí² 'naa¹ 'e jile¹e¹ gasaa²¹na¹ jmii²¹ 'e ilicaan²¹na¹ coon¹³ Cristo Jesús, mo gasaa²¹na¹ jmii²¹ lawa¹ 'e gajuun²¹mo¹ coon¹³on? ⁴ Lawa ga¹á¹mo¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo joon na¹líi²¹²mo¹. Joon

coon¹³ la joon lí²-i jiiin¹ 'tún¹ 'e lisáan¹³an¹ coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Tsu coon¹³ la joon gajiiin¹in Cristo jee²¹² 'líi²¹² coon¹³ 'ii²¹ 'ya¹²gi¹ tya¹ 'Ñu¹u'.

⁵ Tsu wana uncaan²¹na¹ coon¹³ Cristo mo gajúun²in; la joon jon iuncaan²¹na¹ coon¹³on mo gajiiin¹in. ⁶ Tsu nee²¹o¹ 'e mo gajúun¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ jna¹o¹ 'e líi¹na¹ lawa mo jéei¹ gajúun²mo¹ jon coon¹³on tsaa¹ crúu¹³ do. Joon coon¹³ la joon lí² 'iin² 'e 'líi¹na¹ tsá² 'in ngii¹ to² 'noo¹o tsaa². Joon jo líi¹gi¹ tsa¹leei¹³ jmoo²¹o¹ nuu¹³u¹³u¹³ jiiin¹³ la to² tyu¹² tsaa² 'e gó². ⁷ Tsu 'líi²¹² jo lí²gi¹ 'noo¹o tsaa². ⁸ Wa mo¹o gajúun²na¹ coon¹³ Cristo tsáa¹mo¹-tsi¹ isaan²¹o¹ coon¹³on, ⁹ tsu nee²¹o¹ 'e mo ngayuui¹³ gajiiin¹ Cristo jee²¹² 'líi²¹² do coonti jo jmii²¹² wa¹ júuin²gi tún¹. Jo lí²gi tyu¹² 'mo¹ to² 'ii. ¹⁰ Tsu mo gajúun¹ Cristo, cafu gajúun²in cwáain¹ tya¹ tsaa², pe nano la seen²¹mo seen²¹ tya¹ Dios. ¹¹ La joon jon 'naa¹ cwólíi¹naa¹ 'e 'líi²¹²naa¹ wa¹ 'noo¹gi¹ tsaa² pe cwoseen²¹naa¹ jiiin¹in¹ tya¹ Dios sicaan²¹naa¹ coon¹³ 'Ñá¹ñu¹u' Cristo Jesús.

¹² Tsu 'wii¹³ joon jo cwo¹naa¹ yaanaa¹ 'e tyu¹² tsaa² to² 'naa¹ 'e jo jmaa²aa¹ nuu¹³uun¹ jilaa¹² 'e gó² 'e soon²¹in ngú¹ taan²¹²naa¹. ¹³ Jo cwo¹oo¹ ngú¹ taan²¹²naa¹, jiiin¹³ xu, wa¹ 'nao¹gi¹ tsaa². Li¹ 'cii¹³i jmaa²aa¹. Cwo¹oo¹ ngú¹ taan²¹²naa¹ Dios lawa tsá² 'in nijúin¹ joon gajiiin¹in tún¹. Cwo¹naa¹ yaanaa¹ Dios 'e jmaa²aa¹ 'e tyá². ¹⁴ Tsu 'e tsaa² do jo lí²gi tyu¹² to² 'naa¹. Joon jo líi¹naa¹ tsá² 'in 'ná² jmá¹ 'e ley dó², pe líi¹naa¹ tsá² 'in ga¹ii²¹ 'e feei¹-tsi tya¹ Dios.

Júu³ cwáain¹ tya¹ 'in tyu¹² to² jna¹

¹⁵ 'Ee líi²naa¹? ¿Ti 'naa²¹gi¹ tsaa² tsu 'wii¹³ líi¹na¹ tsá² 'in jo 'ná² jmoo²¹gi¹ 'e ley do pe líi¹na¹ tsá² 'in niga¹ii²¹ 'e feei¹-tsi tya¹ Dios? 'Esa la joon! ¹⁶ Tsu tyú² ñí² 'naa¹, wa cwó² tsá² yaai, 'e jmáa¹ a to² tya¹ jaain²¹ ñi¹fii²¹² tsá² 'e jmáa¹ a nuu¹³un, líi¹ tsá² tya¹ 'in ñi¹fii²¹² do. Joon 'ná² jmáa¹ a nuu¹³un to² tyu¹² 'ido. La joon ilí² wa¹ cwo¹² tsá² yaai 'e líi¹ tsá² 'in tyu¹² tsaa² to² 'ii, joon ijúun²in li tyéi¹, si cwo¹² tsá² yaai 'ee²¹ 'e jmáa¹ a nuu¹³un to² tyu¹² Dios 'e seen²¹ coon²¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ tsáa¹. ¹⁷ Pe cwocwó³o¹ 'maai¹³ Dios, xufiin¹³ galíi¹naa¹ tsá² 'in tyu¹² tsaa² to² la mo jée¹, nigajmaa²aa¹ nuu¹³uun¹ la jai¹² 'e júu³ tyá²

niga'e¹² tsá² 'naa'. ¹⁸ Joon mo galáa²naa¹ jee²¹² tsaa² ga¹¹i¹³naa¹ 'e jmaa²aa¹ coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹. ¹⁹ (Joon fuu²¹²uu 'naa¹ coon¹³ júu³ 'e siii¹ tsá² 'e coon¹³ la joon²¹ lí 'øøi²¹-oo¹.) Joon la gacwoo²naa¹ yaanaa¹ la mo jéei¹ 'e jmaa²aa¹ jilaa¹²¹ 'e 'leei¹²¹ tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó², la joon jon nano, cwoo²naa¹ yaanaa¹ jmaa²aa¹ coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ 'e líin²naa¹ coonti tsá² tya¹ Dios.

²⁰ La 'íi²¹² líi¹naa¹ tsá² 'in tyu¹² tsaa² to² jo mo gajmaa²aa¹ coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹. ²¹ Pe 'e jmaa²aa¹ coon¹³ 'e gajmaa²aa¹ la mo jéei¹ 'e la no cwó² 'naa¹ fa¹¹i²¹? Jiin¹³ 'e júun²moo¹. ²² Pe nano niláa²moo¹ tsaa² joon ga¹¹i¹³naa¹ 'e jmaa²aa¹ la to² tyu¹² Dios. Joon coon¹³ 'elo líi¹naa¹ tsá² tya¹ Dios, joon lí tyéi¹ i¹¹i¹³naa¹ coon²¹ juncwii²¹ itaa¹²¹a coon²¹ tøø²mo. ²³ 'E 'leei¹³ tsá² 'e jnaa¹a mo 'noo¹o tsaa² jiin¹³ 'e 'ná¹ júun²mo. Pe cwo¹o Dios tsá², jo 'e 'laa¹³ tyiin¹, coon²¹ juncwii²¹ 'e taa¹²¹a coon²¹ tøø²mo sicaain²¹ coon¹³ 'Nañu¹u¹ Cristo Jesús.

7

Lawa'a icuu¹³mo cwoo²¹o tsá² coon¹³ Jesús mo jai¹² líi²i tsá² 'ii

¹ Tsaru¹u¹, cwii¹oo¹ 'e ley do, joon ñi³oo¹ 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² 'e ley do jiin¹³ la jee²¹² 'e seen²¹mo tsá². ² Lí¹ lawa jaain²¹ tsami² 'in nicuui¹³ cwoo²¹o. La 'íi²¹² seen²¹ 'in ñuu¹ tya¹a do siciin¹in coon¹³ 'ido jiin¹³ la to² tyu¹² ley do. Pe wana nijúin¹ ñuu¹ tya¹a galáa²mo 'in tsami² do 'e to² tyu¹² ley do 'e sicaain²¹ coon¹³ 'ido. ³ La joon wana tiui² tsami² ñuu¹ tya¹a la tyi seen²¹ ñuu¹ tya¹a do, joon cuu²¹i cwoo²¹o coon¹³ tsá² xeei¹²¹ joon 'noo¹o tsaa² lawa 'e cwuu¹i coon¹³ tsá² xee¹²¹mo. Pe wana nijúin¹ ñuu¹ tya¹a, galáa²mo 'in tsami² do 'e to² tyu¹² ley do joon lí²-i cuu²¹i cwoo²¹o tún¹ jo 'e tsaa² 'noo¹o.

⁴ La joon jon 'naa¹, tsaru¹u¹, lawa'a nijún¹moo¹ 'e tyu¹²gi ley to² 'naa¹ 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo. Joon coon¹³ la joon ilisá² coon²¹ 'e xiaa¹²¹ ityu¹² to² 'naa¹. Joon nano nalíi¹naa¹ tsá² tya¹ Cristo 'in nigajiiin¹ jee²¹² 'líi²¹². 'E coon¹³ la joon 'e 'íin³na¹ to² tya¹ Dios. ⁵ Tsu la jee²¹² 'e seen²¹na¹ 'e 'ná¹ jmoo²¹o¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in ngu¹ taan²¹²na¹, 'e ley do 'e jmá¹ to² 'e unjnaa¹a-tsi 'e gó²

'e 'í¹-tsi ngu¹ taan²¹²na¹. Joon 'elo jmaai¹ to² jiin¹³ 'e 'ná¹ júun²mo¹. ⁶ Pe nano nijún²mo¹ 'e lí² tyu¹²gi ley to² jna¹ la galí¹ la mo jéei¹, joon naláa²mo¹ 'e lí² jmoo²¹o¹ la to² tyu¹² Dios coon¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² 'e gacwó²o Espiritu Tyú² tyijna¹ jon¹ wa¹ jmoo²¹o¹ la to² tyu¹² 'e ley tsaa¹ do 'e toon¹on ni mo¹j² do.

⁷ 'E¹² 'e ley do jna¹ 'ee 'e tsaa²

⁷ 'E¹² lí² faa¹³a¹ jon 'e ley do 'e lí¹ tsaa²? j¹Esa lí² la joon! Pe jo mo galicwii¹na¹ tsaa² wa jo mo galisá² ley do. Tsu wana 'e ley do jo mo gajin¹²in: "Jo cwosóon²un 'e sá² tya¹ tsá² xeei¹²¹", jo mo galiñ¹³ii 'e tsaa² wa¹a sóon²in tsá² 'e sá² tya¹ tsá² xeei¹²¹. ⁸ Joon tsifu mo nú³uun¹ 'e ley do, 'e gó² 'e 'yu ngu¹ taan²¹²na ga¹³áa² 'wii²¹² 'e sóoin² jilaa¹²¹ níi² 'e gó² 'e sá². Tsu mo jo ley sá² jo cwíi³ jna tsaa². ⁹ Galisá² coon²¹ sii¹³ mo jo mo cwíi³ii tsaa² tsu jo ley do sá², joon galiñ¹na¹ 'e tyú¹moo tyani Dios. Pe mo ngíi²gi joon gajó² 'e ley do, joon 'e gó² 'e 'í¹-tsii lawa¹a gajiiin¹o tún¹ joon galiñ¹³ii xiala gó² 'e líi¹na tyani Dios. ¹⁰ Joon 'e ley do 'e gacwó² Dios 'e liseen²¹na tyú² tyani¹i gali¹i galiñ¹³ii 'e seen²¹na 'e jmó³oo¹ 'e gó²; joon 'e gó² do lawa¹a gajmáa³aa coon²¹ coon¹³ Dios. ¹¹ Tsu 'e gó² 'e 'í¹-tsii gacon¹²on jna too² coon¹³ 'e ley do. Galiñ¹na¹ 'e uncaan²¹na coon¹³ Dios pe gajmáa³aa coon¹²¹.

¹² Joon 'e ley do 'e tyú² 'áa¹mo do; joon jilaa²¹ to² tyu¹² Dios 'e tyú² 'áa¹mo jon. Jmaai¹³ 'e røø² tyu¹² Dios to² 'e jmaai¹ to² tya¹ tsá². ¹³ Wana la joon, 'ti gajmaa¹a 'e tyú² do 'e líi¹na coon¹²¹ coon¹³ Dios? j¹Esa la joon! 'E gó² 'e 'í¹-tsii do gajmaa¹a 'e líi¹na coon¹²¹ coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon ga¹e¹e jna xiala lí¹ tsaa². 'E tyú² ga¹e¹e jna xiala lí¹ tsaa² 'e coon¹³ la joon liñ¹³ii xiala gó² 'áai¹ lí¹ tsaa² do.

¹⁴ Nee²¹o¹ 'e gacwó²o 'in Espiritu Tyú² tya¹ Dios 'e ley do. Pe ngu¹ taan²¹²na tyu¹² to² jna joon líi¹na lawa jaain²¹ tsa¹leei¹³ tya¹ tsaa² 'in lí² jmá¹ nuu¹¹³un jiin¹³ la to² tyu¹² tsaa² do. ¹⁵ Tsu jo 'øøi¹²¹-tsii jilaa¹²¹ 'e jmó³oo¹; jo jmó³oo¹ jiin¹³ la 'iin²¹²na xujoon jmó³oo¹ jilaa¹²¹ 'e jo tí²-tsiioo. ¹⁶ Pe wana jmó³oo¹ jiin¹³ la jo tí²-tsii jmó³oo¹, coon¹³ la joon jmó³oo¹ júu³ 'e tyú² 'e ley do. ¹⁷ Joon jon¹ jna¹ 'e 'in jmoo¹o 'e gó² do

pe 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na. ¹⁸ Tsu ñí²oo 'e jo 'ee tyú² sá² tyiia jee²¹² ngú¹ taan²¹²na tsu 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² pe jo tí²na. ¹⁹ Jo jmáa³aa 'e tyú² 'e 'iin²¹²na xujoon jmáa³gíi 'e gó² 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa. ²⁰ Wana jmóo³oo 'e jo 'iin²¹²na jmáa³aa joon jon' jna-a 'in jmoo¹o 'e do pe 'e gó² 'i¹-tsii 'yu ngú¹ taan²¹²na 'e jmoo¹o 'e do.

²¹ La lo tsangíi²na: mo 'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² joon xu 'e gó² jmóo³oo joon. ²² Coon¹¹³ 'e 'øi¹'²¹-tsii tí²-tsii 'e ley tya' Dios, ²³ pe li³ 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na coon²¹ 'e jniíi²¹ jo cwó² 'e jmáa³aa jiin¹³ la 'iin²¹²na. 'E jniíi²¹ do li la li coon²¹ ley tya' 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na 'e tyu¹² to² jna 'e joon jo cwó² láai² jna.

²⁴ ¡Tsá² 'in fúu² 'áai¹ jna! ¿'lin 'in iláa¹ i jna coon¹¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na ijmáa¹ a ijúun²na? ²⁵ 'Ña'a Dios Jmii²¹ lí² láai¹ jna coon¹¹³ 'e gajmaa¹ a 'Ñá'ñu¹u' Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ¡Maa¹³mo Dios! Joon coon¹¹³ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na jmáa³aa 'e ley tya' Dios do tyu¹²u jna to² pe coon¹¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na líi¹na tsalee¹³ tya' 'e ley tya' 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na.

8

Xiiala lí¹ 'e juncwii²¹ cwó² Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

¹ Joon nano jo jmá¹ Dios 'ii²¹ tya' jileei¹²¹ 'in sicaain²¹ coon¹¹³ Cristo Jesús, 'in jo ngú¹ to² jmoo¹o 'e 'yaai¹-tsi ngú¹ taain²¹² pe jmoo¹-o 'e 'yaai¹-tsi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ² Joon 'e ley tya' 'in Espíritu Tyú² do 'in gacwo¹² jna juncwii²¹ 'e sicaan²¹na coon¹¹³ Cristo Jesús nicaláai¹ jna tya' 'e ley tya' 'e gó² do joon wa'a 'e 'ná¹ júun²na. ³ Tsu Dios gajmaa¹ a coon¹¹³ Cristo do jilaa²¹ 'e jo lí² jmáa¹ a 'e ley tya' Moisés jiin¹³ coon²¹ jmií²¹². Tsu 'e ngú¹ taan²¹²na' do gajmaa¹ a la wa'a jo 'ee 'ii²¹ galisá² tya' 'e ley do 'e untsein¹in. Pe Dios gasii¹in jóon¹on 'e tsa'íi² ngú¹ taan²¹²na' 'e gacwó¹i 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ 'e tyí² tsaa² tya' tsá². Joon coon¹¹³ la joon gajmaa¹ a 'ii²¹ tya' tsaa² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na'. ⁴ La lo gajmaa¹ a 'e coon¹¹³ la joon lí² jmoo²¹o' jilaa²¹ 'e tyú² jiin¹³ la to² tyu¹² ley do, jo 'ná² ngú²gí¹ to² tyu¹² 'e ngú¹ taan²¹²na' pe lí² ngú²hí¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in 'in Espíritu Tyú² do.

⁵ Joon 'in tsá² 'in ngú¹ to² jmoo¹o jiin¹³ la to² tyu¹² ngú¹ taan²¹²in, cu¹²-tsi jiin¹³

coon¹¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in do. Joon 'in ngú¹ to² jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in Espíritu Tyú² do 'i¹-tsi jiin¹³ tya' 'in Espíritu do. ⁶ Joon wa ngú¹ tsá² cu¹²-tsi jiin¹³ coon¹¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in jmaai¹³ jiin¹³ 'e júun²mo pe wa 'i¹-tsi tsá² jiin¹³ tya' 'in Espíritu Tyú² do jmaai¹³ 'e seen²¹mo tsá² joon si¹íi¹ tyú²-tsi tsá² tyani Dios. ⁷ Joon jileei¹²¹ 'in ngú¹ cu¹²-tsi do lawa'a 'e¹mo Dios tsu jo 'iin²¹²in jon'gí cwó¹i 'ña'a wa'a tyu¹²u ley do to² 'ii. ⁸ Tsu 'wii¹³ joon, 'in ngú¹ to² jmoo¹o jiin¹³ la to² tyu¹² ngú¹ taan²¹²in jo lí² jmáa¹ a la 'yaai¹-tsi Dios.

⁹ Pe 'naa' jo ngú²hí¹ to² jmoo²oo' jiin¹³ 'e 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa', pe 'e 'yaai¹-tsi 'in Espíritu Tyú² do. Tsu 'in Espíritu Tyú² do 'e 'yuu¹mo ngú² taan²¹²naa'. Joon wana jo 'yuu¹ 'in Espíritu Tyú² do ngú¹ taan²¹²in tsá² jo líi¹ 'in tsá² do tsá² tya' Cristo. ¹⁰ Pe wana 'yuu¹ Cristo ngú¹ taan²¹²naa', 'in alma tyi'naa' jiin¹o tsu nigauntyú¹mo Dios 'naa' xufiin¹³ ngú¹ taan²¹²naa' ná¹ ijúun²in 'wii¹³ tya' tsaa². ¹¹ Joon wana 'in Espíritu Tyú² tya' 'in nigajmaa¹ a jiin¹ Cristo Jesús jee²¹² 'líi²¹² 'yuu¹ jee²¹² 'naa', la joon jon 'in Dios do 'in gajmaa¹ a jiin¹ Jesús ijmáa¹ a jiin¹ jon cuerpós tyii¹ 'e 'ná¹ júun²in. Coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios 'in 'yuu¹ jee²¹² 'naa' ijmáa¹ a jiin¹ 'naa'.

¹² Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', jo tí²na' ngú²hí¹ to² tyu¹² ngú¹ taan²¹²na'. ¹³ Tsu wana ngú²hí¹ jiin¹³ la to² tyu¹² ngú¹ taan²¹²naa', 'ná¹ júun²naa'; pe wana coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² do jmoo²oo' 'e lawa'a 'e júun²mo ngú¹ taan²¹²naa'. Joon jo jmoo²¹gii¹ la to² tyu¹²u 'e coon¹¹³ la joon 'e seen²¹naa'.

¹⁴ Jileei¹²¹ 'in 'e¹² 'in Espíritu tya' Dios xiiala 'ná¹ ngú¹ líi¹ jóon¹ Dios. ¹⁵ Tsu 'in Espíritu 'in niga¹'ii¹³naa' jo líi¹ la líi¹ espíritu 'in tyu¹² to² 'í³ 'naa', 'in lí² jmá¹ 'goo²oo'. In Espíritu 'in niga¹'ii¹³naa' nigajmee¹ jna' jóon¹ Dios. Joon coon¹¹³ 'in Espíritu do fee¹³na' Dios: "Ñu¹u". ¹⁶ Joon 'in Espíritu do røø²¹ síi¹ coon¹¹³ espíritu tyi' 'e líi¹na' jóon¹ Dios. ¹⁷ Joon ilíin²na' jóon¹on i'ii¹³na' 'e tíi²na' jiin¹³ la júu³ ga¹hí² Dios tyijna'. Caan²¹mo coon¹¹³ Cristo i'ii¹³na' 'e tíi²na' do. Tsu mo nee²¹en' wuu¹ caan²¹mo coon¹¹³ Cristo la joon jon i'ii¹³na' caan²¹mo coon¹¹³on 'e 'ya¹²gi tya'a.

¹⁸Tsu líi²na 'e wúu¹ nee²¹e' nano jo 'ee to² tí² mi uncíin² 'e wúu¹ do coon¹³ 'e 'ya¹²gi ijnee²¹ tyijna' mi licíin²¹gíxú. ¹⁹Tsu la tøøi² juncwii²¹ síjään'an 'áa'mo ca mi tí² 'ii¹²¹ icwó¹² Dios jóon'on jilaa¹²¹ 'e tíi². ²⁰Tsu 'e juncwii²¹ lo galí¹ 'e jo 'ee to² 'íi³-in. Galí²-i la joon jon' wa'a gali'iin²¹²in 'e fu juncwii²¹ la joon, pe tsu 'wii¹³¹ la joon gali'iin²¹²in Dios Jmii²¹. Joon síjään'an ca mi lí síi². ²¹'E juncwii²¹ lo síjään'an ca mi láai² 'e gó² síjnii¹³ tya'a joon lí² 'ii¹²¹ 'e 'ya¹²gi 'e siláa² la siláai² jóon¹ Dios. ²²Joon ca jmii²¹² no jilaa¹²¹ 'e gajmaa'a Dios 'oon²on. 'Oon²on la 'oon²on tsamí² mi lí cuu²¹ tya'a iliseein²¹ jóon'on. ²³Joon jiin¹³ 'e gajmaa'a Dios do 'oon²on pe jna' jon 'ón²on' xáfiin¹³ niga'ii¹³na' 'in Espírítu Tyú² do lawa coon²¹ 'e tsáai¹ tsi' i'ii¹³na' jilaa¹²¹. 'Ón²on' 'áai' joon síján³an' ca mi líin¹na' jóon¹ Dios 'in 'in gacwaan¹³in. Joon coon¹³ la joon 'e ngú¹ taan²¹²na' ilí² siláa² tsu natiin¹³na' coon¹³ 'e síján³an'. Pe wana jóø² tsá² 'e síjään'an joon jo síjään'gi. Tsu wana 'e jóø² tsá² jo 'ná² síjään'an. ²⁵Pe wana jo jóø²¹ø' 'e síján³a' 'ná¹ jon²du' coon¹²¹ tún². ²⁶Coon¹³ la joon jon 'in Espírítu Tyú² do tya' Dios uncono¹³ jna' coon¹³ jilaa¹²¹ wa jo pí³-tsi'. Tsu jo né²na' faa¹³a' júu³ tyú² jiin¹³ la tíi² jna'. Pe 'in Espírítu Tyú² do mii¹ tyani Dios 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e saai¹-tsi' 'e jo lí² faa²¹a coon¹³ jmii¹ tya' tsá². ²⁷Joon Dios, 'in ní² jilaa¹²¹ 'e 'í¹-tsi tsá², ní²o 'e 'iin²¹²in jin¹²in 'in Espírítu Tyú² do tsu 'wii¹³ 'in Espírítu do mii¹ 'wii²¹² tya' 'in cwii¹in Dios jin¹³ la 'í¹-tsi Dios.

Lí¹'i' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo

²⁸Tsu né²o' 'e jilaa¹²¹ 'e tsangíi²na' gajmaa'a Dios 'e sá² 'e tyú² tya' 'in 'iin²¹²in 'ii, 'e tyú²-u tya' 'in gatø¹² Dios iuntsiin¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in. ²⁹Tsu 'in galicwii¹in Dios la mo jéei¹, 'ii jon nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wiin²¹² wa'a ilíi²in la líi¹ Jóon'on, 'e coon¹³ la joon 'in jóon'on do ilíi²in 'in feei¹gi jee²¹² 'in ruu¹²¹ fúu¹ do. ³⁰Joon 'in nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wii²¹², gatø¹o jon; joon 'in nigatø¹²ø, nigauntyú¹mo jon; joon 'in nigauntyú¹ Dios, 'ii jon gacwo¹ Dios ilíi²in la líi¹ Jóon'on do.

³¹¿'Ee jon 'e faa¹³a' cwáain¹ tya' 'elo? Wana 'í¹-tsi Dios 'e tyú² tyi', jo 'ee cwáain¹ tyi' wa 'ei¹ tsá² jna'. ³²Tsu wana jo¹ gasáai¹

Dios Jóon'on pe gajaan¹²¹mo Jóon'on 'wii²¹² tyijna', ¿ti jo cwo¹ Dios jna' jilaa¹²¹ caan²¹mo coon¹³ Jóon'on? ³³¿'In lí² cwo¹²o tsaa² 'in nigatyii¹³in Dios? Tsu Dios 'in niga'ii¹²¹ 'ii. ³⁴¿'In lí² píi²in lí 'ii²¹? Tsu Cristo 'in nigajúin¹ 'wii²¹² tya'a. Joon 'ii-o gajiiin¹in jee²¹² 'líi²¹² joon nano tyíin¹ lí' cwo²¹ Dios tsáa¹, mii¹ 'wii²¹² tyi'. ³⁵¿'In jon lí² jmáa¹ 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'? ¿Tí lí² jmáa¹ 'e wúu¹ né²e' 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna', si lí² jmáa¹ 'e fa¹³ sáan'an' 'ee 'e jo¹ 'iin²¹²gi Dios jna'? La joon jon wa'a 'øø¹ tsá² jna', si júun²na' 'oo² 'ee, si 'ná² sin¹in' 'ee, si toon²on' tóin¹ 'mó¹ 'ee, si tí lí jó¹ 'mó¹ tyi' 'ee. ¿Tí lí' 'elo jmáa¹ 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'? ³⁶La gajin¹² ni jí² tya' Dios: 'Wii²¹² tyi'í sáan³an' tóin¹ 'mó¹ la coon²¹ jmii²¹²;

joon líi² tsá² 'e líi¹ jna' la líi¹ joo'saa¹²¹ 'in jngaa¹³ tsá².

³⁷Pe coon¹³ jilaa¹²¹ 'elo, jna' líi¹na' tsá² 'in gali¹² jo 'ee galí² tya'a. Galí¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'in nigali'iin²¹²in jna'. ³⁸Joon tsáa¹mo-tsii 'e jo sá² jiin¹³ coon²¹ ilí² jmáa¹ 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'; tsu wa júun²na' si seen²¹na' 'ee jo lí². Jon' 'in ángeles sí 'in tyu¹² to² 'ii 'ee; jon'gi 'e 'ii²¹ 'e sá² tya'a; 'e tsangíi²na' no si itsangíi²na' tsa'oo²¹, 'yíia¹ 'ee; ³⁹jon'gi 'e sá² fu níi¹³ sí 'e sá² fu 'wóo¹ 'ee sí jee²¹² coon²¹ 'e catyíia² 'e gajmaa'a Dios jo lí² jmáa¹ 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna' lagi 'e 'e jna' 'iin²¹²in jna' mo gasii¹in Cristo Jesús Nā'nū¹u'.

9

Nigatyii¹³in Dios tsá² Israel

¹Mi fo³oo 'ee fo¹³oo jmai¹² 'e ja¹²mo la tíi² 'in líi¹ tsá² tya' Cristo. Jo jmóo³ jna júu³ tajuu²¹ tsu 'in Espírítu Tyú² tya' Dios jmo¹²o jna júu³ coon¹³ 'e 'í¹-tsii' 'e ja¹²mo júu³ tyiia. ²'Áa'mo xuu²¹²-tsii joon 'áa'mo cu¹²-tsii tya' tsá² góo³oo Israel. ³Joon ca 'iin²¹²na 'e líin²na coon¹²¹ coon¹³ Cristo 'e píi²in Dios jna wa'a lí² 'e tyú² tya' ruu¹²¹na tsagóo³oo.

⁴Tsu 'in tsá² do líi¹ jún² tya' Israel joon Dios niga'ii²¹mo 'ido lawa jóon'on. Joon ga¹² Dios jee²¹² 'in tsá² do 'e cwá² coon¹³ 'e 'ya¹²gi tya'a joon gajmaa'a júu³ 'ee 'iin²¹²in jmáa¹a. 'In tsá² do ga'ii²¹ 'e ley tya' Moisés do, joongi xiiala lí² un'goo²¹ tsá² Dios. Ga'ii²¹mo jon jilaa¹²¹ júu³ 'e ga'íi²¹ Dios. ⁵'In tsá² lo líi¹ jún² tya' 'in tsacøi¹³

tyi' nifu, joon cwáain¹ tya' 'e ngú¹ taain²¹² tsá² Cristo gangaa¹³in jee²¹² 'in tsá² do. Joon Cristo líi¹ Dios joon tyu^{12u} to² jilaa¹²¹. Cwocwaa¹³mo coon²¹ tøø²mo. Amén.

⁶Pe jo mo gaján² 'e júú³ ga'íi²ⁱ Dios tya' tsá² Israel wa jo mo gatsín¹. Tsu jileei¹²¹ 'in líi¹ jún² tya' Israel jo líi¹ la jai¹² tsá² Israel.

⁷Joon jileei¹²¹ jún² tya' Abraham jo líi¹ jón¹ 'in la jai¹² tsu Dios nigajin¹²in sii¹²ⁱ 'ii: "Jiin¹³ coon¹³ Isaac do ilisá² jún² tyi'i."

⁸Øø¹²¹mo-tsi' coon¹³ 'e júú³ lo 'e galíi¹ tsá² jón¹ Dios jon' wa' cwáain¹ tya' tsacøøi¹³ tya'a. Xujoon, jiin¹³ 'in tsá² do 'in 'ii¹²¹ 'e júú³ ga'íi²ⁱ Dios galíi¹ jún² tya'a. ⁹Tsu 'e júú³ ga'íi²ⁱ Dios tya' Abraham gajin¹²in: "Mi cwá² 'ii¹²¹ joon, góo³oo, joon iliseein²¹ jaain²¹ jón¹ 'in Sara do."

¹⁰Jon'on jiin¹³ 'e no. Tsu 'in jón¹on gáí¹ tya' Rebeca do jaan²¹mo jmi²¹ seein²¹, 'in 'líi²¹² tsafeei¹³ tyi' Isaac do. ¹¹⁻¹³Pe la jo mo seen²¹mogí 'in xuui²¹² do jon'gi 'e mo gajmaa'a jiin¹³xu, 'e gó² si 'e tyú² 'ee, gajin¹²in Dios sii¹²ⁱ Rebeca do: "In xuui²¹² tyi'i nifu ijmaa'a la to² tyu¹² 'in xaai²¹gi do." Coon røø²¹ faa^{121a} 'e júú³ lo la gafaa^{121a} júú³ tya¹ Dios lí¹ lí xiia¹²¹ 'e jin¹²in: "Iin²¹²na Jacob, pe 'e¹moo Esaú", jin¹² Dios. Coon¹³ la joon galí² 'e tíi² Dios tyii¹³in doñi¹in tsá² 'in tyii¹³in, jiin¹³ la ga'i¹-tsi joon jo cwáain¹ gacón² 'e gajmaa'a 'in tsá² do.

¹⁴¿Ee faa^{13a} cwáain¹ tya' 'e júú³ lo? ¿Tí jmo¹o Dios 'e gó²? ¡Esa la joon! ¹⁵Tsu Dios gajin¹²in gasii²¹ⁱ Moisés: "Ilifeei¹-tsii tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²na jmaa³aa feei¹-tsii tya'a, joon fúu² ilíi²na 'in tsá² do 'in 'iin²¹²na líi²na la joon tya'a." ¹⁶Joon coon¹³ la joon nee^{21e} 'e jon' tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in sí tya' 'in tsá² 'in cwo¹²-tsi 'áai¹ 'ee pe 'ña'a Dios ilifeei¹-tsi. ¹⁷Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in la gajin¹² Dios gasii²¹ⁱ 'in røøi¹³ tyi' Egipto: "Gajmee¹na 'nø røøi¹³ jiin¹³ wa' ilí² 'e¹²ee tsá² 'ii¹²¹ tyiia, joon jiin¹³ wa' ilicwii¹in tsá² jna la caain²¹ ní cwo¹³ juncwii²¹." ¹⁸La joon ilifeei¹-tsi Dios tyi' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmaa'a feei¹-tsi tya'a joon ijmeé¹ 'i waa¹²¹-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmée¹ 'i la joon.

¹⁹Pe ifo¹² jna: "Wana la joon, ¿'ee lí¹ cwo¹² Dios tsá² tsaa²? Tsu, ¿'iin lí² jo jmá¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios?" ²⁰Pe 'nø jaain²¹ tsañu¹, ¿'iin líi²u wa'a jo cwo¹² júú³ ruui²¹ coon¹³ Dios? jmo²o la 'in jmo¹o coon²¹ tsuu² lí¹

cwo¹³ 'e jin¹² sii¹²ⁱ 'in nigajmaa'a: "¿Ee lí¹ nigajmee^{13u}un jna la no?" ²¹Tsu 'in jmo¹o tsuu² tíi²mo jmá¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in coon¹³ 'e cwo¹³ do. Lí²-i jmá¹a coon²¹ tsuu² 'e 'ya¹²gi coon¹³ po¹³ cwo¹³ do si lí²-i jmá¹a jon coon²¹ tsuu² 'e jo¹ tyiin² cuu² 'áai¹ coon¹³ 'e po¹³ cwo¹³ do 'ee.

²²¿Ee lí² faa^{13a} tya' Dios? Jo lí² faa^{13a} 'ii¹²¹ jiin¹³xu wa 'iin²¹²in Dios 'e¹² tsá² xiiala 'e¹i tsaa² joon xiiala fee¹ to² tya'a joon gajmaa'a taa^{121a} coon¹²¹ tún² tya' 'in tíi² ní² wúu¹ joon 'in 'iin²mo. ²³Tsu coon¹³ la joon gajmaa'a júú³ xiiati fee¹ 'e 'ya¹²gi tya'a tya' 'in tsá² do 'in galifee¹-tsi tya'a. Joon Dios nigatyii¹³in 'in tsá² do la mo jée¹ wa'a 'ii¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a do. ²⁴Joon gatø²ø Dios jna', joon 'inlíi¹³ jna' líi¹na' tsá² Israel joon 'inlíi¹³gi jna' líi¹na' tsá² 'in jo seein²¹ Israel. ²⁵Jiin¹³ la gajin¹² Oseas ní jí² tya'a mo gafaa^{12a} cwáain¹ tya' Dios, gajin¹in:

'In tsá² 'in jo mo galíi¹ tsá² tyiia, 'ii iunsí³ii tsá² tyiia.

Joon 'in tsá² 'in jo mo gali¹'iin²¹²na 'ii 'iun-sí³ii 'in 'iin²¹²na.

²⁶Joon 'e cwo¹³ do lí² gafuu²¹²uu 'in tsá² do: "Jon'on tsá² góo³oo'naa", cwo¹³ joon ilisii²¹ⁱ jón¹ Dios 'in jiin¹.

²⁷Pe cwáain¹ tya' tsá² Israel, Isaías gajin¹²in: "Xufiin¹³ 'in jún² tya' tsá² Israel tí² la tí² too¹³ taa¹³ tsi jmi¹ni¹³ tí² jiin¹³ coon¹³ poo²¹²xu 'in tiin¹³, ²⁸tsu Ña'ñu¹'u' iuntsiin¹ júú³ tya'a tya' 'e cwo¹³ lo ce tí² la jin¹²in joon la jmoono ijmaa'a." ²⁹Jiin¹³ la gajin¹² 'in Isaías do la nu'gi:

Wa mo'o jo gasáí¹ Ña'ñu¹'u', 'in feei¹gi, jún² tyijna',

joon 'e galíi¹na' la líi¹ 'in tsá² seein²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

Cuu¹²ⁱ tsá² Israel jmaa'a la 'iin²¹²in Dios

³⁰¿Ee faa^{13a} cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'in jo mo ganoo¹³on wa' untyúí¹ Dios 'ii tsu¹ 'wii¹³ⁱ 'e jmaa'a, gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai¹² galíi².

³¹Pe tya' 'in tsá² Israel do, jo mo galí¹ wa'a untsiin¹ 'e ley do 'e ná² jmá¹a wa'a untyúí¹ Dios 'ii. ³²Tsu 'in tsá² Israel do gali¹'iin²¹²in wa'a untyúí¹ Dios 'ii 'wii¹³ⁱ 'e jmo¹o do jon' wa' 'wii¹³ⁱ 'e jai¹² líi²i. Tsu 'wii¹³ joon gatyuun¹³in tsaa¹² cuun²¹² sii²¹ "cuun²¹² tyuun¹³ tsá²" 'e líi¹ Cristo. ³³Joon jí² tya' Dios jin¹² cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² do:

Sii²ⁱ fu Sión coon²¹ cuun²¹² tyuui¹³ tsá² joon 'e cuun²¹² do jmaa'a chí¹² tsá².

Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² líí² 'ii jo 'ee tsatyin¹²-tsi coon¹³.

10

¹ Tsaru^{1u}, jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'e júú³ tyú² 'e foo¹³na Dios 'wii²¹² tya' 'in tsá² Israel ijmaa'a Dios tiin¹³ 'ii. ² Tsu fo¹²oo 'wii²¹² tya'a 'e 'áa¹mo un'goo²¹o 'in tsá² Israel do Dios pe jo røø²¹ ñii¹ xiiala lí² un'goo²¹o 'a la jai¹² Dios. ³ Jo 'øø¹²¹-tsi xiiala untyú¹ Dios tsá² joon 'iin²¹²in wa'a untyú¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'i¹-tsi yaai. Jo cwé¹ yaai wa' untyú¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'iin²¹² Dios. ⁴ Tsu Cristo do líí¹ 'in lí¹ gatsé¹ tya' 'e ley tya' Moisés do joon untyú¹mo Dios jileei¹²¹ 'in jai¹² líí² 'ii.

⁵ Joon mo gafaa¹²¹a Moisés tya' xiiala ilí² untyú¹ Dios tsá² coon¹³ 'e ley do, gataan¹an ni mo'jé² 'e júú³ lo: "Iin tsá² 'in untsiin¹ jiin¹³ la to² tyú¹² ley, iliseen²¹mo coon¹³ 'edo." ⁶ Pe la lo gajin¹²in tya' xiiala ilí² untyú¹ Dios tsá² coon¹³ 'e jai¹² líí² tsá²: "Jo foo¹³¹o coon¹³ 'e 'i¹-o'o: 'í¹lin 'in lí² so¹o fu ñá'fú² wa'a xaa¹ Cristo? ⁷ Jon'gi foo¹³¹o: 'í¹lin 'in lí² xaa¹ fu lí¹ 'ii²¹ wa'a jmaa'a so'o Cristo jee²¹² 'í¹í²¹²?" ⁸ 'Ee jin¹²in wa'a la joon? 'E jin¹²in: "E júú³ jai¹² lo 'í¹ co' liséé²un, ca tsi ná' 'oo¹³¹o 'í¹ joon lí² 'í¹du¹-o'o 'e júú³ lo." Joon 'e júú³ lo 'e siii¹³ jna'a lí¹ la lí¹ 'e júú³ 'ee²¹e'e cwáain¹ tya' 'e jai¹² líí² tsá². ⁹ Tsu wana coon¹³ júú³ tyi¹ 'i jmo²¹o júú² 'e líí¹ Jesús Na'ñu^{1u} joon wana jai¹² líí²u 'e nigajmaa'a Dios 'ii jiin¹ jee²¹² 'í¹í²¹², itiin¹³mo'o. ¹⁰ Tsu coon¹³ 'e 'i¹-tsi tsá² ja¹²mo líí² tsá² wa'a iuntyú¹mo Dios 'ii, joon coon¹³ júú³ tya'a jmo¹²o tsá² júú³ 'e cwii¹in Jesucristo joon coon¹³ la joon tiin¹³mo 'ii.

¹¹ La jin¹² ni jé² tya' Dios: "Jileei¹²¹ 'in jai¹² líí² 'ij jo tsatyin¹²-tsi tya'a." ¹² Tsu tyani Dios coon²¹ røø²¹ tsá² Israel lagi 'in tsá² catyaa² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon Na'ñu^{1u} líí¹ 'i Na'ñu^{1u} tya' jileei¹²¹ tsá² joon cwoo¹ ce gasá¹ tya' jileei¹²¹ 'in mí¹. ¹³ Tsu jin¹²in ni jé² do: "Jileei¹²¹ 'in mí¹ coon¹³ 'e sii²¹ Na'ñu^{1u} 'in tiin¹³mo 'ii." ¹⁴ Pe, 'xiiala lí² mí¹ tsá² wa' mo jo jai¹² galí²i? Joon, 'xiiala lí² jai¹² líí² tsá² Cristo wa jo mo ganú²un tya'a?

Joon, 'xiiala lí² nuu¹un tsá² wa jo 'in mo seen²¹ wa'a jmaa^{13a} júú³? ¹⁵ Joon, 'xiiala lí² jmaa^{13a} tsá² júú³ wa'a jo¹ mo sii¹in tsá² 'ii? Jiin¹³ la nigajin¹² ni jé² tya' Dios: "Í¹Á¹mo 'ya¹²gi 'e tií² tya' 'in tsá² 'in tsacwó² júú³ tya' xiiala seen²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios joon 'in cwó² 'e júú³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá²!"

¹⁶ Pe jon' jileei¹²¹ jmaa¹ nuu¹³un 'e júú³ tyú² do tya' 'e tiin¹³ tsá². La gajin¹² Isaias ni jé² tya' Dios: "Ñá'ñu^{1u}, 'í¹iin galijai¹² galí²i júú³ tyii¹?" ¹⁷ Tsu 'e jai¹² 'e nigalí² tsá² galí¹ tsu 'wi¹³¹i niganú²un 'e júú³ do. Joon 'e júú³ nuu¹u do 'e júú³ cwáain¹ tya' Cristo.

¹⁸ Pe unngii² 'næ: 'í¹Ti jo mo nuu¹u tsá² Israel 'e júú³ do? 'iNiganuu¹o! Tsu ni jé² tya' Dios jin¹²in:

Niganú²un tsá² júú³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Joon 'e júú³ siii¹ nigatyá¹ ca ti¹³ ni 'wó².

¹⁹ Pe unngii² 'næ: 'í¹Ti jo mo ga'øø¹²¹-tsi tsá² Israel 'e júú³ ninú²un do? Tsu gajin¹² Moisés:

Ijmée¹na 'naa' 'e tyín²-oo' tya' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in líí²naa' 'e jo líin² 'ido tsá² tyiia;

joon ijmée¹na 'naa' 'nii²¹-oo' coon¹³ coon fuu²¹ 'in líí²naa' 'e jo 'øø¹²¹-tsi 'ido.

²⁰ Joon Isaias do coon²¹ tsáa¹gi gajin¹²in:

Nigatsee¹²¹ jna 'in tsá² 'in jo mo ga'naai¹³ jna;

joon gajné¹na tyani 'in tsá² do 'in jo mo gamú¹ jna.

²¹ Joon mo gafaa¹²¹ Isaias do cwáain¹ tya' tsá² Israel, gajin¹²in: "La coon²¹ jmi²¹² 'í¹í²¹² cwó³oo 'e ø²ø² tsá² 'in jo jmo¹o nuu¹³, 'in tsá² 'in jo tsi tsa'goo²¹o."

11

Tsá² Israel 'in natiin¹³

¹ Wana la joon, 'í¹Ti nigatiui² Dios tsá² tya'a tsá² Israel? 'í¹Esa la joon! Tsu jna-a líí¹na tsá² Israel. Joon líí¹na jún² tya' Abraham joon 'í¹í²¹² tsafee¹ tyiia sii²¹ Benjamín. ² Jo mo gatiui² Dios tsá² tya'a 'in nigalicwii¹in la mo jéi¹. Tsu ñí² 'naa' la jin¹² ni jé² tya' Dios cwáain¹ tya' Elías mo gafaa¹²¹a Elías júú³ tyú² joon gacwoo¹o tsaa² tya' tsá² Israel. Elías do gajin¹²in sii¹²¹⁴ Dios: ³ "Na'ñu^{1u}, nigajngaa¹³mo 'ino tsá² tyi¹ 'in cwoo¹o júú³ tyú² tyi¹ joon nigafiin¹in ni altar tyi¹. Joon jiin¹³ jna-a seen²¹na joon 'iin²¹²in 'ino jngaa¹³mo jna jon." ⁴ Pe

Dios gañii¹: “Nigajmá²aa coon²¹ dyá¹ mil tsá² tyiia 'in jo gasii¹²¹ 'wojní¹ tyani 'in tsá² cun'uu¹³ sii²¹ Baal.” ⁵La joon jon nano nigasáai¹xu Dios coon¹¹³ 'e feei¹¹-tsi tya'a 'inlíi¹³ tsá² Israel ilí²in tsá² tya'a. ⁶Joon ga'ii¹²¹ Dios 'in tsá² do coon¹¹³ 'e feei¹¹-tsi tya' 'ido jon' wa ga'ii¹²¹ tya' 'e nigajmaa¹ 'ido. Tšu wana ga'ii¹²¹ Dios 'ido tya' 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a jo ga'ii¹²¹ 'wii¹¹³ galifee¹¹-tsi tya' 'ido.

⁷¿Ee ifa²a' cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² Israel do gali'in²¹²in wa'a 'ii¹²¹ Dios 'ii pe jo 'ee gali¹² pe jiin¹¹³ 'in gatyii¹¹³in Dios gali¹o. Joon galibán¹mo 'in catyaa², ⁸jiin¹¹³ la gajin¹² ni jí² tya' Dios: “Dios jmaa¹ 'e ituun²mo 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do; gacwo¹ 'ido unní¹ pe jo jna¹²a, joongi gacwo¹ 'ido loocwó¹ pe jo nuu¹un, joon la jón lí² ca jmi²¹² no.” ⁹Joon 'líi²¹² David gajin¹²in: Cwolí² 'e tyú² seein²¹ coon¹¹³ 'e gøø¹²¹ø lawa coon²¹ ni lá², 'e coon¹¹³ la joon ityuun¹in jón iní² wúu¹.

¹⁰Cwolitiui² unní¹ jón jo jna¹²gi, cwolí² 'e lituu¹²¹ moowó¹ coon¹¹³ laa²¹² 'e tyaan¹an coon²¹ tøø²mo.

'In tiin¹³mo 'in tsá² jo seein²¹ Israel

¹¹Unngí³ii 'naa', mo gatyuin¹² tsá² Israel, ¿ti gacii¹¹³ coonti? ¡Esa la jón! Xu lí¹ cii¹¹³ galí. Tšu coon¹¹² 'e jo gajmaa¹ a nuu¹¹³un tsá² Israel do galí² íjmá¹ Dios tiin¹¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel, 'e coon¹¹³ la jón ili'in²¹²in tsá² Israel 'e la jón jon. ¹²Joon wana galí² 'e tyú² tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e jo gajmá¹ a tsá² Israel nuun¹¹³un, jón ga'laa¹ a tsá² Israel ilisá² 'e tyú² tya' tsá² 'in jo seein¹ Israel, ¡xiiala fee¹¹gi ilisá² mi 'ii¹²¹ Dios 'ii tún¹!

¹³Pe 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in jo seein²¹ Israel. Dios gasii²¹in jna 'e cwó³ jna júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon fee¹¹ jmóo³oo to² tyiia, ¹⁴'e coon¹¹³ la jón ili'in²¹²in 'inlíi¹³ tsagóo³oo jmaa¹ a la gajmaa²¹ a' la jón itiin¹¹³in. ¹⁵Tšu wa mo'oo gatiui² Dios tsá² Israel jón coon¹¹³ jón galiseein²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ tyú² tyani Dios, ¿'ee ilí² mi 'ii¹²¹ Dios 'ii tún¹? 'Ilí² 'e iliseen²¹mo tún¹ 'in níjún¹ do. ¹⁶Tšu wana jón¹²¹ tsá² tya' Dios 'e con² nifu la jón jon nigajoon¹²¹o la tøø¹² con² do. Jón wana tya' Dios 'e jmóo³ tya' coon²¹ 'mó² la jón jon tya' Dios 'e cwáa¹ tya'a.

¹⁷E lí¹ la líi¹ 'inlíi¹³ tsá² Israel líi¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo nawuun¹²¹ jón 'naa' líi¹naa' lawa cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e cwaain²¹jee²¹² nuu²¹ 'e si'láa¹jee²¹² 'e 'mó² olivo 'ee tyú² do. Jón coon¹¹³ la jón gali¹ ga'ii¹¹³naa' 'e pí²-tsi tya' jmóo³ 'e 'mó² olivo tyú² do. ¹⁸Pe jo jmaa²aa' jlóø¹³naa' lagi 'in tsá² Israel 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e nasiwuun¹²¹. Wa jmoo²oo' la jón, cwotii¹¹³-oo' jo 'ii¹²¹ 'e jmóo³ do wa pí³-tyii' pe 'naa' 'ii¹¹³naa' wa' pí³ tya' 'e jmóo³ do.

¹⁹Coon²¹ jo¹ ngaa²¹²mo ifu¹²¹u jna: “Ja²mo júu³ tyi'nu, pe siwuun¹²¹ 'e cwáa¹ do 'e lí² 'láa¹na coon¹¹³ 'e 'mó² olivo tyú² do.”

²⁰Jón, “tyú²-u”, fuu²¹²uu, pe 'e cwáa¹ olivo nasiwuun¹²¹ do, nasiwuun¹²¹ tšu 'wii¹¹³ jo jai¹² mo gali¹²i jón 'nu ni'láa¹u'u coon¹¹³ 'e 'mó² do jiin¹¹³ tšu 'wii¹¹³ jai¹² líi²u. Tšu 'wii¹¹³ jón, jo jmoo²o jloo¹³, jiin¹¹³ ngí¹¹i coon¹²¹ tún². ²¹Tšu wana jo gajmaa¹ a Dios feei¹¹-tsi tya' 'in tsá² 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ siwuun¹²¹ tya' 'e 'mó² tyú² do coon²¹xu jo 'e íjmáa¹ a feei¹¹-tsi tyi'i wa'a jo jai¹² líi²u. ²²Cón²on cwáain¹ xiiala feei¹¹-tsi Dios pe cón²on cwáain¹ jon xiiala coon²¹ tsáa¹ jmoo³o Dios. Nigajmaa¹ a coon²¹ tsáa¹ coon¹¹³ 'in nigatyuun¹¹³in do, pe fee¹¹mo-tsi tyi'i. Pe 'ná¹ 'ii¹¹³gi'i 'e feei¹¹-tsi tyi'i tšu wana jo la jón, tšu iwiin¹²¹ 'nu jon. ²³Pe jón wana jai¹² líin²in 'in tsá² Israel do tún¹ ilí² 'láa¹ Dios 'ii tún¹jee²¹² 'mó² tyú² do. Tšu tíi²mo Dios 'láa¹ 'e lí¹ nisiwuun¹²¹un. ²⁴Tšu wana 'nu, 'in líi¹ cwáa¹ 'mó² olivo gacwáin¹jee²¹² nuu²¹, ga'láa²u coon¹¹³ 'e 'mó² olivo 'e tyú² la jo tíi² jmá¹ tsá², ¿ti jon' jogi tyán² to² wa'a 'e 'laa¹ tún¹ cwáa¹ tya' 'e 'mó² olivo tyú² do tún¹, jón la no líi¹ 'in tsá² Israel do?

Itiin¹³ tsá² Israel lí gatséi¹

²⁵Tsaru¹u', 'e jo líin²naa' tsá² ñii²¹²-tsi yaanaa', 'iin²¹²na 'e líi² 'naa' 'e júu³ uuin²¹ lo: nigalibán¹ 'in tsá² Israel jiin¹¹³ ca gatí² la tí² 'in tsá² jo seein²¹ Israel. ²⁶Jón mo lí² la jón jilee¹²¹ tsá² Israel itiin¹¹³in jiin¹¹³ la nigajin¹² jí² tya' Dios: 'In jmoo³o láa¹í tsá² ijó¹ fu Sión, jón ja'woo¹¹³o jilaa¹²¹ 'e gó²jee²¹² tsá² Israel.

²⁷Jón, 'elo ilisá² júu³ tyiia²¹² isí¹¹³na coon¹¹³on, “Ici³ii jilaa¹²¹ tsaa² tya'a.”

²⁸ Joon cwáain¹ tya' 'e júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'in tsá² Israel do galíi¹ lawa tsá² 'in 'ei¹ Dios 'e ilisá² goon¹ fo¹² feei¹ tyii'. Pe 'iin²¹² mogi¹ Dios 'ii tsu¹ tyii¹³ in líi²¹² tsacøøi¹³ tya'a. ²⁹ Tsu jilaa¹²¹ 'e cwó² Dios jo tyii²¹ tún¹. Joon jo jaa¹²¹-tsi wana nagatø¹ tsá². ³⁰ Jo gajmaa²aa' núu¹³uun' tya' Dios la mo jée¹, pe niga'ii¹³naa' 'e feei¹-tsi Dios tyii' tsu 'wii¹³ jo gajmaa¹a núu¹³uun' 'in tsá² Israel do. ³¹ Joon galí² 'e jo núu¹³uun' tsá² Israel 'e coon¹³ la joon lí² jmá¹ Dios feei¹-tsi tya' a jiin¹³ la nigajmaa¹ a tyii'. ³² Tsu Dios gajmaa¹ a 'e jo jmáa¹ a núu¹³uun' jileei¹²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmáa¹ a feei¹-tsi tya' jileei¹²¹.

³³ Líi¹ feei¹-tsi Dios tya' tsá², joon líi¹ jmí¹-tsi joon 'áa¹mo 'øøi¹²¹-tsi. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi¹²¹-tsi jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios jon'gi lí² 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o Dios cwáain¹ tya' tsá². ³⁴ '¿'lin 'in 'øøi¹²¹-tsi 'e 'i¹-tsi Ña'ñu¹³u'?' si '¿'iin ga'e¹² 'e 'ii 'ee?' ³⁵ '¿'lin nigacwo¹² Ña'ñu¹³u' 'e jmáa¹ a 'e røø²¹i Ña'ñu¹³u' 'ii?' ³⁶ Tsu jilaa¹²¹ 'e sá² nigacwo¹o Dios joon 'ii gajmaa¹ a jilaa¹²¹ 'e sá², joon jilaa¹²¹ 'e sá² 'e tya'o.'" ¡Cwoun-
goo²o tsá² Dios coon²¹ tøø²mo! Amén.

12

'Ná¹ cwoi¹² tsá² yaai Dios

¹ Tsu 'wii¹³ joon tsaru¹u', mí³ñi tyani¹²ii' coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' Dios, 'e cwóo¹³naa' yaanaa' lawa coon²¹ fa¹ 'e jiin¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí¹naa' jiin¹³ tsá² tya' Dios tsu 'elo 'e tí²-tsi Dios. Tsu 'elo 'e tí²na' jmoo²¹o' lawa tsá² 'in 'øøi¹²¹-tsi. ² Joon jo seen²¹naa' jmaa²aa' jiin¹³ la tyu¹² to² 'e juncwii²¹ lo. Unsi²naa' 'e 'i¹-oo' 'e coon¹³ la joon lí² unsi²naa' 'e jmoo²oo'. 'E coon¹³ la joon lí² liñ¹²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'e tyú²-u, joongi 'e 'yaai-tsi joongi 'e siitsiin¹.

³ Tsu fuu²¹²uu 'naa' jileei¹²¹ 'naa' coon¹³ 'e feei¹-tsi Dios gajmaa¹ a tyiia: xuun 'i¹-oo' yaanaa' líi¹gi la gatí²naa'. Tyú²gi wa'a 'i¹-oo' coon¹²¹ tún², jiin¹³ la 'e nigacwo¹ Dios 'naa' 'e jai¹² líi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ⁴ Tsa lawa cuerpo tya' tsá² 'e lí² 'láai² 'ii¹³ joon la coon²¹ 'ii¹³ jmaa²¹ii to² pe jo jmoo¹o la jmoo¹o 'ii¹³ catyia². ⁵ La joon líi¹ jna'. 'Láai² 'ii¹³ to² 'e jmaai²¹ jna' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Joon sicaan²¹na' lawa coon²¹ cuerpo tya' Cristo. Joon xafiin¹³

fúu¹o' 'e sicaan²¹na' tí² ca'ii¹³ tí² ca'ii¹³ 'e líi¹na' coon²¹ cuerpo.

⁶ Joon Dios nigacwo¹o jna' 'láai² 'ii¹³ to² ilí² jmoo²¹o' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Nigacwo¹ Dios tsá² to² lí² jmáa¹ a la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon jile¹ 'e 'ná¹ jmoo²¹o' 'e to² do gacwo¹ Dios jna' coon¹²¹ tún². Wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e jma¹² a tsá² júu³ tyú² tya'a, 'ná¹ cwo¹ 'in tsá² do júu³ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²i. ⁷ Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a unji²in tsá² xeei¹²¹, 'ná¹ unji²in 'in tsá² do 'e tyú². Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a 'e¹² e tsá² xeei¹²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi 'ido 'e¹² e tsá². ⁸ Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a tyá¹-tsi tsá² xeei¹²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi jmáa¹ a. Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e cwo¹²⁰ cuu² tsá² xeei¹²¹, 'ná¹ cwó² 'e cuu² do 'e coon²¹ 'e 'i¹-tsi. 'In tyu¹² to² 'ná¹ tyu¹²u to² coon¹²¹ tún², joon 'in uncoon¹³on 'in seen²¹ fa¹³ 'ná¹ jmáa¹ a 'e jløø¹³mo.

'E 'ná¹ jmáa¹ a 'in jai¹² líi²i Cristo

⁹ Cwoi¹iin²¹²naa' 'a la jai¹² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwoi¹ee¹³moo' 'e gó² joon jmaa²aa' 'e tyú². ¹⁰ 'Ná¹ li'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la 'iin²¹²in tsá² la 'oo¹²¹ ruu¹²¹i. 'Ná¹ tsáai¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' líi¹gi lagi yaanaa'.

¹¹ Jo cwoi¹in²¹²naa' tsá² 'in fui¹². Cwoø²oo' pi³ yaanaa' wa'a jmaa²aa' to² tya' Ña'ñu¹³u' ce caain²-oo'.

¹² Jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ 'e sijaan²¹aan'. Taa¹²¹ jmaa²aa' mo moo²oo' wúu¹. Joon jo cwo¹in²-oo' wa'a foo²¹oo' júu³ tyú².

¹³ Uncoon¹³on' 'in tsá² jai¹² líi² Cristo 'in seen²¹ fa¹³ joon 'ii¹³moo' 'e tyú²-u 'in jafeei¹³ 'naa'.

¹⁴ Mí²ii' wa'a uncwaa¹³ Dios 'in jmaai¹²¹ 'naa'. Mí²ii' wa'a uncwaa¹³ Dios 'ii, jo mí²ii' wa'a jmeei¹²¹ Dios 'ii.

¹⁵ Jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jløøi¹³ joon cii²ii' coon¹³ 'in tsá² 'in ci¹²i.

¹⁶ Cwoseen²¹naa' coon²¹ 'e líi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jo jmaa²aa' jløø¹³ 'naa' pe ngí²ii' coon¹³ 'in tsá² wéi¹ do. Jo cwoi¹in²¹²naa' tsá² 'in líi¹ 'in ñii¹²¹-tsi 'áai¹.

¹⁷ Jo cóon¹³oon' tyii' 'e gó² jmoo¹o tsá² tyii' tya' jiin¹³ jaain²¹. Cwoø¹³-oo' wa'a jmaa²aa' jmaai¹³ 'e tyú² tyani jileei¹²¹ tsá².

¹⁸ Jmaa²aa' xiia¹²¹ jiin¹³ lí² 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ jileei¹²¹ tsá². ¹⁹ Tsaru¹u', 'in

'iin²¹²na, jo coon¹¹³naa' tyii' yaanaa' pe cwoo²⁰⁰'a 'e¹² Dios wúu¹ 'ña'o 'ido. Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: "Jna-a tíí²na 'e¹²e wúu¹, jna-a icí³hí tya' 'ino, jin¹² 'Ñá'ñu¹u." ²⁰Joon gajin¹²in: "Wana un'aaí² 'in 'ei¹¹ 'nu, cwoo¹¹³xu 'e dø¹⁰. Joon wana unjmúu¹, cwoo¹¹³xu 'e 'uun¹²¹un. Tsu wana jmoo²¹⁰ la joon icwo¹²⁰o fa'ii¹²¹ tya' 'in 'ei¹¹ 'nu 'e lí¹ lawa'a xu¹²u mi¹³ jí² yu' tyí¹¹i." ²¹Jo cwó¹⁰o wa'a líi¹²¹ 'e gó² 'nu; jmaa²¹a 'e líi¹¹i 'e gó² do coon¹¹³ 'e tyú².

13

¹Jileei¹²¹ tsá² 'ná¹ jmáa'a nuu¹¹³un jiiin¹¹³ la to² tyu¹² tsaa'to². Tsu Dios cwoo¹⁰o jilaa¹²¹ to² 'e sá² joon Dios siin¹²¹in jileei¹²¹ tsaa'to². ²Joon jileei¹²¹ 'in jo jmoo¹⁰o nuu¹¹³ un to² tyu¹² tsaa'to² lawa jo jmoo¹⁰o nuu¹¹³un to² tyu¹² Dios tsu Dios gacwo¹¹⁰ 'in tsaa'to² do 'e to² 'oo'o. Joon 'in jo jmoo¹⁰o nuu¹¹³ 'ii in'láa'a joon inii²¹² wúu¹. ³Tsu 'in tsaa'to² do jo jmaai¹ to² wa'a toon¹²¹on fo¹²-tsi tya' 'in jmoo¹⁰ 'e tyú² pe tya' 'in jmoo¹⁰ 'e gó². ⁴Ti 'iin²¹²u'u seen²¹u'un 'e jo fo¹² 'ii' tyi'i tyani tsaa'to²? Wa'a 'iin²¹²u'un la joon, jmaa²¹a 'e tyú² joon 'in tsaa'to² do ilit-sáai¹-tsi nu. ⁴Tsu 'in tsaa'to² do jmoo¹⁰o to² tya' Dios 'e seen²¹un tyú². Pe wana jmoo²¹⁰ 'e gó² 'ná² lín²u 'e goo¹²¹¹o. Tsu 'ií³mo to² 'e 'oo'o tsaa'to² 'ii²¹ 'e 'e¹²e tsá² wúu¹. Joon Dios gacwo¹⁰o 'ido to² 'e 'oo'o wa'a lí² 'e¹²e wúu¹ coon²¹ tsáa' tya' 'in jmoo¹⁰ 'e gó². ⁵Tsu 'wii¹¹³ joon 'áa¹mo tyiin² wa'a jmaa²¹a nuu¹¹³¹u to² tyu¹² tsaa'to². 'E coon¹³ la joon jon' wa' 'e tyu¹²mo'o 'e wúu¹ do pe jmoo²¹⁰ la ñi²¹ tíí²mo'o jmoo²¹⁰. ⁶Joon tsu 'wii¹¹³ joon cí¹²hí' laa¹¹³ tya' tsaa'to² tsu 'in tsaa'to² do jmoo¹⁰o to² tya' Dios joon la joon jmoo¹⁰. ⁷Cí¹²hí' 'e jilaa¹²¹ 'e røø²¹naa'. Wana røø²¹naa' cuu² 'e 'ií³in tsá², cí¹²hí'. Joon wana røø²¹naa' cuu² tya' laa¹¹³ 'e 'ñi¹i tsá², cí¹²hí' jon. Jmaa²¹a nuu¹¹³u' tya' 'in 'ná¹ jmaa²¹a nuu¹¹³u' joon un'goo²¹⁰⁰ 'in 'ná¹ un'goo²¹⁰⁰. ⁸Jo cworøø²¹naa' tya' jiiin¹¹³ jaain²¹. Cworøø²¹naa' jiiin¹¹³ 'e 'ná¹ lí¹iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Tsu 'in 'iin²¹²in 'in catyaaí² nigajmaa¹⁰o jilaa¹²¹ jiiin¹¹³ la to² tyu¹² ley do. ⁹Tsu 'e ley do jin¹²in: "Jo foo¹¹³¹o tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹, jo jngaa¹¹³¹un tsá², jo jmaa²¹a 'uun²¹, jo fu¹²¹u júu³ tajuu²¹ jiiin¹¹³ jaain²¹, jo jmaa²¹a 'iin²¹²un 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹." Pe 'e ley lo, joon coon¹¹³ jilaa¹²¹ ley catyia² 'e

sitsiin¹ coon¹¹³ 'e júu³ lo: "Cwoli'iin²¹²mo'o tsagoo²¹⁰o jiiin¹¹³ la 'iin²¹²u'un 'wo'o." ¹⁰'In 'iin²¹²in tsagoo¹⁰o jo 'ee 'e gó² jmóo¹⁰o tya' 'ido. Joon coon¹¹³ la joon 'in 'iin²¹²in tsagoo¹⁰o iuntsiin¹ 'e ley do.

¹¹Joon, tsu 'wii¹¹³ ñí²⁰⁰o' xiala ngó¹ tiempo, 'ná¹ jnaa¹-oo' 'e cwuu²¹moo' tsu tyan'gi najó² 'e tiin¹¹³na' lagi la mo 'wiin²¹² mo gajai¹² galíi²na'. ¹²Ningó¹ xuu²¹² niui²¹gi joon najatyéen¹mo 'e jná² jmii²¹² tsu 'wii¹¹³ joon 'ná¹ tjuu²¹²u' 'e jmoo²¹⁰o' la jmoo¹⁰ tsá² lí nuu²¹; joon 'ná¹ tyii¹³¹ ñí³ la tyan'an 'láa² 'in ngi' lí jná² joo¹²¹. ¹³Cwongí²¹ la tíí² ngi¹ 'in ngi¹ mo jmii¹. Jo ngí²¹ to² 'iin¹ jon'gi tyá²a' jmii²¹² lí to¹²⁰ tsá² mii¹¹³. Jo ngí²¹ to² feei¹²¹ tsamí² jon'gi ngí²¹ to² jmoo¹⁰ 'e gó². Jo 'ná²a' mii¹¹³ jon'gi 'áa²a' tsiuwúu¹. ¹⁴'Ná¹ cwojmaa²¹a' la gajmaa'a Ñá'ñu¹u' Jesucristo joon jo 'i¹-oo' wa' jmaa²¹a' jiiin¹¹³ la 'yaaí¹-tsi ngu¹ taan²¹²naa'.

14

Jo fó²⁰⁰ 'e gó² tya' tsaru¹u'

¹Joon wana seein²¹ tsá² 'in xu jai¹² lííi² 'ii¹¹³naa' 'ido jee²¹² 'naa' pe jo cwó¹²⁰ júu³ ruu¹²¹naa' tya' cwáain¹ 'e jo 'ee to² 'iin³. ²Tsu 'inlíi¹¹³ líí²¹ 'e lí² dø¹² doñi¹ee 'e sá² pe seein²¹gi 'inlíi¹¹³ 'in xu jai¹² líí² 'in gø¹²⁰ jiiin¹¹³ jon¹². ³Joon 'in tsá² do 'in lí² dø¹² doñi¹ee 'e sá² jo tíí² faa¹²¹a 'e gó² tya' 'in tsá² 'in jo gøø¹²¹ jilaa¹²¹ 'ii¹¹³. La joon jon 'in tsá² do 'in jo gøø¹²¹ jilaa¹²¹ níi³ 'e sá² jo tíí² faa¹²¹a 'e gó² tya' 'in tsá² do 'in gøø¹²¹ doñi¹ee 'e sá², tsu na'ii¹²¹mo Dios 'ii²¹. ⁴Xiiaal cwó¹¹ faa¹²¹ tsá² 'e gó² tya' jaain²¹ 'in jmoo¹⁰o to² tya' tsá² xeei¹²¹? Tsu cwáain¹ tya' fii¹²¹⁰ 'ido lí² 'ii¹²¹ wa jmoo¹⁰ 'e tyú² sí 'e gó² 'ee. Joon tyú²-u icwo¹¹¹ tsu Ñá'ñu¹u' lí² jmáa'a ta²¹ 'ido. ⁵La joon jon seen²¹mo jon tsá² 'in 'i¹-tsi 'e tyiin²gi coon²¹ jmii²¹² lagi 'e jmii²¹² catyia², joon seen²¹mo 'in 'i¹-tsi 'e coon²¹ røø²¹ jilaa¹²¹ jmii²¹². Joon jileei¹²¹ 'ná¹ litsáai¹-tsi 'ña'a. ⁶'In un'øø¹ coon²¹ jmii²¹², un'øø¹ 'e jmii²¹² do 'e un'goo¹⁰o Ñá'ñu¹u'. La joon jon jmoo¹⁰ 'in jo un'øø¹ jiiin¹¹³ coon²¹ jmii²¹². Jo un'øø¹ jmii²¹² tsu coon¹¹³ la joon líí² 'e un'goo¹⁰o Dios. La joon jmoo¹⁰ 'in gøø¹²¹ jilaa¹²¹ 'ii¹¹³, gøø¹²¹⁰ 'e un'goo¹⁰o Dios tsu gacwo¹⁰o 'maai¹¹³ Dios. Joon 'in jo gøø¹²¹

jilaa¹²¹ 'ii'¹¹³, jo gøø¹²¹ 'o' e un'goo¹o Dios joon gacwo¹¹o 'maai'¹¹³ Dios.

⁷Tsu jiiin¹¹³ jaain²¹ jee²¹² jna' 'e seen²¹na' jiiin¹¹³ tyi'yiia' jon'gi júnun²na' tyi'yiia'. ⁸Tsu wa' seen²¹na', seen²¹mo' tyia' Ña'ñu'¹¹u' joon wana nijúun²na' júnun²mo' tyia' Na'ñu'¹¹u' jon. Joon wa seen²¹na' si júnun²na' 'ee líi¹na' tsá² tyia' Na'ñu'¹¹u'. ⁹Tsu Cristo gajúun²in joon gajiiin¹o tún¹ joon coon¹¹³ la joon galíi¹ Ña'ñu'¹¹u' tyia' 'in nigajúin¹ coon¹¹³ 'in jiiin¹¹.

¹⁰Pe 'nu-u, ¿'ee líi' jmoo²¹o 'ii'²¹ tyia' ruu¹²¹u? ¿'Ee líi' jmoo²¹o 'e jo tsáai¹-o' 'ii'? Tsu jilee¹²¹na' 'ná' tsaa²¹a' tyani Cristo ilisá² 'ii'²¹ tyi'. ¹¹Tsu ni jí² tyia' Dios jin¹²in:

'Ee la ja¹²mo seen²¹na, jin¹² Ña'ñu'¹¹u'. Joon coon¹¹³ 'e joo¹² 'e jai¹² ijuui¹²¹ jileei¹²¹ tsá² 'wojnií¹ tyani¹²ii.

Joon jilee¹²¹ icwo¹² 'maai'¹¹³ Dios 'e tyú¹mo 'ii.

¹²Joon jilee¹²¹na' 'ná' jnii²¹² cwáain¹ tyi' tyani Dios la jaain²¹ la jaan²¹na'.

Jo jmaa²aa' wa'a tyuui¹² tsaruu¹²¹naa' wa' tee¹²¹i coon¹¹³ tsaa²

¹³Tsu 'wii'¹¹³ joon jo faa¹¹³a' 'e gó² tyia' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². Lí' cíi'¹¹³ jmaa²aa' faa¹¹³aa' 'laa'¹²¹, cwo¹²-oo' jo jmaa²aa' jiiin¹¹³xu wa'a tyuui¹² tsaruu¹²¹naa' wa'a xuu¹²¹i coon¹¹³ tsaa². ¹⁴Ñí²oo joon tsáa¹mo-tsii coon¹¹³ Ña'ñu'¹¹u' Jesús 'e jo 'e sá² jiiin¹¹³ coon²¹ 'e gøø¹²¹ tsá² wa'a jmoo¹o 'leei¹²¹ tsá², pe wana 'i'-tsi tsá² 'e 'lee¹²¹i 'ña'a, joon 'lee¹²¹mo joon. ¹⁵Joon wana coon¹¹³ 'e tyé²e' jmoo²¹o 'e 'leei¹²¹ tsaru¹u' jo ngí²i la 'iin²¹²na' 'ii. Tsu 'wii'¹¹³ joon jo jmoo²¹o coon¹¹³ 'e tyé²e' wa' 'leei¹²¹ 'in tsaru¹u' do tsu gajúin¹ Cristo 'wii'¹¹³ tyia'a. Tsu wana 'leei¹²¹ 'in tsaru¹u' la joon, niga'leei¹²¹mo jiiin¹¹³ tsu 'wii'¹¹³ nigatyé²e' jiiin¹¹³ 'e 'iin²¹²mo'. ¹⁶Tsu 'wii'¹¹³ joon jo cwo²¹o' coon¹¹³ 'e jmoo²¹o' 'e faa¹²¹a tsá² 'e gó² tyia' 'e sá² 'e tyú² tyi'. ¹⁷Tsu 'e tyu¹² Dios to² tsá² jo lí¹ jiiin¹¹³ coon¹¹³ 'e gøø¹²¹ tsá² si 'e 'uun¹²¹ tsá² 'ee. 'E tyu¹² Dios to² tsá² lí¹ lawa coon²¹ juncwii²¹ tyia' tsá² coon²¹ tsáa¹, 'e lí¹ 'e seein²¹ tsá² tyú² tyani Dios, joon 'e seein²¹ tsá² jløø¹³mo coon¹¹³ 'ii'²¹ tyia' Espíritu Tyú² tyia' Dios. ¹⁸Joon 'in jmoo¹o la joon to² tyu¹² Cristo, 'e 'yaai¹-tsi Dios tyia' joon ifaa¹²¹ tsagoo¹o 'ee tyú² tyia'a.

¹⁹Joon la joon cwocwoo¹¹³-tsi' 'e jmoo²¹o' jiiin¹¹³ 'e saan²¹²a' tyú²-u la 'oo¹²¹ jna',

joon iuncóon¹³on' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'e tsáai¹gi-tsi' 'e jai¹² líi²na'. ²⁰Tyú²gi wa jo jmoo²¹o' 'e jo 'ee to² 'íi³ 'e gajmaa'a Dios coon¹¹³ 'e tyé²e'. Tsu né²o' 'e la ja¹²mo 'e tyú² jilaa¹²¹ 'e gøø¹²¹ tsá², jo jmoo¹o 'leei¹²¹ tsá² pe 'e gó² jmoo²¹o' wana tyé²e' 'e jmá¹ 'e xuu¹²¹ tsaa² tsaru¹u'. ²¹'E tyú²gi wa jo tyú³u' ngú¹, si 'né²e' vino 'ee, si jmoo²¹o', 'ee doñi'ee íjmá¹ tyu-uin¹¹³ tsaru¹u' si jmoo²¹o' xuu¹²¹ tsaa² 'ee, si jmoo²¹o' 'e xugi tsáai¹-tsi 'ido Dios 'ee. ²²Tsu 'e jai¹² 'e tsáai¹-tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'ná¹-a 'e tsáai¹-tsi' tyani Dios. Joon jløø¹³mo 'in tsá² jo cwo¹²o 'ña'a tsaa² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o! ²³Pe wana 'in gø¹² cu¹²-tsi 'noo¹o tsaa² coon¹¹³ 'e gøø¹²¹ do tsu jo mo gøø¹²¹o wa 'e tsáai¹-tsi, joon jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'e jo tsáai¹-tsi, 'noo¹o tsaa².

15

Jmaa²a 'e 'yaai¹-tsi tsaruu¹²¹u jon' 'e 'yaai¹-o' 'wo'o

¹Joon jilee¹²¹na' 'in tsáai¹-tsi líi¹gi 'ná' uncóon¹³on' coon¹²¹ tún² 'in tsá² catyaa¹² 'in xugi jai¹² líi²i, joon jo jmoo²¹o' jiiin¹¹³ 'e 'yaai¹-tsi' yiia'. ²La jaan²¹na' 'ná² jmoo²¹o' jiiin¹¹³ la 'yaai¹-tsi ruu¹²¹i 'e sá² 'e tyú² tyia' joon ilitsáai¹gi-tsi 'e jai¹² líi²na'. ³Tsu Cristo jo gajmaa'a 'e 'yaai¹-tsi 'ña'a, tsu ni jí² tyia' Dios jin¹² xiala nigali¹: "Jna-a ga'ii'¹¹³na 'e júu³ 'laa'¹²¹ 'e gacwoi¹² tsá² 'naa'." ⁴Tsu jilaa¹²¹ 'e gataan¹an tsá² ni jí² tyia' Dios la mo jéi¹, gataan¹an i'e¹²e jna' 'e coon¹¹³ la joon 'e sá² 'e sijaan²¹²an' tsu 'wii'¹¹³ 'e júu³ taa¹¹³ 'e jí² do íjmá¹a taa¹²¹ jna' joon icwo¹²o jna' fo'fee¹¹ tyi'. ⁵Cwocwo¹²o Dios 'naa' 'e seen²¹naa' jløø¹³naa' coon¹¹³ 'in catyaa¹² do. Joon Dios do lí² cwo¹²o 'naa' 'e jmaa²aa' taa¹²¹ joon lí² cwo¹²o 'naa' fo'fee¹¹ tyii'. Cwouncoon¹¹³ Dios 'naa' 'e canii²mo 'i'-oo' coon¹¹³ 'in catyaa¹² do la gajmaa'a Cristo Jesús, ⁶'e coon¹¹³ la joon jilee¹²¹naa' lí² ungoo²¹oo' coon²¹ caain²¹ Dios, 'in Jmii²¹ Ña'ñu'¹¹u' Jesucristo.

'E júu³ tyú² tyia' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

⁷Tsu 'wii'¹¹³ joon 'ii'¹¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiiin¹¹³ la ga'ii'²¹ Cristo jna' 'e coon¹¹³ la joon un'goo¹o tsá² Dios. ⁸Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e Dios gasiin¹in Cristo gauncoon¹¹³on tsá² Israel 'e coon¹¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ ga'ii¹ tyia' 'líi²¹² tsacøø¹¹³ tyi'. Joon coon¹¹³ la joon gajmaa'a Dios júu³

'e jo cuu¹²¹i júú³ tya'a. ⁹Gajó² jon Cristo 'e lí² un'goo²¹o tsá² 'in jo seein²¹ Israel Dios tsu 'wii¹¹³ 'e feei¹-tsi tya' 'ido. La gajin¹² ni jí² tya' Dios:

Tsu 'wii¹¹³ joon iun'gó³oo 'nū jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Joon i'ó³oo coon²¹ icwó³oo máa¹³u'un.

¹⁰Joon lí' lí² xiia¹²¹ jin¹² ni jí² do:

Cwojlø¹³naa' tsá² jo seein²¹ Israel, coon¹¹³ 'in tsá² tya' Dios.

¹¹Joon lí' lí² xiia¹²¹gi jin¹²:

Cwoo¹¹³ 'naa' 'maai¹¹³ Ña'ñu¹'u' jilee¹²¹naa' tsá² taain²¹² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹.

Joon faa¹³aa' xiiala feei¹ 'ii jilee¹²¹ tsá².

¹²Joon Isaías gataan¹an jí² do jin¹²in:

Lawa coon²¹ jmó³' mó² 'e 'yeei¹²¹ sun¹³ tya' la joon inii¹³ jaain²¹ tsá² jee²¹² jmó³ Isái.

Joon itya¹²u to² jilee¹²¹ tsá² jo seein²¹ Israel.

Joon 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel 'e jo cu¹²-tsi coon¹¹³ 'ii.

¹³Joon nano mí³ii tyani Dios, 'in cwo¹² jna' 'e sijaan²¹²an', mí³ii wa'a cwo¹² Dios 'naa' 'e jlø¹³naa' 'áai¹ joon 'e iliseen²¹naa' tyú² coon¹¹³ 'ii 'wii¹¹³ ja²mo lí²naa' 'ii. Joon mí³ii 'e coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'e lí² un'láa²naa' 'e i'ø¹gi-'oo' 'e sijaan²¹²an' ca gasá¹.

¹⁴Joon 'naa' tsaru¹'u', tsáa¹mo-tsii 'e 'naa' seen²¹naa' 'e tyú²moo', joon 'ø¹²¹mo-'oo' jilaa¹²¹ joon tí²moo' cwoo²oo' tsá² cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ¹⁵Pe, tsaru¹'u', tsu 'wii¹¹³ 'e feei¹-tsi Dios tyiia 'e fuu²¹²uu 'naa' coon¹¹³ 'e jí² lo coon¹¹³ júú³ coon²¹ tsáa¹, 'e coon¹¹³ la joon jo 'iin²-'oo'. ¹⁶Gajmaa¹ Dios feei¹-tsi tyiia 'e jmáa³aa jiin¹¹³ la to² tyu¹² Jesucristo jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon 'e to² jmó³oo do 'e cwó³oo 'e júú³ tya' Dios tya' 'e tiin¹¹³ tsá². Joon yu to² cwó³oo 'e júú³ lo 'e lí² lín²in 'in tsá² jo seein²¹ Israel do lawa coon²¹ fa¹ 'in nigatyii¹¹³in Espíritu Tyú² 'e tí¹-tsi Dios.

¹⁷Joon tsu 'wii¹¹³ lí¹na tsá² tya' Cristo Jesús 'áa¹mo jlø¹³'na coon¹¹³ 'e to² gajmáa³aa tya' Dios. ¹⁸Joon fuu²¹²uu 'naa' jiin¹¹³ la gajmaa¹ Cristo 'wii¹¹³ jna wa'a ilí² jmá¹ nū¹¹³ tsá² jo seein²¹ Israel. Joon jilaa¹²¹ 'elo galí² júú³ fo¹²oo coon¹¹³ 'e gajmáa³aa. ¹⁹Galí² la joon jon coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' lí² joongi tya' milagros joongi coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon coon¹¹³ la joon nigacwó³oo júú³ ce jilaa¹²¹ tya' xiiala itiin¹¹³

tsá² 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Cristo. Nigacwó³oo 'e júú³ lo ca Jerusalén joongi la caain²¹ fuu²¹ ca tyá¹ fu cwoo¹¹³ lí¹ sii²¹ lílrico. ²⁰Joon nigacwo¹³-tsii 'e cwó³oo 'e júú³ tyú² tya' 'e tiin¹¹³ tsá² li jo mo ganúu²un tsá² jiin¹¹³ cafu xiiala gajmaa¹ Cristo tya' tsá², 'e coon¹¹³ la joon jo jmó³oo to² lí nga'naa' tsá² xeei¹²¹ jmoo¹o to² la lo. ²¹Pe la jin¹² ni jí² tya' Dios: 'In jo mo ganúu²un jiin¹¹³ coon²¹ naa¹¹³ cwáain¹ tya' Cristo inúu¹un júú³ tya' 'ido.

Joon in'ø¹²¹-tsi 'in tsá² do 'in jo mo ganúu²un cwáain¹ tya'a.

'iin²¹² Poo² tsáa¹ fu Roma

²²Tsu 'wii¹¹³ joon jo gali¹ii yafoo¹¹³na 'naa' xufiin¹¹³ 'láai² naa¹¹³ gali¹iin²¹²na góo³oo. ²³Pe nano niga'yee²¹mo to² tyiia fu lí² taan²¹²na lo. Joon tsu 'wii¹¹³ nigali'iin²¹²na ca la mo jée¹ 'áai¹ yafoo¹¹³na 'naa', ²⁴'i¹-tsii yafoo¹¹³na 'naa' mi ngí³na ní³ii fu lí² sii²¹ España. Joon lí¹²na wa'a ilí² uncoon¹¹³naa' jna 'e fu¹ 'yuu²na do mi yuu¹¹³ 'e lí²yaa¹-tsii 'e jó²na 'naa'. ²⁵Pe nano ningó³oo 'yuu²na fu¹ ní³ii Jerusalén 'e nicóon³xuu¹ 'e cwo¹³oo 'in ru¹'u' 'in néei¹ do. ²⁶Tsu 'in tsaru¹'u' néei¹ lí² sii²¹ Macedonia coon¹¹³ 'in néei¹ lí² sii²¹ Acaya niga'i¹-tsi wa'a 'e uncaain²¹xu cuu² 'e síin¹in tya' 'in tsaru¹'u' tañí² néei¹ Jerusalén. ²⁷Joon 'yaa¹mo-tsi 'e gajmaa¹ la lo tsu lawa 'e rø²mo 'ido. Tsu 'in tsá² jai¹² lí¹²i néei¹ Jerusalén do nigajmaa¹ coon¹²¹ 'e tyú² tya'a 'e jai¹² lí¹²i coon¹¹³ 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel do. Joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel do cwáain¹ tya'o 'ná¹ jmáa¹ coon¹²¹ 'e tyú² tya'a coon¹¹³ 'in tsá² Israel do. ²⁸Joon mo ga'yeei²¹ 'e cwáain¹ lo, joon nijoon¹¹³oo 'e cuu² do, ijúu³uu fu España do, joon yafoo¹¹³na 'naa' mi ngí³na. ²⁹Joon tsáa¹mo-tsii igaa¹³na fu lí² néei¹naa' 'ii¹¹³na coon²¹ caan²¹mo 'e cwaai¹³ tya' júú³ tya' Cristo do.

³⁰Tsaru¹'u', mí³ii tyani²ii coon¹¹³ 'e tsáa¹mo-tsi Ña'ñu¹'u' Jesucristo joongi coon¹¹³ 'e 'ii¹²¹ 'e cwo¹²o Espíritu Tyú² do jna' 'e iin²¹²mo' 'ii, coon¹¹³ joon mí³ii tyani²ii 'e cwoo²oo' pí³ yaanaa' caan²¹mo coon¹¹³ jna 'e mí³ii tyani Dios 'wi¹²¹² tyiajna. ³¹Mí³ii tyani Dios wa'a iláa²mo jna ja'cwoo²¹ 'in jo jai¹² lí¹²i néei¹ Judea joon wa'a 'ii¹²¹mo rø²¹ 'in tsaru¹'u' néei¹ Jerusalén 'e cuu² tyáan³aan do. ³²Mí³ii jon,

wa' 'iin²¹²in Dios, icwéi¹na yajó²na 'naa' jlø³moo joon i'ii²¹xu 'woo¹²¹oo jee²¹² 'naa'. ³³Mí³ⁱⁱ tyani Dios, 'in cwó² 'e seen²¹ tsá² tyú² coon¹¹³, 'e iuncoon¹¹³ 'naa'. Amén.

16

Sii¹i Poo² 'aai²¹² tsá²

¹Fuu²¹²uu 'naa' wa'a 'ii¹¹³naa' coon¹²¹ tún² 'in tsamí² ru¹'u' Febe. Gauncoon¹¹³ 'áai¹ 'ido 'in tsá² jai¹² líi²ⁱ Cristo 'in néei¹ fúu²¹ Cencrea. ²Ii¹¹³naa' 'ii coon¹¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹¹u' la tíi²ⁱ jmá¹ tsá² la 'oo¹²¹ ru¹'u' 'in jai¹² líi² Cristo. Joon 'naa' uncoon¹¹³oon' Febe do coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmaai¹ to² tya'a tsu 'in lo nigauncoon¹¹³ tsá² fúui¹ 'áai¹ la joongi jon nigauncoon¹¹³o jna jon.

³'Aa²¹²moo' fo¹²oo fúu²uu' Priscila coon¹¹³ Aquila 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹¹³ jna. ⁴'E tooin² 'mó¹ 'ii²¹ tya'a 'e galaai²¹ jna 'e fo¹² 'e 'ii' tyiia jíúun²na do. Joon jna cwó³oo 'maai¹¹³ 'ido joon jon' jii¹¹³ jna cwó³oo 'maai¹¹³ pe jileei¹²¹ tsaru¹'u' 'in jai¹² líi²ⁱ Cristo 'in jo seen²¹ Israel. ⁵'Aa²¹²moo' fo¹²oo fúu²uu' jileei¹²¹ tsaru¹'u' 'in jai¹² líi² 'in licaain²¹ inuu tya' Priscila coon¹¹³ Aquila do. 'Aa²¹²mo' fo¹²oo jon Epeneto, jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²na 'áai' joon 'ii nifu jee²¹² 'in néei¹ li sii²¹ Acaya do ja¹²mo galíi² Cristo. ⁶'Aa²¹²mo' fo¹²oo María 'in nigajmaa¹a to² 'áai' jee²¹² 'naa'. ⁷'Aa²¹²moo' fo¹²oo fúu²uu' 'in tsagó³oo Andrónico coon¹¹³ Junias. Caan²¹mo táa¹ 'ido coon¹¹³ jna tsi 'nuñ³ joon tyú²-u cwii¹ 'in 'in tsá² tya' Cristo 'in líi¹ apóstoles 'ii. Joon jo¹o galíi² Cristo la jéei¹gi jna.

⁸'Aa²¹²mo' fo¹²oo fúu²uu' Amplias, 'in líi¹ tsaru¹'u' 'in 'iin²¹²na coon¹¹³ 'e jai¹² líi²na' Ña'ñu¹¹u'. ⁹'Aa²¹²mo' fo¹²oo Urbano 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹¹³ jna'a, la joon jon Estaquis, 'in tsá² 'in 'iin²¹²na. ¹⁰'Aa²¹²mo' fo¹²oo fúu²uu' Apeles, 'in nigacwo¹¹¹ tyú² jilaa¹²¹ wúu¹ 'áai' gani²¹i wii¹¹³ 'e jai¹² líi²ⁱ Cristo. La joon jon 'aa²¹²moo' fo¹²oo 'in tsá² néei¹ inuu tya' Aristóbulo. ¹¹'Aa²¹²mo' fo¹²oo fúu²uu' 'in tsagó³oo Herodión. La joon jon fúu²uu' 'in tsá² néei¹ inuu Narciso 'in jai¹² líi²ⁱ Ña'ñu¹¹u'. ¹²'Aa²¹²moo' fúu²uu' jon Trifena coon¹¹³ Trifosa 'in jmoo¹o to² tya' Ña'ñu¹¹u'. 'Aa²¹²mo' fo¹²oo fúu²uu' jon 'in tsamí² ru¹'u' 'in 'iin²¹²na', Pérsida, 'in nigajmaa¹a to² tya'

Ña'ñu¹¹u' 'áai'. ¹³'Aa²¹²mo' fo¹²oo fúu²uu' Rufo, 'in tsá² jai¹² líi²ⁱ Cristo 'in 'yü júu³ⁱ 'áai', coon¹¹³ sáa³o 'in nigalíi¹ lawa sáa³aa jon. ¹⁴'Aa²¹²moo' fo¹²oo fúu²uu' jon Asín-crito, coon¹¹³ Flegonte, coon¹¹³ Hermas, coon¹¹³ Patrobas, coon¹¹³ Hermes, coon¹¹³ jileei¹²¹ tsaru¹'u' 'in taain²¹² coon¹¹³ 'ii. ¹⁵'Aa²¹²moo' fúu²uu' jon Filólogo, coon¹¹³

Julia, coon¹¹³ Nereo coon¹¹³ tsamí² ruu¹²¹i, coon¹¹³ Olimpas coon¹¹³ jileei¹²¹ tsaru¹'u' 'in jai¹² líi² 'in taain²¹² coon¹¹³.

¹⁶'Aa²¹²naa' la 'oo¹²¹ ru¹'u' la jaain²¹ la jaan²¹naa' cuu²uu' caai²¹ ni² ruu¹²¹naa'. Jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² Cristo 'in néei¹ lo sii¹ 'in 'aa²¹²naa'.

¹⁷Tsaru¹'u', mí³ⁱⁱ tyani²'ii' 'e cóon²oon' cwáain¹ 'in tsá² do 'in jmoo¹o poo²¹² jee²¹² 'naa' coon¹¹³ 'e 'ee'e si jmoo¹o tyuñ¹²¹ tsá² 'ee joon 'noo¹o tsá² tsaa². Tsü jilaa¹²¹ 'elo lí' cii¹¹³i lí¹ la niga'e¹² tsá² 'naa'. Jmaa²aa' coon¹²¹ coon¹¹³ 'in tsá² no, ¹⁸tsu 'in tsá² no jo jmaa¹ 'ii²¹ to² tya' Ña'ñu¹¹u' Jesucristo. 'In tsá² no jmaa¹a 'ii¹²¹ to² jii¹¹³ 'e ijmaa¹²¹ to² 'ña'o joon júu³ tya'a 'áai¹ to¹² joongi 'áai¹ jloo¹³ joon coon¹¹³ júu³ joon cón² too² tsá² jo lí¹²i. ¹⁹Joon jilee¹²¹mo ñi² xiiala jmoo² 'naa' núu¹³uñ¹ joon tsu 'wii¹¹³ joon jlø³moo coon¹¹³ 'naa'. Joon 'iin²¹²na ilfin²naa' tsá² 'in 'yuu¹¹³ 'e jmá¹ 'e tyú² jon' wa'a 'in jmá¹ 'e gó². ²⁰Joon 'in Dios 'in jmoo¹o 'e seen²¹ tsá² tyú² tyaní¹ jmoo¹o idyee¹¹³ⁱ 'in 'líi³ Satanás 'wii²¹² tí¹¹³ii' 'in ø¹³'naa' 'ii. Cwauncwaa¹³ Ña'ñu¹¹u' Jesucristo 'naa'.

²¹Sii¹mo jon 'aa²¹²naa' 'in tsá² sii²¹ Timoteo 'in jmoo¹o to² coon¹¹³ jna. Sii¹mo jon Lucio, coon¹¹³ Jasón coon¹¹³ Sosípater 'in líi¹i tsagó³oo.

²²Joon jna-a, Tercio, 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo sii³na jon 'aa²¹²naa' lawa tsá² 'in jai¹² líi²ⁱ Cristo jon.

²³'Aa²¹²moo' jon jin¹² Gayo, 'in fii²¹² 'nú¹ lí tyiín¹³na joon cwoo¹o 'ido jon 'núu¹u lí licaain²¹ 'in jai¹² líi²ⁱ Cristo. La joon jon sii¹ 'in Erasto 'aa²¹²mo 'naa'. Erasto do líi¹ 'in naní² cuu² tya' fúu²¹ lo. Joon 'in tsaru¹'u' Cuarto sii¹ 'in 'aa²¹²moo'.

²⁴Cwouncwaa¹³ Dios jileei¹²¹ 'naa'. Amén.

Júu³ lí gatséi¹

²⁵Joon nano cwoun¹goo²¹o Dios 'in lí² jmá¹ 'e p³gi-oo' coon¹¹³ 'e júu³ tyú² tyiia tya' xiiala itiin¹¹³ tsá². Cwó³ jna 'e júu³

lo joongi 'e¹² jna tsá² cwáain¹ tya' Jesu-
 cristo. Joon 'e júu³ tyá² do jmoo¹o júu³ 'e
 júu³ 'uuin²¹ gasáa¹a Dios ca la mo 'wiin²¹²
 juncwii²¹. ²⁶Pe nano coon¹¹³ 'e to² tyá² 'in
 Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo, nigajmaa¹a
 júu³ coon¹¹³ 'e jf² tya' Dios 'e gajmaa¹a 'in
 tsá² 'in nigacwó¹ júu³ tya' la mo jéei¹. Joon
 'e júu³ 'uuin²¹ do gajmaa¹a Dios 'e cwii¹i
 jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e coon¹¹³ la
 joon lí² jo¹o líin²in joon lí² jmáa¹a nuu¹¹³un.
²⁷¡'Ii²¹mo Dios 'e un'goo²¹o tsá² 'ii 'wii¹¹³
 Jesucristo coon²¹ tøø²mo! Joon jiin¹¹³ 'ii-o
 líii¹ Dios 'in ñii²¹²-tsi. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹in San Pablo hí²¹i 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Poo² gasii²¹in 'e jí² lo tya¹ 'in jai¹² hí²¹i Dios néei¹ Corinto

¹Jna, Poo², 'in sii¹ 'e jí² lo. Joon líi¹na apóstol tya¹ Jesucristo coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya¹ Dios 'in gatyii¹¹³in jna. Coon²¹ caan²¹mo sii²¹na¹a 'e jí² lo coon¹¹³ ru¹¹u¹ sii²¹ Sóstenes. ²Sú³na 'e jí² lo tyi¹naa¹ tsaru¹¹u¹ 'in cwii¹in Dios néei¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. Joon líin²moo¹ tsá² tya¹ Dios tsu¹ licaan²¹moo¹ coon¹¹³ Cristo Jesús. Joon Dios gatø¹²ø¹ 'naa¹ galíí²naa¹ tsá² tya¹a 'in tyú¹ coon¹¹³ jileei¹²¹gi¹ 'in un¹goo²¹o Ña¹ñu¹¹u¹ Jesucristo 'in néei¹ la caain²¹gi¹ lí¹ xiia¹²¹. 'Ii tsá² feei¹ tya¹ 'ii joongi¹ tyijna¹ jon. ³Cwauncwaa¹³mo Ñu¹¹u¹ Dios coon¹¹³ Ña¹ñu¹¹u¹ Jesucristo 'naa¹ joon canii²mo liseen²¹naa¹.

Galicwaa¹³moo¹ 'wii¹³i Cristo

⁴Dios gauncwaa¹³ 'naa¹ joongi¹ 'wii¹¹³i Cristo Jesús. 'E joon fuu²¹²uu¹ 'maai¹¹³ coon²¹ tøø²mo. ⁵'Wii¹¹³i icaan²¹moo¹ coon¹¹³ Cristo do; Dios nigacwo¹¹o 'naa¹ 'e tyú² 'í¹-oo¹, lagi jilaa¹²¹ 'e foo¹oo¹ joongi¹ jilaa¹²¹ 'e níi²¹ii¹. ⁶Joon jilaa¹²¹ júú³ 'e gatyá³aa cwáain¹ tya¹ Cristo galí¹ ja¹²mo jee²¹² 'naa¹. ⁷'Wii¹¹³ joon la lo jo 'ee lí¹øø¹²¹ tyii¹ jilaa¹²¹a 'e cwo¹² Dios tsá² la 'hí²¹² ijaan²¹aan¹ jmií²¹² mi ijnee¹²¹ Ña¹ñu¹¹u¹ Jesucristo tún¹. ⁸Joon 'ii isaan¹²¹in 'naa¹ tá² ca lí¹ tséi¹. La joon jo 'in cwo¹¹ 'naa¹ tsaa² coonti mi ngí²¹ 'ii¹²¹ jmá¹a Ña¹ñu¹¹u¹ Jesucristo. ⁹Dios gatø¹²ø¹ 'naa¹ ilicaan²¹naa¹ coon¹¹³ Jóon¹on Jesucristo. Joon 'in Dios do, 'in gatø¹²ø¹ 'naa¹, jo tsacoo¹²¹ júú³ tya¹a.

'In sixéei¹³ jee²¹² 'naa¹

¹⁰Tsaruu¹¹u¹, mí³hí tyani²¹ii¹ coon¹¹³ 'e sii²¹ Ña¹ñu¹¹u¹ Jesucristo, síh¹³naa¹ røø²¹, jo xeei²¹ ruu¹²¹naa¹. Sí¹³moo¹ røø²¹, coon²¹ 'í³-oo¹, coon²¹ 'e jmaa²¹aa¹. ¹¹Fo¹³oo la joon, tsaru¹¹u¹, 'wii¹¹³ 'inlíi¹¹³ tsá² inuu¹ tya¹ Cloé gajin¹²o 'e jo cwo¹² júú³ ruu¹²¹naa¹. ¹²øø¹²¹-tsi tsá² 'e 'láa²mo 'í¹-oo¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹. 'Inlíi¹¹³ jin¹²in: "Tsá² tya¹ Poo² jna"; 'inlíi¹¹³gi¹ jin¹²in: "Tsá² tya¹ Apolos jna"; 'inlíi¹¹³gi¹ jin¹²in: "Tsá² tya¹ Tó³-u jna"; 'inlíi¹¹³gi¹ jin¹²in: "Tsá² tya¹ Cristo

jna." ¹³¿Ti hí²²moo¹ 'e 'liin²¹² Cristo wa¹a hí²²naa¹ poo²¹² jee²¹² 'naa¹? ¿'E wa hí²²naa¹ 'e gasaa²¹naa¹ jmií²¹ coon¹¹³ 'e sii²¹ Poo²? jlo lí¹ la joon! ¹⁴'Maa¹¹³mo Dios jo gasá¹¹na jmií²¹ jiin¹¹³ jaain²¹¹naa¹, jiin¹¹³ 'ña¹a Crispo coon¹¹³ Gayo. ¹⁵'Wii¹¹³ joon jo 'in lí² jin¹² coonti 'e gasá¹¹gi¹ jmií²¹ coon¹¹³ 'e sii²¹ jna. ¹⁶Fiin¹¹³ nigasá¹¹mogí¹ jmií²¹ 'in tsá² inuu¹ tya¹ Estéfanos pe jo tíi¹¹³-tsii gasá¹¹gi¹ jmií²¹ 'in xeei¹²¹gi¹. ¹⁷Ña¹ñu¹¹u¹ Cristo jo gasii¹in jna wa¹a sáa¹¹³na tsá² jmií²¹. Gasii¹in jna 'e jmaa¹¹³aa tsá² júú³ xiia¹la itiiin¹¹³mo tsá² tyani Dios. Joon gajma¹³aa tsá² júú³ coon¹¹³ júú³ coon²¹ tsá¹a, la joon líií² tsá² xiiala gajúin¹ Fii²¹²¹i¹ tsa¹ crúu¹³ tya¹a. Joon coon¹¹³ 'e júú³ coon²¹ tsá¹a do jo tsa¹hí¹ 'wa¹a pí³ 'e 'oo¹o 'e júú³ do tya¹ xiiala itiiin¹¹³mo tsá² tyani Dios.

Jmií¹-tsi 'in jai¹² hí²¹i Cristo

¹⁸Jileei¹²¹ 'in ngaliin¹ lí¹ gó² jo tsá¹¹-tsi 'e júú³ tya¹ xiiala mo gajúin¹ Fii²¹²¹i¹ tsa¹ crúu¹³ tya¹a 'e 'iin² tsaa² tya¹ tsá². Júú³ tya¹ tsá² caa²¹mo joon hí²¹. Pe tyijna¹gi¹, 'in gajmaa¹a Dios tiin¹¹³na¹, 'ii¹²¹ tya¹ Dios 'a la joon. ¹⁹Jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya¹ Dios: Jna-a í¹in¹³na¹ 'e 'í¹-tsi 'in jmií¹-tsi, joon 'in tá¹-tsi, ijmií¹³na tya¹a 'e jo 'yeei¹² to² tya¹a.

²⁰Wa¹a la joon ¿'ee to² 'í³gi¹ 'in jmií¹-tsi, si tífo¹² 'ee, si 'in jo cwó² júú³ 'e lí¹ juncwii¹²? Jo 'ee to² 'iin²gi¹ 'ido tsu¹ Dios gajmaa¹a 'e jilaa¹²¹ 'e jooín¹-tsi 'ido lawa júú³ tya¹ tsá² caa²¹mo. ²¹Ñi¹ Dios 'e jmoo¹o, joon jo gacwo¹ Dios 'e ilicwii¹in 'in jmií¹-tsi 'ii coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jooín²¹-tsi. Pe Dios-gí galí¹in²¹²in jmá¹a tiin¹¹³ tsá² coon¹¹³ júú³ tyú² tya¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² hí²¹ 'ii-o xufiin¹¹³ 'in catyaai²gi¹ hí²¹i júú³ tya¹ tsá² caa²¹²mo lo.

²²In tsá² Israel mií¹⁴ coon²¹ milagro joon litsá¹¹-tsi. Joon 'in tsá² griego-gí jmaai¹² 'iin²¹²in líjmií¹-tso ²³ pe jna¹gí¹i tyaa²¹a¹a júú³ tya¹ Cristo 'in gateen¹in tsá² tsa¹ crúu¹³ do-o. Fa¹hí¹²¹i¹ aa¹a 'in tsá² Israel 'wii¹¹³i¹ 'e júú³ lo joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel hí²¹i júú³ tya¹ tsá² caa²mo joon. ²⁴Pe tya¹ jileei¹²¹ 'in gatø¹² Dios ilíin²in tsá² tya¹a, xufiin¹¹³ tsá² Israel si jo tsá² Israel 'ee, 'ii¹²¹ tya¹ Dios jmoo¹o Cristo tiin¹¹³ tsá² joongi¹ 'e jmií¹-tsi. ²⁵Wa¹a hí²¹i tsá² 'e jo jmií¹-tsi Dios, 'ii 'in jmií¹gi¹-tsi lagi¹ 'e jmií¹-tsi tsá² juncwii¹²¹. Joongi¹ wa¹a hí²¹i tsá² jo 'oo¹o

Dios pí², 'ii 'in 'oo'gí pí² lagi tsá² juncwii²¹.
²⁶ 'Ii²¹du-'oo', tsaru¹u', xiiala líi¹naa' mo gatø¹² Dios 'naa', xuu 'naa' líi¹naa' tsá² jmií¹-tsi tyani tsá² juncwii²¹, joongi xuu 'naa' 'oo'o to², joongi xuu líi¹naa' tsá² tyiin². ²⁷ Pe Dios-gí gatyii¹³in 'in tsá² líi¹i tsá² bá¹i 'e coon¹³ la joon cwo¹⁰o fa'ii¹²¹ 'in jmií¹-tsi. La joon jon gatyii¹³ Dios 'in tsá² líi¹i tsá² jo pí²-tsi joon coon¹³ la joon jon cwo¹⁰o fa'ii¹²¹ 'in pí²-tsi. ²⁸ Joon la joon Dios gatyii¹³in 'in líi¹i tsá² jo tyiin², 'in jo tsáa¹-tsi tsá², ('in jo to² 'ii³ do) 'ii 'in tyá² røø²¹ tya' 'in líi¹i tyiin²gí. ²⁹ La joon jii¹³ jaain²¹ jo 'in lí² jmaa¹gí jloo¹³ tyani Dios. ³⁰ Pe 'ña'a Dios nigauncaan²mo 'naa' coon¹³ Cristo. Joongi 'wii¹³ Cristo do-o galijmií¹-oo', 'wii¹³ 'ii gauntyúu¹mo Dios 'naa' la joon ilí² jmaa²aa' jilaa¹²¹ to² tyu¹²u joongi tiin¹³mo' tyaní¹i. ³¹ Jii¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Wa'a 'iin²¹² tsá² unjløø¹³ yaai 'ná¹-a unjløø¹³ yaai coon¹³ 'ña'ñu¹u' Jesucristo."

2

Jo¹⁰o líi²naa' tsu 'wii¹³ 'ii²¹ tya' Dios
¹ Tsaru¹u', mo gatyáa³aa júu³ jai¹² tya' Dios jee²¹² 'naa', jo gafo¹²⁰⁰ júu³ jmií¹-tsi jon'gí júu³ taai²¹² 'ái¹. ² Mo gatyáa³aa júu³ coon¹³ 'naa' jo júu³ xiia¹gí gatyáa³aa, gatyáa³oo jmaa¹² júu³ la mo gangí¹i Jesucristo juncwii²¹ joongi la mo gajúin¹ Jesucristo tsaa¹ crúu¹ tya'o. ³ Gasiin¹²¹na 'ñii¹a 'wé¹i coonti-i tyaní²i, jlée³mo 'goo¹²¹oo wa jo gatyáa³aa la ti jilaa¹²¹a 'e júu³ tyá² do. ⁴ Jo gauntsáa¹na-'oo' coon¹³ júu³ jmií¹-tsi; gauntsáa¹mo-'oo' tsu 'wii¹³ ga'e¹²e 'e Espíritu Tyá² tya' Dios 'naa' joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios galítsáa¹mo-'oo' 'e júu³ lo. ⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'ii²¹ tya' Dios lija¹²mo líi²naa' jon' wa'a coon¹³ júu³ jmií¹-tsi tya' tsá².

Licwii¹³mo tsá² Dios 'wii¹³ Espíritu Tyá² tya'a

⁶ Pe 'e la ja¹²mo, jna'a tyaa²¹a'a júu³ 'e jmií¹-tsi tya' jileei¹²¹ 'in tyá² øø¹²¹-tsi 'e jai¹² líi²¹. Pe 'e júu³ do tyii¹ jo li la lí 'e júu³ jmií¹-tsi tya' 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo jon'gí la lí 'e júu³ tya' 'in 'oo'o to² 'e juncwii²¹ lo, tsu ti lí tyé¹mo 'in tsá² do. ⁷ La ti júu³ faa¹²¹oo'o jmaa¹² júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Júu³ 'e Dios ga'e¹²e tsá² tya' nano. Ni'ii²¹²-tsi Dios jée¹mo xiiala ijmaa¹³a tyú¹mo tsá² ca na'gí ijmaa²¹o 'e juncwiin²¹ lo. ⁸ Wii¹³ joon

jii¹³ jaain²¹ 'in 'oo'o to² juncwii²¹ lo jo ga'øø¹²¹-tsi, tsu wa mi'i ga'øø¹²¹mogi¹-tsi 'in 'oo'o to² do jo gateen¹gí Ña'ñu¹u' Jesucristo do tsaa¹ crúu¹³ tya'a. ⁹ Pe jii¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios:

Tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in 'ii, nigatyaa¹ Dios tyá² 'e sá² tya'a coon²¹ 'e jo 'in mo ganí² jogí 'in nuu¹un jon'gí 'in mo 'i¹-tsi coonti.

¹⁰ Joon jilaa¹²¹ 'elo 'ña'a Dios gajmaa¹a 'e liné³e' coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyá² tya'o. Joon 'in Espíritu Tyá² tya'a do jóø¹o ce jilaa¹²¹, ce jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'ña'a lí² jóø²ø.

¹¹ Lawa tsá², jo ñí¹i tsá² 'ee 'i¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaan²¹in, yaamo alma tya' tsá² ñii¹i 'ee 'i¹-tsi. 'Wii¹³ la joon jii¹³ 'ña'a 'in Espíritu tya' Dios ñii¹i jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi Dios. ¹² Joon jna'o' ga'ii¹³mo' 'in Espíritu tya' Dios do, jo'on ga'ii¹³na' espíritu tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo. Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyá² do-o 'øø¹²¹mo-tsi' jilaa¹²¹ 'e gacwo¹¹ Dios jna' yaai¹-tsi. ¹³ La joon tyii²¹a' 'e júu³ 'e gacwo¹³ Espíritu Tyá² do jna'a tya' 'in niga'ii²¹ 'in Espíritu Tyá² do.

¹⁴ 'In jo mo 'ii²¹ 'in Espíritu Tyá² do jo 'ii²¹ júu³ tyá² tya' Espíritu Tyá² tya' Dios 'e tyaa²¹a'a tsu líi²i 'e júu³ tya' tsá² caa²¹mo joon. Jo líi¹i 'øø¹²¹-tsi 'e júu³ tyaa²¹a'a lo tsu jii¹³ Espíritu tya' Dios lí² jma¹ 'øø¹²¹-tsi. ¹⁵ Pe 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'in Espíritu Tyá² tya' Dios lí²-i cón² cwáain¹ ce jilaa¹²¹a. Joon ce jii¹³ jaain²¹ tsá² 'in jo cwii¹in Dios jo lí² 'øø¹²¹-tsi xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² 'in cwii¹in. ¹⁶ Jii¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "¿'In niga'øø¹²¹-tsi 'a 'i¹-tsi Dios? ¿'In lí² 'e¹² Dios?" Pe jna'gí 'i¹-tsi' la 'i¹-tsi Cristo.

3

Tsa'leei¹³ tya' Dios jile¹e'

¹ Tsaru¹u', jo lí² fú² jna 'naa' lawa tsá² 'in 'oo'o Espíritu Tyá² tya' Dios. Gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² taan²¹²in juncwii²¹, 'in jo cwii¹in Dios. 'Naa' líi¹naa' lawa xuui²¹² jo mo cwáan¹mo. Jo mo gauncaan¹naa' cwáain¹ tya' Cristo. ² Jmaa¹² júu³ jo taa²mo ga'e¹ee 'naa'. Lawa yuun²¹ 'uun¹²¹ fi¹² jo mo lí dø¹²ø 'í, la joon jon jna jo lí² 'e¹ee 'naa' coon¹³ júu³ taai²¹². Pe jo mo lí'øø¹²¹-oo' júu³ taa²¹², ³ tsu 'i'gi-'oo' la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹. La 'ii²¹² 'oo²oo' tsiwúu¹, 'noo²oo' mii¹³, joongi xeei² ruu¹²¹naa' jmaa¹² la 'i¹-tsi tsá² taain²¹²

juncwii²¹ 'i¹-oo' joongi jmoo²oo' jmaa¹² 'a la jmoo'o tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. ⁴Tsu wa mo jin¹² tsá²: "Tsá² tya' Poo²-o jna", joon 'in líi¹³gi jin¹²in: "Tsá² tya' Apolos jna", jmoo²oo' la jmoo'o tsá² taain²¹² juncwii²¹.

⁵Pe, ¿iin 'in Poo² do? ¿I'ingi 'in Apolos do? Caní³ líi²moo'o tsá² tya' Dios, joon 'wii¹¹³ jna'oo'o ja¹²mo galíi²naa' Ña'ñu¹¹⁴ Jesucristo. Jmoo²¹² jna' la jaain²¹ la jaain²¹na'a jiin¹³ la to² gatyu¹² 'na'a Dios. ⁶Lawa coon²¹ 'e jñíi² tsá² lí² 'e jú³ tya' Dios, joon jna-a gato¹²o 'e jún² do, joon Apolos-gi ga'ee'e jmií²¹ pe 'ña'a Dios gajmaa'a gacwáin¹ 'e jún² do. ⁷La joon lí², 'in gajñí² lo coon¹³ 'in ga'ee'e jmií²¹ do jo 'ee to² 'íi³ jiin¹³ 'ña'a Dios 'in tyiin²gi tsu 'ii jmoo'o cwaain²¹ jilaa¹²¹a. ⁸'In jñí² jún² do la joon jon 'in 'ee'e jmií²¹ coon²¹ røø²¹mo, pe Dios tyí² 'lee¹³i la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la to² gajmaa'o. ⁹Pe jna'a caan²¹mo jmoo²¹o'o to² tya' Dios joon 'naa'gi líi¹naa' lawa coon²¹ tyiia² li jmoo'o Dios to².

Joongi líi²moo' jon lawa coon²¹ 'nú¹ 'e jmoo¹³ Dios. ¹⁰Joon Dios gajmee'i jna lawa jaain²¹ tífuu²¹ 'a jmaa¹³aa tíffuu²¹ do joon 'in xee¹²mo 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ do. Joon jileei¹²¹ 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ ni tíffuu²¹ do 'ná¹-a coon²¹ cwáain¹ xiiala jmaa¹a. ¹¹Joon jiin¹³ jaain²¹ li jma¹²gi coon²¹gi tíffuu²¹ xiia', tsu 'ña'a Jesucristo líi¹ 'e tíffuu²¹ do. ¹²Pe ni do lí²-i uncwaan²¹ tsá² coon¹³ cwanáa', si coon¹³ cwataa²¹ 'ee, si coon¹³ cuun²¹² 'moo³ 'ee 'e ta'a 'wóo²o. Lí²-i jon uncwaan²¹ tsá² coon¹³ 'mó², si coon¹³ 'nuu²¹ 'ee si coon¹³ mo¹² cwañi¹ 'ee 'e jo ta'a 'wóo²o. ¹³Joon mi cwá² jmií²¹² icwée²i Cristo tún¹, røø²¹ líñí² tsá² 'ee coon¹³ gajmaa¹³a 'e 'nú¹ do. Tsu 'e jmií²¹² joon ijó¹ coon¹³ jí²i joon coon¹³ 'e jí² joon iliñi¹ tsá² 'ee to² nijmaa'a tsá² si 'e tyú² si 'e gó² 'ee la jaain²¹ la jaain²¹. ¹⁴Joon wa 'nú¹ 'e tyú² nigajmaa¹³a tsá² jo coo¹o coon¹³ 'e jí² do pe 'in i'ii²¹mo 'lee¹³i. ¹⁵Pe wa 'in nigajmaa¹³gi 'nú¹ gó², 'e coo²¹-o joon. Joon jilaa¹²¹a i'íin²mo tya'a, jiin¹³ 'ña'o tiin¹³gi tyani Dios lawa jaain²¹ 'in galáa²i 'ña'a jee²¹² jí².

¹⁶¿Ti jo ñí³ 'naa' 'e líi¹naa' lawa cwo¹ tya' Dios Jmií²¹ joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do tyiin¹³mo jee²¹² 'naa'? ¹⁷Joon wa 'in 'iin²¹in xéi¹ cwo¹ tya' Dios, Dios-gi 'íin²mo

'ii tsu cwo¹ tya' Dios 'e cwa¹³mo joon. Pe 'naa' yaamoo' líi¹naa' 'e cwo¹ joon.

¹⁸Jo cón²oon' 'naa' too² yaanaa', wa' 'in líi² 'e jmií¹-tsi 'i jiin¹³ la líi¹ 'in tsá² jmií¹-tsi taain²¹² juncwii²¹ 'ná¹-a líin²in lawa jaain²¹ 'in jo 'ee tí²i coonti joon coon¹³ la joon lí²-i líin²in jaain²¹ 'in jmií¹-tsi la jai¹². ¹⁹Wa'a tya' Dios 'in líi¹ jmií¹-tsi 'e juncwii²¹ lo lawa tsá² caa²¹mo 'i. Ni jí² tya' Dios jin¹²: "Dios jmoo¹o xuui¹²¹ yaai 'in tí²i coon¹³ yaamo 'e tí²i do." ²⁰Jin¹²o jon 'e jí² do: "Ña'ñu¹¹⁴ ñi²o 'e jilaa¹²¹ 'e 'í¹-tsi 'in jmií¹-tsi jo 'ee to² 'íi³ 'e joon." ²¹Tsu 'wii¹¹³ joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² unjløøi³ yaai wa'a líi² líi¹ tsá² tya' tsá². Pe 'e tí²i 'naa' a jilaa¹²¹ 'e sá². ²²Poo² si Apolos 'ee, si Tú³ 'ee si juncwii²¹ lo 'ee, si 'e seen²¹mogii¹ 'ee, si 'e najúun²moo' 'ee, si jilaa¹²¹ 'e sá² nanó² 'ee, si jilaa¹²¹ 'e ilisá² 'ee jilaa¹²¹a tyi'naa'a. ²³Joon 'naa' líi¹naa' jóon'on Cristo, joon 'in Cristo do tya' Dios 'i.

4

To² 'ná¹ jmaa'a apóstoles

¹'í¹-oo' jna'a lawa tsá² 'in uncoon¹³ Cristo, 'in náa¹ cwoo²¹o 'o 'ná¹a 'e¹² tsá² 'e 'í¹-tsi Dios. ²La joon wa'a 'ee náa¹ a cwoo²¹o tsá² jú³ tyú² tya' Dios 'ná¹ jmaa'a 'i jú³ la tí³i, joon la joon tsáa¹mo-tsi tsá² 'ii. ³Pe jna, xuü cu¹²-tsii wa'a 'naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'ii¹²¹ tyiia si tyí³aa tyani 'in 'oo²o to² 'ee. Ce jiin¹³ 'ñii'a jo jmoó³oo 'ii¹²¹ tyiia. ⁴Joon jon'gi 'ñii'a jo ñii³ii ti 'óo³oo tsaa², 'elo jon' øøi¹²¹-tsi wa'a jna 'e jo 'óo³oo tsaa² pe 'ña'a Ña'ñu¹¹⁴ ijmáa'a 'ii¹²¹ tyiia. ⁵Tsu 'wii¹¹³ la joon, jo cón²oon' cwáain¹ xiiala sein²¹ 'in xeei¹²¹ la nu¹gi iti² jmií²¹² icwée²i Ña'ñu¹¹⁴ Jesucristo. Ján²duu' cón²oon' cwáain¹ ca mi cwée²i Ña'ñu¹¹⁴ Jesucristo, 'ña'-o i'wo¹²o li jnee²i la jilaa¹²¹ 'e si' mo² li nuu²¹ no. Mi tí² 'e jmií²¹² joon, joongi ijmá'a Ña'ñu¹¹⁴ Jesucristo iliñí² jileei¹²¹ la jilaa¹²¹ 'e ni¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon Dios-gi ifaa¹²¹-o 'ee 'e tyú² gajmaa'a tsá² la jaain²¹ la jaain²¹.

⁶Tsarú¹u', tyí³aa 'e jú³ lo cwáain¹ tya' Apolos coon¹³ jna 'e tyú² tyi'naa', tsu 'iin²¹²na 'e liñ³oo' lo ngii²¹²gi jiin¹³ la jin¹² jí² tya' Dios. Joon la joon jiin¹³ jaain²¹ jo unjløøi³ yaai coon¹³ jaain²¹ tífo¹², jo'gi ijmáa'a 'e jo tsáa¹-tsi 'in jaain²¹. ⁷¿'Lín 'in jmoo¹o tyú²gi tyii' lagí 'in catyaa¹²gi? ¿'Ee

'oo²¹²oo', ti jon'on Dios gacwoo¹o? Joon wana 'ii-o gacwoo¹o jilaa¹²¹ 'e 'oo²¹²oo', ¿'ee li² unjløøi¹³ yaanaa' 'e 'oo²¹²oo' do lawa'a yaanaa' gajmaa²aa' 'e 'oo²¹²oo' do?

⁸Nalii¹naa' lawa'a 'e líi¹naa' tsá² sá² cuu², 'oo²oo' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²naa'. Líi¹naa' 'e 'naa'oo' nityu²uu' to² lawa røøi¹³. Joon jna'gii¹ li' co'o 'lee¹³naa' jna'a. 'Áa'mo 'iin²¹²na wa xu'u ja²mo 'e líi¹naa' røøi¹³ joon ca jna'oo'o lí²-i jon tyuu¹³u'u to² coon¹³ 'naa'. ⁹Lí²na la lí¹ jna'a 'in lí¹i; apóstoles ni'li sáa'i Dios jna'a ti li tsé¹mo. Lí¹na'a lawa 'inlí¹³ 'in niteen'en ijúun²mo. Nalii¹na'a lawa coon²¹ 'e sá² tsa'goo²¹-tsi tsá² jileei¹²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ la jileei¹²¹ ángeles lagi jileei¹²¹ tsá² jøø²mo jna'a. ¹⁰Lí² tsá² lawa tsá² caa²¹mo jna'a 'wii¹³i cwáain¹ tya' Cristo joon 'naa'gii' lí²naa' 'e lí¹naa' tsá² jmií¹-tsi cwáain¹ tya' Cristo. Lí¹na'a tsá² 'wóo²mo la 'ii²¹² 'naa'gii' lí²naa' 'e lí¹naa' tsá² pí²-tsi. Jo tsáai¹-tsi tsá² jna'a, pe 'naa'oo' un'goo¹o tsá². ¹¹Ca nanoo²¹² nili'øø¹mo 'e tyee²e'e, nilí² unjmií²¹na'a, nili'øø¹ si²¹in, nijmee¹²¹mo tsá² jna'a, jogi tyii²¹i sá². ¹²Joongi ni'woo¹²¹-oo¹o to² jmoo¹ to². Joon mo jí²in tsá² jna'a, jna'gii' sfi¹³i, "Ná¹ uncwaa¹³mo Dios 'naa'." 'øø¹mo tsá² jna'a pe jmoo²¹o'oo taa¹²¹-oo¹o. ¹³Lí¹³i faa¹²¹ tsá² 'wii²¹² tyii²¹i' pe fee¹mo-tsii¹ júu³ tyaa²¹a' a coon¹³on. Jmaai¹²¹ tsá² jna'a lawa tyi¹ taa¹³ juncwii²¹, lagi wa 'e ti' co' tsá²a jmaai¹²¹ tsá² jna'a ca jmií²¹ no.

¹⁴Jo jmóo³oo 'e jí² lo wa'a cwo¹²oo 'naa' fa'ii²¹, jmóo³oo 'e jí² lo lawa' cwo¹³oo cwáain¹ yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²mo. ¹⁵Xuufiin¹³ 'naa' 'áa'naa' tifo¹² tyii' fúui¹ 'in 'é² cwáain¹ tya' Cristo, pe jaan²¹mo 'ñú²uu' seen²¹ cwáain¹ tya' mo galija¹²mo lí²naa' joon jna-a 'i. Tsu 'wii¹³i 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios 'e gatyáa³aa coon¹³ 'naa' galija¹²mo lí²naa' Cristo Jesús. ¹⁶Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyani²¹i' tyan²aan' cwáain² xiiala jmóo³oo joon la joon jmaa²aa'.

¹⁷Tsu 'wii¹³ gali'in²¹²na 'a un-tii¹³duu-'oo' xiiala mo gangí³ii jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ tsá² 'in jai¹² lí²i Cristo, 'wii¹³ joon sí³na Timoteo, 'in 'iin²¹²na. Lawa yuun²¹ tyiia-oo 'i coon¹³ to² jmoo²¹o' tya'

Ñá'ñu¹³u'. Joon, untiin¹³in júu³ tya'a. 'Ii-o i'e¹² 'naa' la li 'e ga'éé³ee la caain²¹ jee²¹² tsá² 'in jai¹² lí²i Cristo. ¹⁸Inlí¹³ jee²¹² 'naa' gaunjløøi¹³ yaai, lí²i 'e jo cwéei³gii jee 'naa'. ¹⁹Pe 'i'-tsii yíia³oo la jmoon¹² wa icwo¹ Ñá'ñu¹³u'. Joon iyajøø³oo ti 'e ijmá² 'in tsá² unjløøi¹³ yaai do 'e la lí² 'e faa¹²¹a do. Yajøø³oo wa'a cwo¹¹o Dios wa¹² pí² tya' 'ido si jo cwo¹¹-o 'ee. ²⁰Tsu li tyu¹² Dios to² tsá² jon' lí¹ júu³ pe coon¹³ 'ii²¹ tya'o to² 'e tyu¹²u tsá². ²¹¿'Ee 'iin²¹²naa' jma³aa tyii' mi cwéi¹na, ti 'e 'e¹³ee 'naa' wúu¹, owa'a 'iin²¹²naa' jma³aa tyú²-tsii, un'née³moo 'naa' 'ee?

5

Coon²¹on cwáain¹ 'e ga'láa² tsá²

¹Niíi¹ tsá² 'e jaain²¹ jee²¹² 'naa' tyín'in coon¹³on lawa tsamí² tya'o jaain²¹ tsá² neei¹³ sáa³a. 'E lo-o coon²¹ 'e gó² líi¹³ ca jii¹³ 'in jo cwii'in Dios jo tii²¹ jma³a. ²Joon jløø²mogi 'naa' iPe tyú²gi wa'a ngí²ii' fa'ii²¹ 'In tsá² 'in gajmaa¹a 'e gó² lo tyú²gi wa'a gajeen¹²¹mo jee²¹² 'naa'. ³Joon xuufiin¹³ jo siin¹³na la si'yee²¹na jee²¹² 'naa' pe 'ii³-tsii 'naa' joon nigajma¹oo 'ii²¹ tya' 'ido 'in gajmaa¹a 'e gó² do lawa'a siin¹³mo coon¹³ 'naa'. ⁴Uncaan²¹naa' ruu¹²¹naa' coon¹³ 'e sii²¹ Ñá'ñu¹³u' Jesucristo. Joon siin¹³mo coon¹³ 'naa' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i'-tsii. La joon jon 'ii²¹ tya' Ñá'ñu¹³u' Jesús uncoon¹³on 'naa'. ⁵Joon 'ná¹ tyí¹³moo¹ 'in tsañuu¹ ga'láa¹a do 'in tyiin¹³ jee²¹² 'in jo¹ lí¹³i do, jaan¹³naa' Satanás, joon coon¹³ la joon 'iin²mo 'e ngu¹ taan'in pe itiin¹³mo alma tya'a mi jó¹o tún¹ Ñá'ñu¹³u'.

⁶Jo lí² unjløøi¹³ 'naa' yaanaa' coon¹³ 'e jmoo²oo' lo. ¿Tí jo ñii²ii' júu³ 'e jin¹² tsá²: "Coon¹³ ca pii¹³ tyiian¹³ caai¹²¹ tsá² 'e con² do coon¹³ 'e joon jmoo¹o roon¹on la tøøi² con² do?" ⁷Tú²uu' jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo²oo' 'e li la li tyiian¹³ tsáai² 'e jmoo¹o 'láa' tya' tsá². Joon ilíin²moo' lawa 'iíi¹ 'mí² 'e jo tyiian¹³ jee¹ tsu la joon tsai¹² lí¹naa'. Tsu nigajún¹mo Cristo 'ña'a' wii²¹² tyijna'o'; ngangi² ti 'e ngaangi² joo'saa¹²¹ yuun²¹ jngai¹² tsá² Israel cuu²¹ mo ti jmií²¹² pascua. ⁸La joon jmoo¹³o' jmií²¹² pascua tyi' la ti la lí¹-i coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' joongi 'e jai¹² lí²naa' 'e li la li 'iíi¹ jo jee¹ tyiian¹³. Jon'on jmoo²¹o' jmií²¹² pascua tyi' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e

gó² jmoo²¹o' jon'gi' coon¹³ 'e gó² 'i-tsi' 'e li la li 'e tyiian¹³ tsáai² do.

⁹ Ni jí¹ tyiia 'láa² 'wii²¹² do gafuu²¹²uu 'naa' jo sii¹'naa' røø²¹ coon¹³ 'in ngi¹ to² 'láa¹ coon¹³ tsamí² xeei¹²¹ si tsamí² ngii¹ to² 'láa¹ coon¹³ tsañuu¹¹ xeei¹²¹ 'ee. ¹⁰ Jo 'øøi¹²¹-tsi 'e fuu²¹²uu 'naa' wa'a tú²'naa' coonti tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'láa¹, si 'in tsi¹²¹ cuu² liili¹ 'ee, si 'in jmoo¹o' uun²¹ 'ee, si 'in ungo²¹o' 'in jon'on Dios la jai¹² tsu 'ná¹ 'woo²¹moo' 'a juncwii²¹ lo wa jo 'iin²¹²'naa' seen²¹'naa' jee²¹² tsá² la 'ii. ¹¹ 'øøi¹²¹-tsi 'e gafoo¹²¹oo do jo 'ná¹ sii²¹'naa' røø²¹ coon¹³ jii¹³ jaain²¹ 'in jin¹² 'e jai¹² líi²¹ Cristo pe la 'ii²¹² joon ngi¹ 'láa¹o, si tsi¹²¹ mogi¹ cuu² liili¹ 'ee, si ungo²¹o' 'in jon' Dios la jai¹² 'ee, si jmoo¹o' júu³ 'atsaa²¹ 'ee, si ngi¹ to² 'uun¹²¹ 'máa¹ 'ái¹ 'ee, si 'in jmoo¹o' uun²¹ 'ee²¹. Jii¹³ jo cøø²¹ø' caain²¹ coon¹³ 'in la 'i. ¹²⁻¹³ Tøø jo tíi²na jmáa³aa 'ii¹²¹ tya' 'in jo jai¹² líi²¹ Cristo tsu Dios 'in jmá¹a 'ii¹²¹ tya'a. Pe 'naa'gii¹ tíi²¹'naa' jmaa²aa' 'ii¹²¹ tya' jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e jai¹² líi²¹ Cristo. 'Wii¹³¹ joon tyii²moo' 'in tsá² ga'noo¹o tsaa² no jee²¹² 'naa'.

6

'Ná¹ jmaa²aa' 'ii¹²¹ tyii' la 'oo¹²¹ jee²¹² yaamoo'

¹ Wa mo sá² coon²¹ mii¹³ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei'gi' ná¹ nuu'un, ¿'ee li' tá²-oo' mí²ii' ilí² 'ii¹²¹ tyani 'in jo cwii¹in Dios la cwii¹'in jna' lagi 'e mí²ii' tyani 'in tsá²-tsi Dios? ² ¿Tí jo ní²'ii' 'e 'naa' 'in tsá²-tsi Dios ijmaa²aa' 'ii¹²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo? Joon wana 'naa' ijmaa²aa' 'ii¹²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹, lí² jmaa²aa' jon 'ii¹²¹ jilaa¹²¹ cwáain¹ pi¹³ 'e sá² jee²¹² 'naa'. ³ ¿Tí jo ní²'ii' 'naa' ijmo²¹o' 'ii¹²¹ ca tya' ángeles tya' Dios? Joon wa' la joon tá²gi galí² jmo²¹o' 'ii¹²¹ 'a lí² 'e juncwii²¹ lo. ⁴ Wana 'naa' tíi¹'naa' cwaain¹ tya' 'e sá² juncwii²¹ lo, lí²i mí²ii' ilí² 'ii¹²¹ tyani doñi¹in tsá² 'wó¹ jee²¹² 'in jai¹² líi²¹. ⁵ Fuu²¹²uu 'naa' la joon, joon 'iaa²aa' fa'ii¹²¹. ¿Tí jo 'in seen²¹ jii¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in lí² jmá¹a 'ii¹²¹ jee²¹² la 'oo¹²¹ ruu¹²¹'naa' 'in jai¹² líi²¹? ⁶ ¿Tí 'ná¹ 'nii¹ tsaaru¹²¹ tyani 'in jmo¹o' 'ii¹²¹ 'in jo tsá²-tsi Dios?

⁷ Joon 'e tíi¹'naa' la 'oo¹²¹ ruu¹²¹'naa' jmo¹o' 'e faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tya' 'e jai¹²

líi²'naa' tsu jo uuntiin¹³'naa' júu³ tyii'. Tyú²gi wa'a jo mii¹³ jmaa²aa' mo nasá² 'ii¹²¹ 'e gó²

tyii'. Tyú²gi jon wa'a jo mii¹³ii' 'e ga'uun¹un tsá² tyii'. ⁸ Pe 'naa'oo' jmo²oo' 'e gó²gi. 'Ii¹²¹ 'e gó² 'iin²¹²'naa' jmaa²aa', joon ca la 'oo¹²¹ ruu¹²¹'naa' 'iin²¹²'naa' jmaa²aa' uun²¹.

⁹⁻¹⁰ ¿Tí ní²'naa' 'in jmo¹ 'e gó² jo itii²¹ 'í²¹ li tyú¹² Dios to²? Jo cón²oon' tóo² yaanaa', jo itsa¹²¹ li tyú¹² Dios to² jilee¹²¹ 'in 'láa¹ coon¹³ tsamí² 'in jon' 'oo²¹²o jon'gi' itsa¹²¹ li tyú¹² Dios to² 'in ungo²¹o dios tya'a 'in gajmee¹ tsá², jon'gi' 'in fee¹'i tsamí² xeei'gi. Jon'gi' itsa¹²¹ 'in tsañuu¹²¹ do 'in 'láa¹ la 'oo¹²¹ tsañuu¹²¹, jon'gi' 'in jmo¹o' uun²¹, jon'gi' 'in 'iin²¹²in cuu² áai¹, 'in ngi¹ to² 'ín¹, 'in jmo¹o' 'atsaa²¹, si 'in tyí² cuu² tsá² xeei' 'ee jo itsa¹²¹ li tyú¹² Dios to². ¹¹ Joon la joon galí¹ 'in líi¹³ 'naa' pe lawa garun¹o niga-jmee¹ Dios 'naa' 'in tyú¹i, gatyi¹³in Dios 'naa' 'e líi²'naa' tsá² tya'a nigauntyuu²¹mo Dios 'naa' coon¹³ 'e sii²¹ Na'nii¹²¹ Jesús joongi coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in Espí¹ritu Tyú² tya' Dios tyi'.

Jmaa¹i to² cuerpo tyii' tya' 'e tyú²-u

¹² Jin¹² tsá²: "Lí²-i jmo¹o' tsá² doñi¹'ee 'e 'iin²¹²in." Joon jna fuu²¹²uu 'e jo'í¹o júu³ tya'a pe jilaa¹²¹ 'e jmo¹o' tsá² jo jmé¹i tya'a. Jo¹o, lí²i jmáa³aa doñi¹'ee 'e 'iin²¹²na, pe jo cwó³oo wa'a jii¹³ coon²¹ tyuu¹³u to² jna. ¹³ Ja²mo júu³ 'e jin¹² tsá²: "Jmaa¹ to² 'uunñi² tya' tu² tsá², la joon jon, tu² tsá² jmaa¹ i to² tya' 'uunñi²." Pe ji tún² do iuntye¹mo Dios. Jo gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² wa'a 'láa¹a coon¹³ tsamí². Gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² tya' Na'nii¹u', la joon joon Na'nii¹u' tya' cuerpo tya' tsá². ¹⁴ Joon la gajmaa¹a Dios jii¹³in Na'nii¹u', la joon jon ijmaa¹a jii¹³in' coon²¹ 'ii¹²¹ tya'a.

¹⁵ ¿Tí jo ní²'naa' 'e la jaain²¹ la jaan²¹'naa' líi¹'naa' lawa coon²¹ tí' ca'naa¹³¹ cuerpo tya' Cristo? ¿Wa lí² la joon, xiiala iliu-caan²¹'naa' 'e tí' ca'naa¹³¹ cuerpo tya' Cristo coon¹³ jaain²¹ 'yiiacuungó²? Jo lí² jmo²¹o' la joon coonti! ¹⁶ ¿'Owa jo ní² 'naa', mo fee¹²¹ tsá² jaain²¹ 'yiiacuungó² líi²'mo 'ido lawa coon²¹ cuerpo coon¹³ 'in 'yiiacuungó² do? Jii¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios, "In gá¹i do ilí¹in lawa jaan²¹mo." ¹⁷ La joon jon, mo uncaan²¹in tsá² coon¹³ Na'nii¹u' ilí²in lawa coon²¹ espí¹ritu coon¹³ Na'nii¹u' do.

¹⁸ Cwáin¹in¹ jon jilaa²¹ 'e 'láa¹³aa' coon¹¹³ tsamí². Jilaa²¹ tsaa² 'e catyíia² do 'e 'noo¹ tsá² lí' caluu²¹² cuerpo tya'a pe mo fee²¹² tsá² tsamí² xeei' 'noo¹o tsaa² lí' tsi cuerpo tya'a. ¹⁹ ¿Ti jo ní³ 'naa', 'e cuerpo tyii' lí la lí coon²¹ cwo¹ tya' 'in Espíritu Tyú² 'in gacwoo¹¹³ Dios 'naa'? Jo líi¹naa' tsafii²¹² yaanaa' ²⁰ tsu Dios galø²¹ 'naa' 'e 'moo¹³ 'áai'. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a ungo¹oo' Dios coon¹¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o cuerpo tyii'.

7

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui² cwo²¹ tsá²

¹ No ingí³ii³ júu³ tyii' 'e taa¹³ jí² do 'e gasí²naa' jna. 'Áai'gí tyú² wa'a 'e jo cui² cwo²¹ tsá². ² Pe tsu 'wii¹³ 'áai'gí 'láa¹a tsá² coon¹³ tsamí², 'áai'gí 'ná¹ 'aa¹i tsá² tsamí² tya'a la jaain²¹ la jaain²¹, la joon jon la jaain²¹ tsamí² 'ná¹-a 'aa¹i ñuu¹ tya'a la jaain²¹. ³ Joon 'in tsañuu¹ do 'ná¹ untiin¹³ in coon¹³ jaan²¹ mo tsamí² tya'a la joon jon tsamí² do 'ná¹ untiin¹³ in coon¹³ jaan²¹ mo ñuu¹ tya'a. ⁴ 'In 'oo²¹²o tsá² jo lí¹ tyu² to² cuerpo tya'a 'ña'a, 'e cuerpo tya'a, tya' ñuu¹ tya'o. La joon jon 'e cuerpo tya' tsañuu¹ jo lí² tyu² to² cuerpo tya'a 'ña'a pe tya' 'oo²¹²o cuerpo tya'a. ⁵ Wa'a tsañuu¹ sí 'oo²¹²o 'ee 'iin²¹² in 'e nuu¹un Dios coon²¹ síi¹³xu, 'ná¹-a síin¹ in øø²¹ coon¹¹³ 'oo²¹²o sí ñuu¹ tya'a 'ee 'e jo cwuu¹i caain²¹ la 'ii²¹² fee¹i Dios. Mo gangí³ii³ joon 'ná¹-a cwuu¹i caain²¹ túin¹ 'e coon¹³ la joon jo cwo¹ 'e 'ii¹in Satanás joon i'nóo¹on tsaa² 'in jo tyu² to² 'ña'a.

⁶ Fuu²¹² 'naa' jilaa²¹ 'elo jon'on tyu¹³uu to² 'naa'. ⁷ Tsu 'ñii¹a 'iin²¹²na wa'a jo cui² cwo²¹ tsá² la lí¹i jna. Pe ñi¹oo 'e Dios nigacwo¹ xiiala íjmáa¹a la jaain²¹ la jaain²¹. Seen²¹ 'in líi¹³ taa¹²¹a jo cuui¹² cwo²¹o, seen²¹gí 'in jo taa¹²¹.

⁸ Fuu²¹²uu jileei²¹ 'in jo mo cuui¹² cwo²¹o coon¹³ jileei²¹ 'yíia'ñí² tyú²gi tya'a wa'a jo cuui¹² cwo²¹o la lí¹i jna. ⁹ Pe tyú²gi icui¹² cwo²¹o lagi isoon¹in cagi 'láa¹a. 'Ná¹-a cui² cwo²¹o wa jo lí² tyu² to² 'ña'a.

¹⁰ Pe tya' jileei²¹ 'in nicui¹² cwo²¹o tyu²uu to² 'e jo lí² taa²¹ 'oo²¹²o ñuu¹ tya'a. Jon'on jna 'in tyu² to² lo jiin¹³ 'ña'a, Ña'ñu¹u tyu² to² lo. ¹¹ Pe wana gatuu²¹ 'oo²¹²o ñuu¹ tya'a jo lí² cui² cwo²¹o

coon¹³ tsá² xeei' jiin¹³ lí² licaain²¹ coon¹¹³ ñuu¹ tya'a. La joon jon tsañuu¹ jo lí² taa²¹ 'oo²¹²o.

¹² Fuu²¹²uu 'in catyaa² júu³ tyíia jon'on tya' Ña'ñu¹u. Wa jo jai¹² lí²i 'oo²¹²o tsañuu¹ 'in jai¹² lí²i Cristo pe 'iin²¹²in 'in 'oo²¹²o ján² coon¹³ on jo lí² taa²¹ 'in tsañuu¹ do 'ii. ¹³ La joon wa jo jai¹² lí²i ñuu¹ tya' tsamí² 'in jai¹² lí²i pe 'iin²¹²in 'in tsañuu¹ ján² coon¹³ on jo lí² taa²¹ 'in tsamí² do 'ii. ¹⁴ Tsu 'in tsañuu¹ do 'in jo jai¹² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lí²i 'oo²¹²o. Joon 'in tsamí² 'in jo jai¹² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lí²i 'oo²¹²o. Joon 'in tsamí² 'in jo jai¹² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹³ ja²mo lí²i 'oo²¹²o sí ñuu¹ tya'a 'ee cwol² jmáa¹a. Joon mo gangai¹² 'in jo jo¹² lí²i do jón galáa²mo 'in jai¹² lí²i tsu gatø¹² Dios jna' 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ lo 'e tyú²-u. ¹⁶ Tsu jo ñii²¹²-tsi 'in tsamí² 'in jai¹² lí²i wa'a íjai¹² lí²i ñuu¹ tya'a 'wii¹³ 'ii-o. Joon 'in tsañuu¹ do 'in jai¹² lí²i jo ñii¹in tí íjai¹² lí²i 'oo²¹²o 'wii¹³ 'ii-o.

¹⁷ Pe la lo-o tyu¹³uu to² jee²¹² jileei¹²¹ 'in jai¹² lí²i Cristo, jileei¹²¹ 'ná¹-a jmáa¹a jiin¹³ la nigacwo¹ Ña'ñu¹u 'ii íjmáa¹a, jiin¹³ la lí¹i mo gatø¹² Dios 'ii. ¹⁸ Wa'a lí¹i tsá² circuncidado, øø¹²¹-tsi tsá²; tsá² seen²¹in Israel, mo gatø¹² Dios 'ii, 'ná¹-a lí¹i gí circuncidado. Pe jo lí¹i la joon mo gatø¹² Dios 'ii jo 'ná¹ 'ii²¹ 'e lí² circuncisión do. ¹⁹ Jo tyiin² wa'a ga'ii²¹ sí jo ga'ii²¹ 'ee 'e lí² do, jiin¹³ 'e tyiin² 'e jmoo¹o tsá² nuu¹³u 'e to² tyu² Dios. ²⁰ Jileei¹²¹ tsá² 'ná¹ jmáa¹a jiin¹³ la 'e gajmaa¹a mo gatø¹² Dios 'ii. ²¹ Wana galí¹u'u tsa'lee¹¹³ tya' tsá² jo jmaa²¹a cu¹²-o'o. Pe wa galí¹²¹ iláa¹u'u 'wo'o cwojmáa¹³¹a. ²² Jileei¹²¹ 'in nilí¹i esclavo mo gatø¹² Dios 'ii lawa'a jaain²¹ 'in niláa²mo lí¹i íjmáa¹a jilaa¹²¹ to² tyu² Ña'ñu¹u. Joon jileei¹²¹ 'in niláa²mo mo gatø¹² Dios 'ii lawa esclavo tya' Cristo lí¹i no. ²³ Dios nigaløø²mo 'naa' (coon¹¹³ jmí¹ 'øø¹ Joon'on) 'e 'moo¹³ 'áai' tsu 'wii¹³ joon jo cwo²oo' wa'a jme¹²i tsá² 'naa' lawa

esclavos tya'a. ²⁴ Joon, tsaru¹u', 'ná¹-a jmaa²gii¹ jiin¹³ la gajmaa²aa' mo gat²Dios 'naa' pe nano líi¹naa' tsá² tya' Dios.

²⁵ Jo 'óo³oojúu³ gacwo¹ Ñáñu¹u' fuu²¹²uu 'in jo mo cui² cwo²¹⁰ pe fuu²¹²oo 'e 'í¹-tsii joon lí²-i jo cu²-tsi tsá² tyiia tsu galifee¹mo-tsi Ñáñu¹u' tyiia. ²⁶ Tsu 'wii¹³ taa²¹²mo 'áai¹ 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ 'í¹-tsii wa'a líi¹gi tsá² jiin¹³ la líi¹. ²⁷ Wana seein²¹ tsamí² tyi'i jo 'noo¹³¹o xiiala itúu¹u' tsamí² tyi'i. Joon wana jo seein²¹ tyi'i jo 'náa¹u'. ²⁸ Pe wa' cu²mo cwo²¹⁰ jo tsaa² 'noo²¹⁰. La joon jon tya' simí² wa' cu²mo cwo²¹⁰ jo tsaa² 'noo²¹⁰. Pe jilee¹²¹ 'in cu²mo cwo²¹⁰ o seein²¹ fa¹³ mo taan²¹²in fu juncwii²¹. Joon cwo¹oo cwáain¹ 'ido 'e jo cui²gi cwo²¹⁰ 'e joon jo tyan¹gi 'e fa¹³ do.

²⁹ Tsa¹ru¹u', 'elo-o 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa': Xu tiempo sá²gi. Joon nano ca lí² ngoo²¹²gi 'in tsá² 'aa¹ 'oo²¹²o 'ná¹-a 'í¹-tsi cwáain¹ tya' Dios la 'í¹-tsi 'in tsá² 'in jo seein²¹ 'oo²¹²o. ³⁰ La joon jon, 'in tsá² xuui²¹²-tsi 'ná¹-a jmáa¹ la jmoo¹o tsá² 'in jo xuui²¹²-tsi. Joon 'in tsá² jløø¹³mo 'ná¹-a jmáa¹ la jmoo¹o tsá² 'in jo jløø¹³. Joon 'in tsá² 'in ló¹ 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jmáa¹ la lawa¹ jon' tya' 'e galó¹ do. ³¹ Joon 'in tsá² 'in jmai² to² 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jo líi¹ tyu¹²u to² 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Tsa¹ 'e juncwii²¹ lo jøø²¹øø¹ ngoo²¹⁰ ti li ityeei²¹.

³² 'Iin²¹²na 'e taan²¹²naa' 'e jo cu²-'oo' coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Joon mo 'ña' tsá², jo 'oo²¹²o seein²¹, 'í¹-tsi jiin¹³ 'e sá² tya' Ñáñu¹u', joon 'iin²¹²in jmáa¹ a jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ii. ³³ Pe joon mo naseein²¹ 'oo²¹²o tún² 'í¹-tsi. 'Iin²¹²in jmáa¹ a to² tyu¹² Ñáñu¹u' pe cu²u-tsi coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹ 'e tyú²-u coon¹³ 'oo²¹²o. ³⁴ La joon jon tsamí² 'in nicui¹² cwo²¹⁰. Cu²u-tsi coon¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹ a tyú²-u coon¹³ ñuu¹ tya'a. Pe 'in tsamí² 'in jo seein²¹ ñuu¹ tya'a 'í¹-tsi jiin¹³ 'e sá² tya' Ñáñu¹u', joon 'iin²¹²in cwo²¹ 'ña'a Dios tiin¹³ la ngú¹ taan¹in lagi alma tya'a.

³⁵ Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e tyú² tyii' jon'on wa'a 'e tyuu¹³ 'naa' pe 'iin²¹²na 'e taan²¹²naa' jiin¹³ la tíi²naa' joon canii²mo 'í¹-oo' cwáain¹ tya' Ñáñu¹u'.

³⁶ Wana seein²¹ jamí² tsá² joon 'in jamí¹ do ngi¹ nili²⁰ joon jmii²¹ do líi² 'e tyú²gi wa'a cuu¹²¹ cwo²¹⁰ jamí¹ do tsu 'wii¹³ naraa²¹mo. Wa'a seein²¹ 'in mú¹ 'ii, lí¹-i cu²mo cwo²¹⁰ 'ido jo tsaa² 'noo¹⁰. ³⁷ Pe wana 'í¹-tsi jmii²¹ 'ido 'e tyú²gi tya' jamí¹ 'e jo cu²mo cwo²¹⁰, joon jo cwó¹ 'i mo mú¹ tsá² 'ii, jmoo¹⁰ 'ido 'e tyú². ³⁸ La joon, 'in cwó¹ 'i jamí¹ do 'e cu²mo cwo²¹⁰ jmoo¹⁰ 'e tyú² pe 'in jo mo cwó¹ 'i jmoo¹⁰ 'e tyú²gi.

³⁹ Jo cwo¹ ley wa'a tau²¹¹ tsamí² ñuu¹ tya'a la 'ii²¹² seein²¹gi ñuu¹ tya'a. Pe wana gajúin¹ ñuu¹ tya'a joon tuu²mo 'ña'a 'in tsamí² do, 'in tsamí² do lí²-i cu²mo cwo²¹⁰ coon¹³ doni¹ 'iin yaa¹-tsi wa'a ja¹²mo líi² 'in tsañuu¹ do Cristo. ⁴⁰ Pe 'í¹-tsii 'e jløø¹³ mogi 'in tsamí² do wa'a jo cui²gi cwo²¹⁰ tún¹. Joon líi²na 'e 'í¹-tsii la 'í¹-tsi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

8

Cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹ a tsá² lawa fa¹ tyani dios tya'a 'in gajmee¹ tsá²

¹ Joon nano fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e 'uunñi² 'e tya¹ a tsá² tyani dios tya'a 'in gajmee¹ tsá² lawa fa¹. 'E la ja¹²mo, sá²-a 'e 'øø²¹mo-tsi' pe jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi' 'e unjløø¹³ yiia'. Pe wana 'nee²¹²na' ru¹u' joon 'e jmoo²¹⁰ 'e pi²gi-tsi'. ² Wa 'í¹-tsi tsá² 'e 'øøi²¹gi-tsi jo mo galiñii¹ la jai¹². ³ Wa mo gali¹ 'iin²¹² in tsá² Dios, joon Dios galicwii¹ mo 'ido.

⁴ Tsa 'wii¹³ joon mi síi¹³ 'e cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹ a tsá² tyani dioses tya'a nee^{21e} 'e jaan²¹mo Dios seein²¹, joon jilee¹²¹ dioses catyaa²gi do 'e un'goo²¹⁰ tsá² jon' wa' jai¹² 'ido. ⁵ Tsá²-a gajmee¹mo dioses tya'a 'in líi¹ la li 'e sá² fu juncwii²¹, la joon jon 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹ joongi un'goo²¹⁰ 'ii. Coon¹³ la joon lí²-i 'í¹-tsi tsá² 'e fúu¹mo dioses seein²¹ joon fúu¹mo fii²¹² 'i seein²¹. ⁶ Xu¹fiin¹³ gajmee¹mo tsá² dioses tya'a fúu¹ pe tyijna¹o' jaan²¹mo Dios seein²¹, jiin¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹. Dios Jmii²¹ do gajmaa¹ a jilaa²¹ 'e sá² joon 'wii¹³ 'ii-o toon²¹on'. ⁷ Seen²¹mo jon jaan²¹mo Ñáñu¹u', joon Jesucristo 'ii. 'Wii¹³ 'ii-o galisá² jilaa²¹ 'e sá² ca la jeei¹²¹ jna' yiia'.

⁷ Pe jo jilee¹²¹ 'in jai¹² líi² Cristo ñi¹ 'e júu³ lo. Joon 'inlíi¹³ 'in gatya¹ 'uunñi² tyani dioses tya'a jiin¹³ la tíisi¹² la mo jeei¹

'i-tsi gajmaa'a 'e gó² wa'a dɔ¹ø 'e 'uunñi² do tsu 'i-gi-tsi 'e ja²mo seein²¹ 'in dioses gajmeei¹ tsá². Jo mo galiti²¹ la jai¹² joon wéi'gixu 'e 'i-tsi. ⁸Jo 'i¹²¹ Dios tsá² 'wii¹¹³ tya' 'e gø¹² tsá². Jo lityú¹gi' tyani Dios wa'a tyé^{3e} si gó²gi' ee wa jo tyé^{3e}. ⁹Pe tíi¹moo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e ilí² jmaa²aa' 'e jo jmaa²aa' 'nóo¹o tsaa² 'in tsá² 'in jo mo røø²¹ 'øøi¹²¹-tsi 'e jai¹² líi²ⁱ. ¹⁰Tsu wa mo'o jaain²¹ tsá² 'in jo tíi²¹ 'e tyú² i'nee²mo 'nu' 'in tíi²¹ tyú² 'u¹²¹u cwo¹¹ lí un'goo²¹o tsá² dioses tya'a joon wa' dɔ¹²ø 'uunñi² tyá¹ tsá² tyani dioses tya'a, ityaa²¹²-tsi 'in tsá² do idø¹²ø jon 'e 'uunñi² 'e gatyá² tsá² tyani dioses tya'a 'in jo jai¹². ¹¹Joon tsu 'wii¹¹³ 'øø¹²¹mo-'o'o jilaa¹²¹ 'elo jo jmá¹ 'ni¹²¹ tyi'i, pe 'in tsá² jo tíi² tyú² do 'iin²¹²in jmáa¹ la la gajmaa² 'nu, la joon 'iin²¹mo-tsi Cristo. Pe gajún¹mo Cristo 'wii²¹² tya' 'in tsá² do lagi júin¹ 'wii²¹² tyi'i. ¹²Tsu 'wii¹¹³ joon mo 'laa²¹²a la no tya' jaain²¹ tsaru^{1u} 'in jo 'øøi¹²¹-tsi tyú² la 'øø¹²¹-tsi' 'laa²¹²o jon tya' Cristo. ¹³Joon wana i'nóo¹o tsaa² 'in ruu¹²¹na' tsu 'wii¹¹³-i tya' 'e gø¹³øø, 'e tyú²gi jo jmá²¹² cu¹³gii ngú¹ wa'a la joon jo i'nóo¹o 'ido tsaa².

9

'E tíi²ⁱ jmaa'a apóstol

¹Jna-a tíi²na jmáa³aa jilaa¹²¹ ilí² jmáa¹a jaain²¹ apóstol tsu gamaa²¹moo Jesús, Ña'ñu^{1u}. Joon 'naa'-a, ja²mo líi²naa' Cristo 'wii¹¹³i to² 'e nigajmaa²aa tya' Ña'ñu^{1u}. ²'In xeei' lí²-i jin¹²in 'e jo líi¹na apóstol, pe 'naa' 'in née¹i Corinto 'in jai¹² líi²ⁱ Cristo líi¹naa' lawa coon²¹ sello 'e ja²mo gatyii¹¹³in Ña'ñu^{1u} jna 'e líi¹na apóstol tya'a.

³'Elo-o fuu²¹²uu 'in tsá² 'in faa¹²¹ 'laa¹²¹ tyiia: ⁴Tíi²na 'ii¹²¹ jilaa¹²¹ 'e cwo¹¹ tsá² jna 'e 'né^{3e} joongi 'e tyé^{3e}, ⁵tíi²moo jon wa'a 'áa³na tsamí² 'in jai¹² líi²ⁱ Cristo la 'áa²¹ 'in apóstoles catyaa²gi, la jmoo¹o 'in ruu¹²¹i Ña'ñu^{1u} coon¹¹³ Tú³. ⁶'Owa' líi²naa' 'e jiiin¹¹³ Bernabé coon¹¹³ jna jo tíi²na'a tuu^{21u} to² 'e lí² cwoo²¹o'ó júu³ tyú² tya' 'e tíin¹¹³ tsá²? ⁷'L'in 'láa² 'ná¹ tyí² 'e jma¹²ⁱ to² tya'a? ⁸'L'in jmoo¹o to² jee²¹² wuunjøø¹³ joon jo cuu¹²¹u mi¹³ wuunjøø¹³ do? ⁹'L'in 'aa²¹²i joo'núu³ joon jo 'uun¹²un fi¹² tya' 'ido? ⁸Jo fuu²¹²uu la joon wa'a jiiin¹¹³ 'e jooin²-tsi tsá² tsu 'e ley tya' Moisés jin¹²in la joon jon. ⁹Tsu

ni jí² tya' ley do 'e jin¹²: "Jo toon¹¹³on noo¹¹³ ta¹²ⁱ joo'tsáa² mo 'ø¹²ø trigo." Joon jo gajin¹²in Dios la joon 'wii¹¹³ 'i-tsi jiiin¹¹³ tya' joo'tsáa². ¹⁰'E gajin¹²o 'e iliné^{3e} xiiala 'ná¹ jmoo²¹o'. 'E tya' 'e tyú² tyi' 'e ley lo tsu 'in tsá² 'in jii¹i 'ná¹ jii¹i 'e sijaan¹²¹ 'i'ii¹²¹i 'e tíi²ⁱ tya' 'e garoo²¹o jiiin¹¹³ la 'ii¹²¹i 'in tsá² 'in 'ø¹² do. ¹¹Joon mo ga'ee^{13e} 'e 'naa' cwáain¹ tya' 'e fu¹ tyú² tya' Dios 'e lí² lawa 'e nigajñii²¹i júu² tya' júu³ tyú² tya' Diosjee²¹² 'naa'. Joon nano, žti jo tíi²na'a 'i'ii¹¹³na'a 'e galí² tyii' 'e lí² lawa 'e garoo²¹o? ¹²Joon wana tsá² xeei¹²¹ tíi²ⁱ 'ii¹²¹i 'lee¹³ⁱ, jna'gii¹ tíi²gii¹ 'áai¹gi.

Joon xufiin¹¹³ tíi²na'a 'ii¹¹³na'a la joon, jo gajmoo²¹o'o. Li cii¹¹³-i gajmoo²¹o'o. Jna'a gata¹²-oo'o jilaa¹²¹ 'e coon¹¹³ la joon jo jmoo²¹o'o jiiin¹ cwáain¹ tya' Cristo 'e gac-woo¹¹³o'o 'naa'. ¹³Ñí² 'naa' 'e jilee¹²¹ 'in jmoo¹o to² 'yuu¹ cwo¹¹ fee¹ tya' tsá² Israel døø¹²¹ø 'e sá² cwo¹¹ do. 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e 'in tsá² 'in jun¹ 'e fa¹¹ cwo¹ tsá² jun¹ ni altar, 'in tsá² do tíi²ⁱ cuu¹²¹u 'e ngú¹ tya' 'in joo'núu³ 'in cwó¹i tsá². ¹⁴La joon gatyuu^{1u} to² Ña'ñu^{1u} 'e jilee¹²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' 'e tíin¹¹³ tsá² lí²-i 'ii¹²¹i 'e 'lee¹¹³ⁱ 'in tsá² 'in nuu¹un júu³ tyú² tya'a. ¹⁵Pe jiiin¹¹³ ca fu jo ga'ii¹¹³na 'e gatíi²na jon'gi sii³na 'e jí² lo tyi'naa' wa'a cwo²oo' jna no. 'Iin²¹²gii júun³na 'oo² lagi 'e mí³ii cuu² tsu 'wii¹¹³ cwóo³oo 'e júu³ tyú² tya' Dios. Jløø¹³moo cwóo³oo 'e júu³ do 'e 'yaa¹-tsii.

¹⁶Tsu jo cwóo³oo 'e júu³ tya' 'e tíin¹¹³ tsá² wa'a 'e unjøøi¹³ 'ñii'a, tsu gatyaa¹o Dios cwóo³oo. Joon fúu²-u jna wa jo cwóo³oo 'e júu³ do. ¹⁷Tsu 'wii¹¹³ joon mo jmoo³oo 'e 'yaa¹-tsii 'e jløø¹³moo 'áai¹ pe wa'a jmoo³oo 'e lí² tsai² 'ná¹ jmáa³aa, 'ná¹ jmáa³oo tyit-saa²¹² tsu gatyaa¹o Dios cwóo³oo. ¹⁸Joon 'e 'lee¹¹³na 'e jmoo¹o jløø¹³moo 'áai¹ 'e cwóo³oo 'e júu³ tyú² tya' 'e tíin¹¹³ tsá² jon'gi 'e cóon³oon cuu² jiiin¹¹³ la tíi²na 'ñii'a lawa jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios.

¹⁹Joon xufiin¹¹³ líi¹na 'in tsá² 'in iláa²mo, jiiin¹¹³ jaain²¹ lí² tyu¹² to² jna, pe gajmé¹na 'ñii'a 'e líi¹na lawa jaain²¹ esclavo tya' jilee¹²¹ tsá² 'e coon¹¹³ la joon fúu¹mogi tsá² ijai¹² líi²ⁱ Cristo 'wii¹¹³-i jna. ²⁰Mo ngii³ jee²¹² tsá² Israel líi¹na lawa jaain²¹ tsá² Israel 'e coon¹¹³ la joon ijai¹² líi²ⁱ Cristo. Joon xufiin¹¹³ jo tyu¹²gi jna to² 'e ley tya' Moisés

mo ngí³hí jee²¹² 'in jmoo¹o nuu¹³u 'e ley do jmoo²oo jon nuu¹³uu 'e coon¹³ la joon ilí² jai¹² líí²¹ 'ii Cristo. ²¹Joon mo ngí³hí jee²¹² tsá² 'in jo jmoo¹o nuu¹³u 'e ley tya' Moisés la joon ngí³hí 'e coon¹³ la joon ilí² jai¹² líí²¹ 'ii Cristo. Pe tya¹²u-gí jna to² 'e ley tya' Dios tsu jmoó³oo nuu¹³uu 'e ley tya' Cristo. ²²Mo ngí³hí jee²¹² 'in tsá² 'in jo røø²¹ 'øøi¹²¹-tsi 'e jai¹² líí²¹ jmoó³oo la jmoo¹o 'e coon¹³ la joon ilí² jai¹²gí líí²¹ 'ii Cristo. Jmoó³oo jii¹³ la jmoo¹o coon¹³ doñi¹in ngí³hí 'e coon¹³ la joon wa'a ilí² jmaa¹a Dios tiin¹³ 'ido. ²³Jmoó³oo jilaa¹²¹ 'elo 'wii²¹² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá², tsu 'iin²¹²na 'ii¹³na 'e tyú²-u 'e cwo¹²o 'e júu³ tyú² do tsá².

²⁴Ní² 'naa' mo cwiin¹in tsá² carrera joon jileei¹²¹ do cwiin¹in pe jaan²¹mo jee²¹² 'in cwiin¹in do ilii¹¹. Joon juncwii²¹ tyi' li la li coon²¹ carrera, tsu 'wii¹¹³ joon cwiin²¹in la li 'e ilii¹¹. ²⁵Joon jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in líí²¹ mo cwiin¹in coon²¹ carrera tya¹²u to² 'naa' joo jo jmoo¹o 'e jmoo¹o 'nii¹²¹ tya'a. Joon 'in tsá² do jmoo¹o la joon wa'a ilí² líí¹¹ coon²¹ premio lawa coon²¹ corona lí² mo¹² lí³ cwuu²¹ 'e jo ta¹²a. Pe jna¹o' tya¹²u to² yiaa' 'e lí¹¹ jon coon²¹ premio. Pe 'e premio do ilii¹¹ ita¹² coon² tøø²mo. ²⁶Joon cwáain¹ tyiia, jo cwiin³iin carrera tyiia lawa jaain²¹ tsá² tiuu², ní²oo li ní²ii. Joon juncwii²¹ tyiia li lawa coon²¹ 'e tíi¹ tsá² joon jo un¹¹hí¹³ wa' p¹² tyiia faa¹³na tyí². ²⁷Pe 'e¹³ee wúu¹ cuerpo tyiia, joon tya¹³uu to² 'e jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²na tsu jo 'iin²¹²na 'oo²oo fa¹¹hí²¹ tyani Dios tsu jo gatséi¹ carrera tyiia 'e tyú² xufiin¹³ niga'e¹²ee tsá² xeei' 'e 'ná¹ jmaa¹a.

10

Júu³ cwáain¹ tya' dioses gajmee¹ tsá² 'in jo jai¹²

¹'iin²¹²na 'e iliní² 'naa', tsaru¹u', 'e jní¹ do gajée¹mo jileei¹²¹ 'in 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi'. La joon jon jileei²¹ 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi' do gangí²¹ 'e Mar Rojo do. ²Joon lawa'a 'e uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo saa²¹²na' jmi²¹, la joon gancaan²¹in jileei¹²¹ 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ Moisés mo gajée¹mo 'e jní¹ do 'ii joon gangí²¹ 'e Mar Rojo do. ³Joon jileei¹²¹ 'ido gagøø¹ø 'e 'iin¹¹ 'e gacwo¹¹o Dios 'ii. ⁴Joon jileei¹²¹ 'ido ga'uun¹²¹o 'e jmi²¹ gacwo¹¹o Dios 'ii. Tsu

ga'uun¹²¹o 'in tsá² do 'e jmi²¹ ga'yeei¹²¹ tsaa¹² cuun²¹² do. Joon lí² la líí¹ Cristo 'e cuun²¹² do. Joon ngi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² do. ⁵Xufiin¹³ joon, coon²¹xu jo jileei¹²¹ 'in 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi' do gajuun²¹²mo li taa²¹ cwo¹³ tyuun²¹ do, tsu jo gajmaa¹ la ti¹-tsi Dios.

⁶Joon jilaa¹²¹ 'elo galí² 'e cwo¹o jna' cwáain¹ wa'a jo 'iin²¹²na' jmoo²¹o' 'e gó² la nigajmaa¹ 'ido. ⁷Tsu 'wii¹¹³ joon jo ungoø²o' 'in dioses 'in jmee¹ tsá² 'in jo jai¹² la nigajmaa¹ 'inlíí¹³ 'in tsá² do. Tsu nigajin¹² ni jí² tya' Dios: "In tsá² do gacwo²¹²o gagøø¹ø joongi ga'uun¹²¹un, joon mi yuui¹³ joon garoon²¹on gajmaa¹³a jmi²¹²." ⁸La joon jon jo tseein²¹ wa'a fee¹³na' tsami² xeei' la nigajmaa¹ 'inlíí¹³ 'in tsá² do joon 'wii¹¹³ joon nigajúin¹ dyaai¹nii¹ mil tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹². ⁹Jo tseein²¹ jon wa¹ jo lee¹²¹² jna' cwáain¹ xiiala líí¹ Na'ñu¹u' wa'a 'wo²-tsi 'áai' la nigajmaa¹ 'inlíí¹³ jee²¹² 'ii joon mii¹²¹ gacuu¹²¹ joon fúu¹ gajúin¹. ¹⁰Jo tseein²¹gí jon wa'a cwo¹³o' Dios tsaa² lagi gacwo¹o 'inlíí¹³ 'in tsá² do Dios tsaa² joon Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya' 'in jngaai¹³ 'ii.

¹¹Jilaa¹²¹ 'elo galí² tya' 'líí²¹² tsacøøi¹³ tyi' joon Dios gataan¹an ni jí² tya'a 'e 'e¹²e jna' 'in taan²¹²in juncwii²¹ 'e ti li tyéi¹. ¹²Tsu 'wii¹¹³ joon 'in 'i¹-tsi 'e 'øøi¹²¹-tsi tyú² 'ná¹ ngi¹ coon¹²¹ tún² wa'a jo xuu¹²¹ tsaa² tya'a. ¹³Joon 'e tsaa² 'ilí² xuu¹²¹naa' coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tsaa² ilí² xuu¹²¹ jileei¹²¹ tsá² catyaa². Pe jo cu¹²-oo' coon¹³ Dios tsu jo cwo¹ wa'a seen²¹naa' fa¹³ gøøi¹³gi lagi itaa¹²¹aa'. Tsu wana sá² fa¹³ gøøi¹³ Dios icwo¹²o 'naa' xiiala lí² 'woø²¹naa' 'e fa¹³ do. Joon la joon itaa¹²¹aa'.

¹⁴Tsu 'wii¹¹³ joon tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo ngí²¹gí¹ li siin¹ dioses jmee¹ tsá² 'e un'goo²oo'. ¹⁵Fuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² 'in 'øøi¹²¹-oo', joon naa' lí¹-i cón²oon' cwáain¹ wa jo¹ si jo jo¹ 'ee júu³ tyiia. ¹⁶Mo 'né³e' 'e 'i'ó' copa nicwaa¹³ 'e nigacwo¹³o' 'maai¹³ Dios 'e iuncaan²mo' coon¹³ jmi¹ 'øøi² Cristo. La joon jon mo tyé³e' 'e 'iin¹ 'e jmoø²¹o' jmai¹³xu jee²¹² jna' 'e iuncaan²mo' coon¹³ cuerpo tya' Cristo. ¹⁷Joon xufiin¹³ fúu¹mo', tyé²e' 'e 'iin¹ coon²¹ do joon tsu 'wii¹² joon líí¹na' coon²¹ cuerpo tyi'.

¹⁸La nigajmaa¹ 'in tsá² Israel mo gajmaa¹ a fa¹, mo gagøø¹ø 'e nigacwo¹ lawa

coon²¹ fa¹, jaain²¹ mo líi¹ coon¹¹³ 'e fa¹ do. ¹⁹ Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'e 'oo'o 'ii¹²¹ 'in dioses jmee¹ tsá² 'in jo jai², jon'gi fuu²¹²uu 'e tyú²gi 'e ngú¹ 'e tyá² tsá² tyani dioses tya' lagi 'e ngú¹ xiia¹. ²⁰ Jiin¹¹³ 'e 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹ mo cwo¹o fa¹ dioses tya'a, cwo¹o 'e fa¹ do tya' 'in espíritu gó² jon' tya' Dios Jmii²¹. Joon jo 'iin²¹²na uncaan²¹naa' yaanaa' coon¹¹³ 'in espíritu gó² do. ²¹ Jo lí² 'uu¹¹³uu' 'e copa tya' Ñá'ñu¹u' 'e un'goo¹oo' 'ii la 'ii²¹² un'goo¹oo' 'in espíritu gó² do. Jon'gi lí² cii¹¹³ii' 'e tya' Ñá'ñu¹u' la 'ii²¹² cii¹¹³ii' 'e tya' 'in espíritu gó² do. ²² ¿Ti tyú²gi wa'a 'e jmoo²¹o' 'e tsa'nii¹²¹-tsi tya' coon¹¹³ Ñá'ñu¹u'? ¿Ti 'gøø¹¹³gi jna' lagi 'ii?

Jo sí'núu¹i 'in jai² líi²zi Cristo

²³ Ja²mo, lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa¹²¹ doñi'ee 'e 'iin²¹²in pe jon' jilaa¹²¹ 'e jmé¹i tya'a. Lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in pe jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmáa¹a jo uncoon¹¹³ tsá² 'e cwii¹ingi Dios. ²⁴ Ná¹-a jmoo¹o tsá² 'e tyú¹ tya' 'in xeei' jon' 'e tyú² tya' 'ria'a.

²⁵ Còø¹³øø' jilaa¹²¹ 'e 'nii¹i lí' 'moo¹¹³ jo unngii²ii' wa gatyá² tsá² tyani dioses tya' 'e lí² ñi²ii' wa lí² cii¹¹³ii' si jo lí² 'ee. ²⁶ Tsa' tya' Ñá'ñu¹u' fu juncwii²¹ lo coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e sá³.

²⁷ Joon wa jin¹² jaain²¹ tsá² 'in jo jai² líi²zi Cristo sii¹²¹i 'nu: "Ja tsaá²¹a', tsatyé²e'xu'." Joon wa'a 'iin²¹²u'un cwoo²u'u, cwotye¹²du'u, jo unngii²in wa nigatyá²a 'e 'uunni² do tyani dioses tya'a. ²⁸ Pe wana gajin¹² tsá²: "Nigatyá²a tsá² 'e 'uunni² lo tyani dioses tya'a lawa coon²¹ fa¹," jo còø¹³øø. Tsa' wana gatye¹²e 'in jaain²¹ do 'in jo røø²¹ 'øøi²¹-tsi ixuui¹²¹ tsaá² tya'a tsa' wii¹¹³ gatye¹²e. ²⁹ Fuu²¹²oo 'e 'øøi¹²¹-tsi 'in jaain²¹ do jon'on 'e 'øøi¹²¹-o'o.

Pe lí²-i unngii² tsá²: "¿Ee lí' ná¹ jmáa³aa jiin¹¹³ la 'i¹-tsi tsá² xeei' 'in jo 'øøi¹²¹-tsi røø²¹? ³⁰ Tsa' wana gacwóo³oo 'maai¹¹³ Dios Jmii²¹ tya' 'e gø¹²øø, ¿'ee lí² cwo¹ tsá² jna tsaá²?" ³¹ Pe 'naa' wa cøø²øø' si 'uu²uu' 'ee, si doñi'ee ijmaa²aa' 'ee, jmáa²aa' jilaa¹²¹ 'e cwo¹ tsá² 'maai¹¹³ Dios. ³² Coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo' jo cwo¹o wa' ixuu¹²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² tsaá² tya'a, wa'a tsá² Israel, si jo tsá² Israel 'ee, si 'in jai² líi²zi Dios 'ee. ³³ Tsa' jna-a, cwáain¹ tyiia, cwo¹²-tsii jmáa³aa jilaa¹²¹ 'e 'yaai¹-tsi tsá² xeei'. Jo 'noo¹¹³oo jiin¹¹³ 'e

tyú² tyiia pe 'e tyú² tya' tsá² xeei' 'noo¹¹³oo, 'e coon¹¹³ la joon itiin¹¹³in.

11

¹ Joon 'naa', jmáa²aa' la jmóo³oo tsa' jna-a jmáa³aa la gajmaa¹a Cristo.

Xiiala 'ná¹ jmáa²a tsa²mí² mi licaain² 'in jai² líi²zi

² Tsa'ru¹u', júu³ tyú² fuu²¹²uu 'naa' tsa' coon²¹ tøø²mo untii¹¹³oo' jna, joon jmoo²oo' jiin¹¹³ la tí² 'e júu³ gacwo¹²oo' naa'.

³ Pe 'iin²¹²na 'e lí'øø¹²¹mo-'oo' 'e Cristo líi¹i lawa'a mootyí² tya' jilee¹²¹ tsañuu¹, joon tsañuu¹ do lawa mootyí² tya' 'oo²¹²o la líi¹i Dios mootyí² tya' Cristo. ⁴ Wana jlí² tsá² mootyí¹i mi faa¹²¹a júu³ tyú² sí cwoo¹o júu³ tyú² 'e gacwo¹ Dios 'ii 'ee jee²¹² lí sicaan²¹in 'in jai² líi²zi lawa'a 'e cwoo¹o fa'ii¹²¹ mootyí¹i. ⁵ Pe wana tsa²mí² faa¹²¹a júu³ tyú², sí cwoo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii 'ee joon jo jlí² mootyí¹i lí² lawa fa'ii¹²¹ tya' mootyí¹i. 'E lí² lawa'a 'e nigasii¹i jñú² mootyí¹i. ⁶ Wa jo 'iin²¹²in tsa²mí² jlí² mootyí¹i 'ná¹-a tyu¹²u jñú² tyí¹i. Pe wana fa'ii¹²¹ líi²zi 'e gawuun¹²¹ tyí¹i sí 'e gasii¹ 'ee, 'ná¹a jlí² mootyí¹i jon. ⁷ Jo jmé¹i wa'a jlí² tsá² mootyí¹i tsa' la líi¹i Dios líi¹i. Joon 'e

'ya¹²gi tya' Dios líi¹i tsá². Pe 'e 'ya¹²gi tya' tsá²-a líi¹i tsa²mí². ⁸ Joon mo gajmee¹i Dios tsá², gajmee¹mo tsa²mí² coon¹¹³ ca'naai¹¹³ tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ coon¹¹³ ca'naai¹¹³ tsa²mí². ⁹ Gajmee¹mo Dios tsa²mí² wii²¹² tya' tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ wii²¹² tya' tsa²mí².

¹⁰ Tsa' wii¹¹³ joon 'ná¹ jlí² tsa²mí² mootyí¹i 'e lí¹ lawa coon²¹ lí² 'e nuu¹¹³ joongi 'wii¹¹³ tya' ángeles. ¹¹ Pe tyani Dios jo seein²¹ tsañuu¹ wa jo seein²¹ tsa²mí² la joon jon jo seein²¹ tsa²mí² wa jo seein²¹ tsañuu¹.

¹² 'E la ja¹²mo gajmee¹i Dios tsa²mí² coon¹¹³ ca'naai¹¹³ tsañuu¹ pe ja¹²mo jon 'e liseein²¹ tsañuu¹ tya' tsa²mí². Joon jilaa¹²¹ 'e sa' wii¹¹³ tya' Dios.

¹³ 'í²du-'oo' yaanaa' wa 'e tyú²-u 'e faa¹²¹a tsa²mí² júu³ tyú² líi²zi tyí¹i. ¹⁴ Tsú jo cwaa²¹ cwaan²¹in jñú² tsañuu¹ la cwaa²¹ jñú² tsa²mí², joon fa'ii¹²¹ líi¹i wa'a cwaan²¹in cwaa²¹. ¹⁵ Pe cwaa²¹ cwaan²¹in jñú² tsa²mí² joon lawa coon²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a tsa' Dios

gacwo¹⁰ tsami² jñú² cwaa²¹ 'e lí² lawa coon²¹ 'e jí² mootyí¹. ¹⁶Pe wana 'iin²¹²in tsá² jo cwo¹⁰ jú³ ruu¹²¹i cwáain¹ lo, cwoliñi²'i 'e jon jna'a jon'ga 'in jai¹² lí² Dios catyaa² jo jmoo²¹o la tsi¹² lí² xiaia'.

'E gó² jmoo²⁰⁰' cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'

¹⁷'E jú³ lo ifuu²¹²uu 'naa' jon'on jú³ tyú² tyii', tsu ninú³oo 'e gó² jmoo²⁰⁰' mo licaan²¹naa' jon'on 'e tyú². ¹⁸'E fo¹³⁰⁰ nifu 'e jin¹² tsá² 'e jmoo²⁰⁰' poo²¹² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' un'goo¹⁰⁰' Dios. Joon sá²-a coon²¹ 'e la jai¹² lí²na 'e jú³ do. ¹⁹'E la ja¹²mo 'ná¹-a ilí² poo²¹² jee²¹² 'naa' 'e coon¹³ la joon ilí² ñí² tsá² 'iin 'in la jai¹² jai¹² lí²i Cristo. ²⁰Joon tsu 'wii¹³ 'e poo²¹² 'e galí² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' jo có¹³⁰⁰ jii¹³ la ti 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'. ²¹Tsu mi tí²'ii²¹ 'e dø¹ tsá² do, jé¹gi tsalín²in 'inlí¹³ joon dø¹²¹ 'uunñi² tya' 'ña'a joon la 'ii²¹² joon 'inlí¹³gi gajaan¹-o la un'áa¹ do. Joon 'inlí¹³gi gali¹'in¹mo. ²²¿Ti jo 'oo²⁰⁰' tyii' li lí² có¹³⁰⁰ joongi li lí² 'uu²⁰⁰'? Tsu mo jmoo²⁰⁰' la joon lawa'a 'e jo tsáai¹³-oo' 'in tsá² catyaa² 'in jai¹² lí²i Dios joon cwo²⁰⁰' fa'ii²¹ 'in jo sá² tya'a. ¿'Ee ifuu²¹²uu 'naa'? 'E cwáain¹ 'e jú³ lo jo lí² fuu²¹²uu 'e tyú² tyii'.

Xiaia 'ná¹ jmaa²aa' cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'

²³Pe Ña'ñu¹'u' 'ña'a ga'e¹²e jna 'e jú³ lo cwáain¹ tya' 'uunñi² tya'a. 'E nuu²¹ mo ga'nñi¹ Judas Ña'ñu¹'u' Jesús, 'e la nuu²¹ joon gason¹² Jesús coon²¹ 'iñi¹. ²⁴Joon mo ngayuu¹³ gacwo¹⁰ 'maai¹³ Dios, gaj-maa'a 'no¹³ 'e 'iñi¹ do, joon gajin²in sii¹²¹ tsá² tya'a: "Tyee¹²ee', tsu lawa'a 'e cuerpo tyiia 'e si¹⁰'no¹³ tya' 'e tyú² tyii'. Joon mo cø²⁰⁰ untii¹³du¹-oo' jna." ²⁵La joon jon, mo ngayuu¹³ gagø¹²¹ 'in tsá² do, gacón² Jesús coon²¹ copa vino, joon gajin²in: "'E copa lo lí² lawa coon²¹ jú³ 'múui² 'e tyiin² 'e lí² coon¹³ jmi¹ ø¹na. Lacafu 'uu²⁰⁰' 'elo untii¹³du¹-oo' jna." ²⁶Joon lacafu cø²⁰⁰ 'e 'iñi¹ lo joon lacafu 'uu²⁰⁰' 'e copa 'e 'ó² vino lo jmóo¹³⁰⁰ jú³ ca mi cwée¹ tún¹ 'e nigajún¹mo Ña'ñu¹'u' Jesús 'wii²¹² tyi'.

Tyá² tyú² yaai ilí² dø¹²¹ 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u'

²⁷Tsu 'wii¹³ joon, doñi¹in 'in gø¹²¹ 'e 'iñi¹ do si 'un²un 'e copa tya' Ña'ñu¹'u' 'ee, jo tsi tsa'goo', 'e ga'láa'a coon¹³ cuerpo tya' Ña'ñu¹'u' la joon jon coon¹³ jmi¹ ø¹. ²⁸'E tyiin² 'áai¹ jon 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala lí¹i 'ña'a la jé¹gi idø¹²⁰ 'e 'iñi¹ do si 'un²un 'e copa 'in 'ó² vino do 'ee. ²⁹Tsu wana dø¹² tsá² joongi 'un² tsá² 'e lí² lawa cuerpo tya' Ña'ñu¹'u' joon jo mo gacón² cwáain¹ xiiala lí¹i 'ña'a, gø¹²¹ joongi 'un²un lawa coon²¹ wúu¹ 'e¹² 'ña'a. ³⁰Tsu 'wii¹³ joon seen²¹mo 'inlí¹³ tsat-saa¹³ joon 'in wo² si¹³-tsi jee²¹² 'naa' no. Joon 'inlí¹³gi nijún¹mo. ³¹Pe wana lee²¹e cwáain¹ yiaa' xiiala lí¹na', joon jo 'e tsaa² lí² sá² tyi' 'e icwo¹⁰ Ña'ñu¹'u' jna'. ³²Pe mi jmáa'a Ña'ñu¹'u' 'ii²¹ tyi', joon 'e¹e jna' wúu¹, jmoo¹⁰ la joon wa'a jo 'ná¹ tsaa²¹ li 'ii²¹ coon¹³ 'in tsá² xeei¹²¹ 'in taan²¹²in fu juncwii²¹ lo.

³³La joon tsaru¹'u' mo uncaan²¹naa' 'e tyee²ee' 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹'u' jaan²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ³⁴Joon wa un'aa²naa', tyee²ee' tyii'. Joon coon¹³ la joon jo i'ná¹ 'e¹²e Dios 'naa' wúu¹ tsu 'wii¹³ 'e gó² jmoo²⁰⁰' mo la caan²¹naa'. Joon 'e jú³ catyia² lí² unrø²na mi yajø³na 'naa'.

12

Cwo¹⁰ Espiritu Tyú² 'waa¹²¹ pí³ ijmá¹a tsá² 'e gacwoo¹⁰

¹Tsaru¹'u', fuu²¹²uu 'naa' no cwáain¹³ tya' 'e 'waa¹²¹ pí³ 'e cwo¹⁰ 'in Espiritu Tyú² tsá² ilí² jmáa'a 'e to² gacwoo¹⁰ la jaain²¹ la jaain²¹.

²Tyú²-u ñí² 'naa', tsaru¹'u', 'e la nu'gi galija¹²mo galí²naa' Cristo lí¹naa' tsá² 'in xeei²¹-tsi 'e jo¹⁰ galí²naa' dioses tyii' 'in jo faa¹²¹ gajmee¹ tsá². ³Tsu 'wii¹³ joon 'iin²¹²na ilin² 'naa' 'e jii¹³ jaain²¹ jo lí² faa¹²¹a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios wa ngajin²in: "jo ñi³i 'iin²¹ta no Jesús!" La joon jon jii¹³ jaain²¹ jo lí² jin²: "¿Ña'ñu¹-o Jesús!" wa jo mo gacwoo¹⁰ 'ii²¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios 'ii.

⁴Láai² nii² to² sá² 'e cwo¹⁰ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios tsá² 'e ijmáa'a, joon cwo¹⁰-o jon 'waa¹²¹ pí³ 'e iuntsiin¹mo. Pe jaan²¹mo 'in Espiritu Tyú² do. ⁵Láai² 'ii¹³ 'e sá² ilí¹ uncoon¹³ tsá² tsaxeei¹²¹ pe jaan²¹mo Ña'ñu¹'u' seen²¹. ⁶Joon xufiin¹³

jmoo¹o tsá² to² tya'a la ca 'ii¹³, jaan²¹mo 'in Dios 'in uncoon¹³ 'in tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹. ⁷Joon 'wii¹³ jna'o' la jaain²¹ jna', 'in Espíritu Tyú² do 'e¹² tsá² 'e 'ii²¹ tya' tya' Dios 'e jmoo¹o 'e tyú² tya' jileei²¹. ⁸Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do cwo¹o Dios 'inlíi¹³ to² wa'a faa²¹a júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Joon 'wii¹³ Espíritu joon-on cwo¹o Dios 'inlíi¹³gi to² wa'a faa²¹a júu³ 'e ñii²¹²-tsi 'áai'. ⁹Joon 'inlíi¹³gi jo¹gi líi²¹ Dios 'wii¹³ 'in Espíritu do. Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do 'inlíi¹³gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² un'láa²¹ tsatsaa¹³. ¹⁰Joon 'inlíi¹³gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² jmáa¹a milagros. Joon tsá² xeei' faa²¹o júu³ cwo¹ 'ii' 'wii¹³ 'in Espíritu do. Joon tya' 'in xeei'gi cwo¹o Dios 'ii²¹ 'e iliiñi¹ waa'a faa²¹a jaain²¹ espíritu 'in jo jai² si faa²¹a 'ee 'in Espíritu jai² tya' Dios. Joon 'in xeei'gi 'ii²¹ 'ii²¹ 'e faa²¹a jmi¹ xiia' 'e jo 'øøi²¹-tsi tsá², joon 'in xeei'gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² jmá²a tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi 'e júu³ gafaa²¹ 'ido. ¹¹Pe jilaa²¹ 'e jmoo¹o 'in tsá² lo, jmoo¹-o 'ii²¹ tya' 'in jaan²¹mo Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Espíritu Tyú² do cwo¹o tsá² to² jmáa¹a la jaain²¹ la jaain²¹ jii¹³ la 'iin²¹²in 'na'a.

Lawa coon²¹ cuerpo jna'

¹²'E cuerpo tya' Cristo lí² 'láai² 'ii¹³ pe coon²¹ cuerpo tya'a sá²; la joon jon jna'o' 'in jai² líi²¹ 'ii, fúu¹mo jna' pe lawa coon²¹ cuerpo líi¹na'. ¹³Joon mo galijai² galíi²na' Cristo lawa'a 'e gasaa¹mo 'in Espíritu jaain²¹ do jna' jmi²¹ 'e líi¹na' coon²¹ cuerpo. Xufiin¹³ tsá² Israel jna' si tsá² jo seein²¹ joon 'ee, si tsá² tyu¹² tsá² to² 'ee, si tsá² 'in jo tyu¹² tsá² to² 'ee galíi¹na' lawa jaan²¹na'. Lawa'a 'e nigané³e' tya' jaain²¹ Espíritu.

¹⁴'E cuerpo tya' tsá² lí² 'láai² 'ii¹³ jon'on wa'a ca'ii¹³. ¹⁵Joon wa'a lí² jin¹² tíi² tsá²: "Jo líi¹na cwo²¹ tsá² tsu 'wii¹³ joon jo líi¹na 'no¹³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹³ jin¹²in la joon pe líi¹mogi 'no¹³ cuerpo tya' tsá². ¹⁶Joon wana jin¹² loocwo² tsá²: "Jo líi¹na mi¹² unni² tsá² tsu 'wii¹³ joon jo líi¹na 'no¹³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹³ jin¹²in la joon pe líi¹mogi 'no¹³ cuerpo tya' tsá². ¹⁷Tsu çxiiala ilí² nuu¹ tsá² wa'a cuerpo tya' tsá² li la li jii¹³ ca mi¹² unní¹i? La joon jon wa'a cuerpo tya' tsá² li la li jii¹³ unni² tsá² xiiala

lí² con¹ tsá² jmá¹. ¹⁸Pe Dios gataan¹³-o la ca 'ii¹³ cuerpo tya' tsá² jii¹³ la 'iin²¹²in. ¹⁹Joon wa'a jii¹³ ca 'no¹³ galisá² jo galí² coon²¹ cuerpo. ²⁰Joon la no-o galí² xufiin¹³ 'láai² 'ii¹³ 'e sá² pe galí² coon²¹ cuerpo.

²¹Joon tsu 'wii¹³ joon 'e unni² tsá² jo lí² jin¹²in sii¹²¹ cwo²¹ tsá²: "Jo jmi²¹² in-tyéen¹na 'nu." Jon'gi lí² jin¹² mootyí² tsá² sii¹²¹gi tíi² tsá²: "Jo jmi²¹² 'intyéen¹na 'nu." ²²Jon'on la joon tsu 'e 'no¹³ cuerpo 'e 'wéi¹gi 'e tyiin²gi. ²³Joon 'e 'no' cuerpo-gi 'e jo tsáai¹-tsi' jli²¹i' coon²¹ tún². Joon 'e 'no¹³ cuerpo 'e jo 'iin²¹²na' jøø¹ tsá² un'øø¹²¹na' 'e jo jøø² tsá². ²⁴Pe jo un'øø¹²¹na' 'e 'no¹³ cuerpo 'e jo 'e to² 'iin³ wa'a jøø² tsá². Joon Dios gajmaa¹a 'e cuerpo tya' tsá² 'e 'no¹³ xaa¹²¹gi tsáa¹mo-tsi tsá² 'áai'gi 'e coon¹³ la joon la ca 'no' cuerpo 'e unji² 'e 'no¹³ catyiaa do. ²⁵Joon jo lí² 'no¹³ 'e cuerpo do. ²⁶Joon wana ca 'no¹³ cuerpo ní¹ wúu¹ lawa'a 'e wúu¹ la tøøi². Joon jløø¹³mo la tøøi² wa'a ga'ii²¹ ca 'no' 'e tyú² tya'a.

²⁷La joon jon 'naa', 'in jai² líi²¹ Cristo, líi¹naa' lawa cuerpo tya' Cristo, joon la jaan²¹naa' líi¹naa' lawa ca 'no¹³ 'e cuerpo do. ²⁸Joon Dios cwo¹ 'inlíi¹³ jee²¹² 'in jai² líi²¹ Cristo to² 'e 'ná' jmáa¹a. 'E nifu gacwo¹ Dios 'e líin²in 'inlíi¹³ apóstoles; joon 'e tí² tún² 'e cwo¹o tsá² tsá² júu³ 'e gacwo¹o Dios 'ii. Joon 'e tí² 'ni¹ 'e líin²in tsá² tifo¹². Mi yuu¹³ joon 'in tsá² 'in lí² jmaa¹a milagros, joon 'in un'láa²¹ tsatsaa¹³, joon 'in lí² uncoon¹³ tsá² xeei', joon 'in tíi²¹ tyú¹²u to² 'in catyaa¹² do. Gacwo¹o jon 'inlíi¹³ 'e ilí² faa¹²¹a jmi¹ xiia'. ²⁹¿Tí líi¹ jileei²¹ apóstoles, owa'a líi¹i jileei²¹ tsá² 'in cwo¹o tsá² júu³, 'e gacwo¹ Dios 'ii? ¿Tí líi¹i jileei²¹ tifo¹²? ¿Tí jmoo¹o jileei²¹ milagros? ³⁰¿Tí lí² jileei²¹ un'láa²¹ tsatsaa¹³? ¿Tí lí² faa¹²¹a jileei²¹ jmi¹ xiia'? ¿Tí lí² jmoo¹o jileei²¹ tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jmi¹ xiia²¹ faa¹²¹ tsá² do? Tyú¹²u 'øøi²¹-tsi' 'e jon'on la joon. ³¹Cwo¹³-oo' 'e 'ii¹³naa' 'e tyú²gi cwo¹o Dios tsá² jmáa¹a jee²¹² 'in jai² líi²¹. Pe ifuu²¹²uu 'naa' coon²¹ to² 'e tyú²gi 'áai' ijmaa²aa'.

13

To² nifu 'e 'ná' jmá¹ tsá²

¹ Xufiin¹³ lî²-i fuu²¹²uu jilaa²¹ jmfî¹ sí¹i tsá² joon ca jmfî¹ tya' ángeles tí²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' lí¹na jiin¹³ la lí² coon²¹ ñ³ 'e pó² tsá² 'e 'iin²in tá² si coon²¹ mi² ñ³ taliin² 'ee 'e to² mii¹³ 'áai¹.² La joon jon, xufiin¹³ lí²-i fuu²¹²uu tsá² júu³ 'e ga'ii¹³na cwo¹⁰ Dios jna, joon 'øøi²¹ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'uun²¹²mo, joon ñii²oo jilaa²¹, joon xufiin¹³ lí²-i jan²aan moo²¹ 'e si² do 'áan³ tya'a coon¹³ 'e jai² lí²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'iin³gii. ³ Joon xufiin¹³ jmoó³-oo jmai²xu jee²¹² tsá² jilaa²¹ 'e 'óo³oo, joon xufiin¹³ cwo³oo ca cuerpo tyiia 'e ijúun³na 'wii²¹² tya' tsá² pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'ii³ tyiia.

⁴ Tsu fee¹¹mo-tsi 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'. 'Wo²-tsio jon'on tsi²¹² wúu¹, jon'gi faa^{21a} júu³ 'gøøi¹³ 'áai', jon'gi un-jløøi³ yaai. ⁵ Jo lí¹i tsá² 'in faa^{21a} júu³ 'laa²¹ jon'gi 'in jiin¹³ 'i¹-tsi yaai, jon'gi 'in 'nii²¹-tsi, jon'gi 'in 'yu²-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'. ⁶ Joon jo jmoó¹⁰ jløø³i tsaá² tya' 'in xeei', pe jløø³mo coon¹³ jilaa²¹ 'e la jai². ⁷ In tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei' jmoó¹⁰ taa²¹ coon¹³ jilaa²¹, joon jo cu¹²-tsi coon¹³ tsá² xeei', 'i¹-tsi jiin¹³ 'e tyú² tya'a, jo tiuu²i.

⁸ Jo 'e ityéi¹ 'e 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'. Pe ijó¹⁰ coon²¹ jmfî²¹² 'e jo tyiin'gi 'ii¹³naa' júu³ gacwo¹¹ Dios tsá² xeei', jon'gi tyiin'gi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmfî¹ xiia', jon'gi tyiin'gi 'e ñi¹ tsá². ⁹ Tsu nano jo galicwii¹na' la tøøi², la joon jon jo fuu²¹² jna' la jilaa²¹ júu³ tya' Dios ¹⁰pe mi licwii¹na' la tøøi² ixee¹mo 'e jo cwii¹na' no.

¹¹ Mo galí² xuu²¹²na gafaa^{21a} la faa^{21a} xuu²¹², joon 'øøi²¹-tsii la 'øøi²¹-tsi xuu²¹² joon ga¹²-tsii la 'i¹-tsi xuu²¹², pe mo galí² fee¹na gatúu³uu jilaa²¹ 'e lí² la mo xuu²¹²na. ¹² La joon nano mi ine² jna' jilaa²¹ 'e sá² tya' Dios lawa coon²¹ 'e icaai¹³, lawa'a 'e jøø²¹ coon²¹ 'u² gó². Pe mi tí² jmfî²¹² joon ijøø²¹ ní¹i jo 'ee sicaai¹³gi. Tsu nano jo tsai¹² cwii¹na 'ii 'e tyú², pe mi tí² jmfî²¹² joon ilicwii¹moo jiin¹³ la tí², la cwii¹in Dios jna la no. ¹³ Jilaa²¹ 'e jai² lí² tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e sjjéin¹³ tsá², coon¹³ 'e 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei' taa^{21a} coon²¹ tøø²mo pe 'e tyiin'gi jee²¹² 'e 'ni¹ lo 'e 'iin²¹²gi tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'.

14

Jmfî¹ xiia' 'e sí¹i tsá²

¹ Tsu 'wii¹³ joon cwoó¹³-'oo' 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² xeei'. Joon la 'ii²¹² joon cwoli¹'iin²¹²naa' 'e cwo¹⁰ Dios 'naa' coon²¹ to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai² lí²i Cristo. Joon 'iin²¹²gii' 'e cwo¹⁰ Dios 'naa' 'e to² do 'e foo²oo' júu³ tya'a 'e ga'ii¹³naa' cwo¹ 'ido. ² Tsu 'in tsá² 'in faa^{21a} jmfî¹ xiia' sii¹²i Dios jon'on tsá² tsu jo 'øøi²¹-tsi tsá² xeei'. Faa^{21a}-o 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² pe jmaa¹³ júu³ 'uun²¹mo. ³ Pe 'in tsá² 'in faa^{21a} júu³ 'e gacwo¹¹ Dios 'ii faa^{21a} 'e lí² jai²gi lí²i tsá², si 'e tya²-tsi tsá² 'ee si¹ cwo¹ tsá² fo'fee¹¹ 'ee. ⁴ In tsá² 'in faa^{21a} jmfî¹ xiia' 'e lí² jo 'gi lí²i 'na'a pe 'in faa^{21a} júu³ gacwo¹¹ Dios 'ii 'e lí² jai²gi lí²i 'in catyaa¹² 'in jai² lí²i Cristo.

⁵ 'In²¹²na wa'a lí² jilee¹² 'naa' foo²oo' coon¹³ jmfî¹ xiia' pe 'iin²¹²mogii 'áai¹ 'e foo²oo' júu³ gacwo¹¹ Dios 'naa'. Tyú²gi 'e faa²¹ tsá² 'e júu³ joon lagi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmfî¹ xiia' 'e jo 'øøi²¹-tsi tsá². Pe jmée¹mo to² 'e jmfî¹ xiia' do wa'a seein²¹ jaain²¹ jee²¹² do 'in lí² jma² tsá² júu³ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ xiia' do joon coon¹³ la joon lí² fee¹¹gi 'e jai² lí²i 'in jai² lí²i Cristo 'in ganúu². ⁶ Joon, tsaru¹u, jo 'e to² 'ii³ tyii' wa'a cwée¹na jee²¹² 'naa' joon sii³na 'naa' coon¹³ jmfî¹ xiia' 'e jo 'øø²¹mo-'oo'. Pe jmaa¹ to² tyii' wa'a cwóo³oo coon²¹ júu³ 'e gacwo¹¹ Dios jna 'e 'øøi²¹-tsii, si coon²¹ júu³ jmfî¹-tsi 'ee, si coon²¹ júu³ ga'ii¹³na cwo¹ Dios jna 'ee, si coon²¹ júu³ tya' xiiala 'ná¹ ngi¹ tsá² 'ee. Jmaa¹ to² tyii' 'e júu³ joon.

⁷ Jiin¹³ la lí² lúu¹ 'e xúu² tsá² si tun¹ 'ee 'e jo 'iin²in røø²¹. Wa'a jo 'iin²in 'e lúu¹ do jiin¹³ la to² tyú² solfa jo ilin¹² tsá² 'ee sóoin¹ 'iin². ⁸ La joon jon coon¹³ 'e lúu¹ 'laa² 'e xúu² tsá² lí² náa¹ 'nii²¹, wa'a jo røø²¹ 'iin²in jo 'e tyú² tya¹ 'laa² 'e tsalín² jee²¹² 'nii²¹. ⁹ La joon lí² coon¹³ 'naa', wa'a sii¹² tsá² 'naa' coon¹³ jmfî¹ 'e jo 'øøi²¹-'oo', çxiiala ilí² 'øø²¹mo-'oo' 'e jin¹²in? Lawa'a 'e gafaa^{21a} jee²¹² tyí². ¹⁰ E la ja¹²mo 'láai² jmfî¹ sá² 'e síi¹ tsá² la 'ui juncwii²¹ joon 'in tíi²¹ 'e jmfî¹ do 'øø²¹mo-tsi. ¹¹ Pe wa jo 'øøi²¹-tsii 'e jmfî¹ fee¹¹ tsá² jna lawa tsá² coon²¹ fuu²¹ lí¹na tya'a la joon jon 'ido tyiajna. ¹² Joon, tsu 'wii¹³ joon, tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' 'áai¹ 'e cwo¹ 'in Espiritu Tyú²

tya' Dios 'naa' to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai¹² líí²¹ Cristo, cwo¹¹³-oo' i'íi¹³ 'naa' 'e tyiin²gi 'e to² do 'e uncoon¹¹³ 'in tsá² xeei' do 'in jai¹² líí²¹ Cristo 'e ilí² jai¹²gi líí²¹.

¹³ Joon 'in tsá² 'in faa¹²¹a jee²¹² 'naa' coon¹¹³ jmíi¹ xiia¹²¹ 'ná¹-a mí² tyani Dios wa'a cwo¹¹ Dios 'ii 'ii¹²¹ ilí² jma¹²a júu³ 'naa' 'ee 'øøi¹²¹-tsi 'e gajin¹²in do. ¹⁴ Wa'a fuu²¹²uu coon²¹ júu³ tyú² coon¹¹³ jmíi¹ xiia' 'e jo 'øøi¹²¹-tsii jiin¹³ espíritu tyiia 'in faa¹²¹a 'e júu³ tyú² do joon jo 'ee to² 'íi³ 'e 'øøi¹²¹gi-tsii. ¹⁵ ¿Wa lí² la joon, 'ee 'ná¹ jmaa³aa? Ifuu²¹²uu júu³ tyú² tyiia coon¹¹³ espíritu tyiia pe la joon jon coon¹¹³ 'e 'øø¹²¹mo-tsii. I'øø³øø jon coon¹¹³ espíritu tyiia pe i'øø³oo jon coon¹¹³ 'e 'øø¹²¹mo-tsii. ¹⁶ Tsu wa'a jiin¹³ coon¹¹³ espíritu tyi'i un'goo¹¹⁰ Dios 'in tsá² 'in gacwéi¹ jee²¹² 'naa' jo i'øøi¹²¹-tsi 'e 'ma'u'un cwo¹²¹o Dios, joon jo lí² uncaan²¹in coon¹¹³ 'nu coon¹¹³ 'e fo¹²¹o do. ¹⁷ Joon xufiin¹³ 'áa'mo tyú² 'e júu³ fo¹²¹o do jo iuncoon¹¹³ 'in tsá² do wa'a jai¹²gi líí²¹. ¹⁸ Cwo¹³⁰⁰ 'maai¹³ Dios 'e fuu²¹²gi lagi jileei¹²¹ 'naa' coon¹¹³ jmíi¹ xiia'. ¹⁹ Pe mo nitaan²¹² na jee²¹² 'in jai¹² líí²¹ Cristo 'iin²¹²gi 'áai' wa fuu²¹²uu fiin¹³ 'ná² júu³ 'e 'øøi¹²¹-tsi 'in tsá² do 'e 'e'ido lagi dyá² mil júu³ xiia' 'e jo 'øøi¹²¹-tsi.

²⁰ Tsuru¹¹u, jo 'i¹-oo' la 'i¹-tsi xuui²¹². Cwoliin¹naa' lawa' yuun²¹ cwáain¹ tya' jilaa¹²¹ 'e gó² pe lawa'a tsacøøi¹³ 'in nii²¹²-tsi coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-oo'. ²¹ Ni jí² tya' ley 'e jin¹²: "Ifuu²¹²uu 'in tsá² lo coon¹¹³ jmíi¹ xiia', coon¹¹³ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in faa¹²¹a jmíi¹ 'e jo 'øøi¹²¹-tsi pe jo icón² 'in tsá² do cwáain¹ tyiia, jin¹²in Ña'ñu¹¹u." ²² Coon¹¹³ la joon ilí² tí²¹na' 'e 'e jmíi¹ xiia' faa¹²¹ tsá² 'ii¹²¹ tya' Espíritu tya' Dios lí² lawa coon²¹ lí² tya' 'in jo jai¹² líí²¹ Dios. Pe mo faa¹²¹ tsá² júu³ cwo¹¹ Dios 'ii 'e lí² lawa coon²¹ lí² tya' 'in jai¹² líí²¹ Dios jon' tya' 'in jo jai¹² líí²¹. ²³ Joon wa foo²⁰⁰ jileei¹²¹ 'naa' jmai¹² jmíi¹ xiia' la 'ii²¹² incaan²¹naa' joon 'inlíi¹³ 'in jo ñí¹ si jo jai¹² líí²¹ 'ee 'ii²¹ jee²¹² 'naa', ¿ti jon' ijin¹² 'in tsá² do: Joon galí² tsá² caa²¹mo 'naa'? ²⁴ Pe wana jileei¹²¹ 'naa' foo²⁰⁰ jmai¹² júu³ cwo¹¹ Dios 'naa' joon 'ii²¹ jee²¹² 'naa' 'in tsá² 'in jo jai¹² líí²¹ si 'in jo ñí¹ 'ee ilí² tsáa¹mo-tsi 'e røø²¹ tsaa² joon icón² 'ii²¹ tya' 'na'a. ²⁵ Joon ilí² la tí² jiin¹³ la 'i¹-tsi mí nuu¹un 'e júu³ foo²⁰⁰ 'naa' joon isii¹¹ woní¹¹ tyani Dios,

joon ijin¹²in 'e la ja¹²mo seen²¹ Dios jee²¹² 'naa'.

Jmaa²aa' jilaa¹²¹ coon¹²¹ tún²-un

²⁶ La joon, tsaru¹¹u, mo licaan²¹naa' jmoo²⁰⁰ jilaa¹²¹ 'e lijai¹²gi líí²¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líí²¹ Cristo. La jaan²¹naa' lí²-i jmaa¹a coon²¹ sóoin¹ 'e cwo¹¹⁰ 'maai¹³ Dios si coon²¹ júu³ 'e 'e'le tsá² 'ee, si coon²¹ júu³ 'e gacwo¹¹ Dios 'e ilí²øø¹²¹mo-'oo' 'ee, si lí²-i faa¹²¹a tsá² coon¹¹³ jmíi¹ xiia' 'ee, si lí²-i jma¹² tsá² júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi 'e júu³ xiia' do 'ee. Pe jilaa¹²¹ 'e jmoo²⁰⁰ jmai¹² ilijai¹²gi líí²¹naa'. ²⁷ Joon wa'a faa¹²¹ tsá² coon¹¹³ jmíi¹ xiia' 'ná¹ faa¹²¹ tsá² tí¹ ca jaain²¹ joon jiin¹³ gáí¹ lí² faa¹²¹a si wa fúu¹¹ 'ee gaai²¹ lí² faa¹²¹a. Joon 'ná¹ liseein²¹ tsá² 'in lí² jma¹²a júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi 'e jmíi¹ xiia' do. ²⁸ Joon wa jo 'in seen²¹ 'in lí² jmá² júu³ 'e jmíi¹ xiia' do 'e tyú²gi wa'a ján² tí² 'ido lí sicaan²¹naa' joon fee¹¹ 'i 'ña'a coon¹¹³ Dios. ²⁹ Joon 'in faa¹²¹a júu³ cwo¹¹ Dios 'ii jiin¹³ gáí¹ si gaai²¹ 'ee lí²-i faa¹²¹a joon 'in catyaa¹²gi do 'ná¹ jmaa¹a 'ii¹²¹ wa røø²¹ si jo røø²¹ 'ee. ³⁰ Joon wa'a faa¹²¹ tsá² joon la 'ii²¹² joon Dios cwo¹¹ tsá² xeei' 'in tyín¹in do coon²¹ júu³gi, 'in faa¹²¹a nifu dogi 'ná¹ ján² faa¹²¹a. ³¹ Joon coon¹¹³ la joon jileei¹²¹ 'naa' 'in 'ii¹²¹ júu³ cwo¹¹ Dios 'naa' lí²-i foo²⁰⁰ tí¹ jaain²¹ tí¹ jaain²¹ joon jileei¹²¹ ilítí²¹mo joon itya²gi-tsi. ³² Lí²-i tyú² to² espíritu yaai 'in tsá² 'in gacwo¹¹ Dios júu³ do. ³³ Tsu Dios líí²¹ Dios 'in jmoo¹⁰ coon¹²¹ tún² jon' wa'a to¹²⁰ mií¹¹³.

Joon la jmoo¹⁰ jileei¹²¹ tsaru¹¹u' catyaa¹² la caain²¹ lí² jai¹² líí²¹ tsá² ³⁴ jo cwó¹¹ faa¹²¹a tsamí² jee²¹ licaain²¹ tsá² jai¹² líí²¹ Cristo, tsu tsaa¹³mo la joon. 'Ná¹ jmaa¹a nuu¹³u jiin¹³ la to² tyú² ley tya' Dios. ³⁵ Wa 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ná¹ unngii¹¹ nuu¹¹ tya'a mo cwoliin¹in tya'a. Tsu 'e gó² wa'a faa¹²¹a tsamí² jee²¹² lí² caain²¹ tsá².

³⁶ Unti¹¹³du¹¹-oo' 'e júu³ tyú² tya' Dios jo mo ga'láa² 'wii²¹² jee²¹² 'naa' jon'gi jiin¹³ 'naa' 'in ga'ii¹²¹ 'e júu³ tyú² do. ³⁷ Joon wa 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'i¹-tsi 'e ga'ii¹²¹ to² tyú² Dios 'e cwo¹¹⁰ júu³ gacwo¹¹⁰ Dios 'ii, si 'i¹-tsi 'ee 'e faa¹²¹a 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² cwoliin¹o 'e júu³ fuu²¹²uu 'naa' lo lawa' júu³ 'e gatyú² to² 'ña¹-o Ña'ñu¹¹u'. ³⁸ Joon wa jo 'iin²¹²in licwii¹¹ 'e júu³ tya' Dios lo joon jo 'ná¹ licwii¹¹in tsá² 'ii.

³⁹Joon, tsaru¹'u', cwoo¹³-oo' 'e i'ii¹³naa' júú³ 'e gacwo¹ Dios 'naa' joon jo tsaai¹³ faa²¹ tsá² coon¹³ jmií' xiaa'. ⁴⁰Pe coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo', jmoo²oo' jmai² 'e røø²¹ joongi coon²¹ tún².

15

Mo gajjin¹ Cristo jee²¹² 'lîi²¹²

¹Joon nano, tsaru¹'u', 'iin²¹²na unti¹³ii-oo'naa' tún¹ 'e júú³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e gacwo¹³oo'naa' la mo jéi¹. Joon ga'ii¹³naa' 'e júú³ tyú² do joon tá² taan²¹²naa' coon¹³ 'e júú³ do. ²Joon coon¹³ 'e júú³ tyú² do gauntiin¹³naa' wa'a jo tũu²ũu¹ 'e júú³ gacwo¹³oo'naa' wa'a jo 'e to² 'íi³gi 'e jai² galíi²naa'.

³Tsu gacwo¹³oo'naa' 'e júú³ tyiin²gi 'e ga'ii¹³na. Ga'e²ee'naa' 'e gajúin¹ Cristo 'wii²¹² tsaá² tyijna' jiiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. ⁴Ga'e³ee'naa' jon 'e ga'aa'mo tsá² 'ii pe mo gangíi² 'ní' jmií²¹² gajjin¹o tún¹ jiiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. ⁵Joon gajné¹mo tyani Té³ joon mi yuui¹³ joon tyani 'in apóstoles tya'a. ⁶Joon mo ngayuui¹³ joon gajné¹mo tyani tsaru¹'u' 'in 'ná² cíein¹³ líi¹³gi 'e coon²¹ tiempo do. Joon seen²¹mogi fúui¹ 'in tsá² do, xafiiin¹³ 'inlíi¹³ niga-jún¹mo. ⁷Mo ngayuui¹³ joon gajné¹mo tyani Jacobo, joon mo licíiin²¹gi joon tyani jileei¹²¹ apóstoles catyaai²gi.

⁸Joongi li gatséi¹ gajné¹mo tyani²ii joon líi¹na lawa jaain²¹ 'in galiseein²¹ 'e gó². ⁹Joon jna-a 'in 'wéi¹gi la jee²¹² jileei¹²¹ 'in apóstoles do. Ca jo tíi²na wa unsi²¹ tsá² jna apóstol tsu niga'øø¹moo 'in tsá² 'in gajai¹² líi²¹ Cristo. ¹⁰Pe tsu 'wii¹³ fee¹¹mo-tsi Dios tyiia líi¹na jiiin¹³ la líi¹moo. Joon 'e galí² feei¹¹-tsi tyiia jo gangó¹ li caai¹, li cii¹³ gajmaa¹a tsu jna-a gajmáa³aa to² 'áai¹gi lagi 'in catyaai²gi do. Pe jon'gi jna 'in gajmaa¹a 'e to² do, 'e feei¹¹-tsi Dios 'wii²¹² tyiia gacwo¹o jna pí³. ¹¹Coon²¹ røø²¹ 'e júú³ cwoo¹³o'naa' joon jo 'ee to² 'íi³ wa'a jna-a si 'ido 'ee, pe 'naa'gii¹ laja¹²mo galíi²naa' 'e júú³ do.

Xiiala ilí² mi jiiin¹ tsá² jee²¹² 'lîi²¹²

¹²Pe wana ga'ee¹³e'e 'naa' 'e Cristo nigajjin¹o jee²¹² 'lîi²¹², çxiiala lí² jin¹² 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'e jo jiiin¹gi tsá² jee²¹² 'lîi²¹²? ¹³Tsu wa mo jo ijiin¹ tsá² jee²¹² 'lîi²¹² jiiin¹³ 'ná'a Cristo jo mo gajjin¹in jee²¹² 'lîi²¹². ¹⁴Joon wa jo mo gajjin¹in Cristo jee²¹² 'lîi²¹²

'e júú³ tyú² do 'e fúu²¹u'u 'naa' jo 'ee to² 'íi³ joon jo 'ee to² 'íi³gi 'e nigalijai¹² galíi²naa'. ¹⁵Joon wa mo jo gajjin¹in Cristo jee²¹² 'lîi²¹² galíi¹naa' tsá² tajúu³ cwáain¹ tya' Dios, tsu nigasii¹³oo'o 'e Dios nagaunjiin¹in Cristo jee²¹² 'lîi²¹². Joon wa mo'o jo¹o 'e jo jiiin¹in tsá² jee²¹² 'lîi²¹² la joon jon jo gaunjiin¹in Dios Cristo jee²¹² 'lîi²¹². ¹⁶Tsu wa jo jiiin¹gi 'lîi²¹² jon'gi gajjin¹in Cristo jee²¹² 'lîi²¹². ¹⁷Joon wa jo mo gajjin¹in Cristo jo 'ee to² 'íi³ 'e nigajai¹² galíi²naa' 'in Cristo do. Joon røø²¹gii¹ tsaá² tyii'. ¹⁸Joon jo tiin¹³mo 'in tsá² 'in najóin¹ jo¹o líi²¹ Cristo. ¹⁹Joon wa 'e jai¹² líi²naa' Cristo jmaa¹i to² tyi' jiiin¹³ mo toon²¹²on' fu juncwii²¹ lo líi²naa' tsá² 'in fúu²-u 'áai¹.

²⁰Pe 'e la ja¹²mo nigajjin¹in Cristo jee²¹² 'lîi²¹² joon líi¹i lawa' 'e 'oofuu²¹ 'e cún¹ tsá² nifu 'e garoo²¹. 'li gajjin¹o jéi¹gi lagi jileei¹²¹ 'in jiiin¹in. ²¹Joon la ga'naai²¹ 'wii²¹² 'e júun²in tsá² 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² la joon jon 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² jiiin¹in tsá² jee²¹² 'lîi²¹². ²²Tsu jilee¹²¹mo nigajúin¹ 'wii²¹² 'e gajmaa¹a Adán do, la joon jon jilee¹²¹ lí²-i jiiin¹in 'wii²¹² 'e gajmaa¹a Cristo. ²³Joon ijiin¹o la jaain²¹ jiiin¹³ la tíi²i, Cristo nifu, líi¹i la lí² 'e 'oofuu²¹ 'e cún¹ tsá² nifu, joon mo ngayuui¹³ joon, mi cwee¹i Cristo tún¹ ijiin¹o jon jilee¹²¹ 'in líi¹i tsá² tya'a. ²⁴Joon mo ngayuui¹³ joon ijó¹ jmií²¹² lí² tséi¹, joon Cristo i'fin²in jilaa¹²¹ to² coon¹³ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ 'e sá² joon ijon¹²-o ja'cwoo²¹o Dios Jmií²¹ jilaa¹²¹ 'e tyu¹²u to² 'ii. ²⁵Tsu Cristo 'ná¹ tyu¹² to² jilaa¹²¹ ca galí¹²o jileei¹²¹ 'in 'eei¹ 'ii. ²⁶Joon 'e júuin² tsá² lí² la líi²i jaain²¹ 'in 'eei¹ 'ii. Pe lí² gatséi¹ i'fin²in jon Cristo 'e júuin² tsá². ²⁷Tsu Dios gacwo¹o Cristo 'e ilí² tyu¹²u to² jilaa¹²¹ pe mo gajin¹² 'e júú³ tya' Dios la joon 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e jo gacwo¹o Dios Cristo wa tyu¹²u to² 'ii, tsu 'ii-o gacwo¹o wa'a tyu¹²u to² jilaa¹²¹. ²⁸Joon mo ga'ye'e²¹ 'e tyu¹² Cristo to² jilaa¹²¹ joon icwóo¹i 'ná'a Cristo 'e ityu¹² Dios to² 'ii tsu 'ii Joon'on Dios. Joon coon¹³ la joon Dios 'e ilí² tyu¹²u to² la jilaa¹²¹.

²⁹Joon seen²¹mo 'inlíi¹³ 'in saai²¹ tsá² jmií²¹ tya' 'in najúin¹. Pe wa jo ijiin¹in jee²¹² 'lîi²¹² 'in najúin¹ do, ç'ee lí¹ saai²¹ 'in tsá² do jmií²¹ tya' tsá² xeei¹²¹, tsu jo ijiin¹in tún¹?

³⁰Joon, wa jo ijiin¹in tsá² tún¹, ç'ee lí¹ toon²¹² jna'a toóin¹ 'mó¹ la coon²¹ tøøi²?

³¹ Tsu la coon²¹ jmi²¹² tsaai¹¹³ ilí² júun²na. Joon ja²mo júu³ tyiia. Joon ja²mo jon júu³ tyiia 'e 'áa¹mo jlø¹³na 'e ja²mo jon líi²naa' Nā'ñu¹¹³ Jesucristo. ³² Joon g'ee gajmee¹ tyiia mo gatí¹na coon¹¹³ 'in tsá² née¹ Efeso do 'in líi¹ lawa' joo²¹ 'líi¹³ wa jo ijiin¹¹in tsá² tún¹ jee²¹² 'líi²¹²? Wa jo ijiin¹¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹² 'øø¹²¹ mogi-tsi 'in tsá² 'in jin¹²in: "Cwotyé³ e' joongi cwo'né³ e' tsu tsa'oo'gi ijúun²mo'."

³³ Jo cwoo²oo' wa'a cón² tsá² 'naa' too². 'E lí² jiin¹³ la jin¹² tsá²: "Wa'a 'in tyú¹ ngí¹ coon¹¹³ 'in tsá² 'in jmoo¹⁰ 'e gó² un'líi¹³ 'in tyú¹ do." ³⁴ Cwongí²ii' tún¹ coon²¹ fu' coon²¹ tsáa¹, ngí²ii' coon²¹ tún² joon jo 'noo²oo' tsaa² tsu 'in líi¹³ jee²¹² 'naa' jo cwii¹in Dios. Fuu²¹²uu 'naa' 'e wa'a cwo¹³oo 'naa' fa'íi²¹.

Xiiala líi¹ tsá² mi jiin¹¹in

³⁵ Pe lí²-i unngíi¹ tsá²: "¿Xiiala ijiin¹¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹²? ¿Xiiala ilí² cuerpo tya'a?" ³⁶ Lawa'a tsá² caa²¹mo 'in unngíi¹ wa' la joon. Tsu mo jñí² tsá² júu², 'e júu² do 'e gajñí² tsá² 'ná' júun²mo wa' icwaan²¹in 'e saa²¹ tya'a do. ³⁷ 'E júu² 'e jñí² tsá² jo li la li 'e saa²¹ inii¹³ do. Jiin¹¹³ 'e li la li coon²¹ mí¹³ trigo si coon²¹ mí¹³ xiiá' 'ee do. ³⁸ Pe mo ngayuu¹¹³ joon gacwo¹ Dios 'e mí¹³ júu² do la li 'e 'iin²¹²in. ³⁹ Joon jo jilaa¹²¹ cuerpo 'e jo coon²¹ røø²¹ lí². Ca 'ii¹¹³ 'e ngú¹ taan²¹²in tsá², joon ca 'ii¹¹³gi 'e ngú¹ taan²¹²in joo'núu³ la joon jon ngú¹ ton¹ 'e xiiá' lí², joon ngú¹ xiiá' tya' joo²¹ taai² jmi²¹. ⁴⁰ La joon jon sá² cuerpo tya' 'in taan²¹²in fu ñu'fú² la joon jon sá² cuerpo xiiá' tya' 'in taan²¹²in fu juncwii²¹. Joon 'e 'ya¹²gi tya' 'e cuerpo sá² fu ñu'fú² sisíi¹mo coon¹¹³ 'e 'ya¹²gi tya' cuerpo sá² fu juncwii²¹. ⁴¹ 'E jná² joo²¹ tya' ñi¹ sisíi²mo coon¹¹³ 'e jná² joo²¹ tya' sii²¹, la joon jná² joo²¹ tya'a sisíi²mo coon¹¹³ 'e jná² joo²¹ tya' núu¹. La joon jee²¹² 'in núu¹ do jmaai¹¹³ tyiin²gi 'ii. ⁴² La joon lí² mo jiin¹¹ tsá² jee²¹² 'líi²¹². Ga'aa²¹mo tsá² ngú¹ 'e ilí² jgoo¹²¹ pe ijiin¹¹in 'e jo igoo¹²¹gi. ⁴³ 'Aa²¹mo 'e jo tsáai¹-tsi tsá² pe ijiin¹¹in coon²¹ 'e 'ya¹²gi 'áai¹. 'Aa²¹mo 'e 'wó¹ pe ijiin¹¹in 'e 'gøø¹¹³ 'áai¹. ⁴⁴ 'Aa²¹mo tsá² coon²¹ cuerpo 'e sá² fu juncwii²¹ pe ijiin¹¹in coon²¹ cuerpo 'e sá² fu ñu'fú². Tsu wana sá² cuerpo fu juncwii²¹ lo la joon jon sá² cuerpo fu ñu'fú².

⁴⁵ Tsu la joon jin¹² júu³ tya' Dios: "In tsañuu¹ nifu, Adán, ga'ii²¹mo juncwii²¹ tya'a", pe 'in Adán 'in ti gáí¹, jaain²¹ es-píritu 'ii joon 'ii cwoo¹ juncwii²¹ tya' tsá². ⁴⁶ 'E cuerpo 'e i'ii¹¹³na' 'e icwo¹² Cristo jna' lí² fu ñu'fú² jo 'ii¹¹³na' nifu pe ga'ii¹¹³na' nifu coon²¹ cuerpo lí² fu juncwii²¹ lo. Pe cñin²¹gi i'ii¹¹³na' 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁷ In tsañuu¹ nifu galíi¹ cwoo¹¹³, pe 'in ti gáí¹ do jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁸ Joon jilaa¹²¹ cuerpo tya' tsá² taan²¹²in fu juncwii²¹ lo li la li cuerpo tya' 'in nifu do, líi¹ cwoo¹¹³. Pe 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú² líi¹ la líi¹ 'in ti gáí¹ do 'in cwéi¹ fu ñu'fú². ⁴⁹ Joon la galíi¹na' la galíi¹ 'in nifu do, la joon jon ilíi¹na' la líi¹ 'in cwéi¹ fu ñu'fú².

⁵⁰ Fuu²¹²uu 'naa', tsaru¹u', jo lí² tsa'ii²¹ li tyu¹² Dios to² 'e ngú¹ taan²¹²na' tsu 'e jo ta¹² jo lí² uncaan²¹in coon¹¹³ 'e ta¹² coon²¹ tøø²mo. ⁵¹ Pe 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ júu³ 'uui²¹: Jo jilee²¹na' ijúun²na' pe jilee²¹ 'e iunsi²¹mo'. ⁵² 'E cataa²¹² ilisi²¹na', jiin¹¹³ coon¹¹³ 'e jøø¹²¹ unni² tsá² ilisi²¹na' mi nuu²¹ 'e 'iin² 'e lúu¹ tya' Dios li tsé¹. Tsu 'iin²in 'e lúu¹ do joon iunjiin¹¹in Dios 'in nijúin¹ 'e jo júuin²gi joon jna'gi' ilisi²¹na'. ⁵³ Tsu 'e ngú¹ taan²¹²na' no 'e jo taa¹²¹ 'ná' lisi²¹ coon¹¹³ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. 'E cuerpo tyi' 'e lí² júuin² 'ná' lisi²¹ coon¹¹³ 'e jo júuin²gi. ⁵⁴ Joon mi lí² jilaa¹²¹ 'elo, mi lisi²¹ ngú¹ taan²¹²na' 'e jo taa¹²¹ coon¹¹³ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo, joon mi lisi²¹gi cuerpo tyi' ilí² júuin² coon¹¹³ 'e jo júuin²gi itiin¹¹³in jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Gatsé¹mo coonti 'e júuin²gi tsá² tsu galí¹o Dios. ⁵⁵ Jo 'goo¹²¹gi wa' ijúuin²gi' tsu jo tyu¹²gi 'mó¹ jna' to²." ⁵⁶ Tsu la mo jéi¹ lí²-i tyu¹²u jna' to² coon¹¹³ 'e tsaa² ga'naa²¹ jna' joon 'e ley do ga'e¹²o jna' jilaa¹²¹ tsaa² 'e ga'naa²¹a'. ⁵⁷ Pe cwoo²¹o' 'maai¹¹³ Dios 'e 'wii²¹² Nā'ñu¹¹³ Jesucristo Dios ga'ín²in tsaa² tyi' joon jo 'ná¹gi nuu²¹u' to² tyu¹² 'mó¹ ijúun²na'. ⁵⁸ Joon tsu 'wii¹¹³ joon, tsaru¹u' tá² taain²¹-oo', joon jo tú²uu' 'e jai¹² líi²naa', cwojmaa²gi' 'e to² gacwo¹ Nā'ñu¹¹³ 'naa' jmaa²aa' tsu ñí³ 'naa' 'e jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo' sicaan²¹naa' coon¹¹³ Nā'ñu¹¹³ 'naa' 'e ngó² li caai²¹.

16

Sáa¹³naa' cuu² tya' tsaru¹u'

¹Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² isaa¹¹³ 'naa' tya' 'in tsaru^{1u} 'in jai¹² líí²ⁱ, cwojmaa^{2aa} jii¹³ la nigafuu^{212uu} 'in jai¹² líí²ⁱ néei¹ lí sii²¹ Galacia. ²Gafuu^{212uu} 'ido wa'a la coon²¹ jmií²¹² 'e 'láa² 'wii²¹² semóo¹ la jaain²¹ 'ná¹ saa^{13xu} jii¹³ la nigajna^{2a}. Joon coon¹¹³ la joon jo 'ná¹ un'laa²¹ⁱ mi cwé^{1na}. ³Joon mi cwé^{1na} isii^{21na} tsá², 'in gatyii^{113naa}, 'e tsacoon^{1on} 'e cuu² do fu Jerusalén. Joon icwo^{3oo} jí² tya' 'in tsá² do 'in tsacoon^{1on} cuu² do tya' 'in tsaru^{1u} néei¹ Jerusalén. ⁴Joon wana jméi¹ tyiia ní²ⁱⁱ jon, joon 'in tsá² do lí² tsaliín²ⁱⁿ coon¹¹³ jna.

⁵E í¹-tsi Poo² lí¹ tsáa^{1a}

⁵'Yuu^{2na} fu¹ ingí^{3na} fu lí sii²¹ Macedonía joon mi yuu¹¹³ joon icwé^{1na} fu Corinto. ⁶Joon coon²¹ jo ngá^{1mo} wa' ijoon^{21oo} coon¹¹³ 'naa' coon²¹ sii^{113xu}, sí ijoon^{21oo} coon¹¹³ 'naa' la tðei² jii²¹ cwii²¹ 'ee. Joon 'naa', ilí² uncoon^{113naa} jna fu¹ 'yuu^{2na}. ⁷Tsu jo 'iin^{21na} wa'a jii¹¹³ 'e jóð^{3na} 'naa' lí ngí^{3na}. Pe 'iin^{21na} jóon^{3oon} coon¹¹³ 'naa' coon²¹ sii^{113xu} wa'a cwoo¹ⁱ Ña'ñu^{1u}. ⁸Pe ijóon^{3oo} lo fu Efeso ca mi ngii² jmií²¹² Pentecostés tsu ⁹xufiin¹¹³ fúu^{1mo} 'in 'eei¹ jna lo pe fee^{1gi} to² sá² tyiia 'e lí² lawa coon²¹ 'e ino².

¹⁰Joon cwoo¹¹³-'oo' 'e tyú^{2-u} 'í¹-tsi Timoteo mi cwee¹ⁱ tsu jmoó^{1-o} jon 'ido to² tya' Ña'ñu^{1u} jii¹¹³ la jmóo³ jna. ¹¹Tsu 'wii¹¹³ joon jo cwoo^{2oo} wa'a jii¹¹³ jaain²¹ jo tsáai¹-tsi 'ii. Jajøð²¹²ⁱ jna 'wii¹¹³ joon uncoon^{113naa} 'ii fu¹ 'yúu¹ⁱ coon¹¹³ 'e tyú^{2-u}. Joon lo-o sijeena^{2na} a coon¹¹³ 'in tsaru^{1u} catyaa² 'ii.

¹²Joon cwáain¹ tya' 'in tsaru^{1u} Apolos do. 'Áa^{1mo} gamí³ⁱⁱ tyani¹ⁱ wa'a itsajøð¹ⁱ 'naa' coon¹¹³ 'in tsaru^{1u} catyaa² pe jo mo gali¹ⁱⁱⁿ in nano. Joon joo^{21-o} mi jóð²ⁱ.

¹³'Aa^{212-o} jin¹² Poo²

¹³Lí¹³ jmaa^{2aa} joon tá¹ taain²¹²-'oo' coon¹¹³ 'e jai¹² líí^{2naa}. Jo jmaa^{2aa} 'goo^{2oo}, ngii²ⁱⁱ la tíi² ngí¹ tsá² 'in uncoon¹¹³ Dios 'ii. ¹⁴Joon jilaa¹²¹ 'e jmoó^{2oo}, jmoó^{2oo} tsu 'wii¹¹³ⁱ 'iin^{212gii} 'áai¹ Dios coon¹¹³ tsá².

¹⁵Joon, tsaru^{1u}, ní² 'naa' 'e Estéfanos coon¹¹³ 'in tsá¹ inuu¹ tya'a 'ii nifu jai¹² galí²ⁱ 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹¹³ tsá² jee²¹² 'in néei¹ fu lí sii²¹ Acaya. Joon gacwo¹²-tsi gaunjí²ⁱⁿ 'in jai¹² líí²ⁱ Cristo catyaa². ¹⁶Tsu 'wii¹¹³ joon mí³ⁱⁱ tyani²ⁱⁱ wa'a ijmaa^{2aa} núu^{13uu} tsá² la 'ii la joon jon jileei¹²¹ 'in uncoon¹¹³ joon

'in jmoó^{1o} to² tya' Dios. ¹⁷Galijøð^{13moo} 'e cwoliín² Estéfanos, coon¹¹³ Fortunato, coon¹¹³ Acaico. 'In do gajmee¹ⁱ tyiia 'e jo lí² jméi¹ 'naa' tsu jo toon^{212o} coon¹¹³ 'naa'. ¹⁸Tsu 'in tsá² do gauntyú²-tsii la joon jon 'naa' gauntyuu²¹-'oo'. 'Ná¹-a un'goo^{3o} tsá² la 'ii.

¹⁹'Aa^{212moo} fuu^{212uu} jin¹² 'in jai¹² líí²ⁱ Cristo 'in néei¹ la caain²¹ lí sii²¹ Asia. La joon jon jin¹² Aquila coon¹¹³ Priscila coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in jai¹² líí²ⁱ Cristo 'in uncaan²¹ⁱⁿ inuu¹ tya'a 'e un'goo^{21o} Dios. Jin¹²ⁱⁿ la 'oo¹²¹ ru^{1u} coon¹¹³ Ña'ñu^{1u}. ²⁰Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² líí²ⁱ Cristo néei¹ lo jin¹²ⁱⁿ: "'Aa^{212moo}.'" Fee^{113naa} 'e tyú^{2-u} la jaiin²¹ la jaan^{21naa} la 'oo¹²¹ ruu^{121naa}.

²¹Jna-a, 'in sii²¹ Poo², jmóo^{3oo} 'e júu³ lo coon¹¹³ cwóo^{3oo}.

²²Cwoli^{1ee} mo Dios jileei¹²¹ 'in jo 'iin²¹²ⁱⁿ Ña'ñu^{1u} Jesucristo. 'Ná¹ jee²¹² jna', Ña'ñu^{1u}!

²³Cwouncwaa¹³ Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'naa'. ²⁴Joon cwoliín¹²ⁱⁱ 'e 'iin^{212na} 'naa' 'wii¹¹³ⁱ Cristo Jesús. Amén.

Jí² tì tún² 'e gasii'in San Pablo tíi² 'in tsá²
'in nééi¹ Corinto

*Siin²¹ in Poo² 'e jí² lo tya' 'in jai¹² líí² in nééi¹
Corinto*

¹Jna-a, Poo², sá³na 'e jí² lo tyii' tíi²
'in tsá² nééi¹ Corinto. Joon jna-a, Poo²,
líí¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyú¹² Dios
Jmii²¹. ¹Øøi²¹-tsi tsá² 'e gatyii¹³in Dios jna
'e cwo¹³oo tsá² júú³ tyú² tya'a. Siin²¹² jna'a
caan²¹mo coon¹³ tsaru^{11u} Timoteo 'e jí² lo
tíi² 'in tsá² jai¹² líí² Dios 'in nééi¹ fuu²¹
Corinto coon¹³ jileei¹²¹ 'in jai¹² líí² licaain²¹
li sii²¹ Acaya. ²Cwauncwaa¹³ⁱ Ññ^{11u} Dios
coon¹³ Ññ^{11u} Jesucristo jilee¹²¹naa' 'e
cwoseen²¹naa' tyú²-u.

Ní² Poo² wúu¹

³Cwo¹³ jna'a 'maai¹³ 'in Dios tya'
Ññ^{11u} Jesucristo, 'ii Jmii²¹o jon. Joon
fee¹³mo-tsi 'wii²¹² tyii' 'in Jmii²¹ do. Cwo¹³
'in Dios do jna'a jilaa¹²¹ fo'feei¹¹ tya'a. ⁴Joon
Dios do cwo¹³o jna'a jilaa¹²¹ fo'feei¹¹ coon¹³
jilaa¹²¹ wúu¹ nee²¹e 'e coon¹³ la joon
jna'oo' lo lí²-i cwóo¹³o 'e fo'feei¹¹ do 'e
gacwo¹³o Dios jna'a tya' tsá² xeei¹²¹ 'in
seen²¹in fa'í². ⁵Tsu lagi nee²¹e 'e wúu¹
'áai¹ 'e gani² Cristo la joon jon 'ii¹³na'a
coon²¹ fo'feei¹¹ tya'a. ⁶Tsu 'wii¹³ joon mo
ganee²¹e 'e wúu¹ joon gacwo¹¹ Dios jna'a
fo'feei¹¹ coon¹³ la joon 'e galisá² fo'feei¹¹
tyii' 'e cwóo¹³o 'naa'. Joon coon¹³
'e fo'feei¹¹ 'e ga'ii¹³na'a joon gacwóo¹³o
'naa' jon, coon¹³ la joon taa¹²¹ jmaa²aa' 'e
fee¹¹-oo' coon¹³ 'e wúu¹ i'óo²oo' 'e li la li
'e wúu¹ ganee²¹e. Jmoo¹³o Dios la joon
ilísá² fo'feei¹¹ tyii' joon itiin¹³naa'. ⁷Joon
jo cu¹²-tsii' coon¹³ 'naa' tsu nee²¹oo' 'e
xííin¹³ ññ¹³ 'naa' wúu¹ la ganee²¹e la joon
jon i'ii¹³naa' fo'feei¹¹ tya' Dios la ga'ii¹³
jna'a.

⁸Tsaru^{11u}, 'iin²¹²na'a 'e lííi²¹ 'naa' 'e
fa'í³ 'e galiseen²¹na'a coon²¹ li sii²¹ Asia.
Tsu 'áa' mo ganee²¹e 'e wúu¹ ca jiiin¹³ jo
itaa¹²¹gii¹. Joon galíi²na'a 'e jo iwóo¹³o
'e jiiin¹¹in. ⁹Líi¹na'a la líi¹ tsá 'in ti li
ijúun²mo. Pe coon¹³ la joon ga'e¹² Dios
jna'a xiiala ngii²¹i' jo cu¹²-tsii' coon¹³on.
Joon 'in Dios do jmoo¹³o jiiin¹³in tsá² 'in
najúin¹. Dios do ga'e¹² jna'a wa'a ngii²¹i'
coon¹³ 'wa'pí³ tya'a jon'gi coon¹³ 'wa'pí³

tyii' yia'a. ¹⁰Dios ga'woo¹ jna'a jee²¹² 'e
fa'í³ do ijúun²na'a joon ca no nogi i'wóo¹
jna'a. Joon jo cu¹²-tsii' wa'a iwóo¹gi jna'a
tsa'oo²¹ 'yíia¹ '11 wa'a 'naa'gii' uncoon¹³
jna'a coon¹³ 'e júú³ tyú² tyii'. Joon mi
láí¹ Dios jna'a 'wii¹³ júú³ tyú² 'láai² do 'e
gafuu²¹² 'naa' do joon fúu¹mo icwo¹² Dios
'maai¹³.

Cwo¹ Poo² cwáain¹ 'e jo mo cwéé'i Corinto

¹²Jløø¹³mo'o 'wii¹³ 'e 'i¹-tsii' 'e ni-
gangii²¹²i tyani²¹ⁱ 'e tyú²-u joon jo mo
tyii¹³a 'naa' tóo² jiiin¹³xu. Gauncoon¹³
Dios jna'a 'e gajmoo²¹o'o tyani tsá² la
joon 'e tyú²-u jon' wa'a 'e jmi¹-tsii'i.
¹³Joon mo gasii²¹²na'a jí² tíi² 'naa' 'e
taa¹³ jiiin¹³ 'e júú³ tyii' 'e lí² untsaa¹³naa'
joon lí² øø¹²¹mo-'oo'. Joon ga'i¹-tsii 'e lí²
'øø¹²¹mo-'oo' tyú²-u. ¹⁴Tsu nano cwii¹moo'
jna'a capii¹³ pe 'iin²¹²na 'e ilicwii¹moo'
jna'a 'e tyú²gi 'e coon¹³ la joon lí²-i
jmaa²aa' jløø¹³naa' 'wii¹³ jna'a, lagi ij-
moo²¹o'o jløø¹³na'a 'wii¹³ 'naa' mi tí² jmi¹
icwéé'i Na'ññ^{11u} Jesucristo.

¹⁵Jo¹³o galíi²na jilaa¹²¹ 'elo, joon tsu 'wii¹³
joon, ga'i¹-tsii yajøø²na 'naa' nifu 'e coon¹³
la joon lí²-i jløø¹³naa' tún² fu. ¹⁶E ga'i¹-tsii
li gangii²¹²na li nee²naa' mi níi¹ fu li sii²¹
Macedonia. Joon mi gaa¹³na tún¹ foo¹³na
'naa'. Joon mi yuu¹³ joon lí² uncoon¹³
'naa' jna fu' yuu²na fu Judea. ¹⁷¿Ti líi²naa'
'e tún¹ júú³ tyiia mo ga'i¹-tsii jmoó³oo 'elo
pe jo gajmáa³aa? ¿Ti líi²naa' 'e líi¹na la líi¹
'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ 'in jo untiin¹³
júú³ tya'a? ¿Ti líi²naa' ifuu²¹²uu 'naa': "E
joon ilí²", pe 'i¹-tsii 'e jon¹² la joon ilí²; si
ifuu²¹²uu 'naa' 'ee: "Jon¹² la joon ilí²", pe
'i¹-tsii 'e joon ilí²? ¹⁸Esa la joon-on, tsu Dios
jma¹²a 'naa' júú³ 'e jo líi¹na'a tsá² tún¹ júú³
tya'a. ¹⁹Tsu Cristo Jesús, 'in Jóon¹ Dios, jo
líi¹ la líi¹ 'in tún¹ júú³ tya'a, joon Silvano,
coon¹³ Timoteo coon¹³ jna cwo¹³o 'naa'
jiiin¹³ 'e júú³ tya' 'ii. Jmai¹² júú³ ja²mo 'e
sá² tya' Cristo. ²⁰Joon jilaa¹²¹ júú³ ga'ii¹³ Dios
itiin¹³in coon¹³ Cristo. Joon tsu 'wii¹³ joon
un'góo³o Dios mi sá¹³i' 'e ja¹²mo júú³ tya'a
'wii¹³ Cristo Jesús. ²¹Joon 'in Dios do, 'ii 'in
nigajmaa¹a taa¹²¹-a jna'a joongi taa¹²¹ 'naa'
jon. Joon 'ii gatyii¹³in jna'a. ²²Joon lawa
sello tya'a gateen¹in jna' 'e líi¹na' tsá² tya'a
joon gasii²¹² Espíritu Tyú² tya'a tsi jna' 'e

líi¹i lawa coon²¹ 'e sijníi¹¹³ 'e i'ii¹¹³na' jilaa¹²¹ 'e tíi²na'.

²³ Pe fuu²¹²uu 'naa' tyani Dios jo mo gacwéi¹na jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto tsu jo mo gali'iin²¹²na jmaa³aa 'e gó² coon¹¹³ 'naa'. ²⁴ Jo mo gali'iin²¹²na'a tyuu¹¹³u' 'naa' to² 'ee 'ná¹ jai¹² líi²naa', jii¹¹³ gali'iin²¹²na'a 'e lijlo³ 'moghí¹ tsu tá² taan²¹²naa' coon¹¹³ 'e jai¹² líi²naa'.

2

¹ Joon tsu 'wii¹¹³ joon ga'i¹-tsii jo góo¹gíi 'e líi¹na fa'í³ tsu 'ná¹-a jíi³na 'naa' joon si cwo¹³oo 'naa' fa'í³. ² ¿Xiiala ilí² jmaa³aa jlo³na coon¹¹³ 'in do 'in jmaa³aa jmaa¹a fa'í³ 'ido? Coon¹¹³ la joon jo lí² jmaa³aa jlo³na coon¹¹³ 'naa'. ³ Tsu 'wii¹¹³ joon gajíi³na 'naa' coon¹¹³ 'e jí² do 'e gasíi³na 'naa' tsu jo 'iin²¹²na góo³oo wa'a jmaa³aa fa'í³ coon¹¹³ 'in 'ná¹ unjlo³na coon¹¹³. Tsu líi²na wa'a jlo³na la joon jon 'naa' ijmaa²aa' jlo³naa'. ⁴ Joon mo gajmaa³aa 'e jí² do joon ga'óo³-oo fa'í³, xuui²¹²-tsii gatoo²¹⁰ jmií²¹ uní³ii tsu jo 'iin²¹²na jmaa³aa 'e 'óo²oo' fa'í³ coon¹¹³ 'e jí² do. Gali'iin²¹²na 'e lí² ní²ii' xiati 'áai¹ 'e 'iin²¹²na 'naa'.

Jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya' 'in ga'láa¹ do

⁵ Joon jon'on jii¹¹³ jna 'in ga'aa¹a fa'í³ 'wii¹¹³ 'e gajmaa¹a 'in tsá² do pe joon ga'aa²xuu¹ fa'í³ jon. Gafuu²¹²uu 'naa': "Ga'aa²xuu¹ fa'í³" tsu jo 'iin²¹²na lifee¹gi tsaa² tya' 'ido. ⁶ Joon 'e wúu¹ ganí² 'in tsá² do to² tyuu¹²¹naa' la jee²¹² fúu¹moo', líin²mo 'e wúu¹ do. ⁷ Joon nano 'ná¹ jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya'a, joon 'ná¹ cwo²oo' fo'feei¹ tya'a 'e coon¹¹³ la joon jo lí² xuui²¹²gi-tsi. ⁸ Tsu 'wii¹¹³ joon mí³ii tyani²ii' 'iin²¹²moo' 'ido tún¹ jii¹¹³ la nigali'iin²¹²moo'. ⁹ Joon mo gajmaa³aa 'e jí² do, gajmaa³-oo yuto² ijlo³na wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jii¹¹³ la fuu²¹²uu 'naa'. ¹⁰ Joon wana jmaa²aa' feei¹-'oo' coon¹¹³ doñi'iin tsá², jna-a jon feei¹mo-tsii tya'a. Jmóo³oo feei¹-tsii tya'a, wa'a la jai¹² niga'láa¹a tyiia. Jmóo³oo la joon 'wii²¹² tyii' tyani Cristo. ¹¹ Jmóo³oo la joon 'e jo lí² tsa'í² Satanás jee²¹² jna' tsu ñé³o' xiiala jmo¹o 'ido.

Mo taan¹in Poo² fu Troas

¹² Joon mo gacwéi¹na 'e fuu²¹ Troas 'e cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' Cristo tya' 'in néei¹ do lawa'a ganá¹ Dios coon²¹ fu¹ fee¹ tyiia 'e icwó³oo 'e júu³ tya' Ñá'ñu¹u'. ¹³ Pe jo gatsee¹²¹na 'in tsaru¹u' Tito 'e fuu²¹ do, joon gajmaa¹a cu²u-tsii tsu jo gatsee¹²¹na. Tsu 'wii¹¹³ joon ga'íi³ii júu³ 'in tsá² do joon gangóo³oon fu li íi²¹ Macedonia.

Li¹o' 'wii¹¹³i Cristo

¹⁴ Cwóo¹³o' 'maai¹¹³ Dios tsu coon¹¹³ 'ii²¹ tya'a ilii¹i' 'in 'líi¹³ do 'wii¹¹³ Cristo Jesús. Joon la nii¹¹³ coon²¹ jmá² jmafuu²¹ la caain²¹, la joon gajmaa¹a Dios 'wii¹¹³ jna'a, ganii¹¹³ 'e júu³ tyú² tya'a la caain²¹ lí² nuu¹ tsá². ¹⁵ Tsu, jna'o', líi¹na' lawa coon²¹ 'e líi¹na' jmafuu²¹ 'e cwo¹o Cristo Dios. Joon 'e jmafuu²¹ do nii¹¹³ la 'o¹² 'in tiin¹¹³ tiin¹¹³ la 'in jo tiin¹¹³in. ¹⁶ Joon tya' 'in jo tiin¹¹³ 'e jmafuu²¹ do lí² lawa coon²¹ jmá² jmaxuu² 'e jngoo¹² tya' tsá². Nuu'o pe jo nuu¹¹³u. Pe tya' 'in tsá² 'in tiin¹¹³ 'e jmá² do lí² lawa coon²¹ jmafuu²¹ 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya' tsá². Joon jii¹¹³ jna'oo¹ lí² jmá¹ jilaa¹²¹ 'elo tsu jo líi¹na'a la líi¹ 'in catyaa²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios wa'a lí² jna¹a cuu². ¹⁷ Lí¹ cii¹¹³i jmo²o'o, tsu faa¹¹³a'a 'e cwáain¹ tya' Cristo tyani Dios coon¹²¹ cee tún²-un lawa tsá² 'in gasi²¹in Dios.

3

'E júu³ 'múui² 'e ga'íi³i Dios

¹ Mi faa¹¹³ jna'a la no, ¿ti líi²naa' 'e jii¹¹³ 'e untyuu²¹²na'a yii¹a a tún¹? ¿Si líi²naa' 'ee 'e 'ná¹-a cwo¹³o'o 'naa' jí² 'e jin¹² xiiala líi¹na'a, si 'ná¹-a 'ee míi²¹i 'naa' 'e cwo²oo' jna'a jí² la joon la jmo¹o 'in líi¹¹³? ² Jo 'ná¹ míi²¹i' la joon tsu 'naa'oo' yaanaa' líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e jin¹² xiiala líi¹na'a. Jo 'ná¹gii¹ coon²¹ jí² xiia'. Tsu mo jóo¹² tsá² 'naa' cón² tsá² cwáain¹ xiiala líi¹na'a. ³ Tsu 'naa', líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a Cristo joon jna'oo'o gajoon¹¹³oo'o tya' tsá². Pe jo líi¹naa' coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a tsá² coon¹¹³ 'in' jmiñi². Galíi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Dios 'in jii¹ 'ii. Jo galíi¹naa' lawa jí² 'e gataan²an tsá² tsa² cuun²¹² pe 'in Espíritu Tyú² do gataan²an 'e júu³ do si corazones tyii¹.

⁴ Lí²-i sii¹³ jna'a 'naa' la joon tsu jo cu¹²-tsii'i coon¹³ Dios 'wii¹³i Cristo. ⁵ Jo lí² jmoo²¹o' o' jii¹³ coon²¹ yia'a pe jmoo²¹o' o' jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya' Dios. ⁶ Joon Dios do cwo¹⁰ jna'a pí³ wa'a cwóo¹³o' o' 'e júu³ 'múui² 'e ga'íi'i. Joon 'e júu³ 'múui² do jo lí² wa'a jmaa'a tsá² nuu¹³u 'e júu³ gajmaa'a 'líi²¹² Moisés tsaa¹² cuun²¹². Pe 'e júu³ 'múui² do lí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu tya' Dios tsá². Tsu 'e júu³ gacwo¹ 'líi²¹² Moisés do jmoo¹⁰ júun²na'. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do cwo¹⁰ o' fu juncwii²¹ tyi'.

⁷ Joon 'e ley do 'e gacwo¹ 'líi²¹² Moisés galí² tsaa¹² cuun²¹². Joon mo gacwo¹ 'líi²¹² Moisés tsá² Israel 'e cuun²¹² 'e taa¹³ ley do galí² lawa coon²¹ 'e 'ya¹²gi 'áai'. Joon 'e ni² Moisés do galijii¹¹ mo 'áai' ca 'in tsá² Israel do jo lí² jóø² níi¹ i xufiin¹³ nigaguui²¹ 'e jii¹¹ do. Pe wana gacwo¹ Dios coon¹³ 'e 'ya¹²gi 'áai' 'e ley do 'e jmoo¹⁰ júuin² tsá² 'e fee¹gi 'áai' 'e 'ya¹²gi tya' 'e júu³ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² jna'. ⁹ Coon¹³ 'e 'ya¹²gi ga'ii²¹ tsá² 'e ley do 'e píin² tsá² li 'ii²¹ pe 'e 'ya¹²gi 'áa¹ mo 'e júu³ 'múui² tya' Dios 'e jin¹² 'e jo tsaa² røøi²¹gi'. ¹⁰ Tsa 'e 'ya¹²gi tya' 'e ley do jo 'áai' 'ya¹²gi mo 'i-tsi tsá² tya' 'e 'ya¹²gi 'áai¹gi tya' 'e júu³ 'múui² do. ¹¹ Joon wa'a 'ya¹²gi 'e itaa¹²¹ a catá² 'e 'ya¹²gi 'áa¹ mo 'e itaa¹²¹ a coon²¹ tøøi².

¹² Joon tsu 'wii¹³ né³ 'e 'e xiiala lí² júu³ tyii'i lí²-i faa¹³ jna'a jo cu¹²-tsii'i. ¹³ Jo jmoo²¹o' la gajmaa'a Moisés do tsu 'in Moisés do gajlí²¹² níi'i coon¹³ coon²¹ 'mi² 'e coon¹³ la joon jo lí² cón² 'in tsá² Israel do cwáain¹ 'e gaguui¹ 'e jii¹¹ níi'i. Tsa jo taa¹²¹ 'e jii¹¹ níi'i do. ¹⁴ Pe galí² tuun²¹ mo 'e 'øøi¹²¹-tsi 'in tsá² Israel do. Joon ca jmi²¹² no mo untsáa'a tsá² Israel 'e júu³ tsáai² gacwo¹ Moisés lawa'a 'ii¹³gi 'e 'mi² do tyanií¹ joon jo 'øøi¹²¹-tsi. Jo mo gajan¹²an 'in tsá² Israel do 'e 'mi² do tsu jii¹³ Cristo lí² jan¹²an 'e 'mi² do. ¹⁵ Joon ca jmi²¹² no jo 'øøi¹²¹-tsi tsá² Israel mi untsáa'a 'e jí² tya' Moisés tsu lawa'a coon²¹ 'e jni¹³ mo 'e 'mi² do joon jo tsatoo¹³ alma tya'a 'e júu³ do. ¹⁶ Pe lawa'a coon²¹ 'e gajan¹²an 'e 'mi² do mo ja¹² mo galí² 'i Ña'ñu¹u'. ¹⁷ Joon 'in Ña'ñu¹u' do líi¹ Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jo injni¹³gi 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e 'mi² do jileei¹²¹ 'in 'ii¹²¹ 'in Espíritu Tyú² do. ¹⁸ Joon jo jni¹³gi ní²i coon¹³ 'e 'mi² do pe lawa coon²¹ 'u' lí² ní²i'

joon la jii¹¹ coon²¹ 'u' coon¹³ 'yiañi¹¹ la joon jon ní²i' jii¹¹ coon¹³ 'e 'ya¹²gi tya' Ña'ñu¹u'. Joon tí²xu tí²xu-u isii¹³ jna' ilíi¹na' la líi¹. Tsa 'e 'ya¹²gi tya' 'e lí² tyu²gi jee²¹² jna'. Joon 'in Ña'ñu¹u' do jmoo¹⁰ o' jilaa¹²¹ 'elo joon 'ii líi¹ Espíritu do.

4

¹ Joon Dios gacwo¹ jna'a 'e to² jmoo²¹o' o' 'wii¹³ 'wo²-tsio. Joon tsu 'wii¹³ joon jo mo gajóon¹³ o' on jii¹³ xu jmoo²¹o' o' 'e to² lo cwóo¹³o' o' 'e júu³ tyú² do. ² Pe gatuu²¹²oo' o' jilaa¹²¹ 'e jmoo¹⁰ tsá² li'ooiin²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e cwo¹ tsá² fa'íi²¹. Joon jo tyiian¹³ jna'a tsá² tóo² jon¹²gi unsi²na'a 'e júu³ tyú² tya' Dios. Pe síi¹³ 'i jileei¹²¹ tsá² jii¹³ la tí² 'e júu³ jai² do. Joon coon¹³ la joon la jaain²¹ la jaain²¹ lí² cón² cwáain¹ tyani Dios xiiala jmoo²¹o' o' si 'e tyú² si 'e gó² 'ee. ³ 'E la ja¹²mo 'e sijni¹³ tya' 'inlíi¹³ 'e júu³ tyú² tyii'i tya' 'e tiin¹³ tsá² pe sijni¹³ mo jii¹³ tya' 'in tsá² 'in 'yuu² fu¹ li 'ii²¹. ⁴ Joon 'in tsá² do jo jo¹³ líi² tsu 'wii¹³ 'in Satanás, 'in tyu¹² to² juncwii²¹ lo, gajmee¹ 'in tsá² do lawa'a tsá² tuu² mo coon¹³ 'e 'øøi¹²¹-tsi. Joon jo jnee²¹ xiiala jná² joo¹²¹ 'e júu³ tyú² tya' Cristo tyiín¹ in fu ñu¹fu². Joon 'in Cristo do líi¹ la líi¹ Dios. ⁵ Joon mi cwóo¹³o' o' 'e júu³ tyú² do, jo faa¹³ a'a cwáain¹ tyii'i yia'a pe faa¹³ a'a cwáain¹ tya' Jesucristo 'in líi¹ Ña'ñu¹u'. Joon jna'oo' o' jii¹³ líi¹na'a tsá² 'in unji²in 'naa' 'wii¹³ Cristo. ⁶ Tsa Dios do gajin¹²in: "Cwojnee²¹ joo¹²¹ li 'ii¹ nuu²¹." 'Ii jon lawa'a gajmaa'a 'e jná² joo¹²¹ tsi alma tyi' coon¹³ 'e 'øøi¹²¹-tsi' 'e coon¹³ la joon liné² 'e 'e 'ya¹²gi tya' Dios 'e 'e¹² e Jesucristo jna'.

'Ii¹²¹ tya' Cristo saan²¹o'

⁷ Joon 'e júu³ tyú² tyii'i lo lee²¹ 'e coon¹³ cuerpos tyii'i 'e li la li tu² cwoo¹³ 'e 'wó¹ mo 'áai' tsu coon¹³ la joon lí² ñí² tsá² 'e 'ii¹²¹ fee¹ tya' Dios jilaa¹²¹ 'elo jon' tyijna'a yia'a. ⁸ Joon xufiin¹³ 'oo²¹o' o' fa¹³ doñixiaa' tsaa²¹ a' a jo tyuu²¹u'u 'e fu¹ taa²aa'a, joon xufiin¹³ 'i-tsi-i' láai² 'áai' jo 'goo²¹o' o' jmoo²¹o' o'. ⁹ Joon xufiin¹³ 'øø¹ mo tsá² jna'a jo tiuu²gi Dios jna'a. Joon xufiin¹³ tyuu¹³ tsá² jna'a ca ti ni wó² jo júun²na'a. ¹⁰ Joon doñixiaa' ngii²¹i, ngii²¹i coon²¹ fu¹ li lí² júun²na'a la gajúin¹ Jesús. Joon coon¹³ la joon lí² ñí² tsá² 'e 'ii¹²¹ tya'

Jesús do 'e uncoon¹¹³ jna'a 'e jo júun²na'a. ¹¹Joon la 'íi²¹² toon²¹o'on fu juncwii²¹ lo ngíi²¹i'í ijúun²moo'o 'wii¹³i Jesús 'e coon¹¹³ la joon lí² cón² tsá² cwáain¹ 'e ngíi²¹i'í 'wii¹³ cwáain¹ tya' Jesús la 'íi²¹² too²¹o'o cuerpo tyii'i. ¹²Joon ngíi²¹i'í ijúun²moo'o 'e coon¹¹³ la joon ilisá² fu juncwii²¹ tyii'i.

¹³Ni jí² tya' Dios 'e jin¹²: "Ja¹²mo galí²na, tsu 'wii¹³ joon gafo¹³oo." Joon la jai¹² galí²i 'in tsá² do la joon jon ja¹²mo líi²na'a joon faa¹³oo'o. ¹⁴Tsu né³oo'o 'e Dios gaunjiin¹in Ñá'ñu¹u' Jesús jee²¹² 'líi²¹² joon né³oo'o jon 'e Dios do iunjiin¹in jna'a caan²¹mo coon¹¹³ Jesús. Joon caan²¹mo coon¹¹³ 'naa' itee²e jna'a fu li tyiin¹in. ¹⁵Joon jilaa²¹ 'elo galí² tya' 'e tyú² tyii', tsu mo gangafuu¹ 'in tsá² do 'in ga'ii²¹i 'e tyú² 'e cwo¹ Dios tsá² la joon gacwo¹ 'láai²gi 'maai¹³ Dios joon coon¹¹³ la joon untyú¹gi tsá² Dios.

¹⁶Tsu 'wii¹³ joon jo tuu²¹u'u 'e fu¹ taa²a'a jiiin¹²xu. Joon xufiin¹³ 'e ngu¹ taan²¹²na'a ningatsá²i tí' xu-u, 'e espíritu tyii'i ningal-imú²mo la coon²¹ jmi²¹². ¹⁷Tsu jo 'ii²¹ 'e wúu¹ saan²¹a'an fu juncwii²¹ lo tsu jmoonoo ityeei²¹. Pe 'e wúu¹ saan²¹a'an lo ijná² tyijna'a coon²¹ 'e fee¹¹ 'e tyú²gi tyii'i, 'e 'ya¹²gi 'áai¹ 'e jo tyéi¹. ¹⁸Tsu 'wii¹³ joon jo cwáain¹ lee²¹e'e coon¹¹³ 'e lí² jné²i tsá² pe lee²¹e'e cwáain¹ coon¹¹³ 'e jo jné²i tsá². Tsu jo taa²¹a 'e lí² jné²i tsá² pe taa²¹a coon²¹ tó²mo 'e jo jné²i tsá².

5

¹Tsu né³-oo'o 'e moo¹ taa²na'a li la li coon²¹ 'nú¹ 'e jo taa²¹. Joon wa'a gaxéi¹ 'e moo¹ taa²na'a no nigatyaa¹ Dios tyú² coon²¹ 'e 'míi² fu ñu¹fú² 'e taa²¹ coon²¹ tó²mo. Joon jo gajmaa¹ tsá² 'e 'míi² do. ²Joon la 'íi²¹² taa²na'a 'e moo¹ no 'óon² jna'a tsu 'iin²¹²na'a 'áai¹ 'e tyii¹³i'í pe lawa'a sin¹i'in 'e 'míi² do 'e sá² fu ñu¹fú². ³Joon coon¹¹³ la joon jo tí' ringú¹na'a tsu ityí¹³i'í 'e sin¹i'in 'míi² do. ⁴Joon la 'íi²¹² taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a, 'e lí² lawa 'nuu²¹u'u, 'óon² jna'a joon saan²¹ jna'a fa¹³. Pe jo 'iin²¹²na'a wó¹³o'o 'e sin¹i'in tsáai² pe 'iin²¹²mogíi¹ 'áai¹ 'e tyii¹³i'í 'e sin¹i'in 'míi² do 'e sá² fu ñu¹fú² 'e coon¹¹³ la joon 'e jo taa²¹ tyii'i iunsí²moo'o coon¹¹³ coon²¹ juncwii²¹ 'míi². ⁵Joon 'yu² to² la joon gajmee¹i Dios jna'a joon gacwo¹o jna' 'in Espíritu Tyú² tya' il²

tsaa²¹mo-tsii¹ i'íi¹¹³na'a jilaa²¹ icwo¹ Dios tsá².

⁶Tsu 'wii¹³ joon jo cu¹²-tsii¹ joon né³oo'o 'e la 'íi²¹² taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a lo jo toon²¹²o'on coon¹¹³ Na'ñu¹u'. ⁷Joon coon¹¹³ 'e jai¹² líi²na'a ngíi²¹i'í jon' coon¹¹³ 'e nee²¹e'e. ⁸Jo cu¹²-tsii¹ joon 'iin²¹²mogíi¹ 'e tuu²¹u'u 'e moo¹ taa²na'a lo joon tsacwo²¹o'o coon¹¹³ Ñá'ñu¹u'. ⁹Tsu 'wii¹³ joon cwo¹-tsii¹ jmo²¹o'ó jiiin¹³ la 'iin²¹²in Ñá'ñu¹u' xufiin¹³ taa²na'a moo¹ taa²na'a no si jo taa²na'a 'ee. ¹⁰Joon Cristo ijmáa¹ 'ii²¹ tya' jile¹e' joon la jaain²¹ la jaain²¹ i'ii²¹ 'e tíi²¹ tya' 'e gajmaa¹ mo táa¹ moo¹ táa¹. I'ii²¹ jiiin¹³ la 'e nigajmaa¹ si 'e tyú² si 'e gó² 'ee.

Tyú² 'íi¹ fu juncwii²¹ 'wii¹³i Cristo

¹¹Joon tsu 'wii¹³ né³e'e 'e 'ná¹ li 'gó²i²¹ tsá² Na'ñu¹u' cwo¹-tsii¹ 'e líi² tsá² xiiala líi¹na'a. Pe ñí² Dios xiiala líi¹na'a joon 'i¹-tsii¹ 'e 'naa'oo' jon ñí²i'. ¹²Jo faa¹³a'a 'naa' 'e untyuu²¹moo'o yia'a tyani²¹i'. Pe 'ii²¹² jna'a 'e jló¹³naa' 'wii¹³ jna'a. Joon coon¹¹³ la joon 'e sá² 'e fuu²¹² 'naa' 'in tsá² do 'in unjló¹³ yaai jiiin¹³ coon¹¹³ 'e lí² jnee¹i tsá² jon' coon¹¹³ 'e sá² 'e 'yu²-tsi. ¹³Joon wa'a 'i¹-tsi 'in tsá² do 'e tsá² caa²¹²mo jna'a cwáain¹ tya' Dios 'e joon, pe wa'a jo caai²¹² jna'a jmai¹² 'e tyú² tyii' jmo²¹o'o. ¹⁴Joon tsu 'wii¹³ gali¹iin²¹²in Cristo jna'a 'ná¹ untiin¹³ jna'a jiiin¹³ la to² nuu¹³u'u. Joon 'i¹-tsii¹ 'e gajúin¹ jaain²¹ tsá² tya' jilee¹²mo, joon wana gajúin¹ 'in jaain²¹ do tya' jilee¹²mo joon nijúin¹ jilee¹²i. ¹⁵Joon Cristo gajún¹mo 'wii²¹² tya' jilee¹²i. Joon tsu 'wii¹³ gajún¹mo Cristo 'wii²¹² tya'a joon gajiiin¹o jee²¹² 'líi²¹² 'e coon¹¹³ la joon 'ná¹ jmá¹ tsá² taan²¹²in fu juncwii²¹ jiiin¹³ la to² tyu¹²u, jo 'ná¹gi jmáa¹ jiiin¹³ la to² tyu¹² yaai. ¹⁶Tsu 'wii¹³ joon jo lé²gi'í cwáain¹ tya' tsá² la jmo¹o 'in tsá² 'in 'i¹-tsi jiiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. La joon ga'í-tsii¹ tya' Cristo la mo jéi¹ pe jo 'íi¹gi-tsii¹ la joon no, ¹⁷Tsu mo licaan²¹in tsá² coon¹¹³ Cristo galí² 'míi²mo 'ii. Gatsé¹mo 'e šiin¹³ do tsu gacwá² 'e 'míi².

¹⁸Joon Dios gajmaa¹ jilaa²¹ 'elo. Joon 'in Dios do gajmaa¹ 'e saan²¹an' ró²¹ coon¹¹³on 'wii¹³i Cristo. Joon gacwo¹o Dios jna'a to² 'e jmo²¹o'o 'e seen²¹ tsá² tyú² coon¹¹³ Dios. ¹⁹'E 'óoi¹²¹-tsi tsá² 'wii²¹² Cristo jmo¹o Dios 'e seen²¹ tsá² taan²¹² juncwii²¹ ró²¹ coon¹¹³on, jo cón²gi

cwáain¹ tsaa² 'noo¹o tsá². Joon gatyaa¹a Dios cwoo²¹o'o 'e júu³ tyú² do 'e jmoo¹o tsá² røø²¹ coon¹¹³ Dios. Joon jna'oo¹o 'ná¹ cwoo¹¹³o'o tsá² xeei'. ²⁰ Tsu 'wii¹¹³ joon líi¹na'a lawa'a tsá² 'in gasii¹in Cristo. Joon lawa 'e mí² Dios tyaní²¹i' mi mii²¹i'i tyaní²¹i'. Joon mii²¹i'i tyaní²¹i': Cwoseen²¹naa' røø²¹ coon¹¹³ Dios. ²¹ Jo ga'ngo¹o Cristo jiiin¹¹³ coon²¹ tsaa². Pe 'wii¹¹³i tyijna' gacwo¹¹ Dios Cristo tsaa² tyi' 'e coon¹¹³ la joon lí²-i lisaan²¹ jna' 'in tyú¹í la tyú¹í Dios.

6

¹ Caan²¹mo jmoo²¹o'o to² coon¹¹³ Dios, joon mii²¹i'i tyaní²¹i' jo cwóo²⁰o' wa tsáa¹a lí' caai' 'e gajmaa¹a Dios feei¹¹-tsi 'wii²¹² tyi'naa'. ² Tsu ni jí² tyá' Dios jin¹²in:

Ganúu³oo júu³ tyi'í mo galí² feeli¹¹-tsii;
gauncoon¹¹³ jna 'nũ 'e jmií²¹² gajmáa³aa
tiin¹¹³ 'nũ.

Joon nano sii¹¹³i'i 'naa' jmií²¹² no-o 'e feei¹¹-tsi Dios tyá' tsá²; 'e jmií²¹² no-o 'iin²¹²in Dios jmaa¹a tiin¹¹³ tsá².

³ Joon jo jmoo²¹o'o jín¹ tyá' jiiin¹¹³ jaain²¹ tsu la joon jo lí² faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tyá' 'e to² jmoo²¹o'o. ⁴ Pe 'iin²¹²mo'o 'ee¹³e 'e tsá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo²¹o'o 'e jmoo²¹o'o jiiin¹¹³ 'e to² tyu¹² Dios. Coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e ngii¹ jna'a 'ee¹³e 'e tsá², coon¹¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ 'e ganee²¹e 'e joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ jmií²¹² 'aa²¹² tyii¹ joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ fa'í³ galí² saan²¹a'an 'ee¹³e 'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tyu¹² Dios. ⁵ Nigapó² tsá² moowoo²¹o'o; joon nigatain¹² tsá² jna'a 'nũí³; joon gajmee¹²mo tsá² jna'a mii¹¹³. Joon nigajmoo²¹o'o to² 'ii²¹. Sá²-a mo jo gacwu²u'u joon gangii²¹na'a 'e jo sá² tye¹³e 'e. ⁶ Joon coon¹¹³ 'e jmoo²¹o'o jmai¹² 'e tyú²; joon coon¹¹³ 'e 'øøi²¹-tsii¹ 'ee¹³e 'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tyá' Dios. 'Ee¹³e 'e jon coon¹¹³ 'e 'wó²-tsii¹ joongi coon¹¹³ 'e feei¹¹-tsii¹ joongi coon¹¹³ 'in Espiritu Tyá² 'in uncoon¹¹³ jna'a. 'Ée¹³e 'e jon coon¹¹³ xiiala 'iin²¹²mo'o tsá² xeei' 'e jmoo²¹o'o to² tyu¹² Dios. ⁷ Joon lini¹ tsá² 'e jmoo²¹o'o 'e to² tyu¹² Dios 'wii¹¹³ coon¹¹³ 'e júu³ jai¹² 'e cwoo¹¹³o'o tsá² joon 'wii¹¹³ 'e 'ii²¹ tyá' Dios 'e 'oo²¹o'o. Joon tsu 'wii¹¹³ jmoo²¹o'o jiiin¹¹³ 'e tyú²-u lawa¹ un'gøø¹¹³na'a yia'a. ⁸ Sá²mo 'e un'goo¹ tsá² jna'a, sá²mo jon jo un'goo¹ tsá² jna'a. Sá²mo 'e faa¹²¹ tsá² tyú² tyii¹, sá²mo jon faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tyii¹. 'Inlíi¹¹³ jin¹² 'e tsá² tajuu²¹mo jna'a, 'inlíi¹¹³gi jin¹² 'e ja¹²mo

júu³ tyaa²¹a'a. ⁹ Sá²mo faa¹²¹a lawa'a jo cwii¹in jna'a, pe sá²mo jon 'e faa¹²¹a lawa'a cwii¹in jna'a. Mo líi¹¹³ ngii²¹i' tóin¹ 'mó¹ pe saan²¹gii¹. Nee²¹e 'e wúu¹ 'áai¹ pe jo mo gajúun²na'a. ¹⁰ Joon xufiin¹¹³ toon²¹o'on fa'í³, toon²¹o'on 'e jløø¹³mo'o jon. Joon xufiin¹¹³ tañí²mo'o fúu¹mo tsá² 'ii²¹i 'láai² 'e jmaai¹ to² tyá' 'wii²¹² tyii¹. Joon xufiin¹¹³ jo 'e sá² tyii¹ Dios cwó¹o jna'a jilaa¹²¹ 'e 'naa²¹na'a.

¹¹ Tsaru¹¹u' 'in néei¹ Corinto, nigafee¹¹³na'a 'naa' coon¹¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. Nigafee¹¹³na'a 'naa' jiiin¹¹³ la tí² 'e 'i¹-tsii¹. ¹² Jløø¹³mo'o 'wii¹¹³ 'naa' pe 'naa'gii¹ jo jløø¹³naa' coon¹¹³ jna'a. ¹³ Tsu 'wii¹¹³ joon mii³ii tyaní²¹i' lawa jaain²¹ jmií²¹ tsá², untyuu²¹-oo' 'wii²¹² tyiia la galí² tyú²-tsii 'wii²¹² 'naa'.

Taain²¹² Dios jee²¹² jna'

¹⁴ Jo uncaan²¹naa' coon¹¹³ 'in tsá² 'in jo jai¹² líi²i tsu jo jmee¹ tyii'. Jo lí² uncaain²¹ tsá² 'e tyú² coon¹¹³ 'e gó². Jo lí² cai¹² tsá² 'yiaai¹ coon¹¹³ 'e nũu²¹. ¹⁵ Jo lí² jma¹ tsá² coon²¹ røøi²¹ Cristo coon¹¹³ Satanás. Wa'a la joon, ¿xiiala ilí² uncaain²¹ 'in tsá² jai¹² líi¹ coon¹¹³ 'in jo jai¹² líi²? ¹⁶ ¿Xiiala lí² tsa¹² dioses 'in gajmee¹ tsá² li tyu¹² Dios to²? Pe 'naa' líi¹naa' tsá² 'in tyu¹² Dios, 'in jiiin¹, to². Jiiin¹¹³ la nigajin¹² Dios:

Intaan²¹²na joon ingii²¹²na jee²¹² 'ii; joon ilíi¹na Dios tyá'a, joon 'in tsá² do ilíin² tsá² tyiia.

¹⁷ Tsu 'wii¹¹³ joon gajin¹²o jon Ña'ñu¹u':

Jeen¹¹³naa' jee²¹² 'in tsá² do joon siin¹¹³naa' coon¹²¹.

Jo un'lii¹²¹naa' yaanaa' coon¹¹³ 'e gó²

¹⁸ Joon i'ii¹¹³na 'naa' joon ilíi¹na lawa jaain²¹ 'Nú²u' joon 'naa'gii¹ ilíin²naa' lawa xuui²¹² tsañu¹ joon xuui²¹² tsami² tyiia.

La jon jin¹² 'in Ña'ñu¹u' 'in jmaa¹a jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in.

7

¹ 'E lo-o 'e júu³ ga'ii¹ Dios tyi', tsaru¹¹u', 'in 'iin²¹²na. Tsu 'wii¹¹³ joon 'ná¹-a tuu²¹²u' jilaa¹²¹ 'e un'lii¹²¹ jna', tiin¹¹³ la ngú¹ toon²¹²o' lagi espíritu tyi'. Joon tsu 'wii¹¹³ un'goo²⁰o' Dios 'ná¹ cwoo¹¹³-tsi' 'e ngii²¹i' 'e tyú²na' tyani¹i.

Jløø¹³mo Poo² coon¹¹³ 'in tsá² néei¹ Corinto

² Jwa'a núu³duu' júu³ tyiia! Jo mo ga'laa²¹a'a tya' jii¹³ jaain²¹ 'naa' jon'gi ga'éé¹³e'e júu³ gó² jon'gi mo gatyíin¹³a'an 'naa' tóo² jii¹³ jaain²¹. ³Joon jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a cwo²oo 'naa' tsaá² tsu la mo gafuu²¹²uu 'naa' la jééi¹ jløø¹³moo coon¹³ 'naa' wa'a saan²¹gi' si júun²mogi' caan²mo 'ee. ⁴Jo cu²-tsii coon¹³ 'naa' joon jløø¹³moo 'áai¹ coon¹³ 'naa'. Joon xufiin¹³ nee²¹e'e wúu¹ jo tãu³u'u' e fu¹ 'yuu²na joon jløø¹³moo.

⁵⁻⁶ Tsu nicwée¹ Tito joon coon¹³ júu³ tyaan'an Dios gatyá²-tsii'i 'e unjløø¹³na'a 'wii¹³ 'naa'. Joon xufiin¹³ jo mo ga'ii¹² wo¹oo'la ca gatyali²¹i'i fu Macedonia, ñí² Dios xiiala tya¹-tsi tsá² 'in seen²¹in fa'í³. Tsu doñixiia' ngii²¹i'i lawa'a coon²¹ 'e injni¹³moo'o. Gali'iin²¹²in tsá² jmaa¹a 'e gó² tyii'i joon 'i'-tsii'i 'áai², 'goo²¹-oo'o wa' coon²¹ to² tyii'i 'e ngó¹ lí caai'. Pe gatyá-tsii'i mo gacwé¹ Tito. ⁷Gatya¹-tsii'i tsu 'wii' gacwé¹ Tito pe gatyá-tsii'i jon tsu 'wii¹³ jløø¹³mo Tito 'wii¹³ 'naa'. Joon gatyaa'o júu³ xiiala 'iin²¹²naa' jøø²¹²naa' jna'a. Gatyaa'o jon júu³ xiiala galixuu²¹²-oo' joongi xiiala ga'i¹-oo' 'áai¹ 'wii²¹² tyiia. Joon mo gatyaa'a 'e júu³ lo galijløø¹³na 'áai'gi.

⁸ Caan²¹moxu galíi'na mo galixuu²¹²mo-'oo' 'wii¹³ 'e jí² do 'e gasii²na 'naa'. Pe jo líi'gi' la joon. Tsu wana ga'i¹-tsii caan²¹mo 'wii¹³ xuu²¹²mo-'oo' coon²¹ sii¹³xu, ⁹ pe nano jløø¹³moo. Jløø¹³moo jon tsu 'wii¹³ galixuu²¹²mo-'oo' pe jløø¹³moo tsu 'wii¹³ gajo²o-'oo' coon¹³ 'e galixuu²¹²mo-'oo' do. Joon gajmaa²aa' jii¹³ la gali'iin²¹²in Dios tsu 'wii¹³ joon jo gajmee¹³na'a 'naa' coon¹³ 'e xuu²¹²mo-'oo' do. ¹⁰ Tsu wa'a jmo'o tsá² la 'iin²¹²in Dios 'wii¹³ galixuu²¹²mo-tsi itiin¹³mo joon jo 'ná¹ caain²¹ líi'zi. Pe wa'a jmo'o tsá² xuu²¹²-tsi jii¹³ la líi'i tsá² taain²¹ fu juncwii²¹, ijúun¹mo jon. ¹¹ Joon tsu 'wii¹³ galixuu²¹²mo-'oo' coon¹³ 'e jí² do gajmaa²aa' la 'iin²¹²in Dios. Joon jøø²oo' xiiala cwo'íi'i! Ga'i¹-oo' coon²¹ tún² 'e cwáain¹ do. Joon gali'iin²¹²naa' jmaa²aa' jna júu³ jii¹³ la tí². Gatii²¹² 'nii²¹-oo' 'wii²¹² tyii' yaanaa'. Pe joon fafoo²moo' jon. Pe mo ngii²¹ joon gali'iin²¹²naa' jøø²¹²naa' jna joon gali'iin²¹²naa' 'e'ee' wúu¹ 'in tsá² 'in ga'láa'a do. Coon¹³ jilaa²¹

'elo ga'ee¹³oo' jna 'e jo 'e tsaá² tyii' sá². ¹² Joon gasii²¹na 'e jí² do tyii' pe jo gasii²¹na 'e jí² do wa'a 'e 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in tsá² do 'in ga'láa' jon'gi' wa'a 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in ga'láa' tya'a do. Gasii²¹na 'e jí² do tyii' wa'a icón² 'naa' cwáain¹ xiati 'e 'i'-tsii'i 'naa' tyani Dios. ¹³ Joon gatyá-tsii'i mo ganuu²¹u'u' 'e júu³ do.

Gatya¹-tsii'i 'e júu³ do pe jløø¹³mogii'i 'áai¹ 'e tyú²-u 'íi'-tsi Tito, tsu jilee²¹naa' gauncoon¹³ 'ii tsu joon jo cu²gi-tsi tyii'. ¹⁴ Tsu gafuu²¹²uu Tito 'e tyú²-u tyii' joon 'naa' jo mo gacwóo²oo' fa'ii²¹ tyiia. Pe gatii¹³ 'naa' jilaa²¹ júu³ jai¹² 'e gafuu²¹²uu Tito tyii' joon la jai¹² 'e júu³ gafuu²¹²uu Tito tyii' la joon jon júu³ ja¹²mo 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa'. ¹⁵ Joon 'áa' mo gali'iin²¹²gi Tito 'naa' mo gati¹²-tsi xiiala gajmaa²aa' núu¹³uu', joon ga'ii¹³naa' 'ii joon 'gøø¹²moo' wa'a jo jmaa²aa' jii¹³ la 'iin²¹²in. ¹⁶ Joon nano jløø¹³moo 'e jo 'e 'ná'gi ngii²¹²na cu²-tsii coon¹³ 'naa'.

8

Cwó²oo' cuu² 'e 'yaai¹-oo'

¹ Joon, tsaru¹u', 'ii²¹² jna'a jmo'o¹³oo' júu³ 'naa' xiiala líi'i 'in tsá² néei¹ Macedonia 'in jai¹² líi'i Dios, xiiala gauncoon¹³ Dios 'ii. ² In tsaru¹u' 'in néei¹ Macedonia do ga'aa'a fa'í³ 'áai' joon xufiin¹³ nii'in wúu¹ 'áai' jløø¹³mo. Tañii²mo 'áai' pe tsu 'wii¹³ jløø¹³mo 'áa' mo gacwo¹o cúu¹u tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Judea lawa líi'i tsá² sá² cuu². ³ Joon jmaa³aa júu³ jai¹² 'e 'in tsá² do gacwo¹o 'yaai¹-tsi ce xiia²¹ jii¹³ lí². Pe 'i'-tsii 'e 'in tsá² gacwo¹o 'láai²gi ce xiia²¹ jii¹³ lí². ⁴ 'Áai' gamii'i 'in tsá² do tyanii²¹i'i wa'a cwooi²¹² jna'a 'ido 'e uncoon¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² néei¹ Judea. ⁵ Joon gajmaa¹a 'láai²gi la ga'i¹-tsii'i. Tsu nifu gacwóo¹i 'yaai tya' Na'ñu¹u' joon ngii¹ joon gacwóo¹i 'yaai tyijna'a jii¹³ la 'iin²¹²in Dios. ⁶ Joon tsu 'wii¹³ ga'láa² Tito 'wii²¹² la mo jééi¹ 'e uncaan²¹in 'e cuu² do 'e 'iin²¹²naa' cwóo²oo' gamii³ tyanii'i wa' 'e untiin¹³mo 'e to² do. ⁷ 'Naa' nigajmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú²-u. Ja¹²mo líi'naa' júu³ tya' Dios, joon ñí² 'naa' 'é'ee' 'e júu³ do. Joon røø²¹ 'øø¹²¹-oo'. 'Áa' mo 'iin²¹²naa' jna'a. Joon nano fee¹gi jmaa²aa' coon¹³ 'e licaain²¹ 'e cuu² do.

⁸ Jo fuu²¹²uu 'naa' 'elo wa'a tyu¹²uu 'naa' to² jiin¹³ 'iin²¹²na 'e liñii¹²¹ 'naa' xiiala jmo¹o 'in tsá² catyaa² 'in 'yaai¹-tsi. Jiin¹³ 'iin²¹²na litsáai¹-tsii wa'a la ja¹²mo 'iin²¹²moo' Dios coon¹³ tsá². ⁹ Tsu ñii²¹ 'naa' xiiala gajmaa¹a Ña'ñu^{1u} Jesucristo feei¹-tsi 'wii¹³ 'naa'. Fu ñu¹fú² ga¹aa¹a jilaa²¹, pe tsu 'wii¹³ gali¹iin²¹²in 'ido 'naa' gatuu^{1u} jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon gali¹in²in lawa tsá² tañii²mo 'wii¹³ 'naa'. Joon tsu 'wii¹³ gali¹i Cristo lawa'a tsá² tañii²mo 'naa'gii¹ gali¹i'naa' lawa'a tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹.

¹⁰ No-o 'e 'i¹-tsii 'e tyú²gi tyii¹ cwáain¹ tya' 'e cuu² do. Ningóo¹ coon²¹ jiin²¹ 'e 'naa' nifu ga'láa² 'wii²¹² uncaain²¹ 'e cuu² do. Jo gacwó²oo' tyitsaa¹²¹² pe 'yaai¹-oo' gacwó²oo'. ¹¹Joon nano cwóo²gii¹ 'e 'yaai¹-oo' ce gatséi¹ jiin¹³ la ga'láa² 'wii²¹². Cwóo²oo' la jaan²¹'naa' jiin¹³ la tí² 'e 'oo²oo'. ¹²Tsu wa'a tsai¹² 'iin²¹²in tsá² cwo¹ pe xu¹-u 'oo¹o 'iin²¹²in Dios 'e cwo¹ tsá² 'e 'oo¹o jon' 'e jo 'oo¹o.

¹³Jo 'iin²¹²na 'e uncoon¹³ 'naa' tsá² xeei¹²¹ joon 'naa'gii¹ tuu²naa' jo 'e sá² tyii¹. ¹⁴Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí² coon²¹ røø²¹mo jee²¹² jna'. Tsu nano 'oo²oo' 'e iuncoon¹³ coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe ijó¹ coon²¹ jmi²¹² i'oo¹o 'ido 'e iuncoon¹³ 'naa' coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tyii¹. Coon¹³ la joon lí² coon²¹ røø²¹i. ¹⁵Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Joon 'in 'oo¹o 'láai²gi jo gasá¹ tya'a; joon 'in 'oo¹o xu¹ jo ga'naai²¹ tya'a."

Jaa¹²mo Tito tún¹

¹⁶Pe cwo¹³-oo 'maai¹² Dios tsu 'wii¹³i Dios do-o 'i¹-tsi Tito 'naa' jiin¹³ la 'i¹-tsii.

¹⁷Joon mo gafuu²¹²uu Tito wa'a itsajøi²¹² 'naa' ga'ii¹²¹mo júu³ røø²¹ tsu líi¹gi 'aa¹mo 'naa'. Joon nano itsajøi²¹² 'naa' 'e 'yaai¹-tsi 'ña¹-o.

¹⁸Joon caan²¹mo coon¹³ Tito siin²¹na'a jaain²¹gi tsaru^{1u} 'in jileei¹²¹ tsaru^{1u} catyaa²gi faa¹²¹ tyú² tya'a. Faa¹²¹ tsá² tyú² tya'a tsu røø²¹ gajmaa¹a to² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². ¹⁹Joon 'in tsá² jai¹² líi²zi Cristo 'in néei¹ lo gatyii¹³in 'in tsaru^{1u} no 'e tsáa¹ caan²¹mo coon¹³ jna'a 'e uncoon¹³ jna'a la 'ii²¹² uncaan²¹na'a 'e cuu² do. Jmo²¹o'o la joon tsu 'iin²¹²na'a 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Ña'ñu^{1u} joon 'e 'iin²¹²na'a uncoon¹³ jna'a tsá² xeei¹²¹. ²⁰Joon coon¹³ la joon lí²-i tyuu¹³na'a 'e cwo¹ tsá² jna'a tsaa² cwáain¹ tya' 'e cuu² 'e uncaain²¹ jna'

no. ²¹Tsu cwo¹³-tsii¹ jmo²¹o'o jilaa¹²¹ 'elo 'e tyú²-u jon'on jiin¹³ tyani Ña'ñu^{1u} pe tyani jilee¹²¹mo tsá² jon.

²²Joon, caan²¹mo coon¹³ 'ido siin²¹ jna'a jaain²¹gi tsaru^{1u} 'in ga'e¹² jna'a 'e cwo¹²-tsi tsáa'a joon 'áai¹gi nano 'e jo cu¹²gi-tsi coon¹³ 'naa'. ²³Joon wa'a ungi¹ tsá² 'naa' cwáain¹ tya' Tito, cwosii¹³duu¹ 'e jaain²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna 'ido joon jmaa¹a to² coon¹³ jna wa'a uncoon¹³ 'naa'. Joon wana ungi¹ tsá² 'naa' cwáain¹ tya' 'in tsaru^{1u} catyaa² do cwosii¹³duu¹ 'e 'in tsá² jai¹² líi²zi Dios néei¹ Macedonia gasiin²¹ 'ii joon jmaa¹³a tsá² júu³ 'e 'ya¹²gi tya' Cristo. ²⁴Tsu 'wii¹³ joon mi cwolín²in 'in tsá² lo jee²¹² 'naa' 'é²ee' 'in tsá² lo xiiala 'iin²¹²naa' 'ii joo¹ngi 'ee 'wii²¹²jløø³na'a coon¹³ 'naa'. Joon ilíñ¹² jileei¹²¹ 'in catyaa² 'in jai¹² líi²zi.

9

Cuu² gauncaain²¹ do

¹Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² do 'e uncaan²¹na' tya' 'in tsá² tya' Dios néei¹ Judea jo 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' tsu ñii³oo 'e 'iin²¹²naa' uncoon¹³oon'. Jløø³moo mo fuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ lí² sii²¹ Macedonia 'e ningóo¹ coon²¹ jiin²¹ 'e gali¹iin²¹²naa' 'in néei¹ Acaya 'e jmo²oo'. Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'yaai¹-oo' gatyaa¹-tsi 'in tsá² néei¹ Macedonia 'e jmo²oo jon.

³Jo 'e si'neei¹³ isii³na 'in tsaru^{1u} no 'e jo ngii¹ licaai²¹ jilaa¹²¹ júu³ tyú² 'e gafuu²¹²uu tsá² 'wii²¹² tyi'naa' cwáain¹ tya' cuu² do. Joon coon¹³ la joon lí²-i tyaa²aa' tyú² 'e cuu² jiin¹³ la gafuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ Macedonia. ⁴Tsu wa'a yí³aa coon¹³ 'in tsá² sein²¹ Macedonia joo¹ naa' tyú² tyii¹ mi cwéé¹na fa'ii¹²¹ ilíñ²na'a tsu jo 'ee gali² cu¹²-tsii¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'naa'gii¹ i'oo²oo' fa'ii¹²¹ jon. ⁵Tsu 'wii¹³ joon galitsáa¹mo-tsii 'e tyá²gi wa'a 'e siii³na 'in tsaru^{1u} do tsajøi²¹² 'naa' jéei¹gi lagi jna. Joon coon¹³ la joon lí²-i uncoon¹³ 'naa' 'e licaain²¹ 'e cuu² do jiin¹³ la júu³ 'ii²¹ 'naa' la mo jéei¹. Joon 'e cuu² do 'e lí² lawa'a coon²¹ 'e 'yaai¹-oo' jon' coon²¹ 'e gatyii²¹i tyitsaa²¹mo.

⁶Untii¹³duu¹-oo' 'e júu³ lo: 'in tsá² 'in jñí² ca pii¹³, ca pii¹³-i jon cón¹on mo garoo²¹o, pe 'in gajñí² 'láai²gi, la joon jon 'láai²gi incoon¹on. ⁷Joon la jaain²¹ 'ná¹ cwo¹ jiin¹³ 'e 'yaai¹-tsi jon' tsu 'wii¹³ 'e

'i-tsi 'e 'ná¹-a jon'gi tyitsaai²¹ 'ee. Tṣu 'iin²¹²mo Dios 'in cwo¹o júu³ røø²¹. ⁸Joon Dios lí²-i cwo¹o 'naa' coon²¹ tøø²¹mo jilaa¹²¹ 'e jmaa¹i to² tyii¹ joon jii¹³ tya¹ 'e tii¹ tyii¹ yaamoo¹ pe ilisá²gi 'e uncóon¹³oon' tsá² xeei¹²¹. ⁹Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya¹ Dios: Cwo¹ Dios tsá² taní² 'e 'wo²-tsio. Joon 'e tyú²-tsio taa¹²¹a coon²¹ tøø²¹mo. ¹⁰Cwo¹o Dios 'e jún² 'e jii¹²¹, cwo¹-o jon 'e 'í¹ 'e tyee²e'. La joon jon icwo¹o 'naa' jilaa¹²¹ 'e jmaa¹i to² tyii¹ 'e lí² uncóon¹³oon' tsá² xeei¹²¹ 'e cwaiin²¹ 'e to² tyú² tyii¹. ¹¹Joon coon¹³ la joon ilisá² tyii¹ 'e cwó²oo' 'e 'wo²-'oo'. Joon mi joon¹³o 'e cuu² do 'e gauncaan²¹naa' tya¹ 'in tsaru¹u' néei¹ Judea, 'in tsá² do icwo¹o 'maai¹³ Dios. ¹²Tṣu mi uncoon¹³oon' 'in tsá² tya¹ Dios do jon' wa'a uncoon¹³oon' 'e jmi¹²¹ 'aa²¹² tya¹ 'ido pe 'wii¹³ 'naa' icwo¹o 'maai¹³ Dios 'áai¹. ¹³Joon tṣu 'wii¹³ 'e to² tyú² do 'e gajmaa²aa' iun'goo²¹o tsá² Dios. Iun'goo²¹o tsá² Dios tṣu 'wii¹³ gauntiin¹³naa' júu³ tyii¹ 'e ja²mo lí²naa' 'e júu³ tyú² tya¹ Cristo. Joon iun'goo²¹o Dios 'wii¹³ 'e cuu² gacwó¹³oo' 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² do 'e 'wo²-'oo'. ¹⁴Joon 'in tsá² do cwáain¹ tya¹-o ifaa¹²¹o júu³ tyú² 'wii²¹² tyi¹naa' tṣu 'iin²¹²mo 'naa'. Tṣu Dios ni-gauncoon¹³on 'ido coon¹³ 'e tyú²moo'. ¹⁵¡Cwo²¹o' 'maai¹³ Dios 'wii²¹² jilaa¹²¹ 'elo! jlo 'øø¹²¹-tsi' jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹a Dios Tyi¹!

10

Tyú¹² to² Poo² lí¹i apóstol

¹Tṣu né³e' 'e 'wo²-tsi joongi 'e feei¹-tsi Cristo, joon jna, Poo², 'iin²¹²na foo¹³na 'naa' lagi 'e feei¹ Cristo 'naa'. Joon seen²¹mo tsá² 'in jin¹²in 'e tsá² 'wó¹mo jna mo taan¹na jee²¹² 'naa' pe soo²¹-tsii mo taan¹na lí¹wiin². ²Joon seen²¹mo 'inlí¹³ jee²¹² 'naa' 'in jin¹²in 'e jmo²¹o' jilaa¹²¹ la jmo²¹o tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, 'in jmo²¹o jii¹³ la 'iin²¹²in 'yaai. Pe mí³ii tyani²ii' 'e jmáa²gi¹ 'e tyú² 'e mi yí³aa jee²¹² 'naa' jo 'ná¹ jmáa³aa soo²¹-tsii coon¹³ 'naa' la ijmaa³aa coon¹³ 'in catyaa² do. ³'E la ja²mo lí¹naa' tsá² taain²¹ fu juncwii²¹ pe jo tii¹ jna'a la tí¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹. ⁴Tṣu 'wii¹²¹ 'e 'oo²¹o' 'ii²¹ gøø¹³ tya¹ Dios 'e joon lí¹oo¹o jileei²¹ 'in 'eei¹ jna'a. Joon 'e 'ii²¹ joon jo lí¹ la lí¹ 'ii²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. ⁵Joon coon¹³ la joon ilii¹i jileei²¹ 'in coon²¹ tsá² too² coon¹³ júu³ jloo¹³. Ilii¹i'i

jon jileei²¹ 'in jo cwo¹ júu³ ruu¹²¹o coon¹³ jna'a cwáain¹ tya¹ xiiala lí² cwii¹in tsá² Dios. Joon lí¹i' jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² 'e jmo²¹o jo nuu¹³a to² tyú² Cristo. ⁶Joon mi ngii¹ 'e jmo²oo' nnu¹³un' jii¹³ la tí² to² tyú² Cristo 'e tyú² tyii¹ náa¹ 'e 'e¹²e wúu¹ jileei²¹ 'in jo jmaa¹a nnu¹³.

⁷Ná¹ cón²oon' cwáain¹ coon²¹ tún²-un. Wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e lí¹i' 'e tsá² tya¹ Cristo 'ii, 'ná¹ tí¹²-tsi jon 'e lí¹naa' tsá² tya¹ Cristo jon. ⁸Joon xafii¹³ foo¹³na 'naa' 'láai² lagi 'e tii²na cwáain¹ tya¹ 'e to² gacwo¹ Cristo jna'a jo 'e fa¹ii²¹ lí²na, tṣu Ña¹ñu¹u' gacwo¹ jna'a 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna'a 'naa' 'e cwii¹mogii¹ Dios jon' wa'a 'e xee²naa' 'e jai¹² lí²naa'. ⁹Joon 'e jí² gasii³na tii²i 'naa' jo 'yuto² wa'a ton²oon' fo¹²-'oo'. ¹⁰Pe 'inlí¹³ jin¹²in 'e jmo³oo 'gøø¹³ coon¹³ jí² tyiia pe mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' lawa'a 'yu¹goo¹²¹o joon 'wo² 'áai¹ júu³ tyiia. ¹¹Pe cwoliñ² 'in tsá² do, 'in tsá² 'in jin¹² la joon, 'e ijmo²¹o' gøø¹³ coon¹³ jilaa¹²¹ ijmo²¹o' la 'gøø¹³ júu³ tyii¹ 'e sii²¹na'a lí¹ wiin² mi gatyalii²¹i jee²¹² 'naa'.

¹²Xuun² 'i¹-'oo' 'e 'ii²¹²na'a jmo²¹o' la jmo²¹o 'in tsá² 'in faa¹²¹a 'e tyú² tya¹ yaai, tṣu jii¹³ tsá² caa²¹mo jmo²¹o coon²¹ røø¹ coon¹³ tsá² xeei¹²¹. ¹³Joon ifaa¹³a 'e tyú² tyii¹ yiia'a jii¹³ tya¹ 'e to² 'e 'oo²¹o, joon Dios gacwo¹ jna'a wa'a cwó¹³o' 'e júu³ tyú² ca jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto. ¹⁴Joon tṣu 'wii¹³ jna'oo' nifu gacwó¹ júu³ tyú² tya¹ Cristo jee²¹² 'naa' jo faa¹³a 'láai²gi lagi 'e tii²na'a. ¹⁵Jon'gi faa¹³a 'láai²gi tyii¹ yiia'a tya¹ to² nigajmaa¹a tsá² xeei¹²¹ lawa'a to² tyii¹ yiia'a. Pe 'i¹-tsii¹ mo nigafee¹ 'e jai¹ lí²na'a la joon ilifee¹ to² tyii¹ jee²¹² 'naa'. ¹⁶Joon mi ngii¹ joon 'i¹-tsii¹ 'e cwoo²¹o 'e júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹³ tsá² lí¹ 'ngoo¹³ lí¹ née¹²naa'. Tṣu jo 'ii²¹² jna'a faa¹³a 'e tyú² tyii¹ cwáain¹ tya¹ to² nigajmaa¹a tsá² xeei¹²¹.

¹⁷Joon wa'a 'iin²¹² tsá² faa¹²¹a júu³ tyú² tya'a yaai, cwofaa¹²¹a jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e gajmaa¹a Ña¹ñu¹u' tya'o. ¹⁸Tṣu jon' 'in tsá² do 'in faa¹²¹a tyú² tya'a yaai 'in 'ii²¹ Dios pe 'ii²¹mo Dios 'in tsá² 'in faa¹²¹a Ña¹ñu¹u' tyú² tya'a.

11

Un'øø¹ Poo² ña'a

¹ Jmaa²aa' feei¹-oo' wii²¹² tyiia jii¹³ la nigajmaa²aa' la 'ii²¹² jmáa³aa caa²¹nal² Tsu tsá tyii²¹ jna coon¹³ 'naa' wii¹³ Dios. Tsu lawa cwo¹¹ tsá jú³ tya'a 'e 'ii²¹ 'in gamúu¹ jamí¹ 'i la joon jon 'iin²¹²na jmáa³aa coon¹³ 'naa' tya' Cristo. 'Iin²¹²na jée'na 'naa' tyaniú¹ lí¹'naa' lawa jaain²¹ simí² 'in tyú¹, 'in jo mo ga'láa'a. Lawa'a jaain²¹ simí² 'in nacui¹² cwo²¹o coon¹³ jaan²¹mo tsañuu¹. ³ Pe 'goo²¹-oo 'e nigacon¹² tsá² 'naa' tóo² la nigacon¹² 'in mií²¹ do tóo² Eva coon¹³ 'e jmií¹-tsi tya'a. Canií²¹mo gali¹'iin²¹²naa' Cristo mo 'wiin²¹ pe 'goo²¹-oo 'e la mo túu¹³uu¹ 'e jai² lí²'naa' do. ⁴ Tsu 'ii¹³naa' jú³ røø²¹ 'in tsá² jalú²in cwo¹¹ 'naa' jú³ tya' jaain²¹ Jesús 'in sií²¹gi lagi 'in Jesús 'in gacwoo¹³o'o 'naa'. Joon jløø¹³moo' 'ii²¹'naa' 'e espíritu 'e jon' 'in Espíritu Tyú gacwo¹ Dios 'naa'. Joon 'e jú³ tya' 'in tsá² do sií²¹gi lagi 'e jú³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e ganuu²¹uu¹. ⁵ Pe lí²'na 'e jo xáai'gii jii¹³xu lagi 'in tsá² do 'in 'i'-tsi 'e lí¹ apóstoles 'in tyiin²gi 'áai'. ⁶ Joon xufiin¹³ jo tí²'na foo²¹oo cwú¹ la tí²'i 'ido, 'øø²¹mo-tsigii lagi 'ido. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmoo²¹o'o ga'e¹² jna'a 'naa' la joon.

⁷⁻⁸ Joon mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'in tsá² jai¹² lí² Cristo 'in néei¹ li xiaa' gacwo¹o jna cuu² la 'ii²¹² cwo¹³oo 'naa' 'e jú³ tyu². Coon²¹ jo ngáa¹mo gajmáa³aa 'e gó²-o tyi'naa' mo gacwo¹³oo 'naa' 'e jú³ tyú² jo 'e 'laa²¹ gacón³oon. Gajmée'na 'nií¹'na 'in wé¹ tsu gali¹'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² tyii'. ⁹ Joon mo ga'óo³oo jmií²¹² 'aa²¹² jii¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' ga'lín²in cúu'u 'wii²¹² tyiia, tsu 'in tsaru¹u' 'in néei¹ Macedonia gacwo¹o 'e jmaai¹ to² tyiia. Joon coon¹³ la joon jo gauntyí²na jii¹³ jaain²¹ 'naa'. Joon la joon-on ijmáa³gii. ¹⁰ Ní³oo 'e jú³ jai¹² tya' Cristo la joon jon ní³oo 'e tí²-tsii cwo³oo 'e jú³ tyú² tya' Cristo jo 'ee 'laa¹³ cón³oon. Joon jii¹³ jaan²¹naa' 'in néei¹ Acaya ityuu¹³mo jna 'e jmóo³oo la joon. ¹¹ Joon mo jmóo³oo la joon, çti lí¹'naa' 'e jo 'iin²¹²gii 'naa'? Jo lí¹'naa' la joon tsu ní² Dios xiiala 'e 'iin²¹²na 'naa'.

¹² Joon ijmáa³gii jii¹³ la nigajmáa³aa. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa^{21a} tyú² tya'a yaai 'in tsá² do 'in 'iin²¹²in jmáa¹'na coon²¹ røø²¹ coon¹³ jna'a coon¹³ 'e to² jmoo²¹o'o.

¹³ Tsu 'in tsá² do jo tsei¹² lí¹ apóstoles,

coon²¹ 'ido tóo². Li' jmoo¹-o 'e lí¹'i apóstoles tya' Cristo. ¹⁴ Joon jo 'ná¹ jmoo²¹o' tsa'goo¹²¹-tsi' mi lí¹in la joon, tsu 'wii' 'ña'a Satanás jmeei¹³ 'ña'a 'e lí¹'i lawa jaain²¹ ángel 'in tyú¹. ¹⁵ Joon wana gajmee¹ 'i fii²¹² 'ña'a 'in tsá² do 'e lí¹'i 'in tyú¹, la joon ijmáa¹'na tsá² tya'a. Pe mo li tsei¹ 'i'ii²¹ 'in tsá² do jii¹³ la tí²'i tya' 'e gajmaa¹'na.

Wúu¹ 'e ganí²¹ Poo²

¹⁶ Fuu²¹²uu 'naa' tún¹: jo lí²'naa' 'e tsá² caa²¹na. Pe wana lí²'naa' la joon, nuu²¹duu' 'e jú³ lo 'e faa^{121a} jaain²¹ tsá² caai²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a. ¹⁷ Jo gatyú² Ña'ñu¹u' jna to² 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e jú³ lo, jii¹³ 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'nií¹'na lawa'a jaain²¹ tsá² caa²¹na. ¹⁸ La faa^{121a} jú³ tyú² tya'a yaai la joon ifuu²¹²uu. ¹⁹ Tsu 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei¹²¹ tsá² caai²¹ tsu jmií¹-oo' 'áai'. ²⁰ Joon 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in lí¹in fii²¹² 'naa', si 'in 'iin²¹²in cón² jilaa¹²¹ 'e 'oo²oo' 'ee, si 'in 'iin²¹²in tyu¹² to² 'naa' 'ee, si jo tsái¹-tsi 'naa' 'ee, si jnáa¹'na ní²'i 'ee. 'Áai' 'wo²-oo' coon¹³ jileei¹²¹ la 'ii. ²¹ Pe jna'oo'o, jo gatyá¹-tsii¹ i jmoo²¹o'o jilaa¹²¹ 'elo joon tsu 'wii¹³ joon jo galítsái¹-oo' jna'a.

Joon wana lí² faa^{121a} tsá² xeei¹²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a la joon jon lí¹'ii jna, xufiin¹³ lawa'a tsá² caa²¹na ifaa^{121a}. ²² ÇTi faa^{121a} 'in tsá² do jmií¹ tya' tsá² Israel? Fo¹oo jna jon. ÇTi lí¹'i 'in tsá² do tsá² Israel? Jna jon lí¹'na la joon. ÇTi lí¹'i 'in tsá² do jún² tya' 'lí²¹² Abrraham? Lí¹'na la joon jon. ²³ ÇTi jmoo¹o 'ido to² tyu¹² Cristo? Jna jmóo³gii lagi 'ido xufiin¹³ lagi tsá² caa²¹mo fo¹²oo. Nijmáa³aa to² 'ii²¹gi lagi 'ido, joon gapoo¹ tsá² jna 'láai²gi lagi 'ido, joon gatain² tsá² jna 'nuñí³ 'láai²gi lagi 'ido, joon 'láai² naa¹³ coon²¹xu-u jo gajún¹na. ²⁴ Joon 'ná² naa¹³ gapoo¹ 'i 'in tsá² Israel jna coon¹³ 'nií²¹² azote. Dyadyá² tsi 'nú¹ tsi gapoo¹ jna la cafu. ²⁵ Joon 'ni¹ naa¹³ gapoo¹ tsá² jna coon¹³ sií². Joon cafu gatyuu¹³ tsá² jna coon¹³ cuun²¹². Joon 'ni¹ fu gatyú² 'e barco do 'e 'yúu³na. Joon cafu 'yúu³na jmi¹'ni¹³ coon²¹ núu¹ coon²¹ jmií²¹². ²⁶ Coon²¹ tøø²mo 'yúu³na fu¹ li licón² jmií²¹ jna, joon li seen²¹in 'uun²¹. Joon 'iin²¹²in tsá² jmee¹'i jna la tsá² góo³oo tiin¹³ la 'in jo lí¹'i la

joon. Joon doñixiia' ngíí' ngíí' na tóí' 'mó' sí 'yúu'na ciudad 'ee, si jee²¹² tyiia²¹ 'ee, si ni jmi'ñi'¹³ 'ee, si jee²¹² tsá² 'e lí² jin^{12o} 'e jai¹² líi²ⁱ 'ee. ²⁷ Ga'woo^{21o}oo 'áai' joon gamóo^{3oo} wúu¹, 'láai²gi fu jo cwúu^{3na} li ngíí' joon tsaun'áa^{3na} joon unjmí³na tsu jo 'e sá² dō¹³ō. Joon galicwoč^{3na} tsu jo 'ee sin¹³iin sá².

²⁸ Joon fee¹gi lagi jilaa¹²ⁱ 'elo ga'i¹-tsii 'áai' tya' jileei¹²ⁱ 'in tsá² jai¹² líi²ⁱ Cristo catyaa²ⁱ. ²⁹ La líi¹ⁱ 'ii líi¹ⁱ jna jon, wa'a 'woo'i, la joon jon 'woo¹ⁱ jna jon. Joon wa'a xuu¹²ⁱ tsaa², jna jon 'i¹-tsii 'áai' 'wii¹²ⁱ tya'a. ³⁰ Tsu 'wii¹³ joon wa fuu^{212uu} 'naa' 'e tyú^{2u} tyiia 'ñii'a ifuu^{212uu} 'naa' jilaa¹²ⁱ 'e 'e^{12e} 'naa' 'e wa'a jo p³-tsii. ³¹ Joon Dios, Jmii²¹ Na'ñu^{1u} Jesucristo, ñii^{1o} 'e fuu^{212uu} la jai¹². Joon jiin¹³ 'ii tíi²ⁱ wa'a un'goo^{1o} tsá² 'ii coon²¹ tō²mo. ³² Joon mo taan^{212na} na fuu²¹ Damasco 'in tsa'a^{1o} do to² tyu' rō^{1o} Aretas gali'iin²¹²ⁱⁿ taain¹³ jna 'ñuñ³. Joon gasii²¹ⁱ 'láa² wa jō²ō la caain²¹ li ngíí' tsá² 'e 'oo²¹ 'e ngó¹ cu¹² lí² 'e fuu²¹ do. ³³ Pe gaxaa^{1mo} tsá² jna, yúu^{3na} mi^{1tō}, coon²¹ ootoo²¹ tsi 'e 'oo² do. Joon galáa^{2moo} la joon.

12

La wa'a 'e gacii^{1o} Poo²

¹ Jo 'ee to² 'i³gi tyiia wa'a fuu^{212gii} 'e tyú² tyiia 'ñii'a pe 'ná¹-a fuu^{212gii} jilaa¹²ⁱ 'e gacii³ⁱⁱ coon¹³ jilaa¹²ⁱ 'e ga'e¹² Na'ñu^{1u} jna. ² Cwii^{1moo} jaain²¹ tsá² 'in jai¹² líi²ⁱ Cristo. Joon ningóo¹ dyatyán² jiin²¹ 'e gasaa¹ⁱ 'ido fu ñu^{1fú}. Gangóo¹ fu coon²¹ li sii²¹ ñu^{1fú} ti¹² 'ni¹. Jo ñii³ⁱⁱ wa'a gangóo¹ moo¹ taa²ⁱ si jo ngóo¹ 'ee. Jiin¹³ Dios ñii¹ⁱ. ³ Pe ñii^{3oo} 'e gasaa¹ⁱ 'in tsá² do fu ñu^{1fú} jiin¹³ jo ñii³ⁱⁱ wa'a 'yuu¹ⁱ moo¹ taa²ⁱ si jo 'yuu¹ⁱ 'ee. Jiin¹³ Dios ñii¹ⁱ. ⁴ Joon fu ñu^{1fú} do ganúu^{2u} júu³ 'uui²¹ 'áai' 'e jiin¹³ jaain²¹ tsá² tíi²ⁱ faa^{12ia}. ⁵ Lí¹-i jmáa^{3aa} jlō^{1na} 'nii'a 'wii¹³ jaain²¹ tsá² la 'ii, pe jo lí² jmáa^{3aa} jlō^{13na} 'wii¹³ 'ñii'a. Unjlō^{13na} 'ñii'a jiin¹³ wa'a jo p³-tsii. ⁶ Joon wana fuu^{212uu} 'e tyú² tyiia 'ñii'a jo 'yuu² caa^{21na} tsu fuu^{212uu} jiin¹³ la jai¹² pe jo fuu^{212uu} la joon. Tsu jo 'iin^{212na} wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e fee¹gi tyiia lagi jō²ō 'e jmóo^{3oo} si 'e ganúu^{2uu} foo^{12oo} 'ee.

⁷ Joon xufiin¹³ fee¹¹ 'áai' jilaa¹²ⁱ 'e ga'e¹² Dios jna, jo unjlō^{13na} 'ñii'a tsu Dios

gacwo^{1o} jna 'e galíi^{1na} coon²¹ jmoowúu¹ 'e lí² lawa coon²¹ tóon¹ yu² ngú^{3uu}. Lawa'a 'e^{12e} Satanás jna wúu¹. ⁸ Joon gamí³ⁱⁱ 'ni' naa¹³ tyani Na'ñu^{1u} wa'a iláa^{2na} 'e jmoowúu¹ tyán^{3aan} do. ⁹ Pe Na'ñu^{1u} gajin^{12o} sii¹²ⁱ jna: "Lín^{2mo} tyi¹ⁱ 'e 'iin^{212na} 'ñu. Joon mo 'woo²ⁱ tsá², joon lí² li²ⁱ tsá² 'e 'ii¹²ⁱ tyiia uncoon¹³ 'ido." Tsu 'wii¹³ joon unjlō^{13na} 'e jo p³ 'oo^{2oo} tsu coon¹³ la joon lí² li²ⁱ tsá² 'e coon¹³ 'ii¹²ⁱ tya' Cristo jmóo^{3oo} jilaa¹²ⁱ. ¹⁰ Unjlō^{13na} 'e jo p³ 'oo^{2oo}, unjlō^{13na} jon mo ungo²ⁱ tsá² jna, coon¹³ jilaa¹²ⁱ jmí²¹² 'aa²¹², joongi mo 'ō¹ⁱ tsá² jna coon¹³ jilaa¹²ⁱ fa¹² ga'oo^{2oo} 'wii²¹² Cristo. Tsu mo jo p³ 'oo^{2oo} 'ñii'a lí² cwo¹² Cristo jna p³.

Í¹-tsi Poo² 'in tsá² jai¹² líi²ⁱ Cristo néei¹ Corinto

¹¹ Tyitsaa^{212mo} gafuu^{212uu} 'e tyú² tyiia 'ñii'a tsu jo mo faa^{13naa} la joon. Joon 'naa'oo¹ 'ná¹ foo^{13naa} 'e tyú² tyiia, tsu jiin¹³ xu¹ 'e fee¹gi lagi jna 'in tsá² do 'in jin¹²ⁱⁿ 'e líi¹ⁱ apóstoles 'in tyiin^{2gi} lagi jna, 'in tsá² do 'in líi^{1naa} tsá² tya'a. Joon jo 'ee to² 'iin³ jna. ¹² Joon la 'ii²¹² taan^{2na} jee²¹² 'naa' gajmáa^{3aa} la jmoo^{1o} apóstoles 'e litsaa^{2mo}-'oo¹ 'e la ja^{2mo} líi^{1na} apóstol tya' Cristo. Gajmáa^{3aa} milagros, joon gajmáa^{3aa} jon lí² 'e ganga'goo^{21-1oo} xufiin¹³ gafaa¹²ⁱ tsá² 'laa¹²ⁱ tyiia. ¹³ Joon cwaain¹ tyii' jo gajmee^{1na} 'naa' xaa^{12gi} lagi 'in tsá² jai¹² líi²ⁱ Cristo 'in néei¹ li xii^{1a}, jiin¹³ jo mo gacóon^{3oon} 'laa¹³ tya' jiin¹³ jaan^{21naa} 'wii¹³ 'e júu³ tyú² do. ¡Fee¹! jmáa^{2-1oo} 'wii²¹² tyiia!

¹⁴ Ti lí² ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajō^{3na} 'naa' joon jo 'iin^{212na} untyi^{2na} 'naa'. Tsu jo 'iin^{212na} 'e 'oo^{2xuu}, jiin¹³ 'e 'iin^{212na} wa'a 'ii^{13naa} jna 'e 'yaa^{1-1oo}. Tsu sáa³ jmi²¹ tsá² 'ná¹ uncaain²¹ cuu² tya' jōon'on jon'on jōon'on tya' sáa³ jmi²¹. ¹⁵ Joon 'e 'yaa¹-tsii 'in'fin'na jilaa¹²ⁱ 'e 'oo^{2oo} tya' 'e tyú² tyii' joon ca icwo^{13oo} 'ñii'a tya' 'e tyú² tya' almas tyii' xufiin¹³ líi^{2na} 'e 'láai^{2gi} 'e 'iin^{212na} 'naa' 'e xugu¹ 'iin^{212naa} jna.

¹⁶ Joon xufiin¹³ 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' ñii^{1o} 'e jo gacóon^{3oon} 'laa¹³ tyi^{1naa}, 'in tsá² do jin¹²ⁱⁿ 'e tíi^{21na} 'áai' joon gacon^{13oon} 'naa' tōo². ¹⁷ Fee^{13naa} jna: ¿Ti gacon^{13oon} 'naa' tōo² 'wii¹³ⁱ 'in tsá² do 'in gasín^{3na} jee²¹² 'naa'? ¹⁸ Gamí³ⁱⁱ tyani Tito wa'a tsajō²¹²ⁱ

'naa' joon gasíi³na 'in tsaru¹'u' catyaa²¹ do. ¿Ti gacon¹² Tito do 'naa' tóo²? 'E la ja¹²mo, 'in tsá² do 'i'-tsi la 'i'-tsii cwáain¹ tyi'naa' joon jmoo¹o la jmóo³oo tyii'. ¹⁹ ¿Ti líi²naa' 'e un¹øø¹na'a yaia'a tyani²ii'? Jo jmoo²¹o'o la joon tsu tyani Dios fee¹³na'a 'naa' joon coon¹³ 'e sii²¹ Cristo. Joon jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'o, tsaru¹'u' 'in 'iin²¹²na, jmoo²¹o'o wa'a lí² licwii¹mogii¹ Dios. ²⁰ Tsu 'goo¹²¹oo 'e mi yajøø²¹²na 'naa' jo ngi¹ 'naa' jii¹³ la 'yaaí¹-tsii jon'gi jmóo³oo jii¹³ la 'yaaí¹-oo' 'naa'. 'Goo¹²¹oo 'e xee²¹naa' ruu¹²¹naa', joongi 'óo²oo' tsiwúu¹. Seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in 'nii¹²¹-tsi, joongi 'in 'i'-tsi yaai, joongi 'in jmoo¹o 'atsáa¹-a, 'in faa¹²¹a 'e gó² tya' ruu¹²¹i, 'in unjløø¹³i yaai, joon 'in to¹² mii¹³. ²¹ Joon 'goo¹²¹oo 'e 'áa³aa fa'ii²¹ tyani Dios 'wii¹³ 'in líi¹³ 'naa' mi yajøø²¹²na 'naa' joon 'wii¹³ 'in líi¹³ 'naa' ci¹³oo 'áai¹ 'wii¹³ tsaa² ga'naa¹ 'naa' la mo jéei¹. Joon jo gatúu² 'naa' jilaa²¹ 'e gali¹líi¹³naa', joon jo gatúu² 'naa' feei¹²¹ tsa¹² tsá² xeei¹²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó²gi 'e gajmaa²aa'.

13

Júu³ lí gatséi¹

¹ Ti lí ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajøø²¹²na 'naa'. Joon lí²-i 'nii¹ tsaruu¹²¹ jii¹³ coon¹³ 'e júu³ røø²¹ coon¹³ tya' gáí¹ gaai²¹ testigo. ² Joon mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa' lí ti tún² gafuu²¹²uu 'naa' joon fuu²¹²uu 'naa' lí wíin² jileei¹²¹ 'naa' coon¹³ 'in tsá² do 'in ga'noo¹o tsaa² 'e jo jmáa³gii feei¹-tsii tya' 'in 'noo¹o tsaa² mi yíi³aa tún¹. ³ Cwoliñii²ii' 'e faa¹²¹a Cristo 'wii²¹² jna, joon jo galíi¹ Cristo 'e 'wóí¹ jee²¹² 'naa' pe ga'e¹² 'naa' 'e 'ii¹²¹ tya'a. ⁴ 'E la ja¹²mo, gajúun²mo Cristo tsaa² crúu¹ lawa jaain²¹ tsá² 'wóí¹ pe jii¹o coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Dios. La joon jon jna'a, líi¹na'a tsá² 'wóí¹mo la 'ii, pe sicaan²¹na'a coon¹³on jii¹'i'in jon coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí² uncoon¹³na'a 'naa' cwii¹naa' Dios.

⁵ Cón²oon' cwáain¹ wa'a ngii²ii' jii¹³ la jai¹² líi²naa'. Cón²oon' cwáain¹ yaanaa'. Cwoliñii¹ii' 'e ngi¹ Jesucristo jee²¹² 'naa' wa' 'e la ja¹²mo jai¹² líi²naa' 'ii. ⁶ Joon líi²na 'e líi¹¹ 'naa' 'e ngi¹ Jesucristo coon¹³ jna'a. ⁷ Joon mii²¹i'i tyani Dios 'e jo jmaa²aa' jii¹³ coon²¹ 'e gó². Jo mii²¹i'i la joon wa'a 'i'-tsi tsá² tyú² tyii'i. Jii¹³ 'e 'ii²¹² jna'a

'e jmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú². Jo 'ee lí¹ wa'a 'i'-tsi tsá² 'e jo tseen²¹ to² tyii'i. ⁸ Tsu 'wii¹³ joon, wa'a jmoo²oo' 'e jai¹² jo 'e sá² 'e fee¹³na'a 'naa' jii¹³ lí uncoon¹³na'a 'naa' 'e jai¹²gi líi²naa'. ⁹ Joon jløø¹³moo¹o mo líi¹na'a tsá² 'wóí¹ pe 'naa'gii' líi¹naa' tsá² pi³-tsi joon mii²¹i'i tyani Dios 'wii¹³ 'naa' 'e ijmee¹³¹ Dios 'naa' tsá² 'in galityú¹mo 'naa'. ¹⁰ 'Yuto² joon sii³na 'e jí² lo tíi²i 'naa' mo jo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'e jo 'ná¹-a jmáa³aa 'gøøi¹³gii coon¹³ 'e to² 'óo³oo mi yíi¹aa, tsu 'in Ña'ñu¹'u' gacwo¹o jna 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna 'naa' 'e licwii¹naa' 'ii jon' wa'a 'e xéé¹na 'e jai¹² líi²naa'.

¹¹ Tsee²mo júu³ tyiia, tsaru¹'u', joon mii³ii tyani²ii' wa'a 'noo²oo' jii¹³ 'e tyú²-u, joon nuu²uu' júu³ tyiia, canii²mo 'i'-oo', joon cwoseen²¹moo' 'e tyú². Joon 'in Dios 'in 'iin²¹²in jna' joon jmoo¹o 'e tyú² si¹ii¹³-tsi' ingi¹ coon¹³ 'naa'. ¹² 'Aa²¹²moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ júu³ tyú². ¹³ Joon 'in tsá² jai¹² líi²i Cristo 'in néei¹ lo jin¹²in 'aa²¹²moo'.

¹⁴ 'E 'ii¹³naa' 'e cwa¹³ tya' Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Cwoliñii²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'naa' joon 'e ngi¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tí²ⁱ tsá² 'in néei¹ Galacia

*Siin⁴ in Poo² 'e jí² lo tí²ⁱ 'in jai² líí² Cristo
néei¹ Galacia*

¹Jna-a, Poo², sá³na 'e jí² lo. Joon líí¹na apóstol, joon jon' tsá² 'in nigatyiin¹³ jna la joongi jon' tsá² 'in nigasiin¹ in jna pe Jesucristo coon¹³ Dios Jmii²¹ nigatyiin¹³ jna joon 'ii nigasiin¹ in jna. Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹ a jii¹ Jesucristo do jee²¹² líí²¹². ²Jna, Poo², coon¹³ 'in tsaru¹ 'u' catyaa² 'in taain²¹² coon¹³ jna lo, sii²¹ jna'a 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai² líí² Cristo néei¹ coon²¹ li sii²¹ Galacia. ³Cwauncwaa¹³ Dios Jmii²¹ 'naa' joon cwoseen²¹ mo 'naa' tyú² tyani¹ coon¹³ Nā'nū¹ Jesucristo. ⁴Joon Jesucristo do gajaan²¹ mo 'ña'a ijuun¹ 'in 'wii¹³ tsaa² tyijna¹ 'e coon¹³ la joon lí² láa² mo jna' 'e juncwii²¹ gó² lo jii¹³ la nigali¹ 'iin²¹² in Dios Nū¹ tyii' jma¹ a. ⁵¡Cwoun'goo²¹ o tsá² Dios coon²¹ tøø² mo! Amén.

Jo 'e sá¹ júu³ xii¹²¹ wa' lí² jma¹ tiin¹³ tsá²

⁶Tsa'goo²¹-tsii¹ 'áai¹ tsu jmoono nigatiui² 'naa' Dios 'in nitø² 'naa' coon¹³ 'e niga-jmaa¹ a Cristo 'wii¹³ 'naa', joon niga'láa² 'wii²¹² jmaa² aa' nū¹³ coon²¹ júu³ xii¹ wa' lí² jma¹ tiin¹³ tsá². ⁷Pe jo 'ee júu³ xii¹ sá² 'e la jai² wa' lí² jma¹ a tiin¹³ tsá². Pe seen²¹ mo 'inlíí¹³ 'in untyí² 'naa' joon 'iin²¹² in 'in tsá² do unsií² 'e júu³ tyú² tya' xiaala jmoo¹ o Cristo tiin¹³ tsá². ⁸Pe wana cwo¹ tsá² 'naa' coon²¹ júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisí²ⁱ lagi 'e júu³ tya' Cristo 'e ga'ii¹³ 'naa' 'e gacwó¹³ o 'naa', cwojme²¹ mo Dios 'ii xufiin¹³ jna 'ñii¹ a si jaain²¹ ángel jó¹ fu ñū¹ fú² 'ee. ⁹Joon la nigafo² oo la mo jée¹ joon nano fo² oo tún¹: wana cwo¹ 'inlíí¹³ tsá² 'naa' júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisí²ⁱ lagi 'e júu³ 'e ga'ii¹³ 'naa', cwojme²¹ mo Dios 'ii.

¹⁰Mo fo² oo la joon, ¿ti líí² naa' 'e 'iin²¹² na liseen²¹ na tyú² coon¹³ tsá² si coon¹³ Dios 'ee? ¿Ti líí² naa' 'e jmóo³ o jmaai¹³ 'e tí²-tsi tsá²? Tsu wana jmóo³ oo jii¹³ 'e tí²-tsi tsá² jo líí¹ na tsá² 'in jmoo¹ o jii¹³ la to² tyú² Cristo.

Xiiala galí² 'e lí² in Poo² apóstol

¹¹Pe cwoliñí² 'naa', tsáru¹ 'u', jo gajooin²-tsi tsá² 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e cwóo³ oo. ¹²Jo ga'ii¹³ na 'e júu³ do wa' tya' jii¹³ jaain²¹ tsá², jon'gi wa' tsá² ga' e¹² e jna, pe 'ña' a Jesucristo gajmaa¹ a 'e líí¹ 'ii.

¹³Joon niganū² 'naa' xiiala nigajmaa³ aa la mo jée¹ mo gaun'góo³ oo Dios coon¹³ la tíisi² tya' tsá² Israel. Ní³ 'naa' xi-aala ga'øø² na coon¹³ 'e 'gøø¹³ tya' 'in tsá² jai² líí² Cristo 'in gatyiin¹³ Dios. Joon gali¹ 'iin²¹² na wa' 'iin² na 'in jai² líí² Cristo coonti. ¹⁴Joon cwáain¹ tya' 'e tíisi² tya' tsá² Israel gacwán¹ na líí¹ gi lagi 'in tsá² góo³ oo 'in coon²¹ røø² na coon¹³, tsu jna-a gajmaa³ gi coon²¹ tún² la tíisi² tya' tsacøø¹³ tyiia. ¹⁵Pe Dios nigatyiin¹³ jna la ñū¹ gi iliseen²¹ na, joon gatø² jna coon¹³ 'e fee¹ 'tsi tyiia. Joon mo gali'yaai¹-tsi, ¹⁶gajmaa¹ 'e licwii¹ na Joon'on, 'e coon¹³ la joon ilijmaa¹³ aa júu³ tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon mo galí² jilaa²¹ 'elo, jo 'iin gaunngí³ jii¹³ jaain²¹, ¹⁷jon'gi wa' a gangó³ oon Jerusalén wa' a ngajøø²¹² na 'in tsá² do 'in líí¹ apóstoles la jée¹ 'gi lagi jna. Li' chí¹³ gajmaa³ aa, gangó³ oon la jmoono fu coon²¹ li sii²¹ Arabia joon mo ngayuui¹³ joon gangó³ oon fu Damasco tún¹.

¹⁸Joon mo ningó¹ 'ni¹ jii²¹ gangó³ oon fu Jerusalén. Joon galicwii¹ na Tú³ joon gataan²¹² na dya'ñá² jmií²¹² coon¹³ on. ¹⁹Pe jo 'in apóstoles catyaa² do gamáa¹ na jii¹³ Jacobo 'in ruui¹²¹ Nā'nū¹. ²⁰Joon tyani Dios fuu²¹² uu 'naa' 'e la jai² 'e júu³ lo.

²¹Mo galicíi²¹ gi joon gangó³ oon coon²¹ li sii²¹ Siria coon¹³ li sii²¹ Cilicia. ²²Joon 'in tsaru¹ 'u' 'in jai² líí² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Judea jo mo gangaa¹ jna jii¹³ coon²¹ naa¹³. ²³Jii¹³ nigajmaa¹ a 'in tsá² do júu³ jin¹² in: "In tsá² 'in niga'øø² jna' la mo jée¹, nano ngii¹ to² cwo¹ 'e júu³ tyú² 'e jo² líí² na lo. Cwo¹ 'ido 'e júu³ tyú² 'e la mo jée¹ gali¹ 'iin²¹² in wa' 'iin² mo." ²⁴Joon gacwo¹ o 'in tsá² do 'maai¹³ Dios cwáain¹ tyiaina.

2

Ga'ii²¹ 'in apóstoles catyaa² do Poo²

¹Joon mo gangíi¹ gi dyatyú² jii²¹ joon gangó³ oon tún¹ Jerusalén coon¹³ Bernabé. Joon gajée¹ moo jon Tito. ²Gangó³ oon tsu Dios gajma² a jna júu³ 'e 'ná¹ ní³ ii. Joon

fu Jerusalén do ga'e¹³ee 'in tsá² do 'e júu³ tyú² 'e nigacwo¹²oo 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Pe ga'e¹³ee li' coon¹²¹ 'in líi¹ tsacøøi¹¹³ jee²¹² 'ii tsu jo gali'in²¹²na wa'a 'e to² 'e nigajmáa³aa si 'e to² jímáa³aa 'ee ilí² jo 'ee to² tí². ³Joon 'in Tito do, xufiin¹¹³ jo líi¹ tsá² seein²¹ Israel do, jo galí² wa'a 'ii¹²¹in 'ido 'e lí² circuncisión, ⁴xufiin¹¹³ 'in líi¹ tsá² do gali'in²¹²in wa'a 'ii¹²¹in Tito do 'e lí² do. Joon 'in tsá² do, 'in gali'in²¹²in la joon, jo líi¹ tsaru¹¹u' la jai¹², jii¹¹³ ga'lí² jee²¹² jna'a 'uun²¹mo. Ga'lí² 'in tsá² do jee²¹² jna'a wa'a ilí² jøø²ø xiiala galáai² Cristo Jesús jna'a la to² tyú² ley do, joon 'iin²¹²in wa'a lí² 'núu¹ jna'a coon¹¹³ ley do tún¹. ⁵Pe jii¹¹³ catá² jo gacwóo¹³o wa'a jée¹ jna'a, tsu gali'in²¹²mo'o 'e lí² 'e 'oo²gii¹ 'e júu³ jai¹² do tya' 'e tiin¹¹³ tsá².

⁶Joon 'in tsacøøi¹¹³ do jo gatsaa¹²¹a jii¹¹³ coon²¹ wa'a lí² un'láai² 'e júu³ tyiia. Pe cwáain¹ tyiia jo 'ee tsa'goo¹-tsii tya' 'in tsacøøi¹¹³ do tsu jo jmoo¹o Dios 'ii¹²¹ coon¹¹³ 'e ní² tsá². ⁷Xu la wa'a tsa'láai² júu³ tyiia, galiñí² 'in tsá² do 'e nigacwo¹¹o Dios jna 'e to² do wa'a cwo¹³oo 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹¹³ tsá². Nigacwo¹¹o Dios jna 'e to² do jii¹¹³ la nigacwo¹¹o Tú³ to² wa'a cwo¹¹o tsá² 'e júu³ tyú² do tya' tsá² Israel. ⁸Tsu coon²¹ røø²¹ 'in Dios 'in nigasi¹in Tú³ líi¹ apóstol jee²¹² tsá² Israel, 'ii jon nigasi¹in jna líi¹na apóstol jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁹Tsu 'wii¹¹³ joon, Jacobo, coon¹¹³ Tú³ coon¹¹³ Wó³, 'in líi¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii, mo galiñii¹ xiiala nigajmaa¹ Dios coon¹¹³ jna, gason¹¹on cwóo³oo coon¹¹³ cwoo²¹ Bernabé lawa coon²¹ lí² 'e røø²¹ sii²¹¹i coon¹¹³on. Sii²¹¹i røø²¹ wa'a tsá² jna'a 'e tsajmoo²¹o to² jee²¹² 'in tsá² jo seein²¹ Israel la 'ii²¹² tsajmaa¹ 'ido to² jee²¹² tsá² Israel do. ¹⁰Gami¹o wa'a jii¹¹³ jo 'iin²-tsii¹ 'in tsá² tañí² do. Joon gacwo¹²-tsii nigajmá³aa 'elo.

Mo gají²in Poo² Tú³ fu Antioquía

¹¹Pe mo gacwé¹ Tú³ fu li taan²¹²na fuu²¹ Antioquía gají²na 'ii tyani¹ tsu nigajmaa¹ 'e jo tii² jmaa¹. ¹²Tsu la nifu mo gatyí¹a Antioquía do gagøø¹²¹ caain²¹ coon¹¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel do. La joon gajmaa¹ a ca mo gatyali²in 'in líi¹ tsá² gasii¹in Jacobo. Mo ngayuui¹¹³ joon ga'láa² Tú³ 'wii¹²¹ jmaa¹ coon¹²¹ 'ña'a, jo gøø¹²¹gi caain²¹ coon¹¹³ 'in

tsá² jo seein²¹ Israel do tsu 'goo¹²¹o Tú³ nei¹² líi¹ 'in tsá² coon²¹ poo²¹² 'in jin¹²¹in 'e 'ná¹ 'ii¹²¹ tsá² 'e lí² circuncisión do joon jmáa¹ a jilaa¹²¹ tii¹² tya' tsá² Israel. ¹³Joon 'in tsá² Israel catyaa¹² 'in jai¹² líi¹² Cristo néei¹ do galí² tún² 'i-tsi coon¹¹³ Tú³ do joon cagi Bernabé gasii² røø²¹ coon¹¹³ 'ido coon¹¹³ 'e gó² jmoo¹o. ¹⁴Pe mo gamó¹oo xiiala jo nijmoo¹o røø²¹ coon¹¹³ 'e jai¹² tya' 'e júu³ tya' 'e tiin¹¹³ tsá² gafuu²¹²uu Tú³ tyani jileei¹²¹ tsá² do: "Nú-u, 'in líi¹ tsá² Israel, joon nigajmaa² a la jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel, jon'on la jmoo¹o 'in tsá² Israel; ¿xiia lí¹ 'iin²¹²u'un tyu¹²u to² tsá² jo seein²¹ Israel wa'a jmáa¹ a la jmoo¹o tsá² Israel?"

Nijmaa¹ a Dios tiin¹¹³ tsá² Israel tsu 'wii¹¹³ jo¹o líi²

¹⁵Jna'a líi¹na'a tsá² Israel coon¹¹³ 'e seen²¹na'a, jo líi¹na'a tsá² 'noo¹o tsa² lagi 'in tsá² catyaa¹². ¹⁶Xufiin¹¹³ joon né²oo¹ 'e jo mo gajmee¹ Dios tsá² tyú¹ tyani¹¹ jii¹¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹¹³ nigajmaa¹ 'ido jii¹¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés. Gajmee¹ Dios tsá² tyú¹ tsu 'wii¹¹³ ja¹²mo galíi¹ Jesucristo. Tsu 'wii¹¹³ joon jo¹o galíi² jna'a Jesucristo 'e coon¹¹³ la joon lí² jmee¹ Dios tyú¹na'a tsu 'wii¹¹³ 'e jai¹² líi²na'a jon' wa' tsu 'wii¹¹³ nigajmoo²¹o la to² tyu² ley. Tsu jo untyú¹ Dios jii¹¹³ jaain²¹ tsá² tsu 'wii¹¹³ 'e nigajmaa¹ a la to² tyu² ley.

¹⁷Joon jna'a, wa'a 'iin²¹²na'a 'e untyú¹ Dios jna'a 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Cristo galí² 'e líi¹na'a tsá² 'in røøi²¹ tsa². Wana la joon, ¿ti lí² 'øøi²¹-tsi tsá² 'e Cristo nigajmaa¹ a wa'a 'ná² jna'a tsa²? ¿Esa la joon tsu jo lí² jmá¹ Cristo wa'a 'ná² jna'a tsa²? ¹⁸Tsu wana gajma¹aa tún¹ 'e ni'ín¹na do pe jna-a nigarøø²¹na tsa². ¹⁹Tsu najúun²mo cwáain¹ tya' ley do, joon 'e ley do nigajngaa¹¹³mo jna. Najúun²mo cwáain¹ tya' ley do yu to² 'e liseen²¹na tya' Dios. ²⁰Jna ni líi²¹²mo tsu najúun²mo caan²¹mo coon¹¹³ Cristo tsa¹ crú¹³. Tsu 'wii¹¹³ joon jon' jna 'in seein²¹ nano pe Cristo seein²¹ coon¹¹³ jna. Joon xufiin¹¹³ 'e seen²¹mogii, seen²¹mo tsu 'wii¹¹³ 'e jai¹² líi²na 'in Jón¹ Dios, 'in nigali'in²¹²in jna joon gajan²mo 'ña'a 'e júun²in 'wii²¹² tyiia. ²¹Joon jo jmáa³aa 'e jo 'ee to² tí² 'e feei¹¹-tsi Dios tyiia tsu wana

gajmeei¹ Dios xúfiin¹¹³ jaain²¹ tsá² 'e tyúí¹ tsu 'wii¹¹³ nigajmaa^{1a} la to² tyu¹² ley jo 'ee to² 'íi³ 'e nigajuuin² Cristo wa' la joon.

3

¿Noo 'e gajmaa^{1a} tiin¹¹³ 'naa', 'e ley do si 'e júu³ jai¹² 'e galíi² 'naa' 'ee?

¹¿Líi¹ báí¹ 'naa', tsaru^{11u} 'n' néei¹ Galacial ¿'lin nigacoon¹²¹ 'naa' too² 'e jo jmaa²gíi' núu¹³uun¹ 'e júu³ jai¹² do? Tsu coon¹¹³ 'e júu³ nigacwoo²¹o' tyi'naa' gasí¹³i 'naa' coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ xiaala gajuin¹ Jesucristo tsaa¹ crúu¹³. ²Síi¹³duu¹ jna 'e 'iin²¹²na foo²oo': ¿Tí ga'íi¹¹³'naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tsu 'wii¹¹³ gajmaa²aa' jiin¹¹³ la to² tyu¹² ley tya' Moisés si 'wii¹¹³ gajai¹² galíi²'naa' 'e júu³ ganuu²uun¹ 'ee? ³¿Tí caa²¹²'naa' 'e lí² lín²'naa' wa lí² tyéé¹'naa' coon¹¹³ waa¹²¹ p³ tyii¹ yaanaa' 'e niga'láa² 'wii²¹² jmoo²oo' coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios? ⁴¿Tí jo 'e nigali¹'fin³ to² jilaa¹²¹ wúu¹ 'e nigañi²ii'? ¿Jo cwo^{11o} Dios wa la joon! ⁵Joon mo gacwei¹² Dios 'in Espíritu Tyú² tya' tya' tya' joon gajmaa^{1a} milagros jee²¹² 'naa', ¿xiia lí¹ gajmaa^{1a} la joon, tsu 'wii¹¹³ nigajmaa²aa' la to tyu¹² ley si tsu 'wii¹¹³ jai¹² galíi²'naa' 'e júu³ niganuu²uun¹ do 'ee?

⁶Joon ja¹²mo galíi² Abraham Dios joon tsu 'wii¹¹³ joon ga'ii¹²¹mo Dios 'ii' 'e tyú¹-i. ⁷Joon tsu 'wii¹¹³ joon cwoliñ² 'naa', 'in jo¹² líi² Dios la jo¹² líi² Abraham do, 'i-i líi¹ la jai¹² jún³ tya' Abraham. ⁸Joon Dios, ñii¹o jéei¹gi, iuntyú¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel coon¹¹³ 'e jai¹² líi² Cristo. Joon Dios gajma^{1a} Abraham júu³ 'e júu³ tyú² lo, jin¹²in: "Iuncwaa¹³na jileei¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'wii¹¹³ cwáain¹ tyi'i." ⁹La joon iuncwaa¹³ Dios 'in jai¹² líi² 'ii caan²¹mo coon¹¹³ Abraham, 'in nigajai¹² líi².

¹⁰Joon jileei¹²¹ 'in tsáai¹-tsi wa ilí² jmáa^{1a} ley tya' Moisés ijma¹ Dios 'ii¹²¹ 'ii²¹ tya'a tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: "Jileei¹²¹ 'in jo untsiin¹ jilaa¹²¹ 'e toon¹on ni jí² tya' ley ijma¹ Dios 'ii¹²¹ 'ii²¹ tya' i." ¹¹Joon tyú² nee²¹e 'e jo untyú¹ Dios jiin¹¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹¹³ nigajmaa^{1a} jiin¹¹³ la to² tyu¹² ley do; tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: "In nigauntyú¹ Dios 'ná² ngí¹ 'e jai¹² líi² Dios." ¹²Joon 'e gajmaa^{1a} tsá² 'e ley tya' Moisés do jo coon²¹ rø²¹ 'e jai¹² líi² Dios tsu jin¹² ni jí² do:

"In jmoo^{1o} la to² tyu¹² ley do, coon¹¹³ joon iseein²¹."

¹³Joon Cristo niga'láa²mo jna' 'e jmá¹ Dios 'ii¹²¹ 'ii²¹ tyi' 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' ley do tsu Dios gajmaa^{1a} 'ii¹²¹ 'ii²¹ tya' Cristo 'wii¹¹³ jna', tsu ni jí² tya' Dios jin¹²: "Ijma¹ Dios 'ii¹²¹ 'ii²¹ tya' jileei¹²¹ tsá² 'in táain² tsaa¹ crúu¹³," ¹⁴La lo galí² 'e lí² uncwaa¹³ Dios tsá² jo seein²¹ Israel 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús jiin¹¹³ la júu³ ga'íi¹ tya' Abraham. La joon lí² 'ii¹³na' coon¹¹³ 'e jai¹² líi²'naa' 'in Espíritu tya' Dios 'in nigajin¹² Dios incwoi¹² jna'.

'E ley do coon¹¹³ 'e júu³ ga'íi¹ Dios tya' Abraham

¹⁵Tsaru^{11u}, fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwáain¹ la jmoo^{1o} tsá²: Mo síi¹ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² si 'íi¹ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² 'ee joon tsaa¹²¹ tsá² unnicwoo^{21o} joon jiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² wa jo la jai¹² jon'gi lí² wa'a tsa'láai²gi. ¹⁶Joon ga'íi¹ Dios 'e júu³ do tya' Abraham coon¹¹³ jún² tya'a. Joon 'e júu³ tya' Dios do jo gajin¹²in: "jileei¹²¹ jún² tyi'i", wa' 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'in fúu¹. Pe gajin¹²in: "jún² tyi'i"; 'e coon¹¹³ la joon 'øøi¹²¹-tsi tsá² jaan²¹mo, joon 'in jaain²¹ do líi¹ Cristo. ¹⁷'E fuu²¹²uu 'naa' lo: Gacwoo^{1o} Dios 'e ley tya' Moisés tyán² ciein¹³ jiin²¹ tsi dyadya¹ jiin²¹ mo gangíi¹ ga'íi¹ 'e júu³ tyiin² do tya' Abraham. Joon 'e ley do jo lilí² wa'a jo tseein²¹gi 'e júu³ tyiin²¹ ga'íi¹ Dios tya' Abraham ca la mo jéei¹gi. ¹⁸Joon wa mo'o gauntyú¹ Dios tsá² 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' ley tya' Moisés, jo mo gauntyú¹ Dios 'in tsá² do 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' 'e júu³ ga'íi¹ tya' Abraham do. Pe gacwo^{1o} Dios Abraham 'e júu³ tyiin² do 'e 'yaai¹-tsio tsu ja¹²mo galíi² Abraham 'ii.

¹⁹Wa'a la joon, ¿'ee to² 'íi³ 'e ley tya' Moisés do? 'E ley do gajó² mo lí² ciin²¹gi 'e júu³ tyiin² do i'e¹²e tsá² xiaala lí² tsaa². Joon gataa^{121a} 'e ley do ca gajó² 'in "jún²" do 'in gacwo^{11o} Dios 'e júu³ tyiin² do. Joon 'in ángeles gacwo^{1o} Moisés 'e ley do, joon Moisés do galíi¹ 'in ngíi¹ júu³ tya' Dios. ²⁰Joon wana 'íi¹ tsá² júu³ tyiin² jiin¹¹³ la 'i'-tsi 'ña'a jo 'néi² 'in ngíi¹ júu³ tya'a. Joon 'in Dios líi¹ jaan²¹mo.

'Yu² to² tya' ley

²¹¿Tí lí² jin¹² tsá² 'e ley tya' Moisés 'e faa^{121a} lí² cií¹³ lagi faa^{121a} 'e júu³ tyiin² ga'íi¹

Dios? ʔEsa lí² la joon! Tsu wa mo'o galisá² coon²¹ ley 'e lí² jmée¹ tsá² tyú¹ coon¹³ Dios joon i'ii²¹ Dios tsá² coon¹³ 'e gajmaa¹a 'e to² tyú² ley lo. ²² Pe jiin¹³ la gajin¹² jí² tya¹ Dios 'e jilee¹²¹ mo líí¹ tsá² 'in jmoo¹o jiin¹³ la to² tyú² tsaa². 'E coon¹³ la joon lí²-i 'ii²¹ jilee¹²¹ 'in jai¹² líí² Jescuristo 'e júu³ tyiin² do 'e ga'í¹ Dios.

²³ Joon la nu'gi incwé¹ Cristo ilí² 'e jai¹² líin²na¹ 'ii, la wa'a sijní¹¹³ mo¹ coon¹³ 'e ley lo. La wa'a nisijní¹¹³ mo¹ jna¹ 'yíia¹³ joon ca mo gacwé¹ Cristo. ²⁴ Joon 'e ley do la wa'a niga¹a¹ mo¹ jna¹ ca mo gacwé¹ Cristo joon ngajéé¹³ mo¹ jna¹ tyani Cristo do 'e coon¹³ la joon lí²-i untyúu¹ mo¹ Dios jna¹ coon¹³ 'e jai¹² líí²na¹. ²⁵ Pe nano nicwé¹ mo¹ Cristo 'e lí² jai¹² líin²na¹ 'ii joon la joon jo 'ná²gí¹ 'e ley no 'e 'ái¹gi jna¹.

²⁶ Tsu coon¹³ 'e jai¹² líí²na¹ Cristo Jesús líin²na¹ jóon¹ Dios. ²⁷ Joon jilee¹²¹ na¹ 'in gasaai²¹ jmí¹¹ ilicaana²¹ na¹ coon¹³ Cristo nigalín²na¹ 'e líí¹na¹ la líí¹ Cristo. ²⁸ Joon tyani Dios jo líí¹gí¹ tsá² Israel jon'gi líí¹gí¹ tsá² jo seen¹²¹ Israel; jo líí²gí¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyú² tsá² si tsá² 'in jmoo¹o to² la 'iin²¹² in yaai 'ee; jo líí¹gí¹ tsañuu¹ si tsamí² 'ee, tsu jaan²¹ mo líí¹na¹ 'in nigauncaain²¹ coon¹³ Cristo Jesús. ²⁹ Joon wana líí¹na¹ tsá² tya¹ Cristo líí¹moo¹ jon jú² tya¹ 'líí²¹² tsafee¹¹ Abraham. Joon i'ii¹³ na¹ lawa coon²¹ 'e tíí²moo¹ 'e júu³ tyiin² do 'e ga'í¹ Dios tya¹ Abraham.

4

¹'E ʔoí¹²¹-tsi 'e fo¹³oo lo: la jee²¹² siján² jaain²¹ jóon¹ tsá² i'ii²¹ tya¹ 'e ití²¹ coon²¹ rø²¹ líí¹ la líí¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyú² tsá², xufiin¹³ 'ii-o líí¹ fii²¹² jilaa¹²¹ 'e sá². ² Tsu seen²¹ mo tsá² 'in 'aa¹ 'ii joon tyu¹² to² 'ii ca tsín¹ jiin²¹ jiin¹³ la gajin¹² jmí¹¹. ³ La joon jon lí² coon¹³ jna¹, lawa¹a 'e xuu²¹² mo¹, joon 'e ley do tyú² to² jna¹ joon ga¹¹-tsi¹ jiin¹³ 'e sá² juncwí¹² lo. ⁴ Pe mo gatsín¹ jiin²¹ jiin¹³ la ga¹¹-tsi Dios 'ña¹a, gasiin¹ in Dios jóon¹ on 'in gangatyéin¹ jaain²¹ tsamí². Joon galí¹¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in 'ná² jmá¹ la to² tyú² ley. ⁵ Gajó² la joon, joon coon¹³ la joon ilí² láai² jna¹ coon¹³ 'e ley 'e tyú² to² jna¹ do. 'E coon¹³ la joon lí² 'ii²¹ mo¹ Dios jna¹ lawa jóon¹o.

⁶ Joon, tsu 'wii¹¹³ líí¹na¹ jóon¹ Dios, gasii¹ in Dios Espíritu tya¹ Jóon¹ on Jesús 'e tsa¹² alma tyi¹na¹. Joon 'in Espíritu 'yuui² alma tyii¹ 'oo'o, tø¹ø Dios Jmí¹² jín¹² in: "¡Ñu¹²!" ⁷ Joon tsu 'wii¹¹³ joon jo líí¹gí¹ la líí¹ tsá² 'in jmoo¹o la to² tyú² tsá², pe líí¹na¹ jóon¹ Dios. Joon wa¹ líí¹na¹ jóon¹ Dios 'wii¹¹³ cwáain¹ tya¹ Cristo i'ii¹³ na¹ la tíí²¹ 'ii²¹ jóon¹ Dios.

Cu¹²-tsi Poo² coon¹³ 'in jai¹² líí²¹ 'in néei¹ Galacia

⁸ Joon la mo jée¹¹, mo jo mo galicwii¹na¹ Dios Jmí¹², líí¹na¹ tsá² 'in jmoo¹o la to² tyú² dioses 'in gajmee¹ tsá², 'in jo líí¹ dios la jai¹². ⁹ Pe la no nigalicwii¹moo¹ Dios Jmí¹² owa¹a 'e tyú²gí¹ fo¹²oo 'ee, nigalicwii¹mo Dios 'na¹. Wa¹a la joon, ¿'ee lí¹ cii¹¹³ yaanaa¹ jmoo²oo¹ tún¹ 'e jo 'oo¹o pí³ wa¹a jmá¹a tiin¹³ 'na¹ joon jo 'ee to² 'í¹? Líí¹na¹ la líí¹ tsá² 'in 'iin²¹² in jmá¹ la to² tyú² 'e jooin¹-tsi tsá² yaai. ¹⁰ Jmoo²oo¹ jmí¹²¹ 'áai¹, mo tí² jmí¹²¹ tya¹ sii¹²¹, si jmí¹²¹ tya¹ jiin²¹ 'ee, si doñi¹ ee jmí¹²¹ 'ee 'e seen²¹ na¹ tyú² coon¹³ Dios. ¹¹ Cu¹²-tsi¹ 'e to² tyiia¹ 'e gajmáa³aa jee²¹² 'na¹ jo 'e galilí¹¹ 'ee.

¹² Tsaru¹u¹, mí³í¹ tyan²¹i¹ ilín²na¹ tún¹ la líí¹ jna tsu nigalí¹na la líí¹ 'na¹. Jo mo gajmee¹¹³ na¹ jna jiin¹¹³ xu¹a la mo jée¹¹ la joon jon nano. ¹³ Tsu ñí² 'na¹ 'e gacwo¹³oo 'na¹ 'e júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹³ tsá² mo 'wiin²¹² tsu 'wii¹¹³ 'e tsaa¹³oo. ¹⁴ Joon jo gali¹ee¹¹na¹ jna tsu 'wii¹¹³ 'e jmoowúu¹ 'e tyaan¹ lo. Pe ga¹i¹¹³ moo¹ jna lawa 'e líí¹na jaain²¹ ángel tya¹ Dios si lawa 'e líí¹na 'ña¹a 'ee Cristo Jesús. ¹⁵ ¿'Ee galí² coon¹³ 'e tyú² sáan²aan¹ coon¹³ jna? Lí²-i fo¹³oo 'wii²¹² tyi¹na¹ wu xu¹u ilí² 'wóo¹³oo¹ mí² unni²¹i¹ yaanaa¹ cwoo²oo¹ jna. ¹⁶ Pe nano, ¿ti nigali¹ee¹¹na¹ jna tsu 'wii¹¹³ nigafuu²¹²uu 'na¹ 'e júu³ 'e la jai¹²?

¹⁷ In tsá² 'in 'e¹² 'na¹ no 'áai¹ untyúu¹i¹ 'na¹ pe 'e gó² 'í¹-tsi. Jiin¹³ 'e tyaa¹¹oo¹ wa¹ ituu²na¹ jna¹a. 'E coon¹³ la joon ijmaa¹aa¹ núu¹³uun¹ to² tyú¹² 'ii. ¹⁸ Joon tyú²-u wa¹a untyúu¹i¹ tsá² tsá² xeei¹²¹ wa¹a 'í¹-tsi tsá² jiin¹³ 'e tyú²-u, pe 'ná² jmá¹a la joon coon²¹ tøø²mo, jon¹ wa¹a jiin¹³ mo ngí¹³ coon¹³ 'na¹. ¹⁹ Lawa xuu¹²¹² tyiia líí¹ 'na¹, joon 'wii¹¹³ tyi¹na¹ 'e móo³oo wúu¹ la wúu¹ ni² tsamí² mo tí lí² liseein²¹ yuun²¹ tya¹a.

Joon la joon imóo³oo wúu¹ ca galíi¹naa¹ tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyu¹² Cristo. ²⁰'Áa¹mo 'iin²¹²na wa¹ mo tyíin¹³na coon¹¹³ 'naa¹ nano 'e lí² fuu²¹²uu 'naa¹ coon¹¹³ júu³ xiiá¹g¹ tsu jo ñí³ii 'ee 'í-tsii tyi'naa¹.

Xiiala galíi¹ Agar coon¹¹³ Sara

²¹Sii¹³du 'naa¹ jna jilee¹²¹ 'naa¹ 'in 'iin²¹² 'naa¹ 'e tyu¹² ley to² 'naa¹: ζTi jo mo ganúu¹³uun¹ la gajin¹² ley do? ²²Tsu 'e ley do jin¹² 'e galiseein²¹ gáí¹ yuun²¹ tsañuu¹ tyá¹ Abraham. Joon 'in yuun²¹ nifu do galiseein²¹ tyá¹ jaain²¹ tsamí² 'in jmoo¹o to² inuu tyá'a. 'In tsamí² lo líi¹ esclava, 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu¹² tsá² 'ii. Joon, 'in yuun²¹ jaain²¹ dogi galiseein²¹ tyá¹ tsamí² tyá'a 'in lí² jmá¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in. ²³Joon 'in yuun²¹ 'in galiseein²¹ tyá¹ 'in tsamí² líi¹ esclava do galiseein²¹ la liseein jilee¹²¹ yuun²¹ catyaaí². Pe mo galiseein²¹ Isaac, 'in yuun²¹ tyá¹ 'in tsamí² 'in lí² jmá¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in, gauntsiin¹mo 'e júu³ tyiin² 'e ga'ii¹ Dios tyá'a. ²⁴E cwáain¹ lo lí¹ lawa coon²¹ cwáain¹ tyá¹ tsá². La je tún² júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios líi¹ 'in gáí¹ tsamí² no. 'In tsamí² galisii²¹ Agar, 'in líi¹ esclava do, líi¹ la lí¹ 'e júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios yu¹ moo¹²¹ Sinaí. Joon jilee¹²¹ 'in jóon¹on 'in tsamí² lo 'in líin² esclavos jon. ²⁵Agar do líi¹ la lí¹ 'e moo¹²¹ sii²¹ Sinaí 'e si¹² coon²¹ lí¹ sii²¹ Arabia. La lí¹ 'e moo¹²¹ Sinaí la mo jéei¹ la joon lí¹ Jerusalén nano tsu jilee¹²¹ 'in tsagoo¹o 'e fuu²¹ do 'ná untsiin¹ jiiin¹³ la to² tyu¹² ley 'e ga'ii¹²¹ yu¹ moo¹²¹ Sinaí. ²⁶Pe 'e Jerusalén ná¹ fu ñá¹fú² jo tyu¹² to² ley do joon líi¹na¹ tsagoo¹o 'e fuu²¹ joon. ²⁷Tsu la jin¹² jí² tyá¹ Dios: Tsamí² jo 'in yuun²¹ tsatyéein¹, cwoun-jløøi¹³ 'wo'o. Unjløøi¹³ 'wo'o 'in jo 'in xuui²¹² seen²¹ tyá'a.

'Nu 'in jo mo gangó¹ wúu¹ tyá¹ tsamí² mo liseein²¹ jóon¹on, 'óo²o 'e jløø¹³u'u.

Tsu 'in tsamí² 'in jo mo galiseein²¹ yuun²¹ tyá'a, 'ii-i 'in tsafúui¹gi jóon¹on lagi 'in tsamí² 'in seen²¹ ñuu¹ tyá¹.

²⁸Tsaru¹u', jna' líi¹na' la líi¹ Isaac tsu líi¹na' jóon¹on jiiin¹³ la júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios. ²⁹'In xuui²¹² tyá¹ Agar do galiseein²¹ la liseein²¹ jilee¹²¹ xuui²¹² catyaaí². Joon 'in xuui²¹² tyá¹ Agar do ga'øø¹i 'in xuui²¹²

jaain²¹ do 'in galiseein²¹ coon¹¹³ 'ii²¹ tyá¹ Espíritu Tyú². La joon jon lí² la no. 'In tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la to² tyu¹² ley i'øø¹mo jna' 'in jai¹² líi¹ Cristo. ³⁰Pe ζ'ee jin¹² júu³ tyá¹ Dios? La joon jin¹²: "Wóoi caluu 'in tsamí² 'in líi¹ esclava coon¹¹³ jóon¹on tsu 'in yuun²¹ tyá¹ 'in esclava do jo lí² 'ii²¹²i caain²¹ 'e gatí²i coon¹¹³ 'in yuun²¹ tyá¹ 'in tsamí² 'in lí² tyu¹² to² do." ³¹La joon, tsaru¹u', jo líi¹na' xuui²¹² tyá¹ 'in esclava do 'e tyu¹² to² ley jna' pe líi¹na' xuui²¹² tyá¹ Sara 'in tsamí² 'in lí² tyu¹² to².

5

Tá² téein¹-oo' tsu nicaláa²mo Cristo 'naa¹

¹Tsu 'wii¹³ joon tá² téein¹-oo' coon¹¹³ 'e galáai² Cristo jna' joon jo cwéi¹gi yaanaa¹ wa¹ a líin²naa¹ tsá² tún¹ 'in jo lí² tyu¹² to² yaai. Tsu 'e ley do lí², lawa coon²¹ 'mo² tsityi² tyá¹ tsá², 'e joon jo lí² cwó²o wa¹ tyu¹² tsá² to² yaai.

²Núu²duu', tsu jna, Poo², fuu²¹²uu 'naa¹, jo 'ee to² 'í³ Cristo tyii' wa¹ 'ii¹³naa¹ 'e lí² circuncisión. ³Tsu fuu²¹²uu 'naa¹ tún¹ 'e doñi¹in 'in 'iin²¹²in 'ii²¹ 'e lí² do 'ná² untsiin¹ jilaa¹²¹ ley tyá¹ Moisés. ⁴Joon jilee¹²¹ 'naa¹ 'in 'iin²¹²in wa¹ a untyú¹ Dios 'naa¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa²aa' jiiin¹³ la to² tyu¹² ley do nigatiú¹moo¹ Cristo, joon nigajmaa²oo' coon¹²¹ wa¹ 'e lí² feei¹gi-tsi Dios tyii'. ⁵Pe jna'gii¹ coon¹¹³ 'ii²¹ tyá¹ Espíritu sijaan²¹a'an wa¹ a untyú¹ Dios jna'a tsu 'wii¹³ jai¹² líi²na'a Cristo. ⁶Tsu wana sicaan²¹na' coon¹¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'í³ wa líi¹na' 'e lí² circuncisión do si jo líi¹na' 'ee. 'E 'í³ to² tyi' 'e li'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na' tsu 'wii¹³ ja¹²mo galíi²na' Dios.

⁷'Naa', cwolín²naa' røø²¹ la mo jéei¹. Pe nano, ζ'iin gajmaa²a gajni¹²¹ 'naa¹ wa jo jmaa²gii¹ núu¹³uun¹ 'e júu³ la jai¹² lo? ⁸Jon¹on Dios gajmaa²a 'e joon, lí¹ 'ii-o catø²ø 'naa'. ⁹La 'øø¹²¹-oo' no, coon¹¹³ ca pi¹³ tyiian¹³ do ilí² iróon² jilaa¹²¹ con² do; la joon jon jaain²¹ tsá² lí² uncaain²¹ tsá² fúui¹ wa a núu²uun júu³ tyá'a. ¹⁰Joon jo cu¹²-tsii coon¹¹³ Na'ñu¹u' 'wii¹³ 'naa¹ 'e jo unsi²naa¹ 'e 'i¹-oo' jilaa¹²¹ 'e niga'e²ee 'naa'. Pe i'e¹² Dios wúu¹ 'in untyíin² 'naa', jo 'ee cwáain¹ tyá¹gi doñi¹in.

¹¹Joon 'inlíi¹³ cwo¹⁰ jna tsaa² 'e 'ee¹ jna tsá² 'e 'ná² 'ii²¹ tsá² 'e lí² circuncisión do. Pe jo 'l'øøi¹¹gi tsá² Israel jna wa mo'o 'ee²¹ee 'e 'ná¹ 'ii²¹ tsá² lí² circuncisión. Pe 'øøi¹¹gi 'ido jna tsu 'wii¹³ fuu²¹²uu 'ido 'e gajuuin²¹ Jesús tsaa² crúu¹³ 'wii'i tya' tsaa² tya'a. Joon 'wii¹³ joon 'ee¹mo 'ido jna. ¹²Pe tya' 'in tsá² 'in ngí¹ to² untyfiin² 'naa' tsáai¹gi-tsii wa' 'wó¹mo yaa-i jee²¹² 'naa' coonti.

¹³Tsaru¹¹u', gatø¹² Dios 'naa' 'e seen²¹naa' siláa²naa' 'e tyú²uu' to² yaanaa'. Seen²¹naa' siláa²naa' pe jo cwéi¹ yaanaa' wa'a jmaa²aa' 'e gó² 'e 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'. Pe cwéi¹ yaanaa' wa'a uncóon¹³on' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' yaanaa'. ¹⁴Tsu wana jmoo²oo' jiiin¹³ la jii¹² 'e júu³ lo: "Cwoli¹iin²¹²moo' tsaruu¹²¹naa' jiiin¹³ la 'iin²¹²naa' yaanaa'", iuntsiin¹naa' jilaa¹²¹ ley catyiaa². ¹⁵Pe wana 'eei¹ 'naa' joongi mi¹³ 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa', xiiala iliseen²¹naa' tyú² la 'oo¹²¹ yaanaa' 'e la joon?

Xiiala líi¹ tsá² 'in jmoo²o jiiin¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taain²¹²

¹⁶Pe fuu²¹²uu 'naa': Ngí²hí to² jmoo²oo' la to² tyú¹² Espiritu tya' Dios joon coon¹³ la joon jo jmaa²aa' 'e gó² jiiin¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'. ¹⁷Tsu 'e ngú¹ taan²¹²naa' no jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaa¹-tsi Espiritu tya' Dios. La joon jon 'in Espiritu do jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaa¹-tsi 'e ngú¹ taan²¹²naa'. 'Aa¹a ngú¹ taan²¹²naa' 'in Espiritu do, la joon jon Espiritu 'aa¹o ngú¹ taan²¹²naa'. Joon tsu 'wii¹³ joon jo cwó¹i jmaa²aa' jiiin¹³ la 'iin²¹²naa'. ¹⁸Tsu wana cwéi¹ 'naa' yaanaa' 'e tyú¹² Espiritu to² 'naa' jo tyú¹²gi ley to² 'naa'.

¹⁹Joon jo wúu¹ líi¹² tsá² 'e 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²naa' jmá¹, 'iin²¹²in fee¹²i tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹, 'iin²¹²in jmá¹ jilaa¹²¹ 'e 'leei¹²¹ tsá², joon 'iin²¹²in jmá¹ jilaa¹²¹ 'e 'yaa¹-tsi 'na'a. ²⁰Joon 'e ngú¹ taan²¹²naa' 'iin²¹²in un'goo¹o jileei¹²¹ dioses tya'a 'in gajmee¹i yaa¹ joon tí²-tsi jmáa¹a júu³ loo¹, 'eei¹ ruu¹²¹i, 'noo¹o mi¹³ joon 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹. Joon jo wúu¹ tí² 'nii¹²¹-tsi, joon jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o jiiin¹³ tya' 'e yaa¹. Joon 'iin²¹²in jmáa¹ a poo²¹² la 'ii¹³ tsá², si jmáa¹ a coon²¹ poo²¹² tya' 'na'a 'ee. ²¹Joongi 'oo¹o tsii²¹² wúu¹, joongi jngaa¹¹³ tsá², joongi ngí¹ to² 'iin¹ joongi to²o mi¹³ mo 'iin¹in joongi jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e catyiaa² 'e li la lo.

Joon fuu²¹²uu 'naa' tún¹ la nafo¹¹oo la mo jéi¹ do, 'in jmoo¹o la lo jo lí² wa' tsatáai¹ li tyú¹² Dios to² tsá².

Xiiala líi¹ tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in Espiritu

²²Pe 'in Espiritu do jmoo¹o wa'a li'iin²¹²mo tsaruu¹²¹i joongi jmoo¹o wa'a jmá¹ tsá² jløø¹³i, joongi 'e seein²¹ tyú² coon¹³ Dios la joon jon la 'oo¹²¹ yaa¹. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² do lí² líin² tsá² tsá² feei¹¹-tsi, joongi tsá² 'wó²-tsi, joongi tsá² 'in uncoon¹³ tsá² xeei¹²¹, joongi tsá² 'in untiin¹³ júu³ tya'a. ²³'In Espiritu do uncoon¹³ tsá² 'e seein²¹ tyú²-tsi joon 'e lí² tyú¹² to² yaa¹. Joon jiiin¹³ coon²¹ ley jo sá² wa'a jmaa¹ 'ii²¹ tya' 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa¹²¹ 'elo.

²⁴Joon jileei¹²¹ 'in líi¹ tsá² tya' Cristo Jesús lawa nigatáan¹ in tsaa¹ crúu¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²in. ²⁵Joon wa' seen²¹na' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² do, cwongi²¹ jon coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu do.

²⁶Joon coon¹³ la joon jo lí² jmé¹na' jloo¹³ yiaa' tsu wana jmoo²¹o' jloo¹³ untyíi²na' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² joongi 'oo²¹²o' tsii²¹² wúu¹.

6

Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹

¹Tsaru¹¹u', wana gajiiin²¹naa' jaain²¹ tsá² 'in nigatøi¹² tsaa² tya'a, 'naa', 'in ngí¹gi coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu, 'ná² uncóon¹³oon' 'ido 'e jiiin¹³in coon¹³ Cristo. Joon 'ná² jmaa²aa' 'e 'wó²-oo' coon¹³on. Coon¹²¹ tún² 'ná² jmaa²aa' tsu coon²¹ jo¹ ngái¹ la no wa 'naa'gi¹ gaxuu¹²¹ 'naa' tsaa² tyii'. ²Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o fa¹³ joon coon¹³ la joon lí² untsiin¹naa' 'e ley tya' Cristo.

³Tsu coon¹²¹ tsá² too² yaa¹ wa'a líi² tsá² 'e tsá² 'in tyiin² 'ii, pe jon'gi 'in tyiin² 'ii. ⁴'Ná¹-a tyá²a tsá² cwáain¹ tya'a la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala to² nigajmaa¹ a wa'a cwo¹¹i 'e tyúu¹ cwáain¹ tya' 'na'o, jon' wa' cwáain¹ tya' tsá² xeei¹²¹. ⁵'E juncwii²¹ tya' tsá² li la li láa¹ a joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹ cón² láa¹ 'na'a.

⁶Joon jileei¹²¹ 'in núu²un 'e júu¹ tyú² tya' Dios 'e 'e¹² e tsa tí²i uncoon¹³ 'in tsá² do 'in 'e¹² 'ii coon¹³ 'e tyú² tya'a.

⁷Jo cóon¹³oon' too² yaanaa': 'e líi²naa' 'e lí² unsíi² tsá² 'e to² nigatyú¹² Dios. Tsu 'e

jún² 'e jñi¹ tsá² la joon jon cón² tsá² mi tí²
'e garoo²¹. (Wa jñi¹ tsá² cwuu²¹ joon coon²¹
tsá² cwu¹ tya'a mo garoo²¹o.) ⁸ La joon jon
wa' jmoo¹o tsá² jilaa²¹ 'e gó² 'iin²¹²in ngú¹
taan²¹²in, 'e gó² do jon ijma¹ júuin² li gat-
séi¹. Pe wana jmoo¹o tsá² jiin¹³ la 'yaai¹-tsi
Espíritu tya' Dios, 'in Espíritu do ijmaa¹a
'e seen²¹mo 'in tsá² do coon²¹ tøø²mo. ⁹ Jo
cwo'woo²¹oo' 'e jmoo²oo' 'e tyú²; tsu wana
jmoo²¹o' taa¹²¹gi' ca gati² 'ii¹²¹ 'e garoo²¹ 'e
sá² 'e lee²¹e'. ¹⁰ Tsu 'wii¹³ joon cwojmoo²¹o'
'e tyú² tya' jileei¹²¹ tsá² mi lí². Cwojmoo²¹o'
la joon 'e tyiin²gi nifu tya' tsaru¹u' 'in jai¹²
líi²¹ Cristo.

Júu³ lí tséi¹

¹¹ Ní²duu' xiaala coo¹³ 'e júu³ lo 'e
gatón³oon ni mo'jí² lo coon¹³ cwó³oo.
¹² 'In tsá² do 'in 'iin²¹²in wa' 'ii¹³naa' 'e
lí² circuncisión, 'iin²¹²in la joon jiin¹³
wa' iliseen²¹in tyú² coon¹³ 'in tsá² Israel
catyaa² do, 'e coon¹³ la joon jo 'e iní²
wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júu³ tyú² do 'e gajuin¹
Cristo tsaa¹ crúu¹³ 'wii¹³ tyi'. ¹³ Jon' wa'
jiin¹³ 'in tsá² líi¹ lí² circuncisión lí² jmáa¹a
jilaa¹²¹ la jin¹² ley pe 'iin²¹²in 'e 'ii¹³naa'
'e lí² do 'e coon¹³ la joon ijma¹ jloo¹³ 'e
to² tyú² 'ii-o ga'ii¹³naa' 'e lí² do. ¹⁴ Pe wa
jna, cwáain¹ tyiia 'ñii'a, jo 'e sá² wa' jmá³aa
jloo¹³ 'ñii'a. Pe wa'a jmá³aa jloo¹³, jloo¹³
jmá³aa tsu 'wii¹³ nigajuin¹ Ña'ñu¹u' Jesu-
cristo tsaa¹ crúu¹³ 'wii²¹² tyiia. Tsu 'wii¹³
cwáain¹ tya' 'e crúu¹³ do 'e fu juncwii²¹ lo jo
tyu¹²gi to² jna, joon la wa' na'líi²¹²moo tya'
'e fu juncwii²¹ lo. ¹⁵ Tsu wana sicaan²¹na'
coon¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'ii³ tyi' wana
'ii¹³na' 'e lí² do si jo mo 'ii¹³na' 'ee. Jiin¹³
'e 'ii³ to² tyi' wa' 'e lín³na' 'in 'múu²mo'.
¹⁶ Joon cwoliseein²¹ tyú² tyani Dios jileei¹²¹
'in líi¹ la joon, joon cwolifee¹mo-tsi Dios
tya'a, tsu lín² 'ido tsá² tya' Dios 'e la jai¹².

¹⁷ Nano tiin¹³ lí ngóo¹gi do jo 'iin²¹²na
wa'a untyíin² tsá² jna jiin¹³ jáain¹. Tsu lí²-i
líi² tsá² 'e líi¹na tsá² tya' Ña'ñu¹u' Jesús
coon¹³ 'e lí² lí sicwuu¹²¹ tyiia lo.

¹⁸ Tsaru¹u', cwoseen²¹moo' 'e feei¹-tsi
Ña'ñu¹u' Jesucristo 'wii²¹² tyii' coon¹³ ji-
laa¹²¹ 'e 'i¹-oo'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tí²i tsá² 'in néei¹ Efeso

*Siin¹ Poo² 'e jí² lo tya' tsá² 'in jai² líí² Cristo
'in néei¹ Efeso*

¹Jna-a, Poo², síí³na 'e jí² lo. Joon líí¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios la joon. Síí³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in líí¹ tsá² tya' Dios 'in jai² líí² Cristo Jesús néei¹ Efeso. ²Mí³hi tyani Dios 'e wa uncwaa¹³mo 'naa' joun wa cwo¹ Dios Ñu¹u' joongi Ña'ñu¹u' Jesucristo 'naa' 'e seen²¹moo' tyú² tyaniíi.

*'E gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ tyijna' 'wii²¹² tya'
Cristo*

³Ungoo²¹o' Dios tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo 'in líí¹ Jmii²¹, tsu 'wii¹³ sicaan²¹mo' coon¹³ Cristo gauncwaa¹³ Dios jna' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e cwai¹³ 'e sá² ñu'fú² 'e cwo²o Espíritu Tyú². ⁴Joon Dios gatyii¹³in jna' 'wii²¹² tya' Cristo la nu'gi garón² juncwii²¹. Dios gatyii¹³in jna' 'e saan²¹an' 'e cwaa¹³na' tya' a joon 'e jo tsaa² røø²¹gi'. ⁵Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' jiiin¹³ la ga'i¹-tsi 'e jmáa¹ a tyi' la mo jéi¹, ga'ii²¹ Dios jna' 'wii¹³ tya' Cristo 'e líin²na' jóon¹on jiiin¹³ la galí² 'yaai¹-tsi 'ña'a. ⁶Joon coon¹³ la joon lí² ñí²i jileei¹²¹ xiiala 'ya¹²gi' 'e fo'feei¹ tya'a. Joon coon¹³ 'e fo'feei¹ tya'a do gajmaa¹ a Dios ilí² 'ii²¹in jna' coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo tyijna'. ⁷Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹² Dios jna' 'áai', gajmaa¹ a Dios tiin¹³ jna' 'wii¹³ mo gajuin¹ Joon¹on, galifee¹mo-tsi 'wii¹³ tsaa² tyijna'. ⁸Joon Dios niga'e¹² e jna' xiiala 'iin²¹²in jna' 'áai' mo gacwo¹o jna' 'e jmií¹-tsi' joongi 'e øøi²¹-tsi' 'áai'. ⁹Joon niga'e¹² e jna' 'ee 'e 'iin²¹²in jmáa¹ 'e la 'i¹-tsi 'ña'a' 'e jo lí² øøi²¹-tsi tsá². ¹⁰Joon ga'i¹-tsi 'ee ijmaa¹ a mo gacwá¹ jmií²¹² wa' a uncaain²¹ jilaa¹²¹ ilí² tyú² Cristo to², la 'e sá² ñu'fú², la joon jon 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹.

¹¹Joon coon¹³ 'e sicaan²¹na' coon¹³ Cristo ga'ii²¹ Dios jna' la mo jéi¹ 'e 'ii¹³na' 'e tíi²¹na' icwó²o 'ii. Joon jilaa¹²¹ 'elo røø²¹ galí² jiiin¹³ la 'i¹-tsi Dios joon jmo¹o Dios jilaa¹²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e 'i¹-tsi.

¹²Joon la joon, jna'a, 'in nigajai² líí² Cristo nifu, lí² lisaan²¹ a'an jmo²¹o' 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios 'wii¹³ 'e 'ya¹²gi tya'a. ¹³La joon jon 'naa' nigajai² galí²naa' Cristo mo

ganuu²uun' 'e jú³ jai² tya'a, 'e jú³ jai² do tya' xiiala lí² jmáa¹ a Dios tiin¹³naa'. Joon galicaan²¹naa' coon¹³ Cristo, joon ga'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios, 'in líí¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e líí¹naa' tsá² tya' Dios. Joon ga'í² Dios jú³ la mo jéi¹ icwoo¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a do. ¹⁴Joon 'in Espíritu Tyú² do líí¹ lawa coon²¹ jú³ tyiin² 'e cwó² Dios ca mi 'ii¹³naa' 'e tíi²¹naa'. Joon coon¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² 'ii 'wii¹³ 'e 'ya¹²gi tya'a.

*Mí³i Poo² tyani Dios 'wii²¹² tya' 'in jai²
líí²¹ Jesús*

¹⁵Joon tsu 'wii¹³ joon mo ganú³uun xiiala jai² líí²naa' Ña'ñu¹u' Jesús joongi xiiala 'iin²¹²naa' jileei¹²¹ tsá² tya' Dios catyaa², ¹⁶jo¹ ga'íin²-tsii cwó³oo 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyi'naa' coon²¹ tøø²mo, joon mí³hi tyani Dios 'wii²¹² tyi'naa'. ¹⁷Mí³hi tyani Dios tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'in líí¹ Jmii²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi. Mí³hi tyanií¹ wa'a cwo¹ 'naa' ilijmí¹-oo'. 'E coon¹³ la joon lí² øøi²¹-oo' jilaa¹²¹ 'e 'ee'naa' joon licwii¹moo' 'ii 'e tyú²gi. ¹⁸Mí³hi tyani Dios wa'a uncoon¹³on 'naa' i'øøi¹²¹-oo' jilaa¹²¹ 'e sjan² jileei¹²¹ 'in tø² Dios. Mí³hi jon wa'a iliní²ii' xiiala 'ya¹²gi joon xiiala fee¹ 'e sá² tya' Dios icwo¹o 'e tíi²i jileei¹²¹ tsá² tya'a. ¹⁹Mí³hi jon wa'a iliní²ii' xiiala fee¹ 'e wa'a pí³ tya' Dios 'e jo tyéi¹. Joon 'e wa'a pí³ tya'a do jmo¹o to² coon¹³ jna' 'in jai² líí² Cristo. Joon 'e wa'a pí³ tya' Dios do ga'e¹² Dios jna' ²⁰mo gajiiin²¹ Dios Cristo jee²¹² 'lii²¹² joon gajmaa¹ a cwó² 'ido li' cwo²¹o tsáa¹ fu ñu'fú². ²¹Joon gacwó² 'ido li ñigi la jee²¹² jileei¹²¹ tsaa²to², coon¹³ jileei¹²¹ 'in 'oo¹o to². Ñigi 'ii la jee²¹² jileei¹²¹ 'in lí² unsii¹ tsá² jee²¹² 'e juncwii²¹ lo si jee²¹² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'ee. ²²Joon Dios gacwoo¹o wa'a tyú² Cristo to² jilaa¹²¹ 'e sá². Joon gacwo¹o Dios Cristo wa'a iliin¹ mootyi² tya' jileei¹²¹ 'in jai² líí² 'ii. ²³Joon 'in tsá² 'in jai² líí² Cristo líí¹ lawa cuerpo tya' Cristo. Joon jileei¹²¹ 'in jai² líí² Cristo do lawa' la tøøi² cuerpo tya' Cristo. Joon Cristo cwáain¹ tya'a unrøø²¹ i jileei¹²¹ 'ido.

2

*'In²¹²mo Dios jna' 'wii¹³ joon gajmaa¹ a
tiin¹³ jna'*

¹Joon xufiin¹³ líi¹naa' lawa tsá² 'líi²¹² la mo jée¹ coon¹³ jilaa²¹ tsaa² røø²¹naa' joongi coon¹³ jilaa²¹ 'e niga'laa²¹² 'naa', pe Dios nigajmeei¹ 'naa' tsá² jiiin²¹ coon²¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo. ²'Yiia¹³ joon gajmaa²aa' la jmoo²o 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ catyaa², joon gajmaa²aa' jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'in espíritu gó² 'in tyu² to² li' tya'cwii²¹ lacaain²¹ juncwii²¹. Joon 'in espíritu gó² do tyaa¹-tsi jileei²¹ 'in jo jmoo²o nuu¹³ to² tyu¹² Dios. ³La joon líi¹naa' jna'a jon la mo jée¹, ngii²¹i' to² jmoo²o jiiin¹³ la 'ii²¹i', jmoo²¹o' o jiiin¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²na'a joongi joon jiiin¹³ la 'i¹-tsii¹. Joon galíi¹ jna'a tsá² 'in tii² 'ii²¹ 'e wúu¹ i'é²e Dios, coon²¹ røø²¹ la 'in catyaa² 'in 'e¹²e Dios wúu¹. ⁴Pe jo tyé¹ 'e fúu² líi²¹ Dios jna' joon gali¹in²¹²mo jna' 'áai¹, ⁵joon xufiin¹³ lawa 'líi²¹² jna' coon¹³ 'e tsaa² røø²¹naa' gajmeei¹ Dios jna' tsá² jiiin²¹ coon²¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo. Tsu Dios gajmaa² 'e tiin¹³ 'naa' tsu 'wii¹³ 'e fee¹-tsio. ⁶Joon Dios gajmaa² 'a jiiin¹³ 'i' caan²¹mo coon¹³ Cristo Jesús joon gajmaa² 'e 'yii¹² 'a' caain²¹ coon¹³on fu ñu¹fú². ⁷Joon gajmaa² 'a Dios la joon 'e lí 'é²e jée¹gi xiiala gali¹in²¹²in jna' 'áai' joongi xiiala 'wo²-tsi 'áai' tyijna' coon¹³ 'e gajmaa² 'a Cristo Jesús tyi'. ⁸Joon Dios gajmaa² 'a tiin¹³ 'naa' coon¹³ 'e jai² líi²¹naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo 'naa'. Joon jo gajmaa² 'naa' 'yaanaa' 'elo, pe Dios nigajmaa² 'a tyi'naa' 'e jo 'ee 'laa¹³ tyiin¹. ⁹Jo jmaa² 'a Dios tiin¹³ tsá² tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa² 'a tsá², tsu coon¹³ la joon jo lí² jme¹i tsá² jloo¹³ yaai. ¹⁰Tsu Dios nigajmee¹ jna', gajmee¹ jna' sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús yu to² 'e jmoo²¹o' jilaa²¹ to² 'e tyú² jiiin¹³ la niga¹-tsi la mo jée¹.

^E tyú² 'e saan²¹an' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo

¹¹Tsu 'wii¹³ joon cwo²¹ti¹³-oo' xiiala líi¹naa' la mo jée¹. Jo líi¹naa' tsá² Israel 'in niga¹ii²¹ 'e lí² circuncisión 'e jmoo²o tsá² do ngú¹ taain²¹² tsá². Joon 'in tsá² 'in líi¹ lí² do gaunsi¹i 'naa' tsá² 'in jo líi¹ lí² circuncisión. ¹²'Yiia¹³ joon jo cwii¹naa' Cristo. Jo galíi¹naa' tsá² Israel joon jo ñí²ii¹ 'e júu³ ga¹íi²¹ Dios jon'gi 'e júu³ tyiin² gajmaa² 'a Dios coon¹³ 'in tsá² do. Taan²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jo 'e sá² wa' sijaan²aan' joon jo cwii¹naa' Dios. ¹³Pe nano, sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús

nigangatyéen¹naa' coon¹³ Dios, xufiin¹³ la mo jée¹ wíin² taan²¹²naa' coon¹³on. Coon¹³ 'e jmi¹ 'øø² Cristo Jesús nigangatyéen¹naa' coon¹³ Dios. ¹⁴Joon tsu 'wii¹³ Cristo seen²¹na' tyú² tyani Dios. Joon Cristo do gajmaa² 'a wa' ilíin¹na' tsá² goo²¹o' la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo¹ seen²¹ Israel. Joon gauntyee¹ 'e gó² 'i¹-tsi¹ 'e lí la lí coon²¹ 'oo²¹ cwo¹³ 'e si¹² jee²¹² tsá² Israel coon¹³ tsá² 'in jo seen²¹ joon. ¹⁵Joon mo gajúin¹ Cristo gatséi¹mo 'e ley do 'e lí¹ jmaa¹ 'e 'ná¹ jmaa² 'a tsá² joon coon¹³ la joon gajmaa² 'a coon²¹ fuu²¹ 'múui² jee²¹² je tún² fuu²¹ do. Joon sicaan²¹mo coon¹³ 'ido 'e fuu²¹ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon gajmaa² 'a Cristo 'e seen²¹ tsá² tyú²-u jee²¹² 'ii. ¹⁶Joon mo gajúin¹ Cristo tsaa¹¹ crúu¹³ gauntyee¹ 'e gó² do jee²¹² 'e tún² 'e fuu²¹ do joon gajmaa² 'a 'e seen²¹ 'ido tyú² coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon galíi¹ jaan²¹mo.

¹⁷Joon Cristo gájó¹ joon gajma² 'a júu³ jileei²¹ 'e júu³ do tyu² xiiala seen²¹ tsá² tyú². Gajma² 'naa' júu³ 'in seen²¹ wíin² la joon jon 'in seen²¹ tyan¹. ¹⁸Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'e lí² tsatyéen¹naa' coon¹³ Dios Jmii²¹ si líi¹naa' tsá² Israel si jo¹ líi¹naa' 'ee. Jaan²¹mo Espiritu 'in ngi¹ coon¹³ jna'. ¹⁹Tsu 'wii¹³ joon jo liin¹gii¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ pe líi¹naa' tsá² goo²¹o' la líi¹ jileei²¹ 'in líi¹ tsá² tya' Dios. Líi¹naa' tsá² 'in taai²¹² inuu¹ tya' Dios. ²⁰Joon 'naa' líi¹naa' lawa coon²¹ 'nú¹ 'e si¹² ni coon²¹ tiifuu²¹. Joon 'in tsá² apóstoles coon¹³ 'in gacwoo¹⁰ júu³ tyú² la mo jée¹ líi¹ lawa 'e tiifuu²¹ do. Joon 'ña¹ 'a Jesucristo líi¹ lawa 'e cuun²¹² nifu tya' 'e tiifuu²¹ do. ²¹Joon ni Cristo do cwaain¹ 'e 'nú¹ do tyú² sifúui¹³ ca ga'yeei²¹ coon²¹ cwo¹ nacwaa¹³ tya' Ña¹ñu¹u'. ²²Joon 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo uncaan²¹naa' coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² ca galíi¹naa' coon²¹ 'nú¹ lí seen²¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios.

3

Dios gatyaa¹ a cwo²¹ Poo² 'e júu³ tyú² tya¹ a wa¹ a cwó²⁰ 'ido tya' tsá² jo seen²¹ Israel

¹⁻²Tsu 'wii¹³ joon jna-a, Poo², 'e mí³ii 'wii²¹² tyi'naa', joon 'yuu²na 'nuñi³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús. Joon nanuu¹uu¹ 'e 'yuu²na 'nuñi³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo tsu Dios gatyaa¹ a cwó³⁰ 'e júu³ tyú² tya¹ a wa¹ cwo¹³ 'naa' 'in jo seen²¹ Israel. ³Joon

nanuu¹uu¹ xiiala ga'e¹² Dios jna 'e júu³ 'uui²¹ tya'a jii¹³ la júu³ gatoon²xuu¹ ni jí². 'Joon mo jóø²øø¹ 'e jí² lo tsáá¹mo-'oo' 'e cwii³oo' 'e júu³ 'uui²¹ tya' Cristo. 'Joon jo gacwó² Dios wa'a 'e licwii¹ 'e júu³ 'uui²¹ do jii¹³ jaain²¹ la mo jée¹, pe nano niga'e¹² Dios 'e júu³ 'uui²¹ do tya' 'in apóstoles 'in gatyii¹³ 'in coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹⁰ júu³ tyú² tya'a. 'In Espíritu Tyá² tya' Dios ga'e¹² 'e 'in tsá² do 'e júu³ 'uui²¹ do. 'Joon 'e lo-o 'e júu³ 'uui²¹ do: 'e coon¹³ 'e júu³ tyú² tya' xiiala ijma¹ Dios tiin¹³ tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'i'ii¹²¹ 'e tii² coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'in tsá² Israel. Joon ilii¹ coon²¹ cuerpo tya' Cristo la líi¹ 'in tsá² do. Joon 'e júu³ ga'ii¹ Dios cwáain¹ tya' Cristo Jesús tya' tsá² Israel, 'e júu³ do tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel jon.

⁷Joon xufiin¹³ jo tii²na 'e liin¹na tsá² tya'a, Dios gatyii¹³ 'in jna joon gatyaa¹ a cwóó³oo wa'a cwóó³oo júu³ tyú² tya'a. Joon jmaai¹³ coon¹³ 'ii¹²¹ tya'a galí¹ jilaa¹²¹ 'elo. ⁸Joon jna-a líi¹na 'in xaai¹gi la jee²¹² jileei¹²¹ tsá² tya' Dios; pe 'ii-o gacwo¹ jna 'e to² lo 'e 'ya¹²gi wa'a jmaa¹³aa júu³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya' Cristo, joon jii¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi¹²¹-tsi la tí¹ xiiala fee¹ 'e gajmaa¹ a Cristo 'wii²¹² tyi'. ⁹Joon gatyaa¹ a Dios cwóó³oo wa'a jmaa¹³aa jileei¹²¹ tsá² júu³ 'e júu³ 'uui²¹ ga'i¹-tsi Dios ca la mo 'wiin²¹², joon Dios gajmaa¹ a jilaa¹²¹ 'e sá². ¹⁰Galí¹ la joon, 'e coon¹³ la joon lí² 'é²e Dios 'in tyu¹² to² coon¹³ 'in 'oo¹⁰ to² fu ñu¹fú², xiiala gajmaa¹ a tya' 'in jai¹² líi² 'ii². Joon coon¹³ la joon lí² líi¹ 'ido xiiala jmi¹-tsi Dios coon¹³ jilaa¹²¹ 'e sá². ¹¹Joon jilaa¹²¹ 'elo jii¹³ la ga'i¹-tsi Dios lí² coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo, joon gali¹ 'iin²¹² 'in Dios la joon ca la mo 'wiin²¹² joongi coon²¹ tøø²mo. ¹²Joon tsu 'wii¹³ jai¹² líi²na' Jesucristo lí²-i tsatyéen¹na' tyani Dios jo cu¹²-tsi' wa' jo 'ii¹²¹ 'in jna'. ¹³Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyani¹²¹ 'i' jo cwoliin¹naa' tsá² 'in jo tya¹-tsi cwáain¹ tya' 'e móó³oo wúu¹ 'wii¹³ cwáain¹ tyi 'naa', tsu coon²¹ 'e 'yá³ júu³ 'naa' 'elo.

'In²¹²in Cristo tsá²

¹⁴Tsu 'wii¹³ joon si¹³ii wo²jní³ii tyani Jmii²¹ Na'ñu¹u' Jesucristo, ¹⁵'in cwó²o nombre tya' jileei¹²¹, lagi 'in taai² ñu¹fú², lagi 'in taain²¹² juncwii²¹. ¹⁶Mí³ii tyani Jmii²¹ 'e cwó¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyá² tya'a 'e

cwo¹² 'naa' wa'a pí³ tsi alma tyii'. ¹⁷Mí³ii 'e 'wii¹³ 'e jai¹² líi²naa' i'cwó² Cristo alma tyii'. Mí³ii jon 'e tsu 'wii¹³ tá² taan²¹²-oo' coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá². ¹⁸Mí³ii 'e lí¹øøi¹²¹-oo' tyú² coon¹³ 'in catyaa¹² 'in jai¹² líi² Dios xiiala fee¹ 'iin²¹²in Cristo tsá² 'áai'. 'iin²¹²na ilii¹²¹ii' xiiala 'ú² joongi xiiala cwaa²¹ joongi xiiala 'o¹² joongi xiiala ñí¹ 'e 'iin²¹²in Cristo tsá². ¹⁹Mí³ii jon ilii¹³ 'naa' xiiala 'iin²¹²in Cristo tsá² xufiin¹³ jo lí² ne²na' la tí¹. Mí³ii tyani Dios wa'a unrøø¹ Dios 'naa' coon¹³ 'naa'.

²⁰Joon nano, cwolí² jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Dios. Joon coon¹³ 'e 'ii¹²¹ tya'o 'e taa² jna' lí² jmáa¹ a Dios 'wii¹³ tyi' láai²gi 'áai' la la mí²i', lí²-i jmáa¹ a Dios tyi' láai²gi 'áai' ce jo lí² 'i¹-tsi' jilaa¹²¹ 'e lí² jmáa¹ a Dios tyi'. ²¹¡Cwoun'goo'o jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús! ¡Cwoun'goo'o 'ii coon²¹ tøø²mo! Amén.

4

Sicaain²¹ jna' coon¹³ Espíritu tya' Dios ¹Joon tsu 'wii¹³ joon, jna-a, 'in 'yui² 'nuñi³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u', mí³ii tyani¹²¹ 'ii' wa' jmaa²aa' la tii² jmá¹ 'in nigato¹² Dios. ²Cwoseen²¹naa' 'e 'wo²-oo' joongi feei¹-oo' tya' tsá² xeei¹²¹. Cwolifee¹mo-'oo' joongi 'í²du¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'nee'naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'. ³Cwoo¹³-oo' wa' liseen²¹naa' tyú² la 'oo²¹ 'naa' coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in Espíritu Tyá². ⁴Jaan²¹mo líi¹naa' 'in jai¹² líi² Cristo, joon jaan²¹mo Espíritu tya' Dios seein²¹, joon gatø¹² Dios 'naa' 'wa' canii²mo síj²aan'. ⁵Joon jaan²¹mo Ña'ñu¹u' seein²¹, joon coon²¹ 'e jai¹² líi²naa', joon canii²mo jmi¹²¹ saa²¹na', ⁶joon seen²¹mo jaan²¹mo Dios 'in líi¹ Jmii²¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii. Joon 'in Dios do tyu¹²u to² jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii, joon uncoon¹³on jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii, joon ngi¹ coon¹³ jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii.

⁷Pe Cristo nigacwo¹²o jna' la jaan²¹naa' coon²¹ to² jmoó²¹o' jii¹³ la nigali¹ 'iin²¹²in 'naa'. ⁸Tsu 'wii¹³ joon jin¹²in ni jí² tya'a: Mo gasoo¹o fu yu¹² juncwii²¹ gatøø²¹o fúui¹ 'in gali¹i,

joon gacwo¹⁰o tsá² 'e 'yaai¹-tsio. ⁹Joon, ¿'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² mo jin¹² 'e jí² do "gasoo¹o fu yu¹² juncwii²¹?" 'øøi¹²¹-tsi tsá²

'e jin¹² 'e nifu 'ii-o gajgaai¹ fu ni cwo¹³ juncwii²¹. ¹⁰Joon 'in nigajngaa¹ do 'ii-i 'in nigasoo^o li ñii²gi fu ña¹fú² 'e coon¹³ la joon lí² unrøø¹i jilaa¹²¹ coon¹³ 'ña'a. ¹¹Joon gacwo¹³ 'o la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² coon²¹ to² 'e jmáa¹a. 'Inlíi¹³ gajmee¹i Cristo apóstoles, 'inlíi¹³gi gacwo¹³ to² 'e jma¹a tsá² júu³ tya¹ Dios, joon seein²¹gi 'in gacwo¹³ wa'a cwo¹³ 'e júu³ tyú² tya¹ xiiala jmá¹ Dios tiin¹³ tsá². Seen²¹mo joon tsacøøi¹³ 'in 'e¹²e 'naa'. ¹²Gajmaa^o la joon 'e tyaa¹ tyú² jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jímáa¹ 'ido to² tya¹. Gajmaa^o la joon joo 'e cwo¹³ pí³ jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii. ¹³Joon ijmaa¹a la joon ca liin¹na' jaain²¹na' coon¹³ 'e jai¹² líi²na' joongi coon¹³ 'e cwii¹na' 'in Jón¹ Dios; ca liin¹na' tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai¹² líi²na', joon ca liin¹na' ce tí¹ la líi¹ Cristo. ¹⁴Joon jo líi¹gi' la líi¹ xuui²¹² 'in unsi²¹ 'e 'í¹-tsí jmoono tsu jo ñii¹ joon tsalín²mo coon¹³ 'ido jmoono mo jalín² tsá² 'in jmi¹-tsi 'e¹²e 'ido jilaa¹²¹ júu³ xiia¹²¹. Joon coon¹³ júu³ to² tya'a coon²¹on tóo² tsá² 'in jo líi¹ tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai¹² líi². ¹⁵Pe jna¹gi' sñi¹³ 'e júu³ jai¹² tsu 'wii¹³ 'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na', icwaan²¹na' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e øøi²¹-tsi' cwáain¹ tya' Cristo. Joon Cristo do líi¹ mooty² tya' cuerpo tya'a, joon cuerpo tya'a lí¹ jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii. ¹⁶Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'yuui² cuerpo tya'a, 'wii¹³ 'ii tyú² sitaa² jilaa¹²¹ cuerpo tya'a, joon mo jmo^o to² tyú² jilaa¹²¹ 'e cuerpo do icwaan²¹mo joon ili¹in²¹²mo 'áai¹gi.

'E juncwii²¹ 'múui² 'e sá² coon¹³ Cristo

¹⁷Tsu 'wii¹³ joon cwo¹³oo 'naa' cwáain¹ joon mí³ñi tyanfí²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña¹ñu¹u¹ 'e jo ngii¹gi¹ to² jmo^ooo' la jmo^o 'in tsá² jo cwii¹in Dios. 'In tsá² do ngii¹ 'i¹-tsi 'e jo 'e to² tí¹, ¹⁸joon galinuu²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi. Joon tsu 'wii¹³ 'wa¹²-tsio tsá² bán¹mo 'ii joon jo 'oo¹ 'e juncwii²¹ 'e cwo¹³ Dios tsá². ¹⁹Joon tsu 'wii¹³ jo lí²gi fa¹ñi²¹ canii² jmo^o 'o jilaa¹²¹ 'e gó². Cwo¹³-tsi jmo^o 'o jilaa¹²¹ 'e 'leei²¹ tsá². ²⁰Pe 'naa', jo mo galití²naa' jilaa¹²¹ 'elo 'e cwáain¹ tya' Cristo, ²¹wana la jai¹² niganuu²ñun¹ cwáain¹ tya' 'ii, si wana ga¹e¹²e Cristo 'naa' 'e jai¹² 'e sá² tya' Jesús 'ee. ²²Pe 'naa', lawa tsá² 'in jai¹² líi² Cristo, 'ná¹ tuu²uu¹ 'e gó² 'e jmaa²aa' 'e najmaa¹a

'leei²¹ tsá² la mo jéei¹, tsu 'e gó² do 'e tí²-tsi tsá² jmo^o 'o coon²¹on tsá² tóo². ²³Joon cwaun¹múu²mo Dios alma tyii' coon¹³ 'e 'i¹-oo'. ²⁴Joon cwoliin²¹naa' tsá² 'in 'múui² 'in gajmee¹ Dios. Joon Dios gajmee¹ 'in tsá² 'múui² do 'e jmáa¹ 'e 'e tyú² joon 'e liin¹in tsá² tya'a la jai¹².

²⁵Tsu 'wii¹³ joon jo foo²¹gi¹ júu³ tajuu²¹ pe fáa¹³aa' 'a la jai¹² la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu jile¹'e' líi¹na' lawa jaan²¹na' coon¹³ cuerpo tya' Jesús.

²⁶Joon wana gatsá² 'nii²¹-oo', jo 'noo²oo' tsaa²; jo cwo²oo' 'e 'nii²¹-oo' la tøøi² jmi²¹² ce yuui¹² ñi¹. ²⁷Jo cwo²oo' jiin¹³xu wa' lí² tya' 'in 'líi¹³.

²⁸Joon 'in gajmo^o 'o 'uun²¹ 'ná¹ tú²o jmáa¹ 'a 'uun²¹ joon 'láa² 'wii²¹² jmáa¹ to², 'ná¹ jmáa¹ to² tyú² coon¹³ cwo²oo' 'e coon¹³ la joon ilisá² 'e cwo¹² 'in seein²¹ fa¹'.

²⁹Joon jo foo²oo' jilaa¹²¹ júu³ 'e gó²; fáa¹³aa' jmai¹² júu³ tyú² 'e lí² unconoon¹³ tsá² xeei¹²¹. Joon júu³ tyii' ityá¹-tsi tsá² 'e ngi¹ coon¹³ Dios. ³⁰Joon jo cwo²oo' fa¹' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹³ 'e jmo^ooo' tsu Dios gacwo¹³ 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e liin¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e liin¹naa' tsá² tya'a ca jmi²¹² mi untiin¹³in jmáa¹ 'e tiin¹³ 'naa'.

³¹Tuu²uu¹ 'e 'láai² 'i¹-oo' coon¹³ 'e 'yá²-oo', coon¹³ 'e 'nii²¹-oo' coon¹³ jilaa¹²¹ júu³ 'laa¹²¹ 'e 'oo¹o tó² tsá², coon¹³ jilaa¹²¹ júu³ 'e gó². Tuu²uu¹ jilaa¹²¹ 'e tsii²¹²-wúu¹naa'. ³²Joon liin¹naa' tsá² tyú¹, 'in 'wo²-tsi tya' tsá² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jmaa²aa' feei¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la gajmaa¹a Dios feei¹-tsi tyii' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo.

5

¹Tsu 'wii¹³ joon cwoliin¹naa' tsá² 'in líi¹ la líi¹ Dios. Cwoliin¹naa' lawa xuui²¹² tya'a 'in 'iin²¹²in. ²Joon 'iin²¹²naa' 'in catyaa² jiin¹³ la gali¹in²¹²in Cristo jna' joon gajaain¹² 'ña'a lawa jaain²¹ joo¹saa¹²¹ xuui²¹² 'in jngaai¹³ tsá² 'e cwo¹² tsá² Dios lawa coon²¹ fa¹ 'wii²¹² tyijna'. Joon 'yaa¹-tsi Dios coon¹³ 'e fa¹ do.

³Pe 'naa', tsu 'wii¹³ líi²naa' tsá² tya' Dios jo cwo²oo' lí² jiin¹³ coon²¹ naa¹³ 'e foo¹³naa' tsam² tya' tsá² xeei¹²¹, jon¹gi sí¹³naa' la 'oo¹²¹ yaanaa' tya' 'in jmo^o 'o la no. Jo jmo^ooo' doñi¹ee 'e 'leei²¹ tsá².

⁴ Jo foo²oo' júu³ 'e un'leei¹²¹ tsá² yaai, si júu³ 'e jo 'ee to² tí¹ 'ee, si júu³ ngíi¹ 'e gó² 'ee. Pe tyú²gi wa'a cwoó²oo' 'maai¹¹³ Dios. ⁵ Tsu nañi³ 'naa' 'e jo lí² tsataai²¹² tsá² lí tyu¹² Cristo coon¹¹³ Dios to² 'in tsá² 'in fee¹¹ i tsamí² jo mo cui¹² cwoó²¹⁰, si jmoo¹⁰ 'e 'leei¹²¹ tsá² 'ee, si 'iin²¹² 'in 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹ 'ee (tsu lawa un'goo¹⁰ tsá² dioses 'in gajmeei¹ tsá² mo 'iin²¹² 'in 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹). ⁶ Jo cwoó²oo' wa' coon¹²¹ tsá² 'naa' tóo² coon¹¹³ júu³ 'e jo 'ee to² tí¹, tsu Dios i'e¹² e wúu¹ 'in tsá² 'in jmoo¹⁰ jilaa¹²¹ 'e gó² lo, 'in jo nuu¹¹³u. ⁷ Tsu 'wii¹¹³ joon jo uncaan²¹naa' coon¹¹³on jiiñ¹¹³xu.

⁸ La mo jéei¹ jo mo galicwii¹naa' Dios joon lawa née¹naa' lí nuu²¹, pe nano sicaan²¹naa' coon¹¹³ Ña'ñu¹¹'u' joon lawa née¹naa' lí tí¹ 'yiaa²¹. Tsu 'wii¹¹³ joon ngíi²¹¹ la híi² ngí¹ tsá² 'in née¹ lí tí¹ 'yiaa²¹. ⁹ Joon 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹⁰ wa' seen²¹ tsá² 'in tyú¹, joongi wa' jmá¹ tsá² tyú² coon¹¹³ ruu¹²¹ joongi wa' jmá¹ tsá² 'e jai¹². ¹⁰ Cwoó¹¹³-oo' 'e cwoliñi²¹¹ 'ee 'e 'yaai¹-tsi Ña'ñu¹¹'u'. ¹¹ Joon jo cwotaan²naa' coon¹¹³on 'ido 'in néesi¹ lí nuu²¹ joon jmoo¹⁰ 'e jo 'ee to² tí¹. Tyú²gi wa' jmaa²aa' iliñi¹ tsá² 'e gó² jmoo¹⁰ 'ido. ¹² Tsu 'e jmoo¹⁰ 'in tsá² do lí 'uuiñ²¹ cwoó¹⁰ tsá² fa'ñi²¹ wa'a faa¹²¹ tsá² 'ee 'e jmoo¹⁰ 'ido. ¹³ Pe mo najó² tsá² 'e gó² jmoo¹⁰ 'in tsá² do coon¹¹³ 'e 'yiaa²¹ tya' Dios do, lí²-i líñi tsá² tyú² tsu 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹⁰ 'e ñi¹ røø²¹ 'ee lí¹. ¹⁴ Tsu 'wii¹¹³ joon jin¹²in ni jí² tya'a:

'Nu, 'in cwúu², unjnaa²-o'o; joon ráan²un jee²¹² 'íiñ²¹², joon cwo¹ Cristo 'nu iseen²¹u jee²¹² 'yiaa²¹ tya'a.

¹⁵ Jóø²⁰⁰ xiaala ngíi²¹¹ cataain²¹ cataain²¹ coon¹¹³ tún² joon jo seen²¹naa' la seen²¹ 'in tsá² 'in jo ñii²¹²-tsi, líñ¹naa' tsá² jmiñ¹-tsi. ¹⁶ 'E cwoó¹¹³-oo' jmaa²aa' 'e sá² jmoo²¹⁰ jee²¹² jmiñ²¹² no tsu 'e gó² jmoo¹⁰ 'in catyaa¹². ¹⁷ Jo cwoliñi¹naa' tsá² bón¹! Cwoó¹¹³-oo' 'e lí'øø¹²¹-oo' 'ee 'iin²¹²in Ña'ñu¹¹'u' jmaa²aa'. ¹⁸ Jo ngí²¹¹ to² 'in¹ tsu caa²¹naa' jilaa¹²¹ 'e 'oo²oo' coon¹¹³ ca juncwii²¹ tyii¹ 'in ngí¹ la joon. Pe cwoó²oo' wa'a unrøøi²¹ Dios 'naa' coon¹¹³ 'in Espíritu Tyú² tya'a. ¹⁹ Síñ¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹¹³ salmos, joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ júu³ tyú² 'e 'ø¹ tsá². Coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'wa' pí³ tyii¹ 'øø²⁰⁰ 'e jløø³moo' joon un'goo²¹⁰o' Ña'ñu¹¹'u'. ²⁰ Joon coon²¹ tøø²mo cwoó²oo' 'maai¹¹³ Dios

tya' jilaa' coon¹¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹¹'u' Jesu-cristo.

Xiiala jmoo¹⁰ tsá² la 'oo¹²¹ ruui¹²¹ tsá²

²¹ Joon tsu 'wii¹¹³ un'goo²¹⁰o' Cristo jmée¹³naa' yaanaa' tsá² 'in nuu¹¹³ la 'oo¹²¹ yaanaa' no.

²² Joon 'in tsamí² tya' tsá² 'ná¹ jmáa¹a nuu¹¹³u to² tyu¹² nuu¹¹ tya'a 'wii¹¹³ 'iin²¹²in jmáa¹a 'e 'yaai¹-tsi Ña'ñu¹¹'u'. ²³ Tsu 'in nuu¹¹ tya'a do líi¹ mooty² tya' tsamí² tya'a tsu la joon líi¹ Cristo mooty² tya' 'in jai¹² líi¹ 'ii. Joon Cristo do gajmaa¹a tiin¹¹³ 'in tsá² jai¹² líi² 'ii. Joon 'in tsá² 'in jai¹² líi² 'ii líi¹ lawa cuerpo tya'a. ²⁴ Joon la jmoo¹⁰ 'in jai¹² líi² Cristo nuu¹¹³u to² tyu¹² Cristo la joon jon tsamí² 'ná¹ jmáa¹a nuu¹¹³u jilaa¹²¹ to² tyu¹² nuu¹¹ tya'a.

²⁵ Joon 'in tsañuu¹¹ 'ná¹ 'iin²¹²in 'oo²¹²o la gali¹'iin²¹²in Cristo 'in tsá² 'in gali¹jai¹² líi² 'ii, joon gacwo¹⁰o Cristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹¹³ 'ii. ²⁶ La lo-o gajmaa¹a Cristo 'e gauntyúu¹ 'in nijai¹ líi² 'ii tsa² tya'a. 'E galityúu²mo coon¹¹³ jmiñ²¹ 'e gasaa¹ joongi coon¹¹³ júu³ tyú² tya' Dios. ²⁷ Joon coon¹¹³ la joon lí² jaain¹²¹ Cristo tyani 'ña'a 'in jai¹² líi² 'ii 'in 'ye¹²gi 'áai¹; jiiñ¹¹³ coon²¹ tsa² jo 'e 'oo¹gi jon¹gi wa'a 'e gó² catyia²gi pe jmaai¹¹³ 'in tyúu¹mo jo 'ee si'naai²¹ tya'a. ²⁸ Joon la joon 'in tsañuu¹¹ 'ná¹ 'iin²¹²in tsamí² tya'a jiiñ¹¹³ la 'iin²¹²in cuerpo tya'a 'ña'a. Joon 'in 'iin²¹²in tsamí² tya'a la wa'a 'e 'iin²¹²mo 'ña'o. ²⁹ Jiiñ¹¹³ jaain²¹ wa' 'eei¹ cuerpo tya' 'ña'a lí¹ jiiñ¹¹³ 'e unjí²⁰ joongi un'øøi¹¹ 'ña'a. La joon jmoo¹⁰ Cristo tya' 'in jai¹² líi² 'ii, ³⁰ tsu lawa cuerpo tya'¹⁰ 'ii. Joon jna'o' líi¹na' 'no¹³ tya' 'e cuerpo do, tsu 'wii¹¹³ ngú¹ taan¹²¹²in joongi moo¹ taa²¹²¹ líi¹na' 'in líi¹ tsá² tya'a. ³¹ "Tsu 'wii¹¹³ joon ituu²mo tsañuu¹¹ sáa³ jmiñ²¹ joon iuncaan²¹ coon¹¹³ tsamí² tya'a joon 'in gáí¹ do iliin¹ lawa jaan²¹mo." ³² Coon²¹ júu³ uuiñ²¹ 'áai¹ 'elo pe fo¹³⁰⁰ 'e faa¹²¹a 'e júu³ do cwáain¹ tya' xiiala líi¹ Cristo coon¹¹³ 'in tsá² 'in jai¹² líi² 'ii. ³³ Pe fuu²¹²uu 'naa' jon 'e 'ná¹ 'iin²¹²naa' jilee¹²¹naa' tsamí² tyii¹ la 'iin²¹²naa' yaanaa', joon 'in tsamí² do 'ná¹ un'goo¹⁰o nuu¹¹ tya'a.

6

¹ Joon 'in xuui²¹², tsu 'wii¹¹³ jai¹² líi², 'ná¹ jmáa¹a nuu¹¹³u tsacøø¹¹³ tya'a tsu la joon

'e tyá². ²Joon 'e ley nifu 'e jéei¹ coon²¹ júu³ tyiin² 'e jin¹² la lo: "Un'goo²'o ñu¹²¹u coon¹³ saa²a³ 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹un jlø¹³mo'o joon wóo² iní²¹ 'i fu juncwii²¹ lo."

⁴Joon 'naa', 'in líi¹naa' tsacøø¹³ tyá¹ xuui²¹² jo jmaa²aa' 'e tyá² 'nii¹²¹-tsi xuui²¹² tyii', pe 'e tyú²gi wa'a uncwaan²¹naa' coon¹³ tún² joon 'ee²ee' cwáain¹ tyá¹ Ñá'ñu¹u'.

⁵Joon 'naa', 'in jmoo'o to² tyá¹ tsá², jmaa²aa' nuu¹³u' ñi'fii¹'i' 'in taain²¹² juncwii²¹ lo. Joon lawa jmoo²oo' to² tyá¹ Cristo jmoo²oo' to² tyá¹a coon¹³ 'e un'goo²oo', canii²mo 'e 'i¹-'oo'. ⁶Jmaa²aa' to² tu¹²u la tsá'leei¹³ tyá¹ Cristo jon' wa' jii¹³ li' jøø²naa' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³on. Jmaa²aa' coon¹³ jilaa¹²¹ wa¹² pí³ tyii' 'e 'iin²¹²in Dios. ⁷Jmaa²aa' to² tyii' 'e 'yaai¹-'oo' lawa to² tyá¹ Ñá'ñu¹u' jon' wa' to² tyá¹ tsá². ⁸Tsu ñí³ 'naa' 'e la jaain²¹ la jaain²¹ 'i'ii¹²¹ tyá¹ Ñá'ñu¹u' jii¹³ la 'e tyú² 'e nigajmaa'a si jmoo'o to² tyá¹ tsá² si jmoo'o to² tyá¹ 'e.

⁹Joon 'naa', 'in líi¹ ñi'fii¹²¹² tsá², coon²¹ røø²¹ jmaa²aa' la jmoo'o 'ido, jo toon²oon' fo¹-tsi. Cwotii¹³-'oo' 'e 'in Ñá'ñu¹u' 'in tyín¹ ñu'fú² 'in tyú¹² to² 'in tsá² do tyu¹²u to² 'naa' jon. Joon canii²mo líi¹ tsá² tyani¹i, jo 'ee sisi¹i tsá².

'E cwoo'o 'in Espíritu Tyú² tyá¹ 'in jai¹² líi¹² Dios

¹⁰Joon nano tsaru¹u', tá² teen¹-'oo' sicaan²¹naa' coon¹³ Ñá'ñu¹u' joon coon¹³ jilaa¹²¹ 'waa¹²¹ pí³ tyá¹a. ¹¹Joon lawa tyi² 'láa² 'láai² nii² ñí³ 'e un'øøi¹²¹ yaai la joon jon 'naa' 'ná¹ cii²hí' lawa ñí³ tyá¹ 'láa² 'e cwó¹o Dios 'naa' 'e tá² táain¹-'oo' coon¹³ jilaa¹²¹ júu³ tajuu²¹ tyá¹ 'in 'líi¹³. ¹²Tsu jo 'e tíi¹²¹ jna' coon¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ pe tíi¹²¹ jna' coon¹³ 'in espíritu gó² 'in tyú¹² to² tyá¹cwii²¹. Tíi¹²¹ jna' coon¹³ 'in tyiin²gi, joongi 'in 'oo'o to² wa'a tyu¹²u to² 'e juncwii²¹ lo 'e 'í¹ li nuu²¹. ¹³Tsu 'wii¹³ joon cii²hí' ñí³ tyá¹ 'láa² icwo¹² Dios 'naa' 'e coon¹³ la joon tá² lí² táain¹-'oo' mi tí¹ jmi²¹² 'e gó². Joon mo gajmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e ilí², joon tá² taain¹-'oo'. ¹⁴Tá² téin¹-'oo' coon¹³ 'e jai¹² si'ñú¹u' tuu¹u' lawa coon²¹ loo²¹ 'nú¹u' tu¹²u tyá¹ 'láa². Joon lawa coon²¹ ñí³ 'e toon¹on 'láa² ni tsí¹ jmaa²aa' 'e 'yaai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo. ¹⁵Joon tyá²aa' tyú² tyii' 'e cwoo²oo' 'e júu³ tyú² tyá¹ xiiala seen²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios la

tyá² 'láa² tyú² mo 'ø¹²ø mí¹i. ¹⁶La joon 'e jai¹² cwoliin¹naa' 'e lí¹ lawa coon²¹ 'mo-jmó² 'ú²xu 'e saan¹²¹a 'láa² 'e 'íi¹ tyani¹i 'e coon¹³ 'e joon lí² dáu¹u jilaa¹²¹ síi² suun¹²¹ tyá¹ lí² 'e coo²¹ tyá¹ 'in 'líi¹³. ¹⁷Joon toon²oon' tyí²ii' lawa coon²¹ lootyí² tyá¹ 'láa² 'e nigajmaa'a Dios tiin¹³ 'naa'. Joon lawa coon²¹ ñí³ cwaa²¹ lí¹ 'e júu³ tyú² tyá¹ Dios 'e cwó¹ 'in Espíritu Tyú² 'naa'; soon²oon' tá². ¹⁸Joon coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo' foo²oo' júu³ tyú², mí²hí' tyani Dios coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii¹²¹ tyá¹ Espíritu Tyú². Joon la joon lí²ii' jmaa²aa' jo tå²oo'; foo²oo' júu³ tyú² tyá¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líi¹² Dios. ¹⁹Mí²hí' jon 'wii¹²¹² tyiajna 'e cwó¹o Dios jna jilaa¹²¹ júu³ 'e fo¹³oo. Mí²hí' 'wii¹²¹² tyiajna 'e jo 'goo¹²¹oo ijmaa¹³ jna tsá² júu³ 'e júu³ 'uuin²¹ do tyá¹ xiiala jmoo'o Dios tiin¹³ tsá². ²⁰Joon Dios gasii¹in jna wa'a jmáa¹³aa tsá² júu³ 'e júu³ tyú² lo; joon 'wii¹³ 'e júu³ tyú² lo 'yuu²na 'nuñí³ nano. Mí²hí' tyani Dios wa'a cwó¹ jna tsá² 'e júu³ tyú² lo jo 'goo¹²¹oo jii¹³ la tíi²na jmáa³aa.

Júu³ lí gatséi¹

²¹⁻²²Sí³na 'in Tíquico lo jee²¹² 'naa' 'e jma¹²a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na, 'e coon¹³ la joon lí² tyá²-'oo'. Joon 'in Tíquico lo jaain²¹ tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon nigajmaa¹a to² tyá¹ Ñá'ñu¹u' coon¹³ tún². 'Ii ijma¹²a 'naa' júu³ xiiala tsangi³na joongi jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo.

²³Mí³hí tyani Dios 'wii¹³ tyá¹ jileei¹²¹ tsaru¹u' wa'a seen²¹ 'ido tyú² tyani Dios joon wa'a cwó¹² Dios Jmii²¹ coon¹³ Ñá'ñu¹u' Jesucristo 'ii 'e 'iin²¹²mo ruu¹²¹ coon¹³ 'e jai¹² líi¹². ²⁴Cwauncwaa¹³ Dios jileei¹²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in Ñá'ñu¹u' Jesucristo, 'in jo tyéi¹ 'e 'iin²¹²in 'ido. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tíi²ⁱ tsá² 'in néei¹ Filipos

Poo² taain²¹² 'nuñí³ joon sii¹ in jí² tya¹ 'in jai² líi² Cristo néei¹ fuu²¹ Filipos

¹ Poo² coon¹³ Timoteo sii¹ in 'e jí² lo. Jna'oo'o líi²na'a tsá² jmo'o to² tyú² Je-sucristo. Sii²na'a 'e jí² lo tíi² jilee²¹naa' 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Filipos. Sii²moo'o 'e jí² lo jon tya¹ 'in tyú² to² 'naa' coon¹³ tsá² 'in uncoon¹³ 'in tyú² to² do. Tsá² tya¹ Dios 'naa' joon nisicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús. ² Cwouncwaa¹³ Dios 'naa' joon cwocwoo¹ Nū^{11u} Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñū^{11u} Jesucristo 'e seen²¹naa' tyú²-u.

Poo² faa^{21a} júu³ tyú² tya¹ 'in jai² líi² Ña'ñū^{11u}

³ La coon²¹ naa¹³ mo tíi¹³-tsii 'naa' cwo¹³oo 'maai¹³ Dios tyiia. 'Mo fo¹³oo júu³ tyú² mí³ii tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyii' 'e jlø³moo. ⁵ Cwo¹³oo 'maai¹³ Dios 'e ca jmii²¹² lí ga'naai²¹² 'wii²¹² la joon jon ca lí no nigajmóo²oo' to² caan²mo coon¹³ jna'a 'e cwo²¹o júu³ tyú² tya¹ Dios. ⁶ Cwo¹³oo 'maai¹³ Dios joon ní³oo, jo cu¹²-tsii coon¹³ Dios 'in ga'láa² 'wii²¹² jmo'o coon²¹ to² tyú² jee²¹² 'naa', 'ii ijmaa¹gi la ngó¹ 'naai¹³ ca tí² jmii²¹² mo cwéei¹ Ña'ñū^{11u} Jesucristo. ⁷ Áa¹mo tyú² 'e 'i¹-tsii la no 'wii¹³ 'naa' tsu 'áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' tsu 'wii¹³ niga¹¹'mo' ca ní³mo fo¹fee¹ tya¹ Dios. Joon xafiin¹³ 'úu³na 'nuñí³ joongi xafiin¹³ isiin¹³na tyani tsaa²to² líi¹ un'øø¹moo 'e júu³ tyú² tya¹ xiiala itiin¹³ tsá². Siin¹³moo 'ñii¹a 'e júu³ jai¹² 'e júu³ lo. ⁸ Ñi¹ Dios xiiala 'iin²¹²na jilee¹²¹ 'naa' la 'iin²¹²in Jesucristo 'naa'. ⁹⁻¹⁰ Mi fo¹³oo júu³ tyú² mí³ii tyani Dios 'wii²¹² tyii' 'e ili¹in²¹²gi¹ Dios coon¹³ tsá². Mí³ii jon icwó² Dios 'e 'øøi²¹²gi-'oo' joon 'e líjmií³gi-'oo' 'e liñ²'ii' jmaai¹³ 'e tyú²gi. Tsu la joon jo 'leei²¹²gi¹ tyani tsá². Joon jii¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² ní²gi¹ mi cwéei¹ Cristo Jesús. ¹¹ Joongi mí³gi¹ 'e coon¹³ 'ii¹²¹ tya¹ Jesucristo ijmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú² joon coon¹³ 'e tyú² jmoo²oo' iun¹goo¹ tsá² Dios Jmii²¹ joon ifaa¹²¹a júu³ tyú² tya¹ Dios Jmii²¹.

Juncwii²¹ tyiia 'e tya' Jesucristo jon

¹² Tsaru^{11u}, 'iin²¹²na 'e liñ²'ii' 'e jilaa²¹ 'e ningí³na gauncoon¹³ on tyiia joongi gauncoon¹³ on tya¹ 'in catyaa¹² 'e cwo²¹o'lo 'e júu³ tyú² tya¹ xiiala itiin¹³ tsá². ¹³ La joon ce jilee¹²¹ 'láa² 'in néei¹ inu¹ tya¹ røøi¹³ joon jilee¹²¹ 'in catyaa¹² ñi¹o 'e siin¹³na 'nuñí³ 'wii¹³ 'iin²¹²na júu³ tya¹ Cristo. ¹⁴ Joon mo galiñi³ tsaru^{11u} 'e 'yúu³na 'nuñí³ xiia¹²¹ jo jilee¹²¹ mo gatyaa¹-tsi cwo² júu³ tyú² tya¹ Dios jo 'ee 'goo¹²¹o, jo 'ee-gi cu¹²-tsi coon¹³ Ña'ñū^{11u}.

¹⁵ 'E ja¹²mo, seen²¹mo 'in líi¹³ 'in cwó¹ júu³ tya¹ Cristo tsiwúu¹, 'noo¹o 'mií¹³ pe 'in líi¹³gi cwo¹o júu³ tyú² 'e jlø³moo. ¹⁶⁻¹⁷ 'In tsá² do cwo¹o júu³ tyú² tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo jna. Ñi¹o 'e Dios gasii¹ in jna lo 'e un'øø¹moo 'e júu³ lo. 'In catyaa¹²gi do cwo¹o júu³ tyú² tya¹ Cristo la 'øøi¹²¹-tsi yaa¹ 'yu to² jmoo¹o móo³gi¹ wúu¹ tsi 'nuñí³. Jon' jai² to² ngí¹ii. ¹⁸ Jo ñí²'ii 'ee 'e lí² do, jna-a, jlø³moo ngóo¹ 'naai¹³ cwo¹o júu³ tyú² tya¹ Cristo. Jlø³moo mo cwo¹o tsá² júu³ tya¹ Cristo 'wii¹³ 'iin²¹²mo Ña'ñū^{11u}. Jlø³moo jon mo cwo¹ tsá² júu³ tya¹ Cristo xafiin¹³ jon' jo¹² 'iin²¹²in Cristo tsu coon¹³ la joon inúu²u tsá² júu³ tya¹ Cristo.

Joon ilijlø³moo ¹⁹ tsu ñí³oo 'e coon¹³ júu³ tyú² tyii' joongi coon¹³ 'e uncoon¹³ icwó² 'in Espiritu Tyú² tya¹ Dios jna ilaa²¹moo. ²⁰⁻²¹ Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na ijaan¹gi jo cwoli¹ lí¹na, joon lí²-i fo¹³oo jo 'e cu¹²gi-tsii jiin¹³ la nifo¹³oo la joon ifo¹³oo tún¹. Iin²¹²na un'góo³oo Jesucristo coon¹³ jilaa²¹ 'e jmóo³oo. Jo 'e lí² xafiin¹³ wa'a jin¹³iin si najúun³na 'ee. Tsu wana táan³na jiin²¹iin la jiin²¹ Cristo si ni'lí¹³na 'ee 'e nisáa¹mo joon tyiia. ²² Pe wana táa²mogí¹ juncwii²¹ jmaa³gi¹ to² la ngóo¹ 'naai¹³ 'e cwóo³oo júu³ tyú² tya¹ Dios. Jo ñí²'ii 'ee ijmaa²aa, ²³ 'áai¹ tyáan² to² tyiia la ji tún² 'ii¹³. Coon²¹ lí¹²na 'e jmee²¹gi tyiia 'e júun³na joon nii¹³na nini²¹²'ii coon¹³ Ña'ñū^{11u}. ²⁴ Pe coon²¹ 'elo jmee²¹gi tyii' 'e taan²¹²mogí¹ juncwii²¹ lo. ²⁵ Niliñi³mo-tsii itaan²¹²mogí¹ juncwii²¹ coon¹³ 'naa' 'e uncoon¹³oon 'naa' 'e liñ²'gi¹ 'e taan²¹²naa' 'e jlø³moo' coon¹³ júu³ tyú² tya¹ Cristo. ²⁶ Tsu icwaa¹³moo jee²¹² 'naa' 'e coon¹³ la joon ingí²'ii' jlø³moo' coon¹³ Cristo joon unfee¹gi¹ Cristo.

²⁷ Cwo¹³-oo' 'e ngí²'ii' jiin¹³ la tíi² ngí² tsá² 'in jai² líi² Cristo tsu la joon

xufiin¹³ yajøø³na 'naa' si wíin² taan²¹²na 'e inúú³oo xiiala ngóo¹ 'naai'¹³ seen²¹'naa' tá² taain²¹²-'oo'. Caan²mo ngí²'ii' cwoo¹'oo' júú³ tya' 'e tiin¹³ tsá². ²⁸Joon jo foo¹³'naa' wana 'in 'iin²¹²'in toon²¹ fo²-'oo' 'in 'eei'¹ 'naa'. Tsu³coon¹³ la joon ilíni¹ 'in 'eei'¹ 'naa' 'e tsalín² li 'ii²¹ pe 'naa'gii' cwolín²'naa' fu ñufú². Joon Dios gajmaa¹a jilaa¹²¹ 'elo. ²⁹Joon jon' wa'a jiiin¹³ 'e jo¹² líi²'naa' Jesu-risto pe Dios cwo¹¹'o 'naa' 'e wúu¹ móo²'oo' 'wii²¹² tya' Jesucristo. ³⁰Móo¹³-oo' ngii²¹²'i jmo²¹'o caan²mo. Ñí²oo' jilaa¹²¹ wúu¹ ni-moo²¹²oo. Joon la no núu²'oo' 'e wúu¹ móo³'oo. Joon 'naa' itsangí²'naa' la joon.

2

Xiiala líi'i Jesucristo mo jó¹ juncwii²¹ joongi jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a

¹In caán²'na' tsu 'wii¹³ ja¹²'mo líi²'na' Jesu-risto joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²'mo' la jaain²¹ la jaan²¹'na' cwóo¹³'o pí² yiaa', joongi cwóo¹³'o fo'feei¹ ru¹'u'. Nigajmoo²¹'o to² caain²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. Ningalii²¹'i 'e fúu² líi²'na'. ²'Wii¹³ joon 'naa' jmo²'oo' 'e jløø¹³'moo 'e naseen²¹'moo' 'e tyú². In caan²'moo' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²'moo' ruu¹²¹'naa' la jaain²¹ la jaan²¹'naa'. Jløø¹³'moo wana 'e seen²¹'naa' 'e coon²¹ 'e 'i¹-'oo'. ³Jo jmaa²'aa' wa 'iin²¹²'naa' 'e sái² tyii' jon'gi 'e jmaa²'aa' jloo¹³. Jméé¹³'naa' yaanaa' tsá² coon¹²¹ tún². Tyín²gi 'e 'i¹-'oo' cwáain¹ tya' 'in catyaa² do lagi yaanaa'. ⁴Jo jmaa²'aa' wa'a jiiin¹³ 'e tyú² tyii' yaanaa', 'ná²-a jmaa²'aa' 'e tyú² tyii' ce jilee¹²¹'mo.

⁵Tyín²'mo 'e 'i¹-'oo' la li 'e ga'i¹-tsi Cristo Jesús. ⁶Tsu xufiin¹³ Dios 'ii jo fúu² galíi² 'ña'a. Jo gajmaa¹a jiiin¹³ 'e tii² jmáa¹a tsu 'wii¹³ Dios 'ii. ⁷Joon gatyaa¹a caa¹'mo jilaa¹²¹ 'ii²¹ 'ya¹² tya'a, joon ga'ii¹ lawa jaain²¹ tsá² tí² tsá². Joon gaunji²¹ tsá² seen²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. ⁸Joon líi¹'i jaain²¹ tsañuu¹ joon ga'ii²¹'mo jo 'ee fa'ii²¹ líi² 'e ijúuin² tsaa¹¹ crúu¹³. ⁹'Wii¹³ joon gacwo¹²'o Dios Jmii²¹ 'ii to² fee¹'gi la jee²¹² jilee¹'i. Joon gacwo¹²'o 'ii 'e sii²¹ Cristo Jesús. Joon 'e sii²¹ do 'e joon 'e tyín²gi la jee²¹² jilaa¹²¹. ¹⁰Tsu jiiin¹³ coon²¹ moojni² tsá² jo sá² wa'a jo juu¹'i tyaní¹ mo núu²'uu 'e sii²¹ 'in no Cristo Jesús, xufiin¹³ 'in taain²¹² ñu'fú² si 'in taain²¹² juncwii²¹ lo 'ee, si 'in najóin¹ 'ee. ¹¹Joon coon¹³ la joon jímá¹ jilee¹'i tsá²

júú³ 'e Jesucristo líi¹'i Ña'ñu¹'u'. Coon¹³ 'e la joon iuntyú¹'mo Dios Jmii²¹.

'In jai¹² líi² Jesucristo 'ná² uncon¹³ 'in catyaa² ilicwii¹'mo jon Jesús

¹²Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹'u', 'in 'iin²¹²'na, galinuu¹³'oo' júú³ tya' Dios mo gataan²¹²'na jee²¹² 'naa'. Jmaa²'gii' núu¹³'uu' la ngóo¹ 'naai'¹³ xufiin¹³ jo ngí³'ii jee²¹² 'naa'. Cwoo¹³-'oo' untiin¹³'naa' jilaa¹²¹ júú³ 'e 'iin²¹² Dios lí² jee²¹² 'naa'. Jmaa²'aa' coon¹²¹ ce tún². Jmaa²'aa' cu¹²-'oo' yaanaa'. ¹³Tsu cwo¹²'o Dios 'naa' 'e 'iin²¹²'naa' jmaa²'aa' joongi uncon¹³'o 'naa' ilí²'ii' jmaa²'aa' jiiin¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios.

¹⁴Jmaa²'aa' jilaa¹²¹ 'e 'ná² jmaa²'aa' 'e tya¹³-'oo' jon'gi wa'a 'e jo cwoo¹'oo' júú³ ruu¹²¹'naa'. ¹⁵Coon¹³ la joon jo lí² cwo¹² tsá² 'naa' tsaa, jogí lí² wa'a jin¹² tsá² 'e jo untiin¹³'naa' 'e jo¹²'o líi²'naa'. Li' la cií¹³'i 'e lí² nogi ilín²'naa' jóon¹ Dios Jmii²¹. Jo 'in 'leei¹²¹'naa' xufiin¹³ taan²¹'naa' jee²¹² tsá² 'líi¹³, tsá² 'in jo tsáa¹ ngí¹. Ijná² joo¹²¹ 'naa' jee²¹² 'ii lawa jaain²¹ núu¹ 'ii²¹ juncwii²¹ mo nuu²¹. ¹⁶Ngí²'ii' la ngóo¹ 'naai'¹³ cwoo¹'oo' tsá² júú³ tyú² tya' Dios tsu joon cwoo¹'o Dios juncwii²¹ tya' tsá² coon¹³ 'e júú³ no. Tsu la joon mi jó² Jesucristo joon jløø¹³'moo coon¹³ 'naa'. Jløø¹³'moo tsu ñí³'oo 'e jo tí² gagoo²¹²'oo jee²¹² 'naa' jon'gi jo tí² to² gajmáa³'aa jee²¹² 'naa'. ¹⁷Joon xufiin¹³ 'ná² jún³'na 'e uncon¹³'oo 'naa' ijmaa²'gii' jiiin¹³ la to² tyú² Dios. Joon ilijløø¹³'moo coon¹³ 'naa'. ¹⁸Joon la joon 'iin²¹²'na 'e jløø¹³'moo' coon¹³ jna.

Xiiala líi'i Timoteo coon¹³ Epafrodito

¹⁹'i¹-tsii wa'a icwó² Ña'ñu¹'u' Jesucristo isíi²'na Timoteo 'e jajøø²'i 'naa'. Tsu joon ilijløø¹³'moo mi líi¹'ii xiiala seen²¹'naa'. ²⁰Jiin¹³ 'ii-o 'i¹-tsi la li 'e 'i¹-tsii cwáain¹ tyii'. Joon 'e la ja¹²'mo cu¹²-'tsii' i xiiala seen²¹'naa' coon¹³ 'e tyú² tyii'. ²¹Jilee¹'i catyaa² 'noo¹²¹'on jiiin¹³ 'e tyú² tya'a yaamo, líi²'i 'e jo 'ee cwáain¹ tya'o 'e júú³ tya' Jesucristo. ²²Pe ñí³'oo xiiala líi¹'i Timoteo, tsá² tyú²-tsi 'ii. 'Áa¹'mo nigauncoon¹³ jna cwóo¹³'o júú³ tyú². Lawa a yuu²¹ tyiia-oo 'ii. ²³Joon 'i¹-tsii isíi²'na Timoteo jajøø²'i 'naa' mi líi¹'ii xiiala ngóo¹ seenna. ²⁴Líi²'na 'e Ña'ñu¹'u' icwó² wa'a yajøø²'na 'naa' la jmoonoo.

²⁵ Pe la joon jon líi²na 'ná² s^hi²na jon 'in tsaru¹u' Epafrodito 'in gasiin¹ 'naa' iuncoon¹³ jna jilaa²¹ jmaai¹ to² tyiia. Nigajmoo²¹ o' to² caain²¹ coon¹³ on coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ 'e seen²na'a. ²⁶ 'Áa¹mo gali'iin²¹²in jajó⁰'i 'naa' tsu¹ cu¹²-tsi tyii' tsu¹ ñi⁰ 'e ñi²'ii' júu³ 'e tsaa¹³o. ²⁷ 'E ja²'mo galitsaa^{13a} Epafrodito do, la mo júun¹mo pe Dios galifee¹¹-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon jon'gi wa'a jiiin¹³ tya' 'ii pe cagi 'wii²¹² tyiia 'e jo galifee¹gi fa¹³-tsii 'e seen²na. ²⁸ Tsu 'wii¹³ joon isi³na Epafrodito tsu joon lí² jló⁰'moo' mi máa'naa' 'ii tún¹. Coon¹³ la joon jo cu¹²gi-tsii tyii' mi líi³'ii 'e taain²¹ jee²¹² 'naa'. ²⁹ Mi tyí¹a no 'ii¹³naa' 'ii 'e jló⁰'naa' lawa jaain²¹ ruu¹²¹'moo' 'in jai¹² líi² Na'ñu¹'u' Jesucristo. Joon cwoli'iin²¹²naa' jileei¹²¹ catyaa¹² 'in líi¹ la líi¹ 'ino. ³⁰ Coon²¹ xu⁰ jo gajúun¹ 'in 'wii¹³ jmoo¹o la to² tyu² Jesucristo. Ga'ii²¹ fu¹ ngóo¹ lí 'ii²¹ fo¹² 'áai¹ tya'a 'e jmáa'a to² tyani³'ii 'e jo lí² jmáa² 'naa' yaanaa'.

3

'In la jai¹² jóon¹ Dios 'in un'goo²¹o Dios Jmii²¹

¹ Tsaru¹u', cwoli²du' doñi¹ ee lí² jló⁰'naa' jmaa²aa' tsu tsá² tya' Na'ñu¹o' 'naa'. Tya jna-a jo 'ee untyí² wa'a fo³oo tún¹ la lí² 'e nifo³oo ni jí² 'e nisí²na tsu 'áa¹mo tyiin² tyii'. ² Un'ó⁰i 'naa' yaanaa' coon¹³ 'in tsá² jmoo¹o 'e gó², 'in jmoo¹o lí² sii²¹ circuncisión tya' tsá². Jna-a unsi²¹ 'in tsá² do "tsii²¹". ³ 'In tsá² do jin¹²in 'e coon¹³ 'e lí² jmoo¹o no 'e lí¹na' jóon¹ Dios. Pe jo jo¹² la jin¹²in. 'Elo-o 'e júu³ jo¹²; 'In tsá² 'in un'goo²¹ Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios líi¹ jóon¹ Dios. Jna'o' 'in la jai¹² jóon¹ Dios Jmii²¹. Saan²¹an¹ 'e jló⁰'moo' tsu Cristo Jesús galáa²mo jna' joon cu¹²-tsi coon¹³ 'e lí² ngí¹i jma¹²i tsá². ⁴ Wa lí² 'i¹-tsi tsá² 'e jóon¹ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e lí² jmoo¹o tsá² 'e joon ce jiiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí²gi la lí¹³ii jna tsu tsai¹ tsá² Israel jna. ⁵ Mo gat¹² jná² jmi²¹² 'e ngaa¹³ii joon galí¹na 'e lí² circuncisión do. Coonti lí¹na jún² tsá² Israel tsu 'líi²¹² tsaun'áai¹ tyiia sii²¹ Benjamin joon jileei¹³ tsacó⁰i¹³ tyiia 'in ngaa¹³i Israel 'i. Ga'ó⁰i²¹-tsii ley tya' Moisés la 'ó⁰i²¹-tsi tsá² tya' fariseos. ⁶ Gajmáa³aa ce caain²¹-tsii 'e ley do. Joon

gasaan¹²¹mo 'in jai¹² líi² Cristo taa¹²¹na 'ii 'nañi³. Gajmáa³aa la to² tyu¹² ley tya' Moisés ce jiiin¹³ jaain²¹ jo lí² jmá¹ tsaa² tyiia. ⁷ Jilaa¹²¹ 'elo ca la jéei¹ 'áa¹mo tyiin² tyiia pe la no jo 'ee tyiin²gi coonti tyiia 'wii¹³ tya' Jesucristo. ⁸ Pe jilaa¹²¹ 'e la mo i'óo³oo do gatú^{3uu} lí' caa²¹mo tsu 'i¹-tsii jo 'ee tyiin² jiiin¹³xu mo gaunci¹¹ la tyiin² mo galicwii¹in tsá² Jesucristo lawa'a Na'ñu¹'u'. Joon 'wii¹³ Jesucristo ga'ín²mo jilaa¹²¹ tsu 'elo joon jmoo¹³-oo cwáain¹ lawa tyi¹-i tya' 'iin²¹²na 'ii¹³na jilaa¹²¹a 'e cwo¹² Cristo jna. ⁹ Joon 'iin²¹²na 'e tye¹¹ Dios jna 'e licaa²¹na coon¹³ Cristo jon' wa' 'wii¹³ jmóo³oo 'e tyú² jiiin¹³ la to² tyu¹² ley do pe tsu 'wii¹³ Dios gauntyú¹mo jna 'wii¹³ ja¹²mo líi²na Jesucristo. Tsu tyú¹mo tsá² tyaii Dios jiiin¹³ wii¹³ ja¹²mo líi² Cristo. ¹⁰ Cristo gajiiin¹in jee²¹² 'líi²¹² 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. Joon 'iin²¹²na 'e cwo¹²o Dios Jmii²¹ jna jon 'e taan²¹²na juncwii²¹ coon¹³ 'ii²¹ do 'e gajmaa¹ jiiin¹³in Cristo. 'Iin²¹²na móo³oo wúu¹ la gani²¹ 'ido wúu¹. 'Iin²¹²na 'e taan²¹²na juncwii²¹ 'e 'i-tsii la lí¹ 'e ga¹-tsi Jesucristo la mo gajúuin¹ cwáain¹ tya' tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹. ¹¹ 'Iin²¹²na jmáa³aa jilaa¹²¹ 'elo wa'a lí¹ii jon jin¹in jee²¹² 'líi²¹² la gajiiin¹²¹ 'ii-o.

'Áa¹mo cwo¹²-tsi Poo² untiin¹³in jiiin¹³ la to² tyu¹² Dios

¹² Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e nigaun-tiin¹³mo Dios jmeei¹ jna jiiin¹³ la 'iin²¹²in, jon'gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e seen²na jiiin¹³ la 'e fo³oo nota. Pe jmáa³gi¹ la ngóo¹ 'naai¹³ 'e ilíin²na la joon. Tsu 'wii¹³ joon Jesucristo gatú¹²⁰ jna ilíin²na tsá² tya'a nifu. ¹³ Tsaru¹u', jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a nigauntiin¹³na jilaa¹²¹, pe la no ngóo¹ 'no¹² jmóo³oo 'e 'íin²mo-tsii jilaa¹²¹ 'e nijmáa³aa la jéei¹ joon cwo¹³oo p² 'ñii'a 'e untiin¹³na jilaa¹²¹ 'e 'ná² jmáa³aa nifu. ¹⁴ Iin²¹²na un-tiin¹³na joon coon¹³ la joon iuntiin¹³mo Dios Jmii²¹ jiiin¹³ la 'iin²¹²in cwáain¹ tyiia 'wii¹³ Jesucristo. Joon 'iin²¹²in Cristo cwo¹²o jna 'e nii¹³na ninii²¹²ii coon¹³on ñu¹fú².

¹⁵ Joon tya' jileei²¹ tsá² 'in la jai¹² líi² júu³ tya' Dios joon jmoo¹-o tyiin² 'áa¹mo 'e 'i¹-tsi la no. Joon wana 'i¹-oo' 'e xiia¹²¹ joon Dios ijmáa¹a 'ó⁰i²¹-oo' 'elo. ¹⁶ Pe 'elo 'áa¹mo tyiin² jmoo²¹o'. 'Ná²-a 'i¹-tsi', la

joon jon 'ná-2-a ngüi²¹i tyani tsá² jii¹³ la niga'øøi¹²¹-tsi' júú³ tya' Dios.

¹⁷ Tsaru¹u', jmaa²aa' la jmóó³oo, joon tyáan²aan' cwáain¹ 'in jmoo¹o la jmoo²o' o. ¹⁸ Nifuu²¹²oo 'naa' láai² naa¹³ joongi ifo¹³oo tún² ca 'e la xuui²¹²-tsii 'e fúu¹mo 'in jin¹² 'e jo¹²o líi² júú³ tya' Jesucristo pe jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o la mo 'ee¹²¹mo júú³ tyú² do 'e jin¹²in 'e nijuun¹mo Jesucristo tsaa¹² crúu¹³ 'wii²¹² tyi'. ¹⁹ Joon li tséi¹ i'fin²mo 'in líi¹ la joon. Un'goo¹-o 'ido wa'a lisá² jii¹³ 'e la 'iin²¹²mo 'e 'íi¹³ lawa'a 'e un'goo²¹⁰ Dios. Tšu joon 'e jløø¹³mo 'e 'íi¹³ lawa 'e fa'ñ¹²¹ líi²¹. Canii² 'e 'i-tsi jii¹³ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ²⁰ Pe 'in 'íi³mo jna 'ññ'fú² joon sjáan³o' 'e ññ'fú² ijó² 'in jma¹ tiin¹³ jna' 'in sii²¹o Ña'ññ¹u' Jesucristo. ²¹ Coon¹³ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ 'e 'oo¹o iunshí²mo cuerpos tyi' ijmáa¹ lawa cuerpo tya' o 'e 'ya¹²gi 'áa¹mo. Coon¹³ 'ii¹²¹ joon tyu¹²o to² jilaa¹²¹ 'e sá² jmaa¹a jii¹³ la 'iin²¹²in.

4

Jløø¹³naa' jmaa²aa' tyani Ña'ññ¹u'

¹ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, tá² sii¹²naa' yaanaa' tyani Ña'ññ¹u'. 'Áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' joon 'áa¹mo 'iin²¹²na jøø²na 'naa'. 'Naa'oo' jmóó²oo' jløø¹³na. Joon 'naa' ilíin²naa' lawa corona tyiia mi cwéeei¹ Ña'ññ¹u'.

² Mí³ñ tyani Evodia, la joon jon tyani Síntique wa'a cwosí¹³mo róøø² lawa ruu²¹mo 'in jai¹² líi² Ña'ññ¹u'. ³ Joon 'ññ, tsaru¹u' 'in nijmáa³aa to² caain²¹ coon¹³ lawa cajmuui¹ joo¹²¹ 'íin¹ 'in 'núui¹³, mí³ñ tyani²¹i uncoon¹³ 'in tsamí² ru¹u' do. 'Ii gauncoon¹³o jna cwoo²¹o' o júú³ tyú² tya' Dios tya' 'e tiin¹³ tsá². Coon²¹ caan²¹mo gacwoo²¹o' o 'e júú³ tyú² do coon¹³ Clemente coon¹³ 'in catyaa² do. Joon Dios gataan¹an ni jí² tya' xiiala sii²¹ jileei¹²¹ 'ii.

⁴ Jmaa²aa' jløø¹³naa' tyani Ña'ññ¹u' coon²¹ tøø²mo. Fo¹³oo tún², jløø¹³naa' jmaa²aa'. ⁵ Cwolicwii¹mo tsá² 'naa' 'e 'wo²-oo'. Ti li cwéee¹mo Ña'ññ¹u'.

⁶ Jo jmaa²aa' cu¹²-oo' ce jii¹³xu, lí' cñ¹³ jmaa²aa', mí²ñ tyani Dios Jmii²¹ tya' jilaa¹²¹. Fáa¹³aa' júú³ tyú², cwóó²oo' 'maai¹³ Dios jon. ⁷ Tšu joon icwo¹²o Dios 'naa' 'e seen²naa' tyú² la lí' 'e seen²¹ 'ña'a. Joon ce jii¹³ jaain²¹ tsá² wa ilí² øøi¹²¹-tsi jilaa¹²¹ 'e

tyú² seen²¹ Dios, tšu 'e tyú² do 'e fee¹gi 'e jo 'in cwéeei¹ øøi¹²¹-tsi. Tšu 'e tyú² do iun'øøi¹¹ almas tyii' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-oo' tšu 'wii¹³ jai¹² líi²naa' Cristo Jesús.

'í²-oo' jmai¹² 'e tyú²

⁸ Coon²¹gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', tsaru¹u', 'í²-oo' jilaa¹²¹ 'e jai¹², joongi jilaa¹²¹ 'e tyú², coon¹³ jilaa¹²¹ 'e róøø². Jo 'i¹-oo' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e un'leei¹² tsá² yaai. 'í²-oo' jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi coon¹³ jilaa¹²¹ ifaa¹²¹ tsá² 'e tyú². 'í²-oo' jii¹³ 'e tyú²gi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e cwóó²oo' 'maai¹³ Dios.

⁹ Untii²naa' yaanaa' jilaa' ga'e¹³ee 'naa' joon jmaa²aa'. Jmaa²aa' jilaa¹²¹ jii¹³ la ganúu²uu' 'e nifo¹³oo coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gañí²ii' jmóó³oo. La joon 'in Dios 'in cwo¹² 'naa' 'e tyú² seen²naa' ingí¹ caain²¹ coon¹³ 'naa'.

'E gacwo¹ 'in seen²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹³on Poo²

¹⁰ Jløø¹³na 'áa¹mo tyani Ña'ññ¹u' mo galíi² 'e gati¹²-oo' jna tún¹. Jo 'iin²¹²na fo¹³oo 'e ga'ín¹-oo' jna pe jo mo gauntyí² fu wa'a 'e uncoon¹³ 'naa' jna. ¹¹ Jo fuu²¹²uu 'naa' wa' mo 'in tyéen¹³na jmi²¹². Tšu nilítii²¹moo xiiala itaan²¹na juncwii²¹ jløø¹³moo coon¹³ 'e xu 'e óó³oo. ¹² Niñ¹³oo xiiala lí' mo tañí² tsá² la joon jon ñí³oo wa'a mo 'óó³oo sáai²xu. Nilítii²¹na xiiala taan²¹na 'e 'yaai²¹-tsii 'e róøi² tu¹uu si 'e un'áa³na 'ee. Jløø¹³moo coon²¹ tøø²mo wa'a mo 'óó³xuu la joon jon wa'a mo jo 'ee sá² tyiia. ¹³ Lí²-i jmaa³aa doñi¹ee tšu Jesucristo cwo¹²o jna wa¹² pí² tyiia. ¹⁴ Pe 'naa' 'e tyú² gajmaa²aa' tyiia mo gauncoon¹³oon' jna coon¹³ fa'f² 'e seen²na.

¹⁵ Joon ñí²oo' 'e jii¹³ 'naa' tsá² seen²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹³oon' jna mo gajú¹uu Macedonia nifu, nicwó³oo júú³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Jii¹³ 'naa'oo' jee²¹² jileei¹²¹ 'in nijai¹² líi² Jesucristo gacwóó²oo' jna 'e jmaai¹ to² tyiia tšu 'wii¹³ nicwó³oo júú³ tyú² jee²¹² 'naa' 'e ni'ii¹³naa'. ¹⁶ Tšu la 'ñí²¹² 'e taan²¹na fuu²¹ Tesalónica gauncoon¹³oon' jna cafu líi¹gi tya' jilaa¹²¹ 'e tyéee¹³na. ¹⁷ Jon' wa'a 'i¹-tsii jii¹³ 'e 'ii¹³na, pe jii¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí'óó²oo' líi¹gi cwáain¹ tyii' tyani Dios Jmii²¹. ¹⁸ Ni'ii¹³moo jilaa¹²¹ ca gasaa²gi. Coon¹³ 'e gasii¹naa' coon¹³ Epafrodito 'óó³oo 'láai²gi. 'E gasii¹naa' do tyiia lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tyani Dios, lawa sún² jmafuu²¹ 'áai¹. Joon

'yaa²¹-tsi Dios 'wii¹³ 'e gauncoon¹³oon'
 jna. ¹⁹La joon jon Dios tyiia-oo icwo²o 'naa'
 jilaa²¹ 'e 'náa²aa'. Icwo²-o 'naa' 'e 'náa²aa'
 'wii¹³ Jesucristo tsu 'áa¹mo sá² tya'a fu
 ñu¹fú² li 'ya²gi 'áai'. ²⁰¡Cwoun'goo²¹o
 jileei²¹ tsá² seein²¹ juncwii²¹ Dios Jmii²¹
 coon²¹ tøø²mo! Amén.

Júu³ li gatséi¹

²¹'Aa²¹²mo tsá² fu²¹u 'e fo³na coon¹³
 la sii²¹ Jesucristo jileei²¹ 'in jai² líi² Dios
 Jmii²¹. Jileei²¹ tsaru¹u 'in taain²¹² coon¹³
 jna lo sii¹mo jon 'aa²¹²moo'. ²²La joon jon
 sii¹mo 'aa²¹²moo' jileei²¹ 'in 'iin²¹²in Dios
 Jmii²¹ 'in jmoo¹o to² inuu tya' tsaa'to² nifu
 tyiin¹ Roma.

²³Cwouncwaa¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo
 jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tíi² tsá² 'in néei¹ Colosas

*Sii¹ in Poo² 'e jí² lo tya' tsá² jai² líi² Cristo
'in néei¹ Colosas*

^{1,2}Jna-a, Poo², 'in siii³na 'e jí² lo tyii¹ 'in jai² líi² Jesucristo 'in néei¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Colosas. Joon líi¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyu¹² Dios Jmii²¹. Sii²¹na 'a 'e jí² lo coon¹¹³ tsaru¹u' Timoteo tyi'naa' 'in tsaru¹u' 'in jai² líi² Jesucristo. Cwotaan¹²¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ 'naa' cwa¹³ joongi cwocwo¹ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e tyú².

*Faa²¹ Poo² júu³ tyú² 'wii²¹² tya' 'in jai²
líi² Jesucristo*

³Coon²¹ tøø²mo cwoo²¹o'o 'maai¹¹³ Dios Jmii²¹, 'in Jmii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo, la coon²¹ naa¹¹³ mo faa²¹a'a júu³ tyú² 'wii²¹² tyii¹. ⁴Nilinée³e 'e júu³ 'e ja¹²mo líi²naa' Cristo Jesús, joongi xiala 'iin²¹²moo' jileei¹²¹ 'in jai² líi² Dios Jmii²¹. ⁵'iin²¹²moo' 'ii tsu 'wii' injaan²oo' icwo¹² Dios 'naa' 'ii¹²¹ 'ido 'naa' fu ñu¹fú² inf²ii' coon¹¹³ Jesús jløø³naa'. Ca la mo llaa² 'wii²¹² ganuu²uun¹ 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹¹³ tsá² ga¹-'oo' la joon. ⁶Joon 'e júu³ lo 'e cwo¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹. Joon 'ii¹²¹mo tsá² 'e júu³ do la ga¹'ii¹¹³naa' la mo ganuu²uun¹ joon ja¹²mo galíi²naa' 'e jo¹'o 'e iin²¹² Dios tsá². ⁷La líi¹ 'e galitii²¹naa' 'e ga'e¹ ru¹u' Epafras, 'in 'iin²¹²na', 'in gajmaa¹ to² coon¹¹³ jna'. Joon 'ii jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyu¹² Cristo 'in cwo¹² 'naa' júu³ tyú² joongi jo cuu¹¹³-'oo' coon¹¹³on. ⁸Joongi 'ii gajmaa¹²a jna'a júu³ xiala seen²naa' joongi xiala 'iin²¹²naa' Dios coon¹¹³ tsá² coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

⁹Tsu 'wii¹¹³ joon 'e jmii²¹² mo galinée³e 'e xiala jai² líi²naa' jo mo gatuu²u' 'e faa¹³a'a júu³ tyú² 'e mii²¹i' tyani Dios Jmii²¹ 'e cwocwo¹²o 'naa' 'e liñi²ii' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in 'e jmaa²aa', joongi coon¹¹³ tya' Espíritu Tyú² tya'a 'e 'øøi²¹-'oo', iliní²ii' 'e tyú², jogi jmaa²aa' sóoin² jon'gi wa' jo untiin¹¹³naa'. ¹⁰Joongi mii²¹i' 'e jmaa²aa' 'e tyú²-u jii¹¹³ la tíi² la jmoo¹o 'in jai² líi² Ña'ñu¹u' Jesucristo, jmaa²aa'gii' coon²¹ tøø² jii¹¹³ la 'yaai¹-tsi, joon ilicwii²naa' 'áai¹gi Dios Jmii²¹. ¹¹Mii²¹i' 'wii²¹² tyii¹ 'e cwojmaa¹ a Dios Jmii²¹ 'e tá²gi taain²¹²-'oo'

coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya'a 'e 'ya¹²gi, 'e coon¹¹³ la joon 'e taa²¹-'oo' jmaa²aa' coon¹¹³ ce tún², joon 'e jløø³moo'. ¹²Cwoo³oo' 'maai¹¹³ Ña'ñu¹u' 'in nityá² tyú² tyi' 'ii¹¹³na' jilaa¹²¹ icwo¹² Dios jileei¹²¹ 'ii injnee²¹ tyani Dios. ¹³Joon Dios Jmii²¹ lawa'a ga'wooi¹ jna' 'e juncwii²¹ do líi² nuu²¹ joon gatøø¹ jna' líi² jná² joo¹²¹ líi² tyu¹²u Jóon¹, 'in 'iin²¹²in do to². ¹⁴'In Jóon¹on do gajmaa¹ a tiin¹¹³ jna', gajúun¹in 'wii²¹² tyi' joon ga¹in² tsaa² 'wii²¹² tyi'.

*Seen²na' 'e tyú²-u coon¹¹³ Dios Jmii²¹ tsu
'wii¹¹³ gajúun²mo Jesucristo 'wii²¹² tyi'*

¹⁵Jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² jo líi² níi²in Dios Jmii²¹. Pe mo gacwéei² Jóon¹on líi¹ 'in tya' joon ganii²¹mo tsá² 'ii. Joon 'ii-o 'in nifu la jee²¹² jileei¹²¹ 'in seein²¹. ¹⁶'Wii¹¹³ 'ii-o gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ joongi coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e sá² yu' juncwii²¹. Joon gajmaa¹o jilaa¹²¹ 'e jo jnéei² la joon jon 'e jnéei². Jileei¹²¹mo ga¹'ii¹²¹ to² 'e tyu¹² 'ii xufiñ¹¹³ 'in tsaa¹to² nifu si 'in tí² tún² 'ee si 'in tí² ní¹ 'ee. Tsu jilaa¹²¹ 'e galí² 'wii¹¹³ 'ii-o joongi 'e tya' 'ii-o. ¹⁷Seen²¹mo Jesucristo ca la jéei¹gi la jee²¹² jilaa¹²¹ 'e sá². Joon 'wii¹¹³ 'ii¹²¹ tya' 'ii-o jo xéei². ¹⁸Joongi Cristo líi¹ mooty² tya' jileei¹²¹ 'in jai² líi² 'ii. La to² tyu¹² mooty² tsá², tyu¹² to² la tøø² cuerpo tya' tsá², la joon jmoo¹o Jesucristo. Joon 'ii-o cwoo¹o juncwii²¹ tya' la jileei¹²¹ 'in jai² líi² 'ii. 'ii-o 'in tyiin²gi nifu la jee²¹² jileei¹²¹ 'in nigajiin¹ jee²¹² líi²¹² 'e jo júuin² tún¹ tsu 'wii¹¹³ la joon 'ii-o nifu la jee²¹² jilaa¹²¹.

¹⁹Tsu Dios Jmii²¹ nigali¹ 'iin²¹²in wa'a líi¹ Cristo ce tí² la líi¹ 'ii 'ña'a. ²⁰Joon ga¹-tsi jon Dios Jmii²¹ 'e 'wii¹¹³ tya' Jesucristo 'e seein²¹ tsá² tyú² coon¹¹³on. Dios ga¹in² tsaa² tya' jileei¹²¹ 'wii¹¹³ jmi¹ øøi² Jesucristo 'e gatuun²¹ mo júun¹in tsaa¹ crúu¹³. 'Wii¹¹³ coon¹¹³ 'e joon gajmaa¹ a Dios 'e síi¹ røø²¹ coon¹¹³on jileei¹²¹ 'in taain²¹² ñu¹fú² coon¹¹³ 'in taain²¹² juncwii²¹.

²¹Joon 'naa' la mo jéei¹ jo seen²¹naa' tyú² coon¹¹³ Dios. 'Ee¹mo' Dios 'wii¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo²oo'. Pe la no Dios gajmaa¹ 'e seen²¹naa' røø²¹ coon¹¹³on. ²²'Wii¹¹³ tya' 'e gajúun¹in cuerpo tya' Cristo. 'E galí² 'elo 'e lawa'a sá² coon²¹ 'e cwo¹²o Dios Jmii²¹. Ljaain¹²¹ Dios Jmii²¹ 'naa' tyani 'ña'a 'e líi¹naa' tsá² jon'gi un'leei¹²¹gii' yaanaa', jon'gi 'e røøi²¹gii' tsaa². ²³Pe 'elo lano 'ná' ngí²ii' canii²mo jii¹¹³ 'e jai² líi²naa'.

Lawa coon²¹ jmóo³ 'mó² 'e 'y'u 'o'¹² 'áai¹ 'e jo tsajan¹² jiin¹¹³xu la joon jon jo xee²⁻¹'oo' jiin¹¹³ 'e 'øøi²¹⁻¹'oo' tsu 'wii¹¹³ 'e júu³ tyú² 'e nanuu²'uu' itiin¹¹³naa'. Joon nigacwoo¹ tsá² 'e júu³ lo la 'uu²¹mo ni cwoó¹³ juncwii²¹. Joon jna-o, Poo², gauncoon¹¹³oo cwóo³oo 'e júu³ tyú² do.

Xiiala jmoó'o Poo² tya' 'in jai¹² líi²

²⁴ Jløø¹³moo coon¹¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ 'e móo³oo 'wii²¹² tyii' tsu coon¹¹³ la joon coon¹¹³ cuerpo tyiia li¹¹¹ untiin¹¹³na jilaa¹²¹ wúu¹ 'e 'ná¹ ní²gi Cristo cwáain¹ tya' 'in jai¹² líi² 'ii. ²⁵ Joon Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³oo icwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyú² do tya' 'e tyú² tyii'. Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³oo júu³ tya'a 'e cwóo³oo jiin¹¹³ la tí². ²⁶ Jmá²aa liñ²'ii' 'e júu³ 'e la mo tá² 'ín³ 'mo² líi²'-i 'áai¹. Ce jiin¹¹³ ángeles jo ñii¹ la joon jon tsá² jo ñii¹. Pe la nano Dios gacwoo¹ 'e licwii¹naa' jiin¹¹³ 'in líi¹ tsá² tya'a. ²⁷ Dios ga'i¹-tsi cwo¹²o jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii 'e licwii¹ 'e júu³ la mo tá² 'ín³ 'mo². Joon 'ya²gi 'áai¹ joongi 'áa¹mo tyiin² tyii' jileei¹²¹ 'in jon' seein²¹ Israel. Joon 'e júu³ 'ooin²¹ do 'e jin¹² 'e 'yúu¹ tsi Cristo 'in tsá² 'in jai¹² líi² 'ii. Joon 'wii¹¹³ 'ii do 'øøi²¹⁻¹'oo' i'ii¹¹³naa' li 'ya²gi icwo¹²o 'naa'. ²⁸ Cwoó²¹o'oo júu³ tyú² tya' Cristo. Joon cwoó²¹o'oo tsá² cwáain¹ jileei¹²¹mo. Joon 'ee¹e' jileei¹²¹mo tsá² joon cwo'øøi¹²¹-tsi tyú²-u. Tsu joon la jaain²¹ la jaain²¹ 'ii isaain²¹-tsi tyú²-u jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹ Cristo 'wii²¹² tya'a. ²⁹ 'Wii¹¹³ joon jmóo³oo to² 'ii²¹ la joon jon jmóo³-oo xiia¹²¹ jiin¹¹³ li¹¹¹ 'ii jiin¹¹³ wa² pí² icwo¹² Jesucristo jna.

2

¹ Tsu 'iin²¹²na 'e liñ²'ii' 'e jmóo³oo xiia¹²¹ jiin¹¹³ li¹¹¹ 'ii 'wii¹¹³ tyii' joongi 'wii¹¹³ 'in tsá² néei¹ Laodicea joongi 'wii¹¹³ jileei¹²¹ 'in jo mo ní² jna 'ñii¹a. ² La joon 'iin²¹²na 'e táain¹ tá²-tsi alma tya'a joon gauncaain²¹ tsu 'wii¹¹³ 'iin²¹²in la jaain²¹ la jaain²¹. 'Iin²¹²na jon 'e 'øøi²¹gi¹'-oo' 'e coon¹¹³ la joon jo cu¹²⁻¹'oo' coonti. 'Iin²¹²na jon 'e cwii²¹moo' Cristo. Joon jo lí² cwii¹in tsá² 'ii wa'a jo cwoó¹ Dios. ³ Tsu Dios gacwo¹³o Cristo jilaa¹²¹ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmií¹-tsi. ⁴ 'E la fuu²¹²uu 'naa' 'e jo 'in icwotyiaan¹²¹ 'naa' tóo² coon¹¹³ júu³ tajuu²¹. ⁵ Xufiin¹¹³ jo siin¹¹³na 'ñii¹a coon¹¹³ 'naa' 'áa¹mo líi²na 'naa'. Joongi 'áa¹mo jløø¹³na coon¹¹³ 'naa' 'e untiin¹¹³moo' joon

'e teen¹naa' taa¹²¹ jiin¹¹³ 'e jai¹² líi²naa' Cristo.

⁶ La ni¹¹¹'naa' Jesucristo la joon jon 'ná¹ taan²¹²naa' juncwii²¹ 'in caan¹²naa' coon¹¹³on. ⁷ 'In caan²¹naa' coon¹¹³o lawa'a coon²¹ 'mó² jéei¹ jmóo³ 'áai¹ 'e sa¹² tá² 'e ili¹ cwii²¹naa' Cristo 'áai¹gi la coon²¹ jmií²¹². Jo cwoxeei²¹⁻¹'oo' jiin¹¹³ 'e jai¹² líi²naa' jiin¹¹³ la ga¹e¹² tsá² 'naa'. Coon²¹ tøø²mo cwoó²oo' 'maai¹²¹ Dios Jmii²¹.

'E 'mii² 'e juncwii²¹ tya' tsá² mo jai¹² líi² Cristo

⁸ Tii¹'moo', jo cwóoi¹ yaanaa' 'e caain¹ 'naa' wín² 'in tsá² tajuu²¹ 'in tii² júu³ 'e jóoin²-tsi tsá². Joongi jo cwo¹²o 'ido júu³ ruu¹²¹i coon¹¹³ 'e júu³ 'e jo jai¹². 'In tsá² do jo cwoó¹o júu³ tya' Cristo. Cwoó¹-o jmai¹² júu³ 'e la tii² tya' tsá², jiin¹¹³ la 'e 'øøi¹²¹-tsi yaamo.

⁹ Tsu lawa'a Dios Jmii²¹ 'ña'a líi¹ Jesucristo. ¹⁰ Joon 'naa' sirøø¹naa' coon¹¹³ Dios tsu 'wii¹¹³ 'in caan²¹naa' coon¹¹³ Cristo. Joon 'ii tyu¹² to² jileei¹²¹ 'in 'oo'o to² juncwii²¹ coon²¹gi. ¹¹ Joon 'naa' ga'ii¹¹³naa' 'e lí² sii²¹ circuncisión, 'e jmaa¹ tsá² júu³ 'e tsá² tya' Dios 'naa'. Pe 'e lí² ga'ii¹¹³naa' jon' gajmaa¹ tsá². 'E lí² 'e nilii¹naa' 'e Cristo gacoon²¹-o jilaa¹²¹ tsaa² tyii'. ¹² Mo gasaa²¹naa' jmií²¹ lawa'a 'e gajún¹moo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e go² 'i¹-oo' la gajún¹ Jesucristo. Joon mo gajmaa¹ Dios Jmii²¹ 'ii²¹ 'e gajii¹in Jesucristo jee²¹² líi²¹² la joon jon 'naa' gacwo¹o Dios Jmii²¹ 'naa' juncwii²¹ tyii' 'e 'múui² 'wii¹¹³ jo¹o galii²naa' Jesucristo. ¹³ 'Naa' la mo jéei¹ lawa'a 'e 'líi²¹²moo' coon¹¹³ tsaa² tyii² 'e røø²¹naa', jo lí² líi¹naa'. Pe la nano nicwo¹o Dios 'naa' juncwii²¹ tyii' caan²¹mo coon¹¹³ Cristo. Ga¹ín²mo 'ido jilaa¹²¹ tsaa² tyii'. ¹⁴ Ga¹ín² tsaa² tyi¹ 'e røø²¹na' tyaní¹. Coon¹¹³ 'e tsaa² tyii² do 'e la mo tsaa²¹a' lí¹ líi¹³. Mo gateein¹ tsá² Cristo tsaa¹ crúu¹³ joon gajúun¹in. Joongi gatsé¹mo 'e tsaa² røø²¹na' do. ¹⁵ Mo gajúun² Jesucristo tsaa¹ crúu¹³ do gal¹o 'in 'líi¹³ coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in 'oo¹o to² tya' 'in 'líi¹³. Joon coon¹¹³ la joon Dios ga¹e¹²o jileei¹²¹ 'e feei¹gi Cristo lagi 'in 'líi¹³ do.

Jmaa²aa' jiin¹¹³ la to² tyu¹² Dios

¹⁶ Tsu 'wii¹¹³ joon jo cwóoi¹ 'naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹¹³ 'e 'uu²uu' cøø²øø'. Jon'gi cwóoi¹ 'naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹¹³ mo tí² jmií²¹² si jmií²¹² mo 'láa²

'wii²¹² la jaain²¹ sii²¹ 'ee, si jmi²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'ee. ¹⁷ Tsu 'wii¹¹³ jilaa²¹ 'elo li lawa 'iin¹³ tya' Cristo, jmaa² tsá² júu³ xiiala ilíi¹ Cristo ijó¹ pe najó²-o joon la no lí²-i licwii¹ in tsá² 'ña'a Cristo. ¹⁸ Jo cwo²oo' 'e cón² 'in tsá² do 'naa' tóo² 'e jo 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e sá² tyii' coon¹³ Jesucristo. 'In tsá² do jmaai²¹ yaai lawa tsá² 'wéi¹ joon un'goo²¹ óngeles. Faa^{21a} 'e jo 'øøi²¹-tsi. Joon jløøi¹³ 'ña'a coon¹³ 'e 'i¹-tsi xüfiin¹³ 'i¹-tsi jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá² 'in jo cwii¹ in Dios. ¹⁹ Jo ngii¹ 'in caain²¹ coon¹³ ¹³ Cristo. Pe Cristo do líi¹ i tsafeei¹ tya' jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii. Joon 'ii do cwo²oo' jilaa²¹ 'e ñi¹ tsá² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. 'Wii¹³ 'ii-o sicaain²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii jiin¹³ la 'i¹-tsi Dios.

²⁰ Mi yuui¹³ gajúin¹ Cristo 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ jo lí² tyu¹² gi to² 'ii. La joon jon jna' lawa'a jún¹ mo' jón coon¹³ Cristo. Joon jo lí² gi tyu¹² u tsá² jna' to². ²¹ Jo 'ná¹ jmo²¹o' 'ii²¹ 'e tyu¹² u lagi jo gø¹²ø si jo 'uun¹² un 'ee si jo lí² ti² coon¹³ cwo²¹o' 'ee. ²² Tsu jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ ityé¹ mo mi yuui¹³ íjméi¹ to² tya' tsá². Joon 'e 'ii²¹ 'e jmo²¹o' 'in tsá² do lí² jiin¹³ la to² tyu¹² tsá², joon jiin¹³ júu³ 'e 'e¹² e tsá². ²³ 'In tsá² jmo²¹o' 'ii²¹ lo 'e la mo líi¹ la líi¹ i tsá² 'in cwó¹-tsi jmo²¹o' la to² tyu¹² Dios. Pe jiin¹³ jmaa²¹ i yaai tsá² 'wéi¹ joon 'e¹ e wúu¹ yaai. Jo 'ee to² 'í³ jilaa²¹ 'elo tsu 'in tsá² 'in jmo²¹o' la joon jmo²¹-o jiin¹³ la 'iin²¹² gi 'ña'a.

3

¹ La gajúun²naa' coon¹³ Cristo la joon jon nigájiin¹naa' tún¹ coon¹³on. 'Wii¹³ joon 'naa²¹aa' 'e sá² fu ñu¹ fú² li tyiín¹ Cristo lí¹ cwo²¹o' Dios Jmii²¹ tsáa¹. ² Cwo¹²-oo' 'e sá² fu ñu¹ fú² jon' 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹. ³ Gajúun²naa' coon¹³ Cristo joon nano un'øø²¹ mo Dios juncwii²¹ tyii' coon¹³ Cristo. ⁴ Joon Cristo 'ña'a líi¹ juncwii²¹ tyi'. Joon mi jnéi¹ Cristo tún¹ la joon jon jna' injnéi¹ mo' coon¹³on. Joon 'e 'ya¹² gi tya'a ilisá² tyi'.

¹ E² Poo² tsá² xiiala teein²¹² tsá² juncwii²¹

⁵ 'Wii¹³ joon 'ná¹ joon²¹on' jmaa^{21a} jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na' 'e gó² 'e jmo²¹o'. Jo foo¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jon' gi jmaa²aa' doñi¹ 'ee 'e gó². Jo jmaa²aa' 'e gó² 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jon' gi 'e gó² 'e 'i¹-oo'. Jo 'iin²¹² gi 'ái¹ gi lagi 'a 'oo²oo' no tsu lawa'a un'goo²oo' dioses jmaa¹ i tsá²

wa'a jmo²oo' la joon. ⁶ Joon tsu 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² lo 'iee¹ Dios wúu¹ jileei²¹ 'in jo mo jmaa¹ a nuu¹³. Joon 'áa' mo wúu¹ inii² 'ido. ⁷ Joon 'naa' gajmaa²aa' jilaa²¹ 'e gó² lo la mo seen²¹naa' la mo jééi¹. ⁸ Pe nano tuu²uu¹ jilaa²¹ 'e gó² lo: tuu²uu¹ 'e 'nii²¹-oo', jo jmaa² gi¹ 'e 'nii²¹-oo'. Tuu²uu¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e tí²-oo' joon jilaa²¹ júu³ gó² 'e foo¹²oo' tya' tsá² xeei²¹. Tuu²uu¹ jilaa²¹ júu³ 'líi¹³ 'e sá²naa'. ⁹ Jo fu¹²uu' tsá² júu³ tajuu²¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu ni gatuu²oo' jilaa²¹ 'e gó² seen²¹naa' la mo jééi¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó² gajmaa²aa'. ¹⁰ Joon niga'ii¹³naa' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Joon la coon²¹ jmi²¹² nigalicwii² ingü¹ Dios 'in gacwo¹ 'naa' 'e juncwii²¹ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon tí² xu¹ u 'e juncwii²¹ tyii' do líi¹² ca li la li juncwii²¹ tya' Dios Jmii²¹. ¹¹ Mo ngii¹ tsá² coon¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² do ca nii² mo tsá² líi¹. Jo 'e cwáain¹ tya' tsá² doñixiia' jalín², la joon sáa³ jmi²¹ tsá² doñixiia' jalín². Jo tyiin² joo²¹ jiin²¹ gauntsáa¹ tsá² jí² si 'ee to² tí² i tsá² 'ee. Jiin¹³ 'e tyiin² mo 'e cwii¹ in 'ido Jesucristo tsu jiin¹³ 'ii' in tyiin² gi.

¹² 'Iin²¹² mo Dios 'naa' joon gatyii¹³ in 'naa' ilíin²naa' tsá² tya'a, 'wii¹³ joon cwolii²naa' tsá² 'wo²-tsi, tsá² 'in jmo²¹o' tyú² tya' tsá² xeei²¹. Jo jmaa²aa' jloo¹³ pe cwolii²naa' tsá² coon²¹ tún¹ 'in feei¹-tsi. ¹³ Jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii¹³ tya' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Joon wana 'e niga'láa¹ tsá² tyii' jmaa²aa' feei¹-oo' tya'a tsu jiin¹³ la joon gajmaa¹ a Cristo tyii'. ¹⁴ Pe 'e tyiin² gi 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u', tsu jiin¹³ coon¹³ la joon incaan²¹naa' joon sá¹³ gi røø²¹. ¹⁵ 'Wii¹³ Cristo seen²¹naa' tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹ tsu 'wii¹³ joon jmaa²aa' jiin¹³ la tí² i jmaa¹ a 'in seen²¹ tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹. Tsu 'yu to² joon gatø²ø Dios 'naa' 'e canii² mo ilí²naa'. Joon cwo²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹.

¹⁶ Cwotii¹³-oo' jilaa²¹ júu³ tya' Cristo 'e ganuu²uu'. Jmaa²aa' nuu¹³uun¹ 'e júu³ do. 'Ee²ee' 'e júu³ do joongi tyá²-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-oo' 'e gacwo² Dios. 'øø²øø' jilaa²¹ júu³ tyú² salmos coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² tí² i gi¹, cwo²oo' 'maai¹³ coon¹³ 'e 'øø²øø' do. ¹⁷ Joon jilaa²¹ 'e jmo²oo' si fó²oo' 'ee, jmaa²aa' jilaa²¹ 'wii²¹² tya' 'ña'ñu¹u' Jesucristo. Joon cwo²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ 'ii-o.

Xiiala 'ná¹ jmaa¹a 'in jai¹² líí² Jesucristo
¹⁸ Joon jileei¹²¹ 'naa' tsamí² 'in seein²¹
 ñuu¹ tya'a jmaa²aa' núu¹³uu' coon¹¹³ ñuu¹
 tyii'. Tsu coon¹¹³ la joon 'ná¹ jmáa¹a 'in
 jai¹² líí² Ñá'ñu¹u'. ¹⁹ Joon 'naa' tsañuu¹ 'in
 seein²¹ tsamí² tya'a cwoli¹iin²¹²moo' tsamí²
 tyii'. Jo jmaa²aa' 'eei¹¹ 'naa'. ²⁰ Jileei¹²¹
 'naa' 'in xuui²¹²gii' jmaa²aa' núu¹³uu' to²
 tyu¹² 'ñú²uun' coon¹¹³ saa²aa' tsu 'yaai¹-tsi
 Ñá'ñu¹u' coon¹¹³ 'elo. ²¹ Joon 'naa' 'in líí¹
 tsacøø¹¹³ jo untyí²naa' xuui²¹² tyii' ce tyá²
 'nii²¹-tsi tsu joon jo tyuu¹¹²-tsi. ²² Jileei¹²¹
 'naa' 'in líí¹ tsa'leei¹³ jmaa²aa' núu¹³uu'
 to² tyu¹² 'ñifi²ii' 'in seein²¹ juncwii²¹ lo.
 Jmaa²aa' núu¹³uu' coon²¹ tøø²mo jon' wa'a
 jiiin¹³ mo jøø²i 'naa' coon²¹ liseen²¹naa'
 tyú² coon¹¹³on. Pe cwoseen²¹naa' canii²mo
 un'goo²¹oo' Dios Jmii²¹. ²³ Joon doñí¹ee 'e
 jmaa²aa', jmaa²aa' 'e jløø¹³moo' lawa to²
 tya' Ñá'ñu¹u' jon' to² tya' tsá². ²⁴ Joon
 niñí²oo' 'e Ñá'ñu¹u' icwo¹² 'naa' lawa
 coon²¹ 'e tíi²naa' 'e i'ii¹³naa' ñu¹fú² tsu
 jmoø²oo' to² tya' Cristo 'in líí¹ Ñí'fii²ii'
 la jai¹². ²⁵ Joon jileei¹²¹ 'in jmoø¹o 'e gó²
 i'ii²¹mo 'e 'lee¹³i tya' 'e gó² gjmaa¹a. Joon
 coon²¹ 'ii²¹ 'oo'o Dios 'e jmáa¹a tya' la
 jaain²¹ la jaain²¹ tsá².

4

¹ La joon 'naa' 'in líí¹naa' ñí'fii²¹² tsá²
 'ná¹ jmaa²aa' 'ii²¹ røø²¹ coon¹¹³ tsa'leei¹³
 tyii'. Cwotii¹¹³-oo' 'e seein²¹ jaain²¹ Ñí'fii²ii'
 ñu¹fú².

² Faa²aa' júu³ tyú² coon²¹ tøø²mo, lii²ii'
 jmaa²aa', cwoo²oo' 'maai¹³ Dios Jmii²¹.
³ Faa²aa' jon júu³ tyú² 'wii¹³ tyijna¹ 'e cwo²
 Ñá'ñu¹u' 'e cwoo²¹o júu³ tyú² tya'a. Joon
 'wii¹³ 'e júu³ do 'yuu²na 'nuñí³. ⁴ Mí²ii' tyani
 Dios 'e liñí³ii tyú² xiiala ilí² cwóo³oo' 'e júu³
 do.

⁵ Ngí²ii' coon²¹ tsáa¹ tyani 'in jo cwii¹in
 Ñá'ñu¹u' Jesucristo. Cwoo¹³-oo' jmaa²aa'
 'e sá² jmaa²aa'. ⁶ Síi¹naa' coon¹¹³ júu³ coon¹²¹
 tún². Cwoliñí²ii' xiiala ngii²ii' tya' 'in
 unngii¹.

Júu³ lí tséi¹

⁷ Joon 'in tsaru¹u' Tíquico, 'in 'iin²¹²na'a,
 ijma¹a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na. Joon 'in
 Tíquico do nígauncoon¹¹³o jna 'áai¹ joon
 coon²¹ caan²¹mo gacwoo²¹o júu³ tyú² tya'
 Ñá'ñu¹u'. ⁸ 'Wii¹³ joon sñ²na 'ii isii¹²¹
 'naa' xiiala seen²¹na'a joon wa lí² tyá²-oo'.

⁹ Joon tsagoo¹oo' Onésimo ingi¹ coon¹¹³
 Tíquico. Tsa¹¹³-tsi Onésimo Ñá'ñu¹u' Je-
 sucristo 'áai¹ joon 'áa¹mo 'iin²¹²moo'o 'ii. Je
 waai¹ do ijma¹² 'naa' júu³ xiiala lí lo.

¹⁰ Joon 'in Aristarco, 'in taai²¹² 'nuñí³
 coon¹¹³ jna sñí¹ 'aa²¹²moo'. La joon jon
 sñí¹ Marcos, 'in líí¹i ruu¹²¹i Bernabé sñí¹
 'aa²¹²naa' jon. Niga'ii¹³moo' júu³ cwáain¹
 tya'a joon wa jafee¹³i 'naa' 'ii¹³moo' 'ii 'e
 tyú²-u. ¹¹ 'In Jesús do, 'in sñí²¹o jon Justo,
 sñí¹ 'naa' jon 'aa²¹²moo'. Jiiin¹³ 'in gaaí²¹
 no, jee²¹² tsá² Israel 'in jai¹² líí² Cristo,
 gauncoon¹³o jna cwoo²¹o júu³ tyú² tya'
 Dios. Joon gacwo¹o jna fo'feei¹¹ 'áai¹. ¹² 'In
 tsagoo¹oo' Epafras sñí¹ 'aa²¹²moo'. Tsá²
 jmaa¹a to² tyu¹² Cristo 'ii joon 'áa¹mo mñí¹
 tyani Ñá'ñu¹u' 'wii²¹² tyii'. Mñí¹ tyani
 Dios 'e taan²¹²naa' tá² táain¹-oo' joon 'e
 ñii²¹oo' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e
 jmaa²aa'. ¹³ Tsu jna-a jmóo³oo júu³ xiiala
 cu¹²-tsi Epafras tyii' joongi tya' 'in néei¹
 fuu²¹ Laodicea coon¹¹³ 'in néei¹ fuu²¹ Hi-
 erápolis. ¹⁴ 'In tími¹ Lucas, 'in 'iin²¹²na'a,
 sñí¹ 'aa²¹²moo'. La joon jon Demas sñí¹
 'aa²¹²moo'.

¹⁵ 'Aa²¹²mo fuu²¹uu' 'in jai¹² líí² Cristo 'in
 néei¹ fuu²¹ Laodicea. 'Aa²¹²mo'o fuu²¹uu'
 fo¹³oo Ninfas coon¹¹³ 'in incaain²¹ inuu¹
 tya'a. ¹⁶ Mo ngayuu¹³ jøø²øø' 'e jí² lo jee²¹²
 'naa' joon sñí¹naa' tya' 'in jai¹² líí² Cristo
 néei¹ Laodicea. Jøø²oo' jon 'e jí² ga'ii²¹ 'in
 néei¹ Laodicea. ¹⁷ Síi¹³ii' Arquipo: "Tyán²
 cwáain¹ 'e untiin¹¹³mo'o røø²¹ jilaa¹²¹ to² 'e
 gacwo¹ Ñá'ñu¹u' 'nu ijmaa²a."

¹⁸ Jna-a, Poo², jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹¹³
 cwóo³oo. Untii¹³-oo' 'e 'yuu²na 'nuñí³.
 Cwocunwaaí¹³ Dios Jmii²¹ 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²²¹² 'e gasii¹ in San Pablo tí²i tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Poo² coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³ sii¹ in 'e jí² lo
¹ Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon¹³
Timoteo jmo²²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²²¹na'a
tyii¹ 'in jo¹¹¹ líi²² Cristo 'in seen²¹ fuu²²¹
Tesalónica, jileei¹²¹ 'naa¹ 'in sicaain²¹²
coon¹³ Dios Jmii²²¹ joongi coon¹³ Jesu-
cristo. 'in²¹²moo'o 'e Dios, 'in Ññu¹¹³o',
cwouncwaa¹³ⁱ 'naa¹. Joongi cwouncwaa¹³ⁱ
Ña'ñu¹¹⁴ Jesucristo 'naa¹ joongi 'e cwo¹ 'e
seen²¹naa¹ 'e tyú² juncwii²²¹ tyii¹.

*Xiiala niga'e'e Poo² tsá² seen²¹ Tesalónica
'e tsáai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo*

² Coon²¹ tøø²mo cwo¹¹³o'o 'maai¹¹³ Dios
'wii²²¹² tyii¹. Joon mi faa¹¹³a'a júu³ tyú²
mii²²¹i 'wii²²¹² tyii¹. ³ Tíi¹¹³i-tsi¹ i tyaní Dios
Jmii²²¹ xiiala gajmaa²naa¹ to² wii¹¹³ ja¹²mo
galí²naa¹; joongi xiiala gauncóon¹³oon¹
tsá² 'wii¹¹³i 'iin²¹²moo¹ Dios; joongi xiiala
nisijaan²²oo¹ tá taain²¹²oo¹ 'e untsiin²¹mo
Ña'ñu¹¹⁴ Jesucristo júu³ tya'a. ⁴ Tсарu¹¹⁴,
'iin²¹²mo Dios Jmii²²¹ 'naa¹ joon nee²o¹ 'e
nigatyii¹¹³in Dios 'naa¹. ⁵ Jna'a mo gac-
woo¹¹³o'o 'naa¹ júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹¹³ tsá²
jon¹ wa'a jmaai¹² júu³ pe coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹
tya¹ Espiritu Tyú² tya¹ Dios joon jo cu¹²-tsii¹ i
wa¹ líi²naa¹ 'e jo jo¹ 'e júu³ do. Tyú²-ñ
ñi³oo¹ yaanaa¹ xiiala nigajmoo²¹o'o jee²¹²
'naa¹ coon¹¹³ 'e tyú² tyii¹.

⁶ Joon 'naa¹ cwáain¹ tyii¹ gañi²¹i wúu¹ la
gamó¹ jna wúu¹ la joon jon ganí² Ña'ñu¹¹⁴
Jesucristo wúu¹ 'wii¹¹³ júu³ tya¹ Ña'ñu¹¹⁴
Dios Jmii²²¹. Joon ga'ii¹¹³moo¹ júu³ tya¹
Dios coon²¹ 'e jløø¹³moo¹ fiin¹¹³ líi¹ wúu¹
nigañi²¹i. 'In Espiritu Tyú² tya¹ Dios gaun-
coon¹¹³ 'naa¹ 'e li jløø¹³moo¹. ⁷ Coon¹¹³
cwáain¹ la joon ga'ee¹¹³ee¹ tsá² 'in jai¹²
líi²² Cristo fu li sii²¹ Macedonia coon¹¹³ fu
li sii²¹ Acaya xiiala ingi². ⁸ Jon'gi jiiin¹¹³
joon niganú²un júu³ tya¹ Ña'ñu¹¹⁴ 'wii¹¹³
'naa¹ pe la caan²¹mo galiñi¹¹o xiiala nigalit-
sáa¹mo-'oo¹ Dios. Jo 'ná¹ jmó²gi¹¹ júu³. ⁹ Li¹
cii¹¹²i galí². Yaamo 'in tsá² do sii¹¹ xiiala
ga'ii¹¹³naa¹ jna'a coon¹¹³ 'e tyú². Gatuu²¹oo¹
jilaa¹²¹ 'e gaun'goo²¹oo¹ 'e litsáa¹mo-'oo¹
Dios 'in jiiin¹¹³ joongi 'in jai¹². ¹⁰ Joongi tya¹o
'in tsá² do júu³ xiiala sijaan²aan¹ mi jó¹
fu ñu¹fú² 'in Jóon¹ Dios 'in gajmaa¹ Dios

gajiin¹¹³in jee²¹² 'líi²²¹². 'In Jesús do 'ii¹ in
niláa²mo jna¹ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya¹ Dios ijó¹.

2

To² 'e gajmaa¹ Poo² fu Tesalónica

¹ Tyú²-ñ ñi² 'naa¹, tsaru¹¹⁴u¹, jilaa¹²¹ to²
gajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa¹ jo ti¹ galí². ² Ñi²oo¹
xiiala gaun'líi¹²i jna'a fu Filipos, joongi ji-
laa¹²¹ wúu¹ 'e niganee²¹e'e pe jo ní³ii¹ 'ee
lí² Dios tyii¹¹ gauncoon¹¹³on jna'a 'e nigac-
woo²¹o'o 'naa¹ júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹¹³ tsá² jo
'ee cu¹²-tsii¹¹ fiin¹¹³ jo cwo¹¹ tsá² júu³ ruu¹²¹
'áai¹. ³ Tsu¹ jilaa¹²¹a 'e faa¹¹³a'a jmai¹² júu³
ja¹²mo. Jo ga'ee¹¹³e'e 'naa¹ 'e un'lee¹²¹naa¹
yaanaa¹ jon'gi tyiin²a'an 'naa¹ too². ⁴ Jon'on
la joon tsu¹ Dios nigatyii¹¹³in jna'a joon
gatyaa¹ cwo²¹o'o júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹¹³
tsá². Joon jiiin¹¹³ la joon faa¹¹³a'a jon'gi wa'a
joon¹o'on tyú² coon¹¹³ tsá² pe coon¹¹³ Dios
'in ñii¹¹ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi¹ si¹ 'e tyú² si¹ 'e gó² 'ee.
⁵ Tsu¹ tyú²-ñ ñi²¹i xiiala gauntyúu¹¹ jna'a 'naa¹
tyani²¹i jon'gi 'naa¹¹³a'a cwáain¹¹ wa'a xiiala
jnaa¹²a'a cuu² tsu¹ Dios tyan¹ cwáain¹ 'elo.
⁶ Jon'gi 'naa¹¹³a'a cwáain¹¹ wa'a un'goo²¹ tsá²
jna'a jon¹ 'naa¹ tiin¹¹³ jon'gi tsá² xeel¹²¹ 'ee
xúfiin¹¹³ 'in tyiin² jna'a coon¹¹³ to² 'e 'oo²o'o
coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya¹ Cristo. ⁷ Li¹ cii¹¹²i jmó²
jna'a 'e 'wo²-tsiioo¹ 'wii¹¹³ tyii¹ lawa jaain²¹
tsami² 'in jøø² jøon¹on jyon¹ nee¹mo. ⁸ Líi¹
li'nee¹na'a 'naa¹. Jilaa¹²¹ 'e cwo¹¹³o'o 'naa¹
jon'on jiiin¹¹³ júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹¹³ tsá² pe
ca juncwii²¹ tyiioo¹o nicwoo¹¹³o'o 'naa¹ tsu¹
líi¹ nigali¹iin²¹²na'a 'naa¹. ⁹ 'Naa¹, tsaru¹¹⁴u¹
niñii²¹oo¹ xiiala jmo²¹o'o. To²-o jmo²¹o'o
la 'woo¹¹ tiin¹¹³ la jmi¹. Joon saan²¹ tyii¹
tsu¹ 'wii¹¹³ jo 'iin²¹²na'a 'e untyi¹²na'a 'naa¹
jiiin¹¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa¹ la 'ii²²¹ cwo¹¹³o'o
'naa¹ júu³ tyú² tya¹ Dios.

¹⁰ 'Naa¹ jøø²øø¹ joongi jøø² Dios xiiala
toon²¹on 'e tyú² joongi coon²¹ tsáa¹
coon¹¹³ 'naa¹ 'in jai¹² líi². Gatoon²¹o'on
'e jo lí² cwo¹¹ tsá² jna'a tsaa² ce jiiin¹¹³
coon²¹. ¹¹ Tyú²-ñ joongi ñii²¹oo¹ xiiala nigac-
woo¹¹³o'o 'naa¹ pi² joongi nigacwoo¹¹³o'o
'naa¹ cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹ la
jmo²¹o'o jaain²¹ jmi¹²¹ tsá² coon¹¹³ jøon¹on.
¹² Niga'ee¹¹²e'e 'naa¹ xiiala 'ná¹ ngi¹¹³naa¹
tyani tsá² tsu¹ tsá² tya¹ Dios 'naa¹ tsu¹
Dios gatø¹ø¹ 'naa¹ 'e ní²¹i jee²¹² jilaa¹²¹
'e 'ya¹²gi li tyu¹² 'ii to². ¹³ 'Wii¹¹³ joon
coon²¹ tøø²mo cwo¹¹³o'o 'maai¹¹³ Dios tsu¹
'naa¹ mo ganuu²¹un¹ júu³ tya¹ Dios 'e
gafaa¹¹a'a ga'ii¹¹³moo¹ lawa júu³ tya¹ Dios

jon'on ga'ii¹³naa' lawa júú³ tya' tsá². Joon 'e la ja¹²mo 'e júú³ do júú³ tya' Dios 'e cwo¹⁰o p² jee²¹² 'naa' 'in jai¹² lííi². ¹⁴Tsaru¹u', mo gajmeei²¹ tsagoo²⁰o' 'naa' ganggi²¹²naa' la ngangíi¹ 'in tsá² Israel 'in jai¹² lííi² Dios seein²¹ Judea tsu 'in tsá² Judea do 'in nigajai¹² lííi² Cristo nigajmee²¹²mo tsagoo¹⁰o 'ii. ¹⁵La joon jon 'in tsá² do nigajnga¹²mo Ña'ñu¹³u' Jesús la nigajngaa¹²ⁱ tsagoo¹⁰o 'in gacwo¹ júú³ tyú² tya' Dios ca la mo jéei¹. Joon ga'óó¹mo jna'a. Jo gaun'goo²¹ido Dios joon 'ee¹¹mo jileei²¹ tsá². ¹⁶Jo cwo¹ faa¹³a'a júú³ tyú² tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ Israel itiin¹³in. Cwáain¹ la joon galí² fee¹¹gi tsaa² tya'a pe la ja¹²mo injó¹ wúu¹ tya' Dios jee²¹² 'ii.

'In²¹²in Poo² tsafee¹²ⁱ tsá² Tesalónica coon²¹gi tún¹

¹⁷Tsaru¹u', nigaxee²¹naa' coon¹²¹ sii¹¹³xu coon¹³ 'naa' pe fiin¹³ jo nee²¹naa' 'naa' 'i¹-tsii¹ 'naa'. Pe líi¹ 'yaai¹-tsii¹ i'jajóó²¹²na'a 'naa' tún¹. ¹⁸Galí²-tsii¹ jaa²¹a'a, joon jna-a, Poo², gali¹iin²¹²na yí³aa 'láai² naa¹³ pe 'in 'líi¹³ Satanás gajni²¹mo. ¹⁹'E taan²¹²naa' coon¹³ jna'a ilí² 'e tyú² tyii¹ mi jó¹ Ña'ñu¹³u' Jesucristo. Najlóó¹³na'a joongi 'yaai¹-tsii¹ tsu 'wii¹³ 'naa' taan²¹²naa' do. ²⁰'E ja¹²mo 'wii¹³ 'naa'oo' ilijlóó¹³moo'o joon tyú²-u si¹¹i¹³-tsii¹.

3

¹Joon tsu 'wii¹³ 'i¹-tsi¹ 'áai¹ 'wii²¹² tyii¹ nisí¹⁴i wa'a joon²¹oo 'ñii¹a jiiin¹³ fu Atenas. ²Joon sii²¹naa' tsaru¹u' Timoteo jajóó²¹²i 'naa' tsu tsá² tya' Dios 'ii 'in nigajmaa'a to² coon¹³ jna'a. 'Ii gauncoon¹³on jna'a 'e cwo¹ júú³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ Cristo tsá². Joon lí²-i cwo¹⁰o 'naa' 'e 'óó¹²¹gi-'oo' joongi 'e tsáai¹gi-'oo' Jesús. ³Joon la joon 'naa' jo cwo¹iin²-oo' 'e cwáain¹ lo 'wii¹³ fa¹³ 'e sá² tyii¹ tsu ñi³oo' 'e i'óó¹mo tsá² jna' jile¹e' jiiin¹³ 'in jai¹² lííi² Jesucristo. ⁴'Wii¹³ joon la mo gatoon²¹o'on jee²¹² 'naa' ga'ii²¹i júú³ 'naa' 'e i'óó¹ tsá² jna'. Joon la joon galí² la lí¹ 'e ñi²ii'. ⁵'Wii¹³ joon cu¹²-tsii¹ 'wii²¹² tyii¹. Joon gasí²na Timoteo jaunngii²¹ 'naa' xiiala seen²¹naa' ti tsáai¹gi-'oo' Cristo. Cu¹²-tsii¹ líí²na wa'a 'in 'líi¹³mo niga'lee¹²ⁱ 'naa' 'e ti' nigangó¹ lí¹ caa¹mo coon¹³ jilaa¹²¹ to² tyii¹.

⁶Pe nano Timoteo nicwa¹²mo jaa¹²ⁱ fu Tesalónica. Joon tyían²⁰o júú³ tyú² 'e jo¹gi

líí²naa' joon xiiala 'iin²¹²naa' tsá². Tyaa²¹⁰o júú³ 'e 'áa¹mo tií¹³-oo' 'e jlóó¹³moo'. Joongi 'yaai¹-oo' 'e jéó²¹²naa' jna'a la joon jon jna'a 'iin²¹²moo'o jéó²¹²na'a 'naa'. ⁷'Wii¹³ joon tsaru¹u', fiin¹³ taan²¹²na'a fa¹³ 'áai¹, mo ganuu²¹u' 'e tsáa¹mogi-'oo' Jesús galijlóó¹³moo'o 'áai¹. ⁸Galí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² tyii¹ mo galinee²e 'e 'e tsáa¹mogi-'oo' júú³ tya' Ña'ñu¹³u'. ⁹Líli¹ cwo¹³o'o 'maai¹³ Dios tyi¹ tsu líi¹ jlóó¹³na'a tyani Dios 'wii¹³ 'naa'. ¹⁰La 'woo¹ jmí¹ fee¹³na'a Dios ce caain¹-tsii¹ 'e cwocwo¹ Dios jéó²¹²na'a 'naa'. Coon¹³ la joon untsiin¹na'a jilaa¹²¹ 'e 'ná¹-gi litsáai¹-oo'.

¹¹'Yaa¹mo-tsii¹ 'e 'ña'a Dios Ñuu¹²⁰'o' coon¹³ Ña'ñu¹³u' Jesucristo iuncoon¹³⁰ jna'a joon lí²-i jafee¹³na'a 'naa'. ¹²Joon 'iin²¹²na 'e iuncoon¹³ Ña'ñu¹³u' 'naa' 'e ilif² 'nee¹gi¹ ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jileei²¹ tsá² xeei²¹ la 'nee¹na'a 'naa'. ¹³Coon¹³ la joon tá² taain²¹²-oo' jo tsaa² róó²¹gi¹ tyani Dios, Ñu¹²⁰'o', mi jó¹ Ña'ñu¹³u' Jesucristo coon¹³ jileei²¹ tsá² tya'a.

4

Xiiala jmoo¹⁰o tsá² 'e 'iin²¹²in Dios

¹La no tsaru¹u', jmí²¹⁴i tyani²¹ⁱ joongi tyaa²¹a'a cwo¹⁰o' 'elo coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹³u' Jesús. Jiin¹³ la cwáain¹ 'e niga'ee²¹e 'e jmaa²aa' la ngóo¹ 'naai¹³ no. Niga'ee²¹e 'e xiiala ngí¹ tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios tya'a. Cwojmaa²gi¹ jiin¹³ la ga'ee¹³e 'e 'naa'.

²Ñii²¹² 'naa' jilaa¹²¹ cwáain¹ 'e gacwoo²⁰o'o 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹³u' Jesús. ³Jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in Dios jmí²¹ 'e cwoseen²¹moo' 'e tyiia¹-oo' jiin¹³ 'ii-o joongi 'e jo 'nóó³oo' tsaa². Jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo cwo¹laa²¹² 'naa' coon¹³ tsamí² xeei²¹ jiin¹³ la coon¹³ tsamí² tyii¹⁰o. ⁴Jilee¹²¹mo cwoliñii¹ 'e lisee²¹mo coon¹³ tsamí² tya'a 'e tyú²-u tyani Dios 'e jo faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tya'a. ⁵Jo jmaa²aa' la lí¹ 'e jmoo¹⁰o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'in caa²¹ⁱ tsamí² jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a. ⁶Jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwofeei¹¹ 'oo²¹²o tsañuu¹²¹ ruu²¹ la lí¹ 'e jmoo¹⁰o 'in jo tsáai¹-tsi Dios tsu Ña'ñu¹³u' i'e¹²e wúu¹ jileei²¹ 'in 'láa¹ la joon jiin¹³ la nigafaa¹³a'a. ⁷Tsu Dios nigató¹ jna' 'e toon²¹²on' jmoo²¹⁰o' jmaa¹³ 'e tyú² 'e tyu¹² 'ido to² jon'on 'e 'laa²¹²a'. ⁸La joon jileei²¹

'in jo tsáai¹-tsi 'e júú³ lo jon'on tsá² wa'a jo tsáai¹-tsi, Dios 'in jo tsáai¹-tsi 'ido tsu Dios nigacwooi¹ jna' 'in Espiritu Tyú² tya'a.

⁹ Jo 'ná' jmaa³gíi júú³ 'e li'nee¹naa' tsaruu¹²naa' tsu Dios niga'e¹²e 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' 'e un'nee¹naa' yaanaa'.

¹⁰ La joon jmaa²aa' jee²¹² jileei¹²¹ tsá² jo¹¹ líi² 'in seein²¹ Macedonia. Pe mi²¹i'í' tyan²ii' 'e 'áai'gí un'iin²¹²naa' tsaruu¹²¹moo'.

¹¹ Cwoo¹³-oo' cwoliseen²¹moo' tyú²-u cwáain¹ tyii'. Jmaa²aa' to² coon¹¹³ wóo¹oo' jiin¹¹³ la lí júú³ 'e niga'ii²¹i'.

¹² Cwoseen²¹naa' coon¹¹³ la joon tsu joon iun'goo²¹o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'naa'. Joon la joon jo 'ee i'naai²¹ tyii'.

Mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesús

¹³ Tsaru¹u', jo 'iin²¹²na wa'a jo líi²ii²ii' xiiala mi júuin² tsá². Jo 'ná' jmaa²aa' fa'f³ la jmoo¹o 'in tsá² 'in jo ñii¹ 'e jiin¹ 'in tsá².

¹⁴ Jiin¹¹³ la mo líi²na' gajún¹mo Jesucristo joongi gajiin¹ 'in tún'. Jiin¹¹³ la joon jon tsáai¹-tsi' 'e Dios ijmaa¹a jiin¹ 'in jileei¹²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii mi júun²in. Joon jalín²mo coon¹¹³ Jesús mi jó¹ tún¹.

¹⁵ 'Wii¹¹³ joon sii¹¹³i' 'naa' jiin¹¹³ cwáain¹ 'e ga'e'e¹ Ña'ñu¹u' jna'a 'e jileei¹¹³ jna' 'in saan²¹²an' ca mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesús jo saa¹³na' nifugi lagi 'in nijúin¹. ¹⁶ Joongi i'iin² lúu¹ trompeta tya' Dios tá² líi¹. Joon 'in Ña'ñu¹u' Jesús lo ixaai¹ fu ñu'fú². Joon coon¹¹³ to² tyú² Jesús do i'oo²¹²o 'in arcángel. Joon jileei¹²¹ 'in nijúin¹, 'in tsáai¹-tsi Jesús, 'ii nifu ijiin¹ 'in tún'. ¹⁷ Mi yuui¹¹³ joongi jileei¹²¹ jna' 'e saan²¹o' tsaa²¹a' caan²¹mo jee²¹² jní¹. Joon licaan²¹na' coon¹¹³ Jesús tya'cwii²¹. Joon la joon tsaa²¹a' coon¹¹³ coon²¹ tθ²mo. ¹⁸ 'Wii¹¹³ joon cwoo²oo' pí² ruu¹²¹naa' la jaain²¹ la jaain²¹ coon¹¹³ 'e júú³ lo.

5

¹ Tsaru¹u', jo tyiin²gi síi³na jí² cwáain¹ tya' jmi²¹² lí gatséi¹ jatyéein¹ 'ii²¹. ² Tsu níí³oo' 'e 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' jó¹ 'uun²¹mo. Lawa jaain²¹ 'uun²¹ 'in jó¹ mi 'woo'. ³ Mi jin¹² tsá² 'e jilaa¹²¹a nináa¹ rθ²¹ jo 'e fo¹² sá²gí, jmi²¹² joon jó¹ 'ii²¹ la jmoono 'e i'íin² jilaa¹²¹ 'e sá². Lawa jmo²¹ wúu¹ tya' tsamí² tyéein¹ yuun²¹ 'in 'ná' liseein²¹ jóon¹on, jo ñi² lí liseein²¹ la joon jon jó¹ jmi²¹² joon 'e i'íin². Jo lí² tsasúuin¹. La joon jon il² jmi²¹² mi 'íin² jilaa¹²¹ do. ⁴ Pe

'naa', tsaru¹u', jo ngí³ 'naa' lí nuu²¹ 'e 'ii¹¹³moo' 'e jmi²¹² no jiin¹¹³ jo ñii²¹²-oo' la lí² mo saain¹²¹ 'uun²¹ tsá² jo ñii²¹²-tsi. ⁵ Tsu jilee¹²¹mo 'naa' see²¹naa' la tsá² 'in ngí¹ lí' jmi²¹. Jo seen²¹naa' la tsá² 'in ngí¹ lí' woo¹ 'in jo tsáai¹-tsi. ⁶ 'Wii¹¹³ joon jo 'ná' cwuu²¹na' la cwuu²¹ 'in catyaa¹². Cwounjnaa¹-tsi' cwongii²¹ coon¹¹³ 'e tyú² mootyii²¹. ⁷ Jileei¹²¹ 'in cwuu²¹ lí² 'woo¹ joongi 'in ngí¹ to² 'íin¹ lí' woo¹ jon. ⁸ Pe jna' 'in 'e saan²¹²an' tsáai¹-tsi' cwoli¹²-tsi' coon²¹ tθ²mo. La toon¹²¹ 'láa² ní³ nitsi¹ 'e un'θ¹mo 'ñá'a la joon jon jna' un'θ¹mo' yia' mi lí¹ii²¹² tsá² joon jo¹o líi²na'. Lawa po¹³ ní³ taa¹¹³ tyi² 'láa² 'ná' tsáai¹mo-tsi' itiin¹¹³ Dios tsá². ⁹ Tsu Dios jo gajmaa¹ 'ii²¹ wa'a nee²¹e wúu¹ pe gajmaa¹o 'e tiin¹¹³mo' lí tyú² 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesu-cristo. ¹⁰ Jesucristo gajúun²in 'wii¹¹³ jna' 'e joon cwoseen²¹mo' coon¹¹³ jiin¹¹³ saan²¹an' sí najún¹na' 'e mi cwéei¹ tún'. ¹¹ 'Wii¹¹³ joon sí¹³naa' 'e cwáain¹ lo jee²¹² 'naa' 'e cwó²oo' pí² yaanaa' jiin¹¹³ la joo²oo' nano.

Poo² cwo¹o cwáain¹ 'in jai² líi² Cristo

¹² Jilee¹²¹naa', tsaru¹u', mi²¹i'í' tyan²ii' 'e un'goo²oo' jileei¹²¹ 'in jmoo¹o to² tya' Dios jee²¹² 'naa'. 'li tsacóoi¹¹³ tyii' joon cwoo¹ 'naa' cwáain¹ xiiala jmaa²aa' coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u'. ¹³ 'Ná' un'goo²oo' 'ido joongi 'nee¹naa' coon¹¹³ jiin¹¹³ to² 'e jmoo¹o. Cwoliseen²¹moo' canii²mo la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

¹⁴ Joon 'ii²¹i' 'naa' júú³, tsaru¹u' 'e cwosii¹¹³ii' 'e cwocwo¹³-tsi jileei¹²¹ 'in jo 'iin²¹²in jmaa¹a to². Cwocwoo²oo' pí² jileei¹²¹ 'in jo mo tya¹-tsi. Cwoun-coon¹¹³oon' jileei¹²¹ 'in tóin¹ 'í¹-tsi. Joon cwolifee¹mo-'oo' tya' jilee¹²¹mo.

¹⁵ Tsáai¹mo-'oo' 'e jo jmaa²aa' 'e gó² tya' 'in nigajmaa¹a 'e gó² tyii'. Lí' cii¹²¹ jmaa²aa' 'e gó², jmaa²aa' coon²¹ tθ²mo 'e tyú²-u la jaain²¹ la jaan²¹naa' joongi coon¹¹³ jileei¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

¹⁶ Coon²¹ tθ²mo cwolijlθ¹³moo'. ¹⁷ Faa¹¹³aa' júú³ tyú² coon²¹ tθ²mo.

¹⁸ Coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e lí¹ cwoo²oo' 'maai¹¹³ Dios tsu la joon 'iin²¹²in Dios jmaa²naa' 'in tsáai¹-tsi Cristo Jesús.

¹⁹ Jo jni¹¹³naa' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. ²⁰ Nuú²uu¹ jilaa¹²¹ júú³ 'e faa¹²¹ tsá² tya' 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' 'e gacwo¹ Dios. ²¹ 'Í²du¹-oo' jilaa¹²¹ júú³ tya'a joon 'ii¹¹³naa' jiin¹¹³ 'e

tyú²-u do. ²² Jeen¹³naa' co' coon¹³ jilaa¹²¹
 'e gó². ²³ Mí²ii tyani Dios, 'in jmoo¹o 'ii¹²¹
 røø²¹, 'e untyú¹mo 'naa' coonti. Joon mí³ii
 jon tyaní¹ 'e 'aa²mo 'naa' la tøøi², jilaa¹²¹
 espíritu tyii', coon¹³ jilaa¹²¹ juncwii²¹ tyii',
 joongi coon¹³ jilaa¹²¹ cuerpo tyii'. Mí³ii
 'e jaan²¹naa' coon¹³ jiiin¹³ coon²¹ tsaa² ca
 mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo. ²⁴ Tsaai¹² 'in
 nigatyii¹³ 'naa' 'ii-i, jon iuntsiin¹ júu³ tya'a.
 Jo 'ná¹ jmaa²aa' cu¹²-oo' coon¹³on.

'íi² Poo² júu³

²⁵ Tsaru¹u', faa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹²
 tyii'i.

²⁶ 'Aa²¹²moó' fú²uu' jileei²¹ ruu²¹naa' 'in
 jo¹ líii² júu³ tya' Dios.

²⁷ Tyí³aa cwoo¹oo' coon¹³ 'ii¹²¹ tya'
 Ña'ñu¹u' 'e untsáa¹oo' 'e jf² lo tyani jileei²¹
 tsá² 'in jo¹ líii².

²⁸ Cwouncwaa¹³mo Jesucristo 'naa'.
 Amén.

Jí² t̄i tún² 'e gasii¹ in San Pablo t̄i² tsá² 'in
nééi¹ Tesalónica

Jí² gasii¹ in Poo²

¹Jna-a, Poo², coon¹¹³ Silvano coon¹¹³ Timoteo jmoo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii¹ 'in jo¹ lííi² Cristo 'in seein²¹ fu Tesalónica. Jileei¹²¹naa¹ 'in s̄caain²¹ coon¹¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹¹³ Ña'ñu^{11u} Jesucristo. ²Dios cwouncwaa¹³ⁱ 'naa¹ joon cwoseen²¹naa¹ 'e tyú² coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹¹³ tya¹ Ña'ñu^{11u} Jesucristo.

Dios ijmáa^{1o} 'ii¹²¹ tya¹ jileei¹²¹ 'in r̄oøi²¹ tsaa² mi j̄ó¹ Cristo

³Tsarú^{11u}, 'ná¹ cwoo^{113o} 'o 'maai¹¹³ Dios coon²¹ t̄oø²mo 'wii²¹² tyii¹ jiiin¹¹³ joon t̄i²¹mo'o t̄s̄u lííi¹ ngalifee¹ 'e jai¹² líí²naa¹. Joongi líí¹gi un'iin²¹²naa¹ tsaruu²¹naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹. ⁴Cwáain¹ la joon faa^{113a} 'yaai¹-tsii¹ 'wii²¹² tyii¹ jee²¹² 'in jai¹² líí² Dios. Faa^{113a} 'xiiala jmaa^{2aa} taa¹²¹ 'e tsáai^{1-oo} Jesús fiin¹¹³ moo^{2oo} wúu¹ 'áai¹ tya¹ tsagoo^{2oo} joon seen²¹naa¹ fa¹³. ⁵Jilaa¹²¹ 'e la lo-o jmoo^{1-oo} júu³ 'e r̄oø²¹ jmaa^{1a} Dios 'ii¹²¹ t̄s̄u coon¹¹³ wúu¹ 'e moo^{2oo} cwáain¹ tya¹ tyu¹² Dios to² 'e tyá² Dios 'naa¹ tyú² ingii²¹²mo'o fu ñu¹fú².

⁶Pe 'ii¹²¹ r̄oø²¹ jmaa^{1a} Dios mi 'e^{12e} wúu¹ 'in niga^{1e} 'naa¹ wúu¹. ⁷Joon jileei¹²¹ 'naa¹ 'in gangóo¹ wúu¹ 'ii¹²¹ 'woo^{121o} coon¹¹³ jna^{1a} mi j̄ó¹ j̄mii²¹² ijnee¹²¹ Ña'ñu^{11u} Jesús j̄ó¹ fu ñu¹fú². Ij̄ó¹ coon¹¹³ ángeles tya^{1a} 'in jmoo^{1o} to² tyu^{12u}. Ij̄ó¹ jee²¹² s̄ii¹¹³ jí² j̄ii¹¹ 'áai¹. ⁸Ij̄ó¹ i^{1e12e} wúu¹ jileei¹²¹ 'in jo cwii¹ⁱⁿ Dios joongi jileei¹²¹ 'in jo nuu^{112un} júu³ tya¹ 'e tiin¹¹³ tsá² tya¹ Ña'ñu^{11u} Jesús. ⁹Jileei¹²¹ 'inlo inii²¹ wúu¹ coon²¹ t̄oø²mo. I'woo²¹mo tyani Ña'ñu^{11u} joon w̄in² 'lee¹¹²¹ 'ido 'ii. Jo j̄oø²gi jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi 'ii¹²¹ tya¹ Dios. ¹⁰Jo j̄oø² mi j̄ó¹ Jesús j̄mii²¹² mi untyú¹ tsá² tya^{1a} 'ii joon mi un'goo²¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líí² 'ii. Do-o itaan²¹²naa¹ t̄s̄u 'wii¹¹³ nigalitsáa¹mo-'oo' júu³ gacwoo^{21o}o.

¹¹'Wii¹¹³ 'elo-o faa^{113a} 'a júu³ tyú² 'wii²¹² tyii¹. M̄ii²¹² 'i tyani Dios 'e untyú¹ Dios 'naa¹ t̄s̄u joon líí¹naa¹ tsá² jiiin¹¹³ la 'iin²¹²in. Faa^{113o}o jon júu³ tyú² tyani Dios tyi¹ 'e cwountiin¹¹³mo coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya^{1a} jilaa¹²¹ tyú² 'e 'iin²¹²naa¹ jmaa^{2aa} coon¹¹³ la to² 'e jmoo^{2oo} 'e tsáa¹mo-'oo'. ¹²Coon¹¹³ la joon

iun'goo^{21o} tsá² Ña'ñu^{11u} Jesucristo 'wii¹¹³ to² fee¹ nigajmaa^{1a} coon¹¹³ juncwii²¹ tyii¹. Joongi niun'goo^{21o} 'naa¹ 'wii¹¹³ Dios tyi¹ coon¹¹³ Ña'ñu^{11u} Jesucristo galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tyii¹.

2

Tsá² 'in r̄oøi²¹ tsaa²

¹La joon, tsaru^{11u}, cwáain¹ tya¹ mi j̄ó¹ Ña'ñu^{11u} Jesucristo jauncaain²¹ jna¹, 'e toon²¹²on¹ coon¹¹³on, m̄ii²¹² 'i tyani² 'ii¹ ²jo uns̄ii²naa¹ 'e 'i^{1-oo} 'e jo to² tyan¹. Joon jo cwofee¹²¹naa¹ wa sá² coon²¹ júu³ 'e jin¹² 'e gacwá² najó¹ j̄mii²¹² tya¹ Ña'ñu^{11u} x̄fiin¹¹³ jin¹² tsá² 'e júu³ do siin¹¹²in Esp̄ritu Tyá² tya¹ Dios si júu³ 'e faa^{121a} tsá² 'e coon¹¹³ ganuu^{2uun} 'ee. Jon'gi cwofee¹²¹naa¹ fiin¹¹³ cwá² coon²¹ jí² 'e jin¹² tsá² 'e siin²¹²na'a. ³Jo cwoo^{2oo} 'in coon¹²¹ 'naa¹ t̄oo² jiiin¹¹³ coon²¹ cwáain¹. T̄s̄u j̄eei¹gi j̄mii²¹² joon it̄fui² tsá² Dios joongi ij̄néi¹ tsá² r̄oøi²¹ tsaa² 'in jo tiin¹¹³gi. ⁴Inlo-o 'in unfee¹¹mo 'ña'a laḡi Dios joon 'in 'aa¹ tya^{1a} jilaa¹²¹ 'e un'goo²¹ tsá². Joongi 'in tsá² do itsacwaa¹ caḡi tsi inuu¹ cwo¹ tya¹ Dios. Tsacwaa¹ lawa Dios. Joongi ij̄meei¹²¹ 'ña'o lawa Dios.

⁵¿Ti jo t̄i¹¹³ 'oo' 'e gafuu²¹²uu 'naa¹ jilaa¹²¹ 'elo mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa¹? 'Joon ñ̄i^{3oo} 'ee j̄nii¹² tya^{1a} 'e joon jo lí² cwéi¹ 'ido. Joon jo lí² j̄nee¹ ce gat̄i² 'ii¹²¹ tya^{1a}. ⁷Jilaa¹²¹ júu³ 'e gó² tya^{1a} nijmoo^{1o} to² 'uiin²¹ nano. Joon jiiin¹¹³ 'e 'ná¹gi mi 'e cwéi¹ 'in gó² do 'e ityímo Dios 'in j̄nii¹²¹ 'in jmoo^{1o} 'e gó² no. ⁸⁻¹²Mi yuui¹¹³ la tyii¹ Dios 'in j̄nii¹²¹ do lawa^{1a} ij̄né¹mo 'in tsá² gó² do. Ijmáa^{1a} lí² 'áai² joongi milagro 'láai² pe jmai¹² júu³ tajuu²¹. Ni'noo¹²¹ on jilaa¹²¹ 'e gó² icon¹²¹on t̄oo² jileei¹²¹ 'in jo tiin¹¹³gi. T̄s̄u jo gali¹iin²¹²in 'in tsá² do nuu¹un júu³ tyú² wa 'e tiin¹¹²in. 'Wii¹¹³ joon jmaa^{1a} Dios 'e 'ii¹²¹ 'in tsá² do júu³ gó² 'e lí² tsáai¹-tsi jilaa¹²¹ júu³ tajuu²¹. Joon tsaliin¹mo lí jo tiin¹¹³gi t̄s̄u jo galitsáai¹-tsi júu³ tyú². Joon gat̄i²gi-tsi jilaa¹²¹ 'e gó². Pe joon Ña'ñu^{11u} Jesús ij̄ngaa¹¹²mo 'in gó² do coon¹¹³ tyi¹² 'woo²¹ 'oo^{2o}. Joongi iduui¹ coon¹¹³ 'e jná² joo¹²¹ tya^{1a} mi j̄ó¹.

Gatyi¹¹³mo Dios 'naa¹ 'e tiin¹¹³mo'

¹³Pe jna^{1a} t̄i²¹moo^{1o} cwoo^{113o} 'o 'maai¹¹³ Dios 'wii²¹² tyii¹ tsaru^{11u} 'in 'iin²¹²in Ña'ñu^{11u} t̄s̄u Dios nigatyii¹¹³in 'naa¹ ca la mo 'wiin²¹² 'e tiin¹¹³mo'. Joon gajmaa^{1o}

tiin¹³naa' coon¹³ Espíritu Tyú² tya'a 'in nigauntyúí 'naa' joongi coon¹³ júú³ tyú² 'e nigalitsáai¹-oo'. ¹⁴ Gatø¹³ Dios 'naa' 'e ilíí²naa' tsá² tya'a. Coon¹³ júú³ 'e xiiala tiin¹³ tsá² 'e gacwoo¹³o'la mo gatø¹² Dios 'naa' 'e i'ii¹³xuu¹ 'e tyú² 'e cwoo'o Dios Jmii²¹ Ña'ñu¹³'u' Jesucristo.

¹⁵ La joon 'naa', tsaru¹³'u', taa¹²¹ jmaa²aa' jo cwo'íin²-oo' jilaa¹²¹ cwáain¹ 'e nigacwoo¹³o'la mo gatøon²¹²o'on coon¹³ 'naa' joongi mo gasiin²¹na'a jí². ¹⁶⁻¹⁷ Joon mí³ii tyani Ña'ñu¹³'u' Jesucristo joongi tyani Dios Jmii²¹ 'e cwo'¹³o'naa' pí² 'e jmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e tyú². Tsu 'wo²-tsi Dios nigali'íin²¹²mo jna'. Joon gacwo¹³o'naa' 'e seen²¹na' tyú²-u coon²¹ tøø²mo. Joon gajma^{12a} jna' júú³ 'e jmaa²a 'e tiin¹³naa' 'wii²¹² feei¹-tsio.

3

Faa¹³aa' júú³ tyú² 'wii²¹² tyii¹

¹ Coon²¹gí júú³ fuu²¹² 'naa', tsaru¹³'u', faa¹³aa' júú³ tyú² 'wii²¹² tyii¹ 'e la jmoono ityí^{1a} júú³ tya' Ña'ñu¹³'u' la caain²¹. Joon i'ii²¹mo tsá² 'e júú³ do 'yaai¹-tsi la galí² jee²¹² 'naa'. ² Faa¹³aa' jon júú³ tyú² 'e cwoláa²mo Dios jna'a jee²¹² tsá² 'ííí¹³ joongi soo²¹-tsi tsu jo jileei²¹ tsá² tsáai¹-tsi Jesús. ³ Pe untiin¹³mo Ña'ñu¹³'u' júú³ tya'a. Joon 'ii icwo¹³o'naa' pí² joon un'øø¹³mo 'naa' jilaa¹²¹ 'e gó². ⁴ Joon tsáa¹mo-tsii¹ 'e Ña'ñu¹³'u' iuncoon¹³on 'naa' 'a jmoo²oo' joongi ijmaa²aa' jilaa¹²¹ to² 'e tyuu¹³'u' 'naa'. ⁵ Cwouncoon¹³on Ña'ñu¹³'u' 'naa' 'e 'øø¹²¹mogí¹-oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'naa' joongi xiiala gajmaa^{1a} Cristo taa¹²¹a 'wii²¹² tyii¹.

'Ná¹ jmaa^{1a} tsá² to²

⁶ Tsaru¹³'u', tyuu¹³'u' 'naa' to² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹³'u' Jesucristo coon¹²¹ jmaa¹aa' yaanaa' jileei¹²¹ tsaru¹³'u' 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ to² joongi 'in jo jmoo¹³o'naa' júú³ 'e nigacwoo²¹o'la. ⁷ Tsu niñ³ 'naa' xiiala cwooi¹ taain²¹² tsá² 'e jmáa^{1a} la jmó² jna'a. Jo saan²¹na'a jee²¹² 'naa' wa'a jo jmoo²¹o'la to². ⁸ Jo gatyee^{2e}'e 'uunñi² tya' jii¹³ jaain²¹ wa'a jo gatyii²¹'i 'laa¹³. Tsu jmoo²¹o'la to² 'woo¹ jmí¹ la coon¹²¹ jii¹³ jaain²¹ jo 'iin cwotyapa¹¹ jee²¹² 'naa'. ⁹ Fiin¹³ 'oo²o'la 'ii²¹ 'e mii²¹'i 'naa' jo gamii²¹'i 'naa'. Gajmo²¹o'la to² 'e 'ee¹³e' 'naa' xiiala 'ná¹ jmaa²aa'. ¹⁰ Tsu mo gatøon²¹²o'on jee²¹² 'naa' joon gacwoo²¹o'la 'e 'ii²¹ lo: "jileei¹²¹ 'in jo 'iin²¹²in jmaa^{1a} to² joon jo dø¹³ø."

¹¹ Tsu nee^{2e}'e júú³ 'e 'inlíí¹³ jee²¹² 'naa' seen²¹ jo 'ee to² jmoo¹³o. Jøø²mo taain²¹² ngí¹ⁱ to² jmoo¹³o 'atsaa²¹. ¹² Tya' tsá² 'in líí¹ⁱ la joon tyuu¹³'u' to² tyaa^{21a} a cwoo²¹ coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Ña'ñu¹³'u' Jesucristo 'e cwojmaa¹³ to² joon dø¹³ jilaa¹²¹ 'e jnaa^{21a}. ¹³ Tsaru¹³'u', jo cwo'woo¹²oo' 'e jmaa²aa' 'e tyú². ¹⁴ Wana 'iin 'in jo jmoo¹³o naa¹³ jilaa¹²¹ 'e faa¹³a'a coon¹³ 'e jí² lo cón²duu' cwáain¹ 'iin 'i joon jo 'ee cwoliseen²¹naa' coon¹³on la coon²¹ 'e 'aa'a fa'íí²¹. ¹⁵ Joon jo cwoli'ee¹¹naa' pe cwoo²oo' cwáain¹ lawa jaain²¹ ruu¹²¹mo¹.

Júú³ tyú² lí gatséi¹

¹⁶ Joon 'in Ña'ñu¹³'u' 'na'a, 'in jmoo¹³o 'e seen²¹ tsá² 'e tyú², cwocwo¹³o 'naa' 'e síí¹³-oo' 'e tyú²-u coon²¹ tøø²mo la joon jon coon¹³ jilaa¹²¹ ítsangí²naa'. Joon cwotaan¹³in Ña'ñu¹³'u' jee²¹² 'naa'.

¹⁷ Jna-a, Poo² jmóo³oo 'e júú³ lo coon¹³ cwóo³oo. Fo¹³oo 'aa²¹²mo¹. La joon tíí²na jmóo³oo jilaa¹²¹ jí² 'e jmóo³oo. ¹⁸ Ña'ñu¹³'u' Jesucristo cwouncwa¹³mo 'naa' jileei¹²¹ 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹in San Pablo t̃i²ⁱ Timoteo

Sii¹in Poo² jí² tya¹ Timoteo

¹Jna-a, Poo², s̃i³na 'e jí² lo. Lii¹na tsá² tya¹ Jesús to² tya¹² Dios Jmii²¹ 'in jmoo¹o tiin¹³na' joongi to² tya¹² Na'ñu^{11u} Jesucristo. 'Ii-o uncoon¹³ jna' la ngóo¹ 'naai¹³. ²S̃i³na 'e jí² lo tyi¹, Timoteo, joon lawa yuu²¹ tyiia 'nu tsu galija¹²mo líi²u Jesús 'wii¹³ jna. Cwocwo¹o Dios ñu^{11u} coon¹³ Na'ñu^{11u} Jesucristo 'e jmaa'a feei¹-tsi tyi¹ coon¹³ fo'feei¹ tyi¹ joon 'e seen²¹mo¹o tyú².

Jo cwo¹³o 'e¹²e tsá² xeei¹²¹ júu³ tajuu²¹

³La jéei¹gi gangóo³oo li sii²¹ Macedonia gamí³ⁱ tyani¹ 'e jon¹on fu Efeso, 'e tyuu^{131u} to² 'inlíi¹³ tsá² do 'e jo 'e¹²e tsá² xeei¹²¹ júu³ 'e jo jo¹. ⁴Cwo¹³o cwáain¹ 'in tsá² do 'e jmaa'a cu¹²-tsi coon¹³ júu³ tya¹ tsaun'áai¹ joongi coon¹³ jí² 'láai² tya¹ 'líi²¹² tsacóoi¹³ tsu 'e júu³ lo jmoo¹o jmai¹² 'e jo cwo¹¹ tsá² júu³ ruu¹²¹ⁱ. Jo uncoon¹³ 'e júu³ do wa'a litsáai¹gi-tsi tsá² Dios.

⁵'E 'yu to² tya¹ júu³ tyú² tya¹ Dios 'e 'iin²¹²mo tsaruu¹²¹ⁱ coon¹³ 'e tyú²-u, jo tóin¹ júu³ tya¹, joon joo¹o líi². ⁶Pe 'inlíi¹³ gatuu²¹o 'e júu³ lo joon gali'iin²¹²in nuu'un júu³ 'e jo tyiin². ⁷'Iin²¹²in líi¹in tifo¹² pe jiin¹³ yaai jo 'øøi¹²¹-tsi 'ee 'e faa¹²¹a jon'gi 'øø¹²¹-tsi 'ee 'ee¹e xafiin¹³ 'ee¹o jo cu¹²-tsi.

⁸Ne¹o' 'e tyú²-u 'e ley gacwo¹o Dios tsá² wa'a lí¹ jmoo¹o tsá² coon¹³ jiin¹³ la 'iin²¹² Dios. ⁹Ne¹o' 'e ley do jon' tya¹ 'in jmoo¹o 'e tyú², pe tya¹ jileei¹²¹ 'in jmoo¹o 'e gó², tya¹ 'in jo 'ee tsaa¹²¹gi-tsi, tya¹ 'in jo nuu¹³un, 'in jo un'goo²¹ Dios, 'in røøi²¹ tsaa². 'E ley do tya¹ jileei¹²¹ 'in ungøøi¹ Dios, 'in faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ 'e tyú², 'in jngáai¹³ sáa³ jmii²¹ joongi jngaai¹³ ruu¹²¹ⁱ. ¹⁰Joongi 'e ley do tya¹ 'in feei¹¹ tсамí² joongi tya¹ tsá² 'in tóin¹, 'in 'iin²¹²in tsañuu¹, joongi tya¹ tsá² 'in ngi¹ to² 'uun²¹in tsá². 'E ley do tya¹ 'in jmoo¹o júu³ tajuu²¹ tya¹ni tsaa¹to², joongi tya¹ doni¹in tajuui²¹. 'E ley do tya¹ jilaa¹²¹ 'e sá² 'e faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ 'e júu³ tyú². ¹¹Joon 'e júu³ tyú² lo júu³ tya¹ Dios 'in tyú¹ joon 'ii gatyaa¹ cwóo³oo.

*Cwo¹-o Poo² 'maai¹³ Dios 'wii¹³ fee¹mo-tsi
Dios 'wii²¹² tya'a*

¹²Joon cwo¹oo 'maai¹³ Ña'ñu^{11u} Jesucristo, 'in cwo¹ jna pí². 'Ii-o nigacoon²¹o cwáain¹ 'e tyú¹na joon nigacwo¹o jna to² tya'a 'e jmaa³aa. ¹³Nigacwo¹o jna 'e to² lo fiin¹³ foo¹²¹-oo 'laa¹²¹ tya'a la mo jéei¹ joon ga'øø²na tsá² tya'a joongi gajmee¹³na pe Dios galifee¹mo-tsi tyiia tsu la mo jéei¹ jo tsáai¹-tsii júu³ tyú² joon jo ñi³ii jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo. ¹⁴Pe cwa¹³ tya¹ Ña'ñu^{11u} 'áa¹mo galifee¹ coon¹³ jna joon galili¹³oo xiiala 'iin²¹²in Cristo Jesús jna 'e jo¹o líi²na.

¹⁵'E júu³ lo 'e la ja¹²mo, joon la jilee¹²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi Cristo Jesús nigajó² ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e jmaa'a tiin¹³ jileei¹²¹ 'in røøi²¹ tsaa² joon jna-a nifu-gi jee²¹² 'ii.

¹⁶'Áa¹mo garøø²¹na tsaa². Joon Jesucristo ga'iin²mo tsaa² tyiia. Joon mo gajmaa¹a Jesucristo feei¹-tsi tyiia ga'e¹²e Dios tsá² 'e lí²-i 'iin² tsaa² tya¹ tsá² 'in jalín² ciin²¹gi 'in jai¹² líi² 'ii. Joon coon¹³ la joon itéein² tsá² coon²¹ tøø²mo fu li tyiín¹ Dios Jmii²¹. ¹⁷'Wii¹³ joon cwofaa^{21a} coon²¹ tøø²mo júu³ tyú² tya¹ 'in Dios Jmii²¹, 'ii seein²¹ coon²¹ tøø²mo, jo júun²in jon'gi lí² jøøi² tsá² 'ii. 'Ii-o jaain²¹ Dios 'in jmií¹-tsi. 'Ná¹-a un'goo²¹o 'ii. Joon 'ná¹ cwo²¹o jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

¹⁸Yuu²¹ tyiia, Timoteo, tyii³aa cwo¹o 'elo. Cwo¹³-o'oo cwojmaa²a la gafuu²¹²uu 'nu coon¹³ tún² jiin¹³ la gajin² tsaru¹u' la mo jéei¹ 'ii¹²¹ tya¹ Dios. Joon coon¹³ la joon lí² tyuu¹³¹u jilaa¹²¹ júu³ 'e jo jai¹². ¹⁹Cwotyán² pí² jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²u. Jmai¹² 'e tyú²-u 'i¹-o'oo tsu 'inlíi¹³ nigaxee¹mo-tsi 'elo, gatuu²¹o jilaa¹²¹ 'e jo¹ líi². ²⁰La joon gangangíi² Himeneo coon¹³ Alejandro. 'Wii¹³ joon gacwo²moo 'in 'líi¹³ Satanás 'ii la coon²¹ cwountsáa'a 'e jo faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ Dios coon¹³ júu² tya'a.

2

'Ee¹e Poo² xiiala faa¹²¹ tsá² júu³ tyú²

¹'E júu³ 'íi³ii lo 'e tyiin²gi 'e mí¹ tsá² tyani Dios joon faa¹²¹a tsá² júu³ tyú², mí¹ tsá² jmií²¹²aa²¹² joon cwo¹o 'maai¹³ Dios tya¹ jileei¹²¹ tsá². ²'Ná¹-a la joon tya¹ tsaa¹to² joongi tya¹ jileei¹²¹ 'in 'oo¹o to², la coon¹²¹ 'e jo untyiín²gi tsá² jna' joon seen²¹na' tyú²-u tyani Dios joongi tyani tsaruu¹²¹na'. Tsaa²-oo' Dios, tyú¹naa'

coon¹³ tsá². ³Elo-o 'e tyú² joon 'yaa¹-mo-tsi Dios Jmii²¹, 'in jmoo¹o tiin¹³na'. ⁴Tsu 'ii-o 'iin²¹²in tiin¹³ jilee¹²¹mo joon wa'a cwoliñi¹o 'e júu³ jai¹². ⁵Jaán²¹mo Dios 'in seein²¹, joon jiin¹³ 'ña'a Jesucristo, 'in galíi¹ tsañuu¹, lí² jmáa¹ 'a 'ii²¹ coon¹³ Dios la joongi coon¹³ tsá². ⁶Tsu 'ii-o gacwóoi¹ 'ña'a 'e tyí² jilaa¹²¹ tsaa² tya' tsá². Joon mo tí² 'ii²¹ gajmaa¹ Dios Jmii²¹ júu³. ⁷E júu³ ja²mo lo, Dios gatyí¹³in jna wa'a nilewó³oo 'e júu³ do. Gatyí¹³in jna 'e 'e¹²ee jilee¹²¹ tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ xiiala gajmaa¹ Dios 'ii²¹ 'e tiin¹³ tsá² mo jai¹² líi² tsá² 'e júu³ ja²mo 'e fo¹³oo lo.

⁸'iin²¹²na wa'a 'e faa¹²¹ tsañuu¹ júu³ tyú² doñixiia¹ téein². Joon mi faa¹²¹ júu³ tyú² do cwoseein²¹ tyú², ca nii²mo alma tya'a jon'gi 'nii¹²¹-tsi, jon'gi to² tíi¹. ⁹La joon tsamí², 'iin²¹²na 'e ci¹o siin¹³in 'e jo suuin²¹ tsañuu¹ 'ii joon 'e ngí¹ coon¹²¹ tún², jon'gi coon¹³ jmí³ tyí¹ 'in caai¹³ cwanáa¹³ si perla 'ee. Jon'gi ci¹³ siin¹³in 'e 'moo¹³ líi¹. ¹⁰Pe jmoo¹o jmai¹² 'e tyú² tya' jilee¹²¹ tsá² la tíi² jmá¹ tsamí² 'in jin¹²o 'e tsaa¹²-tsi Dios Jmii²¹. ¹¹Jilee¹²¹ tsamí² 'ná¹-a jón² tií² jee²¹² lí licaain²¹ tsá² 'in jai¹² líi² Jesucristo joon 'ná¹ nuu¹³o. ¹²Jna-a jo cwo¹¹oo líin² tsamí² tífo¹² jon'gi tyu¹² to² tsañuu¹ 'ii jii¹³ 'e ján² tífo¹². ¹³Tsu Dios gajmeei¹ Adán nifu joon mi yuui¹³ joon gajmeei¹ Eva. ¹⁴'In 'líi¹³ do jo gacon¹²on Adán too² pe gacon¹²on 'in tsamí² do too² joon 'ii ga'aa¹o tsaa² nifu. ¹⁵Xuñiin¹³ 'ná¹ nii²¹ tsamí² wúu¹ mi liseein²¹ jón¹on 'wii¹³ tsaa² tya' Eva jilee¹²¹ tsamí² lí²-i tiin¹³in wana jo¹o líi² joon 'iin²¹²mo Dios joon un'ø¹i yaai 'e ngí¹ coon¹²¹ ce tún²un.

3

Xiiala líi¹ 'in tyu¹² to² jee²¹² 'in jai¹² líi²
¹Jo¹³o 'e júu³ lo: wa'a 'iin²¹²in tsá² 'e 'áa¹ coon²¹ to² jee²¹² 'in jai¹² líi², 'iin²¹²in 'ido coon²¹ 'e tyú²-u. ²Jilee¹²¹ 'in líin² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai¹² líi² 'ná¹-a ngí¹ 'e jo lí² cwo¹o tsá² 'ido tsaa². Lí²-i liseein²¹ jiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o. 'Ná¹-a ngí¹ coon¹²¹ tún², 'ii ja²mo, jmoo¹o jmai¹² 'e tyú²-u. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa¹ 'a feei¹-tsi tya' jilee¹²¹ 'in tsafeei¹³ 'ii fu tya'a. 'Ná¹-a jon litíi²¹ 'e¹e tsá². ³Jo lí² wa'a ngí¹ to² 'iin¹ jon'gi wa'a tíin¹in jon'gi wa'a 'iin²¹²in cuu² 'áai¹

'e jo mo gajna¹²a. Lí¹ cíi¹³ soo²¹-tsi 'ná¹ fee¹¹mo-tsi tya' jilee¹²¹, jo 'noo¹o miñ¹³, jon'gi 'iin²¹²in cuu². ⁴'Ná¹-a jon líiñi¹o xiiala tyu¹² to² inuu tya' a joongi tyu¹² to² jón¹on cwolinuu¹³un jo to²o miñ¹³. ⁵(Tsu wa'a jo ñi¹ tsá² xiiala tyu¹² to² 'inuu tya' a xiiala lí² 'áa¹ 'in nigaljai¹² líi² Dios.) ⁶Joon jo lí² líin² tsacøøi¹³ jaain²¹ tsá² 'in nijai¹² líi² catá². Jo cweei¹ tyu¹² to² tsifu tsu wa'a jmaa¹ a jloo¹³ joon i'láa¹ la ga'láa¹ Satanás. ⁷Joon wa'a ilíin² jaain²¹ tsá² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai¹² líi² 'ná¹-a líi¹ la líi¹ jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o tyú²-u jee²¹² tsagoo¹ 'in jo jai¹² líi² Jesucristo. Wana jo la joon icwo¹¹ tsá² 'ii tsaa² joon ifaa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tya' jilee¹²¹ 'in jai¹² líi² Dios. Joon tee¹²¹ nilá² tya' 'in 'líi¹³.

Xiiala líi¹ 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ jee²¹²
 'in jai¹² líi²

⁸La joon jon 'in tsá² 'in uncoon¹³ 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai¹² líi², 'in sii²¹ diaconeses, 'ná¹-a ngí¹ coon¹²¹ tún². Jo ngí¹ cwaa²¹ sii¹³ jon'gi wa'a ngí¹ to² 'iin¹ jon'gi wa'a 'iin²¹²in cuu² 'e jo mo jna¹²a. ⁹Joon 'ná¹ ñi¹o jo cu¹²-tsi jilaa¹²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios jna' 'e jo¹ líi²na'. Joon jo 'i¹-tsi 'e gó². ¹⁰La nu'gi ilí² uncoon¹³ tsá² tsacøøi¹³ 'ná¹ cón² tsá² cwáain¹ xiiala ngí¹ 'ido joon wana jo 'ee tsaa² tya' a sá² lí²-i uncoon¹³on. ¹¹La joon jon 'oo²¹²o 'ná² ngí¹ coon¹²¹ tún². Jon'on tsamí² 'in sii¹²¹ júu³ 'atsaa²¹. Ca nii²mo jmáa¹ a jo 'láa¹ a jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o. ¹²'In tsá² 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ do jiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o iliseein²¹ tya'o. 'Ná¹-a tyu¹² to² jón¹on tyú²-u coon¹³ jilaa¹²¹ inuu tya'a. ¹³Tsu jilee¹²¹ 'in untsiin¹ tyú²-u 'e to² 'e uncoon¹³on tsacøøi¹³ do jnaa¹²¹ a coon²¹ 'e tyú² tya' a joon lí² faa¹²¹ a jo cu¹²-tsi cwáain¹ tya' xiiala tsaa¹¹-tsi tsá² Cristo Jesús.

'E ja¹²mo líi²na'

¹⁴Jilaa¹²¹ júu³ lo gatón³oon ni mo'jí² lo 'e sii³na tyi¹ xuñiin¹³ 'i¹-tsii yíi³aa la jmoonoo. ¹⁵Pe wa'a la 'ii²¹²na lí²-i lñi³ xiiala 'ná² jmaa¹ a tsá² jee²¹² 'in jai¹² líi² 'in líin² lawa cwo¹ tya' Dios 'in jiin¹. Joon la cwáain²¹ 'oo²¹ ni tíifuu²¹ cwo¹ pí², la joon jon 'in jai¹² líi² Dios cwo¹ pí² tya' 'e jai¹² tya' Dios. ¹⁶Joon ja¹²mo. Fee¹ 'áa¹mo 'e júu³ 'uuin²¹ 'e Dios ga'e¹² tsá² xiiala seein²¹ tsá² tyú² tyañi¹ 'i 'e jin¹²:

Gacwéi Dios líí¹i tsá², joon 'in Espíritu Tyú²
ga'íí² júú³ 'e tyú¹'mo 'ii.

Níí²mo ángeles 'ii.

Joon gacwo¹ tsá² jileei²¹ 'in taain²¹² nic-
woo¹¹³ juncwii²¹ júú³ tyú² tya'a.

Joon jo 'lo galíí² tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Joon ga'ii²¹mo Dios 'ii fu ñu'fú² tún¹.

4

Xiiala líí¹i 'in tú² 'e júú³ jai¹² tya' Dios

¹In Espíritu Tyú² gatyaa¹ júú³ 'a la ti 'e
jee²¹² jmií²¹² li gatsé¹ 'inlíí¹³ ituú²¹ jiin¹¹³ 'e
tsáai¹-tsi. Joon iunjií²o jilaa²¹ espíritu gó²
incón² 'ii too² coon¹¹³ jilaa²¹ júú³ tya' 'in
'líí¹³. ²Inú¹u tsá² 'in faa^{21a} júú³ tajuu²¹
lawa júú³ ja²mo, tajuu²¹mo 'in jo li¹³gi 'e
gó². La jo li¹³gi tyí² mo sū²¹ tsá² ñí³
tyí² la joon jon 'in tsá² do jo li¹³gi 'e gó².
³Untsaa¹¹³mo 'in tsá² do wa'a cui¹² cwoow²¹o
tsá² joon tyu^{12u} to² 'e sá² 'láai² ní² 'uunñi²
'e jo lí² dō¹² tsá². Pe Dios gacwoo¹ jilaa²¹
'e lí²-i dō¹² tsá². Joon jileei²¹ 'in jo¹¹o líí²,
'in ñí¹ júú³ jai¹², lí²-i dō¹² 'yaai¹-tsi wa'a
cwo¹³o 'maai¹¹³ Dios. ⁴Tsu tyú²-u jilaa²¹
'e gajmaa¹a Dios joon lí²-i dō¹² tsá² wa'a
'ii²¹ coon¹¹³ 'maai¹¹³ Dios, ⁵tsū nicwaa¹³mo
coon¹¹³ júú³ tya' Dios joongi coon¹¹³ 'e júú³
tyú² 'e faa^{21a} tsá².

Xiiala líí¹i 'in jmoo¹o to² tyu¹² Jesucristo

⁶Joon wana 'e¹² 'e 'in jai¹² líí² Jesucristo
jilaa²¹ 'elo joon tyú² jmoo²¹o, jmoo²¹o jiin¹¹³
la tíí² jmá¹ tsá² 'in cwoow¹ júú³ tya' Je-
sucristo. 'Ii cwo¹gi p³ alma tyi¹i coon¹¹³
júú³ 'e jai¹² líí² tsá² joon coon¹¹³ júú³ rō²¹
'e nuu¹¹³un coon¹²¹ tún². ⁷Jo unjií²¹ 'e
cwáain¹ tsáai² coon¹¹³ cwáain¹ jo ñí²i ti jo¹.
Cwoow¹³-o'lo jmaa²¹a jiin¹¹³ la to² tyu¹² Dios.
⁸E tyiin²moxu wa'a 'e yeen²¹ fiin²¹ tsá² yaai
pe tyiin²gi 'áai¹ 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala
ngí¹ tyani Dios. Tsū 'e júú³ lo tyan¹ 'ii²¹
'e sáan³an' tyú² nano joongi li ngó¹gi. ⁹E
júú³ lo 'e la ja¹²mo, joon la jilee²¹mo 'ná¹
litsáai¹-tsi. ¹⁰Néé²o' 'e tyiin²gi 'wii¹³ joon
jmoo²¹o to² 'íi³ joon nee²¹e' wuu¹. Jmoo²¹o'
la joon tsū nugalitsáa¹mo-tsi' Dios 'in jiin¹.
lí-o un'ō²¹i jilee²¹mo jiin¹¹³ 'in tsáai¹-tsi 'ii
nifu.

¹¹Jilaa²¹ 'elo 'ná¹ tyuu¹¹³u to² joon 'e¹² 'e
tsá². ¹²Jo ngí¹¹i wa'a jo ungoow¹ tsá² 'nu
'wii¹³ xaai¹gi'i. Pe jmeé¹u'un 'wo'lo lawa
coon²¹ li² 'e tyú²-u tyani 'in jai¹² líí². Jmeé¹²

'wo'lo lawa coon²¹ li² 'e tyú²-u coon¹¹³ xiiala
ngí¹³i, joongi coon¹¹³ jilaa²¹ júú³ tya¹³a,
joongi coon¹¹³ xiiala 'iin²¹²mo'lo tsá², joongi
coon¹¹³ xiiala jo¹¹o líí²u Dios, joongi coon¹¹³
xiiala jmaa¹¹³ 'e tyú²-u 'i¹-o'lo. Coon¹¹³
jilaa²¹ 'elo jmeé¹u'un 'wo'lo lawa coon²¹ li²
'e tyú²-u. ¹³Ca mi cwéé¹na cwoow¹¹³-o'lo
fo¹²o júú³ tyú² tya' Dios jiin¹¹³ la faa^{21a} ni
jí² tya' Dios, faa¹¹³a cwonū² jileei²¹ tsá².
Cwo'íi² júú³ 'ee 'ná¹ jmaa¹a. Joon 'e¹³ 'e tsá²
'ee 'ō¹i²¹-tsi tsá² júú³ tya' Dios. Gacwo¹
Dios 'nu 'ii²¹ tya'a 'e jmaa²¹a to² tya'a. ¹⁴Jo
cuu¹¹³u jmaa²¹a 'e júú³ gacwo¹o Dios 'nu
mo gataan¹an tsacō¹i¹¹³ cwoow²¹o tyi¹i joongi
gafaa^{21a} 'ii²¹ tya' Dios.

¹⁵Í²du¹-o'lo jilaa²¹ 'elo. Cwoow¹¹³-o'lo 'e
jmaa²¹a. Joon liñi¹ tsá² 'e 'ō¹i²¹gi¹-o'lo.
¹⁶Jō²¹ō 'wo'lo coon¹²¹ tún² coon¹¹³ jilaa²¹
'e 'e¹³e. Cwojmaa²gi'i tsū coon¹¹³ la
joon itiin¹¹³mo'lo 'wo'lo coon¹¹³ jileei²¹ 'in
nuu¹un júú³ tyi¹.

5

*Xiiala 'ná¹ jmaa¹a Timoteo tyani 'in jai¹²
líí²*

¹Jo jii²¹u'u tsacō¹i¹¹³ pe mí²i tyani¹i lawa
'e 'ñu¹²o'lo. Joon cwo¹²o cwáain¹ simií²¹
lawa ruu¹²¹mo'lo. ²La joon jon tsayui¹¹³
lawa saa²o'lo. Joon mi cwo¹²o cwáain¹ 'in
simií² jiin¹¹³ coon¹¹³ 'e tyú²-u 'i¹-o'lo.

³Unjií²u'u 'in 'yiaa¹ñí² 'in jo 'in seein²¹
tya'a. ⁴Pe wana seein²¹ jōon'on si tyii²¹a 'ee
'ii 'ná¹ untiin¹¹³in jilaa²¹ 'ee 'e 'ná¹ seein²¹
tsacō¹i¹¹³ tya'a coon¹¹³ la joon ity¹ jilaa²¹
'e rō²¹i² tsacō¹i¹¹³ tya'a tsū la joon 'e tyú²
joongi la joon tí²-tsi Dios. ⁵In 'yiaa¹ñí² 'in
jo seein²¹ tya'a 'in tsáai¹-tsi Dios mií¹i tyani
Dios joon faa^{21a} júú³ tyú² la 'woo¹ jmií¹.

⁶Pe 'in 'yiaa¹ñí² 'in seein²¹ jmai¹² unjlo¹i¹³
'ña'a jo tsaa¹¹-tsi Dios, xūfiin¹¹³ jiin¹o pe
líí¹i lawa jaain²¹ 'in najúun²mo. ⁷Cwo¹i¹²i 'e
júú³ lo 'in jai¹² líí² 'e jo lí² cwoow¹ tsá² tsaa².
⁸Wa jo unjií²in tsá² tsaruu¹²¹i, joon tyiin²mo
'in taai² inuu tya'a, líí¹i lawa jaain²¹ 'in jo
untiin¹¹³in jilaa²¹ 'e jin¹²in 'e jo¹ líí². Joon
gó²gi 'ii lagi 'in jo tsaa¹¹-tsi Dios.

⁹Jo taan¹u'un ni mo¹j² 'in 'yiaa¹ñí¹ 'in jo
mo tsín¹ sesenta jiin²¹ joongi coon²¹ naa¹¹³
'e gacui¹² cwoow²¹o. ¹⁰Lí²-i litaan¹u'un mo¹j²
wa'a cwii¹in tsá² 'ii jiin¹¹³ 'e tyú² 'e niga-
jmaa¹a. Wa'a nigaunjií²in jōon'on joongi
wa'a nigacwoow¹o 'nú¹ li joon¹ tsá². Joongi

wa'a nigauncoon¹¹³o tsaru¹u'. Joongi wa'a nigauncoon¹¹³o 'in seein²¹ fa'¹³. Joon wa'a gacwoo¹²-tsi 'in 'yiaa'níí² do 'e jmoo¹o jilaa²¹ 'e tyú² lí²-i taan¹u'un mo'jí².

¹¹Pe jo taan¹u'un mo'jí² 'in 'yiaa'níí² 'in xuui²¹²gi tsu 'ii ili'iin²¹²in cui¹²-cwoo²¹o tún¹ joon taa²¹o júu³ tya' Cristo. ¹²Joon ilí² tsaa² tya'a tsu jo gauntiin¹¹³in júu³ gajin¹²in nifu. ¹³Joon mi lí²ciin²gi joon ilijó²mo joon ingí¹ la tyi 'nú¹. Joon jiin¹¹³ 'e jó²mo pe ngí¹ tyá² júu³ 'atsaa²¹ coon¹¹³ tsá². Coon²¹on cwáain¹ 'ee seein²¹ tsá² xeei²¹ síi¹ júu³ 'e jo tíi². ¹⁴Tsu 'wii¹¹³ la joon 'iin²¹²na 'e cuu¹²i 'in 'yiaa'níí² xuui²¹²gi do cwoo²¹o. Joon liseein²¹ jóon¹on. Joon 'ii-o inii²¹ 'nú¹ joon jo cwooi¹ faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya'a. ¹⁵Tsu 'inlíi¹¹³ 'yiaa'níí² gatuu²o júu³ tya' Cristo joon galíi¹ tsá² tya' 'in 'líi¹³.

¹⁶Joon wana tsañuu¹ 'si tsamí² 'ee seein²¹ inuu tya'a jaain²¹ 'yiaa'níí² 'ná¹-a unjí²in mo 'ido. Jo cwo¹³o unjí²in 'in jai¹² líi² tsu jiin¹¹³ la joon lí²-i unjí²in 'in jai¹² líi² 'in 'yiaa'níí² 'in jo 'in seein²¹ tya'a.

¹⁷Cwoun'goo²¹gi tsá² 'áai¹gi 'in tsacøøi¹¹³ 'in jmoo¹o to² tya'a tyú². Tyiin²gi 'in cwó² júu³ tyú² joon 'in 'e¹²e tsá². ¹⁸Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: "Jo toon²oon¹ noo¹¹³ moo¹oo²o joo¹tsáa² mo 'ø¹¹ø mi¹³ trigo mo untyú² tsá²." Joon jin¹²in: "'In jmoo¹o to² tí²mo 'ii²¹i 'lee¹¹³."

¹⁹Jo unjí²in wana seein²¹ jaain²¹ tsá² cwo¹³o tsaa² tsacøøi¹¹³ tyani¹¹in. Pe wana tí² gáí¹ gaai²¹ tsá² joon 'ná¹ nuu²¹un júu³ tya'a. ²⁰Jileei¹²¹ 'in 'noo¹o tsaa² jíi²nu'un tyani jileei¹²¹ 'e 'in catyaa² do itoon¹²¹on fo¹²-tsi cwoli'goo¹²¹o. ²¹Tyí¹³aa cwoo¹¹o 'elo tyani Dios joongi tyani Jesucristo coon¹¹³ 'in ángeles tya'a 'in nigatyí¹¹³in: Cwojmaa²¹ a jilaa¹²¹ 'elo júu³ rø²¹. 'Ná¹ jmaa²¹a coon²¹ rø²¹mo tsá². ²²Jo tyi¹u'u jaain²¹ tsañuu¹¹ ilíin² tsaa²to² jee²¹² 'in jai¹² líi² la jmoono, tsu wana ga'láa¹ lawa'a ga¹i¹u'u tsaa² tya'a. Jo un'líi²u'u 'wo'o coon¹¹³ cwáain¹ lo.

²³Lawa mo tsaa¹¹³ tuu¹¹u joon mo tí¹ coon²¹ naa¹ mo li tsaa¹¹²¹a 'wo'o jo 'uu¹¹²¹u jiin¹¹³ jmú²¹ pe 'uu¹³xu¹u vino ijmá¹ mí¹ tyi'i.

²⁴Jilaa¹²¹ tsaa² tya¹¹ 'inlíi¹¹³ lí²-i jná² nii² la nu'gi 'e lisá² 'ii²¹. Pe tsaa² tya¹ 'in catyaa² ijmá² nii² ciin²¹gixu. ²⁵La joon jon jilaa¹²¹ 'e

tyú² 'e jmoo¹o 'inlíi¹¹³ ilíi¹¹ tsá² la jmoono. Joon 'e catyiaa²gi ilíi¹¹ tsá² ciin²¹gixu.

6

¹Jileei¹²¹ tsá² 'in jai¹² líi² Cristo 'in nitaai² tya' ní¹fii²¹²i 'ná¹-a un'goo²¹o ní¹fii²¹²i la coon¹²¹ jo cwofaa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹ tya' 'e sii²¹ Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ee²¹e'. ²Joon wana jo¹¹ líi² ní¹fii²¹² do Cristo 'in nitaai² tya'a do 'ná¹ un'goo²¹gi ní¹fii²¹²i. Joon 'ná¹ jmaa²¹o to² tyú² tya' ní¹fii²¹²i do tsu 'wii¹¹³ jo¹¹o líi² Cristo. Joon mo jmoo¹o 'in taai² tya'a to² jmoo¹o to² tya' jaain²¹ 'in jo¹o líi² Dios joon 'iin²¹²mo Dios 'ii. 'E¹²du'u joon cwotyaa¹-tsi tsá² 'e jmaa²¹a 'e júu³ lo.

'In jai¹² líi² 'ná¹ jløø¹³mo

³Joon wana 'e¹e tsá² júu³ xii²¹a jmoo¹ 'ido jloo¹³ 'na'a. Jo rø²¹ø síi¹i coon¹¹³ júu³ tyú² 'e ga'ee¹ Nã¹nũ¹u' Jesucristo, jon'gi jo rø²¹ø síi¹i coon¹¹³ júu³ 'e 'e¹e tsá² xiala ngí¹ tsá² tyú²-u tyani Dios. ⁴Tsá² 'in jo níi¹ 'ii coonti. Jiin¹¹³ 'iin²¹²in 'ido jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹i coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e síi¹i. Joon jiin¹¹³ coon¹¹³ 'elo-o lí²-i litíi² tsá² 'e tsiwúu¹, jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹i, faa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹ tya' tsá² xeei¹²¹, joon cu¹²-tsi tya'a. ⁵Tsá² 'in gó² 'i¹-tsi 'in 'noo¹o míi¹¹³ coon²¹ tø²¹mo. Tsá² jo ní¹ la jai¹². 'In tsá² do 'i¹-tsi 'e ijmá¹a cuu² wa'a un'goo²¹o Dios. Jeen²¹mo'oo coon¹¹³ 'in jmoo¹o la joon. ⁶Pe wana ngii²¹ 'e tyú²-u tyani Dios sá² 'lee¹¹³na' wa ngii²¹ 'yaa¹-tsi'. ⁷Tsu jo 'ee léé³e' coonti 'e juncwii²¹ lo, la joon jon jo 'ee lí² lee²¹e' jiin¹¹³ coon²¹ mi júnun²na'. ⁸Joon wana 'oo²¹o sin¹¹in' joongi 'e tyée³e' cwojmoo²¹o' jløø¹³mo'. ⁹Jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in lisá² cuu² tya'a jo itaa¹²¹a tya'a joon 'ii²¹o lawa coon²¹ sí² tya' 'in 'líi¹³. Jilaa¹²¹ 'e súun²in ijmá¹a 'nii¹²¹ tya' 'in 'iin²¹²in joon ipín² 'ña'a li jo tiin¹¹³ tsá². ¹⁰Suun²¹un tsá² cuu² 'wii¹¹³ joon jó¹ jilaa¹²¹ 'e gó² tya'a. Joon 'inlíi¹¹³ nigasuun²mo, nigatuu²¹o júu³ tyú² tya' Dios joon líi¹ wúu¹ niganii²¹ juncwii²¹ tya'a.

Cwojmaa²o' la ngóo¹ naai¹¹³ 'e jai¹² líi²u

¹¹Pe nã¹-u, tsu 'wii¹¹³ tsá² tya' Dios 'nã, tú² jilaa¹²¹ 'e gó² lo, joon cwocwoo¹¹³-o'lo 'e jmaa²¹a 'e tyú². Jmaa²¹a to² tyu¹² Dios. Jo¹gi cwolfi²un. Cwoli¹in²¹²mo'gi¹ Dios coon¹¹³ tsá². Jmaa²¹a taa¹²¹-o'lo. 'Wo²-o'lo cwojmaa²¹a tya' tsá². ¹²Cwocwoo¹¹³-o'lo ce

caai²¹-o'o ngí²¹i la nigangi¹ 'in jai¹² líi²
 Cristo. Cwo¹³-o'o 'e ngí²¹i coon¹³ Dios
 'e seen²¹mo'o coon¹³on coon²¹ tøø²mo, tsu
 la joon gatø¹³ Dios 'nũ. Joon tyani tsá²
 fúu¹ niga¹i¹ júu³ jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a Dios
 'wii²¹² tyi¹.¹³ Joon nano 'i³ii 'nũ júu³
 tyani Dios 'in cwo¹ juncwii²¹ tya¹ jileei¹²¹ 'in
 seen²¹ joongi tyani Jesucristo 'in gajmaa¹a
 júu³ jai¹² 'e tyú²-u tyani Poncio Pilato.¹⁴ Jo
 cuu¹³u'un jmaa²a jilaa¹²¹ to² gacwo¹o Dios
 'nũ 'e jo lí² faa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹ jiin¹³ coon²¹
 ca mi tyu¹² Dios Jmii²¹ to² 'e jneei¹ Ña'nũ¹u'
 Jesucristo.¹⁵ Tsu mi tyí¹a¹ 'ii¹²¹ tya¹ Dios
 Jmii²¹ ijmaa¹a lí² jilaa¹²¹ 'elo. Jiin¹³ Dios
 Jmii²¹ lí² lí²in tsaa¹to² 'in feei¹gi. Joon 'in
 cwaa¹³mo 'ii. Joon 'ii-o lí¹i røø¹³ 'in feei¹²gi
 la jee²¹² jileei¹²¹ røø¹³ catyaa¹²gi do. La joon
 jon 'ii-o tsaa¹to² 'in feei¹gi la jee²¹² jileei¹²¹
 tsaa¹to².¹⁶ Jiin¹³ 'ii-o lí² cwo¹ tsá² 'e seen²¹
 tsá² coon²¹ tøø²mo tsu jo tyé¹ 'ii. Joon
 táan¹in lí² jná² joo¹²¹ lí¹i. Joon jo lí² tsá²
 tsatyéen¹in. Joon jo mo nigalijøø²i tsá² 'ii
 jon¹gi lí² jøø²i tsá² 'ii. Cwoun¹goo²¹o tsá²
 'ii ce jileei¹²¹. Cwolisá² 'ii¹²¹ tya¹a coon²¹
 tøø²mo. Amén.

¹⁷ Cwotyá³'a-tsi 'in sá² cuu² juncwii²¹ lo
 'e jo unjløø¹³ 'ña'a jon¹gi ngi¹ cu¹²-tsi
 cúu¹u pe ngi¹o jo cu¹²-tsi tya¹ Dios 'in
 jiin¹. 'Ii-o cwo¹o jna¹ jilaa¹²¹ 'e jløø¹³na'.
¹⁸ Cwotyá³'a-tsi 'ido 'e jmáa¹a 'e tyú². Joon
 cwoliseein²¹ 'e tyú²-u coon¹³ jilaa¹²¹ tyú²
 'e jmoo¹o. 'Ná¹-a tyaa¹ 'ido tyú² tya¹a 'e
 cwo¹o tsá² 'e 'oo¹-o joon uncoon¹³on 'ii 'in
 tyéen¹³ jmi²¹².¹⁹ 'E tyú² 'e jmoo¹o do 'e lí²
 lawa tsá² jñi¹ cwuu²¹, 'iin²in uncwu² mi jñ¹²
 do, pe joon mo roo²¹ joon coon²¹ tsá² 'láai²gi
 lagi ga¹iin² mo gajñii¹ do. Coon¹³ la joon
 ilisá² juncwii²¹ tya¹a 'e jo¹.

Tyaa¹ Poo² cwo²¹o Timoteo 'e cwo¹gi tsá²
 júu³ tyú²

²⁰ Timoteo, un'øø¹¹ jilaa¹²¹ 'e gatyaa¹ Dios
 cwo¹o. Jo núu³un júu³ 'e jo tsein²¹ jon¹gi
 'e jo to² 'i³in coon¹³ jilaa¹²¹ júu³ 'e jin¹²
 tsá² 'e 'áai¹gi jo¹, pe jon¹ jo¹ 'e júu³ joon.

²¹ Joon 'inlíi¹³ niganúu²o 'e júu³ do joon jo
 gauntiin¹³in 'e júu³ jo¹ tya¹ Dios.

Cwouncwaa¹³ Dios 'nũ. Amén.

Jí² tì tún² 'e gasii¹ in San Pablo tíi²i
Timoteo

Sii¹ in Poo² 'e jí² lo tya¹ Timoteo

¹ Jna-a, Poo², joon líi¹ na jaain²¹ apóstol tya¹ Jesucristo. Dios gasii¹ in jna yaai¹-tsi 'e jmáa³aa júu³ 'e Dios cwoo¹o juncwii²¹ 'múu² tya¹ tsá² 'wii¹³ Cristo Jesús. ² Sii² na 'e jí² lo tyi¹, Timoteo. 'Iin²¹ na 'nū lawa yuun²¹ tyiia. Cwocwo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Nā'nū¹¹ 'e Cristo Jesús 'e jmaa¹a fo'feei¹¹ tyi¹ coon¹³ feei¹¹-tsi tyi¹ joon 'e seen²¹ mo¹o tyú².

³ Fí² Poo² Timoteo júu³ 'e cwo² júu³ tyú² ³ Untii¹³oo 'nū coon²¹ tøø²mo coon¹³ júu³ tyú² tyiia 'e fo¹³oo la 'woo¹ la jmi¹. Cwo¹oo 'maai¹³ Dios 'in un'góo³oo la gaun¹goo²¹o 'líi²¹² tsacøø¹¹³ tyiia joon jo con¹² jna tsá² tóo². ⁴ Tíi¹³-tsii jmi¹²¹ gatoo¹²¹ unni²¹ in joon líi¹ 'iin²¹² na jøø²¹² na 'nū la coon¹²¹ lijløø¹³ xuu. ⁵ Tii¹¹³-tsii jon xiiala jai¹² líi²u la jai¹² galíi² si¹yí¹²¹a Loida nifu la joon jon saa²¹a Eunice.

⁶ Wii¹³ joon 'íi²¹² júu³ 'nū 'e cwojmaa²gi¹ jii¹¹³ 'ii¹²¹ 'e 'oo²¹o 'e gacwo¹¹ Dios 'nū mo gatøon³oon cwóo³oo tyi¹. ⁷ Tsū 'in Espiritu 'in cweei¹¹³ Dios jna¹ jo jmoo²¹o¹ 'go¹¹o pe cwo¹¹-o jna¹ pí³ joon 'e 'iin²¹² mo¹ tsá² joon 'e 'øø¹¹²-tsi¹ tyú². ⁸ Tsū 'wii¹³ joon jo fa'íi¹²¹ líi²u 'e røø²¹u u cwáain¹ tya¹ Nā'nū¹¹ 'e jon'gi fa'íi¹²¹ líi²u 'wii¹³ tyiia tsū siin¹³ na 'nūñ¹³ 'wii¹³ jmóo³oo to² tyú¹² Jesús. Pe nee²¹e wúu¹ coon¹³ jna caáain¹ tya¹ júu³ tyú² tya¹ Dios coon¹³ pí³ cwoo¹ Dios. ⁹ 'Ii-i gajmaa¹a tiin¹³ jna¹ joon gatø¹²ø jna¹ 'e ngii²¹i¹ tyú²-u tyani¹¹. Gatø¹²ø jna¹ jon'on 'wii¹³ jilaa¹²¹ tyú² 'e jmoo²¹o¹ pe galí²-i jii¹¹³ la 'iin²¹² mo coon¹³ jilaa¹²¹ 'e feei¹¹-tsi tyi¹ 'e gajmaa¹a cwáain¹ tya¹ Jesús 'wii²¹² tyi¹ la nū'gi garón¹ juncwii²¹. ¹⁰ Pe la no-o gajmaa¹a líi¹¹ tsá² jilaa¹²¹ 'elo mo gajné¹¹ Jesucristo, 'in jmaa¹a tiin¹³ jna¹. 'Ii-o gauntyee²¹ mo 'e júun² in tsá². Joon coon¹³ júu³ tyú² tya¹a gacwo¹¹o tsá² juncwii²¹ 'e jo tyé¹¹.

¹¹ Joon Dios gatyii¹¹³ in jna lawa tsá² tya¹a 'e nicwóo³oo joon ni'e¹³ee tsá² 'in jon¹ seen²¹ Israel 'e júu³ tyú² do. ¹² Joon tsū 'wii¹³ joon móo³oo wúu¹ pe jo 'óo³oo fa'íi¹²¹ tsū cwii¹moo 'iin 'in jai¹² líi²na joon jo¹¹o

líi²na 'e 'ii-o lí² 'má¹ ca mi tí² jmi¹²¹ joon jilaa¹²¹ 'e gatyaa¹ cwóo³oo.

¹³ Cwosaain¹²¹-o'o jilaa¹²¹ júu³ røø²¹ 'e ganuu²¹un fo¹³oo. Joon cwoseen²¹ mo¹o jo¹¹o líi²u joon 'iin²¹² mo¹o Dios coon¹³ tsá² 'wii¹³ sicaan²¹ mo¹o coon¹³ Cristo Jesús. ¹⁴ Coon¹³ 'e uncoon¹³ Espiritu Tyú² 'in seen²¹ jee²¹² jna¹ un'øøi¹²¹ jilaa¹²¹ júu³ 'e tyiin² 'e gatyaa¹²¹aa cwoo¹¹o.

¹⁵ Niñii²¹²-o'o jileei¹²¹ 'in néei¹ líi siii²¹ Asia gatúu²² mo jna. Joon Figelo coon¹³ Hermógenes jee²¹² 'ii. ¹⁶ Cwouncwaa¹³i Nā'nū¹¹ 'e tsá² inuu tya¹ Onesíforo tsū 'láa² mo naa¹ Onesíforo do nijacoon²¹ fo'feei¹¹ tyiia. Joon jo ga'aa¹a fa'íi¹²¹ 'e 'yuu²na 'nūñ¹³. ¹⁷ Pe mo nateen¹ fu Roma ga'naa¹¹²i jna coon¹²¹ tún² ca gatsee¹²¹i jna. ¹⁸ Cwolifee¹¹ mo-tsi Nā'nū¹¹ 'e tya¹ 'ii mi tí² jmi¹²¹ joon. Tyú²-u nii²¹²o'o xiiala unjii²¹ in jna mo taan²¹² na fu Efeso do.

2

Xiiala líi¹i tsá² 'láa² tya¹ Jesucristo

¹ Joon 'nū-u, yuun²¹ tyiia, 'ii¹³ mo¹o 'e uncoon¹³ Dios 'nū 'wii¹³ sicaan²¹ uncoon¹³ Cristo Jesús. ² Joon jilaa¹²¹ júu³ 'e ganuu²¹un 'e gafø¹³oo foø¹²¹¹o tyani tsá² fúu¹, tya¹²¹a cwoo²¹o 'in jo cu¹²-o'o coon¹³, tsāñuu¹¹ 'in tíi²¹ 'e¹¹e tsá² xeei¹²¹. Joon 'ii-o jon lí²-i 'e¹¹e tsá² xeei¹²¹ 'e júu³ do.

³ Joon 'nū-u lawa jaain²¹ 'láa² 'in tyúu¹ 'in jmoo¹o to² tyú² Jesucristo jmoo²¹o ta²¹a jilaa¹²¹ wúu¹ 'e moo²¹o. ⁴ Tsū 'in jmoo¹o 'nii²¹ to² tyú¹² fii²¹²i jo ngii¹ cu¹²-tsi coon¹³ jilaa¹²¹ jmaa¹²i to² tya¹a 'e coon¹³ la joon jløø¹³mo fii²¹²i 'in gatyii¹³ in 'e líi¹ 'láa² tya¹a. ⁵ Coon²¹ røø²¹ jon wa¹a coo¹o tsá². Cwo¹²-tsi pe jo lí² 'ii¹²¹i 'e galí¹¹ la jo røø²¹ coo¹o la to² tyú¹²u. ⁶ Joon 'in jmoo¹o to² 'ii²¹ jee²¹² tyiia²¹ tíi²i dø¹ø 'e lisá² nifu. ⁷ Cwo¹¹i²¹du¹-o'o 'e fo¹³oo lo joon icwo¹²o Nā'nū¹¹ 'e 'øøi¹²¹-o'o jilaa¹²¹a.

⁸ Cwotii¹³gi¹-o'o 'e Jesucristo jún² tya¹ 'líi²¹² David 'ii joon gaunjiin¹ in Dios 'ii jee²¹² 'líi²¹² jii¹¹³ la júu³ tyú² cwóo³oo. ⁹ Joon 'wii¹³ tya¹ júu³ tyú² joon móo³oo wúu¹ lawa tsá² gó² ca gaton¹²on ní³ cadena cwóo³oo. Pe júu³ tya¹ Dios jo lí² 'nūu¹ tsá² coon¹³ cadena. ¹⁰ Tsū 'wii¹³ joon jmoo³oo ta¹oo coon¹³ jilaa¹²¹ 'wii²¹² tya¹ 'in gatyii¹³ in Dios 'e 'ii-o lí² 'ii²¹²i itiin¹³ mo 'wii¹³ Cristo Jesús. Lí²-i 'ii²¹o jon líi¹²gi¹ 'e jo tyé¹¹.

¹¹ Tsu júú³ ja² mo lo:

Gajúún²mo' coon¹³ Cristo la joon jon itoon²¹on' coon¹³ 'ii.

¹² Joon wana nee²¹e' wúu¹ la joon jon ityuu²¹u' to² coon¹³. Wana faa¹³a' 'e jo cwii¹na' 'ii la joon jon 'ii ijin²in 'e jo cwii¹in jna'.

¹³ Wana cuu¹³na' 'a jo¹o líi²na' 'ii pe 'ii coonti jo cuu¹i untiin¹³mo júú³ tya'a.

Xiiala jmoo¹o tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios

¹⁴ Cwountii¹³-tsi tsá² jilaa²¹ júú³ lo, cwoo¹²¹o cwáain¹ 'ii tyani Dios 'e jo cwo¹o júú³ ruu²¹i coon¹³ júú³ 'e jo 'ee to² 'íi³in. 'E júú³ do 'i'in²mo 'in tsá² 'in ganúu²un.

¹⁵ Cwoo¹³-o'oo' jmaa²¹a jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios 'wii²¹ tyi¹ la joon líi¹u tsa¹leei¹³ tya'a 'e jo fa¹í²¹ líi²u. Jmaa¹³ tsá² júú³ røø²¹ jiiin¹³ la tí² 'e lí² júú³ tya' Dios. ¹⁶ Pe tuu²¹ júú³ 'e faa¹²¹ tsá² 'in jo ní¹, júú³ 'e jo 'e to² 'íi³in. 'In tsá² tyaai¹ júú³ do un'láai²gi jiiin¹³ 'e gó² jmoo¹o tyani Dios. ¹⁷ Joon júú³ tya'o inii¹² lawa jmoowúu'. Joon Himeneo coon¹³ Fileto líi¹i la joon. ¹⁸ 'Ii-o gajmaa¹ 'a 'e gó² cwáain¹ tya' júú³ jo¹ tsu jin²in 'e nasuun²mo 'e jiiin¹in tsá². Joon 'wii¹³ júú³ tajuu²¹ tya' 'in tsá² do ga'in²mo-tsi 'inlíi¹³ 'e jo¹o líi². ¹⁹ Pe jo lí² lisíi² júú³ tya' Dios, 'e líi lawa coon²¹ po'xá¹ 'e jo jøø²¹. Joon júú³ tya' Dios jin': "Cwii¹mo Na'ñu¹u' jileei¹²¹ tsá² tya'a." Jin²o jon: "Tuu²¹ jilaa²¹ 'e gó² jileei¹²¹ 'naa' 'in jin² 'e cwii¹mo Cristo."

²⁰ Pe coon²¹ tsi inuu¹ lí² sá² cuu² jon'on jmai¹² wúun¹ lí² cwanaa¹ si cwataa²¹ 'ee pe sá²-a jon wúun¹ lí² 'mó² coon¹³ cwoo¹³ jon. Sá²-a tya' mo tí² jmii²¹² joon sá²-a jon tya' líi to² tsá² tyi¹. ²¹ La joon jon wana tuu²¹ tsá² 'e gó² ilíi²in lawa coon²¹ wúun¹ tya' mo tí² jmii²¹², máa¹ coon¹²¹ jmaa¹²¹i to² tya' fii²¹²i. Natyaa¹ tyu² tya' doñi¹ee to² tyá².

²² Tuu²¹o'oo' jilaa²¹ 'e gó² tí²-tsi simii¹²¹ jmáa¹ pe 'nu-u coon¹³ jileei¹²¹ 'in mí¹ tyani Na'ñu¹u' jo¹o cwolín²naa'. 'Ná¹-a cwoo¹³-oo' ngíi² tyani Dios 'e tyú²-u, cwoo¹³-oo' 'e jo¹o líin²naa' joon 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² joon 'e taan²¹²naa' tyú²-u. ²³ Pe tú²¹u jilaa²¹ júú³ 'e jo tseein²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e unngíi¹ tsá² 'in jo ní¹ tsu níi²¹o'oo' 'e júú³ do jmoo¹o 'e jo cwo¹o júú³ ruu²¹i. ²⁴ Joon 'in jmoo¹o to² tyu² Na'ñu¹u' jo lí² ngí¹ to² jo cwo¹o júú³

ruu²¹i pe 'ná¹ 'e tíi²mo 'e 'e¹ 'e tsá². Jmáa¹ 'a jmai¹² 'e 'wo²-tsio tya' jileei¹²¹ tsá². ²⁵ 'Ná¹-a 'e¹ 'e coon¹²¹ tún²-un 'in jo jai¹² líi² la jo¹o líi²u wa coon²¹ jo ngáa¹mo icwoo¹o Dios ijaa¹²¹-a-tsi joon 'i'øøi²¹-tsi ilicwii¹ 'e júú³ jai¹² do. ²⁶ Joon iláa¹mo 'ña'a coon¹³ júú³ tajuu²¹ tya' 'in líi¹³ 'in gacon¹² 'ii tóo² 'e jmoo¹o la 'iin²¹²in.

3

Xiiala ilíin² tsá² jee²¹² jmii²¹² líi tséi¹

¹ Cwoliiii²¹o'oo' ca jmii²¹² líi gatséi¹ ijó¹ jiiin²¹ 'e 'íi¹ fo¹². ² Tsu tsá² jo 'iin²¹²mo wa' tsá² xeei¹²¹, jiiin¹³ 'iin²¹²in cuu² joon jloo¹³ 'oo²¹o. Jmaai¹ jloo¹³ 'ña'a joon faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya' Dios. Joon jo nuu¹³an to² tyu¹² sáa³ jmii²¹, jo cwo¹o 'maai¹³ jiiin¹³ jaain²¹ joon jo jmoo¹o 'e 'yaai¹-tsi Dios. ³ 'Waa¹²¹-tsi 'in tsá² do. Tsá² 'in jo cwéi¹-tsi joon 'in faa¹²¹ 'e gó² tya' tsá². Tyu¹²u to² yaai 'ido jo un'goo²¹o tsá². Líi²in 'ido lawa joo²¹ 'líi¹³ joon 'ee¹mo jilaa¹²¹ 'e tyú². ⁴ Tsá² 'in 'niíi¹ tsá² 'ii joon jmoo¹o jiiin¹³ la 'i¹-tsi, joon 'in tsá² do tsafeei¹ jmaai¹²¹ 'ña'a. Nitya¹-tsi coonti 'noo¹o juncwii²¹ tya'a jo 'naai¹²¹gi Dios. ⁵ Líi¹i lawa tsá² 'in jai¹² líi² Dios pe jo cwó² tyu¹² Dios to² 'ii.

Cwotuu²¹ jileei¹²¹ 'in líi¹i la joon. ⁶ Tsu 'in líi¹i la joon tsataai² waa²¹²mo inuu¹ tya' tsá² joon icon¹²¹ tóo² tsami² jøøi² 'in røøi²¹ tsaa² 'in gatuu²¹ júú³ tyú² 'wii¹³ tya' jilaa¹²¹ 'e suuin²¹. ⁷ Nuu¹o júú³ tya' doñi¹in pe jo lítoon¹ galiíi¹ la jai¹². ⁸ La gajmaa¹ 'a tsaláai¹ 'in sii²¹ Janes coon¹³ Jambres mo ngauntyíi²in Moisés, la joon jon jmoo¹o 'in tsá² 'in 'ee¹ 'e júú³ la jai¹² lo. Tsá² 'in jo gauntyíi¹³ 'e júú³ tya' Dios 'ii. Joon cwáain¹ tya' júú³ tya' Dios 'e joon 'in xee²¹²mo-tsi júú³ tya'a. ⁹ Pe jo líi¹² júú³ tya'a tsu coon¹³ 'e gó² jmoo¹o ilíi¹ tsá² la gango¹ 'in tsá² gáí¹ 'in ngauntyíi²in Moisés do.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹o Timoteo 'ee 'ná¹ jmáa¹ 'a

¹⁰ Nii²¹o'oo' jilaa¹²¹ 'e niga¹ee²¹²ee joon nigajøø²¹ jiiin¹³ la taan²¹²na juncwii²¹ tyiia. Nigacoon²¹on cwáain¹ 'e 'iin²¹²na jmáa³aa. Nii²¹o'oo' xiiala jai¹² líi²na Dios Jmii²¹. Nii²¹o'oo' jon 'e 'wo²-tsii joon xiiala 'iin²¹²na Dios coon¹³ tsá². Joon níi²¹o'oo' 'e fee¹mo-tsii. ¹¹ Nañii²¹o'oo' xiiala 'øøi¹ tsá² jna coon¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ 'e gamóo³oo fu Antiogúfa joon fu Iconio coon¹³ Lистра. Nii²¹o'oo' jilaa¹²¹

wúu¹ 'e galí² tyiia pe Ña'ñu¹u' gatiin¹³ mo jna jee²¹² jilaa¹²¹. ¹²Joon tsei¹² jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in jmáa¹ la to² tyu¹² Cristo Jesús inee¹²¹ wúu¹ tya¹ tsá². ¹³Pe tsá² gó² coon¹¹³ 'in tajuui²¹ do iun'láai¹gi jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹o, coon¹²¹on tsá² tóo² joon icon²¹on 'ii tsá² tóo².

¹⁴Pe 'nu-u, jo tú²u jilaa¹²¹ 'e ni-gauntsaa¹²¹a, jilaa¹²¹ 'e nugalitsáa¹mo-'o'lo la jai¹², tsu cwii¹mo'o 'iin 'e¹'e 'nu 'elo. ¹⁵Joon ca mo xuu²¹²mo'o galin¹³i júu³ tyú² 'e ga'e¹'e 'nu xiiala tiin¹³ Dios tsá² mo jo¹o líi²u Cristo Jesús. ¹⁶Dios gacwo¹o tsá² jilaa¹²¹ júu³ tyú² tya'a. Gacwo¹o tsá² júu³ tyú² tya'a 'e jmaa¹²¹i to² 'e¹'e joon 'e jmoo¹o júu³ xiiala 'noo¹²¹on tsá² tsaa² joon jmáa¹a røø²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² joon 'e¹'e tsá² xiiala lí² jmáa¹ 'e tyú²-u tyani Dios. ¹⁷Gacwo¹o Dios júu³ tya'a 'e jileei¹²¹ tsá² tya'a lí² tyá² tyú² tya'a jmáa¹ doñi'ee 'e tyú².

4

¹Tyí³aa cwo¹o tyani Dios joongi tyani Ña'ñu¹u' Jesucristo 'in ijó¹ jajmaa¹ 'ii¹²¹ tya' tsá² jiin¹ joongi tya' 'in nijúin¹ mi jó¹ tyu¹² to². ²Cwó³ júu³ tyú² tya' Dios. Cwó³-o'lo cwo²o júu³ wa'a 'iin²¹²in tsá² nuu¹un 'yaa¹-tsi si jo 'iin²¹²in 'ee. Cwo-jmaa¹³ tsá² júu³ 'e jo cwo'naa¹ tsá² tsaa². Mí²i tyani¹i cwojaa¹²¹-tsi. Tyá²-a-tsi 'in jai¹² líin. Cwolifeei¹-o'lo coon¹¹³ tsá² joon 'e¹³'e coon¹²¹ tún²-un. ³Tsu ijoo²¹-o coon¹²¹ sii¹³ mo jo 'ii¹²¹ tsá² júu³ røø²¹ joon 'iin²¹²in nuu¹un jiin¹³ júu³ 'e la tí²-tsi. Joon itøø¹ø tífo¹² tya'a 'in fúu¹ 'in unti² loocwó¹o coon¹¹³ júu³ 'e 'iin²¹²in nuu¹un. ⁴Joon itøø²¹o júu³ jai¹² nuu¹un joon inúu¹un jiin¹³ júu³ 'e tsaa¹²¹. ⁵Pe jmaa²a coon¹²¹ tún². Taa¹²¹a jmaa²a coon¹¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ mó²o. Cwojmá²a to² la jmoo¹o tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. Cwountii¹u'u jilaa¹²¹ to² 'e cwo¹o Dios jmaa²a.

⁶Tsu nanáa¹ tyú² tyiia 'e ijúun³na 'wii²¹² tya' júu³ tyú² tya' Dios. Ti li tí² 'ii¹²¹ 'e nii¹¹³mo. ⁷Joon gacwo¹³-tsii jmáa³aa to² cwo¹o Ña'ñu¹u' joon nano gatsée¹mo tyiia joon cwáain¹ tya' 'e jai¹² líi²na' jo ga'laa²aa. ⁸Joon nano gasaa¹a Dios coon²¹ corona tyiia icwo¹²o jna tsu gajmáa³oo to² tyu¹²u. Joon Ña'ñu¹u', 'in jmoo¹o 'ii¹²¹ røø²¹, icwo¹o jna mi tí² jmi²¹² joon. Jon'on jiin¹³ jna icwo¹²o pe icwo²¹-o corona tya' jileei¹²¹ 'in ján¹ 'yaa¹-tsi mi cwée¹i.

Jmaa¹o Poo² júu³ xiiala ngóo¹ seen¹²¹

⁹Cwó³-o'lo na¹ la jmoono. ¹⁰Tsu gatuu²¹mo Demas jna tsu gali¹iin²¹²gi 'e sá² juncwii²¹ joon gangóo¹o fu Tesalónica. Joon gangóo¹-o jon Crescente fu li sii²¹ Galacia. Tito-gi gangó¹ li sii²¹ Dalmacia. ¹¹Jiin¹³ Lucas taain²¹²gi coon¹¹³ jna lo. Cwo'nei¹²du' Marcos joon ñijee¹o. Tsu jmee¹³na 'ii to² tyiia 'e uncoon¹¹³on jna. ¹²Nigasú³na Tíquico fu Efeso. ¹³Mi ñí³i no cón³on 'mí¹ñú² yuu² lúu³uu 'e gasáa³aa fu inuu tya' Carpo 'in tyíin¹ Troas. 'Nó²on cón³on jon 'e jí² 'e gasáa³aa pe tyiin²gi 'e mo'jí² tyiia do, 'nó²on joon cón³on.

¹⁴In tñí³ 'in sii²¹ Alejandro nigajmaa¹ 'e gó² tyiia 'áai. Intyíi²¹o tya'a Ña'ñu¹u' jilaa¹²¹ 'e gó² nigajmaa¹ do. ¹⁵Un'øøi¹²¹ 'wo'lo tya' 'ii tsu nigali¹aa¹²¹o júu³ tyi¹.

¹⁶La mo nifu siin¹¹³na tyani tsaa²to² jiin¹³ jaain²¹ jo 'in gauncoon¹¹³o jna. Jilee¹²¹mo gatúu² jna. Mí³ii tyani Dios 'e jo cwo² Dios tsaa² tya' 'ido. ¹⁷Pe joon Ña'ñu¹u' gauncoon¹¹³on jna joon gacwo¹o jna pí³ 'e coon¹¹³ la joon gacwó³ jna jilaa¹²¹ júu³ tyú² tya'a. Joon ganúu²un 'in tsá² jo seen²¹ Israel. Gatyí²mo Ña'ñu¹u' jna 'e tóin¹ mó¹. ¹⁸Joon ityí²mo Dios jna jee²¹² jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹o tsá² tyiia. Joon iun'øø²¹i jna ca tye¹²na ñu¹fú² li tyu¹² 'ii to². ¡Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii²¹ 'e jo tyéi¹ Amén.

Júu³ li tséi¹

¹⁹Aa²¹²mo'lo fu³uu fo¹²o Prisca coon¹¹³ Aquila coon¹¹³ tsá² taai² inuu tya' Onesiforo. ²⁰Gajaan¹ta Erasto fu Corinto joon gasáa³na tsaa¹³a Trófimo fu Mileto. ²¹Cwó³-o'lo ñí²u'u la nu¹gi iti² jiin²¹ cwí². Sú³na 'aa²¹²mo'lo fu¹²u Eubulo coon¹¹³ Pudente coon¹¹³ Lino coon¹¹³ Claudia coon¹¹³ jileei¹²¹ tsaru¹u' 'in jai¹² líi².

²²Cwocwo¹o Ña'ñu¹u' Jesucristo wa¹²a pí³ tyi¹ 'e siin¹¹³mo coon¹¹³ 'nu. Cwouncwaa¹³ Dios 'naa¹ jileei¹²¹ 'naa¹. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo tí²i Tito

Poo² sii¹ in 'e jí² lo tya' Tito

^{1,2}Jna-a, Poo², sí³na 'e jí² lo. Joon jna jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios. Joon jna jaain²¹ apóstol 'in gatyii¹¹³ in Jesucristo 'in cwo¹o júu³ tya'a 'e uncoon¹¹³ on 'e jai¹²gí líí² 'in gatyii¹¹³ in Dios joon il-íí²¹o la jai¹² xiiala ngi¹ tsá² tyú² tyani Dios ca mi 'ii¹²¹i coon²¹ juncwii²¹ icwo¹² Dios 'ii. Ga'í² júu³ Dios, la nu¹gí ga'láa² 'e juncwii²¹ toon²¹on' lo, icwo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹. Joon Dios jo lí² faa^{121a} júu³ tajuu²¹. ³Joon mo gatyíia¹ 'ii¹²¹ tya' júu³ tya'a gajmaa^{1a} 'e líí²¹ tsá² coon¹³ júu³ tyú² 'e gatyaa¹ cwóo³oo. Joon Dios 'ná'a, 'in jmoo¹o tiin¹¹³na', gatyú²u to² la joon. ⁴Sí³na 'e jí² lo tyi¹i, Tito. Lí²un lawa yuu²¹ tyiia coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tsáai¹-tsi'. Cwouncwaa¹³ Dios 'nu joon cwocwo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ná'nú¹u' Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹¹³na', 'e tyú²-u seen²¹un.

To² 'ná¹ jmaa¹ Tito fu Creta

⁵Mo gatúu²na 'nu fu Creta, gatúu²na 'nu 'e unrø²¹ø 'e 'ná¹-a lí² røø²¹. Gatyú¹³uu 'nu to² 'e 'naa¹u'u tsacøø¹¹³ jee²¹² 'in jai¹² líí² Cristo la coon²¹ fuu²¹. ⁶'In tsá² 'in ilíin² tsacøø¹¹³ do 'ná¹-a seen²¹ jo lí² faa^{121a} tsá² 'laa¹²¹ tya'a joon jiin¹¹³ jaan²¹mo 'oo²¹o iliseein²¹ tya'a. Joon wa'a jóon¹on tsaa¹-tsi Dios joongi wa'a jmoo¹o nuu¹¹²u, jo to¹o jóon¹on do mii¹¹³, joon lí²-i líin²in 'in tsá² do tsacøø¹¹³ jee²¹² 'in jai¹² líí². ⁷Tsu 'in tsaa²to do lawa'a tsalee¹¹³ tya' Dios 'ii joon 'ná¹-a ngi¹ 'e jo lí² cwo¹o tsá² jiin¹¹³ coon²¹ tsaa². Jo lí² líin²in tsaa²to² 'in jmoo¹o jiin¹¹³ la 'iin²¹²in, jon'gí 'in 'nii¹²¹-tsi, jon'gí 'in ngi¹ to² 'iin¹, jon'gí 'in ngi¹ to² tíí¹, jon'gí 'in 'iin²¹²in líin² tsaa²to² 'e jna^{12a} cuu². ⁸Pe 'ná¹-a 'ii¹²¹mo tsá² inuu tya'a 'yaai¹-tsi, 'ná¹-a 'iin²¹²in jilaa¹²¹ 'e tyú². 'In tsaa²to² do 'ná¹ øø¹²¹-tsi 'áai¹, joon jmoo¹o jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ røø²¹, joon ngi¹ tyú²-u tyani Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa^{1a} jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹-a lí² tyu¹²u to² juncwii²¹ tya'a yaai. ⁹'In 'iin²¹²in líin²in tsaa²to² 'ná¹-a saain¹²¹-tsi 'e júu³ 'e jo caai¹ 'e ga'e¹¹ tsá² tya' Dios 'ii. Joon coon¹¹³ júu³ tyú² la joon lí²-i tyia¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Joon lí²-i líi¹i 'in jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹i coon¹¹³.

¹⁰Lí¹ fúui¹ tsá² seen²¹ 'in jo nuu¹¹³un júu³ røø²¹. Joon 'in tsá² Israel nifu jee²¹² 'ii. Sí³i 'in tsá² do jmai¹² júu³ 'e jo 'e to² tí² coon¹²¹on tsá² toó². ¹¹'Ná¹-a tyuu¹²¹u 'e faa¹²¹ 'ido. Tsu 'ii-o siuin²¹ tsá² cuu² joon coon¹²¹on tsá² toó² jileei¹²¹ 'in taai² inuu, 'e¹¹ 'e júu³ 'e jo tíí² 'e¹¹e.

¹²Tsú jaain²¹ tsagoo¹ 'in jmoo¹ júu³ jee²¹² 'ii gajin¹²in 'e tsá² néei¹ líi sii²¹ Creta do coon²¹ tøø²mo faa^{121a} júu³ tajuu²¹. Lí¹i lawa joo¹²¹ líí¹³. Tsá² jló² tu¹²u, 'iin²¹²in dø¹ø 'áai¹ pe fu¹²mo jmáa^{1a} to². ¹³Joon júu³ tya' 'in tsañuu¹¹ do júu³ ja¹²mo. 'Wii¹¹³ joon cwo¹²¹o cwáan¹mo 'in tsá² néei¹ Creta do coon¹¹³ júu³ 'gøøi¹¹³. Coon¹¹³ la joon ingí¹ coon²¹ tsáa¹ coon¹¹³ 'e jai¹² líí². ¹⁴Jo ilinuu¹¹²un júu³ 'un'áai¹ 'e júuin²-tsi tsá² seen²¹ Israel 'e jo 'ee to² tí² jon'gí ilinuu¹¹²un to² tyu¹² tsá² 'in nigatuu²¹ júu³ jai¹² tya' Dios.

¹⁵Tya¹ jileei¹²¹ 'in tyú¹i tyani Dios 'e tyú²-u jilaa¹²¹. Pe tya' tsá² 'in sí¹leei¹²¹, 'in jo jai¹² líí² Dios, jiin¹¹³ coon²¹ 'e tyú²-u tya'a jo sá². Tsu ca-gí 'i¹-tsi joongi coon¹¹³ 'e 'øøi¹²¹-tsi galí² sí¹leei¹²¹. ¹⁶Jin¹²¹ 'e tsei¹² cwii¹in Dios pe coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o jo røø¹. 'Ee¹mo Dios 'ii. Joon 'in tsá² do jo nuu¹¹²un joon jiin¹¹³ coon²¹ to² tyú²-u tya'a jo 'ii¹²¹i Dios.

2

Júu³ røø²¹ 'e 'ná¹ 'e¹¹e

¹Pe 'nuu²¹un 'e¹³e tsá² júu³ tyú² tya' Dios jiin¹¹³ la tí². ²'E¹³e tsá² nicøø¹¹³ 'e ngi¹ coon¹²¹ tún², 'e jo 'uun¹²¹un máa¹ 'áai¹, jon'gí 'e gø¹ø 'áai¹. 'Ná¹ 'ii¹i ja¹²mo joon 'i¹-tsi 'e jmáa^{1a} coon¹²¹ tún². Joon cwo¹²¹o caain¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi jilaa¹²¹ 'e jo¹o líí², joon 'e¹³e cwolijo¹o líí² la ngóo¹ 'naai¹¹³ xufiin¹¹³ nii²¹ wúu¹ 'wii¹¹³ júu³ tyú². ³La joon jon tsayuu¹ 'e¹³e 'e ngi¹ tyani tsá² la tíí² ngi¹ 'in taain²¹² tyú² tyani Dios. 'E¹³e 'e jo jmáa^{1a} júu³ 'atsaa² jon'gí 'e ngi¹ to² 'ín¹. Pe í³é³ jilaa¹²¹ 'e tyú²-u. ⁴Coon¹¹³ la joon í¹e¹¹ 'e 'in tsamí² xuui²¹²gí 'e ngi¹ 'ido coon¹²¹ tún², joon ili¹iin²¹²in nuu¹¹ tya'a coon¹¹³ jóon¹on. ⁵Joon 'e¹³e jon 'in tsamí² xuui²¹²gí 'e 'ii¹ jai¹² joon jo sooin²¹ tsá². Pe unjií²i inuu tya'a, joon ilíin² tsamí² tyú¹ 'in nuu¹¹³ to² tyu¹² nuu¹¹ tya'a. Coon¹¹³ la joon jo lí² faa^{121a} tsá² 'laa¹²¹ tya' júu³ tya' Dios.

⁶La joon jon cwo¹²¹o cwáain¹ tsañuu¹¹ xuui²¹²gí 'e ngi¹ coon¹²¹ tún². ⁷Jmeei² 'wo¹o

lawa coon²¹ lí² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú²-u 'e jmoo²¹o. Jo caa'u'u jilaa¹²¹ 'e 'e¹³'e coon¹¹³ 'e gó². Pe 'e¹³'e xiiala jo¹ cwolií²u 'nū. Jo¹o líí²u jilaa¹²¹ 'e 'e¹³'e. ⁸Fo²¹o jmai¹² júu³ 'e tyú²-u 'e jo lí² cwo¹ tsá² 'nū tsaa². Joon coon¹¹³ la joon lí² fa'í²¹ líí² jileei¹²¹ 'in 'eei¹¹ 'nū tsu jiiin¹¹³ coon²¹ júu³ 'laa¹²¹ jo lí² faa¹²¹a tyi¹.

⁹Cwocwoo¹¹²¹o cwáain¹ 'in taai² coon²¹ lí taai² 'e jmáa¹a nuu¹¹²un to² tyú² ní 'fii²¹²¹ 'e taain²¹² 'yaai¹-tsi. 'Ná¹-a cwo¹¹o júu³ ruu¹²¹i coon¹¹³ ní 'fii²¹² do. ¹⁰Jo jmáa¹a 'uun²¹ pe coon¹¹³ jilaa¹²¹ lí²-i ngí¹ ní 'fii²¹²¹ jo cu¹²-tsi coon¹¹³on. Cwocwoo¹¹²¹o cwáain¹ 'e ngí¹ 'ido tyani tsá² isiun²¹ tsá² júu³ tya¹ Dios 'in jmoo¹o tiin¹¹³na'.

¹¹Tsu Dios nigajma¹a júu³ jileei¹²¹ tsá² 'e feei¹-tsi tya¹ tsá² joon 'iin²¹²in jmáa¹a tiin¹¹³ tsá². ¹²E júu³ do 'e¹ 'e jna¹ 'e 'ná¹ tū²u jilaa¹²¹ 'e jo 'yaai¹-tsi Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e suun²¹na' 'e sá² juncwii²¹. 'Ná¹-a toon²¹on¹ coon²¹ tún², ngí²¹¹ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon jmoo²¹o¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios la 'íí²¹² toon²¹on¹ juncwii²¹ lo. ¹³Sijaan²¹an¹ mi tyéi¹ júu³ 'ya¹²gí ga'íí² Dios. Ga'íí² Dios, 'in feei¹, ijnéé¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya¹, coon¹¹³ Jesucristo 'in jmoo¹o tiin¹¹³na'. ¹⁴Li-o gacwó¹ 'ña'a 'wii¹¹³ jna¹ 'e 'wóo¹ jna¹ jee²¹² jilaa¹²¹ 'e gó². Joon iuntyúu¹ jna¹ ilfin²na' tsá² tya¹ 'in 'iin²¹²in jmá¹ jilaa¹²¹ 'e tyú² ce caain²¹-tsi.

¹⁵Coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² 'e 'oo²¹o'o lawa tsá² tya¹ Dios cwo¹e¹² 'e tsá² cwo¹'ii²¹ júu³ tya¹ tsá² joon jmaa¹¹³¹a júu³ jileei¹²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹o. Jo cwo¹²o 'e jøø¹² tsá² 'nū wó¹.

3

Jilaa¹²¹ to² 'ná¹ jmá¹ 'in jai¹² lííí²

¹Cwounti¹¹³-tsi tsá² 'e jo cwo¹naa¹ mii¹¹³ tya¹ tsaa² pe 'e cwolinuu¹¹³o júu³ tya¹ tsaa² to². Joon 'ná¹-a náa¹ tyú² tya¹ a jmáa¹a jmai¹² 'e tyú²-u. ²Joon jo cwofaa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ jiiin¹¹³ jaain²¹. Cwosii¹¹²¹i tsá² 'e jo 'noo¹¹o mii¹¹³ pe cwotaan²¹mo 'wo²-tsio, jmáa¹a jmai¹² 'e tyú²-u tya¹ jileei¹²¹ tsá².

³Tsu la joon jon jna¹ la mo jéi¹ jo née²e' seen²¹ Dios, jo jmoo²¹o' nuu¹¹³un'. Joon jo leein¹-tsi¹ 'e gó² jmoo²¹o', gapii²¹i lí wíin² tí'xuu¹ fu¹ tya¹ Dios. Galisaan²¹an¹ 'e soo²¹-tsi¹. Tsiwúu¹na' joon 'ee¹mo tsá² jna¹ joon jna¹o' 'ee¹³mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'.

⁴Líí¹ jna¹ la joon mo gajmaa¹a Dios, 'in jmaa¹a tiin¹¹³na', ilinéé²e' jilaa¹²¹ 'e tyú²-tsi

tya¹a coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in Dios tsá². ⁵Joon gajmaa¹a Dios tiin¹¹³mo' tsu 'wii¹¹³ fee¹mo-tsi tyi¹ jon'on tsu 'wii¹¹³ 'e tyú²-u nigajmoo²¹o' tsu 'wii¹¹³ tyú²-umo'. Gajmaa¹a tiin¹¹³mo' mo gacwo¹¹o jna¹ coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'wii¹¹³ tya¹ Espíritu Tyú² tya¹ 'in gacwo¹¹o jna¹ 'e juncwii²¹ 'múui² do. Joon mi 'ii¹³na' 'e juncwii²¹ 'múui² do Dios garuun¹¹³mo jna¹ ⁶joon 'wii¹¹³ cwáain¹ tya¹ 'in jmaa¹ tiin¹¹³na', 'in sii²¹ Jesucristo, Dios gacwoo¹¹²¹ jna¹ líí¹gi 'in Espíritu Tyú² tya¹. ⁷Coon¹¹³ la joon lí²-i 'íí² Dios, 'in feei¹-tsi, júu³ 'e tyú²-mo' joon 'ii¹¹³mo' juncwii²¹ 'e jo tyéi¹ 'e sijaan²¹an'.

⁸Júu³ ja¹²mo 'e júu³ lo joon 'iin²¹²na' 'e jo cwo¹²o cuu¹²¹i jmáa¹ 'in jai¹² lííí² Dios jilaa¹²¹ 'elo. Coon¹¹³ la joon icwó¹-tsi jmáa¹a 'e tyú²-u. Tyú²-u 'e júu³ lo joon jmaa¹ to² tya¹ jileei¹²¹ tsá². ⁹Tu² jilaa¹²¹ júu³ 'e tyá¹ tsá² 'e jo 'e to² t¹² coon¹¹³ jilaa¹²¹ cwáain¹ tsaa¹ tya¹ 'líí²¹² tsacøø¹¹³. Tu² jon jilaa¹²¹ júu³ 'e sá¹i tsá² jo cwo¹¹o júu³ ruu¹²¹i tya¹ 'le tya¹ Moisés tsu jo 'ee to² 'íí³in, jo jmaa¹ to² tya¹ jiiin¹¹³ jaain²¹.

¹⁰Wa 'e¹¹ 'e tsá² júu³ xia¹, joon jmoo¹¹³o poo²¹² jee²¹² 'in jai¹² lííí², joon wana jo nuu¹¹²un mi tí² tún² naa¹¹³ cwo¹²o' cwáain¹ joon taa¹mo' 'ido. ¹¹Tsu cwolií²o' 'e 'in tsá² do nigatuu¹ la jai¹² joon jmoo¹o 'ii²¹ 'ña'a coon¹¹³ tsaa² 'e 'noo¹.

'E ná¹ jmá¹ Tito

¹²Síí³na Artemas si Tíquico 'ee fu lí tyiin¹u'un. Mi cwaa¹¹ cwo¹²-o' jiiin¹¹in¹ lí¹ fuu²¹ Nicópolis tsu niga¹¹-tsii¹ 'e taan²¹²na do la tøø¹² jiiin²¹ cwíí². ¹³Cwouncoon¹¹³ Zenas, 'in tííí² ley, coon¹¹³ Apolos jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ tya¹ 'i fu¹ 'e jo sí¹naai²¹. ¹⁴La joon jon jileei¹²¹ tsá² tyi¹ 'ná¹ líííí² jmáa¹a to² tyú²-u ilisá² jilaa¹²¹ 'e jmee²¹²¹ to² joon lí²-i uncoon¹¹³ tsá² xeei¹²¹.

Júu³ 'e tséi¹

¹⁵Joon jileei¹²¹ 'in taain²¹² coon¹¹³ jna lo sii²¹²na 'aa²¹²mo' o. Joongi 'aa²¹²mo' o fu¹²¹u tsaruu¹²¹u 'in jai¹² lííí² Jesucristo 'in 'iin²¹²in jna¹a. Cwouncwaai¹³ Dios 'naa¹ jilee¹²¹naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in San Pablo t̃ii²

Filemón

Sii¹ i Poo² jí² tya¹ Filemón

¹Jna-a, Poo², sii³ na 'e jí² lo tyi¹ i, Filemón, 'in jmoo¹ o to² coon¹³ jna¹. Sii³ mo jon ru¹ u¹ Timoteo. Jna-a, Poo², 'yuu² na 'nũñ³ 'wii¹³ cwó³ oo júu³ tyá² tya¹ Cristo Jesús.

²Sii³ na jon 'e jí² lo tya¹ 'in tsá² jai¹² líi² júu³ tya¹ Jesucristo 'in uncaain²¹ inu¹ tyi¹ joongi¹ tya¹ ru¹ u¹ Yá² Apia coon¹³ Arquipo 'in jmoo¹ o to² coon¹³ jna¹. ³Cwocwo¹¹ o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña¹ ñu¹ u¹ Jesucristo fo¹ feei¹¹ na¹ joon¹ 'e ñii² oo¹ 'e jlø³ mo Dios Jmii²¹ coon¹³ na¹.

Xiiala 'iin²¹ in Filemón tsá²

⁴Coon²¹ tøø² mo cwo¹³ oo 'maai¹¹³ Dios Jmii²¹ joon mí³ ñi¹ tyaní¹ i 'wii²¹² tyi¹ ⁵tsu nanúu¹ oo xiiala 'iin²¹ mo¹ o Ña¹ ñu¹ u¹ Jesús joon xiiala tsáa¹ mo¹ o¹ o¹ 'ii joongi¹ xiiala 'iin²¹ mo¹ o¹ jilee¹²¹ 'in tsáa¹ tsi¹ Jesucristo.

⁶Mí³ ñi¹ tyani¹ Dios 'e jilaa¹²¹ 'e tyá² jmoo²¹ o wii¹³ ja² mo líi² u¹ Jesucristo ilí² 'e¹² e tsá² jilaa¹²¹ 'e tyá² ngóo¹¹ naai¹¹³ jmoo¹ o Dios tyi¹, joon ⁷fúu¹ mo tsá² 'in jai¹² líi² nigatya¹² a-tsi¹ joon 'iin²¹ mo¹ o¹ jilee¹²¹ e¹² e¹² tsu¹ 'wii¹³ joon 'áa¹ mo jlø³ na¹ joon tyáa³ tsi¹ 'wii¹³ 'nu¹ tsaru¹ u¹.

Poo² mí³ i¹ tyani¹ Filemón 'wii²¹² tya¹ Onésimo

⁸'Wii¹³ joon jmaa²¹ a feei¹²¹ o¹ o¹ 'wii¹³ tyiia. Jo 'iin²¹ na tyu¹³ uu to² tyi¹ i la tii² moo tyu¹³ uu to² tsu líi¹ na apóstol tya¹ Jesucristo.

⁹Pe jna-a, Poo², 'iin²¹ na mí³ ñi¹ tyani¹ i 'e jmaa²¹ a feei¹¹ o¹ o¹ 'wii²¹² tyiia tsu¹ 'wii¹³ 'iin²¹ mo¹ o¹ jna. Jna-a nayuu¹¹³ na joon 'yuu²¹² na 'nũñ³ cwáain¹ tya¹ Cristo Jesús.

¹⁰Mí³ ñi¹ tyani¹ i cwáain¹ tya¹ Onésimo 'in líi¹¹ lawa¹ a xuui²¹² tyiia tsu¹ 'wii¹³ jo¹ o¹ galíi²¹ Jesucristo la 'ii²¹² 'yuu²¹² na 'nũñ³.

¹¹Tsá² 'in galée¹³ u¹ u¹ 'ii joon jo¹ 'ee to² gali¹ íin³ tyi¹ i tsu¹ gacwiin¹ o. Pe nano-o¹ 'iin³ 'ido to² tyi¹ i la joon jon¹ 'íi³ mo to² tyiia.

¹²Sii³ na Onésimo fu¹ tyi¹ i tún¹. 'Áa¹ mo fúu² líi² na lawa¹ a 'ñiia¹ o¹ jmá²¹ a feei¹¹ o¹ o¹ 'wii²¹² tya¹ a, 'ii¹³ mo¹ o¹. Waxu¹ u¹ li jo líi¹ i tsá² tyi¹ i.

¹³'In²¹ na íján² Onésimo lo la 'ii²¹² 'yuu²¹² na 'nũñ³ cwáain¹ tya¹ júu³ tyá² tya¹ Dios. Joon coon¹³ la joon lí² unjii² in jna cwáain¹ tyi¹ i.

¹⁴Pe jo¹ 'iin²¹ na jmáa³ aa¹ jiiin¹³ coon²¹ wana jo cwo¹²¹ o¹ júu³ tyi¹ i. Tsu¹ jo¹ 'iin²¹ na íjmaa²¹ a coon²¹ 'e tyá² tyiia tyitsáai¹ pe¹ 'iin²¹ na 'e 'yaai¹¹ o¹ o¹. ¹⁵Gacwo¹ íi¹ o¹ Onésimo tyi¹ i joon no gaa¹¹³ mo tún¹ joon no 'ii¹³ mo¹ o¹ jo cwo¹ íi¹ gi¹. ¹⁶Pe la no jo lí² jmaa¹¹³ gi¹ i cwáain¹ 'e galée¹³ u¹ u¹ tsu¹ ni ja¹³ mo líi²¹ Je-sucristo. 'Ii¹³ mo¹ o¹ 'ii lawa¹ a tsaru¹¹²¹ mo¹ o¹ 'in 'née² mo¹ o¹. 'Iin²¹² moo¹ 'ii 'áai¹ pe¹ 'nu¹ ili¹ iin²¹² u¹ un¹ 'i 'áai¹ gi¹ tsu¹ tsá² tyi¹ o¹ o¹ 'ii. Joongi¹ ja¹² mo líi² i Ña¹ ñu¹ u¹.

¹⁷Pe joon wana 'i¹¹ o¹ o¹ la 'i¹ tsi¹ la 'oo¹¹²¹² jna¹ tsá² cwo²¹ o¹ júu³ tyá² tya¹ Jesucristo 'ii¹³ mo¹ o¹ 'ino lawa¹ jna. ¹⁸Joon wana

na¹ laa¹ a tyi¹ i si røøi¹ tyi¹ i 'ee, jna-a ícú³ ñi¹ cwáain¹ tya¹ a. ¹⁹Júu³ tyiia 'e gataan¹ Onésimo ni jí². Jna-a, Poo², 'in gatóon³ oon¹ 'e la fo¹³ oo ícú³ ñi¹ tyi¹ i wana røø¹ i tyi¹ i. Pe jo fuu²¹² uu¹ nu¹ xiati¹ røø²¹ u¹ tyiia xufiin¹¹³ jna-a cwo¹³ oo¹ nu¹ júu³ tyá² tya¹ Dios. ²⁰Tsaru¹ u¹, jmaa²¹ a coon²¹ 'e tyá² tyiia tsu¹ jo¹ o¹ líi² na¹ Ña¹ ñu¹ u¹. Cwo¹²¹ o¹ jna pí² tsu¹ ru¹ u¹ coon¹³ Cristo. Jmaa²¹ a 'e fo¹³ oo lo tsu¹ 'wii¹³ ru¹ o¹ coon¹³ Cristo coon¹³ la joon jllø³¹³ na.

²¹Sii³ na 'e jí² lo tsu¹ tsáai¹ tsi¹ 'e jo¹ on jmaa²¹ a nuu¹¹³ un¹ pe íjmaa²¹ a 'láai¹ gi¹ la gamí³ ñi¹. ²²Mí³ ñi¹ jon¹ 'e tya¹²¹ a tyá² li jóon³ oon. Líi² na icwo¹ Dios 'e yajøø³ na¹ na¹ tsu¹ 'wii¹³ júu³ tyá² 'e gafaa²¹ a¹ 'wii²¹² tyiia.

Júu³ li tséi¹

²³Sii¹ i jon¹ Epafra¹ s¹ aa²¹² mo¹ o¹. 'Ii¹ 'yuui¹ 'nũñ³ coon¹³ jna jon¹ 'wii¹³ tya¹ cwáain¹ tya¹ Cristo Jesús. 'Aa²¹² mo¹ o¹ jon¹ jin¹² ²⁴Marcos coon¹³ Aristarco coon¹³ De-mas coon¹³ Lucas 'in taain²¹² jmoo¹ o to² coon¹³ on.

²⁵Cwouncwaai¹³ Ña¹ ñu¹ u¹ Jesucristo 'naa¹. Amén.

Jí³ tíi²i Tsá² faa²¹ Jmí¹ Hebreo

Li gatséi¹ gafee¹²ⁱ Jóon¹ Dios tsá² cwáain¹ tya¹ Dios Jmii²¹

¹ Ca la jéei¹ Dios gafee¹²ⁱ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi¹ 'láai² naa¹ joongi 'láai² 'ii¹¹³ jiin¹¹³ la 'øøi¹²¹-tsi coon¹¹³ 'in tsá² 'in gacwo^{11o} júu³ tyú² tya¹. ²Joon nano nagatséi¹ nigafee¹²ⁱ Dios jna¹ coon¹¹³ Jóon¹on. Joon Dios gaj-maa¹a juncwii²¹ coon¹¹³ Jóon¹on. Joon nigatyaa¹a cwoó^{21o} Jóon¹on jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. ³'E 'ya^{12g}i tya¹ Jóon¹on li la li 'e 'ya^{12g}i tya¹ Dios Jmii²¹ tsu la líii¹ Dios Jmii²¹ la joon jon líii¹ Jóon¹on. Joon coon¹¹³ júu³ gøøi¹¹³ tya¹a jmoo^{1o} 'e jo tyéi¹ jilaa¹²¹ 'e sá². Joon mo ngayuuu¹¹³ gauntyúu¹ jna¹ joon gacwó^{2o} li¹ caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyíin¹ ñá¹fú².

Feei^{11g}i Jóon¹ Dios lagi ángeles tya¹a

⁴ Nigalí² 'e feei^{11g}i Jóon¹ Dios lagi ángeles tya¹ Dios. Joon ga¹ⁱ'i²¹mo 'e gatíi² 'e tyiin^{2g}i lagi 'in ángeles do. ⁵Tsu jiin¹¹³ cafu jo gasii¹²¹ Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ ángel jin¹²in:

'Nu-u yuun²¹ tyiia;
joon nano nigacwo^{11o} 'n'u juncwii²¹ tyi¹i.
Jon^{1g}i gasii¹²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ ángel:
Jna-a ilíin²na Ñu¹²¹u,
joon 'nu-u ilíin²un yuun²¹ tyiia.

⁶ Joon mo gacwó¹ⁱ Jóon¹on 'in nifu ni cwoó¹¹³ juncwii²¹ gajin¹² Dios Jmii²¹:

Cwoun'goo^{21o} jileei¹²¹ ángeles tyiia 'ii.

⁷ Cwáain¹ tya¹ ángeles do gajin¹²in:

Dios jmoo^{1o} líii¹ ángeles tya¹a la lí² tyí²,
joon 'in jmoo^{1o} la to² tyu^{12u} líii¹ la lí¹ jí² 'e coo²¹.

⁸ Pe cwáain¹ tya¹ Jóon¹on gajin¹²in:

'Nu-u, Dios, ityu^{121u} to² coon²¹ tøø²mo.
Joon coon²¹ tsáa² tyu^{121u} to².

⁹ 'Nu-u, 'iin²¹²mo^{1o} 'e jmoo¹ tsá² la to² tyu¹²
Dios joon jo¹ tí²-^{1o}o² 'e gó².

Tsu 'wii¹¹³ joon Dios Jmii²¹, 'in líii¹ Dios tyí¹, nigajmaa¹a 'e jløø¹³mo^{1o} lagi 'in catyaaí².

¹⁰ Jin^{12o} jon Dios Jmii²¹ sii¹²¹ Jóon¹on:

'Nu-u, mo ga'láa² 'wii²¹², Ñá¹ñu^{11u}, na-jmaa²¹a ni cwoó¹¹³ juncwii²¹ joon coon¹¹³ cwoó^{11o} gajmaa²¹a juncwii²¹.

¹¹ Ityee¹mo jilaa¹²¹ 'e sá² pe 'nu-u coon²¹ tøø²mo iseen²¹mo^{1o} røø²¹.

Jilaa¹²¹ 'e sá² ilitsáai² lawa 'mi¹² 'e tsáai².
¹² Joon jiuu¹¹³u jilaa¹²¹ 'e sá² lawa siin¹³ tsá²,
joon ilisii²mo.

Pe, 'nu-u, jo lisii²u jiin¹¹³xu,
joongi juncwii²¹ tyi¹i jo tyéi¹.

¹³ Ce jiin¹¹³ cafu jo gasii¹²¹ Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ ángel tya¹a:

Ni²¹ li¹ cwóó^{3oo} tsáa¹, ca mi tyéé²na 'in 'eei¹¹ 'nu.

¹⁴ Jileei¹²¹ ángeles líii¹ la líii¹ espíritus 'in jmoo^{1o} la to² tyu¹² Dios Jmii²¹. Joon isii²¹in 'ii 'e tsauncoon¹¹³on jileei¹²¹ 'in jmaa¹a Dios tiin¹¹³.

2

'Ná¹nuu^{21u} coon¹²¹ tún^{2g}i júu³ tya¹ Dios

¹ Tsu 'wii¹¹³ joon 'ná² nuu^{21un} coon¹²¹ tún^{2g}i jilaa¹²¹ 'e júu³ 'e niganuu^{21un} la coon¹²¹ jo li sii²¹na¹ fu¹ xiia¹²¹. ² Tsu wa gajaan¹ la joon jilaa¹²¹ júu³ tyú² 'e galisá² ca la mo jéei¹ 'e gacwó² ángel, joon jileei¹²¹ 'in ga¹noo^{1o} tsaá² jo galinuu^{113un} 'e júu³ tyú² do joon ganí²ⁱ wúu¹ jiin¹¹³ la tíi². ³ Xiiala ililaa¹²¹na¹ yiia¹ wana jo jmoo^{21o} 'e nuu^{13un} 'e júu³ 'gøøi¹¹³ 'áai¹ lo tya¹ 'e tiin¹¹³ tsá²?

Tsu ga'láa² Ñá¹ñu^{11u} Jesucristo 'wii²¹² íi² 'e júu³ lo tya¹ 'e tiin¹¹³ tsá² nifu joon 'in ganúu² júu³ tya¹ a galitsáa¹mo-tsi 'e la ja¹²mo 'e júu³ do joon 'ii gacwo^{11o} jna¹ 'e júu³ do. ⁴ Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a júu³ 'e ja¹²mo 'e júu³ do coon¹¹³ li² joongi coon¹¹³ milagros coo¹¹³ 'áai¹ 'e nigajmaa¹a. Joon jiin¹¹³ la 'iin²¹²in gacwo^{1o} Espiritu Tyú² tya¹a tya¹ tsá² 'e coon¹¹³ la joon liíi¹ tsá² 'e ja¹²mo 'e júu³ do.

Galín¹in Jesucristo lawa tsá² taain²¹² juncwii²¹

⁵ Jo mo gajmaa¹ Dios Jmii²¹ wa¹a ángeles tyu^{12u} to² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'e faa^{2a} nano. ⁶ Lí¹ chí¹¹³ gajmaa¹a tsu ni jí² tya¹ Dios seein²¹ jaain²¹ 'in gajin¹²in:

Dios Jmii²¹, xiiala líii¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'e tí²-^{1o}o¹ 'ii?

Xiiala líii¹ tsá² icu¹²-^{1o}o¹ coon¹¹³on?

⁷ Tsu gajmée¹mo^{1o} 'ido 'wéei^{1g}i lagi ángeles coon²¹ sii^{113xu},

joon gacwo^{121o} 'ii 'e 'ya^{12g}i tyi¹.

Joon gacwo^{121o} 'ii 'e tyu^{12u} to² jilaa¹²¹ 'e nigajmaa^{21a}.

⁸ Jilaa^{121a} gasii¹²¹ⁱ 'wii²¹² tíi².

La joon jilaa¹²¹ 'e ganá¹ 'wii²¹² tíi² tsá². Jiin^{113xu} 'e sá² 'e jo¹ tyu¹² tsá² to². Pe xufiin¹¹³ joon lé²du¹ cwáain¹ 'e jo jilaa^{121a} jmoo^{1o} nuu^{113un}. ⁹ Pe né¹mo¹ Jesús 'in Dios

Jmii²¹ gajmeei¹ 'wéei¹gi lagi ángeles coon²¹ sii¹³xu joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ jna' gajúin¹ Jesús 'wii²¹² tya' jileei¹²¹ tsá² joon nano Dios Jmii²¹ nigacwo¹o Jesús 'e jilaa¹²¹ 'ya¹²gi tya'a tsu 'wii¹³ 'e wúu¹ 'e nigangoo¹on 'e joon mo 'yu júu³.

¹⁰ Jilaa¹²¹ 'e sá¹ tya' Dios Jmii²¹ joon 'ii gajmaa'a jilaa¹²¹ 'e sá². Joon Dios 'iin²¹²in 'e jmáa'a coon¹²¹ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a jee²¹² jileei¹²¹ jón¹on fúu¹. Tsu 'wii¹³ joon coon¹³ 'e wúu¹ gangoo¹on Jesucristo, 'in gajmaa'a tiin¹³ tsá² do, gauntsiin¹in Dios Jmii²¹ jilaa¹²¹ 'e 'ná² jmaa'a 'in Jesucristo do. ¹¹ 'Wii¹³ joon Jesucristo do lí²-i uncaain²¹ tsá² coon¹³ Dios Jmii²¹, joon 'ii Jmii²¹ 'in Jesucristo do, 'ii jon Jmii²¹ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ Jesús do. Tsu 'wii¹³ joon 'in Jón¹ Dios do jo 'oo¹o fa¹ii¹²¹ wa'a sii¹²¹ tsá², "ru¹u". ¹² Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: Ifuu²¹²uu cwáain¹ tyi¹¹ tyani tsaru¹²¹na, joon i'òø³øø coon¹³ 'in sicaain²¹ iun'goo²¹o Ñu².

¹³ Jin¹ 'e jí² lo jon: Tsáa¹mo-tsii¹ Dios.

Joon gajin¹²⁰ jon:

Lo siin¹³na coon¹³ yuun²¹ 'in gacwo¹²¹ Dios jna.

¹⁴ 'In jón¹ tsá² coon²¹ inuu tya'a coon²¹gi ngú¹ taain¹ joon coon²¹gi jmi¹ 'òø¹i coon¹³ 'ido. La joon jon Jesús galí² ngú¹ taain¹ la lí¹ ngú¹ taain¹ tsá² la joon jon jmi¹ 'òø¹i 'e joon la joon ilijúun²in la júin¹ tsá². Joon mo gajúun²in gatsé¹mo 'ii²¹ tya' 'in jn-gaai¹³ tsá², 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'in 'líi¹³mo. ¹⁵ Joon coon¹³ la joon galáa²mo jileei¹²¹ 'in 'goo¹²¹ injúun²in la jee²¹² taan²¹²in juncwii²¹ lo tsu lawa 'in si'nuu¹mo 'in líi¹i la joon. ¹⁶ Tsu 'e la ja¹²mo jo gajó² Jesús iuncoon¹³ ángeles, gajó² jauncoon¹³ 'in jún² tya' 'líi²¹² Abraham. ¹⁷ Joon 'ná² líi²in Jesús la líi¹i ruu¹²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmaa'a to² lawa untsá² 'in tyiin²gi nifu tyani Dios, ilíin¹in untsá² 'in tyú¹i joongi 'in 'wóo¹-tsi. Joon mo gajúin¹ Jesús 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ 'e gaty¹²¹ jilaa¹²¹ tsaa² tya' tsá². ¹⁸ Joon tsu 'wii¹³ gangoo¹ Jesús wúu¹ 'é²e 'in 'líi¹³, 'wii¹³ joon lí²-i uncoon¹³ Jesús jileei¹²¹ tsá² 'in 'e¹²e 'in 'líi¹³ wúu¹ nano.

3

Tyiin²gi Jesús lagi 'líi²¹² Moisés

¹ La joon tsaru¹¹u 'in nicwaa¹³, 'in nigatø¹ Dios 'e líi²in tsá² tya'a, tyaan¹duu'

cwáain¹ coon¹²¹ tún² Cristo Jesús. Joon líi²na' 'e Dios gasii¹in Cristo Jesús do joon 'ii ilíi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi'. ² Joon Jesús, 'in gatyii¹³in Dios 'e jmáa'a 'e to² no, galinuu¹³un jilaa¹²¹ la galí² nuu¹³un Moisés jilaa¹²¹ jee²¹² 'in tsaa¹-tsi Dios. ³ 'In jmoo¹³o coon²¹ 'nú¹ 'yu²gi júu³i lagi 'e 'nú¹ do. La joon jon Jesucristo líi²i 'e 'yu²gi júu³i lagi Moisés. ⁴ La coon²¹ 'nú¹ tsá² 'ná¹ jma¹²a tsá²; pe Dios gajmaa'a jilaa¹²¹ 'e sá². ⁵ La joon Moisés lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹i gajmaa¹ nuu¹³un jee²¹² 'in tsaa¹-tsi Dios 'in líi¹i lawa coon²¹ 'nú¹. Joon 'e to² tya' Moisés 'e faa¹²¹a 'e 'noogi ijin¹²in Dios mi licíin²¹. ⁶ Pe Cristo, Jón¹ Dios Jmii²¹ 'ii, gajmaa'a nuu¹³un jee²¹² jna' 'in tsaa¹-tsi Dios. Joon líi¹na' 'nú¹ tya' Dios wana jmoo²¹o' taa¹²¹a' joongi tsáa¹mo-tsi' ca lityé¹. Joon wa'a jmoo²¹o' la joon jløø¹³na' coon¹³ 'e 'øøi¹²¹-tsi'.

Lí²-i 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² tya' Dios

⁷ Wii¹³ joon la gajin¹² 'in Espíritu Tyá² tya' Dios ni jí² tya' Dios:

Nano, wana núu²uun¹ 'e jin¹² Dios.

⁸ Jo cwoli'waa¹²¹-oo' la gali'waa¹²¹-tsi 'in gali'ee¹³i Dios joon gacón² cwáain¹ xiiala líi¹i Dios coon²¹ li jo 'iin tsá² seen²¹.

⁹ Tsu do-o galitsáai¹-tsi 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' xiiala líi¹na.

Xuúin¹³ tunló¹ jiiin²¹gi ngó¹o 'e ganii²¹i jilaa¹²¹ 'e ni gajmáa³aa.

¹⁰ Joon tsu 'wii¹³ joon gatsá² 'nii¹²¹-tsii tya' 'in tsá² do.

Joon gafuu²¹²uu: "Tí²gi-tsi 'in tsá² do ngí¹ lí' caai²¹.

Jo 'iin²¹²in líni¹i fu¹ tyiia."

¹¹ Joon tsu 'wii¹³ joon gatí² 'nii¹²¹-tsii tya'a joon ga¹³húu¹ júu¹ 'e jo lí² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹o coon¹³ jna.

¹² Tsaru¹¹u, un'øø¹²¹naa' yaanaa' 'e coon²¹ jo ngáa¹mo jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo tsáai¹gi-tsi Dios joon coon¹³ 'e gó² do tí¹ xuú itsawín²mo caai²¹ Dios 'in jiiin¹.

¹³ Li cíi¹³i jmaa²aa'. Jmaa²aa' tyaa¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' la coon²¹ jmi²¹² la 'íi²¹² 'e lí² jin¹²gi tsá², "nano". 'E coon¹³ la joon jo 'e coon¹²¹ tsaa² 'naa' tóo² jiiin¹³ jaain²¹ 'e lí'waa¹²¹-oo'. ¹⁴ Tsu wana tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' ca la mo 'wiin²¹² ca li gatséi¹ coon¹³ la joon 'líi¹³na' caain²¹ coon¹³ Cristo jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a.

¹⁵ Tsu la joon jin²¹in:
 Nano, wana nuu²uun¹ 'e jin¹² Dios,
 jo cwoli'waa²¹-'oo' la gali'waa²¹-tsi 'in
 gali'ee¹¹i Dios.
¹⁶ ¿'lingi 'in niganú²un júu³ tya¹ Dios joon
 mi yuui¹³ joon gali'ee¹¹mo Dios? 'Ii 'i 'in
 niga'woo¹ Moisés fu li sii²¹ Egipto. ¹⁷ ¿'lingi
 'in gajmaa'a Dios 'nii²¹-tsi 'wii²¹² tya'a ce
 tséin¹ tunló¹ jiin²¹? Gatsá² 'nii²¹-tsi Dios
 tya¹ 'in tsá² do 'in ga'noo¹o tsaá², 'in ni-
 gajúin¹ jee²¹² cwoo¹³ tyuun²¹ do. ¹⁸ Joon,
 ¿'iingi ga'íi²i Dios júu³ 'e jo i'ii²¹ 'woo¹²¹
 coon¹³? Ga'íi²i Dios 'e júu³ do tya¹ 'in tsá²
 'in jo gajmaa'a nuu¹³un júu³ tya'a. ¹⁹ Né²o'
 'e 'in tsá² do jo gali²i gangatáa² tsi 'wii¹¹³
 jo gajo¹ gali²i.

4

¹ La joon jon jna' ná¹ jmoo²¹o' coon¹²¹
 tún² la 'íi²¹² sá²gí júu³ tya¹ Dios 'e lí² tsa-
 taai²¹² tsa'ii¹¹ 'woo¹²¹ coon¹³ Dios 'e coon²¹
 jo ngaa' mo 'inlíi¹³ jee²¹² jna' jo li'ii¹ 'e tsa-
 taai²¹². ² Tsu la joon jon jna' niganú³o' 'e
 júu³ tya¹ xiala 'e tiin¹³ tsá² la ganú²un
 'in tsá² do. Pe 'in tsá² do jo 'ee to² 'íi³in 'e
 ganú²un 'e júu³ do tsu mo ganú²un jo jo¹
 gali²i. ³ Pe jna' 'in jai¹² nigali²na' itsatoo³o'
 li 'ii²¹ 'woo²¹o'. Gajin¹² Dios cwáain¹ tya¹ 'e
 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² do:

Joon tsu 'wii¹³ joon gatsá² 'nii²¹-tsii tya'a
 joon ga'íi³ii júu³
 'e jo i'ii²¹ 'woo¹²¹ coon¹³ jna.
 Xufiin¹³ ga'yée²mo to² tya¹ Dios ca mo
 garoon¹on juncwii²¹. ⁴ Tsu ni jí² tya¹ Dios 'e
 jin¹²in cwáain¹ tya¹ jmii²¹² li gatí² dyá¹:
 Jmii²¹² li gatí² dyá¹ ga'ii²¹ 'woo¹²¹ Dios
 coon¹³ jilaa¹²¹ to² tya'a.

⁵ La joon jon ni jí² tya¹ Dios jin²¹in:
 Jo i'ii²¹ 'woo¹²¹ 'in tsá² do coon¹³ jna.

⁶ Pe 'inlíi¹³ 'ná¹gí itsataa² 'in 'ii²¹i 'woo¹²¹
 do. Joon 'in tsá² 'in ganú²un 'e júu³ tyú²
 do nifú² jo gangataa² li 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsu jo
 galinuu¹³un. ⁷ Tsu 'wii¹³ joon nigafaa²¹a
 Dios coon²¹ jmii²¹² jée'gí, 'e jmii²¹² no.
 Tsu David gafaa¹²¹a cwáain¹ tya¹ Dios mi
 licíin²¹ ga'wee²¹ tsá² Israel Egipto do. Joon
 gataan¹an ni jí² tya¹ Dios:

Nano, wana nuu²uun¹ 'e jin¹² Dios, jo
 cwoli'waa²¹-'oo'.

⁸ Tsu wana gacwó¹ Josué 'e 'ii²¹ 'woo¹²¹ 'in
 tsá² Israel do jo 'e faa¹²¹gí Dios coon²¹ jmii²¹²
 jéei³gí tún¹. ⁹ Sá² jon coon²¹ mo 'ii²¹ 'woo¹²¹

tsá² 'e nacwaa¹³ tya¹ tsá² tya¹ Dios; ¹⁰ tsu
 'in 'ii²¹ 'woo¹²¹ coon¹³ Dios, 'ii²¹ 'woo¹²¹
 coon¹³ to² tya'a jiin¹³ lagi 'ii²¹ 'woo¹²¹
 Dios coon¹³ to² tya'a 'ña'a. ¹¹ Jna' jon 'ná¹
 cwoo¹³-tsi' wa tsatoo³o' 'e 'ii²¹ 'woo²¹o'
 joon jo jmá¹ jiin¹³ jaain²¹ lagi gajmaa'a 'in
 jo gajai¹² líi².

¹² Tsu júu³ tya¹ Dios lí¹ lawa 'e jiin¹³in
 joon 'áa¹mo 'gøøi¹³. Joon li la li coon²¹
 ñí³ 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹. Joon mo
 núu²un tsá² 'e júu³ lo lawa 'e jmoo²o júu³
 'in tsá² do 'e 'íi¹-tsi joon 'e 'øøi²¹-tsi. Jo
 cwó¹ wa'a cón²on 'ña'a too². ¹³ Jo 'e sá¹
 jiin¹³ coon²¹ 'e gajmaa'a Dios 'e lí² 'mé¹i
 'ña'a tyani Dios. Tsu tyaní¹ jo sá² jiin¹³
 coon²¹ wa'a sijlíi¹³ wa'a jo jnee¹i. Joon 'ii
 'in jni¹i jilaa¹²¹ cwáain¹ tyi¹.

Jesús líi¹i untsá² 'in tyiin²gí nifu

¹⁴ Jesús, 'in Joon¹ Dios, líi¹i untsá² 'in
 tyiin²gí nifu tyi¹ joon 'ii niga¹²i tyani Dios
 Jmii²¹. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ seen²¹na' tá²
 taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e jai¹² líi²na'. ¹⁵ Joon
 'in untsá² 'in tyiin²gí nifu tyi¹ lí² fee¹¹-tsi
 'wii²¹² tyi¹ coon¹³ fa¹³ 'e sáan³an tsu la ji-
 laa¹²¹ 'e galí¹ tyi¹ la joon galí¹ tya'a, pe jiin¹³
 coon²¹ tsaá² jo 'ee ga'noo¹on. ¹⁶ Tsu 'wii¹³
 joon 'ná¹ tsatyéen¹na' jo cu¹²-tsi' tyani Dios
 'in 'iin²¹²in jna' 'e 'ii¹³na' 'e fee¹¹-tsi tyi¹
 joon 'e uncoon¹³on jna' coon¹³ fo'fee¹¹
 tya'a mo sityéen¹na' jmii²¹².

5

¹ Dios gatyii¹³in jee²¹² tsá² jilee¹²¹ untsá²
 'in tyiin²gí nifu joon gacwo¹¹o to² 'e faa¹²¹a
 cwáain¹ tya¹ tsá² tyaní¹, joon icwo¹²o fa¹¹
 joon jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaá² tya¹ tsá².
² Joon tsu 'wii¹³ 'in untsá² do seen²¹ fa¹³
 la seen²¹ jilee¹²¹ tsá² catyaa¹² lí²-i jmaa¹a
 'wó²o-tsi coon¹³ 'in jo ñí¹i joongi coon¹³
 'in nigawín². ³ Joon tsu 'wii¹³ seen²¹ fa¹³
 'in untsá² do la seen²¹ 'in catyaa¹², 'noo¹o
 tsaá², joon 'ná¹ jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaá²
 tya'a 'ña'a jiin¹³ la jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³
 tsaá² tya¹ 'in catyaa¹².

⁴ Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jmé² 'ña'a 'e líi²in
 untsá² 'in tyiin²gí nifu. Jiin¹³ Dios lí² tøø¹²¹
 tsá² 'e jmaa¹a 'e to² joon. Jiin¹³ Dios lí²
 cwoo¹ to² joon la gajmaa'a coon¹³ Aarón.

⁵ La joon galí² coon¹³ Cristo, jo gajmé¹ 'ña'a
 untsá² 'in tyiin²gí nifu do pe Dios Jmii²¹
 gacwo¹¹o 'ii 'e to² joon. Joon gajin¹² Dios
 sii¹²¹i 'ii:

'Nu-u yuun²¹ tyiia;

joon nano nigacwo¹¹o 'nu juncwii²¹ tyi'i.
⁶Joon li xiia' ni jí² tya' Dios 'e jin²¹in:
 'Nu-u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo,
 lawa untsá² Melquisedec líi'u'u.
⁷Joon mo gateein¹ Jesús ni cwoo¹³ juncwii²¹
 gafaa¹²¹a júu³ tyú² joon gamí¹i tyani Dios
 Jmii²¹ coon¹³ júu³ tá² lí¹ joongi gatoo¹²¹
 jmí²¹ unní¹i. Joon Dios, 'in lí² jmáa¹a 'e jo
 júun²in, ganúu²o júu³ tyú² tya'a tsu 'wii¹³
 tsáa¹-tsi. ⁸Joon xufiin¹³ Jóon¹ Dios Jesús
 galití²mo 'e jmáa¹a nuu¹³un to² tyú² Dios
 coon¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ 'e gangoo¹o. ⁹Joon mo
 ga'yeei²¹ røø²¹ jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ jmáa¹a galí¹i
 'in jmá¹a tiin¹³ tsá² coon²¹ tøø²mo jileei¹²¹
 'in jmá¹a nuu¹³. ¹⁰Tsu Dios Jmii²¹ gajmé¹
 'ii untsá² 'in tyiin²gi nifu jiin¹³ la galí¹i
 Melquisedec.

Wúu¹moxu 'øø¹i²¹-tsi tsá²

¹¹Sá²gi 'áai¹ 'e fuu²¹uu 'e cwáain¹ tya' 'e
 júu³ lo pe wúu¹mo lí¹ 'áai¹ tsu jo 'iin²¹naa'
 'e 'øø¹i²¹-oo'. ¹²Jiin¹³ la wóo² ningóo¹ 'naa'
 tí²naa' líi²naa' tifo² tya' 'e júu³ lo pe xu
 'naa' 'ná¹ 'naa' 'in sii²¹naa' xiia'gi tún² 'e
 júu³ jo wúu¹ tya' Dios 'e nuu²uun¹ nifu.
 Nigajmaa²aa' 'wo² sí¹í¹-oo' coon¹³ 'e jai¹²
 líi²naa'. Lawa yuun²¹ cuu¹²¹ tuu¹²¹ 'naa'
 coon¹³ 'e jai¹² líi²naa' jo lí² cøø²øø¹ 'í¹ tyú².
¹³Joon jileei¹²¹ 'in 'uun¹²¹ fi¹² lí¹i lawa yuun²¹
 joon jo ní¹ xiiala 'øø¹i²¹-tsi 'e júu³ tya' 'in
 ngí¹ coon²¹ tsáa¹. ¹⁴Pe 'uuní² tyú² tya'
 tsacøø¹¹³ 'in nili¹³ tsu nigaliti²i 'e jmáa¹a
 'ii²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tyú², coon¹³ 'e gó².

6

¹Moo²¹o' nifugi jon ilí²na' tsacøø¹¹³
 coon¹³ 'e jai¹² líi²na'. Mo jée¹gixu' 'e
 júu³ nifu tya' 'e jai¹² líi²na'. Jo faa¹³gi' 'e
 joo¹²¹-tsi' jmoo²¹o' 'e to² do 'e jo 'ee to²
 'í¹in. Jo faa¹³gi' 'e 'ná¹ litsaa¹-tsi tsá² Dios.
²Jon'gi faa¹³ tya' 'e saai²¹ tsá² jmii²¹ si 'e
 toon¹ tsá² cwoo²¹ tya' tsá² 'ee. Jon'gi faa¹³a'
 tya' mi jiin¹in tsá² jee²¹² 'lí²i²¹ si mi lisá²
 'ii²¹ li tyé¹ 'ee. ³Moo²¹o' nifugi wa'a cwó²o
 Dios la jon.

⁴Jo lí² tsatyéin¹gi tsá² tún¹ tyani Dios
 doñi¹in 'in niga¹ii²¹ 'e júu³ tya' Dios joon
 gatuu²o tún¹. Tsu 'in nigatí²-tsi 'e tyú²
 'e cwó²o Dios tsá² joon niga¹ii²¹mo Es-
 píritu Tyú² tya' Dios joon gali¹in²¹²in 'e júu³
 tyú² tya' Dios joon gangóo¹o 'e 'ii²¹ tya' 'e

juncwii²¹ ijó¹ wana tuu²o 'e júu³ do lawa'a
 'e 'ña'a gataain¹ 'in Jóon¹ Dios tsaa¹ crúu¹³
 do, ungøø¹ni 'ido jee²¹² tsá² fúui¹. ⁷'In 'ii²¹
 'e júu³ do coon²¹ tún² líi¹i la lí¹ cwoo¹³
 'wó² mo tsáa¹ jmí¹ ni do tí² coon¹³ naa¹³.
 Joon cwo¹²xu 'e jmaai¹ to² tya'a 'in gají²i
 do. Nacwaa¹³mo 'e 'wó² do tya' Dios. ⁸Pe
 wana gacwo¹³o 'e 'wó² do jiin¹³ 'motóon¹ si
 toonñí¹ 'ee jo 'ee to² 'í¹in 'e 'wó² do joon
 tí² lijmaa¹ Dios 'ii²¹ tya'a joon li tyé¹ ijún¹o
 'e 'wó² do la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo 'ii²¹
 'e júu³ ló².

Sijan³an' tá² taain¹-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e
 cwo¹²o Dios jna'

⁹Xufiin¹³ foo¹²na la joon, tsaru¹u', pe
 líi²na jo tsangí²i 'naa' la joon. Tsáa¹gi-tsii
 itsangí²i 'naa' 'e tyú²-u jiin¹³ la cwó² Dios
 tsangí²i 'in nigajmaa¹a tiin¹³. ¹⁰Tsu 'in
 tyú²mo Dios 'e jo 'in²-tsi jilaa¹²¹ 'e nigaj-
 maa²aa', jon'gi 'in²-tsi xiiala gali¹in²¹²naa'
 'in tsaru¹u' catyaa² joon gauncoon¹³ 'naa'
 'ii 'wii²¹² tya'a. Joon jmoo²gi' elo. ¹¹Pe
 'iin²¹²na jmaa²aa' la jaan²¹naa' ca lityé¹
 'e cwó²-oo' 'e 'ii¹³naa' 'e siján²aan' jiin¹³
 la cwó²-oo' 'iin²¹²naa' 'in tsaru¹u'. ¹²Jo
 'iin²¹²na wa' fu¹²uu 'naa' pe 'iin²¹²na 'e
 jmaa²aa' jiin¹³ la jmoo¹o 'in tsá² 'in 'ii²¹i
 'e tí²i jiin¹³ la júu³ ga¹í² Dios. 'In tsá² do
 'ii²¹i 'e tí²i tsu 'wii¹³ jo¹o líi²i joon tá²
 taain²¹²-tsi.

¹³Joon mo ga¹í² Dios júu³ tya' Abraham
 ga'éi¹ 'ña'a coon¹³ 'ido tsu jo 'in seen²¹gi
 'in feei¹gi lagi 'ii. ¹⁴Gajin²in sii¹²i Abra-
 ham: "E la ja¹²mo iuncwaa¹³na 'nu, joon líi¹
 fúui¹ tyí¹a incwoo¹³na 'nu." ¹⁵Joon coon¹²¹
 tún² gasijaan¹an Abraham 'e júu³ ga¹í² Dios
 tya'a joon coon¹³ la joon ga¹ii²¹mo 'e júu³
 ga¹í² Dios tya'a. ¹⁶Mo 'éi¹ tsá² Dios tsu
 feei¹gi 'ido lagi 'ii. Pe jo ní¹i tsá² 'e
 jin¹²gi mo 'éi¹ tsá² Dios. ¹⁷Tsu 'wii¹³ joon
 ga'éi¹ 'ña'a Dios 'e jai¹² 'e júu³ í² do. Tsu
 gali¹in²¹²in ilí²i tsá² 'e 'iin²¹²in untsín¹ 'e
 júu³ ga¹í² do jo sisí²i jiin¹³xu. Joon ga¹í²
 Dios 'e júu³ do tya' tsá² 'in 'ii²¹ 'e tí²i tya'
 júu³ do. ¹⁸Joon coon¹³ la joon nee²¹o' 'e sá²
 tún² júu³ 'e jo lí² lasí², 'e júu³ ga¹í² Dios
 joon 'e ga'éi¹ 'ña'a. Jee²¹² 'e tún² júu³ lo
 jo lí² jmaa¹a Dios júu³ tajuu²¹. Joon coon¹³
 'e tún² júu³ do Dios nigacwo¹³o jna' coon²¹
 fo'feei¹ tya'a. Dios nigacwoo¹ fo'feei¹ tya'a

lo tyijna' 'in ningatoo³o' ja'cwoo²¹o 'e tá² taain¹-tsi' 'e 'ii'¹³na' 'e júú³ ga'íi² tyi'. ¹⁹Joon 'e júú³ ga'íi² Dios tyi' 'e sijaan²an' li la li coon²¹ ñi'loo¹³ tya' barco 'e p² tsá² tsi jmií²¹ mo 'iin²¹² tsá² ján' tii² 'e barco do. Tii² si'íi¹ alma tyi' coon¹³ júú³ do jo lí² tsawín² la li 'e barco do. Joon 'e júú³ tyi' li la li ñi'loo¹³ do tyú² sityiin¹³ li' caluu 'mi'¹² 'fi' inuu cwo¹ fee¹ si'¹² ñu'fú². ²⁰Joon ga'í² Jesús li' caluu li 'fi' 'mi'¹² do nifu 'e ná¹ 'wii²¹² tyi' tsu galíi¹ unt²á² 'in tyiin²gi nifu coon²¹ t⁰o² la galíi¹ Melquisedec.

7

Jesús líi¹ ca'ii¹³mo unt²á² coon¹³ Melquisedec

¹Joon 'in Melquisedec do líi¹ r⁰o¹³ tyi' coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salem, joon galíi¹ unt²á² tya' Dios 'in ñii¹gi. Joon mo ga-jai¹² Abraham fu li gali¹² 'in r⁰o¹³ catyaa² do gacwo'íi¹ Melquisedec ngafee¹³ ni 'ido joon gauncwaa¹³ ni 'ido. ²Joon Abraham do gacwo¹o 'ido ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹ tyi' jilaa¹²¹ 'e gali¹⁴ coon¹³ 'ñii²¹ do. 'In Melquisedec 'o⁰i¹²¹-tsi tsá² 'e sii²¹ nifu, "r⁰o¹³ 'in jmo⁰o 'ii'²¹ r⁰o²¹"; pe joon 'e sii²¹ 'ii' joon, "r⁰o¹³ tya' 'e jmo⁰o tyú² 'fi'-tsi tsá²". T⁰u 'in Melquisedec do líi¹ r⁰o¹³ tyi' Salem, 'e 'o⁰i¹²¹-tsi tsá², "'e jmo⁰o tyú² 'fi'-tsi tsá²". ³Joon jo 'in sáa³, jmií²¹ seein²¹ tya'a jon'gi tsacoo¹³ tya'a seein²¹. Jo 'e júú³ sá² mo galiseein²¹ jon'gi tya' mo júun²in. Joon la joon 'e lí² líi¹ Jón¹ Dios, unt²á²-a 'ii' coon²¹ t⁰o²mo.

⁴Í²du'-'oo' xiiala galíi¹ Melquisedec do jaain²¹ tsafeei¹ 'e gacwo¹ 'líi²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham 'ii' ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e gali¹⁴ tya' 'in r⁰o¹³ catyaa² do. ⁵Joon 'in jún² tya' Leví, 'in galíi¹ unt²á², 'ná¹ 'ii'²¹ ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹ tya' tsaruu¹²¹ do jiin¹³ la to² tyu¹² ley tya' Moisés xufiin¹³ jileei²¹ 'ido la 'oo¹²¹ jún² tya' Abraham 'ii. ⁶Pe Melquisedec fiin¹³ jon' tyiia²¹² Leví ga'ii²¹mo ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹gi jiin¹³ 'e nigajna² Abraham 'in ga'ii²¹ 'e júú³ ga'íi² Dios, joon mo ngayuui¹³ joon gauncwaa¹³ Melquisedec Abraham do. ⁷Joon jilee¹²¹mo ñi¹ 'e feei¹gi 'ii' 'in uncwaa¹³ tsá² lagi 'in nicwaa¹³ do. ⁸Joon la 'oo¹²¹ jna' 'in tsañuu¹ 'in 'ii'²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹ 'e cwó²o tsá² jmai¹² tsañuu¹ 'in júun²mo 'i. Pe faa¹²¹a

ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Melquisedec 'e seen²¹mo 'i coon²¹ t⁰o²¹mo. ⁹Abraham gacwo²o Melquisedec ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹ 'e gajna²a do. Joon xufiin¹³ jo mo galiseein²¹gi Leví coon¹³ jileei¹²¹ unt²á² 'in líi¹ jún² tya' 'in 'ii'²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹ 'e ci¹ tsaruu¹²¹ lawa'a gacwo¹o jon Melquisedec 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii'²¹ do tsu ¹⁰lí²-i 'o⁰o¹²¹-tsi tsá² 'e 'in tsá² do taa¹ tsi cuerpo tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Abraham, jee²¹² jún² tya'a, mo gacwo'íi¹ Melquisedec ngafeei¹³ 'ii. Joon mo gatyí² Abraham gatyí²-i jon jún² tya'a.

¹¹Wana lí² líi²in tsá² Israel tsá² tyú¹ tyani Dios coon¹³ 'e to² jmo⁰o 'in unt²á² 'in líi¹ jún² tya' Leví jo 'néi²gi jaain²¹ unt²á² 'in líi¹ la líi¹ Melquisedec. ('In tsá² Israel do ga'ii²¹mo 'e ley do 'wii¹³ 'in unt²á² do.) Ilíin²mo unt²á² 'in líi¹ jún² tya' Aarón. ¹²Tsu wana gaunsú²¹ tsá² 'in lí² líi²in unt²á² tya'a 'ná¹-a jon unsi²¹ ley tya'a. ¹³Joon Ña'ñu¹⁴ Jesús líi¹ jún² tya' Judá. Joon jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² jún² tya' Judá do galíi¹ unt²á² coon¹³ 'e ley do. ¹⁴Joon ñi¹ tsá² 'e Ña'ñu¹⁴ líi¹ jún² tya' Judá. Joon Moisés jo gajin²in jiin¹³ x^u wa' iliseein²¹ unt²á² jee²¹² jún² tya' Judá do.

¹⁵Joon 'áai¹gi liñi¹ tsá² 'e galisú²¹ 'e ley do tsu 'in unt²á² 'múui² do-o líi¹ la galíi¹ Melquisedec. ¹⁶Joon jo galíi¹ unt²á² tsu 'wii¹³ coon²¹ ley gajin¹² 'e jiin¹³ jún² tya' Leví lí² líi²in unt²á². Pe galíi¹ Jesús unt²á² tsu 'wii¹³ 'ii'²¹ tya' coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e jo tyéi¹. ¹⁷Tsu la lo-o jin¹² Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya'a:

Ñu-u líi²u'u jaain²¹ unt²á² coon²¹ t⁰o²mo, coon²¹ unt²á² líi²u'u la lí² 'e galíi¹ Melquisedec.

¹⁸Joon coon¹³ la joon 'e ley do 'e galisá² la mo jéei¹ ga'ín¹mo tsu jo 'g⁰o¹³ joon jo 'ee to² gali¹ín³. ¹⁹Tsu 'e ley tya' Moisés do jo lí² jmaa'a 'e tyu² tyani Dios jiin¹³ x^u. Joon cwáain¹³ tya' 'e ley do sá² coon²¹ 'e 'íi¹³-tsi' 'e tyú²gi, joon coon¹³ 'e joon itsatyéen¹na' coon¹³ Dios.

²⁰Joon Dios ga'ei¹ 'ña'a ilíi²in 'ido unt²á². ²¹'In unt²á² catyaa² gangatáa¹ to² unt²á² pe jo ga'ée¹ Dios 'ña'a wa' jmá¹ 'ido unt²á². Pe 'in unt²á² do ga'í²i to² tya' tsu 'wii¹³ ga'ei¹ Dios 'ña'a tsu ni jí² tya' Dios gajin¹³in:

'E ni ga'ée'i Dios 'ña'a, joon jo gaunshí'igi 'e najin¹²in:

“Ñu-u líi'u'u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo, ca 'ii¹³mo untsá² líi'u'u coon¹³ Melquisedec.”

²²Joon mo ga'í'zi Jesús to² tya' untsá² gajmaa'a Dios júu³ 'e tyú²gi 'e júu³ 'múui² ga'í'zi do tya' xiiala ijmaa'a tiin¹³ tsá² lagi 'e júu³ ga'í'zi nifu. ²³Gangafúu'mo 'in untsá² catyaa² do tsu mo gajúun²in jo lí²jmá'gi to² tya'a. ²⁴Pe Jesús do jo gajúun¹in wa' a 'ná² cwo¹²o tsá² xeei¹²¹ to² tya'a 'e líi²in untsá². ²⁵Tsu 'wii¹³ joon 'in Jesus do lí²-i jmáa'a tiin¹³ jileei¹²¹ 'in tsatyéin¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ 'ii tsu seen²¹mo Jesús coon²¹ tøø²mo joon mii¹i tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya' tsá².

²⁶Coon¹³ la joon Jesus galíi'i untsá² 'in tyiin²gi nifu 'in 'néi'na'. Joon jiin¹³ la 'i'-tsi Dios Jmii²¹ la joon jon 'i'-tsi 'ii, jo jmoo¹o 'e gó² jon'gi 'noo¹o tsaa². Jo taain²¹²gi lagi coon¹³ 'in røø¹²¹ tsaa² joon Dios gasaa²¹ 'ii níi'gi lagi tya'cwii²¹. ²⁷Joon jo líi¹i la líi¹ 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu catyaa² do 'in 'ná' jngaai¹³ joo¹²¹ la coon²¹ jmii²¹² 'wii¹³ tsaa² tya' tsá². 'Ná' jngaai¹³ 'ido joo¹²¹ tya' tsaa² tya' 'ña'a nifu joon mo ngayuui¹³ joon lí² jngaai¹³ joo¹²¹ tya' tsaa² tya' tsá² catyaa². Pe mo gacwó¹ 'ña'a Jesús coon²¹ naa¹³ gacwó¹ 'ña'a tya' tsaa² tya' jileei¹²¹ coonti. ²⁸'E ley tya' Moisés gatyii¹³in tsá², 'in jo lí² cwo¹² pi³ yaai wa' jmáa'a la 'iin²¹²in Dios, ilíi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu pe mo ngayuui¹³ 'e ley do Dios, coon¹³ 'e júu³ ga'ei¹ 'ña'a, gatyii¹³in Jóon¹on ilíi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu. Joon la joon jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo lí² sá² tya'a coon²¹ tøø²mo.

8

Jesús líi¹i 'in faa¹²¹a 'wii²¹² tya' tsá² coon¹³ júu³ 'múui² ga'í'zi Dios

¹Jilaa¹²¹ 'e tyiin²gi 'e shí¹³i lo 'e 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' líi¹i untsá² la galíi¹ Melquisedec do joon gacwó²o lí¹ cwo²¹o Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyiin¹ 'ñu'fú². ²Joon do-o líi¹i to² untsá² tsi inúu cwo¹¹ fee¹¹ si¹² do 'e gajmaa¹³ Na'ñu¹o' jon' gajmaa¹³a tsá². ³Nigatyii¹³in Dios Jmii²¹ jileei¹²¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu wa icwo¹²o fa¹¹ joon jngaai¹³ joo¹²¹ 'wii²¹² tya' tsá² tsu 'wii¹³ joon 'ná' lisá² coon²¹ 'e cwo¹¹ Jesucristo Dios Jmii²¹. ⁴Joon wana taain²¹²gi Jesús juncwii²¹ jo lí²

wa' a ilíi²in untsá² tsu seen²¹mo untsá² fu juncwii²¹ 'in cwo¹¹ fa¹¹ Dios jiin¹³ la ley tyu¹² Moisés. ⁵Pe 'in untsá² do cwo¹o fa¹¹ 'e li la lí¹in¹³ tya' fa¹¹ la jai¹² 'e sá² ñu'fú². Nee²¹o' 'e li la lí¹in¹³ 'e sá² ñu'fú² tsu mo gajin¹²in Dios shí¹²¹ Moisés xiiala 'ná jmáa'a 'e 'nú¹ 'mi¹² santuario do gajin¹²in: “Cón²du' cwáain¹ jiin¹³ la niga'e¹²ee 'nu ni moo²¹ do joon la joon jmaa¹³a.” ⁶Pe Cristo, 'in líi¹i untsá² tyi' ga'í'zi coon²¹ to² tyú²gi lagi 'e tsáai² do tsu tyú²gi 'e júu³ ga'í'zi Dios tyi' joon coon¹³ 'e júu³ tyú²gi do faa¹²¹a Cristo 'wii²¹² tyi'.

⁷Tsu wa mo'o jo 'ee 'ná'gi 'e júu³ nifu 'e ga'í'zi Dios joon jo 'ee 'ná'gi 'e júu³ 'e ga'í'zi Dios lí¹ gati² tún². ⁸Pe Dios tsee¹¹ 'in ga'ii¹²¹ 'e júu³ ga'í'zi nifu jo galí² tyúu¹i coon¹³ 'e joon tsu ni jí² tya'a gajin¹²in:

Jin¹²in Na'ñu¹u': Ij² coon²¹ jmii²¹² mi shí³na coon²¹ júu³ 'múui² coon¹³ tsá² Israel joongi coon¹³ tsá² tya' Judá.

⁹Jo ilí¹ la lí¹ júu³ gasii³na coon¹³ 'ii²¹² tsacøøi¹³ tya'a 'e jmii²¹² mo gason¹³oon cwo²¹o joon ga'wó²na cwo¹³ lí¹ si²¹ Egipto.

Tsu jo gauntsiin¹ 'in tsá² do 'e júu³ tyiia.

Joon tsu 'wii¹³ joon jo gaunjí²na 'in tsá² do, jin¹² Na'ñu¹u'.

¹⁰'E júu³ 'múui² ishí³na coon¹³ 'in tsá² Israel mo gangii¹ jmii²¹² joon 'e lí¹ la lí¹ 'elo, jin¹² Na'ñu¹u': 'E júu³ 'e shí³na tya' 'in tsá² do 'e lí¹ lawa'a 'e 'i'-tsi yaamo jiin¹³ la 'i'-tsii.

Lawa'a 'e tóon³oon júu³ tyiia tsi alma tya'a. Joon jna-a ilíi²na Dios tya'a joon 'ii-gi ilíi²in tsá² tyiia.

¹¹Joon jo 'ná¹ 'e¹²gi la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala licwii¹in Na'ñu¹u'.

Jo 'ná¹ 'e¹²gi tsagoo¹o jon'gi tsaruu¹²¹.

Tsu jilee¹²¹mo inlicwii¹in jna. La 'in pi¹³ la 'in cøøi¹³jee¹² 'ii inlicwii¹in jna.

¹²Joon ilifeei¹¹-tsii tya' jilaa¹²¹ 'e gó² tya'a, Joon jo tí¹³gi-tsii tsaa² niga'noo¹o.

¹³Joon mo fee¹²¹i Dios tsá² cwáain¹ tya' coon²¹ júu³ 'múui² ijmaa'a tya'a lawa'a 'e jmoo¹o júu³ 'e nitsáa²mo 'e júu³ gajmaa'a nifu do. Joon 'e júu³ nitsáai² nisiin¹³mo joon ti lí¹ tyé¹mo.

9

Cwáain¹ tya¹ 'e cwo¹ si¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'e cwo¹ si¹² ñu¹ fú²

¹Joon júu³ 'e sá² nifu do gatyú^{12u} to² xiiala iun'goo^{21o} tsá² Dios pe tsi coon²¹ inuu cwo¹ si¹² ni cwo¹³ juncwii²¹. ²Joon 'e cwo¹ si¹² do li la li coon²¹ 'nú¹ 'mi¹² lí¹ tún² 'i¹¹³ tsi do. Joon gaunsii²¹ tsá² 'e tsi li tsataai² untsá² nifu do, li nacwaai¹³. Joon tsi do si¹² coon²¹ candelero coon¹³ coon²¹ mesa li náa¹ 'iñi¹¹ nacwaai¹³. ³Joon li¹ caluu 'e 'mi¹² 'í¹ tsi do gaunsii²¹ tsá², li nacwaai¹³ 'áai¹gi. ⁴Joon tsi do-o si¹² coon²¹ altar li jun¹ untsá² fuu²¹² sán². Si¹²ⁱ jon inuu li tít² tún² do coon²¹ cwóo¹ toon²¹² cwanáa¹³ la caain²¹ tsaa¹¹ dó². Joon 'e cwóo¹ do gaunsii²¹ tsá², cwóo¹ tya¹ júu³ ga¹hí² Dios. Joon tsi cwóo¹ do si¹²ⁱ coon²¹ tsuu² si 'ó^{1o} maná. Tsi joon 'yu coon²¹ 'mo¹ú² tya¹ Aarón 'e gani¹¹³. Tsi joon jon taa¹¹³ 'e cuu²¹² 'e toon²¹² on júu³ tya¹¹³ júu³ 'e ga¹hí² Dios mo nifu. ⁵Joon ni cwóo¹ do téein² 'in gá¹ querubines tsi² cwáa¹ 'in lí¹ⁱ la lí¹ 'e 'ya¹²gi tya¹ Dios. Joon si¹hí¹ cwáa¹ a ni cwóo¹ do li cwo^{13o} untsá² fa¹ tya¹ tsaa² tya¹ tsá². Pe jo fuu²¹²gii¹ naa¹ 'láai² 'e júu³ lo.

⁶Joon mo ga'yee²¹ⁱ ganá¹ tyá² jilaa¹²¹ joon la joon gangataa²¹ untsá² la coon²¹ jmi¹²¹² inuu cwo¹ 'nú¹ 'mi¹² nifu do 'e un'goo^{21o} Dios jiiin¹³ la tiisi¹². ⁷Pe jiiin¹³ 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu lí² tsa¹²ⁱ coon²¹ naa¹¹³ la coon²¹ jiiin²¹ li tsi li gatí² tún² do. Joon mi tsa¹í¹ do 'ná¹ nityaan¹an jmi¹ tya¹ joo¹²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tya¹ tsaa² tya¹ 'ña'a joongi tya¹ tsaa² tya¹ tsá² catyaa¹² do. ⁸Joon coon¹³ 'i¹²¹ tya¹ 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios lí²⁻ⁱ 'øø¹²¹-tsi¹ 'e la 'hí²¹² jmaa¹²¹gi to² 'e cwo¹ 'nú¹ 'mi¹² gasi² nifu do 'e un'goo^{21o} tsá² Dios sijni¹¹³ mo tsi do. Li cwaai¹³gi 'áai¹ do. ⁹Joon jilaa¹²¹ 'elo lawa coon²¹ cwáan¹mo tya¹ nano. Tsu jilaa¹²¹ fa¹ 'e gacwó² tsá² 'yiaa¹¹³ joon coon¹³ jileei²¹ joo¹²¹ 'in gajn-gaa¹¹³ tsá² 'e cwo¹³ⁱ Dios 'wi¹¹³ tsaa² tya¹ tsá² jo lí² 'e 'í¹-tsi tsá² 'e tyú² la joon. ¹⁰Jilaa¹²¹ 'elo jmaa¹ to² jiiin¹³ coon¹³ 'e gøø¹²¹ tsá² joon coon¹³ 'e 'uun¹²¹un tsá² joongi coon¹³ xiiala lo² tsá². Jmaa¹² 'e sá² li caluu tsá² 'elo joon jmaa¹ to² jiiin¹³ ca mi unshí²ⁱ Dios jilaa¹²¹ 'elo.

¹¹Pe nijó² Cristo joon nano lí¹ⁱ untsá² 'in tyiin²gi nifu tya¹ jilaa¹²¹ 'e tyú²gi 'e nigajó². Joon 'e cwo¹ li lí¹ⁱ untsá² 'e tyú²gi joon

jo 'e si¹ná²ⁱ. Jon¹ gajmaa^{113a} tsá² 'e cwo¹ do. Joon 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e jo si¹² ni cwo¹³ juncwii²¹. ¹²Cristo nigangí¹ⁱ li cwaai¹³ 'áai¹ joon jon¹ coon¹³ jmi¹ 'øø¹ⁱ joo'saa¹²¹ si joo'xuu¹²¹² 'ee pe coon¹³ jmi¹ 'øø¹ⁱ 'ña'o. Joon coon¹³ la joon ga¹² Cristo li cwaai¹³ 'áai¹ ñu¹fú² coon²¹ naa¹³ tya¹ jileei²¹ tsá² joon la joon gajmaa¹ itiin¹³ tsá² coon²¹ tøø²mo. ¹³'E la ja¹²mo mo xee¹ⁱ untsá² 'e jmi¹ tya¹ joo'tsáa¹ coon¹³ jmi¹ tya¹ chivo joongi coon¹³ fó² tya¹ joo¹²¹ 'in jún²in ni altar tya¹ 'in si'leei²¹ lí²⁻ⁱ jmaa¹ a tyú¹ⁱ 'ido pe jmaa¹² lí¹ caluu-u. ¹⁴Joon wana la joon fee¹gi 'i¹²¹ sá² tya¹ jmi¹ 'øø¹ⁱ Cristo 'in gacwó¹ 'ña'a Dios jo 'ee si'lee¹²¹ⁱ coon¹³ 'i¹²¹ tya¹ Espíritu Tyú² tya¹ Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon 'e jmi¹ 'øø¹ⁱ untyú¹ⁱ jna¹ coon¹³ 'e 'í¹-tsi'. luntýú¹ⁱ jna¹ coon¹³ jilaa¹²¹ to² 'e jo 'ee to² 'í¹³in ilí² jmo^{21o} la to² tyú² Dios 'in jiiin¹.

¹⁵Tsu coon¹³ la joon 'in Jesucristo galí¹ⁱ 'in lí² faa^{121a} 'wii²¹² tyi¹ coon¹³ 'e júu³ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon lí²⁻ⁱ 'i¹²¹ 'in nigatøø² Dios 'e gatí²ⁱ 'e ta^{12a} coon²¹ tøø²mo jiiin¹³ la júu³ ga¹hí² Dios. Tsu Cristo gajúun²in gatyí² jilaa¹²¹ tsaa² 'e ga'noo^{1o} tsá² 'in seein²¹ la jee²¹² tyú^{12gi} to² 'e ley tya¹ Moisés do. ¹⁶Tsu mo naroon¹on coon²¹ jí² tya¹ tyíaa³ tya¹ tsá² ce 'ná¹ jún²in 'in tsá² 'in gajmaa^{1a} 'e jí² do joongi ilí² jmaa^{1a} coon¹²¹ 'e la jin¹² jí² do. ¹⁷Jo 'ee to² 'í¹³in 'e jí² do la jee²¹² seein^{21gi} 'in gajmaa^{1a} 'e jí² do. 'í¹mo to² 'e jí² do mi yuui¹¹³ jún²in 'in gajmaa^{1a}. ¹⁸Tsu 'wii¹³ joon 'e júu³ nifu do gali¹'í¹³mo to² mo ngayuui¹³ gatoon¹on jmi¹ 'øø¹ⁱ joo'núu³. ¹⁹Tsu Moisés do gajmaa^{1a} júu³ jileei²¹ 'in tsá² do jilaa¹²¹ júu³ tya¹ ley joon mo ngayuui¹³ joon gauncwii¹ⁱ capoo²¹² jnú² joo'saa¹²¹ yúun² coon¹³ coon²¹ nii²¹² shí² sii²¹ hisopo. Gauncwii¹ⁱ 'e do coon¹³ jmi¹ joo'xuu¹²¹ coon¹³ jmi¹ chivo sicaai¹²¹ jmi¹²¹ joon gaxee¹ⁱ 'e jmi¹ do ni jí² tya¹ ley do joongi jileei²¹ 'in tsá² do. ²⁰Joon gajin¹²in: "E jmi¹ lo jmo^{1o} jai¹² 'e júu³ 'e ni¹hí² Dios tyi'naa¹." ²¹Joon gaxee¹ⁱ Moisés 'e jmi¹ do ni 'e cwo¹ 'nú¹ 'mi¹² joongi ni jilaa¹²¹ 'e jmaa¹² to² inuu cwo¹ do. ²²Coon¹³ 'e ley do jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ lityú² jiiin¹³ coon¹³ jmi¹. Joon wa jo tæun²¹ jmi¹ jo lí¹ 'íin² tsaa² tya¹ tsá².

Mo gajúuin¹ Cristo gatyí²ⁱ tsaa² tya¹ tsá²

²³Tsu la joon 'e tyiin² 'e li tyú² coon¹²¹ jmi¹ 'øø¹² joo¹²¹ 'e cwo¹ 'e si¹² ni cwo¹³

juncwii²¹ 'e li la li 'e cwo¹ si¹² ñu¹fú². Pe 'e cwo¹ si¹² ñu¹fú² 'na¹ jmi¹ 'e tyiin²gi lagi jmi¹ tya' joo¹²¹. ²⁴ Tsu Cristo jo ga¹'zi 'e cwo¹ 'e gajmaa¹³ tsá² 'e jiin¹³ li la li 'e cwo¹ 'e jai¹². Pe Cristo ga¹'zi fu ñu¹fú² joon nano siin¹³in mi¹i tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyi'. ²⁵ Pe Cristo jo gacwó¹ 'ña'a 'láai² naa¹³ la jmoo¹o 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' tsá² Israel tsataa²¹² li nacwaa¹³ 'áai¹gi coon²¹ naa¹³ la coon²¹ jiin²¹ 'e cwo¹o fa¹¹ 'e lí¹ jmi¹ pe jon¹ jmi¹ 'óø² 'ña'a 'e jmi¹ do. ²⁶ Wa gajmaa¹ a Cristo la jmoo¹o 'in untsá² do 'e 'ná² jjuun²in 'láai² naa¹³ ca la mo garoon¹on juncwii²¹. Pe nano mi tí² lityéi¹ coon²¹ naa¹³ gajnéi¹ Cristo 'e cwoi¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹¹ 'e 'iin² jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya' tsaa². ²⁷ La joon jilee²¹mo tsá² 'ná¹ jjuun² coon²¹ naa¹³ joon mi yui¹³ joon ilisá² 'ii²¹ tya'a. ²⁸ La joon Cristo jon gacwó¹ 'ña'a coon²¹ naa¹³ lawa coon²¹ fa¹¹ 'e tyi² tsaa² tya' tsá² fúui¹. Joon ijnéi¹ tún¹ jon¹ wa' tyi² tsaa² tya' tsá² pe 'e jmáa¹ a tiin¹³ jilee¹²¹ 'in sijéein¹ 'ii.

10

¹ 'E ley tya' Moisés jo li la li 'e tyú² ijó¹, 'e lí¹ jiin¹³ la lí¹ 'iin¹³ tya' 'e joon. ² Tsu 'e ley do coon¹³ 'e fa¹¹ 'e cwó²o tsa² la coon²¹ jiin²¹ jo lí² untyúu² 'in tsá² 'in ningatyéein¹ coon¹³ Dios 'wii²¹² 'e fa¹¹ do. Tsu wana lí² untyúu² 'e ley do tsá² 'e ján²an 'in tsá² do cwó²o 'e fa¹¹ do tsu jo lí³gi róø² tsaa² mo ngayuui¹³ ga¹'iin² tsaa² tyá'a. ³ Pe 'e fa¹¹ 'e cwó²o 'in untsá² do 'e jmoo¹o 'e tí¹³-tsi tsá² 'e tsaa² niga¹noo¹on la coon²¹ jiin²¹. ⁴ Tsu 'e jmi¹ tya' joo¹²¹ joongi tya' chívo jo jmi²¹² wa'a lí² 'iin² tsaa² tya' tsá² coon¹³ 'e joon.

⁵ Tsu 'wii¹³ joon mo ga¹'zi Cristo ni cwó¹³ juncwii²¹ gajin¹²in sh¹²¹i Dios Jmii²¹: Jo 'iin²¹²u'un wa'a jngaai¹³ tsá² joo¹²¹ 'e cwo¹ 'nu fa¹¹, pe nigatya¹ 'nu tyú² coon²¹ cuerpo tyajna 'e cwo¹³oo 'nu.

⁶ Jo tí¹-o'o 'in joo¹núu³ 'in jjuun² tsá² 'e lí¹ fa¹¹ jon¹gi tí¹-o'o 'e fa¹¹ 'e cwo¹ tsá² 'na wa' tyii¹ tsaa² tya'a.

⁷ Joon gafuu²¹²uu: "Jna-a goo²¹²oo ijmáa³aa jiin¹³ la tí¹-o'o, Dios tyiia, jiin¹³ la jin¹² ni jí² cwáain¹ tyiia."

⁸ Nifu jin¹² 'e júu³ do 'e jo 'iin²¹² Dios jon¹gi tí¹-tsi Dios jilee¹²¹ joo¹núu³ jngaai¹³ tsá² 'e cwó² tsá² lawa coon²¹ fa¹¹ jon¹gi 'e fa¹¹ 'e juun¹ do wa' tyi² tsaa² tya' tsá² jiin¹³ la to² tyú² ley. ⁹ Joon mo ngayuui¹³ joon

gajin¹²in: "Jna-a goo²¹²oo ijmáa³aa jiin¹³ la tí¹-o'o, Dios tyiia." 'E 'øøi¹²¹-tsi tsá² jiin¹² 'e nisuun²mo 'e fa¹¹ 'e gacwó² tsá² nifu joon la joon i'²i fa¹¹ li gati² tún². ¹⁰ Joon Dios gajmee¹ jna' tsá² tya'a tsu Jesucristo gajmaa¹ a jiin¹³ la tí¹-tsi Dios mo gacwó¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹¹ coon²¹ naa¹³ tya' jilee¹²¹.

¹¹ Jilee¹²¹ untsá² tya' tsá² Israel jmoo¹o to² tya'a la coon²¹ jmi²¹² joon cwó¹o 'láai² naa¹³ 'e fa¹¹ ruui²¹ 'e fa¹¹ gacwó¹o la mo jéei¹ xafiin¹³ 'e fa¹¹ 'e cwó¹o do jo lí² tyi² tsaa² tya' tsá². ¹² Pe Jesucristo gacwó¹o coon²¹ fa¹¹ tya' tsaa² tya' tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo, joon mo ngayuui¹³ joon gacwó²o lí¹ cwó²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. ¹³ Do-o tyiin¹in sijáan¹³an ca mi tyéi¹ Dios 'in 'ei¹¹ 'ii 'wii²¹² tí²i. ¹⁴ Tsu coon¹³ 'e coon²¹ fa¹¹ do gauntyúu² Cristo jilee¹²¹ 'in líi²in tsá² tya' Dios coon²¹ tøø²mo. ¹⁵ Joon 'in Espiritu Tyú² tya' Dios røø²¹ jon faa¹²¹ a tsu gajin¹²in nifu:

¹⁶ 'E júu³ 'múui² ijmáa³aa coon¹³ 'ido mi ngúii² jmi²¹² joon ilí la lí¹ 'elo, jin¹² Na¹ñu¹u':

Itóon³oon júu³ tyiia tsi alma tya'a,

joon i'¹-tsi la 'i¹-tsii jna.

¹⁷ Joon mo ngayuui¹³ joon gajin¹² 'in Espiritu do:

Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ 'e tí¹gi-tsii tsaa² tya'a jon¹gi 'e gó² 'e nigajmaa¹ a.

¹⁸ Joon coon¹³ la joon mo ga¹'iin² tsaa² tya'a jo 'ná¹gi cwó¹o tsá² fa¹¹ tya' tsaa² tya'a.

'Ná¹-a tsatyéin¹na' coon¹³ Dios

¹⁹ Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', lí²-i tsatoo³o' jo cu¹²-tsi' li nacwaa¹³ 'áai¹gi 'wii¹³ cwáain¹ tya' jmi¹ 'óø² i Jesucristo. Lí²-i tsaa²¹a' 'e fu¹ 'múui² joongi 'e jiin¹¹ 'e ganá¹ Jesucristo, coon²¹ fu¹ 'e ngó¹o lí¹ caluu lí¹ 'i' 'mi¹² do. ²⁰ Ganá¹ Jesucristo 'e fu¹ do mo ga¹gii¹ 'e 'mi¹² 'íi¹ do 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² cuerpo tya'o mo gajúun²in. ²¹ Joon Jesús líi¹ untsá² tsafeei¹ tyi¹ tsi inuu cwo¹ tya' Dios. ²² Joon tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a tsatyéin¹na' coon¹³ Dios 'e jo tóin¹ 'øøi¹²¹-tsi' joon jo cu¹²-tsi' 'e tsáai¹-tsi' tsu Jesús do nigauntyúu² jna' coon¹³ 'e 'i¹-tsi' 'e coon¹³ joon lí¹³gi jna' 'e róø²na' tsaa², joon cuerpo tyi¹ sijgii¹ coon¹³ jmi²¹ tyú². ²³ Cwoseen²¹mo' tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e jai² líi²na' tsu Dios Jmii²¹ iuntsin²in 'e júu³ ga¹hí² tyi-jna'. ²⁴ Joon cwo¹øøi¹²¹-tsi' xiiala lí² cwó³o' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹na' 'e 'ii²¹²mo ruu¹²¹i joon jmaa¹ 'e tyá². ²⁵ Jo jmoo²¹o' la

jmoo¹o 'inlîi¹³ 'in jo uncaain²¹ coon¹³ jna¹ 'e ungoo²¹o' Dios. Pe 'ná¹-a tyá²a'-tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon 'e tyiin²gi jmoo²¹o' la joon mi nee²e' 'e nijatyéin¹ jmi²¹² mi jó¹ Ña'ñu¹u'.

²⁶ Tsu wana 'naa¹gi' tsaa² jiin¹³ la 'yaai¹-tsi' mi yuui¹³ licwii²¹i' 'e júu³ jai¹² do jo 'e fa¹ sá²gi wa' lí² tyí²gi tsaa² tyi'. ²⁷ Jiin¹³ 'e sá²gi tyi' 'e sijaan³an' 'e jmá¹a Dios 'ii¹²¹ tyi' joon 'e jí² ico¹ i'íin²in jileei¹²¹ 'in 'ei¹¹ Dios. ²⁸ Wa nsaain²¹ jaain²¹ 'in jo jmoo¹o nuu¹³un to² tyu¹² ley tya' Moisés joon wana galiseein²¹ gáí¹ gaaí²¹ 'in jmoo¹o júu³ jai¹² xiiala niga'láa¹ 'in tsá² do 'ná² júun²in 'ido jo lí² fúu² líi²in tsá² 'ii. ²⁹ Wana lí² la joon coon¹³ 'in 'láa¹ coon¹³ ley tya' Moisés, ¿'ee líi²naa' 'e tíi²i lí² tyá' 'in 'oøi¹²¹ Jóon¹ Dios joon jo tsaaí¹-tsi jmi¹ 'oø²i 'e gatúun²un 'e jmoo¹o jai¹² 'e júu³ ga'íi² Dios, tsu coon¹³ 'e jmi¹ do galityúu¹mo tsá²? ¿'Ee líi²naa' ilí² tyá' 'in ungoø¹i 'in Espíritu Tyú² tyá' Dios 'in 'iin²¹²in 'ii? ³⁰ Tsu né²o' 'in nigajin¹²: "Jna-a icóon²oon tyiia; joongi jna joon incí³ii." Gajin¹²o jon: "Na'ñu¹u' ijmá¹a 'ii¹²¹ tyá' tsá² tyá'a." ³¹ 'Áa¹mo wúu¹ wa'a xuui¹²¹ tsá² jacwoo²¹o Dios 'in jiin¹¹!

³² Pe cwotii¹³du¹-'oo' xiiala gañf²ii' wúu¹ la mo jée¹ mo gayuui¹³ ga'ii¹³naa' 'e júu³ jai¹² 'e gajmaa²aa' taa¹aa' coon¹³ jilaa²¹ fa¹f³ 'e galiseen²¹naa'. ³³ Inlîi¹³ 'naa' gajjii²in tsá² 'naa' joongi gajmeei¹²¹ tsá² 'naa' tyani tsá². Joon 'inlîi¹³gi 'naa' líi¹naa' 'in seein²¹ tyú² coon¹³ 'in ga'e¹² tsá² wúu¹ do. ³⁴ 'Naa', fúu² galíi¹naa' 'in tsá² taai² 'nuñ³. Joon gajmaa²aa' jlø¹³naa' mo ga'wo¹² tsá² 'e sá² tyii', tsu ñi² 'naa' 'e fu ñu¹fú² 'e sá² 'e tyú²gi tyii' 'e ta¹²a coon²¹ tøø²mo. ³⁵ Tsu 'wii¹³ joon jo tá² 'naa' 'e jo 'gøo²oo' tsu 'áai¹gi fee¹¹ 'e jnaa¹ tsá² 'in jo cu¹²-tsi. ³⁶ Tsu 'naa' 'ná¹-a taan²¹²naa' tá² táain²-'oo' 'e jmaa²aa' la 'iin²¹² Dios joon wa i'ii¹³naa' 'e júu³ ni'íi²i. ³⁷ Tsu ni jí² tyá' Dios gajin¹²in:

La jmoo no-o jó¹ 'in 'ná¹ ijó¹ joon jo 'áai¹ li'íi²¹²gi.

³⁸ Pe 'in seein²¹ tyú² coon¹³ Dios 'ná¹ liseein²¹ 'e jai¹²gi líi²i,

tsu 'in tá² 'e jai¹² líi²i jo iti¹²gi-tsi Dios 'ii.

³⁹ Pe jna' jo líi¹na' la líi¹i tsá² 'in tá² 'e jai¹² líi²i joon i'ín²mo. Tsu jna'o' líi¹na' la líi¹i tsá² 'in jai¹² líi²i, 'in jmoo¹ tiin¹³ alma tyá'a.

11

Xiiala nigajmaa'a 'in jai¹² galíi²i Dios

¹ Wana jai¹² líi²na' jo cu¹²-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e sijáan³an' jogi cu¹²-tsi' 'e la jai¹² 'e jo jóø²ø'. ² 'ii¹²¹mo Dios 'líi² tsacøø¹³ tyi' coon¹³ 'e jai¹² galíi²i.

³ Coon¹³ 'e jai¹² líi²na' né²o' 'e Dios gajmaa'a juncwii²¹ coon¹³ júu³ tyá'a joon 'e jóø²ø' lano jon' galí² coon¹³ 'e sá² la mo jéei¹.

⁴ Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Abel gacwoo¹o Dios coon²¹ fa¹ tyú²gi lagi 'e fa¹ gacwoo¹o Caín. Joon gajmaa'a Dios júu³ 'e tyú²mo Abel joon ga'ii²¹mo Dios fa¹ 'e gacwoo¹o. Joon xufiin¹³ nijúun¹mo Abel fee¹²¹mogi jna' coon¹³ 'e jai¹² galíi²i.

⁵ Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Enoc gangaa¹³i 'e juncwii²¹ 'e sá² lí' cataain²¹ jo gajúun²in. Joon jo tyéi¹gi tsá² 'ii tsu gatøø²¹o Dios 'ii. Joon jin¹² ni jí² tyá' Dios cwáain¹ tyá' 'ido 'e la nu¹gi gatøø²¹ Dios 'ii jløø¹³mo Dios tyá' 'ido. ⁶ Jo lí² Dios jløø¹³i tyá' tsá² wa jo jai¹² líi²i tsá² júu³ tyá'a tsu wana 'iin²¹²in tsá² tsatyéin¹in coon¹³ Dios 'ná¹ 'e jai¹² líi²i 'e seein²¹ Dios joon ity¹² Dios tyá' 'in 'naai¹ 'ii.

⁷ Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Noé gajmaa'a nuu¹³un tyá' Dios mo gajmaa'a Dios 'ii júu³ 'ee ilí² 'e jo mo galí² jóø²ø. Gajmaa'a Noé nuu¹³un joon gajmaa'a coon²¹ barco 'e jmá¹a tiin¹³ familia tyá'a. Joon coon¹³ la joon gajmaa'a Noé júu³ 'e gø² 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon ga'ii²¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai¹² 'e galíi²i.

⁸ Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Abraham gajmaa'a nuu¹³un joon ga'woo² goo¹o mo gatø¹² Dios 'ii. Joon ngalín² coon²¹ cwoo¹³ icwo¹² Dios 'ii 'e lí¹ lawa coon²¹ 'e gatíi²i. Joon ga'woo²i goo¹o do jiin¹³ jo ñi¹ xiiafu tsalín². ⁹ Tsu coon¹³ 'e jai¹² galíi² Abraham gatéein² 'e cwoo¹³ do 'e gajin¹² Dios 'e cwó²o 'e cwoo¹³ do tyá'a. Líi¹ la líi¹i tsá² coon²¹ fúu²¹ gasii¹²¹i coon²¹ 'nú¹ 'mi¹² gatéein² do. La joon gajmaa'a jóon¹on Isaac coon¹³ tyii²¹²a Jacob tsu 'ii jon ga'ii²¹mo 'e júu³ ga'íi² Dios do. ¹⁰ Tsu Abraham gasijáan¹an 'e fúu²¹ do 'e si¹² coon²¹ ni táifúu²¹ 'e gajmaa¹³a Dios.

¹¹ Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Sara, xufiin¹³ nasuun²¹mo tsatyéin¹ yuun²¹, gacaan²¹mo yuun²¹. Joon galiseein²¹ yuun²¹ tsañu¹

tya'a tsu 'wii¹³ jo¹⁰o galíi²ⁱ iuntsiin¹ⁱⁿ Dios 'e júu³ ga'íi²ⁱ tya' 'ii. ¹²Joon coon¹³ la joon Abraham xufiin¹³ tí² lijúun^{2mo} galiseein²¹ jún² tya'a fúui¹ 'in tí² la tí² náú¹ 'ii¹³in tsaá²¹ juncwii²¹ joongi la tí² too¹³ taa¹³ tí¹ jmi'ni¹³ 'in tí² jún² tya'a. Jo lii¹ⁱ tsá² un'íi²ⁱⁿ.

¹³Joon 'in tsañuu¹ no jo ga'ii¹²¹ⁱ la nu'gi ijúun²ⁱⁿ 'e júu³ ga'íi²ⁱ Dios tya'a. Pe tsu 'wii¹³ jai¹² galíi²ⁱ lawa sá² coon²¹ 'e gangóo¹ 'wín² joon tsu 'wii¹³ ja¹²mo líi²ⁱ ga'í-¹tsi jlø¹³mo 'áai¹. Joon coon¹³ la joon gajmaa'a 'in tsá² do júu³ 'e líi¹ⁱ tsá² coon²¹ fuu²¹ li taan²¹²ⁱⁿ 'e juncwii²¹ lo, la coon²¹ ingíi¹ⁱ 'e juncwii²¹ lo. ¹⁴Joon 'in jmoo^{1o} la joon jmoo^{1o} júu³ 'e 'noo^{1o} coon²¹ goo^{1o} li xiia'. ¹⁵Tsu wana 'i-¹tsi tsá² tsalín^{2mo} 'e fuu²¹ ga'woo²ⁱ do tún¹ li^{1o} tsalín² tún¹. ¹⁶Pe 'in tsá² do gali'in²¹²ⁱⁿ coon²¹ goo^{1o} 'e tyú²gi, 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e goo^{1o} 'e sá² ñw'fú². Tsu 'wii¹³ joon jo fa'íi²¹ líi²ⁱ Dios wa unsii²¹ 'in tsá² do 'ii: "Dios tyi'." Tsu Dios nigatyaá¹ tyú² coon²¹ fuu²¹ tya' 'in tsá² do.

¹⁷Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² Abraham, ngajéé¹ⁱ jóon^{1on}, 'in sii²¹ Isaac, fu yu' moo¹²¹ ijngaa¹³ⁱ icwo^{1o} Dios fa¹ⁱ mo gali'in²¹²ⁱⁿ Dios líi¹ⁱ xiiala 'i-¹tsi Abraham. Nigatyaá¹ Abraham tyú² 'e cwóo¹ⁱ 'in jóon^{1on} camuui¹³ do fa^{1a} xufiin¹³ nigajin¹² Dios sii¹²¹ⁱ Abraham: ¹⁸"Coon¹³ Isaac 'e tsafúu¹ⁱ jún² tyi' jii¹³ la júu³ ga'íi²ⁱ." ¹⁹Tsu ñi¹ Abraham lí² máa^{1a} Dios jii¹ⁱⁿ 'in tsá² 'in nijúin¹. Joon lí²-i 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e lawa 'ii^{212mo} Abraham jóon^{1on} tún¹ gajii¹ⁱⁿ 'in jee²¹² líi²¹².

²⁰Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² Isaac ga'íi²ⁱ júu³ tya' Jacob coon¹³ Esaú 'e iuncwaa¹³ Dios 'ii. ²¹Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² Jacob mo tí² lijúun²ⁱⁿ ga'íi²ⁱ júu³ tya' xuui²¹² tya' José 'e iuncwaa¹³ Dios 'ii. Joon ga'uu¹ⁱ mootyíi¹ⁱ yu' 'mo'ú² tya'a joon gacwo^{1o} 'maai¹³ Dios. ²²Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² José, mo tí² lijúun²ⁱⁿ, gatyú^{2u} to² tsagoo^{1o} 'ee 'ná¹ jmáa'a coon¹³ 'moo¹ táa¹ⁱ, tsu jin¹²ⁱⁿ José 'e tsá² Israel 'in 'wóo^{2mo} Egipto mi líciin^{2gi}.

²³Coon¹³ 'e jai¹² galíi² saa² jmi²¹ Moisés ga'mée¹ⁱ gaai²¹ sii¹²¹ mo líciin² gangaa¹³ⁱ Moisés. Tsu galili^{12o} 'e xuui²¹² 'yei^{12gi} 'áai¹ do. Joon jo 'goo^{121o} xufiin¹³ nigatya¹² róøi¹³

to² wa'a júuin² jileei¹²¹ xuui²¹² tsañuu¹. ²⁴Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² Moisés mo galíi¹ⁱ tsañuu¹ jo gali'in^{212gi} 'e líi¹ⁱgi jóon¹ jami²ⁱ-i róøi¹³ do. ²⁵Gatí^{1gi}-tsi 'e ní¹ⁱ wúu¹ coon¹³ tsagoo^{1o} 'in líi¹ⁱ tsá² tya' Dios lagi wa'a ngí¹ 'e jlø¹³ⁱ coon¹³ tsaá² coon¹²¹ si^{12xu}. ²⁶Galíi^{2gi} 'e tyú^{2gi} wa'a coon^{21on} fa'ii¹²¹ tya' Cristo lagi 'oo^{1o} jilaa¹²¹ 'e sá² fu Egipto, tsu 'iin^{212gi} 'e lee¹³ⁱ icwo¹² Dios 'ii. ²⁷Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Moisés gacwo¹ⁱ 'cwoo¹³ Egipto do jo 'ee 'goo^{1o} xufiin¹³ 'ni¹²¹-tsi róøi¹³ tya'a. Gajmaa'a ta^{12a} coon¹³ 'e ga'í-¹tsi lawa gangaa¹ Dios 'in jo nee¹ⁱⁿ tsá².

²⁸Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Moisés gajmaa'a 'e jmi²¹² pascua nifu joon gatyú^{2u} to² wa'a xee¹ⁱ tsá² jmi¹ jii² taan^{1an} caai¹ 'oo^{1a} ná¹. 'E coon¹³ la joon 'in ángel 'in gasii²¹ⁱⁿ Dios ijngaa¹³ⁱ 'in jóon¹ tsá² nifu tya' tsá² Egipto jo jngaa¹³ⁱ 'in xuui²¹² tsañuu¹ liseien²¹ nifu tya' tsá² Israel. ²⁹Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² 'in tsá² Israel do gangíi¹ⁱ ni cwoo¹³ tyuun²¹ li ná¹ 'e jmi'ni¹³ sii²¹ Mar Rojo. Joon mo gali'in²¹²ⁱⁿ 'láa² Egipto jmaa'a la joon gaj-goo^{121o} jmi²¹.

³⁰Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² tsá² Israel do gaci^{121mo} 'e 'oo² 'e si¹² cu' lí¹ Jericó. Mo ngayuui¹³ gangíi¹ⁱ tsá² Israel dyá¹ jmi²¹² cu' lí¹ lí² 'oo do gaci^{121mo} 'edo. ³¹Joon coon¹³ 'e jai¹² galíi² Rahab, 'in yiiatsangó¹ do, jo gajúun²ⁱⁿ coon¹³ 'in tsá² jo nuu^{13un} do tsu ga'ii^{212mo} tyú^{2u} Rahab 'in tsá² Israel 'in tyalín² 'e fuu²¹ do 'e jøø^{2ø}.

³²'Ee 'ná² fuu^{212gi} 'naa'? Tsu jo cwooi¹ wa'a 'e fuu^{212gi} 'áai¹ 'naa' cwáain¹ tya' Gedeon coon¹³ Barac, coon¹³ Sansón, coon¹³ Jefté, coon¹³ David, coon¹³ Samuel, coon¹³ 'in tsá² 'in nigacwoo^{1o} júu³ tyú² tya' Dios la mo jéei¹. ³³Coon¹³ 'e jai¹² galíi² 'ino gali¹ⁱ róøi¹³ catyaa¹² joon gatyú^{2u} to² coon²¹ røø²¹. Joon gaun-coon¹³ Dios 'ii jii¹³ la júu³ niga'íi²ⁱ. Joon gajni¹ⁱ moo^{1oo} 'yia¹ ³⁴joon gadyuu^{1u} jí² 'e coo²¹ 'áai¹. Coon¹³ 'e jai¹² galíi² galáa^{2mo} ijúun¹ⁱⁿ coon¹³ ñí³. In jo píin³ galíi¹ⁱ tsá² pí³-tsi joongi gatyú^{2u} to² 'láa² fúui¹ wa'a líi¹ⁱ 'in jmaa'a 'nii²¹ coon¹³. ³⁵'In líi¹³ tsamí² ga'ii^{212mo} tún¹ jii¹ⁱⁿ 'in nijúuin¹ tya'a coon¹³ 'e jai¹² galíi².

Joongi 'in catyaa^{12gi} tsu 'wii¹³ 'e jai¹²

galíi² 'ido gajmee¹²¹mo tsá² 'ii. Jo ga'ii¹²¹ 'e láa²ni 'ido wa'a t² 'ido 'e jai¹² líi². Jo gaunshí² 'ido 'e jai¹² líi² tsu 'iin²¹²in 'ii¹²¹ coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e tyú²gi ñu'fú².³⁶ Joon 'in catyaa²gi gaungø¹ tsá² 'ii, joongi gapoo² 'ido. Joon cagi ñ³ gato¹²⁰ luu²¹² tii² 'ido joongi gata¹² ni 'ido 'nuñ³.³⁷ Joon gajngaa¹¹³ ni 'ido coon¹¹³ cuun²¹² joon seein²¹gi 'in gatuu²¹ coon¹¹³ sierra gajmaa¹ a tún² 'no¹³ 'ido. Joon seein²¹gi 'in ga'e^{12e} wúu¹ gajø²ni 'ido xiiala líi² 'ido. Seein²¹ 'inlíi¹¹³ gajúuin¹ coon¹¹³ ñ³i. Seen²¹mo 'inlíi¹¹³ gangii¹ cataain²¹² cataain²¹² jíi¹ jii¹¹³ coon¹¹³ loo²¹ tya' joo'saa¹²¹ si loo²¹ chivo 'ee. Nitañí²mo 'ido 'áai¹ joon nigangoo¹on wúu¹ joon nigaj-maa¹ a tsá² 'e gó² tya'a 'áai¹.³⁸ 'In tsá² lo ngí² la caain²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ joongi lí¹ moo¹²¹ joon tsataa¹²¹ too²¹ xá¹ sí too²¹ na¹ 'wo² 'ee. Joon tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in ne¹¹ Dios jo tíi² licwii¹ 'in tsá² tyú¹ lo.³⁹ Joon 'in tsá² lo xufiin¹³ ga'ii¹²¹mo Dios 'ii tsu 'wii¹³ 'e jai¹² galíi² jo ga'ii¹²¹ iuntsiin²¹ 'e júu³ ga'íi² Dios;⁴⁰ tsu Dios niganí² coon²¹ 'e tyú²gi tyi¹, 'e 'in tsá² lo jo 'ii¹²¹ 'e júu³ ga'íi² Dios tya'a ca mi toon²¹on' sicaan²¹na' coon¹¹³ 'ii.

12

Jøø²na' Jesús

¹ Tsu 'wii¹³ joon mi nee²¹²na' 'in tsá² lo 'in 'e¹² jna' xiiala jai¹² galíi² tuu²¹² jna' lí¹ caai²¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹⁰ jín¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ tsaa² 'e jmoo¹⁰ jnúui¹³ jna' joon 'ná¹ cwoo¹¹³-tsi¹ ngíi²¹ 'e fu¹ cwo¹¹ Dios jna' ngíi²¹.² Cwojøø²na' jii¹¹³ Jesús 'in cwo¹²⁰ jna' 'e jai¹² líi²na', 'ii jon iuntsín² 'e jai¹² líi²na'. Tsu 'ii-o, tsu 'wii¹³ ñi¹⁰ 'e jløø¹³ 'e ilisá² tya'a mo gangíi¹ ganí² wúu¹ tsaa¹¹ crúu¹³, jo 'ee cwáain¹ gacón² wa'a sá² fa'íi¹²¹ 'in júuin² la joon. Joon gacwaa²¹ a lí¹ cwoo²¹⁰ tsáa¹ li tyín¹ Dios lí silí²¹² tya'a.

³ Untij¹¹³du¹-'oo' xiiala líi¹ Jesús mo ganí² wúu¹ 'áai¹ jacwoo²¹⁰ tsá² røø² tsaa² joon jo 'wóo²⁰⁰, joon jo tyá¹a-'oo' líi²naa'.⁴ Tsu 'naa' jo mo gatiin²naa' coon¹¹³ tsaa² ca júun²moo'.⁵ ¿Tí niga'íin²mo-'oo' 'e júu³ cwáain¹ nigacwo¹ Dios jileei¹²¹ jóon¹ 'in jai¹² líi² 'ii? Gajin¹² Dios ni jí² tya'a:

Yuu²¹ tyiia, jo jmaa²¹ a 'e jo tsáai¹gi-'o'o mi 'e^{12e} Ña'ñu¹¹ 'nu wúu¹ 'e ilijmaa²¹ a nuu¹³¹un,

jon'gi wa jo tya¹-o'o mi tyu¹² Dios to² 'nu jmaa²¹ a nuu¹³¹u.

⁶ Taa¹²¹ jmaa²¹aa' mo 'e^{12e} Dios 'naa' wúu¹ tsu Ña'ñu¹¹ cwo¹²⁰ cwáain¹³ jii¹¹³ 'in 'iin²¹²in.

Joon 'e^{12e} wúu¹ jii¹¹³ 'in niga'ii¹²¹ ilíi²in jóon¹on.

⁷ Dios jmoo¹⁰ lawa jóon¹on 'naa' mo 'e^{12e} wúu¹ 'naa' 'e jmaa²¹aa' nuu¹³¹un to² tyu¹²u. Jo jóon¹ tsá² seein²¹ wa' jo tyu¹² jmi²¹ to² 'e jmaa¹ a nuu¹³¹un. ⁸ Joon wana jo 'e^{12e} Dios 'naa' wúu¹ 'e jmaa²¹aa' nuu¹³¹un la jmoo¹⁰ Dios tya' jileei¹²¹ jóon¹ catyaa² do jo líi¹naa' jóon¹on 'in la jai¹², jii¹¹³ líi¹naa' jóon¹ tsá².

⁹ La joon jon mo líi¹na' xuui²¹² gatyu¹²u ñu¹¹ to² jna' joon gaun'goo²¹⁰ 'ii. ¿Tí jon tyú²gi wa jmoo²¹⁰ nuu¹³¹un to² tyu¹²u Ñu¹¹ 'in tyín¹ ñu'fú² 'e coon¹¹³ la joon lisein²¹mo' coon¹¹³on? ¹⁰ Mo toon²¹on' juncwii²¹ gatyu¹²u ñu¹¹ to² tyi¹ coon¹²¹ catá² jii¹³ la líi² 'e tyú²-u. Pe Dios tyu¹²u jna' to² jmaai¹¹³ 'e tyú² tyi¹ 'e líi¹na' 'e tyú¹na' la tyú¹ 'ii. ¹¹ 'E la ja¹²mo jii¹¹³ coon²¹ wúu¹ 'e 'e^{12e} Dios jna' jo tí²-tsi¹ mo nee²¹e¹ 'e wúu¹ do tsu wúu¹ líi²na'. Pe mo gangí¹gi joon tya' 'in galití² coon¹¹³ 'e wúu¹ gangoo¹⁰ do gali¹in³mo to² tya' juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ tya'a 'e seein²¹ coon-tun.

Tsaa¹¹³mo wa'a jo jmoo²¹⁰ nuu¹³¹un' júu³ tya' Dios

¹² Tsu 'wii¹¹³ joon sáa¹³aa' cwóo²⁰⁰ 'e 'í¹ 'infá² 'e jmaa²¹aa' la to² tyu¹² Dios joon cwoo²⁰⁰ pí³ moojní² 'e ngí²ii' lí¹ 'iin²¹²in Dios. ¹³ 'Naa²¹aa' 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e 'in tsá² 'in 'í¹ túin²-tsi ilí² coon²¹ 'e 'í¹-tsi 'e jo tsawíin² coon¹¹³ Dios.

¹⁴ Cwoo¹¹³-oo' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹¹³ jileei¹²¹ tsá². Cwoo¹¹³-oo' 'e ngí²ii' jii¹¹³ la 'iin²¹²in Dios tsu jii¹¹³ coon¹¹³ la joon lí² máa¹³naa' Dios. ¹⁵ Tíi²moo' tsu 'nei¹² jo 'ii¹¹³naa' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in Dios jmáa¹ a tyii'. Tíi²moo' wa'a líi¹naa' lawa coon²¹ 'mó² 'ootyi¹¹ coon¹¹³ 'e 'í¹-oo' joon coon¹¹³ la joon fúu¹mo 'in'leei¹²¹. ¹⁶ Un'øø¹¹³naa' yaanaa' 'e jo foo¹¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹ si jo tsáai¹-oo' 'e cwaai¹³ 'ee la gaj-maa¹ a Esaú. Tsu Esaú do ga'ni¹⁴ 'e tíi² 'wii¹¹³ 'e galiseein²¹ nifu. Ga'ii¹²¹ jii¹¹³

coon²¹ wúun¹ 'uunñi² tya' 'e tñi² do. ¹⁷Joon ñí² 'naa' mo licíiin²¹gi mo gali'in²¹²in Esaú 'e uncwaa¹³ jmi²¹ 'ii pe jo júu³ joongi wa'a uncwaa¹³gi jmi²¹ 'ii. Joon jo gatsaa¹²¹gi xiiala unñii²gi 'e nigajmaa'a do xufiin¹³ tyi¹'gi 'áai¹.

¹⁸Tsu 'naa' jo mo gangatyéen¹'naa', la gajmaa'a 'in tsá² Israel do, coon²¹ moo²¹ 'e jo li líi²¹ tsá². 'E moo²¹ do gacóo¹o coon¹³ jí², ga'íi²¹ nuu²¹ joongi ga'íi²¹ tyí². ¹⁹Joon jo ganuu²uun¹ 'e lúu¹ gaxuu²u do si 'e júu³ tya' Dios 'e ganúu²un 'in tsá² do gafaa¹²¹ Dios 'ee. Joon 'in tsá² do 'in ganúu²un 'e júu³ tya' Dios do gamii¹ tyani Moisés 'e jo faa¹²¹gi 'e júu³ do 'laai²gi. ²⁰(Tsu jo ta¹² 'in tsá² do 'e to² gatyú¹² 'e júu³ do: “Wana jaain²¹ joo'núu³ soo¹ 'e moo¹²¹ do 'ná' jngaa¹³mo tsá² 'ii, tyuu¹² tsá² 'ii cuun²¹² si 'yá² tsá² 'mosuun¹²¹ tya'a 'ee.” ²¹Joon 'áai¹ fo¹² jnee¹ 'i ca 'ña'a Moisés gajin¹²in: “Jlee¹na 'goo¹²¹-oo.”)

²²Pe 'naa'gii¹ li' cii¹¹ 'i tyii'. Ningatyéen¹ moo¹²¹ moo¹²¹ sii²¹ Sión li náa¹ fuu²¹ tya' Dios 'in jii¹. 'Øøi¹²¹-tsi tsá² 'e fuu²¹ Jerusalén 'e náa¹ ñu¹fú² li sicaain²¹ ángeles fúu¹ ²³'e un'goo²¹o Dios 'e jløø¹³mo. Ningatyéen¹'naa' li sicaain²¹ 'in jóon¹ Dios 'in toon¹on jí² 'e náa¹ ñu¹fú², joongi Dios 'in jmo¹o 'ii²¹ tya' jileei¹²¹. Ningatyéen¹'naa' almas tyi¹ 'in tsá² 'in gauntyú¹¹ Dios joongi ²⁴Jesús 'in faa¹²¹a 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e júu³ 'múui² ga'íi² Dios tyi'. Ningatyéen¹'naa' 'e jmi¹ tya' Jesús gaxee²¹ jna' 'e faa¹²¹a jmo¹o jna' júu³ tya' 'e tyú²gi lagi jmi¹ tya' Abel do.

²⁵Tsu 'wii¹³ joon 'aa²¹²'naa' yaanaa' wa'a jo 'ii¹³gii¹ 'in fee¹²¹'naa' no. Tsu wana jo galaá² 'in tsá² do 'in gafee¹²¹ Dios ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo, xufoo¹² jna'gi' 'e laa'na' wa jo 'ii¹³na' 'in gafee¹²¹ jna' fu ñu¹fú². ²⁶E júu³ tya' Dios do yia¹³ joon gajmaa'a jle¹ 'e ni cwoo¹³ ni 'wó²; pe nano jin¹² Dios: “Coon²¹ naa¹³gi ijmaa³aa jle¹ jon' wa' jii¹³ ni 'wó² pe ijle²e jon ñu¹fú².” ²⁷Joon mo gajin¹²in, 'coon²¹ naa¹³gi”, 'Øøi¹³-tsi tsá² ityí²¹ jilaa¹²¹ 'e sá² ilí² jlé¹ 'e gajmaa'a Dios joon jii¹³ coon²¹ isaai¹gi 'e jo jlé¹gi. ²⁸Joon cwo¹²o Dios jna' 'e tsatoo³o 'li tyu¹² to² joon jo 'ee sá² lí² jii¹³xu li tyu¹² 'ii to². Tsu 'wii¹³ joon cwoo³o 'maai¹³ joon un'goo²¹o Dios coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tsáai¹-tsi' joongi ligøø¹mo' 'ii jii¹³ la tñi². ²⁹Tsu Dios tyi' líi¹ 'i la lí¹ coon²¹ jí² 'e coo²¹ jilaa¹²¹ 'e gó².

13

Xiiala jmo¹o tsá² la tñi²-tsi Dios

¹Jo tuu²uu¹ 'e 'iin²¹²'naa' la jaain²¹ la jaan²¹'naa' lawa ruu¹²¹'moo'. ²Jo cwo¹'iin²-'oo' 'e 'ii¹³'naa' tsá² xeei¹²¹ inuu tyii' tsu coon¹³ la joon 'inlíi¹³ tsá² niga'ii¹²¹mo ángeles inuu tya'a xufiin¹³ jo ñii¹in.

³Untii¹³du¹-'oo' 'in tsá² taai²¹² 'nuñ¹³ lawa'a taa²'moo' coon¹³on jon. Untii¹³du¹-'oo' 'in tsá² 'in gajmeel¹²¹ tsá² tsu 'naa'oo' jon líi¹'naa' tsá² sá² moo¹ taai².

⁴'Joo²¹oo' 'e cui¹² cwoo²¹ tsá² joon 'e tyú²-u 'e jmá²a tsá² 'ee jmá²a jii¹³ coon¹³ 'oo²¹²o tsu ijmaa¹a Dios 'ii¹²¹ tya' tsá² wana 'lá²a tsá² la jo mo cui¹² cwoo²¹o joongi tya' 'in 'lá²a coon¹³ tsami² tya' tsá² xeei¹²¹.

⁵Jo cwo¹'ii²¹-'oo' cuu² 'áai¹³ joon jmaa²'aa' jløø¹³'naa' coon¹³ 'e sá² tyii' tsu Dios gajin¹²in: “Jii¹³ coon²¹ naa¹³ icuu¹³na tyii' joon jii¹³ coon²¹ jmi²¹² wa'a tuu²na 'naa'.” ⁶La joon jna', 'in jai¹² líi²¹ Cristo, lí²-i fáa³'a jo cu¹²-tsi':

Ñá'ñu¹'u' 'in uncoon¹³ jna. Jo 'goo¹²¹oo jii¹³xu 'e gó² lí² jmá²a tsá² tyiia.

⁷Untii¹³du¹-'oo' 'in tyu¹² to² jee²¹² 'naa', 'in cwo¹ 'naa' 'e júu³ tya' Dios. 'I²du¹-'oo' xiiala ngí¹ 'in tsá² do joon tsáa²mo-'oo' la tsáai¹-tsi' ido.

⁸In Jesucristo do coon²¹ líi¹ tyií² joongi jmi²¹² no joongi coon²¹ tøø²mo jo sisíi² coonti. ⁹Jo cwo² 'naa' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo² coon¹³ 'láai² nii² júu³ 'e sisíi². Tsu tyú²gi wa'a pí²-tsi' tsu 'wii¹³ 'iin²¹mo Dios jna' lagi tyu¹² 'in tsá² do to² 'e tyee³e', tsu 'e to² tyu¹² 'in tsá² do jo mo gauncoon¹³ jii¹³ jaain²¹ tsá².

¹⁰Pe jna' 'oo²¹o' coon²¹ fa¹ 'e xiia¹²¹ 'e jo tñi² døø²¹ 'in untsá² 'in gajmaa'a to² tsi inuu cwo¹ tsáai² do. ¹¹'In untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' tsá² Israel gacón² jmi¹ tya' joo¹²¹ 'in nijúin¹ inuu li nicwaa¹³gi 'áai¹ lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá². Pe moo¹ taai² 'in joo¹²¹ nijúin¹ do gajúun² li caluu li taai² tsá². ¹²La joon jon Jesús gajúun²mo li caluu jon ilí² tyí² tsaa² tya' tsá² coon¹³ jmi¹ 'Øø² 'ña'a. ¹³Moo²¹o' jon li caluu fuu²¹ tya' tsá²² Israel. Tsajøø²¹²'na' Jesús, cwol¹² cwofaa¹²¹a tsá² gó² tyi' la gafaa¹²¹a tsá² gó² tya'a. ¹⁴Tsu juncwii²¹ lo jo 'oo²¹o' coon²¹ goo²¹o' 'e taa¹²¹a coon²¹ tøø¹² pe naa²¹a' coon²¹ fuu²¹

ijó¹ mi licíin²¹gi. ¹⁵ Tsu 'wii¹¹³ joon 'ná¹-a un'goo²¹o' Dios Jmii²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi'. Joon 'e fa¹ 'e 'ná¹ cwó²o' li la li 'e júu³ fáa^{13a} mo un'goo²¹o' 'ii. ¹⁶ Joon jo un'íin²-'oo' 'e jmaa^{2aa} 'e tyú² jon'gi un'íin²-'oo' 'e un-coon¹³oon' 'in tsá² sityéin¹ jmii²¹² coon²¹ 'e sá² tyii' tsu 'elo 'e fa¹ 'e tí²-tsi Dios.

¹⁷ Jmaa^{2aa} 'núu¹³uun' 'in tyu¹² to² 'naa', jmaa^{2aa} 'jiiin¹³ la jin¹²in. Tsu 'in tsá² no 'áai² almas tyii' joon ñi¹o 'e 'ná¹ joon¹²on cwáain¹ coon¹³ Dios. Cwó²-'oo' 'e jogi tyaan²¹ to² 'e to² tya' 'in tsá² do, joon lí² líi¹i to² jløø¹³mo. Tsu la joon ili² tyú²gi tyi'naa'.

¹⁸ Fáa^{13aa} 'júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'í tsu ca níi³mo 'e saan²¹a'an, 'iin²¹²moo'o jmoo²¹o'o 'e tyú² coon¹²¹ jilaa¹²¹. ¹⁹ Cwomí²ii' tyani Dios 'wii²¹² tyiia wa'a cwó² Dios 'e 'yaa¹³na la jmoonoo.

Júu³ lí tséi¹

²⁰⁻²¹ Mii²¹i' 'wii²¹² tyii' tyani Dios, 'in jmaa¹a 'e tyú² seen²¹na', 'e uncoon¹³on 'naa' 'e naná² tyú² 'naa' 'e jmaa^{2aa} jilaa¹²¹ 'e tyú² jiiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon 'in Dios Jmii²¹ do gajmaa¹a jiiin¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo jee²¹² 'líi²¹². Joon Ña'ñu^{1u} Jesucristo líi¹i la líi¹ jaain²¹ 'in 'aa¹i joo'saa¹²¹ 'in feei¹gi. Joon coon¹³ jmi¹ 'øø²i gajmaa¹a jai¹² 'e júu³ ga'íi² Dios. Joon 'e júu³ do itaa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. Mii²¹i'í jon wa'a jmá²a Dios jee²¹² 'naa' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in coon¹³ 'ii²¹ tya' Jesucristo. jCwolí² jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Cristo coon²¹ tøø²mo! Amén.

²² Tsaru^{1u} 'mii³ii tyani²ii' 'e nuu²uun' coontun 'e júu³ cwáain^{1xu} 'e nigafo¹²oo lo. ²³ Jmóo³oo júu³ 'e tsaru^{1u} Timoteo nisiláa²mo joon wa jo líi¹¹ yatée³oo mi gó²oo yajóø²na 'naa'.

²⁴ 'Aa²¹²moo' fo¹²oo fú²uu' 'in tyu¹² to² 'naa' coon¹³ jileei¹²¹gi tsaru^{1u} 'in jai² líi²i. 'In tsaru^{1u} 'in néei¹ Italia síi²i jon 'aa²¹² 'naa'.

²⁵ Cwouncwaa¹³ Dios Jmii²¹ jileei¹²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹ in Santiago t^{hii}21 in jai¹² líi² Jesucristo

Síi¹i Santiago 'e jí² lo tya' tsá² Israel

¹Jna-a, Santiago, síi³na 'e jí² lo. Joon jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tya'¹² Dios joongi to² tya'¹² Ña'ñu¹u' Jesucristo. Síi³na 'e jí² lo tya' tsá² góo³oo 'in taai² jee²¹² tsá² seen²¹ li xiia¹²¹. Joon jna'o' líi¹na' jún² tya' 'in dyatúin² jóon¹on 'líi²¹² Israel.

Uncoon¹¹³ Dios tsá² 'e líi²¹²-tsi

²Jilee¹²¹naa', tsaru¹u', 'ná¹ jmaa²aa' jlø¹³naa' mi moo²oo' doñi¹ee fa'¹³. ³Tsu nee²o' 'e ee¹e' tsá² 'e la ja¹²mo líi²na' jú³ tya' Dios wa lí² itaa¹²¹-tsi' coon¹¹³ jilaa¹²¹ fa'¹³ 'e sá² tyi'. ⁴'Wii¹¹³ joon cwolijai¹²gi líi²naa' wana 'ee fa'¹³ seen²¹naa', jo cu¹²-oo'. Joon coon¹¹³ la joon icwo¹o Dios pi³ 'naa' itaa¹²¹-oo' doñi¹ee fa'¹³.

⁵Wana seen²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jo ñii¹ 'ee jmáa¹a seen²¹ fa'¹³ cwomíi¹ 'ido tyani Dios tsu cwo¹-o Dios tya' jileei¹²¹ tsá² 'in mí¹. Cwo²¹-o láai²gi lagi gamí¹ do joon jo jíi²-in-gi. ⁶Pe tyiin²mo 'áai¹ 'e jo¹o líi² tsá² 'e cwo¹ Dios jilaa¹²¹ 'e mí¹ tsá², li mí¹ tsá² 'e jo cu¹²-tsio. Tsu wana mií¹ tsá² cu¹²-tsi líi¹ la lí² jmi¹ñi¹ jnoó¹o coon²¹ tøø²mo. ⁷Tsu jileei¹²¹ 'in líi¹ la joon jo cwo¹-tsi wa'a 'i'i²¹² tya' Dios. ⁸Tsu jaain²¹ tsá² 'in túin² 'i¹-tsi jo lí² jmaa¹a canii².

⁹In tsá² tañí² jee²¹² tsaru¹u' 'ná¹-a un-jlø¹³mo yaai wa 'ee fa'¹³ seen²¹ tsu Dios nigajmee¹ 'ii 'e galíi¹ jóon¹ Dios. ¹⁰Joon 'in sá² cuu² jee²¹² tsaru¹u' 'ná¹-a jmáa¹a jlø¹³ 'i tsu galili¹³ jo cweei²¹ cu¹²-tsi coon¹¹³ cuu¹u tsu tsáa¹-mo-tsi Dios. Tsu cuu²o tsá² li la lí³, jo wóo² taa¹²¹a. Mí 'yee¹²¹ ñi¹ joon lityíi² 'áai¹, ¹¹joon lityuun²¹ 'mó² lí³ do joon xuu¹²¹ lí³ tya'a joon tyée¹mo 'e 'ya¹²gi tya'a. La joon líi¹ 'in sá² cuu² tsu joon ityé¹mo la 'íi²¹² ló¹ 'níi¹i.

Tyaa¹ Santiago júu³ xiiala taain²¹² tsá² juncwii²¹ jlø¹³mo fiin¹³ níi¹ wúu¹

¹²Jlø¹³mo 'áai¹ 'in tsañuu¹ 'in jmoo²o taa¹²¹a mo seen²¹ fa'¹³ joon jo joo¹²¹-tsi. Tsu 'wii¹¹³ la joon jo gatuu¹⁴ júu³ tya' Dios 'i'i²¹²mo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo 'e Dios Jmii²¹ ga¹¹² júu³ icwo¹

tya' jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii. ¹³Pe wa 'inlíi¹¹³ 'i¹-tsi jmaa¹a 'e gó² wa mo seen²¹ fa'¹³ jo cwo¹-tsi 'e Dios gjamaa¹a 'e 'i¹-tsi 'e gó² do. Tsu Dios jo 'i¹-tsi jmáa¹a 'e gó² jon'gi jmoo¹o 'e 'i¹-tsi tsá² 'e gó². ¹⁴'i¹-tsi tsá² jmáa¹a 'e gó² tsu 'wii¹¹³ jiin¹³ la joon tí²-tsi jmáa¹a. ¹⁵Joon tsu 'wii¹¹³ tí²-tsi jmáa¹a 'e gó² 'e joon 'e 'i¹-tsi jmáa¹a 'e gó² joon mi yuui¹¹³ joon 'nóo¹o tsaá². Joon 'e tsaá² do jmoo¹o 'e taa²mo 'in tsá² do Dios joon tsalín² li 'iin²¹²mo.

¹⁶Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo coon²¹oon' tóo² yaanaa'. ¹⁷Jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e 'ii¹³na' jó² fu ñu¹fú². Dios cwo¹o jna' jilaa¹²¹ 'e tyú², 'ii gjajmee¹ ñi¹ coon¹¹³ síi²¹ coon¹¹³ jileei¹²¹ núu¹. Joon jo líi¹¹² Dios la coon²¹ jmii²¹² la líi¹¹² ñi¹ coon¹¹³ 'in catyaa². ¹⁸Joon 'ii gacwo¹o jna' 'e líi²na' jóon¹on tsu la joon 'iin²¹²in. La joon gjamaa¹a mo jo¹o galíi²na' júu³ jai² tya'a. Joon jna' nifu la jee²¹² jileei¹²¹ 'in jai² líi² la jéei¹. Joon jlø¹³mo Dios 'wii²¹² jna'.

Cwáain¹ 'e tyú²-u 'e 'iin²¹²in Dios

¹⁹'Wii¹¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotyaa²aa' tyú² tyii' nuu²uu' la jmoono la jaain²¹ la jaan²¹naa' pe jo cwéei¹ fo¹²oo' jon'gi jmaa²aa' 'nii¹²¹-oo' ce tyíi². ²⁰Tsu jo jmoo¹o tsá² jilaa¹²¹ tyú² 'e tí²-tsi Dios mo 'nii¹²¹-tsi. ²¹'Wii¹¹³ joon taa²uu' jilaa¹²¹ 'e 'leei¹²¹ tsá² coon¹²¹ jilaa¹²¹ 'e gó² joon cwo¹ii¹³naa' coon¹²¹ ce tún¹ 'e júu³ ganuu²uun'. Tsu coon¹¹³ 'e júu³ do itiin¹³naa'.

²²Pe cwojmaa²aa' jon' wa' jiin¹¹³ nuu²uun' la to² tyú² júu³ do joon jo coon¹²¹ tóo² yaanaa'. ²³Tsu 'in tsá² 'in nuu¹o 'e júu³ do pe jo nuu¹³un líi¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in jóø²i 'ña'a tsi coon²¹ 'u'. ²⁴Coon²¹ cata jóø²i 'ña'a joon cwo¹ii¹³ ngóo¹-o joon tsifu 'ín²mo-tsi xiiala 'íi¹ do. ²⁵Pe jileei¹²¹ 'in jo 'ín¹-tsi jilaa¹²¹ 'e nuu¹un joon coon²¹o cwáain¹³ jiin¹³ la to² tyú² júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o láai² tsá² joon jo taa²u jmoo¹o to² tyú². 'A jlø¹³mo líi¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o.

²⁶Wana 'inlíi¹¹³ líi¹ 'e jmoo¹o la to² tyú² Dios pe jo lí² tyú² to² nisi¹¹² 'e faa¹²¹a, coon¹²¹ 'ña'a tóo². Jo 'ee to² 'íi³in jilaa¹²¹ 'e jo¹² líi². ²⁷Wa'a 'iin²¹²naa' jmáa²aa' jilaa¹²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios Jmii²¹ 'e 'ná¹-a uncoon¹³oon' xuui²¹² tsa¹ñí² coon¹¹³ 'yiaa¹ñí² jilaa¹²¹ fa'¹³

'e sá² tya'a. Joon jo un'laai¹¹ yaanaa' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jmoo'o tsá².

2

Jo tseen²¹ wa'a jmoo'o tsá² jmai¹² tyiin¹ jee²¹² tsá²

¹Ru¹¹'u', 'in tsáai¹-tsi Ña ñu¹¹'u' Jesucristo 'in 'yei¹²gi 'áai¹, jo jmaa²aa' jmai¹² tyiin¹ tsá². ²Wana taa²¹jee²¹² 'naa' li sicaan²¹naa' gáí¹ tsá², jaain²¹ tsá² 'yu ñi³ cwanáa¹ un-ñi²¹² cwoo²¹⁰ joon tyi¹²¹ siin¹¹³in 'e tyú². Joon 'in jaain²¹gi tyi¹²¹ siin¹¹³in 'e gó². ³⁻⁴Jo unjiin²gíi' coon²¹ 'ii¹³gi 'in tyi¹²¹ siin¹¹³ tyú² lagi 'in tyi¹²¹ siin¹¹³ 'e gó². Wa fuu²uu' 'in tsá² sá² cuu² do: "Ní²ta'a lo li tyú²", joon wa fuu²uu' 'in tañí²in do: "Jaan² lo", si fuu²uu' 'ee: "Ní², ni 'wó² lo", un'goo²¹gíi' 'in jaain²¹ do lagi 'in tañí²in. Joon wa jmaa²aa' la joon jmaa²aa' jmai¹² tyiin¹ tsá². Joon jo jmaa²aa' 'ii¹²¹ røø²¹.

⁵Ru¹¹'u' 'in 'iin²¹²na, nuu²uu' 'e fo¹³oo lo: Dios nigatyii¹³in 'in tsá² tañí²in taain²¹² juncwii²¹ lo ilí²in lawa'a tsá² sá² cuu² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jo¹¹ líí². Joon 'ii¹²¹mo lawa coon²¹ 'e gatí²¹ 'e tsataa²¹ li tyú¹² Ña ñu¹¹'u' Dios Jmii²¹ to² la júu³ ga¹¹² Dios Jmii²¹ ilí² tya' jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii. ⁶Pe 'naa'gíi' lawa'a 'ee¹moo' 'in tsá² tañí²in do pe tsáa¹mo-'oo' 'in tsá² sá² cuu² 'in tyu¹²u to² 'naa'. 'In tsá² sá² cuu² do, 'ii 'in jée¹i 'naa' tyani tsaa¹to², ¿ja jo¹¹? ⁷Joon 'ii 'in faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Jesucristo. Joon 'naa' jo¹¹o líí²naa' Jesucristo.

⁸Wana la jai¹² iuntiin¹³naa' jiin¹³ la to² tyú¹² Jesucristo 'ná¹-a un'nee²¹²naa' jilee¹²¹ tsá² coon²¹ røø²¹, la 'in 'oo'o cuu² tiin¹³ lagi tsá² tañí²in. Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²: "Jmaa²a 'iin²¹²u'un tsaruu²¹¹u lawa'a 'woo²¹¹o." ⁹Pe wana jo tsáai¹-oo' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'e ga'naa²aa' tsaa² joon gaun'lee¹²¹mo yaanaa' tyani Dios. ¹⁰Tsu wana gajmaa¹a tsá² jilaa¹²¹ to² 'e tyú¹² Dios pe fiin¹³ coon²¹ naa¹³ tsaa² ijmaa¹a 'lee¹²¹i galáa'a 'íi¹ lawa'a jo 'ee jmaa'a jiin¹³ coon²¹ to² tyu¹² Dios. ¹¹Tsu Dios gajin¹²in: "Jo foo¹³¹o tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹." Jin¹²o jon: "Jo jnga'u'un tsá²." Joon jiin¹³ jo foo¹³¹o tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹ pe wana gajnga'u'un tsá² ga'laa²¹²a tya' Dios, jo galinuu¹³'un 'ii¹²¹ tya'a. ¹²Wii¹³ joon ngíi²'i, fo¹²oo' la jmoo'o tsá² 'in galáa¹² Dios 'e jo ngíi¹gi 'noo'o tsaa². Tsu coon¹³ la joon ijma¹ Dios 'ii¹²¹ tyii'. ¹³Tsu jilee¹²¹ 'in jo

mo jmaa¹a feei¹¹-tsi 'wii²¹² tya' tsá² xeei¹²¹ la joon jon jo fee¹¹-tsi Dios tya'a mi jmáa¹a Dios 'ii¹²¹ tya'a. Pe 'in nigajmaa¹a feei¹¹-tsi ijmaa²¹ jon Dios feei¹¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² no mi tí² 'ii¹²¹ tya'a.

'In jin¹² 'e ja¹²mo líí² Dios 'ná¹ jmáa¹a jon 'e tyú¹²-u

¹⁴Tsaru¹¹'u', jo 'ee to² 'íi³in wa'a jin¹² tsá² 'e tsáa¹-tsi Dios joongi jiin¹³ coon²¹ 'e tyú² jo jmoo'o. ¿Ti líí²naa' itiin¹³in 'in tsá² do? ¹⁵⁻¹⁶'I'du¹-oo'. Wa jaain²¹ tsá² sii¹²¹i tsaru¹¹'u' 'in sityéein¹ jmií²¹² siin¹¹³in joongi 'íi¹, lí¹ jin¹²o: "Cøø¹²xu'u tyú²-u joon jo lí¹²¹i cwí²." "Áai¹du' jmaa²." Pe joon jo 'ee gacwo¹'o 'ido jiin¹³xu. Coonti jo 'ee to² 'íi³in júu³ tya'a. ¹⁷La joon lí² coon¹³ tsá² 'in jin¹² 'e ja¹²mo líí² júu³ tya' Dios joon jo jmoo'o 'e tyú² la jmoo'o 'in jai¹² líí². Jo 'ee to² 'íi³in 'e jin¹²in 'e jai¹² líí² júu³ tya' Dios.

¹⁸La cun¹ jo ngáa¹mo isii²¹ tsá²: "Líin²mo jiin¹³ 'e jai¹² líí²na Dios, jo 'ná¹ jmáa³aa 'e tyú² 'e tiin¹³na. Pe 'nu-u fo¹²¹o 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² 'e tyú²-u" jon. Joon ifo¹²oo 'in jaain²¹: 'E¹³du' jna 'e jai¹² líí²u xufiin¹³ jo jmoo²¹⁰ 'e tyú² joon jna-a i'e¹²⁰o 'nu 'e jai¹² líí²na coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú² jmóo³oo. ¹⁹'Nu-u, ja¹²mo líí²u 'e jaan²¹mo Dios seein²¹ joon tyú²-u la joon pe ca jilee¹²¹ 'in 'líi¹³ líí² la joon, joon jlee¹in 'goo¹²¹o. ²⁰¿Ti jo 'øø¹²¹-o'o 'e jo 'ee to² 'íi³in jilaa¹²¹ 'e jai¹² líí² tsá² wa mo jo tyaa¹-tsi 'ii 'e jmáa¹a 'e tyú²? La líí¹ tsá² caa²¹²mo líí¹i. ²¹Tyú² ñí²i 'e Dios ga¹¹² júu³ 'e 'líí²¹² tsafeei¹¹ tyi' Abraham jaain²¹ tsá² tyú¹mo. Joon Dios ga¹¹²¹mo 'e gajmaa¹a 'líí²¹² tsafeei¹¹ tyi' Abraham mo gacwoo¹i lawa coon²¹ fa¹¹ 'in jóon'on do 'in sii²¹ Isaac. ²²Liñ¹²¹'i 'e coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹a Abraham do ga'e¹o xiala jai¹² líí². Joon coon¹³ la joon gauntsiin¹ jilaa¹²¹ 'e jai¹² líí² coon¹³ 'e gajmaa¹a do. ²³Coon¹³ la joon gatsín¹ la gajin¹² jí² tya' Dios: "Ja¹²mo galíí² Abraham ijmaa¹a Dios jiin¹³ la gajin¹²in, joon tsu 'wii¹³ ja¹²mo galíí²i, ga¹¹² Dios júu³ 'e jo 'ee tsaa² røø¹²¹gi. Joon 'e jí² tya' Dios jin¹²in 'e Abraham do galiseein²¹ tyú² coon¹³ Dios."

²⁴Joon coon¹³ la joon liñ¹²¹'i 'e Dios 'íí² júu³ 'e tyú²mo tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo'o jon'on jiin¹³ coon¹³ 'e jai¹² líí². ²⁵La joon

galí² coon¹³ Rahab, jaain²¹ 'yiaisangó¹, tsu Dios ga^{hí}2 júu³ 'e jo 'ee tsaa² røø¹²¹gi Rahab do coon¹³ 'e gajmaa¹ a cwáain¹ tya' 'in tsá² do 'in gasii¹ 'in Josué. Gaunjí² 'in Rahab do joon gauncoon¹³ o gacwo¹ 'hí¹ 'ido li' la xii¹²¹a. ²⁶Ní²oo' wa jo 'yugi alma tyi' cuerpo tyi' 'in 'líi²¹²mo', la joon jon wa jo jmoo¹ o tsá² 'e tyú² jo 'ee to² 'íi³ 'in jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi². Jo tsacwaa¹ a coon¹³ Dios coon²¹ tøø¹².

3

Jo moo¹ jéei¹ unnisi¹³ tsá²

¹Tsaru¹u', jo cwoo¹³ 'oo' 'e líi² 'in 'naa' tífo¹² fúui¹ 'e 'ee²ee' júu³ tyú² tya' Dios. Tsu ñí² 'naa' 'e jileei¹²¹ 'in 'e¹² tsá² fee¹gi tsaa² tya' a ilisá² wana jo untiin¹²¹in júu³ tya' a 'a 'ee¹ do. ²Joon jile¹ 'e li' un'lee¹²¹na' 'áai' joon wana jo un'laai¹³ tsá² yaai coon¹³ jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹a jo un'leei¹³ 'ña' a coonti. Tsu wana lí² cwo¹ tsá² cwáain¹ yaai 'e faa¹²¹a jmai¹² 'e tyú²-u, joon jmoo¹ o jii¹³ 'in 'e tyú²-u jon. ³Taan¹an¹ 'nii²¹² ní¹ cwa² 'e jmáa¹ a nuu¹²¹un joon coon¹³ la joon tyu¹u' to² la tøø¹² cwa² do. ⁴Cón²duu' cwáain¹ xiia la tyu¹² tsá² to² coon²¹ barco fee¹. Fiin¹³ fee¹ 'áai' 'e barco do joon 'gøø¹¹³ 'áai' 'e tyí² 'e 'la²a 'in tyan¹ barco do tyaan¹ ngóo¹-o xiiáli¹ 'iin²¹²in coon¹³ coon²¹ 'mó² pi¹³ li jii¹in. ⁵La joon lí² jon unnisi¹³ tsá², pi¹³ 'áai' pe lí² jmáa¹ a coon²¹ 'e fee¹. Coon²¹ moo¹²¹ fee¹ lí² jún¹ tsá² coon¹³ coon²¹ jí² pi¹³. ⁶Joon la lí² coon²¹ jí² pi¹³ lí² unnisi¹³ tsá². Unnisi¹³ tsá² jo moo¹ jéei¹, yíia¹³ cataain²¹ cataan²¹ mo joon coon¹³ la joon un'leei¹²¹ tsá² yaai. Joon coon¹³ 'ii¹²¹ tya' li 'in 'líi¹³mo jmoo¹ o unnisi¹³ tsá² 'e 'wii²¹² mii¹³ seein²¹ tsá² ngoo¹ la li ngóo¹ jí² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jo to² tí². ⁷Lí²-i un'wó¹ tsá² tsi jileei¹²¹ joo¹²¹ tsi³ cwáa¹ coon¹³ mii¹³ coon¹³ joo¹²¹ taa² jmi¹ñi¹³. ⁸Pe jii¹³ jaain²¹ jo mo lí² tyu¹²¹ to² unnisi¹³ 'i. Jo tíi² 'yü unnisi¹³ tsá² 'e jmoo¹ o 'e gó². Joon 'e faa¹²¹a tsá² lí² lawa 'ootyí². ⁹Coon¹³ unnisi¹³ 'i un'goo²¹o 'Na¹ñu¹u' Dios Jmii²¹ joon coon¹³ unnisi¹³ 'i do faa¹³¹a júu³ 'laa¹²¹ tya' tsá². Joon lawa faa¹³¹a 'laa¹²¹ tya' Dios tsu Dios gajmee¹ tsá² 'e líi¹ la líi¹ 'i-i-o. ¹⁰Coon²¹ moo¹oo²¹ tsá² 'yeei¹²¹ júu³ tyú² joongi júu³ 'laa¹²¹. Tsaru¹u', jo tseein²¹ 'e faa¹²¹a tsá² jí² tún² 'ii¹³. ¹¹Cón²duu' cwáain¹.

Jo ja lí² 'yeei¹²¹ jmii²¹ tyú² coon²¹ li 'yeei¹²¹ jmii²¹ ñii²¹. ¹²Tsaru¹u', coon²¹ 'mó² cwarí¹³ coon²¹ li' líi²naa', ¿ti lí² 'í¹ poo¹²¹? Owa coon²¹ wuunjøø¹³ 'ee, ¿ti lí² 'í¹ mi¹³ cwarí¹³ 'ee? Coon¹³ la joon jo lí² 'yeei¹²¹ jmii²¹ tyú² li 'yeei¹²¹ jmii²¹ ñii²¹.

Cwo¹o Dios tsá² jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e 'i¹-tsi
¹³Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa', jaain²¹ 'in 'øøi¹²¹-tsi 'áai', 'ná¹ jmaa¹ a 'ido 'e tyú² joon jo jmaa¹ a jloo¹³. 'Ná¹ ngi¹ 'ido 'wo²-tsi la tíi¹² ngi¹ 'in jmi¹-tsi. Tsu 'in 'øøi¹²¹-tsi la jai¹² jo jmoo¹ o jloo¹³. ¹⁴Pe jo foo²oo' 'e 'øøi¹²¹-oo' 'áai' wana tsiwúu¹naa' jon'gi wana 'iin²¹²naa' jmee²¹²naa' yaanaa' tsacøøi¹³. Tsu 'in 'øøi¹²¹-tsi la jai¹² jo jmoo¹ o la joon. ¹⁵Dios jo gacwoo¹ wa 'áa¹ a tsá² tsiwúu¹. Joon 'in 'øøi¹²¹-tsi la joon líi¹ lawa tsá² 'in jo cwii¹in Dios. Jmoo¹-o jii¹³ la 'iin²¹²in. Jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²in 'in 'líi¹³mo. ¹⁶Tsu mo jmoo¹ o tsá² fee¹ 'i 'ña¹ a joon jmoo¹ o tsá² mii¹³ 'e jee²¹² yaai jo 'ii¹²¹ ilisá² jee²¹² 'ii joon ilisá² jilaa¹²¹ 'e gó². ¹⁷Dios cwo¹o tsá² jii¹³ 'e tyú²-u 'e 'øøi¹²¹-tsi. Joon jileei¹²¹ 'in 'øøi¹²¹-tsi la joon jo un'leei¹²¹ yaai jee²¹² tsá², joon jmáa¹ a 'e jo to²o tsá² mii¹³. Jmáa¹ a jon inuu¹un 'ee faa¹²¹ a tsá² joon fee¹mo-tsi. Tyú²-u jmaa¹ a tya' jileei¹²¹ tsá². Jo lí² tún² júu³, jmai¹² coon¹²¹ tún²-un jmoo¹ o. ¹⁸In jmoo¹ o 'ii¹²¹ røø²¹ jee²¹² tsá² iuncoon¹³ tsá² xeei¹²¹ 'e jmáa¹ a 'e tyú².

4

'In jai¹² líi² Dios jo lí² jmáa¹ a la jmoo¹ o
'in jo cwii¹ in Dios

¹Ifuu²¹²uu 'naa' 'e li' líi¹ 'nii²¹ 'naa' joon jmoo²oo' mii¹³naa' jee²¹² yaanaa'. Jmoo²oo' la joon tsu 'wii¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²naa'. Joon jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmoo¹ o lawa 'nii²¹ jee²¹² yaai. ²'In²¹²naa' coon²¹ 'e tyii' pe jo lí² 'e lí¹oo' joon 'wii¹³ jii¹³ 'in 'iin²¹²naa' jngaa¹³naa' ruu¹²¹naa'. 'Wii¹³ 'oo²oo' tsiwúu¹ tya' 'e 'oo¹o tsá² xeei¹²¹ tíi¹³naa' joon 'noo²oo' mii¹³ tsu jo líi²ii' tyaa²aa' tyú². Jo 'ii¹³naa' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²naa' tsu jo mii¹³ tyani Dios. ³Joon wa mo gami²ii' jo ñii²naa' tsu mii¹³ii' jii¹³ 'e 'yaa¹-oo'. Mii¹³ jii¹³ jilaa¹²¹ 'e suun²¹naa'. ⁴'Naa' líi¹naa' tsá² 'in ngatiui² Dios! ¿Ti jo ñí² 'naa' 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios? Jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in

liseein²¹ tyá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios. ⁵ ¿Tí 'i¹-oo' 'e jo 'ee to² t² 'e jin¹² jí² tya' Dios mo jin¹²in: "Áai¹ sún²in tsá² jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹?" ⁶ Pe Dios gauncoon¹¹³gí tsá² 'áai¹. La jin¹² jí² tya'a: 'Ee¹mo Dios jileei¹²¹ 'in jmoo¹o jloo¹³ pe uncoon¹¹³o 'in tsá² 'wéi¹. ⁷ Cwoo¹¹³-oo' jon 'e tyú² Dios to² 'naa'. Jo jmaa²aa' núu¹³uun' jiiin¹¹³ la 'iin²¹²in 'in 'líi¹³. Tyuu¹¹³naa' to² 'e tyú¹² 'in 'líi¹³, jo jmaa²aa'. Joon ijaan¹²o 'in 'líi¹³ do. ⁸ Mí²í¹ 'e uncoon¹¹³ Dios 'naa' tsu uncoon¹¹³o. Jo jmaa²gii¹ 'e gó² pe jmai¹² 'e tyá² jilee¹²¹ 'naa' 'in jmoo¹o 'e gó². Joon jileei¹²¹ 'naa' 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyú¹² Dios 'láa² 'wii²¹² jmáa¹a. ⁹ Cain¹² cwolíf²naa' 'wii¹¹³ tya' tsaa² tyii'. Seen²¹naa' xuii²¹²-oo' joon chí²í¹ 'wii²¹² tyii'. Joon jilee¹²¹ 'naa' 'in ngí¹³í¹ 'ná¹-a chí²í¹. Joon 'e jlø¹³moo' cwolíf² jiiin¹¹³ 'e xuii²¹²-oo'. ¹⁰ Cwo'wo²-oo' yaanaa' tyani Ña'ñu¹¹³u' joon isaa²21i 'naa' jlø¹³mo 'wii²¹² tyii'.

Jo 'níi¹³ 'naa' tsaru¹¹³u'

¹¹ Tsaru¹¹³u', jo foo²oo' 'laa¹²¹ tya' tsaru¹²¹naa' tsu jileei¹²¹ 'in faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' ruu¹²¹i faa¹²¹a 'laa¹²¹ jon tya' to² tyú¹² Ña'ñu¹¹³u' Jesucristo. Tsu 'ii gatyú¹¹³o to² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in tsá² ruu¹²¹i. Jo cwéi¹ tyii' jiiin¹¹³ 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa', 'ná¹ jmaa²aa' jilaa¹²¹ to² tyú¹² Ña'ñu¹¹³u' Jesucristo. ¹² Jiiin¹¹³ Dios lí² tyú¹² to² tsá². Jiiin¹¹³ 'ii-o jon ijmaa¹a 'ii¹²¹ tya' tsá². Jiiin¹¹³ 'ii lí² jmáa¹a tiin¹¹³ tsá² si untyée¹ 'ee. Joon, ¿'iin²¹²naa' 'e 'níi¹³ 'naa' tsaru¹¹³u'?

Jo ñí¹³ 'naa' 'ee il² tsa²oo²¹ yíia¹

¹³ Nuú²duu' jileei¹²¹ 'naa' 'in jin¹² la lo: "Tsa²oo²¹ yíia¹ ní²ii 'e fuu²¹ náa¹ do joon taan²¹²na coon²¹ jiiin²¹ loo²¹²xuu¹ 'e 'níi³íi joon jnaa¹¹³xuu¹ cuu²." ¹⁴ Pe coonti jo ní²ii¹ 'ee il² tsa²oo²¹ yíia¹. Tsu, ¿'ee lí² juncwii²¹ tya' tsá²? 'E juncwii²¹ tya' tsá² lí la li coon²¹ jníi¹ fu taa¹²¹ ni 'wó². Taa¹²¹ catá² joon jeen¹²¹mo tún¹. ¹⁵ Tyú²gí wa'a foo²oo': "Wa cwoo¹ Ña'ñu¹¹³u' toon²¹o'lo joon jmoo²¹o'lo 'elo si 'edo 'ee." ¹⁶ Pe 'naa' jmoo²oo' jloo¹³ tsu líi²naa' 'e yaamoo' tyu¹²uu¹ to² juncwii²¹ tyii'. Joon 'áai¹ gó² la jmoo²oo' do. ¹⁷ Tsu jileei¹²¹ 'in ñi¹ 'e tyú² pe jo jmoo¹o, 'noo¹ 'ido tsaa² la joon.

5

Jo tiin¹¹³ tsá² sá² cuu² coon¹¹³ cuu²

¹ Nuú²duu' coon¹²¹ tún¹ jileei¹²¹ 'naa' tsá² sá² cuu²! 'Ná¹ tyii¹²-oo' joongi 'ná¹ oo²oo' lí xuii²¹²-oo' tya' jilaa¹²¹ wúu¹ imoo²oo'. ² Jo 'ee to² 'í¹³in jilaa¹²¹ 'e sá² tyii'. Joon lawa'a 'e joo¹¹³ cuu¹²¹u siin¹¹³ tyú² tyii'. ³ Lawa'a 'e 'yíia²¹ soo¹³ tya' jilaa¹²¹ cwanáa¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ cwataa²¹ tyii'. Joon tsu 'wii¹¹³ jo líin²-tsi cuu² 'e gasáa¹naa' do joon ityéé¹moo' coon¹¹³ cuu²uu' tsu jee²¹² catá² ijmaa¹a Dios 'ii¹²¹ tya' tsá². ⁴ Gatí² loocwoo¹o Dios júu³ tya' tsá² 'in nijmaa¹a to² tya' tsá² sá² cuu². In tsa¹leei¹¹³ do gajmaa¹a to² jee²¹² tyíia²¹ pe 'in tsá² sá² cuu² jo gaty¹ 'leei¹¹³ tya' 'in tsá² jmaa¹a to² tya'a. Joon Ña'ñu¹¹³u' Dios jmií²¹ ijmaa¹a 'ii¹²¹ tya' 'in tsá² 'in oo¹o cuu² do. ⁵ Gateen¹in juncwii²¹ coon¹¹³ jmai¹² 'e tyú²-u 'in tsá² sá² cuu² do. Gagø¹²¹o tyú²-u lawa joo¹²¹ núu³ 'e t² lí júuin². Joon gatí² jmií²¹² tya'a. ⁶ Ni'niíi¹ 'in tsá² sá² cuu² do tsá² tyúí¹ coon¹¹³ jmai¹² júu³ tajuu²¹. Joon nigajngaa¹¹²mo 'ido. Joon 'in tyúí¹ do jo lí² un'øi¹¹³ 'ña'a.

Taa¹²¹ jmaa²aa' ca mi jó¹ Ña'ñu¹¹³u' Jesu-cristo

⁷ Tsu 'wii¹¹³ joon, tsaru¹¹³u', tá² téein¹-oo' ca mi jó¹ Ña'ñu¹¹³u' Jesucristo. Ní²oo' 'e jileei¹²¹ 'in jmoo¹o to² ni cwoo¹¹³ 'wó² 'ná¹-a síjaan¹an coon¹²¹ tún² ce garoo²¹o 'e gajñii²¹. Síjaan¹o ca mi ngíi¹ jmá¹ jó¹ nífu. 'Ná¹-a síjaan¹o jon jmá¹ jó¹ lí tséi¹. Ngíi² joongi roo²¹ 'e nijñii²¹. ⁸ La joon 'ná¹-a síjaan²aan' coon¹²¹ ce tún² wa'a jo cwowín²naa' tsu t² lí jó¹ Ña'ñu¹¹³u' Jesu-cristo. ⁹ Tsaru¹¹³u', jo jmaa¹aa' tsaa² tya' tsá² xeei¹²¹, joon jo i'náa¹ lisá² 'ii²¹ tyii', tsu Ña'ñu¹¹³u' Jesucristo, 'in jmoo¹o 'ii²¹ inti² lí² jó¹. ¹⁰ Tsaru¹¹³u', coon²¹duu' cwáain¹ xiiala ngóo¹ 'in gafaa¹²¹a cwáain¹ tya' Ña'ñu¹¹³u'. Gangóo¹-o wúu¹ tya'a pe tsá² 'in ngí¹ coon¹²¹ tún¹ 'ii. ¹¹ Joon ñí²oo' 'e jlø¹³mo 'in nigajmaa¹a taa¹²¹ do. Nanuu²oo' xiiala gajmaa¹a Job taa¹²¹a. Joon ñí²oo' 'e tyú² gajmaa¹a Ña'ñu¹¹³u' tya'a mi yuii¹¹³ ganii²¹ wúu¹. 'Áa¹mo feei¹-tsi Ña'ñu¹¹³u' tyi', 'wo²-tsi 'ii.

¹² Pe nífu, tsaru¹¹³u', jo 'ée¹³naa' Dios jon gí 'ée¹³naa' ni 'wó². Tyú²gí tyii' wa jo 'ée¹³naa' coonti. Mo foo²oo': "Joon²", foo²oo' ilíi¹ tsá² 'e ja¹²mo júu³ tyii'. La joon jon mi foo²oo': "Ún²." Joon coon¹¹³ la joon jo ijmaa¹a Dios 'ii¹²¹ tyii'.

¹³ Wa seein²¹ 'in 'oo¹o fa¹'³ jee²¹² 'naa¹ cwofaa¹²¹a júu³ tyú². Wa seein²¹ 'in jløø¹³mo cwø¹øø¹ coon²¹ júu³ tyú² 'e untyúu¹i Dios.

¹⁴ Wa seein²¹ 'in líi¹³ tsatsaa¹¹³ jee²¹² 'naa¹ cwote¹²e 'in tsatsaa¹¹³ do 'in tsacøø¹¹³ jee²¹² 'in jai¹² líi² 'e faa¹²¹a 'ido 'wii²¹² tya'a joon 'e suun¹un aceite tya'a la lí² 'e gatyu¹² Ña'ñu¹u' to². ¹⁵ Joon tsu 'wii¹¹³ ja¹²mo líi² i'láa²mo. Joon Ña'ñu¹u' ijma¹ isiin¹¹³mo. Joon wana niga'noo¹o tsaa² joon 'íi²mo Ña'ñu¹u' tsaa² tya'a. ¹⁶ 'Wii¹¹³ joon jmaa²aa' 'naa¹ júu³ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsaa² ga'noo²oo', joon foo²oo' júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Coon¹¹³ la joon iun'láa²moo'. 'E júu³ tyú² 'e faa¹²¹a jaain²¹ tsá² 'in jo røøi²¹gi tsaa² tyani Dios lí² jmáa¹a coon²¹ 'e fee¹. ¹⁷ 'In 'líi²¹² tsagoo²¹o' Elías, 'in gafaa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios calií, líi¹i la líi¹i jna' joon mo gamii¹i tyani Dios 'e jo tsá² jmi¹ jo gangó¹ jmi¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ 'ni¹ jii²¹ tsi ca'no¹³. ¹⁸ Joon mo ngayuu¹¹³ joon gafaa¹²¹a júu³ tyú² joon gangó¹ jmi¹ tún¹ joon garoo²¹ 'e jñii²¹ tsá² tún¹.

¹⁹⁻²⁰ Tsaru¹u', wana tuu²¹ la jai¹² jaain²¹ jee²¹² 'naa¹ joon 'in xeei¹²¹gi uncoon¹¹³o 'e jaa¹²¹a-tsi cwoliñi² 'naa', 'in gajmaa¹a la joon galáa²mo jaain²¹ 'in røøi²¹ tsaa² fu¹ gó². Joon gauntiin¹¹³mo 'in tsá² røøi²¹ tsaa² do 'e jo tsáa¹a lí 'líi¹³. Joon 'láa²mo tsaa² tya' tsá² ga'in¹.

Jí² 'láa² 'wii²²¹² 'e gasii'in San Pedro tíi²ⁱ 'in jai²¹² líi²²¹² Jesucristo

Sii'in Tú³ 'e jí² lo tya' 'in taain²¹² li xiia'²¹
¹Jna-a, Tú³, 'in líiⁱ apóstol tya' Jesucristo, síi³na 'e jí² lo. Síi³na 'e jí² lo tya' jileei²¹, 'in gatyii¹³ in Dios 'in taain²¹² li xiia'²¹, 'in taain²¹² la caain²¹ li sii²¹ Ponto, Galacia, Capadocia, Asia coon¹³ Bitinia. ²Síi³na tya' 'in nigatyii¹³ in Dios Jmii²¹ jiiin¹³ la nigaⁱ-tsi la mo jéiⁱ. Joon nigaⁱ-tsi Dios 'e jméeⁱ 'naa' tsá² tya'a cwáain¹ tya' Espíritu tya'a 'e linúu¹³ uun¹ joon 'e untyúu¹ 'naa' coon¹³ jmi¹ 'øøⁱ Jesucristo. Cwocwo¹² gi Dios 'naa' fo¹² feei¹ tyii' joon 'e seen²¹ naa' tyú²-u.

'In jai¹² líi² Cristo 'i'-tsi icwaa¹ coon¹³ 'ii fu ñu¹ fú²

³Cwocwo²¹⁰ 'maai¹³ Dios Jmii²¹, 'ii Jmii²¹ Ña¹ ñu¹ u' Jesucristo. Joon tsu 'wii¹³ jeei¹-tsi tyi' 'áai¹ gacwo¹⁰ 'e galiseen²¹ na' tún¹ 'e sijaan²¹ an¹ 'e tyú² mo gajmaa¹ a jiiin¹ Jesucristo jee²¹² líi²¹². ⁴Joon coon¹³ la joon 'ii¹³ moo' coon²¹ tyíia³ 'e jo tyéi¹ tyii' 'e niga¹ maa' Dios tyii' fu ñu¹ fú². Joon 'e tyíia³ do jo lí² li'leei²¹ jon¹ gi tsáai¹. ⁵Si¹ mo¹² o tya' jileei²¹ 'naa' 'in un¹ øø¹ i¹ Dios tsu 'wii¹³ ja¹² mo líi² naa'. Iun¹ øø¹ i¹ Dios 'naa' ca mi 'ii¹³ naa' 'e tiin¹³ naa'. Naná¹ tyú² joon i'ee¹ Dios mi tí² jiiin²¹ li tséi¹.

⁶'Wii¹³ joon jmaa² aa' jlø¹³ naa' xúfiin¹³ moo² oo' wúu¹ coon²¹ sii¹³ coon¹³ 'láai² nii² fa¹ f³. ⁷Joon 'e fa¹ f³ 'e seen²¹ naa' nano li la li coon²¹ jí² 'e untyú² tsá² cwanáa¹ coon¹³. Joon 'e jai¹² 'e líi² naa' tyiin² gi lagi cwanáa¹ 'e tyéi¹. Pe coon¹³ 'e fa¹ f³ do iuntyú² Dios jilaa²¹ 'e jai¹² líi² naa'. Joon mi cwo¹¹ naa' tyú²-u jilaa²¹ 'e fa¹ f³ do 'in Jesucristo, mi jó¹ tún¹, icwo¹² o 'naa' 'e tyú¹-unaa'. Joon 'ii¹³ naa' 'e 'ya¹² gi tya'a joon iun¹ goo²¹ o tsá² 'naa' la un¹ goo²¹ o tsá² 'ii.

⁸Fiin¹³ jo mo ñii² 'naa' Jesucristo 'iin²¹² moo' 'ii joon jlø¹³ moo' 'e jiiin¹³ jo ñí²ⁱ xiiala foo² oo' jlø¹³ moo'. Joon róøⁱ² jilaa²¹ 'e jlø¹³ naa' líi² naa' 'e 'ya¹² gi 'e sá² ñu¹ fú². ⁹Joon jlø¹³ naa' tsu 'wii¹³ i¹ 'ii¹³ naa' 'e tiin¹³ naa' 'wii¹³ galijai² galíi² naa'.

¹⁰Joon 'in tsá² 'in gacwo¹¹ júu³ tyú² tya' Dios ca líi²¹² gafaa²¹⁰ o tya' xiiala itiin¹³ naa'

Dios. Joon gacwo¹²-tsi 'ido untsáa¹ a joon gamíi¹⁴ xiiala ilf². ¹¹Ga¹ naa¹²¹ 'i in tsá² si 'ee jiiin²¹ 'ee 'e faa^{121a} 'in Espíritu tya' Cristo mo gajmaa¹ a júu³ 'e na¹ níi²¹² Cristo wúu¹ joon i¹ 'ii¹²¹ 'e 'ya¹² gi tya'a. ¹²Pe Dios gajmaa^{12a} a júu³ 'in tsá² do 'e jon'on tya' 'ii 'e júu³ do pe tyijna'o'. Joon 'in cwo¹ júu³ tyú² nano coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² 'in Dios gasii'in fu ñu¹ fú², 'ii-i jma^{12a} 'naa' júu³ 'e cwáain¹ do. Joon 'in ángeles 'iin²¹² in 'áai¹ litsáai¹-tsi 'e cwáain¹ do.

Gatø¹ø Dios 'e seen²¹ tyú¹-u mo 'in jai¹² líi² 'ii

¹³'Wii¹³ joon tyaa¹ aa' tyú² tyii', 'í¹ du¹ 'oo'. Coon¹²¹ tún² seen²¹ naa'. Cwolii²¹ oo'. Cwolijlø¹³ moo' jilaa²¹ fo¹ feei¹-tsi i¹ 'ii¹³ naa' mi jnéi¹ Jesucristo. ¹⁴Jmaa² aa' la jmo¹ o xuui²¹² 'in nuu¹³. Jon'on seen²¹ naa' jmaa² aa' jilaa²¹ 'e gó² 'ii²¹² naa' la gajmaa² aa' la nu¹ gi ilicwii¹ naa' Dios. ¹⁵Pe seen²¹ naa' la seen²¹ 'in nigatø¹² 'naa'. Joon tyú¹ mo 'ii coonti. ¹⁶Tsu ní jí² tya'a 'e jin¹²: 'Cwoli¹ ee¹ moo' jilaa²¹ 'e gó² tsu jna¹ aa¹ oo jilaa²¹ 'e gó²."

¹⁷Joon ná¹-a ngíi² 'ii' tsa¹ goo¹²¹ 'oo' la 'ii²¹² taan²¹² naa' juncwii²¹ lo wana foo² oo' Dios: "Ñu¹ u", tsu 'ii jmo¹ o 'ii²¹ róø² tya' tsá² la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². ¹⁸Ñí² 'naa' 'e Dios gatyí² 'e láa² moo' jee²¹² coon²¹ juncwii²¹ 'e jo 'e to² 'íi³ in 'e gacwo¹¹ tsacøø¹³ tyi' naa'. Joon jo gatyí¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e tyéi¹ 'e la lí² cwataa²¹ sí cwanáa¹ 'ee. ¹⁹Gatyii²¹⁰ coon¹³ jmi¹ 'øø¹ i¹ Cristo 'e tyiin² 'áai'. Gatuun²¹ jmi¹ 'øø¹ i¹ la tuun²¹ jmi¹ 'øø¹ jaain²¹ joo¹ saa¹²¹ xuui²¹² 'e jo 'ee líiⁱ coonti 'e cwo¹ tsá² lawa coon²¹ fa¹. ²⁰Nigasi² mo Dios róø² coon¹³ Jesucristo 'ee ijmáa¹ a coon¹³ Jesucristo la nu¹ gi ijmáa¹ a juncwii²¹ joon 'wii²¹² tyi' naa' gajmaa¹ a liñ² 'naa' jee²¹² jiiin²¹ li tséi¹. ²¹Coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Cristo jo cu¹² gi 'oo' coon¹³ Dios tsu Dios do gajmaa¹ a jiiin¹ 'ido jee²¹² líi²¹² joon gacwo²¹ jilaa²¹ 'e 'ya¹² gi tya'a 'e jo cu¹²-oo' coon¹³ on coon¹³ jilaa²¹ 'e jai¹² líi² naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e sijaan² aan¹ 'e cwo¹² o jna'.

²²Joon tsu 'wii¹³ niganuu² uun¹ 'e júu³ jai¹² tya' Dios nigalityú¹ naa' 'e li'iin²¹² naa' 'in tsaru¹ u' la jai¹² cwoli¹ 'iin²¹² naa' la jaain²¹ la jaan²¹ naa' ce caain²¹-oo' 'e gauntyú¹ Dios. ²³Galiseen²¹ naa' tún² 'ii²¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios 'e li la lí jún² 'e jo tyéi¹ nii¹³. Galiseen²¹ naa' tún² 'ii²¹ tya' Dios jon' tya'

sáa³ jmi²¹ tsá² 'in júin¹. Joon coon¹¹³ júu³ tyú² tya' Dios do cwo¹⁰ Dios juncwii²¹ tyii' joon 'e juncwii²¹ do jo tyé¹. ²⁴La gajin¹² jí² do:

Jileei¹²¹ tsá² líi¹ la líi¹ níi²¹,
joon jilaa¹²¹ 'ya¹²gi tya'a li la lí³ tya' níi²¹
do.

Lityuun²¹ níi²¹ do joon xuu¹²¹ lí³ tya'a.

²⁵Pe júu³ tya' Na'ñu^{1u} taa¹²¹a coon²¹
tøø²mo.

Joon nigacwo¹ tsá² 'naa' 'e júu³ tyú² do tya'
xiiala jmaa¹ Dios tiin¹¹³naa¹.

2

¹Wii¹¹³ joon tú¹ 'naa' jilaa¹²¹ níi² tsii²¹²
wúu¹ 'naa' 'e líi²naa' joon jo cón² 'naa'
tsá² tóo², jo cwo¹⁰líin²naa' tajuu²¹ joon jo
suun²¹naa¹ 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹. Tú¹ 'naa'
jilaa¹²¹ júu³ 'atsaa²¹. ²La líi¹ yuun²¹ 'in
'iin²¹²in cuu¹²¹ tuu¹²¹ 'e lí² cwaain²¹ coon¹¹³
la joon joon 'naa' cwoli¹in²¹²moo¹ 'e júu³
tya' Dios 'e jo lí² caai¹²¹ 'e coon¹¹³ la joon 'e
li ñ²gii¹ xiiala itiin¹¹³naa¹ Dios. ³Tsu nigal-
itsáa¹mo-'oo' 'e la ja¹²mo jmo¹⁰o Na'ñu^{1u}
tyú² tyii'.

Líi¹ Cristo lawa coon²¹ cuun²¹² 'e
jiin¹¹in

⁴Nityéen¹naa' jon coon¹¹³ Ña'ñu^{1u} Jesús
icwo² 'naa' juncwii²¹ tyii'. 'Ii líi¹ lawa
coon²¹ cuun²¹² 'e nigapii²¹ tsá² co' lawa
'e jo tseein²¹. Pe tyani Dios líi¹ lawa
coon²¹ cuun²¹² 'e gatyii¹²¹ joon 'áa¹mo
tyiin². ⁵Joon 'naa' cwoli²naa' lawa cuun²¹²
'e jiin¹¹ 'e lí²-i jmaa¹¹³a Dios coon²¹ cwo¹ li
cwa²¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a. Joon coon¹¹³
la joon liseein²¹ coon²¹ poo²¹² untsá² 'in
jmo¹⁰o jiin¹¹³ to² tyu¹² Dios Jmi²¹. 'Ii¹²¹ tya'
Jesucristo cwo¹ 'ido fa¹¹ joon jiin¹¹³ 'ii-o lí²
cwo¹² Dios fa¹¹ jiin¹¹³ 'e lí² 'ii²¹in Dios. Joon
'e fa¹¹ do lawa 'e faa¹²¹o jilaa¹²¹ júu³ tyú²
coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² tyu¹² 'e jmo¹⁰o'. ⁶Tsu ni
jí² tyú² tya'a Dios 'e jin¹²:

Jna-a isáa¹³na fuu²¹ Sión jaain²¹ tsá² 'in
nityii¹¹³na ilíin² lawa coon²¹ cuun²¹²
tyú² 'e toon¹²¹ tsá² nífu mo jmo¹⁰o¹²
'nú¹.

Joon tyiin²mo 'ii.

Joon jilee¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jo 'e 'oo¹⁰ fa'ii²¹
tya'a, pe iun¹goo²¹ tsá² 'ii.

⁷Tsu joon tya' jileei¹²¹ 'naa' 'in jai¹² líi² 'ii
'áa¹mo 'yei¹²gi 'ii tyii', pe tya' jilee¹²¹ 'in jo
jai¹² líi² 'ii pe li lí¹ 'ii²¹ tyu¹²o to² la mo ngóo¹

'naa¹¹³mo. Ingí²mo 'ii jmaa¹ la lí² 'e jin¹² ni
jí²:

'E cuun²¹² 'e gapí² 'in tsá² jmo¹¹³ 'nú¹ li co¹²
jo 'ee to² 'í³in joon galíi¹mo la li 'e
cuun²¹² nífu.

⁸Galí² jiin¹¹³ la gajin¹² 'e jí² do:

Ilí² lawa cuun²¹² 'e tyuuiin¹¹³ tsá² 'e jmo¹⁰o
cii¹¹³ tsá².

Cii¹¹³mo 'in tsá² do tsu jo jmo¹⁰o nuu¹¹²un
júu³ tya' Dios. Tsa la joon gatyu¹² Dios to²
itsangíi² jileei¹²¹ 'in jo nuu¹¹³.

Xiiala líi¹ 'in gatyii¹¹³in Dios

⁹Pe 'naa', Dios gatyii¹¹³in 'naa' 'e líi¹naa'
tsá² tya'a. Gatyii¹¹³in 'naa' 'e líi¹naa'
coon²¹ poo²¹² untsá² 'in jmo¹⁰o jiin¹¹³ la
to² tyu¹² Dios. Líi¹naa' tsá² tya' Dios 'in lí²
jmaa¹³aa' tsá² júu³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Dios
'in nigatø¹ 'naa' 'e 'woo²naa' li nuu²¹ 'e
cwotaan²¹²naa' li jná² joo¹²¹ tya'a. ¹⁰'Naa',
la mo jéi¹ jo 'ee fuu²¹ li goo²oo' pe nano
líi¹naa' lawa'a tsagoo¹⁰ 'in tyu¹² Dios to². La
mo jéi¹ jo mo galí² 'e 'ii¹¹³naa' fo'fee¹¹ tya'
Dios pe nano niga'ii¹¹³moo¹.

Xiiala ndá¹ jmo¹⁰o 'in jai¹² líi² Dios

¹¹Tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²na, líi¹naa' tsá²
coon²¹ fuu²¹ 'in cwá² juncwii²¹ lo cata.
Mí³ii tyani²ii' cwoján¹ caai²¹ jilaa¹²¹ 'e gó²
'e 'iin²¹²in tsá² jmaa¹ a tsu jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in
tsá² jmaa¹ a ixé¹mo alma tya' tsá². ¹²Ngíi²ii'
'e tyú² coon²¹ tøø²mo tyani 'in jo cwii¹in
Dios tsu wa mo faa¹²¹a 'ido 'laa¹²¹ tyii'
'e líi¹naa' tsá² gó² inii²¹⁰ jilaa¹²¹ tyú² 'e
gajmaa¹aa' joon ifaa¹²¹a tyú² tya' Dios mi
tí jmi²¹² ifee¹²¹ Dios 'ii.

¹³Cwojmaa²aa' nuu¹³uun¹ 'in 'oo¹⁰ to²
'e jo lí² faa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹ tya' Ña'ñu^{1u}.
Cwojmaa²aa' nuu¹³uun¹ to² tyu¹² 'in tsaa¹⁰to²
tyii' 'in fee¹gi sí jmo¹⁰o joon jaain²¹ tsá²
'oo¹⁰ to² 'ee¹⁴ 'in tsaa¹⁰to² do gasii²in 'e 'e¹
wúu¹ jileei¹²¹ 'in jmo¹⁰o 'e tyú². ¹⁵Iin²¹²mo Dios 'e
coon¹¹³ jilaa¹²¹ tyú² 'e jmo¹⁰o' ilí² jmo¹⁰o'
ján¹ tii² jileei¹²¹ 'in tuuin²¹² jo 'øø¹²¹-tsi.

¹⁶Ngíi²ii' lawa tsá² 'in galáai² Jesús, 'in
jo 'ná¹-a jmá¹ jilaa¹²¹ tsi¹² tya' tsá² pe
jo jmaa²aa' 'e gó² joon mi yuu¹¹³ joon
foo²oo': "Jmo¹⁰o' jiin¹¹³ to² tyu¹² Dios tsu
naláa²mo jna'." Jmaa²aa' la tsi¹² jmá¹ tsá²
'in tyu¹² Dios to². ¹⁷Un'goo²¹⁰o' jileei¹²¹
tsá². Cwoli¹in²¹²moo¹ jilee¹²¹ tsá² 'in jai¹²

líí² Cristo. Cwoli'gøø¹²¹moo' Dios, joon un'goo²¹oo' 'in tsaa'to² nifu.

¹E'le Cristo jna' xiiala jmo²¹o' taa'²¹ mi moo²¹o' wúu'

¹⁸'Naa', tsá² jmo²¹o' to² in ihuu tsá², cwojmaa²aa' núu¹³uun' to² tyú² nífi¹¹i' coon²¹ tún² 'e tsáai¹-oo'. Cwojmaa²aa' núu¹³uun' 'in tyú¹ la joon jon 'in soo¹-tsi. ¹⁹Yaai¹-tsi Dios tyá' tsá² 'in nii²¹² wúu¹ 'e jo tíí² jo 'nii²¹²-tsi tsu 'iin²¹²in jmáa¹ la 'iin²¹²in Dios. ²⁰Pe wana jmo²¹o' tsá² 'e gó² joon 'e¹²e tsá² 'ii wúu¹ tyá' 'e gó² gajmaa¹a, ζ'ee to² 'íi³in wa nii²¹² wúu¹ joon jo 'nii²¹²-tsi? Pe wana gajmaa¹a tsá² coon²¹ 'e tyú²-u joon jo 'nii²¹²-tsi mo 'e¹²e tsá² 'ii wúu¹ tyá' 'e tyú² gajmaa¹a, 'yaai¹-tsi Dios tyá'a. ²¹Tsu 'wii¹³ joon gatø¹ø Dios 'naa' tsu Cristo gajmaa¹a lawa coon²¹ li² tyii' mo ganii²¹² wúu¹ 'wii²¹² tyii' 'e ná¹-a jmaa²aa' la gajmaa¹a. ²²Jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo ga'noo¹o, jon'gi jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo gacon¹²on tóo². ²³Joon mo gají²in tsá² 'ii jo gañii¹in jiin¹³xu. Joon mo ga'e¹²e tsá² 'ii wúu¹ jo gaton¹on fo¹¹-tsi 'in tsá² 'in ga'e¹²e 'ii wúu¹ pe 'e 'íi¹³ la 'e ñii¹ gatyaa¹ a cwo²¹o Dios jilaa¹²¹ tsu Dios 'in jmo²¹o 'ii¹²¹ røø²¹. ²⁴Cristo mo gáteen¹ tsá² 'ii tsaa' crúu¹³ 'na'o gatyí¹ tsaa² tyi' coon¹³ wúu¹ 'e ganii²¹ do. Joon gajmaa¹a la joon 'e jo tyu¹²gi tsaa² jna' to² pe 'e ilisáan³an' 'e tyú². Tsu naláa²moo' coon¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ 'e ganii²¹. ²⁵Tsu galí¹naa' lawa joo'saa¹²¹ 'in nigatuu¹ pe nano nigacií¹³oo' tyá' 'in 'aai²¹ 'naa', tyá' 'in un'øø¹¹ 'naa' 'e itíin¹³naa'.

3

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nicui² cwo²¹o

¹ Coon¹³ la joon jon 'naa', tsamí² 'in seein²¹ nuu¹ tyá'a, 'ná¹-a jmaa²aa' núu¹³uun' 'e coon¹³ la joon wa seein²¹ 'inlíí¹³ nuu¹ tyii' 'in jo jo¹¹ líí² júu³ tyá' Dios jo 'ná¹ foo²oo' pe jiin¹³ coon¹³ 'e tyú² jmaa²aa' iltsáa¹mo-tsi 'in nuu¹ tyii' do. ² Nuú¹ tyii' icon²¹ cwáain¹ xiiala ngii²ñi' coon¹²¹ tún² joongi xiiala un'goo²¹oo'. ³ Jo cu¹²-oo' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmaa²aa' 'e 'yei¹²gii' lagi xiiala tyá² tsamí² tyú² tyii¹ coon¹³ jilaa¹²¹ cwanáa¹ joongi coon¹³ mi² 'e tyí² tsá² 'ee. ⁴ Pe cwoseen²¹naa' coon¹²¹ tún² 'e tyú¹naa' li tsi, 'e seen²¹naa' wo²-oo' joongi jo cu¹²-oo' tsu jo tyé¹ jilaa¹²¹ 'elo. Joon tyani Dios 'áa¹mo tyiin² 'e seein²¹ tsá² la joon. ⁵ Tsu la joon líí¹i

'in tsamí² 'in seein²¹ cali², 'in líí¹ tsamí² tyá' tsacøø¹¹³ tyi', gatsaa¹-tsi Dios joon gajmaa¹a nuu¹²un to² tyú² nuu¹ tyá'a 'e jmé¹ 'ña'a 'yei¹²gi. ⁶ La joon gajmaa¹a Sara, gajmaa¹a nuu¹²un nuu¹ tyá'a Abraham, joon gajin¹² Sara: "Nuú¹ tyiia no." Joon líin²naa' jamí¹i Sara wa'a jmo²¹oo' 'e tyú² joon jo jmaa²aa' 'goo²¹-oo'.

⁷ La joon jon 'naa' tsá² seein²¹ tsamí² tyá'a, cwotaan²¹²naa' coon¹³ tsamí² tyii' lawa 'in øø¹²¹-tsi. Tsáa¹mo-'oo' tsamí² tyii' jiin¹³ la gatíi². Tsáai¹-oo' 'ido jon'on wa' 'wii¹³ 'e tsaa¹¹³gi lagi 'naa' pe tsu 'wii¹³ niga'ii²¹ fo'fee¹ tyá' Dios la ga'ii¹³naa'. Joon coon¹³ la joon jo sijñii¹³ júu³ tyú² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nii²¹ wúu¹

⁸ Coon²¹gi júu³ fuu²¹²uu 'naa' jilee¹²¹ 'naa'. Canii²mo 'i¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Fúu² cwolín²naa' ruu¹²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwo'iin²¹²moo' tsá² xeei²¹ lawa tsaruu²¹moo'. Cwoseen²¹naa' wo²-oo' la joongi tsá² jo jmo²¹o fee¹¹ 'na'a. ⁹ Jo jmaa²aa' 'e gó² tyá' tsá² 'in jmo²¹o 'e gó² tyii', la joon jon jo jii²¹²naa' tsá² 'in jii²¹in 'naa'. Li¹ cii¹²¹ jmaa¹aa' la jmaa¹ 'ido. Mí²ii tyani Dios 'wii²¹² tyá'a joongi foo²oo' 'e tyú² tyá'a, tsu Dios gatø¹ø 'naa' 'e 'ii¹³ 'naa' jilaa¹²¹ 'e tyú² tyá'a. ¹⁰ Jin¹² jí² tyá'a: Jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ 'yaai¹-tsi coon¹³ juncwii²¹ tyá'a, joon taa¹ tyú²-u la coon²¹ jmi²¹²; 'ná¹-a cwoun¹øø¹²¹ sii¹²¹ 'e jo cwofaa¹²¹ 'e gó², la joon jon loosii²¹² 'e jo cwo²¹ faa¹²¹ a júu³ tajuu²¹.

¹¹ Ná¹-a cwotuu²¹ jilaa¹²¹ 'e gó², joon cwocwo¹²-tsi 'e seein²¹ tyú² coon¹³ jilee¹²¹ tsá².

Joon cwocwo¹²gi-tsi.

¹² Tsu un'øø¹²¹ Na'nu¹u' 'in tsá² tyú¹, joon nuu¹o júu³ tyú² tyá' 'in tsá² tyú¹ do, pe 'nii²¹-tsio tyá' jilee¹²¹ 'in jmo²¹o 'e gó².

¹³ Jo 'in seein²¹ jiin¹³ jaain²¹ 'in lí² jmeei¹²¹ 'naa' wa cwo¹²-oo' jmo²¹oo' 'e tyú². ¹⁴ Tsu xufiin¹³ 'e¹² tsá² 'naa' wúu¹ tyá' 'e tyú² gajmaa²aa' jløø¹³moo'. Jo foo¹³moo' coon¹³ jilaa¹²¹ fo¹² toon¹²¹-oo', jo cu¹²-oo' líí²naa'. ¹⁵ Caa¹ jeen¹³naa' jilaa¹²¹ 'e gó² tsu Jesucristo jo 'ee to² sá² jmeei¹ 'e gó² joon nanaa²¹ tyú² tyii' jmáa¹³aa' tsá² júu³ jilee¹²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in linii²¹ 'e lí¹ 'e ijeen²¹naa'

Jesucristo. Jo foo²oo' coon¹³ júu³ jloo¹³ pe sá¹³naa' coon¹³ 'e un'goo²¹oo' Dios Jmii²¹.
¹⁶Cwoñí²ii' 'e jmai¹² 'e tyú²-u 'e nigajmaa²aa' 'e 'áa¹a fa¹i¹²¹ jileei¹²¹ 'in faa¹²¹a 'e gó² tyii' lawa tsá² gó²; 'in faa¹²¹a júu³ tajuu²¹ tya' 'e tyú² jmoo²oo' 'e líi¹naa' tsá² tya' Cristo.
¹⁷Tsu tyú²gi tyii' wa'a 'iin²¹²in Dios la joon 'e moo²oo' wúu¹ tya' 'e tyú² gajmaa²aa' lagi ñí²ii' wúu¹ tya' coon²¹ 'e gó² 'e nigajmaa²aa'.

¹⁸La joon galí² tya' Cristo mo gajúin¹ gatyii¹ tya' tsa² tya' tsá² coonti. In tsá² tyú¹ do gajúun²in 'wii²¹² tya' tsá² gó² 'e lí² 'ii¹²¹ Dios jna'. Gajnga²mo tsá² ngú¹ taan¹in pe gajjin¹o tún¹ 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹.
¹⁹Joon alma tya' ngacwoo¹ júu³ tya' Dios tya' 'in alma tya' tsá² 'in taai²¹² sijní¹³.
²⁰'Ii cali¹ jo mo gajmaa¹a nuu¹³un la 'ii²¹² gajmaa¹a Noé 'e barco tya'a. Jee²¹² jii²¹ joon fee¹mo-tsi Dios tya'a. Pe coon¹³ barco do xuu¹ gatiin¹³ coon¹³ jmií²¹ do, tí² jii¹³ jñéi².
²¹La joon jon jna' mo sáa¹na' jmií²¹ nano lawa'a 'e tiin¹³mo' coon¹³ jmií²¹ do. Mo saai²¹ tsá² jmií²¹ 'e jmií²¹ do jon'on wa' jan¹² 'la² toon²¹ caluu pe lawa coon²¹ lí² 'e nigami¹² 'in tsá² do Dios 'e un¹³ii² Dios 'e gó² 'e 'i¹-tsi 'wii²¹² nigajjin¹ Jesucristo.
²²Joon 'in Jesucristo do naganga²mo fu ñu¹²ú² joon gacwoo²¹ lí' caai¹ Dios Jmii²¹ lí tsáa¹. Joon 'ii-o tyu¹²u to² jileei¹²¹ ángeles coon¹³ jileei¹²¹ 'in 'oo¹o to² coon¹³ jileei¹²¹ 'in tyu¹² to².

4

Jmoo²oo' to² tyii' coon¹³ waa¹²¹ pi² 'e nic-woo¹ Dios Jmii²¹

¹'Wii¹³ joon, la mo ganí³ Cristo wúu¹ 'wii²¹² tyii' coon¹³ moo¹ táa¹i, la joon jon 'naa' ná¹ náa¹ tyú² tyii' moo²oo' wúu¹. Tsa jileei¹²¹ 'in niganí³ wúu¹ coon¹³ moo¹ táa¹i ní nigatuu²¹o jilaa¹²¹ tsa².
²Joon taan²¹²mo jon la tœi² 'e seein²¹ jii¹³ la 'yaa¹-tsi Dios joon jo 'iin²¹²gi jmáa¹a jilaa¹²¹ 'e nigatyuu¹³ Dios 'e la jmoo¹ tsá² catyaa² seein²¹ juncwii²¹.
³Tsu líin²mo jii¹³ la nagajmaa²aa' la mo jéi¹ 'e jmaa²aa' la tí²-tsi tsá² jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios. Tsa 'ii yaní¹i jmáa¹a jilaa¹²¹ 'e gó². Suun¹in jilaa¹²¹ 'e gó², ngí¹ to² 'in¹, tí²-tsi tsáa¹a lí náa¹ jmií²¹² 'un¹²un máa¹. Joon un'goo²¹o tsá² jileei¹²¹ dioses 'in jo jai¹² 'e jo tíi¹².
⁴Joon tsa'goo²¹-tsi 'áai¹ 'in tsá² do mo jo

sicaan²¹naa' coon¹³ 'e jmaa²aa' 'e gó² do coon¹³on. Joon faa¹²¹a 'laa¹²¹ tyii'.
⁵Pe 'in tsá² do ingí¹ coon¹²¹ tya'a tyani 'in niganáa¹ tyú² tya'a ijmaa¹a 'ii¹²¹ tya' 'in jii¹¹ lagí 'in najúuin².
⁶Tsu 'wii¹³ joon ganúu²un 'in tsá² najúuin² júu³ tya' Dios 'e xufiin¹³ najúun²¹mo ngú¹ taan¹in la júuin² jileei¹²¹ tsá², joon jii¹o tún¹ 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. Coon¹³ la joon jii¹ coon²¹ tœ²mo la jii¹ Dios.

⁷Nijatyéen¹mo 'ii¹²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e sá², 'wii¹³ joon cwongí²ii' coon¹²¹ tún² 'e cwo¹²-oo' foo²oo' júu³ tyú².
⁸Joon tyiin²gi la jee²¹² jilaa¹²¹ jo tã² 'naa' 'e 'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu coon¹³ la joon fee¹mo-tsi¹ tya' 'e 'láa²mo tsa² tya' tsá² xeei¹²¹.
⁹'Ii¹³naa' tsá² xeei¹²¹ inuu¹ tyii' 'yaa¹-oo'.
¹⁰Joon la joon la jaain²¹ la jaan²¹naa' uncoon¹³ ruu¹²¹naa' jii¹³ la 'ii¹²¹ tya' Dios 'e gacwo¹ Dios la jaain²¹ la jaain²¹. Cwoli²naa' lawa 'in náa¹ ni 'in tyú¹ tya' jilaa¹²¹ nii² 'e tyú²-u cwo¹²o Dios tsá².
¹¹Mo cwoo¹ tsá² júu³ tyú², cwo faa¹²¹ lawa jaain²¹ 'in faa¹²¹ júu³ tyú² tya' Dios. Joon wana unjii¹² tsá² tsá² xeei¹²¹ cwojmaa¹a coon¹³ 'ii¹²¹ 'e cwo¹ Dios 'ii. Tsa coon¹³ la joon jilaa¹²¹ 'e jmaa²aa' 'ii¹²¹ tya' Jesucristo ijmaa¹a feei¹gi Dios. Joon tí²mo Cristo jilaa¹²¹ 'ya¹²gi coon¹³ jilaa¹²¹ to² coon²¹ tœ²mo. Amén.

'In jai¹² líi² Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ coon¹²¹ ce tún²

¹²Tsarú¹u' 'in 'iin²¹²na, mo moo²oo' wúu¹ Dios jó² du 'naa' wana taa¹²¹-oo', 'wii¹³ joon 'i¹-oo' wa'a 'e tsa'goo²¹-oo' 'áai¹.
¹³Lí¹ jmaa²aa' jlœ¹³moo' tsu coon¹³ la joon moo²oo' coon²¹ sii¹³ wúu¹ la ganí³ Cristo wúu¹. La joon jon ijmaa²aa' jlœ¹³moo' 'áai¹ mi jne¹ 'e 'ya¹²gi tya' Cristo.
¹⁴Wana faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tyii' 'wii¹³ jo¹o líi¹naa' Cristo, tsá² jlœ¹³moo' 'naa' tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'in ngí¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'in 'yei¹²gi 'áa¹mo 'ii la 'yei¹²gi Dios Jmii²¹ 'ña'o. 'In tsá² do faa¹²¹ 'laa' tya' 'in Espíritu Tyú² do pe 'naa' un'goo²¹oo' 'i. Joon jo 'iin²¹²na wa'a moo²oo' 'naa' wúu¹ jii¹³ jaan²¹naa' coon¹³ 'e gó² nijmaa²aa'.
¹⁵Tsu 'wii¹³ joon 'iin²¹²na 'e jo jngaa¹²naa' tsá², jon'gi jmaa²aa' 'uun²¹, jon'gi 'noo²oo' mií¹³, jon'gi jmaa²aa' doñí¹ee 'e gó².
¹⁶Pe wana ní³ tsá² wúu¹ tsu 'wii¹³ jo¹o líi¹² Cristo jo cwo¹aa¹a fa¹i¹²¹, pe cwo¹o 'maai¹³ Dios tsu tsá² tya' Cristo 'ii.

¹⁷ Tṣu gati² jii²¹ 'e 'l'áa² 'wii²¹² jmáa¹a Dios 'ii¹²¹. Joon i'l'áa² 'wii²¹² coon¹¹³ 'in jai¹² líi² 'ii. Joon wa i'l'áa² 'wii²¹² coon¹¹³ jna¹ 'in jai¹² líi² 'ii, ǂ'ee ilí² coon¹¹³ 'in 'in jo mo galinuu¹¹²un júu³ tyú² tya¹ Dios? ¹⁸ Wa coon²¹xu-u itii¹¹³ 'in tsá² tyú¹ tyani Dios, 'ee ilí² coon¹¹³ 'in tsá² 'in jo tsaa¹-tsi Dios joon 'noo¹o tsaa². ¹⁹ Tṣu 'wii¹¹³ joon jileei¹²¹ 'in nǂ³ wúu¹ la gali'in²¹²in Dios 'ná¹-a jmaa²gi¹ 'e tyú² la ngóo¹ 'naai¹¹³ joon tyaa¹²¹a cwoo²¹o Dios alma tya'a. Dios gajmee¹ 'ii joon jo cuu¹²¹i Dios júu³ tya'a.

5

Cwoo¹ Tá³ cwáain¹ 'in jai¹² líi² Jesucristo

¹ Tṣu joon 'íi³ii júu³ tya¹ tsacøøi¹¹³ jee²¹² 'naa¹ joon jna-a jon jaain²¹ jee²¹² 'ii. Joon gamóo³-oo mo gangóo¹ Cristo wúu¹ joon sicaan²¹na coon¹¹³on 'e 'ii¹¹³na'a 'e 'ya¹²gi tya'a 'e tí² li jnéi¹. ²⁻³ 'íi³ jna júu³ 'e 'áa¹naa¹ 'in tsá² do 'in jai¹² líi² Dios 'in líi²naa¹ tsacøøi¹¹³ tya'a lawa 'in 'áai¹ joo'saa¹²¹. 'Ii¹¹³naa¹ to² 'yaai¹-oo' tsu la joon 'iin²¹²in Dios. 'Ii¹¹³naa¹ to² do jon'on wa'a jnaa²aa¹ cuu²pe ce caain²¹-oo'. Jo tyuu²uu¹ 'i to² 'ii²¹ 'in líi¹i tsá² tyii¹ pe jmaa²aa¹ lawa coon²¹ lí² tyú² tyani¹i. ⁴ Joon mi jnéi¹ 'in tyu¹² to² nifu i'ii¹¹³naa¹ coon²¹ corona 'ya¹²gi¹ 'e jo lifin¹³ la lí corona lí¹ mo¹³.

⁵ La joon jileei¹²¹ 'in xuui²¹²gi cwotyaa¹ yá² júu³ tya¹ tsacøøi¹¹³. Joon 'ná¹ ungo²oo' tsaruu¹²¹naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹ joon uncoon¹¹³oo', tsu jin¹² ni jí² tya¹ Dios: 'Nii¹²¹-tsi Dios coon¹¹³ 'in jmoo¹o jlloo¹³ yaai, pe uncoon¹¹³o 'in 'wéi¹.

⁶ Cwó¹i yaanaa¹ 'e tyu¹² Dios to² 'naa¹ tsu 'gøø¹¹³mo 'áai¹ 'ii joon la joon mi tí² jii²¹ tya'a ijméi¹ 'naa¹ tsafeei¹. ⁷ Tyaa²aa¹ cwoo²¹o Dios jilaa¹²¹ 'e ifee¹naa¹ tsu 'ii-o cu¹²-tsi 'wii²¹² tyii¹.

⁸ Cwongí²ii¹ coon¹²¹ tún², lí¹² jmaa²aa¹ tsu 'in 'líi¹³ 'naa¹²¹i tsá² 'e 'iin²¹²in untyé¹mo. 'Iin²¹²in jmáa¹a 'e 'fin²mo-tsi tsá² Jesucristo. Joon lawa 'yiaa¹tíi³ 'in ngi¹ to² 'oo¹o, la joon jon 'in 'líi¹³ ngi¹ 'naa¹²¹i 'in tsá² do. ⁹ Tíi¹moo¹ coon¹¹³on, taa¹²¹ jmaa²aa¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²naa¹. Cwoliñ²ii¹ 'e jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² la caain²¹ juncwii²¹ nii²¹ wúu¹ la joon. ¹⁰ Pe mi lí cii¹¹ni²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ coon²¹ sii¹³ Dios 'ña'a ijméi¹ 'naa¹ 'múui². Ijméi¹ 'naa¹ 'e tá² taain²¹²-oo' joon icwo¹² 'naa¹ p¹². Joon seen²¹naa¹ tá²

coon¹¹³ 'e jai¹² líi²naa¹. Joon Dios do cwo¹¹ 'naa¹ jilaa¹²¹ fo'fee¹i¹ joon 'ii do gatø¹ 'naa¹ coon¹¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyii¹ 'e 'ii¹¹³naa¹ 'e 'ya¹²gi tya'a 'e jo tyéi¹. ¹¹ Cwoli² tya'a jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi joongi jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ coon²¹ tøø²mo. Amén.

Júu³ lí tséi¹

¹² 'In tsaru¹u¹ sii²¹ Silvano gatoon²¹² júu³ 'e jí² lo. Joon cwáain¹ tyiia 'ii jaain²¹ tsá² 'in tsáa¹-tsi. Coon¹¹³ 'e jí²xu lo gamí³ii tyani²ii¹ joon jmóo³oo 'naa¹ júu³ 'e faa¹²¹ 'e jí²xu lo la jai¹² xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². Tá² téein²-oo' 'e júu³ lo.

¹³ 'In tsá² catyaa² 'in jai¹² líi² Cristo 'in taain²¹² Babilonia lo, 'in gatyii¹³in Dios jon, sii¹i 'aa²¹²moo'. La joon jon jin¹² Marcos 'in líi¹ lawa yuun²¹ tyiia. ¹⁴ Fee¹¹³naa¹ ruu¹²¹naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹ coon¹¹³ coon²¹ 'e tyú²-u.

Cwoseen²¹naa¹ tyú² jileei¹²¹ 'naa¹ 'in jai¹² líi² Cristo. Amén.

Jí² t̄i tún² 'e gasii'in San Pedro h̄i² 'in
jai² líi² Jesucristo

Sii'in Tú³ 'e jí² lo tya' 'in jai² líi² Jesús

¹ Jna-a, Simón Pedro, síi³na 'e jí² lo. Joon jmoo³oo la to² tyú² Jesucristo joon 'ii gasii'in jna 'e líi³na apóstol tya'a. Síi³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in jai² líi² la jai² líi³na. Joon 'áa¹mo 'ya²gi 'e jai² líi²na'. Joon tsu 'wii¹³ 'in tyú¹mo Dios coon¹³ Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹³na', ga'ii¹³na' 'e júu³ 'e jai² líi²na'. Joon fee¹mo-tsi tya' jilee²¹ tsá². ² Cwo²wo²gi Dios 'naa' fo'fee¹ tya'a joon cwoseen²¹naa' tyú² tsu nigalicwii¹mo' Dios coon¹³ Na'ñu¹u' Jesús.

Xiiala 'ná¹ ngi¹ tsá² 'in jai² líi² Jesús Jesucristo

³ Joon tsu 'wii¹³ nigalicwii¹mo' Dios, 'ii gacwo¹o jna' waa²¹ pí² tya'a jilaa²¹ 'e jmaí¹ to² tyi' joongi 'e seen²¹mo' tyú² tyani jilee²¹ tsá² 'wii¹³ tya' 'in gatø¹ jna' ga'ii¹³mo' jilaa²¹ 'elo. Joon gatø¹ jna' coon¹³ jilaa²¹ 'ya²gi tya'a joon coon¹³ 'e tyúu¹. ⁴ Joon coon¹³ la joon nigacwo¹o jna' júu³ 'e fee¹ joongi 'e tyiin². Joon coon¹³ júu³ ga'ii² do gali¹naa' la líi¹ Dios. Galaa²mo' jilaa²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹. Joon 'áai' sá² 'e gó² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e gó² 'i-tsi tsá². ⁵ 'Wii¹³ joon cwo²-oo' 'e un'láa¹naa' 'e jai² líi²naa' coon¹³ 'e ngí²ii' tyú². La joon jon un'láa¹naa' 'e ngí²ii' tyú² coon¹³ 'e ñi³-oo'. ⁶ Un'láa¹naa' jon 'e ñi³-oo' coon¹³ 'e tyuu²u' to² yaanaa'. La joon jon un'láa¹naa' 'e tyuu²u' to² yaanaa' coon¹³ 'e jmoo²oo' taa²¹a. Un'láai'gii' 'e jmoo²oo' taa²¹a coon¹³ 'e un'goo²¹gii' Dios. ⁷ Un'láai'gii' 'e un'goo²¹gii' Dios coon¹³ 'e iin²¹²naa' tsaru¹u'. Un'láai'gii' 'e iin²¹²naa' tsaru¹u' coon¹³ 'e iin²¹²gii²¹ Dios coon¹³ jilee²¹ tsá².

⁸ Wana jmoo²oo' jilaa²¹ 'elo joon un'láai'gii' jmaa²aa' ili'fi³mo to² 'e galicwii²naa' Na'ñu¹u' Jesucristo. Jo tsa'íi¹ juncwii²¹ tyii'. ⁹ Joon 'in jo jmoo¹o la joon líi¹ lawa tsá² tiui² 'in jo jnaa²¹ wiín². Ga'íi²mo-tsi 'e Dios ga'íi²mo tsaa² tya'a la mo jéi¹. ¹⁰ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u', cwo¹³-oo' litsáai¹-oo' 'e gatø¹ Dios 'naa' joon gatyii¹³in 'naa'. Joon wana

jmoo²oo' la joon jo jmi²¹² xuú²¹naa'. ¹¹ Coon¹³ la joon icwo¹ Dios ingii¹naa' jlø¹³moo' li tyu² Na'ñu¹u' Jesucrist to² coon²¹ tøø²mo. 'li jmoo¹o tiin¹³na'.

¹² 'Wii¹³ joon xüfiin¹³ ñi³oo' jilaa²¹ 'e jai² líi²naa' joon nasan²aan' tá² iin²¹²mogi untii¹³i-oo' jilaa²¹ 'elo. ¹³ Laa¹³ líi²na 'e tyú²-u 'e untii¹³i-oo' 'elo la jee²¹² seen²na ¹⁴ tsu ñi³oo' 'e tí² li jó¹ mó¹ tyiia jiin¹³ la júu³ ga'ii² Na'ñu¹u' Jesucristo. ¹⁵ Pe cwo¹³-tsii jmaa³aa jilaa²¹ ili² itii²-oo' coon²¹ tøø²mo jilaa²¹ 'elo mi yuui¹³ júun²na.

'In gan² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Jesucristo

¹⁶ Jo ga'e¹ee 'naa' júu³ 'e juuin¹-tsi tsá² 'e jo jó¹ mo gafo³oo cwáain¹ tya' 'ii²¹ tya' Na'ñu¹u' joon xiiala mi jó¹ tún¹ tsu coon¹³ unni²oo' ganée²naa' Na'ñu¹u' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a. ¹⁷ Ganée²mo'oo mo gauntyúu¹ Dios Jmi²¹ 'ii coon¹³ 'e 'ya²gi mo gafa²¹a coon¹³ jó¹ fu ñu¹fú² 'e jin¹²: "In lo-o yuu²¹ tyiia 'in iin²¹²na. Joon jlø¹³moo 'wii²¹² tya'a." ¹⁸ Jna'a ganuu²¹oo' 'e júu³ do 'e jó¹ fu ñu¹fú² tsu toon²¹oo' coon¹³ Na'ñu¹u' yuu¹³ 'e moo²¹ 'e cwaai¹³ do.

¹⁹ Gamoo²¹oo'oo' jilaa²¹ 'elo pe sá² goon²¹ 'e jmoo¹o 'e tsáai¹gi-tsi'. Tsáai¹gi-tsi coon¹³ 'e jí² gajmaa'a 'in gacwoo¹ júu³ tya' Dios calií. Joon jmaa²aa' 'e tyú² wa'a nuu²uun¹ coon²¹ tún² 'e júu³ do tsu 'e júu³ do lí² lawa coon²¹ jí² jná² joo²¹ li nuu²¹. Coon²oon¹ cwáain¹ 'e júu³ do ca ga'øøi¹²¹-oo' tyú²-u. Joon jilaa²¹ 'e øøi¹²¹-oo' ili²in lawa 'núu¹ 'áa³ 'in 'yeei²¹ mo 'aa²¹ jmoo¹ jná² joo²¹ tyii'. Tí² li 'yee²¹ ñi¹ 'e jma¹ jné² tyú². ²⁰ Cwoliñi³ 'naa' 'e wa'a 'ña'a tsá² jo lí² 'øøi¹²¹-tsi 'e jí² do 'e nigajmaa'a 'in gacwo² júu³ tya' Dios calií. ²¹ Tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gacwoo¹o 'in tsá² tya' Dios do 'ee 'e faa²¹a. Jo gafa²¹a 'in tsá² do 'ña'a.

2

Seen²¹mo tsá² 'in tí²-tsi júu³ tajuu²¹

¹ La galiseein²¹ tifo¹² tajuui²¹ jee²¹² 'in tsá² Israel calií la joon jon iliseein²¹ tifo¹² tajuui²¹ jee²¹² 'naa'. Joon 'uun²¹mo 'in tifo¹² do i'e² júu³ 'e tsaa¹³. Ca gali'e¹²mo Na'ñu¹u' 'in gatyí² tsaa² tya'a. Joon coon¹³ la joon 'e²e wúu¹ yaai. La jmoon¹ i'ín²mo coonti. ² Joon fúu¹mo itsaliín² coon¹³on la fu¹ gó² 'yuui². Joon 'wii²¹² tya' 'ii-o ifaa²¹a

tsá² 'laa¹²¹ tya¹ 'e fu¹ la jai¹². ³ Joon tsu¹ wii¹¹³ 'iin²¹² in 'in tifo¹² do cuu² 'áai¹ coon¹²¹ on 'naa¹ tóo² 'e jnaa¹ a cuu². Pe ningóo¹xü¹ 'e naa¹ tyú² 'ii¹²¹ tya¹. Nisijaan²¹ o fu taa¹¹.

⁴ Tsu¹ Dios jo ga¹ín² tsaa² tya¹ 'in ángeles do 'in ga¹láa¹ tya¹ a, gadyee¹¹² li 'ii²¹. Gataa¹¹² i too²¹ li nuu²¹ ca gati¹² 'ii¹²¹ i 'ín²mo. ⁵ Jon¹ gi ga¹ín² Dios tsaa² tya¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ calií. Gasii¹ in jmi¹ joon gaun-røøi²¹ coon¹¹³ jmií²¹ 'e juncwii²¹ lo li taain²¹² tsá² 'in jo 'iin²¹² in un¹'goo²¹ o 'ii. Jii¹¹³ Noé do coon¹¹³ 'in dyái¹ tsá² catyaaí² do jo gajuun² in. Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ xiiala seen²¹ tsá² tyú² tyani Dios líi¹ 'in Noé do. ⁶ Gatyü¹² o jon Dios to² 'a 'ín² fuu²¹ Šodoma coon¹¹³ Gomorra. Gasii¹ in coon²¹ jí² gacoo² o ca gali¹ fó² coonti. Gali¹¹ 'in tsá² do lawa coon²¹ li² tya¹ 'in tsá² gó² 'in liseein²¹ ciiin²¹ gixü. ⁷ Pe gatiin¹¹³ mo Dios jaain²¹ tsá² sii²¹ Lot jee²¹² 'in tsá² gó² ga¹ in¹. Gali¹ a¹ o Lot do jilaa¹²¹ 'e gó² jmaa¹ a 'in tsá² do. ⁸ Tsá² tyú¹ mo 'in Lot do. Joon gacwó² jee²¹² 'in tsá² fuu²¹ do galixuii²¹² tsi 'wii¹¹³ tya¹ jilaa¹²¹ jøø² o joon nuu¹ un¹ 'e gó² jmoo¹ o 'in tsá² do. ⁹ Nii¹¹ Dios xiiala láa¹ 'in tsaa¹ tsi 'ii jee²¹² 'in gó². Nii¹ o jon xiiala 'mée¹ 'in gó² ca tí² 'ii¹²¹ tya¹ a 'e nii²¹² wúu¹.

¹⁰ 'E¹ e Dios wúu¹ nifugi¹ 'in ngi¹ to² jmoo¹ o jii¹¹³ 'e gó² 'e 'i¹ tsi coon¹¹³ 'in 'eei¹¹ 'in 'oo¹ o to² tya¹ Ña¹ñu¹ u¹. 'In tsá² lo jo tsí¹ tsá² 'gó², jmoo¹ o jii¹¹³ la to² tyü¹² u¹ ña¹ a. Jo 'goo²¹ o coonti, faa¹²¹ a 'laa¹²¹ tya¹ 'in tíi²¹ un¹'goo²¹ o. ¹¹ Joon ca 'in ángeles jo cwoo¹ o tsaa² tya¹ 'in 'oo¹ o to² do pe cøøi¹¹³ gi¹ i lagi¹ 'in tsá² gó² do joon 'oo¹ gi¹ 'ii¹²¹.

¹² 'In tsá² do líi² in lawa joo¹ nuu²¹ 'in jo 'øøi¹²¹ tsi. Jmaai²¹ to² jii¹¹³ 'e saan¹²¹ mo tsá² joon jngaa¹¹³ mo tsá² 'ii. Faa¹²¹ a 'in tsá² do 'laa¹²¹ tya¹ jilaa¹²¹ 'e jo 'øøi¹²¹ tsi. Joon coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹ o ijúun² mo la júin¹ joo¹ nuu²¹. ¹³ 'I¹ i¹²¹ mo 'e gatií²¹ 'ii¹²¹ 'wii¹¹³ 'e gó² jmoo¹ o. Tí² tsi jmoo¹ o la 'woo¹ jmií¹ jii¹¹³ la 'iin²¹² in. Coon¹²¹ on 'naa¹ la 'ii²¹² taan²¹² naa¹ jmoo² o¹ jmií²¹². Faa¹²¹ a tsá² 'láai² tyii¹¹ wii¹¹³ 'e 'líi¹³ jmoo¹ o 'ii.

¹⁴ 'In tsá² do jo lí² jøø²¹ tsami²¹ jmai¹² 'iin²¹² in 'láa¹ a coon¹¹³ on. Jo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ o jmai¹² 'noo¹ o tsaa². Tíi² mo caain²¹ 'in tsá² tóin² tsi. Jmai¹² 'i¹ tsi 'iin²¹² in 'e sá² tya¹ tsá² xeei¹²¹. Tsá² 'líi¹³ mo 'ii joon 'ee¹¹ mo Dios 'ii. ¹⁵ Nigatuu²¹ o 'in tsá² do 'e fu¹ coon²¹ tsaa¹ joon ga¹² fu¹ gó². Jmoo¹ o la gajmaa¹ a

Balaam, jóon¹ o Beor. Tsu¹ 'in Balaam do gali¹ iin²¹² in jmaa¹ a 'e gó² 'e jnaa¹¹²¹ xü cuu². ¹⁶ Pe jaain²¹ bu¹³ gajii²¹ in 'ii coon¹¹³ jmií¹ tya¹ tsá² 'wii¹¹³ tsaa² tya¹ a. Joon gatyü¹² mo 'e gó² jmoo¹ o.

¹⁷ 'In tsá² gó² do líi¹¹ lawa li sá² jmií²¹ cwii²¹¹ 'e galityuun²¹. Jmoo¹ o 'e lawa¹ a faa¹²¹ o júu³ tyú² tya¹ Dios pe jon¹ la joon. Lawa jnií¹ tyuun²¹ líi¹¹ 'ido, roon¹ on coon¹¹³ tyí² 'e jnií¹ do pe jo jmi¹ jéei¹. Joon Dios ga¹ mée¹¹ coon²¹ li nuu²¹ gi¹ 'áai¹ tya¹ a. ¹⁸ 'In tsá² do faa¹²¹ a júu³ 'gøøi¹¹³ pe 'e jo 'ee to² 'ín³ coonti 'e faa¹²¹ a do. Joon coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹ tsi tsá² coon¹²¹ on tóo² 'in tsá² nigaláai² no o tá² jee²¹² 'in tsá² jo nii¹¹ la jai¹². ¹⁹ Jin¹² 'in tsá² do 'e lí² láai² tsá² xeei¹²¹ pe 'ii o líi¹¹ tsá² 'leei¹¹³ tya¹ 'in gó². Tsü doñi¹ ee ngi¹ tsá² to² jmoo¹ o 'e 'iin²¹² in coon¹¹³ 'e joon 'ii¹²¹ mo 'e tíi²¹. ²⁰ Wana galáai² jaain²¹ tsá² jee²¹² jilaa¹²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ tsi 'wii¹¹³ galicwii¹ mo Ña¹ñu¹ u¹ Jesucristo, 'in jmoo¹ o tiin¹¹³ tsá², joon mi yuu¹¹³ joon wa¹ a gatuu²¹ o 'e fu¹ coon²¹ tsaa¹ joon 'í² o tún¹ fu¹ gó² joon xujoon gó² gi¹ tya¹ a lagi¹ mo 'wiin²¹. ²¹ Tyú² gi¹ tya¹ a wa¹ a jo galicwii¹¹ 'e fu¹ coon²¹ tsaa¹ wa¹ jee²¹² catá² cii¹¹²¹ joon túu¹ u¹ júu³ tya¹ Dios 'e naga¹ i¹²¹. ²² Galí² i tya¹ a la gajin¹² júu³ tya¹ tsá² 'e jin¹²: "No o gacii¹¹²¹ 'in tsi¹² gagø¹¹ ø 'e nañuu²¹ do tún¹. Joon 'in ñi¹ 'in nalaa¹²¹ tyú² gacii¹¹²¹ tún¹ jee²¹² jii¹¹."

3

Xiiala ilí² mi jó¹ Ña¹ñu¹ u¹ tún¹

¹² Tsaru¹¹ u¹ 'in 'iin²¹² na, tí² tún² 'e jí² lo 'e sii¹³ na tyi¹ naa¹. Coon¹¹³ jii¹ tún² jí² do gali¹ iin²¹² na tyáa³ 'oo¹ 'e 'i¹ du¹ 'oo¹ coon¹²¹ tún² jilaa¹²¹ júu³ gacwoo¹ o 'in gafaa¹²¹ a júu³ tya¹ Dios la mo jéei¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ júu³ tyii¹. Joon 'in Ña¹ñu¹ u¹ 'in jmaa¹ a tiin¹¹³ tsá² gasii¹ in jna¹ a tsacwoo²¹ o o¹ júu³ tyú² tya¹ a.

³ Cwoliñí²¹ i¹ nifu¹ 'e mo tí² li tyéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungi¹¹ jilaa¹²¹ 'e cwaai¹³ joon ngi¹ to² jmoo¹ o jii¹¹³ la 'iin²¹² in. ⁴ Iunngii¹¹ naa¹: "¿¹ Ee lí¹ jo mo cwéi¹ Cristo la lí¹ 'e gajin¹² in? Tsü ca la mo júun¹ in tsacøøi¹¹³ tyi¹ líi² gi¹ ca la mo lí² la mo garóon¹ juncwii²¹." ⁵ 'In tsá² do jo 'iin²¹² in coon²¹ cwáain¹¹ 'e gajmaa¹ a Dios 'e juncwii²¹ lo coon¹¹³ júu³ tya¹ a. La joon jon to² tyü¹²

Dios ga'yee¹²¹ cwoo¹¹³ tyuun²¹ jee²¹² jmi²¹ 'e roon¹ on tún² tsa¹² jmi²¹. ⁶Joon 'e juncwii²¹ sá² yia¹¹³ joon ga'íin² mo Dios coon¹¹³ jmi²¹ 'e gajl¹. Joon gajin² o Dios 'e la no jo ityéi¹ ce ijún² coon¹¹³ jí² ijó¹. ⁷Mi tí² jmi²¹² i'íin² juncwii²¹ 'e jí² do icaa¹ 'in tsá² jo tsaa¹¹-tsi Dios.

⁸Pe, tsaru¹¹u', jo cwo'íin²-oo' 'e coon²¹ jmi²¹² li la li coon²¹ mil jiin²¹ tya' Ña'ñu¹¹u', la joon jon coon²¹ mil jiin²¹ li la li coon²¹ jmi²¹². ⁹Jo li'íi²¹² Ña'ñu¹¹u' iuntsiin²¹ júu³ tya'a la 'i¹-tsi 'inlíi¹¹³. Jo mo jó² tsu 'wii¹¹³ feei¹¹-tsi Dios tyi'. Jo 'iin²¹² in Ña'ñu¹¹u' 'e i'íin² jiin¹¹³ jaain²¹ pe 'iin²¹² in 'e ijaa¹²¹ a-tsi jilee¹²¹ mo.

¹⁰La jó¹ jaain²¹ 'uun²¹ mo 'woo¹, la joon ijó¹ jmi²¹² tya' Ña'ñu¹¹u'. Joon coon¹¹³ coon²¹ i'íin² tá² lí¹ idyuu² mo la tøøi² juncwii²¹. Joon coon¹¹³ coon²¹ 'e tyíi² 'áai¹ ilí² jmi²¹ jilaa¹²¹. Ijún¹ juncwii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹ a tsá².

¹¹Ñí²-i 'naa' xiiala ityéi¹ jilaa¹²¹ 'e sá² 'wii¹¹³ joon cwoo¹¹³-oo' cwoseen²¹ naa' tyú²-u tyani tsá² joongi tyani Dios. ¹²Sijaan²aan' 'e jmi²¹² do jløø¹³ moo'. Jmaa²aa' 'e lí² jó¹ jmi²¹² do la jmoonoo. Joon xüfiin¹¹³ idyuu²¹ mo juncwii²¹ coon¹¹³ jí² do joon jilaa¹²¹ ilí² jmi²¹ coon¹¹³ 'e tyíi² 'áai¹, ¹³jna¹ o' sijaan² o' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² coon¹¹³ coon²¹ po¹³ juncwii²¹ li sá² jmai¹² 'e tyú²-u jiin¹¹³ la ga'íi² Dios júu³.

¹⁴Wii¹¹³ sijaan²aan' jilaa¹²¹ 'elo fuu²¹² uu 'naa', 'in 'iin²¹² na: Cwoo¹¹³-oo' 'e seen²¹ naa' tyú²-u mi jiin¹¹ in Dios 'naa' 'e jo sá² jiin¹¹³ coon²¹ tsaa² cwo¹³ o Dios 'naa' joon 'yaa¹-tsi 'wii²¹² tyii'. ¹⁵Joon cwtii¹¹³-oo' wa jogi mo ijó¹ 'wii¹¹³ cwo²gi ilí² tiin¹¹³gi tsá². Jiin¹¹³ la gajin¹² jí² gasii¹ in tsaru¹¹u' Poo² 'in 'iin²¹² na'. Tsu Dios gacwoo¹ o 'e jmi¹¹-tsi 'áai¹. ¹⁶Coon¹¹³ jilaa¹²¹ jí² tya'a faa¹²¹ a 'e cwáain¹ lo fiin¹¹³ wúui¹ 'áai¹ 'øøi¹²¹-tsi tsá². Joon 'in jo mo gauntsáa¹ jí² caan²¹ mo coon¹¹³ 'in tói¹-tsi 'e jai¹² líi¹² síi¹² 'e faa¹²¹ a jí² tya' Poo² do la sisíi¹² 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² jí² tya' Dios 'e catyia². Joon coon¹¹³ la joon 'íin² mo 'ña'a.

¹⁷Wii¹¹³ joon, tsaru¹¹u' 'in 'iin²¹² na, ñí² 'naa' jéei¹gi jilaa¹²¹ 'elo joon un'øø¹¹³ naa' yaanaa¹ 'e jo coon²¹ 'in tsá² gó² do 'naa' tóo² coon¹¹³ júu³ tajuu²¹ tya'a joon jo xuu¹²¹ naa' 'e jai¹² líi² naa'. ¹⁸Pe cwolicwii¹gíi' Ña'ñu¹¹u' Jesucristo 'in gajmaa¹ a tiin¹¹³ naa'. Joon

cwoli'øøi¹²¹gi-'oo' fo'feei¹¹ tya'a. Cwoli² jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a ca nano la joon jon coon²¹ tøø² mo. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²²¹² 'e gasii¹ in San Juan tíi²¹ in jai¹² líi²¹ Jesucristo

Júu³ tya¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá²

¹Jmoo²¹o'o 'e jí² lo cwáain¹ tya¹ 'in tyán¹ júu³ tya¹ Dios jacoon¹ jee²¹² jna¹ ca la jée¹gí la mo 'wiin²¹² seen²¹mo 'ii. Nanuu²oo'o júu³ tya¹a joon nanee²¹²moo'o coon¹¹³ unnii²¹¹i joon gajóø²moo'o, gasaan¹¹³a'a tya¹a coon¹¹³ cwo²¹o'o. ²Joon gajné¹¹ 'e juncwii²¹ no jee²¹² jna¹a joon gaee²¹e 'e jmoo²¹o'o júu³ joon 'ee¹³e 'e 'naa¹ 'e juncwii²¹ no 'e jo tyé¹ do. E juncwii²¹ no gateen¹ coon¹¹³ Ñu¹'u¹ joon gajné¹¹ jee²¹² jna¹a. ³Jmoo²¹o'o 'naa¹ júu³ jilaa¹²¹ 'e ganee²¹e 'e joongi ganuu²¹u¹ 'e ilisicaan²¹naa¹ coon¹¹³ jna¹a. Joon jna¹oo'o 'e la ja¹²mo sicaan²¹moo'o coon¹¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹¹³ jóon¹on Jesucristo. ⁴'Wii¹¹³ joon siin²¹ jna¹a 'e jí² lo tyii¹ itsiin²mo 'e jlø¹³moo¹.

Dios jmoo¹o jná² joo¹²¹ lí taain²¹² tsá² juncwii²¹

⁵'E júu³ lo ga'ee¹ Jesucristo jna¹a, joon jmoo²¹o'o 'naa¹ júu³: Dios 'in² tyúí¹gí líi¹¹ joon ñi¹o jilaa¹²¹, ce jiin¹¹³xu¹ 'e gó² jo sá² tya¹a. ⁶Wa jin¹² tsá² 'e sicaain²¹ coon¹¹³ Dios joon ngii¹ to² gó², tajuu²¹mo 'ii coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹a joongi jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o. ⁷Pe wana ngii²¹¹ jmai¹² 'e tyá²-u la ngi¹ Dios 'in tyúí¹ sicaan²¹na¹ la jaain²¹ la jaan²¹na¹. Joon iuntyúu¹i jna¹ jilaa¹²¹ tsaa² tyi¹ coon¹¹³ 'e jmi¹ 'øø²¹i 'e gatuun²un tya¹ Joon¹ Dios 'in sii²¹ Jesucristo.

⁸Wa faa¹³a¹ 'e jo 'e tsaa² 'óo³o¹ tyiin²an¹ tóo² yia¹, líi²¹na¹ tajuu²¹. ⁹Pe wana røø²¹na¹ tsaa² tyi¹ tyani Dios, i¹iin²mo Dios tsaa² tyi¹ jiin¹¹³ la nifo¹²o. Joon iuntyúu¹ jna¹ jilaa¹²¹ 'e 'laa²¹a¹ tsu¹ 'ii²¹ røø²¹ jmoo¹ Dios. ¹⁰Wana faa¹¹³a¹ 'e jo mo ga¹naa²¹a¹ tsaa² cwóo¹³o¹ Dios tsaa² 'e tajuu²¹mo 'i. Joon jo mo ga¹i¹¹³na¹ júu³ tya¹ Dios 'e jai¹² to².

2

Jesucristo, 'in faa¹²¹a 'wii²¹² tyi¹

¹Sii³na¹ 'e jí² lo tyi¹naa¹ yuun²¹ tyiia¹ 'e jo 'noo²oo¹ tsaa². Pe wana gatøø¹¹ tsá² tsaa² tya¹a seen²¹ jaain²¹ sii²¹ Jesucristo 'in lí² faa¹²¹a¹ 'wii²¹² tya¹a tyani Dios Jmii²¹. ²Joon 'in Jesucristo jo ga¹noo¹o jiin¹¹³ coon²¹ tsaa². Joon coon¹¹³ la joon 'in Jesús do gatyii¹

jilaa¹²¹ tsaa² tyi¹ mo najúun²in. Joon coon¹¹³ la joon gauntyá²-tsi Dios 'wii²¹² tyi¹. Joon jon¹ jiin¹¹³ tsaa² tyi¹ gatyí², gatyí² jon tsaa² tya¹ jilee¹²¹ tsá² 'in taain²¹² juncwii²¹.

³Wana nuu²¹u¹ júu³ tyá² tya¹ Dios nee²¹o¹ 'e galicwii¹mo¹ 'ii. ⁴Pe wana jin¹² tsá²: "Cwii³moo¹ 'ii", joon jo jmoo¹o nuu¹¹³u¹, tajuu²¹mo¹ 'ii. ⁵'In jmoo¹o nuu¹¹³ júu³ tya¹ Dios 'e la ja¹²mo 'iin²¹²in 'ido Dios jiin¹¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios. Joon coon¹¹³ la joon linee³e¹ 'e licaan²¹mo¹ coon¹¹³ Dios. ⁶Joon 'in jin¹² 'e sicaain²¹ coon¹¹³ Dios tíi²¹ ngi¹ la gangii¹ Jesucristo.

'E júu³ 'múui² tyu¹²u to²

⁷Tsaru¹¹u¹, jo 'múui² 'e to² tyu¹³uu no. Ca la mo 'wiin²¹² ganuu²uu¹. Coon²¹ røø²¹ lí¹ 'e to² tyu¹³uu no la lí¹ 'e niganuu²uu¹ la mo jée¹¹. ⁸Pe Jesús gasii¹²¹ jna¹ 'e 'mii²mo 'e júu³ lo 'e to² tyu¹³uu no. Jesús do ga¹láa² 'wii²¹² jmaa¹a 'elo joon ga¹ii¹¹³naa¹ 'e jmaa²aa¹. La mo jée¹¹ la jo mo licwii¹na¹ Jesucristo lawa¹a ngii²¹¹¹ lí nuu²¹. Pe ti lí ngii²¹mo 'e nuu²¹ no. Na¹láa² 'wii²¹² jná² joo¹²¹ lí saan³an¹ tsu¹ 'wii¹¹³ galicwii¹mo¹ Jesucristo.

⁹Joon wana jin¹² tsá² 'e ngi¹ lí jná² joo¹²¹ tya¹ Dios joon 'ee¹¹mo ruu¹²¹i ngii¹o lí nuu²¹gí. ¹⁰Tsu¹ 'in 'iin²¹²in ruu¹²¹i ngii¹ lí jná² joo¹²¹ tya¹ Dios joon ce jiin¹¹³ coon²¹ jo 'ee sóon³in. ¹¹Pe 'in tsá² 'in 'ee¹¹ ruu¹²¹i seen²¹ 'e ngi¹ lí nuu²¹. Joon jo jnaa² jøø²ø xia¹fu tsaa¹a. Lawa¹a tsá² tiui² líi¹.

¹²Sii³na¹ 'e jí² lo tyii¹, yuun²¹ tyiia¹, tsu¹ niga¹iin²mo Dios tsaa² tyii¹ 'wii¹¹³ tya¹ Jesucristo nityí² tya¹a. ¹³Sii³na¹ 'e jí² lo tyii¹ tsacøø¹¹¹³ tsu¹ nigalicwii¹moo¹ 'in gaseein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² juncwii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e sá². Sii³na¹ 'e jí² lo tyii¹ simii¹²¹ tsu¹ nigali¹oo¹ 'in 'líi¹¹³ do.

Joon gasii³na¹ 'e jí² lo tyii¹, yuun²¹ tyiia¹ tsu¹ nigalicwii¹moo¹ Dios Jmii²¹. ¹⁴Joon gasii³na¹ 'e jí² lo tyii¹ tsacøø¹¹¹³ tsu¹ nigalicwii¹moo¹ 'in seen²¹ mo 'láa² 'wii²¹² jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. Joon gasii³na¹ 'e jí² lo tyii¹ simii¹²¹ tsu¹ 'wii¹¹³ pii²¹-oo¹ joon ga¹ii¹¹³moo¹ júu³ tya¹ Dios. Joon gali¹²oo¹ 'in 'líi¹¹³ do.

¹⁵Jo jmaa²aa¹ 'e 'iin²¹²naa¹ 'e juncwii²¹ lo jon¹gí jmaa²aa¹ 'iin²¹²naa¹ jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. Tsu¹ wana jmoo²oo¹ 'e 'iin²¹²naa¹ juncwii²¹ jo 'iin²¹²naa¹ Dios Jmii²¹. ¹⁶Tsu¹ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e suun²¹in tsá² coon¹¹³ unnii¹i coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o jloo¹³ tya¹a jon¹ tya¹ Dios Jmii²¹ 'e la joon,

'e tya' juncwii²¹ jilaa¹²¹ 'e la joon. Jiin¹³ juncwii²¹ lo-o taain²¹ tsá² 'e la joon. Jo cwo²gi Dios Jmii²¹ 'e la joon. ¹⁷Ti li tyé¹mo juncwii²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá² 'e jo 'e to² tí². Pe jileei¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyú² Dios seen²mo coon²¹ tøø²mo.

Xiiala lí¹ júu³ jai¹² joongi xiiala lí¹ júu³ tajuu²¹

¹⁸Yüü²¹ tyiia, tyan¹² 'áa¹mo nijó¹ i'íin² juncwii²¹. Joon nanáú²oo' 'e ijó¹ 'in 'eei¹¹ Cristo joon seen²mo fúui¹ 'in 'eei¹¹ Cristo nano, 'wii¹³ joon nee²¹e' 'e ti li tyé¹ juncwii²¹. ¹⁹In tsá² do ga'wóo²i jee²¹² jna' pe jon' tsá² tyi' 'ii. Tsu wana galíin² tsá² tyi' la jai¹² jo ga'wóo²i jee²¹² jna'. Pe la lo-o galí² ilíni¹ tsá² tyú² 'e jileei¹²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna' jon' jileei¹²¹ líi¹ tsá² tyi'.

²⁰Pe Dios nigacwo¹o 'naa' 'in Espíritu tyú² tya'a 'wii¹³ joon níi²¹²oo' jilaa¹²¹. ²¹E síh³na 'e jí² lo tyii' 'wii¹³ ní³ 'naa' jilaa¹²¹ 'e la jai¹² jon' wa'a jo mo cwii¹¹. Ní³oo' jon' 'e jiin¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo 'ee la jai¹².

²²Joon wana 'in jin¹² 'e jo jo¹² gatyii¹³in Dios Jmii²¹ Jesus 'in tyán¹ júu³ tya'a sii²¹ Cristo, tajuu²¹mo 'in jin¹² la joon. 'In no 'in 'eei¹¹ Cristo. Jileei¹²¹ 'in la 'í jo róø²i Dios Jmii²¹ coon¹³ Joon¹on. ²³Jileei¹²¹ 'in jo róø¹i Joon¹ Dios jo cwii¹¹in jon Dios Jmii²¹. Pe wana jin¹² tsá² Joon¹ Dios Jmii²¹ Jesús, 'in no cwii¹mo jon Dios Jmii²¹.

²⁴'Wii¹³ joon cwo²ti¹³-'oo' 'e ganüü²üü' ca la mo 'wiin²¹². Joon wana jo tüü²üü' 'e júu³ do 'e ganüü²üü' ca la mo 'wiin²¹² ijoon²oon' licaan²¹naa' coon¹³ Joon¹ Dios joongi coon¹³ Dios Jmii²¹. ²⁵Joon Jesucristo ga'íi² jna' júu³ 'e icwo¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ itoon²¹on' coon¹³ Dios coon²¹ tøø²mo.

²⁶Jmoo¹³oo'o 'naa' júu³ coon¹³ jí² lo cwáain¹ tya' 'in 'iin²¹²in cón² 'naa' tóo². ²⁷Pe Jesucristo gacwo¹ 'naa' Espíritu Tyú² tya'a joon jo 'ná¹ jiin¹³ jaain²¹ 'e¹²e 'naa' tsu 'ña'o 'in Espíritu do i'e¹²e 'naa'. Joon jilaa¹²¹ 'e 'e¹²e 'naa' jmai¹² 'e ja¹²mo jiin¹³ coon²¹ 'e tajuu²¹. Cwoseen²¹naa' sicaan²¹naa' coon¹³on la ga'e¹²e 'in Espíritu Tyú² do 'naa'.

²⁸Joon nano, yüü²¹ tyiia, cwoseen²mogii' sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo. Coon¹³ la joon jo cu¹²-tsi' mi jnéi¹ 'ido tún¹. Joon mi jó¹ jo fa'íi¹²¹ líi²naa' tyaní¹i. ²⁹Tyú²-üü ní³oo' 'e jmai¹² 'e róø²¹ jmoo¹o Jesucristo.

Cwoliñ³oo' jon 'e jilee¹²¹ 'in jmoo¹o róø²¹ jóon¹ Dios 'ii.

3

'In líi¹i jóon¹ Dios

¹Cwo'ii²du¹-'oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna' 'e gaunsii²¹ jna' 'e jóon¹ Dios jna'. Joon la joon líi¹na'. 'Wii¹³ joon 'in jo cwii¹in Dios taain²¹² juncwii²¹ jo cwii¹in jna' jon tsu jo mo galicwii¹in Dios. ²Tsarü¹u' 'in 'iin²¹²na, la no líi¹na' jóon¹ Dios joon jo galinee²¹e 'ee ilíin²na' pe nee²¹o' 'e mi jnéi¹ Jesucristo ilíin²mo' la líi¹i tsu inee²¹mo' jiin¹³ la líi¹i. ³Joon jilee¹²¹ 'in jéein¹ 'ii untyú¹ yaai tsu tyú¹mo Jesucristo.

⁴Jileei¹²¹ 'in 'noo¹o tsaa² jo untiin¹³in júu³ tya' Dios. La joon lí¹ tsaa² mo jo untiin¹³ tsá² júu³ tya' Dios. ⁵Ní³oo' 'e Jesucristo nicwéei¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e tyii²¹ tsaa² tyi'. Joon jo mo ga'noo¹o 'ido jiin¹³ coon²¹ tsaa². ⁶La joon jon jilee¹²¹ 'in sicaain²¹ coon¹³on, jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa². Tsu jilee¹²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² jo mo ní² tiin¹³ jo mo licwii¹in Jesucristo. ⁷Yüü²¹ tyiia, jo cwo²oo' 'e cón² tsá² 'naa' tóo²: 'In jmoo¹o 'e tyú², 'in tyú¹mo 'i la tyú¹ Jesucristo. ⁸La joon jon jileei¹²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² 'in 'líi³mo 'i. Tsu la mo 'wiin²¹² ga'noo¹o 'in 'líi³ do tsaa². Joon najó¹ 'in Joon¹ Dios jaxée¹i 'e nigajmaa'a 'in 'líi³ do.

⁹Jiin¹³ jaain²¹ jóon¹ Dios jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² tsu Dios nigacwo¹o 'in tsá² do coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Jo lí² 'noo¹gi tsaa² tsu jóon¹ Dios 'ii. ¹⁰Lí²-i licwii¹mo' 'iin jóon¹ Dios joongi 'iin jóon¹ 'in 'líi³ tsu jilee¹²¹ 'in jo jmoo¹o 'e tyú² jon'gi 'iin²¹²in ruu¹²¹i jo líi¹i jóon¹ Dios.

Íli'nee²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'

¹¹Tsu joon 'e júu³ niganüü²üü' ca la mo 'wiin²¹² lí¹ 'elo: Cwoli'in²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. ¹²Jo jmoo²¹o' la gajmaa'a Caín, 'in líi¹ jóon¹ 'in 'líi³ joon gajngaa¹²mo ruu¹²¹i. ¿Ee 'wii²¹² gajngaa¹³i? Gajnga¹²mo 'wii¹³ 'in ruu¹²¹i do gajmaa'a 'e tyú² joon 'ii-gi gajmaa'a 'e gó².

¹³Tsarü¹u', jo jmaa²aa' tsa'goo²¹-'oo' 'e 'eei¹¹ 'naa' 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios, 'in tí²-tsi jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. ¹⁴Née³o' 'e ca la mo jéei¹ jo 'in caan²¹na' coon¹³ Dios pe la no galicaan²¹mo' coon¹³ Dios tsu 'iin²¹²mo' 'in ru¹u' catyaa¹² do. 'In jo 'iin²¹²in ruu¹²¹i jo mo licaain²¹ coon¹³ Dios.

¹⁵Jilee¹²¹ 'in 'ee¹ ruu¹²¹ lawa'a 'in jngaai¹¹² tsá² 'ii. Joon ñí²oo' 'e jiin¹¹³ jaain²¹ 'in jngaai¹¹² tsá² jo téen²in juncwii²¹ tya' Dios coon²¹ tsoj². ¹⁶Nee²¹o' 'e gacwo¹ Jesucristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹¹³ tyi'. Joon coon¹¹³ la joon galitsáa'mo-tsi' xiiala 'ná¹ 'e 'iin²¹²mo' Dios coon¹¹³ tsá² xeei¹²¹. La gacwo¹ 'ii juncwii²¹ tya'a la joon jon jna' 'ná¹ cwoo²¹o' juncwii²¹ tyi' tya' tsaru¹u'. ¹⁷Wa jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹ 'e 'jmaa²i to² tya'a jóø²i jaain²¹ tsaru¹u²¹ 'in sityéein¹ jmií²¹² joon jo jmoo¹o feei¹-tsi 'wii²¹² tya' 'ido jo ñí³ii xiiala cwéi¹ jin¹² 'in tsá² do: "In²¹²moos Dios." ¹⁸Yũun²¹ tyiia, jo to² 'íi³ wa'a jiin¹¹³ fáa³a: "In²¹²mo' Dios coon¹¹³ tsá²." Tyú²gi wa'a 'ee²e' tsá² 'e 'e la ja²mo 'iin²¹²mo' Dios coon¹¹³ tsá² coon¹¹³ jilaa²¹ 'e 'jmoo²¹o'.

'E jo cu¹²-tsi' tyani Dios Jmii²¹

¹⁹Joon wa ngí²¹i' la joon cwoo¹¹³na' cwáain¹ yiaa' 'e jo nitajuui²¹ jna'. Joon cwoo¹¹³na' cwáain¹ yiaa' 'e jo nitajuui²¹ jna' tyani Dios. ²⁰Wana cwóo¹³o' tsaa² yiaa' nee²¹o' 'e feei¹gi Dios lagi jna' joon ñi¹ Dios jilaa²¹. ²¹La joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, wa'a jo cwóo¹³o' tsaa² yiaa' lí²-i seen²na' jo cu¹²-tsi' tyani Dios. ²²Joon icwo¹o Dios jna' jilaa²¹ 'e mií²¹i' tsu jmoo²¹o' ná¹u¹³u' to² tyu¹²u coon¹¹³ jilaa²¹ 'e 'yaaí-tsi tyi'. ²³Joon to² tyu¹²u 'e ja²mo lí²na' Jón¹on Jesucristo joon tyu¹²u jna' jon to² 'e 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' jiin¹¹³ la nigajin¹²in. ²⁴Jilee¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu¹²u téen¹in sicaain²¹ coon¹¹³ Dios la joon jon téen¹in Dios sicaain²¹ coon¹¹³ 'ii. Joon linee²¹e' 'e téen¹in Dios sicaain¹ coon¹¹³ jna' 'wii¹¹³ 'in Esíritu Tyú² tya'a 'in gacwei² jna'.

4

Xiiala lí²i' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios joongi xiiala lí²i' 'in sii²¹ anticristo

¹Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jai¹² cwoliin²¹naa' jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e faa¹²¹o cwáain¹ tya' Dios. Cón²oon' cwáain¹ coon¹¹³ ce tún² 'ee 'e faa¹²¹a 'ido. Nuú²uu' wana faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios owa jo faa¹²¹a 'ee. Róø²mo cwoo¹¹³ juncwii²¹ coon¹¹³ 'in tsá² tajuui²¹ 'in jin¹²in 'e faa¹²¹o cwáain¹ tya' Dios pe jo jo². ²Pe 'naa' cwii¹moo' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e Jesucristo najó³ lí²i' tsá² faa¹²¹o 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ³Joon jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e jo mo jó¹ Jesucristo 'e lí²i' tsá² jo faa¹²¹a 'ii²¹ tya' Dios. Joon 'in jin¹² la joon

'ee¹mo Jesucristo. Joon 'in tsá² 'in jin¹² la joon seen²mo fu juncwii²¹ nano jiin¹¹³ la nanú²uu' jialfin².

⁴Yũun²¹ tyiia, lí²i'naa' jón¹ Dios joon galií¹²oo' 'in tajuui²¹ do tsu 'in feei¹gi 'in cwo¹ 'naa' pí³ lagi 'in cwo¹ pí³ 'in cattyaaí²¹ do xáfiin¹¹³ tyu¹² 'ido to² juncwii²¹. ⁵'In tsá² tajuui²¹ do faa¹²¹o jmai¹² tya' 'e sá² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ tsu tii²¹ jmai' 'e sá² juncwii²¹ lo. Joon lí²i' tít²-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ núu²un júu³ tya'a. ⁶Pe jilee¹²¹ jna' líin²na' jón¹ Dios. Joon jilee¹²¹ 'in cwii¹in Dios núu²o 'e faa¹³a' joon 'in jo núu²un 'e faa¹³a' do jo lí²i' tsá² tya' Dios. Joon coon¹¹³ la joon lí² tsá²mo-tsi' 'iin faa¹²¹ la jai¹² joongi 'iin faa¹²¹ júu³ tajuu²¹.

'Iin²¹²mo Dios jna' 'áa'mo

⁷Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, cwoliin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Dios jmaa'a 'ii¹²¹ 'e li'in²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in Dios joon 'iin²¹²mo jon tsá² lí²i' mo jón¹ Dios joon cwii¹mo Dios. ⁸'In jo 'iin²¹²in Dios la joon jon jo 'iin²¹² tsá² jon'gi Dios mo licwii¹in tsá² tsu jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o Dios Jmii²¹ 'e 'e¹²e tsá² 'e 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ tsá². ⁹Jaan²¹mo Jón¹ Dios 'in seen²¹ joon gasii¹in Dios 'i fu juncwii²¹ 'e 'wii²¹² 'ii lí² cwo¹ jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múu². Coon¹¹³ la joon ga'e¹²e Dios jna' xiiala 'iin²¹²in jna'. ¹⁰Gali'in²¹²mo Dios Jmii²¹ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹a. Joon gasii¹in Jón¹on fu juncwii²¹ lawa coon²¹ fa¹ 'e jatyí¹i jilaa¹²¹ tsaa² tyi' 'e jo jmaa¹gi Dios Jmii²¹ 'nii²¹-tsi tyi'. Gajmaa¹ Dios Jmii²¹ la joon 'wii¹¹³ 'iin²¹²mo jna' jon' wa'a jna' 'ná¹ 'e li'in²¹²na' 'ii.

¹¹Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, wana naga¹li'in²¹² Dios jna' la joon jon jna' 'ná¹-a li 'iin²¹²mo' tsaru¹u'. ¹²Jiin¹¹³ jaain²¹ jo mo ganií²in Dios pe wana 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' ngí¹ Dios coon¹¹³ jna' joon coon¹¹³ la joon untsiin²¹ jna' 'e 'iin²¹²mo Dios jna'. ¹³Gacwo¹o Dios Jmii²¹ jna' 'in Espíritu Tyú² tya'a, 'wii¹¹³ joon tsáa¹mo-tsi' 'e ngí²¹i' sicaan²¹na' coon¹¹³ Dios 'e joon ngí¹ 'ido jon coon¹¹³ jna'. ¹⁴Joon nigane²¹e' joon jmoo²¹o' júu³ 'e Dios Jmii²¹ gasii¹in Jón¹on 'e jmaa¹a tiin¹¹³ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹. ¹⁵Joon doñi'in ijin¹² 'e Jesús lí²i' Jón¹ Dios Jmii²¹ ngí¹ Dios caain²¹ coon¹¹³ 'i la joon jon ngí¹ 'ii caain²¹ coon¹¹³ Dios.

¹⁶ Galinee²⁰ o' joon gali¹²mo líí²na' 'e 'iin²¹² Dios Jmii²¹ jna'. Jilaa¹²¹ 'e jmoo¹⁰ Dios 'e 'e¹² tsá² 'e 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ tsá² joon jileei¹²¹ 'in ngí¹ 'néé²¹ tsaruu¹²¹ ngí¹ 'i coon¹³ Dios Joon nee²⁰ ngí¹ o' jon coon¹³ 'i. ¹⁷ Coon¹³ la joon untii¹³ jna' 'e 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² 'e jo cu¹²-tsi' mi cwá¹ jmii²¹² lí tséi¹ mi máa¹ Dios Jmii²¹ 'ii¹²¹ tsu la líí¹ Jesucristo líí¹na' toon²¹on' juncwii²¹ lo. ¹⁸ Jo 'goo¹²¹ tsá² mo 'iin²¹²in la jai¹² Dios coon¹³ tsá². Mo 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei¹²¹ la jai¹² jo cwoo¹ lí'goo¹²¹o. Tsu mo jmoo¹⁰ tsá² 'goo¹²¹o ní³ tsá² wúu¹ coon¹³ 'e jmoo¹⁰ 'goo¹²¹o. Joon 'in jmoo¹⁰ 'goo¹²¹o jo mo gaun'yee²¹ 'e 'iin²¹²in Dios la jai¹².

¹⁹ Jna'o' 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² tsu 'wii¹³ nigali¹ 'iin²¹²mo Dios jna' Jéei¹gi. ²⁰ Wana jin¹² tsá²: " 'iin²¹²mo Dios", pe joon 'ee¹¹mo ruu¹²¹, tajuu²¹mo 'ii. Tsu jo ní³ii xiiala cwoí¹ 'e jin¹²in 'e 'iin²¹²in Dios 'in jo mo ní³i pe 'ee¹¹mo ruu¹²¹ 'in niganí². ²¹ Dios nigatya¹²u jna' to²: Jilee¹²¹ 'in 'iin²¹² Dios 'ná¹-a jon 'iin²¹²in ruu¹²¹.

5

E níí¹o' jilaa¹²¹ 'e gó²

¹ Jilee¹²¹ 'in jai¹² líí² 'e Jesús líí¹ Cristo, ('øí¹²¹-tsi tsá² jaain²¹ 'in Dios gasii¹in jajmaa¹ a tiin¹³ tsá²) jaain²¹ jóon¹ Dios 'ii. Joon wa'a 'iin²¹²in tsá² jmii²¹ xuui²¹² i' 'iin²¹²mo jon 'in xuui²¹² do. ² Wana 'iin²¹²na' Dios joon jmoo¹⁰ jilaa¹²¹ to² tyu¹²u coon¹³ la joon tsáa¹-mo-tsi' 'e 'iin²¹²mo' jon jileei¹²¹ 'in tsaru¹u' 'in líí¹ jóon¹ Dios. ³ 'iin²¹²mo tsá² Dios jiin¹³ mo jmoo¹⁰ tsá² nuu¹³un jilaa¹²¹ to² tyu¹²u joon jo 'áai¹ 'ii²¹ to² tyu¹²u, ⁴ tsu jilee¹²¹ 'in líí¹ jóon¹ Dios gali¹o' naai²¹² jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹⁰ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon líí¹³o' 'naai²¹² jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jmoo¹⁰ tsá² 'in 'eei¹ jna' 'wii¹³ gali¹²mo líí²na' Jesús. ⁵ Joon jiin¹³ 'in nigaja¹²mo líí² 'e Jesús líí¹ jóon¹ Dios lí²-i líí¹ 'naai²¹² 'e gó² 'e jmoo¹⁰ tsá².

E júu³ ja¹²mo ga¹íi¹ Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya¹ jóon¹on

⁶ Gasaai¹ Wó³ 'in Jesús do jmii²¹. Joon coon¹³ jmii²¹ 'e gasaai¹ Wó³ do joon coon¹³ jmi¹ 'e tuun²¹ tya'a mo júun²in 'e tún² do gajmaa¹ a júu³ 'e la ja¹²mo najó³ Jesucristo. Jon' wa' jiin¹³ jmii²¹ do pe coon¹³ jmii²¹ joongí coon¹³ jmi¹ do. La joon jon 'in

Espíritu Tyú² tya' Dios jmaa¹ a júu³ joon 'in ja¹²mo 'in Espíritu Tyú² do. ⁷⁻⁸ Joon ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'ni' 'ii¹³ 'in 'elo jmoo¹³ júu³. Joon 'e 'láa² 'wii²¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹, joon tí² tún² jmii²¹ joon tí² 'ni' jmi¹ 'øø²i. Joon jee²¹² 'ni' do røø²¹ júu³ jmoo¹³. ⁹ Wa 'ii¹³mo' lawa 'e jai¹² júu³ jmoo¹⁰ tsá², 'e tyiin²gi 'e 'ii¹³mo' júu³ gajmaa¹ a Dios tsu feei¹gi Dios lagi tsá². Joon 'e júu³ gajmaa¹ a Dios jmo¹⁰ jna' júu³ cwáain¹ tya' jóon¹on. ¹⁰ Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² líí² jóon¹ Dios ní³o yaai 'e ja¹²mo 'e júu³ ga¹íi² Dios cwáain¹ tya'a. Pe jileei¹²¹ 'in jo jai¹² líí² Dios sáa¹ Dios lawa jaain²¹ tsá² tajuui²¹ tsu jo mo ga¹ii²¹ júu³ ga¹íi² Dios cwáain¹ tya' jóon¹on. ¹¹ Joon 'e júu³ jai¹² ga¹íi² Dios cwáain¹ tya' jóon¹on jin¹² 'e Dios nigacwo¹ jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. 'Wii¹³ tya' jóon¹on gacwo¹ Dios jna' 'e juncwii²¹ 'múui² do. ¹² Joon jilee¹²¹ 'in ngí¹ sicaain²¹ coon¹³ jóon¹ Dios niga¹ii²¹mo 'e juncwii²¹ 'múui² do. Pe jileei¹²¹ 'in jo jai¹² líí² jóon¹ Dios jo mo ga¹ii²¹ 'e juncwii²¹ do.

Júu³ tyú² lí gatséi¹

¹³ Nigasií¹na' 'e jí² lo tyii¹ 'in jai¹² líí² jóon¹ Dios 'e litsáa¹mo-'oo' 'e niga¹ii¹³mo' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e jo tyéi¹.

¹⁴ Jo cu¹²-tsi' coon¹³ Dios tsu nee²⁰o' wa mo mii²¹i' 'e 'yaai¹-tsi Dios ití² júu³ tyi¹. ¹⁵ Joon nee²⁰o' wa ganúu²uun Dios júu³ tyú² tyi¹ nee²⁰o' jon 'e ga¹ii¹³mo' 'e gamii²¹i¹.

¹⁶ Wa nali¹³i' 'e 'noo¹⁰o jaain²¹ ru¹u' tsaa² 'e jmoo¹⁰ jo júun²in tsá² 'ná¹-a faa¹¹³a' júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a. Joon i'ín¹mo Dios tsaa² tya'a wa jo ga¹noo¹⁰o tsaa² 'e jmoo¹⁰o júun²in tsá². Sá²-a tsaa² 'e jmá¹ júun²in tsá² joon jo 'ná¹ faa¹¹³a' júu³ tyú² tya'a 'e joon. ¹⁷ Jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹⁰o tsá² lí² tsaa² tyani Dios pe sá²-a coon²¹ tsaa² 'e jo júun²in tsá².

¹⁸ Nee²⁰o' 'e jilee¹²¹ tsá² 'in líí¹ jóon¹ Dios jo ngí¹ to² 'noo¹⁰o tsaa² tsu un'øø¹¹mo jóon¹ Dios 'ii. Joon jo líí²¹i 'in 'líí¹³ 'ii.

¹⁹ Nee²⁰o' 'e líin²na' jóon¹ Dios joon tyu¹²u 'in 'líí¹³ to¹ jilee¹²¹ 'in catyaa¹², 'in jo cwii¹in Dios.

²⁰ Nee²⁰o' jon 'e najó³ jóon¹ Dios. Joon 'ii-o nagacwo¹ jna' 'e licwii¹mo' Dios 'in jai¹². Joon toon²¹on' sicaan²¹na' coon¹³ 'in jai¹² do. 'Iin 'in jóon¹ Dios Jesucristo. Joon Jesucristo Dios 'in jai¹² joon 'oo¹-o coon²¹ juncwii²¹ 'e cwó¹¹ Dios tsá² 'e jo tyéi¹.

²¹ Yuun²¹ tyiia, un'øøi¹²¹ yaanaa' coon¹¹³
jilee¹²¹ dioses 'in gajmeei¹ tsá² 'in jo jai¹².
Amén.

Jí² t̄i tún² 'e gasii¹in San Juan

Ngó¹ tún² jí² sii¹i Wó³

¹ Tsá² fee¹mo jna joon sii³na 'e jí² lo tyi'i Yá³ coon¹³ yuu²¹ tyi'i 'in gatyii¹³in Dios. 'E la ja²mo 'iin²¹²moo 'naa'. Joon jon' jna 'in 'iin²¹²na 'naa' pe jilee¹²¹mo 'in ñi¹ 'e la ja²mo seein²¹ Dios. ² 'Iin²¹²moo 'naa' 'wii²¹² 'e júu³ ja²mo 'e líi²na' joon ilí² la joon coon²¹ t̄øø²mo. ³ Cwojmaa¹a Dios feei¹-tsi tyi'. Joon cwocwo¹o Dios fo'feei¹ tyi' 'e saan²¹an' tyú²-u. Wana mo li'iin²¹²na' la jai¹² i'ii¹³mo' jilaa¹²¹ 'elo tya' Dios Jmii²¹ joon tya' Na'ñu¹u' 'in Joon¹ Dios.

⁴ Galijl̄ø¹³moo 'e tsee¹²¹moo 'in líi¹³ xuui²¹² tyi'i 'in jmoo¹o nuu¹³u júu³ jai¹² tya' Dios jii¹³ la gatyu¹²u Dios Jmii²¹ jna' to².

⁵ Mí³ñi tyani'i, Yá³, 'e jmaa²a la to² tyu¹² Dios coon¹² júu³ tya'a. Joon jo 'múui² 'e júu³ do tsu ca la mo 'wiin²¹² ninee² jna' to² tyu¹²u 'e 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'. ⁶ Joon 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² mo jmoo²¹o' la to² tyu¹²u. Joon 'e to² tyu¹² Dios do 'e ganuu²¹u ca la mo 'wiin²¹² 'e un'iin²¹²u'un Dios coon¹³ tsaru¹u'.

Xiiala líi¹ 'in con¹² tsá² too²

⁷ Tsu fúu¹mo 'in con¹² tsá² too² ningalín² la caain²¹ juncwii²¹. 'In tsá² do jo r̄øø¹ 'e nigajó¹ Jesucristo juncwii²¹ líi¹ tsá². 'In jin¹² la joon con¹²on tsá² too² joon 'ee¹mo Cristo Na'ñu¹u'. ⁸ Un'øø¹²¹naa' yaanaa' 'e jo caa¹naa' 'e nijmoo²¹o' jee²¹² 'naa'. Joon coon¹³ la joon jo caa²naa' jii¹³xu icwo¹² Dios 'naa'.

⁹ Jilee¹²¹ 'in líi¹² 'e 'øøi¹²¹gi-tsi la júu³ ga'e¹ Cristo joon jo jmoo¹gi 'e júu³ do jo ngii¹gi coon¹³ Dios. Pe 'in jmoo¹o 'e júu³ do ngii¹o coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Joon¹ Dios Jmii²¹. ¹⁰ Wa jalín² tsá² fu tyii' 'in jo 'e¹ 'e júu³ do jo 'ii¹³naa' tsi inuu jon'gi fuu²uu': "Aa²¹²mo'o." ¹¹ Tsu wana jin¹² tsá²: "Aa²¹²mo'o", lawa'a r̄øø² sii¹i tsá² coon¹³ 'e gó² jmoo¹o 'ido.

Júu³ li tséi¹

¹² Sá²gi 'e fo¹³oo pe jo 'iin²¹²na tóon³oon ni mo'jí² coon¹³ 'in'. Pe 'i¹-tsii yaa¹³na yafoo¹³na 'naa' ñii'a 'e coon¹³ la joon itsín¹ 'e jl̄øø¹³mo'.

¹³ 'In joon¹ ruu¹²¹u tsamí² no, 'in gatyii¹²¹in Dios jon sii¹i: "Aa²¹²mo'o." Amén.

Jí² ti 'ni¹ 'e gasii'in San Juan

Faa'²¹a tsá² tyá² tya' Gayo

¹Tsá² fee¹mo jna¹ joon¹ síi³na 'e jí² lo tyi'i, Gayo, 'in tyá² seen²¹na coon¹¹³. 'E la ja¹²mo 'iin²¹²moo 'nu.

²Ru¹'u' 'in 'iin²¹²na, mí³ii tyani Dios 'e 'yee¹mo tyá² jilaa¹²¹ 'e jmoo²¹o joon 'e tyá² liseen^{2un} jiin¹¹³ la tyá² seen^{2un} tyani Dios. ³Galijlø¹³moo mo gajalíin² 'inlíi¹¹³ tsaru¹'u' joon gajmaa¹a júu³ xiiala ngí²¹i coon²¹ tsáa¹ joon xiiala jmaa²'a 'e la jai¹². ⁴Jo 'e sá²gi 'e jlø¹³na coon²¹ 'ii¹¹³gi la mo ganúu³uun 'e ngíi¹ yuun²¹ tyiia coon¹¹³ 'e jo¹ líi².

⁵Ru¹'u' 'in 'iin²¹²na, tyá²-u jmoo²¹o mo unjii²¹'i 'in tsaru¹'u' jalíin² coon¹¹³ fuu²¹. ⁶Joon 'in tsá² do nigamaa¹ júu³ tyani jilee¹²¹ 'in taai² sicaain²¹ xiiala nigali'iin²¹²mo'o 'ii. Jmaa²gi'i 'e tyá² uncoon¹¹³on 'in tsá² do fu¹ taai² jiin¹¹³ la tíi²¹ 'in jmoo¹o to² tyu¹² Dios. ⁷'In tsá² do ningalíin²mo to² tyu¹² Jesucristo joon jo 'ii¹²¹i jiin¹¹³xu tya' 'in jo cwii¹in Dios. ⁸'Wii¹¹³ joon 'ná¹-a uncoon¹¹³on 'in tsá² do joon coon¹¹³ la joon jmoo²¹o' to² caan²¹mo coon¹¹³ 'in cwo¹ júu³ tyá².

'E gó² jmoo¹o Diótréfes

⁹Gasíi²na coon²¹ jí² tya' 'in catyaa¹² 'in jai¹² líi² taai² do. Pe jo 'ii¹²¹i to² tyu¹³uu 'in Diótréfes tsu 'iin²¹²in líin² tsafee¹¹mo jee²¹² 'in tsá² do. ¹⁰'Wii¹¹³ joon mi yaa¹¹³na iun-tii¹¹³ii-tsi Diótréfes do jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a joon jilaa¹²¹ júu³ 'atsaa²¹ 'e gafaa¹²¹a tyii'i. Joon jo leein²¹-tsi 'in Diótréfes do 'e faa¹²¹a pe jo ga'ii¹²¹in 'in tsaru¹'u' cwoliin². Joon gatyuu¹¹²mo tya' 'in catyaa¹² 'in 'iin²¹²in 'ii¹²¹in 'in tsá² do. Joon jilee¹²¹ 'in ga'ii¹²¹in 'in tsá² do ga'wóo²mo Diótréfes 'ii jee²¹² 'in jai¹² líi².

¹¹Ru¹'u' 'in 'iin²¹²na, jo jmaa²'a 'e gó², jmaa²'a jmai¹² 'e tyá² tsu 'in jmoo¹o 'e tyá² líin² jóon¹ Dios joon 'in ngí¹ to² jmoo¹o 'e gó² jo mo galicwii¹in Dios.

'E tyá² jmoo¹o Demetrio

¹²Jilee¹²¹mo faa¹²¹a tyá² tya' Demetrio. Joon jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o jmai¹² 'e tyá² la joon. Joon jna'oo'o sii²¹i'i 'naa' 'e jmai¹² 'e tyá² jmoo¹o joon ñí³oo' 'e ja¹²mo júu³ tyii'i.

Júu³ lí tséi¹

¹³Sá² 'láai² 'e 'iin²¹²na fo¹³oo pe jo 'iin²¹²na tóon³oon ni mo'jí² coon¹¹³ 'in¹. ¹⁴'i¹-tsii yaa¹¹³na la jmoonoo joon mi cwaa¹na síi¹³i' coon²¹ caan²¹mo.

¹⁵Cwoseen²mo'o 'e tyá². Jilee¹²¹ 'in seein²¹ lo 'in seen^{2un} tyá² coon¹¹³ sii¹in: 'Aa²¹²mo'o. 'Aa²¹²mo'o jin¹² Wó³ fu¹²'u la jaain²¹ la jaain²¹ 'in seein²¹ tyá² coon¹¹³ jna'a.

Jí² gasii¹ in San Judas tí²i 'in jai¹² líi² Jesucristo

Síi¹i Judas jí² tya¹ 'in gatø¹² Dios

¹Jna-a Judas síi³na 'e jí² lo. Jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o jilaa¹²¹ to² tyú¹² Jesucristo, joon ruu¹²¹na Jacobo. Síi³na 'e jí² lo tyii¹ 'in gatø¹² Dios Jmii²¹ 'e nuu²uu¹ júu³ tya¹a. 'In²¹²mo Dios 'naa¹ joon un'øø¹¹ 'naa¹ 'wii¹¹³ Jesucristo. ²Cwo¹wo¹o Dios fo'fee¹¹-tsi tyii¹ joon 'e ñí²oo¹ 'e jløø¹³mo Dios Jmii²¹ coon¹¹³ 'naa¹, joon 'iin²¹²mo Dios 'naa¹.

La no-o jmoo¹o 'in 'ee¹ júu³ tajuu²¹

³Tsaru¹¹u¹ 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo galíin²¹²na síi³na coon²¹ jí² tyii¹ cwáain¹ tya¹ to² jmoo¹o Dios 'wii²¹² tyi¹. Pe la no-o sityée¹na jmii²¹² wa'a síi³na 'e jí² lo tyii¹ 'e mí³íi¹ tyaní²¹¹ 'e jmaa²aa¹ taa¹²¹a 'wii²¹² tya¹ júu³ 'e tsáa¹mo-'oo¹, júu³ gacwoo¹ Dios tsá² tya¹a coonti. ⁴Tsú 'inlíi¹¹³ tsá² jee²¹² 'naa¹ jin¹² 'e jai¹² líi²¹ Cristo pe tsá² tajuu²¹mo 'ii. 'Uun²¹mo 'e¹²e tsá² júu³ 'e jo jø¹¹. Tsá² gó² 'ino. 'In tsá² tajuu²¹ no jin¹²'in 'e tsu 'wii¹¹³ fee¹¹-tsi Dios 'wii²¹² tya¹ tsaa² tya¹ tsá² lí²-i jma¹ tsá² doñi¹ee 'e gó² 'e 'iin²¹²in. Joon coon¹¹³ la joon jmoo¹o jo tsáai¹-tsi 'in jaan²¹mo Fii²¹¹ Dios Jmii²¹ coon¹¹³ Ña¹ñu¹¹u¹ Jesucristo. Joon gajin¹² jí² tya¹ Dios cali¹ 'ee ilí² tya¹ 'in tsá² tajuu²¹ no.

⁵Xu¹¹³fiin¹³ tyú² ñí²oo¹ 'e gajmaa¹a Ña¹ñu¹¹u¹ 'iin²¹²na untii¹¹³-oo¹ xiiala ga¹ín¹ Ña¹ñu¹¹u¹ joon gauntyée¹mo 'in jo jai¹² galíi² jee²¹² tsá² Israel xu¹¹³fiin¹³ gatyíi¹³mo jileei¹²¹ li sii²¹ Egipto do. ⁶Cwo¹tii¹¹³-oo¹ jon xiiala gatain¹¹ Dios Jmii²¹ 'in ángeles do tya¹o 'nañí³ tsu 'wii¹¹³ gatuu¹ 'án³ tya¹o. Do-o taain²¹² li nuu²¹ sí¹máa¹ ca tí² jmii²¹² ilisá² 'ii¹²¹ tya¹a. ⁷La joon lí² coon¹¹³ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon¹¹³ Gomorra coon¹¹³ fuu²¹ náa¹ co'. Gatuu¹o 'in tsá² do 'e tíi² jma¹a tsá² coon¹¹³ tsamí² joon gajmaa¹a coon¹¹³ 'in tún²mo. 'E joon lawa coon²¹ lí² tya¹ Dios Jmii²¹ líi³ 'in tsá² do tya¹ jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gajuun²¹ Dios fuu²¹ goo¹o 'ido joon ní² 'in tsá² do wú¹ coon¹¹³ jí² 'e coo²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁸La joon líi¹ 'in tsá² tajuu²¹ no 'e tyaa¹ júu³ 'e gacii¹ 'e li¹o jmaa¹ 'e gó². Tyaa¹ 'in tsá² do

júu³ 'e lí² un'leei¹²¹ tsá² yaai coon¹¹³ tsamí² sí coon¹¹³ 'in tún¹ 'ee. Tyaa¹o júu³ 'e lí² 'ee¹mo tsá² 'in 'oo¹o to² joon faa¹²¹a 'laa¹ tya¹ ángeles tya¹ Dios. ⁹Pe jiin¹¹³ Miguel, 'in ángel 'in fee¹¹gi tya¹ Dios, jo gajii²in 'in 'líi¹³ mo jo gacwo¹ júu³ ruu¹²¹ coon¹¹³ 'in 'líi¹³ cwáain¹ tya¹ moo¹ taa² líi²¹² Moisés. Li¹ jiin¹¹³ 'e faa¹²¹o: “Cwo¹e¹²e Ña¹ñu¹¹u¹ 'nu.” Tsú 'in 'líi¹³ do líi¹ 'ii¹³ nifu tya¹ Dios la mo jéei¹. ¹⁰Pe 'in tsá² tajuu²¹ no faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ 'e jo ñi¹. Joon coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o la jmoo¹o joo¹nuú³ 'in jmoo¹o jiin¹¹³ la 'iin²¹²in joon un'lee¹²¹mo ti li 'líi¹³. Li 'líi¹³ tsalíin².

¹¹Fúu² 'áa¹mo 'ido tsu ningalíin² la fu¹ gangó¹ Caín 'in gajmaa¹ jiin¹¹³ la 'iin²¹²in. Joon gatuu² 'e fu¹ tyú² la gatuu²¹ Balaam 'e jnaa²¹a cuu². Joon ityee¹mo Dios 'ii la gatséi¹ Coré 'wii²¹² tya¹ ga¹noo¹o míi¹³ tya¹ 'in tyu¹² to². ¹²Joon 'in tsá² tajuu²¹ no jalíin² gø¹²ø¹ jo 'ee un'goo²¹ 'e cwo² Dios. Joon un'líi¹²¹ li sicaan²¹naa¹ cøø²øø¹ jmii²¹² mo untii¹¹³-tsi ruu¹²¹ ijó¹ Ña¹ñu¹¹u¹. Líi¹ 'in tsá² do la lí¹ jni¹ tyuun²¹. Jmai¹² tyí² 'e jni¹ do jo jmi¹ jéei¹. La joon jon júu³ tya¹ 'ino, jmai¹² tyí² taa¹¹³ jo 'ee to² 'iin³ tya¹ jiin¹¹³ jaain²¹. 'Ino líi¹ la lí¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e mo tí² jiin²¹ tya¹a jo cwo¹ 'oofuu²¹. Joon gasø¹¹ tsá² la tyan¹ jmoo³ joon lityuun²¹ coonti. ¹³Jmoo¹o 'ino la jmoo¹o jmi¹ñi¹³ 'e jnoo¹on tí² la ngóo¹ 'naai¹³ jo ján². Lí¹ jon¹ 'líi¹³ coonti. 'Inlíi¹³ tyaa¹ cwo²¹o 'in tajuu²¹ do juncwii²¹ tya¹ 'e líi²¹ coon¹¹³ la joon tiin¹¹³in tyani Dios pe jon¹ la joon. Joon Dios ipii¹in 'ii li nuu²¹ coonti.

¹⁴La gajin¹² líi²¹² Enoc tya¹ 'in tsá² tajuu²¹ no. 'In Enoc do 'in galiseein²¹ (tí¹ dyá²) ciiin²¹gi lagi 'líi²¹² Adán. Joon coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya¹ Dios gajin¹²in: “Gamáa¹na Ña¹ñu¹¹u¹ joon ijó¹ coon¹¹³ 'ii¹³ tya¹ a fúui¹ 'áa¹mo. ¹⁵Joon ijmaa¹ 'ii¹²¹ røø²¹ tya¹ jileei¹²¹ 'in nigajmaa¹ 'e gó², jo tsaa¹²-tsi Dios, joon ni gafaa¹²¹ 'laa¹²¹ tya¹ Dios Jmii²¹.” Jiin¹¹³ 'eno-o júu³ gatyaa¹ Enoc do. ¹⁶Tsá² jo 'ee tí²-tsi 'in tsá² tajuu²¹ no, jmai¹² to² cwo¹ tsaa². Jiin¹¹³ ngi¹ to² 'noo¹o jiin¹¹³ 'e 'iin²¹²in. Tyaa¹ júu³ 'e jmoo¹o jloo¹³ joon faa¹²¹a 'e tyú² tya¹ tsá² 'iin²¹²in wa'a 'ee icwoo¹ tsá² 'ii.

'ii¹ Judas júu³ 'e ná¹ jmaa¹ 'a 'in jai¹² líi²

¹⁷ Pe 'naa', tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, cwotii¹¹³-'oo' la gajin¹² 'in apóstoles tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo ca la mo jéee¹; ¹⁸“Mi tí² jiin²¹ 'e ti lityéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungøø¹ 'naa' jilaa¹²¹ 'e tsáai¹-'oo' joon ingi¹ to² jmoo¹o jiin¹¹³ 'e gó² 'e tí²-tsi. Jo jmoo¹o la to² tyu' Dios.” Jin¹² apóstoles do. ¹⁹ 'In tsá² no jmoo¹¹³ poo²¹² jee²¹² 'naa', tí²-tsí 'e jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ joon jo mo 'í² Espíritu Tyú² tya' Dios almas tya'a.

²⁰ Pe 'naa', tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, tá² táain¹-'oo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ júu³ 'e tsáai¹-'oo' 'e gacwoo¹ Dios. Joon jmaai¹¹³ júu³ 'e tyú²-u tya' Dios. Fáa¹³aa' júu³ tyú² coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ²¹ Cwoliseen²naa' 'e li'iin²¹²mo Dios 'naa', joon sijaan²¹oo' 'e jmí²¹² mi cwo¹² Ña'ñu¹u' Jesucristo jna' coon¹¹³ 'e fee¹-tsi coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.

²² 'In jo mo galitsáai¹-tsi tyú² cwotyáa²aa'-tsi. ²³ 'Inlíi¹³gi tyíi²naa' jee²¹² jí² 'e itiin¹¹³mo. Jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya' 'inlíi¹³. Pe cwo'ee¹moo' 'e gó² 'e nigajmaa¹ 'ino.

'H¹ Judas júu³ 'e un'goo²¹ tsá² Dios Jmii²¹

²⁴⁻²⁵ Pe Dios lí²-i un'øø¹²¹i 'naa' 'e jo xuu¹²¹naa' tsaa² tyii'. 'Ii-o lí² tø¹ø 'naa' lí tyín¹in lí 'ya¹²gi tya'a jløø¹³moo' 'áai¹ coon¹¹³ jiin¹¹³ coon²¹ tsaa² tyii'. Cwolí² jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' 'in Dios 'in jmí¹-tsi. Jaan²¹mo 'ii. Cwolí² feei¹gi 'ii joon jiin¹¹³ 'ii tíi² to², jiin¹¹³ 'ii-o lí² jmaa¹a 'ii¹²¹ 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. Cwolí² tya'a jilaa¹²¹ ca la mo 'wiin²¹², ca nano, ca la tøø²mo. Amén.

El Apocalipsis

Júu³ gajmaa¹³a Jesucristo

¹E jí² lo taa¹¹³ júu³ 'e gacwo¹¹ Dios Jmii²¹ Jesucristo 'e cwo¹²⁰ tsá² jmoo¹⁰ to² tya'a iliñi¹⁴ 'ee ilí² la jmoonoo. Joon coon¹¹³ jaain²¹ ángel tya'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñi¹⁴ jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹⁰ to² tya'a sii²¹ Juan 'e júu³ lo. ²Joon 'in Wó³ do gajin¹²⁰ la jai¹² jilaa¹²¹ 'e gani²¹² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ joongi júu³ tya' Jesucristo.

³Jlōō¹³mo jileei¹²¹ 'in jōō² 'e jí² lo joon jlōō¹³mo jon jileei¹²¹ 'in núu²un mo untsaa² tsá² 'e jí² lo 'e gacwo² Dios wa mo jmoo¹ tsá² nuu¹³un tsu ti li tí² ityéi¹ 'e júu³ lo.

Sii¹ Wó³ jí¹ tya' dyá¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo

⁴Jna-a, Wó³, jmoo³oo 'e jí² lo tya' 'in dyá¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo néei¹ li sii²¹ Asia. Cwounywaai¹³ Dios Jmii²¹ 'naa' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹¹³on. Tsa seen²¹mo Dios nano, seen²¹ cali¹ jon, joon ijó¹. 'Ii¹¹³naa' cwa¹³ jon tya' dyái¹ espíritu 'in téein² tyani li silii²¹² li tyín¹ Dios Jmii²¹. ⁵'Ii¹¹³naa' cwa¹³ jon tya' Jesucristo 'in ga¹⁴ii júu³ 'e jai¹². 'Ii nifu gajii¹¹ jee²¹² líi²¹² joon tyu¹²u to² jileei¹²¹ rōōi¹³ taain²¹² fu juncwii²¹. 'Iin²¹²mo Cristo jna' joon gatyii¹⁰ tsaa² tyi' coon¹¹³ jmi¹ 'ōōi. ⁶Cristo do nigajmee¹ jna' 'e líi¹na' rōōi¹³ joongi untsá² tya'a 'e jmoo²¹⁰ to² tyu¹² Dios Jmii²¹. Cwo¹² tya'a jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi la joon jon jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya'a coon²¹ tōō²mo. Amén.

⁷Jlōō²ōō', ijó¹ Cristo jee²¹² jni¹¹! Joon jileei¹²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ijōō² 'ii. Ca 'in gajmee¹²¹ 'ii ijōō² 'ii. Joon jileei¹²¹ tsá² ityi¹²¹ xuui²¹²-tsi mi nii¹in. Ja¹²mo, la joon ilí².

⁸“Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyéi¹. La lí¹ letras A coon¹¹³ Z líi¹na”, jin¹³ Ña'nu¹⁴ 'in seen²¹ nano, 'in seen²¹ la mo 'wiin²¹² joongi ijó¹. 'Ii 'in feei¹²¹gi la jee²¹² jileei¹²¹.

Wó³ jōō²i Cristo

⁹Jna-a, Wó³, 'in líi¹i ruu¹²¹naa'. Jna 'in caan²¹moo coon¹¹³ 'naa' jilaa¹²¹ wúu¹ 'e nee²¹e'. Tyu¹² Dios to² jna' la 'oo¹²¹ tsaru¹⁴u joon gauncoon¹¹³on Jesucristo jna' 'e seen²¹naa' 'e feei¹¹-tsi. 'Yuu²na 'nañi³ coon²¹ li sii²¹ Patmos. Patmos do coon²¹ cwo¹¹³ tyúun² roon¹ tún² tsa¹¹ ni jmi¹ñi¹.

'Uu²¹²uu 'nañi³ tsu 'wii¹¹³ nigacwó²oo júu³ tyú² tya' Dios joon gafo¹¹⁰ 'wii¹¹³ tya' Jesucristo. ¹⁰Galí² coon²¹ jmi²¹² mo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² gatyú¹² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios jna to² joon ganú³uun li' caluu jna coon²¹ júu³ 'e faa¹²¹a tá², 'e lí² la 'iin² coon²¹ trompeta, ¹¹'e jin¹² sii²¹²i jna:

—Táan¹ ni jí² jilaa¹²¹ 'e jōō² joon sii²¹u'u tya' 'in tsá² dyá¹ poo²¹² 'in jai¹² líi² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Asia; ca fuu²¹ li sii²¹ Efeso, coon¹¹³ fuu²¹ Esmirna, coon¹¹³ fuu²¹ Pérgamo, coon¹¹³ fuu²¹ Tiatira, coon¹¹³ fuu²¹ Sardis, coon¹¹³ fuu²¹ Filadelfia, coon¹¹³ fuu²¹ Laodicea.

¹²Joon gajii¹³na 'ñii¹a 'e jōō³ōō 'iin 'in gafee¹²¹ jna do joon gamoo²¹⁰ dyá¹ candeleros 'e lí¹ cwanáa¹. ¹³Joon tún² tsa¹¹ jee²¹² candeleros do siin¹¹³ jaain²¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in Ruu¹²¹ Tsá². Joon tyi¹²¹ siin¹¹³in cwanáa¹ 'e 'ii¹ ca luuti²¹. Joongi lawa coon²¹ loo²¹ lí¹ jmai¹² cwanáa¹ 'núu¹ nitsíi¹. ¹⁴Joon jnytyí¹¹ taa²¹ la taa²¹ jnú² joo¹saa¹²¹ taai²¹ joongi la lí¹ 'moo²¹. Joon unnii¹ li la lí¹ jé² coo²¹. ¹⁵Joon tíi² li la lí¹ ñí³ bronce tyú² 'e coo²¹ ni jí². Joon jmi¹ tya'a 'iin² lawa li 'yu¹ jmi²¹² 'láai¹ 'áai¹. ¹⁶Joon seen¹¹³in dyái¹ núu¹ cwo²¹⁰ tsáa¹. Joon tsi nu¹ 'oo²¹²⁰ 'yeei¹²¹ coon²¹ espada 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹². Joon níi¹ jii¹ la jii¹ ñi¹ mo tyí² 'yiaa²¹.

¹⁷Mo gajōō³na 'ii tsifu gacii¹²¹na 'wii¹²¹² tíi² lawa¹ gajuun²¹moo. Pe 'ii do tyaa¹ cwo²¹⁰ tsáa¹ tyiia joon jin¹²in sii²¹²i jna:

—Jo foo¹¹³o. Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyéi¹. ¹⁸Jna-a 'in seen²¹moo, gajuun¹na pe nano seen²¹moo coon²¹ tōō²mo. Jna-a tyu¹²u to² mi júun²in tsá² joongi li tsalín²in mi yuui¹¹³ júun²in. ¹⁹Táan² ni jí² jilaa¹²¹ 'e niñi²¹, jilaa¹²¹ 'e sá, coon¹¹³ 'e ilí² mi liciiin²¹gi. ²⁰Elo 'ōōi¹²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' 'in dyái¹ núu¹ 'in gañi¹³u'li' cwóo³oo tsáa¹ joongi 'e dyá¹ candelero lí¹ cwanáa¹. 'In dyái¹ núu¹ do 'in líi¹i lawa 'in dyái¹ tsá² cwo¹ júu³ tya' Dios jee²¹² 'e dyá¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo do. Joon 'e dyá¹ candelero lí¹ lawa 'e dyá¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo.

2

Júu³ tya' tsá² néei¹ Efeso
¹Jin¹² in ángel do:

—Táan¹ ni jí² 'e júú³ lo 'e sii²¹u'u tya¹ 'in cwoó'o júú³ tya¹ Dios jee²¹² 'in jai¹² líí² Cristo nééi¹ Efeso: “La joon jin¹² 'in seen¹¹³in 'in dyáí¹ núú¹ do coon¹¹³ cwoó²¹o tsáa¹ joon ngii¹o jee²¹² 'e dyáí¹ candelero lí¹ cwanáa¹ do. ²Ñí³oo jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo', coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² wúu¹ 'e jmoo²oo' joongi xiiala feei¹¹-oo'. ³Ñí³oo 'e jo taa²aa' coon¹¹³ 'in gó². ⁴Ñí³oo xiiala nilat-sáai¹-oo' 'in jin¹² 'e líí¹ apóstoles tya¹ Cristo pe jo líí¹ la joon. Joon gataan¹¹³moo' 'e tajúú³mo. ⁵Nigalifee¹mo-oo', joon gañí²ii' wúu¹ joongi gajmaa²aa' to² wii¹¹³ cwáain' tyiia jiin¹¹³ jo 'ee galí¹²¹ woo²oo'. ⁶Pe ñí³oo coon²¹ 'e gó² tyii': jo 'iin²¹²gii' jna la 'ii²¹²naa' jna mo 'wiin²¹². ⁷Tsu 'wii¹¹³ joon untii¹¹³-oo' xiiala líí¹naa' la mo jééi¹. Cwo-jaa¹²¹-oo' joon jmaa²aa' la gajmaa²aa' mo 'wiin²¹² do. Wa'a jo jmaa²aa' incwééi¹moo la jmoono joon ityí³oo candelero tyii' áa³ tya¹. ⁸Pe coon²¹ 'e tyú² sá² tyii', aa¹²¹-oo' 'e jmoo¹ 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ nicolaitas, joon aa¹oo jon to² jmoo¹o. ⁹Jileei¹²¹ 'in núú²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai¹² líí² Cristo: Tya¹ jileei¹²¹ 'in líí¹ icwóó³oo 'e cu¹²u 'e 'oofuu²¹ tya¹ 'e 'mó² sí¹² tún² tsa¹² lí sá² 'mó² tya¹ Dios. Joon 'e 'mó² do sii²¹: 'mó² 'e cwoó¹o fu juncwii²¹ tya¹ tsá².”

Júú³ tya¹ tsá² nééi¹ Esmirna

⁸Táan¹ jon ni jí² 'e júú³ lo 'e sii²¹u'u tya¹ 'in cwoó'o júú³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai¹² líí² Cristo nééi¹ Esmirna: “La joon jin¹² 'in seen²¹ mo ga'láa² wii²¹², seen²¹mo lí tyéi¹ jon, 'in nigajúin¹ joon gajjiin¹o tún¹: ⁹Ñí³oo jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo', coon¹¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ seen²¹naa', joongi 'e tañí²moo'. Pe coon¹¹³ fo'feei¹ tya¹ Dios 'e galityú¹moo' tyani¹. ¹⁰Ñí³oo jon xiiala faa¹²¹ 'laa¹²¹ tyii' 'in tsá³ 'in jin¹² 'e tsá² Israel 'ii pe jo jo¹ tsu tsá² tya¹ Satanás 'ii. ¹¹Jo jmaa²aa' 'goo²oo' wúu¹ imoo²oo' tsu 'in 'líí³ itaa¹²¹ 'in líí¹³ 'naa' 'nuñí³, 'in²¹²in lit-sáai¹-tsi xiiala líí²naa'. Joon imoo²oo' wúu¹ ce tséin¹ dyá² jmi²¹². Pe jmaa²aa' tá²-oo' 'e jai¹² líí²naa' ca mi júun²naa' joon icwo¹³oo 'naa' lawa coon²¹ corona tyii' 'e seen²¹naa' coon¹¹³ Dios Jmii²¹ coon²¹ tóó²mo. ¹²Jileei¹²¹ 'in núú²un, cwonuu²¹un 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai¹² líí² Cristo:

Tya¹ jileei¹²¹ 'in líí¹ jo wúu¹ iní² mi jmá¹ Dios 'ii¹²¹ tya¹ tsá².”

Júú³ tya¹ tsá² nééi¹ Pérgamo

¹²Táan¹ ni jí² 'e júú³ lo 'e sii²¹u'u tya¹ 'in cwoó'o júú³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai¹² líí² Cristo nééi¹ Pérgamo: “La joon jin¹² 'in tsá² do 'in 'yeei¹²¹ 'oo²¹²o coon²¹ ñí³ espada 'e 'má¹ la je tún² taain²¹²: ¹³Ñí³oo jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo'. Joon xufiin¹¹³ néé¹naa' lí tyú² Satanás to² jo mo tuu²uu' cwáain¹ tyiia. Jo mo tuu²uu' 'e jo¹o líí²naa' jna. Jogi gatu²uu' júú³ tyiia mo gajúin¹ jaa²¹ tsá² tyiia jee²¹² 'naa' 'in sii²¹ Antipas. 'Ii gajúin¹ 'wii¹¹³ gafa¹²¹ júú³ tyiia. Fuu²¹ goo²oo' lí tyíin¹ Satanás gajúin¹mo 'ido. ¹⁴Pe sá²gi coon²¹ tún² júú³ 'e gó² tyii': seen²¹ 'in líí¹³ jee²¹² 'naa' 'in jai¹² líí² Cristo nééi¹ Pérgamo do 'in jo 'iin²¹²in tú² jilaa¹²¹ júú³ 'e ga'ee¹ Balaam, 'in gacwo¹¹ cwáain¹ Balac. Coon¹¹³ júú³ ga'ee¹ Balaam do joon ga'noo¹o tsaa² 'in tsá² Israel do mo gagø¹²¹ 'uunñi² 'e gatyaa²¹ tsá² tyani tsá² cun'uu¹²¹ joon ga'láa'a coon¹¹³ tsamí² tya¹ 'in xeei¹²¹. ¹⁵Seen²¹mo jon 'in líí¹³ tsá² 'in jo 'iin²¹²in tú² júú³ 'ee' tsá² coon²¹ poo²¹² 'in sii²¹ nicolaitas. Joon aa¹oo 'e júú³ do 'e 'ee' 'in tsá² do. ¹⁶Tsu 'wii¹¹³ joon cwo-jaa¹²¹-oo' la jmoono tsu igóó³oo jmáa³aa 'nii²¹ coon¹¹³ 'in tsá² do coon¹¹³ 'e ñí³ espada 'yeei¹²¹ moo¹oo³oo. ¹⁷Jileei¹²¹ 'in núú²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai¹² líí² Cristo: Tya¹ jileei¹²¹ 'in líí¹ icwóó³oo maná 'e do¹² 'e jó¹ fu ñu¹fú². Cwoó³oo jon coon²¹ cuun²¹² taa²¹ 'e toon¹ coon²¹ nombre 'mú² tya'a. Joon jiin¹¹³ 'in ga'ii¹²¹ 'e cuun²¹² do ilíni¹ xiiala sii²¹ do.”

Júú³ tya¹ tsá² nééi¹ Tiatira

¹⁸Táan¹ ni jí² jon 'e júú³ lo 'e sii²¹u'u tya¹ 'in cwoó'o júú³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai¹² líí² Cristo nééi¹ Tiatira: “La joon jin¹² 'in Joon¹ Dios Jmii²¹, 'in 'oo²¹²o 'unni² 'e lí la lí jí² coo²¹ joon tíí² lí la lí ñí³ bronze 'e jii¹¹: ¹⁹Ñí³oo jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo'. ²⁰Ñí³oo jon xiiala 'néé¹moo' tsá², xiiala tsáai¹-oo' jna joongi xiiala uncoon¹¹³naa' tsá² 'e fee¹mo-oo'. 'Áai¹gi nijmoo²oo' 'e tyú² nano lagi mo 'wiin²¹². ²⁰Pe coon²¹ 'e gó² 'e sá² tyii'naa': 'Naa' jmoo²oo' taa¹²¹ coon¹¹³ 'in tsamí² do sii²¹ Jezabel, 'in jin¹² 'e faa¹²¹a cwáain' tya¹ Dios. Pe jmai¹² 'e coon¹²¹on tsá² tyiia tóo² coon¹¹³ júú³ 'e 'ee¹ do. Joon tsu 'wii¹¹³ 'e

júú³ 'e¹²e 'ido tsá² tyiia 'láa¹o coon¹¹³ tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹ joon cøø¹²¹ 'uunni² tya¹ tsá² tyani dioses tya'a 'in gajmee¹ tsá².
²¹Nigacwó³oo 'áai¹ wa'a jaa¹²¹-tsi 'in tsamí² do 'e gó² jmoó¹ coon¹¹³ tsañuu¹ pe jo mo gali¹iin²¹²jin. ²²Ijó¹ coon²¹ jmoowú¹ 'gii¹¹² tya'a isíi³na 'e tyii¹a 'e jo lí² rón²gi. Joon wa jo jaa¹²¹-tsi tsá² 'in ga'láa¹ coon¹¹³on joon wa jo tuu² 'in tsá² do 'e gó² ga'e¹²e 'in tsamí² do 'ii i'e¹³ee wúu¹ 'áa¹mo. ²³Joon ijn-gaa¹³moo jóon¹on 'in tsamí² do. 'E coon¹¹³ la joon ilicón² cwáain¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² Cristo 'e ní²oo ce jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coonti coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi. Joon icwo¹³oo 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiiin¹¹³ la 'e nigaj-maa'a. ²⁴Pe tya' 'in catyaa² 'in néei¹ Tiatira 'in jo mo gali¹i' 'e júú³ ga'é² 'in tsamí² do jo cwo¹³gii 'naa' to² jmaa²aa'. Jin¹² tsá² 'e júú³ 'é² 'in tsamí² do 'e júú³ jmi¹gi-tsi 'áai¹, pe 'e jo¹o 'e gajooi¹-tsi Satanás 'e júú³ do. ²⁵Fuu¹²¹uu 'naa' un'øø¹¹³naa' 'e ni²oo' ca mi cwéi¹na juncwii²¹. ²⁶Joon 'in lii¹ joongi 'in jmoó¹o jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²na 'e jmaa¹a icwo¹³oo 'ii 'ii¹²¹ ityu^{12u} to² tsá² taain²¹² juncwii²¹ la gacwo¹ Nñ³uu jna 'ii¹²¹ ityu^{13uu} to². ²⁷Joon ityu^{12u} to² coon¹¹³ coon²¹ 'ii¹¹³ lí¹ ní³ joon wa jo nuu¹¹³ tsá² ifiin¹in tsá² lawa coon²¹ tsuu² cwoó¹³. ²⁸Icwó³oo joon nuu¹ 'áa³ mo 'aa²¹. ²⁹Jileei¹²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' tsá² 'in jai¹² líi² Cristo.”

3

Júú³ tya' tsá² néei¹ Sardis

¹Táan¹ jon ni jí² 'e júú³ lo 'e sii²¹u tya' 'in cwoó¹o júú³ tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Sardis: “La joon jin¹²in 'in 'áa¹i 'in dyái¹ espíritus tya' Dios joongi 'in dyái¹ núu¹; Ní²oo jilaa¹²¹ 'e jmoó²oo'. 'Áai¹ taa¹¹³ júú³ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e jiiin²iin¹ pe jiiin¹¹³ 'e 'i¹-tsi tsá². ²'Wii¹¹³ joon un-jnaa²¹-oo'. Cwóó¹³oo' pí² yaanaa' jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²naa' tsu ti li túu³moo 'naa'. Tsu nicón³oo cwáain¹ 'e jo mo 'yeei²¹ to² tyii' tyani Dios tyiia. ³'Untii¹¹³-oo' jilaa¹²¹ júú³ tyú² 'e ga'e¹² tsá² 'naa', joon jmaa²aa', joon cwojaa¹²¹-oo'. Joon wana jo unjnaa²¹-oo', igóó³oo tyii' lawa jaain²¹ 'uun²¹ jiiin¹¹³ jo ní²i' 'ee 'ii¹²¹ igóó³oo. ⁴Xufiin¹¹³ la joon, seen²¹mo 'inlíi¹¹³ fuu²¹ Sardis do 'in jo mo gaun¹líi³ siin¹¹³in. Joon 'ii ingí¹ coon¹¹³ jna

tyi¹²i siin¹³ taa²¹ tsu la joon gatii²¹ⁱ. ⁵Joon jileei¹²¹ 'in líi¹¹i ici¹²i siin¹³ taa²¹ joon jo 'iin¹³na 'e sii²¹ 'ii jee²¹³ 'e jí² tya' juncwii²¹ tya' tsá². Ifo¹³oo 'e cwii¹moo 'in tsá² do tyani Dios Jmii²¹ coon¹¹³ ángeles tya'a. ⁶Jileei¹²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líi² Cristo.”

Júú³ tya' tsá² néei¹ Filadelfia

⁷Táan¹ ni jí² jon 'e júú³ lo 'e sii²¹u tya' 'in cwoó¹o júú³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Filadelfia: “La joon jin¹² 'in tyú¹i, 'in jmoó¹o jmai¹² 'e la jai¹². Joon jiiin¹¹³ 'ii-o 'oo'o 'e jonñ³ tya' 'líi²¹² róó¹¹³ David joon mi ná² jiiin¹¹³ jaain²¹ jo líi¹¹ 'e jni², joon la joon mi jni² jiiin¹¹³ jaain²¹ jo líi¹¹gi ná². ⁸Ní²oo jilaa¹²¹ 'e jmoó²oo'. Joon gasii¹²¹ⁱ tyani²¹ⁱ coon²¹ 'ooca¹ná¹ 'e sinó² 'e lí² cwo²oo' júú³ tyú² tya' Dios joon jiiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² jni². Joon xufiin¹¹³ jo 'oo²oo' wa' pí² 'áai¹ nigajjii²¹oo' júú³ tyiia. Joon jo mo gafaa¹³aa' 'e jo cwii¹naa' jna. ⁹La joon 'in tsá² tajúu³ 'in jin¹² tsá² Israel 'ii pe jo jo¹², ijuu¹²¹i moojni¹¹i tyani²¹ⁱ to² tyu¹² jna. Joon coon¹¹³ la joon 'in tsá² do líi¹¹i tsá² tya' Satanás ilii¹¹i 'e gali¹iin²¹²na 'naa'. ¹⁰Joon tsu 'wii¹¹³ nigajmaa²aa' nuu¹³oo' to² tyu¹³uu 'e seen²¹naa' tá² taain²¹²-oo', jna iun'øø¹¹na 'naa' mi jó¹ wúu¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ cwáain¹ xiiala líi¹¹i jileei¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ¹¹Joon góó³oo la jmoon, un'øø¹¹ 'e sá² tyii' joon jo 'in tyii¹ jiiin¹¹³ jaain²¹ corona tyii'. ¹²Joon tya' jileei¹²¹ 'in líi¹¹ ijmée³na lawa tsacøø¹¹ jee²¹² 'in jai¹² líi² Dios tyiia. Joon jo jmi²¹² i'woo¹gi. Joon itóon³oon tya'a xiiala sii²¹ Dios tyiia joon ilii²in tsagoo¹o coon²¹ fuu²¹ 'múui² tya' Dios tyiia 'e sii²¹ Jerusalén ixaai¹ fu ñu'fú². Itóon³oo jon tya'a 'e 'múui² 'e sii²¹ jna. ¹³Jileei¹²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líi² Cristo.”

Júú³ tya' tsá² néei¹ Laodicea

¹⁴Táan¹ ni jí² jon 'e júú³ lo 'e sii²¹u tya' 'in cwoó¹o júú³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Laodicea: “La joon jin¹² 'in jmoó¹o jmai¹² 'e la jai¹², 'in jin¹²in júú³ la jai¹², 'in gajmaa¹ jilaa¹²¹ 'e sá² to² tyu¹² Dios Jmii²¹. ¹⁵Ní²oo jilaa¹²¹ 'e jmoó²oo'. Ní²oo 'e jo tyá³-oo' 'áai¹ júú³ tyiia, jogi ni tátu¹. 'Áai¹gi 'iin²¹²na

wa'a 'e tyá³-oo' 'áai¹ si 'e tú²uu' coonti 'e jú³ tyiia. ¹⁶Pe tsu 'wii¹¹³ líi¹naa' lawa jmi²¹ tyiia², tún¹mo 'e 'í¹-oo', jo tyá³-oo' jú³ tyiia jogi ni tú²uu', ijeen¹¹³na 'naa' lawa mo ñú¹ tsá² mo jo jma² ti nu' oo² tsá². ¹⁷'Naa' 'e foo²oo' 'e tsá² sá² cuu² 'naa', jo 'e tyú² seen²¹naa' juncwii²¹, 'e jo 'e e i'naai²¹ jilaa¹²¹ 'e jmaa¹¹³ 'naa' to². Jo mo li líi²¹' 'e tsá² 'in nífu² 'naa', fa'í²-i seen²¹naa', tañí²moo', joongi tú²moo' jo siin¹¹¹' tyí¹³ji'. ¹⁸Tsu 'wii¹¹³ joon wana 'iin²¹²naa liseen²¹naa' tyú² cwo¹³oo 'naa' cwáain¹ 'e coon¹¹³ jna-a ló²oo' cwanáa¹ 'e taa¹²¹ coon²¹ tø²mo 'e galí² tyú² coon¹¹³ jí² joon la joon ilíin²naa' 'in sá² cuu² la jai¹². Cwoláa¹³aa' jon siin¹¹¹' taa²¹ cií²ii' joon jo ti' ringú¹gi 'naa'. Cwoláa¹³aa' jon 'oomí¹ tó²oo' unní²ii' joon lí² jø²ø² 'e tyú². ¹⁹Tsu jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²na cwo¹³oo cwáain¹, joon taa¹²¹na fu¹ rø²2¹ tsu 'wii¹¹³ joon cwo¹¹³-oo' jmaa²aa' jú³ tyiia joongi cwojaa¹²¹-oo'. ²⁰Nú²duu', alma tyii' li lawa coon²¹ 'nú¹, joon siin¹¹³na 'ooca'nú¹ do tø²ø², joon wana seen²¹ 'in nú²un 'e tø²ø² do, joon wana ná² 'e 'ooca'nú¹ tyá'a do i'ú³uu fu inuu joon idø¹³ø² coon¹¹³ 'ii la joon jon 'ii idø¹²o coon¹¹³ jna. ²¹Joon tya' jileei¹²¹ 'in líi¹'i icwó³oo cwaá¹ 'ido coon¹¹³ jna li tyú¹³uu to² jii¹³ la galí²ii joon ganí³ii coon¹¹³ ñú¹³uu li tyú¹² 'ido to². ²²Jileei¹²¹ 'in nú²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líi² Cristo."

4

Gamó³oo un'goo²¹o 'in néei¹ ñú¹fú² Dios

¹Mo ngayuui¹¹³ galí² jilaa¹²¹ 'elo gajø³ø² joon gamó³oo lawa coon²¹ 'ooca'nú¹ 'e sínó² fu ñú¹fú². Joon 'e jú³ ganú³uun la mo 'wiin²¹² 'e 'íin² la 'íin² trompeta 'e gajin¹²in sii¹²¹ jna:

—Wú² fu lo joon i'e¹³ee 'nu jilaa¹²¹ 'e 'ná² lí² mi yuui¹¹³ jilaa¹²¹ 'elo.

²Joon tsifu gasaa¹²¹ 'in Espiritu Tyú² tya' Dios jna joon gamó³oo si¹² fu nu¹fú² coon²¹ li silii²¹². Joon tyín¹mo jaain²¹ 'in tyín¹ li tyín¹ tsafeei¹¹ li silii²¹² do. ³Joon 'in tyín¹ do jii¹¹ la jii¹¹ cuun²¹² sii²¹ jaspe si cuun²¹² cornalina 'ee. Joon la caain²¹ co' li silii²¹² do si¹² coon²¹ cuuntuu¹²¹ 'e jii¹¹ la jii¹¹ cuun²¹² esmeralda. ⁴Joon gamáa³na dyiatiyuun¹in tsacø¹¹³ co' li silii²¹² do. Joon 'in tsacø¹¹³ li do né¹i yu' li silii²¹² tya' a joon tyi¹²i 'mi¹²

taa²¹ joon coronas lí¹ cwanáa¹ taa¹¹³ tyí¹i. ⁵Joon li silii²¹² do 'yeei¹²¹ jí² cwaain¹ñá³ joon 'íin² líi¹ joon tyiia¹²¹ cwaain¹ñá³. Joon tyani li silii²¹² do coo¹o dyá¹ po¹³ jí². Joon 'e po¹³ jí² do líi¹i dyá¹ espíritu tya' Dios do. ⁶Joon tyani li silii²¹² do náa¹gon tyiá¹ 'e li la li s¹³ 'e jii¹¹ 'áai¹.

Joon jee²¹² li silii²¹² do la joon jon la-caain²¹ caai²¹ taain²¹² tyúuin² joo¹²¹ jii¹¹. Joon unni² tya' 'in joo¹²¹ do jnee¹ li lí¹ tyaní¹i la joon jnee¹i unní¹i lí¹ caluu jon. ⁷'In joo¹²¹ jii¹¹ nifu do líi¹i la líi¹'i yia¹² león. Joon 'in li gatí² gáí¹ do líi¹ la líi¹'i jaain²¹ joo'tsáa². Joon li gatí² gaai²¹ do joon tyaan¹ coon²¹ ni² la li ni² tsañuu¹¹. 'In gatí² tyúuin² do líi¹ la líi¹'i mií²¹ 'in 'i²i yu' do. ⁸Joon la jaain²¹ 'in joo¹²¹ jii¹¹ do tsí² jnú² cwáa¹a. Joon tsí² unní¹'i la 'uu²¹mo lí¹ caluu la joon jon lí¹ nu' cwáa¹a. Joon 'in joo¹²¹ jii¹¹ do jo joon¹on faa¹²¹a la 'woo¹ jmi¹¹. Jin¹²in:

'In tyú¹mo 'ii. 'In tyú¹mo 'ii. 'In tyú¹mo Ña'ñú¹ Dios Jmii²¹ 'in líi¹'i jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in.

'Ii-o 'in gatéin² la mo jéei¹, la joon jon seen²¹mo nano, joon ijó¹-o tún¹.

⁹Joon la cafu mo un'goo¹o 'in joo¹²¹ jii¹¹ do Dios 'in seen²¹ coon²¹ tø²mo 'in tyín¹ li silii²¹² do, gaunfee¹¹ joon gacwoo¹o 'maai¹¹³ 'ii. ¹⁰La cafu jmo¹o 'in joo¹²¹ jii¹¹ lo la joon 'in dyiatiyuun² tsacø¹¹³ do gasii¹²¹ wojní¹ tyani 'in tyín¹ li silii²¹² do joon gaun'goo¹o 'in seen²¹ coon²¹ tø²mo do. Joon gasii¹²¹ coronas tya' a tyani li silii²¹² do joon gajin¹²in:

¹¹Ña'ñú¹ Dios tyii¹, jii¹¹³ nu-u tí²u wa'a 'i²u'u 'e 'ya¹²gi, joongi 'e un'goo¹ tsá² nu' coon¹¹³ to² 'oo²¹o'o.

Tsu nu-u gajmaa²¹ a jilaa¹²¹ 'e sá² joon tsu 'wii¹¹³ galí² 'iin²¹² mo'lo la joon galisá² 'e sá², joon sá²gi ca nano.

5

'E jí² taa¹¹³ sellos lí¹ cera coon¹¹³ Cordero do

¹Joon gamó³oo 'e san¹² 'in tyín¹ li silii²¹² do li cwo²¹o tsáa¹ coon²¹ jí² 'e sipé¹ siseen¹¹³ dyá¹ sellos táa¹ coon¹¹³ cera. Joon 'e jí² do taa¹¹³ jú³ la ji tún² taain²¹². ²Joon gamáa¹na jaain²¹ ángel 'in 'gøø¹¹³ 'áai¹. Joon 'in ángel do gaunngii¹ coon¹¹³ jú³ tá²:

—¿'lin 'in t̄ii² iná² 'e jí² lo joon iffín¹ 'in 'e sellos tya'a?

³ Pe jo gatsee²¹i jii¹³ jaain²¹ 'in lí² ná² jon'gí 'in lí² jó² 'edo. Jo gatsee²¹i fu ñu'fú² jon'gí fu juncwii²¹ jon'gí li nu' 'wó². ⁴ Joon gaci¹oo 'ái¹ tsu 'wii¹³ jo gatsee¹² jii¹³ jaain²¹ 'in t̄ii² ná² jon'gí 'in jó² 'e jí² do. ⁵ Joon gajin¹² jaain²¹ jee²¹² 'in tsacøø¹¹³ do sii¹²¹i jna:

—Jo cii¹²¹gí¹, tsu no-o siin¹³ jaain²¹ jún² tya' 'lí²¹² tsacøø¹¹³ Judá, joon lawa jaain²¹ 'Yiia¹² León 'ii. Jún² tya' 'lí²¹² røø¹³ David 'ii joon tsu 'wii¹³ galí¹⁰ gatíi² ná² 'e jí² do joon lí² ffiin¹ 'in 'e dyá¹ sellos tya'a.

⁶ Joon gajøø³⁰⁰, joon gamáa¹na sin¹² do Jesús 'in gateein² tsá² tsaa¹ crúu¹ do 'in líi¹ la líi¹ jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹² 'e jna-gai¹³ tsá² tya' tsaa² tya' tsá² 'in sii²¹ coon¹³ juuñi¹, Cordero. Joon Jesús do siin¹³ in jee²¹² li sili²¹² do joon jee²¹² 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ do joon jee²¹² 'in tsacøø¹¹³ do. Tyaan^o li² li sicwuu¹ mo gajngaai¹³ tsá² 'ii líi¹ lawa coon²¹ fa¹². Joon tsí² dyá¹ moofi³ tya'a joon sá² dyá¹ unní¹. Joon 'e dyá¹ unní¹ do 'e lí¹ dyá¹ espíritu tya' Dios 'in gasii¹ in la 'úui¹ cwoo¹³ juncwii²¹. ⁷ Joon 'in Jesús do ngóo¹ son¹² 'e jí² 'e san¹² 'a 'in tyíin¹ li sili²¹² do cwoo²¹ tsáa¹. ⁸ Joon mo gason¹²on 'e jí² do joon 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ do coon¹³ 'in dyiiatyúuin² tsacøø¹¹³ do gasii¹²¹i wojní¹i tyani li sin¹² Jesús do. Joon jileei¹²¹ 'in tsacøø¹¹³ do san¹²an jmai¹² coon²¹ tuntuu¹²¹. Joon san¹²an jmai¹² coon²¹ tsuu² pi¹³ li jmai¹² cwanáa¹ 'e taa¹³ fuusán². Joon lawa júu³ tyú² tya' tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² Dios 'e fuusán² do. ⁹ Joon ga'øø¹⁰ 'in tsacøø¹¹³ do coon²¹ canto 'mí² 'e jin¹²:

Tí²mo¹ cón²on 'e jí² sipé¹ do joon 'e ffiin¹u'u sellos tya'a,

tsu gajngaa¹²mo tsá² 'nu joon coon¹³ jmi¹ 'øø¹u'u galee¹u'u jna'a cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. Joon jna'oo¹o líi¹na'a jún² tya' jileei¹²¹ nii² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Foo¹³oo'o jilaa²¹ jmí¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Tsá² 'in jalín² jilaa²¹ fuu²¹ pi¹² joongi jilaa²¹ naciones líi¹ jna'a.

¹⁰ Joon gajmée¹u'u 'e lí¹²na'a lawa røøi¹ joongi untsá² tya' Dios tyi¹.

Joon itya¹²oo'o to² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

¹¹ Joon gajøø³⁰⁰ joon ganúu³uun faa¹²¹a ángeles fúui¹ 'in taain²¹² cu' li' li sili²¹² do joon li taain²¹² 'in joo²¹ jii¹ do coon¹³ 'in tsacøø¹¹³ do. Fúui¹ 'áa¹mo 'in taai² do, millones coon¹³ millones. ¹² Joon faa¹²¹a coon¹³ júu³ tá² líli¹ jin¹²in:

Tí²mo¹ 'in joo'saa¹²¹ xuui²¹² do 'in gajngaa¹³ tsá² 'e 'ii¹²¹ jilaa¹²¹ to² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tyiin² líli¹.

Tí²mo¹ 'øøi¹²¹-tsi jilaa¹²¹ 'e jmi¹-tsi joongi wa' pí² tya'a.

Tí²mo¹ jon 'e un'goo¹o tsá² 'ii, cwo¹o tsá² 'ii jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ø¹ tsá².

¹³ Joon ganúu³oo faa¹²¹a jileei¹²¹ 'in taain²¹² fu ñu'fú² coon¹³ 'in taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in taain²¹² li' cwoo¹³ nu' coon¹³ 'in taain²¹² nu' jmi¹ñi¹³ coon¹³ jileei¹²¹ 'in taain²¹² do gajin¹²in:

Cwolí² tya' 'in tyíin¹ li sili²¹² do jilaa¹²¹ 'e 'ø¹ tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e un'goo¹ tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi coon¹³ jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ 'e sá². Cwolí² jon tya' 'in joo'saa¹²¹ xuui²¹² do jilaa¹²¹-a coon²¹ tøø²mo.

¹⁴ Joon 'in tyúuin² joo²¹ jii¹ do gajin¹²in:

—Amén, 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² cwolí² la joon.

Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøø¹¹³ do gasii¹²¹i wojní¹i joon gaun'goo¹ 'in seein²¹ coon²¹ tøøi² do.

6

Mo gafiin¹ 'in 'e dyá¹ sellos do

¹ Joon gamóo³oo mo gafiin¹ in Jesús, 'in líi¹ 'in joo'saa¹²¹ xuui²¹² do, gafiin¹ 'in 'e sello nifu jee²¹² dyá¹ do. Joon ganúu³uun lawa'a ga'oon¹on cwáain¹ 'ná³ faa¹²¹ jaain²¹ joo²¹ jii¹ do joon jin¹²in:

—¡Na¹, ñijøø²du¹!

² Joon gajøø³oo joon gamáa¹³na jaain²¹ cwa² taai²¹. Joon 'in tsá² tyíin¹ cwa² do san¹an coon²¹ arco. Joon ga'ii¹²¹i coon corona joon cwo'í¹i galí¹⁰ joon la joon ilii¹gi.

³ Joon mo gana¹ 'in joo'saa¹²¹ xuui²¹² do 'e sello li tí² tún² ganúu³uun jin¹² 'in joo²¹ jii¹ li tí² gáí¹:

—¡Na¹, ñijøø²du¹!

⁴ Joon gacwo'í¹i jaain²¹gi cwa² yúuin². Joon ga'ii¹²¹i 'in tyíin¹ cwa² do coon²¹ ñí³ espada fee¹ joon ga'ii¹²¹i joon júu³ 'e jmá¹

tsá² 'eei¹ ruu¹²¹ joongi ca ijngai¹² ruu¹²¹ la jaain²¹ la jaain²¹.

⁵ Joon mo gafiin¹ in Jesús, 'in líi¹ 'in joo'saa¹²¹ xuui²¹² do, 'e sello li tí² 'ni¹ ganúu³uun jin¹² 'in joo¹²¹ jiiin¹ li tí² gaai²¹:

—jNa¹, ñijóø²du¹!

Joon gajóø³øø joon gamáa¹³na jaain²¹gi cwa² laa¹²¹. Joon 'in tyíin¹ cwa² do san¹an coon²¹ cwa¹¹³ 'ii¹²¹. ⁶ Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ jee²¹² 'in tyúu¹² joo¹²¹ jiiin¹ do 'e jin¹²¹in:

—Coon²¹ cwa¹¹³ mi¹³ trigo tyíin¹ 'e jnaa¹² tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹² la joon jon 'ni¹ cwa¹¹³ mi¹³ cebada tyíin¹ 'e jnaa¹² tsá² jee²¹² coon²¹ jmi²¹². Pe aceite jo sá² jon'on jmi¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ jo sá².

⁷ Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tí² tyún² núu³uun jin¹² 'in joo¹²¹ jiiin¹ li tí² tyúuin²:

—jNa¹, ñijóø²du¹!

⁸ Joon gajóø³øø joon gamáa¹³na jaain²¹gi cwa² néei². Joon 'in tyíin¹ cwa² do sii²¹ 'Mó¹, joon caluu-u jó² jaain²¹ 'in tyú¹² to² li taai² 'lii²¹². Joon ga'ii²¹ 'ido 'e tyu¹²u to² catyuu¹¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijn-gaa¹¹³ coon¹¹³ 'nii²¹ joongi coon¹¹³ 'oo² joon coon¹¹³ jmoowúu¹ joongi coon¹¹³ joo¹²¹ 'lii¹¹³ taain²¹² juncwii²¹.

⁹ Mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tí² 'ñá² gamáa¹³na nu¹ altar 'in almas tyá' tsá² 'in najúin¹ 'wii¹¹³ cwáain¹ tyá' júu³ tyú² tyá' Dios Jmii²¹. Nigajngaa¹¹³ mo tsá² 'ii' 'wii¹¹³ jin¹² 'in 'e jai¹² líi²¹ Jesús. ¹⁰ Joon jin¹² 'in almas do coon¹¹³ júu³ tá²:

—Ñá'ñu¹u', ¿liigi ijmaa²¹ 'a 'ii²¹ tyii¹? Tsu jiiin¹¹³ cafu jo mo cuu¹¹³u 'e jmoo²¹o jiiin¹¹³ la júu³ 'ii²¹i. ¿Liigi ijmaa²¹ 'a 'ii²¹ tyii¹ i icon¹¹³ tyii¹ tyá' 'in gajngaa¹¹² jna'a 'in taain²¹² juncwii²¹?

¹¹ Joon jilee¹²¹ mo 'ido ga'ii²¹ jmai¹² siin¹³ 'in taa²¹ joongi coon²¹ júu³ jin¹² 'in sii¹²¹ 'ii:

—Jaan¹duu¹ cata ce tsíin² júuin² jilee¹²¹ tsaruu¹²¹ 'naa' 'in jmoo¹o to² tyu¹² Cristo la nigajún²naa'.

¹² Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello do li tí² jnúu² gajóø³øø joon gajóø¹²¹ 'wó² líi¹¹. Joon ñi¹ coonti galiniuui²¹. Joon sii¹²¹ do galíi¹ lawa jmi¹ coonti. ¹³ Joon núu¹gi gaxuu¹²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ la xuu¹²¹ mi¹³ cwarí³ røø¹²¹ mo 'íi²¹ tyi² tá². ¹⁴ Joon juncwii²¹ gatsú¹²u, galí² lawa mo'jí² gapé¹ mo. Joon jilaa¹²¹ moo¹²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ cwoo¹¹³ tyuun²¹

roon¹ ni jmi¹ñi¹³ galisíi² mo 'aan² tyá'a. ¹⁵ Joon 'in røø¹¹³ coon¹¹³ tsatyiin² coon¹¹³ 'in sá² cuu² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² 'láa² coon¹¹³ 'in 'oo¹o to² cáan² mo coon¹¹³ tsá² tañíi² coon¹¹³ 'in jmoo¹ to³ tyá' tsá² xeei²¹ ga'mee¹²¹ mo yaai tsi too²¹ xá² joongi jee²¹² 'loo²¹² tsa¹¹ moo¹²¹. ¹⁶ Joon gajin¹² 'in sii¹²¹ 'e moo¹²¹ coon¹¹³ 'loo²¹² do:

—Jlii²¹² jna'a, joon 'mé'u u jna'a 'e jo nii'i jna'a 'in tyíin¹ li silií²¹² do. Un'øøi¹¹³ jna'a coon¹¹³ 'e wúu¹ i'e¹² Jesús jna'a.

¹⁷ Tsu nigacwaa²¹ 'e jmi²¹² i'e¹ Dios wúu¹ joon, ¿'in lí² taa²¹?

7

Tyii¹¹³ in Dios 144,000 tsá² Israel

¹ Mi yuu¹¹³ lo gamáa¹³na tyúuin² ángeles 'in téein² jì tyún² tyuui¹¹³ juncwii²¹. Joon 'in ángeles do jo cwó² wa'á 'íi tyi² la caain²¹.

Jo cwó² 'íi tyi² jon'gi ni cwoo¹¹³ 'wó² jon'gi ni jmi¹ñi¹³ jon'gi jee²¹² jiiin¹¹³ coon²¹ 'mó². ² Gamáa¹³na jaain²¹gi ángel 'in jó² li lí¹ 'yeei¹²¹ ñi¹ joon san¹ 'ido coon²¹ sello tyá' Dios Jmii²¹ 'in jiiin¹. Joon 'in ángel do gatø¹²ø 'in ángeles tyúuin² do 'in lí² jma¹ 'nii¹²¹ tyá' cwoo¹¹³ 'wó² coon¹¹³ jmi¹ñi¹³. Gajin¹² 'in sii¹²¹ 'in ángeles tyúuin² do:

³ —Jo 'laa²¹²aa' tyá' cwoo¹¹³ 'wó² jon'gi tyá' jmi¹ñi¹³ jon'gi tyá' 'mó² ca galí² tsaa²¹ 'a sello tyá'tyi² tyá' tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² Dios Ñu¹u'.

⁴ Joon ganúu³uun jøøi¹ti seein²¹ 'in ga'ii¹²¹ 'e sello do tyá'tyíi¹. Joon gatí² coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunló¹ tsigi tyún² mil tsá² la jee²¹² coon'tya. Jilee¹²¹ 'in tsá² do jún² tyá' 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tsá² Israel. ⁵ Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Judá ga'ii¹²¹ 'e sello do. Joon dyatun¹ milgi jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Rubén ga'ii¹²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Gad ga'ii¹²¹ 'e sello do. ⁶ Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Aser ga'ii¹²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Nef-talí ga'ii¹²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Manasés ga'ii¹²¹ 'e sello do. ⁷ Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Simeón ga'ii¹²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Leví ga'ii¹²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Isacar ga'ii¹²¹ 'e sello do. ⁸ Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ Zabulón ga'ii¹²¹ 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tyá' 'lii²¹² tsafeei¹ José

ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya'
líi²¹² tsafeei¹ Benjamín ga'ii²¹i 'e sello do.

Gamáa'na tsá² fúui¹ 'in tyi¹² 'mi¹² taa²¹

⁹Mo ngayuui¹³ joon gamáa'na tsá² fúui¹
líi¹ 'in téein² tyani li silii²¹² do joongi tyani
Jesús. 'In tsá² fúui¹ do jalín² la 'ui juncwii²¹.
Líi¹mo jilaa¹²¹ 'nii²¹ tsá², faa¹²¹o jilaa¹²¹ 'nii²¹
jmi¹ 'e sá². Jalín² la caain²¹ fuu²¹. Joon 'áai¹
fúui¹ ca jo lí² un'íi²in tsá² 'ii. Joon 'in tsá²
fúui¹ do tyi¹²¹ 'mi¹² taa²¹ joon san¹²an jmai¹²
coon²¹ nii²¹² moo²¹ utyíia². ¹⁰Joon 'in tsá²
do 'oo¹o tá² líi¹ joon jin¹²in:

Ña'ña¹³u' Dios Jmii²¹, 'in tyíin¹ li
silii²¹², coon¹³ Jesús gacwoo¹o 'e
gatiin¹³na'a.

¹¹Joon téein² 'in ángeles la caain²¹ co' li
téein² 'in tsacøøi¹³ coon¹³ 'in tyúuin² joo¹²¹
jiin¹ li silii²¹² do. Joon 'in ángeles do
gatsaa¹²¹ a ní¹i niwó² tyani li silii²¹² do joon
gaun¹goo²¹o Dios Jmii²¹. ¹²Joon gajin¹²in:

¡Amén! Cwol¹² jilaa¹²¹ 'e 'ø¹ tsá² tya' Dios
Ñu¹³u'.

Cwol¹² tya'a jon 'e 'ya¹²gi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e
'í¹-tsi tsá².

Cwocwó² tsá² 'maa¹³¹i coon¹³ jilaa¹²¹ 'e
un'goo²¹o tsá² 'ii.

Cwol¹² jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ 'e sá² coon¹³ jilaa¹²¹ wa'
pí² tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

¹³Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsacøøi¹³ do
gaunngii¹⁴ sii¹²¹i jna:

—¿'lin 'in no 'in tyi¹² 'mi¹² taa²¹? ¿Xiiafu
jalín²?

¹⁴Joon gangii¹³in:

—Ñí²o'o, tsañuu¹.

Joon gajin¹²in sii¹²¹i jna:

—'In no 'in nigani²¹² wúu¹ 'áai¹ joon
nigaruun¹¹un siin¹³in 'e lí² taa²¹ coon¹³ jmi¹
'øø¹² Jesús. ¹⁵Tsu 'wii¹³ joon táan¹in tyani li
silii²¹² tya' Dios Jmii²¹ joon jmoo¹o la 'woo¹
jmi¹ la to² tyu²u inuu cwo¹¹ tya'a. Joon
'in tyíin¹in li silii²¹² do 'áai¹ un'øø¹ 'ii. ¹⁶Joon jo
ini²¹²gi wúu¹ wa'a tyá² un'áa¹i
jon'gi unjmúu¹²gi. Jon'gi nii²¹²gi wúu¹ tya'
'yíia²¹ jon'gi li¹²gi tyíi² 'yíia²¹. ¹⁷Tsu Jesús,
'in siin¹² tuntu¹ li silii²¹² do, 'in 'á¹ 'ii lawa¹
joo'saa¹²¹ tya'a. Joon itsajée¹ li náa¹ jmi¹²¹
'e cwó¹o juncwii²¹ tya' tsá². Joon Dios Jmii²¹
iuntuuun²¹ jmi¹²¹ 'e gatoo¹²¹ unni¹i.

8

Fiin¹ Jesús 'e sello li tí² dyá¹

¹Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello do li tí²
dyá¹ ga'íi² tii² coon¹²¹ tsa¹² hora fu ñu¹fú².

²Joon gamáa'na 'in dyá¹ ángeles 'in téen²in
tyani Dios Jmii²¹ joon ga'ii¹²¹i la jaain²¹ la
jaain²¹ coon²¹ trompeta. ³Joon gacwéi¹
jaain²¹gi ángel joon gajmaa¹a siin¹²in nu'
altar do. San¹² 'ido coon²¹ ñí³ cwanáa¹
'e taa¹³ fuu²¹² sún². Joon ga'ii¹²¹i fuu²¹²
sún² 'láai² 'e jún² tyani Dios Jmii²¹. Joon
la jee²¹² gajún² 'e fuu²¹² sún² do ni altar
lí¹ cwanáa¹ 'e si¹² tyani li silii²¹² do gajma¹²
'in ángel do júu³ Dios cwáain¹ tya' 'e júu³
tyú² 'e gafaa¹²¹a 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios
do. ⁴Joon 'e júu³ tyú² do gasoo¹o caan²¹mo
coon¹³ unñi² tya' fuu²¹² sún² do fu li tyíin¹
Dios Jmii²¹. ⁵Joon 'in ángel do gaunrøøi¹
coon¹³ jí² coo¹ ni altar do 'e ñí³ tya' fuu²¹²
sún² joon gapí² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon
gani²¹ tá², ga'oon¹on cwaainá³, galí² jí²
'áai¹ joon gajøø¹²¹ 'wó² mo gatoo¹²¹ ñí³ do
ni 'wó².

Mo ga'ii² trompeta do

⁶Joon 'in dyá¹ ángeles do gatyaa¹ tyú² 'e
xuu¹³u lúu¹ tya'a.

⁷Joon 'in ángel nifu gaxuu¹³u lúu¹ tya'a
joon tsifu gaxuu¹²¹ tsí¹ coon¹³ jí² sicaai¹³
jmi¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon catyuui¹³
líi¹gi cwoo¹³ juncwii²¹ gacoo²o caan²¹mo
gacoo²o coon¹³ catyuui¹³ líi¹gi jilaa¹²¹ 'mo²
la joon jon nuu²¹ røø¹²¹.

⁸Joon 'in ángel li tí² gáí¹ gaxuu¹³u lúu¹
tya'a joon gaxuu¹²¹ ni jmi¹ñi¹³ lawa coon²¹
moo¹²¹ fee¹ 'e coo²¹ jí². Joon catyuui¹³ líi¹gi
'e jmi¹ñi¹³ galí² jmi¹. ⁹Joon catyuui¹³ líi¹gi
jilee¹²¹ joo¹²¹ táai² nu' jmi¹ñi¹³ gajúun²mo.
La joon jon barco gafiin²mo.

¹⁰Joon 'in ángel li tí² gaai²¹ gaxuu¹³u lúu¹
tya'a joon jaain²¹ núu¹ fee¹ líi¹i lawa coon
jí² taa²¹ gatøø¹²¹i fu yu¹ juncwii²¹. Gatøø¹²¹
jee²¹² catyuui¹³ líi¹gi ni jmi¹²¹ coon¹³ li 'yá²
jmi¹²¹. ¹¹Joon 'in núu¹ do sii²¹ 'Oo²¹ Tyi¹.
Joon catyuui¹³ líi¹gi jmi¹²¹ galityi¹. Joon
fúu¹mo tsá² gajúin¹ 'wii¹³ galityi¹ jmi¹²¹ do.

¹²Joon 'in ángel li tí² tyúuin² gaxuu¹³u lúu¹
tya'a joon galiniuu¹i catyuui¹³ líi¹gi ñi¹ la
joon jon catyuui¹³ líi¹gi sii¹²¹ coon¹³ núu¹
galiniuu¹i. Joon catyuui¹³ líi¹gi jmi¹²¹ jo
gatí² 'yíia²¹ la joon jon li 'woo jo jná² joo¹²¹gi
sii¹²¹.

¹³ Joon gamáa¹na jaain²¹ ángel 'in 'hí¹ tuntu¹ 'ñu'fú². Joon ganúu³uun jin²in:

—'Áai¹ fúu² líi¹na 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ mi xuu¹'u 'in gaai²¹ ángeles catyaa²¹² do lúu¹ tya'a!

9

¹ Joon 'in ángel li tí² 'ñéei² gaxuu¹'u lúu¹ tya'a. Joon gamáa¹na jaain²¹ 'in líi¹ núu¹ 'in gatøøi¹²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ joon ga'ii¹²¹ jonñi³ tya' too²¹ tyí² li sityú². ² Joon ganá¹ 'ido 'e too²¹ tyí² li sityú² joon ga'yeei¹²¹ 'unñi² lawa li 'yeei¹²¹ 'unñi² tya' too²¹ horno fee¹. Joon galinuu²¹ ñi¹¹ coon¹¹³ tyí² 'wii¹¹³ 'e 'unñi² do-o. ³ Joon jee²¹² 'unñi² do ga'weei¹ sinii¹²¹ 'in gangi¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. Joon ga'ii¹²¹ to² 'ii¹²¹ tsá² la 'ii¹²¹ ticún³ taain²¹² juncwii²¹. ⁴ Pe ga'ii¹²¹ to² 'e jo lí² 'láa'a tya' nuu²¹ sá² juncwii²¹ jon'gi tya' jilaa¹²¹ 'e røø¹²¹ jon'gi 'mó² jii¹¹³ 'in tsá² 'in jo mo ga'ii¹²¹ 'e sello do tya' Dios Jmii²¹ tya'tyí¹ lí² jmee¹²¹ 'i. ⁵ Pe jo cwéei¹ jngaa¹¹³ 'in tsá² do jii¹¹³ lí¹ 'e¹¹ 'e tsá² wúu¹ la lí¹ mo 'hí¹²¹ ticún³ tya' tsá². 'E¹¹ 'e wúu¹ tsá² ce tsín¹ 'ñéei² sii¹²¹. ⁶ Joon jee²¹² 'e jmii²¹² joon ijúuin¹-tsi tsá² xiiala ijúun²in pe jo ityí¹²¹a. Joon xufiin¹¹³ 'iin²¹²in jún²in pe 'in 'mó¹ tya'a intsawín²mo.

⁷ Joon 'in sinii¹²¹ do lí¹ la líi¹ cwa² 'in nigatyaa¹ tsá² tyú² tya' nii²¹. Joon yu' tyí¹ si¹² lawa coon²¹ corona lí¹ cwanáa¹. Joon ní¹ li la lí¹ ni² tsañuu¹. ⁸ Tyán² 'in sinii¹²¹ do jñutyí² tsamí² joon tsí² moojóon¹on la lí¹ moojóon¹ 'yia¹² león. ⁹ Tyí² cuerpo tya' sinii¹²¹ do ñi³ joon mo 'hí¹ joon 'iin² cwáa¹a la 'iin² mo cwiin¹in cwa² fúu¹ jnuu¹'u care¹ tsalín²in lí¹ náa¹ 'nii²¹. ¹⁰ Joon 'in sinii¹²¹ do tyaan¹ moocúun¹ ticún³. Lí²-i 'i¹ coon¹¹³ moocúun¹ do. Joon nuu¹¹³un to² 'ñéei² sii¹²¹ wa'a jmee¹²¹ tsá². ¹¹ Joon seen²¹ jaain²¹ 'in tyu¹² to² 'in sinii¹²¹ do, 'in ángel tya' lí¹ sityú² tyu¹² to² 'ii. Joon 'in ángel do sii²¹ Abadón coon¹¹³ jmii¹ tsá² Israel joon coon¹¹³ jmii¹ griego sii²¹ Apolión. 'E 'øøi¹²¹-tsi tsá² Apolión do 'in 'iin² jilaa¹²¹ 'e sá².

¹² Coon¹¹³ la joon gangí¹ coon²¹ fa¹³ pe tún²gi fa¹³ ijó¹.

¹³ Joon 'in ángel li tí² jnúui² gaxuu¹'u lúu¹ tya'a. Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu ni altar lí¹ cwanáa¹ 'e tsí³ tyún² mooff³, coon²¹ la coon²¹ tyuu¹¹³ altar do. 'E altar do si¹² tyaní Dios Jmii²¹. ¹⁴ Joon 'e júu³ ganúu³uun

do tya' ángel li tí² jnúui² 'in san¹² lúu¹ joon jin²in 'e júu³ do:

—Láa²-i 'in ángeles tyúuin² 'in táai² si'núui¹³ tyan¹² jmii²¹ fee¹ sii²¹ Eufrates.

¹⁵ La joon galáai² 'in ángeles tyúun² do 'e tsajngaa¹¹³ catyuu¹¹³ lí¹gi tsá². Joon tya' jmii²¹² joon nigatyaa¹ 'in ángeles do tyá² tya'a 'e jngaa¹¹³ tsá². Joon sijáan¹an hora, jmii²¹², sii¹²¹, jii¹²¹ 'e laai²¹. ¹⁶ Joon ganúu³oo jøøi¹¹³ 'láa² tya'a seen²¹ 'in néei¹ cwa² joon tí² tún² cfein¹¹³ millones.

¹⁷ Gamáa¹na 'in cwa² do lawa'a 'e cí³oo joon 'in néei¹ cwa² do toon²¹²o ñi³ ni tsí¹ joon 'yu' 'in yúun² coon¹¹³ røø¹²¹ coon¹¹³ náa². Joon po'tyí² cwa² do lí¹ la lí¹ po'tyí² león. Joon 'yeei¹²¹ jí² moo'oo²¹²o coon¹¹³ unñi¹ coon¹¹³ azufre. ¹⁸ Joon catyuu¹¹³ lí¹gi tsá² 'in gajúuin¹ coon¹¹³ 'e 'ni¹ 'ii¹¹³ 'e ga'yeei¹²¹ 'oo²¹² cwa² do. ¹⁹ 'In cwa² do jmáa¹ 'ni¹²¹ tya' tsá² jii¹¹³ coon¹¹³ 'oo²¹²o joon coon¹¹³ moocúun¹un tsu moocúun¹un lí¹ la líi¹ mii¹²¹ tsí³ po'tyí¹ joon coon¹¹³ joon jmoo¹o 'nii¹²¹ tya' tsá².

²⁰ Pe 'in tsá² catyáai² 'in jo mo júin¹ mo gangóo¹ wúu¹ tya' cwa² do jo gajoo¹²¹-tsi 'e gó² jmoo¹o. Jo gajoo¹²¹-tsi un'goo²¹o jilee¹²¹ espíritu gó² jon'gi gajoo¹²¹-tsi 'e jo un'goo²¹o dioses tya'a 'in gajmee¹ tsá² 'e lí¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si ñi³ yúun² 'ee si cuun²¹² 'ee si 'mó² 'ee. Tsá²-a gajmee¹ 'i, joon jo lí² jøø² jon'gi lí² núu²un jon'gi lí² ngí¹ tí¹i. ²¹ La joon jon 'in tsá² do jo gatyui¹²-tsi 'e jo jngaa¹¹³ tsá², jo gatú²'u 'e jmoo¹o 'e loo¹o la joon jo gatú²'u fee¹²¹ tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹. Jo gatú²'u jmoo¹o 'uun²¹.

10

Gamáa¹na ángel 'in san¹²an coon²¹ jí² pi³

¹ Joon gamáa¹na jaain²¹gi ángel 'in 'gøøi¹¹³ 'in gajáa¹ fu ñu'fú². Tyíin¹³in jni¹ joon coon²¹ cuuntuu¹²¹ tsí³ yu' tyí¹. Joon ní¹ jii¹ la jii¹ ñi¹. Joon tyúu¹'u silí²-i jí². ² Joon san¹²an coon²¹ jí² pi³ sinii¹¹³ joon gasi¹² tí² lí¹ tsáa¹ ni jmi¹ñi¹ joon tí² lí¹ tooin²¹² gasi¹² cwoo¹¹³ tyuun²¹. ³ Joon ga'oo¹o tá² líi¹ la 'oon¹on 'yia¹² león. Joon mo ga'oo¹o 'in ángel do joon ga'oon¹on cwaain¹ñá³ dyá¹ naa¹¹³ lawa 'e gafaa¹²¹o. ⁴ Joon mo ngayuu¹¹³ ga'oon¹on cwaain¹ñá³ dyá¹ naa¹¹³ do itóon³oon ni mo'jí² júu³

tya'a pe ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu ñu'fú² jin¹²in sii²¹i jna:

—Ma¹² 'e júu³ 'uui²¹ ganuu²¹un mo ga'oon¹on cwaain¹ná³ dyá¹ naa¹³ do. Jo toon¹³on ni mo'j².

⁵Joon 'in ángel 'in gamáa¹na siin¹²in ni jmi¹ñi¹³ coon¹³ cwoo¹³ tyuun²¹ gasaa¹³a cwoo²¹o tsáa¹ fu ñu'fú². ⁶Joon ga'éé¹³mo Dios 'in seen²¹ coon²¹ tøø²mo 'in gajmaa¹a ñu'fú² coon¹³ po¹³ juncwii²¹ coon¹³ jmi¹ñi¹³ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e sá². Ga'éé¹mo, gajin¹²in:

—Jo 'ee li'iii²¹²gi; ⁷tsu mi tí² 'ii²¹ ixuu¹u ángel do li tí² dyá¹ joon itsé¹mo júu³ 'úuin² tya¹ Dios 'e gacwo¹²o Dios tsá² tya'a 'in gacwo¹o júu³ tyú² tya'a calií.

⁸Joon 'e júu³ ganúu³uun jó² fu ñu'fú² gajin¹²in gasii¹²¹i jna tún¹:

—Cwotyán² 'e jí² san¹² 'in ángel siin¹²in ni jmi¹ñi¹³ coon¹³ cwoo¹³ tyuun²¹.

⁹Joon gangó³oo li siin¹²in 'in ángel do joon gamí³ii 'e jí² pi¹³ 'e san¹²an. Joon gacwo¹o jna. Joon jin¹²in sii²¹i jna:

—Jun¹³ 'e jí² lo, joon fiin¹³in joon ñii¹³in joon iliróo² ñu' 'óo¹³o la róo² to² pe mi tisii¹³ ñu' tuu¹¹u ilityi¹.

¹⁰Joon gacón³oon 'e jí² pi¹³ san¹²an ángel do joon gaffin³in, ganií²¹in. Joon ñu' 'óo³oo galiróo² la róo² to² pe mo ngayuu¹³ ganií²¹ii galityi¹¹i ñu' tu¹³uu.

¹¹Tsifu gajin¹²in sii²¹i jna:

—Ná¹ cwocwo¹²o júu³ tyú² tya¹ Dios cwáain¹ tya¹ tsá² fúui¹ la joon cwáain¹ tya¹ naciones xia¹²¹. Joon la caain²¹ li faa¹²¹ tsá² jmi¹ xiia¹²¹ joon tyani róoi¹³ 'ná² cwo¹²o júu³ tya¹ Dios.

11

Gamóo³oo 'ee ilí² tya¹ gáí¹ tsá² 'in cwoo¹o júu³ tya¹ Dios

¹Joon gacwo¹o jna ca'no¹ tó² 'e tya¹ tsá² 'ii²¹ joon jin¹²in sii²¹i jna:

—Ráan²u, tya¹ 'ii²¹ tya¹ inuu¹ cwo¹ fee¹ tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹³ ni altar. Un'fi²in jii¹ti taai² un'goo²¹o Dios inuu¹ cwo¹ do. ²Pe jo tya¹ 'ii²¹ 'in'yíaa² cwo¹¹ tsu tya¹ tsá² seen²¹ li wíin² 'in jo líii¹ tsá² Israel. Joon 'in tsá² seen²¹ wíin² do i'láa¹ tya¹ 'e fuu²¹ li cwai¹³ lo ce tsín¹ tunláí¹ sii²¹ tsi gáí¹. ³Jna-a isii³na gáí¹ tsá² tyiia 'in faa¹²¹a cwáain¹ tyiia ce tsín¹ 'ni¹ jiiin²¹ tsi ca'no¹. Joon 'in tsá² gáí¹ do ityi¹²¹ 'mi¹² lí¹ tyiia²¹².

⁴Joon 'in gáí¹ tsá² tyiia do líii¹ tún² 'mó² olivo joongi líii¹ tún² ñi³ taa¹³ cera 'e táan² tyani Dios Jmii²¹ 'in tyu¹² to² juncwii²¹. ⁵Joon wa 'iin²¹²in tsá² 'lá¹ tya¹ 'in gáí¹ tsá² do i'yei¹² jí² moo¹oo²¹²o, joon injúun¹in coonti jileei¹²¹ 'in 'eei¹¹ 'ii. Joon coon¹³ la joon ijúun¹in jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in 'lá¹ tya'a. ⁶Joon 'in tsá² gáí¹ do lí²-i tyu¹²u to² wa'a jo jó² jmi¹ la 'ii²¹² ifaa¹²¹a cwáain¹ tya¹ Dios la joon lí²-i tyu¹²u to² lijmi¹ jmií²¹. Joon doñi¹ee 'ii¹²¹ 'iin²¹²in lí²-i 'e'ie tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'láai² 'ii¹³ jmoowú¹. ⁷Pe mo gatsín¹ cwoo¹o 'in gáí¹ tsá² do júu³ tya¹ Dios 'in joo¹²¹ líii¹³ 'in gacwo¹¹ 'i sityú² do itéen¹in coon¹³ 'in gáí¹ do joon ilii¹¹ 'i ido ijngaa¹³mo 'in 'líii¹³ 'in tsá² gáí¹ do. ⁸Joon 'in gáí¹ 'líii²¹² do ityiia²¹ jee²¹² 'nú¹ fuu²¹ fee¹²¹ li gateen¹in ña'ñu¹u Jesús tsa¹¹ crúu¹³ tya'a. Mo líii¹³ unsii²¹ tsá² 'e fuu²¹ do Sodoma si Egipto 'ee mo 'iin²¹²in jmaa¹a júu³ 'e gó² gajmaa¹ 'in tsá² néei¹ do tya¹ Jesús. ⁹Joon jee²¹² 'ni¹ jmií²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ 'in tsá² seen²¹ la caain²¹ juncwii²¹, 'in faa¹²¹a jilaa¹²¹ nii² jmi¹, 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ nii² tsá² ijóø² 'in gáí¹ 'líii²¹² do tsu jo cwoo¹ wa'a tsa'ái¹³ tsá² 'ii. ¹⁰Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijmáa¹a jløø¹³ 'e gajúin¹ 'in tsá² gáí¹ do 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios Jmii²¹. Jløø¹³mo 'áai¹ ca gacwo¹o ruu¹²¹ 'e 'yaai¹-tsi la jaain²¹ la jaain²¹. Tsu 'in gáí¹ tsá² do gauntyi²¹in tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ júu³ tyú² gacwo¹o. ¹¹Pe mo gatsín¹ 'ni¹ jmií²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ gaunjiin²¹in Dios tún¹ 'in tsá² gáí¹ nijúin¹ do joon jmaa¹a teen¹in. Joon gafoo¹³mo jileei¹²¹ 'in gango¹. ¹²Joon tsifu ganúu³un 'in tsá² gáí¹ do coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñu'fú² 'e jin¹²in:

—Ñilíin²naa¹ fu yu¹ lo.

Joon gasóo²o jee²¹² coon²¹ jnií¹ fu yu¹ ñu'fú² la nii²¹²¹ 'in 'eei¹¹ 'ii. ¹³Tsifu joon gajøø¹²¹gon 'wó² lí¹ joon catyuu¹³ jee²¹² dyá² tsa² 'e fuu²¹ do ga'ín² joon dyá¹ mil tsá² gajúin¹ mo gajøø¹²¹ 'wó² do. Joon 'in tsá² catyáai² do 'in gasáai¹ 'e fuu²¹ do gafoo¹³mo joongi gaun'goo²¹o Dios Jmii²¹ 'in tyiín¹ ñu'fú².

¹⁴Coon¹³ la joon gangí¹ fa¹³ li tí² tún² pe jo la 'ii²¹² jó¹ fa¹³ li tí² 'ni¹.

Xuu¹u ángel lúu¹ tya'a li tí² dyá¹-i

¹⁵Joon gaxuu¹u 'in ángel li tí² dyáí¹ lúu¹ tya'a. Joon gafaa¹²¹a júu³ tá² jó² fu ñu'fú² 'e jin¹²¹in:

Jilaa¹²¹ to² sá² juncwii²¹ galí²-i ilí² tya' Ña'ñu¹u' Dios coon¹¹³ 'in gasii¹in Dios 'in gajmaa¹a tiin¹¹³ tsá² 'in sii²¹ Cristo;

joon 'ii 'in tya¹²¹u to² coon²¹ tøø²mo.

¹⁶Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹¹³ 'in néei¹ li silii²¹² tya'a tyani Dios Jmii²¹ gajmaa¹a 'in tuu¹²¹i jun¹²un ni 'wó² 'e un'goo²¹o Dios Jmii²¹. ¹⁷Joon gajin¹²¹in:

Cwóo¹³o'o 'nu' má¹u'u, Ña'ñu¹u' Dios tyii¹i, 'in lí² jmá¹ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in.

Seen²¹mo'o ca la mo jée¹, joon seen²¹mo'o la no, joon iñi¹³¹i.

Cwóo¹³o'o 'má¹u'u tsu niga'ú²u to² fee¹ tyi¹i.

Joon 'lää² 'wii²¹² tyu¹²¹u to².

¹⁸Tsá² taain²¹² juncwii²¹ nigajmaa¹a 'nii²¹-tsi tyi¹i

pe la no gatí² 'ii²¹ 'e jo ta¹²gi¹ 'e la jmoo¹o tsá².

Nigatí² 'ii²¹ ijmáa²¹a 'ii²¹ tya' 'e gó² 'e niga-jmaa¹a 'in nigajúin¹.

Joon icwo¹²¹o tsá² tyi¹ 'in gafaa¹²¹a cwáain¹ tyi¹ 'e tí²i.

Joon jileei¹²¹ 'in tsaa¹-tsi 'nu, jileei¹²¹ 'in un'goo²¹o 'nu i'ii¹²¹ 'e tíi² la tsá² feei¹ tiin¹¹³ la tsá² wéi¹.

Joon i'fín¹u'u 'in 'lää¹ juncwii²¹.

¹⁹Joon ganó¹ cwo¹ fee¹ tya' Dios Jmii²¹ 'e si¹ ñu'fú². Joon gamóo³oo cwóo¹ taa¹¹³ júu³ ga'ii¹ Dios coon¹¹³ tsá² tya'a tsi inuu cwo¹ do. Joon galí² jí² cwaain'ñá³, gani²¹, gatyia¹²¹ cwaain'ñá³, joon gajøø¹²¹ 'wó² joon gaxuu²¹ tsf¹ líi¹.

12

'In tsamí² coon¹¹³ 'in mii²¹ 'líi¹³

¹Joon galí² coon²¹ lí² 'e fee¹ 'áai¹ fu yu' ñu'fú²; lawa jaain²¹ tsamí² tyi²¹ 'mi¹² 'e li la líi¹ ñi¹ joon 'wii²¹² tíi¹ 'íi¹ sii²¹. Joon 'ú² tyí¹ si¹² coon²¹ corona taain²¹² dyatu-uin¹ núu¹. ²Joon 'in tsamí² do tyéen¹in yuun²¹. Joon 'oo¹o coon¹¹³ wúu¹ 'e nii²¹i mo galiseein²¹ yuun²¹ do. ³Joon coon²¹gi lí² galí² tún² fu ya' ñu'fú²; lawa jaain²¹ mii²¹ 'líi¹³ yúuin² 'in sá² dyá¹ po'tyi². Joon tsí³ dyá² moofi³ joon jmaí¹² coon²¹ corona taa¹¹³ tyí¹i. ⁴Joon gaunraan¹¹³in catyuui¹¹³ líi¹gi núu¹ si¹ ñi¹³ ñu'fú² coon¹¹³ moocúun¹un joon

gadyee¹¹³ fu ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. Joon 'in mii²¹ 'líi¹³ do gajaan¹an tyani 'in tsamí² 'in ti lí² liseein²¹ yuun²¹ tya'a icuu¹²¹i tsifu mi liseein²¹ yuun²¹ tya' 'ido. ⁵Joon galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya' 'in tsamí² do. Joon 'in xuui²¹² do ityu¹²¹u to² 'ii jilaa¹²¹ naciones sá² juncwii²¹ coon¹¹³ coon²¹ 'ii¹³ 'e lí¹ ñi³. Joon tsifu-u gasaa¹²¹i Dios yuun²¹ tya' tsamí² do fu li tyín¹in li silii²¹² do. ⁶Joon 'in tsamí² do gacwiin¹o fu coon²¹ li jo 'in tsá² taain²¹². Do-o nigatya¹ Dios tyú² tya'a ilicwo¹ 'ido 'e dø¹ø ce tsín¹ 'ni¹ jiin²¹ tsi ca'no¹.

⁷Mo ngayuui¹¹³ joon ganá¹ 'nii²¹ fu ñu'fú². Joon 'in ángel 'in tyiin²gi sii Miguel coon¹¹³ ángeles tya'a catyáai² gatéen¹in coon¹¹³ 'in mii²¹ 'líi¹³. Joon 'in mii²¹ 'líi¹³ do coon¹¹³ 'ii¹³ tya'a gatéen¹in coon¹¹³ 'in ángeles tyúí¹ ⁸pe jo galí² 'in 'líi¹³. Joon jo lisá² 'áan³ tya'a fu ñu'fú². ⁹Joon coon¹¹³ la joon ga'wóo²¹ 'in mii²¹ 'líi¹³ do fu ñu'fú². 'In mii²¹ 'líi¹³ do sii²¹o jon 'in 'líi¹³; sii²¹o jon Satanás. Ca la mo 'wain²¹² gacón² 'in mii²¹ 'líi¹³ do tsá² taain²¹² juncwii²¹ tóo². Joon gapí²in Dios 'in mii²¹ 'líi¹³ do ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ coon¹¹³ 'ii¹³ tya'a.

¹⁰Joon ganúu³uun coon júu³ tá² jó² fu ñu'fú² 'e jin¹²¹in:

—Nigatí² 'ii²¹ ijmá² Dios tiin¹¹³ tsá². Tí li líñii¹ tsá² Dios 'in fee¹mo 'ii. Ityu¹²¹u Dios tyi¹ to². Gatí² 'ii²¹ i'ii²¹i Cristo to² tya'a. Tsu Dios gatyii¹ fu ñu'fú² 'in niga'nii¹ la 'woo¹ jmii¹ tyani Dios 'in jai¹² líi² Cristo. ¹¹Joon galí² 'ido coon¹¹³ jmi¹ gatún³un tya' Jesús 'in líi¹ Cordero tya'a. Galí¹²o joon 'wii¹¹³ júu³ tya'a 'e nigajin²in xiiala gaj-maa¹a Jesús tiin¹¹³ tsá². Joon jo 'goo¹²¹o wa'a júuin² 'wii¹¹³ júu³ tyú² tya'a. ¹²'Wii¹¹³ joon jmaa²aa' jløø¹³naa' jileei¹²¹ 'naa' 'in néei¹ ñu'fú². Pe fúu² 'naa' 'in taain²¹² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ coon¹¹³ 'in taain²¹² nu' jmi¹ñi¹³ tsu 'in 'líi¹³ gajgaa¹ jee²¹² 'naa' joon tyí¹in 'áai¹ tsu ñi¹o 'e jo wóo² lí² jmáa¹ 'e 'iin²¹²in jmáa¹a.

¹³Joon mo galili¹²¹ 'in mii²¹ 'líi¹³ do 'e nigapí²in Dios 'ii fu juncwii²¹ joon nga'øø¹³mo 'in tsamí² do 'in galiseein²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya'a. ¹⁴Pe Dios gacwoo¹o ga'yá³ cwáa¹ mii²¹ feei¹ tya' 'in tsamí² do joon ili'íi¹ fu li jo 'iin tsá² seen²¹ li sá² 'áan³ tya'a. Lí² cwó² Dios 'ni¹ jiin²¹ tsi

ca'no' 'e do¹ø 'in tsamí² do. Do-o táain² wíin² li jo ngí¹ 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do. ¹⁵ Joon 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do gaxuu¹u gajmaa'a lawa coon²¹ jmií²¹ fee¹¹ 'yeei¹²¹ 'oo²¹²o wa ili-caain²¹ 'in tsamí² do coon¹¹³ jmií²¹ 'yeei¹²¹ 'oo²¹²o. ¹⁶ Pe ni cwoó¹³ 'wó² gauncoon¹³ 'in 'in tsamí² do joon ga'gii¹²¹ ni 'wó² do joon do-o gayuun¹²¹ jmií²¹ 'e gaxuu¹u 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do. ¹⁷ Mo galí² la joon, joon 'in mii¹²¹ do líi¹gí tyíi² in tya' 'in tsamí² do joon gangóo¹ ngatín¹ in coon¹³ 'in jún² tya' 'in tsamí² do 'in catyáai²gi. Joon 'in jún² tya' 'in tsamí² do líi¹ tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² Dios, 'in jmoo¹o júu³ jilaa¹²¹ 'e nigajmaa'a Jesucristo 'wii¹²¹ tya'a.

13

Máa'na gáí¹ joo¹²¹ 'líi¹³

¹ Joon gajmáa³aa siin¹³na ni tsáa² tí¹² jmi'ni¹³ joon gamáa'na jaain²¹ joo¹²¹ 'líi¹³ 'in ga'yeei¹²¹ jmi'ni¹³ do. Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do tí² dyá¹ mootyí² joon tsí² dyá² moofi³. Taa¹³ jmai¹² coon²¹ corona la coon²¹ moofi³. Joon la moan²¹ mootyí² do toon²¹² coon²¹ e gó² faa¹²¹ tya' Dios. ² Joon líi¹ la líi¹ 'yia¹² tí¹³ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do joon li tíi¹ la li tíi² oso. Joon 'oo²¹²o li la li 'oo²¹² 'yia¹² león. Joon 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do gacwo¹ 'ido wa'a pí² tya'a coon¹³ 'áan³ tya'a. Gacwó² 'ido jon to² fee¹. ³ Joon coon²¹ mootyí² tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do sicwuu¹²¹ ca la lí¹ ijuun²in. Pe 'e mootyí² do li sicwuu¹²¹ do ga'loo¹o. Joon ganga'goo²¹-tsi jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ⁴ Joon gaun'goo²¹o tsá² 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do tsu 'ii-o gacwo¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do to² 'e 'oo¹o. Un'goo²¹ tsá² jon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do jin²in:

—Jo 'in seein²¹ la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ no. Joon, ¿iin lí² tín² coon¹³ 'ii?

⁵ Joon ga'yeei¹²¹ 'oo²¹²o júu³ jloo¹³ joongi júu³ gó² tya' Dios. Joon ga'ii¹²¹ to² tya'a ca tsín¹ 'ni¹ jii²¹ tsi ca'no'. ⁶ Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do gafaa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Dios joongi faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' 'e sii²¹ Dios. Faa¹²¹a 'laa¹²¹ jon tya' li tyín¹ Dios coon¹³ jilee¹²¹ 'in taain²¹² nu'fú². ⁷ Joon gacwóo¹ 'e jmá¹ 'nii²¹ tya' 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios ca galí²o. Ga'ii¹²¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do 'e lí² tyu¹² to² jilaa¹²¹ nii² tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ fuu²¹ coon¹³ jilee¹²¹ 'in faa¹²¹a jmí¹ xiaa¹ fu la 'ú¹³ juncwii²¹. ⁸ Joon jilee¹²¹

tsá² 'in jo taain²¹² ni jí² tya' Jesús 'ii 'in gaun'goo²¹o 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do; ca la mo 'wiin²¹² garóon¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do ni jí² do lí¹ taain²¹² jilee¹²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon líi¹ 'in Jesús do Cordero 'in najúin¹.

⁹ Joon wana tsí³ tsá² loocwóo¹o, cwonuu¹un. ¹⁰ Wana 'in tsá² tsajéee¹ tsá² 'nuñ³, 'nuñ³-i jon itsajéee¹ tsá² 'ii. La joon jon wana jngaai¹³ tsá² tsá² coon¹³ nijlí²-i, coon¹³ nijlí²-i joon ijngai² tsá² 'ii. Tsu 'wii¹³ joon 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios 'ná² taain²¹² tá²-tsi joon jai¹² líi².

¹¹ Mo ngayuu¹¹³ joon gamáa'na jaain²¹gi joo¹²¹ 'líi¹³ 'in ga'yeei¹²¹ ni 'wó². Tsí³ tún² moofi³ la tsí³ moofi³ joo'saa¹²¹ xuui²¹². Pe faa¹²¹a 'ido la faa¹²¹ 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do. ¹² 'Oo²¹²o jilaa¹²¹ to² tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ nifu.

Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ li tí² gáí¹ gajmaa'a gaun'goo²¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ nifu 'in ga'loo¹ coon²¹ mootyí¹ li sicwuu¹²¹ la lí¹ ijuun²in. ¹³ Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ li tí² gáí¹ do gajmaa'a li² fee¹ 'áai¹. Ca gajmaa'a jalí² jí² ya' juncwii²¹ joon gaxuu¹²¹ fu ni 'wó² la jó² tsá² gajmaa'a 'in joo¹²¹ 'líi¹²¹ do. ¹⁴ Joon coon¹³ li² 'e gajmaa'a 'in joo¹²¹ 'líi¹³ li tí² gáí¹ do tyani 'in joo¹²¹ 'líi¹³ nifu gacón¹²on tsá² taain²¹² juncwii²¹ too². Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ li tí² gáí¹ do gatyu¹²u to² tsá² wa' jmé² 'ido jaain²¹ 'in líi¹ la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ sicwuu¹²¹ coon¹³ ní¹³ pe jii¹²¹o. ¹⁵ Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ li tí² gáí¹ do gajmaa'a jii¹ 'in gajmee¹in tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ nifu. Ga'láa² 'wii²¹² gafaa¹²¹a 'in joo¹²¹ 'líi¹³ gajmee¹in tsá². Joon gajngaa¹³i jilee¹²¹ 'in jo gaun'goo²¹o 'ii. ¹⁶ Joon gatyu¹²u to² 'e líi¹in tsá² li² cwoó²¹o tsáa¹ si tya'tyi² 'ee. Jilee¹²¹mo xufiin¹³ tsá² 'wéee¹ si tsá² tyiin² 'ee, si tsá² sá² cuu² si tsá² tañí² 'ee, si tsá² jmoo¹o to² 'ña'a si tsá² jmoo¹o to² tya' tsá² xeei¹²¹ 'ná² líi¹in 'e lí² do. ¹⁷ Tsu wana jo tyaan¹ tsá² 'e lí² do si nombre tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do jo lí² ló³ tsá² 'ee 'ni¹in joon jo lí² 'ni¹in tsá² 'e 'ni¹i. ¹⁸ 'E lí² do li la li coon²¹ número. Jon wana jmií¹-tsi tsá² lí²-i un'fí² tsá² 'e número tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do tsu número tya' tsañuu¹ do. 'E número do tí² seisciento sesenta y seis.

14

Núu³uun 'øø'ø 'in 144,000 tsá

¹ Mo ngayuui¹¹³ joon gajøø^{3øø} joon gamáa¹na Jesús, 'in lííi¹ Cordero, siin¹¹³in ni moo¹²¹ sii²¹ Sión. Joon téein² coon¹¹³on coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunlo¹ tyún² mil tsá². Joon 'in tsá² tyaan¹an ty'a¹tyí¹i 'e sii²¹ Cordero coon¹¹³ 'e sii²¹ Jmii²¹. ²Joon ganúu³uun 'e 'iin² 'e jó² fu ñu¹fú², 'iin² la 'iin² li 'yü jmi²¹ 'láai¹ lí¹. 'Iin² lawa mo 'oon¹on cwaain¹há³ tá² lí¹. Fú¹³mo tí¹ téein² poo¹²¹o tuntuu¹²¹ tya'a. ³Joon 'øø'ø coon²¹ canto 'múui² tyani lí silí²¹² lí tyíin¹ Dios joongi tyani 'in tyúuin² joo¹²¹ jiiin¹ coon¹¹³ 'in tsacøi¹¹³ do. Joon jiiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² lití²¹² 'e canto do jiiin¹¹³ 'in coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunlo¹ tyán² mil tsá² do lí² lití²¹² 'e canto do. 'In tsá² 'in ni gajmaa¹a Dios tiin¹¹³in jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹, ⁴'Ido 'in jo 'ee niga¹láa¹ coon¹¹³ tsamí². Jmai¹² 'in tyún¹mo 'ii, joon ngii¹o coon¹¹³ Jesús doñixiia¹ fu tsalín²mo. Gauntiin¹¹³ Jesús 'ii jee²¹² tsá² 'e líin²in lawa coon²¹ fa¹ tya¹ Dios Jmii²¹ nifu joongi tya¹ 'in Cordero do. ⁵Jiiin¹¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo gasii¹ 'ido. Joon jiiin¹¹³ coon²¹ tsaa² jo røøi²¹ tyani Dios.

Júu³ga'ii¹i gaai²¹ ángeles

⁶Joon gamáa¹na jaain²¹gi ángel 'in ga'øø² tuntsa¹ ñu¹fú². Joon 'in ángel do tyaan¹an júu³ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo tya¹ xiiala tiin¹¹³ tsá² juncwii²¹. Jajmaa¹¹³a tsá² júu³ jileei¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹; jilaa¹²¹ nii² tsá² 'in faa¹²¹a jilaa¹²¹ nii² jmi¹, 'in néei¹ la coon²¹ fuu²¹. ⁷Joon jin¹² 'in ángel do coon¹¹³ coon²¹ júu³ tá²:

—Cwo'gøø¹²¹moo¹ Dios. Jóø²oo¹ 'in feei¹ 'áa¹mo 'i-i joon nigati² 'ii¹²¹ ijmáa¹a 'ii¹²¹ tya¹ tsá². Cwoun'goo²oo¹ 'in nigajmaa¹a ñu¹fú² coon¹¹³ ni cwoø¹¹³ juncwii²¹ coon¹¹³ jmi¹ñi¹³ coon¹¹³ lí 'yá² jmi²¹.

⁸Joon mo ngayuui¹¹³ gafaa¹²¹a 'in ángel do jaain²¹gi ángel gafaa¹²¹a jin¹²in:

—Jøø²øø¹, tyaan²aan¹ cwaain¹. 'In tsá² néei¹ Babilonia, 'e fuu²¹ fee¹ lí¹, niga¹aa¹a fa¹ii¹²¹ 'áai¹ tsu niga¹e¹²e tsá² néei¹ la caain²¹ fuu²¹ 'e ungoo²¹o dioses 'in jo la jai¹².

⁹⁻¹⁰Joon jaain²¹gi ángel gacwéei¹ joon gati² gaai²¹. Joon gafaa¹²¹a coon¹¹³ júu³ tá² jin¹²in:

—Jileei²¹ 'in un'goo²¹o 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do i'e¹²e Dios Jmii²¹ 'ii wúu¹ 'áai¹. La joon jon inii²¹ wúu¹ jileei¹²¹ 'in un'goo²¹o 'in

gajmeei¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do si líin²in 'e lí² do tya¹tyi² si cwoø²¹ 'ee.

Joon mi tí² joon jo feei¹gi-tsi Dios coon¹¹³ 'in tsá² do, jmai¹² 'e 'nii¹²¹-tsi. Joon inii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹¹³ jí² coon¹¹³ azufre. Tyani ángeles tya¹ Dios joongi tyani Jesús, 'in sii²¹o jon Cordero, inii²¹ 'ido wúu¹. ¹¹Joon 'e wúu¹ inii²¹ do 'e lí la lí coon²¹ unñi² 'e soo¹o coon²¹ tøø²mo. Jo sá² wa'a 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tya'a 'in gaun'goo²¹o 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do si gaun'goo²¹o 'in gajmeei¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do 'ee. La 'woo¹ jmi¹ jo sá² wa'a 'ii¹²¹ 'woo¹²¹o tya'a 'in líi¹ lí² tya¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do. ¹²Tsu 'wii¹¹³ joon 'ná¹-a jmáa¹ taa¹²¹-a jileei¹²¹ 'in tsaa¹²-tsi Dios Jmii²¹, jileei¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios joon ja¹mo líi² Jesús.

¹³Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu ñu¹fú² 'e jin¹²in sii¹²¹i jna:

—Taan¹ ni mo'jí² 'e júu³ lo: “Jløø¹³mo jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² Ña'ñu¹u' Jesús mi júun²in. Jløø¹³mo napiro la joon lí ngóo¹gi.” “Jo¹³o”, jin¹²in 'in Espiritu Tyú² tya¹ Dios tsu i'ii¹²¹ 'woo¹²¹o tsá² to² tya'a joon jilaa¹²¹ to² tya'a 'e gajmaa¹a jo 'íin²-tsi Dios.

Mo gacóon¹ ángeles 'e garoo²¹ fu juncwii²¹

¹⁴Joon gajøø^{3øø} joon gamóo³oo coon²¹ jni¹ taa²¹ joon ni jni¹ do tyíin¹ jaain²¹ 'in líi¹ la líi¹ joo¹ tsañuu¹. 'Yu goon corona tyíi¹ joon san¹²an coon²¹ ñijlí²-i tuu¹²¹ 'e 'má¹. ¹⁵Joon gacwo¹ii¹ jaain²¹gi ángel inuu cwo¹ fee¹ si¹² ñu¹fú² do, joon 'in ángel do gajin¹²in coon¹¹³ júu³ tá² sii¹²¹i 'in ángel tyíin¹ ni jni¹ do:

—Tyiin¹¹³ ñijlí²-i tuu¹²¹ tyi¹ joon cóon¹³on 'e garoo²¹ tyi¹ tsu gati² 'ii¹²¹ 'e galityú²-u 'e garoo²¹ juncwii²¹.

¹⁶Joon 'in tyíin¹ ni jni¹ do 'e gatyiin¹²¹in ñijlí²-i tuu¹²¹ tya'a juncwii²¹ joon gacóon¹on 'e garoo²¹ juncwii²¹.

¹⁷Joon jaain²¹gi ángel gacwo¹ii¹ 'e cwo¹ si¹² ñu¹fú² do. Saan¹²¹an jon coon²¹ ñijlí²-i tuu¹²¹ 'e 'má¹. ¹⁸Joon gacwo¹ii¹ jaain²¹gi ángel ni altar 'in tyu¹² to² jí². Joon gafaa¹²¹a coon¹¹³ júu³ tá² gasii¹²¹i 'in ángel do 'in saan¹²¹an ñijlí²-i tuu¹²¹ 'e 'má¹ jin¹²in:

—Tyiin¹¹³ ñijlí²-i tuu¹²¹ tyi¹ 'e 'má¹. Tyíin¹²an 'e cwaain¹²¹ mi¹³ wuunjøø¹³ 'e garoo²¹ tyi¹ 'e sá² juncwii²¹ tsu gafuu².

¹⁹Joon 'in ángel do gatyiin¹²¹in ñijl²-i tuu¹²¹ tya'a fu juncwii²¹. Joon gacoon²¹o mi¹³ wuunjø¹³ 'e sá² juncwii²¹ joon gato²o tsi coon²¹ liníui¹. 'E 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e 'e¹²e Dios tsá² wúu¹ 'áai¹. ²⁰Joon ganíui¹ 'e mi¹³ do lí¹ co' fuu²¹ do. Joon lawa jmi¹ gatoon²¹ lí ganíui² 'e mi¹³ do. Joon galí² jmi¹ do lawa'a lí ngóo¹ jmi²¹ tí¹² cwó² 'ni¹ cfein¹³ kilómeters gangóo¹ jmi¹ do lí náa¹ fuu²¹ do. Joon 'o¹² 'e jmi¹ do jiiin¹³ la ñíi² 'íi¹ 'oo²¹² cwa² mo 'yu freno 'oo²¹²o.

15

Lawa dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa'í³ lí gatséi¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹

¹Joon gamóo³oo coongí lí² fee¹ fu ñu¹fú². 'Áai¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² 'wii¹¹³ 'e lí² do. 'Gama³na dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa'í³ lí gatséi¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon coon¹¹³ 'e dyái¹ fa'í³ do gajeen¹²¹mo 'nii¹²¹-tsi Dios.

²Joon gamóo³oo lawa coon²¹ jmi¹ñi¹³ la lí s³ sicaai¹¹³ jí². Joon téein² ni jmi¹ñi¹³ do 'in jo galí¹ 'i 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do tya'a. Jo gaun'goo²¹o 'in tsá² téein² do 'in nigajmeei¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do jon'gi ga'ii¹²¹ lí² tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do. Joon 'in tsá² do téein² ni jmi¹ñi¹³ do san¹²an tun-tuu¹²¹ 'e gacwo¹² Dios 'ii. ³Joon ga'øø¹ø 'in tsá² do coon²¹ canto tya' 'líi²¹² Moisés 'in gajmaa¹ a la to² tyu¹² Dios joongi ga'øø¹ø canto tya' Jesús, 'in líi¹ Cordero, 'e jin¹²in: Fee¹ joon 'ya¹²gi jilaa¹²¹ 'e gajmaa²¹a, Ña'ñu¹u' Dios.

Jiin¹¹³ 'nu-u lí² jmaa²¹a jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²u'un. Coon²¹ tsáa¹ joongi 'e la jai¹² 'e fu¹ tyi'i. Røøi¹³ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'nu.

⁴Jiin¹¹³ jaain²¹ jo seen²¹ wa'a jo 'gii¹²¹ 'nu, Ña'ñu¹u',

jilee¹²¹mo iunfee¹ 'nu.

Jiin¹¹³ 'nu-u 'in tyú¹mo.

Joon jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jalín² un'goo²¹o 'nu.

Nigacón²o cwáain¹ 'e røø²¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo²¹o.

⁵Mo ngayuui¹¹³ joon gajøø³øø joon gamóo³oo ganó² 'e cwo¹ si¹² ñu¹fú² lí si¹mó² 'e cuun²¹² toon²¹² ley do. ⁶Joon ga'wooi²¹ dyái¹ ángeles 'e cwo¹ do. Joon 'in dyái¹ ángeles do tyaan¹an dyái¹ nii² fa'í³. Joon tyi¹² 'in ángeles do siin¹³in taa²¹ jii¹¹ lí¹ 'mi¹² sii²¹ lino. Joon si'ñuu¹ nitsí¹ 'e lí¹ jmai¹² cwanáa¹. ⁷Joon jaain²¹ jee²¹² 'in joo¹²¹

jiiin¹ do gacwo¹o jmai¹² coon²¹ 'ú¹ pi¹³ lí¹ cwanáa¹ 'in ángeles dyái¹ do. Joon røøi²¹ tya' jilaa¹²¹ wúu¹ 'i'e¹²e Dios tsá² 'e 'ú¹ pi¹³ do. Joon Dios do seen²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁸Joon 'e cwo¹ do garøi¹ coon¹¹³ 'e 'ya¹²gi la joon coon¹¹³ to² 'e 'oo¹o Dios. Lawa unñi² 'e garóí¹ 'e cwo¹ do. Joon jiiin¹³ jaain²¹ jo lí² tsataai² inuu cwo¹ do ca mo gatséi¹ 'e dyái¹ fa'í³ tyaan¹an 'in dyái¹ ángeles do.

16

Lawa 'ú¹ pi¹³ tyaan¹an fa'í³

¹Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu inuu cwo¹ joon gajin¹²in sii¹²¹ 'in dyái¹ ángeles do:

—Cwolfin²naa', cwo'íi¹naa' 'e fa'í³ tya' Dios 'e taa¹¹³ 'ú¹ pi¹³ tyii¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹.

²Joon 'in ángel nifu nga'íi¹in 'ú¹ pi¹³ tya'a ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ joon ga'yée²i juu²¹ 'líi¹³ tya' jilee¹²¹ 'in niga'ii¹²¹ lí² tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do si 'in nigaun'goo²¹o 'ee 'in gajmee¹i tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do.

³Joon 'in ángel lí² gáí¹ nga'íi¹in 'ú³ pi¹³ tya'a ni jmi¹ñi¹³ joon jmi¹ñi¹³ galí¹ la lí¹ jmi¹ tya' líi²¹². Joon gajún¹mo jilee¹²¹ joo¹²¹ táai² jmi¹ñi¹³.

⁴Joon 'in ángel lí² gaai²¹ nga'íi¹in 'ú³ pi¹³ tya'a ni jmi¹ñi¹³ coon¹¹³ ni lí¹ 'yá² jmi²¹ joon galí¹ jmi¹. ⁵Joon ganúu³uun 'in ángel tya' jmi²¹ do jin¹²in:

—Røø²¹ 'ii²¹ gajmaa²¹a, Ña'ñu¹u' Dios, 'in tyúí¹. Seen²¹mo'o la mojéei¹, joon seen²¹mo'o la no. Røø²¹ 'ii¹²¹ gajmaa²¹a tya' tsá² 'tsu 'in tsá² do nigatuu¹un jmi¹ 'øøi² 'in jai¹² líi¹² 'nu, 'in gafaa¹²¹a 'wii²¹² tyi'i, tsu gatyu¹²¹u to² 'e 'uun¹²¹ 'in tsá² do jmi¹ jiiin¹³ la gatíi².

⁷Ganúu³oo jon júu³ jó² fu ni altar do 'e gajin¹²in:

—'E ja¹mo nigajmaa²¹a 'ii¹²¹ røø²¹ joongi coon²¹ tsáa¹, Ña'ñu¹u' Dios. Jiin¹¹³ 'nu-u lí² jmaa²¹a ce jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²u'un.

⁸Joon 'in ángel lí² tyúuin² nga'íi¹in 'ú¹ pi¹³ tya'a lí¹ 'íi¹in ñi¹. Joon gacwo¹o ñi¹ do lí² júun¹in tsá² coon¹¹³ jí² tya'a. ⁹Joon gacáa²mo tsá² coon¹¹³ jí² do. Pe 'in tsá² do jo gajoo¹²¹-tsi wa'a gatsaa¹¹-tsi Dios 'in tyu¹² to² fa'í³ do. Xu lí¹ joon gafaa¹²¹gi 'laa¹²¹ tya' Dios.

¹⁰Joon 'in ángel li tí² 'ñéei² nga'íi¹in 'ú¹ pi¹³ tya'a li tyíin¹in 'in tyu^{12u} to² 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do joon li tyu¹² 'ido to² galinuu²¹. Joon 'in tsá² taai²¹² do gacuu^{12u} nisi¹¹²ⁱ coon¹¹³ wúu¹ 'e ní² do. ¹¹Pe coon¹¹³ 'elo jo gajoo¹²¹-tsi 'e unsi²ⁱ 'e jmoo^{1o} 'e gó² tya'a, xujoon faa^{121gi} 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹ tyíin¹ ñu¹fú² 'wii¹¹³ nigangoo^{1o} wúu¹ 'yee²¹ⁱ juu²¹ 'líi¹³ do.

¹²Joon 'in ángel li tí² jnúui² nga'íi¹in 'ú¹ pi¹³ tya'a ni coon²¹ jmii²¹ fee¹¹ sii²¹ Eufrates joon galityuun²¹ jmii²¹ do, gauntyí² fu¹ íjalíin² róoi¹³ 'in néei¹ li 'yeei²¹ ñi¹¹.

¹³Joon gamáa^{3na} gaai²¹ espíritu gó² 'in líi¹ la líi¹ je'cwa² ga'wóo²ⁱ moo'oo² mií¹²¹ 'líi¹³ coon¹¹³ moo'oo² 'in jin¹² 'e faa^{121o} júu³ tya' Dios Jmii²¹ pe jo jo¹¹. ¹⁴Joon 'in espíritu do líi¹ 'íi¹³ tya' 'in 'líi¹³ joon lí-í jmáa^{1a} jilaa¹²¹ lí² 'e tsa'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsalín^{2mo} tsauncaain²¹ jileei¹²¹ róoi¹³ 'in néei¹ juncwii²¹. Iuncaain²¹ 'in róoi¹³ do itéen¹in 'e jmaa¹ 'nii²¹ mi tí² jmii²¹² fee¹¹ tya' Dios Jmii²¹ 'in lí¹ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²ⁱⁿ. ¹⁵Joon jin¹² Dios: "Janúu^{2uun}, igó^{3oo} 'e 'uui²¹ lawa jaain²¹ 'uun²¹. Joon jløø^{13mo} 'in jo cwuu²¹ⁱ joon 'in tyi^{12o} siin¹³, 'in nanáa¹ tyú² tya'a. Tsu la joon jo tí² ringúu¹ⁱ ngí² 'e jóø²ⁱ tsá² xeei¹²¹ 'ii, jo í'aa^{1a} fa'íi¹²¹." ¹⁶Joon 'in espíritu gó² do iuncaain²¹ 'in róoi¹³ do fu coon²¹ li sii²¹ Armagedón coon¹¹³ jmí¹ hebreo.

¹⁷Joon 'in ángel li tí² dyái¹ ga'íi¹in 'ú¹ pi¹³ tya'a tya'cwii²¹. Joon gacwo^{1íi} inuu¹ cwo¹¹ si¹² ñu¹fú² coon²¹ júu³ tá², jó² fu li si¹² li sílii²¹² do, 'e jin¹²ⁱⁿ:

—Nasi'yee^{21mo} jilaa¹²¹-a.

¹⁸Joon galí² jí² cwaain¹ñá³ 'áai¹, ga'oon^{1on} cwaain¹ñá³ joon ga'íi² tá² líili¹. Joon gajøø¹²¹ 'wó² líili¹ jiiin¹³ coon²¹ naa¹¹³ jo mo gajøø¹²¹ 'wó² la do la jee²¹² taain²¹² tsá² juncwii²¹. ¹⁹Joon 'e fuu²¹ fee¹¹ do gajli¹², galí² 'ni¹ 'ii¹³. Joon ga'in¹ lacaain²¹ fuu²¹ catyíia². Joon gati¹²-tsi Dios Jmii²¹ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Babilonia 'a 'e¹ 'e wúu¹ jiiin¹³ la nigatyu^{12u} to² mo gati² 'nii¹²¹-tsi tya' 'in tsá² do. ²⁰Joon jilaa¹²¹ cwo¹¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmii²¹ gayuun^{12mo} joon jilaa¹²¹ moo¹²¹ jo sá²gi. ²¹Joon gaxuu¹²¹ tsí¹ coo¹¹³ 'áai¹ jee²¹² tsá². Ca tunló¹ kilos la ca mi¹³ 'ii²¹ 'e tsí² do xuu¹²¹ fu yu¹. Joon 'in tsá² do

gafaa^{121a} 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹ 'wii¹¹³ tya' tsí¹ gaxuu¹²¹ do tsu líi¹ gangoo^{1on} wúu¹ 'wii¹¹³ 'e tsí¹ do.

17

'In 'yiiatsangó¹ feei¹¹

¹Joon gamáa^{3na} jaain²¹ jee²¹² 'in dyái¹ ángeles do 'in san¹² 'ú¹ pi¹³ do. Joon 'ii gajin¹²ⁱⁿ sii¹²¹ⁱ jna:

—Ná² fu lo, tsu 'i'e¹³ee 'nñu¹ xiiala 'i'e¹'e Dios wúu¹ 'in 'yiiatsangó¹ feei¹¹ 'in tyíin¹ ni jmi¹ñi¹³. ²Joon 'in róoi¹³ taain²¹² juncwii²¹ nigangú¹ⁱ nigajmaa^{1a} 'e gó² coon¹¹³ 'ido. Joon 'in taain²¹² juncwii²¹ lawa gali'ín^{1mo} coon¹¹³ 'e gó² tya'a la mo 'un¹² tsá² vino.

³Joon lawa'a 'e chí^{3oo} 'in ángel do gatøø^{1ø} jna fu coon²¹ li jo 'iin tsá² taain²¹². Joon gamáa^{3na} jaain²¹ tsamí² tyíin¹in jaain²¹ joo¹²¹ 'líi¹³ yúuin². Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do tsí³ dyá¹ mootyíi¹ⁱ joon tsí³ dyá² moofi³. Joon la tøø¹² 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do toon²¹² 'e faa¹²¹ 'laa²¹ tya' Dios Jmii²¹. ⁴Joon 'in tsamí² 'in tyíin¹in 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do tyi¹²ⁱ 'mi¹² 'nñu¹² júuin² coon¹¹³ 'e yáun². Joon sixéei¹³ cwanáa¹ coon¹¹³ cuun²¹² 'e tyiin² 'áai¹ coon¹¹³ perlas. Joon san^{12an} coon²¹ copa lí¹ cwanáa¹ sirøøi²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e un'leei¹²¹ tsá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. ⁵Joon toon^{1on} tya'tyíi¹ⁱ coon²¹ júu³ 'uui²¹ 'e jin¹²: "Babilonia 'in feei¹¹. Sáa^{3o} jileei¹²¹ 'yiiatsangó¹ 'ino. Sáa^{3o} jon jilaa¹²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹ 'ino." ⁶Joon gacón^{1oon} cwáain¹ 'e 'ín^{1mo} 'in tsamí² do coon¹¹³ jmi¹ tya' tsá² tsaa¹-tsi Dios joon coon¹¹³ jmi¹ tya' 'in gajngai¹² tsá² tsu 'wii¹¹³ jmoo^{1o} la to² tyu¹² Jesús. Joon líi¹ nga'goo²¹-tsii mo gamáa^{3na} 'in tsamí² do. ⁷Joon jin¹²ⁱⁿ 'in ángel do sii¹²¹ⁱ jna:

—'Ee lí¹ tsa'goo²¹-'o'o 'áai¹? Jmaa^{113aa} 'nñu¹ júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² júu³ 'uui²¹ tya' 'in tsamí² do joongi 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'in joo¹²¹ 'líi¹³ li tyíin¹in tsamí² do. 'In joo¹²¹ 'líi¹³ do tsí³ dyá¹ mootyí² coon¹¹³ dya moofi³. ⁸'In joo¹²¹ 'líi¹³ do 'in gañi¹u'un 'in seen²¹ ca la jéei¹ pe jo seen^{21gi} nano ti li cwo'íi¹ too²¹ tyí² li sá² tyú² 'e nñu¹ gi 'in'ín² coonti. Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in tsa'goo²¹-tsi mi ní² 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do 'in seen²¹ ca la jéei¹ pe jo seen^{21gi} nano pe coon²¹ mi cwé^{1mo} tún¹ juncwii²¹. 'In tsá² 'in nginga'goo²¹-tsi do jo taain²¹² ni jí² li

taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹⁰o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Ca la mo rón¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do 'e jí² do.

⁹'Elo li² wa 'in 'iin²¹²in 'øi¹²¹-tsi: Tún² nii² 'øi¹²¹-tsi tsá² 'e dyá¹ mootyí² 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do. Li la li dyá¹ po¹³ tii¹²¹ li tyín¹ 'in 'in tsamí² do. ¹⁰La joon jon lawa dyá¹ róøi¹³. Nigaxuu¹²¹mo 'níeei² róøi¹³ do, joon jaain²¹ tyu¹² to² nano, joon jaain²¹gi róøi¹³ do ti lí² jó¹. Joon mi cwéé¹ coon²¹ sii¹¹³xu itaa¹²¹a. ¹¹Joon 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do 'in seein²¹ ca la jéei¹ pe jo seein²¹gi nano 'ii li tí² jñeei² róøi¹³ xufiín¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in dyá¹ róøi¹³ 'ido. Joon itsaa²¹o fu lí¹i²¹.

¹²Joon 'øi¹²¹-tsi tsá² 'e dyá² moofi³ 'e gañí²i li la líi¹ dyéi² róøi¹³ 'in jo mo ga'ii²¹gi to² tya'a. Pe i'ii²¹mo to² tya'a caan²¹mo coon¹³ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do. Jee²¹² coon²¹ hora ityu¹² to². ¹³Canii²mo 'øi¹²¹-tsi 'in dyéi² róøi¹³ do. Joon icwo¹⁰o to² 'oo¹⁰o coon¹³ 'ii²¹ tya'a 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do. ¹⁴Joon itéen¹in coon¹³ Jesús, 'in líi¹ Cordero, pe Jesús do ili¹²¹i tsu feei¹gi 'ii la jee²¹² jileei¹²¹. 'Ii líi¹ róøi¹³ 'in feei¹gi la jee²¹² jileei¹²¹ róøi¹³. Joon jileei¹²¹ 'in ngi¹ coon¹³on nigatø¹⁰o joon gatyii¹²¹in Dios 'ii. Joon jo tiuu²¹ 'ido 'ii.

¹⁵Joon gajin¹² 'in ángel do sii¹²¹gi jna:

—'E jmi¹ñi¹³ gañii²¹in li tyín¹ 'in 'yiiat-sangó¹ li la li jilaa²¹ fuu²¹ coon¹³ jileei¹²¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ jmi¹ 'e sá² juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ nacoon¹³mo. ¹⁶Joon 'in dyéi² róøi¹³ do 'in líi¹ la li moofi³ tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do ili'ee¹²¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon itiuu²mo 'ido 'ii ti ringúu¹i. Joon icuu¹mo 'ido 'ii joon ijúun²in coonti. ¹⁷Tsu Dios gajmeei¹ 'in róøi¹³ do 'e jmáa¹ jii¹³ la 'iin²¹²in. Tsu 'wii¹³ joon røø²¹ gasii² jee²¹² 'ii joon gacwo¹⁰ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ tya'a ca tsín¹ jilaa²¹ júu³ ga'íi² Dios Jmii²¹. ¹⁸Joon 'in tsamí² 'in ní¹u'u líi¹ a li 'e fuu²¹ fee¹ 'in tyu¹² to² jileei²¹ róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹.

18

Mo ga'in¹ fuu²¹ Babilonia

¹Mo ngayuu¹¹³ joon gamáa³na jaain²¹gi ángel 'in gajngái¹ fu ñu'fú² joon fee¹ to² 'oo¹⁰o. Joon ni cwo¹³ juncwii²¹ jná² joo¹²¹ coon¹³ 'e 'ya¹²gi tya'a. ²Joon coon¹³ coon²¹ júu³ tá² líi¹ ga'oo¹⁰o jin¹²in:

—Niga'ín²mo Babilonia 'e fuu²¹ fee¹ do. Niga'ín²mo joon galí¹ coon²¹ li taain²¹² 'in 'líi¹³. Do-o itéen¹in jileei¹²¹ espíritu gó². Lawa coon²¹ tyuu²¹ taain²¹² ton¹ 'líi¹³, 'in 'eei¹²¹ tsá² galí² 'e fuu²¹ do. ³Joon lawa gali'ín¹mo tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ 'e gó² 'láa¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon 'in róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ gati²-tsi ngi¹ coon¹³ 'ido. Joon 'in 'nñi¹ 'e ló¹ tsá² galisá² cuu² tya'a coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² tí¹²-tsi.

⁴Joon ganúu³u coongi júu³ jó² fu ñu'fú² 'e jin¹:

—'Woo²¹naa¹ 'e fuu²¹ lo jileei¹²¹naa¹ 'in líi¹ tsá² tyiia 'e jo 'ii¹³naa¹ tsaa² tya' 'ido jon'gi iliseein²¹naa¹ fa'f³ la fa'f³ isein²¹ 'ido. ⁵Tsu tsaa² tya'a galifee¹ 'áai¹ ca gatyali¹²¹ tsaa² tya'a fu ñu'fú² joon gati¹-tsi Dios jilaa²¹ 'e gó² nigajmaa¹a. ⁶Cwóo¹³⁰⁰ wúu¹ 'ido jii¹³ la nigacwo¹⁰ 'in xeei¹²¹. Cwoty²¹ 'in tsamí² do tún² 'iin¹³gi jii¹³ la nigajmaa¹a. Cwóo¹³⁰⁰ 'e 'uu¹²¹u 'in tsamí² do tún² 'iin¹³gi 'e gó² la gacwo¹⁰ 'ido tsá² xeei¹²¹. ⁷'Áa¹mo fee¹i gajmeei¹ 'ña'a joon 'áa¹mo tyú² seein²¹ jin¹²¹in: “Lo-o tyiín¹na líi¹na 'yiia²¹² róøi¹³. Jo líi¹na 'yiia²¹² joon jo 'ee wúu¹ imóo³⁰⁰.” ⁸'Áai¹ tyú² galiseein²¹ pe joon 'ii²¹ la joon jon iní² wúu¹. Tsu 'wii¹³ joon coon²¹ jmi¹²¹ mi jó¹ fa'f³ tya'a iní² 'oo² jó¹, ilixuu¹²¹²-tsi 'áai¹ joon ijúun²¹mo, joon caa¹i coonti ce lín²in fó² coonti. Tsu feei¹ 'áa¹mo Ña'ñu¹u Dios Jmii²¹ 'in gajmaa¹ 'ii²¹ tya'a.

⁹Joon jileei¹²¹ róøi¹³ 'in gangi¹ jmo¹ jløø¹³i coon¹³ 'ido ityi¹⁰o, ilixuu¹²¹²-tsi mi jóø²⁰ roon¹on unñi² li caa²¹i 'in tsamí² do. ¹⁰Wiin² téein² tsu 'wii¹³ 'goo¹²¹-o ní² 'in tsamí² do wúu¹ joon jin¹²¹in:

—'Áai¹ tyafó¹² fúu² 'nñ, Babilonia, coon²¹ fuu²¹ fee¹ joon coon²¹ fuu²¹ tyiín²¹ Pe jmi¹²¹² nano gacwá¹ imoo¹³⁰o wúu¹.

¹¹La joon jon 'in téein² 'nñi¹ 'e ló¹ tsá² tyi¹⁰o jon ilixuu¹²¹²-tsi tsu jo 'in seein²¹ ló¹gi laa²¹² tya'a 'e ningatyaan¹an. ¹²Ningatyaan¹o cwanáa¹ coon¹³ cwataa²¹ coon¹³ cuun²¹² 'e tyiín² 'áai¹. Ningatyaan¹an 'mi¹² tyú² 'e lí¹ lino coon¹³ 'mi¹² wuu¹²¹ ñu¹ yúuin² coon¹³ yúun². Ningatyaan¹ 'ido jilaa²¹ 'mó² jmafuu²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e lí¹ moojon² elefante coon¹³ 'mó² 'e tyiín² 'áai¹. Joongi ningatyaan¹an 'in tsá² 'nñi¹ do

ñiyúun² coon¹³ ñí³ coon¹³ cuun²¹² marmol.
¹³Ningatyaan^o jon canela coon¹³ 'oo²¹ tya'
 'uunñi² tya' tsá² coon¹³ fuu²¹² sún¹ coon¹³
 mirra coon¹³ jmií²¹ jmafuu²¹ coon¹³ vino
 coon¹³ aceite coon¹³ fuu²¹² 'iñi¹ 'e tyú²
 coon¹³ trigo. La joon jon jée¹ joo²¹ coon¹³
 joo'saa²¹ coon¹³ cwa² coon¹³ care¹² jñú²
 cwa². Joon ca tsá² 'in si¹ñii²¹² jmoo¹⁰ to²
 tya' tsá² jée¹. ¹⁴Joon ijin¹²in sñi¹²¹ 'e fuu²¹
 do:

—Joon 'e 'oofuu¹ 'e gasín¹u'un ca la mo
 jée¹ gangalii¹. Gangalii¹ jon jilaa¹²¹ 'e tyú²
 'e ti²-'o'o coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi joon jo
 tyiia¹²¹gi.

¹⁵Joon wín² itéen¹in 'in ga'nií¹ jilaa¹²¹ 'e
 ló¹ 'ido joon galíi¹ tsá² sá² cuu² 'wii¹³ ji-
 laa¹²¹ 'e galó¹ 'ido. Wín² itéen¹in tsu 'wii¹³
 'goo¹²¹o coon¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ ní² 'in tsamí²
 do. Itéen¹in cñi¹²¹o xuui²¹²-tsi. ¹⁶Jin¹²in:

—Áai¹ fúu² 'e fuu²¹ 'ya¹²gi do tsu galíi¹ la
 líi¹ jaain²¹ tsamí² 'yei¹²gi 'in tyi¹² 'mi¹² tyú²
 lí¹ lino nuu¹²¹ yúuin² joongi yúun². Sixée¹
 cwanáa¹ coon¹³ cuun²¹² tyiin² coon¹³ per-
 las. ¹⁷Joon jee²¹² catá² ga'ín¹ jilaa¹²¹ 'e sá²
 tya'a.

Joon wín² taain²¹² jileei¹²¹ tsá² tyú¹² to²
 barcos coon¹³ 'in táai² barcos coon¹³ 'in
 jmoo¹⁰ to² tsi barcos do. Jileei¹²¹ 'in jmoo¹⁰
 to² ni jmi¹ñi¹³ táan¹in wín². ¹⁸Joon mo
 gajóø²⁰ roon¹ unñi² có² 'e fuu²¹ do joon
 ga'oo¹⁰ tá² jin¹²in:

—Jo 'e fuu²¹ sá²gi 'e 'ya¹²gi lagi 'e fuu²¹
 do.

¹⁹Joon ga'ee¹ e cwoó¹³ jee²¹² tyíi¹ gaty¹²
 xuui²¹²-tsi 'áai¹ joon 'oo¹⁰ jin¹²in:

—Áai¹ fúu² 'e fuu²¹ 'ya¹²gi do. 'Áai¹
 galisá² cuu² tya' 'in jmoo¹⁰ to² ni jmi¹ñi¹³
 coon¹³ cuu² ga'ín²in 'e fuu²¹ do. Pe jee²¹²
 coon²¹ catá²-a ga'ín¹ 'e fuu²¹ do.

²⁰Pe jmaa²aa' jløø¹³naa' 'in táai² ñu¹²fú²
 coon¹³ 'naa' 'in líi¹ apóstoles coon¹³
 jileei¹²¹ 'naa' 'in faa¹²¹a cwaain¹ tya' Dios
 coon¹³ jileei¹²¹ 'in tsaa¹-tsi 'ii. Tsu mo
 gacóon¹⁰ tya'a, 'ii¹²¹ røø²¹ jmaa¹a Dios
 tyi'naa'.

²¹Joon jaain²¹ ángel 'in píin² 'áai¹
 gasaa¹³a coon²¹ cuun²¹² 'e lí¹ lawa coon²¹
 too¹ fee¹ joon gapí² 'in ángel do 'e cuun²¹
 do tsi jmi¹ñi¹³ jin¹²in:

—La gapí²ii 'e cuun²¹² do tsi jmi¹ñi¹³
 la joon jon 'iin²in Babilonia, coon²¹ fuu²¹
 'ya¹²gi. Joon jo ní²gi tsá² 'ii. ²²Jo jmií²¹²

núu²gi tsá² 'ín² sóoin¹³ jee²¹² 'nú¹ tya'a.
 Jo núu²gi tsá² sóoin¹³ tuntuu¹²¹ jon'gi tya'
 flauta si lúu¹ xuú¹u tsá² 'ee. Jon'gi seein²¹gi
 tsá² tíi² 'láai² nii² to². Jon'gi itsii¹gi tsamí²
 coon¹³ too¹. ²³Jo 'ee jí² coo¹gi, jiiin¹³ coon²¹
 jee²¹² 'nú¹ jon'gi inúu²gi tsá² júu³ 'e náa¹
 'goo²¹ li cuui¹² cwoó²¹ tsá². Ijon¹²⁰on tii²
 xúfiin¹³ la mo jéei¹ 'in tsá² tyi¹ 'in 'ñi¹ 'e ló¹
 feei¹gi 'áai¹ 'ii la jee²¹² jileei¹²¹ tsá² taain²¹²
 juncwii²¹ joon 'in tsalaai¹ tyi¹ gacon¹²⁰on
 too² 'in tsá² catyaa¹² do.

²⁴Tsu tsaa² tya' 'e fuu²¹ do jilaa¹²¹ jmi¹ 'e
 gatúun²on tya' 'in gafaa¹²¹ 'wii²¹² tya' Dios
 coon¹³ 'in tsaa¹-tsi 'ii coon¹³ jileei¹²¹ 'in
 najóin¹.

19

¹Mo ngayuui¹³ joon ganúu³uun júu³ tya'
 tsá² fúui¹ 'in táai¹ ñu¹²fú² 'e jin¹²in:

¡Aleluya! Nigajmaa¹a Dios tiin¹³ tsá².

Cwolí² jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹ la
 joon jon jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya' Dios tyi¹.

²Nigajmaa¹ Dios 'ii¹²¹ røø²¹ joon coon²¹ tsáa¹
 mo gajmaa¹a 'ii¹²¹ 'ii¹²¹ tya' 'in 'yi-
 iatsangó¹ 'in gajmaa¹ un'leei¹²¹ tsá²
 yaai coon¹³ 'e gó² gajmaa¹a.

Tsu Dios jmaa¹a tyí² 'in 'yiia²¹² do jilaa¹²¹
 'e røø²¹ tya' 'e gó² gajmaa¹a tya' 'in
 tsaa¹-tsi Dios, 'in najngaa¹³1.

³Joon gajin¹²⁰ jon:

—¡Aleluya! Jiiin¹³ catá² jo jón²gi róon²
 unñi² tya' fuu²¹ do.

⁴Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøø¹³ coon¹³
 'in tyúuin² joo¹²¹ jiiin¹ do gatyíá² ca ti ni
 'wó² un'goo¹⁰ Dios Jmii²¹ 'in tyín¹ li silii²¹²
 tya'a, joon gajin¹²in:

—¡Amén! ¡Aleluya!

⁵Joon coon²¹ júu³ gajó¹ li silii²¹² do 'e
 jin¹²in:

Cwoun'goo²⁰o! Dios tyi¹ jileei¹²¹ 'naa' 'in
 jmoo¹⁰o la to² tyu¹²u,
 jileei¹²¹ 'naa' 'in 'gøø¹²¹ 'ii la 'in 'wó¹² tiin¹³
 la 'in tyiin².

Coon²¹ mi t² jmií²¹² fu ñu¹²fú²

⁶Joon ganúu³uun coon²¹ lawa 'e faa¹²¹ tsá²
 fúui¹ líi¹, joongi lawa li na'yú³ jmií²¹ 'láai²
 lí¹. Joongi lawa li ni'oon¹⁰on cwaain¹ñá³.
 Gajin¹²⁰ 'e júu³ do:

¡Aleluya! Tsu niga¹'ii¹²¹ Ña'ñu¹u Dios tyi¹,
 'in lí² jmá² jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in, to²
 tya'a.

⁷Cwojmaa²aa' jløø¹³naa' joon cwoun'goo²⁰o'
 'ii

tsu nigati² 'ii²¹ 'e iuncaain²¹ Jesús, 'in líi¹
Cordero, jileei¹²¹ tsá² 'in tsaa¹-tsi 'ii
icwá² coon¹³on.

Joon ijmaa¹ a jmí²¹² lawa li cui¹² cwoo²¹ tsá².
Joon jileei¹²¹ 'in iuncaain²¹ coon¹³on ni-
gatyaa¹ tyú² tya'a la jmoo¹o tsamí²
mo ti li cui¹² cwoo²¹o.

⁸Nityi¹¹ 'i mi¹² taa²¹ li lino tyú²,
tyú² nasiin¹³in joon jii¹¹ siin¹³in.
Tsu 'e mi¹² lino do 'e li la li jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e
nigajmaa¹ 'in jmoo¹o la to² tyú¹² Dios.

⁹Joon 'in ángel do gajin¹² 'in sii¹²¹ jna:

—Táan¹ mo'jí² 'e júu³ so: “Jlø¹³mo
jileei¹²¹ 'in gatø¹² Dios itsalín² li galí²
jmí²¹² icui¹² cwoo²¹ 'in sii²¹ Cordero do.”

Gajin¹²o jon sii¹²¹ jna:

—'E júu³ lo júu³ tya' Dios 'e la jai¹².

¹⁰Joon gasi¹³ii 'wojni¹³ii tyani ángel do
iun'góo³oo 'ii²¹. Pe jin¹²o sii¹²¹ jna:

—Jo jmoo²¹o la no, tsu jmoo³oo jii¹³ la
to² tyú¹² Dios jii¹³ la jmoo² 'nu coon¹³
'in tsaruu¹²¹u' catyaa¹² 'in jo gatú² júu³ tya'
Jesús. Ungoo²¹o jaan²¹mo, jii¹³ Nā'nū¹¹u'
Dios Jmii²¹ ungo²¹o.

Tsu 'in faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹
jmoo¹²o tsá² júu³ jilaa¹²¹ júu³ gafaa¹²¹a Jesús.

'In tsá² 'in tyíin¹in jaain²¹ cwa² taai²¹

¹¹Joon gamóo³oo sino² fu nū'fú². Joon
gajnéi¹ jaain²¹ cwa² taai²¹ joon 'in tyíin¹
moo'wó¹ sii²¹ 'in jo tū² júu³ tya'a, sii²¹o jon
'in Jai¹². Joon coon²¹ tsáa¹ jmaa¹ 'ii¹²¹ mi
jmáa¹ 'ii¹²¹ la joon jon mi jmáa¹ 'nii²¹.

¹²Joon lawa jí² 'e coo²¹ lí¹ unní¹. Joon tyí¹
taa¹³ coronas 'láai². Joon toon¹on 'e sii²¹ 'ii
pe jii¹³ 'ñā'o ñii¹. ¹³Joon tyi¹²¹ 'mi¹² 'yu
jmi¹ joon 'e sii¹² 'ii: Júu³ tya' Dios. ¹⁴Joon
caluu ngalín² 'láa² tya' nū'fú² 'in tyi¹² 'mi¹²
lí¹ lino tyú², joon néei¹ cwa² taai²¹. Joon
taa²¹ siin¹³in jo téen² 'la². ¹⁵Joon 'yeei¹²¹
'oo²o 'in tsá² do coon²¹ ñí³ espada 'e 'má¹
'áai¹. Joon coon¹³ 'e ñí³ do iuncwuu¹²¹
tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon ityu¹²u to² tsá²
coon¹³ sii² lí¹ ñí³. Joon la niui² tsá² mi¹²
wuunjø¹³ tūn¹un jmi¹³ tya'a, jii¹³ coon²¹
wa'a jo ganiui², la joon jon jii¹³ jaain²¹ jo
láai² 'e wúu¹ tya' Dios ijó¹ tsu 'nii¹²¹-tsi Dios,
'in jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in. Joon 'in tyíin¹
cwa² taai²¹ do ijmaa¹ 'ii¹²¹ cwáain¹ tya' Dios
Jmii²¹. ¹⁶Joon toon²¹on siin¹³in 'e sii²¹ 'ii:
Róøi¹³ 'in feei¹gi la jee²¹² jileei¹²¹ róøi¹³ joon
'in Tyiin²gi jee²¹² jileei¹²¹ 'in seein²¹. Joon²¹
jon 'e sii²¹ do tsaa¹³ tyáú¹u.

¹⁷Joon gamáa³na jaain²¹ ángel siin¹²¹in
jee²¹² 'yiaa²¹ 'in ga'oo¹o jin¹²in sii¹²¹ jileei¹²¹
joo¹²¹ tsí³ cwáa¹ 'in 'ii¹ yu' juncwii²¹:

—Ñilín²naa¹. Cwolicaan²¹naa¹ tya'
coon²¹ 'e cwo¹¹ Dios 'naa¹ 'e cøø²øø¹. ¹⁸Ti
li lisá² ngú¹ cøø²øø¹, ngú¹ tya' róøi¹³, joon
ngú¹ tya' fii¹²¹² 'láa² joon tya' tsá² 'gøøi¹³.
Sá² jon ngú¹ tya' cwa² joon tya' tsá² néei¹
cwa². Ilisá² ngú¹ tya' jileei¹²¹ tsá² xufiin¹³
tsa'leei¹³ si tsá² fii¹²¹² 'ee, si tsá² 'wó¹ 'ee, si
tsá² tyiin² 'ee.

¹⁹Joon gamáa³na 'in joo¹²¹ 'líi¹³ caan²¹mo
coon¹³ róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ 'láa²
tya'a sicaain²¹ itéen¹in coon¹³ 'in tyíin¹
cwa² taai²¹ do coon¹³ 'láa² tya'a. ²⁰Joon
nigataan¹³mo 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do. Ni-
gataan¹³mo jon 'in nijin¹² 'e faa¹²¹o júu³ tya'
Dios Jmii²¹ pe jo jo¹. 'Ii nigajmaa¹ a mila-
gros fee¹¹ jee²¹² tsá² joon gacón²o tóo² 'in
niga'ii¹²¹ 'e lí² tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ coon¹³ 'in
gaun'goo²¹o 'in gajmee¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹
'in joo¹²¹ 'líi¹³ do coon¹³ milagro fee¹¹ do.
Joon 'in tyíin¹ cwa² taai²¹ do gadyee¹³¹ je
waa²¹mo do la jii¹in 'in tsi tyíia¹ lí¹ jí² 'e coo²¹
coon¹³ azufre. ²¹Joon gajngaa¹³mo 'in tsá²
tyíin¹ cwa² taai²¹ do 'in catyaa¹² coon¹³ ñí³
'yeei¹²¹ 'oo²o. Joon tyú²-u gagøø¹²¹ 'in joo¹²¹
tsí³ cwáa¹ do ngú¹ tya' 'in najúin¹ do.

20

Sí'ñuu¹mo Satanás

¹Joon gamáa³na jaain²¹ ángel gajgá¹ fu
ñū'fú² joon saan¹²¹ coon²¹ jooñí³ tya' too²¹
tyí² lí sityú². San¹²o jon coon²¹ cadena mi².
²Joon 'in ángel do gataan¹³in 'in mi¹²¹ 'líi¹³
do, 'in mi¹²¹ seein²¹ cali¹ 'in sii²¹o jon 'in
'líi¹³, sii²¹o jon Satanás. Joon ga'ñuu¹in ce
tséin¹ coon²¹ mil jii²¹. ³Joon gapii¹in 'ido
tsi too²¹ tyí² lí sityú² do. Joon gajni²mo 'ido
tsi too²¹ do, gatsaa¹²¹ a sello lí¹ cera jni² 'oo²
too²¹ do. Joon coon¹³ la joon jo lí² cón²gi
tóo² tsá² taain²¹² juncwii²¹ ce tséi¹ coon²¹
mil jii²¹. Pe mi tséi¹ coon²¹ mil jii²¹ do
joon iláa¹mo 'ido coon²¹ sii¹³xu.

⁴Joon gamóo³oo li sili¹²¹² lí née¹ 'in
niga'ii¹²¹ to² 'e jmoo¹o 'ii¹²¹ tya' tsá².
Gamáa³mo jon 'in almas tya' tsá² 'in na-
júin¹, 'in gatu¹ luu¹²¹²u tsu 'wii¹³ jin¹²in 'e
ja¹²mo líi¹² Jesús joongi¹ 'wii¹³ júu³ tyú² tya'
Dios Jmii²¹. 'In tsá² do jo mo gaun'goo²¹o
'in joo¹²¹ 'líi¹³ do, jon'gi gaun'goo²¹o 'in tsá²
do 'in gajmee¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo¹²¹

'lhi¹³ do. Jo mo ga'li²¹ 'in tsá² do 'e li² tya'a tya'tyí¹ si cwo²¹ 'e'e. Joon gamáá³na 'in tsá² do jii¹³ 'in joon tyu^{12u} to² caan²¹mo coon¹³ Jesús ce tséin¹ coon²¹ mil jii²¹. ⁵Pe 'in 'lhi²¹² najóin¹ catyaa² do jo ijii¹ 'in tún¹ ca mi tséin¹ coon²¹ mil jii²¹ do. Joon 'e no-o nifu 'e gajii¹¹ tsá² tún¹. ⁶jlø¹³mo joon nicwa³mo 'in nigajii¹¹ 'in nifugi do! Jo júun² 'in tún² naa¹³ pe ilíin² 'in untsá² tya' Dios Jmii²¹ joongi tya' Cristo. Coon¹³ 'ii itya^{12u} to² coon²¹ mil jii²¹.

⁷Joon mo gatséi¹ coon²¹ mil jii²¹ joon ilaa¹mo Satanás li 'yuui²¹² síjnhi¹. ⁸Joon tsatyii¹ 'an tsá² too² la caain²¹ juncwii²¹, tsatyii¹ 'an too² Gog coon¹³ Magog joon iuncaain²¹ jileei¹²¹ 'láa² tya'a itéin¹ 'in. Joon ti la ti too¹³ sá² nu¹ jmi¹ 'ni¹³. ⁹Joon ngalín² 'in la 'ui juncwii²¹ joon ngataa² cu'li¹ li néei¹ 'in tsaa¹ 'tsi Dios Jmii²¹ joon cu'li¹ 'e fuu²¹ do 'e 'iin²¹² 'in Dios 'áai¹. Pe Dios Jmii²¹ gadya^{12a} jí² fu ya¹ juncwii²¹ 'e coon¹³ joon iuntyee¹mo 'in tsá² do. ¹⁰Joon 'in 'lhi¹³, 'in gacon¹² 'on 'in tsá² do too², gangadyeei¹³ Dios 'ii tsi coon²¹ tyíia¹ lí¹ jí² caai¹³ azufre li niga¹² 'in joo¹²¹ 'lhi¹³ coon¹³ 'in nigajii¹² 'in 'e faa¹²¹ 'a júu³ tyú² tya' Dios pe jo jo¹. Joon do-o inii²¹ wúu¹ la 'woo¹ jmi¹ coon²¹ tøø²mo.

Li taai²¹² tsá² tyani coon²¹ li silii²¹² taa²¹

¹¹Joon gamóo³oo coon²¹ li silii²¹² taa²¹ fee¹ 'áai¹. Gamáá³na jon 'in tyín¹ ni li silii²¹² do. Joon tyani 'in tyín¹ ni li silii²¹² do jo ta¹²gi ni 'wó² jon'gi ñu¹fú², yuun¹³mo coonti tsu jo galisá² 'áan³ tya'a. ¹²Joon gamáá³na 'in najúin¹ 'in cøø¹¹³ tiin¹³ 'in pi¹³ teen¹¹ 'in tyani Dios Jmii²¹. Joon 'e jí² do roon¹ 'on sinii¹³ joon ganá¹ coongi jí² li taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹¹⁰ Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon gajmaa¹ 'a 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ do jii¹³ la nigajmaa¹ 'a jii¹³ la taa¹³ 'e jí² do. ¹³Galisá² 'ii²¹ tya' jilee¹²¹mo jii¹³ la nigajmaa¹ 'a. Galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ tsi jmi¹ 'ni¹³ la joon jon galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ la mo jéei¹ coon¹³ taain²¹² li taai² 'lhi²¹². ¹⁴Joon 'mó¹ coon¹³ li taai² 'in najóin¹ ga¹² tsi tyíia¹ lí¹ jí². Joon mi 'í² tsá² 'e tyíia¹ do 'e lawa¹ 'e najóin¹ tún² naa¹³. ¹⁵Joon fu do-o ipii¹ 'in Dios jileei¹²¹ 'in jo taain²¹² 'e jí² do li taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹¹⁰ Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a.

21

Mi lisá² ñu¹fú² 'múui² coon¹³ ni cwo¹³ 'lhi²¹² juncwii²¹ 'múui²

¹Joon gamóo³oo coon²¹ ñu¹fú² 'múui² coon¹³ coon²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ 'múui² tsu nitsé²mo 'e ñu¹fú² nifu coon¹³ ni cwo¹³ juncwii²¹ nifu. Joon jo 'ee jmi¹ 'ni¹³ sá²gi. ²Joon jna-a, Wó³, gamóo³oo gajgo¹o coon²¹ fuu²¹ nicwaa¹³ 'e sii²¹ Jerusalén 'múui². Gajgo¹o fu ñu¹fú² li tyín¹ Dios Jmii²¹. 'Ya¹²gi 'áai¹ 'e fuu²¹ do lawa jaain²¹ simí² nináa¹ tyú² siin¹³ 'in 'ya¹²gi icui¹² cwo²¹⁰. ³Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñu¹fú² 'e jin¹²:

—Jøø²du', taan¹mo Dios Jmii²¹ jee²¹¹ tsá². Joon itéin¹ caan²¹mo coon¹³. Joon ilí² 'in tsá² tya' Dios Jmii²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon Dios Jmii²¹ 'ña'a itéin¹ jee²¹² tsá², ilí² 'in Dios tya' 'in tsá² do. ⁴Joon Dios Jmii²¹ iuntyuun¹un jilaa¹²¹ jmi²¹ tuun²¹un unni² tsá². Joon jo 'ee²¹ júin¹gi tsá² jon'gi tyi¹²gi tsá² jon'gi xuui²¹²gi-tsi jon'gi ní²gi wúu¹ tya'a 'e cuu¹ tya'a tsu jilaa¹²¹ 'e sá² la mo jéei¹³ ninghi²mo.

⁵Joon 'in tyín¹ li silii²¹² do gajii¹² 'in:

—Jøø²ø, jmóo³oo 'e 'múui² jilaa¹²¹ 'e sá². Jin¹²⁰ jon sii¹²¹ jna:

—Táan¹ ni mo'jí² 'e júu³ lo tsu 'e júu³ lo júu³ la ja¹²mo joon jo lí² 'náai².

⁶Joongi jin¹² 'in sii¹²¹ jna:

—Nasi¹ yee²¹mo jilaa¹²¹ 'a. Jna-a 'in nifu la joon jon li tyéi¹. Lawa letra A lí¹¹na la joon jon letra Z. Joon wa seein²¹ tsá² 'in unjmuui², jna icwóo³oo jmi²¹ tya' li 'ya² jmi²¹ icwo² juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'ee cín¹ coonti. ⁷Joon jileei¹²¹ 'in lí¹ 'i'ii¹²¹ jilaa¹²¹ 'elo lawa'a tya'o. Joon jna-a ilí²na Dios Jmii²¹ tya'a joon 'ii ilí² 'in yuun²¹ tyiia. ⁸Pe tsalín² 'in catyaa² tsi tyíia¹ lí¹ jí² caai¹³ azufre. Tsalín²mo jileei¹²¹ 'in 'goo²¹ coon¹³ 'in jo jo¹² lí¹². Tsalín²mo jon jileei¹²¹ 'in nigali¹ lí¹³ coon¹³ 'in nigajngaa¹³ tsá² coon¹³ 'in niga¹ láa¹ coon¹³ tsamí² coon¹³ tsañuu¹. Tsalín²mo jon jileei¹²¹ tsalaai¹ coon¹³ jileei¹²¹ 'in nigaun¹ goo²¹⁰ dioses 'in gajméi¹ tsá² coon¹³ jileei¹²¹ 'in cón² tsá² too². Jileei¹²¹ 'in lí¹ la lí¹ 'ino itsalín² 'e tyíia¹ do lí¹ jí² caai¹³ azufre. Joon li gatí² tún² naa¹³ júun² 'in.

'E fuu²¹ Jerusalén 'múui²

⁹Joon gacwéi¹ jaain²¹ ángel jee²¹² dyái¹ ángeles do 'in san¹¹ dyáa¹ 'ú¹ pi¹³ røøi²¹ taa¹¹³ dyáa¹ 'ii¹²¹ fa¹³ li gatséi¹. Joon jin¹²¹ in sii¹²¹ jna:

—Na¹ coon¹¹³ jna. I'e¹³ee 'ñu¹ 'e fuu²¹ li icwá² jileei¹²¹ 'in nigatyii¹¹³ in Jesús, 'in líi¹ Cordero do.

¹⁰Joon lawa 'e cíi³oo ngajée¹ 'i 'in ángel do jna coon²¹ yu¹ moo¹²¹ fee¹¹ ñí¹ 'áai¹. Joon ga'e¹³ 'e jna 'e fuu²¹ nicwaa¹³ Jerusalén 'e gajgó² fu ñu¹ fú² li tyín¹ Dios Jmii²¹. ¹¹Joon 'e fuu²¹ do jná² joo¹²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya¹ Dios Jmii²¹. Jii¹¹ 'e fuu²¹ do la jii¹ cuun²¹² 'e 'moo¹³ 'áai¹. La jii¹¹ cuun²¹² jaspe jii¹¹ joon jneei¹ la jneei¹ cuun²¹² jii¹¹ cristal. ¹²Joon ce cu¹li¹ si¹²gon 'oo²¹ fee¹¹ ñí¹. Joon 'e 'oo²¹ do jée¹ dyatun¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá². Joon teen¹ 'in jmai¹² jaain²¹ ángel la coon²¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá². Joon 'e jni¹oo² do taa¹¹³ 'e sii²¹ ji dyatun¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel. ¹³Joon sá² 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ li 'yéee² ñí¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ tooin²¹² li 'yéee² ñí¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ tsá² li' caai¹ tsáa¹ li 'yéee² ñí¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ li yooin¹¹³ ñí¹. ¹⁴Joon 'e 'oo²¹ tya¹ fuu²¹ do si¹² ni dyatun¹ po¹³ cuun²¹² 'e lí¹ lawa tiifuu²¹. Joon 'e tiifuu²¹ do taa¹¹³ 'e sii²¹ ji dyatuuin¹ apóstoles tya¹ Jesús.

¹⁵Joon 'in ángel do 'in gafee¹²¹ 'i jna san¹²an coon²¹ sii² lí¹ cwanáa¹ ityiaa²¹ 'ii¹²¹ tya¹ 'e fuu²¹ do. Ityiaa²¹ 'ii¹²¹ jilaa¹²¹ fuu²¹ do coon¹¹³ 'oo² li tsataai²¹² tsá² coon¹¹³ 'e 'oo²¹ do. ¹⁶'E fuu²¹ do lí¹ tyún² tyuui¹¹³ joon coon²¹ røø²¹ cwa²¹ la coon¹¹³ li 'ú². Joon mo gatyaa¹ 'ido 'ii¹²¹ gatí² tún² mil tsi tún² cíein¹³ kilómetros. Joon coon²¹ røø²¹ cwa²¹ la coon¹¹³ li 'ú² la coon¹¹³ li' ñí¹. ¹⁷Joon gatyaa¹ 'ido 'ii¹²¹ tya¹ 'e 'oo²¹ do li' ñí¹ joon gatí² coon²¹ cíein¹³ tsi tunlo¹ tyán² lí². 'In ángel do gatyaa¹ 'ii¹²¹ coon¹¹³ lí² tya¹ cwáa¹ tsañuu¹.

¹⁸Joon 'e 'oo²¹ do lí¹ jmai¹² jaspe. Joon 'e fuu²¹ do lí¹ jmai¹² cwanáa¹ 'e li la li sí³ jii¹. ¹⁹Joon tiifuu²¹ do taa¹¹³ jilaa¹²¹ nií² cuun²¹² 'moo¹³. 'E tiifuu²¹ ní² taa¹¹³ cuun²¹² jaspe, 'e tiifuu²¹ li tí² tún² taa¹¹³ cuun²¹² zafiro, 'e tí² 'ni¹ taa¹¹³ cuun²¹² ágate, 'e tí² tyán² taa¹¹³ cuun²¹² esmeralda, ²⁰'e tí² ná² taa¹¹³ cuun²¹² ónice, 'e tí² jnú² taa¹¹³ cuun²¹² cornalina, 'e tí² dyáa¹ taa¹¹³ cuun²¹² crisólito, 'e tí² jná²

taa¹¹³ cuun²¹² berilo, 'e tí² ñú² taa¹¹³ cuun²¹² topacio, 'e tí² dyá² taa¹¹³ cuun²¹² crisoprasa, 'e tí² dyacoon²¹ taa¹¹³ cuun²¹² jacinto, joon 'e tí² dyatun¹ taa¹¹³ cuun²¹² amatista. La coon²¹ fúui¹ tiifuu²¹ do taa¹¹³ cuun²¹² xiia¹²¹. ²¹Joon 'e dyatun¹ jni¹oo² do lí¹ jmai¹² perla, coon²¹ perla la coon²¹ jni¹oo²¹ do. Joon 'e fu¹ tyiin²gi 'e ngó¹ jee²¹² 'nú¹ do lí¹ jmai¹² cwanáa¹ 'e li la li sí³ jii¹.

²²Joon jiiin¹¹³ coon²¹ cwo¹ jo gamóo³oo si¹² tsi fuu²¹ do tsu¹ Na¹ñu¹ 'u¹ Dios Jmii²¹, 'in lii¹ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹², coon¹¹³ Jesús 'in líi¹ Cordero líi¹ lawa cwo¹ tya¹. ²³Joon 'e fuu²¹ do jo 'néi²gi ñí¹ 'e cwó² 'yiaa²¹ jon¹gi sii¹²¹ tsu¹ jná² joo¹²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹¹³ 'in Cordero do cwo¹ 'yiaa²¹ tya¹. ²⁴Joon ingi¹ jileei¹²¹ 'in nigatee¹¹³ jee²¹² li jná² joo¹²¹ 'e fuu²¹ do. Joon jileei¹²¹ røø¹¹³ taain²¹² juncwii²¹ icwó² 'e fuu²¹ do jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya¹ a coon¹¹³ jilaa¹²¹ yujúui³. ²⁵Joon 'e 'oo² li tsataai²¹² tsá² jo sijní¹ lí¹ jmií¹ joon jo 'ee nuu²¹ ilisá² tya¹ 'e fuu²¹ do. ²⁶Joon 'e fuu²¹ do i'áa¹ a jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'yujúui³ tya¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ²⁷Joon jiiin¹¹³ jaain²¹ 'in røø²¹ tsaa² itsatáa¹ 'i 'e fuu²¹ do. Jon¹gi itsatáa¹ 'in jmoo¹ 'e loo¹ owa 'in cón² tsá² tóo² 'ee. Jiiin¹¹³ 'in taan²¹² in ni jí² tya¹ Cordero, 'e jí² taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹ 'o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya¹ 'itsatáa¹ 'i 'e fuu²¹ do.

22

¹Joon 'in ángel do ga¹e¹² 'e jna coon²¹ jmií²¹ fee¹¹ pii¹, jmií²¹ ilicwó² juncwii²¹ tya¹ tsá² 'e 'yeei¹²¹ lí¹ silii²¹² tya¹ Dios coon¹¹³ 'in Cordero do. Pii¹ 'e jmií²¹ 'e 'e li la li cuun²¹² jii¹¹ cristal. ²Joon 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya¹ tsá² gacwaa²¹ tuntsa¹ jee²¹² 'e fu¹ tyiin²gi tya¹ fuu²¹ do. La joon jon je tún² taain²¹ 'e jmií²¹ fee¹¹ do gacwaa²¹ 'e 'mó² do. Joon dyatun¹ naa¹³ la coon²¹ jiiin²¹ cwo¹ 'oofuu²¹ tya¹. Joon 'e mo¹³ tya¹ 'e 'mó² do 'fi³mo to² tya¹ 'e 'láai² tsá² taain²¹² juncwii²¹. ³Joon fu 'e fuu²¹ do jo 'e sá²gi wa¹ jo tí²-tsi Dios, tsu¹ do-o si¹² lí¹ silii²¹² tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹¹³ 'in Cordero joon 'in jmoo¹ la to² tyu¹²u iun¹goo²¹ 'ii. ⁴Joon im² ní¹i, joon tya¹tyi²toon¹ 'e sii²¹ 'ii²¹. ⁵Joon jo nuu²¹gi do. Joon 'in néei¹ do jo jí² 'ná¹ son¹²gi jon¹gi 'yiaa²¹ tya¹ ñí¹ 'ná¹ tsu¹ Na¹ñu¹ 'u¹ Dios Jmii²¹ icwó² jná² joo¹²¹ tya¹ 'in tsá² do. Joon ityu¹²u to² coon²¹ tøø²mo.

Ti li jó¹ Jesucristo

⁶Joon 'in ángel do jin¹²in sii¹²¹ⁱ jna:

—E ja²mo 'e júu³ lo joon jo 'nái². Ña'ñu^{1u} Dios Jmii²¹ gasii¹in ángel tya'a ja'e²e tsá² tya'a jilaa¹²¹ ilí² la jmoono. 'I-i Dios tya¹ 'in tsá² 'in gacwó¹ júu³ tyú² tya' Dios calií.

⁷—jmoono igó³oo! —jin¹² Jesús.

j̄l̄ø¹³mo jileei¹²¹ 'in jmoo^{1o} nuu^{113un} 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ taa¹¹³ 'e jí² lo!

⁸Joon jna-a, Wó³, ganúu³uun joon gamóo³oo jilaa¹²¹ 'elo. Joon mo ngayuu¹¹³ núu³uun joongi gamóo³oo gasii¹²¹ⁱⁱ wojn³ⁱⁱ tyani 'in ángel 'in ga'e²e jna 'iin²¹²na iun'góo³oo 'ii. ⁹Pe 'ii gajin¹²in sii¹²¹ⁱ jna:

—Jo jmoo^{21o} la no. Tsu jmóo³oo jiin¹¹³ la to² tyú¹² Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ la jmóo² 'nu coon¹¹³ 'in catyaa¹² tsaru^{1u} 'in faa^{121a} cwáain¹ tya' Dios coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in jmoo^{1o} jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² lo. Cwoun'goo^{21o} jiin¹¹³ Dios.

¹⁰Jin^{12o} jon sii¹²¹ⁱ jna:

—Jo 'ma^{121a} 'uuin²¹ 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ 'e taa¹¹³ 'e jí² do tsu ti li tyé¹mo jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² do. ¹¹La 'ii²¹² joon 'in jmoo^{1o} 'e gó² ijmá^{1gi} 'e gó². Joon 'in ni'leei¹²¹ joon lí¹ un'leei^{121gi} 'ña'a joon 'in tyú¹ ijmá^{1gi} 'e tyú² joon 'in tsaa¹¹-tsi Dios ityíia^{1gi}-tsi Dios.

¹²—Ja²mo —jin¹² Jesús—, igó³oo la jmoono, joon tyáan³aan 'e cwo³oo tsá² jiin¹¹³ la nigajmaa^{1a}. ¹³Jna-a 'in nifu jna-a jon li tyeei²¹. Jna-a li ga'láa² 'wii²¹² coon¹¹³ li gatséi¹. Líi¹na letra A, líi¹na jon letra Z —jin¹² Jesús.

¹⁴J̄l̄ø¹³mo jileei¹²¹ 'in ron¹² siin¹¹³ⁱⁿ coon¹¹³ la joon 'e tíi²ⁱ 'e cuu^{121u} 'oofuu²¹ tya' 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya' tsá². La joon lí² tsatáa¹ⁱ 'e 'oo² li tsataai²¹² tsá² 'e fuu²¹ do. ¹⁵Pe caluu ijan² 'in jo jo¹¹ líi² coon¹¹³

'in tíi² júu³ loo¹. Ijan² caluu jon 'in 'laa^{1a} coon¹¹³ tsamí² coon¹¹³ tsañuu¹¹. La joon jon 'in jngaai¹¹³ tsá² coon¹¹³ 'in un'goo^{21o} dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² jo lí² tsatáa¹ⁱ. Jo lí² tsatáa¹ⁱ jon 'in tí²-tsi júu³ tajuu²¹ joon 'in cón² tsá² too² —gajin¹² Jesús.

Jin^{12o} jon:

¹⁶—Jna-a, Jesús, gasíi²na ángeles tyiia ijmáa^{1a} júu³ jilaa¹²¹ 'elo tya' 'in jai¹² líi² jna. Jna-a líi¹na jmóo³ tya' 'líi²¹² róoi¹³ David, líi¹moo jon jún² tya'a. Líi¹na jon 'in núu¹ 'in 'íi²ⁱ mo 'aa²¹.

¹⁷'In Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹ jin¹²in, la joon jin¹²in 'in tsá² 'in líi¹ lawa' tsamí² tya' 'in Cordero do:

—jNa¹!

Joon jileei¹²¹ 'in núu²un júu³ tya'a jin¹²in:

—jNa¹!

Ñilín²naa' jilee¹²¹naa' 'in unjmí¹ⁱ. Ñilín²naa' jilee¹²¹naa' 'in 'iin²¹²in 'uun¹²¹ jmí²¹ 'e cwoo^{1o} juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'e 'laa¹¹³ tyíin¹.

¹⁸Joon la joon fuu²¹²uu 'naa' jilee¹²¹naa' 'in ganúu²un júu³ taa¹¹³ 'e jí² lo: Wana seein²¹ 'in un'láai² 'e jí² lo iun'láai² Dios Jmii²¹ tya'a jilaa¹²¹ fa¹³ 'e taa¹¹³ jí² lo. ¹⁹Joon wana tyii¹² tsá² júu³ 'ee taa¹¹³ jí² lo Dios Jmii²¹ ityí¹ 'e sii²¹ 'ii 'e jí² taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo^{1o} Jesús juncwii²¹ 'múu² tya'a. Joon jo lí² tsatáa¹ⁱ 'e fuu²¹ do nicwaa¹³. Jo 'ii¹²¹ⁱ 'e tyú² taa¹¹³ 'e jí² lo tya'a.

²⁰Joon 'in jmá¹ júu³ la joon jin¹²in:

—'E la ja²mo, la jmoono igó³oo —jin¹² Jesús.

—Amén. jNa¹, Ña'ñu^{1u} Jesucristo! —jin¹² 'in catyaa¹².

²¹Cwouncwaa¹³ Ña'ñu^{1u} Jesucristo jilee¹²¹naa'. Amén.